

ACTA

Van de Generale Synode van
De Gereformeerde Kerken
in Nederland
Hasselt 2011-2012

Generale Synode
De Gereformeerde Kerken in Nederland
Hasselt 2011

BIDSTOND

VAN DE GEREFORMEERDE KERK TE HASSELT E.O. OP VRIJDAG 25 NOVEMBER 2011

De kerkenraad van De Gereformeerde Kerk te Hasselt e.o. heeft op vrijdag 25 november 2011, om 20:00 uur, de gemeente samengeroepen in het kerkgebouw “De Baak”, Oudendijk 2 te Hasselt om de zegen van de Here te vragen voor het werk van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland die op 26 november 2011 te Hasselt zal beginnen.

De bidstond werd bijgewoond door de afgevaardigden naar de Generale Synode en broeders en zusters uit het hele land.

In de dienst ging voor ds. S. de Marie, predikant van De Gereformeerde Kerk te Zwolle e.o.

Ds. De Marie bediende het Woord van God uit Hebréeën 3: 6b: “Zijn huis zijn wij, indien wij de vrijmoedigheid en de hoop, waarin wij roemen, [tot het einde onverwrikt] vasthouden.

In de preek kwam de oproep tot ons, zoals dat verwoord was in thema en punten:

Christus roept Zijn kerk op om zich in alles aan Hèm vast te blijven houden

1. Hij is haar ene trouwe Heer;
2. Hij bepaalt haar bijzondere positie;
3. Hij is haar ene houvast.

Aan het einde van de bidstond werd o.a. nog gezongen uit Psalm 68: 11 en 13:

O Israël, u dankt uw macht
alleen aan God, die u gedacht;
blijf Hem dan ook gedenken.

En:

Geeft Gode sterkte, buigt voor Hem,
Gods rijk zal eeuwig duren.
Geducht is God, want Hij regeert,
Hij wordt door Israël geëerd,
niets gaat zijn roem te boven.
Van deze God komt alle macht,
zijn volk verleent Hij moed en kracht.
Laat elk zijn grootheid loven.

Vervolgens droeg ds. De Marie in gebed en smeking het werk van de Generale Synode op aan de Here.

**ACTA VAN DE GENERALE SYNODE VAN DE
GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND,
SAMENGEKOMEN TE HASSELT OP
ZATERDAG 26 NOVEMBER 2011**

PRO-ACTA

Artikel 1: Opening.

26-11-2011

Namens de Raad van De Gereformeerde Kerk te Hasselt e.o., die door de Generale Synode van Emmen 2009 was aangewezen als samenroepende kerk voor de volgende generale synode, opent broeder A. van der Net om 10.00 uur de vergadering. Hij leest uit Gods Woord Psalm 46, laat zingen Psalm 46 : 1, 2 en 4 en gaat voor in gebed.

Daarna spreekt hij het volgende openingswoord uit:

Openingswoord

Weleerwaarde en eerwaarde broeders afgevaardigden, broeders en zusters,

We mochten zojuist drie verzen zingen van Psalm 46 en ik mocht u voorlezen en u kon met mij meelezen uit het Woord van onze God. We lazen: De Here der heerscharen is met ons, een burcht is ons de God van Jacob (Psalm 46). Met dit vertrouwen mogen we deze Generale Synode Hasselt 2011-2012 ook beginnen. Toen ik dit openingswoord zat te schrijven had ik daarbij de acta in mijn handen van onze eerste synode, Mariënberg 2005, en tevens de acta van Zwolle 2007 en Emmen 2009-2010. Totaal 1052 bladzijden en er is nog een boekwerk: Bijlagen bij de Acta van GS Emmen 2009-2010 met 286 bladzijden. Dat brengt het totaal op 1338 bladzijden. Wat een werk!

Wat is er veel vergaderd, beraadslaagd. We mogen de Here daarvoor danken, dat hij de broeders afgevaardigden daar kracht en wijsheid voor gaf. Aan de zegen van de Here was en is alles gelegen (Psalm 127).

En nu mogen we weer bijeenkomen in Hasselt. GS Hasselt 2011- 2012. Als ik vroeger aan een synodevergadering zat te denken, broeders en zusters, dan zag ik veel mannen bijeen. En als we nu van start gaan zijn we met 12 broeders bij elkaar om te spreken over datgene, wat in mindere vergadering niet afgehandeld is kunnen worden (zaken van beroep, enz.) en over wat tot de Kerken der meerdere vergadering in het gemeen behoort.

Zo staat dat in een klein geschriftje ‘Thans de toegang vragende tot Het Heilig Avondmaal - Samenvatting voor de herhalingscatechisatie’ van ds. J. Smelik.

Sinds het begin van het doen van mijn openbare belijdenis raadpleeg ik dit geschriftje nog regelmatig. Ja, 12 broeders. Niet meer. En toch...! We hebben de Here aan onze zijde. God is ons een toevlucht en sterkte, Psalm 46, ten zeerste bevonden een hulp in benauwdheden. Daarom zullen wij niet vrezen, al verplaatste zich de aarde, al wankelden de bergen in het hart van de zee. Laat bruisen, laat schuimen haar wateren, laat de bergen beven door haar onstuimigheid.

Vs. 11: Laat af en weet, dat Ik God ben; De Here der heerscharen is met ons, een burcht is ons de God van Jacob. Maar 12 broeders. Niet heel veel mannen voorin een grote kerkzaal gezeten. Nee, maar klein in aantal zitten we straks te vergaderen in deze zaal van het Cultureel Centrum ‘Het Teeuwland’. Toch sterk in de Here. We mochten zojuist beginnen met gebed en we mogen er zeker van zijn dat de Here ons gebed verhoort. Een onverhoord gebed bestaat immers niet, broeders en zusters. Gaat het nu zo in ons leven, zoals wij het graag willen? We weten wel beter en we maken het wel mee, dat het niet altijd zo gaat als wij het willen. Wij hadden het ons misschien wel heel anders voorgesteld sinds de Vrijmaking van 2003. Ook de deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken en de Deputaten Binnenlandse Betrekkingen. Broeders en zusters, we gaan dan gemakkelijk weer aan het rekenen, maar dat moeten we aan de Here overlaten. Ik verwijs hierbij ook naar Zondag 10, vraag en antwoord 27 en

28. Vraag en antwoord 28 wil ik u even voorlezen: Waarom is het voor ons belangrijk te weten dat God alles geschapen heeft en nog door Zijn voorzienigheid in stand houdt?

Om in alle tegenspoed geduldig, in voorspoed dankbaar te zijn en voor de toekomst dit vaste vertrouwen te hebben in onze trouwe God en Vader, dat geen schepsel ons van Zijn liefde scheiden zal. Want alle schepselen zijn zo in Zijn hand, dat zij zich tegen Zijn wil niet roeren of bewegen kunnen.

En Zijn kerk? Hij heeft ons samengebracht en brengt ons nog steeds samen, hoe klein in getal soms ook. Christus is het Hoofd van Zijn gemeente. Hij is het die Zijn lichaam in stand houdt.

(Ef. 5 : 23b). Soms kunnen we ons misschien afvragen: ‘Hoe loopt dit af?’ Laten we dan steeds weer ons oog gericht houden op Hem en in vertrouwen aan Zijn Hand verder wandelen. Rustig en in alle nederigheid. Niet denken, dat wij het allemaal wel even regelen. Overgeven aan de Here. Dat hebben we misschien in de laatste jaren ook wel geleerd. Het lijkt ons dikwijls bij de handen af te breken. Het lijkt ons... Maar de Here heeft alles in Zijn Hand. Ook al het gebeurde van de laatste jaren. Het is alles in Zijn Raad besloten. Dit zegt de Here, de Waarachtige, die de sleutel Davids heeft, staat er in Openbaring 3, die opent en niemand zal sluiten, en Hij sluit en niemand opent. Ik weet uw werken: zie Ik heb een geopende deur voor uw aangezicht gegeven, die niemand kan sluiten; want gij hebt kleine kracht, maar gij hebt Mijn Woord bewaard en Mijn Naam niet verloochend.

Ik had het zo even over een geschriftje. Natuurlijk, het gaat daar over de Kerkorde. Is die Kerkorde nu zo belangrijk? Jazeker is die belangrijk. Wij zijn Zijn kerk, verspreid over Nederland en we horen bij elkaar. We zijn geen los zand. Dat houdt in, dat we niet maar plaatselijk onze eigen gang gaan. Dan wordt het een wanorde. Er is een goede reden om als kerken een kerkorde te hebben. Leest u daarvoor in Gods Woord 1 Korintiërs 14 : 40: ‘Laat alles betamelijk en in goede orde geschieden’ en leest u ook vers 33: ‘want God is geen God van wanorde, maar van vrede’. Dan kom ik weer terug bij het eerder genoemde, waarom een synode bijeenkomt. Een pracht voorbeeld. De synode bijeen. Als kerken in Nederland zijn we geen los zand. We hebben elkaar nodig. Het kerkverband. Zoals het nu lijkt, zal deze synode niet lang duren. Maar dit is bij een vorige synode al wel eens eerder gezegd en dat duurde toch nog wel weer lang.

Broeders afgevaardigden, we hebben de Here gebeden om een goede synode, waarin we besluiten moeten gaan nemen. Niet altijd gemakkelijk. We hebben de Here gevraagd om wijsheid en een goede samenwerking als broeders. We zitten hier niet om onze eigen naam hoog te houden, voor onze eigen eer. Niet om elkaar naar de mond te praten, maar we mogen hier bijeen zijn in Zijn dienst om mee te bouwen aan Zijn Kerk. Wat rijk om dit te mogen weten, om te weten dat het niet mensen zijn die ons hierheen hebben gestuurd. Geen broeders ouderlingen, die door te stemmen hebben gezegd: Broeder, gaat u deze keer maar naar de GS Hasselt. Ja, natuurlijk, zo is het wel gegaan. Op een classis-vergadering is er gestemd en door stemming zijn de broeders afgevaardigd om hier vandaag naar Hasselt af te reizen. Maar in dit alles was de Here Zelf aan het werk en heeft u geroepen, broeders afgevaardigden, en Hij is en zal er straks bij zijn. Hij ziet ons zoals we bijeen zijn en Hij hoort ons aan, bij wat we hebben te zeggen. Hoe we met elkaar omgaan. Misschien wel eens wat geïrriteerd reageren of teleurgesteld, omdat het niet zo gaat als we het persoonlijk graag zien gebeuren. Hij weet ook wat er in onze harten omgaat. Zullen we Hem straks ook steeds zoeken? Het van Hem verwachten? Hem om Zijn zegen vragen en Hem steeds naar Zijn wil vragen? Steeds maar weer vragen: ‘Here, wat is Uw wil in deze zaak?’ Het is fijn, dat we het mogen doen. Het is niet zo, dat we onmisbaar zijn. Dat zien we ook als broeders ons soms plotseling ontvallen. Dat kan ons aangrijpen. Of als we afgevaardigd zijn en plotseling binnen het gezin ernstige ziekte optreedt en daardoor het synodewerk niet meer kunnen doen en ook het ambtswerk niet meer kunnen doen. Ook dan mogen we zeggen: Het is alles in Gods raad opgenomen. De Here geeft ons nu nog mogelijkheden om als synode te werken als instrumenten in Zijn hand. Dat we dat dan ook met blijdschap mogen gaan doen, in alles ons afhankelijk wetende van Hem.

We mogen ons gedragen weten, ook door de gebeden die opgezonden zullen worden in onze gemeenten. In den lande, in de huizen van broeders en zusters, maar ook in onze zusterkerk, die we nu hebben in Abbotsford, B.C. Canada en door de broeders en zusters daar. Ik mocht daar, samen met broeder Drijfhout, tijdens de vorige synode GS Emmen naartoe. Dat was een mooie opdracht. Ik zag toen de ogen op ons gericht met een blik in die ogen van: Was ik ook maar deputaat BBK. Nou, het was een mooie taak, maar het was ook een intensieve 14 dagen. Als u het rapport van deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken straks in handen krijgt, zult u wel lezen hoe fijn het is om daar broeders en zusters van een zusterkerk te ontmoeten en hoe blij en dankbaar daar de broeders en zusters zijn om ons te mogen en kunnen ontvangen. Ook ds. De Marie en zijn vrouw hebben dat ervaren en hij

heeft daar onlangs ook over geschreven in 'De Bazuin'. Een hele kleine gemeente in zo'n groot land. Onze gedachten gaan daar naar uit. Misschien mogen we tijdens deze synode-vergadering nog een broeder van de gemeente van Abbotsford verwelkomen.

Broeders afgevaardigden, broeders en zusters, ik kom aan het eind van mijn openingstoespraak.

Broeders afgevaardigden, ik wens u vanaf deze plaats, als preses van de kerkenraad van de samenroepende kerk te Hasselt wijsheid en de onmisbare zegen van de Here toe bij al het werk dat u te wachten staat.

We mogen ook straks de vergaderingen steeds met gebed beginnen en eindigen. Dat doen we niet omdat het nu één keer zo hoort. Nee, het is zoals 1 Tessalonicenzen 5 : 16 erover spreekt: Verblijdt u te allen tijde, bidt zonder ophouden, dankt onder alles, want dat is de wil Gods in Christus Jezus onder u; of om vraag 116 van de HC na te spreken: Omdat het gebed het voornaamste is in de dankbaarheid die God van ons eist; bovendien wil God Zijn genade en Zijn Heilige Geest alleen geven aan hen die van harte en zonder ophouden Hem daarom bidden en daarvoor danken.

Ik wil nog bedanken de broeders en zusters van onze gemeente van Hasselt, die druk zijn geweest met al het voorbereidend werk voor deze synode en ook de broeders en zusters die nog steeds druk zijn en ook hebben toegezegd voor de komende vergaderingen zich in te willen zetten om voor de inwendige mens van de broeders afgevaardigden te zorgen.

Hiermee heet ik u allen, mede namens de raad van De Gereformeerde Kerk te Hasselt e.o., welkom op deze eerste zitting van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Hasselt.

Artikel 2: Onderzoek geloofsbrieven en presentatie.

26-11-2011

De samenroepende kerk onderzoekt de geloofsbrieven, constateert dat er geen instructies in staan, en dat één afgevaardigde van de classis N-O geen ambtsdrager is. Er staan echter wel ouderlingen als secundi aangegeven, maar er wordt geen uitleg gegeven waarom een niet-ambtsdrager dan toch afgevaardigd wordt als primus en in welke mate de classis zich heeft ingespannen om zich aan de regel van art. 46 KO te kunnen houden (GS Kampen, art. 2).

De vergadering behandelt deze zaak in comité.

Een drietal afgevaardigden van de classis N-O verontschuldigen zich voor deze omissie. Er was een afspraak om een schriftelijke uitleg te geven. Mondeling wordt nu uitgelegd dat er een onvoldoende aantal ambtsdragers waren die zich als primus beschikbaar konden stellen. Om die reden werd door de classis N.O. gekozen voor een niet-ambtsdrager die zich wel voldoende beschikbaar kon maken.

De vergadering gaat akkoord met deze uitleg en aanvaardt de afgevaardigde met keurstem.

Besluit:

De vergadering besluit om de samenroepende kerk te vragen de classis Noord-Oost per brief erop te wijzen dat tezamen met de geloofsbrief een afdoende schriftelijke verklaring behoort gegeven te worden in dit soort gevallen. Dit wordt door de preses broeder A. van der Net toegezegd.

Daarmee zijn de geloofsbrieven in orde bevonden.

De afvaardiging is als volgt samengesteld:

Van Classis Noord-Oost:

Primi	Oud. H. Folkers	Mussel	DGK Emmen e.o.
	Oud oud. R. ten Have	Drachten	DGK Olterterp e.o.
	Oud. H. Oosterhuis	Noordwolde	DGK Groningen
	Oud. G.H. Plaggenmars	Mariënborg	DGK Mariënborg
	Oud. C.A. Teunis	Hardenberg	DGK Bergentheim/Bruchterveld e.o.
	Oud. H. van der Velde	Mariënborg	DGK Mariënborg
Secundi	Oud. K. Varwijk	Siegerswoude	DGK Olterterp e.o.
	Oud. L.G. Spoelman	Schoonebeek	DGK Emmen e.o.
	Oud. I. Voogd	Aduard	DGK Groningen
	Oud. J.D. Plaggenmars	Mariënborg	DGK Mariënborg

Van Classis Zuid-West:

Primi	Ds. S. de Marie	Zwolle	DGK Zwolle e.o.
	Oud. J. Bruijn	Harderwijk	DGK Zwolle e.o.
	Oud. M.A. Snee	Bleiswijk	DGK Berkel&Rodenrijs/Bergschenhoek
	Oud. L. Menninga	Zoetermeer	DGK Berkel&Rodenrijs/Bergschenhoek
	Oud. H.J. Mooibroek	IJsselmuiden	DGK Zwolle e.o.
	Oud. A. van der Net	Hasselt	DGK Hasselt e.o.
Secundi	Oud. R. Kreeft	Wezep	DGK Zwolle e.o.
	Oud. C. Houweling	Bergschenhoek	DGK Berkel&Rodenrijs/Bergschenhoek
	Oud. E. Korevaar	Wezep	DGK Zwolle e.o.
	Oud oud. A. van Egmond	Bleiswijk	DGK Berkel&Rodenrijs/Bergschenhoek
	Oud oud. J.A. Bazuin	H.I. Ambacht	DGK Berkel&Rodenrijs/Bergschenhoek

Artikel 3: Verkiezing moderamen.

26-11-2011

De preses geeft elke afgevaardigde gelegenheid zich voor te stellen en vervolgens wordt het moderamen in een aantal verkiezingsrondes verkozen als volgt:

Preses	Ds. S. de Marie
Assessor	Oud. H. Oosterhuis
1 ^e Scriba	Oud. L. Menninga
2 ^e Scriba	Oud. C.A. Teunis

Artikel 4: Constituering.

26-11-2011

De preses van de samenroepende kerk, broeder A. van der Net, verklaart de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken voor geconstitueerd. Hij nodigt de leden van het zojuist verkozen moderamen uit zitting te nemen en geeft de leiding over aan de nieuw verkozen preses van de synode, ds. S. de Marie.

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

Artikel 1.01: Beloften.

26-11-2011

De preses leest de volgende belofte voor:

‘Ik vraag u, broeders afgevaardigden, om uw instemming te betuigen met de aangenomen belijdenis van de kerken en te beloven om het werk ter synode te doen in onderworpenheid aan de Schrift en in gebondenheid aan de belijdenis van de Kerk.

Ik verzoek de afgevaardigden om te verklaren dat ze aldus beloven door hoofd voor hoofd te antwoorden met ‘ja’ en daarbij te gaan staan.’.

Alle afgevaardigden (allen primi) leggen deze belofte af.

Na zijn benoeming tot adviseur (zie art. 1.02) betuigt dr. P. v. Gulp eveneens zijn instemming met deze belofte.

Naast de leden en adviseurs, aanwezig op de openingsvergadering van 26 november 2011, hebben de volgende afgevaardigden in de loop van de vergaderingen deze belofte afgelegd op de aangegeven data:

Datum	Naam
11-02-2012	L.G. Spoelman
25-02-2012	C. Houweling
28-04-2012	I. Voogd

Artikel 1.02: Benoeming Adviseur en Quaestor Synode.

26-11-2011

De preses meldt dat de samenroepende kerk het voorstel heeft gedaan om voor te dragen als adviseur dr. P. van Gulp en als quaestor broeder H.J. Mooibroek. Beide hebben reeds ingestemd met deze voordracht.

De voorstellen worden met algemene stemmen aangenomen.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit om:

Dr. P. van Gulp te benoemen tot adviseur van de synode,

Br. H.J. Mooibroek te benoemen tot quaestor van de synode,

en beide broeders een benoemingsbrief te sturen.

Artikel 1.03: Prealabele zaken.

26-11-2011

Materiaal:

Document 10.014, 2011-11-18: Brief br. J.A. Sikkens, verzoeken m.b.t. verslaglegging GS.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit toestemming te verlenen aan de medewerker van De Bazuin, in de persoon van broeder T.L. Bruinius, om verslag te doen van de vergaderingen en gaat akkoord met de drie praktische verzoeken, waarvan de eerste twee verzoeken al geregeld zijn door de samenroepende kerk.

Bespreking:

Dit is een brief van de redactie van De Bazuin, waarin wordt verzocht toestemming te verlenen aan een medewerker van De Bazuin om de synodevergaderingen te mogen verslaan onder de voorwaarden gesteld in het huishoudelijke reglement van de synode. Tevens worden een drietal praktische verzoeken gedaan, namelijk

beschikbaar stellen van een tafel en stoel in de vergaderzaal, het aanbieden van de Klankbord-brochures voor en na de vergadering, en het ontvangen van niet-vertrouwelijke stukken op het e-mail adres van de hoofdredacteur en redactie-secretaris.

Artikel 1.04: Sluitingsdatum ingekomen stukken.

26-11-2011

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit op voorstel van het moderamen dat met ingang van heden (26-11-2011) geen stukken meer kunnen worden ingediend.

De volgende stukken zijn nagekomen vóór deze sluitingsdatum en zullen worden behandeld:

10.010: Brief van de Kerkenraad van Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen

De kerkenraad van de gereformeerde kerk (dolerend) te Dalfsen heeft besloten aan het kerkverband van De Gereformeerde Kerken het verzoek te doen om te willen komen tot samenwerking met de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen (GK(d)D) in de vorm van een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland zoals beschreven in artikel 47 KO.

10.011: Begeleidend schrijven van de Gereformeerde Kerk(dolerend) te Dalfsen behorend bij de brief d.d. 10 november naar de synode DGK.

Begeleidend schrijven bij de brief van d.d. 10 november waarin GK(d) te Dalfsen een aantal opmerkingen plaatst bij het deputatenrapport DACOBB.

10.012: Kascontrole van Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

Kascontrole van DOtdDdW, uitgevoerd door één van de kerken van de classis N.O.

10.013: Brief van de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus).

Betreft: brief van de Synode van DGK Emmen 2009-2010 d.d. 16 oktober 2010.

10.015: Brief van broeder P. Drijfhout.

Betreft verzoek ontheffing lidmaatschap deputaatschappen wegens te drukke werkzaamheden.

10.016: Brief van deputaten BBK.

Betreft verzoek om de kerk van Abbotsford vroegtijdig te informeren over de datum van behandeling van het rapport van BBK.

10.017: Brief van broeder C.Koster en zuster A.Horst.

Betreft blijk van meeleven en bemoediging aan de afgevaardigden voor hun werk..

- De 2^e scriba leest een samenvatting van deze brief voor en belooft de brief toe te sturen aan alle afgevaardigden ter kennisname en overdenking.

3.003: Brief van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o.

Betreft vragen over te lezen preken in de eredienst.

Artikel 1.05: Vaststellen agenda.

26-11-2011

Het voorstel van het moderamen t.a.v. de voorlopige vergaderdata c.q. de werkvolgorde van de te bespreken stukken van de synode wordt besproken en door de vergadering voorlopig vastgesteld. De volgende vergaderdata worden afgesproken en gedurende de zittingen aangevuld en gewijzigd:

	DATUM	DATUM
ZITTING	gepland op 26-11-2012	actueel
1 ^e zitting	26-11-2011	26-11-2011
2 ^e zitting	17-12-2011	17-12-2011 + comité
3 ^e zitting	14-01-2012	14-01-2012 + comité
4 ^e zitting	28-01-2012	28-01-2012
5 ^e zitting	11-02-2012	11-02-2012 + comité
6 ^e zitting	25-02-2012	17-02-2012 in comité
7 ^e zitting	10-03-2012	25-02-2012
8 ^e zitting	31-03-2012	17-03-2012
9 ^e zitting	28-04-2012	31-03-2012

10 ^e zitting	-	14-04-2012
11 ^e zitting	-	28-04-2012
12 ^e zitting	-	26-05-2012
13 ^e zitting	-	09-06-2012
14 ^e zitting	-	08-09-2012 + comité
15 ^e zitting	-	29-09-2012 + comité
16 ^e zitting	-	13-10-2012 + comité

Artikel 1.06: Acta.

26-11-2011

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit dat ter ondersteuning van het notuleren van de vergaderingen door de 1e scriba toegestaan wordt van deze vergaderingen geluidsopnamen te maken, die na goedkeuring van de notulen weer vernietigd worden.

Artikel 1.07: Uitnodiging LRCA.

26-11-2011

Materiaal:

Document 10.016, 2011-11-22: Bericht van deputaten BBK over uitnodiging Liberated Reformed Church te Abbotsford, B.C., Canada.

Besluit:

26-11-2011

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit broeder A. van der Net te verzoeken de zusterkerk te Abbotsford te informeren dat volgens de planning het rapport van BBK behandeld zal worden op 11 februari 2012 en dat ze van harte welkom zijn om de vergadering bij te wonen.

Broeder A. van der Net zegt dit toe.

Artikel 1.08: Rapport deputaten Voorbereiding Volgende Synode (VVS).

26-11-2011

Materiaal:

Document 10.007, 2011-05-03: Rapport deputaten Voorbereiding Volgende Synode.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt geeft het moderamen opdracht een voorstel te doen tot wijziging van de Huishoudelijke Regeling.

Bespreking:

Het rapport van deputaten Voorbereiding Volgende Synode (document 10.007) wordt in bespreking gegeven. Twee van de vier deputaten zijn aanwezig, namelijk de broeders C. Baan en C.A. Teunis.

De preses merkt op:

1. dat de samenroepende kerk in haar brief meldt, het als een omissie ervaren te hebben dat de regeling geen instructies heeft voor het publiceren van stukken op de website vóór, tijdens, en na de synode. De noodzaak om dit te regelen is heel duidelijk geworden nadat er bezwaar is gemaakt door de Gereformeerde Kerk te Dalfsen (dolerend) tegen het publiceren van hun brief. Vervolgens zijn alle stukken verwijderd van de website, behalve de openbare rapporten.
2. dat het tijdstip waarop de classes verzocht worden afgevaardigden te benoemen te kort is voor aanvang van de synode, waardoor er problemen kunnen ontstaan met de benoemingen. Het huidige probleem met de classis Noord-Oost heeft daar deels mee te maken.

Over punt 2 wordt opgemerkt dat de classes ook zelf hierin hun verantwoordelijkheid moeten kennen.

Besloten wordt dat het moderamen met een wijzigingsvoorstel voor de instructies van deputaten Voorbereiding Volgende Synode zal komen op de volgende vergadering.

Broeder H.J. Mooibroek vraagt of deputaten naast HAMI-drukkers nog andere offertes aangevraagd hebben voor het drukken van de acta. Dit blijkt niet het geval, maar wel is er onderhandeld over de prijs met een lager prijsniveau als resultaat. Dit prijsniveau werd toen als gunstig beoordeeld.

Vervolgens bedankt de preses de deputaten Voorbereiding Volgende Synode voor haar langlopende werkzaamheden t.b.v. de kerken sinds zij als moderamen van de synode van Emmen 2009 daarmee een aanvang maakten.

Artikel 1.09: Opening, schorsing en sluiting van de vergaderingen.

26-11-2011

De vergaderingen van de synode worden door de preses begonnen met Schriftlezing, gevolgd door het zingen van een of meerdere psalmverzen. Daarna gaat de preses voor in gebed en spreekt hij zijn openingswoord uit.

Aan het eind van elke morgenvergadering wordt de vergadering geschorst en verzoekt de assessor een der afgevaardigden een psalm of gezang op te geven die gezongen wordt en gaat deze afgevaardigde voor in gebed om te danken voor de ochtendvergadering en een zegen te vragen voor de lunch. Na de lunch geeft een der afgevaardigden, op verzoek van de assessor, een psalm of gezang op om te zingen en gaat deze voor in gebed voor de middagvergadering.

De vergaderingen worden beëindigd door de assessor met het laten zingen van een psalm of gezang, waarna hij voorgaat in dankgebed, Daarna sluit de preses de vergadering.

Zitting nummer	Zitting datum	Opening		Schorsing	Heropening	Sluiting
		Lezen	Zingen	Zingen	Zingen	Zingen
1	26-11-11	Psalm 46	Ps. 46:1, 2, 4	-	Ps. 25:1, 2, 7	Ps. 56:4
	Gebeden	A.van der Net		A.van der Net	H.J.Mooibroek	H.Oosterhuis
2	17-12-11	1 Tim.3:14 – 4:6	Ps.111 : 4	Ps. 25 : 7	Ps. 119 : 40	Ps. 145 : 2
	Gebeden	ds.S.de Marie		C.A.Teunis	H.Folkers	H.Oosterhuis
3	14-01-12	Ef. 4: 1-16	Ps.133:1, 3	Ps. 89:1	Ps. 89:6	Ps. 138: 1,2
	Gebeden	ds.S.de Marie		J.Bruijn	A. van der Net	H.Oosterhuis
4	28-01-12	Ef.2:11-22	Ps.122:1, 3	Ps.107:1,3	Ps. 111:4	Ps.27:3,4
	Gebeden	ds.S.de Marie		H.J.Mooibroek	R.ten Have	H.Oosterhuis
5	11-02-12	2 Petr.1:10-2:2	Ps.19:3,5	Ps.145:1	Ps.36:3	Ps.87:1,2,3
	Gebeden	ds.S.de Marie		H.van der Velde	H.Folkers	C.A.Teunis
6	17-02-12	1 Kor.1:1-18	Ps.66:3	-	-	Ps.72:10
	Gebeden	ds.S.de Marie				H.Oosterhuis
7	25-02-12	Rom.14:13-15:7	Ps.133:1-3	Ps.138:1	Ps.138:4	Ps.48:1,4
	Gebeden	ds.S.de Marie		J.Bruijn	G.H.Plaggenmars	H.Oosterhuis
8	17-03-12	Kol.3:1-17	Ps.72:1,2	Ps.37:2	Ps.103:9	Ps.140:4,10
	Gebeden	ds.S.de Marie		C.A.Teunis	L.Menninga	H.Oosterhuis
9	31-03-12	Hebr.10:5-25	Ps.103:1,3,7	Ps.34:1,3	Ps.103:9	Ps.25:4,6
	Gebeden	ds.S.de Marie		H.van der Velde	G.H.Plaggenmars	H.Oosterhuis
10	14-04-12	2 Tim.3:1-4:5	Ps.12:1,4,5	Ps.48:4	Ps.48:3	Ps.75:1,6
	Gebeden	ds.S.de Marie		dr.P.van Gulp	M.A.Sneep	H.Oosterhuis
11	28-04-12	Openb.22:6-21	Ps.27:3,4	Ps.119:65	Ps.119:66	Ps.37:2
	Gebeden	ds.S.de Marie		C.A.Teunis	H.van der Velde	C.A.Teunis
12	26-05-12	Ef.1:1-14	Gez. 26b:2,4	Ps.119:3	Ps.84:5	Ps.45:1
	Gebeden	ds.S.de Marie		C.A.Teunis	J.Bruijn	H.Oosterhuis
13	9-06-12	Joh.4:1-30	Ps.68:8	Ps.119:3	Ps.113:1	Ps.68:13
	Gebeden	ds.S.de Marie		dr.P.van Gulp	L.Menninga	H.Oosterhuis
14	8-09-12	2 Tim.2:1-13	Ps.115:5,8	Ps.62:1,6	Ps.19:6	Ps.108:1
	Gebeden	ds.S.de Marie		G.H.Plaggenmars	H.Folkers	H.Oosterhuis
15	29-09-12	Psalm 46	Ps.246:1,2	Ps.84:3	Ps.84:6	Gez.34:1,2
	Gebeden	ds.S.de Marie		C.Houweling	H.J.Mooibroek	H.Oosterhuis
16	13-10-12	Ezechiël 37:15-28	Ps.106:21,22	Ps.100:1,4	Ps.36:2,3	Ps.38:8,13
	Gebeden	ds.S.de Marie		H.Oosterhuis	ds.S.de Marie	H.Oosterhuis

HOOFDSTUK 2 KERKREGERING

Artikel 2.01: Huishoudelijke Regeling Generale Synode (1).

26-11-2012

Materiaal:

Document 9.009, 2011-11-04: Van br. A. van Egmond, Verzoek om gedeeltelijke herziening twee generaal synodale regelingen, zijn 1^e verzoek om de laatste zin van punt 3 uit hoofdstuk 5 in de Huishoudelijke Regeling voor generale synoden zoals vastgesteld op de GS Emmen 2009/2010, te schrappen.

Overwegingen:

1. In de Huishoudelijke Regeling voor generale synoden in hoofdstuk 5 punt 3 is er geen ruimte voor het indienen van voorstellen door deputaten en adviseurs, terwijl onder punt 5 verondersteld wordt dat dit wel het geval is. De regeling is daarom tegenstrijdig.
2. Gebruikelijk is dat deputaten en adviseurs geen voorstellen meer kunnen indienen tijdens de synodevergaderingen. Alleen stemgerechtigde synodeleden kunnen dit doen.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit de laatste regel in de Huishoudelijke Regeling voor generale synoden hoofdstuk 5 punt 3 te schrappen.

Grond:

Punt 5 in hoofdstuk 5 van de Huishoudelijke Regeling (redactie GS Emmen) geeft onterecht ruimte aan de adviseur en deputaten om voorstellen in te kunnen dienen tijdens de synodevergadering.

Bespreking:

In zijn brief maakt broeder A. van Egmond een aanmerking op een zinsnede in de Huishoudelijke Regeling voor de synode onder hoofdstuk 5, artikel 5. Daar staat:

Wie een voorstel of amendement heeft ingediend heeft het recht, voordat de discussie gesloten wordt, te repliceren. Wanneer adviseurs of deputaten, die door de synode uitgenodigd zijn, een voorstel indienen geldt voor hen hetzelfde.

De laatste zin strijdt met artikel 3 van hetzelfde hoofdstuk, waar staat:

Voorstellen en amendementen kunnen alleen worden ingediend door leden die naar art. 32 KO stemrecht hebben. Adviseurs en deputaten hebben geen stemrecht en kunnen ook geen voorstellen indienen tijdens de synode. Hij stelt daarom voor die zin uit artikel 5 weg te halen.

De adviseur dr. P. van Gorp bevestigt de juistheid van de opmerking van broeder A. van Egmond als ook in lijn met de historie van de kerken.

Vanwege onvoldoende voorbereiding wordt de verdere behandeling van het amendementvoorstel uitgesteld naar de volgende vergadering (17-12-2012).

Op de vergadering van 17-12-2012 wordt het besluit tot wijziging genomen.

Artikel 2.02: Huishoudelijke Regeling Generale Synode (2).

17-12-2012

Materiaal:

Document 10.025, 2011-12-07: Moderamen voorstel betreffende publicatie documenten op website van de kerken.

Overwegingen:

1. De Generale Synode handelt over zaken die de kerken gemeenschappelijk aangaan of die in de mindere vergadering niet konden worden afgehandeld.
2. Meeleven en bidden door de kerkleden is gewenst.
3. Buitenlandse kerken moeten ook kunnen meeleven.
4. Onderscheid moet worden gemaakt tussen publieke zaken, vertrouwelijke zaken en zaken die de wereld buiten de kerken niet aangaan.

5. Acta behoren publiek te zijn. Vertrouwelijke zaken komen in vertrouwelijke Acta.
6. Besproken en besloten zaken die alleen van belang zijn gedurende de synodezitting zijn niet geschikt voor publicatie.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit een paragraaf aan de huishoudelijke regeling toe te voegen met de volgende inhoud:

Website

Op de website van de kerken wordt een tabblad gemaakt waaronder documenten worden gepubliceerd die bestemd zijn voor de generale synode en ter informatie van belangstellenden.

De te publiceren documenten zijn:

- a) De rapporten van deputaten voor zover deze niet vertrouwelijk zijn en geschikt zijn voor verspreiding via het internet (world wide web).
- b) De conceptagenda van een synodevergadering.
- c) De acta van de generale synode voor zover deze vastgesteld en openbaar zijn.

Gerechtigd tot het plaatsen van documenten op de website zijn:

- a) Voor aanvang van de generale synode: de deputaten voorbereiding volgende generale synode.
- b) Gedurende de looptijd van de generale synode: het moderamen van de generale synode.
- c) Na beëindiging van de generale synode: de deputaten voorbereiding volgende generale synode.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

Ten aanzien van een gevraagde instructie betreffende publiceren van stukken op de website vóór, tijdens, en na de synode, wordt gesteld dat meeleven en meebidden van kerkleden noodzakelijk is omdat synodale handelingen alle kerken in het gemeen aangaan. Angst voor (teveel) reactie vanuit de kerken mag geen reden zijn om pas te publiceren na afhandeling door de synode. Meeleven hoeft niet altijd op onderdelen. Vóór de vrijmaking in 1944 was er weinig zicht op de rapporten en dat werd als een probleem ervaren. Fijngevoeligheid ten aanzien van correspondentie is wel nodig.

De adviseur pleit voor publiceren omdat de synodale handelingen een publieke zaak zijn. Ook buitenlandse kerken moeten kunnen meeleven.

Ook de Acta moeten publiek zijn, maar de details van de zittings-acta die niet geplaatst zullen worden in de definitieve acta behoeven niet publiek gemaakt te worden.

Artikel 2.03: Huishoudelijke Regeling Generale Synode (3).

14-01-2011 en 29-09-2012

Materiaal:

Document 10.047, 2012-01-14: Moderamen concept Huishoudelijke Regeling van de Generale Synode Hasselt 2011.

Besluiten:

1. De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit het op 14 januari 2012 voorliggende concept van de Huishoudelijke Regeling van de Generale Synode Hasselt 2011 vast te stellen na wijziging van de archiefcontrolerende kerk volgende synode in 'DGK-Groningen'
2. De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit op 29 september 2012, de taken voor de classes als volgt te verdelen:
 - Bededagen - classis N-O,
 - Kascontrole deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en deputaten Ad.artikel 19 - classis Z-W (in plaats van classis N-O gezien de gehele taakverdeling),
 - Kascontrole deputaten Financieel Beheer - classis N-O ,en de op 14 januari 2012 vastgestelde Huishoudelijke Regeling dienovereenkomstig aan te passen. Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen.

Artikel 2.04: Regeling voor het indienen van revisieverzoeken.

17-12-2011

Materiaal:

Document 9.009: Brief van broeder A. van Egmond 'Verzoek om gedeeltelijke herziening twee generaal synodale regelingen', zijn 2^e verzoek om punt 4 van de Regeling voor het indienen van revisieverzoeken zoals vastgesteld op de GS Zwolle 2007/2008 te herzien.

Overwegingen:

1. In de Regeling voor het indienen van revisieverzoeken vastgesteld op de GS Zwolle 2007/2008 staat onder punt 4 dat 'alleen zij die op enigerlei wijze geroepen zijn tot de uitvoering van de beslissing, de mogelijkheid hebben tot het doen van een revisieverzoek op basis van art. 31 KO'.
2. Hiermee lijkt de kerkelijke weg binnen DGK opgebroken voor kerken en kerkleden die vaststellen dat in de rechtsgang bij een appelzaak of een andere zaak van particuliere aard niet gehandeld is naar Schrift of kerkorde, maar niet op enigerlei wijze geroepen zijn tot de uitvoering van de beslissing. Deze kerken en kerkleden mogen volgens de huidige Regeling niet in revisie gaan omdat zij niet direct betrokkenen zijn bij de betreffende kwestie. Terwijl er wel een roeping is voor alle kerken om te toetsen, of in de rechtsgang bij een appelzaak of andere zaken van particuliere aard naar de normen van de Schrift en de kerkorde gehandeld is, zie GS Heemse 1984/1985, artikel 124, grond 2.
3. Het is blijkbaar niet de bedoeling geweest van de GS Zwolle 2007/2008 gezien het feit dat juist die synode twee revisieverzoeken van een kerkenraad m.b.t. een appelzaak waarbij hij geen partij in geding was wél ontvankelijk verklaarde omdat de revisieverzoeken betrekking hadden op de gevolgde rechtsgang. Te wijzen valt hierbij op de volgende artikelen uit de Acta van GS Zwolle 2007: Artikel 88, Besluit 1, Grond 1; Artikel 90, Besluit m.b.t. ontvankelijkheid.

Besluit:

De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit de bestaande Regeling voor het indienen van revisieverzoeken onder punt 4 als volgt aan te passen:

'Wat betreft de gevolgde rechtsgang in appelzaken – ook in zaken van particuliere aard – hebben alle kerken en kerkleden het recht om een revisieverzoek in te dienen, waarin zij op basis van artikel 31 K.O. bewijzen dat in deze rechtsgang niet gehandeld is naar de normen van de Schrift of de kerkorde.'

Artikel 2.05: Rapport van de archivaris.

17-12-2011

Materiaal:

Document 10.006, 2011-10-26: Archiefrapport GS 2009.

Overwegingen:

1. De archivaris heeft uitstekend werk verricht.
2. Hij voelt zich niet geschikt voor het opzetten van een documentatiecentrum, omdat dit een heel andere doelstelling heeft dan archiveren.
3. Een documentatiecentrum is belangrijk voor de kerken en haar leden om de grote daden van God te eren.
4. De archivaris heeft in zijn rapport nuttige aanbevelingen gegeven ter verbetering voor het aanleveren van archiefstukken.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit:

1. De archivaris decharge te verlenen over de afgelopen periode.
2. De archivaris te ontheffen van zijn taak aangaande artikel 17 en 18 van de instructies.
3. Het moderamen de opdracht te geven met een voorstel te komen om artikel 17 en 18 van de instructies toe te delen aan een nieuw in te stellen deputaatschap documentatie.
4. De aanbevelingen van de archivaris door te sturen aan alle deputaatschappen en de kerken.
5. De classes aan te sporen om getekende notulen te sturen naar de archivaris (2e scriba).

Bespreking:

Het document doet verslag betreffende het archief over de periode 2010-2011 met tips voor het omgaan met archiefstukken en een verzoek ontheven te worden van de taak om een documentatiecentrum op te zetten (instructies 17 en 18).

Artikel 2.06: Rapport van deputaten ad artikel 49 KO.

17-12-2011

Materiaal:

Stuknummer 2.004: Rapport Deputaten Ad artikel 49 KO.

Overwegingen:

1. Dat dankbaar geconstateerd mag worden dat er geen noodzaak was voor deputaten om in actie te komen bij problemen.
2. Een financiële paragraaf ontbreekt in de instructies. Dit is echter in de afgelopen periode niet problematisch geweest.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit:

1. De deputaten decharge te verlenen over de afgelopen periode.
2. De instructie voor deputaten art. 49 aan te vullen met een financiële paragraaf.

Grond:

Eventueel gemaakte noodzakelijke kosten dienen op een ordelijke manier verrekend te worden.

Artikel 2.07: Frequentie bijeenkomen Generale Synode.

17-12-2011

Materiaal:

1. Document 9.001: voorstel classis Noord-Oost tot wijziging vergaderfrequentie Generale Synode.
2. Document 9.005: voorstel classis Zuid-West tot terugdraaien wijziging art. 46 KO.

Overwegingen:

1. De Gereformeerde Kerkorde zoals vastgesteld door GS Groningen 1978, kende de volgende tekst in art. 46 KO m.b.t. de frequentie:
‘De generale synode zal eens in de drie jaar worden gehouden, tenzij er dringende redenen zijn eerder bijeen te komen.’
2. Op GS Mariënberg 2005 is het volgende besluit tot aanpassing genomen in art. 20.a.10: *‘Dat art. 46 KO voorlopig als volgt wordt vastgesteld: De generale synode zal eens in de twee jaar worden gehouden, tenzij er dringende redenen zijn eerder bijeen te komen. (...)’*.
Als grond daarvan (7) wordt het volgende gesteld:
‘het is belangrijk, m.b.t. art. 46. eerste alinea om zo snel als mogelijk is, te vergaderen en recht te kunnen spreken bij appelprocedures; hierbij moet bedacht worden dat door het uitvallen van de particuliere synode een rechtsprekende instantie vervalt.’
3. GS Mariënberg stelt terecht dat met het uitvallen van de particuliere synode een rechtsprekende instantie vervalt. Daarmee heeft ze niet uitgesproken dat een verhoging van de frequentie van de generale synode de enige mogelijkheid is om in deze leemte te voorzien.
4. Het handhaven van een frequentie van het bijeenkomen van de synode eens in de twee jaar, heeft in de afgelopen zes jaar – mede door de noodzaak van frequente vergadersessies per synode - geleid tot perioden van hooguit 1 jaar waarin er geen synode bijeenkwam. In diezelfde periode van slechts één jaar moesten de kerken wachten op het uitkomen van de Acta, alvorens tot ratificatie te kunnen overgaan. Tevens resteerde er voor deputaatschappen slechts ruim een halfjaar om de gewenste activiteiten te kunnen ontplooien wilden zij ook nog eens tijdig rapportage richting de kerken kunnen doen vóórdat de volgende synode weer zou beginnen.
5. Met volle erkenning van de noodzaak van hoge inspanningen tijdens de opbouwfase van een nieuw kerkverband, blijkt toch een frequentie van eens in de twee jaar van de generale synode een zo

zware belasting te zijn van individuele ambtsdragers, kerkenraden en deputaatschappen, dat dit een negatieve invloed heeft op hun verdere arbeid.

6. De aanpassing van GS Mariënberg betreft een voorlopige aanpassing.
7. Het probleem van het onder overweging 2 en 3 genoemde wegvallen van de particuliere synode als rechtsprekende instantie, betreft uitsluitend bezwaren die tegen één van de twee classes worden ingebracht bij de meerdere vergadering. Hierin kan ook op andere wijze voorzien worden dan door de generale synode als hoogste rechtsprekende instantie te gebruiken.
8. Wanneer er een beroep gedaan moet worden op een rechtsprekende instantie omdat iemand naar art. 31 KO van oordeel is dat hem onrecht is aangedaan door één van de twee classes, zou de andere classis deze instantie kunnen vormen. Zij kan dan als zodanig worden beschouwd als functionerende meerdere vergadering van de aangeklaagde classis.
9. Het in overweging 8 genoemde voorstel doet recht aan het feit dat ter generale synode afgevaardigden van de aangeklaagde classis niet mee mogen beslissen over de rechtsuitspraak; in feite beslissen alleen de afgevaardigden van de andere classis op de generale synode. Door de functie van rechtsinstantie over te brengen naar de andere classis wordt het recht gediend op gelijke wijze als voorheen. Dit geldt uiteraard alleen bij het bestaan van slechts twee classes.
10. Een dergelijke gewijzigde procedure zal een voorlopig karakter moeten hebben en weer aangepast moeten worden zodra er meer classes gevormd zouden worden.
11. Deze voorgestelde procedure houdt in dat de snelheid waarmee een appelzaak behandeld kan worden niet afhangt van de frequentie waarmee de generale synode bijeenkomt, terwijl de frequentie waarmee classes vergaderen conform art. 41 KO al vaker is dan die van een particuliere synode.
12. Uiteraard dienen de deputaten appenzaken van beide classes voorbereid te zijn op deze nieuwe taak.
13. Het grote voordeel van deze voorgestelde procedure is dat de frequentie van het bijeenkomen van de generale synode weer kan worden teruggedraaid naar eens in de drie jaar, wat ten goede komt aan werk en belasting van deputaatschappen, kerkenraden en individuele ambtsdragers, en zo aan de opbouw van de kerken en de bearbeiding in de gemeenten.
14. Indien er een noodzaak is om een synode vervroegd samen te roepen biedt de kerkorde in artikel 46 daar ruimte voor.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat

1. het besluit van GS Mariënberg in art. 20.a.10 met betrekking tot de voorlopige aanpassing van art. 46 KO inzake de frequentie van het bijeenkomen van generale synoden wordt teruggedraaid. Voortaan zal de generale synode conform de oorspronkelijke tekst van de aangenomen Gereformeerde Kerkorde weer eens in de drie jaar gehouden worden.
2. bij het in beroep gaan tegen één van de classes inzake een particuliere appelzaak conform art. 31 KO (eerste lid), de andere classis functioneert als meerdere vergadering m.b.t. de rechtspraak. De behandelende classis zal hoor en wederhoor van beide partijen toepassen. Dit betreft een voorlopige aanpassing die alleen van kracht kan blijven zolang er slechts 2 classes zijn.

Gronden:

1. De aanpassing van art. 46 KO door GS Mariënberg m.b.t. de frequentie van het houden van de generale synoden had een voorlopig karakter.
2. Het houden van generale synoden eens in de twee jaar blijkt een weerkerende zware belasting te zijn van ambtsdragers, kerkenraden en deputaatschappen.
3. Bij het bestaan van slechts twee classes kan de andere classis als rechtsinstantie fungeren bij particuliere appenzaken. Het afhandelen van deze appenzaken op een generale synode biedt dan als zodanig geen voordelen, aangezien afgevaardigden van de aangeklaagde classis niet mee mogen stemmen in hun eigen zaak.

Het besluit wordt met 11 voor, 1 onthouding, en 0 tegen, genomen

Bespreking:

Algemeen werd ingestemd met de constatering dat de tijd tussen twee synodes als te kort ervaren wordt gezien de werkbelasting en de bezinningstijd. Met betrekking tot het behandelen van appenzaken door de andere classis wordt opgemerkt dat het niet zo mag zijn dat zo'n zaak door die classis in isolement behandeld wordt. Er zal in

ieder geval sprake moeten zijn van hoor en wederhoor van beide partijen. Angst voor overheersing van de ene classis door de andere is onnodig gezien alle regelingen.

De adviseur dr. P. van Gurp ondersteunt het voorstel om terug te gaan naar de normale frequentie van drie jaar en de andere classis als appelinstantie te gebruiken in plaats van een generale synode. Wel moet geregeld worden dat de belanghebbende classis mee mag spreken (niet meestemmen). Hij noemt als voorbeeld de Australische kerken, waar sprake was van drie kerken. De eerste appelinstantie was de naburige kerk en vervolgens de derde kerk. Hij voegt eraan toe dat er mogelijk ook een voordeel aan zit omdat een GS bestaat uit afgevaardigden van de classes, terwijl een classis bestaat uit afgevaardigden van alle kerken in haar ressort. Het draagvlak kan daarom alleen maar groter zijn.

Het samenroepen van een vervroegde synode in uitzonderingsgevallen blijft kerkrechtelijk mogelijk.

Vervolgens wordt eerst gestemd over een amendement op het voorstel en daarna over het voorstel zelf.

1. Amendement: Voorstel van de classis Zuid-West zonder de clausule dat appelzaken door de andere classis behandeld worden, maar dat daarvoor een vervroegde synode samengeroepen moet worden.
Het besluit wordt met 0 stemmen voor, verworpen.
2. Voorstel classis Zuid-West aangevuld met de toevoeging 'de behandelende classis zal ten aanzien van beide partijen hoor en wederhoor toepassen.' in het besluit.

Artikel 2.08: Aanwijzing archiefcontrolerende kerk.

14-01-2012

Materiaal:

1. Document 10.047: Huishoudelijke regeling voor generale synoden, GS Hasselt 2011.
2. Document 10.053, 2012-01-02: Brief van DGK Emmen, verzoek wijziging archiefcontrolerende kerk in 2013.

Overwegingen:

1. DGK Assen was aangewezen om het archief in 2013 te controleren.
2. DGK Emmen heeft het archief in 2011 gecontroleerd.
3. DGK Assen is intussen wijkgemeente geworden van DGK Emmen.
4. Het is niet verstandig als dezelfde kerk tweemaal achtereen de archieven controleert.
5. Het moderamen stelt voor om in plaats van DGK Assen, DGK Groningen aan te wijzen als archiefcontrolerende kerk in 2013.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit DGK Groningen aan te wijzen als archiefcontrolerende kerk in 2013.

Het besluit wordt met algemene stemmen door de vergadering genomen.

Artikel 2.09: Rapport Deputaten Onderzoek Synodebesluiten.

26-05-2012

Materiaal:

1. Document 2.001: Rapport Deputaten Onderzoek Synodebesluiten GS Ommen t/m GS Zuidhorn.
2. Document 2.002: Bijlage 1.1 Deputaten Onderzoek Synodebesluiten, Verslag onderzoek besluiten GS Ommen t/m GS Zuidhorn.
3. Document 2.003: Bijlage 1.2 Deputaten Onderzoek Synodebesluiten, Cumulatief overzicht GS Ommen t/m GS Zuidhorn.

Deze documenten zijn niet opgenomen in deze acta, maar beschikbaar als separaat digitaal document.

BESLUITEN:

Kerkregering.

Artikel 2.09.01: Deputaten kerkrecht en kerkorde.

26-05-2012

Materiaal:

1. GS Leusden 1999, artikel 43
2. GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 16 -21, 23, 24

Overwegingen:

1. Door GS Leusden 1999 werd een tijdelijk deputaatschap kerkrecht en kerkorde benoemd dat allerlei opdrachten kreeg o.a. met het oog op eventuele herziening van de kerkorde.
2. Dit deputaatschap heeft allerlei werkzaamheden verricht, opdrachten uitgevoerd en voorstellen gedaan die voor onze huidige situatie niet meer van belang zijn.
3. Een besluit dat nog wel van belang is, is Besluit 3 in artikel 18 van GS Zuidhorn 2002/2003. Dit besluit handelt o.a. over het tijdstip waarop besluiten van de generale synode rechtseffect krijgen. Daarbij werd o.a. de termijn van ratificatie door de kerkenraden gesteld op 6 maanden na het verschijnen van de Acta. Ook werd de mogelijkheid geboden aan gemeenteleden om over besluiten die voor hen persoonlijk rechtseffect hadden aan hun kerkenraad te vragen om deze binnen acht weken te ratificeren.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Leusden 1999 in artikel 43 en GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 16 en 17, 18.1, 18.2 en 19 t/m 24 t.a.v. werkzaamheden en benoeming van deputaten kerkrecht en kerkorde als zodanig verder geen beoordeling behoeven, zij worden daarom voor kennisgeving aangenomen.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat Besluit 3.3 van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 18 t.a.v. het tijdstip waarop besluiten van de generale synode rechtseffect krijgen, gehandhaafd wordt en de kerken daaraan gebonden zijn.

Gronden:

1. De besluiten genoemd in Besluit 1 zijn als zodanig in de huidige situatie niet meer relevant.
2. Met Besluit 3.3 van artikel 18 van GS Zuidhorn 2002/2003 wordt de rechtsgelijkheid en de rechtszekerheid binnen de kerken geregeld.

Beide besluiten worden genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.02: Doop geadopteerde kinderen.

26-05-2012

Materiaal:

1. GS Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 39
2. GS Leusden 1999, artikel 36
3. GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 34
4. GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 35

Overwegingen:

1. In verband met nog niet gewijzigde wetgeving besloot GS Berkel en Rodenrijs 1996 in artikel 39 dat aan een revisieverzoek m.b.t. uitbreiding van de bestaande praktijk inzake doop van geadopteerde kinderen (nog) geen gehoor kon worden gegeven.
2. In verband met sinds 1998 veranderde wetgeving m.b.t. uit het buitenland geadopteerde kinderen heeft de besluitvorming inzake de doop van geadopteerde kinderen door GS Leusden 1999 alsnog

wijzigingen ondergaan. Deze besluitvorming als zodanig was echter niet eenduidig. Vandaar dat GS Zuidhorn 2002/2003 Besluit 2 met bijhorende gronden in artikel 36 van GS Leusden 1999 vervallen heeft verklaard en opnieuw heeft geformuleerd.

3. Kern van dit opnieuw geformuleerde besluit is dat aan uit het buitenland geadopteerde kinderen de doop mag worden bediend indien aan alle door de Nederlandse overheid voorgeschreven wettelijke procedures is voldaan.
4. De aan de orde gestelde vraag inzake aspirant-adoptiefouders is niet behandeld maar voor behandeling tijdens een volgende synode voorgelegd ter beoordeling aan deputaten kerkrecht en kerkorde.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 34 t.a.v. de doop van uit het buitenland geadopteerde kinderen gehandhaafd blijven en de kerken daaraan gebonden zijn.

Besluit 2:

De besluiten van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 35 t.a.v. nadere studie naar het tijdstip van de doop van een Nederlands kind dat ter adoptie in een gezin is opgenomen (aspirant-adoptiefouders) worden gehandhaafd en voor kennisgeving aangenomen.

Gronden:

1. In navolging van eerdere synoden, GS Groningen 1978 en GS Heemse 1984/85, wordt gehandhaafd dat de doop bediend mag worden aan op wettige wijze uit het buitenland geadopteerde kinderen.
2. Met betrekking tot de vraag inzake aspirant-adoptiefouders is geen besluit genomen dat beoordeeld moet worden.

Beide besluiten worden genomen met 7 stemmen voor, 1 tegen, en 1 onthouding, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.03: Brieven inzake oproep tot steun aan de E.O.

26-05-2012

Materiaal:

Generale Synode Ommen 1993, artikel 93

Generale Synode Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 36

Overwegingen:

1. Het gaat in art. 93 van GS Ommen 1993 om een uitspraak over een brief van een broeder en zuster uit 1993, die inhoudelijk niet bekend is. Datzelfde geldt voor de brief van de broeder uit 1996.
2. Wel is het een feit dat de EO een interkerkelijke omroep is en een vals evangelie verspreidde en verspreidt. Daardoor staat het een publieke aanbeveling door een hoogleraar in de weg (art 18 KO).

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit de besluiten van GS Ommen 1993 in artikel 93 en GS Berkel en Rodenrijs 1996 in artikel 36 voor kennisgeving aan te nemen.

Grond:

Omdat de brieven niet bekend zijn is het nu niet te beoordelen of er inhoudelijk is aangetoond dat de oproep tot steun aan de EO in strijd is met het ondertekeningsformulier voor predikanten. Daardoor is ook niet te beoordelen of het synodebesluit onjuist dan wel juist is.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.04: Toepassing art. 42 KO.

26-05-2012

Materiaal:

GS Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 37

Overweging:

Het betreft hier besluiten inzake een bezwaar van een broeder m.b.t. de toepassing van artikel 42 KO. Over deze zaak ontbreken nadere gegevens.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Berkel en Rodenrijs 1996 in artikel 37 t.a.v. de toepassing van artikel 42 KO gehandhaafd blijven en de kerken daaraan gebonden zijn.

Grond:

De thans zittende synode is niet geroepen om deze kwestie nader te beoordelen omdat het hier om een toepassing gaat van artikel 42 KO in een concrete situatie.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.05: Art. 65 en 67 KO: a) Bezwaar tegen interpretatie artikel 65 KO tweede lid

26-05-2012

Materiaal:

GS Leusden 1999, artikel 38

Overweging:

Het betreft hier een besluit inzake een bezwaar tegen het besluit van GS Berkel en Rodenrijs 1996 dat 'artikel 65 KO tweede lid betrekking heeft op elke officiële eredienst'. Terecht besluit GS Leusden 1999 dat dit artikel per analogie ook richtinggevend is voor andere erediensten.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Leusden 1999 in artikel 38 t.a.v. het tweede lid van artikel 65 KO gehandhaafd blijft en de kerken daaraan gebonden zijn.

Grond:

Het tweede lid van artikel 65 is per analogie ook richtinggevend voor andere erediensten.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.06: Art. 65 en 67 KO.

b. Voorstel tot wijziging artikel 65 KO en andere artikelen.

26-05-2012

Materiaal:

GS Leusden 1999, artikel 39

Overweging:

Het betreft hier voorstellen tot wijzigingen van kerkordeartikelen die niet in de kerkelijke weg aan de orde zijn gesteld.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te

Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Leusden 1999 in artikel 39 t.a.v. wijzigingen in kerkordeartikelen gehandhaafd blijft en de kerken daaraan gebonden zijn.

Grond:

De voorgestelde wijzigingen zijn niet in de kerkelijke weg aan de orde gesteld (artikel 30 KO).

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.07: Art. 65 en 67 KO:

c) *Bezwaar tegen interpretatie artikel 65 KO (de term 'keurslijf')*

26-05-2012

Materiaal:

GS Leusden 1999, artikel 40

GS Mariënborg 2005, art. 25.F

Overwegingen:

1. Het betreft hier een besluit inzake bezwaren tegen een besluit van GS Berkel en Rodenrijs 1996 inzake het functioneren van art. 65 KO.
2. Het betreffende besluit van GS Berkel en Rodenrijs 1996 is door GS Mariënborg 2005 vervallen verklaard, aangezien het geen recht doet aan de aard en bedoeling van de kerkorde.
3. De bij GS Leusden 1999 ingebrachte bezwaren zijn door GS Mariënborg 2005 als terechte bezwaren aangemerkt.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Leusden 1999 in artikel 40 t.a.v. de interpretatie van artikel 65 KO vervallen is en de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Gronden:

1. GS Mariënborg 2005 heeft het besluit van artikel 40 van GS Leusden 1999 waartegen bezwaar werd gemaakt vervallen verklaard in artikel 25 F.
2. In het onderhavige bezwaarschrift worden bezwaren aangevoerd die ook verwoord zijn door GS Mariënborg 2005 als onderbouwing van haar besluit.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.08: Art. 65 en 67 KO:

d) *Verzoek m.b.t. besluitvorming en bezwaar tegen de term 'keurslijf'.*

26-05-2011

Materiaal:

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 208

GS Mariënborg 2005, artikel 25.II.F.

Overwegingen:

1. Het eerste besluit betreft een verzoek om voortaan geen onduidelijke uitzonderingssituaties meer in een besluit op te nemen. Gezien de voorbeelden die worden genoemd een terecht verzoek omdat daaruit blijkt dat eerdere besluiten ondergraven werden door de bij de besluiten opgenomen uitzonderingssituaties.
2. Het tweede besluit betreft een verzoek om uit het midden van de kerken weg te nemen de gebruikte term 'keurslijf' ten aanzien van de kerkorde, en er bij de kerkenraden op aan te dringen zich aan de regels van de kerkorde te houden. Door GS Zuidhorn 2002/2003 werd t.a.v. dit laatste verwezen naar de door haar opgestelde Koersbepaling m.b.t. de effectuering van artikel 65 en 67 van de kerkorde.

3. GS Mariënborg 2005 heeft in art. 25.II.F het besluit m.b.t. de onder punt 2 genoemde Koersbepaling vervallen verklaard omdat deze zorgt voor independentisme, wildgroei en ontbinding van het kerkverband.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 208 t.a.v. twee verzoeken van de raad van de Gereformeerde Kerk te Rijnsburg, vervallen zijn en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Gronden:

1. Een generale synode dient duidelijke besluiten te nemen zonder daarin allerlei uitzonderingssituaties op te nemen voor plaatselijke kerken.
2. De term 'keurslijf' t.a.v. de kerkorde is onjuist want daardoor wordt de indruk gewekt dat de kerkorde een strak harnas is terwijl het om schriftuurlijke verplichtingen gaat tot bewaring van de eenheid van de plaatselijke kerken.
3. Artikel 84 van de kerkorde stelt duidelijk genoeg dat de kerkelijke vergaderingen zich erop zullen toelagen dat zij de bepalingen van de kerkorde na zullen leven zolang ze niet door de generale synode zijn veranderd.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Snee en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.09: Art. 65 en 67 KO.

e) Revisieverzoeken m.b.t. besluiten over de artikelen 65 en 67 van de KO.

26-05-2012

Materiaal:

GS Zuidhorn 2002, artikel 55
GS Mariënborg 2005, artikel 25.F
GS Emmen 2009/2010, artikel 36

Overweging:

Het betreft hier een besluit inzake bezwaren tegen besluiten van GS Berkel en Rodenrijs 1996 in artikel 43 en GS Leusden 1999 in artikel 49. De besluiten in artikel 43 van GS Berkel en Rodenrijs 1996 en de besluiten in artikel 49 van GS Leusden 1999 die gaan over of in verband staan met de orden van dienst en de bijbehorende liturgie, zijn door GS Mariënborg 2005 en GS Emmen 2009/2010 vervallen verklaard.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Zuidhorn in artikel 55 t.a.v. de revisieverzoeken vervallen is en de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Gronden:

1. De ingediende bezwaren richten zich tegen synodebesluiten die door GS Mariënborg 2005 al vervallen zijn verklaard.
2. Terecht werd bezwaar gemaakt tegen besluiten die independentisme en allerlei wildgroei in de liturgie tot gevolg hadden.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Snee en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.10: Vertegenwoordiging bij andere kerkgenootschappen

26-05-2012

Materiaal:

Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, artikel 48
Generale Synode Mariënborg 2005, artikel 25.II. I
Generale Synode Zwolle 2007, artikel 66

Overwegingen:

1. Het regelen van een officiële vertegenwoordiging bij officiële gebeurtenissen in andere kerkgenootschappen kan geen zaak van een plaatselijke kerk zijn. Als een plaatselijke kerk hierover zou moeten beslissen wordt willekeur en independentisme in de hand gewerkt.
2. De Generale Synode van Mariënborg 2005 had zich al uitgesproken over bezwaren inzake vertegenwoordiging van de kerken (artikel 25.II.I). In artikel 66 van GS Zwolle 2007, dat handelt over Contacten met de Hoge Overheid wordt dit nog weer aangehaald en opnieuw uitgesproken, zie daarvoor grond 2.4 onder de besluiten van art. 66.
3. Voor argumenten om geen erediensten van andere kerkgenootschappen te bezoeken zij verwezen naar artikel 25.II.I van de GS Mariënborg 2005.
4. Het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 48 is juist. Maar de gronden zijn ontoereikend in het licht van de hierboven genoemde overwegingen 1 en 2.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 48 t.a.v. vertegenwoordiging bij officiële gebeurtenissen in andere kerkgenootschappen voor kennisgeving aan te nemen.

Grond:

Artikel 48 van GS Zuidhorn 2002/2003 betreft een afwijzing van een bezwaarschrift tegen een zaak, waarvan de betreffende synodebesluiten inmiddels door GS Mariënborg (art. 25.II.I) vervallen zijn verklaard.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.11: Bezwaarschrift inzake medewerking aan crematie.

26-05-2012

Materiaal:

Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, artikel 62

Overwegingen:

1. Een broeder had bezwaar gemaakt tegen een regeling van een kerkenraad om onder omstandigheden uit pastorale motieven toe te laten dat ambtelijke zorg wordt gegeven in en/of rond een samenkomst in het kader van een crematie. De broeder ziet dit als een innerlijke strijdigheid met het afkeuren van een crematie door diezelfde kerkenraad.
2. Zijn appel werd afgewezen door classis en particuliere synode.
3. De Heilige Schrift leert ons dat begraven de wijze is waarop wij met ons gestorven lichaam moeten omgaan, als zijnde ook eigendom van Christus die ons heeft gekocht naar lichaam en ziel.
4. Het cremeren van gestorven lichamen is – buiten de noodzaak daartoe in zeer bijzondere omstandigheden zoals bij epidemieën – niet passend bij het christelijke getuigenis, dat het lichaam wordt gezaaid om opgewekt te worden op de jongste dag.
5. Het afkeuren van crematie dient te zijn met woorden en daden. Dat laatste houdt in dat er geen medewerking aan een samenkomst verbonden aan een crematie kan worden gegeven door ambtsdragers, behalve in de onder 4 aangegeven bijzondere omstandigheden.
6. Die bijzondere omstandigheden kunnen wel nopen tot een intensieve pastorale begeleiding, maar juist niet op de betreffende samenkomst.
7. De kerkrechtelijke bezwaren inzake de door de broeder uitgevoerde procedure zijn niet goed te beoordelen. Het feit echter dat zijn zaak inhoudelijk toch is behandeld, maakt dit minder relevant.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 62 t.a.v. de medewerking aan crematie vervallen is en de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Gronden:

1. Een crematie dient in het algemeen te worden afgekeurd als niet passend bij het Evangelie.
2. Het verlenen van medewerking door een ambtsdrager aan een samenkomst die is verbonden aan een crematie, waarbij een begrafenis tot de mogelijkheden behoort, verdraagt zich niet met deze afkeuring. Dat geldt ook als men bijzondere pastorale zorg tijdens deze samenkomst noodzakelijk zou achten.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.12: Preekbevoegdheid niet-beroepbare theologen.

26-05-2012

Materiaal:

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 46

Overweging:

Het voorstel is niet in de aangewezen kerkelijke weg op de tafel van de synode gekomen.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 46 t.a.v. preekbevoegdheid van niet-beroepbare theologen gehandhaafd blijft en de kerken daaraan gebonden zijn.

Grond:

Een nieuw voorstel binnen de kerken dient inderdaad naar art. 30 KO eerst in mindere vergaderingen te worden behandeld.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.13: Revisieverzoeken m.b.t. toetsing Liedboekliederen.

26-05-2012

Materiaal:

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 54

GS Mariënborg 2005, artikel 25.II.Ec.

Overwegingen:

1. GS Mariënborg 2005 heeft reeds onder uitvoerige argumentatie de in de revisieverzoeken aangevochten besluiten van GS Leusden 1999 (art. 58 en 60) t.a.v. toetsing en invoering van Liedboekliederen afgewezen.
2. Kennelijk was de drang om op zeer korte termijn zeer vele nieuwe liederen, waartegen inhoudelijke bezwaren verwacht mochten worden, zo groot dat GS Leusden 1999 het toetsingsrecht van individuele leden zonder enige grond had ingeperkt.
3. De beantwoording door GS Zuidhorn 2002/2003 van de bezwaren die tegen deze beperking in een groot aantal revisieverzoeken waren ingebracht, getuigt niet van een ondubbelzinnig vasthouden aan art. 30, 31, 33 en 35 KO.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 54 t.a.v. revisieverzoeken

m.b.t. het toetsingsrecht van nieuwe kerkliederen (GS Leusden 1999 art. 58 en 60), vervallen zijn en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Gronden:

1. Besluiten m.b.t. de toetsing en inhoud van Liedboekliederen waren door GS Mariënborg 2005 (art. 25.II. Ec) reeds vervallen verklaard.
2. Het toetsingsrecht van kerkliederen door individuele kerkleden heeft rechtsreeks te maken met het functioneren van art. 31 KO in de kerken.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.14: Bezwaarschrift inzake vrouwenstemrecht.

26-05-2012

Materiaal:

GS Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 30
GS Mariënborg 2005, art. 25.II. A.

Overwegingen:

1. GS Mariënborg 2005 heeft zich reeds uitgebreid uitgesproken over besluiten van GS Ommen 1993 en GS Berkel en Rodenrijs 1996 inzake het vrouwenstemrecht. Zij heeft deze moeten afwijzen als ingaande tegen kerkorde en de Schrift.
2. Eén van de gronden van GS Mariënborg 2005 luidt:
‘In besluit 1 van artikel 24 wordt door GS Ommen 1993 geen recht gedaan aan artikel 30, 31 en 33 KO. De zaak van het vrouwenstemrecht was afgehandeld door de GS Groningen-Zuid 1978. Een beroep tegen een uitspraak van een kerkelijke vergadering moet voor de eerstvolgende samenkomst van de meerdere vergadering, waarop men zich beroept, geschieden (art. 31 KO). Ten aanzien van een revisieverzoek is vereist, dat daarin een nieuw punt naar voren wordt gebracht (art. 30 KO). Wat eenmaal is afgehandeld, moet niet opnieuw aan de orde worden gesteld, tenzij men van oordeel is dat wijziging noodzakelijk is (art. 33 KO). Bij het wel opnieuw aan de orde stellen gelden de regels van Kampen 1975, art. 110.’
3. Het onderhavige bezwaarschrift was gericht tegen de PS. Er was van de kant van GS Zuidhorn 2002/2003 geen bezwaar tegen de procedure die de indiener heeft gevolgd of de vorm van het bezwaarschrift.
4. Eén van de gronden in het onderhavige bezwaarschrift was dat GS Ommen 1993 heeft gehandeld tegen art. 33 KO.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Berkel en Rodenrijs 1996 in artikel 30 t.a.v. bezwaren inzake vrouwenstemrecht vervallen is en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Grond:

GS Berkel en Rodenrijs 1996 heeft onterecht bezwaren tegen het besluit van het vrouwenstemrecht die waren gegrond op de kerkenorde, afgewezen.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.15: De term ‘huwelijksbevestiging’ m.b.t. artikel 70 K.O.

26-05-2012

Materiaal:

GS Leusden 1999, artikel 53
GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 40

Overwegingen:

1. De invoering van een nieuw huwelijksformulier in 1999 waarin de term ‘bevestiging’ ontbrak noodzaakte de generale synoden om zich te bezinnen op de vraag of de term ‘bevestiging’ uit artikel 70 KO vervangen moest worden.
2. Tijdens GS Mariënborg 2005 is het nieuwe huwelijksformulier dat tijdens GS Leusden 1999 definitief werd vastgesteld, afgewezen, o.a. vanwege het feit dat hierin geen goed Bijbels onderwijs werd gegeven ten aanzien van de onderscheiden taken van man en vrouw binnen het huwelijk.
3. Vanwege het afwijzen van het nieuwe huwelijksformulier vervalt de noodzaak om artikel 70 KO te wijzigen.
4. In het huwelijksformulier zoals dat te vinden is op pagina 555 van het Gereformeerd Kerkboek wordt, in navolging van artikel 70 KO, gesproken over de ‘bevestiging’ van het huwelijk. Deze kerkelijke bevestiging van het huwelijk houdt in dat het inmiddels gesloten huwelijk wordt verankerd in Gods Woord in het midden van de gemeente.
5. Het woord ‘bevestiging’ als zodanig behoeft geen wijziging omdat het onderscheid met de ‘sluiting’ van het huwelijk door de burgerlijke gemeente voldoende duidelijk is.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Leusden 1999 in artikel 53 en van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 40, t.a.v. de term ‘huwelijksbevestiging’ vervallen zijn en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Gronden:

1. Aangezien het nieuwe huwelijksformulier door GS Mariënborg 2005 (art. 25 Eb) is afgewezen vervalt de noodzaak om te onderzoeken of en hoe artikel 70 KO gewijzigd dient te worden.
2. Er is ook geen enkele noodzaak om de term ‘bevestiging’ te vervangen omdat er voldoende onderscheid is tussen de *burgerlijke sluiting* van het huwelijk en de *kerkelijke bevestiging* van het huwelijk.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.16: Huwelijksbevestiging en belijdenis.

26-05-2012

Materiaal

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 49

Overwegingen:

1. In het verzoek van appellant wordt gevraagd om uit te spreken: ‘Alleen huwelijken van belijdende leden van de Gereformeerde Kerken in Nederland kunnen kerkelijk bevestigd worden’. Opvallend is echter dat appellant zelf al twee uitzonderingen daarop noemt.
2. Daarnaast vraagt hij om een nadere bepaling bij artikel 70 KO terwijl hij zijn vraag volgens GS Zuidhorn 2002/2003 verbindt aan artikel 62 KO.
3. Aangezien de onderhavige stukken van het verzoek ontbreken is het nu niet mogelijk om het verzoek van appellant en het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 op zijn merites te beoordelen.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 49 t.a.v. huwelijk en belijdenis gehandhaafd wordt en de kerken daaraan gebonden zijn.

Grond:

Vanwege het ontbreken van de onderhavige stukken is het niet mogelijk om het verzoek van appellant en het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 nader te beoordelen.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.17: Regeling inzake herbenoemingen.

26-05-2012

Materiaal:

GS Ommen 1993, artikel 88

Overwegingen:

1. Het wisselen van personen in deputaatschappen wordt inderdaad als nuttig en wenselijk gezien.
2. Daarentegen is het inderdaad ongewenst deskundigen te laten aftreden als er geen goede vervanging gevonden kan worden.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Ommen 1993 in artikel 88 t.a.v. Regeling inzake herbenoeming gehandhaafd blijven en dat de kerken daaraan gebonden zijn.

Gronden:

1. Gezien de omvang van het kerkverband zou het niet vaker dan twee keer tot herbenoeming overgaan er toe kunnen leiden dat de deputaatschappen niet voldoende ingevuld kunnen worden.
2. Echter grond 4 van GS Ommen 1993 in art. 88, biedt hiervoor een juiste oplossing.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.18: Aantal deputaatschappen.

26-05-2012

Materiaal:

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 207

Overweging:

Het betreft hier een besluit naar aanleiding van een verzoek om voor de toekomst het aantal synodale deputaatschappen of hun opdrachten te beperken.

Dit besluit behoeft geen nadere beoordeling.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 207 t.a.v. het verzoek om beperking van het aantal deputaatschappen of hun opdrachten gehandhaafd blijft en voor kennisgeving wordt aangenomen.

Grond:

Het besluit als zodanig is een kennisgeving dat de Generale Synode oog heeft voor de aangevoerde bezwaren.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Pastoraat en diaconaat

Artikel 2.09.19: Steunpunt gemeenteopbouw.

26-05-2012

Materiaal:

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 120

Overwegingen:

1. Gemeenteopbouw en de toerusting en ondersteuning daarvan binnen de kerken is een belangrijk onderwerp binnen de kerk.
2. Besluiten die in het verleden genomen zijn kunnen door diepingrijpende ontwikkelingen als de recente vrijmaking met sterke reductie van omvang van het kerkverband, hun praktische toepasbaarheid verliezen.
3. Gemeenteopbouw is en blijft een belangrijke zaak voor de plaatselijke kerkenraden (art. 16, 20-22 KO), eventueel met hulp van de classis (art. 41, 43 KO).

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 120 t.a.v. ondersteuning gemeenteopbouw vervallen is en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Gronden:

1. De primaire opdracht tot gemeenteopbouw en de toerusting daartoe, ligt bij plaatselijke kerkenraden eventueel ondersteund door de classis.
2. Door de recente vrijmaking (2003) zijn mogelijkheden tot een verantwoorde vorm van landelijke ondersteuning op het gebied van gemeenteopbouw gewijzigd.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.20: Toerusting jongeren.

26-05-2012

Materiaal:

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 122

Overwegingen:

1. De toerusting van jongeren en ondersteuning daarvan binnen de kerken is een belangrijk onderwerp binnen de kerk.
2. Besluiten die in het verleden genomen zijn kunnen door diepingrijpende ontwikkelingen als de recente vrijmaking met sterke reductie van omvang van het kerkverband, hun praktische toepasbaarheid verliezen.
3. Het blijft belangrijk voor de kerk de onder 1 genoemde taken voor ogen te blijven houden en zorg te blijven dragen voor een praktische uitvoering die aansluit bij de gegeven omstandigheden en mogelijkheden.
4. Echter de taak voor de toerusting van jongeren ligt primair bij de plaatselijke kerkenraden (art. 16, 20-22 KO) eventueel met hulp van de classis (art. 41, 43 KO).

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 122 t.a.v. toerusting van jongeren vervallen is en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Gronden:

1. De primaire opdracht tot de toerusting van jongeren ligt bij plaatselijke kerkenraden eventueel ondersteund door de classis.
2. Door de recente vrijmaking (2003) zijn mogelijkheden tot een verantwoorde vorm van landelijke toerusting van jongeren gewijzigd.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.21: Pastorale zorg aan doven en slechthorenden.

26-05-2012

Materiaal:

GS Ommen 1993, artikel 42
GS Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 55
GS Leusden 1999, artikel 69
GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 97
GS Emmen 2009, artikel 35

Overwegingen:

1. Doven en slechthorenden vormen een groep mensen binnen de kerk met een geheel eigen handicap.
2. Er zijn vele groepen te onderscheiden binnen de kerk die op grond van een bepaalde overeenkomst zijn in te delen. Te denken valt aan o.a. kleuters, kinderen, bejaarden, hoogopgeleiden, laagopgeleiden, mensen met een verstandelijke beperking en vele geestelijke gradaties.
3. Het kan wenselijk zijn om voor onderscheiden doelgroepen, zoals doven en slechthorenden, passende hulpmiddelen te gebruiken binnen de eredienst.
4. Het is de vraag of het Schriftuurlijk is om voor onderscheiden groepen een predikant te benoemen. Nog afgezien van de vraag of dat in de praktijk haalbaar is.
5. Ambtsdragers zullen in hun pastorale bearbeiding van de gemeente ieder zo veel mogelijk op zijn/haar niveau behandelen. Om dit te verwezenlijken worden immers de meest bekwame broeders tot het ambt gekozen. Maar dat betekent dus niet dat iedereen een op zijn niveau aangepaste ambtsdrager krijgt.
6. De gemeente van Christus bestaat uit leden met de meest uiteenlopende kwaliteiten, gaven en beperkingen, en toch hebben allen maar één Hoofd, nl. Christus (zie bijv. Ef. 5: 23).
7. Er wordt in de Heilige Schrift geen onderscheid gemaakt tussen ambtsdragers met het oog op de verscheidenheid van de gemeente. Er wordt benadrukt dat er vele gaven zijn, maar één Geest en dat allen leden zijn van het ene lichaam. Daarbij is de een de ander tot nut (1 Cor. 12). Zie hiervoor ook de gronden C.2.4.1. en C.2.4.2. bij besluit C.2.3. van art. 35 van GS Emmen 2009/2010.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Ommen 1993 in artikel 43; van GS Berkel en Rodenrijs 1996 in artikel 56; van GS Leusden 1999 in artikel 69 en van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 97 t.a.v. pastorale zorg aan doven en slechthorenden vervallen zijn en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Gronden:

1. De Heilige Schrift geeft ons geen aanwijzingen voor het feit dat verschillende doelgroepen binnen de kerk een eigen ambtsdrager of predikant krijgen toegewezen.
2. Met name de gronden onder besluit 2 van artikel 42 van GS Ommen 1993, waarin de motivatie voor het instellen van een predikant ten behoeve van pastorale arbeid speciaal aan doven en slechthorenden wordt verwoord, geven geen enkele Schriftuurlijke basis aan. De teksten die wel worden aangehaald geven de noodzaak van de prediking van het evangelie weer. En vervolgens wordt er op gewezen dat doven en slechthorenden daar moeite mee hebben.
3. De argumentatie die wordt gebruikt om een predikant voor deze doelgroep af te zonderen zou met evenveel kracht gebruikt kunnen worden om predikanten af te zonderen voor andere speciale doelgroepen binnen de kerk.
4. Ook in de belijdenisgeschriften van de kerk en het bevestigingsformulier voor predikanten lezen we niet dat de gemeente in groepen ingedeeld moet worden en dat er voor onderscheiden groepen ambtsdragers en/of predikanten kunnen worden aangesteld.
5. De overige genoemde besluiten, naast besluit 2 in art. 42 van GS Ommen 1993, vloeien alle voort uit het feit dat er een predikant is/wordt aangesteld voor de genoemde doelgroep en kunnen daarmee alle als vervallen worden beschouwd zonder nadere argumentatie.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.22: Geestelijke verzorging militairen.

a) GS Ommen 1993 en GS Berkel en Rodenrijs 1996.

26-05-2012

Materiaal:

GS Ommen 1993, artikel 43

GS Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 56

Overwegingen:

1. Het is een goede zaak dat er aandacht geschonken wordt aan hen die beroepsmatig in militaire dienst zijn of gaan. Echter, de huidige situatie van de kerken heeft de mogelijkheden daartoe zeer beperkt.
2. De genoemde besluiten bevatten ook elementen die niet meer van toepassing zijn. Zoals de samenwerking van deputaten met het GVI en het GMV.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit de besluiten 1 en 2 van GS Ommen 1993 in artikel 43 voor kennisgeving aan te nemen.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten 3, 4 en 5 van GS Ommen 1993 in artikel 43 en de besluiten van GS Berkel en Rodenrijs 1996 in artikel 56 t.a.v. geestelijke verzorging van militairen vanwege praktische redenen in de huidige situatie niet toepasbaar zijn; deze besluiten dienen in de toekomst herbeoordeeld te worden in het licht van de ontstane situatie.

Gronden:

1. De besluiten 1 en 2 van GS Ommen 1993 in art. 43 vloeien voort uit eerder gegeven opdrachten door GS Leeuwarden 1990. Ze zijn principieel aanvaardbaar.
2. De overige besluiten handelen over het aanstellen van een legerpredikant, zijn taken en over nieuwe opdrachten aan deputaten. In de huidige situatie is hiervan geen gebruik te maken.
3. Deze overige besluiten bevatten onderdelen die in de toekomst mogelijk toepasbaar kunnen zijn.

Beide besluiten worden genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Snee en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.23: Geestelijke verzorging militairen,

b) GS Zuidhorn 2002/2003.

26-05-2012

Materiaal:

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 99

Overwegingen:

1. De meeste regelingen m.b.t. de geestelijke verzorging van de militairen zijn overeenkomstig de kerkorde en de belijdenis van de kerk.
2. Een nadrukkelijke uitzondering hierop vormt de interkerkelijke samenwerking met de Christelijke Gereformeerde Kerken die wordt voorgestaan. Dit komt tot uiting in besluit 3 (met grond 3) en besluit 4.1. Niet helemaal duidelijk is daardoor of de omschrijving 'gereformeerde militairen' uitsluitend betrekking heeft op leden van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt).
3. Een verwant artikel (GS Zuidhorn 2002/2003, art. 101) dat handelt over de bediening van het avondmaal in crisisgebieden is door GS Zwolle 2007 strijdig bevonden met art. 60 en 61 van de KO en art. 27-29 en 35 van de NGB, en op grond daarvan vervallen verklaard.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat besluit 1 van art. 99 van GS Zuidhorn 2002/2003 t.a.v. dechargeverlening aan deputaten voor kennisgeving wordt aangenomen.

Besluit 2:

De Synode spreekt voorts uit dat de besluiten 2 en 4 behoudens 4.l. van art. 99 van GS Zuidhorn 2002/2003 t.a.v. de geestelijke verzorging van militairen vanwege praktische redenen in de huidige situatie niet toepasbaar zijn; deze besluiten dienen in de toekomst herbeoordeeld te worden in het licht van de ontstane situatie.

Besluit 3:

De Synode spreekt tevens uit dat besluiten 3 en 4.l. van art. 99 van GS Zuidhorn vervallen zijn, en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Gronden:

1. Aangezien het gevoerde beleid en de aangeduide regelingen in overeenstemming zijn met de KO en de belijdenis, dienen ze ter kennisgeving te worden aangenomen (besluit 1) of te worden gehandhaafd (besluit 2).
2. De interkerkelijke samenwerking heeft ook bij de inrichting van deze pastorale zorg zijn intrede gedaan, en is op grond van strijdigheid met art. 27-29 NGB af te wijzen (besluit 3).

Alle drie besluiten worden genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.24: Seksueel misbruik in kerkelijke relaties.

26-05-2012

Materiaal:

GS Leusden 1999, artikel 71

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 102

Overwegingen:

1. Seksueel misbruik door ambtsdragers maakt hen ongeschikt voor de uitoefening van hun ambt, ook al zou de zonde door hen worden beleden. Tevens is het een schande voor de kerk van Jezus Christus wanneer deze zonden bestaan of zelfs zouden worden getolereerd.
2. De kerk zal ernst moeten maken met het voorkómen, ontdekken en bestrijden van deze zonden, als wel met het bieden van hulp aan eventuele slachtoffers. Dat geldt zeker in de huidige maatschappij waarin de wereld de seksualiteit zo opdringt via de media.
3. In het verleden was er een meldpunt seksueel misbruik bij de Stichting De Driehoek (zie art. 71 GS Leusden 1999). In artikel 71 (GS Leusden 1999) werd een studiedeputaatschap ingesteld met de opdracht zich te verbinden aan de Stichting De Driehoek. Vervolgens werden in artikel 102 (GS Zuidhorn 2002/2003) een meldpunt, een beroepscommissie en een klachtencommissie ingesteld (besluit 3). Daarbij werd tevens gezocht naar aansluiting met de CGK en de NGK.
4. In verband met de huidige kerkelijke situatie waarbij een in punt 3 genoemde samenwerking wordt afgewezen en de omvang van het kerkverband klein is, zal van de genoemde faciliteiten geen gebruik gemaakt worden.
5. Wel zal de aanpak van de problematiek van seksueel misbruik nadrukkelijk binnen de kerken aandacht dienen te houden.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Leusden 1999 in artikel 71 en van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 102 t.a.v. seksueel misbruik in kerkelijke relaties vervallen zijn en dat de kerken daaraan niet meer gebonden zijn.

Grond:

De besluiten uit de hierboven genoemde artikelen van GS Leusden 1999 en GS Zuidhorn 2002/2003 zijn in deze vorm niet te gebruiken, omdat er geen kerkelijke relatie bestaat tussen De Gereformeerde Kerken en De Driehoek, alsmede de Christelijke Gereformeerde Kerken en Nederlands Gereformeerde Kerken.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.25: Diaconale zaken.

26-05-2012

Materiaal

GS Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 33, 34, 35

GS Leusden 1999, artikel 68

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 104

GS Emmen 2009/2010, artikel 14

Overwegingen:

1. De synodebesluiten van GS Berkel en Rodenrijs 1996, art. 33-35, van GS Leusden 1999, art. 68 en van GS Zuidhorn 2002/2003, art. 104 m.b.t. diaconale zaken zijn een vervolg op de besluiten die zijn genomen door GS Ommen 1993 in de art. 31-33. Over deze laatstgenoemde besluiten van GS Ommen 1993 heeft GS Emmen 2009 zich uitgesproken in art. 14.
2. Er worden allerlei zaken genoemd die niet meer relevant zijn in de huidige situatie. Zo wordt er gesproken over deputaten diaconale zaken (GS Berkel en Rodenrijs 1996, art. 33), over een Generaal Diaconaal Deputaatschap (is deputaten diaconale zaken vanaf art. 34 GS Berkel en Rodenrijs 1996) en een Stichting Diaconaal Steunpunt (deze wordt ontbonden in besluit 3 van art. 68.3 van GS Leusden 1999 en gecontinueerd in besluit 2 van art. 104 van GS Zuidhorn 2002/2003). Ook zien we in de instructies opdrachten tot samenwerking met de Dagelijkse Leiding van de Theologische Universiteit en deputaten Steunpunt Gemeenteopbouw (besluit 6 van art.104 van GS Zuidhorn 2002/2003).
3. Mogelijk bevatten de genoemde instructies voor het Generaal Diaconaal Deputaatschap, genoemd in verschillende artikelen, elementen die in de toekomst van belang kunnen zijn en zullen dan naar gelang hun actualiteit herbeoordeeld moeten worden aan de hand van Schrift en belijdenis en KO.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Berkel en Rodenrijs 1996 in de artikelen 33-35, van GS Leusden 1999 in artikel 68 en van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 104 voor onbepaalde tijd worden opgeschort. Deze synodebesluiten dienen na opschorting bij eventuele toepasbaarheid in de toekomst, herbeoordeeld te worden in het licht van de dan ontstane situatie.

Gronden:

1. Door gewijzigde omstandigheden binnen de kerk na de vrijmaking van 2003 vervalt de actualiteit van de besluiten van GS Berkel en Rodenrijs 1996, GS Leusden 1999 en GS Zuidhorn 2002/2003. Er zijn geen deputaten diaconale zaken, er is geen Generaal Diaconaal Deputaatschap en er is geen Stichting Diaconaal Steunpunt.
2. Onder de zegen van de Here zou er in de toekomst een situatie kunnen ontstaan, waarin de genoemde synodebesluiten op onderdelen van toepassing zouden kunnen zijn.
3. Het besluit sluit aan bij art. 14 van GS Emmen 2009/2010.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Eredienst

Artikel 2.09.26: Bededagen.

26-05-2012

Materiaal:

GS Ommen 1993, artikel 39

GS Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 49

GS Zwolle 2007, artikel 44

Overwegingen:

1. In artikel 44 van GS Zwolle 2007 wordt het eventueel uitschrijven van een bededag geregeld en aan de classis Noord-Oost opgedragen. Daarmee wordt art. 69 KO gehandhaafd.
2. Daarmee vervalt alles wat betrekking heeft op de voormalige GKv-classis.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit de besluiten 1 en 2 van GS Ommen 1993 in art. 39 en de besluiten 1 en 2 van GS Berkel en Rodenrijs 1996 in art. 49 voor kennisgeving aan te nemen.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat besluit 3 van GS Ommen 1993 in art. 39 betreffende een toelichting op de instructie t.a.v. art 69 KO, gehandhaafd blijft en dat de kerken daaraan gebonden zijn.

Gronden:

1. Door gewijzigde omstandigheden zijn de genoemde besluiten niet meer relevant en behoeven derhalve geen beoordeling.
2. Besluit 3 van GS Ommen 1993 in art. 39 geeft goede regels voor de toepassing van art. 69 KO.

Beide besluiten worden genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Snee en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.27: Avondmaal.

a) Gebruik van druivensap.

26-05-2012

Materiaal:

GS Ommen 1993, artikel 94

Overwegingen:

1. Het betreft hier een bezwaarschrift van een broeder met betrekking tot het gebruik van druivensap in plaats van wijn. GS Ommen 1993 geeft een duidelijke motivatie voor haar besluit om aan het verzoek van de broeder niet te voldoen.
2. De kerkenraad heeft lopende het bezwaar zijn werkwijze gewijzigd.
3. Er is onduidelijkheid over de invulling van de uitzonderingssituaties.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit het besluit van GS Ommen 1993 in artikel 94 ten aanzien van het bezwaarschrift m.b.t. het Avondmaal voor kennisgeving aan te nemen.

Gronden:

1. Zoals GS Ommen 1993 ook aangeeft in haar gronden, is het Heilig Avondmaal ook voor die broeders en zusters die geen alcohol mogen gebruiken. Voor deze mensen is het gebruik van druivensap dan ook een goed alternatief.
2. GS Ommen 1993 geeft niet duidelijk aan in welke gevallen er druivensap gebruikt mag worden, en hoe dit invulling moet krijgen bij de viering. De uitzonderingssituaties zijn niet duidelijk omschreven.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Snee en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.28: Avondmaal.

b) Toelaten asielzoekers.

26-05-2012

Materiaal:

GS Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 40

GS Leusden 1999, artikel 37

Overwegingen:

1. Het betreft hier een bezwaarschrift en een revisieverzoek aan opeenvolgende synodes van een broeder met betrekking tot het toelaten van asielzoekers tot het avondmaal. De betreffende briefwisseling is voor ons nu niet meer in te zien. Hierdoor is er sprake van een situatie die voor ons niet goed te beoordelen is.
2. De appellant heeft in zijn eerste brief tevens niet aan de eisen van een appelschrift voldaan.
3. Hierdoor is de aan GS Leusden 1999 gevraagde revisie ook niet van toepassing.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Berkel en Rodenrijs 1996 in artikel 40 en GS Leusden 1999 in artikel 37 ten aanzien van het bezwaarschrift en het revisieverzoek m.b.t. het toelaten van asielzoekers tot de viering van het Avondmaal, gehandhaafd blijven en dat de kerken daaraan gebonden zijn.

Grond:

De inhoud van het bezwaarschrift en van het revisieverzoek is niet bekend. Een nadere beoordeling is daardoor niet mogelijk.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.29: Avondmaal.

c) Viering zonder formuleren.

26-05-2012

Materiaal:

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 39

GS Mariënborg 2005, artikel 25 II Ea en artikel 25 II F

Overweging:

GS Zuidhorn 2002/2003 tornt met deze besluiten aan de artikelen 65 en 67 van de KO. En gaat hiermee verder op de door GS Berkel en Rodenrijs 1996 en GS Leusden 1999 ingeslagen weg met betrekking tot de artikelen 65 en 67 KO welke reeds door GS Mariënborg 2005 verworpen zijn, alsook de besluiten over het ordinarium.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 39 vervallen zijn, en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Grond:

GS Mariënborg 2005 heeft in artikel 25 II F reeds uitgesproken dat de kerken niet meer gebonden zijn aan de besluiten van GS Berkel en Rodenrijs 1996 en GS Leusden 1999 die betrekking hebben op art. 65 en 67 KO. De hierboven genoemde besluiten gaan verder op de door GS Berkel en Rodenrijs 1996 en GS Leusden 1999 ingeslagen weg. Ook het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 in art. 73 over de ordinarium-liturgie is reeds door GS Mariënborg 2005 verworpen in artikel 25 II Ea.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.30: Liturgisch katern.

26-05-2012

Materiaal

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 66, 68 en 69; 74 t/m 78

GS Mariënborg 2005, artikel 25 II 2a

GS Emmen 2009/2010, artikel 36

Overwegingen:

1. Al deze hierboven genoemde besluiten van GS Zuidhorn 2002/2003 zijn een direct gevolg van de besluiten van GS Leusden 1999, en dan specifiek met betrekking tot artikel 49.
2. Dit artikel is door GS Emmen 2009/2010 vervallen verklaard. Dit mede omdat dit besluit een gevolg is van artikel 46 van GS Ommen 1993.
3. In de overwegingen van GS Emmen 2009/2010 wordt aangegeven waar de artikelen 46 van GS Ommen 1993 en 49 van GS Leusden 1999 strijdig zijn met Gods Woord en de belijdenis.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Zuidhorn 2002/2003 in de artikelen 66, 68, 69 en 74 t/m 78 vervallen zijn, en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Gronden:

1. GS Mariënborg 2005 en GS Emmen 2009/2010 hebben reeds uitgesproken dat de kerken niet meer gebonden zijn aan de besluiten van GS Leusden 1999 in artikel 49.
2. Tevens heeft GS Emmen 2009/2010 in artikel 46 uitgesproken dat de kerken niet meer gebonden zijn aan de besluiten in artikel 46 van GS Ommen 1993. De gronden voor dit besluit zijn ook de grondslag voor het vervallen verklaren van deze besluiten.
3. De besluiten in de artikelen 66, 68, 69, 74 en 78 van GS Zuidhorn 2002/2003 zijn een direct gevolg van de besluiten van GS Ommen 1993 in artikel 46 en GS Leusden 1999 in artikel 49.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.31: Amenlied.

26-05-2012

Materiaal:

GS Ommen 1993, artikel 47.

Overwegingen:

1. dat GS Kampen 1975 in artikel 449, besluit B IV 3 in de nieuw vastgestelde orde van dienst voor de morgendienst na de bediening van het Woord inderdaad de mogelijkheid aangeeft van een gezongen amen, maar dat dit niet gold voor de middagdienst.
2. dat direct na de bediening van het Woord in de middagdienst, in de nieuw vastgestelde orde van dienst van GS Kampen 1975, de gemeente haar geloof belijdt als amen op het gepredikte Woord.
3. dat volgende synodes, Groningen-Zuid 1978 en Arnhem 1981, op deze kwestie niet meer terug komen.
4. dat GS Heemse 1984/1985, die ons huidige Gereformeerd Kerkboek vaststelde, inderdaad het expliciet daarin vermelden van de mogelijkheid van het gezongen amen na de bediening van het Woord in de morgendienst achterwege heeft gelaten wegens het ontbreken van een melodie;
5. dat uit de Schrift niet regelrecht de orden voor de eredienst zijn af te leiden.
6. dat het voldoen aan het verzoek, zoals hierboven weergegeven, zou resulteren in verschillen tussen erediensten in kerken van hetzelfde kerkverband en dit aanleiding zou kunnen zijn voor nieuwe onrust in gemeenten.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Ommen 1993 in artikel 47, t.a.v. het gezongen amen gehandhaafd blijven en dat de kerken daaraan gebonden zijn.

Gronden:

1. GS Heemse 1984/1985 heeft niet bij vergissing, maar welbewust de woorden *of gezongen amen* weggelaten; dit vanwege het naar haar oordeel ontbreken van een melodie.
2. GS Heemse 1984/1985 heeft destijds het nieuwe kerkboek definitief vastgesteld en uitgegeven; dit kerkboek is sindsdien overal in gebruik; het is niet wenselijk om op dit moment, nu er wel een melodie beschikbaar is, en er juist een periode van veel onrust op het gebied van liturgische ontwikkelingen achter ons ligt, het gezongen amen alsnog toe te voegen aan het kerkboek.
3. Er is vanuit de Schrift niet aangetoond dat de gemeente in haar liturgie het gezongen amen zou moeten instellen, hoewel de Schrift het ook niet verbiedt en er wel voorbeelden zijn van het amen van de gemeente; ook deputaten van GS Kampen 1975 tonen niet aan dat de Schrift het gezongen amen gebiedt.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.32: Preekstof uit andere belijdenisgeschriften.

26-05-2012

Materiaal:

GS Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 44

Overweging:

GS Berkel en Rodenrijs 1996 spreekt hier uit dat het gebruiken van de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels als basis voor de prediking niet juist is.

Wel is er in de orden van dienst ruimte voor het lezen van deze belijdenisgeschriften naast de Heidelbergse Catechismus.

Hiermee volgt zij de weg die de kerken vanouds gevolgd zijn met het oog op de erediensten.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Berkel en Rodenrijs 1996 in artikel 44 ten aanzien van preekstof uit andere belijdenisgeschriften gehandhaafd blijft, en dat de kerken daaraan gebonden zijn.

Gronden:

1. De Heidelbergse Catechismus is, qua vorm en opzet, het meest geschikt om in de prediking de leer van Gods Woord te verklaren.
2. In de orden van dienst staat: 'In diensten waarin de Catechismus wordt uitgelegd, kan ook een passend gedeelte uit andere belijdenisgeschriften gelezen worden.'
3. Artikel 66 KO geeft geen ruimte om de prediking te baseren op andere belijdenisgeschriften dan de Heidelbergse Catechismus en die welke in de HC behandeld wordt.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Opleiding

Artikel 2.09.33: Inrichting universiteit en opleiding.

26-05-2012

Materiaal:

GS Ommen 1993, artikel 60

Overweging:

Het betreft hier vooral de specifieke inrichting van de opleiding aan de Theologische Universiteit, waarbij praktische stages worden ingevoerd ter verbetering van praktische vaardigheden als predikant en het instellen van een curatorium.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Ommen 1993 in artikel 60 t.a.v. praktische stages en het instellen van een curatorium voor de opleiding aan de Theologische Universiteit, vanwege praktische redenen in de huidige situatie niet toepasbaar zijn; deze besluiten dienen in de toekomst herbeoordeeld te worden in het licht van de ontstane situatie.

Grond:

Vanwege het ontbreken van een Theologische Universiteit is uitvoering van deze besluiten thans niet mogelijk.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.34: Emeritaats- en pensioenregeling van de Theologische Universiteit.

26-05-2012

Materiaal:

GS Ommen 1993, artikel 62

Overweging:

De Synode wacht op duidelijke wetgeving alvorens emeritaats- en pensioenregeling aan de TU te kunnen wijzigen.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Ommen 1993 in artikel 62 t.a.v. Emeritaats- en pensioenregeling van de Theologische Universiteit voor kennisgeving wordt aangenomen.

Grond:

Wijziging is in dit geval alleen mogelijk op basis van duidelijke wetgeving.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.35: Wijziging bestuursstructuur en doelstelling van de Theologische Universiteit.

26-05-2012

Materiaal:

GS Leusden 1999, artikel 77

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 113

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 116

Overwegingen:

1. Op GS Leusden 1999 komt een rapport met voorstellen ter tafel van de TUK. Sinds 1997 heeft de Theologische Universiteit te Kampen een nieuwe bestuursstructuur aangenomen, zonder dat daar door de kerken opdracht of mandaat toe is verleend.
Men schreef in Kampen zelf over een 'aardverschuiving' die dringend gewenst zou zijn uit oogpunt van bestuurlijke efficiency en wetenschappelijke kwaliteit.
2. Bij de inrichting van het onderwijs wordt het accent van de opleiding tot de dienst des Woords verschoven naar kennisverwerving en -vermeerdering. Men wil dan ook de titel Kenniscentrum Kampen aannemen. Onder het doel valt ook een louter theologische opleiding zonder opzet predikant te worden (zoals in geval van vrouwelijke studenten).
3. Tot nu toe bestond de senaat uit het college van hoogleraren en werd jaarlijks afwisselend één van hen tot rector benoemd, om de senaat voor te zitten. Dit is nu veranderd waarbij de dagelijkse leiding komt aan een rector die meerdere jaren lang hiertoe wordt benoemd tezamen met een specifiek te benoemen universiteitssecretaris. Deze dagelijkse leiding is nu het aanspreekpunt voor de deputaten-curatoren geworden i.p.v. de senaat.

4. Voorts wil men een samenwerkingsverband met de Theologische Universiteit van Apeldoorn (CGK) formaliseren in een akkoord.
5. Bovenstaand beleid is in grote lijnen voortgezet op GS Zuidhorn 2002/2003.
6. Bezwaarschriften tegen deze nieuwe koers en dit nieuwe beleid van de TU zullen volgens de aangegeven regels moeten worden ingediend bij de synode.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Leusden 1999 in artikel 77 en GS Zuidhorn 2002/2003 in art. 113 t.a.v. de herstructurering en samenwerking van de Theologische Universiteit te Kampen vervallen zijn, en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 116 t.a.v. bezwaar tegen de besluiten van GS Leusden 1999 rond de Theologische Universiteit, gehandhaafd blijft en de kerken daaraan gebonden zijn.

Gronden:

1. Er was voor de nieuwe bestuursstructuur en onderwijsinrichting geen opdracht vanuit de kerken geweest (art. 30 KO; acta art. 97 GS Berkel en Rodenrijs 1996); deze herstructurering was eigenmachtig al ingevoerd aan TUK sinds 1997.
2. De verschuiving van de aard van de Opleiding tot de dienst des Woords naar 'Kenniscentrum', is in strijd met art. 2 en 18 KO.
3. De senaat (college van hoogleraren) is ondergeschikt gemaakt aan de dagelijkse leiding, waarin een rector niet langer één van de docenten was, maar nu boven de hoogleraren is gepositioneerd. Dit staat op gespannen voet met art. 17 KO en art. 31 NGB, waar de dienaren des Woords gelijke macht en gezag hebben, omdat zij allen dienaren van Jezus Christus zijn, de enige algemene Bisschop en het enige Hoofd van de kerk.
4. Het samenwerkingsakkoord met de CGK betekent ruimte voor Schriftkritiek (zie art. 25 GS Mariënberg 2005 en GS Zwolle 2007), hetgeen tevens in strijd is met art. 18 KO.
5. Uitgaande van de informatie in de Acta van GS Zuidhorn 2002/2003 bleek het ingediende bezwaarschrift (GS Zuidhorn 2002/2003, art. 116) niet aan de daarvoor aangewezen vereisten te voldoen.

Beide besluiten worden genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.36: Spreekconsent AIO's.

26-05-2012

Materiaal:

GS Leusden 1999, artikel 78

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 45

Overwegingen:

1. Door GS Berkel en Rodenrijs 1996 was in art. 58 een besluit genomen m.b.t. het spreekconsent van studenten. Daarin waren weliswaar assistenten in opleiding, die een langer onderzoekstraject (promotie-onderzoek) volgen na hun opleiding aan de universiteit te hebben afgesloten, niet opgenomen. Maar deze synode had in dit artikel wel besloten aan studenten die een langere studietijd nodig hadden, geen extra spreekconsent te verlenen.
2. Door GS Leusden 1999 is het voorstel van preekbevoegdheid van AIO's (assistent in opleiding) niet in de normale kerkelijke weg naar art. 30 KO aan de orde gesteld.
3. GS Leusden spreekt daarbij voor het eerst over 'preekbevoegdheid' in plaats van 'spreekconsent'.
4. Er is niet aangetoond dat uitstel van dit voorstel tot onoverkomelijke problemen zou leiden.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Leusden 1999 in art. 78 en GS Zuidhorn 2002/2003 in art. 45 t.a.v. het spreekconsent van AIO's vervallen zijn en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Grond:

De besluiten zijn genomen in strijd met art. 30 KO omdat het oorspronkelijke voorstel niet in de weg van voorbereiding door de mindere vergadering op de agenda van de generale synode is geplaatst.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.37: Werkbegeleiding en nascholing predikanten.

26-05-2012

Materiaal:

GS Leusden 1999, artikel 79

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 119

Overwegingen:

1. Nascholing van predikanten is een verantwoordelijkheid van de predikanten zelf en hun kerkenraden (art. 21 KO).
2. Georganiseerde nascholing van predikanten op het gebied van de theologie kan desgewenst goed tot stand komen via de predikanten zelf, bijvoorbeeld in het kader van een predikantenvereniging.
3. Nascholing van predikanten is geen opdracht van de school c.q. universiteit van de kerken (art. 18 KO).
4. Werkbegeleiding van beginnende predikanten valt onder de verantwoordelijkheid van de plaatselijke kerkenraad en kan tot stand komen via afspraken binnen de classis met medewerking van een meer ervaren predikant (art. 41 KO).
5. Werkbegeleiding van beginnende predikanten valt niet onder de opleiding tot de dienst des Woords (art. 18 KO).

Besluit

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Leusden 1999 in artikel 79 en van GS Zuidhorn 2002/2003 in art. 119 t.a.v. de werkbegeleiding en nascholing van predikanten, vervallen zijn, en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Grond:

Zowel nascholing van predikanten als werkbegeleiding van beginnende predikanten vallen niet onder de taken van een Theologische Universiteit (art. 18 KO) maar behoren tot de verantwoordelijkheid van de kerkenraden eventueel met hulp van de classis (art. 21 en 41 KO).

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Evangelisatie en zending

Artikel 2.09.38: Zeeuwsch/Vlaamse Gereformeerde Evangelisatie in België en aanvullende dienstverlening.

26-05-2012

Materiaal:

GS Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 69 en 70

Overwegingen:

1. Het is de taak van de kerk om zich – voor zover dit in haar vermogen ligt – in te zetten tot de verbreiding van het evangelie in haar directe nabijheid (evangelisatie) en in verre streken waar het evangelie niet of nauwelijks bekend is (zending).
2. Besluiten die in het verleden genomen zijn kunnen door diepingrijpende ontwikkelingen als de recente vrijmaking met sterke reductie van de omvang van het kerkverband, hun praktische toepasbaarheid verliezen.
3. Evangelisatie is en blijft een belangrijke zaak waarop door de plaatselijke kerken dient te worden toegezien (art. 26 KO).

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Berkel en Rodenrijs 1996 in artikel 69 en 70 t.a.v. Zeeuwsch/Vlaamse Gereformeerde Evangelisatie in België en Aanvullende steunverlening evangelisatiewerk vanwege praktische uitvoerbaarheid vervallen zijn en de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Grond:

Na de recente vrijmaking (2003) is de kerkelijke situatie en zijn de daaraan verbonden kerkelijke mogelijkheden tot deze vorm van evangelisatie en financiële ondersteuning dermate gewijzigd, dat de besluiten van de betreffende synode op dit gebied in hun specifieke toepassing niet meer relevant zijn.

Dit besluit wordt genomen met 8 stemmen voor en 1 tegen, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.39: Institute of Reformed Theological Training (IRTT).

26-05-2012

Materiaal:

GS Leusden 1999, artikel 76

GS Zwolle 2007, artikel 60

Overwegingen:

1. Een internationaal vormingsinstituut op gebied van zending en evangelisatie kan op zichzelf een goede zaak zijn.
2. GS Zwolle 2007 (art. 60) heeft besloten het besluit van GS Berkel en Rodenrijs 1996 (art. 68) m.b.t. het instellen van de IRTT voor onbepaalde tijd op te schorten. Met daarbij de uitspraak dat een herbeoordeling in de toekomst nodig is als zich een eventuele toepasbaarheid zou voordoen, in het licht van de dan ontstane situatie.
3. In de overwegingen en gronden van GS Zwolle 2007 wordt opgemerkt dat het de taak van de kerk is om zich – voor zover dit in haar vermogen ligt – in te zetten tot de verbreiding van het evangelie in haar directe nabijheid (evangelisatie) en in verre streken waar het evangelie niet of nauwelijks bekend is (zending). Verder heeft zij bedacht dat besluiten die in het verleden genomen zijn door diepingrijpende ontwikkelingen als de recente vrijmaking met sterke reductie van omvang van het kerkverband, hun praktische toepasbaarheid kunnen verliezen. Toch wilde GS Zwolle 2007 het besluit m.b.t. IRTT als Missionair Vormingsinstituut niet laten vervallen, omdat onder de genadige en zegenrijke leiding van de Here er in de toekomst een situatie zou kunnen ontstaan, waarin het onderhavige besluit op onderdelen van toepassing zou kunnen zijn.

4. Het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 betreft het functioneren van IRTT en de (nieuwe) koers ervan. Daarom is er hier sprake van een nieuw beoordelingsmoment na het besluit van GS Berkel en Rodenrijs 1996.
5. Een belangrijk uitgangspunt voor de koers van het vormingsinstituut is met welke kerkgenootschappen – nationaal en internationaal - men eventueel wil gaan samenwerken. Hierbij moet het uitgangspunt genomen worden in de geloofsbelijdenis (NGB art. 27-29). Het ‘hebben’ van dezelfde belijdenis is geen goed Schriftuurlijk uitgangspunt voor samenwerking, omdat – zoals art. 29 NGB aangeeft: ‘alle sekten die er tegenwoordig in de wereld zijn, zich ten onrechte kerk noemen’. Dat geldt ook onwettige kerken die formeel de gereformeerde belijdenis hebben.
6. Grond 6 van besluit 2 van art. 76 van GS Zuidhorn 2002/2003 luidt: ‘wereldwijde regionalisering van theologische training van en door kerken van gereformeerde belijdenis is aan te bevelen omdat training in eigen regio meer mogelijkheden geeft voor integratie in de eigen leefwereld.’ Dat men ‘regionalisering’ in ogenschouw neemt m.b.t. bepaalde afstemming c.q. vaardigheden die kunnen afhangen van lokale voorgeschiedenis en culturen, kan een goede zaak zijn. Maar dat men het daarbij zoekt in interkerkelijke samenwerking zonder NGB art. 27-29 in rekening te brengen, geeft aan dat men zich in dezelfde richting is gaan bewegen als m.b.t. binnenlandse betrekkingen met CGK en NGK. Dat blijkt ook uit de participatie van CGK-leden in de opleiding.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 76 t.a.v. het Institute of Reformed Theological Training (IRTT) vervallen zijn en de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Grond:

De IRTT blijkt zich te ontwikkelen als een in wezen interkerkelijke inrichting, wat op gespannen voet staat met art. 27-29 NGB.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Binnenlandse betrekkingen

Artikel 2.09.40: Brieven van de Gereformeerde Kerken (synodaal) in Nederland.

26-05-2012

Materiaal:

GS Ommen 1993, artikel 63

Overwegingen:

1. In de brief van de Gereformeerde Kerken synodaal van 1990 wordt afstand genomen van de leerbeslissingen uit de veertiger jaren, maar uit niets blijkt dat sprake is van een terugkeer naar Gods Woord op gebied van de leer en kerkregering.
2. Deze brief wordt door de Generale Synode op goede wijze beantwoord.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Ommen 1993 in artikel 63 t.a.v. de brieven van de Gereformeerde Kerken (synodaal) in Nederland gehandhaafd blijven en de kerken daaraan gebonden zijn.

Grond:

In de beantwoording zijn het recht en de eer van de Here verdedigd en is opgeroepen tot bekering.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.41: Christelijke Gereformeerde Kerken.

26-05-2012

Materiaal:

GS Leusden 1999, artikel 82.2

GS Mariënborg 2005, artikel 25.II.G

GS Zwolle 2007, artikel 62

Overwegingen:

1. In het besluit II.G.3. van art. 25 heeft GS Mariënborg 2005 beargumenteerd uitgesproken dat de besluiten van de GS Ommen 1993, GS Berkel en Rodenrijs 1996, GS Leusden 1999 en GS Zuidhorn 2002/2003 t.a.v. de verhouding met de Christelijke Gereformeerde Kerken vervallen zijn.
2. In het onderhavige materiaal bij het besluit van GS Mariënborg 2005 was ook besluit 82.2 opgenomen, hoewel in het kopje erboven alleen 82.1 genoemd wordt.
3. Alle overwegingen en gronden die in het besluit van GS Mariënborg 2005 genoemd zijn t.a.v. de verhouding tot de Christelijke Gereformeerde Kerken hebben inhoudelijk ook betrekking op besluit 2 van art. 82 van GS Leusden 1999.
4. Bovenstaande zal betekenen dat in het besluit van GS Mariënborg 2005 ook art. 82.2 betrokken was, hoewel als zodanig niet expliciet genoemd.
5. Ook in art. 62 van GS Zwolle 2007 zijn met argumenten een aantal oude synodebesluiten verworpen die op hetzelfde onderwerp betrekking hadden.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat besluit 2 van GS Ommen 1993 in artikel 82.2 t.a.v. de verhouding met de Christelijke Gereformeerde Kerken vervallen is, en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Grond:

Dit besluit stemt overeen met besluit, overwegingen en gronden van artikel 25.II.G. van GS Mariënborg 2005 en van artikel 62 van GS Zwolle 2007.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.42: Bezwaren inzake contacten met Nederlands Gereformeerde Kerken.

26-05-2012

Materiaal:

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 58

GS Mariënborg 2005, art. 25.II.H

Overwegingen:

1. Er is geen inzage in de stukken en bezwaarschriften die worden genoemd. Toch is er voldoende materiaal om het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 te beoordelen.
2. Door GS Mariënborg 2005 is samenwerking met de NGK, zoals voorgesteld in diverse artikelen van voorgaande synoden, afgewezen vanwege de in deze kerken getolereerde Schriftkritiek, de onschriftuurlijke leringen t.a.v. avondmaal en ambten, de tolerantie m.b.t. dwaalleer, het ontbreken van binding aan de gereformeerde belijdenis en het independentisme.
3. Zolang er binnen de NGK geen daadwerkelijke verwerping van dwaalleer is of komt, kan er geen eenheid mee gezocht worden. Daarom zullen samensprekingen en andere activiteiten, die tot doel hebben om die eenheid te zoeken, met voorbijgaan aan het verwerpen van dwaalleer, moeten worden afgewezen, omdat ze strijdig zijn met de artikelen 27-29 NGB.
4. Dat er, volgens grond 1 (van besluit art. 58), binnen de kaders van de besluitvorming op landelijk synodaal niveau wordt gebleven, doet daar niets aan af.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Zuidhorn 2002/2003 in art. 58 is vervallen en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Grond:

De Nederlands Gereformeerde Kerken voldoen niet aan de kenmerken van de ware kerk (art. 29 NGB) en daarom dient er met hen geen gemeenschap in welke vorm dan ook te worden gezocht.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Synodalia

Artikel 2.09.43: Deputaten voorbereiding eerstvolgende generale synode.

26-05-2012

Materiaal:

GS Ommen 1993, artikel 85

Overweging:

De deputaten doen verslag van hun werkzaamheden overeenkomstig hun instructies.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Ommen 1993 in artikel 85 m.b.t. de deputaten voorbereiding volgende synode voor kennisgeving wordt aangenomen.

Grond:

Het betreft praktische uitvoering waartegen geen principieel bezwaar is aan te voeren.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.44: Toezending rapporten.

26-05-2012

Materiaal:

GS Ommen, 1993, artikel 87

GS Zwolle 2007, art. 36 (b)

Overweging:

GS Zwolle 2007 heeft in art. 36 (b) de termijn voor het inzenden van deputatenrapporten gesteld op 4 maanden voor aanvang van de synode.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Ommen 1993 in artikel 87 t.a.v. Toezending rapporten voor kennisgeving wordt aangenomen.

Grond:

Door het besluit van GS Zwolle 2007 in art. 36 (b) komt het besluit van GS Ommen 1993 te vervallen.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Presentatie, publicaties en communicatie.

Artikel 2.09.45: Generaal-synodale publicaties.

26-05-2012

Materiaal:

GS Ommen 1993, artikel 86

Overwegingen:

1. Het produceren en uitgeven van de Acta en de Handelingen van de generale synode is binnen onze kerken niet ondergebracht binnen een apart deputaatschap.
2. Het uitgeven van de Acta is een zaak die zorgvuldig en voortvarend dient te worden uitgevoerd. De aangedragen richtlijnen in de opdrachten a-e, g-l zijn daartoe dienstig.
3. Het doen uitgeven van nieuwe edities en het herdrukken van het Gereformeerd Kerkboek is niet aan de orde, aangezien de auteursrechten hiervoor niet langer in handen van de kerken zijn.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Ommen 1993 in artikel 86 t.a.v. een deputaatschap generale synodale publicaties en de uitgave van een gereformeerd kerkboek om praktische redenen vervallen zijn en de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Ommen 1993 in art. 86 t.a.v. de publicatie van de Acta van de generale synode (onderdelen a-e, g-l) gehandhaafd blijven, en dat de kerken daaraan gebonden zijn.

Gronden:

1. Gezien de omvang van de kerken is het apart onderbrengen hiervan binnen een apart deputaatschap niet noodzakelijk.
2. De auteursrechten van het Gereformeerd Kerkboek zijn niet langer in handen van de kerken.
3. De deputaten voorbereiding volgende synode dienen de genoemde opdrachten ter harte te nemen waar deze betrekking hebben op de Acta en Handelingen van de generale synode.

Beide besluiten worden genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Financiën en beheer

Artikel 2.09.46: Archief.

26-05-2012

Materiaal:

GS Ommen 1993, artikel 89
GS Berkel en Rodenrijs 1996, artikel 38
GS Leusden 1999, artikel 34 en 35
GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 198
GS Emmen 2009, artikel 20

Overwegingen:

1. De genoemde besluiten hebben merendeels betrekking op archivering en studie van documenten die belangrijk zijn voor het vastleggen van de geschiedenis van de kerk. Dit heeft vorm gekregen in het Archief en Documentatiecentrum (ADC).
2. GS Emmen 2009/2010 heeft over de noodzaak van archivering in art. 20 een besluit genomen m.b.t. de huidige situatie van de kerken.
3. GS Leusden 1999 art. 35 betreft daarentegen de behandeling van een bezwaarschrift, dat wijst op het promoten door het ADC – dat valt onder de verantwoordelijkheid van deputaten Archief en Documentatie – van de uitgave van Vuur en vlam 2. In deze uitgave wordt een vertekend beeld gegeven van de periode van 1944-1994. Bovendien wordt er niet juist gesproken van de leer over de

kerk en de noodzaak van antithese en doorgaande reformatie. Het bezwaar tegen dit handelen van het ADC werd door GS Leusden 1999 ten onrechte afgewezen.

4. Door GS Zuidhorn 2002/2003 (art. 198) werd besloten dat het ADC de kerken zou vertegenwoordigen in interkerkelijke organisaties op het gebied van archieven en kunst.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Ommen 1993 in artikel 89, Berkel en Rodenrijs 1996 in artikel 38, GS Leusden 1999 in artikel 34 en van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 198 voor onbepaalde tijd worden opgeschort; deze synodebesluiten dienen na opschorting bij eventuele toepasbaarheid in de toekomst, herbeoordeeld te worden in het licht van de dan ontstane situatie

Besluit 2:

Verder spreekt de Generale Synode uit dat het besluit van GS Leusden 1999 in artikel 35 inzake het afwijzen van bezwaar tegen meewerken aan de uitgave Vuur en vlam deel 2, vervallen is en de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Besluit 3:

Ook spreekt zij uit dat de besluiten van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 198 besluit 4 / instructies 7 en 8, vervallen zijn en de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Gronden:

1. Besluit 1 sluit geheel aan bij het reeds eerder genomen besluit van GS Emmen 2009/2010/2010 artikel 20 inzake archief en documentatie.
2. Onderzoek naar de geschiedenis van de kerk is genormeerd aan Schrift en Belijdenis. Ze dient in haar werkzaamheden de waarheid te verdedigen en op te komen voor de eer en goede naam van haar voorgangers. Dit geldt ook bij terechte kritiek op gebeurtenissen en personen uit het verleden.
3. De publicatie Vuur en Vlam deel 2 doet ernstig afbreuk aan het Schriftuurlijke zicht op de ware kerk van Jezus Christus en de noodzaak van doorgaande reformatie.
4. De kerken dienen niet vertegenwoordigd te zijn in interkerkelijke organisaties.

Alle drie besluiten worden genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Artikel 2.09.47: Leerstoel ADC TU.

26-05-2012

Materiaal:

GS Zuidhorn 2002/2003, artikel 200

Overwegingen:

- 1 Het betreft hier een besluit naar aanleiding van de opdracht van GS Leusden 1999 om in overleg met het curatorium van de TU verder te onderzoeken of een leerstoel namens het Archief- en Documentatiecentrum (ADC) van de Gereformeerde Kerken, aan de Theologische Universiteit te Kampen wenselijk dan wel mogelijk is.
- 2 Iets dergelijks is, gezien de beperkte mogelijkheden die wij in de huidige situatie hebben, niet van toepassing en niet uitvoerbaar.
- 3 De Gereformeerde Kerken kennen in de huidige situatie geen Archief- en Documentatiecentrum meer in opzet zoals die er in 2002 was. In plaats daarvan hebben wij nu deputaten documentatie en een archivaris wiens opdracht het is om o.a. zorg te dragen voor het synodearchief van De Gereformeerde Kerken in Nederland.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat de besluiten van GS Zuidhorn 2002/2003 in artikel 200 t.a.v. het instellen van een bijzondere leerstoel vervallen zijn en dat de kerken daaraan niet gebonden zijn.

Grond:

Na de recente vrijmaking (2003) is de kerkelijke situatie en zijn de daaraan verbonden kerkelijke mogelijkheden tot het instellen van een bijzondere leerstoel dermate gewijzigd, dat de besluiten van de betreffende synode op dit gebied (voorlopig) niet meer relevant zijn.

Dit besluit wordt genomen met 9 stemmen voor, terwijl 3 afgevaardigden, deputaten Onderzoek Synodebesluiten de broeders H. Oosterhuis, M.A. Sneep en ds. S. de Marie, buiten stemming blijven.

Bespreking:

De preses ds. S. de Marie heet deputaten Onderzoek Synodebesluiten, de broeders A. van Egmond, H. Oosterhuis, M.A. Sneep en hemzelf welkom en nodigt broeder A. van Egmond uit aan de tafel te komen zitten waar de andere deputaten als afgevaardigden reeds aanwezig zijn.

Namens deputaten memoreert broeder A. van Egmond met verdriet dat broeder C. van der Heiden, die broeder W. Dijkstra verving, geen lid meer is van het deputaatschap, omdat hij zich onttrokken heeft aan de kerk. Hij meldt verder dat alle synodebesluiten van GS Ommen tot en met GS Zuidhorn nu onderzocht zijn en daarmee het deputaatschap zijn werkzaamheden beëindigd heeft.

Alle voorgestelde besluiten worden vervolgens successievelijk besproken en in stemming gegeven.

De volgende op- en aanmerkingen worden door de afgevaardigden gegeven.

Hoofdstuk 1. Kerkregering.

Ten aanzien van de 6 maanden termijn voordat een besluit rechtseffect krijgt wordt opgemerkt dat dit geen probleem is nu de synode weer om de 3 jaar samenkomt.

Gevraagd wordt of de synode wel moet besluiten om een besluit te handhaven, omdat er dan iets besloten wordt dat niet via de mindere vergadering naar voren gekomen is. Deputaten antwoorden dat niet besloten wordt over de inhoud van een besluit, maar of een bestaand besluit wel of niet gehandhaafd kan worden. Dat volgt uit de opdracht om de bestaande besluiten te onderzoeken. Wel is het belangrijk om een overzicht te maken van alle besluiten, zodat eenvoudig nagezocht kan worden welke besluiten gehandhaafd zijn en welke niet.

Voorgesteld wordt om het cumulatieve overzicht aan te passen en te completeren zodanig dat er gezocht kan worden op GKv-synode, handhaving of niet en dergelijke. De scriba zal dit op zich nemen en er een aparte uitgave van maken.

Hoofdstuk 2. Pastoraat en diaconaat.

- Betreffende onderdeel 4b (artikel 99 GS Zuidhorn, betreffende geestelijke verzorging van militairen) wordt gevraagd wat de consequenties zijn dat besluit 2 en 4 gehandhaafd blijven. Gesteld wordt dat dit geen consequenties heeft en slechts een stukje geschiedenis van de kerken is. Besluit 2 wordt nu geamendeerd door vervangen van 'gehandhaafd blijven, en dat de kerken daaraan gebonden zijn' met 'dat deze besluiten vanwege praktische redenen in de huidige situatie niet toepasbaar zijn; deze besluiten dienen in de toekomst herbeoordeeld te worden in het licht van de ontstane situatie.'

- Betreffende onderdeel 5 (over het meldpunt seksueel misbruik) wordt gevraagd nu het besluit vervallen wordt verklaard en dus de verantwoordelijkheid weer bij de plaatselijke kerken ligt, hoe we de kerken op deze zaak moeten attenderen. De kerken dienen op basis van deze besluiten zelf het initiatief te nemen om hier vorm aan te geven of dit in de kerkelijke weg aan de orde te stellen.

Hoofdstuk 5. Evangelisatie en zending.

- Betreffende onderdeel 1 (GS Ommen, 1993, artikel 69 over de Zeeuws-Vlaamse Gereformeerde evangelisatie) wordt benadrukt dat nu dit besluit vervallen is verklaard we niet mogen vergeten dat zending en evangelisatie van groot belang is en de plaatselijke kerken dit onderwerp niet uit het oog mogen verliezen.

Een van de afgevaardigden meldt dat hij hier een signaal wil afgeven en daarom tegenstemt.

- Betreffende onderdeel 2 (GS Leusden 1999, artikel 76 over de IRTT) wordt aandacht gevraagd voor overwegingen 2 en 3 waarin staat dat het de taak van de kerk is om zich - voor zover dit in haar vermogen ligt - in te zetten tot de verbreiding van het evangelie in haar directe nabijheid (evangelisatie) en in verre streken waar het evangelie niet of nauwelijks bekend is (zending).

Hoofdstuk 7. Synodalia.

Onderdeel 2 wordt geamendeerd door toevoeging van 'ter kennisgeving aannemen' in plaats van 'vervallen' en aldus besloten.

Hoofdstuk 8. Presentatie, Publicatie en Communicatie.

Overweging 2 wordt gecorrigeerd ('d' wordt 'e').

Hoofdstuk 9. Financiën en Beheer.

In onderdeel 2 (leerstoel ADC TU) wordt overweging 3 geamendeerd (toevoeging 'en deputaten documentatie'). Het voorstel om dit besluit 'ter kennisgeving' aan te merken krijgt geen steun uit de vergadering.

Artikel 2.10: Vaststelling brief aan secundus-archivaris.

13-10-2012

Materiaal:

1. Document 10.152, 2012-06-18: brief van broeder L. Kampinga, aanbod voor advies m.b.t. archivering.
2. Document 10.182: Concept brief aan broeder L. Kampinga.

Besluit:

De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt besluit de onderstaande brief te sturen.

Document 10.182 zoals verstuurd:

Geachte broeder,

De Generale Synode heeft in zijn vergadering van 29 september uw email besproken van 18 juni 2012. In uw email verzoekt u om toezending van stukken die van belang zijn in verband met de aanlevering van documenten aan het archief. U geeft aan daaromtrent een onderbouwd advies te kunnen en te willen uitbrengen vanwege het feit dat u adviseur bent.

De synode waardeert uw bereidwilligheid tot medewerking.

We merken op dat uw aanstelling tot adviseur betrekking had op de archivaris van de synode en niet de synode zelf.

Inmiddels heeft de synode u benoemd tot secundus van de archivaris. We nemen aan dat u vanuit deze functie in goede samenwerking met de archivaris uw bijdrage aan het archief van de kerken zult geven.

Voor de goede orde merken we op dat de brief van uw benoeming tot secundus van de archivaris separaat aan u wordt toegezonden.

Met broedergroeten,

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

HOOFDSTUK 3 EREDIENST

Artikel 3.01: Rapport Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling

28-04-2012 en 26-05-2012

Materiaal:

1. Document 3.001, 2012-08-31: Rapport deputaten HSV 2011 definitief.
2. Document 3.004-concept, 2012-02-05: Besluit met overwegingen en gronden voortgaand onderzoek Herziene Statenvertaling.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, in vergadering bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit de tekst van de besluiten met overwegingen en gronden zoals vastgelegd in document 3.004, 2012-05-26 vast te stellen en dit aan deputaten Onderzoek HSV toe te zenden.

Dit besluit wordt op 26 mei 2012 met algemene stemmen genomen.

Document 3.004, 2012-05-26: Vastgestelde besluiten met overwegingen en gronden.

1. Instellen van deputaten.

Materiaal:

Document 3.001, 2012-08-31: Rapport deputaten HSV 2011 definitief.

Overwegingen:

1. De tijd die beschikbaar was voor toetsing en beproeving door kerkenraden en gemeenteleden in de voorbije onderzoeksperiode was onvoldoende.
2. De Herziene Statenvertaling (HSV) lijkt, op grond van het tot dusver gedane onderzoek, zeer betrouwbaar, goed leesbaar en daardoor meer aan te sluiten aan de huidige Nederlandse taal dan de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap uit 1951 (NBG-1951), die nog steeds wordt gebruikt in de kerken.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, in vergadering bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit:

1. Nu nog geen uitspraak te doen m.b.t. het kerkelijk gebruik van de Herziene Statenvertaling.
2. Opnieuw een deputaatschap in te stellen voor onderzoek naar de Herziene Statenvertaling.

Gronden:

1. Deputaten hebben hun opdracht, gegeven door de GS Emmen, nog niet voltooid.
2. De resultaten van het reeds gedane onderzoek naar de HSV, die aangeven dat de HSV zeer betrouwbaar lijkt, goed leesbaar en meer aansluit aan de huidige Nederlandse taal dan de NBG-1951, zijn een stimulans om het onderzoek voort te zetten.
3. Deputaten hebben aangegeven te beschikken en te kunnen beschikken over betrouwbare informatie.

Dit besluit wordt op 28 april 2012 met algemene stemmen genomen.

2. Doorgaan met onderzoek en Instructie van deputaten.

Materiaal:

Document 3.001, 2011-08-31: Rapport deputaten HSV 2011 definitief.

Overwegingen:

1. Deputaten hebben te kennen gegeven graag door te gaan met hun toetsingswerk tot het aantreden van door de huidige Generale Synode nieuw te benoemen deputaten.
2. Deputaten hebben eveneens te kennen gegeven graag door te gaan met het verzamelen van de resultaten van het werk van kerkenraden en kerkleden.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, in vergadering bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit:

1. Het deputaatschap voor onderzoek naar de Herziene Statenvertaling, zoals benoemd door de Generale Synode te Emmen in 2009, kan zijn werkzaamheden voortzetten totdat de Generale Synode besluit opnieuw kerkleden te benoemen in een deputaatschap voor onderzoek naar de Herziene Statenvertaling.
2. Deputaten zullen de resultaten van hun onderzoek tot dat moment, overdragen aan de dan nieuw benoemde deputaten door de GS Hasselt.
3. Het onderzoek wordt voorlopig gedaan op basis van de huidige instructies 1 - 8 en 10, deze luiden als volgt:

Instructies:

1. Zij zullen nauwkeurig onderzoek doen naar de Schriftuurlijke betrouwbaarheid en de bruikbaarheid van de 'Bijbel in de herziening van de Statenvertaling' (afgekort HSV), uitgegeven op last van de Stichting Herziening Statenvertaling, uitgaande van het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond, voor De Gereformeerde Kerken. Bij de beoordeling zal steeds de betrouwbaarheid voorop staan, de leesbaarheid komt dan op de tweede plaats.
2. Zij zullen zo nodig bij het uitvoeren van hun opdracht advies inwinnen van deskundigen op het gebied van grondtalen.
3. Zij zullen bij hun onderzoek kennisnemen van publicaties m.b.t. de HSV, voor zover deze dienstig zijn bij hun onderzoek.
4. Zij zullen contact hebben met de Stichting Herziening Statenvertaling en werkbijeenkomsten en andere bijeenkomsten van deze stichting bijwonen, voor zover dat dienstig is voor het onderzoek en zulks met inachtneming van de overige artikelen van de instructie.
5. Zij zullen daarnaast een vervolgonderzoek doen naar de leesbaarheid van de HSV, zowel m.b.t. het gebruik in de erediensten en officiële bijeenkomsten als m.b.t. het Bijbellesen in gezinnen en op verenigingen. Bij hun selectie van Schriftgedeelten uit de HSV zullen zij met name ook moeilijk leesbare gedeelten van de NBG 51 vertaling, beoordelen. Daarvoor zullen zij in dat geval onder kerkleden deze leesbaarheid breed toetsen.
6. Zij zullen de kerkenraden en kerkleden oproepen zich te verdiepen in de HSV door het gebruik van de HSV in gezinnen en verenigingen aan te bevelen en kritische opmerkingen inzake de leesbaarheid en de betrouwbaarheid naar de deputaten te zenden. Zij zullen de kerkenraden bevragen op hun oordeel of de HSV aanvaardbaar is voor kerkelijk gebruik, en hen verzoeken om ook de kerkleden de gelegenheid te geven zich hierover uit te spreken. Hiertoe zullen zij de kerkenraden tijdig aanschrijven.
7. Zij zullen de uit hun onderzoek naar voren gekomen kritische opmerkingen m.b.t. de inhoud van de HSV blijven richten aan de Stichting Herziening Statenvertaling. Voorts zullen zij bij de eerstvolgende druk nagaan in hoeverre de stichting rekening heeft gehouden met deze opmerkingen.
8. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij de deputaten financieel beheer.
9. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.

Gronden:

1. Een ononderbroken voortgang van het toetsingswerk bevordert een zo snel mogelijke afronding van het onderzoek.

2. Een eindoordeel omtrent de bruikbaarheid van de HSV is van belang voor de ontwikkeling van een gezamenlijke standpunt in de kerken.
3. De deputaten hebben met plezier en dankbaarheid hun werk gedaan.

Dit besluit wordt op 28 april 2012 met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

De preses nodigt de deputaten broeder W.J. Heeringa, broeder T.L. Bruinius, en zuster E. Godschalk-Wielenga uit aan de tafel plaats te nemen. Deputaat dr. P. van Gurp is reeds aanwezig als adviseur van de synode. Deputaat broeder P. van Ewijk is met kennisgeving afwezig. Allen worden hartelijk welkom geheten.

Deputaten wijzen erop dat in het rapport een prealabel voorstel is gedaan waaraan de synode geen aandacht heeft besteed. Ook dat er weinig respons binnengekomen is van de kerkenraden op het verzoek van deputaten om de HSV te toetsen. Deputaten concluderen tot nu toe dat de HSV zeer betrouwbaar en goed leesbaar is, maar ze menen dat verdere studie wel nodig is, speciaal ook ten aanzien van de vertaling van het boek Openbaring. Verder willen ze de kerkenraden verzoeken een standpunt in te nemen over de HSV en ten slotte na te denken over hoe de HSV, na eventuele goedkeuring, ingevoerd zou moeten worden.

De preses wijst deputaten erop dat er geen begeleidende brief is geweest waarin op het prealabel voorstel is gewezen. Het moderamen heeft niet begrepen dat hier een voorstel lag dat aan het begin van de synode behandeld zou moeten worden.

De afgevaardigden spreken hun waardering uit voor het werk van deputaten. Verschillende vragen en opmerkingen komen op tafel zoals:

- de teleurstelling dat deputaten geen oordeel kunnen en willen uitspreken over de verschillen in de vertalingen (pagina 60),
- dat vertalen mensenwerk is (pagina 5) zonder aan te geven dat in ieder geval de Statenvertalers zich afhankelijk wisten van de wijsheid van boven,
- het ontbreken van een bespreking van de GBS-brochure uit 2005 van ds. C. Valk,
- dat instructie 8 weinig uit de verf komt in het rapport,
- het jammer is dat er geen verdere actie is ondernomen op de inhoud van het bezwaarschrift uit Berkel & Rodenrijs / Bergschenhoek.

Deputaten zeggen begrip te hebben voor het feit dat de kerkenraden geen oordeel kunnen geven over verschillen in vertalingen. Hun opmerking dat vertalen mensenwerk is sluit niet uit dat vertalers wijsheid van God gekregen hebben. Maar beseft moet worden dat een vertaling, ook de Statenvertaling, niet gelijk staat aan de oorspronkelijke tekst. Veel predikanten maakten vroeger ook wel gebruik van eigen tekstvertalingen. Deputaten zullen zich op de hoogte stellen van de GBS-brochure 2005, maar in de voorgaande rapportages is het wel indirect aan de orde gekomen. Wel hebben ze zich met de GBS-brochure 2011 geconfronteerd, alhoewel deze verscheen ten tijde van het afsluiten van het rapport. Op het deputatenrapport zijn geen reacties van de kerkenraden ontvangen. Deputaten adviseren om op- en aanmerkingen over de HSV aan de eigen kerkenraad door te geven, die het dan gebundeld door kunnen geven aan deputaten. Verwacht wordt dat van de HSV op zijn vroegst een nieuwe herziening zal komen over circa 10 jaar. Ten aanzien van de informatie uit Berkel & Rodenrijs / Bergschenhoek hebben deputaten gemeend daar niets mee te moeten doen omdat het om een bezwaarschrift ging waarop de kerkenraad reeds geantwoord had.

De preses leest vervolgens de voorstellen 5.1 en 5.2 voor en geeft deze in bespreking. Voorstel 5.3 wordt pas van belang als de synode de HSV zou aanvaarden.

Meerdere afgevaardigden geven aan dat verdere studie goed zou zijn alvorens tot invoering over te gaan. Maar in de kerken is bijna geen kennis van de grondtalen en kan de vertaling daarop dus niet getoetst worden. Wel kan er een vergelijking gemaakt worden tussen de SV en de HSV. Wat betreft de geringe respons uit de kerken wordt voorgesteld om deputaten de opdracht te geven nog actiever hun verzoek aan de kerkenraden op te volgen. Deputaten zouden de kerkenraden kunnen verzoeken een selectie te maken van teksten die al in De Bazuin gepubliceerd zijn en daarover hun oordeel uit te spreken. Ook moeten deputaten zich meer confronteren met publicaties van derden. Verder wordt gesuggereerd nog meer gebruik te maken van expertise binnen onze kerken en zo nodig van buiten onze kerken voor zaken die kritisch lijken. Gememoreerd wordt dat dr. P. van Gurp niet meer beschikbaar is voor een deputaatschap. Deputaten merken echter op dat hij wel op afroep beschikbaar is voor advies en ook bereid is om het boek Openbaring te bestuderen. Wel is het verstandig een theoloog in het nieuwe deputaatschap te benoemen en iemand die de grondtalen kan lezen. Deputaten lichten toe dat de publicaties in De Bazuin de bedoeling hebben om elke week een ander Bijbelboek onder de aandacht te brengen. De lijst met nog te toetsen (controversiële) Bijbelgedeelten loopt hiermee niet parallel. Alhoewel ze akkoord zijn met een langere periode voor invoering waarschuwen ze om dit ook niet al te zeer te rekken omdat anders de HSV geruisloos via het gebruik in de gezinnen binnenkomt.

Met betrekking tot de leesbaarheid wordt door een afgevaardigde opgemerkt dat leesbaarheid een tijdgebonden zaak is en dat dit in de beoordeling in het rapport ook beter zo aangegeven kan worden.

De preses vat de bespreking als volgt samen:

- algemeen gevoelen is dat het nog te vroeg is om de HSV in te voeren en we daarom nog 2½ jaar hebben om de vertaling te bestuderen.

In de instructies zal aandacht gevraagd moeten worden voor:

- de consequenties van het invoeren, zoals ten aanzien van aanpassing van kerkelijke documenten,
- de confrontatie met kritiek van buitenaf op de HSV,
- optimaal gebruik van deskundigheid op het gebied van de grondtekst, vooral bij twijfelgevallen,
- het zo efficiënt mogelijk inschakelen van de kerkenraden en gemeenteleden.

Vervolgens worden de voorstellen van deputaten OHSV in stemming gegeven en unaniem aangenomen.

De definitieve besluittekst met overwegingen en gronden wordt vastgesteld in de vergadering van 26 mei 2012 en toegezonden aan deputaten Onderzoek HSV.

Artikel 3.02: Rapport Deputaten Liturgische Voorzieningen.

09-06-2012

Materiaal:

1. Document 3.002, 2011-10-11: Rapport van het Deputaatschap Liturgische Voorzieningen.
2. Document 3.003, 2011-11-22: Brief van de kerkenraad van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o. over leespreken.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit deputaten per instructie op te dragen om:

1. aan de preken van predikanten uit lijst 2 het beoordelingsformulier toe te voegen en
2. de kerkenraden aan te schrijven om hiervan goed gebruik te maken en het formulier in te zenden.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit deputaten Liturgische Voorzieningen te verzoeken de GS Hasselt vóór de vergadering van 8 september 2012 te dienen met een aanvullend rapport waarin opgenomen:

1. een helder, nauwkeurig geformuleerd, toelichtend schriftelijk advies aangaande leespreken, dat gebruikt kan worden als voorlichting naar de kerkenraden. Hierin moet verwerkt worden de verwijzing naar artikel 3 KO en de aard van de uitspraken over lijst 1 en 2,
2. een advies over het beschikbaar maken van de originele kopieën en geluidsopnamen van preken.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

De preses, ds. S. de Marie, verzoekt de deputaten Liturgische Voorzieningen aan de tafel plaats te nemen en heet de broeders deputaten W. Snippe, E. Korevaar, A. Admiraal en C.A. Teunis welkom.

Deputaten vinden een toelichting op hun rapport niet nodig.

Naar aanleiding van voorstel 1 wordt gesproken over de preekbeoordeling van preken uit lijst 2. Een beoordeling vooraf wordt door sommigen lastig gevonden, terwijl er toch erg mooie preken in lijst 2 staan. Een ander merkt op dat het nuttig is om ook opmerkingen van gemeenteleden na het lezen van een preek mee te nemen in de beoordeling. De goede regel is echter om de preek eerst te beoordelen en daarbij het formulier in te vullen en namens de kerkenraad naar deputaten te sturen alvorens de preek in de eredienst te lezen.

Verder wordt opgemerkt dat de formulering in voorstel 1 dat preken '... mogen gelezen worden' onzorgvuldig is, omdat de synode slechts een dringend advies kan geven aan de kerkenraden.

Naar aanleiding van fouten en onduidelijkheden in diverse gedigitaliseerde preken wordt er op aangedrongen om bij de preek ook de oorspronkelijke scan-file (PDF) en/of geluidsopname (als mp3) te voegen zodat de preeklezer de mogelijkheid heeft een en ander te controleren.

Voorgesteld wordt om bij de preken van predikanten uit lijst 2 het formulier toe te voegen, zodat de preeklezer geattendeerd wordt op het dringende advies om het formulier te gebruiken. Ook wordt voorgesteld dat deputaten de kerkenraden aanschrijven om op een goede manier gebruik van het formulier te maken. Dit voorstel wordt unaniem aangenomen.

Vervolgens wordt de brief van DGK Bergentheim / Bruchterveld in behandeling gegeven waarin ook gevraagd wordt naar de reikwijdte van de synode-uitspraak betreffende lijst 1 en 2. Is het een dringend advies of een verplichting.

Deputaten stellen dat de kerkenraden verantwoordelijk zijn, maar daarbij wel rekening hebben te houden met het dringende advies van de gezamenlijke kerken. Er moet dan een dringende reden zijn waarom ze gaan afwijken van dat advies. Zij stellen voor hierover een schriftelijk advies op te stellen.

Geconstateerd wordt dat er voorlopig geen gebrek aan preken binnen de lijsten 1 en 2 is. Daarom lijkt zo'n vraag van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o. een vraag te zijn om meer ruimte. Uiteindelijk blijft de kerkenraad verantwoordelijk voor de Woordverkondiging, maar afwijken van het gegeven advies moet toch wel een gegronde reden hebben.

Gewezen wordt op artikel 3 KO waarin staat dat een predikant wettig geroepen moet zijn. Dat betekent ook dat er geen preken gelezen mogen worden van predikanten die niet toegelaten zijn in onze kerken.

De adviseur merkt op dat het vanzelf spreekt dat er preken gelezen worden van predikanten uit het eigen kerkverband. Preken van predikanten buiten ons kerkverband behoren niet gelezen te worden. Dit geldt dus ook voor preken van ds. E. Heres. Wat betreft preken van predikanten die overleden zijn vóór onze vrijmaking moet je goed naar de inhoud van de preken kijken. Preken van predikanten die tijdens de vrijmaking de verkeerde keuze maakten, kunnen niet gelezen worden. Dit is geen advies, maar conform de kerkorde (artikel 3 KO).

Algemeen wordt de wens geuit om de kerken te dienen met een duidelijke toelichting. Deputaten krijgen daarom ook die opdracht van de vergadering.

De preses bedankt deputaten Liturgische Voorzieningen voor hun werk. Speciaal dank wordt uitgesproken aan broeder W. Snippe en zuster A.F. Spoelman voor hun inzet om preken te digitaliseren.

Artikel 3.03: Aanvullend Rapport Deputaten Liturgische Voorzieningen (1).

08-09-2012 en 29-09-2012

Materiaal:

1. Document 3.003, 2011-11-22: Brief van de kerkenraad van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o. over leespreken.
2. Document 3.005, 2012-08-28: Voorstel m.b.t. te lezen preken in erediensten, en de amendementen van ds. S. de Marie.
3. Document 3.006, 2012-08-28: Concept voor een publicatie m.b.t. te lezen preken in erediensten, en de amendementen van ds. S. de Marie.
4. Lezen van preken van predikanten uit het verleden: Generale Synode te Mariënborg, art. 23-7 [Acta Mariënborg, pagina 20 en 21, art.23-7:

7.1. Materiaal:

Notulen van de landelijke vergadering van het kerkverband i.o. d.d. 14 mei 2004 te Zwolle:

Deze vergadering deed een sterke aanbeveling om geen preken te lezen van predikanten die in het verleden geen goede kerkelijke keus hebben gemaakt.

7.2. Overweging:

Hier is, voorzover bekend, door de kerken zoveel mogelijk de hand aan gehouden. Er zijn nu nog voldoende preken beschikbaar, die geselecteerd kunnen worden terwijl met deze aanbeveling rekening gehouden wordt.

7.3. Besluit:

De Generale synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 15 oktober 2005 te Mariënborg, spreekt uit dat de genoemde sterke aanbeveling van de vergadering van het kerkverband i.o. geen preken te lezen van predikanten die in het verleden en heden geen goede kerkelijke keus hebben gemaakt wordt gehandhaafd tot aan de volgende synode. Dan zal heroverweging volgen.

7.4. Grond:

Gezien het kleine aantal predikanten zullen in de erediensten in de meeste kerken nog zeer vaak preken gelezen moeten worden van overleden predikanten. Betrouwbaarheid van de preken is een zeer belangrijke zaak. In hoeverre de beschikbaarheid toereikend blijft, valt opnieuw te bezien.]

5. Leespreken: Generale Synode te Emmen, art. 23, besluit 1 (Acta pagina 27, 28).

[Acta Emmen, pagina 27, 28, art.23:

Besluit 1:

De synode besluit om aan het advies van de synode Mariënborg 2005/2006 inzake te lezen preken in erediensten het volgende toe te voegen: De synode acht tevens het lezen van preken geoorloofd welke uitgegeven zijn door een kerk of uitgever vóór 1 januari 1990 en geschreven zijn door predikanten die vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt en die tijdens hun leven zich vóór 1 januari 2005 niet hebben vrijgemaakt. Ten aanzien van de preken van de professoren is het advies om alléén de preken van de professoren D. Deddens en K. Deddens te lezen en de overig professoren niet.

Gronden:

1. De datum van 1 januari 1990 is gebruikt om een aanvaardbare aanloop te hebben naar de synode van Ommen-1993, waarvan de besluiten door onze kerken opnieuw beoordeeld worden of deze de toets van de Schrift kunnen doorstaan.
2. De datum van 1 januari 2005 is gebruikt omdat in 2004 nog vrijmakingen hebben plaatsgevonden.
3. Het lezen van preken van de professoren die in hun leven een verkeerde kerkelijke keuze gemaakt hebben kan op gevoelsmatige gronden weerstand oproepen, met uitzondering van de professoren D. Deddens en K. Deddens

omdat de beschikbare preken van deze professoren door de kerken stilzwijgend als Schriftuurlijk zijn aanvaard en vóór 1 januari 1990 uitgegeven zijn.

4. In de ter beschikking staande bestanden van de broeders C.A. Teunis en A. Admiraal levert dit ruim 500 extra preken op.]

6. Namenlijsten: Generale Synode te Emmen, art. 26, besluiten 1 en 2 (Acta pagina 31)

[Acta Emmen, pagina 31, art.26:

Besluit 1:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit dat de kerken twee lijsten met namen van predikanten onderhouden.

Lijst 1:

Predikanten die tijdens hun leven geen verkeerde kerkelijke keus hebben gemaakt, overeenkomstig het advies van de Generale Synode van Mariënborg, acta artikel 23, besluit 7.3.

Lijst 2:

- a. Predikanten die tijdens hun leven de zaak van de vrijmaking-1944 een warm hart toegedaan waren en die vóór augustus 1944 zijn overleden, van deze predikanten worden thans op de lijst opgenomen de predikanten Ds. J.W. Tunderman en Ds. M.B. van 't Veer, en
- b. Predikanten die tijdens hun leven zich niet gevoegd hebben bij De Gereformeerde Kerken en vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt en van de professoren: D. Deddens en K. Deddens.

Gronden:

1. De kerken zijn verantwoordelijk voor de beoordeling van preken of deze 'geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst'.
2. De predikanten van lijst 1 vallen onder het advies van de Generale Synode van Mariënborg.
3. De predikanten van lijst 2 hebben mogelijk preken geschreven welke, bij nader onderzoek, 'geoorloofd geacht zijn om te lezen in een eredienst'.
4. Volgens mondelinge informatie zijn preken van Ds. J.W. Tunderman, D. Deddens en K. Deddens zonder bezwaar reeds gelezen in onze kerken.
5. Het beschikbaar hebben van namenlijsten geeft duidelijkheid en helpt om vergissingen tegen te gaan.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen te Emmen op 14 november 2009, besluit aan het deputaatschap Liturgische voorzieningen de opdracht te geven om lijst 1 en lijst 2 aan te leggen en te beheren.

Grond:

Opbouw en beheer van lijst 1 en lijst 2 behoort door de kerken duidelijk geregeld te zijn.]

7. Leespreken: Generale Synode te Zwolle, art. 41 (Acta, pagina 43, 44): heroverweging conform art. 23 Acta Mariënborg 2005.

[Acta Zwolle, pagina 43-44, art.41:

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Zwolle, bijeen op 17 november 2007, besluit om een Deputaatschap Liturgische Voorzieningen in het leven te roepen dat onderzoek gaat doen naar de beschikbaarheid van het Gereformeerd Kerkboek en van leespreken. Het moderamen komt met een voorstel voor instructies en bemanning.

Gronden:

1. In de eenheid van de kerken is elke kerk geroepen de ander waar mogelijk te dienen, zonder inbreuk te maken op de zelfstandigheid van deze zusterkerk (art. 83 KO)
2. Besluit 7.3 art. 23 Acta Mariënborg 2005: *De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 15 oktober 2005 te Mariënborg, spreekt uit dat de genoemde sterke aanbeveling van de vergadering van het kerkverband i.o. om geen preken te lezen van predikanten die in het verleden en heden geen goede kerkelijke keus hebben gemaakt wordt gehandhaafd tot aan de volgende synode. Dan zal heroverweging volgen. Met als grond: Gezien het kleine aantal predikanten zullen in de erediensten in de meeste kerken nog zeer vaak preken gelezen moeten worden van overleden predikanten. Betrouwbaarheid van de preken is een zeer belangrijke zaak. In hoeverre de beschikbaarheid toereikend blijft, valt opnieuw te bezien.]*

8. H. Bouwman, Gereformeerd kerkrecht II, pag. 39 en 637: De betekenis van advies van een meerdere vergadering.

[Gereformeerd kerkrecht II, pagina 39 en 637:

pag. 39, m.b.t. de betekenis van advies in de kerkorde:

Daarop doelt ook het woord advies in onze kerkenordening.

Wanneer in onze kerkenordening staat, dat de plaatselijke kerk in bepaalde gevallen met het advies der meerdere vergadering heeft te handelen, dan wil dat niet zeggen, dat zij geheel vrij is het advies al of niet op te volgen.

Integendeel. Het woord advies beteekent raad of oordeel, en de kerkenordening bedoelt, dat wanneer het inwinnen van het advies is voorgeschreven, n.1. in de art. 4, 5, 14, 38, 47, 50, 75, 76, 79, de kerkeraad ook naar dat advies behoort te handelen. In vele gevallen blijkt duidelijk, dat in deze artikelen het advies beteekent: bewilliging, goedkeuring. Dat kan ook niet anders. De bepalingen, dat de kerkeraad „niet zonder advies der meerdere vergaderingen" mag handelen, zijn ingevoegd om misbruik en willekeur der plaatselijke kerken te voorkomen. Bij de tucht mag de kerkeraad een lid niet afsnijden dan met voorgaand advies van de classis. Deze bepaling is niet gemaakt om op de zelfstandigheid der plaatselijke kerk inbreuk te maken, maar om de eenheid en de goede orde in het kerkelijke leven te handhaven, en om te waken, dat van de tucht misbruik wordt gemaakt, en de rechten van de leden der kerk worden verzekerd. Eerst wanneer de classis een toestemmend advies geeft, kan de kerkeraad overgaan tot de tweede vermaning volgens art. 77, en tot de afsnijding volgens Art. 76.

Dit ligt in den aard der zaak. Wanneer een plaatselijke kerk in het verband der kerken treedt, dan ontvangt zij daarbij

leiding en steun van de zusterkerken, maar zij onderwerpt zich ook aan de leiding der meerdere vergaderingen, en neemt op zich de verplichting om zich naar de meerdere vergaderingen te gedragen. Dit is niet het invoeren van eene hiërarchie in de kerk, maar een zich onderwerpen aan het juk van Christus en het zoeken van de handhaving van het recht Gods. Wanneer eene plaatselijke kerk de besluiten van eene meerdere vergadering naast zich neerlegde en niet wilde uitvoeren, dan breekt zij daardoor de eenheid en de orde. En als zij in zulk een geval niet kan aantoonen, dat de besluiten der meerdere vergaderingen in strijd zijn [40] met Gods Woord en de ordening der kerken, dan pleegt zij revolutie en maakt zich der censuur waardig.

pag. 637, m.b.t. de betekenis van advies inzake tuchtuitoefening:

Dit advies der classis is een advies, geen bevel. Dit kan niet anders, want de uitoefening der tucht is in handen van den kerkeraad. Doch het ligt in den aard van het kerkverband, dat de kerkeraad rekening houdt met het advies der classis en dat advies opvolgt. Er staat aan het slot van artikel 76 van de K.O. niet na advies, maar met advies der classe. Dit is niet aldus geformuleerd om op de autonomie der plaatselijke kerken inbreuk te maken, maar om de eenheid en de goede orde in het kerkelijke leven te handhaven, en om te waken, dat van de tucht geen misbruik worde gemaakt, en niet afgeweken worde van den weg des Woords. Trouwens, deze bepaling maakt ook op de vrijheid en zelfstandigheid van de plaatselijke gemeente geen inbreuk, want alle kerken hebben gezamenlijk zichzelf dezen band aangelegd, welke band ook niet willekeurig is, maar voortvloeit uit het kerkverband, door de H. Schrift geëischt, cf. Art. 31 K.O.]

Overwegingen:

1. De kerken hebben vanaf het begin van de vrijmakingen in 2003 afspraken gemaakt m.b.t. het lezen van preken.
2. De eerste Generale Synode, na de Vrijmaking, te Mariënborg 2005 heeft ten aanzien van te lezen preken in erediensten een sterke aanbeveling gedaan (Acta Mariënborg art. 23-7, bijlage 1).
3. De Generale Synode te Zwolle 2007 heeft het besluit van de GS Mariënborg gehandhaafd en deputaten aangesteld met de opdracht om onderzoek te doen naar de beschikbaarheid van leespreken (Acta Zwolle art. 41, pagina 43,44, bijlage 5).
4. De Generale Synode heeft met de besluiten inzake te lezen preken en namenlijsten duidelijkheid willen geven (GS Emmen, Acta Emmen art. 23 en 26, bijlagen 2 en 3).
5. Een advies van een meerdere vergadering heeft de betekenis van een raad, oordeel en is in het verband van de gezamenlijke kerken een sterke aanbeveling (zie bijlage 4).
6. Deze sterke aanbeveling behoort opgevolgd te worden. Slechts in zeer bijzondere omstandigheden zou van de sterke aanbeveling afgeweken kunnen worden als een kerkenraad met goede gronden aantoonde dat hij genoodzaakt is ervan af te wijken.
7. Het lezen van preken in een eredienst, die niet vallen onder de uitspraken van de Generale Synode, raakt het kerkverbandelijk samenleven met de zusterkerken.
8. De vraag over de betekenis van het woord 'advies' en derhalve ook van de betekenis van de uitdrukking 'sterke aanbeveling' geeft aan dat er behoefte is aan een nadere verduidelijking, zodanig dat duidelijk wordt of er wel of geen sprake is van een verplichting.
9. De vraag of het in de vrijheid van de kerkraad/kerkenraden is om ook preken te lezen die niet vallen binnen de lijsten 1 en 2 en overige criteria ten aanzien van predikanten en professoren zoals die door de GS Emmen zijn aangegeven geeft aan, dat nadere besluitvorming gegeven moet worden.
10. In de lijsten 1 en 2 is tevens voldaan aan de verplichting van artikel 3 van de kerkorde.
11. Als een kerkenraad eigen regels stelt ten aanzien van te lezen preken die afwijken van de uitspraken van de Generale Synode wordt de eenheid van het kerkverband verbroken.
12. De kerkenraden zijn zelf verantwoordelijk voor de te lezen preken in de erediensten, maar hebben binnen het kerkverband wel de plicht om de orde en de eenheid te bewaren.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, neemt ten aanzien van het lezen van preken in de erediensten het volgende besluit:

1. De kerkenraden zien er op toe dat in leesdiensten alleen preken gelezen worden die vallen onder de synodebesluiten die daarover zijn genomen met de sterke aanbevelingen en adviezen.
2. Mocht een kerkenraad in bijzondere omstandigheden zich op goede gronden genoodzaakt zien een preek te lezen die niet valt onder het advies van het kerkverband, en niet in strijd is met art. 3 KO, deelt ze dit met de gronden mee aan de gemeente en aan de eerstvolgende classisvergadering. Daarbij zal de raad ook de noodzaak van dit handelen aangeven.
3. Bij de kerkvisitatie zal navraag gedaan worden naar de preken die gelezen worden.
4. De leden van de kerken te dienen met een publicatie waarin uitleg gegeven wordt ten aanzien van de besluiten over te lezen preken. De inhoud van de publicatie is vastgesteld conform het op 29 september 2012 geamendeerde document 3.006.

Gronden:

1. Schriftgetrouwe prediking is een gebod van de Koning van de kerk: Jezus Christus onze Here (Deut. 12:32, Lucas 11:28, 1 Tim. 6:20, Openb. 22:18,19, NGB art. 29).
2. De bediening van het Woord en het lezen van preken in een eredienst is een zaak die de kerken gemeenschappelijk aangaat (art. 30 KO).
3. De plaatselijke kerken zijn geroepen om de eenheid binnen het kerkverband te bewaren (Rom. 16:6, 1 Cor. 16:1, Gal. 1:2, Openb. 1:4,11,20).
4. De overeenstemming tussen de uitspraken van de GS Mariënberg en de GS Emmen is dat betrouwbaarheid van de prediking en eenheid in het kerkverband bewaakt moeten worden.
5. Het besluit om een advies in de vorm van een sterke aanbeveling te geven van te lezen preken in erediensten en om namenlijsten van predikanten te geven en te onderhouden geeft duidelijkheid en is een instrument om vergissingen en onrust binnen de gemeente en het kerkverband tegen te gaan (zie ook GS Emmen, Acta art. 26, besluit 1, grond 5).
6. Een advies van de meerdere vergadering is een sterke aanbeveling, waarvan binnen het kerkverband verwacht mag worden dat ze wordt opgevolgd. Afwijken ervan zet de eenheid van de kerken, maar ook de eenheid binnen de gemeente op het spel.
7. Het is een taak voor de classis om er op toe te zien dat de kerkorde (art. 3 KO) en de besluiten van de meerdere vergaderingen nageleefd worden (art. 41 KO).

Besluiten 1 - 3 worden op 29 september 2012 genomen met 10 stemmen voor en 1 tegen.

Besluit 4 wordt op 29 september 2012 genomen met 11 stemmen voor.

Broeder C.A. Teunis blijft in alle gevallen buiten stemming als deputaat Liturgische Voorzieningen. Deze besluiten met overwegingen en gronden zijn naar de kerken gestuurd als document 3.008.

Bespreking:

De preses nodigt de aanwezige deputaten Liturgische Voorzieningen, de broeders W. Snippe, A. Admiraal en C.A. Teunis, uit aan de tafel plaats te nemen en heet hen welkom.

Een toelichting op de voorliggende stukken vinden ze niet nodig, waarop de preses document 3.005 in bespreking geeft.

Dank wordt uitgesproken aan deputaten voor het geleverde rapport.

Opgemerkt wordt dat in de stukken het criterium voor bepaling van te lezen preken verwarrend is. De ene keer is het de status van de predikant, de andere keer de Schriftuurlijkheid van de preek. Gevraagd wordt wat nu eigenlijk het criterium is geweest.

Verder wordt opgemerkt dat in het rapport 'advies' en 'sterke aanbeveling' gelijkgesteld worden, maar tevens uitgelegd worden als 'verplichting'. Het verwijzen naar artikel 31 KO legt daarop extra nadruk. Is het niet zo dat een kerkenraad de vrijheid moet houden om gefundeerd af te kunnen wijken van een advies?

Deputaten antwoorden dat de criteria voor te lezen preken vastgesteld zijn door de GS Mariënberg en Emmen en dat deputaten dat gewoon volgen.

Wat betreft een advies is het zo dat je dit niet zomaar naast je neerlegt. Natuurlijk is de kerkenraad zelf verantwoordelijk, maar tegelijk heeft hij een verantwoordelijkheid naar de andere kerken om de eenheid te bewaren. Afwijken van het advies betekent dan wel dat er openheid naar de gemeente en de zusterkerken gegeven moet worden.

De adviseur voegt hieraan toe dat we ervan moeten uitgaan dat geen kerkenraad 'zomaar' zal afwijken van een advies, maar daar goede gronden voor zal hebben. Die hoeven niet meegedeeld te worden aan deputaten, maar zullen wel besproken worden met de visitatoren en dus in de mindere vergaderingen komen. Verwijzing naar artikel 31 KO is onjuist, dat geldt niet voor een advies. Deputaten zullen zich ook niet moeten bemoeien met wat des kerkenraads is. Normaliter geeft een synode ook geen advies af, maar neemt alleen besluiten.

Aan de predikanten wordt gevraagd naar het spanningsveld tussen artikel 3 en 31 van de KO. Ds. De Marie antwoordt hierop dat er wat artikel 3 betreft 2 mogelijkheden zijn, 'nu' en 'vroeger'. Een preek is een momentopname van een predikant. Dus als die predikant toen (vroeger) wettig geroepen was in onze kerken, dan valt de preek onder artikel 3. Evenzo 'nu' als de predikant wettig geroepen is in onze kerken. Maar als de preek niet Schriftuurlijk blijkt te zijn zal deze ook afgewezen moeten worden.

Artikel 31 kan gebruikt worden als je een advies zonder enige vorm van verantwoording naast je neerlegt. Ook moet bedacht worden dat we de gemeente niet in verwarring mogen brengen door de keuze van preken. Maar een advies is geen absolute verplichting. En dat is onvoldoende verwoord in het rapport. Opgemerkt wordt dat de terminologie ook in de Acta van de GS Mariënberg en Emmen verwarrend is.

Vervolgens komt de tekst van de voorgestelde besluiten met overwegingen en gronden in bespreking. Die ontmoeten veel kritiek omdat het 'tenzij' ontbreekt.

De vergadering besluit unaniem om gelegenheid te geven voor het indienen van amendementen en in de vergadering van 29 september een besluit te nemen.

In de vergadering van 29 september 2012 worden Deputaten Liturgische Voorzieningen, de broeders W. Snippe, C.A. Teunis en A. Admiraal, uitgenodigd aan de tafel plaats te nemen en worden ze welkom geheten. De preses ds. S. de Marie geeft de voorzittershamer over aan de assessor, broeder H. Oosterhuis.

Ds. S. de Marie heeft amendementen ingediend op de documenten 3.005 en 3.006. Deze worden gesteund door de broeders L. Menninga en A. van der Net.

Ds. De Marie geeft eerst een toelichting op de amendementen. In de oorspronkelijke documenten van deputaten was het 'advies of sterke aanbeveling' teveel overgegaan in een verplichting. De amendementen corrigeren dit zoveel mogelijk, zodat ook duidelijk wordt wat de vrijheid van de kerken blijft aan de hand van de adviezen van dr. H. Bouwman. Tevens wordt artikel 3 van de KO in rekening gebracht.

Deputaten zeggen desgevraagd achter de amendementen te staan en het een verbetering te vinden. Wel merken ze op dat hun oorspronkelijk besluit 1 wat vreemd geformuleerd is.

In de bespreking wordt de zorg geuit dat de synode zaken gaat vastleggen die haar niet toekomen. Gewezen wordt echter op het feit dat het amendement juist een nuancering is waarbij deze afspraak geen wet van Meden en Perzen is, maar er wel een dringend beroep gedaan wordt op de eenheid van de kerken.

Verder wordt een verwijzing naar art. 29 NGB in document 3.006 punt 6 gemist.

Om tegemoet te komen aan de kritiek worden de volgende amendementen voorgesteld:

1. Geamendeerd document 3.005, hoofdstuk 3, besluit 1, met goedkeuring van deputaten: verwijderen van 'sterke aanbeveling en adviezen van' en na 'synodebesluiten' toevoegen 'die daarover zijn genomen met de sterke aanbevelingen en adviezen'.

Dit amendement wordt in stemming gebracht waarbij 10 afgevaardigden voor zijn, 1 tegen, en broeder C.A. Teunis buiten stemming blijft als deputaat Liturgische Voorzieningen. Daarmee is dit amendement aangenomen.

2. Geamendeerd document 3.006, hoofdstuk 6, laatste zin 'zoals bij achterblijven in een niet-ware kerk' wijzigen in 'zoals bij achterblijven in een kerk die niet meer de kenmerken van de ware kerk vertoont (art. 29 NGB)'.

Dit amendement wordt met 11 stemmen voor aangenomen, terwijl broeder C.A. Teunis buiten stemming blijft als deputaat Liturgische Voorzieningen.

Vervolgens worden de geamendeerde documenten 3.005 en 3.006 in stemming gebracht.

Geamendeerd document 3.005 wordt met 10 stemmen voor en 1 tegen aangenomen.

Geamendeerd document 3.006 wordt met 11 stemmen voor aangenomen.

In beide gevallen blijft broeder C.A. Teunis als deputaat Liturgische Voorzieningen buiten stemming.

De deputaten worden ten slotte bedankt voor hun bijdrage.

Ds. S. de Marie neemt het voorzitterschap weer over van de assessor.

Artikel 3.04: Aanvullend Rapport Deputaten Liturgische Voorzieningen (2).

08-09-2012

Materiaal:

Document 3.007, 2012-08-28: Voorstel m.b.t. documentatie van te lezen preken in erediensten.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit ten aanzien van de documentatie van preken die geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst om Deputaten Liturgische Voorzieningen op te dragen een archief aan te leggen van de originele bronnen van preken die voldoen aan de door de synode vastgestelde criteria t.a.v. in erediensten te lezen preken. Dit archief bestaat uit de originele bronnen, op papier of op geluidsdrager, of uit digitale kopieën daarvan, en dient te raadplegen te zijn.

Deputaten brengen op de eerstvolgende synode rapport uit van hun werkzaamheden hieromtrent.

Gronden:

1. Van geluidsdrager overgeschreven of van papier ingescande preken kunnen overdrachtsfouten bevatten.
2. De originaliteit van de tekst van de preek moet aantoonbaar zijn.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

De preses leest de voorgestelde besluiten voor en constateert dat besluit 1 gaat over de opdracht en besluit 2 over de instructie om een archief aan te leggen. Hij geeft het voorstel in bespreking.

Op een vraag geven deputaten aan nog niet nagedacht te hebben over de toegankelijkheid en houdbaarheid van de bestanden. Opgemerkt wordt dat van cassettebandjes eenvoudig een digitale kopie te maken is en dat deze evenals digitale PDF-bestanden via internet toegankelijk gemaakt kunnen worden voor preeklezers.

De preses stelt vervolgens voor om in plaats van besluit 2 aan de instructies een instructie toe te voegen dat de bestanden opgeslagen en te raadplegen moeten zijn.

De door deputaten voorgestelde grond wordt met hun instemming vervangen door twee gronden. Het aldus geamendeerde voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 3.05: Publicatie besluiten en brief t.a.v. te lezen preken.

29-09-2012

Materiaal:

1. Document 3.003, 2011-11-22: Brief van de kerkenraad van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o. over leespreken.
2. Document 3.005, zoals vastgesteld in de GS-zitting van 29-09-2012: Besluiten t.a.v. het lezen van preken in de erediensten.
3. Document 3.006, zoals aangepast en vastgesteld in de GS-zitting van 29-09-2012: Publicatie te lezen preken in de eredienst.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, neemt ten aanzien van het lezen van preken in de erediensten het volgende besluit:

1. De kerkenraad van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o. als antwoord op hun brief (document 3.003) de besluiten en publicatie toe te sturen.
2. Alle kerkenraden per brief de besluiten en de publicatie toe te sturen als informatie.
3. De besluiten met de publicatie aan te bieden ter publicatie aan De Bazuin.

Grond:

De genomen besluiten met de toelichtende publicatie zijn van belang voor alle gemeenteleden.

Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen.

De besluiten en de publicatie zijn naar de kerken gestuurd als document 3.008 en 3.009.

HOOFDSTUK 4 BINNENLANDSE BETREKKINGEN

Artikel 4.01: Publicatie aanvullend rapport DACOBB op website.

17-12-2011

Materiaal:

Document 10.035, 2011-12-14: Brief van Deputaten ACOBB met verzoek publicatie aanvullend rapport.

Overwegingen:

1. Er is bij de samenroepende kerk verwarring gerezen over de vraag welke documenten op de landelijke website geplaatst mochten worden.
2. De GK-Dalfsen heeft verzocht om hun brieven van de website te verwijderen.
3. Deputaten ACOBB benadrukken in hun e-mail van 13 december 2011 dat rapporten openbaar behoren te zijn 'omdat de kerkleden via die website zich op de hoogte kunnen stellen van het werk van deputaten ten dienste van diezelfde kerkleden' met verwijzing naar de brochure van ds.C.G.Bos "Kerkelijke eenheid".

Besluiten:

1. De betreffende documenten niet op de web-site te plaatsen.
2. De kerken een gebundelde hard-copy aan te bieden van de stukken die betrekking hebben op de samenspreking met de GK-Dalfsen (10.008, 10.010, 10.011, 10.026-10.032). Elke gemeente zal, indien gewenst, een aantal exemplaren ontvangen gelijk aan circa 33% van het aantal kerkleden. De 2^e scriba zal dit verzorgen.

Deze besluiten worden met algemene stemmen genomen.

Grond:

1. De inzender van een aantal documenten heeft bezwaar gemaakt tegen plaatsing.
2. Gemeenteleden moeten kunnen meeleven, -bidden, en -denken.
3. Een gebundelde hard-copy is vrij eenvoudig distribueerbaar.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 4.02: Ontvankelijkheid van ingekomen brieven (10.048 en 10.050).

14-01-2012

Materiaal:

1. Document 10.048, 2012-01-02: Brief van br. J. Bouwhuis met verzoek m.b.t. eenheid GK Dalfsen.
2. Document 10.050, 2012-01-06: Brief DGK Bergentheim / Bruchterveld.

Overwegingen:

1. Kerkenraden en kerkleden hebben het recht de synode brieven te sturen als reactie op gepubliceerde rapporten.
2. De inhoud van de documenten heeft betrekking op de inhoud van de voorliggende rapporten van DACOBB.
3. Het aanvullend rapport van DACOBB is in een laat stadium ontvangen.
4. In het verleden blijken dergelijke brieven ook ontvankelijk verklaard te zijn.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit de brief van br. J. Bouwhuis (10.048) en de brief van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o. (10.050) ontvankelijk te verklaren.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 4.03: Ontvankelijkheid van ingekomen adviesdocument (10.054).

14-01-2012

Materiaal:

1. Document 10.054, 2012-01-14: Adviesdocument over zaak Dalfsen, dr. P. van Gurp.
2. Document 10.008, 2011-11-04: Rapport Deputaten ACOBB.
3. Document 10.026 t/m 10.032, 2011-12-02: Aanvullend rapport Deputaten ACOBB met bijlagen.

Overwegingen:

1. Het adviesdocument bevat kritiek op het handelen van deputaten.
2. De GS Sneek van 1939 spreekt uit ten aanzien van rapporterende en adviserende deputaten (art. 49 punt 3) *‘dat geen belangrijke kritiek op de arbeid van deputaten behoort te worden uitgebracht alvorens deputaten in de gelegenheid zijn gesteld eventueel gelaakte handelingen in de vergadering van de preadviserende commissie toe te lichten.’* Met de bedoeling om in een beschermde omgeving te spreken over de kritiek op hun handelen, in verband met de bescherming van de goede naam van personen.
3. De inhoud van het adviesdocument geeft aanleiding om te vermoeden dat de goede naam van betrokkenen geschaad zou kunnen worden.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit het adviesdocument 10.054 eerst in comité te bespreken met betrekking tot de gevolgde procedure door deputaten en adviseur.

Dit besluit wordt met 10 stemmen voor en 2 tegen genomen.

IN COMITE.

Het adviesdocument wordt in comité besproken. De afgevaardigden, de deputaten ACOBB (de broeders A. Admiraal, A. van Egmond, J.A. Bazuin en G.H. Plaggenmars) en de adviseur, dr. P. van Gurp, nemen deel aan deze vergadering in comité.

EX COMITE.

De preses deelt mee dat de volgende besluiten zijn genomen:

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit document 10.054 ontvankelijk te verklaren, de hoofdstukken 1 - 5 in comité te bespreken en de hoofdstukken 6 - 8 plenair te bespreken samen met de twee rapporten van deputaten.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit de hoofdstukken 1- 5 van het adviesdocument 10.054 te laten rusten.

Beide besluiten zijn met algemene stemmen genomen.

Artikel 4.04: Ontvankelijkheid brief broeder J. Bouwhuis (10.059).

14-01-2012

Materiaal:

Document 10.059, 2012-01-19: Brief van br. J. Bouwhuis met een reactie op de synodezitting van 14 januari 2012 en een oproep tot dankbaarheid.

Overwegingen:

1. de brief commentaar geeft op de synodevergadering;
2. de inhoud geen commentaar is op de gepubliceerde rapporten die besproken worden;
3. het niet gebruikelijk is dat dergelijke brieven door de synode ontvankelijk verklaard worden.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit de brief van broeder J. Bouwhuis onontvankelijk te verklaren.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 4.05: Ontvankelijkheid ingekomen brieven (10.080 en 10.082).

25-02-2012

Materiaal:

Document 10.080, 2012-02-24: Brief van br. L. Spoelman inzake het spreken over art. 28 NGB.

Document 10.082, 2012-02-24: Brief van DGK-Bergentheim-Bruchterveld inzake de lopende besprekingen over de zaak Dalfsen.

Overwegingen:

1. de brieven na sluitingsdatum zijn binnengekomen.
2. de aangesneden zaak nog in bespreking is op de synode.
3. het niet de bedoeling is om buiten de vergaderingen om de discussie te voeren.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit de brieven van respectievelijk broeder L. Spoelman en de kerkenraad van De Gereformeerde Kerk te Bergentheim/Bruchterveld e.o. onontvankelijk te verklaren.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 4.06: Ordevoorstel broeder A. van der Net.

31-03-2012

Materiaal:

Document 10.108, 2012-03-28: Orde-voorstel van broeder A. van der Net.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit het voorstel van broeder A. van der Net niet ontvankelijk te verklaren.

Bespreking:

Op 31 maart 2012 komt prealabel het ordevoorstel van afgevaardigde broeder A. van der Net (document 10.108) ter tafel om de documenten met betrekking tot het verzoek van de GK(d)D niet opnieuw apart te bespreken, maar direct over te gaan tot de besluitvorming. Hij is van mening dat alle documenten voldoende besproken zijn in de vorige vergaderingen en nu tijdens de besluitvorming zonodig aan de orde kunnen komen.

De preses pleit ervoor te voldoen aan de wens van de afgevaardigden om nog gelegenheid te geven uit de documenten zaken ter tafel te brengen. Een afgevaardigde wijst op document 10.104 van deputaten ACOBB dat volgens hem nog niet besproken is en daarom volgens de huishoudelijke regeling eerst besproken moet worden alvorens tot besluitvorming overgegaan kan worden.

Het voorstel van broeder A. van der Net vindt vervolgens geen steun in de vergadering.

Artikel 4.07: Vaststelling van vragen aan de GK(d)D.

11-02-2012

Materiaal:

1. Elf ingekomen brieven van afgevaardigden met door hen opgegeven vragen te stellen aan de GK(d)D.
2. Voorstel van het moderamen met 15 vragen (met subvragen) als samenvatting van alle ingediende vragen.

Overwegingen:

1. Er leven veel vragen bij de afgevaardigden ten aanzien van de GK(d)D.

2. Voor een goede afweging van het voorstel van de GK(d)D is een open en eerlijk bevragen noodzakelijk om elkaar en de gedachten achter het voorstel van de GK(d)D beter te begrijpen.
3. De inleidende vragen kunnen wantrouwend overkomen in het licht van het uitgangspunt van de deputaten, maar vinden hun grond in de geformuleerde grondslag van de GK(d)D naar buiten toe. Enige toelichting zal nodig zijn in een begeleidende brief.
4. De synode verkeert nog in de fase van meningsvorming over het GK(d)D voorstel en heeft daarbij verduidelijking van de kant van de GK(d)D nodig. Een discussie met de GK(d)D is om die reden nog niet aan de orde.
5. De verduidelijking van de kant van de GK(d)D kan ook van belang zijn voor de leden van de GK(d)D zelf.

Besluiten:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit:

1. Het moderamen op te dragen een begeleidende brief aan de GK(d)D op te stellen waarin uitgelegd zal worden waarom er veel vragen zijn en hiervoor begrip zal worden gevraagd om dit een open broederlijke sfeer te kunnen afwikkelen.
2. De vragen (15 hoofdvragen met 12 subvragen) uit het voorstel van het moderamen, na doorvoering van de onderstaande amendementen, samen met de begeleidende brief zo mogelijk vóór 14 februari 2012 te sturen aan de GK(d)D.
Amendementen:
 - a) inzake vragen 1a en 1b aan te geven waardoor deze ingegeven worden (verklaring op hun website).
 - b) in 7a 'pastorale motieven' verwijderen.
 - c) in 7b 'factoren' vervangen door de onder 7a genoemde 'huiver' en 'verschil in klimaat'.
3. In de vergadering met de GK(d)D geen discussie aan te gaan, maar alleen hen te horen.
4. De vergadering met de GK(d)D open te stellen voor leden van de GK(d)D.

Besluit 1, 3, en 4 worden met algemene stemmen genomen.

Tegen besluit 2 wordt één bezwaar ingebracht.

Broeder H.J. Mooibroek legt de volgende stemverklaring af ten aanzien van besluit 2:

'De Deputaten ACOBB hebben gerapporteerd dat de GK(d)D op het zelfde fundament staat. Dan straalt het nogmaals stellen van al die basale vragen over het fundament en de veelheid van vragen weinig vertrouwen uit. Het lijkt wel of de GK(d)D een toelatingsexamen moet doen.'

Als uitvoering van het besluit is op 13-02-2012 verzonden aan de GK(d)D het document 10.061.

Artikel 4.08: Publieke verklaring m.b.t. dr. P. van Gulp en art. 28 NGB.

25-02-2012

Materiaal:

1. Zittings-acta GS Hasselt van de vergadering van 28-01-2012.
2. Document 10.081: Publieke verklaring met betrekking tot woorden gesproken in de synodevergadering van 28-01-2012 door dr. P. van Gulp.

De preses meldt dat hij als uitvloeisel van de comitévergadering van 17 februari 2012 een publieke verklaring zal voorlezen zoals verwoord in document 10.081, waarbij bij het voorlezen de citaten uit de acta's van vorige synodes voor het gemak weggelaten worden, maar wel in de acta van deze synode dienen te worden opgenomen, aangezien het terug gaat op publiek uitgesproken woorden. De verklaring luidt:

Publieke verklaring (document 10.081):

De Generale Synode te Hasselt heeft op haar vergadering van 17 februari 2012 besloten van ds. Van Gulp een nadere verklaring te vragen met betrekking tot woorden die hij op de vergadering van 28 januari 2012 had gesproken over art. 28 NGB, die de betekenis betreffen van dit artikel voor de kerkelijke vereniging en het kerkelijk samenleven van een plaatselijke kerk met een kerkverband.

De besluitvorming vond in comité plaats vanwege de afwezigheid van ds. Van Gurp, maar zal wel in de publieke Acta worden gepubliceerd. Vanwege het feit dat het woorden betreffen die door hem in een publieke synodevergadering zijn gesproken zullen wij hier nu ook publiek rekenschap van geven.

Vanwege zijn hoge leeftijd en gezondheid zijn de vragen schriftelijk aan ds. Van Gurp gesteld. Wij hoopten dat door de beantwoording van deze vragen de onduidelijkheden en vraagtekens die ten gevolge van zijn woorden zijn gerezen, door hem konden worden weggehaald.

Wij hebben ds. Van Gurp de volgende vragen voorgelegd:

1. Als eerste: Kunt u nog steeds van harte instemmen met wat de Gereformeerde Kerken altijd hebben beleden en u ook zelf recent nog zo heeft geschreven (Hoofdartikel in De Bazuin van 2010) over de betekenis van art. 28 NGB in samenhang met art. 27 NGB m.b.t. de vorming van een kerkverband en de roeping voor een plaatselijke kerk (of ander kerkverband) om zich met een kerkverband te verenigen?
Daarbij is gewezen op de inhoud van beide artikelen. En op wat de Gereformeerde Kerken steeds op hun synodes hebben beleden over de kerkelijke vereniging onder de klem van het gebod van Christus, ook in art. 28 NGB beleden, met citaten van diverse synodes van 1946 - 2009.
 1. art. 27 NGB stelt met betrekking van de ene katholieke, of oecumenische of algemene kerk: *‘dat deze kerk verbreid en verstrooid is over heel de wereld. Maar toch is zij met hart en wil samengevoegd en verenigd in eenzelfde Geest door de kracht van het geloof.’ (Met Schriftverwijzing naar Hand. 4:32 en Ef. 4:4);*
 2. Blijkens het slot van art. 27, geldt wat staat in artikel 28 NGB: *‘dat niemand zich van de ware kerk afzijdig mag houden om op zichzelf te blijven staan, maar zich bij haar moet voegen’* dus ook voor een plaatselijke kerk (of een ander kerkverband) t.o.v. een kerkverband. Waarbij dan ook geldt wat staat in het slot van art. 28: *‘Daarom handelen allen die zich van haar afzonderen of zich niet bij haar voegen, in strijd met Gods bevel.’*
 3. Zo hebben de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) steeds op hun synodes (GS Groningen 1946 (art. 88), GS Kampen 1951 (art. 120), GS Hoogeveen 1969 (art. 340) de belijdenis van art. 28 NGB tot uitgangspunt genomen voor de samensprekingen met de Christelijke Gereformeerde Kerken met het oog op kerkelijke vereniging.
 4. Dit is samengevat in de Acta van GS Hoogeveen 1969, pag. 640: *‘Om die ware katholiciteit van de kerk in Nederland te dienen door te streven naar vereniging met kerken, die op deze katholieke grondslag staan, hebben onze kerken sinds de vrijmaking zo volhardend gezocht om tot eenheid van kerkelijke samenleving met de Chr. Geref. Kerken te komen. Daartoe hebben nu zeven synoden met haar deputaten voortdurend het appèl gedaan op de chr. geref. synoden, als vertegenwoordigend haar kerken.*
Onder de klem van het gebod van Christus, ook in art. 28 N.G.B. beleden.’
 5. Ook GS Emmen 2009/2010 *‘spreekt de vurige wens uit dat er een eenheid in waarheid met deze gemeente mag komen overeenkomstig Joh. 17: 11b, 21, 22 en zoals de kerk naspreekt in art. 28 NGB.’ (art. 92).*
2. Aan ds. Van Gurp is als tweede gevraagd of hij uit kon leggen hoe hij de woorden die hij als adviseur van de synode had gesproken op haar zitting van 28-01-2012 hiermee in overeenstemming brengt.
Het betreft deze woorden van ds. Van Gurp: *‘Ik wil daar alle nadruk op leggen, want voortdurend wordt artikel 28 aangehaald, maar artikel 28 gaat niet over dat een kerk zich bij een ander kerkverband moet voegen, dat kun je er wel uit afleiden, maar dat staat er niet. Er staat in artikel 28 dat er niemand op zichzelf mag blijven staan, maar dat ze geroepen worden zich tot de kerkelijke vergadering te voegen waar ze wonen uiteraard, zich te verenigen en als er dan steeds gesproken wordt in de Schrift over de eenheid, dan moet u er goed op letten dat er gesproken wordt over de eenheid binnen de gemeente, ook als het gaat om het lichaam van Christus.’*

3. Als derde werd ten slotte van ds. Van Gulp een nadere verklaring gevraagd als hij deze geciteerde woorden zou willen handhaven, omdat deze woorden ons in de moeite brengen ten aanzien van ons gereformeerd belijden.

Inmiddels heeft ds. Van Gulp op 17 februari 2012 aan de afgevaardigden per e-mail een nadere verklaring gezonden, die ingaat op de bovengenoemde vragen.

Deze verklaring bevat onder meer de volgende passages:

Een en andermaal heb ik duidelijk gesteld dat het de roeping van Dalfsen is zich te verenigen met het kerkverband van De Gereformeerde Kerken. Daar sta ik nog volledig achter.

De kerkeraad van Dalfsen heeft zelf ook, zowel in de samensprekingen als in zijn brief aan de synode, duidelijk uitgesproken dat hij de eenheid met het kerkverband van De Gereformeerde Kerken zoekt. Dat is aan geen twijfel onderhevig.

Het enige is dat er verschil van mening kan bestaan *over de weg naar die eenheid*, die de kerkeraad van Dalfsen voor ogen staat.

Daarmee beantwoord ik de eerste vraag van de vier broeders, namelijk dat ik van harte instem met de belijdenis van de Gereformeerde Kerken dat volgens de artikelen 27 en 28 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis in hun samenhang ook plaatselijke kerken geroepen zijn zich te verenigen met het kerkverband van ware kerken.

Ten aanzien van artikel 28 heb ik in de discussie opgemerkt dat dit artikel spreekt over de roeping van de gelovigen zich bij de ware kerk te voegen. Dat is uiteraard allereerst de plaatselijke kerk. Die wordt in 1 Kor. 12 : 29 genoemd: het lichaam van Christus.

In de discussie merkte ik verder op:

In artikel 28 gaat het er niet over dat een kerk zich bij een ander kerkverband moet voegen, dat kun je er wel uit afleiden, maar dat staat er niet.

Als ik had kunnen vermoeden dat men hieruit zou afleiden dat ik niet meer zou staan achter de inhoud van artikel 28 zou ik dat misverstand dadelijk en duidelijk hebben afgewezen, maar het à l'improviste spreken is uiteraard niet zo scherp omlijnd als wat men schrijft. Overigens heeft geen der afgevaardigden toen op mijn spreken afwijzend gereageerd.

Ik bedoelde dus te zeggen dat artikel 28 *in eerste instantie* ziet op het zich voegen van gelovigen bij het lichaam van Christus, in de Schrift genoemd de plaatselijke kerk, maar dat uit de context als vervolg op art.27 wel is af te leiden dat *dat ook inhoudt* het zich voegen van een plaatselijke kerk bij het kerkverband .

Kortom: het komt er op neer, als er al van een verschil van opvatting is ten aanzien van de roeping van de kerk te Dalfsen om zich bij de ware kerk te voegen, dat dat beslist niet gaat over die roeping op zichzelf – daarover bestaat geen verschil van mening – maar in feite alleen over de vraag welk artikel van de geloofsbelijdenis hierbij in geding is.

Vervolgens in antwoord op hun tweede vraag: dat ik ter wille van de eenheid onder de broeders de gewraakte passage onder 2 genoemd terugtrek.

Tenslotte spreek ik de hartelijke hoop uit dat uw vergadering, gehoord deze verklaring, zal uitpreken dat er geen enkele grond is om te twijfelen aan mijn confessionele betrouwbaarheid.

De synode heeft daarop het volgende vastgesteld:

1. De vergadering heeft verheugd en dankbaar kennis genomen van de verklaring van ds. Van Gulp dat hij van harte instemt met de belijdenis van de Gereformeerde Kerken dat volgens de artikelen 27 en 28 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis in hun samenhang ook plaatselijke kerken geroepen zijn zich te verenigen met het kerkverband van ware kerken.
2. Verder stelt de synode vast dat Ds. Van Gulp zich over de aangehaalde passage als volgt heeft uitgesproken: *'Ik bedoelde dus te zeggen dat artikel 28 in eerste instantie ziet op het zich voegen van gelovigen bij het lichaam van Christus, in de Schrift genoemd de plaatselijke kerk, maar dat uit de*

context als vervolg op art.27 wel is af te leiden dat dat ook inhoudt het zich voegen van een plaatselijke kerk bij het kerkverband.'

3. En ten slotte heeft ds. Van Gurp verklaard dat hij ter wille van de eenheid onder de broeders de gewraakte passage onder 2 genoemd, terugtrekt.
Ook daar neemt de synode verheugd en met dankbaarheid kennis van.

Op grond van de verklaring van ds. Van Gurp spreekt de synode met blijdschap uit dat er geen enkele grond meer is om te twijfelen aan zijn confessionele betrouwbaarheid.
De synode hoopt dat zijn gezondheid het toelaat om de vergaderingen weer te kunnen dienen als adviseur, en wenst hem daarbij alle kracht en wijsheid van de Here toe.

De vergadering hoopt en bidt dat de synode onder de zegen van de Here zo weer eenstemmig verder mag gaan in haar beraadslagingen en besluitvorming ten dienste van de opbouw en eenheid van de kerken van de Here Jezus Christus.

Deze verklaring is door dr. P. van Gurp van tevoren ingezien en heeft zijn instemming.

Artikel 4.09: Verslaglegging in De Bazuin en informeren GK(d)D.

25-02-2012

Materiaal:

1. Document 10.073, 2012-02-15: Brief van de GK(d) te Dalfsen.
Hierin wordt teleurstelling uitgesproken over de vragen aan hen gesteld en verzocht voorzichtig te zijn met verslaglegging in De Bazuin.
2. Document 10.077, 2012-02-25: Concept antwoordbrief aan de GK(d) te Dalfsen.

Overwegingen:

1. De kerkenraad van de GK(d)D had van te voren ingelicht moeten worden over de inhoud van de verslagen in De Bazuin aangaande hun zaak.
2. De verslagen in De Bazuin worden niet alleen door DGK kerkleden gelezen, maar hebben een wijdere verspreiding. Daarom is enige voorzichtigheid in de verslagen noodzakelijk.
3. De DGK kerkleden hebben recht om geïnformeerd te worden over de (publieke) besprekingen van de zaak-Dalfsen.
4. De benadering van de kerkenraad van de GK(d)D dient met broederliefde te gebeuren.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit brief 10.083 te versturen aan de GK(d)D.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Document 10.083: De vastgestelde brief aan de GK(d)D.

Aan: Kerkenraad Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen
De heer F.W. Velthuis

Datum: 25 februari 2012

Betreft: **Uw brief van 15 februari 2012**

Geliefde broeders,

Uw brief van 15 februari 2012 hebben we in goede orde ontvangen.
Allereerst willen wij met de apostel Paulus roemen in ons gezamenlijk troostvol belijden (Rom.5:1, 2):
Wij samen dan, gerechtvaardigd uit het geloof, hebben vrede met God door onze Here Jezus Christus,
door wie u en wij ook de toegang hebben verkregen in het geloof tot deze genade, waarin wij samen mogen staan, en roemen in de hoop op de heerlijkheid Gods.

We waarderen het dat we al snel antwoord van u kregen en hebben begrip voor uw gevoelens. Wij maken daaruit op dat er wat extra toelichting omtrent ons handelen en het ontstaan van onze vragen op zijn plaats is.

In het begin van uw brief deelt u ons mee dat u heeft vastgesteld dat onze vragen getuigen van diepe twijfel aan de confessionele en kerkelijke trouw met betrekking tot uw gemeente. Onze manier van vragen en de inhoud van onze vragen stellen u niet gerust.

U schrijft dat ondanks het feit dat wij in onze brief van 13 februari aan u hebben geschreven dat het onze bedoeling is om duidelijkheid te verkrijgen en onduidelijkheden weg te nemen en dat we ons niet willen laten leiden door geruchten of vermoedens. Ook schreven we dat het geheel van de vragen geen wantrouwen van onze kant is maar een poging om een antwoord te geven op uw eigen vraag aan ons: hoe ziet u ons? Deze vraag van u aan ons kunnen we met een goed geweten niet eerder beantwoorden dan nadat u zelf de bestaande onduidelijkheden heeft weggenomen.

Met onze brief van 16 oktober 2010 hebben we de vurige wens uitgesproken dat er eenheid in waarheid mag komen overeenkomstig Johannes 17:11b, 21, 22 en zoals de kerk nasprekt in art. 28 NGB (GS Emmen, acta art. 92). Dat is ook de leidraad geweest van onze deputaten in de gesprekken met u. Over de weg naar kerkelijke eenheid hebt u met onze deputaten echter geen overeenstemming bereikt. Daaropvolgend heeft u aan ons, met uw brief van 10 november 2011, het voorstel gedaan om te komen tot samenwerking naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland, voorlopig voor een periode van circa één jaar en afhankelijk van de snelheid van afronding van door u genoemde aandachtspunten.

Van ons overleg hebben we persverslagen in ons landelijk kerkblad geplaatst omdat het om vergaderingen gaat die voor de kerkleden openbaar zijn. Deze heeft u ook gelezen in De Bazuin van 25 januari en van 8 februari.

Kerkelijke eenheid is een zaak van alle gemeenteleden. Het is belangrijk dat alle kerkleden kunnen meeleven, mede met het oog op de gebeden.

Het was beter geweest dat we u van te voren zouden hebben ingelicht over de inhoud van de publicaties. Daarin zijn we onbedoeld onzorgvuldig geweest. In het vervolg zullen we u informeren omtrent de inhoud van de betreffende persverslagen.

We streven naar openheid en nemen ons voor om met betrekking tot de verslaglegging van onze vragen en uw antwoorden in wijsheid te handelen.

Werken aan eenheid houdt ook in dat de wil er moet zijn om elkaar te ontmoeten. Vandaar dat we u vroegen om persoonlijk naar onze vergadering te komen, en dat was ook de reden dat we dit deel van onze synodevergadering openstelden voor uw gemeenteleden. Dat geeft openheid, helpt om misverstanden achteraf te voorkomen en bevordert het groeien naar eenheid.

We hopen dat uw antwoorden onze onduidelijkheden zullen wegnemen.

Uw beantwoording van de u toegezonden vragen ontvangen we graag vóór 10 maart a.s. in verband met onze synodevergadering van D.V. 17 maart 2012, waarop we de behandeling van uw voorstel willen voortzetten. Mocht dit niet mogelijk zijn, wilt u dit dan zo spoedig mogelijk aan ons kenbaar maken? We wensen u bij uw overdenkingen en beraadslagingen toe de verlichting van de Heilige Geest.

Met hartelijke broedergroeten,

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Artikel 4.10: Bespreking voorstel over artikel 28 NGB.

25-02-2012

Materiaal:

Document 10.076, 2012-02-21: Voorstel m.b.t. art. 28 NGB met geamendeerde overweging 7.

Overwegingen:

1. Het voorstel is volgens verschillende afgevaardigden niet overeenkomstig de afspraak op 17-02-2012 omdat het gegoten is in de vorm van een te nemen besluit.
2. Het voorstel heeft de bedoeling om eenstemmigheid te bereiken over ons belijden in artikel 28 m.b.t. de vereniging van een plaatselijke gemeente met een kerkverband.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit het voorstel niet ontvankelijk te verklaren in deze vorm.

Dit besluit wordt genomen met 3 voor ontvankelijk verklaren, 4 tegen en 5 onthoudingen.

Aan het slot van de vergadering meldt een der afgevaardigden dat zijn voorstem bedoeld was tegen ontvankelijk verklaren, dus eigenlijk een tegenstem. Dit verandert het resultaat van de stemming niet.

Bespreking:

Een aantal afgevaardigden spreken hun verbazing uit dat het voorgenomen spreken over de uitleg van artikel 28 NGB nu voorligt als een voorstel tot een besluit om dit artikel nader te concretiseren. In feite dus een leeruitspraak, als het ware in de Geloofsbelijdenis na artikel 28 een sub-artikel inlassen. En daarmee iedereen inclusief de GK(d)D binden. Artikel 30 KO verbiedt ons om een dergelijk voorstel te doen omdat dit niet op een mindere vergadering is behandeld. Artikel 28 NGB is in zijn formulering duidelijk genoeg met betrekking tot de plicht tot kerkelijke eenheid.

De vraag is of dit voorstel ontvankelijk is.

De adviseur meent dat het in de aangeduide verschillen niet gaat over een leergeschil, maar over een meningsverschil en daarvoor moeten we ons laten waarschuwen voor wat in 1939 heeft plaats-gevonden. Toen heeft een synode van meningsgeschillen leergeschillen gemaakt en aan een commissie opgedragen deze te behandelen, met de treurige afloop van bindende leeruitspraken, die de oorzaak werden van de Vrijmaking. In zijn visie staat het vast dat de GK(d)D zich wil verenigen met ons kerkverband, maar de weg daar naar toe is onder discussie. Hij adviseert in dit verband geen bindende uitspraak te doen over de uitleg van artikel 28 NGB. Aangevoerd wordt dat het wel gaat over eenstemmigheid van ons belijden. Op de GS Zwolle van 2007 is ook uitgesproken in artikel 22 van de Acta dat een kerk zich bij een kerkverband van ware kerken moet voegen. Als er verkeerd gesproken wordt over ons belijden behoort dit weersproken te worden. De vraag is wat artikel 28 zegt, niet alleen dat we moeten verenigen, maar ook hoe dat moet.

Deputaten wijzen op de zaak rond de samsprekingen met de CGK en wat prof. K. Schilder daarover zei ten aanzien van ds. Van Dijk. Zij waarschuwden ervoor om een meningsverschil te maken tot een principiële verschil. In de tweede besprekingsronde over document 10.076 wordt nog aangevoerd dat we artikel 28 NGB niet mogen relativiseren met betrekking tot de zaak-Dalfsen. Wel is de vraag of het op de manier van een besluit besproken moet worden.

Op de vraag of deze zaak wel in de kerkelijke weg op de synode tafel is gekomen wordt geantwoord dat dit zeker wel het geval is omdat door alle ingediende stukken verschil blijkt te bestaan over het belijden in artikel 28 NGB en het moderamen gevraagd is om een voorzet te geven.

Opgemerkt wordt dat er toch niemand hier is die ontkent dat een kerk zich bij het kerkverband van ware kerken dient te voegen.

Ten aanzien van de reactie van deputaten wordt toegegeven dat voorzichtigheid betracht moet worden, maar toch ook dat leeruitspraken gedaan kunnen worden om bepaalde afwijkende leringen bij te stellen. Als voorbeeld worden genoemd de leeruitspraken in de zaak van ds. Hoorn. Over de aard van het één zijn van kerken is gezien de ingediende stukken geen eenstemmigheid, terwijl dat wel noodzakelijk is.

Vervolgens wordt de ontvankelijkheid in stemming gegeven.

Het voorstel (document 10.076) krijgt 3 stemmen voor ontvankelijkheid, 4 stemmen tegen en 5 onthoudingen, waarmee het voorstel onontvankelijk wordt verklaard.

Artikel 4.11: Besluitvorming t.a.v. voorstel van GK(d)D tot samenwerking.

Zittingen 14-01-2012, 28-01-2012, 17-03-2012 en 31-03-2012

Materiaal:

1. Document 10.008, 2011-11-04: Rapport deputaten ACOBB.
2. Document 10.010, 2011-11-10: Brief van de GK(d)D met verzoek tot samenwerking.
3. Document 10.011, 2011-11-11: Begeleidende brief van de GK(d)D.
4. Document 10.026-10.032, 2011-12-02: Aanvullend rapport Deputaten ACOBB.
5. Document 10.104-10.106, 2012-03-22: Nadere toelichting en advies van DACOBB.
6. Document 10.033, 2011-12-06: Brief van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o.
Hierin wordt een algemeen pleidooi gegeven om het voorstel van Dalfsen aan te nemen met een beroep op geduld en liefde zoals de Schrift ons die leert en om de zaak niet te forceren met regels.
7. Document 10.048, 2012-01-02: Verzoek van br. J. Bouwhuis.
Hij reageert op het aanvullend deputatenrapport en vraagt de synode in een lange brief met een beroep op de liefde in Christus om in tegenstelling tot het deputatenvoorstel, wel een zusterkerkrelatie naar analogie van art. 47 KO, zoals voorgesteld door Dalfsen, met de gemeente te

Dalfsen aan te gaan.

En verder vraagt hij om de voorstellen 1, 4 en 5 van het deputatenrapport over te nemen.

8. Document 10.050, 2012-01-06: Brief van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o.

De broeders stellen hierin, samengevat, het volgende:

1. *Deputaten denken ook bij de beoordeling van de voorgestelde zusterkerkrelatie naar analogie van een buitenlandse zusterkerkrelatie teveel aan een federatief groeimodel, wat veel vrijblijvender zou zijn.*
2. *Het afwijzen van het voorstel wordt gezien als een radicalistische alles-of-niets houding.*
3. *De broeders wijzen op de belemmering bij GK(d)D als een interne aangelegenheid waarover geen inmenging mogelijk is.*
4. *Ze wijzen elke vergelijking met een kerkelijke vereniging uit het verleden of in Canada af als zijnde niet toepasbaar. Volgens hen biedt de voorgestelde zusterkerkrelatie goede kansen om vanuit de praktijk huiver of klimaatverschil te overwinnen.*
5. *Gewezen wordt op 1 Kor. 9 waar Paulus zegt: Ik ben voor de Joden een Jood en voor de Grieken een Griek geworden.*
6. *De broeders zien in de GK(d)D de voortzetting van de Gereformeerde Kerk te Dalfsen.*
7. *Zij komen tot 2 voorstellen voor besluiten, namelijk:*
 1. *Voorstel 1 is overeenkomstig het 1e voorstel van het aanvullend deputatenrapport.*
 2. *Voorstel 2 behelst een tegenvoorstel van het 2e voorstel van het aanvullend deputatenrapport en stelt voor om met de GK(d)D een zusterkerkrelatie aan te gaan conform hun verzoek.*
9. Document 10.054, 2012-01-14: Advies van de adviseur (hfdst. 6 - 8).
10. Document 10.061, 2012-02-2012: Brief van GS Hasselt met vragen aan de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen.
11. Document 10.095, 2012-03-07: Brief met antwoorden van de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen.
12. Document 10.108, 2012-03-28: Ordevoorstel van broeder A. van der Net.
13. Document 10.107, 2012-03-23: Geamendeerde voorstellen nrs. 2 - 5 van het moderamen.
14. Document 10.109, 2012-03-27: Tegenvoorstellen nrs. 2 - 5 in de brief van de broeders H. Folkers en H.J. Mooibroek.

De tekst van de onderstaande besluiten is vastgelegd in document 10.113

BESLUIT 1	17-03-2012

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, spreekt het hartelijke verlangen uit naar volledige kerkelijke eenwording met de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen.

Gronden 1:

1. De Generale Synode van Emmen 2009 heeft met met dankbaarheid geconstateerd dat er in 2010 in Dalfsen een Vrijmaking van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) heeft plaatsgevonden. Gezien de gronden voor deze Vrijmaking constateerde deze synode eveneens met dankbaarheid dat de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen op hetzelfde fundament staat van Schrift en Belijdenis. Zij sprak de vurige wens uit dat er een eenheid in waarheid met deze gemeente mag komen overeenkomstig Joh. 17: 11b, 21, 22 en zoals de kerk nasprekt in art. 28 NGB (GS Emmen 2009/2010, Acta art. 92).
2. De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft daarop te kennen gegeven dat zij wil komen tot kerkelijke vereniging met De Gereformeerde Kerken. Hiervan is door de synode met dankbaarheid kennis genomen.
3. De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft in zijn brief van 7 maart 2012 uitgesproken 'Wij verklaren van harte geheel en onvoorwaardelijk in te stemmen met de Heilige Schrift en de drie formulieren van enigheid.'

Vóór dit voorstel stemmen 11 afgevaardigden. Broeder G.H. Plaggenmars onthoudt zich van stemming als deputaat ACOBB. Daarmee is dit besluit genomen inclusief de geformuleerde gronden. De kerkenraad van de GK(d)D zal hiervan op de hoogte gesteld worden.

BESLUIT 2

31-03-2012

Overwegingen 2:

1. Uitgangspunten

1.1. Kerkelijke gemeenschap

Naar Gods Woord en de belijdenis is het de roeping van de ware gelovigen en van de kerken in elke plaats en elk land om te staan naar kerkelijke gemeenschap met allen, die met hen eenzelfde geloof belijden en handhaven in prediking en dienst, kerkregering en tucht, en wel in eenheid van kerkelijk samenleven in elke plaats en land; waar dit door geografische afstanden, taalbarrières of andere oorzaken niet mogelijk is zal er door kerkelijke correspondentie kerkelijke gemeenschap geoefend moeten worden (GS Groningen 1978, art. 139).

1.2. Ware kerk

Het is tevens de roeping van de ware gelovigen en kerken met ijver en goede voorzichtigheid uit het Woord Gods te onderscheiden wat de ware kerk is, om met die ware kerk gemeenschap te oefenen en kerkelijke gemeenschap af te wijzen met kerken die openlijk van de leer en de ordeningen van het Woord Gods afwijken, of die zich schismatiek hebben afgescheiden van de ware kerk (GS Groningen 1978, art. 139).

1.3. Kerkverband

Het bevel van Christus zoals samengevat in art. 28 NGB om zich te verenigen met de ene katholieke kerk, geldt ook voor een plaatselijke kerk en voor een kerkverband van ware kerken (zie GS Hoogeveen 1969, art. 350; GS Zwolle 2007/2008, art. 22).

Met betrekking tot de roeping (a) en de wil (b) en het streven (c) tot vereniging heeft de GS Hoogeveen het volgende overwogen met betrekking tot haar contacten met de Christelijke Gereformeerde Kerken in de periode 1946-1969:

- I a. Dat het naar Gods Woord (o.a. Joh. 17 : 11, 17, 20, 21; Filipp. 1 : 27-2 : 4; Efeze 3 : 14-4 : 16; 1 Tim. 3 : 15, 16) en de daarop gegronde belijdenis (o.a. art. 28 N.G.B. en antw. 55 H.C.) de roeping der ware christgelovigen en van de kerken is te staan naar kerkelijk samenleven met allen, die met hen eenzelfde geloof belijden en bewaren de leer, die naar het Woord Gods is en door de Gereformeerde Kerken in deze landen beleden is in de aangenomen Formulieren van Enigheid;*
- I b. dat blijkens de „Acte van Afscheiding of Wederkeer” van oktober 1834 de tot deze belijdenis naar het Woord Gods weergekeerde kerken ook die ware katholiciteit der kerk begeerd hebben, toen ze verklaarden gemeenschap te willen zoeken met alle ware gereformeerde lidmaten en zich te willen verenigen met elke op Gods Woord gegronde vergadering;*
- I c. dat aanstonds na de vrijmaking de generale synode van Groningen 1946 en ook de volgende generale synoden van de Gereformeerde Kerken in Nederland hebben uitgesproken dat de Christelijke Gereformeerde Kerken met haar „staan op dezelfde basis van Gods Woord en de Drie Formulieren van Enigheid” en dat derhalve gestreefd moet worden met haar te komen tot eenheid van kerkelijk samenleven onder de klem van het Woord Gods en de beloften, sub a en b genoemd; (GS Hoogeveen 1969, art. 350)*

1.4. Daadwerkelijk verenigen

De ware katholiciteit van de kerk blijkt uit het daadwerkelijk verenigen in plaats van naast elkaar leven in goede relatie. Het commissierapport dat als bijlage bij art. 350 gevoegd omschrijft dit als volgt:

Men zal de waarachtigheid-van-het kerk-zijn moeten bewijzen door zich haastig te verenigen. God beware ons ervoor, dat we naast elkaar zouden gaan leven in goede broederzin, in bredere

correspondentie; er is maar één ding geoorloofd: samen ons buigen onder de heerschappij van Christus om ons door Hem te laten vergaderen in enigheid des geloofs. (...)
Om die ware katholiciteit van de kerk in Nederland te dienen door te streven naar vereniging met kerken, die op deze katholieke grondslag staan, hebben onze kerken sinds de vrijmaking zo volhardend gezocht om tot eenheid van kerkelijke samenleving met de Chr. Geref. Kerken te komen. Daartoe hebben nu zeven synoden met haar deputaten voortdurend het appèl gedaan op de chr. geref. synoden, als vertegenwoordigend haar kerken. Onder de klem van het gebod van Christus, ook in art. 28 N.G.B. beleden. (GS Hoogeveen 1969, Bijlage bij art. 350: Acta pag. 620, 621, 640)

1.5. Samenleven volgens de kerkorde

De Gereformeerde Kerken hebben de roeping tot het zoeken van kerkelijke eenheid, zoals verwoord in overweging 1 - 4, gestalte gegeven in de instructies van haar deputaten binnenlandse betrekkingen (DACOBB).

De Generale Synode van Zwolle 2007/2008 heeft het criterium van het kerkelijk samenleven naar de Gereformeerde kerkorde speciaal vastgelegd in een besluit ten behoeve van de instructies voor de genoemde deputaten (GS Zwolle 2007/2008, Acta art. 69, besluit 3).

2. Relatie met de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen

2.1. Wens tot eenheid

De Generale Synode te Emmen 2009/2010 heeft ter beantwoording van een aan haar gerichte vraag van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen uitspraken gedaan over de Vrijmakingen van 2003 en 2010, die zij beschouwde als het werk van de Here.

Daarbij heeft zij ten aanzien van het komen tot vereniging met de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen in art. 92 de vurige wens uitgesproken:

dat er een eenheid in waarheid met deze gemeente mag komen overeenkomstig Joh. 17: 11b, 21, 22 en zoals de kerk nasprekt in art. 28 NGB.

(GS Emmen 2009/2010, art. 92).

2.2. Broederlijke uitnodiging

In een brief aan de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft de GS Emmen een broederlijke uitnodiging doen uitgaan om tot kerkelijke eenheid te komen met een beroep op Psalm 133. De kerkenraad werd daarin verwezen naar de scriba van de meest naburige gemeente, dat is de gemeente te Zwolle e.o., in geval hij wenst te spreken over vereniging en naar deputaten binnenlandse betrekkingen indien hij de beslissing tot vereniging nog niet wenst te nemen (GS Emmen 2009/2010, art. 92).

2.3. Verzoek tot samenwerking

De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te Dalfsen heeft na het ontvangen van de in overweging 2.2. genoemde brief, contact gehad met de deputaten van De Gereformeerde Kerken voor nader overleg. Na een aantal gesprekken heeft hij besloten

‘aan het kerkverband van de DGK het verzoek te doen om te willen komen tot samenwerking met de GK(d) te Dalfsen in de vorm van een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland zoals beschreven in artikel 47 KO’.

Dit voorstel bevatte naast een wijziging van de door de GS Leeuwarden 1990 (art. 93) vastgestelde regels terzake van het zenden van afgevaardigden naar kerkelijke vergaderingen, voorwaarden m.b.t. de kerkgrenzen. Daarbij verklaarde de kerkenraad, dat er groei moet zijn naar volledig kerkelijk samengaan (brief d.d. 10 november 2011).

2.4. Vrijmakingen 2003/2004 en 2010

In zijn brief d.d. 10 november 2011 vermeldt de kerkenraad van Dalfsen voorts er geen moeite mee te hebben om in de Vrijmaking van 2003 ook de hand van de Here te zien.

Voor de kerkenraad is dat, tezamen met de uitspraak van GS Emmen 2009/2010 om in de Vrijmaking van 2010 in Dalfsen de hand van de Here te zien, een goede basis om samen verder te gaan.

2.5. Belemmeringen

Als belemmeringen die nu nog een volledige kerkelijke samenleving in de weg staan, noemt de kerkenraad:

- (a) vragen die in de gemeente te Dalfsen leven, met name vanwege het ‘verschil in klimaat’;
- (b) de synodebesluiten die De Gereformeerde Kerken hebben genomen in de periode tot 2010, deze besluiten moeten nog getoetst worden;
- (c) de synodebesluiten van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt, zoals het besluit over het actieve vrouwenkiesrecht, genomen vóór februari 2010 en waarvan de kerkenraad nog geen afstand heeft genomen, deze besluiten moeten nog beoordeeld worden.

Ten aanzien van de voorgestelde relatie denkt de kerkenraad voorlopig aan een periode van circa 1 jaar, ‘afhankelijk van de snelheid waarmee de bovengenoemde punten afgerond kunnen worden’.

2.6. Verschil van inzicht

Het bovengenoemde verzoek (sub 2.3) heeft desgevraagd niet de instemming gekregen van de deputaten, maar is wel met instemming van de deputaten door de kerkenraad van Dalfsen gezonden naar de generale synode.

2.7. Route van geleidelijkheid

De kerkenraad van Dalfsen ziet de voorgestelde zusterkerkrelatie als een route van geleidelijkheid naar volledige kerkelijke eenheid en niet als een poging om kerkelijke vereniging uit de weg te gaan.

2.8. Belemmeringen bestaan

Door de kerkenraad van Dalfsen zijn in een schrijven d.d. 7 maart 2012 antwoorden gegeven op vragen, die hem gesteld zijn door de Generale Synode te Hasselt n.a.v. het verslag van de deputaten ACOBB. Hieruit blijkt dat naar het oordeel van Dalfsen de in overweging 2.5. genoemde belemmeringen nog bestaan, waardoor er nog geen kerkelijke samenleving mogelijk is.

2.9. Bedreigingen voor de vrede

Wanneer gevoelens van ‘verschil in klimaat’ en ‘huiver’ een verhindering vormen om elkaar van harte in liefde volledig te aanvaarden, zijn ze een bedreiging voor de vrede bij kanselruil en avondmaalsviering (Rom. 15:2-7; 1 Kor. 10:16).

2.10. Eén ware kerk op één plaats

De voorgestelde kerkelijke relatie naar analogie van een buitenlandse zusterkerkrelatie, resulteert in het formaliseren van een situatie dat er meer dan één kerk van Christus op dezelfde plaats voorkomt, terwijl de roeping van Christus is om de gemeenschap der heiligen plaatselijk gestalte te geven in één lichaam (art. 28 NGB).

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, wijst het verzoek van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen af om als een route van geleidelijkheid naar volledige kerkelijke eenheid een samenwerking met elkaar aan te gaan in de vorm van een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland zoals is beschreven in art. 47 KO.

Gronden 2:

1. De Gereformeerde Kerken in Nederland hebben voor het samenleven in een kerkverband naar de norm van Schrift en belijdenis, de Gereformeerde (Dordtse) Kerkorde aanvaard. Overeenkomstig de Acta van Afscheiding of Wederkeer van 1834, en de Acta's van Vrijmaking of Wederkeer 1944 en 2003, zoeken de kerken andere vergaderingen die met haar staan op hetzelfde fundament van Schrift en belijdenis en die voor hun samenleven de aangenomen kerkorde willen naleven (zie ook GS Groningen 1946, art. 88; GS Groningen-Zuid 1978, art. 139; GS Zwolle 2007/2008, art. 69, besluit 3).

2. Gemeenschap van Woord en sacrament tot uiting komend in wederzijdse openstelling van kansel en avondmaalstafel, vraagt een kerkelijk samenleven met volledige erkenning van ambten en onbelemmerde gemeenschap der heiligen. Derhalve is in 1869 en 1892 hiermee gewacht tot volledige kerkelijke eenheid was vastgesteld (Handelingen van de Synode van de Christelijke Afgescheiden Gereformeerde Kerk Middelburg 1869, art. 25; Handelingen van de Synode der Christelijke Gereformeerde Kerk, Leeuwarden 1891, 19^e zitting, art. 184; Acta der derde voorlopige synode van Nederduitsche Gereformeerde Kerken, 's-Gravenhage 1891, art. 55, pag. 82; zie ook GS Mariëenberg 2005, art. 25. G.1.9 en G.2.6).
3. De door de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen voorgestelde tijdelijke kerkelijke relatie naar analogie van een buitenlandse zusterkerkrelatie van art. 47 KO, waarbij geen sprake is van een geografische afstand of taalbarrière, is niet in overeenstemming met de kerkorde (KO art. 1, 31, 84) en recente geldige uitspraken van generale synoden (GS Groningen-Zuid 1978, art. 139; GS Leeuwarden 1990, art. 93; GS Zwolle 2007/2008, art. 69, besluit 3).
4. Het bestaan van menselijke factoren die belemmeren elkaar te aanvaarden verhinderen een gezamenlijke avondmaalsgemeenschap (Hand. 2: 42; Rom. 15: 2-7; 1 Kor. 10:16; 1 Kor. 11: 28, 29; Ef. 4: 1-6; Fil. 2: 1-5; Kol. 3: 12-15; V&A 55, 76 HC; art. 28, 35 NGB); deze belemmeringen dienen daarom te worden weggenomen voordat volledige kerkelijke eenheid kan worden vastgesteld.
5. Het formaliseren van de situatie dat er meer dan één kerk van Christus op dezelfde plaats voorkomt, stemt niet overeen met de roeping om de gemeenschap der heiligen plaatselijk gestalte te geven (art. 28 NGB). Hier is de ware eenheid van de kerk in geding en ook het gezag van Christus als Heer van de Kerk.

Dit besluit 2 wordt met 7 stemmen voor en 4 tegen genomen.

Broeder G.H. Plaggenmars blijft buiten stemming als deputaat ACOBB.

Daarmee zijn de tegenvoorstellen, ten aanzien van besluit 2, van broeder J. Bouwhuis, DGK Bergentheim / Bruchterveld, en de broeders H.Folkers en H.J. Mooibroek verworpen.

BESLUIT 3

31-03-2012

Daarna wordt geamendeerd besluit 3 met gronden voorgelezen en in stemming gegeven.

Overwegingen 3:

1. De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft aangegeven dat hij nog tijd nodig heeft om tot volledige kerkelijke eenheid te komen met De Gereformeerde Kerken en het samenleven in hun kerkverband.
2. Als belangrijkste zaken die nog tijd vragen, heeft de kerkenraad van Dalfsen genoemd:
 - Het leven van vragen in de gemeente, o.a. met betrekking tot 'verschil in klimaat'.
 - De door De Gereformeerde Kerken genomen synodebesluiten welke nog inhoudelijk getoetst moeten worden.
 - De GKv-synodebesluiten die wel in Dalfsen van kracht zijn en niet in DGK van kracht zijn; omtrent deze synodebesluiten wil Dalfsen het gesprek aangaan met DGK.
3. Het bevordert duidelijkheid op de weg naar eenwording als de belemmeringen op de weg naar volledige eenwording zodanig concreet kenbaar worden gemaakt dat er met elkaar over doorgesproken kan worden, om deze op te heffen.
4. Het is belangrijk om aan de kerkenraad van Dalfsen, desgevraagd, bereidheid te tonen om door te spreken over het zgn. verschil in klimaat en de geldigheid van GKv-synodebesluiten die binnen DGK niet van kracht zijn.
5. Er zijn, na de in een brief d.d. 7 maart 2012 gegeven beantwoording van vragen die door de generale synode gesteld zijn aan de kerkenraad van GK(d)D, onduidelijkheden blijven bestaan en tevens worden in deze brief vragen gesteld aan DGK.

Besluit 3:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om aan de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen te verzoeken in te stemmen met de volgende intentieverklaring:

De Gereformeerde Kerken als Generale Synode te Hasselt bijeen op 26 november 2011, en de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen spreken wederzijds het hartelijke voornemen uit om binnen een periode van één jaar na het verklaren van dit voornemen, over te gaan tot volledige kerkelijke eenheid in een samenleving op basis van de Gereformeerde kerkorde; zij zullen daartoe naar vermogen alles in het werk stellen dat in deze periode alle belemmeringen tot deze kerkelijke eenheid zo snel mogelijk weggenomen zijn.

Gronden 3:

1. Het is een gebod van de Here, waaraan de kerk met vreugde mag voldoen, om zo snel mogelijk tot volledige kerkelijke eenheid te komen, wanneer met dankbaarheid aan de Here wederzijds mag worden vastgesteld dat men als kerk op hetzelfde fundament staat en daadwerkelijk leeft (art. 28 NGB).
2. Het blijft een geboden taak van zorgvuldigheid om elkaar te bevragen op de kenmerken van de ware kerk (art. 29 NGB).
3. Niet-confessionele factoren mogen als zodanig geen rechtmatig beletsel vormen voor volledige kerkelijke eenheid, wanneer in dankbaarheid mag worden vastgesteld dat de kenmerken van de ware kerk worden vertoond en dat er geen verschil in principiële zaken van leer, dienst en tucht bestaan (Rom. 15: 2-7; Ef. 4: 1-6; Fil. 2: 1-5; art. 27-29, 32 NGB).
4. Naar vermogen zal er alles aan gedaan moeten worden om de belemmeringen, die nu nog door de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen worden opgemerkt en de onduidelijkheden die bij De Gereformeerde Kerken nog m.b.t. uitspraken van de Gereformeerde Kerk te Dalfsen bestaan, zo snel mogelijk weg te kunnen nemen bij Gods Woord, de belijdenis van de kerk en de gereformeerde kerkorde.
Tegelijk zal daarbij ook het noodzakelijke geduld dienen te worden getoond.

Dit besluit 3 wordt met 7 stemmen voor, 2 tegen en 2 onthoudingen genomen.
Broeder G.H. Plaggenmars blijft buiten stemming als deputaat ACOBB.

BESLUIT 4

31-03-2012

Geamendeerd besluit 4 met gronden wordt voorgelezen en in stemming gegeven.

Overwegingen 4:

1. De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen schrijft in zijn brief d.d. 10 november 2011 dat hij de synodebesluiten die m.i.v. de GS Mariëberg 2005 zijn genomen nog niet heeft beoordeeld. Daaronder vallen ook de synodebesluiten die revisies betreffen van oude GKv-synodebesluiten die genomen zijn door GS Ommen 1993, GS Berkel & Rodenrijs 1996, GS Leusden 1999 en GS Zuidhorn 2002/2003.
2. De kerk te Dalfsen heeft van een aantal GKv-synodebesluiten publiek afstand genomen bij de Vrijmaking in Dalfsen in 2010. Aan andere besluiten van de GKv zijn zij nog gebonden (brief d.d. 7 maart 2012).
3. De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft te kennen gegeven met De Gereformeerde Kerken in gesprek te willen gaan over bovengenoemde besluiten, zoals die betreffende het actieve vrouwenkiesrecht. Zij ziet overigens geen 'onoverkomelijke obstakels' m.b.t. de besluiten genomen m.i.v. de GS Mariëberg 2005 (brief d.d. 10 november 2011 en brief d.d. 7 maart 2012).

Besluit 4:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, spreekt uit dat bij volledige kerkelijke eenwording de gemeente te Dalfsen gedurende 3 jaar na de vereniging het recht heeft om bij de eerstvolgende synode revisie te vragen van besluiten die in de periode voorafgaand aan de vereniging door DGK-synoden zijn genomen, met ingang van GS Mariënborg 2005.

Gronden 4:

1. De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft geen deel uitgemaakt van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken ten tijde van het tot stand komen van de genoemde synodebesluiten.
2. Het dient de eenheid in de waarheid niet, wanneer men naar art. 31 KO gebonden is aan de besluiten van de meerdere vergaderingen, als daartegen niet ingediende principiële bezwaren zouden bestaan.
3. Wanneer er bij toetsing aan de Heilige Schrift, de Belijdenis van de kerk of de kerkorde in de genomen besluiten afwijkingen worden ontdekt, wordt naar art. 31 KO de eenheid gediend door revisie ervan mogelijk te maken.

Dit besluit 4 wordt met 10 stemmen voor en 1 tegen genomen.

Broeder G.H. Plaggenmars blijft buiten stemming als deputaat ACOBB.

De tegenvoorstellen 3 en 4 van de broeders H.Folkers en H.J. Mooibroek komen hiermee ook te vervallen.

BESLUIT 5	31-03-2012

Besluit 5:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen op de hoogte te stellen van haar besluiten m.b.t. zijn voorstellen als beantwoording van de haar toegezonden brieven van 10 en 11 november 2011 en 7 maart 2012; ze zal daartoe aan de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen een brief met overwegingen, besluiten en gronden zenden en hem verzoeken om deze brief door een commissie mondeling aan hen toe te laten lichten.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Alle 5 besluiten zijn vervolgens samengebracht in document 10.113 en met een begeleidende brief als document 10.114 naar de GK(d)D gezonden.

Bespreking:

Aanwezigheid deputaten ACOBB.

In alle genoemde synodezittingen verzoekt de preses, ds. S. de Marie, deputaten ACOBB om aan de tafel te komen zitten en heet hen welkom. Hun aanwezigheid is als volgt:

14-01-2012: Aanwezig de broeders A. van Egmond, J.A. Bazuin, A. Admiraal en G.H. Plaggenmars.

28-01-2012: Aanwezig de broeders A. van Egmond, J.A. Bazuin, A. Admiraal en G.H. Plaggenmars.

17-03-2012: Aanwezig de broeders A. van Egmond, J.A. Bazuin en G.H. Plaggenmars.

31-03-2012: Aanwezig de broeders A. van Egmond, J.A. Bazuin, A. Admiraal en G.H. Plaggenmars.

Materialen 1-4 en 9:

Ad. 1: Document 10.008, 2011-11-04: Rapport deputaten ACOBB.

Deputaten rapporteren over hun gesprekken met Dalfsen. Zij melden dat Dalfsen geen moeite heeft om in de Vrijmaking van 2003 de hand van de Here te zien. Wel blijft er verschil in taxatie van de kerkelijke situatie in 2003 m.b.t. het eigen handelen. Overeenstemming is er dat gestreefd moet worden naar eenheid. Wel is er binnen Dalfsen huiver voor 'binding van het geweten' binnen DGK. Het aangaan van een volledige kerkelijke eenheid is toch nog een te grote stap, pastorale motieven zijn hiervoor doorslaggevend. Op 18 september 2011 gaf Dalfsen een Persverklaring uit waarin gesteld werd dat Dalfsen en DGK gedurende een bepaalde tijd naar elkaar zullen toegroeien; dit bericht kwam voor deputaten onverwachts. Deputaten stellen zich voor om met Dalfsen de zaken door te spreken die volledige eenwording in de weg staan.

Ad.2: Document 10.010, 2011-11-10: Brief met voorstel van de GK(d)D.

In deze brief doet de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen het verzoek om te willen komen tot samenwerking met Dalfsen in de vorm van een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland zoals beschreven in artikel 47 KO. De kerkenraad is zich ervan bewust dat met de voorgestelde zusterkerkrelatie er (nog) niet sprake is van een volledige kerkelijke vereniging. In deze situatie mag niet berust worden maar er zal groei moeten zijn naar een volledig kerkelijk samengaan. Bij dat proces wil de kerkenraad geen overhaaste stappen zetten maar ook niet langer wachten dan noodzakelijk. Voorlopig denkt de kerkenraad aan een periode van circa 1 jaar, afhankelijk van de snelheid waarmee we elkaar nader bevragen omtrent het 'verschil in klimaat', vanuit de gemeente leven er zeker nog vragen. Ook zal gesproken moeten worden over de geldigheid van besluiten van synodes van de GKv en van DGK.

Ad.3: Document 10.011, 2011-11-11: Begeleidende brief van de GK(d)D.

De brief van 11 november is een begeleiding bij de brief van een dag eerder, 10 november.

Ad.4: Document 10.026-10.032, 2011-12-02: Aanvullend rapport Deputaten ACOBB.

Deputaten melden dat zij niet kunnen instemmen met het voorstel dat Dalfsen in ongewijzigde vorm naar de Generale Synode heeft verstuurd. Het blijkt dat het verloop van de gevoerde gesprekken verschillend wordt geïnterpreteerd.

Deputaten schrijven dat Dalfsen een 'verschil in klimaat' signaleert, tijd vraagt voor het bestuderen van DGK-synodebesluiten en aangeeft de kerkleden in andere plaatsen niet te kunnen missen; en daarom is volgens Dalfsen een naar elkaar toegroeien noodzakelijk. Deputaten zijn van mening dat het een relatief kleine stap is om volledig kerkelijk één te worden en dat we moeten laten zien dat de kinderen van Vader in de hemel op de aarde ook samenwonen zonder enige reserve. Over kerkscheidende factoren moet eerst worden doorgesproken want het gebod is en blijft: kom samen, verenig, en ga verder als één lichaam.

Het gaat er om dat we samen in echte broederlijke de hals buigen onder het juk van Christus, Hem onvoorwaardelijk volgen en samen de waarachtige eenheid beleven.

Ad.9: Document 10.054 (hfdst. 6 - 8), 2012-01-14: Deel van het adviesdocument dr. P. van Gurp.

Hierin wordt uitgelegd wat een zusterkerkrelatie inhoudt en dat het verdrietig is dat Dalfsen nog steeds niet kiest voor een gewoon zich voegen bij het kerkverband van De Gereformeerde Kerken. Tegelijk wordt gepleit om hen daarin niet te veroordelen maar veel geduld met hen te hebben. Bovendien mag vrees voor onenigheid geen invloed hebben op de beslissing. Gesteld wordt dat de overgangperiode niet langer dan één jaar zou mogen duren en dat kerkgrenzen direct na overeenstemming vastgesteld moeten worden. Gewezen wordt op de Goede Herder die Zijn bijzondere zorg aan het tere en zwakke wijdt.

Op de **zitting van 14 januari 2012** memoreert de preses vooraf aan de bespreking van de inhoud van de rapporten het overlijden van één der deputaten, broeder W. Wildeboer. Onze broeder heeft de laatste twee vergaderingen van deputaten niet meer kunnen bijwonen. Zijn overlijden is een gemis voor allen geweest. Met dankbaarheid aan de Here mogen we terugzien op wat hij heeft mogen betekenen.

Deputaten krijgen gelegenheid hun rapporten toe te lichten en memoreren dat volgens artikel 92 van de Acta, de GS Emmen de volgende punten niet meer heeft kunnen doorspreken met de kerkenraad van de GK(d)D:

1. Hoe zien De Gereformeerde Kerken de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen?
2. Hoe ziet de kerkenraad de inhoud van de toevoeging 'dolerend'?
3. Het functioneren van het kerkverband.
4. Hoe te komen tot eventuele hereniging?

Het eerste punt is in de brief van de GS Emmen aan de GK(d)D opgenomen.

Wat betreft het tweede punt leggen deputaten uit dat de aanduiding 'dolerend' 'klagend' betekent.

De GK(d)D klaagt over de kerkelijke verdeeldheid van de zgn. nieuwe vrijgemaakten. Hun missie is om alle ex-vrijgemaakten onder één dak bijeen te brengen. Op een gegeven moment hebben de Gereformeerde Kerken Nederland (GKN) echter aan de GK(d)D een ultimatum gesteld, dat zolang de GK(d)D in gesprek is met De Gereformeerde Kerken (DGK) een gesprek met hen uitgesloten is, waarop de GK(d)D besloot om de gesprekken met DGK voort te zetten.

De GK(d)D blijft echter hechten aan de term 'dolerend' naar verschillende richtingen toe.

Het vierde punt is door de GS Emmen in hun brief aan de GK(d)D vertaald als een uitnodiging om zich met DGK kerkverbandelijk te verenigen.

In de beantwoording van de vragen van de afgevaardigden stellen deputaten dat in hun besprekingen met de GK(d)D zij, conform hun instructie, slechts de nadere vragen van de GK(d)D hebben beantwoord. Telkens is benadrukt dat eventuele besluiten alleen door de Generale Synode genomen kunnen worden. Over de bewoording van de erkenning van elkaars vrijmaking bestaat geen moeite bij deputaten of GK(d)D. Deputaten hebben de GK(d)D niet doorverwezen naar de naburige kerk van Zwolle, omdat de GK(d)D leden heeft op het grondgebied van verschillende kerken uit ons kerkverband. De kwestie raakt dus niet alleen Zwolle maar alle kerken. In de loop van de nadere toelichting aan de GK(d)D kwamen zij met het verzoek om te komen tot kerkelijke eenheid via een zusterkerkrelatie naar art. 47 KO. Daarvan hebben deputaten gezegd dat de GK(d)D zich daarmee moet richten tot de GS. Echter het verzoek van de GK(d)D om steun te betuigen aan de inhoud van dat verzoek is door deputaten geargumenteed afgewezen.

De adviseur bevestigt dat het de taak van deputaten is om besprekingen te voeren en vervolgens de synode te adviseren.

Vervolgens komen vragen aan de orde over de kerkvisie van de GK(d)D zoals die naar voren komt in de gevoerde besprekingen, hun persbericht en hun brieven. Uitspraken van de GK(d)D over 'verschil in klimaat', de nadruk op het verschil in vrijmakingsgronden, de kerkgrenskwestie, die toch teruggaat op artikel 28 NGB, en vrouwenkiesrecht, voeden de twijfel of we wel werkelijk op hetzelfde fundament staan. Het lijkt te ontbreken aan de concrete invulling over het belijden van de kerk. Is hier niet sprake van een independentistische visie op de kerk? Anderzijds wordt opgemerkt dat we met dankbaarheid kennis hebben genomen van de vrijmakingsgronden van de GK(d)D en dit nu niet in twijfel moeten gaan trekken. We moeten vertrouwen hebben dat zij hun probleem van 'klimaat-verschillen' intern zullen oplossen.

Deputaten stellen dat de GK(d)D eenheid wil met iedereen die op hetzelfde fundament staat. De wens in hun persverklaring dat 'de belemmering op de weg tot contact met de GKN mag worden weggenomen', geeft dit ook aan. Daarin ontbreekt echter een oproep tot bekering.

De GK(d)D heeft aangegeven gedurende 'voorlopig een jaar' de grenzen nog niet te willen vaststellen, zodat bezwaarde GKv-ers zich nog bij hen kunnen voegen. Daarna zouden deze leden daar ook lid kunnen blijven. Deputaten hebben hiervan gezegd dat dit geen goede weg is, omdat dit niet naar de Schrift en de kerkorde is. Deputaten menen dat men geen eenheid moet aangaan als er vanwege pastorale motieven belemmeringen zijn. Maar dan moet het omgaan met klimaatverschillen c.q. pastorale motieven wel bespreekbaar gemaakt worden. Het is een gebrek aan geloofsvertrouwen om zich niet zonder voorwaarden te willen voegen bij het kerkverband van kerken waarvan gezegd wordt dat ze op hetzelfde fundament staan.

Een afgevaardigde verwijst naar een van toepassing zijnd onderdeel van een besluit van de GS Groningen-Zuid 1978 waarin beschreven staat dat het de roeping is van de ware gelovigen en kerken met ijver en goede voorzichtigheid uit het Woord van God te onderscheiden wat de ware kerk is, om met die ware kerk gemeenschap te oefenen en kerkelijke gemeenschap af te wijzen met kerken die openlijk van de leer en de ordeningen van het Woord van God afwijken. Deputaten wijzen er op dat het staan op hetzelfde fundament zal moeten blijken uit de daden. Het hervatten van de gesprekken met de GK(d)D door deputaten heeft volgens hen geen zin, omdat de GK(d)D zegt begrip voor hun situatie te missen bij deputaten. Maar het bevragen van de GK(d)D is een goede zaak.

Algemeen is de vergadering van oordeel dat een gesprek van de synode met de GK(d)D waarin zij nader bevraagd worden, aan te bevelen is.

De preses stelt voor om eerst de voorstellen van Dalfsen en van deputaten ACOBB te bespreken en dan te besluiten of we de kerkenraad van de GK(d)D wel of niet zullen uitnodigen en welke vragen van synodezijde ter bespreking zullen dienen.

De adviseur steunt het voorstel om eerst een algemene bespreking van het voorstel van Dalfsen te houden en verzoekt de overblijvende vragen voor de GK(d)D dan van tevoren op schrift te stellen, zodat de kerkenraad van de GK(d)D zich erop kan voorbereiden.

In de **zitting van 28 januari 2012** leest de adviseur dr. P. van Gurp zijn toelichting op de zaak-Dalfsen voor onder de titel 'Wonderen op wonderen'.

Daarin wijst hij met dankbaarheid op:

- de vrijmaking in Dalfsen na zo lange tijd van kwade invloed,
- het staande blijven van de predikant ds. Heres in die tijd,
- het getuigenis van de GK(d)D,
- het zoeken van eenheid door de GK(d)D met de DGK,

als even zovele wonderen van de Here. We mogen dat zien als een verhoring van onze gebeden en een vertroosting van onze God na ons verdriet over scheuring in twee gemeenten.

Nu geeft de GK(d)D aan dat er pastorale motieven zijn die volledige eenwording op dit moment in de weg staan en wenst een route af te spreken om tot die eenheid te komen. Dat betekent gebrek aan geloofsvertrouwen. Maar voor onze synode ligt nu de vraag of het om 's Heren wil beslist verkeerd zou zijn, ja zelfs een zondige weg, om Dalfsen daarin tegemoet te komen. Het voorstel van deputaten mist het Schriftbewijs. We zullen in deze dingen ootmoedig naar onszelf moeten zien op onze eigen strijd tegen ons ongeloof.

Het is belangrijk dat de relatie met de GK(d)D kerkelijk wordt ingekaderd en daarom is het mooi om dit naar analogie van art. 47 KO te doen. Dan kunnen we op elkaar toezien en hulp bieden. Van de GK(d)D moet gevraagd worden de ernst van het gaan op de weg naar kerkelijke eenheid duidelijk te tonen door voor de overgangssituatie een vaste termijn te stellen van niet langer dan één jaar en de kerkgrenzen met de genabuurde kerken vast te stellen direct na het besluit van deze synode. Dus niet pas wanneer de vereniging met ons kerkverband gerealiseerd wordt, want dat zou onaanvaardbaar zijn. We moeten geduld tonen zoals de Here geduld heeft gehad met Zijn volk, Israël.

De synode staat voor de keus: òf overeenkomstig het verzoek van de Gereformeerde Kerk te Dalfsen een begin van gemeenschap oefenen op de weg naar volledige eenheid òf dat verzoek niet inwilligen en dan ook geen vorm van kerkelijke gemeenschap.

Vervolgens worden deputaten en adviseur opnieuw bevraagd door de afgevaardigden.

In antwoord op de vragen stellen deputaten dat in het begin van het rapport de dankbaarheid uitgesproken wordt dat aan eenheid gewerkt mocht worden. Dat is steeds de insteek geweest waarmee de gesprekken met de kerkenraad van GK(d)D werden gevoerd. Helaas heeft de GK(d)D een model ter sprake gebracht dat afweek van de intentie van de GS Emmen. Ook al zeg je op hetzelfde fundament te staan, dan kan er nog wel verschil van mening zijn over de weg naar kerkelijke vereniging. Dat het gesprek met deputaten pas vijf maanden na de GS Emmen begonnen werd, komt omdat de GK(d)D besloot niet met de genabuurde kerk in contact te treden, maar deputaten om toelichting te vragen over de besluiten en de brief van GS Emmen. De GK(d)D ziet hun voorstel in de huidige situatie als de enige route naar kerkelijke vereniging. Deputaten konden echter geen steun geven aan hun voorstel.

De adviseur geeft aan dat het tekort aan geloofsvertrouwen inderdaad niet niks is en daarom moeten we de GK(d)D blijven opwekken om de weg naar vereniging in te slaan. Maar nu is het voor hem de vraag of we hen moeten afwijzen of een niet-volledige relatie aangaan. Volgens hem is een niet-volledige relatie voor een bepaalde tijd niet tegen Gods Woord. Volledige eenheid is de goede weg. Als een periode van één jaar te kort zou zijn, moeten we een duidelijk 'nee' laten horen. Het moet geen streefdatum zijn, maar een maximum periode. Wel moet dan in rekening gebracht worden wat er in die tijd gebeurd is.

Daarna wordt gesproken over het voorstel van de GK(d)D om een zusterkerkrelatie aan te gaan naar analogie van art. 47 KO. De vraag die gesteld wordt is of zo'n zusterkerkrelatie met een genabuurde kerk mogelijk is in het licht van Schrift, belijdenis en kerkorde.

Opgemerkt wordt dat het kerkverband belangrijk is volgens de Schrift en daarom is het goed dat vanwege het gebrek aan geloofsvertrouwen de relatie toch op een of andere manier kerkelijk ingekaderd wordt, zodat er over en weer steun verleend kan worden. Daarin mag niet berust worden, maar moet er verder gewerkt worden aan volledige eenheid.

Daartegenover wordt gesteld dat artikel 47 KO is ingegeven om het toezien op elkaar gestalte te geven ook als dat vanwege de geografische barrière moeilijk ligt. De GS Zwolle 2007 heeft ook expliciet de kerkorde in de instructies voor DACOBB opgenomen als voorwaarde voor contact. Dit KO-artikel is echter niet bedoeld voor binnenlandse contacten. Het voorstel gaat in tegen de geest van de KO en gaat dus buiten de KO om en boven de KO uit. Dat art. 47 niet uitdrukkelijk stelt dat deze niet bedoeld is voor binnenlandse contacten wil niet zeggen dat het daarom toegestaan is.

Ook art. 28 NGB is hierin belangrijk en ook altijd vanaf 1946 aangehaald in instructies voor deputaten. Daarin wordt samengevat wat de Schrift zegt over hoe we één moeten zijn en die eenheid moeten aangaan: samen de hals willen buigen onder het juk van Christus. Samen met één Geest in het ene lichaam van Christus. Dat geldt voor personen en gemeenten. Daarvoor zijn veel prachtige Schriftplaatsen, zoals Rom. 12 en 1 Kor. 12. Plaatselijk gescheiden blijven is tegen de wil van de Here!

Als we moeite hebben elkaar te aanvaarden, kunnen we niet samen avondmaal vieren! Zulke belemmeringen liggen er nu wel. Hoe graag we ook willen, eerst moeten die belemmeringen opgeruimd worden. Daar mogen we niet via de zusterkerkrelatie op vooruitgrijpen.

Het voorstel van de GK(d)D wijkt in belangrijke mate af van de regeling naar artikel 47 KO wat betreft de afvaardiging naar de meerdere vergaderingen. De eerste vraag is dan: naar welke classis gaat een afvaardiging gezien het feit dat de leden van de GK(d)D vanuit het hele land komen? Er zit een onevenwichtigheid in het voorstel. Dan is het beter om een geheel eigen regeling op te zetten voor deze specifieke situatie om toch hulp te kunnen bieden. Gebruik maken van art. 47 KO voor deze situatie is misbruik van de kerkorde om toch maar het predicaat 'kerkelijke inkadering' te verwerven. Spreek dan liever uit dat we één willen worden en maak duidelijke afspraken voor die specifieke situatie. Een ander merkt op dat de GK(d)D een kerkverband is bestaande uit één kerk. Daarom stelt hij voor een pastorale handreiking te doen naar Dalfsen, maar de periode te limiteren tot één jaar.

Duidelijk is dat we allemaal de eenheid met de GK(d)D willen en dat alles wat er gezegd wordt niet bedoeld is om een relatie onderuit te halen. Maar, merkt iemand op, pastorale motieven zijn nog geen Schriftuurlijke belemmeringen waardoor samen avondmaal vieren belemmerd wordt. Doel van de KO is vrede binnen de eenheid en er is toch geestelijke eenheid met de GK(d)D? Natuurlijk moet die openbaar worden, maar de KO heeft geen duidelijk artikel voor deze situatie. De KO geeft slechts hoofdlijnen aan en mag geen rooms wetboek worden. De voorgestelde relatie is een middelmatige zaak en kan met wederzijds goedvinden plaatsvinden. Daarom moet de vraag zijn of inwilliging van het verzoek als on-Schriftuurlijk afgewezen moet worden.

Gewezen wordt op wat prof. S. Greijdanus schrijft in 'Schriftbeginselen van het kerkrecht', dat bij alle kerkelijke handelingen zorgvuldig gewerkt moet worden en we ons niet moeten laten leiden door menselijke gevoelens. In 1869 en 1892 is gewacht met erkenning van elkaars ambten totdat de kerkelijke eenwording volledig was. In 1950 hebben deputaten, waaronder prof. K. Schilder, in verband met het zoeken van eenheid met de Christelijke Gereformeerde Kerken, toen geconstateerd werd dat zij op hetzelfde fundament stonden, opgemerkt (zie 'Om de katholiciteit van de kerk', uitgave in 1970): *'God beware ons ervoor, dat we naast elkaar zouden gaan leven in*

goede broederzin, in bredere correspondentie; er is maar één ding geoorloofd: samen ons buigen onder de heerschappij van Christus om ons door Hem te laten vergaderen in enigheid des geloofs'.

Het is Christus die ons als de enige Pastor de goede weg wijst. In Hem is de eenheid. Daarom mogen pastorale motieven geen belemmering zijn.

Er moet eenheid zijn in leer en praktijk. De praktijk is niet middelmatig. Als er dan belemmeringen zijn dan moeten die met geduld en gesprek weggenomen kunnen worden.

Een ander merkt op dat als de GK(d)D deze relatie aanvraagt om hulp te krijgen, dan moeten we die hulp op een of andere manier geven, eventueel door de kerkorde aan te passen (art. 84).

De adviseur, dr. Van Gurp, geeft aan dat het jammer is dat het KO artikel-nummer genoemd is, want daar gaat het niet om. Het gaat om de regels die eruit voortkomen om die toe te passen. De KO spreekt niet over unieke situaties en in het verleden zijn we ook wel eens tegen de KO ingegaan (Groningen-Zuid) vanwege het belang dat een predikant geschorst zou worden.

Wat prof. Greijdanus zegt dat ziet dan ook op de eenheid tussen twee kerkverbanden. Dr. Van Gurp stelt: *'ik wil daar alle nadruk op leggen, want voortdurend wordt artikel 28 NGB aangehaald, maar artikel 28 gaat niet over dat een kerk zich bij een ander kerkverband moet voegen, dat kun je er wel uit afleiden, maar dat staat er niet. Er staat in artikel 28 NGB dat er niemand op zichzelf mag blijven staan, maar dat ze geroepen worden zich tot de kerkelijke vergadering te voegen waar ze wonen uiteraard, zich te verenigen, en als er dan steeds gesproken wordt in de Schrift over de eenheid, dan moet u er goed op letten dat er gesproken wordt over de eenheid binnen de gemeente, ook als het gaat om het lichaam van Christus. In de brief aan de Korinthiërs schrijft Paulus aan die gemeente te Korinthe: weten jullie wel dat jullie in Korinthe lichaam van Christus bent, niet een lichaam, maar het lichaam, jullie zijn het lichaam van Christus. Daarop zien al die vermaningen. Paulus richt zich tot de gemeente te Korinthe en Efeze, en zegt dat ze met elkaar aan één tafel zitten en dus die eenheid moeten bewaren en openbaren. In feite is het dan ook zo dat in het avondmaal vieren in een gemeente de kerkenraad ook alleen in die ene gemeente oordeelt. Dan kun je zeggen, ja maar dan zit je automatisch aan de avondmaalstafel in de zusterkerken, nou dat is niet zo, je zit aan de avondmaalstafel in je eigen gemeente.'* Natuurlijk moet de GK(d)D zich zo spoedig mogelijk met ons verenigen. Met de CGK ging het opnieuw over twee kerkverbanden, waarbij er in de CGK tevens dwalingen getolereerd werden. Inderdaad is het zo dat de daden overeenkomstig moeten zijn aan het fundament. Een kerk moet wel haar papieren handhaven. Maar de GK(d)D is een klein en zwak schaap en daar mag je geen struikelblok voor opwerpen. De roeping is om je bij de ware kerk te voegen, maar de NGB en de Schrift spreken zich niet uit over de manier waarop.'

Deputaten benadrukken dat het doel van de voorgestelde relatie kerkelijke eenheid is, maar dat het motief van deze relatievorm de huiver voor ons kerkverband is. Daarom hebben deputaten gezegd: neem er eerst tijd voor om die problemen weg te nemen. De GK(d)D ziet zichzelf als kerkverband en wil zich dus niet voegen bij ons, maar met ons verenigen als kerkverband. Vandaar dat artikel 47 daarbij betrokken wordt.

Wat betreft de vergelijking met het volk Israel in de woestijn merken deputaten op dat daar het volk op de proef gesteld werd of ze de Here wel volkomen wilden volgen en niet zozeer dat ze gesterkt moesten worden. Dat was dus een ander doel.

Verder is voor de GK(d)D artikel 47 niet zomaar een nummer. Het gaat hen werkelijk om de inhoud van dat artikel en de uitwerking daarvan door de synode van Leeuwarden, zoals blijkt uit hun voorstel.

Wat betreft de kerkorde moet gesteld worden dat de KO bestemd is voor de vrede in de kerken zoals verwoord in het eerste artikel. Handelen tegen de kerkorde in kan alleen als de Schrift iets anders voorschrijft, zoals dat ook het geval was in Groningen-Zuid toen een predikant geschorst moest worden vanwege dwaalleer terwijl de genabuurde kerk niet mee wilde werken.

Het voorstel van de GK(d)D is niet conform de KO en dient, gezien het inmiddels gebleken diepgaande verschil van mening hierover binnen DGK, daarom de vrede niet. Er wordt een uitweg gezocht door een uitzondering te maken omdat het voor hen niet anders kan vanwege die huiver voor ons. Door dat voorstel van de GK(d)D wordt de eenheid in ons eigen kerkverband op het spel gezet en daarom moeten we ons houden aan de kerkorde om die vrede te bewaren.

Opgemerkt wordt dat het gemis in geloofsvertrouwen zich hier wrekt. Het proeven van de sfeer in onze kerken zal de GK(d)D niet helpen, omdat we allemaal zondige mensen zijn en dan zal het vast wel tegenvallen. Geef hen de tijd om alle zaken goed uit te praten voordat we zo'n relatie aangaan. Laten we eerst nog eens als synode met de GK(d)D spreken met vooraf op papier gestelde vragen.

Artikel 1 van de KO zegt dat alles in goede orde moet geschieden. Dat is voor de vrede in de kerken. Daarom kan artikel 47 hier niet gebruikt worden omdat het tegen de geest van de KO ingaat. Artikel 28 van de NGB spreekt duidelijk over hoe te handelen in deze situatie. DGK zijn ware kerken, daarom behoort ook de GK(d)D zich daarbij te voegen. De periode van één jaar is ongedefinieerd. Wat doe je als dit niet voldoende is. En wanneer gaat dat jaar in? Er is nu toch al een half jaar verlopen? Laten we gewoon eenvoudig in geloof doen wat de Here vraagt en één worden. De oproep aan de GK(d)D is: broeders kom over en verenig u met ons.

De artikelen 27 - 29 hebben alles te maken met deze zaak. Het gaat om de roeping om je plaatselijk te voegen bij de kerk. Waar roept de Here je? Nu is het zo dat iemand in Zwolle zegt dat de Here hem roept in Dalfsen en vice

versa. Dat kan toch niet? Rond 1946 was er in het zoeken naar eenheid met de CGK nog geen sprake van tolereren van dwaalleer in hun midden, men sprak toen uit dat men op hetzelfde fundament stond. In die situatie werden in 1950 de bovengenoemde woorden gesproken.

De genoemde regels voor een buitenlandse zusterkerkrelatie in het voorstel van de GK(d)D zijn exact gelijk aan die gebruikt door de Canadese kerken waardoor twee kerkverbanden naast elkaar verder kunnen leven. Laat ons dat een waarschuwing zijn. En als pastorale motieven geen Schriftuurlijke motieven zijn, dan behoren ze ook geen belemmering te zijn, dan moet je direct één worden.

Het gaat om eenheid uitkomend in leer en leven en daar behoren we ons van te vergewissen. Het kan gebeuren dat een hulpvrager de hulp vraagt die hij graag wil hebben, maar de hulpverlener heeft wel een eigen verantwoordelijkheid, die zal die hulp moeten geven die voor de hulpvrager het beste is, en dan is het heel goed mogelijk dat dan een andere vorm van hulp wordt aangeboden.

Ook wordt opgemerkt dat het beter is om op een of ander manier samen te gaan in plaats van naast elkaar verder te gaan. Laten we het voorstel daarom zien als een aanzoek tot een verloving.

De adviseur geeft toe dat we de eenheid in eigen kerkverband niet op het spel mogen zetten. Maar afwijzen van het voorstel zet die eenheid ook op het spel. Wat betreft Canada en 1946 was de intentie daar om definitief naast elkaar voort te leven en niet om één te worden. En dat kon niet. Maar de GK(d)D zegt: we zullen één worden en willen daarvoor een jaar gebruiken.

Deputaten reageren hierop door te zeggen dat de vaststelling dat de GK(d)D één zal worden met DGK te betwijfelen is op grond van de gevoerde discussies. De GK(d)D heeft zelf aangegeven dat als er maar één komma wijzigt in hun voorstel, zij dit niet meer kunnen steunen. Op de vraag van deputaten of ze zich met ons willen verenigen en er geen weg terug is als de voorgestelde relatie aangegaan wordt, hebben ze geantwoord dat ze die uitspraak niet voor hun rekening nemen. Dat ze gezegd hebben dat een zusterkerkrelatie minder vrijblijvend is dan een federatie, betekent volgens hen niet dat ze zich gegarandeerd zullen verenigen.

Wat betreft de opmerking dat ook bij verwerping van het voorstel er onvrede in de kerken kan ontstaan moet gezegd worden dat het er dan om gaat of we volgens de kerkorde gehandeld hebben, want dat hebben we met elkaar afgesproken.

De preses sluit de discussies af met de conclusie dat de afgevaardigden unaniem eenheid met de GK(d)D willen, maar verschillend denken over de voorwaarden waaronder die eenheid bereikt mag worden.

Het moderamen stelt vervolgens voor om:

1. de kerkenraad van de GK(d)D uit te nodigen om hen te bevragen.
2. de afgevaardigden te verzoeken vragen voor de GK(d)D te sturen naar de 2e scriba vóór of op donderdag 2 februari.
3. het moderamen te vragen om de vragen te verzamelen en te rubriceren en deze voor te leggen aan de vergadering van 11 februari.
4. het moderamen te vragen een datum met de kerkenraad van de GK(d)D af te spreken.
5. het moderamen op te dragen de kerkenraad van de GK(d)D zo spoedig mogelijk te informeren over de status van onze besprekingen, en onze intentie tot eenheid aan hen over te brengen per brief.

Deze voorstellen worden met algemene stemmen door de vergadering aangenomen.

In **de zitting van 17 maart 2012** geeft de preses eerst de deputaten het woord om nog een toelichting te geven op hun aanvullend rapport.

Deputaten ACOBB maken hiervan gebruik om een aanvulling te geven op het aangehaalde artikel uit Reformanda op pagina 13 van het rapport. Die aanhaling betreft slechts één persoon. Echter in de Acta van de GS Mariëberg 2005 in artikel 25 G.1.9. vinden we een bezwaar van onder andere de broeders dr. P. van Gurp, H.J. Mooibroek en S. de Marie tegen kanselruil en dergelijke met de Christelijke Gereformeerde Kerken, waarin zij volgens de Acta van de GS Zuidhorn 2002/2003 aangeven dat *‘kanselruil, gezamenlijke kerkdiensten en avondmaalsvieringen wederzijdse ambtserkenning inhouden, terwijl ambtserkenning pas mogelijk is na officiële vereniging. Zij voeren daarvoor de besluiten van de synodes van Middelburg 1869 en die van Leeuwarden 1891 aan. Die synodes bepaalden dat de voorwaarden voor vereniging van twee kerkverbanden zijn: wederzijdse erkenning van leraars en gemeenten (1869) en het over en weer aanvaarden van elkaars lidmaten, kandidaten, ambten, attesten en tucht (1891).’* De GS Mariëberg heeft zich met de afwijzing van dit besluit beziggehouden en geeft in haar overwegingen (G.2.6.) aan dat: *‘Het besluit dat plaatselijke kerken gerechtigd zijn tot kanselruil, gecombineerde kerkdiensten en gezamenlijke avondmaalsvieringen, voordat er landelijk kerkelijke eenheid is, staat een goede wederzijdse verantwoordelijkheid voor het kerkverband in de weg. Het vertroebelt het zuivere denken over de roeping tot eenheid in de waarheid. Ook komt men daarmee op gespannen voet te staan met de kerkorde en de belijdenis aangaande de kerk.’*

En de GS Mariëberg wijst het betreffende besluit van de GS Zuidhorn af mede op grond van:

‘Plaatselijke eenheid zonder landelijke eenheid leidt tot conflict met de kerkorde en met de belijdenis aangaande de kerk’ (NGB art. 29, 31).

Dit ligt allemaal op één lijn met wat we in het aanvullende rapport opgenomen hebben als uitspraak van één enkele persoon in Reformanda, maar dus ook terugkomt in een uitspraak van de gezamenlijke kerken, namelijk dat plaatselijke eenheid niet kan zonder volledige eenwording. Aldus de deputaten.

Een afgevaardigde merkt op dat het toen ging om eenwording tussen twee kerkverbanden, terwijl het nu gaat over een gemeente en een kerkverband en bovendien gaat het over een tussenstap.

Een afgevaardigde, die betrokkene was in deze zaak, meent dat het een heel andere situatie betrof omdat het over de CGK ging waar Schriftkritiek aan de orde was en voelt zich daar niet aan gebonden. De preses merkt op dat het gaat om de grond en niet de situatie. De adviseur ondersteunt dit, maar voegt er aan toe dat het toen ging over plaatselijke eenheid, terwijl het nu gaat om de weg naar die eenheid omdat die eenheid er nog niet kan zijn. Nu gaat het over een plaatselijke kerk en een kerkverband en geen twee plaatselijke kerken zoals toen het geval was. Er bestaat geen DGK Dalfsen alhoewel er leden van DGK wonen in Dalfsen. Een andere afgevaardigde spreekt zijn onbegrip uit dat de adviseur zegt dat er geen eenheid is, maar toch voorstelt wederzijds de ambten te erkennen. Dat is toch geen weg naar eenheid, maar eenheid. Als je elkaar erkent dan moet je één worden. Ook wordt opgemerkt dat het 'DGK Zwolle en omstreken' is waarin ook Dalfsen is inbegrepen.

De deputaten voegen er aan toe ten aanzien van de opmerkingen van de adviseur, dat het betreffende besluit van de GS Zuidhorn 2002-2003 niet ging over eenheid maar over kanselruil en dergelijke, op weg naar kerkelijke eenheid.

In de zitting van 31 maart 2012 merkt een afgevaardigde op dat het vreemd is dat deputaten zich laten leiden door bezwaren van enkele gemeenteleden terwijl de rapportage toch aan de synode gebeurt.

Deputaat A. van Egmond wijst er op dat het niet alleen om signalen vanuit de kerken ging, maar dat ook deputaten zelf deze mening hadden. Dat er bezwaren kwamen vanuit de kerken is niet zo vreemd, omdat het verslag van de eerste vergadering met Dalfsen naar de kerkenraden voor verspreiding is gestuurd en daarom in de gemeenten bekend werd. Op de kanselafkondiging dat er een belangrijke stap gezet was zijn toen vragen gekomen die door deputaten beantwoord zijn.

Materiaal 5

Ad.5: Document 10.104 t/m 10.106, 2012-03-22: Nadere toelichting en advies van DACOBB.

De toelichting betreft de vraag of kanselruil zonder volledige kerkelijke eenwording principieel afgewezen moet worden en is opgesteld door deputaten ACOBB op verzoek van de synode in verband met hun opmerkingen in de vergadering van 17 maart 2012 over kanselruil in relatie tot de uitspraken van de GS Rotterdam-Delfshaven 1964 en van de GS Mariënborg 2005.

In de zitting van 31 maart 2012 merkt een afgevaardigde op dat kanselruil tussen GKv en CGK helemaal verschillend is van de voorgestelde samenwerking met de GK(d)D. Als twee plaatselijke kerken elkaar erkennen als ware kerk dan moet het eigen kerkverband in de crisis gebracht worden om tot een uitspraak te komen. Er zal dan gewacht moeten worden met kanselruil totdat de kerkverbanden zich verenigd hebben. Maar de GK(d)D is een vrije kerk zonder kerkverband, waar geen dwaalleer aanwezig is.

Een andere afgevaardigde merkt op dat kanselruil alleen mogelijk is als de ambten over en weer erkend worden.

Broeder H.J. Mooibroek verklaart dat hij, omdat hij met name genoemd wordt in het stuk van deputaten m.b.t. zijn bezwaar tegen kanselruil op de GS Zuidhorn 2002, nog steeds achter zijn bezwaren staat omdat er toen binnen de CGK Schriftkritiek getolereerd werd. Dan is het tegen Gods Woord om een plaatselijke kerk als ware kerk aan te merken zolang zij zich niet van de valse leer heeft losgemaakt. De verschillen met onze zaak zijn dat het in 2002 ging over:

- meerdere kerkverbanden, terwijl het nu één gemeente betreft, en
- kanselruil waar het betreffende kerkverband Schriftkritiek toeliet, terwijl er nu bij de GK(d)D geen sprake is van dwaalleer.

Omdat ook de naam van dr. P. van Gorp in het document genoemd wordt krijgt hij nu ook het woord. Hij spreekt zijn instemming uit over wat deputaten schrijven over de GS Rotterdam-Delfshaven 1964 ten aanzien van artikel 28 NGB, namelijk dat de gereformeerde kerken hun gehecht zijn aan artikel 28 NGB niet zo hebben bedoeld dat dit artikel ook voor alle tijden en situaties dwingend spreekt over de aard en wijze waarop kerkelijke vereniging plaats dient te vinden. Als dat waar is dan moeten we ons naar zijn oordeel hoeden om dit m.b.t. het voorstel van de GK(d)D wel te doen en zo verder te gaan dan 'onze vaders'. Volgens hem blijkt ook uit dit document van deputaten dat het voorstel van de GK(d)D niet ingaat tegen Schrift, belijdenis of KO. Hij meent dat dit wel een zwaarwegende uitspraak van deputaten is.

Naar het oordeel van de adviseur zien deputaten echter wel een bezwaar in een uitspraak van de Generale Synode Mariënborg, die in een grond voor haar afwijzing van een besluit van de Generale Synode Zuidhorn stelde, dat er geen plaatselijke kerkelijke eenheid kan zijn zonder landelijke eenheid (art. 29, 31). Daarom vinden deputaten het onbegrijpelijk dat ds. Van Gorp voor kanselruil met de GK(d)D is zonder terug te komen op zijn eerder ingenomen standpunt. Ds. Van Gorp ontkent zijn vroegere standpunt inzake samensprekingen te hebben verlaten. Het verschil wordt gemaakt door het verschil in situatie. In 1869, 1891 en ook in 1964 ging het erom dat

plaatselijke kerken geen eenheid konden aangaan zonder dat er een landelijke eenheid was. Want een plaatselijke kerk is door haar verbondenheid met het kerkverband mee verantwoordelijk voor de koers en de belijdenis van dat kerkverband. Nu gaat het om één gemeente zonder kerkverband en daarom is de grondregel niet van toepassing op de huidige situatie. Dat betekent dat er naar het oordeel van de adviseur geen grond is om het verzoek van Dalfsen af te wijzen.

Ds. S. de Marie meent een verschuiving waar te nemen in de stukken van deputaten ten aanzien van artikel 28 NGB. Artikel 28 NGB vat samen wat de Here van ons vraagt ten aanzien van verenigen. De opmerkingen in document 10.104 dat dit artikel niet dwingend spreekt over aard en wijze van verenigen is dan op zijn minst dubieus of gevaarlijk. Het eerste rapport eindigde toch met de eis op grond van artikel 28 NGB dat we samen moeten buigen onder het juk van Christus. Verder komen in het rapport serieuze verwijzingen naar de Schrift voor die gaan over de gemeenschap der heiligen. Daar wordt nu ook naar verwezen in verband met gemeenschappelijke avondmaalsvieringen, kanselruil als er werkelijk eenheid van geest is, zoals die uitgedrukt moet worden in volledige kerkelijke vereniging. Artikel 28 NGB sluit daar naadloos bij aan. Maar als deputaten vervolgens in de geschiedenis gaan kijken of er situaties zijn waarin anders gehandeld is, dan komen ze bij de zestiger jaren en geven aan die handelingen veel waarde. Echter hier moet bij opgemerkt worden dat over die synode gezegd is dat de kerken langs een afgrond gegaan zijn, onder andere m.b.t. de zaak van ds. Van der Ziel. In die tijd was ook de invloed van independentisme en oecumenisme erg groot. En daarom kun je ook wel vraagtekens zetten bij de beoordeling van toen.

Vervolgens krijgen na een korte pauze deputaten het woord om te reageren op de opmerkingen. Deputaten merken op ten aanzien van de GS Mariënborg en het appelschrift op de GS Zuidhorn met betrekking tot de situatie tussen GKv en CGK, dat beide kerkverbanden elkaar erkenden als te staan op hetzelfde fundament. Voor de GS Zuidhorn was een van de gronden dat er geen aanwijzingen waren voor Schriftkritiek in de CGK. Het betreffende appelschrift noemt drie argumenten om geen kanselruil toe te laten: 1) Schriftkritiek, 2) perforatie van gemeentegrenzen, en 3) geen kanselruil zonder volledige kerkelijke eenheid. De GS Mariënborg heeft dit blijkbaar ook zo geïnterpreteerd. De GK(d)D presenteert zich als kerkverband gezien het feit dat ze zich niet willen voegen bij ons kerkverband, maar zich met ons willen verenigen. De parallel is er dus wel degelijk. Over de GS Rotterdam-Delfshaven en de invloed van de tijdgeest daarop wordt aangevoerd dat deputaten niet gebleken is dat in deze specifieke zaak hiervan sprake is, ook gezien het positieve schrijven over dit punt door de professoren D. Deddens en J. Kamphuis. Over artikel 28 wordt door deputaten opgemerkt dat zij niet opgeschoven zijn in hun argumenten, maar dat vanwege de eenheid van de kerken ook pastorale motieven meegewogen moeten worden. En zoals de GK(d)D pastorale motieven heeft om nog niet volledig kerkelijk één te kunnen zijn, kan dat ook voor DGK gelden.

In de tweede besprekingsronde wordt aangevoerd dat de GK(d)D wil samenleven volgens de kerkorde en dat die voorschrijft dat de vrede in de kerk gediend moet worden. Dan moeten we dus niet sneller willen gaan dan het langzaamste lam. Wat betreft de opmerking van deputaten op pagina 5 (punt 3) dat van het voorstel niet gezegd kan worden dat het niet in overeenstemming is met de KO wordt opgemerkt dat de KO bedoeld is voor één kerkverband en dat een buitenlandse zusterkerkrelatie niet bedoeld is voor twee dicht bij elkaar gelegen gemeentes. Eerst één worden en daarna samen avondmaal vieren. Wat betreft de uitspraken van de GS Rotterdam-Delfshaven valt op dat er weinig Schriftbewijs aangevoerd wordt om de kanselruil goed te keuren. Instemmend wordt genoteerd dat deputaten concluderen dat ‘gemeenschap van Woord en sacrament, tot uiting komend in wederzijdse openstelling van kansel en avondmaalstafel, alleen mogelijk is als er bij beide partijen geen belemmeringen meer zijn om elkaar van harte in liefde volledig te aanvaarden’. Ook wordt opgemerkt dat kanselruil betekent dat je de ambten van elkaar erkent. Over 1964 wordt opgemerkt dat de toenmalige kanselruil uiteindelijk niet geleid heeft tot éénwording en dat moet ons toch ook een waarschuwing zijn.

Vervolgens wordt opgemerkt dat de synode van 1946 direct opgeroepen heeft om eenheid te zoeken met de CGK en voorstelde dit te doen onder andere door elkaars meerdere vergaderingen bij te wonen. Dat voorstel is weliswaar afgewezen om praktische bezwaren, maar heeft ons toch wel wat te zeggen. Duidelijk is echter dat er tijd mee gemoeid is om een vereniging tot stand te brengen. Ook in 1892 heeft het nog lang geduurd voordat de A en B kerken werkelijk één waren vanwege de belemmeringen die er tussen de verschillende gemeentes waren. Maar ondanks die belemmeringen werd er wel samen avondmaal gevierd omdat men verenigd was in het Woord en de Geest. Het avondmaal is een aansporing tot vurige liefde tot God en onze naaste. Een der afgevaardigden merkt op dat deputaten blijkbaar vinden dat het voorstel in overeenstemming is met de KO, gezien hun uitspraak waarin tweemaal het woordje ‘niet’ gebruikt wordt. Deputaten repliceren hierop dat tweemaal ‘niet’ niet gelijk is aan ‘wel’. Hun uitspraak zegt alleen maar dat je niet kunt in gaan tegen iets wat niet in de KO staat, maar dat je er dan bovenuit gaat.

Materiaal 10 en 11.

Ad.10: Document 10.061, 2012-02-13: Vragen van GS Hasselt aan GK(d)D.

Ad. 11: Document 10.095, 2012-03-07: Antwoorden van de GK(d)D aan de GS Hasselt.

Deze documenten omvatten de schriftelijke vragen van de GS Hasselt aan de GK(d)D en de antwoorden van de GK(d)D hierop.

In de zitting van 17 maart 2012 stelt de preses, ds. S. de Marie, dankbaar vast dat een groot deel van de vragen door de kerkenraad van de GK(d)D beantwoord zijn. Ze benadrukken in hun brief allereerst het belang van hun verzoek en pleiten voor inwilliging van hun verzoek zoals het voorligt. Bovendien stellen ze in deze brief nog een aantal vragen aan de generale synode. De preses stelt voor hun antwoorden ter informatie aan te nemen ten dienste van onze overwegingen en oordeelsvorming en in één besprekingsronde te reageren op deze antwoordbrief van de GK(d)D. Ook stelt hij voor om hun vragen pas te beantwoorden na een besluit over deze zaak omdat de beantwoording afhangt van het besluit dat we nemen. Vervolgens geeft de preses de brief in bespreking.

Broeder H.J. Mooibroek geeft aan dat het hem bevreemdt dat we de vragen die de kerkenraad van de GK(d)D aan ons stelt niet beantwoorden. De preses antwoordt dat er geen sprake is van niet beantwoorden, maar dat de volgorde is dat deze beantwoording behandeld wordt na het besluit. Verder dient broeder Mooibroek een voorstel in om de gemeente van Dalfsen en haar kerkenraad ter synode uit te nodigen om met de synode te spreken over hun verzoek. Dit zou veel misverstand kunnen vermijden en het onderlinge begrip versterken. De preses repliceert dat de afspraak was om de kerkenraad van de GK(d)D uit te nodigen om de vragen die er bij de afgevaardigden leefden op de vergadering te beantwoorden, niet met hen in discussie te gaan en na de beantwoording tot een besluit te komen. Het verzoek aan de GK(d)D om te komen is op vriendelijke wijze gedaan, maar de kerkenraad heeft gemeend hiervan te moeten afzien.

Een andere afgevaardigde wijst er op dat volgens de antwoordbrief er een wijziging is in het verzoek van Dalfsen ten aanzien van het tijdstip van vastleggen van de kerkgrenzen. Dat is nu direct na inwilliging van hun verzoek in plaats van na de definitieve eenwording. De preses geeft aan dat hij die zinsnede anders leest, maar stelt voor dit ook te behandelen na de besluitvorming omdat het dan bij de invulling van het besluit besproken kan worden.

Vervolgens wordt de vergadering gevraagd of het voorstel van broeder Mooibroek, om de gemeente van Dalfsen en haar kerkenraad ter synode uit te nodigen om met de synode te spreken over hun verzoek, in bespreking moet worden gegeven.

Voor het in bespreking geven van het voorstel zijn 4 stemmen, tegen 7 stemmen.

Broeder G.H. Plaggenmars onthoudt zich van stemming als lid van deputaten ACOBB.

Daarmee is het voorstel verworpen en wordt dus niet behandeld.

De adviseur stelt dat het een waardig en broederlijk antwoord is van de GK(d)D, waaruit duidelijk blijkt dat Dalfsen onderworpen is aan Schrift en belijdenis inzake de eenheid in samenleving, anders gezegd de volledige kerkelijke vereniging. In de inleiding tot hun antwoord wordt met nadruk gesteld dat de keus voor de 'route van geleidelijkheid niet in mindering komt op de onderwerping aan het gebod tot eenheid'. Hij gaat vervolgens in op enkele onderdelen van de antwoorden, met name:

a) het antwoord op vraag 1 is heel royaal: van harte geheel en onvoorwaardelijk instemmen met de Heilige Schrift en de drie formulieren van eenheid: wij staan op hetzelfde fundament als u en ook wij verklaren op dit fundament te willen leven volgens de regel van samenleven, die is vastgelegd in de Gereformeerde Kerkorde.

b) in het antwoord op pagina 1 spreekt de kerkenraad van Dalfsen over 'enig onderscheid in kerkelijke praktijk'. Dat wil zeggen: geen fundamentele verschillen. Ook wijst de kerkenraad op interne omstandigheden in de gemeente en het daarbij toepassen van zijn eigen verantwoordelijkheid die ook alleen des kerkenraads is. En vraagt dan dat we oog zullen hebben voor de verantwoordelijkheid van de kerkenraad. Daarbij merkt hij op dat de kerkenraad niet gerechtigd is om verdere mededelingen te doen (antwoord op vraag 7). De adviseur merkt op dat de synode dan ook niet gerechtigd is die mededelingen te vragen. Op een eerdere synode is de waarschuwing uit 1 Petr. 4:15 aan de orde geweest, namelijk dat we geen bemoeial mogen zijn, ons niet mogen bemoeien met zaken die ons niet aangaan, waarover wij niet als rechter zijn aangesteld. Hij is van mening dat dit ook geldt ten aanzien van de beoordeling van de vraag wat de taak van de kerkenraad in deze is. Die beoordeling komt dan ons niet toe.

c) in antwoord op vraag 12 stelt de kerkenraad aan de orde de zaak van de verandering van mening van de deputaten. Hij had dat ook al gedaan in zijn brief van 11 november 2011, een zaak die door de synode nog niet beoordeeld is.

De preses sluit daarna de bespreking en zegt eveneens blij te zijn dat Dalfsen in zijn beantwoording uitdrukkelijk uitsprekt op hetzelfde fundament te staan ook met betrekking tot de kerkorde, alhoewel wat dat betreft op sommige punten meer duidelijkheid gewenst is. Helaas zijn sommige vragen niet beantwoord, zoals met betrekking tot hun visie op de GKN en de kerkgrenzen.

In de zitting van 31 maart 2012 wordt opgemerkt dat in document 10.095 de gevraagde kerkgrenzenregeling door de GK(d)D is aangepast in gunstige zin. Verder wordt opgemerkt dat het teleurstellend is dat de vragen naar hun visie op de GKN, de scheuringen en de gesignaleerde dwaalleer (zie de brochure Weerlegging) niet beantwoord worden. Ook vraagt de GK(d)D om te bevestigen dat kerkleden van de GK(d)D niet verplicht worden

lid te worden van een andere DGK-gemeente. Dat betekent een goedkeuren van kerkgrensperforatie. Beide onderwerpen zijn zeer relevant omdat beide een rol speelden bij de kerkscheuring in Zwolle.

In de tweede ronde wordt opgemerkt dat het beter zou zijn geweest om de GK(d)D hier uit te nodigen om met hen te spreken. Ook wordt erop gewezen dat het de omgekeerde wereld is dat de GK(d)D ons het verwijt maakt 'dat ze op een warm onthaal hadden gerekend maar het nu een kille afwijzing lijkt te worden'. De GS Emmen heeft hen een warm onthaal in het vooruitzicht gesteld bij verenigen met ons. Ook het spreken over een 'tuchtzaak' komt erg vreemd over.

Over de brochure Weerlegging wordt opgemerkt dat ook andere DGK-gemeenten geen uitspraak doen over de inhoud, dus waarom zou Dalfsen dat dan wel moeten? Met betrekking tot kerkgrenzen hebben deputaten toch een toezegging gedaan dat de huidige leden van de GK(d)D daar lid kunnen blijven zodat Dalfsen niet uit elkaar valt? Daarop reageren deputaten ACOBB dat er inderdaad geen intentie is om Dalfsen uit elkaar te laten vallen. Maar aan Dalfsen is ook gezegd dat we wel kerkgrenzen hebben en dat het aan de kerken is hoe we daarmee moeten omgaan. Die uitspraak van Dalfsen kunt u niet in onze rapportages vinden, aldus deputaten. Verder hebben deputaten als reactie op een brief van de kerkenraad van de GK(d)D aan hun gemeente duidelijk gemaakt dat een mening van deputaten niet gelijk te stellen is aan de mening van DGK. In die zin is er ook geen enkele harde toezegging gedaan.

Materiaal 13.

Ad.13: Document 10.107, 2012-03-23: Geamendeerde voorstellen 2 - 5 van het moderamen.

Hierin worden de voorstellen 2 - 5 van deputaten ACOBB in door het moderamen aangepaste vorm gepresenteerd.

In de zitting van 31 maart 2012 wordt over de aanhaling uit de Acta van de GS Hoogeveen artikel 350 (pagina 2 van document 10.107) dat er 'haastig' verenigd zou moeten worden, opgemerkt dat er toch niet overhaast gehandeld moet worden. De GK(d)D streeft naar eenheid en heeft geen belemmering om met ons aan het avondmaal te gaan. Van de genoemde 3 belemmeringen in overweging 2.5. is alleen de eerste een echte belemmering voor Dalfsen. Over meerdere ware kerken op één plaats wordt opgemerkt dat er in Dalfsen geen DGK is. In reactie op grond 1 wordt aangevoerd dat er altijd nog artikel 84 toegepast kan worden. Grond 5 vindt een afgevaardigde te zwaar aangezet. Een ander benadrukt dat het gaat om de gemeenschap der heiligen, dus het gaat om samen te leven op grond van Schrift en belijdenis zoals de kerkorde dat uitdrukt. Dan moeten we eerst vaststellen dat we één zijn en dan pas de ambten erkennen. Daarom de belemmeringen wegnemen en wel zo haastig mogelijk maar wel in geduld met elkaar.

Ook wordt aangevoerd dat het allemaal een verschil van mening betreft en om de eenheid binnen de kerken is het dan belangrijk de onderbouwing niet al te Schriftuurlijk te maken. De vergadering moet de gronden goed overwegen alvorens een besluit te nemen.

Over grond 3 wordt opgemerkt dat de verwijzingen discutabel zijn. Het voorstel van Dalfsen is naar analogie van artikel 47 van de KO - een overeenkomst; een gelijk(aardig)heid; een parallellisme. M.a.w. Dalfsen bedoelt dus niet exact art. 47 KO, doch het heeft één of meerdere parallellen, overeenkomsten. Dus waar 'buitenland' staat dient men 'binnenland' te lezen. Het aanhalen van de

GS Groningen 1978 is dan ook onjuist omdat de GK(d)D geen correspondentie wil, maar eenheid nastreeft. De afgevaardigde meent dat ook de aanhaling van een uitspraak van de GS Zwolle 2007 niet ter zake doende is.

In de tweede ronde wordt bezwaar gemaakt tegen de opmerkingen dat als de synode het voorstel van de GK(d)D niet aanvaardt, zij de GK(d)D afwijst. Dit is pertinent onjuist. Er is altijd door ons benadrukt dat we de GK(d)D met open armen zullen ontvangen. Maar het is de GK(d)D die nu een voorstel doet om er wel bij te willen horen maar niet de plichten te willen accepteren. Dat aspect van rechten en plichten is maar weinig in de besprekingen naar voren gekomen. Het is verdrietig dat na zo lange tijd onze uitgestoken hand niet wordt gevat.

Ook een andere afgevaardigde protesteert tegen het verkeerde dilemma dat afwijzing van het voorstel zou betekenen afwijzing van de GK(d)D. Hij wijst er ook op dat de kerk een geloofszaak is. De kerk is van Christus en die geloven wij. En daarom voegen we ons bij de kerk en ook bij het kerkverband. In document 10.048 wordt gesuggereerd dat als wij het voorstel van Dalfsen afwijzen wij het kerkvergaderend werk van Christus verstoren. Daartegen maakt hij bezwaar. Verder geeft hij aan dat hij moeite heeft met het feit dat er leden zich onttrokken hebben aan DGK en lid geworden zijn bij de GK(d)D. Daar zal toch zeker over gesproken moeten worden. Want de regel is dat zij die zich onttrokken hebben alleen met schuldbelijdenis zich weer kunnen voegen bij de kerk. Een ander merkt op dat belemmeringen om met elkaar aan het Heilig Avondmaal te gaan niet gaan over zaken die je niet bekend zijn. Tegen ons bestaat blijkbaar de huiver van o.a. radicalisme en daarin zijn we partij, er ligt iets tussen ons, terwijl we in de pastorale bearbeiding geen bijdrage kunnen leveren. Als er zoiets tussen broeders ligt dan kunnen we niet samen aan het avondmaal, maar moet dit zo snel mogelijk weggenomen worden. Het voorstel van Dalfsen houdt ook in dat de KO in feite opzij geschoven wordt ten gunste van een situatie volgens artikel 47 waar geen volledig samenleven mogelijk is. Maar de KO is er om in vrede met elkaar samen te leven (art.1). Daarbij hoort ook artikel 31 (appelrecht) en artikel 84 (vrijwillige afspraken). Vandaar de verwijzing bij grond 3. De verwijzing naar de GS Groningen in grond 3 is er omdat die synode het samenleven met buitenlandse kerken

vergeleek met die van binnenlandse kerken. Twee ware kerken op één plaats mag niet van de Here en daarom moeten we er naar streven dit te voorkomen. Omdat we ook geduld moeten hebben met elkaar in het werken naar eenheid is besluit 3 toegevoegd.

Weersproken wordt dat er maar één belemmering zou zijn. Alle drie zijn volgens de GK(d)D een belemmering. Ook wordt opgemerkt dat de hele geest van de KO is om zoveel mogelijk één te zijn. In artikel 47 wordt dan een uitzondering gemaakt voor die situaties waar dit praktisch gesproken onmogelijk is. Om nu dat artikel aan te grijpen om een gedeeltelijke eenheid goed te keuren als zijnde volgens de kerkorde, is in feite misbruik maken van dat artikel.

Materiaal 14.

Ad.14: Document 10.109, 2012-03-27: Tegenvoorstel van brs. H. Folkers en H.J. Mooibroek t.o.v. voorstel deputaten aangaande GK(d)D.

Deze broeders presenteren hier hun voorstellen ter vervanging van de voorstellen 2 - 5 van deputaten en van het moderamen.

In de zitting van 31 maart 2012 wordt opgemerkt dat de gronden voor de tegenvoorstellen negatief geformuleerd zijn, waarbij elk bewijs ontbreekt. De adviseur steunt het tegenvoorstel echter met de opmerking dat 1892 ook nooit tot stand zou zijn gekomen vanwege onze argumenten. Daar is het verschil in klimaat nog lang gebleven na de vereniging. Enkele afgevaardigden geven aan dat juist die situatie bewijst dat de belemmeringen van de GK(d)D, die niet principieel zijn, geen reden mogen zijn om een vereniging tegen te houden. Daarom eerst kerkverbandelijk verenigen en intussen de belemmeringen doorspreken. Dat betekent niet meegaan met het verzoek van de GK(d)D.

Een ander pleit voor een gesprek met de GK(d)D om direct te verenigen, maar zonder de gronden die nu voorgesteld worden.

De indieners van het tegenvoorstel wijzen nog op de GK(d)D als alleenstaande gemeente die aansluiting zoekt met ons kerkverband. Onze gebeden zijn veelvuldig geweest dat de Here Zijn kerk wil vergaderen en vermeerderen. We voelen ons verbonden met de GK(d)D en als onze harten verenigd zijn in de vreze van de Naam des Heren, zou daar niet een gezegend samenleven mogelijk zijn? De kern van kerkelijke eenheid is daadwerkelijk samenleven, één preekstoel, één avondmaals-tafel, eenheid in Woord en sacramenten, eenheid in samen belijden van het geloof dat eenmaal aan de heiligen is overgeleverd. En daar kunnen dan soms ondergeschikte zaken zijn die niet direct opgelost behoeven te worden. Het verzoek gaat niet in tegen Schrift, belijdenis en kerkorde, dus dan is het toch niet verantwoord het verzoek af te wijzen? Moge de ware eenheid met allen spoedig worden verwezenlijkt tot eer van de Zoon van God, die Zich een gemeente vergadert door Zijn Woord en Geest.

Ten slotte wijzen de indieners van het geamendeerd besluitvoorstel nr.2 (moderamen voorstel document 10.107) er op dat we de Here in Zijn kerkvergaderend werk niet tegenwerken als het voorstel van Dalfsen afgewezen wordt. Wij wijzen de GK(d)D niet af, integendeel. Het voorgestelde besluit met de gronden in het moderamenvoorstel is in overeenstemming met Schrift, belijdenis en KO.

Bespreking van de voorgestelde besluiten 1 - 5:

In de zitting op 17 maart 2012 verzoekt de preses, ds. S. de Marie, deputaten ACOBB om aan de tafel te komen zitten. De broeders A. van Egmond, J.A. Bazuin, A. Admiraal en G.H. Plaggenmars nemen plaats en worden welkom geheten.

De preses stelt voor om de voorstellen uit het aanvullend deputatenrapport te gebruiken om het verzoek van de GK(d)D te behandelen. Deze voorstellen luiden:

1. het verlangen naar volledige kerkelijke eenwording met de gemeente te Dalfsen uit te spreken;
2. geen zusterkerkrelatie naar analogie van artikel 47 KO aan te gaan met de gemeente te Dalfsen;
3. aan de kerkenraad van de GK(d)D te verzoeken om de vragen die er leven binnen de gemeente te Dalfsen concreet kenbaar te maken zodat er een passend en hopelijk bevredigend antwoord op gegeven kan worden;
4. bereidheid te tonen aan de kerkenraad van de GK(d)D om in gesprek te gaan met de gemeente te Dalfsen om door te spreken over het zgn. verschil in klimaat;
5. uit te spreken dat bij volledige kerkelijke eenwording de gemeente te Dalfsen het recht heeft om revisie te vragen van besluiten die in de afgelopen periode door DGK-synoden zijn genomen.

Over Besluit 1: Het moderamen dient een voorstel in om een eerste besluit te nemen analoog aan het eerste besluitvoorstel van deputaten. De preses leest dit voorstel voor. Sommige afgevaardigden menen dat dit nog te vroeg is, dat er eerst nog eens met de GK(d)D gesproken moet worden, de tekst zorgvuldig geformuleerd moet worden, en er geen alternatieven op tafel liggen. De tekst van het besluit met overwegingen en gronden wordt vervolgens toch door de afgevaardigden bestudeerd.

De vergadering verzoekt een aanvulling in de gronden met *‘De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft in haar brief van 7 maart 2012 uitgesproken dat zij verklaren van harte geheel en onvoorwaardelijk in te stemmen met de Heilige Schrift en de drie formulieren van enigheid’*.

Het besluit 1 inclusief de aanvulling wordt in de vergadering van 17 maart 2012 in stemming gebracht en genomen met 11 stemmen voor, terwijl br. G.H. Plaggenmars buiten stemming blijft als deputaat ACOBB.

Over Besluit 2: Het moderamen dient vervolgens een voorstel in om een tweede besluit te nemen, inclusief overwegingen en gronden, om het voorstel van de GK(d)D, om een zusterkerkrelatie aan te gaan analoog aan artikel 47 KO, af te wijzen. De preses leest dit voorstel voor.

In de eerste besprekingsronde wordt gevraagd of we met dit besluit de gemeente te Dalfsen wel opbouwen en voorgesteld wordt om eventueel artikel 84 te gebruiken om met het verzoek van Dalfsen in te kunnen stemmen.

Een andere afgevaardigde vraagt zich af of er geen alternatieven zijn in plaats van de zusterkerkrelatie omdat hij meent dat het verzoek tot eenwording niet volledig afgewezen moet worden. De preses merkt daarover op dat in besluitvoorstel 3 een alternatief geboden wordt.

Een andere afgevaardigde wijst er op dat aanneming van besluitvoorstel 2 zeker niet betekent dat we de GK(d)D afwijzen, maar slechts de vorm van samenwerking. Het eerste besluit is maatgevend, dat zijn de geopende armen van ons naar Dalfsen. Nu hopen wij ook dat de GK(d)D hun armen volledig openen. Hij pleit voor aanvulling van de overwegingen met

- de inrichting van de eenheid van kerkelijk samenleven, waarbij gezamenlijk de hals wordt gebogen onder het juk van Christus als de ene Heer van de kerk; in goede gezamenlijke orde naar de wil van de Here; in de eensgezindheid van Christus' Geest; in de eendracht van dienen; in gezamenlijke onderworpenheid aan Woordbediening, sacramentsbediening, oefening van de tucht, aanvaarding van de ambten; in de gemeenschap der heiligen en samenleven binnen één kerkverband overeenkomstig de gezamenlijk vastgestelde kerkorde; bekrachtigd door het gezamenlijk vieren van het Heilig Avondmaal als het ene lichaam van Christus. Hij memoreert dat in het verleden daarom bij het groeiproces naar volledige kerkelijke eenheid in Nederland door de betreffende kerken altijd gewacht is met het openstellen van elkaars kansel en het deelnemen aan elkaars avondmaalsvieringen totdat men met elkaar volledig doorgesproken had over alles wat eenwording in de weg stond. En nadat die besprekingen tot een goed einde waren gekomen, besloot men tot eenwording onder gelijktijdige erkenning van elkaars ambten. Daarvan hebben we prachtige voorbeelden in de kerkhistorie namelijk in 1869, toen zich de Christelijke Afscheiden Gereformeerde Kerk en de Gereformeerde Kerk verenigden, en in 1892, toen de Christelijke Gereformeerde Kerk (afgescheidenen) en de Nederduitse Gereformeerde Kerk (dolerenden) zich verenigden. Dus wanneer de eenheid is vastgesteld dan ook volledig verenigen, dat is de volgorde. Dat is ook in lijn met wat de GS Hoogeveen 1969 heeft uitgesproken in verband met de samensprekingen met de Christelijke Gereformeerde Kerken, en met de instructies voor deputaten ACOBB van de GS Zwolle 2007-2008 (art. 69). Daarom sprak GS Emmen 2009-2010 (in art. 92) ook haar vurige wens uit dat er eenheid mag komen met de GK(d)D. Er moeten toch geen twee ware kerken op één plaats blijven bestaan.

Een afgevaardigde wijst erop dat grond 2 evengoed geldt voor het geboden alternatief in het voorstel 3 van het moderamen, omdat er in beide gevallen geen sprake is van volledige kerkelijke eenheid. Het gaat in het voorstel van Dalfsen over een weg naar die eenheid en de KO is hier dan ook niet in geding. Hij geeft aan dat hij grond 4 over het formaliseren van de situatie dat er twee ware kerken in dezelfde plaats zijn niet begrijpt. De preses antwoordt daarop dat er in Dalfsen leden wonen van DGK Zwolle e.o. en er dus bij inwilligen van het verzoek van Dalfsen een situatie ontstaat waar kerkleden zowel in Zwolle als in Dalfsen geroepen zouden worden.

Broeder R. ten Have verzoekt om een amendement op te nemen in besluitvoorstel 2 als volgt:

‘De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, wijst het verzoek van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen af om *de route in de vorm van geleidelijkheid op de weg naar volledige kerkelijke eenheid* met elkaar aan te gaan in de vorm van een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland zoals is beschreven in art. 47 KO.’

De adviseur merkt op dat in het Nieuwe Testament een bepaald Grieks woord wordt gebruikt met betrekking tot de Here Jezus dat vertaald kan worden met vriendelijk (uw vriendelijkheid zij alle mensen bekend), welwillend, mild. Dit woord komt ook voor in 2 Kor. 10:1 (welwillendheid van Christus). Hij kan als Hemelkoning mild zijn. Wij moeten diezelfde gezindheid hebben die in Christus was, Filipp. 2: 5. In Jak. 3:17 wordt over Christus gesproken als de Wijsheid Die van boven is, rein, vreedzaam, welwillend, voor rede vatbaar, vol barmhartigheid en goede vruchten, onpartijdig en ongeveinsd. Dat geldt dan ook voor de ambtsdragers (1 Tim. 3:3) en ons allen als leden van het lichaam van Christus (Gal. 5:22). De vrucht van de Geest is liefde, blijdschap, vrede, geduld, welwillendheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing en ‘Uw welwillendheid zij alle mensen bekend’ (Filipp. 4:5).

Kunnen we de kerkenraad van Dalfsen niet toestemmen wat hij schrijft, dat er geen op de Schrift gegronde argumenten zijn op grond waarvan gesteld moet worden dat een ‘aanlooproute’ naar volledige kerkelijke eenheid tegen de wil van de HERE is?

Ook wij hebben hier op de synode onder elkaar een meningsverschil – geen leergeschied.

Niet over het hartelijk verlangen naar kerkelijke eenheid. Alleen over de weg daarheen.

Zou het echt niet mogelijk zijn dat wij de eenheid onder elkaar hervinden naar het voorbeeld van ons eigen kerkelijke verleden met betrekking tot de Christelijke Gereformeerde kerken, namelijk dat het samenleven met elkaar en het contact met elkaar voorlopig gestalte krijgt door plaatselijke contacten. Dat werd in 1964 door onze synode niet alleen maar toegestaan, maar er werd ook bij de kerken op aangedrongen. Nu in 2012 is er nog geen eenheid met hen.

Nu ligt er op onze tafel een verklaring van de kerk te Dalfsen dat zij graag zo spoedig mogelijk met ons kerkverband wil verenigen. Daarom spreek ik (P.v.Gurp) het hartelijk verlangen uit dat de synode er toe kan komen, aan het verzoek van de kerk te Dalfsen te voldoen. De kleine aangevochten kerk van Dalfsen heeft de steun en de gemeenschap met ons hard nodig. Maar laten we in nederigheid het goed zien: wij hebben die kerk van Dalfsen eveneens hard nodig. En laten we onze dankbaarheid jegens de HERE voor het besluit van Dalfsen om met ons kerkverband te verenigen tonen hierin, dat wij het beeld vertonen van Hem Die Zichzelf getekend heeft als de Koning Die welwillend is en zachtmoedig en Die medelijden heeft met onze zwakheden.

Deputaten voegen hier aan toe dat besluit 2 als zodanig hun instemming heeft, maar dat de gronden moeite geven. Het voorstel van Dalfsen ligt zeer dicht aan tegen een federatief groeimodel. Beide zijn niet vrijblijvend. Er zijn geen principiële belemmeringen tegen een federatief groeimodel als het gaat om twee kerkverbanden die eerder nooit iets met elkaar hebben gehad. De grond van het advies van deputaten om de voorgestelde zusterkerkrelatie met Dalfsen niet aan te gaan had te maken dat er in Dalfsen nog belemmeringen zijn om een volledige kerkelijke eenheid met ons aan te gaan. Dat is dus een andere grond dan wat hier in het moderamenvoorstel wordt aangevoerd. Het moderamenvoorstel beweert dat kanselruil en dergelijke niet mag van de Here. Het is daarom goed om terug te gaan in de historie naar de GS Rotterdam-Delfshaven 1964. In 1963 wilde de Gereformeerde Kerk te Eindhoven kanselruil, gezamenlijke avondmaalsviering en dergelijke met de Christelijke Gereformeerde Kerk in Eindhoven omdat zij over en weer eens waren dat ze op hetzelfde fundament stonden en er geen belemmeringen waren om deze vorm van samenwerking aan te gaan. Ds. K. Deddens schreef hierover in positieve zin in het jaaroverzicht. Ook het deputatenrapport aan de synode sprak hierover in positieve zin. De synode constateerde toen onder andere dat:

‘dat uit mededelingen van de plaatselijke Gereformeerde Kerken aan de door de generale synode van Assen 1961 benoemde deputaten blijkt, dat in enkele plaatsen, waar samensprekingen met de Christelijke Gereformeerde Kerk tot stand kwamen en werden volgehouden, veelszins verblijvende resultaten mochten worden bereikt, maar dat in vele plaatsen nog onvoldoende toenadering werd verkregen,’

En ten slotte besloot de synode dat:

‘met nadruk te herinneren aan de roeping van de plaatselijke kerken, om; indien mogelijk, zelf samensprekingen te voeren met de Christelijke Gereformeerde Kerk ter plaatse en ook op verantwoorde wijze contacten tussen de gemeenteleden te bevorderen;’

Het beroep in deze zaak op synode-uitspraken uit het verleden over de ware katholiciteit van de kerk kan niet staande worden gehouden in het licht van deze uitspraken van de synode van 1964. Het hebben van kanselruil kan niet afgewezen worden op grond van artikel 28 NGB. Als de voorgestelde gronden voor besluit 2 aangenomen worden dan zouden we tegen Dalfsen zeggen dat kanselruil nooit mag, terwijl dat onder bepaalde omstandigheden toch zeker kan, gezien de documentatie uit die jaren. Het onderscheid tussen toen en nu is echter dat toen in Eindhoven het ging om twee kerken die samen metterdaad eenheid wilden. Die hadden geen belemmeringen, zoals dat wel in Dalfsen is waar ‘huiver’ voor ons leeft. Daar ligt het verschil op grond waarvan deputaten adviseren niet te voldoen aan het verzoek van de GK(d)D, maar verder te gaan met besprekingen totdat de belemmeringen weggenomen zijn.

In de tweede besprekingsronde wordt opgemerkt dat een federatief model de eenheid op de lange baan schuift. Ook wordt gewezen op het feit dat de GK(d)D maar één gemeente is die geen hulp van een genabuurde kerk kan krijgen. We moeten ons niet willen bemoeien met hun interne aangelegenheden en de GK(d)D de mogelijkheid geven om hulp te vragen als ze dat nodig vinden door middel van toegang tot onze kerken in de weg van geleidelijkheid.

Een ander wijst op besluitvoorstel 3 waarin een krachtige stap geboden wordt op de weg naar die eenheid. Als er belemmeringen zijn dan moeten die uit de weg geruimd worden.

Pastorale belemmeringen zijn aan de kerkenraad, maar dan behoren die daar ook te blijven en geen argument te worden naar ons toe.

De bespreking wordt vervolgens in een volgende vergadering voortgezet na ontvangst van een derde aanvullend rapport van deputaten ACOBB (document 10.104-10.106).

In de zitting van 31 maart 2012 wordt eerst het derde aanvullend rapport van DACOBB (document 10.104-10.106) besproken (en vervolgens overgegaan tot de besluitvorming ten aanzien van besluit 2.

Geamendeerde voorstellen komen als eerste in stemming, pas daarna tegenvoorstellen.

Daarom wordt het geamendeerd besluit 2 (document 10.107) voorgelezen inclusief de gronden en in stemming gegeven.

Dit besluit 2 wordt met 7 stemmen voor en 4 tegen genomen.

Broeder G.H. Plaggenmars blijft buiten stemming als deputaat ACOBB.
Daarmee zijn de tegenvoorstellen, ten aanzien van besluit 2, van broeder J. Bouwhuis,
DGK Bergentheim / Bruchterveld, en de broeders H.Folkers en H.J. Mooibroek verworpen.

Over Besluit 3 in de zitting van 31 maart 2012: Het geamendeerd besluit 3 met gronden wordt voorgelezen en in stemming gegeven.

Dit besluit 3 wordt met 7 stemmen voor, 2 tegen en 2 onthoudingen genomen.

Broeder G.H. Plaggenmars blijft buiten stemming als deputaat ACOBB.

Over Besluit 4 in de zitting van 31 maart 2012: Geamendeerd besluit 4 met gronden wordt voorgelezen en in stemming gegeven.

Dit besluit 4 wordt met 10 stemmen voor en 1 tegen genomen.

Broeder G.H. Plaggenmars blijft buiten stemming als deputaat ACOBB.

De tegenvoorstellen 3 en 4 van de broeders H.Folkers en H.J. Mooibroek komen hiermee ook te vervallen.

Over Besluit 5 in de zitting van 31 maart 2012: De adviseur dr. P. van Gurp geeft aan dat het verstandig is om de brief z.s.m. naar de GK(d)D te sturen, en een commissie aan te stellen die de brief komt toelichten. Die commissie zal dan evenredig uit voor- en tegenstemmers samengesteld moeten worden.

Dat de tegenstemmers zich volledig zullen conformeren aan de genomen besluiten is logisch en wordt ook door hen allen bevestigd.

Het besluit 5 wordt vervolgens aangepast.

De synode besluit unaniem om op voorstel van het moderamen een commissie te benoemen bestaande uit de broeders ds. S. de Marie, H.J. Mooibroek, C.A. Teunis en G.H. Plaggenmars, die de besluiten zullen gaan toelichten aan de GK(d)D.

Ds. E. Heres zal telefonisch op de hoogte gebracht worden van de besluiten en meegedeeld worden dat er een schriftelijk verzoek komt om de besluiten door een synodecommissie te laten toelichten.

Het geamendeerde besluit 5 wordt vervolgens in stemming gebracht.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 4.12: Verzoek tot voorbede door de kerken t.a.v. Dalfsen.

31-03-2012

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit naar aanleiding van de genomen besluiten t.a.v. het voorstel van de GK(d)D om de kerken per e-mail te informeren en te verzoeken voorbede te doen voor de GK(d)D, nadat ds. E. Heres van het besluit op de hoogte is gebracht.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Nadat ds. Heres telefonisch op de hoogte is gebracht, worden de kerken per e-mail geïnformeerd op 31-03-2012, middels de volgende tekst:

Document 10.112, 2012-03-31

Aan: de kerkenraden van De Gereformeerde Kerken in Nederland.

Geachte broeders,

Vandaag is de Generale Synode tot afronding gekomen van de besluitvorming t.a.v. het verzoek van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen.

De synode wil u graag in het kort informeren en daarbij vragen om morgen in de afkondigingen de volgende mededeling te doen:

“Gisteren heeft de synode de besluitvorming afgerond ten aanzien van het verzoek van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen om te willen komen tot samenwerking in de vorm van een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland zoals beschreven in artikel 47 KO.

In haar besluiten heeft de synode haar hartelijke verlangen uitgesproken naar volledige kerkelijke eenheid met de kerk te Dalfsen,

Verder besloot ze in plaats van de voorgestelde zusterkerkrelatie aan de kerk te Dalfsen te vragen in te stemmen met een intentieverklaring om wederzijds het hartelijke voornemen uit te spreken om binnen één jaar te komen tot volledige kerkelijke eenheid naar de gereformeerde kerkorde en om daartoe naar vermogen alles in het werk te stellen om alle belemmeringen daarvoor zo snel mogelijk weg te nemen.

De synode zal dit via een commissie graag mondeling willen toelichten aan de kerkenraad van Dalfsen. De preses van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen is inmiddels door de preses van de synode telefonisch van de hoofdlijn van de besluiten op de hoogte gebracht.”

De Generale Synode verzoekt u om morgen in de erediensten de Here zijn zegen te vragen over deze besluiten, zodat ze een goede ingang mogen hebben in de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen en om deze kerk in uw gebeden aan de Here op te dragen.

Met broedergroeten, namens
het moderamen van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland
C.A. Teunis, scriba-2

Artikel 4.13: Publicatie besluiten op website van de kerken

14-04-2012

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om zo spoedig mogelijk de besluiten ten aanzien van het verzoek tot samenwerking van de GK(d)D inclusief de overwegingen en gronden zoals aangenomen door de GS Hasselt op 31 maart 2012 op de website van de kerken te publiceren.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

De publicatie is als document 10.113 op de website geplaatst.

Artikel 4.14: Vaststelling brief aan de GK(d)D.

14-04-2012

Materiaal:

1. Document 10.095, 2012-03-07: Van de GK(d)D, Beantwoording van de vragen van DGK door GK(d)D.
2. Document 10.119, 2012-04-14: Concept brief van de GS Hasselt als antwoord op de brief van 7 maart 2012 van de GK(d)D.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit te wachten met een antwoord op de brief van de GK(d)D van 7 maart 2012 totdat de GK(d)D een besluit heeft genomen over ons verzoek om een intentieverklaring uit te spreken.

Dit besluit wordt met instemming van alle afgevaardigden genomen.

Artikel 4.15: Rectificatie verslag in De Bazuin.

14-04-2012

Materiaal:

1. Publicatie in De Bazuin nr.14 (2012) van het verslag van de synodezitting van 31 maart 2012.
2. Zittings-acta GS Hasselt 2012-03-31.

Overwegingen:

1. Dat er genotuleerd is dat *‘de tegenstemmers zich volledig zullen conformeren aan de genomen besluiten is logisch en wordt ook door hen allen bevestigd.’*
2. Dat het verslag in De Bazuin vermeldt *‘... dat, nu de synode besloten heeft, hij natuurlijk de synodebesluiten zal aanvaarden en verdedigen, ook al was hij tegen. Dat is de houding die van alle afgevaardigden nu gevraagd wordt. Dat heeft ieders stilzwijgende instemming.’*
3. Dat het Bazuin-verslag niet gaat over een uitspraak van broeder Mooibroek, maar van een andere broeder tijdens de rondvraag.
4. Het verslag in De Bazuin te algemeen stelt dat *‘het de houding van een afgevaardigde moet zijn om de synodebesluiten te aanvaarden en te verdedigen, ook al was hij tegen.’*

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om de overeenkomstige zin uit de acta, namelijk ‘... *zich volledig zal conformeren aan de genomen besluiten. Dat is logisch en wordt ook door alle tegenstemmers bevestigd.*’ aan te bieden aan De Bazuin als rectificatie van de zinsnede in het verslag ‘... *verdedigen, ook al was hij tegen. Dat is de houding die van alle afgevaardigden nu gevraagd wordt. Dat heeft ieders stilzwijgende instemming.*’

Dit besluit wordt met 12 stemmen voor genomen.

Het verzoek tot rectificatie wordt als document 10.127, 2012-04-17, aan De Bazuin aangeboden.
Deze rechtzetting is geplaatst in het synodeverslag in De Bazuin nr. 17 (2012).

Bespreking:

Broeder H.J. Mooibroek leest de volgende passage voor uit het verslag van de ‘rondvraag’ in de synodezitting van 31 maart 2012 in De Bazuin nr. 14:

‘Een andere broeder wijst er met klem op dat, nu de synode besloten heeft, hij natuurlijk de synodebesluiten zal aanvaarden en verdedigen, ook al was hij tegen. Dat is de houding die van alle afgevaardigden nu gevraagd wordt.

Dat heeft ieders stilzwijgende instemming.’

Hij heeft hiertegen de volgende bezwaren:

1. met de zinsnede ‘stilzwijgende instemming’ wordt gesuggereerd dat er hierover een besluit is genomen en dat ook hij daarmee ingestemd heeft. Dit is onjuist. Er is geen besluit genomen en hij zou daar nooit mee ingestemd hebben.
2. de bewering dat elke afgevaardigde nu het besluit moet ‘verdedigen’ is onjuist. Hij aanvaardt het besluit, conformeert zich daaraan, maar dat is wat anders dan verdedigen. Hij verzoekt het moderamen de tekst te laten rectificeren.

De vergadering besluit deze bespreking niet in comité te houden, maar publiek.

De scriba leest voor wat er in de vastgestelde acta staat in verband met de uitspraak van broeder Mooibroek bij het instellen van de commissie, namelijk: *‘Dat de tegenstemmers zich volledig zullen conformeren aan de genomen besluiten is logisch en wordt ook door hen allen bevestigd.’*

Ook wordt opgemerkt dat het Bazuin-verslag gaat over een uitspraak van een andere broeder tijdens de rondvraag.

De adviseur legt uit dat er twee types conformeren zijn, namelijk conformeren de jure, dat wil zeggen ‘rechtens’, en de facto, dat is ‘feitelijk’. In dit verband hebben de tegenstemmers zich feitelijk geconformeerd en behouden dan altijd de mogelijkheid om later bezwaren in te dienen. In dat geval kun je een besluit niet verdedigen.

De preses voegt eraan toe dat bezwaar maken conform artikel 31 KO dan moet betekenen dat je meent dat het tegen Schrift en kerkorde ingaat. En dat is toen niet uit de bespreking gebleken.

Maar het verslag in De Bazuin zegt het inderdaad te algemeen door te stellen *‘Dat is de houding die van alle afgevaardigden nu gevraagd wordt.’*

Artikel 4.16: Vaststelling brief aan DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o.

14-04-2012

Materiaal:

1. Document 10.033, 2011-12-06: Brief van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o, inzake rapport DACOBB m.b.t GK(d)Dalfsen.
2. Document 10.050, 2012-01-06: Brief van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o, m.b.t GK(d)Dalfsen.
3. Document 10.117: Concept brief aan DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt besluit DGK Bergentheim/Bruchterveld e.o. onderstaande brief (document 10.117, 2012-04-14) te sturen.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen

Document 10.117, 2012-04-14: aan DGK BBr, antwoord op brief 10.033 en 10.050.

Aan: De Gereformeerde Kerk Bergentheim Bruchterveld e.o.
C.A. Teunis, scriba

Van: Generale Synode van De Gereformeerde Kerken
L. Menninga, scriba-1

Datum: 14 april 2012

Betreft: **Uw brieven van 6 december 2011 en 6 januari 2012**

Geachte broeders,

Met deze brief wil de Generale Synode u antwoord geven op uw brieven van 6 december 2011 en 6 januari 2012. Op 31 maart jl. heeft de synode haar besluitvorming m.b.t. het voorstel van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen afgerond.

De synode heeft de inhoud van uw brieven met de daarin genoemde voorstellen meegenomen in haar behandeling. De genomen besluiten met de bijbehorende gronden en overwegingen hebben wij als bijlage toegevoegd aan deze brief.

Overeenkomstig het eerste voorstel van uw brief d.d. 6 januari 2012 heeft de synode haar hartelijk verlangen uitgesproken naar volledige kerkelijke eenwording met de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen.

Anders dan uw tweede voorstel is besloten om een andere route naar deze eenwording te bewandelen.

Uit de overwegingen en gronden mag u opmaken, dat hiermee wederzijds op de ook door u bepleitte zelfverloochening en lankmoedigheid een beroep zal worden gedaan (zie Kol. 1: 12-15).

Dat zal gestalte kunnen krijgen wanneer de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen instemt met de intentieverklaring om wederzijds naar vermogen alles in het werk te stellen om binnen een periode van één jaar alle belemmeringen weg te nemen om te komen tot een kerkelijke eenheid op basis van de Gereformeerde kerkorde.

Uw verwijzing naar de Vereniging van 1892 in uw schrijven van 6 december komt juist zo goed tot zijn recht, aangezien in de aanloop naar 1892 juist ook deze weg is gegaan.

In uw eerste brief noemt u art. 28 NGB. We hopen dat u mag inzien dat bij dit alles ons juist ook dit artikel van onze geloofsbelijdenis, die de bevelen van onze Here Christus, het ene Hoofd van de Kerk samenvat met betrekking tot kerkelijke vereniging, voor ogen heeft gestaan.

Moge de Here geven, dat wij spoedig samen in de door de Here beoogde en gewilde broederlijke eenheid, ons mogen buigen onder Zijn juk en zo ook samen onbelemmerd in één Geest de avondmaalstafel mogen delen.

Op de weg daarheen is wederzijds een hartelijke inspanning nodig, waarbij we ook lankmoedigheid en geduld dienen te betrachten. Daarvoor zal ook voortdurend ons gebed nodig zijn om de hulp van de Here.

We hopen en bidden dat u deze besluiten kunt aanvaarden en wensen u daarbij toe de leiding van de Heilige Geest.

Met broedergroeten,
De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Bespreking:

1. Document 10.033, 2011-12-06: Brief van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o.

In deze brief wordt een algemeen pleidooi gegeven om het voorstel van Dalfsen aan te nemen met een beroep op geduld en liefde zoals de Schrift ons die leert en om de zaak niet te forceren met regels.

In de bespreking op 31 maart 2012 wordt opgemerkt dat de kerkenraad poneert dat artikel 28 NGB niet in geding is en uit de context kan begrepen worden dat bewoerd wordt dat dit artikel ons in dit verband niets te zeggen heeft. En dat is onjuist en zal ook in de beantwoording naar voren moeten komen. Artikel 28 spreekt over de plicht om eenheid te zoeken en te tonen en heeft ons in dit verband dus heel veel te zeggen.

2. Document 10.050, 2012-01-06: Brief van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o.

De broeders stellen hierin, samengevat, het volgende:

1. *Deputaten denken ook bij de beoordeling van de voorgestelde zusterkerkrelatie naar analogie van een buitenlandse zusterkerkrelatie te veel aan een federatief groeimodel, wat veel vrijblijvender zou zijn.*
 2. *Het afwijzen van het voorstel wordt gezien als een radicalistische alles-of-niets houding.*
 3. *De broeders wijzen op de belemmering bij GK(d)D als een interne aangelegenheid waarover geen inmenging mogelijk is.*
 4. *Ze wijzen elke vergelijking met een kerkelijke vereniging uit het verleden of in Canada af als zijnde niet toepasbaar. Volgens hen biedt de voorgestelde zusterkerkrelatie goede kansen om vanuit de praktijk huiver of klimaatverschil te overwinnen.*
 5. *Gewezen wordt op 1 Kor. 9 waar Paulus zegt: Ik ben voor de Joden een Jood en voor de Grieken een Griek geworden.*
 6. *De broeders zien in GK(d)D de voortzetting van de De Geref. Kerk te Dalfsen.*
- Zij komen tot 2 voorstellen voor besluiten, namelijk:*
- *Voorstel 1 is overeenkomstig het 1e voorstel van het aanvullend deputatenrapport.*
 - *Voorstel 2 behelst een tegenvoorstel van het 2e voorstel van het aanvullend deputatenrapport en stelt voor om met de GK(d)D een zusterkerkrelatie aan te gaan conform hun verzoek.*

In de zitting van 31 maart 2012 verzoekt een afgevaardigde in de besluitvorming te rekenen met de aangehaalde Schriftplaatsen (punt 42 pagina 7) over geduld met anderen.

Deputaten merken over conclusie nummer 5 op pagina 8 op dat het pertinent onjuist is dat deputaten 'de weg waarlangs' stellen boven 'de geboden eenheid'. Die onjuiste conclusie is wel heel teleurstellend. De preses merkt op dat uit de besprekingen wel duidelijk is dat de afgevaardigden die conclusie in meerderheid niet delen.

Over punt 36 op pagina 6 wordt opgemerkt dat die uitspraak zou betekenen dat als wij de gevraagde buitenlandse zusterkerkrelatie afwijzen een 'alles-of-niets' houding hebben. Daartegen tekent de afgevaardigde protest aan. Het is een onjuist dilemma dat gesteld wordt.

Artikel 4.17: Vaststelling brief aan broeder J. Bouwhuis.

14-04-2012

Materiaal:

1. Document 10.048, 2012-01-02: Verzoek m.b.t. eenheid met de GK(d)D van broeder J. Bouwhuis.
2. Document 10.118: Concept brief aan broeder J. Bouwhuis.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit de onderstaande brief (document 10.118, 2012-04-14) aan broeder J. Bouwhuis te sturen.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Document 10.118, 2012-04-14: aan br. J. Bouwhuis Jr., antwoord brief op 10.048.

Aan: Broeder J. Bouwhuis Jr.

Van: Generale Synode van De Gereformeerde Kerken
L. Menninga, scriba-1

Datum : 14 april 2012

Betreft: **Uw brief van 2 januari 2012**

Geachte broeder Bouwhuis,

Met deze brief wil de Generale Synode u antwoord geven op uw brief van 2 januari 2012.

Met uw brief vraagt u m.b.t. de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen, aan de Generale Synode om uit te spreken het verlangen naar volledige kerkelijke eenheid, de door Dalfsen gevraagde zusterkerkrelatie aan te gaan, bereid te zijn door te spreken over het zgn. "Verschil in klimaat" en om aan Dalfsen bij volledige kerkelijke eenheid het recht van revisie toe te kennen van DGK-besluiten.

De synode heeft de inhoud van uw brief meegenomen in haar overwegingen tot de besluitvorming m.b.t. het voorstel van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen.

Deze besluiten met de bijbehorende gronden en overwegingen hebben wij als bijlage toegevoegd aan deze brief.

Overeenkomstig uw eerste vraag heeft de synode haar hartelijk verlangen uitgesproken naar volledige kerkelijke eenwording met de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen.
Ook met betrekking tot uw derde en vierde vraag heeft de synode overeenkomstig besloten.

Omtrent uw tweede vraag delen we u mee dat de Synode aan uw verzoek niet heeft voldaan, maar aan de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen een andere mogelijkheid tot eenwording heeft aangeboden; namelijk dat beiden verklaren om naar vermogen alles in het werk te stellen om binnen een periode van één jaar alle belemmeringen weg te nemen om te komen tot een kerkelijke eenheid op basis van de Gereformeerde kerkorde.

In uw brief zegt u “Beseft de synode dat, wanneer hij voorstellen van deputaten overneemt, hij het kerkvergaderend werk van Jezus Christus, door de Heilige Geest, verstoort?”. De Synode wijst u er op dat dit een ongenueanceerde uitspraak is zonder bewijs, waarmee u niet alleen onnodig kwetst maar ook de kans loopt de naam van de Here te misbruiken. De Synode heeft niet anders voor de ogen gestaan dan het zoeken van de eenheid als opdracht van de Here. Dat er verschil is in weging welke weg daar naartoe bewandeld behoort te worden mag ons niet verleiden tot zulke uitspraken zonder Schriftuurlijke onderbouwing.

We geven u, na kennisname van de besluiten van de Generale Synode, graag in overweging dat we geloven en belijden dat de Here Christus zijn kerk vergadert door Zijn Woord en Geest (Hand. 16:14, Rom. 10:17, Ef. 2:8), en dat de ware liefde tot God en de naaste tot uiting komt in het leven in gehoorzaamheid aan Zijn Woord (Matt. 22:37-39). De synode heeft gebeden om de zegen van de Here over deze besluiten. We vragen bij de besluiten in het bijzonder uw aandacht voor de verwijzingen naar Gods Woord, onze belijdenis en kerkorde.

We hopen en bidden dat u deze besluiten kunt aanvaarden en wensen u daarbij toe de leiding van de Heilige Geest.

Met broedergroeten,
De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Bespreking:

Document 10.048, 2012-01-02: Brief van br. J. Bouwhuis.

Broeder Bouwhuis reageert hierin op het aanvullend deputatenrapport en vraagt de synode in een lange brief met een beroep op de liefde in Christus om in tegenstelling tot het deputatenvoorstel, wel een zusterkerkrelatie naar analogie van art. 47 KO met de gemeente te Dalfsen aan te gaan. En verder vraagt hij om de voorstellen 1, 4 en 5 van het deputatenrapport over te nemen.

In de zitting op 31 maart 2012 wordt bezwaar gemaakt tegen de zinsnede uit de brief dat de synode het kerkvergaderend werk van Jezus Christus, door de Heilige Geest, verstoort als hij de voorstellen van deputaten overneemt. We moeten in de kerken zuiver met elkaar omgaan. Laten we daar met elkaar, ook in eigen gemeente, op letten en dat ook aan Dalfsen mee geven, zo wordt naar voren gebracht. Daarom is het goed bij de beantwoording van de brieven dit ook in rekening te brengen.

Artikel 4.18: Antwoordbrief van de GK(d)D d.d. 9 mei 2012.

26-05-2012

Materiaal:

1. Document 10.113, 2012-03-31: Besluiten GS Hasselt t.a.v. GK(d)D.
2. Document 10.135, 2012-05-09: Brief van GK(d)D in antwoord op besluit GS Hasselt.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit de GK(d)D schriftelijk te verzoeken om met de synodecommissie in gesprek te gaan om zo eventuele misverstanden weg te nemen.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

De preses spreekt zijn teleurstelling uit dat de commissie niet uitgenodigd is om een mondelinge toelichting te geven op onze brief. Uit de brief zelf blijkt dat zo'n toelichting veel van de opmerkingen in de brief overbodig

gemaakt zouden hebben. Hij wijst er ook op dat de GK(d)D meldt nog geen definitief besluit genomen te hebben. Daar zullen we dus in ieder geval nog op moeten wachten.

Deputaten ACOBB, de broeders A. van Egmond, A. Admiraal, en J.A. Bazuin worden uitgenodigd om aan de tafel plaats te nemen om advies te geven. Deputaat H. Plaggenmars neemt als afgevaardigde naast hen plaats. Allen worden welkom geheten.

De afgevaardigden merken het volgende op:

- teleurstelling en verdriet over deze reactie, ook omdat ze niet ingaan op onze voorstellen;
- wat verstaan wij onder 'andere oorzaken' in de besluiten van de GS Groningen-Zuid 1978 (art.139);
- 'andere oorzaken' zijn evenals taal en afstand, praktische oorzaken die goede communicatie onmogelijk maken;
- ten aanzien van de opmerking van de LRCA: wat zijn de confessionele verschillen met de GK(d)D?
- de GK(d)D toont niet aan waar onze besluiten ingaan tegen Schrift, belijdenis en KO;
- de GK(d)D gaat voorbij aan de grond over avondmaalsviering en het feit dat de besluiten in overeenstemming zijn met de KO, terwijl ook aangewezen is dat de voorgestelde weg door de GK(d)D niet in overeenstemming is met de geest van de KO;
- in de voorgestelde mondelinge toelichting zouden veel vragen beantwoord kunnen worden;
- teleurstelling dat de GK(d)D nu tweemaal een gesprek heeft afgewezen;
- het verwijt van GK(d)D dat de DGK zich meer richtten op de mening van mensen, dat de DGK stipt handelt in de kleine dingen en de grote zaken in Gods Koninkrijk verwaarloost, met daarbij een verwijzing naar het gedrag van de Farizeeën in Matth. 12 en 23 is onbewezen en onterecht;
- de synode heeft een besluit genomen en daar komen we niet op terug vanwege een brief met klachten. De procedure is dat een kerkenraad revisie kan vragen bij een volgende synode;
- mochten er in onze besluiten zaken zijn die tegen de Schrift ingaan, dan zou de synode haar besluiten opnieuw kunnen bezien;
- de aanhaling uit Rom. 15 over sterken en zwakken is onterecht omdat het daar gaat over pastoraal handelen binnen de kerk, waarin sterken en zwakken elkaar dienen te aanvaarden. De 'terughoudende voorzichtigheid' van de GK(d)D is daar niet vergelijkbaar mee;
- blijkbaar heeft de GK(d)D een verkeerde kijk op de kerkstrijd;
- teleurstelling dat de GK(d)D in feite niet ingaat op onze intentieverklaring, die veel ruimhartiger is dan de weg die de GK(d)D voorstelde;
- een afgevaardigde wordt door deze brief bevestigd in zijn overtuiging dat zijn voorstel om in te stemmen met het voorstel van de GK(d)D toch goed was. Hij meent dat heroverweging nu noodzakelijk is. De preses interrumpeert hem door erop te wijzen dat na een besluit de afgevaardigden zich te conformeren hebben aan dat besluit;
- eenwording is noodzakelijk, maar de vraag is hoeveel ruimte er is voor pastoraal handelen.

De adviseur stelt dat eerst vastgesteld zal moeten worden of het synodebesluit opnieuw in discussie moet komen vanwege de vraag van de GK(d)D of er ruimte is voor bezinning.

Deputaten ACOBB wijzen erop dat de GK(d)D blijkbaar het besluit niet wil aanvaarden. Een herziening van het synodebesluit kan alleen maar via de kerkenraden. Wel is dit aanleiding om aan te dringen op een mondelinge toelichting.

De preses merkt aan het einde van de eerste ronde op dat GK(d)D in feite aangeeft dat ons besluit ingaat tegen de Schrift; niet ingaat op ons besluit en onze commissie van toelichting nu niet wil ontvangen; dit maakt nodig dat we behoren aan te dringen op het mogen geven van een toelichting.

In een tweede ronde wordt nog het volgende opgemerkt:

- ga met de GK(d)D in gesprek op basis van de synodebesluiten en ga niet in op onbewezen suggesties. Ga niet schriftelijk in discussie met de GK(d)D;
- teleurgesteld dat de GK(d)D zich een slachtofferrol aanmeent;
- laten we er om denken dat deze hele zaak binnen de kerken aanleiding is tot grote polarisatie;
- er is duidelijk sprake van veel miscommunicatie. De GK(d)D voelt zich onbegrepen. Laten we in ieder geval uitdragen dat we één willen zijn en ook oog hebben voor het onbegrip dat uit de brief naar voren komt;
- laten we de opmerkingen van de broeders en zusters van de LRCA in hun voorgelezen brief in dit verband ook ter harte nemen;
- de brief van de GK(d)D bevat geen nieuwe zaken. Al deze zaken hebben we ook al in de rapporten van deputaten kunnen lezen;
- het is onjuist dat de GK(d)D de naam van ds. Van Gurp in zijn brief noemt;
- de vraag om ruimte voor hun pastoraal handelen is voor een afgevaardigde het noodzakelijke Schriftbewijs.

Broeder H.J. Mooibroek stelt daarna dat 'het toelichten' van de genomen besluiten eenzijdig is waarbij er geen mutatie meer mogelijk is van besluiten. Daarom is het beter om in gesprek te gaan. Hij meent dat een heroverweging van onze besluiten op zijn plaats is en dient daarom samen met broeder H. Folkers een voorstel in.

De preses stelt voor om de behandeling van het voorstel af te wegen tegen wat in artikel 31 van de KO staat. Hij leest dit artikel voor.

De adviseur geeft toe dat revisie van de besluiten niet door dezelfde synode kan worden gedaan. Maar als de waarschuwingen (volgens hem geen beschuldigingen) in de brief van de GK(d)D waar zouden zijn dan gaan de besluiten wel in tegen Schrift en belijdenis. In ieder geval is het voor de GK(d)D aanleiding om terughoudend voorzichtig te zijn. Zijn advies is om ons te herbezinnen.

De afgevaardigden merken nog op:

- de brief geeft geen aanleiding tot herbezinning omdat er geen overtuigend bewijs in staat dat de besluiten tegen Schrift en belijdenis in gaan. Daarop wordt opgemerkt dat de pastorale arbeid die de GK(d)D wil uitvoeren zeker wel een Bijbelse opdracht is en als de synode dit niet toestaat dat dit dan tegen de Schrift ingaat;
- is er bij de afgevaardigden wel ruimte om de genomen besluiten te aanvaarden als meerderheids-besluiten? Als er broeders zijn die zich niet kunnen neerleggen bij deze besluiten dan speel je de kerken uit elkaar;
- wij blokkeren de pastorale zorg van de GK(d)D niet, maar geven hen juist alle ruimte daarvoor;
- ons besluit (document 10.113) dient de ware eenheid in de kerken, is trouw aan Schrift, belijdenis en kerkorde; dat geeft alle ruimte;
- het zou wel heel uitzonderlijk zijn als we ons besluit heroverwegen. De vraag is of artikel 31 KO hier wel van toepassing is. Kunnen we niet alvast nadenken over een antwoord op de bezwaren?

De brs. H. Folkers en H.J. Mooibroek stellen ten slotte dat besluit 2 onjuist is en dat we nog bezig zijn besluiten te nemen en dat het daarom geen wet van Meden en Perzen is om een besluit niet te heroverwegen.

Document 10.140, 2012-05-26: VOORSTEL ingediend door de broeders H. Folkers en H.J. Mooibroek om te komen tot een herbezinning op de genomen besluiten m.b.t. Dalfsen (zie document 10.113, met name besluit 2):

OVERWEGINGEN:

1. De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft te kennen gegeven dat zij wil komen tot kerkelijke vereniging met De Gereformeerde Kerken. Hiervan is door de synode Emmen met dankbaarheid kennis genomen.
De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft in zijn brief van 7 maart 2012 uitgesproken “Wij verklaren van harte geheel en onvoorwaardelijk in te stemmen met de Heilige Schrift en de drie formulieren van enigheid.”
2. Door De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen is hierbij gevraagd om enige ruimte voor een aanlooproute, die uitmondt in volledige kerkelijke eenheid. Ruimte voor pastoraal handelen, waarbij de sterken rekening houden met de zwakken (Romeinen 15). Pastoraal handelen dat wellicht wat afwijkt van de geijkte paden, maar niet tegen het Woord van de HERE in gaat.
3. Door de Generale Synode Hasselt werd op 17 en 31 maart 2012 deze ruimte voor een aanlooproute afgewezen, als volgt:
De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, wijst het verzoek van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk dolerend) te Dalfsen af om als een route van geleidelijkheid naar volledige kerkelijke eenheid een samenwerking met elkaar aan te gaan in de vorm van een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland zoals is beschreven in art. 47 KO.
4. Door De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen is middels een brief d.d. 9 mei 2012 (document 10.135) argumenten aangedragen waaruit blijkt dat de synode te Hasselt wellicht op onjuiste gronden een besluit heeft genomen hetwelk dan nu om een herbezinning vraagt.
5. De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen hoopt dat er ook bij de synodeleden ruimte is voor een (her)bezinning en een verdergaand gesprek nu door deze besluitvorming de kerkelijke eenwording stagneert.

BESLUIT:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, heeft op 26 mei 2012 kennis genomen van de schriftelijke reactie van De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen d.d. 9 mei 2012, m.b.t. het ‘Besluit 2’, genomen door de Generale Synode d.d. 17 en 31 maart 2012. Deze reactie bevat zodanige argumenten en/of nieuwe zienswijzen dat een herbezinning op het bewuste besluit noodzakelijk is. De synode zal daartoe een commissie benoemen die nog tijdens de zittingsperiode van deze synode zal rapporteren. In deze commissie zullen zitting nemen een tweetal deputaten ACOBB, een tweetal voorstanders en een tweetal tegenstanders van het nader te beoordelen besluit (zie document 10.113 Besluit 2).

GRONDEN:

1. We dienen onze broeders lief te hebben zoals staat in Mat. 5, in zonderheid vrs. 41: en zal iemand u voor één mijl pressen, ga er twee met hem.
Voorts 1 Petr. 2:17 Eert allen, hebt de broederschap lief, vreest God, eert de keizer.

2. Wij als afgevaardigden dienen alles op alles te zetten om recht te spreken. Indien er aanwijzingen zijn waaruit zou blijken dat een besluit niet geheel recht is, dienen wij zo spoedig mogelijk een en ander te herzien. Zie Micha 6:8 Hij heeft u bekendgemaakt, o mens, wat goed is en wat de HERE van u vraagt: niet anders dan recht te doen en getrouwheid lief te hebben, en ootmoedig te wandelen met uw God.
3. Het is in overeenstemming met de H. Schrift om een waarschuwing van een broeder ter harte te nemen. Zie Pred. 4:13 waar staat: Beter is een arme, maar wijze jongeling dan een oude, maar dwaze koning, die er niet van weten wil zich te laten waarschuwen.

In stemming wordt gebracht of dit voorstel verder besproken moet worden.

Tegen verder bespreken zijn 7 stemmen, voor 5 stemmen, waarmee het voorstel verworpen is en van tafel gaat.

Vervolgens wordt gesproken over de manier waarop met de GK(d)D nu doorgesproken zal worden. Deputaten wijzen er op dat met de GK(d)D vele gesprekken gevoerd zijn en dat er nu een antwoord ligt van de synode dat ze kunnen aannemen of verwerpen.

De preses stelt voor om de GK(d)D schriftelijk te verzoeken om met de synodecommissie in gesprek te gaan om zo eventuele misverstanden weg te nemen.

Dit voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

Ten slotte stelt de preses nog voor:

Om met een nieuwe voordracht te komen voor een synodecommissie inclusief de noodzakelijke instructies die met de GK(d)D gaat spreken indien de GK(d)D bewilligt in een gesprek.

Dit voorstel van de preses wordt met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 4.19: Antwoord aan GK(d)D op hun brief van 9 mei 2012.

09-06-2012

Materiaal:

1. Document 10.135, 2012-05-09: Brief van de GK(d)D.
2. Document 10.142, 2012-06-06: Concept voor de formulering van overwegingen en gronden bij besluit 1 en 2 naar aanleiding van de brief van de GK(d)D d.d. 9 mei 2012.
3. Document 10.142, 2012-06-09: Besluit n.a.v. de brief van de GK(d)D d.d. 9 mei 2012.

Overwegingen:

1. De brief d.d. 9 mei 2012 van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen bevat een afwijzende reactie op de besluiten en voorstellen zoals die in een brief van de synode d.d. 4 april 2012 zijn toegezonden aan de GK(d)D.
2. Er wordt in deze brief van Dalfsen niet aangetoond dat de betreffende synodebesluiten ingaan tegen Schrift, Belijdenis of Kerkorde.
3. De verwijzing naar Rom. 15 ter verdediging van het afwijzende voorstel is niet terecht, omdat die Schriftuurlijke verdraagzaamheid vraagt om *volledige* eendracht en eensgezindheid, waarin de Here als met één mond geloofd wordt (Rom. 15: 5-7).
De gevraagde 'ruimte' binnen het voorstel van Dalfsen is 'terughoudende voorzichtigheid'.
Uit Rom. 15: 7 is echter op te maken dat Christus ook geen 'terughoudendheid' en 'voorzichtigheid' naar ons toont, want Hij aanvaardt ons volledig. Hij is daarin ons tot voorbeeld. Daarom moeten ook wij elkaar volledig aanvaarden en mogen wij naar elkaar geen 'terughoudende voorzichtigheid' tonen.
4. Het belangrijkste Schriftuurlijke argument voor het afwijzen van de aanlooproute van een zusterkerkrelatie naar art. 47 KO (grond 4 van besluit 2. m.b.t. de avondmaalsviering) wordt in de brief niet aangeroerd.
In plaats daarvan schrijft Dalfsen dat wij 'de indruk wekken' en 'suggereren' dat de door hen voorgestelde relatie 'in strijd' is met het Woord van God, de belijdenis en de kerkorde. In verband hiermee merken we op dat in grond 3 van besluit 2 is gesteld dat het voorstel van Dalfsen 'niet in overeenstemming' is met de kerkorde, dat wil zeggen niet naar de geest van de kerkorde; er staat niet, zoals Dalfsen in zijn brief stelt, dat het voorstel 'in strijd' is met de kerkorde.
5. De gereformeerde kerkorde is voor ons de richtlijn voor onderlinge samenleving van kerken. Hiermee handelen we in de lijn van 1834, 1892, 1944. Het daaraan vasthouden, kan men alleen 'bovenschriftuurlijk' of 'ijver zonder verstand' noemen, als daar overtuigend bewijs voor wordt gegeven.

6. Dalfsen heeft niet aangetoond dat zij een beroep kan doen op uitzonderingen in kerkelijk samenleven die van eenzelfde aard zijn als barrières van geografische afstand of taal zoals genoemd in het besluit van de GS Groningen (Acta art. 139).
7. Op de inhoud van de door ons voorgestelde intentieverklaring (besluit 3) om te komen tot volledige kerkelijke eenheid, wordt in de brief niet nader ingegaan. Ons voorstel is meer dan een algemene intentieverklaring maar vraagt wederzijdse inzet om zo snel mogelijk de door Christus gevraagde eenheid te bereiken met daarbij geduld en verdraagzaamheid. Er is van onze kant geen enkele pressie die de pastorale bearbeiding in Dalfsen zou belemmeren. Er wordt een streeftermijn van één jaar genoemd, maar zonder pressie om één te moeten worden.
Helaas is de reeds aangeboden hulp om belemmeringen en/of onduidelijkheden weg te nemen tot nu toe door Dalfsen niet aanvaard.
8. Dalfsen vraagt een nadere toelichting t.a.v. de 'onduidelijkheden die bij ons nog bestaan m.b.t. uitspraken van Dalfsen', zoals aangegeven in een onderdeel van ons voorstel m.b.t. de eenwording.
9. Door tot twee keer toe een door de synode gevraagde persoonlijke ontmoeting af te wijzen is de mogelijkheid niet aangegrepen om elkaar beter te leren verstaan en het vertrouwen in elkaar te versterken. Dat ervaren wij als zeer teleurstellend. De synode wil graag blijven aandringen op deze 'persoonlijk ontmoeting'.
10. De bovenstaande overwegingen pleiten voor een mondelinge toelichting van de kant van de synode. In dat gesprek kan ook een antwoord gegeven worden op de nu door Dalfsen gestelde vraag om nadere informatie. Ook zouden daarin misverstanden kunnen worden weggenomen en de mening worden bijgesteld m.b.t. een vermeend formalisme en perfectionisme.
11. Wij handhaven naar Dalfsen toe onze uitgestoken hand zoals dat is gedaan door de GS Emmen 2009-2010, art. 92, en nu opnieuw door de GS Hasselt 2011-2012 middels de aan Dalfsen toegezonden besluiten en voorstellen.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit een antwoordbrief te zenden aan de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen op haar schrijven d.d. 9 mei 2012. In deze antwoordbrief zal opnieuw worden aangedrongen op het ontvangen van een synodecommissie om in een gesprek de synodebesluiten en voorstellen door te spreken en zo mogelijk eventuele misverstanden over De Gereformeerde Kerken weg te nemen.
Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit de commissie de volgende instructies mee te geven:

1. Het, op uitnodiging van de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen, mondeling doorspreken over de besluiten van de Generale Synode, zo mogelijk in een interactieve houding, door onder andere
 - 1.1. het geven van een toelichting op de toegezonden overwegingen, gronden en besluiten m.b.t. de vereniging met de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen;
 - 1.2. het beantwoorden van vragen;
 - 1.3. het vragen naar moeiten en onduidelijkheden met het doel de besluiten te verduidelijken;
 - 1.4. het wegnemen van eventueel ontstane misverstanden t.a.v. De Gereformeerde Kerken.
2. De commissie brengt schriftelijk en mondeling verslag uit aan de Generale Synode.

Gronden:

1. De brief d.d. 9 mei van GK(d)D geeft aanleiding te veronderstellen dat in Dalfsen de voorstellen van de synode niet gewogen zijn zoals bedoeld en dat er nog misverstanden bestaan m.b.t. De Gereformeerde Kerken.
2. De kerken moeten alle mogelijkheden benutten om belemmeringen op de weg naar eenwording weg te nemen.

Dit besluit wordt met 9 stemmen voor, 2 tegen, en 1 onthouding genomen.

Bespreking:

De preses, ds. S. de Marie, nodigt de deputaten ACOBB, de broeders A. van Egmond, A. Admiraal en G.H. Plaggenmars, uit aan de tafel plaats te nemen en heet hen welkom.

Vervolgens wordt het concept voor de formulering van de overwegingen en gronden bij het besluit om een antwoordbrief naar de GK(d)D te sturen en voor de formulering van het besluit met gronden betreffende de instructies voor de commissie in bespreking gegeven.

Enkele afgevaardigden zijn van mening dat Rom.15 onjuist uitgelegd wordt in overweging 3. Verdraagzaamheid geldt altijd en niet alleen tussen broeders van hetzelfde huis. Ook zwakke broeders, die terughoudend voorzichtig zijn, dienen aanvaard te worden. Ook wordt aangevoerd dat de overwegingen en gronden veel te uitgebreid zijn en hier en daar te scherp overkomen. Gewezen wordt op de uitspraak in de Bijbel dat 'uw vriendelijkheid zij alle mensen bekend'.

De adviseur verwacht dat deze formuleringen een drempel zullen opwerpen naar volledige kerkelijke eenheid. Waarom zo minutieus geformuleerd? Alhoewel de overwegingen en gronden bedoeld zijn voor de kerken, zal dit document ook buiten onze kerken gelezen worden en daar kwaad stichten. In reactie daarop wordt voorgesteld de publicatie dan tijdelijk op te schorten tot de gesprekken met de GK(d)D afgerond zijn, maar dit voorstel vindt geen steun in de vergadering.

De preses meent dat in de overwegingen wel de principiële uitgangspunten voor het besluit benoemd dienen te worden. Hij spreekt zijn zorg uit dat in de discussie en in de brief van Dalfsen te veel de menselijke factoren benadrukt worden, in plaats van Schriftuurlijke argumenten en dat vertroebelt de weging. Daartegenover wordt opgemerkt dat het argument van de GK(d)D 'dat ons besluit een belemmering vormt voor hun pastoraal bezig zijn', toch ook een Schriftuurlijke grond is en dat de synode hier overheen walst.

Opgemerkt wordt dat DGK te allen tijde naar de GK(d)D zich royaal en loyaal hebben opgesteld, maar dat de GK(d)D onze open armen steeds afgehouden hebben. Gewaarschuwd wordt niet inschikkelijk te zijn als het om principes gaat, wel als het om menselijke zaken gaat. Het argument van vriendelijkheid, voorzichtigheid, liefdeloosheid heeft in de zestiger jaren ook vaak geklonken om verkeerde zaken toe te laten.

De term 'toelichten' is mogelijk door de GK(d)D verkeerd begrepen. Die term kan dan maar beter verduidelijkt worden.

Deputaten adviseren nog een aanpassing in overweging 3 en wijzen er ook op dat de terughoudendheid van de GK(d)D vanwege pastorale motieven ook al uitgebreid ter sprake is geweest in de gesprekken met deputaten. De synode is daar niet overheen gewalst. Er is de GK(d)D ook gevraagd om hun voorstel niet in te dienen omdat dit een splijtzwam zou worden in onze kerken. De GK(d)D heeft desondanks dit toch ingediend en dat is ernstig.

Op basis van de bespreking stelt de preses een aantal amendementen voor.

De preses geeft aan dat de woorden die over en tot elkaar gesproken zijn, misschien nog eens in een andere setting of in comité met elkaar besproken moeten worden. Het lijkt allemaal dieper te gaan dan alleen een meningsverschil. Het lijkt meer een houding of benadering die we niet delen met elkaar, en hoe we met elkaar omgaan en naar anderen kijken die ons brieven schrijven. Doen we dat uit vooringenomenheden, uit persoonlijke voorkeuren of anderszins. Het is ook duidelijk dat we op principiële punten niet gelijk denken. Dat zou allemaal eens doorgesproken moeten worden.

Na een korte pauze blijkt het voorstel van de preses weinig bijval gevonden te hebben. Een afgevaardigde merkt op dat het de toon is die de muziek maakt ook als het over kerkelijke zaken gaat. We weten precies wat Schriftuurlijke verdraagzaamheid is, maar we schijnen niet in staat om dit praktisch toe te passen in een vergadering. Hij meent dat de woorden van de preses over menselijke gedachtes of motieven, dat die onder artikel 48 uitgesproken moeten worden om eensgezind te blijven. De preses antwoordt dat zijn uitspraak ging over menselijke factoren die we te zwaar laten wegen in de beoordeling van kerkelijke zaken. Deze factoren speelden ook in de contacten met de CGK vlak na de Vrijmaking, op basis waarvan de CGK geen eenheid wilde. Als die factoren verdedigd worden, dan moet je je afvragen of je de Schrift wel goed gebruikt. In de brief en de bespreking is gebleken dat soms de menselijke factoren doorslaggevend worden boven de Schriftuurlijke. Het heeft dan niet met de toon te maken, maar met een principiële weging. Opgemerkt wordt dat pastorale motieven niet gelijk gesteld kunnen worden met menselijke factoren. De preses meent dat in alle brieven en rapporten een houding van de GK(d)D naar voren komt waarin menselijke factoren benadrukt worden. Het zijn dezelfde geluiden als die gehoord zijn van de broeders die naar de Vijverhoeve gegaan zijn (onderbuikgevoelens, te weinig liefde, enz.). Nu heet het 'perfectionisme' en 'starheid' die dan nu leiden tot 'pastorale motieven' en dat is niet de goede weging. Het heeft alles te maken met hoe je omgaat met de kerkorde.

Een afgevaardigde spreekt nog zijn zorg uit over de vooringenomenheid als er gesproken wordt over een zaak, of over personen in de kerken. Dat zou binnen de kerken eens bespreekbaar gemaakt moeten worden, zoals ook de preses dat voorstelt. We mogen niet smadelijk spreken over een moderamen, een synode, of over personen. Dat geldt ook voor Dalfsen als ze spreken over onze kerken.

De geamendeerde overwegingen en gronden bij het met algemene stemmen genomen besluit 1 en de formulering van besluit 2 met de gronden uit document 10.142 worden vervolgens in stemming gebracht en met 9 stemmen

voor aangenomen.

Een afgevaardigde stelt voor er nog een overweging en grond aan toe te voegen als volgt:

Overweging 12: Het is niet gebruikelijk en het behoort volgens de KO (artikel 30) niet tot de taak van een synode om voortdurend correspondentie te voeren. Bovendien bevordert de correspondentie met de GK(d)D tot nu toe de mogelijke totstandkoming van een eenheid niet.

Grond 3: De besluiten 1 en 2 zouden mogelijk een einde kunnen maken aan de correspondentie die steeds wordt gevoerd en die o.a. ook steeds tot misverstanden en onduidelijkheden leidt.

Dit voorstel wordt vervolgens in stemming gebracht.

Voor stemt 1 afgevaardigde, tegen 7, en 4 onthouden zich van stemming, waarmee dit voorstel is verworpen.

Artikel 4.20: Vaststelling brief aan de GK(d)D.

09-06-2012

Materiaal:

1. Document 10.135, 2012-05-09: Antwoordbrief van de GK(d)D in reactie op GS-besluiten.
2. Document 10.143A, 2012-06-06: Concept brief aan GK(d)D en verzoek gesprek met commissie.
3. Document 10.143B: Amendement op concept brief aan GK(d)D en verzoek gesprek met commissie.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit de GK(d)D onderstaande brief te zenden met documentnr. 10.143

Document 10.143, 2012-06-09 Antwoordbrief aan GK(d)D

Aan: Kerkenraad Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen
De heer B.Lourens

Datum: 9 juni 2012

Betreft: **Antwoord op uw brief van 9 mei en verzoek voor een gesprek met onze commissie**

Geachte broeders,

Uw schrijven d.d. 9 mei is besproken op 26 mei jl. op de zitting van de Generale Synode te Hasselt. Wij hebben daarin kennis genomen van uw reactie op de besluiten en voorstellen die wij aan u in ons schrijven van 4 april 2012 hebben toegezonden.

Wij hebben met grote teleurstelling uw afwijzende reactie daarop gelezen. Wij begrijpen dat u teleurgesteld bent over het afwijzen van uw voorstel, maar hopen toch dat er een ontmoeting mogelijk is om, onder het licht van Gods Woord, samen verder te spreken over de synodebesluiten en –voorstellen.

Het doet ons verdriet dat u tot uw oordeel komt zonder onze commissie toegestaan te hebben een toelichting op de besluiten en voorstellen te geven. Vooral doet het ons verdriet omdat onze besluiten en voorstellen erop gericht zijn om zo spoedig mogelijk tot een waarachtige eenheid te komen zoals wij die belijden in art. 28 NGB, in een samenleving naar de gereformeerde kerkorde.

Broeders, dit alles overziende is de generale synode unaniem tot het besluit gekomen alsnog een dringend beroep op u te doen om een synodecommissie toe te staan om met u over de synodebesluiten en –voorstellen door te spreken, en om zo mogelijk eventuele misverstanden over De Gereformeerde Kerken weg te nemen met de bedoeling om de weg naar eenheid te dienen en het vertrouwen in elkaar te versterken.

Wij bidden u de leiding van de Heilige Geest toe bij uw overwegingen en hopen van harte dat u mag besluiten om onze commissie voor bovengenoemd gesprek uit te nodigen.

Met broedergroeten,

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Dit besluit wordt met 11 stemmen voor en 1 onthouding genomen.

Bespreking:

Diverse afgevaardigden, de adviseur en de deputaten verzoeken de brief zo kort mogelijk te houden. Aanhalingen van zaken die in de brief van Dalfsen worden genoemd zijn niet nodig. Doel van de brief is het komen tot een gesprek met de GK(d)D, waarin de besluiten besproken kunnen worden. Voorgesteld wordt om een samenvoeging van beide conceptbrieven te maken zonder de aanhalingen en nadere argumentatie.

Uitgaande van beide brieven wordt een nieuwe brief geformuleerd en in stemming gebracht.

Voor deze formulering stemmen 11 afgevaardigden, 1 onthoudt zich van stemming, waarmee de brief aldus is vastgesteld.

Artikel 4.21: Verzoek tot voorbede t.a.v. Dalfsen.

09-06-2012

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit de kerkenraden te verzoeken voorbede te doen met het oog op de totstandkoming van een gesprek van de Commissie van Toelichting met de kerkenraad van Dalfsen en opnieuw wanneer de datum van een eventueel gesprek met de GK(d)D bekend is.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

De adviseur, dr. P. van Gurp, stelt voor de kerkenraden te verzoeken voorbede te doen wanneer de datum van een eventueel gesprek met de GK(d)D bekend is. De preses, ds. S. de Marie, stelt als aanvulling voor om ook nu, na verzending van de brief aan Dalfsen, aan de kerkenraden een verzoek tot voorbede te doen met het oog op de totstandkoming van een gesprek van de Commissie van Toelichting met de kerkenraad van Dalfsen.

Beide voorstellen tot voorbede worden unaniem aangenomen. Het moderamen krijgt de opdracht om aan de kerkenraden te vragen om deze voorbedes te doen.

De verzoeken tot voorbede zijn schriftelijk uitgegaan als volgt:

Document 10.147, 2012-06-09, aan Kerkenraden, verzoek om voorbede,
en na ontvangst van de uitnodiging van de kant van de GK(d)D (document 10.153, 2012-07-03):
document 10.154, 2012-07-04, aan Kerkenraden, verzoek om voorbede i.v.m. te houden gesprek op 9 juli 2012.

Artikel 4.22: Rapportage gesprek commissie met de GK(d)D.

08-09-2012

Materiaal:

1. Document 10.155, 2012-08-30: Rapportage van de GS-commissie m.b.t. het gesprek met de GK(d)D.
2. Document 10.159, 2012-09-03: Brief van de GK(d)D n.a.v. het gesprek met de commissie.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit de beslissing van de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen over vereniging met ons af te wachten en deze zaak te gedenken in de gebeden.

Grond:

De synode en haar commissie hebben alles gedaan wat in hun vermogen lag om de GK(d)D te bewegen tot vereniging over te gaan.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

Scriba-2 leest de brief van de GK(d)D (document 10.159) voor, die als volgt luidt:

Geachte broeders,

De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) heeft zich naar aanleiding van het gesprek dat er geweest is tussen de commissie van uw synode (de brs. De Marie, Plaggenmars en Teunis) de vraag gesteld: hoe nu verder?

Het gesprek met uw commissie heeft geen nieuwe openingen geboden, voor wat betreft de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend). Uw besluiten zijn nogmaals toegelicht en het is ons te meer duidelijk geworden dat er bij u geen ruimte is (zie besluit 2) voor het voorstel dat “Dalfsen” u gedaan heeft.

Wel constateren wij met dankbaarheid dat ook besluit 1 er ligt. Ook duidelijk (uitgesproken door uw preses), dat “Dalfsen” van harte welkom is in het kerkverband van DGK.

De kerkenraad zal zich verder beraden over het vervolg.

Er zal eerst ook met de gemeente over gesproken worden.

Met broedergroet, Preses: E. Heres, Scriba: B. Lourens

De preses spreekt zijn teleurstelling uit dat in het gesprek en in de brief, de GK(d)D weigert in te gaan op de door ons voorgestelde intentieverklaring, opgenomen in ons besluit 3. Voor hen is duidelijk dat hun voorgestelde weg via een analogie naar artikel 47 KO voor ons niet begaanbaar is.

Een afgevaardigde merkt op dat wij ze de hand gereikt hebben, maar dat ze de zaken helaas anders zien. Daarom is het nu het beste het hierbij te laten.

Een ander merkt op dat het nu goed is de GK(d)D tijd te gunnen om hun eigen beslissing te nemen.

Een van de afgevaardigden spreekt zijn waardering uit voor het duidelijke verslag van de commissie.

De preses benadrukt dat deze zaak onderwerp van gebed moet blijven.

Artikel 4.23: Publicatie gang van zaken ten aanzien van GK(d)D.

08-09-2012

Materiaal:

1. Document 10.158, 2012-08-31: Conceptpublicatie t.b.v. De Bazuin ‘Het gesprek over eenwording met de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen’.
2. Document 10.159, 2012-09-03: Brief van de GK(d)D n.a.v. het gesprek met de commissie.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit om de conceptpublicatie na aanvulling met de laatste brief van de GK(d)D aan te bieden aan De Bazuin voor publicatie.

Gronden:

1. De kerken zijn diverse malen gevraagd om voorbede te doen voor deze zaak en hebben er dan ook recht op te weten, voor zover dat niet vertrouwelijk is, wat er heeft plaatsgevonden, zodat er ook gericht gebeden kan worden.
2. Publicatie kan veel misverstanden in de kerken en ook daarbuiten voorkomen.

Dit besluit wordt genomen met 11 stemmen voor en 1 stem tegen.

Bespreking:

De preses deelt mee dat aan document 10.158 de laatste brief van de GK(d)D (document 10.159) nog toegevoegd zal worden voor de volledigheid. Niemand maakt hiertegen bezwaar. Vervolgens wordt dit document in bespreking gegeven.

Opgemerkt wordt of het wel verstandig is om te publiceren gezien de gevoeligheden in de GK(d)D.

De GK(d)D heeft toch maar net onze besluiten kunnen verwerken. Is het niet beter te wachten tot na hun beslissing. Daartegenover wordt opgemerkt dat de publicatie slechts een overzicht met samenvatting geeft van wat er op schrift gesteld is. Het is publieke informatie, behandeld op openbare GS-vergaderingen. Wachten op de beslissing van de GK(d)D betekent uitstel voor onbepaalde tijd. Bovendien heeft zij de tekst van de besluiten al bijna vijf maanden in haar bezit.

Uit de kerken zijn diverse signalen ontvangen om openheid te geven ook gezien de gevraagde voorbeden voor deze zaak. Publiceren voorkomt ook veel misverstanden.

Ten slotte wordt het voorstel in stemming gebracht. Tegen stemt één afgevaardigde, er zijn geen onthoudingen, en daarmee is het voorstel aangenomen. De definitieve publicatie (met toevoeging van document 10.159) heeft als documentnummer 10.162 plaats gehad.

Artikel 4.24: Bespreking reactie GK(d)D op publicatie GS Hasselt.

29-09-2012

Materiaal:

1. Document 10.162, 2012-09-12: Publicatie in De Bazuin 'Het gesprek met de GK(d)D een overzicht -def'.
2. Document 10.171, 2012-09-14: van GK(d)Dalfsen, Reactie op document 10.162.
3. Document 10.173, 2012-09-14: van brs. Folkers en Mooibroek, Verzoek aan GS uitstel publicatie 10.162.
4. Document 10.172, 2012-09-15: Bericht aan GK(d)D, antwoord op brief 10.171.
5. Document 10.183, 2012-09-28: Reactie GK(d)D naar aanleiding van de publicatie.

Bespreking:

Een afgevaardigde merkt op dat hij het fijner gevonden had als hem vergund was te spreken alvorens de GK(d)D een antwoordbrief kreeg van het moderamen.

Twee afgevaardigden dienen ter vergadering een voorstel in naar aanleiding van de kritiek van de GK(d)D op de publicatie. Het voorstel wordt voorgelezen (document 10.186).

Daarin verzoeken de broeders H. Folkers en H.J. Mooibroek om als synode de GK(d)D excuses aan te bieden om de volgende redenen:

- de brief van de GK(d)D (10.171) geeft een nieuwe dimensie aan de zaak,
- het moderamen mag alleen maar voorstellen en adviezen verstrekken en niet eigenhandig brieven schrijven en versturen,
- de brief van het moderamen (10.172) getuigt van gebrek aan enig inlevingsvermogen omtrent de moeite in Dalfsen.

De beide afgevaardigden stellen krachtig afstand te nemen van de handelwijze van het moderamen en willen op geen enkele wijze daarvoor verantwoordelijkheid dragen.

Alvorens de bespreking van dit voorstel begint worden de broeders deputaten ACOBB uitgenodigd aan de tafel plaats te nemen om eventueel advies te geven. De broeders A. van Egmond en A. Admiraal nemen aan de tafel plaats en worden welkom geheten.

Een afgevaardigde constateert dat de tijd blijkbaar niet rijp is voor eenwording gezien de brief van Dalfsen en het ingediende voorstel. Het gaat daar niet meer over eenwording, maar over bijzaken. Duidelijkheid geven aan de kerkleden is toch heel logisch. Een ander spreekt zijn verdriet uit dat er telkens weer teruggekomen wordt op genomen besluiten, waardoor een wig gedreven wordt in ons spreken en handelen.

Bij monde van de preses legt het moderamen haar handelwijze uit. In de vorige vergadering is er een besluit genomen om het overzicht te publiceren in De Bazuin. In de bespreking is ook eventueel uitstel besproken, maar toen op goede gronden afgewezen. Het was dus een weloverwogen besluit om nu te publiceren. De GK(d)D heeft zich altijd verzet tegen publicaties over deze zaak. Het verloop van feiten is dat op dinsdag 11-09 de publicatie naar de GK(d)D gestuurd is ter informatie. Op vrijdag 14-09 kwam er reactie van de GK(d)D middels een persoonlijk telefoongesprek van ds. E. Heres aan ds. S. de Marie, waarin hij verzocht niet tot plaatsing over te gaan vanwege onjuistheden. Ds. De Marie heeft toen gevraagd om de onjuistheden dan aan te geven. Vervolgens kwam er die dag een brief met een aantal indicaties van onjuistheden, zonder expliciet aan te geven waar het om ging. Op die basis zijn een paar formuleringen aangepast om hen tegemoet te komen. Echter de hoofdlijnen zoals verwoord, zijn niet gewijzigd omdat deze op de vergadering met de commissie uitdrukkelijk en meerdere malen zo ter sprake waren geweest en na een samenvatting door de commissie in die vergadering ook niet weersproken zijn door de GK(d)D. De letterlijke tekst van een klein deel van die vergadering toont ook aan dat er geen sprake is van vertekening. Verder had die vergadering geen vertrouwelijk karakter, ook gezien de aanwezigheid van drie gemeenteleden van de GK(d)D. Het verslag van de commissie heeft voorts geen enkele intentie gehad om te beschadigen of af te breken, zoals de GK(d)D en de beide indieners van het voorstel suggereren. Het moderamen heeft dus het weloverwogen besluit van de synode uitgevoerd en slechts een paar kleine formuleringwijzigingen aangebracht die niet de hoofdlijn raakten, maar wel tegemoetkwamen aan de bezwaren van de GK(d)D. Deputaten, na gevraagd te zijn om advies, geven aan verbaasd te zijn dat er opnieuw gesproken wordt over het besluit. Excuses aan de GK(d)D zijn niet op zijn plaats en de besprekingen met Dalfsen gaan de kerk wereldwijd aan.

Ten slotte leggen de indieners uit dat het hen gaat om het uitgaan van de brief van het moderamen, dat de brief van de GK(d)D van 14-09 niet bekend was op het moment van het besluit, dat we de zaak Dalfsen niet moeten willen afsluiten omdat die ook doorgaat na sluiting van de synode, en dat hun verzoek niet was om niet te publiceren, maar om de publicatie niet in De Bazuin te doen, maar eventueel in de lokale kerkbladen.

Vervolgens wordt het voorstel van de broeders H. Folkers en H.J. Mooibroek, dat de synode aan de GK(d)D excuses gaat aanbieden aan de broeders uit Dalfsen voor hetgeen hen is aangedaan, in stemming gebracht.

Voor dit voorstel stemmen 2 afgevaardigden, tegen het voorstel 9 afgevaardigden en 1 afgevaardigde onthoudt zich van stemming. Daarmee is het voorstel verworpen.

Het moderamen stelt vervolgens voor om voor de volgende vergadering een brief op te stellen aan de GK(d)D met een reactie en daarin aan te geven wie ze na sluiting van de synode moet aanspreken in het geval zij vereniging of verder gesprek wil en daaraan een appel toe te voegen tot eenheid.

De vergadering stemt hiermee in.

Deputaten ACOBB worden bedankt voor hun bijdrage.

Artikel 4.25: Besluit Voortzetting contact met de GK(d)D.

13-10-2012

Materiaal:

Document 10.189: Conceptbrief van de generale synode aan de GK(d)D, met een amendement van de broeders H. Folkers en H.J. Mooibroek en een amendement van ds. S. de Marie.

Overwegingen:

1. Christus wil dat wij blijven meewerken aan Zijn kerkvergaderend werk, Joh. 10:16, 17:21; Ef. 4: 4; Kol 3:15, art. 27 en 28 NGB.
2. De synodebesluiten m.b.t. eenwording met GK(D) Dalfsen (document 10.113) zijn schriftelijk kenbaar gemaakt en mondeling doorgesproken met de kerkenraad van GK(d)Dalfsen (document 10.155).
3. In zijn brieven van 3 september 2012 (document 10.159) en die welke is ontvangen op 14 september 2012 (document 10.171), schrijft de kerkenraad van GK(d)Dalfsen dat hij zich nog beraadt op het vervolg.
4. In zijn brief van 28 september 2012 (document 10.183) schrijft de kerkenraad van GK(d)Dalfsen onder meer dat de Generale Synode in de publicatie in De Bazuin van 19 september selectief en onjuist is te werk gegaan, en refereert in deze brief niet aan de brief welke het moderamen aan de GK(d)Dalfsen (document 10.172) heeft gezonden.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, zendt de onderstaande brief naar de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen, als antwoord op de ontvangen brieven over het vervolg na de genomen synodebesluiten m.b.t. eenwording en het gesprek met de synodecommissie daarover.

Grond:

De Gereformeerde Kerken in Nederland behoren te doen al wat hun mogelijk is om de eenheid te bereiken met hen die één behoren te zijn (art. 27 en 28 NGB) en daarbij naar vermogen zorg te dragen voor een juiste weergave van de inhoud van de contacten.

Dit besluit wordt met 10 stemmen voor en 2 tegen aangenomen

Tekst van de brief (document 10.193):

Aan: Kerkenraad Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen
De heer B. Lourens

Datum: 13 oktober 2012

Betreft: **Voortzetting contact**

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,

Na het gesprek van u met onze commissie op 9 juli 2012, uw brief van 3 september 2012, uw brief welke wij op 14 september 2012 ontvingen, de antwoordbrief van het moderamen van 15 september 2012 en uw brief van 28 september 2012 zijn er geen verdere contacten geweest.

U heeft in het gesprek met de commissie en in uw daarop volgende brieven aangegeven u nader te willen beraden over het vervolg. In uw brief van 28 september schrijft u dat u met leedwezen heeft kennis genomen van het verslag van het gesprek over eenwording in De Bazuin van 19 september 2012. In deze brief vraagt u: “Wat beweegt u toch, broeders, om op deze wijze te handelen?”

Uw vraag wat ons beweegt willen we graag beantwoorden. Daartoe nemen we over wat het moderamen u schreef in zijn brief van 15 september, als antwoord op uw brief welk we 14 september ontvingen. “Ons motief voor de publicatie van onze contacten is om inzicht te geven in de voortgang daarvan. Dat is van belang voor het meeleven en de gebeden. Diverse malen heeft de synode voorbede gevraagd voor ons gesprek en in erediens ten worden er gebeden opgezonden tot onze hemelse Vader. Het laatste gesprek heeft geen nieuwe openingen geboden. Inzicht verstrekken is van belang zodat de gemeenten en de kerkleden gericht kunnen meeleven en bidden, en er geen verkeerde ideeën kunnen postvatten. Daarin heeft de synode naar de kerken toe haar verantwoordelijkheid. De synode heeft daarom na een bespreking hierover op haar laatste synodevergadering besloten publicatie niet uit te stellen.

Het open gesprek, waarvoor u als kerkenraad naast de synodecommissie ook drie vertegenwoordigers van uw eigen gemeente had uitgenodigd, had geen speciaal vertrouwelijk karakter, er zijn ook geen vertrouwelijke zaken aan de orde geweest. De bespreking van de rapportage ervan ter synode is ook niet in comité geweest, Bovendien zijn de synodevergaderingen voor onze gemeenteleden en buitenlandse contacten openbaar en dienen we hierom transparant te zijn.

Omdat het slechts om een korte samenvatting gaat zien we niet in dat deze openheid u als kerkenraad en uw gemeente kan kwetsen of schaden, evenmin als onze gemeenten en ons kerkverband. We spreken toch open en eerlijk, ons ja zij ja en ons nee zij nee.

Het publiceren van brieven aan de synode is een gebruikelijke zaak. In De Bazuin, ons landelijk kerkblad, zijn brieven van en aan andere kerkgenootschappen gepubliceerd, ook in de acta van de Generale Synode staan brieven gepubliceerd, zoals de brief van 16 oktober 2009 van de GS Emmen aan u.

Zoals u bekend, zijn wij ervan overtuigd dat onze Here Christus wil dat al de zijnen zich in één lichaam verenigen, Joh. 10:16, 17:21; Ef. 4: 4; Kol 3:15, art. 27 en 28 NGB. Wij bidden Hem om verhooring van de gebeden daartoe.”

In uw brief van 28 september schrijft u tevens dat uw preses, Ds. E. Heres, ten aanzien van de samenstelling van de gemeente het volgende heeft gezegd: “dat is nu juist het punt waarop de kerkenraad nu al een paar jaar mee geconfronteerd is. De situatie in de gemeente. Daar komt bij wat we op dit punt ook juist hebben gezien in een uit elkaar vallende gemeente. Juist vanwege de koers van de kerkenraad. Om zijn christelijke roeping te volgen. We hebben als gevolg daarvan zo’n 30 leden verloren. *En we vrezen nu dat deze stap, gelet op wat we nu meemaken in de afgelopen maanden van de synode van DGK, in de gemeente dezelfde onrust terugkeert.*”

Het verslag van onze contacten in De Bazuin van 30 september vat dit punt als volgt samen: “Dalfsen stelt dat bij een vereniging naar de kerkorde met DGK op dit moment leden bij hen dreigen weg te lopen.”

Aan het einde van deze brief schrijft u dat de Generale Synode in de publicatie in De Bazuin van 19 september selectief en onjuist is te werk gegaan. U beëindigt uw brief met te schrijven dat het u verdriet doet genoodzaakt te zijn langs deze weg de vinger te leggen bij een handelwijze die schade aanricht tussen broeders.

Het verslag in De Bazuin is een samenvatting op hoofdlijn, die in overeenstemming is met het citaat van de woorden van Ds. E. Heres dat u in uw brief geeft. Hiervoor zijn dezelfde samenvattende woorden gebruikt als de preses tijdens het gesprek met u heeft uitgesproken zonder enig bezwaar van uw kant. Wij kunnen dit niet zien als selectief of onjuist.

In dit verband brengen we nogmaals gaarne ons verzoek aan u onder uw aandacht om samen uit te spreken het hartelijke voornemen te hebben om binnen de periode van één jaar over te gaan tot volledige kerkelijke eenheid in een samenleving op basis van de Gereformeerde kerkorde, en dat u en wij na deze gezamenlijke uitspraak alles in het werk zullen stellen dat in deze periode alle belemmeringen tot deze

kerkelijke eenheid zo snel mogelijk weggenomen zijn (ons besluit 3, genomen op 31 maart en u toegezonden op 5 april).

Broeders, wat zou het een zegen van de HERE zijn als u met de hele gemeente zou komen tot vereniging met onze kerken. Het is onze bede, hoop en verlangen dat u ons verzoek accepteert om zo spoedig mogelijk te komen tot kerkelijke eenheid. Wij hopen dat u van uw kant ook begrijpt dat het ons teleurstelt dat wij nog geen reactie van u hebben ontvangen. Zie dit laatste niet als een verwijt maar als een uiting van ons verlangen om samen als één lichaam de Here te dienen.

Wij, de Generale Synode, nodigen u daarom uit om alsnog op ons verzoek in te gaan. Want De Gereformeerde Kerken in Nederland willen al wat mogelijk is doen om de eenheid te bereiken met hen die één behoren te zijn (art. 27 en 28 NGB).

Wij geven u, nu vandaag de Generale Synode gesloten wordt, hier de mogelijkheden van voortzetting van het contact.

Als de uitkomst van uw beraad is dat u wenst te spreken over vereniging met De Gereformeerde Kerken in Nederland kunt u zich wenden tot de kerkenraad van de naburige kerk; dat is de gemeente te Zwolle. Het postadres van die gemeente is de scriba: broeder E Korevaar, Verlengde Kerkweg 19, 8091 EW te Wezep.

Als u het besluit tot vereniging nog niet wenst te nemen maar wel daarover wenst door te spreken, kunt u voor nader overleg contact opnemen met onze deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen. Het postadres van deze deputaten is: broeder G.H. Plaggenmars, Hesselinkkamp 11, 7692 AS te Mariënberg.

Wij wensen u bij uw overleg toe de vreze des HEREN en Zijn wijsheid (Spreuken (9:10).

Met hartelijke broedergroeten,

Namens de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Bespreking:

Omdat de preses zelf indiener is van een amendement geeft de preses de voorzittershamer over aan de assessor. De broeders A. van Egmond en J.A. Bazuin worden uitgenodigd om aan de tafel te komen zitten en worden samen met afgevaardigde broeder G.H. Plaggenmars als deputaten ACOBB welkom geheten.

Daarna krijgt ds. De Marie als indiener van het laatst ingediende amendement het woord voor een toelichting. Hij stelt voor om beide amendementen gezamenlijk te bespreken. Hij licht toe dat het duidelijk mag zijn dat er vanzelfsprekend begrip is voor het bijeenhouden van de kerkleden in de kerk te Dalfsen, maar acht dit nu niet relevant voor deze brief.

Broeder H. Folkers licht het eerste amendement toe en stelt dat het erg belangrijk is om onze vriendelijkheid te tonen door juist de betreffende zin "Broeders we begrijpen uw zorgvuldigheid ten aanzien van het informeren en communiceren met uw gemeente en hebben ook begrip en oog voor het feit dat u alles wat is gepasseerd zorgvuldig wilt afwegen, om zodoende geen schaap van uw gemeente achter te laten en de eenheid van de kudde te bewaren." erin te zetten. Ook de zin dat de weg naar verenigen loopt via de meerdere vergaderingen is volgens hem belangrijk om daarmee aan te geven dat het niet de kerkenraad van DGK Zwolle alleen is die over verenigen met de GK(d)D gaat, maar het hele kerkverband. Broeder H.J. Mooibroek sluit zich hierbij aan en benadrukt dat de ambtelijke moeite van Dalfsen, namelijk dat er mensen dreigen weg te lopen als ze één met ons worden, ons ter harte moet gaan en hen daarin ook tegemoetkomen door dat ook te benoemen.

Deputaten ACOBB betuigen hun instemming met het amendement van ds. De Marie.

Een afgevaardigde merkt op dat het oorspronkelijke concept te zakelijk was. Verder is niet het belangrijkste dat wij samen optrekken, zoals in het eerste amendement staat, maar dat we in één lichaam de Here dienen. De indieners menen dat zij dit ook zo bedoeld hebben. Een ander wijst erop dat de kerk van Zwolle voor Dalfsen het aanspreekpunt is omdat ze als naburige gemeente van het kerkverband de zaak op de classis kan brengen. De volgorde moet duidelijk zijn. Verder wordt opgemerkt dat wij Dalfsen gedurende het hele gesprek al overduidelijk tegemoet komen in onze intentieverklaring om één te worden, waarop we van hun kant nog steeds geen antwoord hebben ontvangen.

Vervolgens wordt eerst de brief met het amendement van ds. De Marie in stemming gebracht.

Deze brief wordt met 10 stemmen voor en 2 tegen aangenomen. Daarmee is het besluit om de brief te zenden ook met 10 stemmen voor en 2 tegen genomen.

Daarmee vervallen het eerste concept en het eerste amendement en is de brief zoals geamendeerd door ds. De Marie vastgesteld.

De broeders A. van Egmond en J.A. Bazuin worden ten slotte bedankt voor hun bijdrage.

Vervolgens geeft de assessor de voorzittershamer weer terug aan ds. S. de Marie.

Artikel 4.26: Vaststelling brief aan GKv.

14-04-2012

Materiaal:

1. Document 10.001: Brief van de GS Harderwijk 2011 van de Gereformeerde Kerken in Nederland (GKv), dd. 30 juni 2011
2. Document 10.110-concept: Concept brief aan de GKv.

Overwegingen:

1. In onze brief van mei 2010 hebben we de GKv opgeroepen terug te keren naar de Schriftuurlijke paden en de wens uitgesproken weer eenheid in waarheid te kunnen ervaren.
2. Dat onze brief zeker geen afwijzende brief genoemd kan worden.
3. Dat het ook met het oog op de buitenlandse kerken goed is de genoemde zaken opnieuw aan te geven.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt besluit de GKv de onderstaande brief (document 10.110, 2012-04-14) te sturen.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Document 10.110, 2012-04-14: Brief van GS Hasselt aan GKv.

Aan: De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt Ede 2014
Postbus 770
3800 AT Amersfoort
Email: synode@gkv.nl

Datum: 14 april 2012

Betreft: **Uw besluit inzake onze oproep en wens aan u**

Geachte synode,

Uw brief van 30 juni 2011 hebben we in goede orde ontvangen.

U schrijft daarin dat u kennis genomen heeft van onze brief van 21 mei 2010.

In uw bijgevoegde besluit naar aanleiding van onze brief zegt u dat u met verdriet berust in de afwijzende houding van onze kerken en dat u niet meer inhoudelijk zult reageren.

Uw antwoord doet ons verdriet.

Onze brief van 21 mei 2010 was ingegeven door onze liefde voor u. Zo veel jaren hebben we samen opgetrokken. Zo veel familie, vrienden en bekenden behoren tot uw kerkgemeenschap.

Wij missen u allen. Maar bovenal doet het ons verdriet dat wij u als kerkgemeenschap zien afdwalen van Gods Woord.

Zo graag zullen we weer samen met u allen leven tot eer van onze God.

Daarom schreven we u, gaven we u uitvoerige bewijzen dat in uw kerken hoe langer hoe meer het enig zalig makende fundament van Gods Woord verlaten wordt.

In het begin van onze brief aan u d.d. 21 mei 2010, waarmee de synode te Emmen uw brief d.d. 14 oktober 2008 beantwoordde, schreven we:

“We hebben in uw brief gelezen dat u zich beroepen heeft op Gods grootheid en dat u gebeden heeft om gesprek. Maar de vraag is dan: waarover, want u noemt geen enkel onderwerp. Met deze brief reiken wij u graag de helpende hand. Vanwege onze liefde voor u en onze bewogenheid met u, vragen wij met deze brief uw aandacht voor het volgende:

1. Inleiding: Verlangen naar eenheid in het ware geloof.
2. Schriftkritiek neemt het fundament onder de kerk weg.
3. De Nieuwe Bijbel Vertaling leidt op een dwaalweg.
4. Het vierde gebod van onze God: Gedenk de sabbatdag dat gij die heiligt.
5. Het zevende gebod van onze God: Gij zult niet echtbreken.

6. Het avondmaal is voor leden van de kerk.
7. Kerkelijke eenheid ten koste van Gods Woord is verkeerd.
8. Oproep: Keer terug tot trouw aan de Almachtige.
9. Wens: Samen in eenheid van het ware geloof onze God en Vader dienen.”

Aan het slot van deze brief uit 2010 schreven wij u:

“In deze brief doen wij daarom een dringende oproep aan u om terug te keren naar de Schriftuurlijke paden die u vroeger wel bewandelde en waar uw en onze synode van Amersfoort West 1967 toen zo duidelijk voor gekozen heeft. U schreef ons dat u in uw gebed tot onze God en Vader heeft gebeden om heelheid, verzoening, gesprek. In vertrouwen op God, de kenner en bewerker van onze harten. U schreef dat u zich wil toevertrouwen aan Zijn wil. Dat geeft ons de vrijmoedigheid om u te vragen dat u zich bezint op de weg die u nu gaat en dat u de besluiten die in strijd zijn met Schrift en belijdenis wegneemt uit het midden van uw kerken. Daar zal een grote zegen van uitgaan en dat zal veel blijdschap geven op de aarde en in de hemel. We kunnen u melden dat ons gebed tot inkeer van onze broeders en zusters in de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt geregeld opstijgt tot de troon van onze almachtige God die in Christus onze Vader is en die de gebeden van Zijn kinderen hoort en verhoort. Wij schrijven u deze brief omdat ons hart naar u uitgaat. Met velen van u hebben wij tot voor enige jaren geleden samen aan die ene avondmaalstafel gezeten. Geve de Here toch nog herstel van die geschonden verhoudingen in de weg van het ware geloof, omdat Christus ons oproept tot het doen van de wil van onze Vader die in de hemelen is.”

Uw beantwoording op deze brief beperkt zich nu tot uw beoordeling dat wij “een afwijzende houding” tonen, waarin u besluit met verdriet te berusten.

Onze oproep aan u om terug te keren tot trouw aan God de Almachtige was welgemeend. En die oproep herhalen we nu weer. Want we zijn ervan overtuigd dat de HERE God een Vader wil zijn voor allen die Hem zoeken in waarheid.

We hopen van ganser harte dat u de HERE om de leiding van Zijn Geest vraagt bij het lezen van onze brief. We vragen u onze oproep tot trouw aan de HERE serieus te nemen en Hem om hulp te vragen. Want de HERE luistert naar elke welgemeende vraag om Zijn hulp.

Dat zegt Hij Zelf in Zijn Woord:

Leer mij, HERE, uw weg, opdat ik in uw waarheid wandele; verenig mijn hart om uw naam te vrezen (Ps. 86:11);

Zoekt de HERE, terwijl Hij Zich laat vinden; roept Hem aan terwijl Hij nabij is (Jes. 55:6).

Met hoogachting en hartelijke groet,

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Artikel 4.27: Vaststelling brief aan de GK Kampen (Ichthus).

14-04-2012

Materiaal:

1. Document 10.013, 2011-11-11: Brief van de GK Kampen (Ichthus).

Aan de Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Van: Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus)

Betreft: brief van de Synode van DGK Emmen 2009-2010 d.d. 16 oktober 2010

Kampen, 11 november 2011

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,

Onze raad heeft het schrijven d.d. 16 oktober 2010 van de Synode van uw kerken (Emmen 2009-2010) ontvangen. Van onze kant willen we daarop reageren met onderstaande opmerkingen.

Wij betreuren dat er kennelijk in de communicatie iets is misgegaan. Dat onze raad niet expliciet heeft gereageerd op C.q. verwezen heeft naar het schrijven van uw deputaten aan onze raad d.d. 9 januari 2010 mag u als een omissie in de correspondentie beschouwen.

Waar uw deputaten zelf tevoren hebben aangegeven dat een gesprek tussen uw kerken en onze raad afhankelijk was van de goedkeuring van uw synode, heeft onze raad eerst die goedkeuring willen afwachten.

Dat dit van onze kant niet helder gecommuniceerd is, constateren wij uit uw reactie.

Voor het verdere in uw brief betreuren wij het, dat u blijft bij uw beschuldigingen c.q. suggesties over het gesprek dat uw deputaten met onze predikant in het bijzijn van ds. Van der Wolf hebben gevoerd en dat u niet bereid bent die - ook publiek - in te trekken. Naar het oordeel van deze predikanten verwarren de deputaten conclusies die zij zelf uit wat zij meenden te horen getrokken hebben, met wat er feitelijk is opgemerkt. Wij houden staande wat in ons vorig schrijven daarover gezegd is.

Wat betreft de aanvankelijke bereidheid van onze raad om een gesprek tussen uw kerken en onze raad te overwegen en onze later afzien daarvan op het voorstel van uw synode, daarin hoeft u geen tegenstelling of inconsequentie te zien. Dat heeft alles te maken met zowel de ontwikkelingen in uw eigen kerkverband (en de nieuwe interne scheuring die zich toen voordeed in Zwolle) als met de voortgaande ontwikkelingen in ons intussen gegroeid kerkverband (waarin wij kerkelijk ons verbonden hadden met gemeenten die door u niet geaccepteerd werden). Wij achten dat voldoende uiteengezet in ons schrijven van 23 juli 2010. Vandaar ons voorstel, om dat gesprek op te tillen tot niet maar met alleen onze kerkenraad maar met ons kerkverband. Wij blijven het ten zeerste betreuren dat uw kerken de deur voor een gesprek met ons kerkverband definitief op slot hebben gedaan door uw synode-uitspraak dat een gesprek met de GKN onmogelijk is vanwege de kerken Zwijndrecht e.o., Hardenberg (Matrix) en Zwolle (Vijverhoeve) die zich in ons kerkverband bevinden. Wij achten die blokkade in strijd met de oecumenische opdracht van Christus' kerk. Het lijkt ons van belang dat wij die hoofdzaak voor ogen houden en ons niet verliezen in bijzaken.

*Wij wensen u wijsheid van Gods Geest toe in al uw beraadslagingen en besluiten.
Met broedergroet, namens de raad voornoemd, E.Hoogendoorn-preses, E.Vogel-waarnemend scriba.*

2. Document 10.111-concept: Concept brief aan de GK Kampen (Ichthus).

Overwegingen:

1. We zijn blij dat de GK Kampen (Ichthus) de miscommunicatie erkent.
2. Het is teleurstellend dat ze menen dat wij de deur voor hen dicht gedaan hebben.
3. Het is teleurstellend dat ze blijkbaar niet inzien dat ze een verband vormen met scheurkerken, waarbij de Vijverhoeve-gemeente tevens dwaalleer tolereert.
4. Uit de rapportage van deputaten BBK blijkt dat er lasterverhalen over DGK verspreid worden naar de buitenlandse kerken, met als aangewezen bron de gesprekken met de GKN.
5. Dat we altijd eenheid moeten zoeken met hen die op hetzelfde fundament staan.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 26 november 2011 te Hasselt, besluit de GK Kampen (Ichthus) de onderstaande brief (document 10.111, 2012-04-14) te sturen.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen

Document 10.111, 2012-04-14: Brief van GS Hasselt aan GK Kampen (Ichthus).

Aan: Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus)
De heer J.A. de Wit

Datum: 14 april 2012

Betreft: **De mogelijkheid van contact, uw brief van 11 november 2011**

Geachte kerkenraad,

Uw brief van 11 november 2011 hebben we in goede orde ontvangen.
U schrijft in uw brief onder meer dat u de oneffenheden tussen ons tengevolge van miscommunicatie betreurt. Deze uitspraak waarderen wij. Ook wij betreuren deze miscommunicatie.
Ook schrijft u over het gesprek van uw predikant met onze deputaten. We constateren dat er een blijvend verschil in beleving is omtrent dat gesprek. Dat betreuren wij. We hopen dat dit geen blijvende belemmering zal zijn bij onze pogingen om te komen tot verdere contacten.

Voorts schrijft u dat u het ten zeerste betreurt dat wij de deur voor uw kerken definitief op slot hebben gedaan omdat wij niet kunnen spreken met uw zusterkerken in Zwijndrecht, Hardenberg en Zwolle. U acht deze blokkade in strijd met de oecumenische opdracht van de kerk van Christus. U houdt daarbij ons voor dat deze opdracht de hoofdzaak is voor samensprekingen, en dat belemmeringen zoals schorsingen en scheuringen slechts bijzaak zijn.

Allereerst willen wij opmerken dat het uw oordeel is dat de deur definitief op slot zou zitten. De synodeuitspraak waar u in uw brief op doelt, geeft aan dat er meer nodig is dan een gesprek. Wij schreven in onze brief van de GS Emmen dd. 21 juni 2010 dat we in deze situatie geen opdracht mogen verstrekken om een gesprek aan te gaan. De reden werd erbij vermeld.

Deze brief aan u eindigde met de uitspraak "Het is onze oprechte wens en bede tot de Here dat Hij wegen opent waardoor allen bijeen vergaderd worden die hem oprecht willen volgen en dienen."

We geven u graag aan dat voor ons een blokkade nooit definitief behoeft te zijn. Want met elke gemeenschap die wil staan op het hechte fundament van Schrift en belijdenis zoeken wij contact. Dat geldt voor u en uw zusterkerken. In de weg van bekering en geloof kunnen zelfs de grootste tegenstellingen overbrugd worden.

De Gereformeerde Kerken verlangen in Nederland naar eenheid met allen die metterdaad willen staan op het fundament van Gods Woord en die daarnaar willen samenleven volgens de Dordtse kerkenorde.

Als die wil oprecht aanwezig is zal blijken dat alle tegenstellingen en zonden en gebreken overwonnen kunnen worden. Dat geldt voor ons kerkverband en ook voor u en het kerkverband waarvan u deel uitmaakt. Dan zullen bij het licht van Gods Woord de schorsingen en scheuringen bespreekbaar zijn en kunnen we spreken over de dwaalleer die in de Gereformeerde Kerk te Zwolle e.o. (De Vijverhoeve) uitgedragen wordt in hun brochure. Want daarin wordt onder meer beweerd dat het adres van de kerk van Christus niet is aan te wijzen, daardoor wordt het gezag van ambtsdragers en de waarde van het kerkverband gerelativeerd. Bovendien wordt afgedaan aan de eis van geloofsgehoorzaamheid in het kader van het verbond. We hopen dat u ook inziet dat deze opvattingen onjuist zijn en in tegenspraak zijn met ons geloof zoals we dat belijden in de artikelen 15, 27-32 van de NGB.

Overigens bereiken ons via geruchten en geschriften (artikel op www.eeninwaarheid dd. 28-01-12 en het rapport van deputaten van de VGKSA) aanwijzingen dat uw kerkverband ons niet ziet staan op het ware fundament van Gods Woord en de belijdenis van de kerk.

Wij zouden graag van u rechtsreeks willen horen of dit op waarheid berust en indien dit zo is, welke gronden u daarvoor heeft.

Wij danken u dat u ons de wijsheid van Gods Geest toewent bij onze beraadslagingen en besluiten. Dat doet ons goed.

Alleen met de hulp van onze God en op basis van Zijn Woord zullen we tot elkaar kunnen komen, de dwalingen overwinnen en de kerkscheuringen ongedaan maken. De oecumenische opdracht om eenheid te zoeken met hen die daadwerkelijk leven naar Schrift en belijdenis staat ons helder voor ogen.

We wensen u toe dat het Woord van de Christus rijkelijk in u woont, zodat wij in alle wijsheid elkaar weer bij dat Woord kunnen vinden.

Met hoogachting en hartelijke groet,
De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Als antwoord op deze brief ontving de GS Hasselt het volgende antwoord van de Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus)

Document 10.151, 2012-07-17: Antwoord brief van de GK Kampen (Ichthus).

Van: Gereformeerde Kerk Kampen (Ichthus)

Aan de Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland
Scriba dhr. C.A. Teunis.

Betreft: brief van uw Synode d.d. 14 april 2012

Kampen, 17 juli 2012

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,

Onze raad heeft het schrijven d.d. 14 april 2012 van uw Synode ontvangen.

Uw reactie stelt de kerkenraad teleur.

De raad ziet er van af om, na alles wat er over en weer gezegd is, nog verder in te gaan op uw hetgeen u in uw brief aandraagt. Een herhaling van zetten lijkt ons niet zinvol. Uw standpunten zijn duidelijk maar ze vervullen de raad wel met zorg.

Voor uw wens om wat te willen horen over de mening van ons kerkverband omtrent bepaalde geruchten die u bereiken, verwijzen wij 1.1 naar het kerkverband zelf dat voor zichzelf kan spreken.

Wij wensen u nogmaals de wijsheid van Gods Geest toe.

De Here geve u inzicht om in al uw beraadslagingen en handelingen Zijn wil te verstaan en te doen.

Met broedergroet, namens de raad voornoemd,

E. Hoogendoorn, preses J. Bruijne, waarnemend scriba.

HOOFDSTUK 5 - OPLEIDING

Artikel 5.01: Behandeling rapport OtdDdW deel A. Voorstel 4.1.

17-12-2011

Materiaal:

1. Document 5.001: Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords 2011, deel A.
2. Document 5.003: Studiegids Opleiding tot de Dienst des Woords 2010-2012.

Voorstel 4.1.

betreffende het Concept Statuut Opleiding.

Overwegingen:

1. Instructie 18 en 19 vragen om tot een regeling voor toezicht houden te komen en het opstellen van een Statuut voor de opleiding.
2. Deputaten dienen zich bezig te houden met het besturen van de Opleiding, d.w.z. dat zij zorgen voor de instandhouding van de Opleiding, het toezicht op het gereformeerde karakter, het toezicht op de onderwijskwaliteit, het fungeren als beroepsinstantie, het beheer van de financiën, overige facilitering van de Opleiding, voorlichtingsactiviteiten en de rapportage naar de generale synode.
3. Het College van Opleiding, onder leiding van de opleider, dient zich bezig te houden met het inrichten en uitvoeren van het onderwijs, de toelating en de begeleiding van de studenten, de voortgang, de beoordeling, studieadviezen en de presentatie naar buiten van inhoudelijke zaken die de opleiding en/of de studie betreffen.
4. Beide bovengenoemde overwegingen wijken af van de besluiten van de generale synode Emmen 2009/2010:
 - a) Artikel 43, besluit 1: deputaten verlenen een kandidaat student toegang tot de Opleiding, in plaats van de opleider;
 - b) Artikel 45, besluit 1: deputaten geven een onderwerp op voor de presentatie van de studenten tijdens de generale synode, in plaats van het College van Opleiding;
 - c) Artikel 52: deputaten geven een onderwerp op voor de presentatie van de studenten wanneer de generale synode in een jaar niet bijeenkomt en deputaten geven een studieadvies aan de studenten, in plaats dat het College van Opleiding het onderwerp op geeft en de opleider het studieadvies geeft.
5. Het aantal voorgeschreven overleg momenten tussen deputaten en opleider c.q. College van Opleiding wordt als veel ervaren, waardoor de aandacht van onderwijs naar vergaderen verschuift. In het begin van verzelfstandiging nuttig, maar in het vervolg moet het met minder kunnen. Besluit generale synode Emmen 2009/2010, artikel 55, besluit 2.2 en 3.3: minimaal tweemaal per jaar een evaluatiegesprek met deputaten en een evaluatiegesprek met het gehele College van Opleiding met deputaten.
6. Het Statuut Opleiding bevat diverse arbeidsrechtelijke bepalingen waarbij voorkómen dient te worden dat als zaken verkeerd lopen, deze juridische verkeerde consequenties zouden kunnen hebben. Toetsing aan het burgerlijk wetboek is gewenst. Daarom is juridische controle van de inhoud van het Statuut Opleiding zeer aan te bevelen.
7. Het aangepaste Statuut Opleiding is van belang voor de directe voortgang van de Opleiding.
8. In artikel 18 en 19 KO zijn twee verschillende taken geformuleerd die in het voorlopig Statuut zijn samengevoegd. De taak tot financiële ondersteuning van studenten zou bij voorkeur los moeten staan van de Opleidingstaak.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit het concept Statuut Opleiding, waarin de regeling voor toezicht houden op het College van Opleiding is opgenomen, voorlopig vast te stellen en de besluiten van de generale synode van Emmen 2009/2010 betreffende Artikel 43, besluit 1 en Artikel 45, besluit 1 en Artikel 52 en Artikel 55, besluit 2.2. en 3.3 te laten vervallen.

Dit besluit wordt met 8 stemmen voor en 1 tegen genomen. De deputaten broeders R. ten Have, L. Menninga en C.A. Teunis blijven buiten stemming.

Het concept Statuut Opleiding is opgenomen in bijlage C van het rapport van deputaten.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit het moderamen op te dragen het Statuut Opleiding, na verwerking van het, vóór 30 december 2011 nog in te dienen commentaar van de afgevaardigden, door een jurist te laten controleren. Daarna kan het opnieuw voorgelegd worden voor definitieve vaststelling.

Dit besluit wordt met 9 stemmen voor genomen. De deputaten broeders R. ten Have, L. Menninga en C.A. Teunis blijven buiten stemming.

Besluit 3:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit het moderamen op te dragen met een voorstel te komen voor een regeling waarin de financiële ondersteuning van studenten losgekoppeld wordt van de Opleiding.

Dit besluit wordt met 9 stemmen voor genomen. De deputaten broeders R. ten Have, L. Menninga en C.A. Teunis blijven buiten stemming.

Gronden:

1. Een scheiding van taken, namelijk opleiden door het College van Opleiding en faciliteren en toezicht houden door deputaten, is in lijn met de inrichting van de Theologische Universiteit, voorheen Theologische Hogeschool, van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt te Kampen.
2. Toelating, begeleiding en advies waren een zaak van de senaat, voorgezeten en vertegenwoordigd door de rector.
3. Een dergelijke scheiding van taken bevordert een helder contact met de studenten. De communicatie naar de studenten toe wordt eenduidig. Opleider en docenten hebben een andere band met de studenten dan deputaten. Moeilijke en vertrouwelijke zaken kunnen door opleider en docenten, vanuit hun verantwoordelijkheden, tegen een achtergrond vanuit hun kennis van personen en zaken op een passende manier besproken worden.
4. De aangebrachte scheiding van taken op hoofdlijnen doet recht aan de functie van deputaten als beroepsorgaan tussen College van Opleiding en de generale synode.
5. Een dergelijke scheiding van taken voorkomt doublures in de uitvoering. Tot nu toe werden verschillende activiteiten dubbel gedaan: door deputaten en door de opleider, in overleg en/of samenwerking met de docenten. Het voorkomen van doublures leidt tot een effectiever omgaan met de kostbare beschikbare tijd van allen, zowel deputaten als het College van Opleiding.
6. Een dergelijke scheiding beperkt de noodzakelijke contactmomenten tussen opleider en deputaten. Daardoor levert die taakverdeling een bijdrage aan de noodzakelijke vermindering van werkdruk van de opleider.
7. Evaluaties moeten functioneel zijn en dat eenmaal per jaar een evaluatie met opleider apart en met het College van Opleiding behoort in het algemeen voldoende te zijn.
8. Besluit 1 van artikel 43 GS Emmen kan vervallen, omdat in het Statuut Opleiding in artikel 5.1.1 en 5.1.3 is opgenomen waar de student zich kan aanmelden en wie beoordeelt of hij wordt toegelaten tot de opleiding.
9. Besluit 1 van artikel 45 GS Emmen kan vervallen, omdat in het Statuut Opleiding in artikel 5.5.1 is opgenomen dat de student elk jaar een presentatie dient te houden en dit publiek zal doen in het jaar dat de synode bijeenkomt.
10. Artikel 52 GS Emmen kan vervallen, omdat in het Statuut Opleiding in artikel 5.5.1 is opgenomen dat de student elk jaar een presentatie dient te houden en dat het onderwerp door het College van Opleiding wordt opgegeven. Verder is in het Statuut Opleiding in artikel 5.4.2 opgenomen dat de opleider jaarlijks een studieadvies uitbrengt.
11. Artikel 55, besluit 2.2. en 3.3 GS Emmen kan vervallen, omdat in het Statuut Opleiding in artikel 2.7, 3.6 en 3.7 de minimale frequentie van overleggen is aangegeven.
12. Het Statuut Opleiding bevat diverse bepalingen die het arbeidsrecht aanbelangen, waardoor een zorgvuldige, juridisch juiste, formulering noodzakelijk is.
13. De voortgang van de Opleiding is gediend met de hoofdlijnen van het nieuwe Statuut Opleiding.

Bespreking:

Namens het deputaatschap nemen de broeders C.A. Teunis, R. ten Have, J. C. Sikkens, en later broeder M.S. Godschalk, plaats aan de tafel en krijgen gelegenheid om hun rapport eventueel mondeling toe te lichten.

Broeder C.A. Teunis wijst erop dat het belangrijkste deel van dit rapport het aangepaste Statuut van de Opleiding is. Dit vormt de basis van de Opleiding. Hij memoreert dat we om ons heen de afval van Gods Woord zien en dat dit de verschillende kerkgenootschappen ook niet voorbijgaat. Dat heeft dan ook zijn effect op de opleiding van onze studenten met betrekking tot meer inspanning en hogere kosten. Hij kondigt aan dat eind december 2011 nog een aanvullend rapport zal verschijnen met een begeleidende brief die ingaat op de vereiste uitbouw van de huidige opleiding.

Vervolgens wordt het rapport in bespreking gegeven.

Broeder H.J. Mooibroek merkt op dat deputaten blijkbaar de taken uit artikel 18 en 19 KO hebben samengevoegd. Hij pleit echter voor een scheiding van taken en had verwacht hiervoor een voorstel te vinden in het Statuut Opleiding. De taak tot financiële ondersteuning van studenten zou los moeten staan van de Opleiding. Verder adviseert hij een juridische controle van het Statuut Opleiding omdat er volgens hem definities ontbreken en er arbeidsrechtelijke regelingen in staan.

Broeder M.A. Sneepp vraagt naar de visie op de continuïteit van de Opleiding, of er voldoende aandacht is voor de kerkgeschiedenis ten aanzien van de Vereniging van 1892, en hoe er toezicht gehouden wordt op de docenten. Broeder C.A. Teunis antwoordt dat het loskoppelen van de taken uit artikel 18 en 19 een taak van de synode is en dat het Statuut Opleiding geen juridische check ondergaan heeft.

Wat betreft de continuïteit van de Opleiding wordt erkend dat de mankracht beperkt is, maar er zal toch een voorstel komen tot uitbreiding omdat de nood dringt. Aandacht voor 1892 is verdisconteerd onder KG3 van de studiegids. Toezicht op docenten wordt gehouden zoals gerapporteerd middels het bezoeken van colleges en jaarlijks overleg met de docenten.

Artikel 5.02: Financiële Verantwoording van Deputaten OtdDdW. Voorstel 4.2 en 4.3.

17-12-2011

Materiaal:

1. Document 5.001: Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords 2011, deel A.
2. Document 10.012: Kascontrole Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords 2009-2010.

Voorstel 4.2.

Aanwijzing van een Classis voor controle van de financiële verantwoording van de penningmeester van Deputaten OtdDdW.

Overweging:

1. De vormgeving van het verslag van baten en lasten over 2010 in het rapport van deputaten OtdDdW verdient boekhoudkundig gezien verbetering.
2. De gebruikte terminologie (boeken en bibliotheek, waar bedoeld wordt financiële verantwoording en bibliotheek) is verwarrend.
3. Afwisseling in de controle werkt mee aan versteviging van het draagvlak binnen de kerken en objectiviteit van de controle.
4. Besloten is om weer, zoals vanouds, elke drie jaar een Generale Synode samen te roepen, waardoor de te controleren periode een jaar langer wordt.
5. De bibliotheek bevat nog geen boeken en vormt op dit moment nog geen 'bezitting'.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit de penningmeester van deputaten OtdDdW op te dragen in overleg met broeder H.J. Mooibroek te komen tot een duidelijke boekhoudkundig verantwoorde weergave van baten en lasten in het rapport en tevens de terminologie aan te passen.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit voor het controleren van de financiële verantwoording van de penningmeester van het

deputaatschap OtdDdW, de classis Zuid-West aan te wijzen, die in haar midden een kerk aanwijst die de financiële verantwoording zal controleren voor de boekjaren 2011-2013.

Deze besluiten 1 en 2 zijn met 9 stemmen voor genomen. De deputaten broeders R. ten Have, L. Menninga en C.A. Teunis blijven buiten stemming.

Gronden:

1. De opleiding inclusief de bibliotheek is van de kerken.
2. In de controle van de financiële verantwoording komt betrokkenheid van de kerken mede tot uiting.
3. De financiële verantwoording van de periode 2009-2010 is gecontroleerd door een kerk uit de classis Noord-Oost en in orde bevonden.

Voorstel 4.3.

Verzoek om decharge voor deputaten.

Overweging:

1. Het verzoek is om, wat betreft de financiële verantwoording, decharge te verlenen aan het deputaatschap.
2. De controle van de financiële verantwoording van het deputaatschap heeft geen onregelmatigheden aan het licht gebracht.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit decharge te verlenen aan het deputaatschap OtdDdW omtrent het gevoerde financiële beleid over de jaren 2009-2010.

Grond:

De door de penningmeester van het deputaatschap verrichte werkzaamheden zijn in overeenstemming met de instructie.

Dit besluit is met 9 stemmen voor genomen. De deputaten broeders R. ten Have, L. Menninga en C.A. Teunis blijven buiten stemming.

Artikel 5.03: Voorstel benoeming Deputaten Ad artikel 19.

25-02-2012

Materiaal:

Documentnummer 5.012: Moderamenvoorstel tot benoeming van deputaten ten aanzien van de uitvoering van artikel 19 van de kerkorde.

Overweging:

1. Het voorstel is gedaan als antwoord op Besluit 3 van de vergadering op 17 december 2011 dat luidde: *‘Het moderamen op te dragen met een voorstel te komen voor een regeling waarin de financiële ondersteuning van studenten losgekoppeld wordt van de Opleiding.’*
2. Op deze manier wordt de opdracht in artikel 18 KO gescheiden van de opdracht in artikel 19 KO gescheiden.
3. Wat betreft de schriftelijke rapportage over individuele studenten dient de vertrouwelijkheid gewaarborgd te worden.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit het voorstel van het moderamen tot benoeming van deputaten ad artikel 19 van de KO, (document 5.012) te aanvaarden, met één toevoeging aan instructie 15, dat dan in zijn geheel als volgt luidt:

‘Deputaten geven van al hun werkzaamheden en van hun financiële beheer een schriftelijk rapport aan de eerstvolgende generale synode, waarbij de vertrouwelijkheid inzake personen gewaarborgd is; zij

verzenden dat rapport en de bijbehorende verklaring van de controle van de administratie, uiterlijk drie maanden voor de aanvang van de generale synode, aan de samenroepende kerk en de kerken.'

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 5.04: Vaststellen instructie Deputaten Ad Artikel 19 KO.

08-09-2012

Materiaal:

Document 17-v2012-09-08: Concept Instructie Deputaten Ad Artikel 19 KO.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit de geamendeerde concept instructie voor Deputaten Ad Artikel 19 vast te stellen.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

De preses geeft de concept instructie in bespreking.

Een afgevaardigde verzoekt het besluit tot instelling van het deputaatschap op te schorten totdat de noodzaak voor zo'n deputaatschap gevoeld wordt. Deputaten Opleiding verzorgen nu dit werk en hebben hierover veel kennis vergaard, dat nu verloren gaat. Uitgelegd wordt dat deze scheiding op principiële gronden is besloten. De preses illustreert dit met een voorbeeld waarin een deputaat ziet dat een student minder goed functioneert en als gevolg daarvan zich minder zou kunnen gaan inspannen voor de ondersteuning van die student. Bovendien is het een besluit van deze synode waarop hier niet teruggekomen kan worden. Diverse afgevaardigden steunen dit oordeel en wijzen er op dat het een wijs besluit geweest is. Het besluit is niet in strijd met Schrift, belijdenis of KO en daarom is er geen reden om het nu op te schorten.

Enkele wijzigingen van de instructie worden voorgesteld:

- Instructie 5 vanaf de 2^e zin: verwijderen van *'de voortgang van hun studie'* en *'en de besteding van de hun toegekende boekentoelage'* en *'Over deze gesprekken rapporteren zij tijdig schriftelijk aan het deputaatschap Opleiding'*, om de scheiding tussen deputaten Opleiding en deputaten artikel 19 duidelijk te stellen.
- Instructie 10 wordt geheel verwijderd om dezelfde reden.
- Instructie 12: verhogen van de bewaartijd van 2 naar 5 jaar gezien de eisen van de belastingdienst.

De geamendeerde instructie 5 luidt dan: *'Met gegadigden voor steunverlening die zich voor het eerst melden, zal door de deputaten een gesprek betreffende hun schriftelijke aanvraag worden gevoerd. Voorts zullen de deputaten gedurende de periode jaarlijks een of meer gesprekken voeren met de betrokken studenten betreffende hun financiële situatie. Aan studenten aan wie reeds leningen zijn verstrekt en die nog staan ingeschreven aan de Opleiding, wordt ongevraagd een aanvraagformulier toegezonden.'*

Tenslotte stelt de preses voor de geamendeerde conceptinstructie in stemming te brengen.

Deze wordt met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 5.05: Vaststelling Statuut van de Opleiding tot de Dienst des Woords.

25-02-2012 en 29-09-2012

Materiaal:

1. Document 5.013: Concept statuut van de Opleiding tot de Dienst des Woords.
2. Nota mr. T. Pel.

Overwegingen op 25-02-2012:

1. In de synodevergadering van 17 december 2011 is besloten het moderamen op te dragen het Statuut Opleiding, na verwerking van het vóór 30 december 2011 nog in te dienen commentaar van de afgevaardigden, door een jurist te laten controleren. Daarna kan het opnieuw voorgelegd worden voor definitieve vaststelling.
2. Omdat er besloten is om Deputaten Ad Artikel 19 KO in te stellen dient het Statuut op dit punt ook aangepast worden.
3. Het commentaar (document 5.011 van broeder H.J. Mooibroek d.d. 30-12-2011) en de aanpassingen betreffende artikel 19 zijn verwerkt in het voorliggende voorstel.

Besluit op 25-02-2012:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit het voorstel in deze voorlopige redactie aan te nemen en door een jurist te laten controleren ten aanzien van de arbeidsrechtelijke zaken.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Besluit op 29-09-2012:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit het voorlopig vastgestelde conceptstatuut zoals aangepast op advies van de jurist mr. T. Pel (document 5.013) ongewijzigd vast te stellen.

Dit besluit wordt met 10 stemmen voor, 1 tegen, en 1 onthouding genomen.

Het vastgestelde Statuut is weergegeven onder hoofdstuk 12 'Regelingen en instructies'.

Bespreking:

Op 29 september 2012 nodigt de preses de deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords, de broeders M.S. Godschalk, J.C. Sikkens, C.A. Teunis, R. ten Have en L. Menninga, uit aan de tafel te komen zitten, voorzover al niet aan de tafel zittend en heet hen welkom.

Het voorliggende concept statuut is door mr. T. Pel kritisch bekeken en waar nodig aangepast.

Mr. T. Pel is deskundige zowel op kerkrecht gebied als op civiel rechtelijk gebied. De samenwerking was uitstekend.

In de bespreking worden diverse aanmerkingen op de inhoud gemaakt. Deze worden afgewezen omdat er in de GS-zitting van 25 februari 2012 besloten was dit statuut naar inhoud aan te nemen en deze alleen nog op arbeidsrechtelijke aspecten te laten beoordelen door een jurist. Naar aanleiding van de opmerkingen wordt ook gewezen op het feit dat de betreffende passages zo uit de redactie van het statuut van de TU Kampen genomen is, die jarenlang in gebruik is geweest.

Het voorliggende conceptstatuut wordt vervolgens in stemming gebracht en met 10 stemmen voor, 1 tegen, en 1 onthouding genomen.

De nota van mr. T. Pel voor het kritisch bekijken van het Statuut en de docentenovereenkomsten wordt toegelicht door broeder C.A. Teunis en zonder bezwaar door de vergadering goedgekeurd voor betaling.

Artikel 5.06: Presentaties studenten van de Opleiding.

17-03-2012

De preses ds. S. de Marie draagt de hamer over aan de assessor broeder H. Oosterhuis omdat het nu over zijn studenten in opleiding gaat.

De preses broeder H. Oosterhuis nodigt het College van Opleiding, de deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en de twee aanwezige studenten uit om aan de vergadertafel plaats te nemen, voor zover ze al niet aan de tafel zitten.

Aan de tafel nemen vervolgens plaats: de broeders A. van Egmond en T.L. Bruinius van het College van Opleiding (CvO), de broeders J.C. Sikkens, A.H. Ramaker en M.S. Godschalk van deputaten OtdDdW en de broeders C. Koster en M. Dijkstra, studenten aan de Opleiding.

De preses geeft aan dat er naast de oorspronkelijke versie van de presentaties van de studenten, op het laatst ook nog een ingekorte versie naar de afgevaardigden is gestuurd. Het inkorten van de presentaties is gebeurd op verzoek van het moderamen vanwege de beschikbare tijd die voor de presentaties was uitgetrokken. Vragen kunnen gewoon gesteld worden op basis van de oorspronkelijke versies.

Vervolgens geeft de preses aan broeder M. Dijkstra het woord voor zijn presentatie onder de titel 'Echtscheiding en Hertrouwen'.

In zijn ongeveer twintig minuten durende lezing laat hij helder zien wat de Schrift zegt over echtscheiding en over hertrouwen. Heel mooi geeft hij bijvoorbeeld aan dat onderlinge liefde op zich tussen een man en een vrouw niet zozeer primair de basis is van het huwelijk, maar dat huwelijksliefde gebaseerd is op de liefde van en tot God en zo een opdracht is. Omdat er door de gehuwden een eed is afgelegd voor de Here. Ook wijst hij aan dat christelijke huwelijken altijd huwelijken zijn met een belofte. En zo passeren in een kort bestek allerlei waardevolle en Schriftuurlijke zaken m.b.t. huwelijk, echtscheiding en hertrouwen. Broeder Dijkstra eindigt met te wijzen op de noodzaak van kerkelijke tucht. Echtbreuk, ongeoorloofde echtscheiding en daarop volgend ongeoorloofd hertrouwen zijn zonden. En zonde betekent breken met de gemeenschap in Christus. Daarover moet vermaand en

onderwezen worden door de ambtsdragers. Om zondige situaties te herstellen is Gods genezende Woord nodig.

Student Dijkstra geeft aan dat op de verschillende theologische opleidingen in Nederland dit niet meer geleerd wordt. Daarom is een eigen opleiding noodzakelijk.

Na het uitspreken van de presentatie krijgen de afgevaardigden, de deputaten voor de Opleiding tot de Dienst des Woords en de docenten gelegenheid om vragen te stellen over de presentatie.

Alle vraagstellers geven blijk van hun waardering voor het verrichte werk en het naspreken van Gods Woord in het betoog. Vragen worden gesteld over het gebruik van het woord ‘analoog’ in verband met regels uit de Schrift, het woord ‘partner’ in plaats van man / vrouw / echtgeno(o)te, over de genoemde gronden voor hertrouwen met name over de aanwijzing ten aanzien van het opgebroken zijn van de weg tot verzoening, over de betekenis van de Schriftuurlijke aanwijzing dat Gods Woord de zieke gezond maakt, over de leerstelling (van ds. Engelsma uit Canada) dat een huwelijk op geen enkele manier gebroken kan worden, over het verband tussen één vlees en ‘de Here is één’, over de tegenwoordige contracthuwelijken, over de visie op verkering en voorechtelijke gemeenschap, en over het waarom van een eigen Opleiding in dit verband.

Student M. Dijkstra beantwoordt vervolgens de vragen, waarbij tussendoor sommige vragenstellers nog enige verduidelijking geven.

Ten slotte bedankt de preses broeder M. Dijkstra voor het beantwoorden van de vragen.

Vervolgens geeft de preses aan broeder C. Koster het woord om zijn presentatie voor te dragen over het onderwerp ‘Schriftkritiek Anno Domini 2012’.

Eerst maakt hij duidelijk hoe ernstig Schriftkritiek is (Schriftkritiek betekent kritiek op de inhoud of het gezag van Gods Woord, bijvoorbeeld dat ontkend wordt dat Gods Woord geheel geïnspireerd is door de Heilige Geest en volkomen waar en betrouwbaar is, voor alle tijden en alle plaatsen). Schriftkritiek, zo stelt broeder Koster, is in wezen opstand tegen God. Vernietigend voor de prediking. De doodsteek voor de gemeente van Christus.

Vervolgens laat hij zien hoe op een aantal punten zowel in Apeldoorn (Theologische Universiteit van de Christelijke Gereformeerde Kerken) als in Kampen (Theologische Universiteit Gereformeerde Kerken vrijgemaakt) de Schriftkritiek openlijk gestalte heeft gekregen. Een voorbeeld van zo’n punt is de zaak van de inspiratie. Geleerd wordt tegenwoordig dat de Bijbelwoorden niet zo door de Heilige Geest zijn ingegeven, maar dat inspiratie betekent dat de Bijbelschrijvers werden toegerust voor de taak om een Bijbelboek te schrijven en daarin de goddelijke boodschap te leggen (u voelt wel dat dit iets heel anders is dan de Schrift zelf en de belijdenis leren). Dat houdt in dat de Bijbelschrijvers fouten konden maken, konden overdrijven en gebruik maakten van voorstellingen uit hun eigen tijd.

De conclusie is dat wie zo spreekt, de belijdenis over de inspiratie van zijn betekenis ontdoet en het gezag van de Bijbel wegneemt.

Zo laat broeder Koster op nog een viertal punten de Schriftkritiek in Apeldoorn en Kampen zien. Hij eindigt met aan te geven hoe we moeten omgaan met Schriftkritische boeken en artikelen. Die zijn gevaarlijk. Omdat ze de Bijbel aanvaardbaar maken voor ons zondige hart. Tegelijk moeten studenten wel kennis hebben van -Schriftkritische ideeën. Om dwalingen te kunnen herkennen en bestrijden. Voor predikanten betekent dit dat zij steeds zichzelf moeten beproeven en dat veel gebed noodzakelijk is.

Vervolgens krijgen de afgevaardigden, de deputaten voor de Opleiding tot de Dienst des Woords en de docenten weer gelegenheid om vragen te stellen over de presentatie.

Alle vraagstellers geven blijk van hun waardering voor de heldere presentatie. Vragen worden gesteld over wat de gevaarlijkste stroming is in dit geheel, over de Schriftkritiek ten aanzien van de tien geboden, over de kloof ten aanzien van de geschiedschrijving, over de opmerking dat Schriftkritiek ook is dat we niet doen wat God van ons vraagt, over het opvatten van de Schrift als exact historisch document, over het oplossen van tegenstellingen in relatie tot wat prof. S. Greijdanus geschreven heeft, over de beoordeling van de huidige Schriftkritiek ten opzichte van wat prof. A. Kuyper schreef in 1881, over de grondoorzaak van de Schriftkritiek en zijn uitwerking in de praktijk, over de gezondmaking als kerntaak, over de afhankelijkheid van ons geloof van luisteren en begrijpen. Daarnaast werd opgemerkt dat het erg belangrijk is dat er voor predikanten gebeden wordt omdat, zoals ook prof. K. Schilder schreef, een predikant heel direct dagelijks te maken heeft met de aanvallen van satan op dit punt, dat het goed is ook de NGB te betrekken bij de ‘gelovige kennis’, dat satan de bron is van de Schriftkritiek en dat de brochure ‘Laten we ons bekeren’ veel overeenkomsten heeft met dit onderwerp, en dat gezien

de opvattingen van dr. Peels genoemd in de presentatie het goed is dat we een eigen Schriftgetrouwe opleiding onderhouden.

Student C. Koster beantwoordt vervolgens de vragen. De preses bedankt broeder Koster voor zijn bijdrage en het beantwoorden van de vragen.

De vergadering gaat vervolgens in comité verder om de verrichtingen van de studenten met ieder van hen persoonlijk te bespreken, en vervolgens de eindbeoordeling vast te stellen die aan elk afzonderlijk in de comitévergadering wordt meegedeeld.

De preses broeder H. Oosterhuis heropent de openbare vergadering.

De preses deelt met dankbaarheid mee dat de vergadering blij is met de presentaties en met de besprekingen. De synode is ervan overtuigd dat beide studenten op een verantwoorde wijze met hun studie bezig zijn, vanuit Gods Woord. Beide studenten wordt de zegen van de Here toegewenst voor hun verdere studie, op weg naar het ambt van predikant in de Gereformeerde Kerken.

Artikel 5.07: Spreekconsent studenten.

31-03-2012

Materiaal:

Document 5.014: Verzoek van deputaten OtdDdW tot tijdelijke buitenwerkingstelling van de besluiten van de GS Amsterdam 1908 en GS Den Haag 1914.

Overwegingen:

1. Het verzoek is na sluitingstijd voor ingekomen stukken binnengekomen en niet geheel volgens de regels gesteld in art.30 van de KO.
2. De GS Heemse 1984/5 in artikel 117 heeft betreffende het afwijzen van bezwaren tegen een incidentele afwijking van art. 30 KO uitgesproken, dat afwijking van de regels geboden kan zijn, indien het profijt van de kerk dat eist, mits de uitzonderlijke afwijking van de geldende regel behoorlijk wordt geargumenteed.
3. Het verzoek heeft groot nut en profijt voor de kerken gezien de nood aan predikanten in de kerken en de omstandigheid dat een student zich voor spreekconsent bij de classis Zuid-West heeft aangemeld en de classis Zuid-West daarin positief besloten heeft onder voorwaarde dat de GS Hasselt 2011 de besluiten van de GS Amsterdam 1908 en GS Den Haag 1914 (tijdelijk) buiten werking stelt.
4. De GS Amsterdam 1908 en GS Den Haag 1914 verbieden het spreken van een stichtelijk woord door studenten.
5. De GS Emmen 2009 besloot (art. 37 Besluit 1) dat de besluiten van de GS Amsterdam 1908 (art. 60) en GS Den Haag 1914 (art.77 sub c.) m.b.t. het spreekconsent buiten het kader van de opleiding geldig blijven.
6. De GS Emmen 2009 overwoog (overweging 10 in artikel 59) dat spreekconsent voor studenten buiten het directe kader van de opleiding mogelijk is voor maximaal één jaar.
7. Wat de GS Emmen heeft uitgesproken betekent dus dat een student *wel* in het kader van zijn opleiding, de gemeentestage dus, spreekconsent kan krijgen, maar niet in omstandigheden die buiten het kader van de opleiding vallen. Dit lijkt haaks te staan op het eerder geciteerde uit Overweging 10 want daar werd juist de mogelijkheid genoemd dat een student ook buiten het directe kader van zijn opleiding spreekconsent zou kunnen verkrijgen.
8. Uit die tegenstelling blijkt dat er een onbedoelde omissie is binnengeslopen ten aanzien van het verlenen van spreekconsent buiten het directe kader van de opleiding.
9. De besluiten van de GS Amsterdam 1908 en GS Den Haag 1914 zijn in het verleden veelvuldig buiten werking gesteld vanwege de nood van de kerken ten aanzien van het predikanten tekort.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit in afwijking van artikel 30 van de kerkorde om de notitie van Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords t.a.v. het spreekconsent voor studenten, binnengekomen na de sluitingstermijn voor ingekomen stukken, in behandeling te nemen.

Gronden 1:

1. Afwijking van de kerkorde kan geboden zijn indien het profijt van de kerken dit eist, zie GS Heemse, artikel 117.
2. Het lijkt volstrekt duidelijk dat er t.a.v. de onderhavige zaak sprake is van een onbedoelde en ongewilde omissie.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit de besluiten van GS Amsterdam 1908 (art. 60) en GS Den Haag 1914 (art. 77 sub c.) m.b.t. het spreken van een stichtelijk woord door studenten buiten het directe kader van de opleiding tot de eerstvolgende generale synode buiten werking te stellen.

Grond 2:

De nood in de kerken t.a.v. de preekvoorziening die in het verleden grond was voor een tijdelijke buitenwerkingstelling van betreffende synodebesluiten, geldt nog steeds.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Artikel 5.08: Onderzoek naar het in eigen beheer nemen van de opleiding.

14-04-2012

Materiaal:

1. Document 5.001: Rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords 2011, deel A.
2. document 5.002: Rapport GS OtdDdW 2011 deel B VERTROUWELIJK.
3. Document 5.003: Studiegids Opleiding tot de Dienst des Woords 2010-2012.
4. Document 5.010, 2011-12-24: Brief van deputaten OtdDdW aan GS-Hasselt m.b.t. de herinrichting van de opleiding.

Hierin wordt verzocht om gezien de beschreven situatie opdracht te geven een nader onderzoek in te stellen met betrekking tot het in eigen beheer nemen van de eigen opleiding als volgt:

1. Deputaten voor de Opleiding tot de Dienst des Woords wordt opgedragen de mogelijkheid te onderzoeken om de gehele opleiding op verantwoorde wijze in eigen hand te nemen;
2. Deputaten zullen hierbij ook de beloningsstructuur voor medewerkers aan de Opleiding nader onderzoeken en met een voorstel komen tot een consistente beloningsstructuur;
3. Deputaten betrekken in dat onderzoek het College van Opleiding;
4. Deputaten informeren de kerkenraad van De Gereformeerde Kerk te Zwolle tijdens hun onderzoek;
5. Deputaten zullen van hun onderzoek rapport doen aan de Generale Synode gedurende de lopende synode, vóór DV 15 mei 2012.

Overwegingen:

1. De sfeer op de TUA is interkerkelijk. De belijdenis over de kerk, zoals vastgelegd in art. 27, 28 en 29 van de NGB, functioneert niet en de onderlinge omgang wordt gekenmerkt door interkerkelijkheid en oecumenisme.
2. Deze sfeer oefent aantrekkingskracht uit op de studenten en het is daarom voor hen erg moeilijk, zo niet bijna onmogelijk, om zich buiten die invloedssfeer te houden, daarin niet mee te gaan en zich daar niet door te laten beïnvloeden.
3. Dwaalleer heeft een vaste plaats gekregen aan de TUA.
4. Vanwege bovenstaande is het niet meer verantwoord om de opleiding aan de TU Apeldoorn in zijn geheel te gebruiken.
5. Ter wille van de zaak is enige snelheid geboden bij het onderzoek en moet dit niet doorgeschoven worden naar een volgende generale synode.
6. Doorgaan op de huidige wijze is naar de studenten en naar de kerken niet meer verantwoord. De Here van ons vraagt om een andere weg in te slaan, die meer recht doet aan art. 18 KO.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit tot nader onderzoek met betrekking tot het in eigen beheer nemen van de eigen opleiding, als volgt:

1. Deputaten voor de Opleiding tot de Dienst des Woords wordt opgedragen de mogelijkheid te onderzoeken om zo mogelijk de gehele opleiding op verantwoorde wijze in eigen hand te nemen.
2. Deputaten zullen hierbij ook de beloningsstructuur voor medewerkers aan de Opleiding nader onderzoeken en met een voorstel komen tot een consistente beloningsstructuur.
3. Deputaten betrekken in dat onderzoek het College van Opleiding.
4. Deputaten informeren de kerkenraad van De Gereformeerde Kerk te Zwolle tijdens hun onderzoek.
5. Deputaten zullen van hun onderzoek rapport doen aan de Generale Synode gedurende de lopende synode, vóór, zo mogelijk, DV 15 mei 2012 met uitzondering van punt 2 dat later gerapporteerd kan worden.

Dit besluit wordt met 9 stemmen voor genomen.

De 3 deputaten, de broeders C.A.Teunis, L. Menninga en R. ten Have blijven buiten stemming.

Artikel 5.09: Herinrichting van de Opleiding tot de Dienst des Woords.

26-05-2012

Materiaal:

Document 5.019, 2012-05-21: Tweede aanvullend rapport aan GS Hasselt van deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords, met betrekking tot de inrichting van de Opleiding.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om de gehele opleiding tot de Dienst des Woords in eigen beheer te nemen.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit het College van Opleiding de volgende opdrachten te geven:

1. om op een verantwoorde wijze zelf onderwijs te geven in zoveel mogelijk vakken van bachelor- en masterfase;
2. om zo nodig zelf onderwijs te selecteren bij andere onderwijsinstellingen;
3. om niet-theologisch onderwijs in sociale vakken en vaardigheden door derden te laten geven, bij voorkeur uit De Gereformeerde Kerken;
4. om er naar vermogen voor te zorgen dat de studenten op alle vakgebieden een voluit gereformeerde vorming ontvangen, door middel van onderwijs en/of begeleiding van het vereiste niveau;
5. om bij de selectie van in te kopen onderwijs en het aantrekken van nieuwe medewerkers nauw samen te werken met deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords, overeenkomstig het Statuut, zodanig dat deputaten na overeenstemming tot de beoogde inkoop c.q. aanstellingen kunnen overgaan.

Gronden:

1. De kerken onderhouden een eigen Opleiding tot de Dienst des Woords (art. 18, KO).
2. De uitbesteding van omvangrijke onderdelen van de theologische vakken aan de Theologische Universiteit van Apeldoorn is niet langer verantwoord gebleken, aangezien dit onderwijs voor een groot deel in strijd is met de Schriftgetrouwheid die art. 18 KO vereist. De sfeer van tolerantie en oecumenisme aldaar betekent een gevaar voor de juiste vorming van de studenten.
3. Het is van groot belang dat de studenten leren om dwalingen te onderscheiden en af te wijzen. Op de eigen Opleiding zal hier veel aandacht aan moeten worden besteed.
4. Op de eigen Opleiding zal het onderwijs in de Schrift meer centraal staan en zal veel gebruik worden gemaakt van betrouwbare gereformeerde literatuur voor het Schriftuurlijk onderwijs.
5. De doelstellingen van de Opleiding zijn, dat de student die de Opleiding met goed gevolg heeft doorlopen, blijk geeft van voldoende attitudes, inzichten, kennis en vaardigheden, zoals deze in de Studiegids zijn verwoord, om te kunnen dienen als dienaar des Woords in de kerken. Dit kan vooral worden gerealiseerd als het onderwijs in eigen beheer wordt vormgegeven.

6. Het is praktisch mogelijk voor het College van Opleiding om een significant deel van het opleidingsprogramma zelf in te vullen en om daarnaast onderwijs in te kopen bij reguliere onderwijsinstellingen of onderwijs door derden te laten verzorgen, en bij het externe onderwijs zelf de nodig geachte begeleiding te geven.

Beide besluiten worden genomen met 8 stemmen voor, terwijl de broeders C.A.Teunis, R.ten Have en L. Menninga als deputaten OtdDdW en ds. S. de Marie als Opleider buiten stemming blijven.

Bespreking:

De preses nodigt de broeders M.S. Godschalk en J.C. Sikkens uit als deputaten aan de tafel plaats te nemen. De broeders deputaten C.A.Teunis, R.ten Have en L.Menninga hebben reeds zitting als afgevaardigden. Hij heet hen allen welkom.

Broeder Godschalk licht het rapport namens deputaten toe.

Dit rapport is een nadere uitwerking van het besluit om de Opleiding tot de Dienst des Woords verder in eigen hand te nemen. Het betekent bijvoorbeeld dat de studenten bij de Opleiding geen academische titel kunnen halen, wat gevolgen heeft voor de studiefinanciering en een eventuele studieschuld. In het rapport hebben deputaten meer concreet uitgewerkt hoe de opleiding er uit komt te zien. Voorgesteld wordt om zowel de masterfase als de bachelorfase in eigen beheer te nemen. Wel moeten voor de bachelorfase vanwege de beperkte mankracht nog vakken elders, zoals bij de Theologische Universiteit te Apeldoorn, ingekocht worden. In het rapport is inzichtelijk gemaakt welke vakken door welke personen gegeven gaan worden.

Een afgevaardigde vraagt of er al nagedacht is over uitbreiding van de opleiding. Deputaten geven aan dat er nog geen concrete namen zijn, maar dat er wel over nagedacht is en moet worden.

Naar aanleiding van de opmerking in het rapport dat 'een aantal sociale, pedagogische en didactische onderwerpen door derden aangeboden kan worden, bij voorkeur door leden van De Gereformeerde Kerken', wordt gevraagd of het wel wenselijk is dat 'derden' een rol krijgen binnen de opleiding en wie de bevoegdheid heeft tot aanstelling van onderwijskrachten. Deputaten lichten toe dat bij deze derden voor de niet-theologische vakken de voorkeur uitgaat naar personen uit eigen kring, maar dat dit wellicht niet voor alle kennisgebieden mogelijk is. De bevoegdheid tot aanstellen ligt in handen van de synode en tussen de synodes in van deputaten die handelen op voordracht van het College van Opleiding.

Verder wordt gewezen op een mogelijk niet afgedekt, onaanvaardbaar financieel risico in verband met het voorlopig aangegane arbeidscontract. Deputaten zullen hier nog eens nauwkeurig naar kijken en zo spoedig mogelijk met een definitieve bevredigende oplossing te komen. Broeder Godschalk wijst er op dat deze zaak ook nog naar voren komt bij de bespreking van het rapport document 5.009 en verzoekt de synode dit rapport zo spoedig mogelijk op de agenda te zetten. Verwacht wordt echter dat het voorgestelde quotum ongewijzigd zal blijven.

Naar aanleiding van de noodzaak om zogenaamde EC's in te kopen wordt door een afgevaardigde de suggestie gedaan om voor zulke zaken sponsoring te zoeken in de gemeenten. Deputaten zullen dit idee meenemen in hun besprekingen.

Ook wordt gevraagd of er nagedacht is over een wervings- en selectiebeleid (advertenties, criteria, functieprofielen, e.d.). Deputaten geven aan dat hier zeker aandacht voor moet bestaan, maar dat hun eerste prioriteit op dit moment ligt bij andere zaken en dat gezien de huidige personele situatie er thans nog geen directe noodzaak is om een dergelijk beleid uit te werken.

Vervolgens worden besluit 1 en 2 met de gronden voorgelezen en in stemming gebracht.

Artikel 5.10: Herzien aanvullend rapport inzake uitbreiding Opleiding.

29-09-2012

Materiaal:

Document 5.021, 2012-09-22: Herzien rapport 5.009 d.d. 24-12-2012 inzake de uitbreiding van de Opleiding tot de Dienst des Woords.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit aan broeder T.L. Bruinius een arbeidscontract aan te bieden voor een onbepaalde duur voor 20 uur per week (50% aanstelling op basis van een fulltime basiscontract van 40 uur per week) ten dienste van de Opleiding.

Gronden:

1. Er is veel behoefte aan extra studiemateriaal met betrekking tot de (recente) kerkgeschiedenis en ander studiemateriaal wat niet beschikbaar is via de huidige universiteit.
2. De verantwoordelijkheid voor de Opleiding ligt bij de kerken en daar moet ook concreet invulling aan worden gegeven. Deze invulling is 100% voor de masterfase II.
3. De opleider kan maximaal 20% van zijn werktijd besteden aan de Opleiding, terwijl er veel meer tijd aan de Opleiding besteed moet worden, om studiemateriaal voor te bereiden, te consolideren en te organiseren. Dit kan heel goed door een docent worden ingevuld.
4. Br. Bruinius is met zijn rijke schrijfervaring en kennis over de kerkgeschiedenis en het feit dat hij nu ook als docent werkzaam is aan de Opleiding geschikt om de beschreven werkzaamheden vorm te kunnen geven.
5. Br. Bruinius is beschikbaar en bereid om dit werk te doen.
6. Het heeft de hartelijke instemming van de opleider dat br. Bruinius binnen het College van Opleiding verdere invulling gaat geven aan zijn docentschap.

Dit besluit wordt met 8 stemmen voor en 1 tegen genomen. De broeders R. ten Have, C.A. Teunis en L. Menninga blijven buiten stemming als deputaten OtdDdW.

Bespreking:

De preses laat weten dat het cijfermatige gedeelte in comité zal worden behandeld en er dus in de algemene bespreking geen cijfers genoemd zullen mogen worden.

Broeder M.S. Godschalk geeft namens deputaten een toelichting op het rapport en memoreert dat er vanwege te veel werk aan de Opleiding nagedacht is wie dat werk zou kunnen gaan uitvoeren. Daarbij is met steun van de Opleider, ds. S. de Marie, broeder Bruinius voorgedragen om 50% van zijn tijd op contract-basis te besteden aan de Opleiding. Hij heeft in de tussenliggende periode een voorlopige aanstelling in die zin gekregen totdat de synode haar goedkeuring zal hechten aan deze uitbreiding. Het rapport beschrijft het voorgestelde contract. In de vragenronde wordt opgemerkt dat de lange periode tussen het eerste aanvullend rapport en dit herziene rapport niet fijn is voor de contractant. Deputaten bevestigen dat, maar geven ook aan dat de synode hier mee debet aan is.

Wat betreft de inflatiecorrectie is er verschil van mening over welk indexcijfer toegepast zou moeten worden (consumentenprijzen met maximum van 3% per jaar of loon). Toegelicht wordt dat er gekozen is voor een waardevast salaris. Bovendien wordt met een snelle berekening aangetoond dat de verschillen niet van dien aard zijn dat er veel tijd aan moet worden besteed.

Een afgevaardigde maakt zich zorgen over het gemis van een overlijdensrisicoverzekering voor de nabestaanden waardoor de kerken mogelijk een groot risico zouden lopen. Deputaten wijzen er op dat een werkgever tegenwoordig niet meer verplicht is om de echtgenote na overlijden van de werknemer te onderhouden.

Desgevraagd melden deputaten dat de contractuele details met de betrokkene naar tevredenheid van beide partijen zijn doorgesproken.

Gewezen wordt nog op een foute verwijzing op pagina 8 van het rapport naar het statuut vanwege aanpassing van de nummering in het definitieve statuut (artikel 3 moet nu zijn artikel 4.6.k).

Vervolgens wordt besloten de vergadering in comité voort te zetten om de contractdetails te bespreken en vast te stellen.

De cijfers en contracten worden vervolgens in comité besproken.

Artikel 5.11: Instructie ten aanzien van verdeling financiële middelen tussen deputaten Artikel 18 KO en Artikel 19 KO.

29-09-2012

Materiaal:

Document 5.023, 2012-09-22: Moderamen voorstel voor verdeling en werving van gelden van deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en deputaten Ad Art.19.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en deputaten Ad. Artikel 19 op te dragen in goed overleg de financiën te verdelen en de werving van gelden te regelen en daarvan rapport te doen op de synodezitting van 13 oktober 2012.

Dit besluit wordt met algemene stemmen door de vergadering genomen.

Bespreking:

Broeder H.J. Mooibroek meldt dat deputaten Ad. Art.19 voortvarend te werk zijn gegaan en een voorstel tot verdeling aan deputaten Opleiding gestuurd hebben. Daarin is een verschil met het voorstel van het moderamen ten aanzien van besluit 2. In plaats van verplichting zou begroting genoemd moeten worden.

Deputaat broeder Godschalk geeft aan dat het nog wat ingewikkelder ligt omdat er rekening gehouden moet worden met de reserveringen voor hulpbehoevende studenten en met vooruit betaalde gelden en lopende verplichtingen. Ook zal er aandacht moeten zijn voor de ANBI-status van een nieuw te openen rekening. Duidelijk is dat er nog geen overleg heeft plaatsgevonden tussen de beide deputaatschappen. Daarom wordt voorgesteld om de deputaatschappen samen de verdeling te laten uitzoeken en daarvan rapport te doen op de zitting van 13 oktober 2012. De vergadering gaat hiermee akkoord.

Artikel 5.12: Ontslagverlening aan opleidingsmedewerker broeder A.J. Koekkoek.

29-09-2012

Materiaal:

Concept brief van het moderamen aan broeder A.J. Koekkoek.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit aan broeder A.J. Koekkoek gezien zijn gezondheidstoestand eervol ontslag te verlenen van zijn aanstelling als opleidingsmedewerker.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

Ds. S. de Marie meldt dat er met broeder Koekkoek gesproken is en dat hij aangegeven heeft dat hij ontheven wil worden van zijn benoeming aan de Opleiding vanwege zijn gezondheid. Hij heeft een schriftelijk ontslagverzoek gestuurd aan de deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

Ds. De Marie leest de concept ontslagbrief voor. De vergadering gaat akkoord met de inhoud van de brief. Scriba-2 zal voor verzending zorgen.

Vervolgens worden deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords bedankt voor hun bijdrage.

Artikel 5.13: Verdeling gelden tussen deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en deputaten Ad. artikel 19 KO.

13-10-2012

Materiaal:

Document 5.023-Amendement, 2012-10-05: Verdeling van gelden beide deputaatschappen Opleiding.

Overwegingen:

1. Op 8 september zijn benoemd deputaten Ad. Art. 19 KO.
2. De taak van deputaten Ad. Art. 19 KO is het desgevraagd verlenen van financiële steun aan studenten aan de Opleiding tot de Dienst des Woords, de volledige taakomschrijving is vastgelegd in de instructie.
3. Totdat deputaten Ad. Art. 19 KO werden aangesteld werd het desgevraagd verlenen van financiële steun verricht door deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.
4. Deze benoeming maakt een verdeling van de financiële middelen van deputaten tot de Opleiding tot de Dienst des Woords nodig.
5. De beide deputaatschappen hebben elk een eigen financiële verantwoordelijkheid, hebben derhalve elk een eigen kas, dienen elk zelf in de eigen inkomsten te voorzien en krijgen elk het recht om de kerken jaarlijks een quotum te vragen.
6. Het is een goede zaak als de kerken vooraf een mededeling ontvangen van een afzonderlijke fondswerving door de beide deputaatschappen gezamenlijk.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, spreekt naar aanleiding van de benoeming van deputaten Ad. artikel 19 KO uit dat,

1. onder de financiële middelen wordt verstaan de aanwezige gelden per 1 oktober 2012 en de nog over 2012 te ontvangen quota en giften tot en met 31 december 2012.
2. de verdeling van de financiële middelen vindt plaats naar rato van de verplichtingen op jaarbasis per 1 oktober 2012, dat is een verdeling van 2/3 deel t.b.v. deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords (ad artikel 18 KO) en 1/3 deel t.b.v. deputaten hulpbehoevende studenten (ad artikel 19 KO).
3. de deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en de deputaten Ad. artikel 19 KO doen van een afzonderlijke fondswerving gezamenlijk een mededeling aan de kerken en bekende gevers in het buitenland en verzorgen tevens een mededeling in De Bazuin.

Gronden:

1. De verdeling van de financiële middelen behoort te geschieden op basis van de verplichtingen in verband met de instandhouding van de -Opleiding en de ondersteuning aan de studenten.
2. Kerken en kerkleden behoren te weten welke deputaten het recht hebben om een quotum te vragen.
3. De fondswerving van de beide deputaatschappen behoort op een evenwichtige manier plaats te vinden.

Dit besluit wordt genomen met 7 stemmen voor. De synodeleden H.J. Mooibroek, H. Oosterhuis, C.A. Teunis, R. ten Have en L. Menninga blijven als deputaten Ad. art.19 KO en deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords buiten stemming.

Bespreking:

Broeder J. Horst wordt als deputaat ad. Artikel 19 uitgenodigd aan de tafel zitting te nemen en wordt welkom geheten naast de aanwezige deputaten ad. Artikel 19 (de broeders H. J. Mooibroek en H. Oosterhuis) en deputaten Opleiding tot de dienst des Woords (de broeders C.A. Teunis, R. ten Have en L. Menninga).

Broeder J. Horst licht toe dat de verdeling gebaseerd is op de gedachte dat de giften en donaties tot nu toe gedaan zijn voor de Opleiding inclusief de ondersteuning van studenten. Daarom is een verdeling voorgesteld van de saldi en wat nog binnenkomt in dit boekjaar, op basis van de werkelijke exploitatie gegevens. Vanaf 1 januari 2013 zullen beide deputaatschappen hun eigen missie moeten volgen in de vaststelling van quota. De vaststelling van de verdeelsleutel is in goed overleg tussen de beide deputaatschappen tot stand gekomen. Dat overleg heeft geleid tot een geamendeerd voorstel 5.023 dat nu voorligt. Enige discussie ontstaat over de noodzaak van onderling overleg in de vaststelling van de quota en het informeren van de kerken. Duidelijk wordt dat er in de informatie verstrekking naar de kerken onderlinge afstemming is, maar dat ieder zelf verantwoordelijk is voor de uitgaven en het vaststellen van het quotum. De instructies voorzien daarin genoegzaam.

Vervolgens wordt het voorgestelde besluit met overwegingen en gronden in stemming gebracht en met 7 stemmen voor genomen. De vijf synodeleden blijven als deputaten Ad. Artikel 19 KO en deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords buiten stemming. Broeder J. Horst wordt ten slotte bedankt voor zijn bijdrage.

Artikel 5.14: Vaststelling docentovereenkomst met dr. P. van Gulp.

13-10-2012

Materiaal:

Document 5.026-amendement, 2012-10-05: Docentovereenkomst dr. P. van Gulp.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit de docentovereenkomst (document 5.026-amendement, 2012-10-05) voor dr. P. van Gulp vast te stellen.

Dit besluit wordt met 9 stemmen voor genomen. Buiten stemming blijven de broeders C.A. Teunis, R. ten Have en L. Menninga als deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

Bespreking:

De conceptovereenkomst was opgenomen in het derde rapport van deputaten (document 5.020: 2012-09-22, Derde aanvullend rapport Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords). In overleg met ds. Van Gulp en om te voldoen aan de wettelijke regelingen is het concept op een klein aantal punten aangepast. Deputaat Opleiding tot de Dienst des Woords, broeder C.A. Teunis, geeft aan dat de voorliggende docentovereenkomst de instemming van dr. P. van Gulp gekregen heeft.

HOOFDSTUK 6 - BETREKKINGEN BUITENLANDSE KERKEN

Artikel 6.01: Brieven van Buitenlandse Kerken.

17-12-2011, 14-01-2012, 26-05-2012

Materiaal:

1. Document 6.002, 2011-12-09: Bericht van deputaten van de FRCA, Australië aan deputaten BBK.
Dear Br Drijfhout,

Thank you for informing the Free Reformed Churches of Australia of the upcoming Synod - which I believe is convened as I write. At our meeting of the Deputies tonight, we agreed to pass on our brotherly greetings to the members of Synod, wishing them the Lord's blessing in all their deliberations, and it is our prayer that the work of Synod will be for the edification of your churches.

With brotherly greetings,
Wayne Pleiter
Secretary

Vertaling document 6.002:

Geachte broeder Drijfhout,

Wij danken u, dat u de Free Reformed Churches of Australia hebt geïnformeerd over de aanstaande Synode die, zoals ik begrijp, nu van start is gegaan, terwijl ik dit schrijf. Op onze vergadering van Deputaten van vanavond hebben we besloten om onze broedergroeten aan de leden van de Synode toe te zenden en wensen hen de zegen van de Here toe in al hun beraadslagingen en we bidden, dat het werk van de Synode zal zijn tot opbouw van uw kerken.

Met broedergroet,
Wayne Pleiter (secretaris).

2. Document 6.003, 2011-12-09: Brief van deputaten BBK van de VGKSA, Zuid Afrika.

Deputate Betrekkinge Buitelandse Kerke

die Vrye Gereformeerde Kerke in Suid Afrika

Deputies for Relations with Churches Abroad

the Free Reformed Churches in South Africa

Secretary:

C. Roose ☒ 791 – 27th Avenue, Rietfontein, 0084 Pretoria, South Africa
☎ + 27 (0)12-330.6406, ✉ kees.roose1@gmail.com

To: Synod of De Gereformeerde Kerk, Nederland
c/o The Secretary P. Drijfhout
pdrijfhout@hetnet.nl

Pretoria, 26 november 2011

Dear brothers in our Lord Jesus Christ,

Re: Synod of the DGK, The Netherlands

We herewith acknowledge receipt of your message concerning your synod.

We will unfortunately not be able to attend your synod but we pray that our Lord Jesus Christ may bless you in your discussions and that you will obey His will in everything, so that your synod may serve to promote the Kingdom of our Lord Jesus Christ.

We also wish to inform you about our synod's decisions concerning your churches which are the following:

Acts of the FRCSA Synod 2011, Art.19.4

Synod decides:

1. To mandate DRCA (Deputies for Relations with Churches Abroad) to investigate developments in the DGK to ascertain whether the decisions to acknowledge the brotherhood with them should be maintained;
2. To request DRCA to report in writing about this investigation to the next Synod and make recommendations;
3. To inform the DGK in writing about the decisions concerning them.

Ground:

Synod Pretoria-Maranata 2005 acknowledged the brotherhood with the DGK, although the Vrijmaking of 2003 was denounced. A call was made to restore the split between the GKNv and the DGK. Humanly speaking, it does not seem that this split will be healed in the foreseeable future. In light of the developments on the Dutch ecclesiastical scene there is reason to investigate the right of existence of this federation further.

Greetings in the name of our Lord Jesus Christ, On behalf of the deputees,
C.Roose, Secretary of DRCA.

Vertaling document 6.003, 2011-10-24: Brief van dep. BBK van de VGKSA

Geachte broeders in onze Here Jezus Christus,

Betreft: Synode van DGK, Nederland

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw bericht betreffende uw synode.

Wij kunnen helaas niet aanwezig zijn op uw synode, maar wij bidden dat onze Here Jezus Christus u en uw overwegingen wilt zegenen en dat u in alles Zijn wil gehoorzaam wilt zijn, zodat uw synode mag dienen tot bevordering van het Koninkrijk van onze Here Jezus Christus.

We willen u ook informeren over de besluiten van onze synode aangaande uw kerken.

Dat zijn de volgende:

Acta van de Synode van The Free Reformed Churches in South Africa 2011, art.19.4.

De Synode heeft besloten:

1. Om opdracht te geven aan DRCA (Deputies for Relation with Churches Abroad = BBK) om de ontwikkelingen in DGK te onderzoeken om vast te stellen of de besluiten aangaande de broederschap (zusterrelatie) met hen moet worden voortgezet.
2. Om DRCA te verzoeken de volgende Synode schriftelijk over hun onderzoek te rapporteren en met aanbevelingen te komen.
3. Om DGK over de besluiten, betreffende hen, schriftelijk te informeren.

Grond:

Synode Pretoria-Maranatha 2005 erkennen de broederschap met DGK, ondanks dat de Vrijmaking van 2003 werd afgekeurd. Er werd een oproep gedaan om de scheur tussen de GKv en DGK te herstellen. Naar de mens gesproken lijkt het er niet op, dat deze scheur in de nabije toekomst zal worden hersteld. In het licht van de ontwikkelingen op het Nederlands kerkelijk front, is er reden om het bestaansrecht van dit kerkverband verder te onderzoeken.

Groeten in de naam van onze Here Jezus Christus,
Namens de deputaten, wg. C. Roose Secretaris DRCA

3. Document 6.004, 2011-12-20: Brief van de LRC-Abbotsford , Canada.

Liberated Reformed Church at Abbotsford

C/O 2064 Emerson Street, Abbotsford, B. C., V2T3H7

December 20, 2011

General Synod Hasselt 2011 of

De Gereformeerde Kerken in Nederland (hersteld)

C/O De Gereformeerde Kerk te Hasselt

C/O T.M. de Marie

De Horst 34

8061 BP Hasselt

The Netherlands

Esteemed brothers:

We are greatly humbled to receive your invitation to General Synod Hasselt 2011, first conveyed to us by Br. Drijfhout in September 2011, and then also repeated by Br. van der Net in November 2011. We understand hereby the intention of General Synod to deal with the report of Deputies Contacts Churches Abroad on February 11, 2012.

We are most grateful for the sister church relationship that our Lord has allowed to be established between us. We have been tremendously blessed through this relationship as it came to full expression when Rev. de Marie visited to preach the Word and administer the sacraments. At the same time we have been especially enriched by the personal contacts, cards, conversations, discussions, emails, letters and visits we have been able to exchange together as members of sister churches.

In particular we would like to mention the beautiful card that was signed by a number of members at the Kerkdag 2011. We were truly humbled at this expression of fellowship with us. In response we ask that you convey our greetings to the members of De Gereformeerde Kerken (hersteld)!

Although we must express our regret at being unable to send a delegate to General Synod at this time, please receive our warmest wishes for your continued strength and wisdom from the Lord in all your deliberations. We pray that the decisions of General Synod Hasselt may serve to promote the unity of His Church, in faithfulness to Scripture and the reformed confessions, in accordance with the Church Order of Dort.

In this time in which we may joyfully remember the birth of our Saviour, we send our greetings to De Gereformeerde Kerken in Nederland (hersteld) and especially to you delegates meeting as General Synod Hasselt.

Yours in Christ, J. VanLaar,
Chairman
Email: vanlaarfarms@sympatico.ca
Copy to Deputies for Foreign Relations (BBK)

J. Vantil,
Clerk
Email: jvantil@telus.net

Vertaling document 6.004:

Liberated Reformed Church at Abbotsford.
20 december 2011

Geachte broeders,

We zijn buitengewoon vereerd door uw uitnodiging te ontvangen om naar de Generale Synode Hasselt 2011 te komen. De eerste keer in september 2011 aan ons meegedeeld door broeder Drijfhout en vervolgens in november 2011 herhaald door broeder Van der Net. Hierdoor vernamen we dat het de bedoeling van de Generale Synode is om het rapport van de Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken op 11 februari 2012 te behandelen.

We zijn uitermate dankbaar voor de zusterkerk relatie die wij van Godswege mochten aangaan. We zijn door deze relatie geweldig gezegend en het kwam ten volle tot uitdrukking toen ds. De Marie ons bezocht om het Woord te prediken en de sacramenten te bedienen. Tegelijkertijd zijn we bijzonder verrijkt door de persoonlijke contacten, kaarten, gesprekken, discussies, e-mails, brieven en bezoeken die we als leden van zusterkerken samen konden uitwisselen.

In het bijzonder willen we de prachtige kaart noemen die getekend was door een aantal leden op de Kerkdag 2011. We waren echt vereerd door deze uitdrukking van broederschap met ons. Als antwoord daarop willen we u vragen onze groeten door te geven aan de leden van De Gereformeerde Kerken (hersteld)!

Ook al spijt het ons, dat wij op dit tijdstip niet in staat zijn om een afgevaardigde naar de Generale Synode te sturen, toch wensen wij u hartelijk de doorgaande kracht en wijsheid van de Here toe bij al uw overwegingen. We bidden dat de beslissingen van de Generale Synode Hasselt mogen dienen om de eenheid van Zijn Kerk te bevorderen, in getrouwheid aan de Schrift en de gereformeerde belijdenissen en overeenkomstig de Dordtse kerkorde.

In deze tijd, nu we met blijdschap de geboorte van onze Verlosser mogen gedenken, zenden we onze

groeten aan De Gereformeerde Kerken in Nederland (hersteld) en in het bijzonder aan u, afgevaardigden van de Generale Synode Hasselt.

In Christus verbonden, wg.

J. Vanlaar J. Vantil,

Preses Scriba

Kopie naar Deputaten Buitenlandse Betrekkingen (BBK)

4. Document 6.006, 2012-03-30: Brief van de LRC-Abbotsford, Canada.

Liberated Reformed Church at Abbotsford

C/O 2043 Jordan Place, Abbotsford, B. C., V3G 2C3

March 30, 2012

Deputies for Contact with Churches Abroad

Gereformeerde Kerken Hersteld

C/O A. van der Net

Het Kooistuk 5

8061 AT Hasselt

The Netherlands

Esteemed brothers:

We write to you in connection with the discussions your General Synod is currently having concerning the Reformed Church at Dalfsen.

As your sister church in Abbotsford we have followed the discussions surrounding the status of Reformed Church at Dalfsen in *De Bazuin* with great interest. Of particular note was the request of the church at Dalfsen to be recognized as a sister church without resolving the issues that prevent this church from becoming joined to the federation of De Gereformeerde Kerken.

As consistory of the Liberated Reformed Church at Abbotsford we would like to express our concern about this request. We encourage the General Synod to establish and maintain a relationship with the church at Dalfsen on the basis of the reformed confessions. The history of the recent secessions, both the Netherlands and in Canada, show that a complete resolution of all outstanding confessional differences is required before unity can be established.

Therefore the consistory of the Liberated Reformed Church at Abbotsford believes that before any relationship can be established, the church at Dalfsen should complete the discussion of any issues that prevent it from asking for and/or receiving acceptance as a recognized sister church within the bond of De Gereformeerde Kerken Hersteld.

We respectfully request that you pass on this concern to the brothers who are delegates presently meeting as General Synod of De Gereformeerde Kerken.

If you have any questions concerning the above, or require further information please let us know.

Yours in Christ,

J. VanLaar,

Chairman

Email: vanlaarfarms@sympatico.ca

Copy to Deputies for Foreign Relations (BBK)

J. Vantil,

Clerk

Email: jvantil@telus.net

Vertaling van document 6.006-A (6.006-B), 2012-03-30:

Geachte broeders,

Wij schrijven u in verband met de gesprekken die uw Generale Synode momenteel voert met de Gereformeerde Kerk te Dalfsen.

Met grote interesse volgen wij, uw zusterkerk in Abbotsford, deze gesprekken in *De Bazuin* over de status van de Gereformeerde Kerk van Dalfsen. Speciale aandacht was er voor het verzoek van de kerk te Dalfsen om als zusterkerk te worden erkend, zonder oplossing van de zaken die weerhouden dat deze

kerk zich kan aansluiten bij het verband van De Gereformeerde Kerken.

Als kerkenraad van de Liberated Reformed Church te Abbotsford willen wij u graag onze zorgen aan u uiten over dit verzoek. Wij moedigen de Generale Synode aan om een relatie aan te gaan en te onderhouden met de kerk van Dalfsen op basis van de gereformeerde belijdenisgeschriften. De geschiedenis van de recente afscheidingen, beide in Nederland en in Canada laten zien dat een volledige oplossing van alle nog bestaande confessionele verschillen nodig is voordat eenheid tot stand kan komen.

Daarom meent de kerkenraad van de Liberated Reformed Church te Abbotsford dat vóórdat een relatie tot stand kan komen, de kerk te Dalfsen de gesprekken over de zaken die het verzoek en/of het verkrijgen van acceptatie als erkende zusterkerk binnen het verband van De Gereformeerde Kerken tegenhouden, eerst moet afronden.

Met respect verzoeken wij u deze zorgen aan de broeders afgevaardigden van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken door te geven.

Als u vragen hebt over het voorgaande of u wenst verdere informatie, horen wij dat graag van u.

De uwen in Christus,

J. VanLaar,

Praeses

J. Vantil,

Scriba

Besluit:

26-05-2012

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om de LRCA de genomen besluiten ten aanzien van het verzoek van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen toe te sturen.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

De brief is verstuurd als document 6.007 met document 10.113 als bijlage.

Besprekingen:

Bespreking op 17 december 2011: Documenten 6.002 en 6.003: brieven van FRCA en VGKSA.

Van deputaten BBK ontving de synodevergadering berichten met broedergroeten en zegenbede van deputaten BBK van de FRCA en van de VGKSA.

De preses leest de brieven voor en constateert dankbaar dat het fijn is om deze goede woorden te vernemen.

Bespreking op 14 januari 2012: Document 6.004, 2011-12-20: Brief van de LRC Abbotsford, Canada

De preses leest de brief van de LRC Abbotsford voor in een vertaling en spreekt de dankbaarheid naar de Here uit voor dit blijk van meeleven. De afgevaardigden krijgen een kopie op papier uitgereikt (origineel met vertaling) en de brief zal gepubliceerd worden in De Bazuin.

Met dankbaarheid wordt ook nog gemeld dat de LRC Abbotsford de opbrengst van hun collectes voor de Opleiding, als ruime gift hebben overgemaakt naar het deputaatschap Opleiding tot de Dienst des Woords.

Bespreking op 26 mei 2012: Document 6.006, 2012-03-30: Brief van de LRC Abbotsford, Canada

De preses leest de vertaling van de brief voor (document 6.006-B).

Voorgesteld wordt om de LRCA de genomen besluiten ten aanzien van de GK(d)D toe te sturen. De vergadering stemt hiermee in.

Artikel 6.02: Rapport deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken.

11-02-2012

Materiaal:

1. Document 6.001, 2011-10-19: Rapport BBK GS Hasselt 2011.
2. Document 6.002, 2011-12-09: E-mail van FRCA, Australië.
3. Document 6.003, 2011-12-09: Brief van VGKSA, Zuid Afrika.
4. Document 9.003, 2011-08-09: Verzoek DGK Emmen, onderzoek Westminster Confessie.

Overwegingen:

1. Dat contact zoeken met kerken die niet reageren niet oneindig lang kan worden voortgezet.
2. Dat contact zoeken met kerken niet kan blijven bij een enkele maal.
3. Dat beschuldigingen aan het adres van onze kerken weerlegd moeten worden.
4. Dat gewaakt moet worden voor ongefundeerd beschuldigen van andere kerkengroepen.
5. Dat de FRCA ons het meest nabij ligt en we vasthoudend moeten zijn in deze contacten.
6. Dat de ontwikkelingen ten aanzien van de contacten met de VGKSA, gezien het gesprek met hun deputaat, hoopgevend zijn en om speciale aandacht vragen.
7. Het een goede zaak is om van onze kant de kerkelijke situatie in Nederland voor het voetlicht te brengen, ook naar de FRCA toe.
8. Gezien de twijfels met betrekking tot het belijden in de Westminster Confessie en de signalen die daarover vanuit Canada ontvangen worden over de toepassing van deze belijdenis, een nadere studie aan te bevelen is.
9. Dat vanwege de twijfel over de Schriftuurlijkheid van de Westminster Confessie het verstandig is om de term 'belijdenis' in de instructies nader te omschrijven.

Besluiten:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit

1. Het moderamen opdracht te geven de instructies aan te vullen met één die handelt over herhaald contact zoeken en een maximale tijdsperiode alvorens contact zoeken te stoppen.
2. Het moderamen opdracht te geven een voorstel te doen tot aanvulling van de instructies dat deputaten beschuldigingen aan het adres van onze kerken moeten weerleggen.
3. Deputaten BBK toestemming te verlenen om in te gaan op het verzoek van de FRCA om hun synode 2012 bij te wonen, onder beding dat er gezorgd wordt voor een inhoudelijke inbreng.
4. Deputaten BBK toestemming te verlenen om diligent te zijn met betrekking tot gesprekken met Zuid-Afrikaanse deputaten.
5. Het gesprek met de CANRC aan te gaan en met hen documenten uit te wisselen.
6. Het moderamen opdracht te geven om met een voorstel te komen om Deputaten BBK uit te breiden en hen de studie naar de Westminster Confessie op te dragen.
7. Het moderamen opdracht te geven om instructie 2 van deputaten BBK de term 'belijdenis' nader te omschrijven als de '3 formulieren van eenheid'.
8. Het nader omschrijven van de term 'belijdenis' mag zelf geen reden zijn om contacten direct te verbreken, maar moet gebruikt worden om reformerend te werken.
9. Deputaten op te dragen in hun rapport een financiële paragraaf op te nemen met daarin de begroting met toelichting.

Alle besluiten worden met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

Deputaten BBK, de broeders Joh. Houweling en A. van der Net worden welkom geheten.

Zij hebben geen aanvullingen op hun rapport en daarom wordt het rapport direct in bespreking gegeven.

Naar aanleiding van vragen van de afgevaardigden worden de volgende verbeteringen in het rapport aangebracht:

- a) pagina 22, hoofdstuk 5, punt 3 achter 'te weten' moet 'te weerleggen' staan voor de dubbele punt.
- b) pagina 20, onder Beoordeling, laatste woord van punt 2: 'weerlegt' moet worden 'weerlegt'.

Over instructie 4 wordt gemeld dat alle genoemde kerken in 2005 een brief gekregen hebben met verzoek tot contact. Dit is ook nog eens herhaald waar dat nodig was. Alleen de kerken van Australië, Zuid-Afrika, Indonesië, en Korea hebben toen gereageerd.

Met de GGRI Indonesië is in 2010 gesproken. Daaruit bleek dat ze niet met de GKv wilden breken. Op de vraag hoe ze tegenover ons staan is niet geantwoord.

Met het woord 'diligent', gebruikt in verband met onze contacten met Zuid-Afrika, wordt bedoeld 'speciale aandacht'. Deputaten zijn blij verrast over het gesprek met de VGKSA in de persoon van ds. P.G. Boon.

Op een vraag over het gemis van een financiële paragraaf (instructie 14) in het rapport wordt geantwoord dat er een financiële begroting voor de komende tijd gestuurd is naar de deputaten financieel. Verder zeggen deputaten toe in het vervolg een paragraaf toe te voegen met daarin een financiële verantwoording en begroting (voor reizen aan te geven wie, wanneer en waarom). Voor nu gaat het om een voorgenomen reis naar Australië en Canada. Vervolgens komen de voorstellen in bespreking.

Met betrekking tot de vraag hoe lang door te gaan met contact zoeken met kerken die niet reageren, wordt voorgesteld in de instructie iets op te nemen over 'rappel' en de 'verstreken tijdsperiode'. Ook wordt voorgesteld in de instructie op te nemen dat beschuldigingen aan het adres van onze kerken door deputaten weerlegd moeten worden. We moeten wel oppassen dat we andere kerkengroepen niet zwartmaken naar buiten toe.

Deputaten melden ten slotte dat:

1. er een uitnodiging van de FRCA aan deputaten BBK komt voor hun synode te Armadale, startdatum 9 juli 2012;
2. er bewilligd is in een verzoek van de CANRC aan deputaten BBK om mee te werken aan een face-to-face gesprek in april/mei 2012 met hun commissie die een onderzoek moet doen naar de situatie van de GKv;
3. deputaten BBK samen met de LRC Abbotsford werken aan een voorstel ten aanzien van de regels voor een zusterkerkrelatie, dat zo mogelijk nog op de tafel van deze synode komt te liggen.

Vervolgens wordt gesproken over de Westminster Confessie op basis van het verzoek van DGK Emmen e.o. Deputaten BBK steunen dit verzoek en melden dat uit de contacten met de LRC Abbotsford duidelijk is geworden dat deze confessie aanleiding is geweest tot veel problemen binnen de CANRC. De FRCA heeft deze belijdenis niet als grondslag, de PCEA wel. Een afgevaardigde adviseert voor een studie naar deze belijdenis de studenten in te schakelen. Ook wordt geadviseerd de historie van dit belijdenisgeschrift te betrekken in de studie. In de instructie van deputaten is indertijd de Westminster Confessie verwijderd en alleen de term belijdenis gehandhaafd, waaronder ook de Westminster Confessie verstaan zou kunnen worden. Het zou goed zijn om die term nader te omschrijven.

Door dit nader te omschrijven moeten niet de bestaande contacten verbroken worden, maar moet reformerend worden gewerkt.

De preses bedankt vervolgens de broeders deputaten BBK.

Artikel 6.03: Voorstel benoeming deputaat.

31-03-2012

Materiaal:

Document 6.005, 2012-03-20: Voorstel van deputaten BBK de broeders A. van der Net en J. Houweling om op korte termijn een deputaat te benoemen ter vervulling van een vacature.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit aan de indieners te verzoeken om het voorstel in te trekken.

Grond:

1. Het voorstel is niet van het volledige deputaatschap.
2. De vacatures blijken niet op korte termijn een probleem te vormen en kunnen daarom vervuld worden tijdens de reguliere nieuwe benoemingen door de synode.
3. Aan het gesprek met de CANRC-commissie zal naast de beide deputaten, broeder A. van der Net en dr. P. van Gorp, ook ds. S. de Marie als adviseur deelnemen.

Het besluit wordt met 10 stemmen voor genomen.

Het voorstel wordt vervolgens door de indieners ingetrokken.

Bespreking:

Deputaat broeder A. van der Net legt uit dat het aantal deputaten wegens ontheffingen teruggevallen is naar drie en dat dr. P. van Gorp meegedeeld heeft zich niet meer beschikbaar te stellen voor een nieuwe termijn. Omdat op 20 april 2012 er een gesprek zal plaatsvinden met een commissie van de CANRC (bestaande uit een hoogleraar, twee predikanten en een ouderling) en deputaat broeder J. Houweling in Australië is, zou dit betekenen dat hij er alleen voorstaat. Hij stelt daarom voor om de adviseur van deputaten, ds. S. de Marie, nu als deputaat te benoemen, zodat deze als deputaat deel kan nemen aan dat gesprek.

Gesproken wordt over het belang van dit gesprek ook ten aanzien van onze zusterkerk te Abbotsford. De LRC Abbotsford is intussen gevraagd om vragen in te dienen bij deputaten BBK voor dit gesprek. Aan het gesprek met de CANRC-commissie zullen deelnemen de broeders A. van der Net, dr. P. van Gorp als deputaten en ds. S. de Marie als adviseur.

Dr. P. van Gorp merkt op dat hij wel bereid is om aan het gesprek op 20 april deel te nemen en ook nog niet officieel een ontheffingsbrief heeft geschreven. Hij vindt het daarom niet nodig om op dit moment een nieuwe deputaat te benoemen.

Omdat het voorstel blijkbaar niet van het volledige deputaatschap is, wordt gevraagd of het voorstel wel ontvankelijk is.

Voor ontvankelijkheid zijn 4 afgevaardigden, tegen 1, en 6 onthouden zich van stemming. Daarmee is de zaak niet duidelijker geworden.

Vervolgens stelt dr. P. van Gulp voor om de benoeming uit te stellen en het voorstel nu in te trekken.

Artikel 6.04: Voorlopige vaststelling instructies deputaten BBK.

08-09-2012

Materiaal:

Document 07-v2012-09-08: Concept Instructie Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit de concept instructie voor deputaten BBK voorlopig ongewijzigd vast te stellen, en op de volgende vergadering over te gaan tot het vaststellen van de definitieve instructies.

Grond:

Rapportage van het recente bezoek aan de synode van de Free Reformed Church of Australia op de volgende synodezitting zal mogelijk nog reden tot aanpassing van de instructies kunnen geven.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

De instructie voor deputaten BBK kan mogelijk wijziging behoeven na bespreking van de rapportage over de synode in Australië. Omdat het werk van deputaten BBK spoedige uitbreiding van het deputaatschap nodig maakt, wordt voorgesteld om de instructies nu voorlopig vast te stellen en deze na bespreking van het rapport van deputaten BBK zo nodig dan weer aan te passen en vast te stellen. Daarvoor is het wel nodig dat dit rapport op 29 september op de tafel van de synode ligt. Deputaat broeder A. van der Net zegt toe hiervoor te zorgen.

De preses wijst er op dat de instructie betreffende studie van de Westminster Confessie eigenlijk de Westminster Standard zou moeten zijn. Door de toevoeging 'Westminster catechismus' is dit echter voldoende ondervangen.

Artikel 6.05: Verslag bezoek dep. BBK aan de synode van de FRCA 2012. Vaststelling definitieve instructies.

29-09-2012

Materiaal.

1. Document 6.008: 2012-09-19, Verslag bezoek Synode FRCA 2012.
2. Document 07-v2012-09-08: Voorlopig vastgestelde instructie deputaten Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken.

Besluit.

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit de voorlopig vastgestelde instructie voor deputaten BBK (zie artikel 6.04) na wijziging met het amendement op instructie 8, vast te stellen.

Het besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

Deputaten Buitenlandse Betrekkingen, de broeders A. van der Net en Joh. Houweling, worden uitgenodigd aan de tafel plaats te nemen en welkom geheten.

Broeder Joh. Houweling geeft vervolgens een toelichting op het rapport. Hij memoreert dat de Australische synode 14 dagen vergadert van 's morgens negen tot 's avonds half tien.

De aanwezigheid van de beide deputaten BBK in de vergadering werd met 12 stemmen voor en 6 tegen goedgekeurd.

Er is veel over de GKv gesproken met als resultaat dat er een vermaanbrief van GS naar GS opgesteld zal worden die in april 2013 vastgesteld zal worden.

Over DGK is maar weinig gesproken, maar er waren veel vragen ten aanzien van Abbotsford. Dit is ook te verklaren uit de vele familieverbanden tussen Australië en Canada.

In de wandelgangen kon een goede bijdrage geleverd worden aan de visie op DGK. Diverse jongere afgevaardigden gaven na de synode aan dat ze toch meer begrip gekregen hadden voor de situatie.

In de bespreking van het rapport wordt waardering uitgesproken voor de toespraak van broeder Van der Net en aanbevolen om maar gewoon rustig verder te werken aan de verhouding met de Australische kerken.

Ds. De Marie geeft aan dat er blijkbaar geen vooruitgang is in de besluiten ten aanzien van onze kerken en dat ze verblind lijken ten aanzien van de situatie in de CANRC, getuige het feit dat het verzoek van 3 van de 12 kerken om de zaak-Abbotsford te onderzoeken afgewezen is.

Ds. De Marie stelt voor om de concept-instructies voor deputaten BBK onder punt 8 aan te passen gezien het verslag en dient daartoe een amendement in. Deputaten stemmen in met het amendement.

Op advies van een aantal afgevaardigden wordt dit amendement verder aangevuld om duidelijk te maken dat we wel contact willen houden met de FRCA, maar dat een zusterkerkrelatie pas kan als de zusterkerkrelatie met de GKv is verbroken. Opgemerkt wordt dat de toenadering als een proces moet worden gezien dat (veel) tijd kost.

Punt 8 luidt dan als volgt:

‘Zij krijgen m.b.t. de Australische kerken de opdracht om na kennis genomen te hebben van de besluiten van de Synode 2012 te Armadale:

1. contact te onderhouden met de FRCA en de FRCA te helpen en te ondersteunen om een oordeel over de GKv te vormen dat is naar Schrift en belijdenis;
2. de FRCA te dienen met toelichting bij de gronden voor en achtergronden van de zusterkerkrelatie van DGK met LRC Abbotsford;
3. richting de FR-CA teleurstelling uit te spreken dat zij DGK nog steeds niet heeft aanvaard als wettige voortzetting van de kerk van Christus in Nederland;
4. voorlichting te geven over de scheuringen die hebben geleid tot de vorming van het voorlopig kerkverband;
5. zij zullen daarbij gebruik maken van Engelstalige versies van de correspondentie van de kerken met de GKv;
6. zij zullen zonodig onterechte beschuldigingen van anderen aan het adres van de kerken weerleggen;
7. zij zullen pas nieuwe pogingen ondernemen om eventueel met de FRCA een zusterkerkrelatie aan te gaan wanneer de FCRA de banden met de GKv verbreekt;
8. zij zullen eventuele ontwikkelingen in de FRCA nauwkeurig blijven volgen.’

Dit amendement wordt vervolgens in stemming gebracht en met 11 stemmen voor aangenomen. Broeder A. van der Net blijft buiten stemming als deputaat BBK.

Omdat de rest van de instructies al op de vergadering van 8 september is vastgesteld is hiermee de hele instructie vastgesteld (zie hoofdstuk 12 ‘Instructies’).

De deputaten BBK worden ten slotte bedankt voor hun bijdrage.

HOOFDSTUK 7 - APPELZAKEN EN REVISIEVERZOEKEN

Artikel 7.01: Overname bibliotheek van Stichting Het Theologische Boek.

14-04-2012 en 28-04-2012

Materiaal:

1. Acta GS Emmen 2009-2010, artikelen 49, 127 en 128.
2. Document 9.004, 2011-08-09: Revisieverzoek van DGK Emmen e.o. met betrekking tot synodebesluit GS Emmen inzake het niet overnemen van de bibliotheek van de Stichting Het Theologische Boek.
 1. De Gereformeerde Kerk van Emmen e.o. verzoekt de synode besluit 2 van art. 128 van de acta GS Emmen terug te nemen en te besluiten de bibliotheek in principe door de kerken over te nemen. Want het doel van de theologische bibliotheek is een kerkelijke zaak naar art. 30 KO.
 2. Verder verzoekt zij de synode om een commissie te benoemen die ruim de tijd krijgt om de komende jaren te gaan uitzoeken welke boeken geschikt zijn voor de Opleiding tot de Dienst des Woords, en welke niet. Om zo weloverwogen te komen tot een goede en uitgebreide bibliotheek voor de Opleiding. En dat zij dan als richtlijn mee krijgt wat prof. P. Deddens geschreven heeft over wat er nodig is voor de theologische bibliotheek (*Tot de prediking van het Woord des geloofs*, Kok, Kampen, z.j., pag. 150-155).
3. Document 9.007, 2011-11-02: Revisieverzoek van de broeders G. Aalvanger en W. Dijkstra t.a.v. besluiten van de GS Emmen 2009-2010 inzake de overname van de bibliotheek van de Stichting Het Theologische Boek.
Daarin wordt de synode verzocht het volgende uit te spreken:
 1. grond 4 bij besluit 4, artikel 128, van de Generale Synode Emmen 2009-2010, luidend: *‘De kerken hebben niet de opdracht een bibliotheek ten behoeve van algemeen gebruik in stand te houden (art. 30 KO).’*, voor vervallen te verklaren.
 2. aan de uitspraak van de Generale Synode te Emmen 2009-2010, zoals die gedaan is in art. 49, besluit 1, het volgende toe te voegen: *‘en ten behoeve van algemeen gebruik.’* Het gehele besluit luidt derhalve: *‘De Generale Synode besluit tot het oprichten en in stand houden van een eigen bibliotheek ten behoeve van de opleiding tot de Dienst des Woords, en ten behoeve van algemeen gebruik.’*
 3. a) de uitspraak van de Generale Synode te Emmen 2009-2010, artikel 128, besluit 2, die luidt: *‘De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit om de complete bibliotheek van de Stichting Het Theologische Boek niet over te nemen.’*, voor vervallen te verklaren.
b) de complete bibliotheek van de Stichting Het Theologische Boek over te nemen.
 4. Deze bibliotheek zal de bibliotheek vormen ten behoeve van de Opleiding tot de Dienst des Woords, samen met de reeds aanwezige boeken in de bibliotheek van de Opleiding tot de Dienst des Woords. Beide bibliotheken zullen in elkaar worden geschoven tot een geïntegreerd geheel.
 5. een commissie in te stellen die belast zal zijn met de praktische uitwerking van deze overname.
4. Document 10.129, 2012-04-21: Voorstel heroverweging overname bibliotheek en toebehoren Stichting Het Theologische Boek.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om de overname van de gehele collectie van de Stichting Het Theologische Boek ten behoeve van de Opleidingsbibliotheek te heroverwegen, op voorwaarde dat deze collectie ook in haar onderdelen geschikt is of geschikt te maken is voor het gestelde doel.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om ten behoeve van deze heroverweging een commissie in te stellen die opgedragen zal worden om:

1. navraag te doen bij Stichting Het Theologische Boek onder welke voorwaarden de collectie van deze stichting kan worden overgenomen door de kerken ten behoeve van de Opleiding tot de Dienst des Woords en aan de Stichting te verzoeken dit schriftelijk vast te leggen;

2. navraag te doen bij de Stichting onder welke voorwaarden door de kerken kan worden uitgezocht welke wetenschappelijke en niet-wetenschappelijke boeken en andere media uit de collectie wel en welke niet geschikt zijn voor de Opleiding tot de Dienst des Woords in het brede kader van theologische vorming, onderzoek, specialisatie, 'education permanente' en algemeen gebruik in de kerken;
3. op basis van de onder 2. bedoelde informatie aan de synode voorstellen te doen voor instructies ten behoeve van deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords betreffende het verwijderen uit de collectie van boeken en andere media die niet geschikt zijn voor de opleidingsbibliotheek, zulks in overleg met het College van Opleiding;
4. na te gaan of en zo ja, welke andere materialen, zoals stellingen, meubilair en digitale hard- en software van de Stichting kunnen worden verkregen;
5. aan de synode voorstellen te doen m.b.t. mogelijke huisvesting, benodigd aantal medewerkers en hun uitvoerings- en managementtaken;
6. een schatting te maken van de financiële consequenties die voortvloeien uit verhuizing, beheer en exploitatie van de zo op te bouwen opleidingsbibliotheek, waarbij rekening wordt gehouden met de daarvoor benodigde huisvesting, geassocieerde klimaatbeheersing, andere outillage, catalogisering en toegankelijkheid; en hierbij een opgave te doen van eenmalige kosten en van de jaarlijks weerkerende kosten, en voorstellen tot fondswerving;
7. aan de synode een voorstel te doen m.b.t. wijze (o.a. timing en fasering) van een eventuele verhuizing van de collectie;
8. aan de synode een voorstel te doen m.b.t. tijd en wijze van formaliseren van een eventueel te sluiten overeenkomst tussen Stichting Het Theologische Boek en de kerken m.b.t. de overdracht van de bibliotheek en overige materialen van de Stichting.
9. aan de synode te rapporteren omtrent haar bevindingen en voorstellen uiterlijk 14 dagen voorafgaande aan de synodezitting van 7 juni 2012;

Gronden:

1. De kerken zijn naar artikel 18 KO gehouden een opleiding tot de dienst des Woords in stand te houden, daarbij hoort ook een eigen theologische bibliotheek ten behoeve van de Opleiding. Deze bibliotheek behoort naast gereformeerde theologische werken ook boeken te bevatten die dwaalleer beschrijven, om deze te beter te kunnen ontmaskeren en bestrijden. Ook werken buiten maar wel aan theologie verwante kennisgebieden horen daarin thuis.
2. Een opleidingsbibliotheek dient primair gericht te zijn op de Opleiding tot de Dienst des Woords, daaronder valt de toerusting van studenten en docenten, maar ook de beschikbaarheid van materialen voor nadere studies. Ook predikanten kunnen ervan gebruik maken ten behoeve van hun noodzakelijke nascholing en het uitoefenen van opbouwende taken binnen het kerkverband.
3. Wanneer deze opleidingsbibliotheek tevens ten dienste staat van algemeen gebruik in de kerken, is dit niet in strijd met artikel 30 KO, ook al is dit niet het primaire doel.
4. De Stichting Het Theologische Boek heeft middels de ingediende revisieverzoeken aangegeven haar collectie voor de Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken alsnog ter beschikking te willen stellen
5. Het was de Generale Synode Emmen 2009 niet bekend dat de Stichting Het Theologische Boek niet bereid zou zijn om in plaats van heel haar collectie, een selectie ervan af te staan voor de Opleiding tot de Dienst des Woords. Ook was haar niet bekend gemaakt dat er voorwaarden aan de overdracht van de bibliotheek en eventuele materialen waren verbonden. Haar besluit om te verzoeken slechts een deel van de collectie over te nemen is genomen met de toen bestaande informatie (GS Emmen art. 128).
6. Het is in het belang van de Opleiding tot de Dienst des Woords en van de kerken in het algemeen, wanneer in de opleidingsbibliotheek zoveel mogelijk nuttige theologische werken worden verzameld en geconserveerd mede met het oog op de toekomst.
7. Uit oogpunt van nut en efficiency is het van belang de bibliotheek van de Opleiding tot de Dienst des Woords te vrijwaren c.q. te ontdoen van boeken of media, die niet passen bij het beoogde doel van de collectie.
8. De synode is verantwoording verschuldigd aan de kerken met betrekking tot financiële en andere materiële consequenties, die voortvloeien uit beheer en exploitatie van een bibliotheek.

Deze besluiten worden met alle 12 stemmen vóór genomen.

Deze besluiten zijn in document 10.133 aan de commissie overhandigd.

Vervolgens wordt de samenstelling van de commissie voorgesteld.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om de broeders H.J. Mooibroek, R. ten Have en A. van Egmond als primi, broeder G.H. Plaggenmars als secundus en de broeders T.L. Bruinius en J. Horst (Vossiuslaan, Zwolle) als adviseurs, te verzoeken in de commissie plaats te nemen.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.
Alle broeders bewilligden in hun benoeming.

Bespreking:

14-04-2012

Een afgevaardigde meent dat het van groot belang is voor opleiders en studenten en ook particulieren om boeken te vergaren t.b.v. de studenten nu en in de toekomst. Dat lijkt hem toch juist een taak voor de kerken gezamenlijk en daarom niet in strijd met artikel 18 KO.

Een ander twijfelt of het zinnig is om 15000 boeken over te nemen als er maar 1100 geschikt zijn voor de opleiding. Broeder J. Bruijn, lid van de Stichting Het Theologisch Boek (STB) bevestigt dat het doel van een bibliotheek primair voor de opleiding is en secundair het algemeen belang dient. We kunnen alles in bezit krijgen voor niets.

Volgens de adviseur heeft de GS Emmen het aanbod afgewezen omdat de Stichting een alles of niets houding had. Hij stelt dat het onderhouden van een algemene bibliotheek geen kerkelijke zaak is, maar een bibliotheek voor de opleiding wel. Dat daarin bijkomend een algemeen belang gediend wordt, is mooi meegenomen. Uit gesprekken met de Stichting maakt hij op dat er twee verzamelingen zijn waarop een belofte rust om de boeken bij elkaar te houden. Een daarvan bevat voor het merendeel wetenschappelijk werk dat zeer nuttig is voor de opleiding.

Ds. S. de Marie memoreert dat de GS Emmen het verzoek tot overname afgewezen heeft voornamelijk omdat de nadruk lag op een bibliotheek voor het algemeen nut. Hij wijst erop dat het conserveren van theologische boeken voor het nageslacht van groot belang is. Maar het schiften van boeken moet wel blijven gebeuren om zo een volwaardige theologische bibliotheek te handhaven. Hij vindt de bibliotheek een mooi geschenk en meent dat we daarom het besluit van de GS Emmen dienen te heroverwegen.

Ook wordt gemeld dat de bibliotheek financieel gezond is en dat indien nodig het deel voor de Opleiding in Zwolle geplaatst kan worden terwijl de rest dan in De Krim kan blijven. In ieder geval is het zo dat de kerken niet de Stichting overnemen, maar alleen de inventaris. Opgemerkt wordt dat het verstandig is om de overname bij een notaris vast te leggen.

Ook broeder J. Bruijn bevestigt dat het zeker mogelijk is om het bestand op te schonen door boeken te verwijderen of te verkopen als dat nodig is om een goede bibliotheek te waarborgen; de studie naar de schifting van te handhaven en te verwijderen documenten en overige materialen kan in alle rust gebeuren gezien het feit dat de Stichting nog zo'n anderhalf jaar voort kan met zijn financiële middelen. Wel verzoekt hij spoedig een besluit te nemen omdat na overname de Stichting ook nog opgeheven moet worden.

Gewaarschuwd wordt door een afgevaardigde dat digitale kopieën van boeken gemakkelijk verloren kunnen raken als er om wat voor reden ook geen elektriciteit of geavanceerde techniek meer voorhanden zou zijn en dat het daarom goed is dat er papieren boeken zijn. Hierop wordt in mindering gebracht dat deze door brand gemakkelijk verloren kunnen gaan.

Voorgesteld wordt om nu een principebesluit te nemen tot overdracht en een commissie in te stellen die moet onderzoeken wat de voorwaarden van overname zijn, wat de financiële consequenties zijn die voortvloeien uit verhuizing, beheer en exploitatie van de zo op te bouwen opleidingsbibliotheek, waarbij rekening wordt gehouden met de daarvoor benodigde huisvesting, geassocieerde klimaatbeheersing, andere outillage, catalogisering en toegankelijkheid en hierbij een opgave te doen van eenmalige kosten en van de jaarlijks weerkerende kosten, en de vereisten om de bibliotheek te onderhouden, zoals schatten hoeveel medewerkers nodig zijn om de bibliotheek in stand te houden.

28-04-2012

Op tafel ligt een voorstel tot het formuleren van het besluit met zijn gronden, document 10.129. Omdat sommige afgevaardigden menen dat er te weinig aandacht is in de gronden voor 'minder-wetenschappelijke' boeken en voor het 'algemeen gebruik', wordt onder grond 2 van besluit 2 toegevoegd 'wetenschappelijke en niet-wetenschappelijke boeken' en aan het einde van die zin 'en algemeen gebruik'. In de discussie wordt benadrukt

dat de bibliotheek een Opleidingsbibliotheek is, waarbij het algemeen gebruik secundair is. Lenen aan personen buiten onze kerken is geen kerkelijke zaak, maar zal per geval beoordeeld worden. Dit is vergelijkbaar met de bibliotheek van de TU Kampen. Broeder J. Bruijn, lid van de Stichting HTB, merkt ook op dat wanneer de bibliotheek wordt overgedragen aan de kerken, voorwaarde is, dat de bibliotheek er is in de eerste plaats voor leden van de DGK, maar vervolgens ook voor mensen die geen lid van DGK zijn.

Artikel 7.02: Tussenrapport Commissie Overname Bibliotheek HTB.

09-06-2012

Materiaal:

Document 10.144, 2012-06-02: Tussenrapportage van de Commissie Overname Bibliotheek en toebehoren van de Stichting 'Het Theologische Boek'.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om de Commissie Overname Bibliotheek en toebehoren van de Stichting 'Het Theologische Boek', te verzoeken volgens de gegeven instructies hun onderzoek af te ronden en hiervan voor de zomervakanties rapport te doen aan de synode.

Dit besluit wordt met 10 stemmen voor genomen. De leden van de commissie, de broeders R. ten Have en H.J. Mooibroek, blijven buiten stemming.

Bespreking:

De preses nodigt de leden van de commissie, de broeders A. van Egmond, H.J. Mooibroek, R. ten Have en T.L. Bruinius uit aan de tafel plaats te nemen en heet hen welkom. Broeder J. Horst is wegens ziekte niet aanwezig.

Broeder H.J. Mooibroek geeft namens de commissie een toelichting op het rapport. Hij meent dat er geen onopgeloste belemmeringen meer zijn en dat alles nu schriftelijk is vastgelegd. De vastgelegde antwoorden geven voldoende vertrouwen om verder te gaan. Aangevuld wordt dat bij verwijderen van boeken er niet gedacht wordt aan een groot deel van de verzameling. Na overname zijn DGK verantwoordelijk, maar dienen rekening te houden met het doel van de Stichting Het Theologische Boek. Verder dienen de schriftelijk vastgelegde punten gelezen te worden als heersend over de vermeldingen in de tussenrapportage.

Opgemerkt wordt dat er gezegd wordt dat verwijderde boeken eigendom blijven van de Stichting, terwijl het de bedoeling is deze Stichting op te heffen. Deputaten wijzen erop dat het de bedoeling is om voor de overdracht eventueel boeken te verwijderen. De Stichting heeft daarvoor een bestemming. Na overname is het de verantwoordelijkheid van DGK om de bibliotheek te onderhouden binnen het genomen besluit 2.2 (*wetenschappelijke en niet-wetenschappelijke boeken en andere media uit de collectie die geschikt zijn voor de Opleiding tot de Dienst des Woords in het brede kader van theologische vorming, onderzoek, specialisatie, 'education permanente' en algemeen gebruik in de kerken*).

Gewezen wordt op de ruimere doelstelling die de GS Hasselt hanteert in vergelijking met die van GS Emmen, waardoor veel meer boeken binnen de doelstelling passen.

Deputaten geven aan dat de antwoorden van de Stichting gelezen moeten worden in het licht van broeders die met hart en ziel zich aan de bibliotheek gewijd hebben en niet vanuit het idee dat men een vinger in de pap wil houden.

Geconcludeerd wordt dat er geen grote obstakels liggen die de voortgang van het onderzoek verhinderen.

Uitlenen is nu een aanname en geen voorwaarde en opschonen van de verzameling is geen probleem meer. De kerken bepalen de doelstelling van de eigen bibliotheek en ook welke boeken zij willen hebben, onafhankelijk van de wensen van HTB tot overname. Het is nu een financiële kwestie. Deputaten worden verzocht ook goed na te denken over wel of niet aanvaarden van dubbele exemplaren.

Artikel 7.03: Bespreking Eindrapport Commissie Overname Bibliotheek Stichting Het Theologische Boek.

08-09-2012

Materiaal:

Document 10.157: Eindrapportage van de Commissie Overname Bibliotheek en toebehoren van de Stichting 'Het Theologische Boek'.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om de commissie Overname Bibliotheek op te dragen nog nader onderzoek te doen aan de hand van de op te stellen instructies en daarvan rapport te doen op de vergadering van 29 september 2012.

Dit besluit wordt met 12 stemmen voor genomen.

Bespreking:

De preses nodigt de aanwezige leden van de commissie, de broeders A. van Egmond, H.J. Mooibroek en R. ten Have, uit aan de tafel plaats te nemen en heet hen welkom.

Broeder H.J. Mooibroek geeft namens de commissie een toelichting op het rapport. Hij wijst er op dat in de koopovereenkomst het geldbedrag (ongeveer € 6.000.-) dat mee overgenomen wordt nog expliciet vermeld zal worden. Dit bedrag dekt ongeveer de verhuizingskosten.

De huur van 'De Krim' loopt nog door tot augustus 2013. Er is om die reden geen grote haast voor de verhuizing. De huur van de ruimte in Zwolle is nog niet onderhandeld. Het feit dat de huur van 'De Krim' veel lager is, geeft voldoende reden om stevig te onderhandelen over de huur in Zwolle. Het laten maken van de selectie door de Opleiding nog voor de verhuizing is fysiek niet mogelijk vanwege de drukke werkzaamheden van de opleider. De opleider stelt dat het een fantastisch mooie collectie boeken is voor de Opleiding.

Wel worden diverse praktische vragen gesteld die om een antwoord vragen alvorens tot de definitieve besluitvorming overgegaan kan worden.

Wat betreft de uitvoering van de overname wordt gedacht aan een commissie die onder de verantwoordelijkheid van deputaten Opleiding zal moeten vallen omdat de GS dan niet meer bijeen zal zijn.

De preses stelt voor om op basis van de aangevoerde zaken nadere instructies op te stellen voor de commissie en hiervan rapport te doen op de volgende vergadering.

Artikel 7.04: Overname Bibliotheek van Stichting Het Theologische Boek.

29-09-2012 en 13-10-2012

Materiaal:

1. Document 10.133, 2012-04-28, Besluiten van GS Hasselt t.a.v. heroverweging overname collectie van Stichting Het Theologische Boek (HTB)
2. Document 10.144, 2012-06-02: Tussenrapportage van de Commissie Overname Bibliotheek en toebehoren van de Stichting 'Het Theologische Boek'.
3. Document 10.145, 2012-06-02, COB, bijlage bij Tussenrapportage, schriftelijke punten St. HTB.
4. Document 10.157, 2012-08-27, Eindrapportage Commissie Overname Bibliotheek d.d. 27 aug. 2012.
5. Document 10.176, 2012-09-22, Rapport eindopdracht van de Commissie Overname Bibliotheek aan GS d.d. 29 sept. 2012.
6. Document 10.177, 2012-09-22, Tekening Zaal 4a nieuw, bij rapport 10.176
7. Document 10.178, 2012-09-22, Tekening Zaal 6a nieuw, bij rapport 10.176

Overwegingen bij besluiten 1 en 2:

1. De synode heeft besloten om de overname van de gehele collectie van de Stichting Het Theologische Boek ten behoeve van de Opleidingsbibliotheek te heroverwegen, op voorwaarde dat deze collectie ook in haar onderdelen geschikt is of geschikt te maken is voor het gestelde doel.
2. De Opleidingsbibliotheek dient primair gericht te zijn op de Opleiding tot de Dienst des Woords (art. 18 KO). Deze bibliotheek behoort naast gereformeerde theologische werken ook boeken te bevatten die dwaalleer bestrijden, om deze beter te kunnen ontmaskeren en bestrijden. Ook werken binnen aan theologie verwante kennisgebieden horen daar thuis (zie grond 1 van 10.133, besluit 2).
3. Onder het primaire doel van de Opleidingsbibliotheek valt de toerusting van studenten en docenten, de beschikbaarheid van materialen voor nadere studies; ook predikanten kunnen ervan gebruik ten behoeve van noodzakelijke nascholing en het uitoefenen van opbouwende taken binnen het kerkverband (zie grond 2 van 10.133, besluit 2).
4. Het is in het belang van de Opleiding tot de Dienst des Woords en van de kerken in het algemeen, wanneer in de Opleidingsbibliotheek zoveel mogelijk nuttige werken worden verzameld en geconserveerd met het oog op de toekomst (grond 6 van 10.133, besluit 6).

5. De collectie van de Stichting Het Theologische Boek bevat voldoende boeken en andere media die voldoen aan de in overwegingen 2, 3 en 4 gestelde doelstellingen, zodat overname van deze collectie nuttig is voor de Opleidingsbibliotheek.
6. De collectie van de Stichting Het Theologische Boek kan tegen een symbolisch bedrag van 1 euro worden overgenomen.
7. De dubbele exemplaren (circa 5.000) worden vooraf door de Stichting Het Theologische Boek uit de collectie gehaald. Daardoor blijven er zo'n 13.000 boeken over.
8. Na overname van de collectie is het toegestaan dat de kerken alsnog boeken / andere media die absoluut niet geschikt zouden zijn voor de Opleidingsbibliotheek, verwijderen.
9. Er dient rekening te worden gehouden met de afspraak die er ligt met dominee J. Ridderbos om de boeken die hij heeft geschenken, bijeen te houden.
10. Het College van Opleiding heeft de kennis m.b.t. de vraag welke boeken / andere media wel en welke niet geschikt zouden zijn voor de Opleidingsbibliotheek en kan daarom in de loop der tijd het verwijderen van ongeschikte media ter hand nemen.
11. De geschatte exploitatiekosten liggen tussen € 7.000,- en € 11.100,- per jaar.

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om de complete bibliotheek van de Stichting Het Theologische Boek (boeken, brochures en andere media, na verwijdering van de dubbele exemplaren ongeveer 13.000 exemplaren), inclusief de inventaris (computers, software, meubilair e.d. volgens de inventarislijst) en het positieve saldo van de financiën van de bibliotheek in zijn geheel over te nemen voor € 1,- en op te nemen in de Opleidingsbibliotheek en daarbij haar goedkeuring te hechten aan de voorgestelde overdrachtsakte (bijlage 4 van document 10.157).

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit dat in de overdrachtsakte de kopende partij aangeduid wordt als: De Gereformeerde Kerken in Nederland, ten deze vertegenwoordigd door de Deputaten Voorbereiding Volgende Synode, hierna te noemen: koper; en dat bij de ondertekening van de koopovereenkomst de omschrijving van de koper wordt: Deputaten Voorbereiding Volgende Synode.

Gronden:

1. Het is in het belang van de Opleiding tot de Dienst des Woords en van de kerken in het algemeen, wanneer in de opleidingsbibliotheek zoveel mogelijk nuttige theologische werken worden verzameld en geconserveerd mede met het oog op de toekomst.
2. De over te nemen bibliotheek bevat gereformeerde theologische werken, boeken die dwaalleer beschrijven en werken buiten maar wel aan theologie verwante kennisgebieden die een nuttige plaats kunnen hebben in de opleidingsbibliotheek.
3. De aanschafkosten van de collectie boeken zijn nihil, wat zeer gunstig afsteekt bij het aanschaffen van noodzakelijke boeken voor een minimale opleidingsbibliotheek.
4. Er is voldoende ruimte in de voorwaarden om van de collectie een geschikte Opleidingsbibliotheek te maken.
5. De formele ondertekening van de overdrachtsakte vindt plaats na de sluiting van de generale synode.

Overwegingen bij besluit 3:

1. Op grond van aanwijzingen van de eigenaar zijn de zalen in het gebouw De Hoeksteen te Zwolle voldoende geschikt voor het plaatsen van een bibliotheek (geschatte gewicht van 300 kg/m² is toegestaan en de vochtigheid en temperaturomstandigheden zijn voldoende bij gebruikmaking van enkele procedures).
2. De huurprijs van de twee zalen samen is € 1590,- per kwartaal (excl. kosten voor actief gebruik per dagdeel van 25 euro).
3. De huurprijs per m² is circa 25% hoger dan in De Krim exclusief de gebruikskosten per dagdeel.
4. De meest gunstige verhuisofferte van de boeken inclusief inventaris is van Horst Totaal, de verhuiskosten zijn begroot op € 5.942,31 incl. BTW.
5. Voor de eerste inrichting van de bibliotheek is een bedrag van ca. € 3.500,- euro begroot.

6. De over te nemen inventaris omvat tevens een geldbedrag waarmee (deels) de verhuizing en inrichting kan worden betaald.

Besluit 3:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om de collectie boeken te plaatsen in twee gehuurde zalen van het gebouw De Hoeksteen aan de Scheldelaan 141 te Zwolle, waar inbegrepen is ruimte voor de Opleiding ten behoeve van colleges en studie, en daarmee zijn goedkeuring te geven aan de geschatte exploitatie en verhuiskosten.

Gronden:

1. De locatie is centraal in Nederland en gunstig voor de Opleiding die in Zwolle is gevestigd.
2. De huurkosten per vierkante meter zijn circa 25% hoger maar daar staat tegenover dat de toegankelijkheid en bereikbaarheid voor de beoogde gebruikers veel beter is.
3. Het beschikbare vloeroppervlak is ruim voldoende voor de bibliotheek en biedt daarnaast ruimte aan de Opleiding voor onderwijsfaciliteiten en studie.
4. De kerkzaal in het gebouw wordt gehuurd door DGK Zwolle e.o. wat mogelijk efficiencyvoordelen oplevert.
5. De zalen zijn klimatologisch geschikt voor het bewaren van de boeken.

Besluit 4:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om de overdracht en verhuizing met voortvarendheid uit te voeren, in rekening brengend dat de huidige locatie van de collectie in De Krim nog tot midden 2013 beschikbaar is.

Grond:

De collectie met faciliteiten is per direct nuttig voor de Opleiding.

Besluit 5:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om een uitvoeringscommissie in te stellen die volgens de door de synode opgestelde instructies de verhuizing van de collectie, en de daarmee samenhangende inrichting en organisatie van de Opleidingsbibliotheek ter hand neemt onder verantwoordelijkheid van deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

De besluiten 1 tot en met 5 met overwegingen en gronden worden met 11 stemmen voor en 1 onthouding genomen.

Besluit 6:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om het moderamen, c.q. deputaten Voorbereiding Volgende Synode opdracht en volmacht te geven de indieners van de revisieverzoeken m.b.t. de overname van de bibliotheek (documenten 9.004 en 9.007) een antwoordbrief te sturen in lijn met de genomen besluiten. Tevens krijgen ze de opdracht de Stichting Het Theologische Boek een brief te sturen waarin de erkentelijkheid wordt uitgesproken voor de overname van de bibliotheek.

Besluit 6 wordt met algemene stemmen door de vergadering genomen.

De betreffende antwoordbrieven zijn verzonden als:

10.194, 2012-10-22, aan DGK Emmen e.o, overname bibliotheek.

10.195, 2012-10-22, aan brs. G. Aalvanger en W. Dijkstra, overname bibliotheek.

10.196, 2012-10-22, aan St. Het Theologische Boek, erkentelijkheid.

Bespreking:

Op 29 september 2012 worden de leden van de commissie Overname Bibliotheek, de broeders A. van Egmond, H.J. Mooibroek en R. ten Have uitgenodigd aan de tafel (voor zover al niet aan de tafel zittend) en welkom geheten.

In hun toelichting geven ze aan dat de huursom helaas niet lager is geworden, maar dat de gehuurde ruimte veel groter is dan nu in gebruik in De Krim. Er is nu ook ruimte voor studie en het geven van college. Voor deze

activiteit moet wel per dagdeel extra huur betaald worden (25,- euro per dagdeel) vanwege extra schoonmaak, verwarming en gebruik sanitair. De opleider wijst er op dat de huurprijs per m² ongeveer gelijk is aan die in De Krim en typeert de locatie als een 'vorstelijke'.

Van de eigenaar is via de makelaar een garantie ontvangen dat de constructie van de zalen voldoende is voor het verwachte opslaggewicht. De zaalhuur is vrijgesteld van BTW.

Instructies voor een uitvoeringscommissie staan ook in het rapport.

Bij de over te nemen inventaris is ook goede scan-apparatuur, zodat digitaliseren van boeken mogelijk is. De opleider stelt echter dat voor hem een digitale bibliotheek absoluut geen vervanging is van een papieren bibliotheek wat betreft het leesgemak. Boeken die in de toekomst niet meer nodig zijn, zullen aan de Stichting worden teruggegeven of als de Stichting niet meer zou bestaan, verkocht kunnen worden.

Vervolgens wordt het voorstel om de boeken over te nemen, te transporteren en te plaatsen zoals door de commissie is voorgesteld in stemming gebracht en met 11 stemmen voor en 1 onthouding aangenomen.

De definitieve tekst van de besluiten 1 t/m 5 wordt in de vergadering van 13 oktober 2012 met algemene stemmen vastgesteld. Tevens wordt het moderamen verzocht om de indieners van de revisieverzoeken schriftelijk te antwoorden en aan de Stichting Het Theologische Boek een schrijven te sturen waarin de erkentelijkheid van de synode voor de overname van de bibliotheek wordt uitgedrukt.

Artikel 7.05: Appelschrift zuster G. Oldenburger-Zijlstra.

28-04-2012

Materiaal:

1. Document 9.002,2011-07-06: Appelschrift zuster G. Oldenburger-Zijlstra tegen een besluit van deputaten-curatoren Landelijk Kerkblad De Bazuin aangaande de betekenis van 1892.
2. Document 9.011, 2012-04-14: Rapport Deputaten Behandeling van Appelschriften betreffende appelschrift van zuster G. Oldenburger-Zijlstra.

Overwegingen:

1. Dat het appelschrift naar inhoud ontvankelijk is, maar dat heroverwogen zou moeten worden of dergelijke zaken niet beter behandeld kunnen worden door een synodecommissie in plaats van door deputaten Behandeling van Appelschriften omdat het niet gaat over besluiten van mindere vergaderingen.
2. Dat het de kerken rechtens niet toekomt om achteraf te oordelen over het besluit tot verenigen.
3. Dat de kerken slechts mogen oordelen over het 'schrijven over de Vereniging van 1892'.
4. Dat de synode van 1892 uitsprak dat de supra-lapsarische beschouwingen (veronderstelde-wedergeboortegedachten) van sommige voorgangers geen ketterij betekenden en de eenheid in belijdenis een genoegzame grondslag vormde.
5. Dat de zaak van de door dr. A. Kuiper geleerde veronderstelde wedergeboorte toentertijd wel niet op een deugdelijke manier aan de orde is gesteld in de kerken alvorens tot vereniging over te gaan, maar dat dit geen rechtvaardiging is voor afscheiding door hen die de Christelijke Gereformeerde Kerk zijn gaan vormen.
6. Dat zuster G. Oldenburger-Zijlstra in geestelijke nood verkeert vanwege haar vrees dat een positieve waardering van de Vereniging van 1892 een verkeerde uitwerking heeft in de kerken.
7. Dat we uit deze zaak moeten leren dat de kerken waakzaam moeten zijn in het aanwijzen en weerleggen van dwalingen en standvastig in de trouw aan Gods Woord.
8. Dat met voorzichtigheid onderscheiden moet worden wat meningsverschillen en wat leerverschillen zijn om te voorkomen dat uitspraken leiden tot sektevorming.
9. Dat er in de geschiedenis verschillend gedacht en geschreven is ten aanzien van de waardering van de gang van zaken rond de Vereniging van 1892, maar dat altijd voorop gestaan heeft dat het hier om een reformerend werk van de Here ging waar het geen pas gaf om zich daarom van de kerk af te scheiden;
10. Dat de schrijvers in De Bazuin zich conform punt 9 hebben uitgelaten.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, in vergadering bijeen op 26 november 2011, besluit niet te voldoen aan de verzoeken van zuster G. Oldenburger-Zijlstra om uit te spreken dat de hereniging in 1892 niet goed is geweest of de redactie van De Bazuin te vragen een artikel te schrijven in die geest.

Gronden:

1. De Gereformeerde Kerken hebben altijd de 'Vereniging van 1892' gezien als werk van de Here en Hem daarvoor gedankt. Ook 1517, 1834, 1892, 1944, 1967 en 2003 zien we als werk van de Here.
2. De 'Vereniging van 1892' afwegen op latere gebeurtenissen en ontwikkelingen is niet zuiver en doet geen recht aan een eerlijke beoordeling van de Vereniging.

Dit besluit wordt met 7 stemmen voor en 1 onthouding genomen.

Buiten stemming blijven de 3 deputaten, de broeders H.J. Mooibroek, G.H. Plaggenmars en L. Menninga en als redactielid ds. S. de Marie.

Bespreking:

De preses constateert dat de deputaten Behandeling van Appelzaken de broeders H.J. Mooibroek, G.H. Plaggenmars en L. Menninga reeds als afgevaardigden aan de tafel zitten. Deputaat broeder A. Admiraal is niet aanwezig omdat hij in beide zaken betrokkene is en dus niet heeft deelgenomen aan de behandeling van deze appelschriften.

Het appelschrift gaat over een artikel van broeder A.J. Koekkoek waarin zeer lovend geschreven werd over de hereniging van 1892 en zij verzoekt uit te spreken dat de hereniging van 1892 niet goed geweest is of de redactie van De Bazuin te vragen een eerlijk en rechtvaardig artikel te schrijven over de hereniging van 1892 die niet goed was.

Deputaten stellen voor haar verzoek af te wijzen. Verder vragen deputaten zich af of zaken die tegen een deputaatschap gericht zijn wel bij deputaten Behandeling Appelzaken thuishoren. In ieder geval is het niet gelijksoortig met een appelzaak tegen een besluit van een mindere vergadering.

In de bespreking blijkt dat de waardering van de hereniging van 1892 verschillend ligt, zoals dat ook in de geschriften uit het verleden blijkt (zie bijvoorbeeld de geschriften van ds. H. Bouma, ds. J. Francke, ds. B. Holwerda). Opgemerkt wordt dat de zaak van de veronderstelde wedergeboorte in 1892 niet op een deugdelijke manier aan de orde gesteld is. Maar daarin kan geen rechtvaardiging gevonden worden om de kerk als 'vals' of 'niet-waar' te bestempelen en daarom met haar te breken. In die zin hebben ook deputaten-curatoren zich uitgelaten. Ook wordt er op gewezen dat niet elk verschil van mening door een synode-uitspraak beëindigd mag worden, omdat dan de kerk tot sekte kan verworden, zoals prof. K. Schilder dat aangaf. Deputaten geven aan dat het toen niet opgevat is als een leverschil en de vereniging plaatsvond op basis van Schrift en belijdenis. De appellant wil in feite horen dat de Christelijke Gereformeerde Kerken gelijk hadden.

Het algemene gevoel is wel dat het de kerken rechtens niet toekomt achteraf hierover een uitspraak te doen. Uit de geschiedenis moeten we leren dat we waakzaam moeten zijn in het aanwijzen en weerleggen van dwalingen en standvastig in onze trouw aan Gods Woord ieder op zijn plaats.

Wel wordt onderkend dat deze zuster in nood verkeert omdat ze bang is voor een verkeerde uitwerking van de waardering voor de hereniging van 1892. Deputaten-curatoren en de kerkenraad van DGK-Zwolle e.o. hebben ieder vanuit eigen beschouwing gepoogd haar hierin verder te helpen. De synode mag vanwege die nood van deze zuster hun antwoord dan ook niet afdoen met haar alleen een besluit met gronden te sturen. Een pastorale brief is hierbij noodzakelijk.

Wat betreft de gronden onder het besluitvoorstel wordt bezwaar gemaakt tegen grond 2 als zijnde een waardeoordeel over 1892 en hierbij overbodig. Broeder C.A. Teunis dient daarom een amendement in waarin grond 2 geschrapt is.

Benadrukt wordt dat de synode slechts mag oordelen over 'het schrijven over de Vereniging van 1892' en niet over de vereniging zelf. Daarom is het juist dat grond 2 geschrapt wordt.

Het besluit met amendement wordt vervolgens in stemming gebracht en genomen met 7 stemmen voor, 1 onthouding en 4 betrokken broeders blijven buiten stemming.

Zr. G. Oldenburger-Zijlstra is dienovereenkomstig geïnformeerd door middel van een pastorale brief (document 9.014, 2012-05-09).

Het besluit is vastgelegd in document 9.013.

Artikel 7.06: Appelschrift broeder G. Smallenbroek.

28-04-2012

Materiaal:

1. Document 9.008: Appelschrift van broeder G. Smallenbroek tegen een besluit van deputaten-curatoren Landelijk Kerkblad De Bazuin aangaande het gebruik van de term 'Rooms-Katholiek'.
2. Document 9.010: Rapport Deputaten Behandeling van Appelzaken betreffende een appelschrift van broeder G. Smallenbroek.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om niet te voldoen aan het verzoek van broeder G. Smallenbroek, om het woord 'katholiek' in het officiële gebruik van de naam van het kerkgenootschap (Rooms-Katholiek) in het kerkblad De Bazuin niet meer met Rome in verband te brengen.

Gronden:

1. de term katholieke kerk komt als zodanig niet in de Schrift voor, maar deze werd als aanduiding van zijn tijd en wereld omvattende reikwijdte in de Apostolische Geloofsbelijdenis ingevoerd,
2. het gebruik van een officiële naam 'Rooms Katholieke Kerk' in een landelijk kerkblad gaat niet in tegen Schrift en Belijdenis,
3. alleen de kerk van Christus kan met recht de naam katholiek in de ware zin van 'algemeen' dragen,
4. in het kerkblad De Bazuin wordt voldoende het risico van een onjuist gebruik van de term katholiek omschreven om verkeerde meningsvorming van deze term te voorkomen.

Het besluit wordt met 7 stemmen voor en 1 onthouding genomen. De broeders deputaten H.J. Mooibroek, G.H. Plaggenmars en L. Menninga en redactielid ds. S. de Marie blijven buiten stemming.

Bespreking:

Allereerst komt het verzoek van de bezwaarde broeder om een afschrift van het rapport te ontvangen ter sprake. De instructie voor behandeling van appelzaken schrijft voor dat dit alleen kan op verzoek en na aanvaarding door de synode. De vergadering gaat akkoord dat de appellant meeleeft in het rapport. De preses nodigt vervolgens broeder G. Smallenbroek uit om aan de tafel plaats te nemen zodat hij kan meelesen in het rapport van deputaten Behandeling van Appelzaken.

Namens deputaten geeft broeder H.J. Mooibroek een toelichting op het rapport. Daarin geeft hij aan dat de appellant zeer begaan is met de kerk van de Here. In het verleden is vaak bezwaar gemaakt tegen het gebruik van de term 'Rooms-Katholiek' omdat de term 'katholiek' alleen toekomt aan de kerk van de Here en dat is niet de roomse kerk. Deputaten menen dat het appelschrift wat betreft het eerste verzoek, naar inhoud ontvankelijk is. Echter het is een bezwaar tegen een deputaatschap en niet zoals gebruikelijk voor deputaten Behandeling Appelzaken tegen een besluit van een mindere vergadering. Deputaten verzoeken de synode daarom om het moderamen te verzoeken de instructies dienaangaande aan te passen.

De appellant verzoekt de synode uit te spreken om het woord 'katholiek' in het officiële gebruik van de naam van het kerkgenootschap (Rooms-Katholiek) in het kerkblad De Bazuin niet meer met Rome in verband te brengen.

Deputaten stellen voor dit verzoek af te wijzen.

In de bespreking blijkt begrip voor het standpunt van appellant, maar wordt benadrukt dat het hier om een gevoelskwestie gaat. Een vergelijking wordt gemaakt met de term 'vrijgemaakt' en 'gereformeerd'. Toch moeten we in rekening brengen dat de tijd is veranderd en er meer afstand is gekomen tussen kerk en staat. Een kerkgenootschap staat nu eenmaal met een zekere naam geregistreerd en die hebben we dan ook te gebruiken zonder daarin ons eigen gevoel te leggen.

Enkele afgevaardigden stellen voor de gronden te amenderen met betrekking tot hoofd- en kleine letters, en enkele tekstuele aanpassingen. Het besluit met aldus geamendeerde gronden wordt in stemming gebracht. -Br. G. Smallenbroek heeft het besluit schriftelijk als document 9.012 ontvangen,

Artikel 7.07: Behandelprocedure bezwaren tegen een deputaatschap.

28-04-2012

Materiaal:

1. Document 9.011, 2012-04-14: Rapport van Dep. Behandeling Appelzaken m.b.t. zr. G. Oldenburger-Zijlstra.
2. Document 9.010, 2012-04-14: Rapport van Dep. Behandeling Appelzaken betreffende een appelschrift van br. G. Smallenbroek .

Besluit:

De Generale Synode van -De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit het Deputaatschap Appelzaken op te dragen te onderzoeken hoe in het verleden bezwaren tegen deputaatschappen behandeld werden en de synode te dienen met een notitie daarover.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

Deputaten Behandeling van Appelzaken hebben het verzoek gedaan tot aanpassing van de instructies ten aanzien van behandeling van bezwaren tegen een deputaatschap, omdat de instructies alleen spreken van bezwaren tegen besluiten van een mindere vergadering.

Opgemerkt wordt dat de nu toegepaste manier van behandelen van een appelschrift gericht tegen een deputaatschap, waarin dus de schrijver, deputaten-curatoren, redactie en deputaten Appelzaken betrokken zijn, leidt tot uitsluiting van stemming van een belangrijk deel van de afgevaardigden. Voorgesteld wordt om in het vervolg bezwaren tegen een deputaatschap te laten behandelen door een synodecommissie. Alternatief zou zijn om secundi bij zo'n zaak te betrekken. Sommige afgevaardigden vragen zich af hoe dit vroeger ging in het geval van deputaten voor de Opleiding tot de Dienst des Woords.

Het verzoek tot bovengenoemd onderzoek is aan Deputaten gedaan in document 10.134

Artikel 7.08: Niet benoemen van deputaten appelzaken.

13-10-2012

Materiaal:

1. Document 10.134, 2012-05-02: Onderzoeken i.v.m. de behandeling van een appel.
2. Acta GS Hasselt art. 2.07, besluit 2.
3. Document 2.013, 2012-08-21: Advies van deputaten appelzaken inzake gevraagd advies GS Hasselt op 8 mei 2012.

Overwegingen:

1. Pas in 1999 kennen de kerken deputaten Appelzaken (Acta Leusden 1999, art.33, besluit 1.4. om een deputaatschap Appelzaken in te stellen).
2. Een synode commissie kan een appelzaak evengoed voorbereiden.
3. Particuliere appelzaken worden door een classis behandeld volgens besluit van de GS Hasselt op 17 december 2011 in artikel 2.07 besluit 2 ('De synode spreekt uit dat bij het in beroep gaan tegen één van de classes inzake een particuliere appelzaak conform art. 31 KO (eerste lid), de andere classis functioneert als meerdere vergadering m.b.t. de rechtspraak .').
4. Niet-particuliere appelzaken komen op de agenda van de generale synode.

Besluit:

De Generale Synode van -De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit

1. geen deputaten Appelzaken te benoemen;
2. de kerken te informeren omtrent de genomen besluiten op 17 december 2011 en 13 oktober 2012.

Gronden:

1. De Generale Synode is zelf verantwoordelijk voor het behandelen van appelzaken.
2. Synodeleden die tevens deputaat Appelzaken zijn, kunnen onttrokken worden aan de besluitvorming op de Generale Synode terwijl ze zelf niet betrokken zijn bij de onderhavige zaak.

Dit besluit wordt genomen met 10 stemmen voor en 2 onthoudingen.

Bespreking:

Deputaat appelzaken broeder H.J. Mooibroek geeft een korte toelichting op het advies.

De preses vraagt zich vervolgens af wat in de acta van de GS Hasselt art. 2.07, besluit 2 bedoeld wordt met een particuliere appelzaak. Omdat de kerkrecht deskundige op de publieke tribune aanwezig is wordt zijn advies ingewonnen. Hij wijst op de zgn. Kerkordemap van ds. H. Bouma, waarin bij een synodebesluit particuliere zaken gedefinieerd worden als zaken die één of meer personen of één enkele kerk betreffen en waarvan de uitspraak geen beoordeling behoeft door alle kerken of haar leden. Niet-particuliere zaken gaan alle kerkleden aan zoals in het geval van een kwestie aangaande de leer. In die gevallen kan afhankelijk van de ernst van de zaak eventueel een vervroegde synode bijeengeroepen worden. Hij wijst er ook op dat de generale synode wel kan beslissen om deputaten appelzaken als afgevaardigden hun stemrecht te laten behouden zolang zij niet zelf betrokken zijn in de zaak. Naar aanleiding van dit advies wordt grond 2 aangepast.

Staan de vergadering wordt een besluit met overwegingen en gronden geformuleerd om geen deputaten appelzaken te benoemen.

Het besluit is vastgelegd in document 2.017.

Artikel 7.09: Verklaring m.b.t. een ingetrokken appelzaak.

13-10-2012

Deputaten appelzaken hebben op 14 september 2012 een brief aan de Generale Synode doen toekomen (document 9.018) met daarin een verklaring betreffende een ingekomen stuk gemeld op de vergadering van 8 september 2012.

Scriba-2 leest deze brief voor, die aldus luidt:

Document 9.018, 2012-09-14:

Geachte broeders,

De brief aangaande het intrekken van een appelschrift d.d. maart 2012 die u bereikt heeft op 1 september 2012 is achteraf gezien onterecht op uw tafel terecht gekomen.

Ter verduidelijking het volgende.

Er is een bezwaarschrift bij de samenroepende kerk binnengekomen en doorgestuurd aan deputaten Appelzaken ter voorbereiding. Tijdens de voorbereiding is in een gesprek met de appellanten hen duidelijk geworden dat hun zaak niet bevredigend opgelost zou worden als de GS er een uitspraak over zou doen. Er is hen een aanbod gedaan om dit op een andere manier naar een oplossing te brengen. De appellanten hebben toen hun appelschrift aan de GS ingetrokken en hiervan schriftelijk melding gedaan. Dat document is via de samenroepende kerk bij deputaten Appelzaken terecht gekomen, omdat dit nog tot het voorbereidende werk behoorde.

Conclusie: het voorbereidende werk van deputaten heeft geleid tot intrekking van het appelschrift en daarom heeft de GS-Hasselt met deze zaak niet van doen. De intrekkingbrief is daarom ten onrecht op de tafel van de GS terecht gekomen.

Deputaten hopen u hiermee voldoende ingelicht te hebben.

De vergadering aanvaardt deze verklaring.

HOOFDSTUK 8 - PRESENTATIE, PUBLICATIE EN COMMUNICATIE

Artikel 8.01: Rapport Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.

28-04-2012

Materiaal:

1. Document 10.002, 2011-11-07: Rapport aan de Generale Synode te Hasselt 2011 van Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.
2. Document 10.003, 2011-08-29: Financieel verslag Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om Deputaten-curatoren Landelijk Kerkblad en Websites te verzoeken vóór de zomervakantie van 2012:

1. de synode een aanvullend rapport te sturen waarin ook de financiële verantwoording over de jaren 2009-2011 is opgenomen,
2. de synode het ondertekende kascontroleverslag te sturen over de jaren 2009-2011.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

De preses verzoekt de broeders deputaten W.J. Sikkens en A. Admiraal aan de tafel plaats te nemen en heet hen hartelijk welkom. Deputaat broeder A. van Egmond is met kennisgeving afwezig.

De preses merkt op dat in het rapport een aanvullend rapport beloofd wordt dat tot nu toe niet ontvangen is. Deputaten lichten toe dat hun rapport los gezien moet worden van het financieel rapport en dat het aanvullend rapport zou gaan over de financiële situatie. Omdat er over het jaar 2011 nog veel onduidelijkheid is kon het rapport nog niet afgerond worden. Dit houdt mee verband met allerlei klachten over verzending en onduidelijkheid over de druk- en verzendkosten. Deputaten hebben daarom verschillende offertes aangevraagd voor het drukken en verzenden van het kerkblad, waarin HAMI-drukkers ook betrokken is. Uiteindelijk bleek HAMI-drukkers ruim 30% duurder te zijn en is besloten naar een andere drukker over te stappen. We zitten nu in een proefperiode van 6 maanden bij drukkerij Mail and More te Hasselt. Na die periode zal er een contract opgesteld worden. De reacties op de nieuwe uitgave zijn over het algemeen positief. De verwachting is dat de financiële situatie hierdoor weer gezond zal worden.

Op vragen van de afgevaardigden melden deputaten dat de administratie en financiën weer in één hand zijn, nu bij zuster Admiraal, waardoor de kans op fouten kleiner is. Een afgevaardigde merkt op dat samenvoegen van administratie en financiën ook een risico in zich bergt.

Veel onduidelijkheid bestaat er over de financiële verslaglegging over de jaren 2009-2011. Deputaten zeggen toe vóór de zomervakantie een aanvullend rapport te sturen met daarin de financiële overzichten over 2009-2011 en daarin ook het contract met de nieuwe drukker ter sprake te brengen. De afgevaardigden wordt verzocht hun opmerkingen en vragen over de financiële stukken (document 10.003) schriftelijk bij deputaten in te dienen.

Deputaten antwoorden op de vraag naar de kascontrole dat deze heeft plaatsgevonden tot en met 2010 en dat de getekende stukken aangeleverd kunnen worden in overleg met deputaten Financieel Beheer. De vergadering is van mening dat deputaten curatoren Landelijk Kerkblad zelf verplicht zijn om het kascontroleverslag op de synode tafel te leggen.

Opgemerkt wordt dat er over instructie 7 (beleidsbespreking) weinig gerapporteerd wordt, terwijl er toch signalen zijn dat het blad slecht gelezen wordt. Deputaten geven aan dat er veel aandacht gegeven wordt aan de begrijpelijkheid, lengte, opmaak en dergelijke van de artikelen. De klacht over weinig lezen komt altijd terug en is ook niet specifiek voor De Bazuin alleen. Het blijft een punt van voortdurende aandacht. Opgeroepen wordt om de Here dankbaar te zijn voor de mogelijkheid van het uitgeven van een kerkblad en ervoor te bidden. Verder wordt gewezen op het positieve initiatief van uitgeven van brochures die thuis en op verenigingen gebruikt kunnen worden. Een afgevaardigde wijst op de mogelijkheid om in het kerkblad een gemeente iets over zichzelf te laten schrijven om zo de betrokkenheid te verbeteren.

Artikel 8.02: Rapportage deputaten-curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.

29-09-2012 en 13-10-2012

Materiaal:

1. Document 10.170, 2012-09-12: De Bazuin jaarrekening 2011, Aanvullend financieel rapport Landelijk Kerkblad De Bazuin
2. Document 10.192, 2012-10-05: Verslag kascontrole De Bazuin.
3. Document 10.191, 2012-10-09: Meerjarenbegroting De Bazuin 2012 t/m 2016.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om het kascontrole verslag over 2011 te aanvaarden, maar deputaten curatoren Landelijk Kerkblad en Websites te verzoeken om de kas over het jaar 2011 opnieuw te controleren en mee te nemen in het rapport aan de generale synode van 2014.

Dit besluit wordt met 7 stemmen voor, 2 tegen en 3 onthoudingen genomen.

Bespreking:

29-09-2012

De preses nodigt de aanwezige deputaten curatoren Landelijk Kerkblad en Websites, de broeders A. van Egmond, W.J. Sikkens en A. Admiraal, uit om aan de tafel plaats te nemen en heet hen welkom. Hij geeft hen gelegenheid voor een toelichting op het rapport.

Zij geven aan dat over 2012 de exploitatie waarschijnlijk sluitend zal zijn, evenals de begroting voor 2013. Ze verzoeken echter wel om een beroep te mogen blijven doen op het kerkverband mocht de exploitatie onverhoopt toch tegenvallen. Met name de uitgave van de brochures is een onzekere factor in de kosten en baten. Broeder A. Admiraal merkt op dat de kascontrole nog niet heeft plaatsgevonden, maar zegt toe dat deze op de vergadering van 13 oktober zal worden gerapporteerd.

Vervolgens krijgen de afgevaardigden gelegenheid hun vragen te stellen.

Duidelijk wordt dat het verzoek van deputaten geen blanco cheque betekent, omdat er geen verlies verwacht wordt en onverwachte tegenvallers gewoonlijk opgevangen worden door DFB na overlegging van de nodige argumentatie. De huidige afspraak loopt echter tot 2012 en dient formeel verlengd te worden. Een financieel deskundig afgevaardigde adviseert om te werken met voorschotten en de afrekening dan achteraf bij de kascontrole te doen. Desgevraagd geven deputaten aan nog niet nagedacht te hebben over een meerjarenbegroting, maar menen dat 2012 een goed uitgangspunt is voor de komende jaren. Zij zeggen ook toe dat ze Deputaten Financieel Beheer het huidige rapport zullen toezenden en dat zij de uitgave van brochures financieel nog eens nader zullen bekijken. Verder zullen deputaten-curatoren samen met de kascontrolecommissie een voorstel maken voor de synodevergadering van 13 oktober.

De vergadering gaat akkoord om te wachten op het voorstel van deputaten-curatoren.
Deputaten worden bedankt voor hun bijdrage.

13-10-2012

Opgemerkt wordt dat de generale synode niet expliciet gevraagd heeft om een meerjarenbegroting, maar er in de bespreking slechts de wens is uitgesproken om in het vervolg een meerjarenbegroting in het rapport op te nemen. Vervolgens wordt deputaat Landelijk Kerkblad en Websites, broeder A. van Egmond, uitgenodigd aan tafel plaats te nemen en welkom geheten. Hij geeft aan dat de andere deputaten verhinderd zijn en er ook geen toelichting nodig is.

In de bespreking wordt opgemerkt dat het vreemd is dat op de controledatum 5 oktober 2012, de jaarrekening niet aanwezig was, terwijl die toen wel beschikbaar was. Een controle zonder deze gegevens wordt als gemis aangeduid. Daartegen wordt door een afgevaardigde opgemerkt dat als er geen kasgeld aanwezig is, zoals in dit geval, de controle van de bankafschriften voldoende waterdicht is. Bovendien worden volgens de instructie vier maal per jaar de financiën gecontroleerd en twee maal per jaar met deputaten Financieel Beheer besproken. Dat zou een voldoende waarborg moeten zijn op dit moment, ware het niet dat broeder Mooibroek als lid DFB ontkent dat deze tussentijdse cijfers aangeleverd werden, ook niet op aanvraag. Hoe dan ook het is zorgvuldiger als alle gegevens aanwezig zijn. Wel wordt dankbaar vastgesteld dat de rapportage eerlijk is ook ten aanzien van zaken die gemist zijn.

Voorgesteld wordt om de controle van de kas over 2011 nogmaals mee te nemen in het rapport aan de volgende generale synode

Vervolgens wordt voorgesteld de meerjarenbegroting door te schuiven naar de GS van 2014. Hiertegen is geen bezwaar van de vergadering.

Broeder A. van Egmond wordt ten slotte bedankt voor zijn bijdrage.

Artikel 8.03: Opnemen beoordeelde GKv-besluitteksten in de acta.

09-06-2012

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit om de besluitteksten van de GKv-synodes die beoordeeld zijn door deze synode niet in de acta op te nemen.

Grond:

1. De teksten zijn beschikbaar in de acta's van de betreffende GKv-synodes.
2. Het rapport van deputaten Onderzoek Synode Besluiten waarin de teksten opgenomen zijn, blijft beschikbaar.
3. Opnemen in de acta zou de acta onnodig duur maken.

Het besluit wordt met 11 stemmen voor en 1 tegen genomen.

Artikel 8.04: Definitieve Acta.

13-10-2012

Scriba-1 zegt toe dat de zittings-acta van de vergadering van 13 oktober 2012 z.s.m. voor commentaar rondgestuurd zal worden en vervolgens door deputaten VVS zal worden vastgesteld. Intussen zullen de zittings-acta samengevoegd worden ingedeeld naar onderwerp tot de definitieve acta. Inhoudelijk zullen er geen wijzigingen plaatsvinden, maar de samenvoeging zal wel vereisen dat specifieke zittings-teksten, zoals vaak geel gemarkeerd, verwijderd of aangepast moeten worden. De definitieve acta inclusief de acta-contracta zullen hopelijk rond de jaarwisseling beschikbaar komen.

Op basis van een offerte van de drukker van De Bazuin zal een Acta van circa 500 pagina's bij een oplage van 150 exemplaren ongeveer € 20,- per stuk gaan kosten. De acta zullen ook op CD beschikbaar gesteld worden. Overgebleven exemplaren van oude acta's zijn bij Hami-drukkers weggehaald en zullen door deputaten VVS onder hun hoede genomen worden.

HOOFDSTUK 9 - FINANCIEN EN BEHEER

Artikel 9.01: Rapportage deputaten Financieel Beheer.

09-06-2012

Materiaal:

1. Document 10.004: Rapport van de Deputaten Financieel Beheer over het boekjaar 2010.
2. Document 10.005: Jaarrekening 2010 met begroting van de Deputaten Financieel Beheer.
3. Document 10.094: Kascontrole deputaten financieel beheer door classis Zuid-West.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit de toenmalige penningmeester broeder M.A. Snee decharge te verlenen over de boekjaren 2008 t/m 2010.

Grond:

De classis Zuid-West heeft de rapportage van de kascontrole over de jaren 2008 t/m 2010 goedgekeurd en de synode voorgesteld de toenmalige penningmeester decharge te verlenen (document 10.094) en de GS-Hasselt heeft geen redenen gevonden anders te besluiten.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

De preses ds. S. de Marie heet deputaat Financieel Beheer, broeder H.J. Mooibroek, als vertegenwoordiger van het deputaatschap, welkom.

Broeder H.J. Mooibroek geeft een korte toelichting op het rapport met de jaarrekening over 2010 en wijst er onder andere op dat de liquide middelen hoog zijn vanwege de opbouw van de voorzieningen. Vervolgens worden de stukken in bespreking gegeven, waarbij in drie ronden het volgende wordt besproken:

1. Waarom is het 'Fonds hulpbehoevende kerken' groter dan het 'Fonds emeritering', terwijl de laatste toch belangrijker is?

- Uitleg van het 'Fonds emeritering' staat in de toelichting op pagina 3. Pensioenen voor eigen predikanten zijn verzekerd onder de mantelovereenkomst. Het 'Fonds emeritering' dient om bij te springen mocht er een tekort zijn in die verzekering of voor predikanten die overkomen naar onze kerken en geen beroep kunnen doen op deze verzekering. Een besluit daarover is in het verleden genomen. Onze kerkgemeenschap is te klein om een eigen landelijke pensioenvoorziening op te bouwen en het risico te dragen. Daarom is een verzekering door de plaatselijke kerk onder de mantelpolis noodzakelijk. Deze verzekering is op basis van toegezegde bijdrage en niet een vaste uitkering, maar dit sluit niet uit dat achteraf toch nog zal moeten worden bijgestort. In alle gevallen geldt artikel 13 van de KO dat een predikant altijd op gepaste wijze moet worden onderhouden door de kerk die hij gediend heeft. Daarbij vormt het 'Fonds hulpbehoevende kerken' het uiterste vangnet.

2. Zijn de bijdragen aan De Bazuin betaald?

- Deze zijn in 2011 betaald.

3. Hoe moeten we de teruggang in Algemene Reserve waarderen?

- Afname van de Algemene Reserve is ontstaan uit het negatieve resultaat over 2010. Deze reserve vormt het potje waar deputaten over kunnen beschikken.

4. Wat valt er onder de reserveringen op pagina 2?

- In het verleden is afgesproken dat het 'Fonds hulpbehoevende kerken' met 10.000 euro per jaar mag groeien tot een maximum van 100.000 euro.

Het 'Fonds emeritering' heeft een maximum gekregen van 50.000 euro en groeit nu alleen door rente toevoeging. Deputaat H.J. Mooibroek geeft aan dat de verantwoording over 2011 destijds wel aan de synode verzonden is, maar blijkbaar niet door de synode ontvangen is. Hij zal het document naar scriba-2 sturen, zodat het op de volgende vergadering behandeld kan worden.

Artikel 9.02: Verzoeken van deputaten Financieel Beheer.

09-06-2012

Materiaal:

Document 9.006: Verzoek om wijziging van artikel 8 van de Instructie voor de Deputaten Financieel Beheer en overige zaken.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit:

1. In artikel 8 van de instructie Deputaten Financieel Beheer 'predikanten' te wijzigen in 'predikanten en medewerkers van de Opleiding tot de Dienst des Woords'.
2. Op formulieren voor declaratie van verrichte werkzaamheden in een noot te vermelden dat erop gelet moet worden dat de vergoeding voor de belasting opgegeven moet worden als extra inkomst of inkomst uit onderneming.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

Deputaat broeder H.J. Mooibroek licht het verzoek tot wijziging van artikel 8 toe door erop te wijzen dat de mantelovereenkomst voor de pensioenvoorziening nu alleen geldt voor predikanten. Een verzoek van deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords om docenten van de Opleiding hier ook onder te laten vallen brengen deputaten Financieel Beheer (DFB) er toe voor te stellen artikel 8 in de instructie van DFB hiervoor aan te passen. Het tweede verzoek betreft het opgeven van vergoedingen voor verrichte werkzaamheden bij de belastingdienst als inkomsten uit onderneming of overige inkomsten. De ontvangers van vergoedingen moeten hierop gewezen worden, opdat betaalde vergoedingen niet ook nog eens als onkosten voor de belasting afgetrokken worden. Afgesproken wordt om deze opmerking op de betreffende declaratieformulieren te zetten ter herinnering. Het derde verzoek betreft artikel 7 van de instructies waar staat dat er een classis aangewezen moet worden voor de periodieke boekencontrole. De GS Hasselt wordt verzocht hiervoor op tijd zorg te dragen om te voorkomen dat DFB zelf een classis moeten aanschrijven, zoals de laatste keer gebeurd is. De preses zegt toe dat het moderamen een lijst van classis-taken zal voorbereiden ter vaststelling op de septembervergadering om daarna de classes op de hoogte te stellen.

Artikel 9.03: Rapportage deputaten Financieel Beheer over 2011.

08-09-2012

Materiaal:

1. Document 10.150, 2012-06-11: Aanbiedingsbrief van DFB voor rapport 2011.
2. Document 10.149, 2012-06-09: Jaarrekening 2011 DFB met begroting.
3. Document 10.055, 2012-01-12: Brief classis Zuid-West over de kascontrole DFB 2009-2010.
4. Document 10.094, 2012-03-02: Verslag Kascontrole bij DFB 2008-2011.

Besluit:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit:

1. Goedkeuring te hechten aan het beleid van deputaten en aan het zo laag mogelijk vast stellen van het quotum voor 2013.
2. Deputaten dank te zeggen voor hun werk en hun decharge te verlenen van het in de jaarverslagen 2008 tot en met 2011 verantwoorde beleid.
3. De financiële administratie van beide classes niet onder te brengen bij DFB.

Gronden:

1. Voor elk boekjaar heeft de classis Zuid-West na controle haar goedkeuring gegeven.
2. De overgelegde jaarverslagen tonen het volgen van het afgesproken beleid en de nodige voorzichtigheid in het vaststellen van het quotum.
3. Het handelen van een meerdere vergadering is gescheiden van het handelen van een mindere vergadering; deze dienen dan ook hun financiën zelfstandig te behartigen.

De besluiten worden met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

De preses heet Deputaten Financieel Beheer, broeder H.J. Mooibroek en de penningmeester broeder C.J. Teunis welkom. Broeder P.J. Houweling heeft zich verontschuldigd.

Broeder Mooibroek licht toe dat het voorliggende rapport een aanvulling is op de bespreking van 9 juni, waar gesproken is over de jaren 2008-2010. Hij vraagt speciaal aandacht voor de vraag in de brief naar de visie van de synode op het onderbrengen van de financiële zaken van de beide classes bij DFB als efficiëntieverbetering. Verder wijst hij er op dat de fondsen hulpbehoevende kerken en emeritering gestegen zijn, maar er verder weinig is veranderd.

Er is nu minder geld nodig omdat de reserves tot het gestelde maximum zijn gestegen en vanwege de bezuinigingen bij De Bazuin. Op de vraag of het quotum over 2013 dan niet lager kan, antwoordt broeder Mooibroek dat het quotum voor 2013 voorlopig is en pas wordt vastgesteld als de rekening over 2012 bekend is. Het is heel goed mogelijk dat dit een lager bedrag wordt, want DFB hebben niet de intentie om geld op te potten boven op de afgesproken bedragen.

Omdat de kascontrole over de boekjaren 2008-2011 gunstig is en er geen aanmerkingen zijn, stelt de preses voor de penningmeesters (broeder M.A. Sneep voor de boekjaren 2008-2010, en broeder C.J. Teunis voor het boekjaar 2011) decharge te verlenen.

Hiertegen wordt geen bezwaar ingebracht.

De preses bedankt deputaten Financieel Beheer voor hun werk.

Vervolgens komt de vraag van DFB aan de orde of het niet beter zou zijn om de financiële zaken van de classes bij DFB onder te brengen. De deputaten geven aan dat er weliswaar geen noodkreet van de classes ontvangen is, maar dat het efficiënter zou zijn, gezien het kleine kerkverband, de financiële administratie samen te voegen.

De adviseur, dr. P. van Gurp, stelt dat dit principieel niet kan omdat een mindere en een meerdere vergadering onafhankelijke instanties zijn, wat ook in financieel opzicht geldt.

De vergadering besluit met algemene stemmen om de huidige situatie niet te veranderen.

HOOFDSTUK 10 - TOESPRAKEN

Artikel 10.01: Openingstoespraak 2e zitting n.a.v. 1 Tim. 3:14 - 4:6.

17-12-2011

Pijler en fundament van de Waarheid

Ds. S. de Marie

Geachte broeders afgevaardigden en adviseur, geachte broeders en zusters,

Paulus schrijft hier aan Timotheüs hoe de gemeente dient om te gaan met Gods Waarheid. Daarin spreekt de Here via Paulus ook ons aan. Gods Waarheid is voor ons als de ene Waarheid in Zijn Woord te vinden. Ja, Gods Woord is de Waarheid. Want dat Woord is het Woord van God Zelf. In dat goddelijke Woord maakt God Zich aan ons bekend als onze Schepper en Verlosser. Het is vooral de Waarheid omtrent onze verlossing, waarbij onze Here Jezus Christus centraal staat. Gods Waarheid heeft zo tot inhoud Christus die ons de Vader bekend maakt. Christus, die als onze Middelaar naar deze aarde is gezonden, om het verlorene te verlossen.

Het kennen van Gods Waarheid geeft ons reden tot grote vreugde. Want die Waarheid geeft ons het wézen van ons behoud. Daar hangt ook heel onze toekomst mee samen. Als Gods Woord in geloof als Waarheid mag worden erkend en aanvaard, dan wordt Jezus Christus Zelf erkend en zal er door Hem behoud mogen zijn.

Timotheüs kreeg de taak juist déze Waarheid te verkondigen. Om in alle facetten van leer en leven de Waarheid van Christus te doen heersen in de gemeente. En om zo ook naar buiten toe alleen déze Waarheid uit te dragen.

Gods Waarheid blijft dan nooit in het midden. Want Gods Waarheid is nooit gelijk te schakelen met een mening van een mens, waartegenover zoveel andere meningen staan. Gods Woord bevat ook geen ervaringen, waarnaast even zo vele andere ervaringen te stellen zouden zijn.

Gods Woord als Waarheid handhaven of verdedigen is daarom altijd Jezus Christus stellen tegenover menselijke en leugenachtige leringen en praktijken.

Gods Waarheid is voor velen verborgen. Voor allen die niet van God het geloof mogen krijgen en zo niet tot erkenning van Zijn Waarheid komen, blijft Christus Zelf een verborgen mysterie. Misschien formuleert men dan nog wel een bepaalde leer over Hem, die *lijkt* op de Waarheid, maar die toch een *eigen* en dus vervalst Godsbeeld, Christusbeeld en mensbeeld inhouden. Daarin wordt de Waarheid dan ten onder gehouden, en blijft het ware geheim van Christus van de Schriften verhuld. Dan ontstaat een mènselijk evangelie met mènselijke bindingen en mènselijke vrijheden. In zo'n eigenwillige leer wordt niet de Here God, maar de mens zelf gediend.

Dat is tegelijk ook de reden waarom dwaalleer zoveel mensen kan bekoren. Maar ze leidt niet tot de ware godsvrucht, tot het ware vrezen van de Here. Dwaalleer leidt ook niet tot behoud en tot de beloofde heerlijkheid. Ze leidt niet tot het vereren van God op een Hem welbehaglijke wijze, en is Hem daarom niet aangenaam.

Maar Gode zij dank, mocht en mag nog steeds de Waarheid door anderen in geloof ontvangen en erkend worden als het grootste geheimenis dat God voor hen heeft onthuld!

Paulus schrijft dat dit geheimenis ten diepste Christus Zelf is in en door Wie God barmhartigheid en goedertierenheid bewijst. Hij wijst in vers 16, dat met het woordje 'en' aan vers 15 verbonden is, het *geheimenis der godsvrucht* aan in de Christus Zelf,

*en buiten twijfel, groot is het geheimenis der godsvrucht:
Die Zich geopenbaard heeft in het vlees
is gerechtvaardigd door de Geest,
is verschenen aan de engelen,*

*verkondigd onder de heidenen,
geloofd in de wereld,
opgenomen in heerlijkheid*

Gods Waarheid als Waarheid omtrent de Christus, het grote geheimenis van de godsvrucht, wordt hier tot een belijdenis, ja tot een lied, waarin de kerk haar grootste geheim bezingt.

Als het geheimenis van de godsvrucht – het ware vrezen van de Here – beheerst en bezielt de Here Jezus Christus Zelf Zijn kerk. Hij maakt haar tot een levende gemeente, tot een gemeente van de levende God. De Waarheid als de gezonde leer van de Christus, als de volkomen leer van de verlossing, is dan ook geen verzameling van losse waarheden. Die ene Waarheid is als één groot geheimenis, één geheel.

Wat is de taak van de kerk met betrekking tot Gods Waarheid? Om die vraag te beantwoorden moeten we eerst vaststellen dat de kerk de Waarheid niet maakt. Maar de Waarheid maakt de kerk, althans de ware kerk. Christus Zelf vergadert Zich immers Zijn kerk. Maar onder voorwaarde dat zij de Waarheid van Christus werkelijk als de ene Waarheid bewaart en hooghoudt. Alleen zo zal zij Zijn kerk en daarom huis Gods kunnen zijn en blijven, gemeente van de levende God. Daarop wijst Paulus in 1 Tim. 3:15.

Dan mag ze weten dat zij door het bloed van Jezus Christus eigendom is geworden van de levende God. De *levende* God is in de Bijbel ook altijd de *heilige* God, die geen leugen en geen onrecht verdraagt. De God Die ook niet met Zich laat spotten. Nu, *die* levende God woont in Zijn huis samen met Zijn gemeente, die Hij geroepen heeft. Zijn Woord klinkt daar als Zijn heilig Woord, als de ene Waarheid. Daar mag geen leugen naast bestaan, en geen menselijke eigenwilligheid.

Gods Waarheid, Zijn heilig evangelie mag niet verdraaid of vervalst worden. Want dan spreek je God Zelf en Zijn Zoon tegen. Dan maak je God Zelf tot een leugenaar. Dat is te erger als je dat zou doen onder aanroepen van Zijn naam (zonde tegen het derde gebod).

Ook mag je Gods boodschap niet verminken door er iets aan toe te voegen of ervan af te doen.

Ook dan strijdt je met God Zelf die Zijn Woord juist zó compleet aan ons heeft gegeven.

Je zult je daarom niet mogen beperken tot een ‘kern’ van het evangelie als de Waarheid die voor jou zou gelden. Nee, heel Gods Woord in oude en nieuwe testament is de leer van de volkomen verlossing.

Als wij daarvan afdoen, wordt de Waarheid omtrent de Christus niet meer gehandhaafd.

Er kan dus nooit gezegd worden, dit gedeelte van de Bijbel is niet zo belangrijk voor je geloof zolang je maar vast houdt aan de kern van het evangelie. Nee, heel Gods Woord in oude en nieuwe testament is de leer van de volkomen verlossing. Als we daarvan afdoen, wordt de Waarheid van Christus niet meer gehandhaafd.

Als de kerk dus op onderdelen Gods Waarheid, verwerpt, vermengt, of verminkt dan is zij ook niet langer het huis Gods, het huis waar de heilige God Zelf in woont en het er voor het zeggen heeft. Dan is zij niet langer de wáre kerk, ook al noemt ze zich nog kerk. Dan volgt ze wat Paulus in 1 Tim. 4:1 noemt, dwaalgeesten en leringen van boze geesten. Dan is zij geworden tot haar *eigen* huis, waardoor ze pijler en fundament van de *leugen* is geworden.

Wat betekent dat begrip ‘pijler en fundament van de Waarheid’ dat Paulus noemt in vers 15? Het geeft aan dat de Waarheid maar niet rondzwerft op aarde. Dat het evangelie niet prijs mag worden gegeven om er van alles mee te doen, om het naar ieders ideeën om te vormen. Nee, de Here heeft het Woord van Hem als Waarheid van Hem en omtrent Hem, aan Zijn gemeente gegeven om het te bewaren. De gemeente, de ware kerk moet nu Zijn Waarheid *dragen*. Zij moet die Waarheid vastigheid geven zodat zij niet zwerft, en niet ten prooi zou vallen aan de leugen. Zo bewaart en verdedigt de kerk Gods Woord als pijler en fundament.

Gods Waarheid moet daarbij ook *niet verborgen* blijven. Ook daarvoor moet de kerk ‘pijler’ van de Waarheid zijn. Zo houdt de kerk de Waarheid *hoog*, verheft ze de Waarheid en draagt ze deze *uit*. De Waarheid, de leer van God, het evangelie, de verkondiging van Christus, moet zo in de kerk een plaats krijgen te midden van de wereld naar het bevel van Christus. Als een plaats waar ze ongeschonden te vinden is. En waar vanuit deze Waarheid de wereld ingaat.

De gelovigen behoren dit Woord der Waarheid, geleid door de Heilige Geest, in praktijk te brengen in hun gedrag en door er over te spreken in hun omgeving.

Want uit Sion zal de wet uitgaan en des HEREN woord uit Jeruzalem, Jes. 2:3.

Zo wil de Here met Zijn Woord allen in deze wereld bereiken over Hij Zich wil ontfermen. Hij wil aan die allen de Christus doen verkondigen als Redder van hun leven. Als Verlosser uit Zijn gericht.

Geachte afgevaardigden, adviseur, als we vandaag als synode zullen spreken over de Opleiding tot de Dienst des Woords zullen we dit alles in rekening moeten brengen.

Onze belijdenis spreekt dit in art. 29 NGB zo duidelijk na als ze spreekt over hoe de kerk behoort te zijn, wil zij ware kerk van Christus zijn en blijven, tegenover kerkgenootschappen die Gods Waarheid niet onvervalst uitdragen:

*Kortom dat men zich richt naar het zuivere Woord van God,
alles wat daarmee in strijd is, verwerpt en Jezus Christus erkent als haar enige Hoofd.*

Ook art. 18 KO, dat handelt over de Opleiding tot de Dienst des Woords, laat zien hoe deze opleiding als opleiding van de kerken zich dient te richten naar het zuivere Woord van God:

De kerken onderhouden een theologische universiteit voor opleiding tot de dienst des Woords. Tot de taak van de hoogleraren in de theologie behoort het uitleggen van de Heilige Schrift en het verdedigen van de zuivere leer tegen ketterijen en dwalingen.

De kerk heeft een grote verantwoordelijkheid om haar heerlijke taak van pijler en fundament van de Waarheid uit te voeren. Daarbij zal Gods Waarheid haar Zelf tot richtsnoer mogen zijn. Ook zal Gods Geest haar in die waarheid mogen leiden. Laat dat ons aanhoudend gebed zijn.

Artikel 10.02: Openingstoespraak 3e zitting n.a.v. Efeziërs 4:1-6.

14-01-2012

Eén lichaam en één Geest

Ds. S. de Marie

Geachte afgevaardigden, adviseur en deputaten, geliefde broeders en zusters in de Here.

Op de synode zijn wij gekomen bij een belangrijk moment van toetsing met betrekking tot de eenheid van de kerk. Reden daarvoor is de behandeling van de rapporten van de Deputaten Binnenlandse Betrekkingen en van het voorstel van de Gereformeerde Kerk te Dalfsen (dolerend). Het is goed om daarbij vooral naar de Schrift te luisteren. We willen dat doen aan de hand van Ef. 4:1-6. De brief aan de gemeente te Efeze kent eerst drie hoofdstukken, waarin de rijkdom van genade en vrede worden verkondigd in heel hun breedte en diepte. Ook de eenheid van de kerk is in hoofdstuk 2 al ter sprake gekomen. Nu volgt in hoofdstuk 4 voor de gemeente vanuit die rijkdom van hun roeping ook een vermaning.

Paulus vermaant hen en ons om zó te handelen en te leven, dat dit waardig is aan de roeping waarmee God hen geroepen heeft. Hij doet dat als 'gevangene in de Here', dus namens zijn Heer en Zender. Zo wil Paulus hen op het hart binden dat ze in het kerkelijke leven op hun roeping moeten zien, zodat hun handelen daarmee in overeenstemming is. Hun roeping om uit de door God geschonken genade en vrede te leven.

In en door Christus waren ze door God uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht geroepen, als heidenen als buiten-geslotenen had God hen door Christus alsnog geroepen. Zo waren ze niet langer vreemdelingen en bijwoners, maar volwaardige huisgenoten van God Zelf. Dat was door het verzoenende en heiligende werk van Christus tot stand gebracht.

Door Zijn bloed voor hen beide (joden en heidenen) te vergieten en Zijn Geest hen beide te schenken, bracht Christus hen niet alleen in vrede met God, maar verzoende Hij hen ook onderling. Zo riep en bracht Hij hen samen tot in Zijn ene Huis en maakte hen tot één lichaam (Ef. 2:16). Beide mochten zo uit genade delen in de gemeenschap met Christus en met God de Vader en samen alle schatten die Christus had verworven, deelachtig worden.

Maar broeders en zusters, voor alle gaven van Christus, zelfs die van geloof, vrede en eenheid in het geloof, geldt dat het allen ook opgaven zijn. Christus schenkt Zijn door Hem verdiende gaven om ermee te werken. Christus gaf Zijn leven aan het kruis opdat Zijn verlost kinderen voor Hem zouden leven in eenheid. Hij maakte dat zij tot zonen werden aangenomen, om nu voortaan hun God en Vader tot een zoon te zijn. Hij bracht die zonen in één Huisgezin om nu voortaan één Huisgezin te zijn. Die eenheid is een gave van Christus, onderdeel van Zijn verlossing van Zijn volk. Hij heeft er Zijn bloed voor gestort en Zijn Geest voor geschonken. Maar nu komt met de gave ook de opgave om die rijke gaven te aanvaarden, eruit te leven en ermee te werken.

Zó heeft Hij de Efeziërs en ook ons tot Zijn ene lichaam geroepen. Op basis van Zijn bloed door Zijn Geest zonderde Hij hen af van de ongelovigen om in Zijn lichaam Hem en Zijn Vader te dienen en te eren als de ene Heer en de ene Vader.

Die roeping betekende nu dat ze zich zouden voegen naar de vrede die Hij had gebracht, door te leven in onderlinge vrede en eenheid. Zo moeten zij aan die roeping gehoor geven en er metterdaad naar leven.

Christus de ene Heer bracht hen samen tot één lichaam. Hij gaf hen Zijn ene Geest. Dat mogen zij niet tegenstaan door hun spreken en hun handelen tot elkaar. Want – om met Calvijn te spreken – dan verscheuren ze de eenheid. Niet alleen m.b.t. de kerk maar zo ook met Christus. Want Christus en Zijn lichaam zijn verbonden door Zijn ene Geest.

Ze moeten zich juist beijveren om de eenheid waarin Christus hen heeft gebracht, te bewaren door de band van de vrede, schrijft de apostel Paulus in vers 3.

Ze zullen er met alle inspanning voor dienen te zorgen, dat ze meewerken aan het kerkvergaderend werk van Christus, om nu juist die door Christus gewilde eenheid te betrachten, na te jagen, te bevorderen, te dienen.

Die eenheid is niet iets wat ze zomaar hebben gekregen. Christus heeft er Zijn leven voor overgehad, Hij heeft er Zijn Geest voor geschonken. Zij en wij hebben het om niet ontvangen. Maar nu zegt de Here: wat je gekregen hebt mag je niet verachten, niet ongebruikt laten, laat staan weggeven of misschien zelfs weggooien. Nee, nu heb je als gekochte kinderen van Christus ook de plicht om je met hart en ziel die eenheid te bevorderen en te versterken.

Naar binnen toe en naar buiten toe. De Heer van de kerk, ja, je Zaligmaker vraagt dit van je. Speel daar niet mee, veronachtzaam dat niet, maar zet je er in liefde tot je Heiland voor in, met al je krachten. Beijver je daarvoor, zegt Paulus in vers 1 ook tot ons!

Maar nu komt het grote probleem: dat gaat niet vanzelf. Als je het zelf moet doen dan blijft er niets van de eenheid over. Dan gaat iedereen zijn eigen weg. Ja misschien is er nog een schijneenheid, omdat dat dit voordeel kan opleveren. Het voordeel van bijvoorbeeld het grotere getal, van meer invloed en meer aanzien. Maar de ware eenheid, waar de Geest van Christus en Zijn Woord regeren, komen niet op uit ons eigen hart. Nee, we zullen daarvoor in de kracht van Christus' Geest strijd voor moeten leveren. Strijd tegen eigen vlees. Strijd tegen hoogmoed, zelfzucht, eerezucht en onverdraagzaamheid. Strijd tegen vizucht en twistzucht. Strijd om nu in de genade en vrede van Christus te leven in de gezindheid van Zijn Geest.

Paulus wijst concreet aan wat daarvoor nodig is: alle nederigheid en zachtmoedigheid en elkaar in liefde te verdragen. Ootmoed in plaats van hoogmoed en trots. Liefde in plaats van haat en eerezucht. Verdraagzaamheid in plaats van onverdraagzaamheid en huiver.

We zouden altijd kunnen wel iets op een ander aanmerken. Er is immers niemand die niet behept is met een negatieve kant. Maar als we de ander al zouden mogen beoordelen, dan zullen we tenminste eerst op onszelf moeten zien. En ons daarbij nederig en de minste moeten betonen, bereid om niet onszelf maar de ander te behagen. Dat vraagt de gezindheid van Christus. Alleen zó wordt de band van de door Christus verdiende vrede gebruikt, en zal de ware eenheid kunnen worden versterkt en gebouwd. Dat vraagt dus een radicaal ander leven dan de mens van zichzelf heeft.

Het zou niets met de ware eenheid van de kerk worden als de Here Zelf die door Zijn Woord en Geest niet zou bewerken. Aan onszelf overgeleverd, zouden we elkaar alleen vereten en verbijten. Daarom worden we ook op vele plaatsen in de Schrift aangesproken om weg te doen alle onvrede, haat, laster en

onverdraagzaamheid. Daar moeten we ook elkaar op terechtwijzen in navolging op het gebod van Christus en het onderwijs van de apostelen.

Het evangelie van Christus verdraagt zich niet met onvrede, wanorde en onverdraagzaamheid. Hij die vrede brengt en vrede gebiedt, zou in Zijn eigen Huis worden tegengestaan, als onvrede in de kerk aanvaard zou worden.

Als wij zouden zeggen we wensen geen eenheid met anderen, puur omdat zij een andere afkomst hebben, een andere geschiedenis zijn gegaan, in een ander klimaat zouden vertoeven, of gewoonweg omdat we die anderen niet kunnen uitstaan vanwege verhalen die over hen de ronde doen, dan zouden wij een onschriftuurlijke onverdraagzaamheid tonen.

Daarmee zouden we ons tegen de roeping van het evangelie opstellen, ja daarmee zouden we ons tegen de Here van de kerk keren. Paulus is daaromtrent niet verdraagzaam, hij *vermaant* hen daarover, zegt hij in vers 1.

In Kol. 3:12-15 schrijft hij:

Doet dan aan, als door God uitverkoren heiligen en geliefden, innerlijke ontferming, goedheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld. Verdraagt elkaar en vergeeft elkaar indien de een tegen de ander een grief heeft; gelijk ook de Here u vergeven heeft, doet ook gij evenzo. En doet bij dit alles de liefde aan, als de band der volmaaktheid.

En nu komt de belangrijke toevoeging die we in ons citeren niet mogen weglaten:

En de vrede van Christus, tot welke gij immers in één lichaam geroepen zijt, regere in uw harten; en weest dankbaar.

Laten wij ons maar eens afvragen of het al bij voorbaat uitroepen dat men zich van de kerk zal onttrekken als de synode zich niet voor het voorstel van Dalfsen zou uitspreken, wel past bij deze regering van Christus. We zouden ditzelfde ook aan Dalfsen kunnen vragen. Een ieder beproeve zichzelf.

Paulus wijst in vers 4-6 nog verder wat ons moet drijven moet tot de door Christus geboden eenheid door de band van de vrede:

Eén lichaam en één Geest. Met andere woorden we zullen in gemeenschap met Christus één nieuwe mens mogen en moeten zijn, bezielde door Zijn ene Geest. Geen twee lichamen met dezelfde geest, nee één lichaam, de ene katholieke christelijke kerk, zoals we die - belijden. Een eenheid van het ene lichaam, die Calvijn in zijn preek over dit gedeelte beschrijft als de eenheid van 'vijf vingers aan één hand'.

Dat belijden we ook in het avondmaalsformulier:

Ook verbindt Hij ons onderling door dezelfde Geest die in Hem als in het hoofd en in ons als zijn leden woont. Omdat het één brood is, zijn wij hoe velen ook één lichaam; wij hebben immers allen deel aan het ene brood (1 Kor. 10:17). Daarom zullen wij allen die door waar geloof in Christus ingelijfd zijn, samen één lichaam zijn.

Wie die eenheid van Christus' lichaam en Geest willen verlaten, die eenheid weigeren aan te gaan, of te willen nabootsen door menselijke alternatieven, zet daarmee de eenheid met Christus Zelf op het spel.

Ook *de ene hoop* op het eeuwige keven, is verbonden met de eenheid. Immers die hoop wil God in Christus aan Zijn kerk schenken, maar zij zal die hoop dan toch ook in de eenheid van het ware geloof onverwikt moeten blijven vasthouden (Hebr. 3: 6^b). Als zonen hebben zij samen één erfenis. Die erfenis wordt onzeker waar men de eenheid van het ene lichaam opoffert aan eigen ideeën.

Paulus gaat verder om de rijke inhoud en tegelijk absolute eis van eenheid van de kerk aan te wijzen: *Eén Here*. Dat vraagt allereerst onderwerping aan de ene Here Christus die als Koning-Priester de Bouwmeester en Hoeksteen van Zijn huis is, waar Zijn ene Woord regeert.

Alleen door samen te gehoorzamen aan deze regering in kerkelijk onderwijs en tucht en dus door samen in ware eenheid onze hals onder Christus' juk te buigen dienen we de opbouw van het lichaam in ware gemeenschap der heiligen (zie art. 28 NGB).

Afgaan van de waarheid van Christus maar ook afgaan van de eenheid in Christus, betekent afgaan van de hoeksteen Jezus Christus, en veroorzaakt de ondergang van dat huis.

Eén geloof. Namelijk het ene ware geloof dat door de ene Geest van de ene Here gewerkt is.

Dat ene ware geloof maakt dat wij dit allen gezamenlijk belijden als uit één mond en uit één hart. En dat we zo de Here eendrachtig dienen en eren.

We moeten m.b.t. de ware eenheid niet wijzer willen zijn dan God. Zo belijden we ook in NGB art. 32 als inhoud van ons geloof:

wij verwerpen alle menselijke bedenksels en alle wetten die men zou willen invoeren om God te dienen (....). Wij aanvaarden dus alleen wat kan dienen om eendracht en eenheid te bevorderen en te bewaren, en allen te doen blijven bij de gehoorzaamheid aan God.

Verder noemt Paulus *de ene doop* die elke ware gelovige heeft als zichtbaar bewijs dat men met Christus is verbonden door Zijn bloed en Geest, en als Zijn eigendom tot Zijn ene huisgezin mag horen. Wie dat huisgezin inruilt voor een andere gemeenschap miskent zijn doop en zo zijn gemeenschap met Christus.

Tenslotte hebben we in de kerk *één Vader*, de Vader van onze Here Christus. Die door Christus onze Vader is. Die de Schepper is van al de Zijnen, Die hun aanbidding waard is. Die hen als Zijn kinderen leven doet en eeuwig leven geeft.

Wie de eenheid van Christus' kerk opzijzet of vervangt brengt de band met God de Vader Zelf in gedrang. Vandaar de oproep om deze eenheid te bewaren, te bevorderen en te dienen met alle inzet. En zo te leven waardig aan de roeping, waarmee een ieder geroepen is. En zo mee te werken aan het heerlijke kerkvergaderend werk dat Christus ook d.m.v. de Zijnen wil uitwerken.

Wie tot zich neemt wat de Here in de brief aan de Efeze en andere Schriftgedeelten over kerkelijke eenheid leert, hoeft geen onzekerheid meer te hebben over de soort eenheid die de Here ook vandaag begeert. Ook geen onzekerheid over wat Christus daarvoor nodig acht.

Dat moet ons dan ook bewegen tot de door Christus verlangde ootmoed, nederigheid en lankmoedigheid. En ons doen afzien van elke schade, die door ons spreken en handelen teweeg gebracht kan worden aan het ene lichaam van Christus. Hier aan de synodetafel, bij u op de tribune, en in de kerken van het kerkverband. Laten we hetzelfde toewensen aan de Geref. Kerk (dolerend) te Dalfsen.

Artikel 10.03: Openingstoespraak 4e zitting n.a.v. Efeziërs 2:14-22.

28-01-2012

Huisgenoten Gods

Ds. S. de Marie

Geachte afgevaardigden, adviseur en deputaten, geliefde broeders en zusters in de Here.

Vandaag staan wij voor de bespreking van de weg tot kerkelijke eenheid zoals voorgesteld door de Geref. Kerk te Dalfsen is en waarover geadviseerd is door de deputaten. Het betreft een zaak waarover in de kerken verdeeldheid blijkt te bestaan.

Een verdeeldheid die de spanningen doet oplopen. En daarom is het extra belangrijk dat wij elkaar vinden bij Gods Woord. Daar niet inleggen wat ons te pas komt, maar ons daaraan willen overgeven. Met de bereidheid dáár onze mening op te bouwen of op bij te stellen. Alleen door Gods Woord tot ons toe te laten, krijgen we het juiste zicht op wat God ook nu van ons vraagt en welke mogelijkheden passen bij het bestel en de ordinanties van Christus als Hoofd van de Kerk.

Efeziërs 2 is één van de sleutelteksten voor de ware eenheid. De betekenis van het gelezen gedeelte moet daarbij in het bredere verband van de brief worden gelezen.

Dan blijkt de boodschap van dit gedeelte onderdeel van Gods heilsplan, waarbij de eenheid en opbouw van Christus' kerk horen bij Gods verkiezing, verlossing en heiliging en verheerlijking in onze Here Jezus Christus.

De meeste gelovigen in Efeze waren eerst als heidenen, vijanden van God en zijn volk geweest. Buitengesloten buiten de lichtkring van Gods liefde. Daarvan hadden ze zelf de schuld. Het was hun zondige vlees, die de oorzaak was dat ze in de dood lagen, zonder hoop, zonder verwachting (vers 12).

Ze behoorden niet tot het volk van de belofte, ze waren onbesneden, ze hadden niet de toezegging van de Christus. Ze hadden ook niet uitzicht op het verzoenende bloed van Christus waarnaar het bloed van de besnijdenis verwees.

Ze waren zonder Christus, zegt vers 12, dat is: ze hadden geen Middelaar, ze waren ook niet door voorafschaduwende offerdienst verbonden geweest aan de komst van de Middelaar. Ze waren zonder Christus, dat is ook: ze hoorden niet tot Zijn kerk, tot Zijn kudde, tot Zijn volk, dat God toen afgezonderd had van alle volken op de aardbodem. Omdat ze zonder Christus waren, waren ze ook zonder God in de wereld zegt vers 12. Ze leefden in de hopeloze duisternis van zonde en dood. Maar met de komst van Christus, is dat geheel anders geworden! Want zo is Hij ook onder de heidenen geworden: de hoop der heerlijkheid (Kol. 1:27)! Namelijk de hoop, de zekere verwachting van allen, die door Gods ontferming tot geloof in deze Christus zouden mogen komen. God komt zo tot de vervulling van Zijn belofte aan Abraham, dat Abraham tot een vader van een menigte van volken gesteld zal worden, en dat met hem alle volken der aarde gezegend zullen worden (Gen. 17).

Waar vroeger een muur bestond tussen het door Hem uitgekozen volk enerzijds, en de rest van de wereld anderzijds, daar is die muur door Christus weggebroken. Dat heeft Christus aan het kruis gedaan, waar Hij zijn bloed stortte voor alle uitverkorenen over de hele aarde en over alle tijden. Door Zijn vergoten bloed en gebroken lichaam werd toen verzoening gedaan niet alleen voor het volk Israel, maar vervolgens voor alle anderen die door het geloof aan Hem verbonden zouden worden.

Al dezen zouden zo tot zonen van God worden, voorbestemd om hun God te verheerlijken. Door het bloed van Christus werd zo vrede gemaakt. Vrede met God, vrede in Christus, vrede met zijn volk. Heidenen die tot geloof komen mochten en mogen nog zo in Christus delen in alles wat Hij door zijn dood en opstanding heeft verdiend. Ze mogen door Zijn bloed de beloften ontvangen. Ze mogen door zijn Geest gemeenschap hebben met Christus Zelf, met God de Vader, en zó met zijn volk.

Hoe is dat alles mogelijk? Nu omdat op Golgotha Christus' bloed, Zijn kruisdood, een volledige betaling is geweest van de zondes Schuld. Ja zoveel betaling dat Hij daarmee betaald heeft voor alle zonden van al zijn uitverkoren kinderen over héél de wereld, over alle eeuwen. En omdat vanaf Pinksteren Zijn Geest bezit van hen maakt om hen allen tot het ware geloof te brengen en het eeuwige leven te schenken.

Vers 11 start met de oproep om dat allemaal te bedenken. Omdat Christus bloed en zijn vlees de toegang tot de Vader ook voor heidenen heeft ontsloten, mogen nu zij die dichtbij zijn – de gelovige joden – en zij die veraf zijn – de gelovigen uit de heidenen –, vrede kennen (vers 17). Door middel van het geloof, bewerkt door de Geest van Christus. Door die vrede mogen zij tot de Vader komen en alle genadegaven in ontvangst nemen. Want er is vrede met God, gebracht door het bloed van de Vredevorst. Uit genade alleen.

Zo brengt Christus Zijn kerk nog steeds tot Zijn Vader. Door het geloof gewerkt door Zijn Geest. Dat geldt ook voor ons van wie de meesten toch afstammelingen zijn van heidense voorouders. Wat een groot wonder van genade mag zo ook ons ten deel vallen. Die bediening van de verzoening van Christus aan het kruis mag in de kerk worden ontvangen, die mag daar eendrachtig beleden worden, daaruit zal in de gemeenschap der heiligen geleefd moeten worden.

Nu is het bijzondere dat Christus ons ook bij Zijn verzoening wil bewaren. Door Zijn Geest wil Hij dat wij bij en uit die verzoening leven. Een verzoening waar Hij zijn leven voor gaf, de bittere dood aan het kruis. De verzoening die er is met de Vader maar ook onderling onder allen die de Vader aan Christus geeft.

Hij heeft door de vervulling van de ceremoniële, scheidingmakende, wetten de vijandschap weggehaald tussen de Joden als Gods volk van het oude testament enerzijds en de heidenen anderzijds. Hij heeft die muur aan het kruis afgebroken en zo de afstand hoe groot die ook was, helemaal overbrugd. Daarover staan hier ook die kostelijke woorden van vers 15 en 16, die een groot geheimenis voor elke gelovige inhouden, ik citeer hier de HSV:

Opdat Hij die twee in Zichzelf tot één nieuwe mens zou scheppen en zo vrede zou maken en opdat Hij die beiden in één lichaam met God zou verzoenen door het kruis, waaraan Hij de vijandschap gedood heeft.

De heerlijke grond voor alles wat ook wij door het geloof naar ons toe mogen zien komen, rust dus op dat heerlijke verzoeningswerk van Christus. Dat geldt zelfs als één van de eerste dingen voor de kerkelijke eenheid. Christus vergadert *Zich* een kerk, voor *Zich* (zondag 21, HC). De kerk die Hij in Zichzelf tot één nieuwe mens heeft geschapen, ja in één lichaam met Gods heeft verzoend.

Christus is daarom ook maar niet *mijn* vrede, maar zoals vers 14 zegt, Hij is *onze* vrede. Als vrede voor en binnen het ene nieuwe lichaam dat Hij *Zich* geschapen heeft aan het kruis: de ene katholieke christelijke kerk.

Als Vrededorst en Hogepriester wijst Christus nu nog elke dag ook daarvoor op Zijn aan het kruis gestorte bloed. ‘Opdat ze allen één zijn’.

Zo belijden we die eenheid als we als één lichaam het heilig avondmaal vieren. Zo kunnen we ook met K. Schilder zeggen dat Christus ook Zijn bloed heeft gegeven voor het kerkverband. Dat moet ons uitgangspunt zijn voor ons spreken nu.

Christus heeft Zijn bloed gegeven om velen te redden van het eeuwig oordeel door middel van vergeving van hun zonden en de gave van het eeuwige leven.

Maar niet als lossen individuen, maar als zijn ene door Hem geschapen kerk.

Dat doet Hij als het Hoofd dat hoort bij Zijn lichaam. Dat doet Hij – om de woorden van het avondmaalformulier te gebruiken – door Zijn Geest die in Hem als in het Hoofd en in ons als zijn leden, dat is zijn lichaam woont. Daarom belijden we ook dat de bediening van deze verzoening in dat lichaam plaats vindt. Buiten de kerk geen zaligheid.

Zo wil Christus als haar Hoofd en Leidsman Zijn ene kerk bewaren en brengen naar de eeuwige heerlijkheid. Daarbij geldt dat Christus’ kerk niet vast gebonden is aan één bepaald instituut: De Here roept, Hij ontfermt *Zich* over wie Hij wil. Hij schenkt reformaties, Hij voegt bijeen wie bijeenhoren. Daarbij zullen we ons op Hem alleen moeten blijven richten, door Hem laten leiden. En van daaruit elkaar en anderen aanspreken. Daarbij mag er geen verschil Griek en Jood, besneden of onbesneden, barbaar en Skyth, slaaf en vrije, maar alles en in allen is Christus, die hen tot één lichaam roept, Kol. 3:11-15. Het is nu één kudde, de ene katholieke christelijke kerk.

Paulus werkt deze rijkdom verder uit in vers 19:

Zo zijt gij dan geen vreemdelingen en bijwoners meer, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten van God.

Ja, in Christus verbonden zullen we allen onderdeel van Gods huisgezin mogen zijn, waar Hij met Zijn Geest woont en werkt. Dat huisgezin is het lichaam van Christus. Het is die ene kerk die niet gedeeld mag worden, omdat Christus niet gedeeld is. Omdat Zijn Geest niet gedeeld is. Als onder hen die van hetzelfde geloof zijn, gesproken wordt over problemen om een echte eenheid te vormen – dan moet bedacht worden dat de moeite tussen gelovige heidenen en joden ontzaglijk veel groter geweest zullen zijn, dan nu tussen broeders en zusters die uit hetzelfde vrijgemaakte huis afstammen.

Die heidenen stonden in Christus niet langer apart als bijwoners, maar waren nu samen met alle heiligen. Niet als vreemdelingen, maar als mede-erfgenamen. Wat een rijkdom! Zo mochten zij elkaar toeroepen: ‘Komt laten we samen opgaan naar de berg des Heren! Om samen Hem te dienen in Zijn ene Lichaam!’ In deze blijdschap: ‘We zijn uit genade door Christus samen van de banden van de dood verlost, we hebben samen vrede met God en toegang tot de Vader! En zo ook vrede met en onder elkaar!’

Zo is Christus’ Kerk als een huis gebouwd op de waarheid van Zijn Woord, een echte eenheid in waarheid. De waarheid is dan het fundament van Zijn Woord, het Woord van God verkondigd door profeten en apostelen. Maar bij die waarheid hoort toch zeker ook dit evangelie van vrede en eenheid door Christus’ verzoening aan het kruis. En het leven daaruit. Juist ook daaruit zal moeten blijken of Christus de hoeksteen van het gebouw is.

Het begrip ‘één in waarheid’ wordt een holle leus als het niet slaat op Christus’ ene lichaam, die in vers 21 de tempel in de Here wordt genoemd. De tempel, die als gebouw door de Geest van Christus goed

ineensluitend is, goed samengevoegd: er is onderlinge afstemming van de leden op elkaar. Er is eendracht bij alle verscheidenheid, Alles sluit goed op elkaar. Het is een hecht geheel. Men geeft aan elkaar, men neemt van elkaar. Men verdraagt elkaar in liefde.

Zó hoort het te zijn, waar Christus Geest heerst. Waar Zijn Woord werkt. Dan is het daar een woonstede van God in de Geest. Alles wordt er beheerst door de Geest van Christus. En de heidenen, ze staan daar niet naast, nee, ze zijn mede gebouwd! Ze zijn onderdeel van dat passend geheel.

Maar als een door Christus bewerkte reformatie er nu toch in hetzelfde gebied twee kerken van Christus naast elkaar zijn komen te staan? Nu, dan zullen ze zo haastig mogelijk naar het bevel van Christus één, dat is tot één lichaam, moeten worden. Dat is een heerlijke maar heel urgente opdracht voor hen beide. Zo belijden we dat toch ook in art. 27 van de NGB over de ene katholieke kerk:

Toch is zij met hart en wil samengevoegd en verenigd in eenzelfde Geest, door de kracht van het geloof.

We zagen die eenheid al direct op Pinksteren, toen op één dag 3000 zielen werden toegevoegd, die zich lieten dopen. Van die groeiende gemeente staat in Hand. 4:32:

En de menigte van hen die tot geloof gekomen waren, was één van hart en ziel, en zij hadden alles gemeenschappelijk.

De kerk als tempel *in de Here*, rust op Hem als haar hoeksteen. Ze wordt door Zijn Geest samengevoegd tot onderlinge dienst. Zo wordt ze door Christus' Geest bezielde tot eendrachtige eredienst van God. Om zo, samen vasthoudend aan de waarheid, naar Hem toe te groeien (Ef. 4:15,16). Die ene tempel, dáár is de Here Christus het om begonnen. Om zonen van God te brengen in één huisgezin. Om met Zijn Geest in hen te wonen als een tempel, waarin ze eendrachtig uit één mond de Here God en Vader mogen loven, prijzen en verheerlijken. Dat is het grote doel van Christus werk op aarde.

Dat zal straks in volmaaktheid mogen worden voortgezet in het nieuwe Jeruzalem.

Laten we dus allen nu ook op deze vergadering aandoen deze Christus en elkaar voorhouden Zijn woorden, geschreven door Paulus in Rom. 15:5-7:

De God nu der volharding en der vertroosting geve u eensgezind van hetzelfde gevoelen te zijn naar (het voorbeeld van) Christus Jezus, opdat gij eendrachtig, uit één mond de God en Vader van onze Here Jezus Christus moogt verheerlijken. Daarom, aanvaardt elkander, zoals ook Christus ons aanvaard heeft tot heerlijkheid van God.

Artikel 10.04: Openingstoespraak 5e zitting n.a.v. 2 Petrus 1:10 - 2:2.

11-02-2012

Uitleggen en verdedigen van de zuivere leer

Ds. S. de Marie

Art. 18 KO is al vaker aangehaald op de synode. Het is een belangrijk artikel want het handelt over de Opleiding tot de dienst des Woords, en wil daarbij voor doel en taakstelling zich aansluiten bij Gods Woord.

'De kerken onderhouden een hogeschool voor de opleiding tot de dienst des Woords.

Tot de taak van de hoogleraren in de theologie behoort het uitleggen van de Heilige Schrift en het verdedigen van de zuivere leer tegen ketterijen en dwalingen.'

Het door ons gelezen Schriftgedeelte uit de tweede brief van Petrus bevat belangrijke gronden voor dit kerkorde-artikel. We willen dit in ons openingswoord nagaan.

Eerst met betrekking tot de eerste taak van de opleiding, namelijk het uitleggen van de Schrift.

2 Petr. 1 wijst ons op de manier waarop de Heilige Schrift moet worden beoordeeld.

Het Woord wordt hier als verkondiging van Jezus Christus aangegeven. De brieveschrijver Petrus, noemt zich in het eerste vers van de brief dienstknecht en apostel van Jezus Christus.

Alles was hem vanuit dat ambt eraan gelegen de kennis van God en van Jezus Christus over te brengen. Hij was immers uitgezonden om de heerlijkheid van het evangelie van de gekomen Christus te verkondigen. En de kracht waarmee het eeuwig koninkrijk van de Here en Zaligmaker Jezus Christus baan breekt.

Hij roept dan ook in het eerste hoofdstuk de lezers op om door de kennis van Christus hun roeping te zien. En om daaraan te beantwoorden door een leven vol ijver in godsvrucht (vers 3-15).

De kracht en het gezag waarmee Petrus daarover spreekt ontleende hij aan het feit dat hij oor- en ooggetuige geweest is van de Here Jezus in zijn majesteit. Met name verwijst Petrus daarbij naar verheerlijking op de berg waar hij uit de hemel de stem hoorde van God die zei,

Deze is mijn Zoon, mijn geliefde, in wie Ik mijn welbehagen heb.

Dat door Petrus gehoorde woord van God hield in de vervulling van het woord des HEREN dat de profeten namens de HERE hadden gesproken in het oude testament. Nu is dat Woord des te vaster te achten, zegt Petrus. De profetie is uitgekomen, juist omdat het het Woord van God Zelf was. Dat is nu extra bevestigd door wat de apostel Petrus heeft mogen vernemen.

En, zo zegt Petrus in vers 19, wij achten het toch al zo betrouwbare profetische woord daardoor des te vaster.

Petrus bewijst zo dat het geen verzinsels zijn die Hij de lezers voorhoudt over deze verheerlijkte Christus (vers 16). Alsof hij nu met een door hemzelf mooi in elkaar gezet sprookje zou komen. Nee, Hij zag en hoorde alles zelf. Als volstrekt betrouwbare getuige.

Maar bovendien de profetieën van het oude testament getuigen van Christus. Die waren ook Gods Woord en mogen daarom niet naar eigen willekeur worden uitgelegd. Geen enkele profetie mag als Gods Woord naar eigen idee worden verklaard. Het is immers God Die als Heilige Geest de schrijvers heeft aangedreven.

Dit zekere Woord van God, dat zo beschikbaar is voor de gemeente, is daarom een absoluut betrouwbare en onmisbare gids om de juiste wegen te gaan. Petrus zegt: het is zo belangrijk om daar goed acht op te geven want het is als een lamp die schijnt in een duistere plaats. Zonder de lamp tast je in het duister, ja begeef je in ellende. Om je voeten goed te zetten heb je die lamp echt nodig. Die lamp verlicht de weg en maakt het mogelijk om ook de goede weg te gaan ook als het volslagen donker is om je heen.

Nu zo is Gods Woord dat de Christus verkondigt als Zaligmaker. Een absolute veilige en zekere gids voor het ware leven met God in een verzondigde ellendige en hopeloze wereld.

Het licht van het Woord moet door de werking van Gods Geest zo ons verstand verlichten.

Het evangelie van Christus schijnt dan door het Woord in ons hart en maakt dat wij nu met vaste gang verder kunnen gaan achter Christus naar de dag van onze verheerlijking, de jongste dag.

Maar dat licht schijnt alleen zo helder als het Woord zuiver wordt uitgelegd, als het Woord zuiver, onverkort en onvermengd wordt verkondigd. Namelijk als Woord van de Geest van Christus en van God de Vader, de ene eerste Auteur van de Bijbel. Niet als mensenwoord, dat van zichzelf niet betrouwbaar is.

Ja, dan zal Gods verkondigde en uitgelegde Woord ook als zodanig aanvaard moeten worden.

Dan kan het de kracht uitwerken in onze levens. Dan is het een kracht Gods tot behoud

De betrouwbaarheid van Gods Woord stelt hoge eisen aan het blijven bij de zuiverheid ervan in vertaling, uitlegging en verkondiging.

Als daarbij aan Gods Woord zou worden toegevoegd of als dat Woord wordt verdraaid, verduisterd, of van zijn kracht beroofd, betekent dat niet alleen aantasting van het recht van God. Het betekent ook een groot gevaar voor de kerk, waardoor ze verloren kan gaan. Niet alleen ziet ze de goede weg dan niet meer door het omfloerste of verkleurde licht.

Ze wordt erdoor metterdaad op een dwaalweg geleid die niet naar de Here en Zijn heerlijkheid toe leidt, maar juist van Hem af de duisternis in, als de Here het niet verhoedt.

Het is van groot belang dat het zuivere klare licht van Gods Woord blijft schijnen in de bediening van de verzoening, in de prediking van de Christus in zijn diepte en volle omvang. En dat dit zuivere licht ook de harten mag bereiken.

De opleiding tot de Dienst des Woords is ook in deze tijd geroepen om Gods Woord zuiver uit te leggen aan de studenten, die zich voorbereiden om Dienaar van datzelfde Woord te mogen worden. De opleiding zal dit moeten doen in de breedte van terreinen die het Woord zelf bestrijkt. Dat betreft dus vele theologische vakken. Naast betrouwbare exegese, en Bijbelkennis, is er ook de ontvouwing van leer van de Schriften en leven naar de Schriften in vakken als dogmatiek en ethiek. Dat geldt ook voor kerkrecht en pastorale vakken.

Op al deze terreinen In dat alles moet het zuivere Woord schijnen. Ook het Schriftuurlijk zicht op de kerk in de kerkgeschiedenis is van groot belang. Dat is een grote opgave voor de docenten. Die kunnen dat niet alleen lichamelijk, maar vooral ook geestelijk alleen in de kracht en door de werking van God de Heilige Geest. Daarvoor is voortdurend het gebed van de kerk nodig.

Petrus vervolgt zijn betoog in hoofdstuk 2

Hij spreekt nu over valse profeten in het oude testament en als vervolg daarop valse leraars in het nieuwe testament. Hiermee komen we ook aan de tweede opdracht voor de opleiding in art. 18 KO:

Het verdedigen van de zuivere leer tegen ketterijen en dwalingen.

Wat betekent het woord ‘vals’ bij valse profeten en valse leraren? Het woord staat hier niet als kwaadaardig tegenover goedaardig. Maar het woord vals is het Griekse woord ‘pseudo’, en staat tegenover waar of zuiver. Pseudo is schijn, namaak. Valse profeten zijn profeten die sterk lijken op ware profeten maar het niet zijn. Ze pretenderen het Woord van God te spreken, maar hebben dat woord aangepast aan de mensen die het moeten horen. Aangepast aan de omstandigheden en aan de denkbelden die men zelf heeft. Intussen worden de hoorders van deze profeten op het verkeerde pad gebracht. Zo ging dat in het oude testament. Zo werden deze valse profeten ontmaskerd door de ware profeten, die namens hun Zender hun boodschap aan de kaak stelde. Maar het volk ging graag mee met de valse in plaats van de ware profeten, want het volk werd naar de mond gesproken. Maar het verdrietige einde was verderf en ondergang. Zo was dat in het oude testament.

Nu met de komst van Christus, is de aanwezigheid van valse leraren niet verdwenen. Nog steeds is de Vader van de leugen actief. En Hij kan zich voordoen als een engel des lichts.

Zo waarschuwt Petrus niet alleen dat er valse leraren, pseudoleraren zullen komen, maar dat deze ook listig te werk gaan. Onze vertaling uit 1951 heeft die verderfelijke ketterijen zullen doen binnensluipen. Wat ze leren, is gevaarlijk, verderfelijk zelfs, maar ze doen het in het geheim, hun leer sluipt binnen, verpakt in vertrouwde woorden. Je wordt gemakkelijk misleidt, omdat hun leer op de ware leer lijkt. De HSV heeft over de valse leraars staan dat ze heimelijk verderfelijke afwijkingen in de leer zullen invoeren. Ja kunt door hun leer dus gemakkelijk misleid worden, zodat je zou aannemen dat het de gezonde leer is, en je daar aan overgeven. Maar de werkelijkheid is zegt Petrus dat ze juist met die dwaalleer Christus verloochenen, die hen toch als leden van zijn gemeente heeft gekocht. Zo zaaien zij verderf, maar zullen dat ook zelf ondergaan, als ze zich niet bekeren.

Nu is dat onderkennen van dwaalleer een moeilijke zaak die veel kennis, alertheid en onderscheidingsvermogen vraagt. Dwaalleer is inderdaad vaak zo verpakt en gecamoufleerd, en sluit zo gemakkelijk binnen, dat je als kerk steeds op je hoede moet zijn. Bovendien spreekt heimelijke dwaalleer de mensen naar de mond. Dat verklaart waarom ook Petrus daaraan moet toevoegen en ik citeer de HSV:

En velen zullen hen, door wie de weg van de waarheid gelasterd zal worden, op hun verderfelijke wegen navolgen.

Aan de Opleiding tot de Dienst des Woords zal daarom naast uitlegging van de Schrift ook steeds dwaalleer besproken moeten, en daarbij weersproken vanuit de Schrift. Oude en bekende dwaalleer zal behandeld moeten worden, maar vooral de ontmaskering ervan bij het licht van de Schrift. Te denken is met name aan de geraffineerde dwaalleer dat de Bijbel wel Gods Woord genoemd mag worden, maar dat toch eigenlijk (veel) mensenwerk is, zij het van heel vrome mensen in hun tijd. Mensen die beïnvloed waren door hun eigen omgeving.

We noemen hier als voorbeeld ook de dwaalleer van Karl Barth die vanouds gereformeerde opleidingen heeft veroverd en de Christus van de Schriften verloochent.

Een andere leer die zijn duizenden verslaat is de dwaalleer van het pluralisme en oecumenisme, waardoor de vaste grond van het Woord wegvalt, ten gunste van tolerantie en menselijke gevoelens.

De kerk heeft van de Here dus een uiterst belangrijke opdracht gekregen om de dwalingen en dwaalleraars te ontmaskeren. Studenten zullen ook daarin geoefend moeten worden, om ook de toekomst met Gods Woord als zwaard van de Geest ketterijen en dwalingen te weerstaan en uit te bannen.

Het is van groot belang dat de kerk haar taak in beide onderdelen ziet en daarvoor haar verantwoording voor neemt. Het gaat immers uiteindelijk om dienstbaar te zijn aan het behoud en de geloofsvolharding van de kerk, door het Woord van God en de werking van Christus' Geest. Een kerk die niet verwerpt alles wat tegen het zuivere Woord van God ingaat, volgt niet langer de ene Heer van de kerk en verspeelt dan het onverdiende genadevoorrecht Kerk van Christus te mogen zijn.

Daarom ligt er een grote verantwoordelijkheid bij deputaten en college van opleiding als het gaat om de inrichting van het onderwijs.

Al wordt het werk van de opleiding in zwakheid volbracht, als we de Here daarin trouw willen zijn, mogen we het van Zijn kracht verachten.

Moge de synode in haar bespreking van de plannen tot inrichting van de opleiding tot de Dienst des Woords vandaag en later wijze en verantwoorde besluiten nemen.

Artikel 10.05: Openingstoespraak 7e zitting n.a.v. Rom. 14 : 13 - 15 : 7.

25-02-2012

Eensgezindheid en eendracht

Ds. S. de Marie

Geachte afgevaardigden, adviseur, deputaten en broeders en zusters in de Here,

De apostel Paulus geeft in Romeinen 15 indringend en kostelijk onderwijs over de onderlinge omgang in de kerk van Jezus Christus.

In de eerste twee verzen wijst hij erop om niet ten koste van de ander, jezelf te behagen. Maar om de ander juist ten nutte en tot heil te zijn, de ander te helpen om als medebroeder of medezuster te groeien in geloof. De ander te helpen om als gemeentelid mee te bouwen aan de kerk. De ander te helpen om God te eren en te verheerlijken. Ook al kost je dat opofferingen ter wille van Christus en ter wille van je naaste. Dat is de eis van de ware liefde, het is ook de toets van je eigen geloof.

Als kerk mogen we het fundament van de waarheid kennen, Christus en Zijn Woord. Nu zullen we daarop ook moeten bouwen.

De apostel Petrus schreef daarover in 1 Petr. 1:

nu gij uw zielen door gehoorzaamheid aan de waarheid gereinigt hebt

tot ongeveinsde broederliefde,

hebt dan elkander van harte en bestendig lief.

Als wedergeborenen niet uit vergankelijk maar uit onvergankelijk zaad, door het blijvende en levende woord van God

De kerk zal haar geloof in Christus ook moeten tonen in daden van onderlinge broederliefde liefde, anders is het geloof dood.

Paulus noemt nu in Rom. 15:3 als voorbeeld voor deze onderlinge broederliefde Christus Zelf:

Want ook Christus heeft Zichzelf niet behaagd, maar gelijk geschreven staat: De smaadwoorden van hen die U smaden kwamen op Mij neer.

Christus onderging smaadwoorden van de kant van mensen, bij Zijn omwandelingen, bij Zijn gang naar het kruis en Zijn lijden aan het kruis.

Woorden gericht zelfs tegen God, maar ze kwamen op Hem neer.

Dat overkwam Christus niet, dat droeg Hij, zonder tegen deze mensen op te staan. Hij verdroeg die smaad, die spot, die hoon. Hij had van het kruis kunnen afkomen en het oordeel van God over zijn vijanden kunnen laten neerkomen. Maar dat deed Christus niet. Hij verdroeg die verschrikkelijke smaad. Hij nam dit lijden op Zich, in uiterste vernedering en totale ontlediging. Want Christus kwam

niet om Zichzelf te behagen, maar om God, Zijn Vader te behagen ten behoeve van al de zijnen die Hem door de Vader geschonken zijn.

Het werk van verzoening dat Christus mede daardoor tot stand heeft gebracht, is uniek en onnavolgbaar. In dat verzoeningswerk is Christus ons niet ten voorbeeld. Maar wel in de Zelfovergave, de Zelfopoffering van Christus. In het Zich geven voor God en voor Zijn kinderen en dus ook voor de kerk, is Christus ons ten voorbeeld. Daarin moeten wij zijn beeld gelijkvormig worden!

De Geest van Christus wil daarom nu ook diezelfde overgave in òns werken.

De Geest van Christus wil ons daarom in Christus' gezindheid doen leven.

In de bekende woorden van Fil. 2 wordt de kerk aangespoord tot eensgezindheid

*om één te zijn in liefdebetoon, één van ziel, één in streven,
zonder zelfzucht of ijdel eerbejag;
doch in ootmoedigheid achte de een
de ander uitnemender dan zichzelf;
en ieder lette niet slechts op zijn eigen belang
maar ook op dat van anderen.*

En dan volgt ook daar het voorbeeld van Christus:

*Laat die gezindheid bij u zijn, welke ook in Christus Jezus was,
die in de gestalte Gods zijnde, Zichzelf ontledigd heeft
en de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen
en aan de mensen gelijk geworden is.
En in zijn uiterlijk als een mens bevonden heeft Hij zich vernederd
en is gehoorzaam geworden tot de dood, ja tot de dood van het kruis.*

Als door Christus gekochte en bevrijdde kinderen zullen wij achter Hem aangaan en daarbij ons kruis dragen. Hem navolgen in zelfovergave en zelfopoffering. Waarbij we niet onszelf willen behagen, of beter achten, maar God behagen en onze medebroeder en -zuster.

Daarbij zullen wij zelfs bereid moeten zijn om moeite te verdragen, op te vangen en helpen op te lossen. Om onenigheden te herstellen en te doen overwinnen.

Wat de Here van ons vraagt is het *verdragen* van elkaar in Zijn kerk, namelijk van waarvoor Hij gestorven is zoals Rom 14:15 zegt. Daarbij vraagt Christus van ons zelf-verloochening. Zo alleen kunnen we tonen dat we werkelijk *léven* met en uit de Schriften. Dat ons geloof zich in liefde houdt aan de waarheid van de Schriften.

Ook binnen de kerk kan het soms tot een kruis zijn om Christus te volgen. Voor de sterken in Rome was het erg verleidelijk om de zwakken maar aan de kant te schuiven. Om ze te minachten en te diskwalificeren. Maar als dat zou worden gedaan, dan zou het geloof niet door de liefde werken. Dan zou er geen levend geloof zijn, maar een dood geloof, waarbij eerzucht en zelfzucht de boventoon voeren.

Wat Christus door Zijn Geest in Zijn kerk wil werken is: najagen alles wat de vrede en de onderlinge opbouw bevordert (Rom. 14:19). Bij ergernis aan zwakken bij het eten van offervlees, of bij botsing van andere tegengestelde meningen, mag niet de mening worden doorgezet om af te breken in plaats van op te bouwen, om aanstoot te geven in plaats van te verdragen. Maar steeds zullen we erom moeten bidden en ons ervoor moeten inspannen om eensgezind te zijn en van hetzelfde gevoelen, naar het voorbeeld van Christus Jezus, zie vers 5. Die eensgezindheid en eenheid in gevoelen zal moeten beginnen bij wat we als kerk naspreken van Gods Woord. Bij de belijdenis van de kerk.

Die eenstemmigheid heeft een heel belangrijk doel, wat de onderlinge gemeenschap overstijgt. Dat doel wijst Paulus aan in Rom. 15: 6:

Opdat gij eendrachtig uit één mond de God en Vader van onze Here Jezus Christus moogt verheerlijken.

Eendrachtig uit één mond: dat vraagt het afwijzen van alle onschriftuurlijke onverdraagzaamheid. Menselijke weerstanden vanwege andermans eigenaardigheden, menselijke vooroordelen op basis van geruchten of vermoedens, menselijke veroordelingen zonder hoor en wederhoor, laat staan roddel en

laster mogen in de kerk niet worden toegestaan. Dat jaagt de vrede niet na, en de onderlinge opbouw. Als wij de ander als broeder en zuster niet kunnen aanvaarden, voor wie Christus gestorven is, misschien zelfs niet kunnen uitstaan, waarom zou Christus ons zelf dan wel aanvaarden?

Moet je dan alles maar tolereren? Nee, alleen, maar dan ook alleen, wanneer men niet afwijkt van de gezonde leer van de kerk. Paulus die in hoofdstuk 15 de gemeente vergaande verdraagzaamheid vraagt, vermaant in hoofdstuk 16: 17 dezelfde gemeente om hen in het oog te houden die in afwijking van het onderwijs dat zij ontvangen hebben onenigheden en verleidingen veroorzaken. Deze mensen moeten worden gemeden omdat ze niet de Here Christus dienen maar zichzelf, terwijl ze wel met schoonklinkende en vrome taal de harten van de argelozen verleiden.

Zo wordt de kerk in deze hoofdstukken opgeroepen haar Heer te volgen, door onderlinge liefde, verdraagzaamheid en eensgezindheid te tonen. En vooral om eendrachtig uit één mond God de Vader te verheerlijken. Dat is het hoogste doel van alle eenheid van de kerk. Maar daarbij zal moeten worden afgezien van eigen belangen en zal men zich dienen te richten op het Hoofd die ons in dit alles is voorgedaan, onze Leidsman en Voleinder van het geloof. Daarbij zal de kerk op haar hoede moeten blijven voor allen die vanuit verkeerde zelfzuchtige motieven en onder vrome taal de kerk van haar gezonde leer af willen brengen, en zo ook onenigheid zouden teweegbrengen. Tegenover hen moet de kerk onverdraagzaam zijn, ze moeten worden gemeden, zegt Paulus.

De kerkgeschiedenis leert hoezeer beide: Schriftuurlijke verdraagzaamheid en Schriftuurlijke onverdraagzaamheid, nodig zijn om de eenheid in de waarheid vast te kunnen houden, om zo de ene Heer van de kerk te kunnen blijven volgen. Om kerk van Christus te kunnen blijven. Om ook anderen daartoe te kunnen blijven roepen. Met als doel het eendrachtig uit één mond verheerlijken van de God en Vader van onze Here Jezus Christus. Moge de Here Zijn kerk dit alles blijven schenken.

Artikel 10.06: Openingstoespraak 8e zitting n.a.v. Kolossenzen 3:1-17.

17-03-2012

Weest allen eenstemmig

Ds. S. de Marie

Geachte afgevaardigden, adviseur, deputaten en broeders en zusters in de Here,

Het gaat in dit Schriftgedeelte uit de brief aan de Kolossenzen om het nieuwe leven onder de heerschappij van Christus, onze hemelse Koning. Ik wil dat laten zien in de verzen 15 en 16.

In vers 15 betekent dit, dat we ons laten regeren door de vrede van Christus. Die vrede is de vrede met God, die Christus tot stand heeft gebracht door Zijn verzoenend lijden en opstanding. Maar die vrede is er dan ook, door wat Christus onderling heeft verzoend.

Hij is het, die door Zijn Geest de eenheid en de samenbinding in de kerk bewerkt.

Het gaat om de vrede binnen het ene lichaam van Christus in vers 15. Die vrede moet reguleren, die moet ons als kerk beheersen. Zodat de kerk een geheel wordt, waar alles op elkaar is afgestemd. Daarbij past alleen een vriendelijke, liefdevolle en dankbare houding, vanwege het voorrecht Christus te mogen kennen en in Zijn verworven vrede te mogen delen.

Vers 16 maakt duidelijk, hoe Christus dat onder ons bewerkt: namelijk door middel van Zijn heerlijk Woord. Dat Woord van Christus wone rijkelijk in de kerk, zodat we het ook binnen de gemeenschap der heiligen tot heil en nut van elkaar mogen gebruiken.

Moge vandaag op de synode ook blijken dat het Woord van de vrede van Christus ons regeert. In het ochtendprogramma hopen we dat het vrede-brengend woord van Christus centraal staat in de presentaties van twee studenten die de Opleiding tot de Dienst des Woords volgen.

In het middagprogramma moge datzelfde Woord leidend zijn bij onze bespreking van de contacten met de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen.

Artikel 10.07: Openingstoespraak 9e zitting n.a.v. Hebreeën 10: 5-25.

31-03-2012

Ds. S. de Marie

Geachte afgevaardigden etc., geliefde broeders en zusters,

De Here Jezus heeft als het ene echte offerlam en de ene echte Hogepriester getoond, wat het is om van harte de wil van de Vader te doen. Hij die zich ontledigd heeft door het lichaam van een mens aan te nemen, is gehoorzaamheid geweest tot in de dood. Gehoorzaam om de wil van Vader te doen. Gehoorzaam om de Schriften te vervullen. Alle offer van het OT waren slechts voorafschaduw van Zijn ene offer. Hij was in Zijn leven tegelijk offergave van gehoorzaamheid en slachtoffer vanwege de verzoening en de heiliging van de Zijnen. De Here had geen behagen in de OT offers, maar wel in een hart wat naar Hem uitging. Een hart waarin de liefde tot Hem heerste. Dat heeft onze Heiland op aarde vervuld. Zijn liefde was een oneindige liefde die doorging tot het einde toe. Ja die liefde zette de Here zelfs in alle diepte door toen Hij Zelf door Zijn God en Vader werd verlaten aan het kruis.

De Here was zo aan het kruis offer en priester tegelijk. Het offer heeft Hij toen ééns en voor altijd gebracht, maar de priesterdienst heeft Christus voortgezet. Daarbij is Hij zegt vers 12 nu tot in eeuwigheid gezeten aan de rechterhand van God in de hemel.

In die positie werkt Christus aan Zijn wederkomst om te oordelen de levende en de doden.

We zien dat terug in de heiliging van de Zijnen waarmee Hij ze afzondert van hen die onder de vloek liggen. Vers 14 Want met één offer heeft Hij hen die geheiligd worden tot in eeuwigheid volmaakt.

Maar naast Zijn bloed waarmee Hij hen heiligt en reinigt van alle zonden, schenkt Hij ook Zijn Geest. Zodat de Zijnen Zijn Vader te gehoorzamen, waarin Hij hen is voorgegaan.

Die Geest schrijft nu Gods wet in de harten van de geheiligden.

Als wij in deze dagen het heerlijk werk van onze Heiland gedenken waarvoor Hij de bittere en smadelijke dood aan het kruis moest ondergaan, dan weten wij dat Hij nu als Hogepriester aan Gods rechterhand is gezeten. Daar zet Hij Zijn verlossingswerk voort. Hij zorgt daar voor de rechtvaardiging van de Zijnen en Hij zorgt voor hun heiliging. Beide op basis van Zijn eenmaal gebrachte offer. De Here ziet ook uit naar het moment dat Hij Zijn oordeel zal geven over allen die Hem tegenstaan. Zijn vijanden. Eens zullen ze het gericht daarover moeten ondergaan. Zo is de Here bezig met Zijn komst.

Na Goede Vrijdag is het Pasen geworden en Hemelvaart en Pinksteren en nu kijken we al uit naar de wederkomst van Christus. Wij kunnen daarom geen Goede Vrijdag gedenken zonder het oog op Christus in de hemel te richten.

Wij naderen de dag dat Hij wederkomt zegt vers 25. En daarom moeten we volharden in het geloof in onze Heiland die voor onze zonden heeft betaald. Die eraan werkt om ons als Zijn kerk te bewaren bij de verkregen verlossing. We krijgen daarbij van de Here ook verantwoordelijkheid.

We krijgen vrijmoedigheid om tot de troon der genade te gaan. Daarbij zullen we ons hart moeten willen laten reinigen en afwassen. Dus ook ons aan onze zonden laten ontdekken en die belijden. En we zullen de belijdenis van de hoop op de eeuwige heerlijkheid onwrikbaar moeten vasthouden. Dat vraagt ook een leven uit die hoop. Dat vraagt een leven dat uitzielt naar de wederkomst. Daarbij mogen we weten dat de Here Zijn beloften zal waarmaken. Hij is getrouw, zegt vers 23. Daarom vraagt Hij ook onze trouw wat betreft het doen van goede werken, wat betreft onze kerkelijke gemeenschap.

Op goede Vrijdag en Pasen heeft God in Zijn Zoon Zijn eeuwige goedertierenheid laten blijken over allen die Hem vrezen. Laten wij nu ook Zijn Zoon volgen, door trouw te zijn aan Zijn Woord en elkaar op te bouwen in het allerheiligst geloof.

De Here heeft Zijn genade getoond in onze rechtvaardiging en heiliging. Hij heeft ons Zijn rijke beloften geschonken. Hij is in dit alles getrouw. Ons vertrouwen en onze hoop zijn daarom in Hem gelegen. Dat moeten we vasthouden. Van daaruit moeten we leven naar Zijn Woord en naar Zijn bevelen. Moge ook deze synodevergadering onder dat beslag liggen en in dat vertrouwen het werk doen.

Artikel 10.08: Openingstoespraak 10e zitting n.a.v. 2 Tim. 3:11b–17.

14-04-2012

De beste opleiding

Ds. S. de Marie

De Kerk verkeert juist ook met haar Opleiding tot de Dienst des Woords in de antithese. Het is de tegenstelling waarin botsen de krachten van het Koninkrijk van God met de krachten van het rijk van de satan. In dat krachtenspel en spanningsveld verkeert de kerk van Christus met het Woord van Christus en met de Opleiding tot de dienst van dat Woord.

Dat wordt in heel de Bijbel aangegeven: het bewaren, handhaven, verkondigen en uitdragen van Gods Woord staan bloot aan bedrog en misleiding. Daarbij staat de Waarheid tegenover de leugen. De Wijsheid van Boven tegenover de dwaasheid van de mensen. Die tegenstellingen zijn niet alleen maar theoretisch, maar hebben vergaande praktische consequenties.

Mensen worden namelijk en gaan van kwaad tot erger (vers 13): ze raken los van de Waarheid en zo van Christus, maar voeren ook anderen af van de Waarheid.

Hoe zien we dit in onze dagen niet gestalte krijgen in de ontkerstening en ontkerkelijking van Nederland! Door de recente Vrijmaking is de kerk nog niet eens 1% meer van de kerken die voorheen trouw waren, maar waarin bedrog en misleiding al duidelijker vormen krijgt.

De genoemde tegenstelling tussen Waarheid en leugen heeft ook gevolgen voor hen die de Waarheid willen volgen en de leugen willen bestrijden. Die krijgen het moeilijk in deze wereld. Paulus stelt tegenover de slechte mensen en bedriegers, hen die godvruchtig willen leven in Christus Jezus, en zegt van hen: zij zullen vervolgd worden (vers 12). De kerk die zich aan de Waarheid wil vasthouden wordt in de enge gedrongen.

In dat spanningsveld komt de oproep tot Timotheüs van vers 14. Let daarbij op het woordje ‘echter’, dat in onze vertaling de tegenstelling aangeeft:

Blijft gij echter bij wat u geleerd hebt en waarvan u verzekerd bent, omdat u weet van wie u het geleerd hebt.

Waar gaat het dan om bij het door Timotheüs genoten onderwijs? Om kennis van de heilige Schriften. Waarom is die kennis zo belangrijk? *Omdat die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof dat in Christus Jezus is.*

Paulus wijst Timotheüs zo op het enorme belang van Schriftkennis. Wanneer er geloof geschonken wordt, brengt Christus hem en allen die godvruchtig willen leven, juist d.m.v. deze Schriftkennis tot zaligheid.

Zaligheid is de eeuwige heerlijkheid. Schriftkennis en deze zaligheid zijn aan elkaar verbonden door het geloof, dat daarom ook zaligmakend geloof kan worden genoemd.

Timotheüs moet als dienaar van het goddelijke Woord, goed onderscheiden welke plaats de kennis van de heilige Schrift heeft in verhouding tot kennis van menselijke ideeën, die daar niet uit voortkomen. De waarheid van de Schrift moet daarom gekend worden. Deze waarheid brengt de Christus, zodat er geloof in Christus gewerkt kan worden. Geloof dat tot zaligheid brengt.

Timotheüs moet er ook op letten wie hem die kennis heeft gegeven. Dat het om betrouwbare mensen gaat, die als betrouwbaar te kennen zijn aan hun vruchten. Ook daar zal hij zijn onderscheidingsvermogen voor moeten gebruiken. Niets zomaar aannemen van anderen, die gebleken zijn onbetrouwbaar te zijn.

Paulus laat zo zien hoe heerlijk de kennis van de Schrift, en hoezeer die afsteekt tegen alle dwaalleer en menselijke bedenksels die te boek zijn gesteld. Bedenksels die misschien nog wel verwijzen naar de Schrift, maar die niet betrouwbaar zijn en daarom misleidend, ja uiterst gevaarlijk zijn, omdat ze van de zaligheid afvoeren.

In vers 16 en 17 werkt Paulus uit voor Timotheüs en daarmee voor de kerk, hoe de Schrift gebruikt moet worden. Maar eerst wijst hij erop waar het nut van de Schriften vandaan komt: nl. van God Zelf.

Hij heeft de Schrift in al haar delen ingegeven. De Schrift is daarmee het goddelijke Woord. En dat geldt voor elk Schriftgedeelte.

Het is God die nu via Zijn Woord wil toerusten, een ieder die in Zijn dienst wil staan, elk ‘mens Gods’. Mens Gods is dienstknecht van God, en betreft in de eerste plaats de bijzondere ambtsdragers, maar ook alle dragers van het ambt aller gelovigen.

Door de van God ingegeven Schriftwoorden krijgen zij de zo nodige toerusting. Om geheel de taak te kunnen vervullen die bij hun ambt hoort: zodat ze tot elk goed werk volkomen toegerust zijn.

Timotheüs wordt zo het nut van de Schriften voorgehouden voor zijn dagelijkse werk als dienaar van het goddelijke Woord. Hij zal met de kennis van deze Schriften namens God het Woord moeten verkondigen, daarin moeten volharden, gelegen of ongelegen (2 Tim. 4:1, 2). Hij zal zo met de kennis van deze Schriften moeten ‘weerleggen, bestraffen en vermanen en dat met alle geduld en onderricht’. Dat hoort tot de roeping van elke predikant om zo namens God een ieder te brengen onder het gezag en in de crisis van het Woord.

Wat betekent dit alles nu voor de Opleiding tot de Dienst des Woords en de daarbij horende bibliotheek?

Ten eerste, dat het Woord van God ook in de Opleiding steeds verdedigd zal moeten worden tegen alle bedrog en misleiding. Daarbij zal dwaalleer ook in geschriften bestudeerd moeten worden, maar wel zo dat terdege onderscheid wordt aangegeven met het zuivere Woord van God. Het Woord van God zal dienen te beslissen over alle menselijke inbreng. Dat zal moeten leiden tot ontmaskering en bestrijding van dwaalleer.

De betrouwbaarheid van geschriften zal samenhangen met de auteur ervan, maar altijd zal Gods Woord zelf de toetssteen moeten zijn. Dat geldt dus ook voor literatuur van betrouwbaar te achten schrijvers. Het licht van Gods Woord moet dus altijd helder blijven schijnen, in alle vakken van de Opleiding. Zowel bij de behandeling van theologische denkbeelden, als bij de praktische toepassing van Gods Woord op allerlei levensterreinen.

Ten tweede daarvoor zal het verkrijgen van feitelijke kennis en het ontwikkelen van inzicht in Gods Woord meer centraal moeten staan en meer aandacht moeten hebben, dan in vele hedendaagse opleidingen het geval is. Hoe kun je dienaar van het Woord worden zonder voldoende kennis van de Schrift te hebben? Hoe kun je dan Gods wil verstaan voor de terreinen van het leven? Hoe kun je zonder voldoende kennis Gods Woord op de juiste wijze uitleggen? Immers ook daarbij is de heilige Schrift haar eigen uitlegster, en zal die Schrift gekend moeten worden. Tenslotte kun je ook alleen bij voldoende kennis van Gods Woord, dwaalleer ontmaskeren en verwerpen.

We leven in een tijd waarin gaandeweg ongelofelijk veel theologische boeken zijn geschreven over de Schrift of over onderwerpen die met de Schrift te maken hebben. Heel veel daarvan is onbetrouwbaar en dus misleidend. Gelukkig is er ook nog veel uit het verleden wel betrouwbaar. Om daartussen goed te kunnen onderscheiden is weer veel kennis van de Schrift nodig. Intussen zal nooit de veelheid van boeken, het gebruik van het Boek, de Bijbel mogen verdringen. Kortom alles in de Opleiding begint bij de Schrift en bij een gelovig gebruik van de Schrift. Daarvoor is naast studie en studiematerialen ook veel gebed nodig om wijsheid en verlichting van het verstand.

Ten derde dringt de Schrift tot heel grondige studie. Alle oppervlakkigheid moet worden gemeden. Heel de Schrift is immers door Gød ingegeven en is daarom nuttig om daarmee te onderwijzen, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de rechtvaardigheid.

Het goddelijke gezag van de Schrift eist niet alleen formele erkenning maar ook daadwerkelijke en eerbiedige toepassing. De theologie zal zich niet boven maar onder de Schrift dienen te stellen. Ze zal zich in alle onderdelen hebben te richten op de diepe inhoud ervan. De Schrift is voor de Opleiding dus een uiterst rijke goddelijke gave, maar daarmee tegelijk een goddelijke opgave om haar heel zorgvuldig en grondig te gebruiken.

Dat stelt eisen aan de Opleiding zelf. Daarom is het - om een woord van wijlen prof. dr. S. Greijdanus te gebruiken, van Godswege de roeping van de kerken om met betrekking tot de dienst des Woords te zorgen voor de ‘beste opleiding’ (S. Greijdanus: *Het meerderheidsrapport van het Curatorium inzake*

het doctoraat aan de Theol. School te Kampen besproken, Kok Kampen, 1929). Maar kunnen wij in onze situatie nog wel spreken van de ‘beste opleiding’? Dat lijkt wel erg aanmatigend als je bedenkt uit hoe weinig docenten en studenten de huidige Opleiding bestaat. Dat lijkt zelfs lachwekkend als je het vergelijkt met bestaande theologische instituten.

Toch zullen ook wij als kerken moeten streven naar de beste opleiding. Dat is ook onze roeping. De beste opleiding, namelijk naar de maat van Gods Woord en met de mogelijkheden die de Here ons als kerken heeft gelaten. Dat zal in ieder geval een Opleiding zijn die door de kerken zelf wordt verzorgd, waar Gods Woord centraal staat en waar dwaalleer wordt verworpen. Zo’n opleiding kan daarom niet zonder meer gebruik maken van onderwijs waar de Heilige Schrift niet meer helder wordt nagesproken, en waar de zuivere leer niet meer wordt verdedigd tegen ketterijen en dwalingen (art. 18 KO).

Zo’n opleiding wil dan ook – waar mogelijk – graag gebruik maken van, en de gelegenheid geven tot het doen van studies die de schatten van het Evangelie bloot leggen.

Zo’n opleiding wil ook graag de beschikking hebben over de literatuur om dergelijke studies mogelijk te maken, ook wanneer de beschikbaarheid bij andere bronnen in de toekomst zou verminderen of verdwijnen. Zo’n opleiding zal grote inzet vragen waar maar weinig inzetbare krachten zijn. Zo’n opleiding vraagt daarom om voortdurend support en gebed vanuit de kerken.

Moge de synodevergadering van vandaag dienstbaar zijn om voor de kerken de best mogelijke opleiding mogelijk te maken in afhankelijkheid van haar Heer en in dankbaarheid tot Hem.

Artikel 10.09: Openingstoespraak 11e zitting n.a.v. Openbaring 22:6-21.

28-04-2012

Ds. S. de Marie

We leven na Hemelvaart in de verwachting van de wederkomst van onze Heiland. Hij zal als Zoon des mensen net zo terugkomen op de wolken als Hij destijds was opgevaren.

Om als kerk in dat verwachtende en verlangende geloof stand te houden, schenkt Christus ons Zijn Woord en Zijn Geest. Zijn Woord leert hen de volkomen leer van de verlossing. De Geest doet hen die leer aanvaarden en hen erbij leven. Christus’ Woord en Zijn Geest doen Christus’ kerk volharden tot het einde toe. In leer en leven.

Zo eindigt het laatste boek van de Bijbel met een zeer indringende bede: Here Jezus kom. Met de belofte dat wie bij Christus hebben geschild en Hem hebben gevolgd zalig zullen zijn en recht zullen mogen hebben op het eeuwige leven in heerlijkheid.

Christus getuigt van deze dingen d.m.v. Zijn dienaren, die Zijn Woord verkondigen, zodat een ieder weet wie Hij is: de Wortel en het nageslacht van David, de blinkende Morgenster. Hij, de eeuwige Koning die Zijn koninkrijk naar de volmaaktheid brengt.

Bij zijn wederkomst zal de Here als Rechter wel eerst buitensluiten wie de leugen liefhebben. Maar hen die de Waarheid van Christus hebben liefgehad, zullen het Koninkrijk Gods beërven en mogen dan binnengaan in het Nieuwe Jeruzalem

Vers 18 en 19 van Openb. 22 lijken volgens sommige uitleggers wat misplaatst in het geheel van deze uiterst vertroostende woorden van onze Heiland aan zijn Kerk. Toch zijn ook deze woorden van vers 18 en 19 voluit onderdeel van de aansporing van onze Heiland aan de gemeenten. Ze hebben er zelfs alles mee te maken.

Wie hier worden aangesproken zijn ‘de gemeenten’, meervoud, vers 16.

Heel het boek Openbaring richt zich tot de ene kerk van Christus van alle plaatsen en tijden. De kerk zoals die ook is aangesproken in de brieven van hoofdstuk 2 en 3. Die kerk is een overwinnende maar ook een nog strijdende kerk. Naast trouw aan Christus en het bewaren van Zijn Woord, is er ook ontrouw, afval en deformatie. Als Rechter zal Christus nu ieder oordelen naar dat zijn werken zijn geweest. Daarover handelen de verzen 10-15.

Gods Woord brengt schifting. Het brengt aan het licht gehoorzaamheid of ongehoorzaamheid. Onderwerping of revolutie. Rechtvaardigheid of onrecht. Vuilheid of heiligheid. Dat wordt steeds duidelijker.

Die schifting, dat oordeel begint bij de kerk. Want daar klinkt het Woord dat een ieder in de crisis moet brengen. Voor of tegen. Er is geen tussenweg.

In vers 18 en 19 wordt nu over Gods Woord nog nader gesproken. Er was al gezegd van de woorden van dit boek in vers 7

Zalig hij die de woorden van de profetie van dit boek bewaart!

Bewaren is zorgvuldig letten op, bewaken, iets in zijn toestand houden, naleven, eraan vasthouden. Gods Woord bewaren betekent dus: dat Woord bewaken en naleven. Zorgen dat het niet aan de aandacht ontsnapt. Dat het niet vervalst wordt. En ook: dat je je leven ernaar richt.

Dat wordt hier in vers 18 en 19 speciaal uitgewerkt; hier is Johannes niet meer aan het woord of een engel, nee, de Here Jezus Zelf richt zich nu tot de gemeenteleden van Zijn kerk:

Ik, zegt de Here Jezus, Ik betuig aan een ieder, die de woorden van de profetie van dit boek hoort: Indien iemand hieraan toevoegt, God zal hem toevoegen de plagen, die in dit boek beschreven zijn; en indien iemand afneemt van de woorden van het boek van deze profetie, God zal zijn deel afnemen van het geboomte des levens en van de heilige stad, welke in die boek beschreven zijn.

Dit zijn heel ernstige woorden. Uitgesproken door de Rechter die Zijn recht zal spreken óók over hen die als gedoopten Zijn Woord horen door de prediking.

Als je *afdoet* van die goddelijke woorden of als je er je eigen menselijke woorden aan toevoegt, dan komt de Here met Zijn oordeel.

Dat oordeel gaat heel ver. Dat betekent niet minder dan dat je dan niet zalig wordt, maar dat je de verschikkingen zal ontvangen die de veroordeelden zullen krijgen. Dat betreft in de eerste plaats en vooral de valse herders, de dwaalleeraars. Zij hebben in deze zaken heel grote verantwoordelijkheid. Maar het geldt ook allen die deze valse herders en dwaalleraars volgen. Je hebt wel Gods Woord gehoord, je hebt het evangelie ontvangen en herkend, maar je hebt dat Woord ten eigen voordele, verdraaid of ontkracht.

Deze woorden zijn ook tot òns gericht. Wat doen wij met de woorden van Christus' profetie? Bewaren we die woorden, leven we ernaar? Laten we ze staan zoals ze in de Schrift staan? Passen wij ze niet aan, om ermee uit te voeten te kunnen in deze wereld? Laten we ons door Gods Woord aanspreken ook als we onszelf daardoor in ons vlees moeten snijden? Of gaan ook wij liever selectief te werk, en laten we maar buiten onze aandacht en buiten ons leven, wat ons daarin niet van pas komt?

Of gaan we zelfs onze eigen gedachten toevoegen aan de woorden van God. Om een vrijbrief te krijgen voor ons handelen. Om te kunnen doen wat ons goed dunkt?

De woorden van vers 17 en 18 slaan in feite op héél Gods Woord. Want alle andere boeken van de Bijbel hangen inhoudelijk samen met dit laatste Bijbelboek. Genesis tot en met Openbaring is het ene onfeilbaar Woord van God als de Auteur. De Heilige Schrift vormt een eenheid. Daarom moeten we deze waarschuwing ook betrekken op de rest van Gods Woord. Op de beschrijving van Gods Schepping. Op de instelling en de opdrachten van het huwelijk. Op zondeval en de vloek die daarover gekomen is. Maar ook over de verlossing die de Here aanwijst. Over de wijze waarop Hij Zijn kerk vergadert.

Wee degene die daarvan afdoet of daaraan toedoet.

Dat brengt ons ertoe om voor de heilige ogen van de Rechter Jezus Christus ons heel klein te voelen. Dat doet ook ons onze zonden belijden die we tegen Zijn Heilig Woord hebben begaan.

Het is genade dat we Gods Woord mogen ontvangen, mogen horen. Een grote *gave* van onschatbare betekenis. Maar we hebben er in de kerk ook een grote *opgave* bij: deze kostbare woorden nu onvervalst en onverkort bewaren. Niet verdraaien, niet aanpassen, niet krachteloos maken. Het gezag ervan ten volle blijven erkennen ook voor jezelf. Anders mogen wij niet blijven in de heilige stad, dat is in de kerk van Jezus Christus.

Dat heeft dus ook grote betekenis voor de Nederlandse vertaling die we gebruiken van Gods Woord, die ons in het Hebreeuws, Aramees en Grieks is overgeleverd. Zo'n vertaling is essentieel voor het kunnen lezen van Gods Woord maar het is wel mensenwerk. Daarbij kunnen fouten ontstaan, ook als dat niet de bedoeling is. Dat is onvermijdelijk.

Toch is het de plicht die wij als kerk van Christus hebben, dat de vertaling van Zijn Woord zo betrouwbaar mogelijk is. Het beste is daarbij nog niet goed genoeg. Vandaar dat er ook kritisch is gekeken door de deputaten naar de huidige Bijbelvertaling van het Nederlands Bijbel Genootschap uit 1951. Ook is door hen nagegaan t.a.v. de Herziene Statenvertaling of daarin nog verbeteringen mogelijk zijn.

We hopen en bidden dat de Here ons nu als synode wijsheid en inzicht wil geven, om vast te stellen wat het beste is voor de kerk m.b.t. het kerkelijk gebruik van de Bijbel in de Nederlandse vertaling. Geve de Here dat de kerk Hem trouw wil blijven en er alles aan doet om Zijn Woord als kracht tot behoud op de juiste wijze te gebruiken. Tot eer van Hem en tot versterking van ons geloof. Zodat door het bewaren van Gods Woord nog velen zalig mogen worden.

Artikel 10.10: Openingstoespraak 12e zitting n.a.v. Efeze 1:13-14.

26-05-2012

Zegel en onderpand

Ds. S. de Marie

Geachte afgevaardigden, geachte adviseur, deputaten en broeders en zusters,

Eén dag voor Pinksteren is het goed om stil te staan bij dit geweldige en heerlijke gebeuren dat de Geest van God in zijn kerk is gaan wonen. We hebben Ef. 1 gelezen. Daarin wordt ons de raad van God ontvouwd van verkiezing tot verheerlijking. Met name de rijkdom ervan wordt benoemd als hemelse zegeningen die over zijn kerk worden uitgestort.

God leidt de zijnen als zonen in Christus van hun verkiezing naar hun erfenis van de eeuwige heerlijkheid.

De Here werkt daarbij met vaste Hand. Hij volvoert zijn plan en werkt dit ook concreet uit in degenen die Hij in Christus heeft uitverkoren. Hij wil hen in Christus brengen naar die eindbestemming. In Christus, dat is in gemeenschap met Christus als door Hem gekochte kinderen. Dat begint er in hun leven concreet mee dat Hij hen roept door de verkondiging van het evangelie. Zo wordt dat hier in vers 13 aangegeven.

In Hem, zijt ook gij, nadat gij het woord der waarheid, het evangelie van uw behoudenis, hebt gehoord;

Zo werkt de Here door Zijn Woord. Hij roept ons door ons zijn Woord der waarheid als evangelie van behoudenis voor te houden. Dat gebeurt heel persoonlijk en tegelijk met grote kracht. Het gaat om het evangelie waardoor de Efeziërs en alle gelovigen behouden mogen worden. Het gaat om hun behoud in het oordeel van God over zonde en wereld.

In de voorgaande verzen sprak Paulus steeds over 'wij'. Die 'wij' zijn Paulus samen met de gelovigen en heiligen in Efeze. Maar nu Paulus gaat aangeven hoe de Here God zijn grote plan uitvoert in het persoonlijke leven, spreekt hij ieder persoonlijk toe met 'gij'.

Het komt er op aan om al de zegenrijke rijkdom die genoemd is in eigen leven terug te zien. Te zien hoe die rijke genade aan ieder persoonlijk is verleend. Hoe de Here heel concreet uitvoering geeft aan Zijn grote plan in ieders leven met het Woord der waarheid. Wat een appel mag Paulus daarbij doen op de lezers! Het is zomaar een woord. Het gaat niet om sprookjes, om verdichtsels, om zoethouders. Het gaat om het Woord der Waarheid. Dàt Woord is tot behoud. Met dat Woord heeft Christus de hoorders en lezers naar Zich toegetrokken gebracht. Door dat Woord zijn zij nu in Hem.

Ja zo bent u in Hem gelovig geworden, schrijft Paulus.

Dat wil zeggen U hebt dat Woord niet als woord van mensen, maar als het Woord van God mogen aannemen, en nu heeft dat Woord in u gewerkt door de Geest van Christus.

Verzegeld

Maar diezelfde Heilige Geest is nu nog verder gegaan met zijn werk in u: Hij heeft schrijft Paulus u nu ook nadat u tot geloof gekomen bent 'verzegeld'. Het geloof is bewerkt maar wordt ook verzegeld. Wat betekent dat verzegeld?

Verzegelen heeft in de bijbel verschillende betekenissen die wel dicht bij elkaar liggen. Het kan betekenen dat iets voor 'echt' wordt verklaard. Het krijgt dan een zegel van **echtheid**. Een soort certificaat.

Verzegelen kan ook te maken hebben met het **eigendomsrecht**. Je verzegelt iets dat jouw eigendom is zodat ieder kan zien dat het van jouw is.

Verzegelen kan ook wijzen op **garantie**. In de zin van veilig stellen: Iemand kan er niet zomaar aan komen. Of garantie in de zin van waarborg, van zekerheid.

In welke betekenis moeten we nu het verzegelen door de Heilige Geest zien?

Mogelijk spelen alle drie de genoemde aspecten een rol.

Calvijn zegt dat met deze verzegeling wordt bedoeld de *bevestiging* van het geloof om de twijfel weg te halen. De gelovigen zijn niet alleen tot geloof gekomen door de Heilige Geest, maar door diezelfde Geest is hun geloof zeker en vast gemaakt. Het is de garantie dat zij zonen van God zijn.

Rom. 8:16, 17 zegt het zo:

Die Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen van God zijn.

Zijn wij nu kinderen dan zijn wij ook erfgenamen.

We mogen als gelovigen dus door Gods Geest zekerheid, garantie, krijgen dat wij echt kinderen van God zijn. Dat ons geloof echt is, dat wij werkelijk het eigendom van Christus zijn. De Heilige Geest bevestigt ons geloof en onze hoop. Hij maakt die vast en zeker, zodat we staande blijven. Zodat we niet twifelen, en niet uitglijden.

Zo zijn we ook zeker van onze erfenis.

De Heilige Geest wordt hier genoemd: 'de Geest der belofte'. Hij is het die door de Here Jezus beloofd werd. Als gaven van Hem is Hij met Pinksteren gekomen als de andere trooster, die ons troost, ons verzekert van ons geloof.

Zo mogen wij het voortgaande werk van God zien in Christus door Zijn Geest.

Paulus schrijft: u werd in Christus geroepen, u kreeg geloof en hoop, en dat werd ook in Christus bevestigd en verzekerd. Heel Gods raad wordt aan de zijnen uitgevoerd in gemeenschap met Christus, en door de werking van Zijn Geest.

Paulus mag dan nog meer doorgeven van het werk van de Heilige Geest in de gelovigen. Hij zegt in vers 14: deze Geest, is ook een onderpand van onze erfenis tot verlossing van het volk.

Naast het werk van *verzegeling* van ons in ons geloof en hoop op onze erfenis, is de Geest dus ook een *onderpand* van die erfenis.

Wat betekent dat? Een onderpand is eigenlijk een voorschot. Dat moeten we zo zien: onze erfenis wordt straks in zijn volheid uitgedeeld. Maar nu krijgen wij daarvan al een voorschot. En dat voorschot is bedoeld als een soort waarborg dat we straks echt alles zullen ontvangen. Een soort vooruitbetaling van een deel van de erfenis. Daaruit moet blijken dat de rest ook echt zal volgen.

Dat onderpand is God de Heilige Geest Zelf, De Geest van Christus Die in ons woont. Die ons al gemeenschap geeft met God en Christus. Die Geest die woont in Christus woont nu ook in ons als Zijn kerk. Hij doet ons in Christus' gemeenschap leven. Dat houdt ook in dat Christus die als mens ook onderpand is, namelijk als onze voorloper is Hij onderpand van de eeuwige heerlijkheid dien ook ons in Hem zal ten deel vallen. Maar daar waar Hij als mens is, zijn wij nog niet. Maar wel door Zijn Geest als met Hem verbonden.

Zijn Geest is daarbij ons ook als onderpand.

Voor dat alles werkt de Heilige Geest in ons. Hij begint ons al om te vormen tot het beeld van Christus. Hij maakt ons hier al bekwaam maakt in ons ambt van koning, priester en profeet. Deze Heilige Geest, doet ons nu al Gods koninkrijk binnengaan. Door Hem mag er al een begin zijn van de eeuwige vreugde. Als onderpand van het nog veel mooiere wat ons straks te wachten staat.

Verzegeling en onderpand zijn horen bij elkaar. Gods Geest, dat is God Zelf, Hij geeft Zich al aan ons als de Geest van Christus. Met rijke gaven. Hij vernieuwt ons. Doet ons al opstaan tot een nieuw leven,

hier op aarde. Hij eigent ons toe wat we in Christus hebben. Straks is alles nog veel en veel rijker. Maar het is er nu al.

De Geest van Christus verzegelt ons en Hij is ons onderpand:
Het zegel leert ons: we mogen verzekerd zijn, dat we erfgenaam zijn.
Het onderpand: we mogen verzekerd zijn dat we de erfenis krijgen.
Zegel: we mogen nu al Gods zonen zijn en met Hem als onze Vader leven
Onderpand: we mogen straks in Gods volkómen gemeenschap leven

Met Pinksteren mag dit alles voor Gods kinderen dagelijkse werkelijkheid zijn als rijke zegening tot troost en bemoediging. Met Gods Geest in ons aardse nog zondige lichaam, mogen we zo uitzien naar het moment dat God zal zijn alles in allen.

Moge deze Pinkstergeest ons ook leiden bij het werk op deze synode.

Artikel 10.11: Openingstoespraak 13e zitting n.a.v. Joh. 4:1-30.

09-06-2012

In Geest en in waarheid

Ds. S. de Marie

Het woord van de Here Jezus tot de Samaritaanse vrouw sprak, heeft ons veel te zeggen over de aard van onze erediensten. De Here heeft deze vrouw die zich toen nog buiten het verbondsvolk bevond opgezocht. Hij kwam haar vertellen dat Hij het levende water was, Schenker van het levende water, van het eeuwige leven dat in Hem was. Daarbij wees de Here naar de bron van Jacob om haar het belang van Zijn Persoon duidelijk te maken. Net zoals je lichamelijk niet zonder dat levende gezonde water uit die bron kan, zo kun je niet zonder het geschenk van Christus met Zijn eeuwig heil. Hij schenkt daartoe Zijn Geest die levend maakt. Zijn Geest zou de ware gemeenschap met God mogelijk maken. Een ieder die Hem en Zijn Geest in geloof aanvaardt, en zo levend water drinkt, die zal zelf ook weer een fontein van levend water worden, dat springt ten eeuwige leven.

De vrouw begrijpt pas later wie Jezus werkelijk is als Hij haar laat zien dat Hij haar door en door kent. Dan ziet ze dat Hij een profeet is die haar de Waarheid van God kan vertellen.

Vanaf vers 21 maakt de Here Jezus duidelijk dat er met zijn komst iets fundamenteels gaat veranderen in de eredienst, en in de positie van Samaritanen en heidenen t.o.v. de bevoorrechte status van het volk Israel. De Samaritanen eerden God niet op de juiste wijze.

Maar er komt een tijd, en die breekt nu aan, zegt Jezus, dat ook in het huidige Jeruzalem de Vader in de hemel niet meer op de juiste manier wordt aanbeden. De Messias moest wel komen uit de Joden en daar was eeuwenlang een ceremoniële eredienst voor nodig, maar die zal binnenkort ophouden. Net zoals de aparte status van de Joden.

De OT eredienst zal voorbijgaan en de NT eredienst vangt dan aan. Die is bevrijd van alle schaduwwachtige kenmerken. Bevrijd van vormdienst, die eredienst zal dan niet langer beperkt zijn tot Jeruzalem maar zal overal plaatsvinden waar de Here de zijnen vergaderen zal uit alle landen.

Waarachtige aanbidders zullen zijn de ware gelovigen, die overal ter wereld God de Vader op ware wijze dus naar Zijn Woord, zullen gaan vereren.

Die waarachtige aanbidders mogen het voortaan heel anders doen. Namelijk niet meer naar de oude tempelvoorschriften van Mozes, maar 'in geest en in waarheid'.

Het zal voortaan gaan om de waarheid die openbaar geworden is. Ontsluierd aan het licht gebracht in Christus. Hij is de waarheid, de werkelijkheid waarheen heel de ceremoniële dienst naar verwezen had. Door Hem alleen kan God gekend worden.

De Geest van Christus zal er zo voor zorgen dat door het Woord van de waarheid de Vader gekend en gediend zal worden 'in geest en in waarheid'. Zo zal er gemeenschap mogen zijn met Christus en zal Hij verkondigd mogen worden in de erediensten. Elke ware aanbidding kan nu alleen nog maar plaats vinden in de Naam van deze Here Jezus Christus

De verkondiging van Hem als Woord van de waarheid vormt van nu af voorwaarde van elke eredienst.

Christus Zelf moet in het volle licht komen te staan. Alle ceremoniële handelingen kunnen ontaarden in louter vormendienst en brengen zelfs al in het OT het gevaar met zich mee van menselijke vervalsing, van menselijke invloed. Daardoor kreeg de eredienst toen al vaak een menselijk en daarom ook vaak afgodisch karakter. Het ontbrak ook toen al aan het echte geestelijke. Dat kunnen we bijvoorbeeld zien bij het zweren bij de tempel, bij het magisch handelen van de ark door de zonen van Eli, bij het aanbidden van de koperen slang, bij de handel van de geldwisselaars, bij het brengen van huichelachtige offers.

Wat hebben de profeten daar niet tegen moeten strijden. Het grote gevaar van vormendienst, is dat die vormen tot afgoden worden. Dat afbeeldingen afgodisch vereerd gaan worden. Dat de mens er zichzelf in zoekt. Dat ze zo aftrekken van de waarheid.

Maar met Christus heeft de zin van alle ceremoniële vormendienst opgehouden. Nu mag Christus, de grote profeet, onze hoogste profeet en leraar, aan het woord komen. Zoals Mozes zei: 'Een profeet uit uw midden zal de HERE, uw God u verwekken, naar Hem zult gij *luisteren*.' 'Hoort naar hem', zei de Vader uit de hemel tegen de discipelen.

We lezen over dat aanbidden in geest en waarheid, vervolgens in vers 24: 'God is geest en wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en in waarheid.'

Er staat een extra reden waarom de eredienst die verandering moet ondergaan, nu de Christus is gekomen. Het ceremoniële verdwijnt, maar ook Christus zelf zal als de waarheid niet altijd lijfelijk aanwezig zijn. Christus zal niet op de aarde blijven. Hij zal bij Zijn Vader in de hemel zijn. Maar zal vanaf Pinksteren met Zijn Geest voortaan altijd bij zijn kerk zijn.

Daarom staat in Kol. 3:1:

'Zoekt de dingen die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan de rechterhand Gods.'

We zullen bij onze waarachtige eredienst ons niet moeten richten op aardse vormen, op bedenksels en voorschriften van mensen.

'Bedenkt de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde zijn.'

We kunnen de Here alleen geestelijk dienen. Dat betekent alleen met geloof. Met een hart dat opziet naar Hem in de hemel.

Want God is geest. Dat wil voor onze aanbidding zeggen: God wil dat wij ons op Hem richten. Op zijn goddelijk wezen. Op zijn majesteit en almacht, zijn goedertierenheid en genade, zijn trouw en onveranderlijkheid. Hem aanbidden zoals Hij is, als onze God. Zoals Hij zich aan ons bekend maakt in Zijn Woord. In het woord van de waarheid.

Bij dat dienen en aanbidden onze aandacht niet richten op aardse, materiële, kunstzinnige, indrukwekkende, menselijke zaken, menselijke praatjes. Al staat het in een roep van wijsheid. Al kom je onder de indruk van de gevatheid of de pakkende inhoud. Die zaken, zo zegt Kol. 2, zijn dingen die door het gebruik verloren gaan, zoals het gaat met voorschriften en leringen van mensen. Ze zijn in feite zonder enige waarde en dienen slechts tot bevrediging van het vlees. Je kunt erdoor geïmponeerd zijn. Het kan allemaal goed voelen, Het kan je misschien opzweepen en in hogere sferen brengen, maar het blijven aardse zaken. Zo kan eredienst zelfs een vorm van *zelf*bevrediging worden, die zonder waarde is. Zonder eeuwigheidswaarde.

Want de Here wil gediend worden in geest en in waarheid. Daartoe dienen de erediensten nodig ingericht te zijn. Waarbij de waarheid in het volle licht komt te staan. Zodat de weg naar de Vader wordt ontsloten en er echte gemeenschap wordt verkregen. Het eeuwige leven.

Hoe is dat te bereiken. Alleen door de Geest van Christus. Die Geest werkt door middel van het Woord van Christus, wat het Woord van de Vader is.

Vers 23 zegt:

'maar de ure komt en is nu, dat de waarachtige aanbidders de Vader aanbidden zullen in geest en in waarheid.'

Aanbidden, letterlijk staat er 'met eerbied hulde brengen door te knielen'. Het betreft dus een eerbiedige verering van de Here God, van God de Vader. Met ontzag. Die verering moet waarachtig zijn. Moet trouw zijn aan Gods Woord zelf. Die verering mag niet naar eigen willekeur.

Want Gød is geest zegt vers 24. In de voorafgaande verzen werd God aangeduid met de naam Vader, heel vertrouwelijk, maar nu moet toch ook duidelijk worden dat deze Vader Gød is. God die ook zijn goddelijke eisen wil stellen. En daarom vervolgt vers 24: 'wie Hem aanbidden, moeten aanbidden in geest en in waarheid.' Mòeten aanbidden.

Het is een bevel! De Here wil een eredienst naar Zijn wil. Een dienst die niet afgestemd is op de buitenstaander of de religieuze mens. Maar een dienst die het hoge niveau heeft van God de Vader. Die beantwoordt aan Zijn wezen. God is geest en daarom moet de dienst aan hem, de eredienst ook zijn in geest en in waarheid, op een Hem welbehaglijke wijze.

Daarom weg met alle vleselijke en afgodische elementen uit de eredienst. Die zijn de HERE God niet welgevallig.

Hoe strijdt dat met het beleid dat elders wordt gezien om elkaar als kerken maar de ruimte te laten voor de invulling van de eredienst. Zo kwam er kunst in de kerk, werden nieuwe liederen met onwaarheden ingevoerd, traden muziekkoores en bandjes op, kwam men tot dans, mime en film in de kerk, ja schafte men zelfs de kansel af, waarbij de eredienst steeds meer het karakter van entertainment kreeg. Preken werden afgestemd op de hoorders met weinig kennis. Laagdrempelige diensten moesten buitenstaanders over de drempel, modieuze jeugddiensten moest de jeugd vasthouden. Menigeen is het een doorn in het oog geweest, een bron van ergernis.

Maar wat was en is hier werkelijk aan de hand? Waarover moesten wij ons werkelijk ergeren?

Dat deze dingen nieuw waren, dat we ze niet gewend waren? Dat er geen traditie in bestond? Dat wij er als kerkleden niet in gekend waren? Nee, dat niet op de eerste plaats. De echte ergernis tegen zulke praktijken moet voortkomen uit het feit dat hier het recht en de eer van de HÈRE zijn geschonden. Van God de Vader. Hij wil ware erediensten zien waarin Hem op eerbiedige wijze hulde, aanbidding en lof wordt gebracht. Hij gaf ons zijn Zoon om de toegang tot Hem te ontsluiten, ten behoeve van die ontmoeting, en die verheerlijking.

Dat kan alleen de levende woordverkondiging teweeg brengen waarmee de Geest ons in Christus tot God de Vader brengt. Daaruit leren we zijn liefde tot ons, het evangelie van Christus. Daaruit leren we Hem liefhebben en Zijn wil te doen.

Waarachtige aanbidders, ware gelovigen, zullen de Vader willen aanbidden in geest en in waarheid. Zonder menselijke rituelen, ceremoniën, dans, opzweepende cultus, kunst of entertainment. Zonder de religieuze mens en zijn beleving in het middelpunt te willen plaatsen. Ware aanbidders willen niet anders dan luisteren naar het Evangelie van behoud, het onvervalste en onverkorte Woord van de Waarheid. Met gebed om de werking van de Geest.

En ook in haar antwoord aan de Here in gebeden en gezang, zal de gemeente woorden spreken als van de Here. Alle menselijke inbreng los daarvan, belemmert de werking van Woord en Geest. Het vertroebelt de waarheid. Het brengt het vlees omhoog en haalt de Geest neer.

De eredienst ligt God de Vader na aan het hart. Het is immers de ontmoeting van God met zijn verbondskinderen. De ontmoeting waar Hij als Geest aanwezig wil zijn. Maar alleen op het niveau dat Hij bepaalt. Alleen zó wil de Here ons ontmoeten. In heiligheid. 'Weest heilig want Ik ben heilig.' Zo staat er in vers 23 ook dat de Vader zulke aanbidders 'zoekt'. De Here wil alleen hen accepteren die in waar geloof Hem willen dienen. En ook de erediensten naar Gods wil willen inrichten. De Here roept daartoe op. Hij zoekt waarachtige aanbidders. Hij zoekt in liefde maar ook in heiligheid. Laten we daarbij steeds bedenken: Die God is onze zaligheid, wie zou die hoogste Majesteit dan niet met eerbied prijzen?

Als we vandaag over liturgie en haar voorzieningen spreken, laat ons dat hoge doel voor ogen staan.

Artikel 10.12: Openingstoespraak 14e zitting n.a.v. 2 Tim. 2:1-13.

08-09-2012

Ds. S. de Marie

Vandaag is er weer de eerste synodevergadering na de zomervakantie. We mochten uitrusten van onze inspanningen en zijn nu weer aan het werk.

Allerlei werk is de afgelopen dagen al weer opgestart of gaat de komende week van start.

Beroepsarbeid, schoolwerk, beroepsopleidingen.

Maar dan kunnen daarbij komen de taken voor de opbouw van de plaatselijke kerken en het kerkverband, de inzet voor de Bijbelstudieverenigingen, eventueel bijdrage aan de catechisaties. Al dat werk moet vaak gedaan worden naast de taken binnen je gezin.

Het kan zijn dat het teveel wordt. Dat zullen we moeten bedenken als we vandaag de instructies moeten vaststellen voor de vele deputaatschappen, en daarbij benoemingen moeten doen van nieuwe deputaten, die al weer binnenkort allerlei activiteiten moeten verrichten.

Als je voor dat deputatenwerk of ander kerkenwerk gevraagd wordt, kan gemakkelijk gevraagd worden: mag je dan nooit eens aan jezelf toekomen?

Toch moeten we daarmee voorzichtig zijn. Ja, er moet van tijd tot tijd voldoende ontspanning zijn om ons werk naar behoren te kunnen doen. Er moet ook voldoende tijd zijn voor het huisgezin, voor vrouw en kinderen, naast beroepsarbeid. Daartoe heb je ook zeker verplichtingen.

Maar als we dat in het oog houden, en de Here geeft ons nog extra tijd, krachten en gaven, dan is het toch in de eerste plaats een grote eer om die door God geschonken tijd, die gaven en die krachten, speciaal in Zijn dienst te mogen besteden? Dat doen we dan toch graag?

Dan laten we ons toch niet meeslepen met de waan van de wereld die vindt dat we recht op allerlei vormen van extra tijdsverspilling hebben.

De 36-urige werkweek is daar al een voorbeeld van. De mens van tegenwoordig zal en moet aan zijn vrije tijd komen. Nee niet iedereen kan hetzelfde aan, en op sommigen onder ons zal zeker ook wel eens teveel belasting komen. Dat zal ook rustig mogen worden aangegeven. Laten we daarvoor ook op elkaar toezien, dat we er niet onder bezwijken.

Toch geldt in zijn algemeenheid dat we voor de dienst aan Gods Koninkrijk allemaal offers zullen moeten willen geven. We mogen ervan uitgaan dat God Zelf ons als leden van Zijn kerk gaven en krachten geeft voor dat werk en zo zullen we onze tijd moeten willen uitkopen.

Christus geeft Zijn ambtsdragers het beheer van Geestelijke goederen in de kerken. Daar hoort ook bij de organisatie en de facilitering van die geestelijke goederen.

Veel deputaatschappen hebben daartoe instructies. Ik denk aan deputaatschappen die financiële middelen moeten verwerven voor de dienst des Woords, voor de opleiding daartoe, voor steun aan de studenten van de opleiding. Maar ook de deputaatschappen die belast zijn met het onderhouden van kerkelijke contacten, van het bewaken van de Schriftuurlijke koers van de opleiding en van ons kerkblad, en de deputaten die zich moeten zetten aan de beoordeling van de Herziene Bijbelvertaling.

Al deze zaken zijn van belang voor de opbouw en de weerbaarheid van de kerk. Het hoort alles ook bij de strijd van de kerk in deze wereld om achter de generaal Christus aan stand te kunnen houden, om wel toegerust voort te gaan.

Nee dan hangt het niet van onze persoonlijke inzet af, of het met de kerk goed gaat. En dan zijn we er ook niet beter om dan een ander. Maar als Christus ons tot die taak roept, dan zullen we daarvoor ook de krachten mogen verwachten.

We hebben daarover gelezen in 2 Tim. 2. Daarin maakt Paulus dat aan de jonge Timotheus duidelijk. Paulus wees hem ook op de noodzaak om taken met anderen te delen. Timotheüs hoefde het niet allemaal zelf te doen. De Here schonk betrouwbare medearbeiders (vers 2).

Met de taken die de Here Timotheüs gaf zou hij als goed soldaat wel op mogelijke ontberingen moeten rekenen; maar hij zou van de Here daarbij uitkomst mogen verwachten (vers 3).

Die ontberingen zijn in dit verband vooral verdrukkingen vanwege het geloof, vanwege de kerk. Maar het zijn ook ontberingen die de ijver voor de Here met zich meebrengen.

Dat is ook tot ons gesproken. Dat betekent niet dat de Here van ons vraagt dat we roekeloos en zorgeloos omgaan met onze gezondheid. De Here vraagt ook daarin onze verantwoordelijkheid. Maar als je dat in acht neemt en de inzet voor de kerk van Christus vraagt opoffering, dan mag je dat werk in blijdschap verrichten. Want je doet het voor de Here, voor je Heiland, je Zaligmaker.

Hij wil je laten meewerken aan Zijn grote plan om te komen tot Zijn rijk dat straks volmaakt is, af. Hem, onze Leidsman willen we toch behagen? (vers 4)

Broeders en zusters, de kerk in Nederland is klein, we hebben kleine krachten. En het werk is omvangrijk. Maar wat het belangrijkste, is de Here blijft ons steeds de nodige gaven en krachten geven. Niet alleen om zwaar werk te doen, maar ook zelfs werk dat onder spanning ligt, waar strijd voor nodig is; misschien zelfs verdrukking en ontbering.

In zo'n positie mogen we dan met Timotheüs opzien naar Jezus Christus die uit de doden is opgewekt (vers 8). Hij leeft en verzorgt de zijnen, die Hij leidt naar het moment dat zij ook opgewekt zullen worden ten eeuwige leven.

Laten we daarom naar Hem opzien en alles van Hem verwachten, nu voor het synodewerk dat nog rest en straks voor het deputatenwerk en al het andere kerkenwerk dat naast andere verplichtingen gedaan moet worden. Opdat het alles mag zijn tot Zijn eer.
Geve de Here daartoe alle nodige gaven en krachten.

Artikel 10.13: Openingstoespraak 15e zitting n.a.v. Psalm 46.

29-09-2012

Ds. S. de Marie

Geachte afgevaardigden, adviseur en aanwezige broeders en zusters,

De kerk leeft momenteel in een onrustige wereld. We zien om ons heen steeds verder oprukkende wetteloosheid, we zien rellen en andere uitingen van anarchie, er zijn plannen voor een totaal onchristelijke regering. Daarbij is de kerk klein, heeft ze geen stem in de wereld en lijkt ze misschien weerloos.

Maar de Schrift laat ons een heel ander beeld zien. We hebben Psalm 46 gelezen. Vers 2 zegt:

God is ons een toevlucht en sterkte, ten zeerste bevonden een hulp in benauwdheden.

Ja, zo biedt de Here Zich aan in Zijn goedgunstigheid ten opzichte van zijn kinderen.

Hij de Almachtige, toont zijn barmhartigheid door de zijnen hulp te verschaffen. Met name in nood. De kerk als het volk van God, mag weten dat ze door deze God beschermd wordt en zal worden. Dat is ter onderscheiding van de mensen die God niet kennen of Hem niet willen kennen, die kunnen zich niet op de Here verlaten.

Het is een bijzonder voorrecht om zo onder de bescherming van de almachtige en trouwe God in het leven te staan. Zo is de HERE, zo was Hij en zo zal Hij zijn jegens de zijnen. Jegens zijn kerk. Zo laat Hij zich kennen in zijn woord. Zo heeft Hij zich laten kennen in de Here Jezus Christus. Zo laat Hij ook nu vandaag zich kennen aan de kerk van Jezus Christus.

Als de God die altijd bereid is de zijnen te helpen en te verlossen en daartoe ook een onoverwinnelijke macht heeft. Hij brengt zijn kerk door gevaren heen, en zorgt dat ze niet bezwijkt en niet vergaat.

Dat mag de kerk rust geven ook, in tijden van politieke spanningen, in situaties van maatschappelijke onrust en in perioden van kerkelijke strijd. In al die situaties mag onze hoop op de Here God zijn.

Vers 3:

Daarom zullen wij niet vrezen, al verplaatste zich de aarde,

Al wankelden de bergen in het hart van de zee.

Hier wordt een extreme situatie aangegeven waarbij normaal gesproken alle vaste grond onder de voeten, alle zekerheid lijkt weg te vallen. Ook dan blijft de Here trouw, hij blijft juist dan een toevlucht en sterkte.

We zullen dus nooit door vrees overmand hoeven te worden, niet door angst radeloos te worden.

Vers 4:

Laat bruisen en schuimen haar wateren.

Al dreigt alles over ons heen te komen als kerk, Al schuimen de kolkende volkerenmassa's.

Vers 5:

Laat de bergen beven door haar onstuimigheid,

Al verliest alles om ons heen zijn vastheid en orde, zelfs dan mag de kerk bij haar God en Vader volle rust en vrede vinden.

Denk aan tijden van vervolging, verdrukking, van oorlog en geweld, waarbij de wereld het munt op de kerk. Zelfs dan mag er nog gezongen worden. Zoals Paulus en Silas deden in de gevangenis. Ook nu wij leven in een chaotische, wetteloze wereld, waarin we als kerk ook best verdrukking zouden mogen verwachten, mogen wij bij onze God toch alle rust en zekerheid vinden. Als de Here Zichzelf aanbiedt als onze toevlucht en sterkt, laten we onze verwachtingen en onze hoop dan ook niet op mensen stellen, maar alleen op Hem.

En laten we daarbij ook aan Hem al onze noden voorleggen.

Om ook daarbij voorbede te doen voor de overheid dat de kerk onder hen een stil en rustig leven mag leiden in alle godsvrucht en waardigheid. De bede om de kerk te bewaren tegen alle listige aanvallen die tegen haar bedacht worden. Ook de bede om de plannen van de satan tegen de kerk te verbreken

De Psalm wijst ons vervolgens ook op het geweldige voorrecht en de enorme rijkdom die we ontvangen in onze zondagse erediensten, waarin we de Here mogen ontmoeten, vers 5:

Een rivier – haar stromen verheugen de stad Gods, de heiligste onder de woningen,

God is in haar midden, zij zal niet wankelen;

Wat een troost en rijke houvast krijgen we door het beeld van de rivier die in Gods tempel stroomt. Een rivier die de dorst doet lessen, die verfrissing geeft en die garantie biedt van overleven. Een rivier die hier wijst op de rijke zegeningen, die vanuit de troon van God in de kerk naar de leden toestromen om hen *vreugde* in Hem te geven.

We kennen dat beeld ook uit Ps. 36:

Wie bij U woont, HEER, heeft het goed.

U laaft hem met uw overvloed: Een stroom van louter vreugden.

Dat beeld doet denken aan dat van de tempelbeek uit Ez. 47 en Openbaring 22.

Daarin wordt gesproken van

een rivier van water des levens, helder als kristal,

ontspringende uit de troon van God en van het Lam.

Aan weerszijden van de rivier staat het geboomte des levens,

dat twaalf maal vrucht draagt, iedere maand zijn vrucht gevende.

Zo is het vertoeven bij God onder zijn zegen en rond Zijn Woord tot een ware genieting. Het ware leven in Zijn genadevolle gunst, liefde en trouw mag worden genoten.

Zo is het door de gemeenschap met God niet alleen *veilig* in Zijn huis, maar is er ook *vreugde*.

Als begin van de eeuwige vreugde.

In plaats van de zinloze schijnvreugde van de wereld mogen wij deze ware vreugde in de Here kennen. In plaats van de valse rijkdom van aardse schatten mogen we er de ware rijkdom van de schatten van Christus aangereikt krijgen.

Dat spoort ons nog meer aan om de HERE oprecht te danken en te loven en te prijzen om Zijn rijke genadegaven:

Zo komt vers 6 tot de juichende uitspraak:

God is in haar midden zij zal niet wankelen

God zal haar helpen bij het aanbreken van de morgen.

Terwijl alle aardse zekerheden wankelen zal de kerk niet wankelen, want God die haar bescherming, kracht en voeding en leven geeft, is in haar midden. Dat is de enige reden.

God zal haar ook verder helpen: om door een donkere nacht heen, de dageraad te mogen bereiken. Zo zal Hij haar ten einde toe verlossen. Tot aan de jongste dag.

De aanwezigheid van onze Here, ja de gemeenschap met Hem door zijn Woord en Geest garandeert ons ware veiligheid, ware vrede, voorspoed en volkomen verlossing.

Vers 7 en 8:

Volkeren woedden, koninkrijken wankelden.

Maar Hij verhief zijn stem en de aarde versmolt.

De Here der heerscharen is met ons

een burcht is ons de God van Jacob.

Om het met andere woorden te zeggen:

De Here is ons een helper, wij zullen niet vrezen wat zou een mens ons doen. (Hebr. 13: 6)

De Here der heerscharen, onze almachtige Vader met zijn engelenlegers, Hij zal zijn kerk in Christus behoeden voor gevaar. Hij zal haar bewaren, als wij ons vertrouwen maar op Hem blijven stellen. Ja, in Zijn Zoon mogen wij meer dan overwinnaars zijn, omdat God onoverwinnelijk is en omdat Zijn zoon zondemacht en doodsmacht heeft overwonnen, en de naam boven alle naam heeft ontvangen.

Vers 9 en 10:

*komt aanschouwt de werken van des Heren
die verwoesting op aarde aanricht,
die oorlogen doet ophouden tot het einde der aarde
de boog verbreekt, de lans stuk slaat, strijdagens met vuur verbrandt.*

Ja, laten we daarom vooral de grote daden van de Here vermelden, de daden van Verlossing in Zijn Zoon. De daden van overwinning. Deze verlossingsdaden zal de Here ons ook *blijven* bewijzen als wij Hem trouw mogen blijven. De eindoverwinning staat vast. Dat mag de kerk troost geven.

Dat de HERE der heerscharen met haar is, is door onze Leidsman Jezus Christus nog duidelijker geworden nu Hij Zijn Geest in zijn kerk heeft uitgestort en ons tot Gods kinderen heeft gemaakt, voor wie God alles doet meewerken ten goede.

Vers 11:

*Laat af en weet dat Ik God ben;
Ik ben verheven onder de volken, verheven op de aarde*

Laten wij daarom als kerk steeds roemen in de God van Jacob, Hem als de enige God erkennen en Hem prijzen die de kerk tot burcht zal zijn. Tot aan de morgen van de eeuwige zaligheid.

Artikel 10.14: Openingstoespraak 16e zitting n.a.v. Ezechiël 37:15-28.

13-10-2012

Ds. S. de Marie

Geachte aanwezigen, broeders afgevaardigden, deputaten, broeders en zusters,

We hebben gelezen Ezechiël 37, het laatste deel, en gezongen Psalm 106 de laatste verzen. Beide gingen over het kerkvergaderend werk van God. De profeet Ezechiël profeteerde tijdens de ballingschap, toen de kerk in zondige afval haar straf onderging. Ezechiël mocht namens de HERE de gelovigen weer nieuwe hoop geven.

Onze tekst verhaalt ons, dat Ezechiël twee stukken hout moest nemen waarop de namen waren geschreven van Juda en Jozef. Die stukken hout moest hij bij elkaar houden, zo dat ze in zijn hand tot één stuk hout werden. Als het volk naar de betekenis daarvan vroeg moest hij antwoorden: zo zegt de Here: Ik zal hen tot een eenheid maken, Ik zal hen tot één volk maken die in eenheid zal dienen. Ik zal één koning, de Zoon van David, en in Hem één herder over hen stellen. Mijn woning zal bij hen zijn. Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn. Een eeuwig verbond des vredes, met eeuwige inwoning.

De Here Zelf zal hen daartoe reinigen en hen gehoorzaam maken aan Zijn Woord (vers 23 en 24). Hier horen we van het machtige kerkvergaderend werk van Christus. Dat reikt tot de eeuwigheid. Ja, het is Zijn werk, dat Hij woont bij de zijnen, Hij heeft hen daartoe gereinigd van hun zonden door Zijn bloed. Hij heeft hen door Zijn bloed tot een éénheid samengebracht. De mensen moeten wel uit Babel wegtrekken, weg uit de valse kerk. En zo geloofsgehoorzaamheid tonen. Maar het is Gods Geest die daartoe geloofsgehoorzaamheid bewerkt.

Deze profetie reikt over Israël heen naar de nieuwe bedeling en zo naar het nieuwe Jeruzalem. Wij zijn ook op weg naar dat nieuwe Jeruzalem. We hebben Christus als het ene hoofd, Die Zijn bloed gaf voor Zijn kerk om haar te heiligen. Christus, Die ook zorgt voor de eenheid. Daaraan moeten wij zelf gehoorzaam meewerken met heel ons hart en al onze krachten, daartoe moeten we anderen oproepen.

Maar wij zelf kunnen dat niet ‘maken’. Laat staan anderen daartoe dwingen. De HERE zal alles doen naar Zijn plan, op zijn tijd en op zijn wijze. Maar Hij wil dat dit ook gebeurt overeenkomstig Zijn verordeningen en inzettingen (vers 24).

Dat geldt voor de eenheid die wij begeren in onze contacten met buitenlandse kerken, maar ook voor de eenheid die wij begeren met de kerk van Dalfsen.

Wij zullen Christus trouw moeten zijn, door eraan mee te werken, ervoor te bidden. Maar dan zullen we het vervolgens ook in Zijn hand moeten laten.

Christus komt tot Zijn ene katholieke kerk, dat laat deze profetie horen, dat mag ook onze troost zijn.

Dat geeft rust, hoe de ontwikkelingen verder ook gaan.

HOOFDSTUK 11 - SLOTHANDELINGEN

Artikel 11.01: Opening slotvergadering op 13 oktober 2012.

13-10-2012

De preses ds. S. de Marie opent de middagvergadering in de Ichthuskerk te Hasselt met het lezen van 1 Petr. 1:1- 25.

Vervolgens laat hij zingen Psalm 36:2 en 3 en gaat voor in gebed.

Hij heet alle afgevaardigden, de adviseur en de broeders en zusters van harte welkom en houdt zijn openingwoord onder de titel 'Het werk van de Generale Synode gehouden te Hasselt'.

Artikel 11.02: Toespraak van de preses, ds. S. de Marie.

13-10-2012

Geachte broeders afgevaardigden, adviseur, broeders en zusters in de Here,

We hebben 1 Petr. 1 gelezen. Op weg naar de zaligheid hebben wij Gods eeuwige Woord om daaruit te leven als in Christus verlost kinderen. Om door dat levende Woord versterkt te mogen worden in ons geloof. Om bij dat krachtige Woord stand te kunnen houden in beproeving. Om met dat blijvende Woord tot behoud als kerk in gehoorzaamheid en in broederliefde de wegen te gaan die de Here ons voorhoudt.

Terugblik

Op deze slotvergadering kijken we terug op de vandaag af te ronden synode. We beseffen daarbij dat al ons werk valt onder het oordelend oog van onze Vader, zoals Petrus in vers 17 noemt.

Dat geldt voor ons persoonlijk als deelnemers aan deze synode, dat geldt ook de besluiten we als synodevergadering samen hebben genomen en de handelingen die daarbij zijn verricht. Maar ook daarbij mogen we onze hoop richten op de vergevende genade die ons gebracht wordt door de Here Jezus Christus.

Bij onze terugblik mag voorop staan de dankbaarheid aan de Here voor het werk dat we in afhankelijkheid van Hem als synode van de kerken hebben mogen doen. Dankbaarheid omdat Hij het mogelijk maakte om voor de vierde keer op een rij met feitelijk maar 1 jaar tussentijds weer een nieuwe synodevergadering te houden. Het is opnieuw een lange synode geworden, 11 maanden.

We hadden het ook nu liever korter gezien, maar toch bleek ook deze keer dat we de tijd nodig hadden niet alleen om alles naar behoren te kunnen afwikkelen, met de beperkte beschikbare krachten. Maar daarbij ook met de zorgvuldigheid en het geduld dat met name m.b.t. de zaak-Dalfsen was vereist. Deze zaak kwam maar liefst terug op 13 van de 16 zittingen.

Maar ook andere zaken zoals de overname van de bibliotheek van de Stichting Het Theologische boek en de Opleiding tot de Dienst des Woords vroegen op meerdere zittingen aandacht met tussentijdse rapporten om naar behoren te kunnen worden afgewikkeld.

Wij danken de Here dat Hij ons de mogelijk heeft geschonken om alle onderwerpen af te kunnen wikkelen. We hebben Zijn leiding, bijstand en zegen afgebeden in onze bidstond van november 2011. Met een preek over de tekst Hebr. 3: 6^b, onder het thema 'Christus roept Zijn kerk op om zich in alles aan Hem vast te blijven houden.'

We hebben dat willen doen onder het afbidden van de gave van Gods zegen en de werking van Zijn Geest. Ook mocht voor het zondige dat er was, vergeving gevraagd worden bij het offer van onze Heiland. In die gerichtheid hebben we het werk mogen doen.

Het bleek niet altijd gemakkelijk. Het was ook niet altijd zonder spanning vanwege uiteenlopende visies. Dat vroeg het nodige geduld, ook moesten we elkaar wel eens tot de orde te roepen.

Het is niet voor het eerst na de Vrijmaking dat er spanningen op onze generale synoden zijn geweest. Ik denk aan de eerste synode, die van Mariënberg 2005, toen we ons al direct moesten buigen over de zaak-Zwijndrecht. De daarop volgende synode van Zwolle 2007-2008 kende de moeiten van de interne

verdeeldheid binnen DGK te Bergentheim / Bruchterveld. De synode werd toen geconfronteerd met de scheuring aldaar, toen de synode-uitspraken voor een groot deel van deze gemeente niet welgevallig waren.

De synode van Emmen 2009-2010 was daarentegen een vergelijkenderwijs erg ontspannen synode. Graag hadden we deze synode van Hasselt deze zelfde ontspannen eensgezindheid gehad. Op veel onderdelen gold dat wel, maar helaas niet steeds m.b.t. het behandelen van de zaak-Dalfsen.

Toch heeft de Here ons als synode en zo als kerken door deze fricties en spanningen heengeleid. Al met al blijft het genade dat de Here ten behoeve van Zijn kerk in Nederland ook dit synodewerk tot een goed einde heeft doen brengen.

Want we mogen nu bij het einde zeggen, met erkenning van eigen zwakheid, dat de Here ons als zijn kerken nabij is geweest. Hij gaf de krachten. Hij gaf het nodige inzicht ook aan eenvoudige broeders afgevaardigden. Hij maakte het mogelijk om besluiten te nemen waarbij Zijn Woord, de Gereformeerde belijdenis en de Gereformeerde kerkorde de norm waren. Onder zijn leiding en bewaring heeft Hij ons ook bijeengehouden. Zo mocht ook in zwakheid van mensen, Gods kracht worden volbracht, tot opbouw van de kerken. Dat is bepalend voor onze dankbaarheid tegenover de Here.

Mijn overzicht wat deze synode heeft mogen doen zal zich concentreren op drie hoofdthema's. Het eerste is de interne opbouw, het tweede betreft de binnenlandse contacten, en het derde de buitenlandse contacten.

I - De interne opbouw

Er is in de afgelopen jaren na de Vrijmaking voor een groot aantal zaken door achtereenvolgende synodes een goede basis gelegd voor belangrijke gemeenschappelijke zaken. Welke zaken betreft dit?

Oude GKv-synodebesluiten

Laat ik beginnen met de met het onderzoek en de herbeoordeling van alle synodebesluiten van de synode van Ommen 1993, Berkel en Rodenrijs 1996, Leusden 1999 en Zuidhorn 2002/2003. Dit veelomvattende werk werd op deze synode afgerond. Totaal werden over onze vier synoden 374 synodebesluiten uit het verleden opnieuw behandeld. 279 daarvan, dat is 75% van alle relevante besluiten over die jaren, moesten worden afgewezen, omdat ze strijdig bleken te zijn met Schrift, belijdenis en/of kerkorde.

Dat gegeven bepaalt ons als kerken er wel bij, hoezeer de Here ons door vrijmaking heen bewaard heeft van veel afwijking, en nu heeft willen bouwen in ons allerheiligst geloof.

Een en ander is neergeslagen in rapporten en lijsten, zodat deze zo nodig bij de oude acta's kunnen worden geraadpleegd. Deze overzichten zullen beschikbaar komen via de scriba's van de plaatselijke gemeenten. Moge de Here zijn kerken blijven bewaren bij de zuiverheid van Zijn Woord.

Opleiding tot de Dienst des Woords

Een andere essentiële gemeenschappelijke zaak is de Opleiding tot de Dienst des Woords. De Here heeft zijn kerken ook hierbij verder geleid. In de eerste plaats bleef Hij ons Zijn Woord en Geest schenken. We mochten docenten en studenten ontvangen die zo toegerust en bekwaam gemaakt werden.

Daarnaast zijn we dankbaar voor de Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords die zich met grote ijver over de jaren heen hebben ingezet voor de ontwikkeling van een eigen opleiding met voldoende kwaliteit en vooral met de gewenste Schriftuurlijkheid. Dat had op de synode van Emmen al een principiële nieuwe start gekregen en daar kon op deze synode verder op worden doorgebouwd. Ook dankzij vruchtbare samenwerking van deputaten met het College van Opleiding.

Waar we in het recente verleden veel van het onderwijs hadden uitbesteed proberen we dit nu zoveel mogelijk in eigen hand te houden. Dat vraagt grote inzet van alle genoemden, dat vraagt ook grotere financiële offers en geestelijke steun van de kerken en kerkleden.

Boven alles is daarvoor vereist de zegen van de Here.

Op deze synodevergadering is de laatste hand gelegd aan de organisatie van een nieuw curriculum, dat de naam Opleiding tot de Dienst des Woords waardig moet kunnen zijn.

Onze aller aanhoudende bede om Gods zegen over deze opleiding is nodig.

Br. Bruinius is gevraagd om u wat nadere informatie te geven over de inhoud van de genomen besluiten.

Bibliotheek en financiële ondersteuning studenten

Twee verwante zaken hebben ook aandacht gevraagd. De eerste is die van de overname van de collectie van Stichting Het Theologische Boek. Naar aanleiding van een tweetal revisieverzoeken en nieuwe informatie is de synode terug gekomen van het besluit van Emmen.

Na intensief overleg is er een goede overnameregeling getroffen. Ook een locatie voor Bibliotheek en Opleiding namelijk in kerkgebouw De Hoeksteen in Zwolle. De synode is blij en dankbaar dat de Stichting bereid is haar collectie met 13.000 titels en bijbehorende inventaris af te staan aan de kerken. Inmiddels is er een uitvoeringscommissie benoemd die de verhuizing en inrichting op de nieuwe locatie zal regelen.

De andere aan de opleiding verbonden zaak is het benoemen van aparte Deputaten Ad Artikel 19 voor de studiefinanciering, in verdere verleden wel genoemd deputaten voor hulpbehoevende studenten. Art. 19 KO zegt nl.:

De kerken zullen ernaar streven dat er studenten in de theologie zijn.

Zij zullen, als dit nodig is, financiële steun verlenen

Doordat we nu een eigen opleiding hebben, die niet door het rijk is erkend, is er ook niet langer recht op studiefinanciering van overheidswege. Dat vraagt dus veel grotere offers van ons allemaal. Om daaraan extra aandacht te kunnen besteden en verstrengeling met het meer principiële werk van de Deputaten tot de Opleiding des Woords te vermijden, heeft de synode opnieuw Deputaten Ad Art. 19 KO in het leven geroepen. Zij zullen belast zijn met het werven van gelden en het op verantwoorde wijze beschikbaar stellen ervan. We hopen dat de Here ook dit zo belangrijke werk m.b.t. de Opleiding wil zegenen.

Leespreken en Bijbelvertaling

Een derde gemeenschappelijke zaak die vanaf het prilste begin na de Vrijmaking aandacht heeft gehad is die van liturgie inclusief beschikbaarheid van leespreken en de Bijbelvertaling. Om kerk te zijn is ook dit van het grootste belang. Vanaf GS Zwolle 2007-2008 zijn er Deputaten Liturgische Voorzieningen die een dienende taak hebben. Met zo weinig nieuw vrijgemaakte predikanten en zo ontzettend veel in de GKv achtergebleven predikanten, hadden we niet alleen behoefte aan veel beschikbare preken op papier. Daarnaast was er ook alle reden om kritisch om te gaan met de wel beschikbare preken. Wat kan wel en wat kan niet gelezen worden i.v.m. de Schriftuurlijke betrouwbaarheid?

Al door het voorlopig kerkverband dus vóór Mariëberg zijn er in 2004 richtlijnen voor opgesteld. Vervolgens heeft dit op elke synode aandacht gehad. Er is door de jaren heen ook veel praktisch werk voor verzet, ik denk maar even aan het selecteren van preken en het overzetten van geluidsopnames naar tekst op papier. Inmiddels zijn er in totaal meer dan 1700 preken beschikbaar.

Van een van de kerken was er ter synode een vraag gekomen of de kerkenraden bij de adviezen van de synode, toch niet de vrijheid hebben in de keuze voor de te lezen preken. Ter beantwoording daarvan heeft deze synode een paar besluiten genomen, die daarover duidelijkheid moeten geven. Belangrijk uitgangspunt daarbij is het waarborgen van de Schriftuurlijke betrouwbaarheid van de preken, en de eenheid van de kerken. De synode heeft in verband met het belang ervan besloten om hierover een publicatie te laten uitgaan naar kerkenraden en kerkleden.

Door de Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling is al vanaf GS Mariëberg 2005 onderzoek verricht naar de betrouwbaarheid en leesbaarheid van deze Bijbelvertaling als mogelijke vervanging van de Bijbelvertaling van het Ned. Bijbelgenootschap van 1951.

Deze deputaten hadden van GS Emmen de opdracht om te bezien of er al een definitieve beslissing over kerkelijk gebruik van deze vertaling genomen kon worden. Ze heeft daartoe werk verzet, waarbij ook beoordelingen van kerkenraden en kerkleden zijn betrokken.

De synode achtte het op aangeven van de deputaten echter nu nog niet het moment om zo'n ingrijpende beslissing te maken. Er is nog meer werk ter afronding van het onderzoek noodzakelijk. Niet dat er belangrijke twijfels gerezen zijn over deze vertaling, maar omdat er wel een goede fundering moet zijn waarop een beslissing voor vele jaren zal moeten rusten. We hopen nu op de volgende synode, en dat is DV de synode 2014 te Groningen tot een definitief besluit te komen. Moge de Here over het vele daarvoor nog nodige onderzoek van de deputaten zijn krachten en gaven schenken.

Frequentie van de synode en rechtspraak

Na vier synoden konden wij wel vaststellen dat een heel aantal gemeenschappelijke zaken nu zover ontwikkeld zijn dat er een rustiger tijd mag aanbreken. Wij hebben daarom besloten weer terug te gaan naar de normale frequentie die de kerkorde aangeeft, nl. eens per *drie* jaar in plaats van *twee* jaar zoals tijdelijk vanaf GS Mariënborg was ingesteld.

Dat geeft de deputaten meer tijd om tussentijds hun opdracht te kunnen uitvoeren. Het zal hopelijk ook in de plaatselijke kerken meer rust geven. Er is meer tijd voor de bestudering van de synodebesluiten, en ambtsdragers zullen minder vaak belast worden met synodewerk.

Er was daarbij wel een andere regeling nodig voor het behandelen van eventuele appelzaken tegen één van de classes. Want het feit dat er de laatste jaren elke twee jaar een nieuwe synode was, had als achtergrond dat we geen particuliere synode meer kennen. Juist deze particuliere synode behandelde elk jaar appelzaken tegen de betrokken classes.

Om appelzaken nu niet te lang te laten wachten, is besloten dat niet langer de generale synode beroepsinstantie is maar dat voortaan voor de ene classis de andere classis beroepsinstantie wordt. Dat betekent dat appelzaken tegen een classis in principe direct bij de andere classis in behandeling kunnen worden genomen. Dat is dan ook gelijk de laatste beroepsinstantie. Het is voor alle kerkleden belangrijk om deze nieuwe regeling goed te bestuderen. We hopen dat een en ander niet alleen de rust maar ook het recht mag dienen binnen onze kerken.

Ook andere deputaten gaven ons bemoedigende rapporten. Op basis van het rapport van Deputaten-curatoren Landelijk Kerkblad en Websites mocht gezondheid geconstateerd worden bij de uitgave van het kerkblad, niet alleen inhoudelijk, maar ook financieel gezien. Daar zijn we de Here dankbaar voor. Ook Deputaten Financieel Beheer hadden een positief bericht: naar het zich laat aanzien zullen zij de komende tijd een afbouwend quotum vragen, omdat de nodige reserves inmiddels voldoende zijn opgebouwd. Ook dat stemt ons dankbaar.

II - Binnenlandse contacten

Nu we gesproken hebben over het werk van de synode aan de interne opbouw van de kerken, willen we aandacht geven aan de binnenlandse betrekkingen en daarna aan de buitenlandse betrekkingen. Het is de opdracht van de Here Christus, het hoofd van de kerk om ten allen tijde om te zien naar andere kerkgenootschappen die op hetzelfde fundament van Woord en belijdenis staan. Die opdracht geldt voor binnenlandse kerken, daarvoor hebben we als samenlevingsvorm de kerkorde, en voor buitenlandse kerken, daarvoor kennen wij de zusterkerkrelatie.

Wat betreft het binnenland hebben wij correspondentie behandeld met drie kerken.

Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) en Geref. Kerk te Kampen-Noord

Onze generale synode van Emmen had een uitgebreid beargumenteerde brief gezonden aan de GKv met een vriendelijk appel om terug te komen van hun verkeerde wegen. De antwoordbrief die wij daarop van de synode te Harderwijk 2011 hebben ontvangen stelt ons zeer teleur. Het blijkt dat deze synode op geen van de aangevoerde zaken heeft willen ingaan. Zij omschreven onze appelbrief als een teken van afwijzing. Dit stemt ons zeer verdrietig. We hebben dit in een wat kortere brief aan hun adres kenbaar gemaakt en hen alsnog aangespoord op de inhoud van de brief van GS Emmen in te gaan.

Ook is er als vervolg van een bestaande correspondentie nog een brief uitgegaan naar de Gereformeerde Kerk te Kampen-Noord (Ichthus). Daarin is nogmaals een beroep op hen gedaan, dit keer door hen ook te wijzen op het deelhebben aan independentisme en het tolereren van dwaalleer. Het verzoek was om daar toch van terug te komen om zo weer contact mogelijk te maken. Helaas is daar negatief op gereageerd. Men achtte in Kampen verdere correspondentie niet meer zinvol.

Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen

Maar zoals gezegd de meeste tijd en energie is besteed aan het contact met de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen. U hebt onlangs in De Bazuin een samenvatting kunnen lezen van de correspondentie met de kerkenraad van Dalfsen (Jg. 6, no. 32). Zoals u weet stamt het officiële contact met deze gemeente uit de tijd van de synode van Emmen 2009-2010. Door deze synode was een uitnodigende brief aan Dalfsen verzonden met het verzoek om naast hun vrijmaking van 2010 ook die van 2003 als het werk van de Here te willen zien en zich zo met ons te verenigen.

Enige tijd na verzenden ervan was weer contact met onze Deputaten Adresvoering / Contact Overheid / Binnenlandse Betrekkingen geweest. Dat vond plaats nadat in Dalfsen een deel van de gemeente zich had onttrokken richting het voorlopig kerkverband. In de toen gevoerde gesprekken was door de deputaten opnieuw gepleit voor kerkelijke vereniging.

Maar Dalfsen had moeite om de stap te maken van eenwording met ons kerkverband als een volledig samenleven naar de kerkorde. Zij kwam met een voorstel om hiervoor een tussenstap te maken, door hen ook wel aanlooproute genoemd. Dat voorstel hield in een vorm van een zusterkerkrelatie zoals we die kennen in art. 47 KO t.a.v. een buitenlandse zusterkerk. Als reden hiervoor werden interne belemmeringen m.b.t. klimaatverschil aangegeven. Ook bij de laatste bespreking met de synode-commissie in juli 2012, zei de kerkenraad van Dalfsen dat men bij vereniging met De Gereformeerde Kerken interne risico's loopt.

De synode heeft eind maart 2012 besloten het voorstel van Dalfsen niet aan te nemen, maar in plaats daarvan de hartelijke intentie uit te spreken om met alle inzet van beide partijen de belemmeringen weg te nemen om binnen één jaar volledig te kunnen verenigen.

Het verzoek van de synode aan Dalfsen was om van zijn kant deze zelfde intentie uit te willen spreken. De kerkenraad heeft in zijn laatste brieven laten weten dat hij zich over de voorstellen tot vereniging nog moet beraden in samenspraak met de gemeente.

De laatste brief die de synode aan Dalfsen wil zenden, is op de ochtend van de slotvergadering vastgesteld, en bevat aan het slot de volgende passage:

In dit verband brengen we nogmaals gaarne ons verzoek aan u onder uw aandacht om samen uit te spreken het hartelijke voornemen te hebben om binnen de periode van één jaar over te gaan tot volledige kerkelijke eenheid in een samenleving op basis van de Gereformeerde kerkorde, en dat u en wij na deze gezamenlijke uitspraak alles in het werk zullen stellen dat in deze periode alle belemmeringen tot deze kerkelijke eenheid zo snel mogelijk weggenomen zijn (ons besluit 3, genomen op 31 maart en u toegezonden op 5 april.

Broeders, wat zou het een zegen van de HERE zijn als u met de hele gemeente zou komen tot vereniging met onze kerken. Het is onze bede, hoop en verlangen dat u ons verzoek accepteert om zo spoedig mogelijk te komen tot kerkelijke eenheid. Wij hopen dat u van uw kant ook begrijpt dat het ons teleurstelt dat wij nog geen reactie van u hebben ontvangen. Zie dit laatste niet als een verwijt maar als een uiting van ons verlangen om samen als één lichaam de Here te dienen.

Wij, de Generale Synode, nodigen u daarom uit om alsnog op ons verzoek in te gaan. Want De Gereformeerde Kerken in Nederland willen al wat mogelijk is doen om de eenheid te bereiken met hen die één behoren te zijn (art. 27 en 28 NGB).

We hopen en bidden dat Dalfsen de geloofskracht en -moed mag ontvangen om in te gaan op deze uitnodiging. Laten we ons gebed daarover ook in de plaatselijke kerken vermenigvuldigen.

III - Buitenlandse contacten

Als laatste nog iets over onze buitenlandse contacten. Dat spitst zich met name toe op Canada en Australië.

Liberated Reformed Church of Abbotsford

Allereerst Canada wat betreft onze goede banden met onze zusterkerk, de LRC te Abbotsford. Direct volgend op GS Emmen zijn er inmiddels door mij drie bezoeken gebracht om in de gemeente aldaar te preken en de sacramenten te bedienen. Daarbij werd wederzijds op hartelijke wijze de band van het geloof ervaren.

Er is nog nadere correspondentie gaande met betrekking tot het invullen van het toezicht op elkaar, en het bieden van een beroepsinstantie voor deze Canadese zusterkerk. Tijdens de synode mochten we ook meeleven ervaren van Abbotsford.

Canadian Reformed Churches

Met betrekking tot het kerkverband van de CanRC te Canada is besloten om de Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken te instrueren dat zij in de contacten die er nog zijn met deze kerken ook de oorzaken van de vrijmaking te Abbotsford onder de aandacht brengen. Deze oorzaken betreffen kerkbrede ontwikkelingen binnen de Canadese kerken op het gebied van allerlei kerkrelaties met

andere kerken in Noord Amerika waarbij avondmaal en kansel zijn opengesteld, met het voortbestaan van uiteenlopende opvattingen die o.a. betreffen de leer over de kerk, het verbond en de binding aan de belijdenis. In een recente ontmoeting van Deputaten BBK met de deputaten van de Canadese kerken is dit al enigszins aan de orde gebracht. Hiervan zal rapportage plaatsvinden op de Canadese synode van 2013.

Free Reformed Churches of Australia

Twee deputaten BBK hebben op de synodezitting van 30 september 2012 verslag gedaan van hun recente bezoek aan de synode van Armadale te Australië. Het positieve nieuws was dat in Australië er inmiddels beter inzicht is ontstaan in de ontwikkelingen binnen de GKv. Zij willen de GKv daar nu echt ernstig op aanspreken. Het is belangrijk dat onze deputaten daar in de komende tijd zo mogelijk verdere ondersteuning in bieden. Teleurstellend blijft dat deze kerken ons niet of nog niet hebben erkend. Eén reden die daarbij voor het eerst wordt genoemd, is onze relatie met onze zusterkerk te Abbotsford in Canada. Dat heeft naar onze mening te maken met de hechte banden tussen de Australische en de Canadase kerken.

Besloten is om contact met de Australische kerken te blijven onderhouden, vanwege de geconstateerde ontwikkelingen ten goede m.b.t. de GKv. We zullen daarbij ook voorlichting geven over de achtergronden van de vrijmaking van de LRC Abbotsford van de Canadese kerken.

Verder is er ook contact geweest met een afvaardiging van Zuid-Afrikaanse kerken, de VGKSA. Ook dit zal een vervolg krijgen, naast correspondentie met nog meerdere buitenlandse kerken.

Slot

Alles overziende kunnen we concluderen dat er een breed spectrum van belangrijke zaken is afgehandeld op deze synode. Dat betrof de interne opbouw van de kerken, waar nu een zekere stabilisatie is bereikt wat betreft de voeding van de kerken, nl. de doorgaande prediking van het Woord van God, en de opleiding daarvoor. Ook stabilisatie wat betreft het verband van de kerken, nl. de bindende synode-uitspraken uit het verleden. Verder zijn er voortgaande pogingen tot meer binnenlandse en buitenlandse betrekkingen.

We hopen en bidden dat wat besloten is bevorderlijk mag zijn niet alleen voor de opbouw maar ook voor de eenheid van de kerken.

U zult het straks in de Acta, die hopelijk rond de jaarwisseling zullen verschijnen, nog eens rustig na kunnen lezen.

Moge de Here voor de verdere ontvangst, uitwerking en verwerking ervan zijn onmisbare zegen schenken.

We zongen zojuist van Psalm 36: 2 over onze rijke zegeningen van de Here.

Wie bij u woont, HEER, heeft het goed.

U laaft hem met uw overvloed:

Een stroom van louter vreugden

Wij hopen dat deze vreugde voor alle plaatselijke gemeenten zo mag worden ervaren.

We hopen dat dit voor u ook als zegeningen binnen het kerkverband mag worden gezien. En dat door de contacten met anderen meerderen met ons zullen mogen delen in die vreugde.

Voordat ik mijn toespraak beëindig, wil ik van de gelegenheid gebruik maken mijn persoonlijke dank aan de afgevaardigden, de adviseur en het moderamen uit te spreken voor de genoten samenwerking in het afgelopen jaar. Het heeft mij bijzonder goed gedaan om ook als het wel eens moeilijk was, steeds eensgezindheid in het geloof te mogen ervaren.

Hiertoe beperk ik mijn dankwoorden, want de assessor krijgt daar straks nog het woord voor.

Ik dank u voor uw aandacht.

Na deze toespraak van de preses wordt in samenzang gezongen Psalm 85:3 en 4.

Artikel 11.03: Toespraak van broeder T.L. Bruinius.

13-10-2012

De preses geeft vervolgens het woord aan broeder T.L. Bruinius, docent aan de Opleiding tot de Dienst des Woords, om iets te vertellen over de besluiten ten aanzien van de Opleiding tot de Dienst des Woords.

Hij houdt zijn toespraak over 'De besluiten van de Generale Synode en de Opleiding tot de Dienst des Woords' onder de titel 'Wolkkolom'.

Preses, broeders en zusters,

Toen Israël door de HERE geroepen werd uit Egypte werd het volk overdag geleid door een wolkkolom en 's nachts door een vuurkolom. U weet dat wel. We lezen dat voor het eerst in Exodus 13. Die wolkkolom, dat was een machtig teken van de HERE. Hij sprak daarmee tot zijn volk: Ik wijs u de weg. IK ga U voor. Weet U zelf de richting niet? Volg Mij. Volg de wolkkolom. Dan komt u altijd goed uit. Heel eenvoudig. Volg gehoorzaam de HERE, uw God.

Die wolkkolom was ook een teken van Gods bescherming. Toen de farao van Egypte met zijn legermacht achter Israël aan kwam ging de wolkkolom naar achter het volk. Tussen Israël en de Egyptenaren. Bent u bang? Vrees niet. Vertrouw op Mij! Ik ben uw HERE en uw God.

Die wolkkolom, en 's nachts die vuurkolom, dat was als het ware het zichtbare Woord van de HERE. De boodschap, de bemoediging, het Evangelie was dus: vertrouw op het Woord! Vertrouw op wat de HERE zelf gezegd heeft. U ziet dat Woord als het ware voor u. Hij heeft u beloofd naar het beloofde land te brengen. Hij is Jahweh. Hij is de Betrouwbare. Kijk maar: Hij gaat Zelf met u mee. Luister maar en volg Hem.

Honderd jaar

In 1954, bij de herdenking van het 100-jarig bestaan van de, toen nog, Theologische School, schreef ds. D. van Dijk een opstel n.a.v. die wolkkolom. Toen hij met zijn opstel begon, zo schreef hij, over het gedenken van dat 100-jarig bestaan, werden zijn gedachten getrokken naar die wolkkolom. Dat zichtbare Woord van God.

En nu lees ik u iets uit dat herdenkingsopstel voor. Ds. Van Dijk heeft nl. de betekenis van de wolkkolom voor de theologische opleiding prachtig verwoord. En als een van onze voorgangers iets heel goeds zegt moet je dat niet proberen te overtreffen, maar daar dankbaar gebruik van maken. Daarom laat ik hem nu even spreken.

Wolkkolom?

Ds. Van Dijk schrijft dan:

'Wolkkolom en vuurkolom.

Men zou kunnen vragen: "Wat hebben beide te maken met het eeuwfeest van onze Theologische School?"

Toen onze vaders op de Synode van de Afscheiden Kerken in 1854 te Zwolle het besluit namen tot oprichting van de School, heeft er toch geen wolkkolom gestaan?

Toen het eerste, eigenlijke gebouw voor de Theologische School in 1870 werd in gebruik genomen, in de Oudestraat te Kampen, heeft daar in de nacht, op het dak van het gebouw toch niet de vuurkolom staan glanzen?

Als er vergaderingen werden gehouden van Synode of curatoren waarin het heel moeilijk was de juiste weg te vinden, is, alweer, toch niet in de vergadering geweest de wolkkolom om de verlegen en verwarde broeders te verzekeren, dat de Here hun het rechte spoor zou doen vinden?

Inderdaad, zo is het.

Onze Vaders, die de School stichtten, de Kerken, die, een eeuw lang, deze School in stand hielden en verzorgden, hebben bij hun arbeid moeten missen die zichtbare tekenen van het aangezicht des Heren op de weg, die zij met de school hadden te gaan.'

Ds. Van Dijk legt dan vervolgens uit dat dat ook niet nodig was. Dat de vaders die wolkkolom ook niet nodig hadden. Zij hadden iets wat de Israëlieten toen nog niet hadden: het Woord van God, zoals we dat ontvangen hebben in de Bijbel. Bij dat Woord hebben ze geleefd en besloten en gehandeld. Aan dat Woord hadden ze genoeg. Ze hebben in dat Woord, zo zegt ds. Van Dijk, hetzelfde gehoord en hetzelfde in geloof aanvaard, als de Israëlieten in de wolkkolom en de vuurkolom.

Roeping

En nu laten we ds. Van Dijk zelf weer spreken:

‘Zij hebben het geweten: “Wij hebben in dit werk de Here met ons; bij dit werk zal de Here ons de rechte weg wijzen; bij dit werk zal de Here ons alle moeilijkheden doen overwinnen.” ... Onze Vaders, die de School, waarvan wij nu het eeuwfeest viëren, hebben gesticht, hebben daaraan nooit getwijfeld.

Deze overtuiging is bij hen niet de vrucht geweest van moeizame, wetenschappelijke redenering.

Zij hebben die overtuiging verworven door de onmiddellijke greep van het geloof op het Woord.

Zij hebben verstaan, dat de Kerk, die de roeping heeft te zorgen, dat in haar midden het Woord zonder ophouden wordt bediend, de vorming van mannen, die tot de dienst bekwaam zijn, niet mag overlaten aan mensen, die zich nu wel eens met die vorming zouden willen belasten, maar dat zijzelf de zorg voor die vorming op zich heeft te nemen.

Zij hebben verstaan, dat de roeping tot het hebben van een inrichting tot vorming van aanstaande Dienaren des Woords eenvoudig lag opgesloten in de roeping tot het onderhouden van de Dienst des Woords.

... Zo kwam het, dat het : “Door de Kerk, voor de Kerk” voor de Kerken uit de Afscheiding niet maar was een soort wetenschappelijke leuze, maar een woord des geloofs.

“Zo wilde het de Here” ’

Tot zover ds. Van Dijk.

Steeds weer voortgang

De opleiding tot dienaar des Woords heeft veel moeilijke momenten gekend. Tijden waarin, naar de mens gesproken, de opleiding niet verder kon. Eerst was er, na de Vereniging, de strijd om het behoud van de opleiding te Kampen, tegen hen die daar vanaf wilden en de predikantenopleiding wilden integreren in de Vrije Universiteit te Amsterdam.

Daarna het verlies van de meeste professoren en het gebouw en de bibliotheek als gevolg van de Vrijmaking in 1944. Het was oorlog. Het was ontzaglijk moeilijk om te organiseren en iets overeind te houden voor een nieuw begin.

Vervolgens de moeilijke periode na het verschijnen van de Open Brief in 1966 en het buiten verband gaan van sommige professoren en veel studenten.

En toch beleef de eigen opleiding van de Kerken behouden. Toch kon er iedere keer weer een nieuw begin gemaakt worden in de lijn van de eerste Theologische School, nl. in volkomen trouw aan Gods Woord. Toch kunnen we niet anders dan dankbaar vaststellen dat steeds het geloof niet beschaamd werd. Dat steeds het volgen van het Woord door de Here werd gezegd. Dat steeds weer de Kerken door de trouwe opleiding trouwe predikanten mochten ontvangen.

We trekken de lijn door. Opnieuw werd de Kerk geroepen tot reformatie. Opnieuw bleven velen achter en braken zo met de Kerk. Opnieuw raakten de kerken, na 2003, de predikantenopleiding in Kampen kwijt. Zo mogen we dat toch wel zeggen. De jonge broeders uit onze opnieuw gereformeerde kerken konden en kunnen niet meer studeren in Kampen. Omdat daar het Woord niet meer is!

Geloof

We zijn hier bij elkaar op de slotvergadering van de Generale Synode te Hasselt. In meerdere opzichten een gedenkwaardige synode. Een van die gedenkwaardigheden is dat deze synode, in de lijn van de geschiedenis van Gods Kerk in Nederland, ook weer opnieuw mocht besluiten tot een eigen theologische opleiding. Om de vorming van trouwe predikanten die het Woord in waarheid zullen bedienen, weer mogelijk te maken. Trouw aan het Woord. Ziende op Gods beloften. Door de Kerk, voor de Kerk. Zoals we samen hebben gezegd in art. 18 van de Kerkorde. Daarin zeggen we dat de kerken een eigen theologische hogeschool onderhouden voor de opleiding tot de dienst des Woords. Die kerkorde-afspraken is niet een lege regel. Niet een dode, papieren afspraak. Nee, het is de neerslag van geloof. Geloof in de roeping die de Here zijn Kerken oplegt. Het is de neerslag van het gelovig en trouw volgen waar de Here voor gaat.

Eigen opleiding

Op deze synode mochten de nodige afspraken worden gemaakt. Een belangrijk moment. Aanvankelijk hadden we in de kerken niet de indruk dat we een eigen predikantenopleiding konden beginnen. Allerlei mogelijkheden werden onderzocht. Eerst werden studenten alleen maar begeleid bij hun studie.

Dat was niet heel uitgebreid en niet erg inhoudelijk. Daarna werden allerlei mogelijkheden onderzocht. Dat Kampen niet meer in aanmerking kon komen werd al gauw duidelijk. Besloten werd om aankomende studenten te adviseren om de opleiding aan de TUA te Apeldoorn te gaan volgen, de theologische universiteit van de Christelijke Gereformeerde Kerken. Daarbij kregen de studenten nu uitgebreide begeleiding en aanvullend onderwijs. Op grond van onderzoek waren deputaten voor de opleiding, de synode en begeleiders van mening dat die opleiding redelijk betrouwbaar was en veel beter dan de opleiding van de GKv in Kampen. Gaandeweg werd echter duidelijk dat ook in Apeldoorn, we moeten het helaas zeggen, het Woord niet meer veilig is. De TUA gaat op een postmoderne manier om met de opleiding, waarbij meerdere waarheden naast elkaar worden aangeboden. De studenten kunnen zelf kiezen. Men wordt onvoldoende geleerd om vanuit de Schrift alles kritisch te bezien en alleen dat te behouden wat naar Gods Woord is. De schriftkritische theoloog Barth mag in Apeldoorn gevolgd worden. Echt gereformeerde theologen krijgen steeds minder een plaats. De sfeer in en rond de TUA is ronduit interkerkelijk en oecumenistisch. Ook bleken er vakken gegeven te worden die passen bij de moderne tijd maar die een predikant in onze kerken echt niet nodig heeft.

Terug naar art. 18 KO

Dat deed de vraag rijzen: wat nu? We moeten terug naar art. 18. De kerken moeten zelf zorg dragen voor de opleiding van predikanten. Zo doorgaan is niet verantwoord. We mogen als kerken de studenten daaraan niet meer blootstellen. Maar kan dat wel? Met zo weinig leden? Met zo weinig studenten? Met zo weinig broeders die beschikbaar zijn om hun krachten daaraan te geven? Kunnen we wel in zo'n opleiding het nodige niveau halen?

Ja! De synode kwam tot de conclusie: het kán!

Deputaten en docenten hebben uitvoerig en langdurig de zaken bekeken, berekeningen gemaakt, verwachtingen onderbouwd en de mogelijkheden in kaart gebracht. En deze synode heeft de voorstellen van deputaten overgenomen. Een principiële en buitengewoon belangrijke beslissing. Jonge broeders die graag predikant willen worden zullen nu opgeleid worden binnen de eigen Opleiding tot de Dienst des Woords. Er zijn broeders beschikbaar om de vakken die nodig zijn in te vullen. Ds. De Marie is door zijn kerkenraad al langere tijd voor 20% van zijn tijd afgestaan aan de Opleiding. Ds. Van Gorp geeft belangeloos een groot aantal uren college. Ondergetekende mag zich voor een halve weektaak bezighouden met enkele vakken en met ondersteunende werkzaamheden. Broeder A. van Egmond mag zijn kennis en ervaring op het gebied van kerkrecht en catechese inbrengen.

Losse vakken

Aankomende studenten schrijven zich voortaan in bij de eigen Opleiding tot de Dienst des Woords. Nee, niet alle vakken kunnen op dit moment door eigen docenten gegeven worden. Er zullen nog vakken gevolgd moeten worden in losse studie aan andere instituten. Op dit moment voor enkele vakken toch nog Apeldoorn.

Maar alle vakken waarin het gaat om de leer van de Kerk, om Bijbeluitleg en prediking, om de belijdenis van de Kerk en om de ethiek, om het leven naar de wil van de Here, al die vakken worden gevolgd aan de eigen Opleiding. In al die vakken gaat het om het Woord. Om het vasthouden aan de waarheid.

Een voorbeeld van een vak dat nu nog in Apeldoorn los ingekocht en gevolgd wordt is Hebreeuws. Een noodzakelijk en uitgebreid vak dat veel uren vraagt. Dat kunnen we gewoon op dit moment niet zelf. Maar zo'n vak ligt gelukkig veel minder of misschien zelfs nog helemaal niet onder het beslag van de afval van Gods Woord.

Op die manier kan het voorlopig gedaan worden.

Kleine krachten

Kleine krachten. Een onzekere toekomst. Een opleiding waarvoor offers moeten worden gebracht. Niet alleen offers van kerkleden. Nee, ook, het mag hier gezegd worden, van de studenten. Om predikant te worden in de Kerk van de Here zien zij vrijwillig af van het behalen van een wetenschappelijke titel. Want de eigen opleiding is een opleiding tot predikant, niet tot wetenschappelijk theoloog. Dat is ook niet mogelijk. Dat jonge broeders daartoe bereid zijn is iets om dankbaar voor te zijn.

Het besluit is genomen. De Opleiding functioneert al vanaf 1 september. Veel moet worden geregeld. Veel studie is nodig, juist ook van de docenten. Allerlei zaken spelen voor het eerst. Organisatorisch en financieel. Zo heeft de synode bijvoorbeeld besloten om de ondersteuning van de studenten los te koppelen van het toezicht op de gereformeerde koers van de Opleiding. Gescheiden verantwoordelijkheden. Daarvoor is een apart deputaatschap ingesteld, naar art. 19 van de kerkorde. Ook mocht de synode het geschenk van een eigen bibliotheek voor de Opleiding en de Kerken dankbaar in ontvangst nemen. En ongetwijfeld zullen zich in de toekomst meer zaken voordoen waarover komende synodes moeten besluiten. Het hele opleidingsgebouw, om het zo maar eens te zeggen, moet gaandeweg groeien.

Genade

Maar de Opleiding is begonnen. Er is een programma. Er is een voorlopig rooster. Er zijn docenten. Er zijn deputaten om toe te zien op de koers van de Opleiding. Er is overvloedige financiële ondersteuning.

Naar de mens en vergeleken met andere theologische opleidingen is het niets. Ondanks alle berekeningen en verwachtingen. Een klein besluitje van een kleine synode. Een klein begin met nog heel veel onzekerheden.

Niets?

Nee, als we dat denken zien we het toch niet goed. Het is de zegen van de Here. Het is wat ds. Van Dijk constateerde. Het is gehoorzaam volgen van het Woord. Om trouw te zijn en trouw te blijven. Dat is groot! Dat is genade.

Daarom kan het. Daarom gaan we rustig en vol vertrouwen een onzekere toekomst tegemoet. Om de Here te volgen. Omdat Hij het vraagt. Dat moeten we goed bedenken. Een andere bestaansgrond voor de Opleiding is er niet. Zoals die er in al die tijd, vanaf 1854, niet was.

Studiegids

We moeten op deze plaats ons beperken. Ongetwijfeld wilt u graag weten hoe de Opleiding nu is ingericht. Wat het programma is. Welke vakken gegeven worden. En door wie.

Wel, er is een nieuwe studiegids. Daar staat het allemaal uitvoerig in beschreven. Die studiegids is verkrijgbaar bij de Opleiding. Tegen een kostendekkende vergoeding.

Een klein boekje. Met een geweldige inhoud: de gereformeerde, Bijbelse leer.

Hart

Nog één keer terug nu naar ds. Van Dijk. Twee stukjes uit het slot van zijn toespraak.

Hij geeft aan wat nodig is om een eigen theologische opleiding van de Kerken in stand te houden. Wat het allerbelangrijkste is.

‘Levend zal moeten blijven onder ons de *overtuiging des geloofs*, dat de Here wil, dat de kerken zelf een inrichting hebben voor de opleiding tot de Dienst des Woords. Het “Voor de Kerk, door de Kerk”, moet voor ons niet zijn een leuze, die wij maar van de vaders hebben overgenomen; nee, zij moet, als antwoord op wat de Schrift ons zegt en de historie ons heeft laten zien, opklinken, in volle overtuiging, uit ons eigen hart.’

En ten slotte:

‘De prediking, die het gelovig Israël hoorde, bij zijn gang door de woestijn, naar Kanaän, moge, uit het Woord, bij onze zorg voor de Theologische Hogeschool, nimmer zwijgend, in ons hart klinken:

Gij zijt in de weg des Heren;

De Here zal u leiden;

De Here houdt Zijn Hand beschermend over u uitgestrekt.’

We zeggen het ds. Van Dijk graag na, en laat dat ook ons aller bede zijn, dat de kerken in vol vertrouwen steeds de Here mogen volgen.

Dan zullen we zegen zien.

Ik dank u.

Daarna wordt in samenzang gezongen Psalm 95:1, 2 en 3 en is het pauze.

Na de pauze wordt in samenzang gezongen Psalm 65:1, 2 en 3 en krijgt vervolgens de adviseur, dr. P. van Gurp, het woord.

Artikel 11.04: Toespraak van de adviseur, dr. P. van Gulp.

13-10-2012

Broeder preses, broeders afgevaardigden, broeders en zusters,

Als adviseur van de synode wil ik graag een enkel woord spreken.

Daarbij zal ik er mij uiteraard van moeten onthouden om een beoordeling van de besluiten van de synode te geven. Dat is nu de taak van de kerken.

Ik wil beginnen met onze dankbaarheid uit te spreken dat de HEERE alle broeders heeft bewaard en gesterkt.

Er is al in eerdere toespraken gememoreerd over welke belangrijke zaken de synode had te oordelen. Afgezien van zaken die in de kerkelijke weg op het agendum van de synode kwamen waren daar allerlei belangrijke zaken die de kerken in het gemeen betreffen.

Naast de zaak van de Opleiding tot de Dienst des Woords noem ik, zonder volledig te zijn, de Bijbelvertaling, de liturgie, de betrekkingen met buitenlandse kerken en het besluit de tussentijd tussen twee synodes weer terug te brengen tot drie jaar in plaats van twee.

Een zaak waaraan heel veel tijd van de synode is besteed is die van de kerk te Dalfsen en haar verzoek om een voorlopige zusterkerkrelatie aan te gaan.

Deze zaak veroorzaakte veel discussies, waarin een verschil van mening aan het licht kwam dat niet te overbruggen was.

Aan de ene kant meenden broeders dat inwilliging van dit verzoek zou ingaan tegen Schrift en belijdenis en kerkorde. Daartegenover oordeelden andere broeders, waaronder de adviseur, dat inwilliging van dit verzoek een verantwoorde stap op weg naar volledige kerkelijke eenheid zou betekenen, waartegen Schrift en belijdenis en kerkorde zich niet verzetten. Zij gingen ervan uit dat het in dezen alleen ging om een verschil van mening.

Het is te betreuren dat het de broeders niet gelukt is deze tegenstelling te overbruggen, om in zo'n belangrijke zaak tot eenheid van gevoelen te komen.

In deze belangrijke zaak over de wil van de HEERE ondervonden we de waarheid van het Schriftwoord dat we 'ten dele kennen' en de tijd mogen verwachten dat we zullen kennen gelijk wij gekend zijn (1 Kor. 13:12).

Als positieve uitkomst mag wel met dankbaarheid vermeld worden dat de broeders elkaar vonden in de uitspraak dat we van harte verlangen tot volledige kerkelijke eenheid met de kerk te Dalfsen te komen.

De synode heeft een lange tijd geduurd, op één maand na een heel jaar. Het gevaar bestaat dan dat de synode gaat functioneren als een interim-bestuur. Het lijkt mij verstandig – mag dat mijn laatste advies zijn – dat de kerken zich beraden op een andere aanpak.

Vóór onze Vrijmaking in 2004 hadden wij de gewoonte dat een synode haar werk begon met het vaststellen van de agenda en het benoemen van enkele commissies, aan welke bepaalde zaken werden toegewezen. Zij moesten de synode dienen met uitgewerkte voorstellen, die van te voren aan de afgevaardigden zouden worden toegezonden. Vervolgens ging de synode op reces voor ongeveer vier weken, teneinde de commissies de gelegenheid te geven voor hun arbeid.

Het moderamen onthield zich van het zelfstandig voorbereiden van zaken, afgezien van een enkele dringende zaak die bij voorrang om behandeling vroeg.

Het ziet er naar uit dat de scriba zijn tot nu zorgvuldige arbeid tot opstelling van de Acta spoedig zal kunnen afronden, zodat de kerken – de opdrachtgeefsters van de synode – de besluiten kunnen toetsen. Geve de HEERE vergeving voor onze zonden en gebreken in al onze arbeid en moge deze dan dienstig zijn voor de opbouw van Zijn kerk.

Ik dank u.

Na de toespraak van dr. P. van Gulp wordt in samenzang gezongen Psalm 146 : 1, 2, 4 en 8.

Ten slotte krijgt de assessor, broeder H. Oosterhuis, het woord om een dankwoord uit te spreken.

Artikel 11.05: Dankwoord van de assessor, broeder H. Oosterhuis.

13-10-2012

Geachte broeders en zusters, afgevaardigden en adviseur, aanwezigen,

Vandaag wordt de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, gehouden te Hasselt 2011-2012 afgesloten. Aan een reeks van maar liefst zestien zittingen is een einde gekomen. Lange en intensieve vergaderingen waarin zaken zijn behandeld die de kerken gemeenschappelijk aangaan. Zo hebt u het pas gehoord, zo hebt u het telkens kunnen lezen in De Bazuin en op de website van de kerken. En zo valt het straks ook nog eens allemaal nauwkeurig te lezen in de Acta.

Als we terugzien, wat is er dan veel werk verzet door veel mensen. Dat begon al met de deputaatschappen en de indieners van verzoeken. Vervolgens was er de samenroepende kerk. Een bijzonder woord van dank is op zijn plaats. De accommodatie en de verzorging waren goed, ja, voortreffelijk. Het eten varieerde van piri-piri tot en met zoute haring. Het was in één woord: geweldig. Onze hartelijke dank.

En dan waren daar de afgevaardigden, de primi, de secundi en de tertii, waarvan een paar keer voor de vergadering een beroep op een secundus moest worden gedaan. Er was een adviseur van maar liefst 90 jaar oud, ondertussen 91. Er was een moderamen, bestaande uit een preses, 2 scriba's en een assessor. Ook de moderamenleden wil ik bedanken voor de constructieve en prettige samenwerking. Het was een zware maar ook een fijne tijd, samen. Dank. En dan nog al die mensen die zijdelings betrokken waren en meehielpen om alles in goede orde te laten verlopen. En dan nu straks de Acta en dan is het klaar? Dan zit het werk erop? Dat hebben we weer mooi geregeld met elkaar?

Nee, vooropgesteld: het werk in Gods Koninkrijk is nooit klaar. Er dienen zich weer nieuwe situaties aan. Er komen ook weer nieuwe aanvallen op de kerk, van buiten af en misschien wel van binnenuit. Verzoeking en verleiding liggen op de loer, want de satan ligt op de loer. Zo zal er na deze weer een volgende synode nodig blijken te zijn, die dan ook regulier gepland staat voor 2014. En uiteindelijk is daarvoor het werk al weer begonnen. Er is een roepende kerk aangewezen, er zijn o.a. vanmorgen weer deputaatschappen ingesteld met instructies en opdrachten. Straks zal de Acta verschijnen, waarvan de besluiten door de kerkenraden getoetst zullen behoren te worden aan de Schrift en de KO.

Vanmiddag is het laatste woord aan mij (u weet inmiddels dat ik soms graag het laatste woord wil hebben ...).

Broeders en zusters. Het is een dankwoord. Een dankwoord aan iedereen die op wat voor manier zich heeft ingezet voor het werk van de Generale Synode. Maar we zouden heel arm afsluiten als we daar de nadruk op zouden gaan leggen. Want er is maar Een Wie toekomt alle dank en eer. Het is de HEERE, in Wiens dienst wij staan, leven en werken. Alle werk wat er gebeurd is ter voorbereiding, ter voortgang en ter afronding van de synode, tot en met het kleinste detail, is mogelijk geweest dankzij onze God en Vader. Hij werkt in ons het willen en het werken (Filipp. 2:13). Niets van wat ons gegeven is, of het nu onze inzichten, onze werklust, ons verstand of onze beschikbare tijd was, is uit ons zelf. Wij leven en werken dankzij Jezus Christus. Hij immers vergadert, beschermt en bewaart Zijn kerk. Dat doen wij niet. Wij, afgevaardigden en adviseur, hebben geen inspanningen geleverd en besluiten genomen, die de kerk kunnen redden of haar veilig stellen voor de toekomst. Wij hebben slechts gedaan wat ons door geloof en wedergeboorte geschonken is. Geschonken. Het is genade. Het is werk van God Zelf. Wij hebben als kerkelijke vergaderingen, maar ook als individuele kerkleden voor ogen te houden wat staat geschreven en beleden in art. 29 NGB, dat wij ons richten naar het zuivere Woord van God en alles verwerpen wat daarmee in strijd is.

Aan het begin van de eerste zitting van de Generale Synode wordt van de afgevaardigden gevraagd de belofte af te leggen. Dat gaat om de trouw aan Gods Woord en de belijdenis van de kerk. Daar hebben we alles aan te toetsen en elkaar op aan te spreken. Die belofte, die belijdenis, is de grond waarop de besluitvorming ter synode heeft plaats gevonden. En bij alle verdeeldheid die er soms ter vergadering was, blijft overeind de dank aan de HEERE, dat Hij ons gegeven heeft wat Hij nodig acht voor Zijn kerk. Het is jammer dat sommige synodebesluiten niet met algemene stemmen genomen zijn. Het was jammer dat er soms indringend en emotioneel gesproken werd waarbij het zelfs nodig bleek te worden herinnerd aan de belofte. Maar het blijft tegelijk een bijzonder verheugende zaak dat er Schriftuurlijke besluiten mochten worden genomen (uiteraard met de verwijzing naar art. 31 KO).

Ik zei zopas: de HEERE heeft ons in de besluitvorming gegeven wat Hij nodig achtte voor Zijn kerk. Willen we dat zien? Willen we dat geloven? Ik richt daarbij in het bijzonder het woord tot de afgevaardigden en ook tot andere broeders en zusters die het niet met alle genomen besluiten eens kunnen zijn. Dat is niet zo gemakkelijk. Je neerleggen bij de meerderheid, met misschien behoud van gevoelens, kan negatieve gevoelens met zich mee brengen. Met alle uitwerking van dien. En dan toch de HEERE danken?

Ja, zo lezen we in Ef. 5:20: ‘... dankt te allen tijde in de naam van onze Here Jezus Christus God, de Vader, voor alles ...’ Want ondanks onze verschillen zijn we broeders en zusters van elkaar, zijn we aan en door Christus verbonden. En als we dan ook werkelijk echte broeders en zusters van elkaar zijn dan is die geloofsband heel sterk. Moesten we op een eerdere synode al eens zien dat de wegen zich scheidden, mede n.a.v. besluitvorming, we mogen nu met vreugde constateren dat het niet zover hoefde te komen. Ondanks toch diepgaande verschillen, waar het ging om de roeping en de weg tot eenheid van alle gereformeerde belijders. Zo mogen we de HEERE danken, Die ons bij elkaar bracht, bij elkaar hield en Die ons ook deze generale synode gaf. Wij mogen de HEERE danken voor alles wat Hij ons in Jezus Christus schenkt. Zijn kerk, de gemeenschap der heiligen, Ook wijsheid en inzicht om samen besluiten te nemen, die mogen dienen de voortgang van het kerkvergaderend werk en de eer van God. Want dat was toch het grote doel van het werk van de synode. Om bovenal, in en door de getrouwheid aan de belofte, te komen tot verantwoorde beslissingen. Niet om mensen te behagen maar om Gode welgevallig te zijn.

Ja, we zijn aan het einde gekomen van de 4^e generale synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland. Wie had dat 8 jaar geleden gedacht, toen de eerste vrijmakingen een feit waren? Een van de omvangrijke taken waarvoor de synodes zich zagen geplaatst was wel de herziening van alle synodebesluiten uit de GKv van Ommen 1993 tot en met Zuidhorn 2002/2003. Een trieste lijst was het gevolg met vele onschriftuurlijke besluiten. We mochten deze synode tot een afronding komen. Maar ook daarin overheerst de dankbaarheid. God gaf ons inzicht en wijsheid om te toetsen aan Zijn Woord en te verwerpen wat Hem niet welgevallig is. Nog een belangrijk besluit mocht worden genomen. De Opleiding tot de Dienst des Woords was niet veilig bij anderen. En moest dus in eigen beheer worden genomen. Wat een dankbaarheid aan de HEERE, broeders en zusters, dat dit kon. Dat Hij ons de beschikbare middelen en krachten wil geven.

Zo komen we tot het laatste en voornaamste (Zondag 45 HC) in de dankbaarheid. Dat is het gebed. God heeft de vele gebeden willen verhoren. Wat is er vaak voorbede gevraagd voor het werk van de synode, voor de kerkelijke eenheid, voor de Opleiding en voor alles wat er op de agenda stond. En wat zijn er veel gebeden in de kerken en in de huisgezinnen opgezonden tot God, wetende dat het gebed van een rechtvaardige veel vermag (Jac. 5:16).

Ten slotte willen wij ter afsluiting van de Generale Synode onze handen vouwen. Gezamenlijk onze dank uitspreken dat Hij ons gaf wat we nodig waren. Dat Hij ons ook Zijn Zoon Jezus Christus heeft gegeven tot een volkomen verzoening van al onze zonden. Bovendien schenkt Hij ons Zijn Geest, als wij God van harte en zonder ophouden bidden en daarvoor danken (Zondag 45 HC). Ik wil met u lezen 1 Joh. 3: 21-24 en daarna zal ik u voorgaan in dankgebed.

‘Geliefden, als ons hart ons niet veroordeelt, hebben wij vrijmoedigheid tegenover God, en ontvangen wij van Hem al wat wij bidden, daar wij Zijn geboden bewaren en doen wat welgevallig is voor Zijn aangezicht. En dit is Zijn gebod: dat wij geloven in de Naam van Zijn Zoon Jezus Christus en elkander liefhebben, gelijk Hij ons geboden heeft. En wie Zijn geboden bewaart, blijft in Hem en Hij in hem. En hieraan onderkennen wij, dat Hij in ons blijft: aan de Geest, die Hij ons gegeven heeft.’

Laten we samen zingen Psalm 68:8 en 13. ‘Geloofd zij God met diepst ontzag’. Daarna zal ik u voorgaan in dankgebed.

Na het samen zingen van Psalm 68:8 en 13 gaat broeder H. Oosterhuis voor in dankgebed.

Artikel 11.06: Sluiting.

13-10-2012

De laatste vergadering van de synode wordt vervolgens door de preses, ds. S. de Marie, gesloten met de mededeling dat er nog een informeel samenzijn is in Het Teeuwland onder het genot van koffie, thee, fris en versnaperingen.

HOOFDSTUK 12 - REGELINGEN EN INSTRUCTIES

Artikel 12.01: Instructies deputaten.

13-10-2012

Materiaal:

Concept Instructies:

- 03: amendement: Regeling Indienen van Revisieverzoeken
- 04: Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.
- 05: Medewerkers aan de Opleiding tot de Dienst des Woords.
- 06: College van Opleiding.
- 08: amendement: Deputaten Financieel Beheer (DFB).
- 09: Deputaten Adresvoering, Contacten Overheid en Binnenlandse Betrekkingen (DACOBB).
- 10: Deputaten Curatoren Landelijk Gereformeerd Kerkblad en Landelijke Websites.
- 11: Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling (DHSV).
- 12: Deputaten Ad artikel 49 KO.
- 13: Archivaris Synodearchief.
- 14: Deputaten Liturgische Voorzieningen (DLV).
- 15: Deputaten Voorbereiding Volgende synode (DVVS).
- 16: Deputaten Documentatie DGK.
- XX. Instructie Commissie Verhuizing Bibliotheek

Besluit:

De Generale Synode van -De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit

1. de instructies 03, 08, en 16 met amendement en 04, 05, 06, 09, 10, 11, 12, 13, 14, en 15 ongewijzigd vast te stellen.
2. deputaten VVS te machtigen een brief naar alle kerkenraden te sturen om hen te informeren over de wijziging in de Regeling Indienen van Revisieverzoeken (instructie 03).

De besluiten worden per instructie met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

In de Regeling Indienen van Revisieverzoeken is de inzendingstermijn, in regeling nr. 1 vergroot tot 6 weken voor aanvang van de synode en in regeling nr. 6 wordt het woord 'volgende' geschrapt als het voor de tweede keer wordt gebruikt aan het einde van de zin.

In instructie 08 (DFB) wordt in de 3^e instructie in de eerste zin toegevoegd de woorden "en het deputaatschap Ad artikel 19".

In instructie 16 wordt de term 'bibliotheek' vervangen door 'centrum'.

De instructies 07 (BBK) en 17 (Ad artikel 19) zijn vastgesteld op respectievelijk 29 september en 8 september 2012.

De instructie voor de Commissie Verhuizing Bibliotheek is vastgesteld in het genomen besluit ten aanzien van de overname van de bibliotheek.

Artikel 12.02: Decharge verlening deputaten.

13-10-2012

Besluit:

De Generale Synode van -De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 november 2011, besluit alle deputaten te bedanken voor het werk gedaan voor de kerken, hen Gods zegen toe te wensen voor hun plaats in de kerken en hen decharge te verlenen.

Dit besluit wordt met algemene stemmen genomen.

Bespreking:

De gerapporteerde zaken onder punt 3 van het Rapport GS Hasselt DACOBB (document 10.008) hebben geen nadere bespreking nodig in de vergadering.

Deputaten ACOBB zijn hiermee akkoord. De synode verklaart daarmee dat dit rapport afgehandeld is.

Artikel 12.03: Benoeming deputaten.

13-10-2012

Het voorstel van het moderamen voor de benoeming van de deputaten wordt in comité besproken en door de synode overgenomen.

Besloten wordt dat de benoemde deputaten zo spoedig mogelijk een benoemingsbrief ontvangen met de instructies in digitale vorm. Er zal geen papieren versie verstuurd worden.

REGELINGEN EN INSTRUCTIES

- R.01. Huishoudelijke regeling voor generale synoden
- R.02. Regeling voor het indienen en behandelen van appelschriften:
- R.03. Regeling indienen van revisieverzoeken
- R.04. Instructie Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords
- R.05. Instructie medewerkers aan de Opleiding tot de Dienst des Woords
- R.06. Instructie College van Opleiding
- R.07. Instructie Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken (DBBK).
- R.08. Instructie Deputaten Financieel Beheer
- R.09. Instructie Deputaten Adresvoering, Contacten Overheid en Binnenlandse Betrekkingen (DACOBB)
- R.10. Instructie Deputaten Curatoren van het landelijk Gereformeerd Kerkblad DE BAZUIN en de landelijke websites
- R.11. Instructie Deputaten Onderzoek Herziene Staten Vertaling (DHSV)
- R.12. Instructie Deputaten Ad artikel 49 KO
- R.13. Instructie Archivaris Synodearchief van De Gereformeerde Kerken in Nederland
- R.14. Instructie Deputaten Liturgische Voorzieningen (DLV)
- R.15. Instructie Deputaten Voorbereiding Volgende Generale Synode (DVVS)
- R.16. Instructie Deputaten Documentatie van De Gereformeerde Kerken in Nederland
- R.17. Instructie Deputaten Ad artikel 19 KO
- R.18. Instructie Commissie Verhuizing Bibliotheek
- R.19. Statuut van de Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken in Nederland

R.01. Huishoudelijke regeling voor generale synoden

1. Samenroepende kerk

De samenroepende kerk zal, in overleg met deputaten Voorbereiding Volgende Synode en zoveel mogelijk in overeenstemming met eventuele aanwijzingen door de vorige synode geven:

1. met advies van de classis tijd en plaats van de eerstkomende synode vaststellen
 - a. zes maanden vóór de datum van de synode een oproep doen uitgaan door aan kerken en classes bekend te maken;
 - b. de vastgestelde tijd en plaats van de eerstkomende synode,
 - c. het postadres waar stukken voor het agendum worden ingewacht,
 - d. dat drie maanden vóór de aanvang van de synode een eerste informatie zal worden verstrekt over de zaken van het agendum van de synodale vergadering, de sluitingsdatum voor het indienen van stukken voor het agendum, en deze stellen op drie weken vóór de vastgestelde tijd van aanvang van de synode;
 - e. de synode zal zelf beoordelen of zij na de sluitingsdatum in bijzondere gevallen nog stukken zal aanvaarden en in behandeling nemen;
 - f. dat de classes afgevaardigden dienen te benoemen en hun namen met postadres en e-mail-adressen ter beschikking te stellen aan de samenroepende kerk uiterlijk twee maanden voor aanvang van de synode;
 - g. dat, totdat er vier classes zijn, de afvaardiging van elke classis bestaat uit zes broeders primus-afgevaardigden en zes broeders secundus-afgevaardigden, namelijk drie predikanten en drie ouderlingen, en dat er ouderlingen afgevaardigd worden voorzover er geen predikanten beschikbaar zijn;
 - h. dat, indien er vier classes of meer zijn, de afvaardiging van elke classis bestaat uit vier broeders primus-afgevaardigden en vier broeders secundus-afgevaardigden, namelijk twee predikanten en twee ouderlingen, en dat er ouderlingen afgevaardigd worden voorzover er geen predikanten beschikbaar zijn.
2. Voorzieningen treffen
 - a. die een efficiënt werken van de synode mogelijk maken; hierbij dient aandacht te worden besteed zowel aan een goede accommodatie voor het houden van plenaire zittingen, het werk van de commissies en de administratieve dienstverlening, inclusief ondersteunende werkzaamheden ten behoeve van de leden van het moderamen;
 - b. in verband met huisvesting en verzorging van de leden der synode;
3. een lijst samenstellen van de documenten die zij ontvangt ten behoeve van de generale synode die
 - a. is ingedeeld in vaste rubrieken naar het volgende grondpatroon:
 1. Leer
 2. Kerkregering
 3. Eredienst
 4. Zending en Evangelisatie
 5. Opleiding
 6. Correspondentie buitenlandse kerken
 7. Hoge Overheid
 8. Synodalia
 9. Particularia
 10. Varia
 - b. een duidelijke omschrijving bevat van de hoofdinhoud van voorstellen en verzoeken.
4. informatie verstrekken
 - a. aan alle kerken, classes, afgevaardigden, adviseur, alsmede aan deputaten voor de correspondentie met de buitenlandse kerken, ter kennisgeving aan deze kerken, omtrent de zaken van het agendum en de huishoudelijke regeling;
 - b. aan het betreffende deputaatschap omtrent appelschriften en revisieverzoeken

- c. via de website van de kerken omtrent het agendum, de lijst van documenten, de rapporten van deputaten voorzover deze niet vertrouwelijk zijn en geschikt zijn voor verspreiding via het internet (world wide web), en de huishoudelijke regeling.

Schematisch is dat als volgt:

Soort synodestuk	Betreffend deputaatschap	Afgevaardigden, primi en secundi, en adviseur(s)	Kerken	Website publicatie
Agendum, concept-agenda		X	X	X
Appelschriften	X			
Revisieverzoeken	X	X	X	
Rapporten, openbaar		X	X	X Indien ze geschikt zijn voor verspreiding via het internet (world wide web)
Rapporten, vertrouwelijk		X	X	
Brieven algemeen	X	X		
Huishoudelijke regeling van de synode		X	X	X
Acta		X	X	X Voorzover deze vastgesteld en openbaar zijn.

5. zonodig drie maanden vóór de datum van de synode de classes nogmaals verzoeken afgevaardigden naar de generale synode te benoemen en de samenroepende kerk de namen, postadressen en e-mailadressen tenminste twee maanden voor aanvang van de generale synode toe te sturen;
6. in overleg met de archiefbewarende kerk zorgdragen dat de in het generale archief voor synodale werk beschikbaar gehouden exemplaren van de Acta en Handelingen van de voorgaande synoden sedert 1996 ter plaatse van de vergadering aanwezig zijn;
7. na de sluitingsdatum voor het indienen van stukken het concept-agendum vaststellen; in dit concept-agendum worden alle kerkordelijk overeengekomen punten opgenomen en de bijbehorende lijst van ingekomen stukken, aangevuld met wat tot de sluitingsdatum is binnengekomen;
8. twee weken vóór de opening der synode een uitnodiging sturen aan de primi-afgevaardigden, met mededelingen over plaats en tijd van bidstond en opening synode en over logiesadressen;
9. op de avond voorafgaande aan de opening van de synode een bidstond beleggen en als voorganger in deze dienst een predikant uitnodigen.
10. op de vastgestelde tijd en plaats:
 - a. de synode op christelijke wijze openen,
 - b. de credentiebrieven onderzoeken en daarover rapport uitbrengen,
 - c. de verkiezing leiden van het moderamen, achtereenvolgens van de preses, de assessor, de eerste en de tweede scriba,
 - d. de leiding overdragen aan de door de synode gekozen preses,
 - e. het agendum met alle bijbehorende stukken overdragen aan het moderamen.

2. Moderamen

Het moderamen zal

1. bestaan uit een preses, een assessor, een eerste en een tweede scriba;
 - a. De *preses* leidt de zittingen der synode overeenkomstig hetgeen bepaald is in art. 34 K.O. Krachtens zijn verantwoordelijkheid voor een ordelijke en efficiënte wijze van werken tijdens de plenaire zittingen ziet hij ook toe op de arbeid ter voorbereiding van die zittingen.
 - b. De *assessor* staat de preses bij in de leiding en vervangt hem in voorkomende gevallen. Ook draagt hij zorg voor de contacten met de pers in welke vorm dan ook. Hij behartigt in overleg met de quaestor van de synode de materiële en financiële belangen der synode. Hij draagt er zorg voor, dat de voor het archief bestemde stukken aan de archivaris ter hand worden gesteld.
 - c. De *eerste scriba* houdt aantekening van het verhandelde. Hij maakt de Acta en Handelingen gereed. Telkens wanneer een gedeelte in concept gereed is, legt hij dit ter vaststelling aan de vergadering voor. Hij zal bij zijn werkzaamheden worden ondersteund door één of twee personen die tot taak hebben de vastgestelde Acta en Handelingen te verwerken tot de definitieve Acta voor uitgave.
 - d. De *tweede scriba* verzorgt de uitgaande correspondentie. Hij regelt de werkzaamheden voor de typekamer, mede opdat de te vermenigvuldigen stukken de leden van de synode tijdig bereiken. In voorkomende gevallen vervangt hij de eerste scriba;
2. na kennisneming van het agendum de vergadering dienen met voorstellen als genoemd onder 4;
3. toezien op de naleving van het door de synode vastgestelde werk- en tijdschema;
4. zo spoedig mogelijk de vergadering een voorstel doen met betrekking tot het doen drukken van de Acta en Handelingen;
5. zodra voor een bepaald deputaatschap deputaten kunnen worden aangewezen de vergadering dienen met een voordracht ter benoeming;
6. de commissies en personen aan wie punten van het agendum ter voorbereiding zijn toevertrouwd, van advies dienen inzake een efficiënte wijze van werken;
7. de quaestor voorzien van een overzicht van de namen van de ingestelde deputaatschappen (naam samenroeper, diens telefoonnummer, adres en woonplaats); tevens geeft het moderamen daarbij aan of het deputaatschap gerechtigd is een eigen quotum aan de kerken te vragen;
8. zo spoedig mogelijk na aanvang van de synode die classis waar de eerstvolgende synode gehouden zal worden, verzoeken een samenroepende kerk aan te wijzen en dit kenbaar te maken aan de synode die op dat moment vergadert.

3. Adviseurs

1. De gewone hoogleraren van de Theologische Universiteit zullen door de roepende kerk worden uitgenodigd voor het geven van eventuele adviezen. Zolang er nog geen hoogleraren zijn zal één of meerdere ervaren emeritus predikanten worden uitgenodigd, of één of meerdere broeders, die naar het oordeel van de synode in staat is adviezen te geven die waardevol zijn voor het gehele kerkverband. De adviseur geeft zijn adviezen in de vrije discussie ter plenaire zitting. Is bij een bepaalde zaak de deskundige inbreng van een hoogleraar of adviseur gewenst, dan wordt deze op voorstel van of in overleg met het moderamen verzocht deel te nemen aan het werk van de commissie aan welke deze zaak van advies is toevertrouwd.
2. de dienaar (dienaren) des Woords van de samenroepende kerk zal (zullen) door de preses worden uitgenodigd de zittingen van de synode als adviseur(s) bij te wonen.

3. deputaten worden door de synode uitgenodigd om bij de behandeling van op hun deputaatschap betrekking hebbende zaken aanwezig te zijn, eventueel het woord te voeren en advies te geven.

Ten dienste van de adviseurs gelden de volgende bepalingen:

- a. zo spoedig mogelijk na de opening van de synode zal een voorlopig werk en tijdschema verstrekt worden aan de adviseur(s);
- b. aan het eind van elke vergaderweek of vergaderzitting zal een zo gedetailleerd mogelijk werkschema voor de volgende vergaderweek of vergaderzitting aan de adviseur(s) verstrekt worden;
- c. in geval adviezen wenselijk en/of noodzakelijk worden geacht, zal dit telkens bij het verstrekken van dit werkschema worden vermeld, onder overlegging van de benodigde werkstukken
- d. een advies over de zaak zelf wordt in de eerste besprekingsronde ingebracht. In een tweede of derde ronde dient het advies zich te beperken tot eventueel ingediende tegenvoorstellen en amendementen;

4. Werkschema

De synode zal bij haar werkzaamheden de volgende orde in acht nemen:

1. nadat het moderamen heeft zitting genomen verzoekt de preses de leden van de synode en de aanwezige adviseurs door op te staan van hun zitplaatsen te beloven al hun arbeid ter synode te zullen verrichten in onderworpenheid aan de Heilige Schrift en in gebondenheid aan de aangenomen Belijdenis; deze belofte zal ook worden gevraagd indien iemand voor het eerst als vervanger ter synode aanwezig is;
2. het moderamen neemt kennis van het agendum en dient de vergadering met een voorstel inzake de sluitingstermijn voor het aanvaarden van stukken voor het agendum;
3. nadat de vergadering een besluit heeft genomen betreffende het onder 2 genoemde voorstel wordt zij geschorst teneinde het moderamen gelegenheid te geven voor breed overleg inzake de verdere werkwijze der synode, waaronder een schema van de volgorde en het tijdsbestek voor het afhandelen van het agendum, en inzake de huishoudelijke zaken, waaronder de benoeming van een quaestor;
4. nadat de vergadering inzake de onder 3 genoemde voorstellen heeft aanvaard, wordt een begin gemaakt met de afhandeling van het agendum;
5. na afhandeling van de punten van het agendum wordt de roepende kerk voor de volgende generale synode aangewezen. De preses houdt de censuur naar art. 48 K.O., spreekt een slotwoord en sluit de vergadering naar art. 29 K.O.

5. Vergadertechniek

1. Rapporten en adviezen, die tijdig aan de leden werden verstrekt, zullen niet worden voor gelezen maar dadelijk in behandeling worden genomen. De preses begint daarbij met een korte weergave van de conclusies, adviezen of verzoeken in de stukken. Voorgestelde besluiten worden tezamen met de voorgestelde gronden, voorgelezen.
2. Bij de bespreking ziet de preses erop toe, dat terminologische of redactionele kritiek, die vooraf schriftelijk bij de rapporteur kon worden ingediend, niet in de plenaire zitting wordt uitgebracht. Wel zal bij deputaten- of commissierapporten aan de leden eerst de gelegenheid worden geboden aan de opstellers vragen te stellen over eventuele inhoudelijke onduidelijkheden. De opstellers van het rapport krijgen vervolgens gelegenheid deze vragen te beantwoorden.
3. Niet dan bij uitzondering en met goedvinden van de vergadering geeft de preses meer dan twee spreekronde over dezelfde zaak. Adviseurs die uitgenodigd zijn door de synode, kunnen uitgenodigd worden deel te nemen aan de discussieronde. De preses zal de spreektijd zo rantsoeneren, dat verwacht kan worden dat afhandeling plaats vindt binnen de voor deze zaak geplande tijd. In de eerste ronde is het niet mogelijk in te gaan op wat door een vorige spreker is gezegd. Tijdens de tweede ronde kan worden ingegaan op hetgeen door sprekers in de eerste ronde

is gezegd. Tegenvoorstellen en amendementen zullen als regel tijdens de tweede ronde worden ingediend. Voorstellen en amendementen kunnen alleen worden ingediend door leden die naar art. 32 KO stemrecht hebben.

4. Voorstellen en amendementen dienen schriftelijk aan de scribe ter hand gesteld te worden. Een voorstel of amendement komt alleen voor behandeling in aanmerking wanneer het door tenminste één lid wordt gesteund.
5. Wie een voorstel of amendement heeft ingediend heeft het recht, voordat de discussie gesloten wordt, in te gaan op hetgeen gezegd is tijdens de discussie.
6. Bij stemming zullen eerst aan de orde komen de amendementen, vervolgens de oorspronkelijke voorstellen en de tegenvoorstellen, waarbij als regel het oorspronkelijke voorstel voorrang krijgt. Indien een voorstel een aantal onderdelen bevat en de preses deze onderdelen eerst afzonderlijk in stemming brengt, zal hij daarna het voorstel in zijn geheel aan een eindstemming onderwerpen.
 - a. Voorstellen en tegenvoorstellen zullen door de preses altijd tezamen met de gronden worden geformuleerd en in de vergadering worden gepresenteerd voorafgaand aan de stemming. Zonodig zullen de scribe en de assessor de preses bijstaan bij het tot stand komen van deze formulering.
 - b. Besluiten worden zo mogelijk met algemene stemmen genomen. Is dit niet mogelijk, dan wordt beslist overeenkomstig hetgeen de meeste stemmen hebben goedgevonden.
 - c. In geval van appel of revisie blijven buiten stemming degenen die lid waren van de vergadering, welke het omstreden besluit nam, of die deze vergadering vertegenwoordigen. Bij staking van stemmen is een voorstel verworpen.
 - d. Over zaken wordt in de regel mondeling gestemd. Tenzij benoemingen met goedvinden van de vergadering geschieden op enkelvoudige voordracht van het moderamen, worden personen schriftelijk verkozen. Om verkozen te worden verklaard moet iemand de volstreekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen hebben verkregen. Blanco stemmen worden niet meegeteld bij het bepalen van de volstreekte meerderheid. Indien nodig wordt na twee vrije stemmingen een herstemming gehouden tussen hen, die de meeste stemmen hebben verkregen. Staken hierbij de stemmen, dan wordt de oudste in leeftijd voor verkozen verklaard.
 - e. Wie overwegende bezwaren heeft tegen een genomen besluit, heeft het recht zijn tegenstemmen in de acta te doen aantekenen. Hij kan ook verzoeken hierbij de aard van zijn bezwaren aan te duiden. De synode zal hierover per geval oordelen.
 - f. Wie bezwaar heeft tegen een beslissing van de preses, kan zich op de synode beroepen. In dat geval zal zijn bezwaar terstond in behandeling komen.

6. Rapporten

1. Stijl en format van de rapporten.

Elk deputaatschap, dat een rapport indient, doet dit in een vooraf door Deputaten Voorbereiding Volgende Synode vastgestelde stijl in MSWord en dient zowel in MSWord als in PDF-format te worden aangeleverd.

Het PDF format wordt aan de afgevaardigden gestuurd voor bestudering. De andere versie gaat naar de nieuwe scribe voor opname in de Acta.

Het volgende dient als voorbeeld van een dergelijk format:

2. Rapporttitels en nummering bijlagen en aanvullingen.
 - a. Alle rapporten en aanvullingen worden genummerd, te beginnen bij 1.
 - b. Hoofdrapport = Rapport 1.
 - c. Aanvullende rapporten: rapport 2, rapport 3, enz.

In de ondertitel wordt aangegeven welke status dit rapport heeft en korte inhoudomschrijving; bijvoorbeeld:

Titel Rapport 2: Deputaten Liturgische Voorzieningen,
Ondertitel: beschikbaarheid van catechismuspreken.

Dit bevordert uniformiteit, duidelijkheid en opzoekbaarheid.

De bijlagen volgen de nummering van de rapporten.

Bijv. Rapport 1 met bijlagen 1.1 en 1.2. De titel van de bijlagen moet weergeven de status en korte inhoudsomschrijving.

7. Website

Op de website van de kerken wordt een tabblad gemaakt waaronder documenten worden gepubliceerd die bestemd zijn voor de generale synode.

De te publiceren documenten zijn:

1. De rapporten van deputaten voorzover deze niet vertrouwelijk zijn en geschikt zijn voor verspreiding via het internet (world wide web).
2. De acta van de generale synode voorzover deze vastgesteld en openbaar zijn.

Gerechtigd tot het plaatsen van documenten op de website zijn:

1. Voor aanvang van de generale synode: de samenroepende kerk.
2. Gedurende de looptijd van de generale synode: het moderamen van de generale synode.
3. Na beëindiging van de generale synode: de deputaten voorbereiding volgende generale synode, zijnde het moderamen van de gehouden generale synode.

8. Acta

Het opstellen van de Acta voor publicatie na de synode dient snel en efficiënt te gebeuren.

Daarmee zal reeds tijdens de zittingen een begin worden gemaakt. De scribe zal met assistentie van kerkleden, aangewezen door de samenroepende kerk, vastgestelde Acta-tekst van de zittingen direct samen met te publiceren bijlagen, zoals rapporten, in een cumulatief Acta-document ordenen en onderbrengen, de indeling onder 1.4.a. volgend. Tegen het einde van de synode zijn de Acta dan voor een groot deel in te publiceren vorm, gereed.

9. Toegankelijkheid

1. De vergaderingen van de synode zijn toegankelijk voor leden van De Gereformeerde Kerken. Met toestemming van het moderamen kunnen ook andere personen de vergaderingen bijwonen.
2. Behalve in geval van beoordeling van personen zal de synode niet dan bij volstrekte noodzaak in besloten zitting vergaderen. Indien zij in comité vergadert, zullen allen die niet als afgevaardigden, als adviseurs of op uitnodiging van de synode aanwezig zijn, de vergadering verlaten.
3. Aan vertegenwoordigers van pers, radio of televisie kan de vergadering toestemming verlenen een verslag of reportage van openbare zittingen te maken en deze in de publiciteit te brengen.

Deze toestemming zal slechts worden verleend, wanneer de volgende voorwaarden aanvaard worden:

- a. de verslaggevers/reporters blijven zelf verantwoordelijk voor hun weergave;
- b. de verslaggevers/reporters verplichten zich onjuistheden in hun weergave via het medium, waarvan zij voor hun weergave gebruik maakten, te rectificeren in de door het moderamen gestelde vorm;
- c. het moderamen heeft altijd vooraf inzage in de te publiceren stukken en behoudt zich het recht voor de stukken te censureren met het recht op wijzigen of te verbieden dat tot publicatie van bepaalde zaken wordt overgegaan;
- d. journalisten zullen tekenen voor akkoord met de door de vergadering gestelde regels.

e.

10. Deputaten van de Generale Synode

1. Bij het benoemen van deputaten zal de synode de volgende richtlijnen aanhouden:

De benoemde deputaten zullen:

- a. op uitnodiging van de door de synode aangewezen samenroeper(s) zo spoedig mogelijk bijeenkomen om hun werkzaamheden te regelen zo, dat deze binnen de daarvoor gestelde tijd tot een goed einde gebracht kunnen worden;
- b. hun werkzaamheden verrichten in gebondenheid aan de door de synode omschreven opdracht;
- c. van hun handelingen schriftelijk rapport uitbrengen aan de eerstvolgende synode. Zij dienen er naar te streven aan hun rapport conclusies te verbinden, die dermate bondig geformuleerd zijn dat ze in aanmerking komen voor een directe behandeling ter synode;
- d. tenzij de synode anders bepaald heeft, hun rapport uiterlijk vier maanden vóór de bijeenkomst van de eerstvolgende synode indienen bij de roepende kerk;
- e. indien krachtens een beslissing van de synode toezending aan de kerken dient plaats te vinden, het rapport zo tijdig toezenden, dat het de kerken bereikt binnen de in de opdracht van deputaten gestelde termijn;
- f. de onkosten, verbonden aan het verrichten van de hun opgedragen werkzaamheden, vergoed krijgen nadat zij een begroting hebben ingediend bij deputaten Financieel Beheer en van hen goedkeuring hebben ontvangen. Dit geldt niet voor deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords;
- g. deputaten Financieel Beheer en Opleiding tot de Dienst des Woords zullen van hun financiën verantwoording doen aan de synode aan welke zij hun rapport uitbrengen, met daarin opgenomen het controleverslag van de aangewezen classis (zie 10.1.h.).

2. Voor deputaten geldt:

- a. dat een deputaat lid in volle rechten moet zijn van De Gereformeerde Kerken;
- b. dat een deputaat als hij geen lid in volle rechten meer is zelf allereerst actie moet ondernemen om zijn deputaat zijn te doen beëindigen.

11. Classes en kerken met een taak.

De synode zal aan het eind van de behandeling van haar agenda een aantal classes en kerken aanwijzen die belast worden met de controle van de boeken van de onderstaande deputaatschappen.

De aangewezen classes en kerken zullen bij toerbeurt de genoemde controles verrichten:

Archivaris:	GS 2011: DGK Emmen e.o.
	GS 2014: DGK Groningen
	GS 2017: DGK Berkel&Rodenrijs/Bergschenhoek

Opleiding tot de Dienst des Woords en Deputaten Ad. Art. 19 KO:

GS 2011: classis Zuid-West
GS 2014: classis Zuid-West
GS 2017: classis Noord-Oost

Financieel Beheer:	GS 2011: classis Zuid-West
	GS 2014: classis Noord-Oost
	GS 2017: classis Zuid-West

De synode heeft, naar art. 69 KO, voor het eventueel uitschrijven van een bededag bij toerbeurt de volgende classes aangewezen:

GS 2014: classis Noord-Oost
GS 2017: classis Zuid-West

De synode heeft als samenroepende kerk voor de in 2014 te openen Generale Synode aangewezen: De Gereformeerde Kerk Groningen.

12. Deputaten voor voorbereiding van de volgende generale synode

De leden van het moderamen van de synode zullen, na de sluiting van haar zittingen, als haar deputaten:

1. uitvoering geven aan de besluiten van de synode, voorzover deze niet aan andere deputaten werd opgedragen;
2. de tekst van het laatste deel van de Acta of Handelingen, dat niet meer aan de synode kon worden voorgelegd, vaststellen, de Acta voorzien van een inhoudsopgave en register en de Acta en Handelingen der synode zo spoedig mogelijk na sluiting van de synode doen drukken en verzenden;
3. de samenroepende kerk voor de volgende synode van advies dienen bij de uitvoering van hetgeen bepaald is ten aanzien van de taak van de kerk;
4. het concept-agendum als volgt opstellen:
 1. opening namens de samenroepende kerk
 2. onderzoek van de credentiebrieven en presentie
 3. verkiezing van het moderamen
 4. constitueren van de vergadering
 5. betuiging van instemming met de aangenomen belijdenis der kerken
 6. benoeming van de adviseur(s) en betuiging van instemming conform punt 5.
 7. vaststelling van het agendum van de synode
 8. behandeling van de ingekomen stukken en rapporten
 9. benoemingen
 10. vaststelling van de Acta en de Handelingen
 11. aanwijzing van de samenroepende kerk voor, alsmede tijd en plaats van de volgende synode
 12. censuur naar art. 48 KO
 13. rondvraag
 14. sluiting

13. Vaststelling

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 29 september 2012.

Namens de Generale Synode,
Ds. S. de Marie, preses
H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba
C.A. Teunis, tweede scriba

R.02. Regeling voor het indienen en behandelen van appelschriften

Niet van toepassing.

R.03. Regeling indienen van revisieverzoeken

Wanneer één van de kerkenraden of classes of een lid of leden van één van De Gereformeerde Kerken aan de generale synode een verzoek wil doen tot herziening van een door een vorige generale synode genomen besluit gelden de volgende regels voor het indienen van een revisieverzoek:

1. het revisieverzoek zal tijdig ingediend worden bij de kerk, die is aangewezen als roepende kerk voor de eerstvolgende synode. De sluitingsdatum voor inzending is gesteld op zes weken vóór de vastgestelde tijd van aanvang van de synode.
2. Een revisieverzoek moet dusdanig nieuwe en klemmende argumenten bevatten dat zij een eventuele verandering van het besluit waarover revisie wordt gevraagd rechtvaardigen (K.O., art. 33).
3. Een verzoek om revisie van een besluit, dat in de kerken algemene aanvaarding heeft gevonden, moet wel met zeer klemmende redenen worden aangedrongen en er blijk van geven, dat de indiener zich ernstig rekenschap heeft gegeven van alle argumenten, waarmee dat besluit werd gemotiveerd c.q. verdedigd. (GS Kampen 1975, art. 110).
4. Voor revisieverzoeken betreffende beslissingen in appelzaken of andere zaken van particuliere aard geldt dat alleen zij die op enigerlei wijze geroepen zijn tot de uitvoering van de beslissing, de mogelijkheid hebben tot het doen van een revisieverzoek op basis van art. 31 KO.
Zaken van particuliere aard die in de weg van appel op de generale synode tot beslissing gekomen zijn, behoeven immers als zodanig geen beoordeling door alle kerken of haar leden. Daarbij zij erop gewezen dat bij besluiten in zaken van particuliere aard terughoudendheid in acht is te nemen. Deze eis tot terughoudendheid heeft niet te maken met bevoogding of willekeur. Maar beschermt de kerken tegen overschrijding van de grenzen van wat haar toekomt. De terughoudendheid is bovendien vereist in verband met de bescherming van de eer en de goede naam van appellanten en andere betrokkenen overeenkomstig het 9e gebod, waaraan ook kerkelijke vergaderingen gebonden zijn. (Middelburg 1896, art. 94; Arnhem 1902, art.175; Heemse 1984/5, art. 124).
Wat betreft de gevolgde rechtsgang in appelzaken of zaken van particuliere aard hebben alle kerken en kerkleden het recht om een revisieverzoek in te dienen wanneer zij menen dat in deze rechtsgang niet gehandeld is naar de normen van de Schrift of de kerkorde.
5. Het revisieverzoek dient in ieder geval de volgende elementen te bevatten:
 - a. een weergave van het besluit, de besluiten en/of handelingen van de synode waartegen bezwaren zijn gerezen.
 - b. een uiteenzetting van de bezwaren van de indiener, waarbij wordt aangegeven of er strijdigheid is met Gods Woord of de KO, dan wel waarom deze bezwaren zo klemmend zijn, dat herziening noodzakelijk is. (K.O. art 31, 33).
 - c. een duidelijke formulering van de uitspraak welke de indiener van de synode verlangt.
6. Een revisieverzoek, dat aan de onder 4. genoemde criteria voldoet, zal door de samenroepende kerk na overleg met de deputaten voorbereiding volgende synode, naar alle afgevaardigden en kerkenraden worden gezonden, uiterlijk drie weken voor aanvang van de synode.
7. Elk revisieverzoek wordt – onafhankelijk van het onder punt 5. genoemde - door de generale synode zelf beoordeeld op ontvankelijkheid.
8. De generale synode zal binnen twee weken na behandeling van het revisieverzoek op ordelijke wijze van haar besluit kennis geven aan de indiener van het revisieverzoek.
9. In gevallen waarin deze regeling niet voorziet beslist de synode.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 13 oktober 2012.

Namens de Generale Synode,
Ds. S. de Marie, preses
H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba
C.A. Teunis, tweede scriba

R.04. Instructie Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zien er op toe dat alle partijen handelen in overeenstemming met het door de synode vastgestelde Statuut voor de Opleiding.
2. Zij zien er op toe dat er structureel opleiding plaatsvindt door het College van Opleiding.
3. Zij informeren de kerken over de mogelijkheden van de opleiding. Op deze wijze zullen zij broeders stimuleren de studie theologie te volgen en broeders die zulks van zins zijn, nader adviseren.
4. Zoveel als in hun vermogen ligt ondersteunen zij het College van Opleiding in hun werkzaamheden.
5. Zij bespreken met het College van Opleiding elk half jaar het studieprogramma en de studievoortgang van de studenten aan de hand van het halfjaarlijks rapport van de opleider betreffende de planning van de onderwijsmomenten, de leerstof en het jaarlijks af te nemen examen.
6. Zij brengen aan iedere synode omtrent het sub 4 genoemde rapport uit, de rapportage over de studievoortgang van de studenten geschiedt vertrouwelijk.
7. Zij voeren tenminste eenmaal per jaar een voortgangsgesprek met de opleider.
8. Zij voeren tenminste eenmaal per jaar een voortgangsgesprek met elke docent en opleidingsmedewerker.
9. Zij hebben de bevoegdheid om, in overleg met de opleider, het geven van onderwijs bij te wonen.
10. Zij hebben de bevoegdheid om, op voordracht van de opleider, één of meer overige medewerkers te benoemen en een daarbij passende vergoeding toe te kennen.
11. Zij bezoeken tenminste eenmaal per jaar de studenten om met name over hun motivatie en confessionele trouw te spreken.
12. Zij staan met raad en daad terzijde de broeders die de studie theologie of een, nader te bepalen, opleiding in de klassieke talen volgen, en indien nodig hebben zij daarover contact met de opleider en kerkenra(a)d(en) van de broeders.
13. Zij zijn gerechtigd tot het doen van een verzoek aan de samenroepende kerk van de eerstkomende generale synode om een bijzondere of vervroegde Generale Synode bijeen te roepen indien de voortgang van de Opleiding dat noodzakelijk maakt of indien een opleider benoemd moet worden in de tijd gelegen tussen twee generale synodes.
14. Zij ondersteunen de opleider bij de opbouw van de bibliotheek en dragen zorg voor de instandhouding van de bibliotheek en plegen daartoe overleg met de opleider.
15. Zij zullen per jaar verantwoording afleggen over het beheer van de hun ter beschikking staande financiële middelen. De penningmeester van het deputaatschap zal daartoe jaarlijks zijn boeken laten controleren door een classis die hiervoor door de synode is aangewezen. Vier maanden voor aanvang van de eerstkomende synode zal het deputaatschap een financiële begroting en de verantwoording van de financiële middelen zoals deze zijn goedgekeurd door de controlerende classis, aan de roepende kerk doen toekomen.
16. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode

doen toekomen.

17. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 13 oktober 2012.

Namens de Generale Synode,

Ds. S. de Marie, preses

H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba

C.A. Teunis, tweede scriba

R.05. Instructie medewerkers aan de Opleiding tot de Dienst des Woords

Aan de leden van het College van Opleiding en overige medewerkers is opgedragen:

Alle medewerkers aan de Opleiding

Alle medewerkers zijn lid van één van De Gereformeerde Kerken in volle rechten en houden zich in leer en leven aan de Heilige Schrift, de zes belijdenisgeschriften van de kerken en de door de kerken aangenomen kerkorde.

Zij handelen in overeenstemming met het door de synode vastgestelde Statuut van de Opleiding.

De opleider

De opleider verplicht zich om de navolgende werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de Opleiding:

1. Het inrichten van de opleiding en de daarbij behorende studiegids.
2. Het aansturen van de docenten, opleidingsmedewerker en overige medewerkers.
3. Het aansturen van de bibliothecaris voor de bibliotheek van de Opleiding.
4. Het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten waarbij de opleider bevoegd is om in alle vakken te doceren.
5. Alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding met uitzondering van de taken die bij de kerken of deputaten liggen. Het minimaal tweemaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met Deputaten.
6. Het minimaal eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met elke docent en opleidingsmedewerker.
7. Het toestaan dat Deputaten het onderwijs kunnen bijwonen en er volledig aan meewerken om inzicht te geven aan de werkzaamheden en voorbereidingen die door de onderwijsgevende worden uitgevoerd in het kader van de opleiding.
8. Klachten behoren met redenen omkleed kenbaar gemaakt te worden aan Deputaten.

De docent

De docent verplicht zich om onder leiding van de opleider de navolgende werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de Opleiding:

1. Het mede inrichten van de opleiding en de daarbij behorende studiegids in samenwerking met de opleider.
2. Alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding met uitzondering van de taken die bij de kerken of deputaten liggen.
3. Het minimaal eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de opleider.
4. Het minimaal eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de opleider en deputaten tezamen.
5. Het toestaan aan deputaten om het onderwijs bij te wonen; eraan meewerken om de deputaten een goed inzicht te geven in de werkzaamheden en voorbereidingen van de docent.
6. Klachten dienen met redenen omkleed kenbaar gemaakt te worden aan de opleider.

Docent br. T.L. Bruinius

Zijn taak is het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten in de navolgende vakken:

1. Kerkgeschiedenis;

2. Symboliek;
3. Poimeniek;
4. Catechese;
5. Vakken die door de opleider worden aangegeven.

Docent br. A. van Egmond

Zijn taak is het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten in de navolgende vakken:

1. Kerkrecht;
2. Mentor catechesestage;
3. Vakken die door de opleider worden aangegeven.

Docent Dr. P. van Gorp

Zijn taak is het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten in de navolgende vakken:

1. Historia Revelationis Oude Testament;
2. Exegese Oude Testament;
3. Exegese Nieuwe Testament;
4. Homiletiek;
5. Apologetiek, Evangelistiek en Missiologie;
6. Vakken die door de opleider worden aangegeven.

Overige medewerker

De overige medewerker heeft tot taak om onder leiding van de opleider de werkzaamheden te verrichten die passen bij de functie welke met hem of haar is overeengekomen.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 13 oktober 2012.

Namens de Generale Synode,

Ds. S. de Marie, preses

H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba

C.A. Teunis, tweede scriba

R.06. Instructie College van Opleiding

Aan het College is opgedragen:

1. Het College van Opleiding heeft tot taak broeders die zich voorbereiden op het ambt van dienaar des Woords te begeleiden en op te leiden tot gereformeerde dienaren des Woords; via deze weg dienen zij ook de handhaving van de gereformeerde leer in de kerken, welke in alle delen overeenstemt met De Schrift, de zes belijdenisgeschriften van de kerken en de door de kerken aangenomen kerkenorde.
2. Het College richt het onderwijs in zoals de Generale Synode van Hasselt 2011 heeft besloten, overeenkomstig het Statuut van de Opleiding. Daarbij heeft zij het onderwijs tijdens de Masterfase geheel in eigen beheer en tracht zij zoveel mogelijk zelf het onderwijs tijdens de Bachelorfase te verzorgen. Bij het gebruikmaken van contractonderwijs elders, beziet zij in hoeverre hierbij begeleiding en aanvulling wenselijk of noodzakelijk is.
3. Het College stelt daartoe elk halfjaar een specifiek jaarplan op voor de volgende fasen:
 - a. De bachelorfase, met een normtijd van 3 jaren;
 - b. De masterfase, met een normtijd van 2 jaren;
4. In elk specifiek jaarplan worden aangegeven:
 - a. De leerdoelen;
 - b. De frequentie van de contacturen;
 - c. De leerstof en de studielast;
 - d. De datum c.q. data van de examens met de daarbij behorende examenstof.

5. Het College laat eenmaal per studiejaar de studenten een presentatie leveren over een door het College opgegeven onderwerp. Het doel van de presentatie is om hun vorderingen in de studie en hun gereformeerde confessionele betrouwbaarheid te beoordelen. Het College organiseert de presentaties in een voor kerkleden toegankelijke bijeenkomst. In het jaar dat de Generale Synode bijeenkomt zullen de presentaties tijdens een openbare synodevergadering worden gehouden. Het College beoordeelt de presentaties in een besloten vergadering van het College.
6. Het College van Opleiding stelt zich steeds op de hoogte van de persoonlijke situatie van de betreffende studenten, de voortgang van hun studie en de eventuele problemen die de studenten in hun studie en/of in hun persoonlijke voorbereiding op het ambt van dienaar des Woords ervaren.
7. De opleider is voorzitter van het College van Opleiding en belast met het coördineren van het onderwijs.
8. Het College van Opleiding doet desgewenst een voordracht tot benoeming van een opleider en van docenten aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.
9. Het College van Opleiding bepaalt welke aanschaffingen voor de eigen bibliotheek wenselijk zijn. De opleider stuurt daarbij de bibliothecaris aan.
10. Het College van Opleiding adviseert de deputaten inzake de wenselijkheid van extra onderwijs in de oude talen nu de reguliere vooropleiding oude talen is beëindigd.
11. Het College van Opleiding rapporteert tweemaal per jaar aan de Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 13 oktober 2012.

Namens de Generale Synode,
Ds. S. de Marie, preses
H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba
C.A. Teunis, tweede scriba

R.07. Instructie Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken (DBBK)

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen de vastgestelde 'Regels voor het beoefenen van Zusterkerkrelaties' t.a.v. de Liberated Reformed Church at Abbotsford (Canada) inhoud geven in goed overleg met de kerkenraad van Abbotsford.
2. Zij zullen, uitgaande van de hartelijke bereidheid de kerkelijke eenheid te zoeken met allen, die op de grondslag van Schrift, de drie Formulieren van eenheid, en Dordtse kerkorde willen leven, contact zoeken, c.q. contact onderhouden met die kerken in het buitenland die met de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland, zoals bijeen op de GS Leeuwarden-1990, in correspondentie staan (zoals genoemd onderpunt 4).
3. Het doel van deze contacten is om de wettigheid van de recente vrijmaking en van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland aan deze kerken over te brengen en hen te verzoeken deze wettigheid te erkennen als voortvloeiende uit de gehoorzaamheid aan Gods Woord en de binding aan de belijdenis van de kerk en de Dordtse kerkorde van De Gereformeerde Kerken.
4. Zij zullen contacten onderhouden, blijven zoeken, of zo mogelijk intensiveren met de volgende kerken omdat God ons roept tot eenheid op grond van Schrift en belijdenis: de Free Reformed Churches of Australia (FRCA), die Vrye Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (VGKSA, Zuid-Afrika), de Korean Presbyterian Churches (KPC, Korea), de Gereja Gereja

Reformasi di Indonesia N.T.T. (GGRI, Indonesië), de Evangelical Presbyterian Church (EPC, Ierland), de Free Church of Scotland (FCS), de Free Church of Scotland (Continuing), Reformed Presbyterian Church of Ireland (RPCI), de Free Reformed Churches of the Philippines (FRCP, Filippijnen) en de Reformed Churches in the United States (RCUS, Verenigde Staten).

5. De contacten onder 4 bedoeld, zullen als beëindigd beschouwd worden wanneer er na een rappel, binnen een half jaar geen enkele reactie van de desbetreffende kerken komt, dan wel wanneer er een negatieve reactie komt in de vorm van een afwijzing. In dat laatste geval zal er nog wel een antwoord op deze reactie worden gegeven, maar dan zal alleen verder contact onderhouden worden als daar door de andere om gevraagd wordt.
6. Zij zullen in het contact met de onder punt 4 genoemde kerken deze blijven waarschuwen op grond van Gods Woord dat het contact dat die kerken wensen te behouden met de GKv, niet verenigbaar is met contact met De Gereformeerde Kerken.
7. Zij zullen een grondige studie verrichten naar de Westminster Confessie (in samenhang met de Westminster catechismus), met name m.b.t. de Schriftuurlijkheid van de kerkvisie en de verbondsvisie in deze geschriften.
8. Zij krijgen m.b.t. de Australische kerken de opdracht om na kennis genomen te hebben van de besluiten van de Synode 2012 te Armadale:
 - a. contact te onderhouden met de FRCA en de FRCA te helpen en te ondersteunen om een oordeel over de GKv te vormen dat is naar Schrift en belijdenis;
 - b. de FRCA te dienen met toelichting bij de gronden voor en achtergronden van de zusterkerkrelatie van DGK met LRC Abbotsford;
 - c. richting de RFCA teleurstelling uit te spreken dat zij DGK nog steeds niet heeft aanvaard als wettige voortzetting van de kerk van Christus in Nederland;
 - d. voorlichting te geven over de scheuringen die hebben geleid tot de vorming van het voorlopig kerkverband;
 - e. Zij zullen daarbij gebruik maken van Engelstalige versies van de correspondentie van de kerken met de GKv;
 - f. zij zullen zonodig onterechte beschuldigingen van anderen aan het adres van de kerken weerleggen;
 - g. zij zullen pas nieuwe pogingen ondernemen om eventueel met de FRCA een zusterkerkrelatie aan te gaan wanneer de FCRA de banden met de GKv verbreekt;
 - h. zij zullen eventuele ontwikkelingen in de FRCA nauwkeurig blijven volgen.
9. Zij zullen ten aanzien van de Canadian Reformed Churches (CanRC, Canada en Ver. Staten) het volgende doen:
 - a. richting de CanRC niet alleen haar diepe teleurstelling uitspreken over de genomen besluiten richting de GKv en DGK, maar ook haar grote bezorgdheid inzake het ernstige tekort aan Schriftuurlijk onderscheidingsvermogen binnen de CanRC zelf; de CanRC oproepen om van haar verkeerde beoordelingen terug te komen, op te komen voor het recht en de eer van de Heer der Kerk en te verwerpen alles wat tegen Gods Woord ingaat;
 - b. daarbij gebruik maken van Engelstalige versies van de correspondentie van de kerken met de GKv;
 - c. zonodig onterechte beschuldigingen van anderen aan het adres van de kerken weerleggen;
 - d. pas nieuwe pogingen ondernemen om met de CanRC een zusterkerkrelatie aan te gaan wanneer de beschuldiging aan het adres van De Gereformeerde Kerk van scheurmakerij wordt teruggenomen;
 - e. bij contact de bezwaren van LRC Abbotsford m.b.t. de kerkelijke eenheid van CanRC met diverse kerkgenootschappen en de praktijk van open avondmaalstafel aan de orde stellen;
 - f. eventuele ontwikkelingen in de CanRC blijven volgen.
10. Zij zullen ten aanzien van de Vrye Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (VGKSA, Zuid-Afrika) eenzelfde benadering volgen als onder 9. uiteengezet is t.a.v. de CanRC uitgezonderd 9 d. en

diligent te zijn met betrekking tot gesprekken met Zuid-Afrikaanse deputaten.

11. Zij zullen in hun contacten o.a. gebruik maken van Engelstalige documenten waarin de gronden voor de Vrijmaking 2003 en de wettigheid van De Gereformeerde Kerken in Nederland worden uiteengezet, en waarin dient uit te komen dat De Gereformeerde Kerken zoals bijeen in Emmen 2009, de begeerte hebben de eenheid te onderhouden met de bovengenoemde zusterkerken. Daarin zal gebruik gemaakt worden van vertalingen van de synodebesluiten van GS Mariënborg 2005, GS Zwolle 2007, GS Emmen 2009, en GS Hasselt 2011 aangaande oude synodebesluiten 1993-2003. Zonodig kan tevens nog gebruik gemaakt worden van één of meerdere van de volgende documenten:
 - a. de brochure 'Do not take Words away from this Book of Prophecy' (verweerschrift tegen de GKv brochure 'Not beyond what is written' en antwoord op het appel van de GKv d.d. 2006),
 - b. 'Deed of Liberation or Return' (Akte van Vrijmaking of Wederkeer) d.d. september 2003,
 - c. de brochure 'Let us repent' (Laten wij ons bekeren) d.d. februari 2003,
 - d. de 'Call to Reformation' d.d. februari 2003.
12. Zij zullen, indien gewenst, de buitenlandse zusterkerken dienen met nadere toelichting op de ontwikkelingen binnen de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt).
13. Zij zullen waar wenselijk en mogelijk in deze contacten mondeling een nadere toelichting geven, zo nodig in een gezamenlijke vergadering met afgevaardigden van de betrokken kerken.
14. Zij zullen antwoorden op reacties van de kant van buitenlandse kerken die betrekking hebben op de zusterkerkrelatie met onze kerken. Zij zullen kerkleden die tijdelijk in het buitenland verblijven, op hun verzoek dienen met adviezen m.b.t. kerkgang en deelname aan het kerkelijk leven ter plaatse.
15. Zij stellen aan het begin van hun activiteiten een concept-begroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij Deputaten Financieel Beheer.
16. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel Beheer.
17. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
18. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 29 september 2012.

Namens de Generale Synode,
Ds. S. de Marie, preses
H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba
C.A. Teunis, tweede scriba

R.08. Instructie Deputaten Financieel Beheer

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen zorg dragen voor het beheer van de onder hun verantwoording komende gelden. Zij zullen van de inkomsten en uitgaven een nauwkeurige administratie bijhouden. Zij zullen alle geldelijke fondsen binnen het kerkverband beheren. Alleen het Deputaatschap Opleiding tot de Dienst des Woord zal zelf zijn gelden ontvangen uit de kerken en deze gelden ook zelf beheren.
2. Zij zullen jaarlijks de hoogte van het quotum omgeslagen per ziel, dat door de classis is vastgesteld, kenbaar maken aan de kerken. In dit schrijven worden de kerken ook gevraagd hun geldelijk bijdrage te storten op de daarvoor ingerichte bankrekening van Deputaten Financieel Beheer. De kerken geven jaarlijks per 1 januari hun ledental aan de deputaten door. Deze opgave dient voor 15 januari schriftelijk aan de deputaten te worden gemeld.
3. Zij zijn bevoegd om de uitgaven die gedaan zijn/worden door de onderscheiden deputaatschappen te vergoeden. Van alle deputaatschappen ontvangen zij zo snel mogelijk na aanvang van hun werkzaamheden een begroting, met uitzondering van het deputaatschap Opleiding tot de Dienst des Woords en het Deputaatschap Ad artikel 19 KO. Deputaten kunnen bij gerede twijfel in overleg gaan met het betreffende deputaatschap over de hoogte van de door hen ingediende begroting. Dat geldt ook als ingediende declaraties (te) veel afwijken t.a.v. de ingediende begroting.
4. Zij zullen ervoor zorg dragen dat alle ingediende declaraties/rekeningen van een handtekening van de voorzitter en van de secretaris van het deputaatschap zullen worden voorzien.
5. De deputaten zullen jaarlijks een begroting maken over alle eventuele kosten van het kerkverband en komen tot een quotum voorstel. Zij zullen in de september vergadering van de aangewezen classis hun quotum voorstel indienen. In de jaarlijkse classisvergadering van september of in de classisvergadering van december wordt het quotum voorstel van de deputaten besproken en vastgesteld. De aangewezen classis bevestigt schriftelijk aan Deputaten Financieel Beheer hun akkoordverklaring als ook aan de andere classis.
6. Jaarlijks zal de administratie van Deputaten Financieel Beheer worden gecontroleerd. De controle zal plaatsvinden door de aangewezen classis en zal jaarlijks per classis rouleren. De classis zal schriftelijk verslag doen van haar bevindingen voor aanvang van de eerstvolgende Generale Synode, met een voorstel inzake het verlenen van décharge. Dit verslag zal door de classis aan de samenroepende kerk worden toegezonden.
7. Eens per drie jaren zal de synode voor de komende drie jaren de classis aanwijzen welke zorg draagt voor de controle van de administratie en het vaststellen van de quota.
8. Deputaten Financieel Beheer dragen zorg voor een of meer overeenkomsten om het ouderdoms-, weduwen-, en wezenpensioen van predikanten te verzekeren bij een geschikte verzekeringsmaatschappij, zodat de kerken die een predikant hebben beroepen voor dat deel kunnen voldoen aan artikel 13 KO. Deputaten richten voorts een 'Reservefonds t.b.v. emeritering' op en beheren dat fonds. Dit fonds zal het karakter hebben van een 'onderlinge steunverlening met een geringe kapitaalvorming'. Het kapitaal is nodig om een buffer te hebben voor het betalen van zgn. inhaalpremies die kerken verschuldigd kunnen zijn voor hun predikanten die een pensioen en/of AOW-gat hebben opgelopen. De Deputaten stellen een quotum vast voor dit reservefonds, en dragen zorg voor de inning van dit quotum. Voorts adviseren zij de plaatselijke kerk over de betreffende overeenkomsten en het genoemde reservefonds, zodra deze een predikant wenst te beroepen.
9. De quaestor en secundus-quaestor van een synode vallen onder de verantwoording van Deputaten Financieel Beheer. De quaestor c.q. de secundus-quaestor draagt zorg voor de uitbetaling van de ingediende declaraties/rekeningen. De declaraties en rekeningen van de synode zijn voorzien van de

handtekeningen van twee leden van het moderamen.

10. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
11. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 13 oktober 2012.

Namens de Generale Synode,
Ds. S. de Marie, preses
H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba
C.A. Teunis, tweede scriba

R.09. Instructie Deputaten Adresvoering, Contacten Overheid en Binnenlandse Betrekkingen (DACOBB)

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen zich bij de daarvoor in aanmerking komende overheidsorganen en de nodige van de overheid uitgaande instellingen bekend maken en de plaatselijke kerken op hun verzoek daarbij assisteren.
2. Zij zullen fungeren als officieel adres van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland (postale aanduiding "hersteld") voor overheid, andere kerkgenootschappen en landelijke instellingen en in het algemeen wanneer de kerken gezamenlijk worden aangesproken of aangeschreven.
3. Zij zullen stukken die van de overheid en overige kerkgenootschappen bij hen binnenkomen en bestemd zijn voor de kerken of anderszins van belang zijn voor de kerken onder de aandacht van de kerken brengen.
4. Zij zullen op vragen van de overheid en overige kerkgenootschappen over bepaalde zaken antwoord geven, voorzover de kerken zich na 2005 over deze en dergelijke zaken in generale synoden hebben uitgesproken. Dit alles in overeenstemming met het gevoel van de kerken. Zij zullen zowel de bedoelde vragen als de door deputaten gegeven antwoorden ter kennisgeving aan de kerken doen toekomen.
5. Zij zullen reageren op wetgeving die door de overheid wordt voorbereid evenals op door de overheid aangekondigde of reeds genomen maatregelen, indien dit van belang is voor de onbelemmerde voortgang c.q. de wettige bescherming van de dienst van de kerk (artikel 27 KO) en indien niet op het bijeenkomen van de Generale Synode gewacht kan worden; van de reacties dienen deputaten de kerken in kennis te stellen.
6. Zij zullen reageren op zaken die door de overige kerken ons bekend worden gemaakt indien dit van belang is voor de onbelemmerde voortgang c.q. de wettige bescherming van de dienst van de kerk en het kerkelijke zaken betreft, indien niet op het bijeenkomen van de Generale Synode gewacht kan worden; van de reacties dienen deputaten de kerken in kennis te stellen.
7. Zij zullen de kerken informeren over nieuw tot stand gekomen wetgeving en andere maatregelen van de rijksoverheid die voor de kerken consequenties hebben, en over rechterlijke uitspraken die voor het functioneren van de kerken overal in het land van belang zijn.

8. Zij zullen gelukwensen of betuigingen van deelneming bij vreugde of rouw, overbrengen en de vertegenwoordiging van de kerken op koninklijke recepties voorbereiden en uitvoeren behalve wanneer de Generale Synode bijeen is.
9. Zij zullen op uitnodiging van de overheid de kerken vertegenwoordigen bij officiële plechtigheden met een vorstelijk of nationaal karakter, met dien verstande dat geen uitnodiging aanvaard kan worden tot het bijwonen van religieuze samenkomsten en andere plechtigheden die in strijd komen met het Woord van de Here en de op dat Woord gegronde belijdenis van de kerken.
10. Zij zullen in het algemeen de ontvangst van hun toegezonden stukken aan de afzender(s) bevestigen.
11. Zij zullen ingeval zij menen, dat bepaalde hun niet regarderende stukken van betekenis kunnen zijn voor de kerken of voor een ander generaal deputaatschap, de afzender(s) daarheen verwijzen.
12. Zij zullen het adressenbestand van de kerken en van de overige kerkgenootschappen up-to-date houden.
13. Zij zullen ontwikkelingen in andere kerkverbanden nauwlettend volgen. Zij zullen, wanneer zich tekenen voordoen, waaruit blijkt dat er sprake is van trouw aan Schrift en belijdenis (drie formulieren van enigheid) en samenleven volgens de Gereformeerde Kerkorde, daartoe oriënterende gesprekken houden met een gemeente of kerkverband om zich over deze tekenen nader te laten informeren.
14. Zij zullen desgevraagd de correspondentie toelichten, die de Generale Synode heeft gezonden aan gemeenten buiten het kerkverband.
15. Zij zullen enkele of gegroepeerde al dan niet reeds vrijgemaakte verontruste kerkleden van de GKv of andere kerkgenootschappen verwijzen naar de kerkenraad van de dichtstbijzijnde kerk.
16. Zij zullen desgevraagd adviezen verlenen aan de plaatselijke kerken bij het aangaan van gesprekken met de onder 15 genoemde personen.
17. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij de Deputaten Financieel Beheer.
18. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel Beheer.
19. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk doen toekomen.
20. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-formaat op CD-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 13 oktober 2012.

Namens de Generale Synode,
Ds. S. de Marie, preses
H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba
C.A. Teunis, tweede scriba

R.10. Instructie Deputaten Curatoren van het landelijk Gereformeerd Kerkblad DE BAZUIN en de landelijke websites

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen de uitgave en ontvangst van het landelijk Gereformeerd Kerkblad DE BAZUIN in de kerken bevorderen in overleg met en met inschakeling van de redactie en medewerkers.
2. Zij zullen toezien op het naleven van de Regelingen Kerkblad en het Redactiestatuut Landelijk Kerkblad van De Gereformeerde Kerken in Nederland, beide zoals vastgesteld door de Generale Synode te Mariënberg 2005.
3. Zij zijn verantwoordelijk voor de Schriftuurlijke koers van DE BAZUIN en de websites, binnen het kader van artikel 30 van de kerkorde.
4. Zij zullen de leden van de redactie schriftelijk aanstellen en een rooster van aftreden van de redactie opstellen.
5. Zij zullen aan de redactie medewerkers toevoegen met bijzondere taken, te weten:
 - a. leden van de eindredactie door wie het blad persklaar gemaakt wordt;
 - b. een administrateur;
 - c. een medewerker voor de financiële administratie;
 - d. een redactiesecretaris;
 - e. een webmaster.
6. Zij zullen tenminste eenmaal per jaar met de redactie vergaderen om het beleid te bespreken.
7. Zij zullen minimaal vier maal per jaar de boekhouding van de penningmeester beoordelen en de penningmeester ondersteunen waar dit wenselijk is.
8. Zij zullen minimaal twee maal per jaar een financieel overzicht en een begroting opstellen en dit met Deputaten Financieel Beheer bespreken. Ook zullen zij in overleg met deze deputaten de financiële rapportage ten behoeve van de synode opstellen.
9. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
10. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de generale synode.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 13 oktober 2012.

Namens de Generale Synode,
Ds. S. de Marie, preses
H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba
C.A. Teunis, tweede scriba

R.11. Instructie Deputaten Onderzoek Herziene Staten Vertaling (DHSV)

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen nauwkeurig onderzoek doen naar de Schriftuurlijke betrouwbaarheid en de bruikbaarheid van de “Bijbel in de herziening van de Statenvertaling” (afgekort HSV), uitgegeven op last van de Stichting Herziening Statenvertaling, uitgaande van het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond, voor De Gereformeerde Kerken. Bij de beoordeling zal steeds de betrouwbaarheid voorop staan, de leesbaarheid komt dan op de tweede plaats.
2. Zij zullen de volgende synodevergadering dienen met een voorstel waarin beargumenteerd zal worden of de Herziene Statenvertaling in zijn volledige versie aanvaardbaar is voor kerkelijk gebruik.
3. In geval zij zullen voorstellen de HSV te aanvaarden voor kerkelijk gebruik, zullen zij:
 - a. voorstellen doen over het traject dat tot volledige invoering moet leiden;
 - b. voorstellen doen over het al dan niet toepassen van de HSV in het Gereformeerd Kerkboek in plaats van de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap 1951;
 - c. aangeven hoe dan kerkelijk om te gaan met de NBG 1951 uitgave en de Statenvertaling.
4. Zij zullen zoveel mogelijk bij het uitvoeren van hun opdracht advies inwinnen van deskundigen op het gebied van grondtalen, bij voorkeur uit de kerken zelf, maar zonodig eventueel ook extern.
5. Zij zullen bij hun onderzoek kennisnemen van publicaties m.b.t. de HSV voorzover deze dienstig zijn bij hun onderzoek. Daarbij hoort ook de kritiek van de Gereformeerde Bijbelstichting.
6. Zij zullen contact hebben met de Stichting Herziening Statenvertaling en werkbijeenkomsten en andere bijeenkomsten van deze stichting bijwonen, voor zover dat dienstig is voor het onderzoek en zulks met inachtneming van de overige artikelen van de instructie.
7. Zij zullen daarnaast een vervolgonderzoek doen naar de leesbaarheid van de HSV, zowel m.b.t. het gebruik in de erediensten en officiële bijeenkomsten als m.b.t. het Bijbellesen in gezinnen en op verenigingen.
8. Bij hun selectie van Schriftgedeelten uit de HSV zullen zij met name ook moeilijk leesbare gedeelten van de NBG 51 vertaling, beoordelen. Daarvoor zullen zij in dat geval onder kerkleden deze leesbaarheid breed toetsen.
9. Zij zullen regelmatig de kerkenraden en kerkleden oproepen en stimuleren zich te verdiepen in de HSV door het gebruik van de HSV in gezinnen en verenigingen aan te bevelen en kritische opmerkingen inzake de leesbaarheid en de betrouwbaarheid naar de deputaten te zenden.
10. Zij zullen opnieuw de kerkenraden bevragen op hun oordeel of de HSV aanvaardbaar is voor kerkelijk gebruik, en hen verzoeken om ook de kerkleden de gelegenheid te geven zich hierover uit te spreken. Hiertoe zullen zij de kerkenraden tijdig aanschrijven, en er zo nodig aan herinneren.
11. Zij zullen de uit hun onderzoek naar voren gekomen kritische opmerkingen m.b.t. de inhoud van de HSV blijven richten aan de Stichting Herziening Statenvertaling. Voorts zullen zij bij de eerstvolgende druk nagaan in hoeverre de stichting rekening heeft gehouden met deze opmerkingen.
12. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij de Deputaten Financieel Beheer.
13. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel beheer.

14. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.
15. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 13 oktober 2012.

Namens de Generale Synode,
Ds. S. de Marie, preses
H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba
C.A. Teunis, tweede scriba

R.12. Instructie Deputaten Ad artikel 49 KO

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen de classes bijstaan in alle gevallen waarbij de kerkorde dit voorschrijft, en op verzoek van de classes bij bijzondere moeilijkheden. Zo zullen zij hulp bieden bij situaties als: het ontslag van een predikant van zijn verbintenis aan een gemeente en ontheffing uit het ambt (art. 14, 15 KO), bij de toelating van predikanten uit andere kerken, bij de toelating van afgezette predikanten en moedwillige verlating van predikanten uit de gemeenten. De adviezen aan een classis behoren gegeven te worden voordat de leden van de classis hun stem uitbrengen. Bij een conflict tussen het oordeel van de classis en de deputaten zal de Generale Synode daarover een besluit nemen.
2. Zij, of enkelen van hen, zullen toezicht houden op het peremptoir examen van aanstaande predikanten. Zij kunnen vragen stellen tijdens het peremptoir examen aan de kandidaat. Zij zullen mede beraadslagen en adviseren. De adviezen aan de classis behoren gegeven te worden voordat de leden van de classis hun stem uitbrengen. De classis besluit over het toelaten van de kandidaat tot de bediening van het Woord en de heilige sacramenten. Bij een conflict tussen het oordeel van de classis en de deputaten zal de Generale Synode daarover een besluit nemen.
3. Zij zullen de tijdelijke wijzigingen in de KO die naar het besluit van de GS Mariëenberg 2005 zijn genomen, controleren op hun uitvoerbaarheid en werkzaamheid voorzover deze nog van kracht zijn. Zij zullen bij de samenroepende kerk van de eerstvolgende Generale Synode zo nodig een verzoek indienen om die artikelen van de KO die tijdelijk gewijzigd zijn opnieuw te bezien en – indien dit nodig is - te herformuleren.
4. Wanneer bepaalde zaken niet kunnen wachten tot de eerstvolgende Generale Synode omdat ze zeer complex zijn of grote moeite oproepen in de kerken, of omdat omstandigheden in het kerkverband wijzigingen in de aanpassingen van de KO vereisen, zullen zij bij de samenroepende kerk van de eerstvolgende Generale Synode een verzoek indienen om een vervroegde Generale Synode bijeen te roepen.
5. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij de Deputaten Financieel Beheer.
6. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel beheer.
7. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen. Dit na toestemming van

Deputaten Voorbereiding Volgende Generale Synode.

8. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 29 september 2012.

Namens de Generale Synode,
Ds. S. de Marie, preses
H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba
C.A. Teunis, tweede scriba

R.13. Instructie Archivaris Synodearchief van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Aan de archivaris is opgedragen:

1. Hij beheert in opdracht van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken de documentatiestukken van de gehouden landelijke vergaderingen en synoden met ingang van de vrijmaking in 2003.
2. Hij draagt zorg voor een geordend overzicht van de stukken in een door hemzelf ingerichte archiefkast c.q. archiefruimte. Dit betreft zowel de aangeleverde stukken op papier als wel in digitale vorm op CD of DVD.
3. Hij zal er zorg voor dragen dat er na afloop van elke synode een getekend exemplaar van de Acta en drie exemplaren van de vertrouwelijke Acta (waarvan één getekend) aan het archief zullen worden toegevoegd.
4. Hij deelt het archief met zijn stukken zodanig in, dat alle stukken optimaal toegankelijk worden gemaakt. Hij kan gebruik maken van de bijlagen die bij deze instructie worden toegevoegd n.l.: Archiefschema (bijlage 1) en Trefwoordenregister (bijlage 2).
5. Hij zal een postboek bijhouden waaruit na te gaan is of het archief compleet is.
6. Hij neemt na afloop van de synode de stukken, die daarvoor in aanmerking komen, over van de scriba's 1 en 2 en overige functionarissen en bergt deze stukken in het archief op.
7. Hij bewaart alle vertrouwelijke informatie en staat voor alle vertrouwelijke informatie onder de belofte van strikte geheimhouding.
8. Het raadplegen van niet vertrouwelijke stukken kan geschieden en het uitlenen van die stukken kan dan plaatsvinden na verkregen toestemming van de archiefvoerende kerk. Het uitlenen geschiedt tegen een ontvangstbewijs en wordt door hem geregistreerd.
9. Het raadplegen van vertrouwelijke stukken kan en mag pas plaatsvinden nadat de archivaris overlegd heeft met Deputaten Voorbereiding Volgende Synode. Zij zullen de archivaris binnen veertien dagen nadat de aanvraag is binnengekomen bij de deputaten hem voorzien van een schriftelijk ondertekend antwoord (in tweevoud), dat door de archivaris zal worden overhandigd aan het verzoekend kerklid. In deze brief zullen deputaten bij een negatief antwoord de reden aangeven.
10. Wanneer Deputaten Voorbereiding Volgende Synode toestemming geven voor het inzien van vertrouwelijke stukken zal de archivaris het verzoekend kerklid wijzen op de strikte vertrouwelijkheid. De archivaris zal een kopie aan het verzoekend kerklid overhandigen, welke hij binnen veertien dagen moet retourneren aan de archivaris.

11. Hij zal een lijst bijhouden waarin de uitgifte (gedateerd) is geregistreerd van alle vertrouwelijke stukken.
12. Hij draagt zorg dat de scriba van de archiefvoerende kerk (Zwolle) als tweede sleutel gemachtigde, zijn taak in voorkomende gevallen kan uitvoeren.
13. Hij maakt een lijst op van alle voor vernietiging in aanmerking komende stukken en vernietigt deze stukken na verkregen toestemming van de laatst voorafgaande Generale Synode.
14. De onkosten die de archivaris voor zijn werk maakt, kunnen door hem worden gedeclareerd bij het deputaatschap Financieel Beheer. Hij zal hiervoor een conceptbegroting opstellen en deze aan Deputaten Financieel Beheer overhandigen.
15. Hij zal er zorg voor dragen dat elk jaar het archief gecontroleerd zal worden door een van te voren aangewezen kerk, welke op bijgevoegde lijst (bijlage 1) staat aangegeven.
16. Het mandaat van de archivaris wordt stilzwijgend verlengd, tenzij hij ontheffing van zijn arbeid vraagt of de Generale Synode de aanwijzing van een andere archivaris noodzakelijk acht. Is er onverhoopt sprake van wanbeheer, dan kan hij met onmiddellijke ingang worden ontslagen van zijn functie.
17. Hij zal van zijn werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
18. Hij zal zijn archief m.b.t. zijn eigen werkzaamheden zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar archiveren in het archief van de Generale Synode.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 13 oktober 2012.

Namens de Generale Synode,
Ds. S. de Marie, preses
H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba
C.A. Teunis, tweede scriba

R.14. Instructie Deputaten Liturgische Voorzieningen (DLV)

Aan deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen blijvend acht geven op de behoefte in de kerken aan nieuwe exemplaren van het Gereformeerde Kerkboek en zich blijven vergewissen van de beschikbaarheid ervan; zonodig nemen zij maatregelen die de beschikbaarheid ervan bevorderen.
2. Zij zullen de kerken dienen met het beschikbaar stellen van voldoende catechismuspreken en preken die bestemd zijn voor bijzondere gelegenheden als gedenkdagen van heilsfeiten, bid- en dankstonen, en voor de voorbereiding voor de viering van het Heilig Avondmaal. Zij zullen de behoefte hieraan van tijd tot tijd blijven peilen.
3. Zij zullen t.a.v. de eventueel te lezen preken twee lijsten met namen van predikanten aanleggen en beheren:
 - a. Lijst 1:
Predikanten en professoren die over leden zijn in de periode van de vrijmaking van 1944 en die van 2003 en die tijdens hun leven geen verkeerde kerkelijke keus hebben gemaakt, overeenkomstig het advies van de Generale Synode van Mariëenberg, acta artikel 23, besluit 7.3.
 - b. Lijst 2:
Predikanten die tijdens hun leven de zaak van de vrijmaking-1944 een warm hart toegedaan

waren en die vóór augustus 1944 zijn overleden, van deze predikanten worden thans op de lijst opgenomen de predikanten Ds. J.W. Tunderman en Ds. M.B. van 't Veer, en Predikanten die tijdens hun leven zich niet gevoegd hebben bij De Gereformeerde Kerken en vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt en van de professoren: D. Deddens en K. Deddens, zie bijlage 2 van het deputatenrapport.

4. Zij zullen de kerkenraden oproepen om bij het lezen van een preek uit Lijst 2, het bijbehorende 'Formulier van preekbeoordeling' ingevuld aan de deputaten toe te zenden.
 5. Zij zullen de gegevensbank (laten) onderhouden, verbeteren, en aanvullen met preken in overeenstemming met de lijsten 1 en 2, met dien verstande dat de preken in deze prekenbestanden alleen preken bevatten die voldoen aan de door de synodes gegeven sterke aanbeveling en adviezen ter zake van het lezen van preken in de erediensten (GS Emmen, acta art. 31).
Aan de preekbestanden zal worden toegevoegd:
 - a. een eventueel reeds beschikbare ingevulde 'Verklaring van preek-beoordeling' (zie bladzijde 6 van het aanvullend deputatenrapport, GS Emmen), eventueel voorzien van gegronde bezwaren.
 - b. een kopie van het originele gepubliceerde exemplaar van de preek of
 - c. waar sprake is van uitschrijven van een geluidsopname, het mp3-bestand van deze geluidsopname.
 6. Zij zullen de preekbestanden op de website van de kerken (laten) plaatsen in overleg met Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites en zo ter beschikking stellen aan de kerken.
 7. Zij zullen de kerken oproepen mee te werken onder leiding van deputaten aan het digitaliseren van preken in overeenstemming met de richtlijnen welke door de Generale Synode zijn vastgesteld.
 8. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
 9. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.
- Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 13 oktober 2012.

Namens de Generale Synode,
Ds. S. de Marie, preses
H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba
C.A. Teunis, tweede scriba

R.15. Instructie Deputaten Voorbereiding Volgende Generale Synode (DVVS)

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Deputaten zullen, in samenwerking met de door de Generale Synode aangewezen roepende kerk de volgende Generale Synode voorbereiden.
2. Zij zullen er zorg voor dragen en er op toezien dat de voorbereidingen verlopen volgens de Regeling voor de Generale Synoden, zoals die door de Generale Synode is vastgesteld en is opgetekend in de bijlage.
3. Zij zullen de roepende kerk informeren, adviseren en ondersteunen bij alle werkzaamheden die voortvloeien uit de opdracht om de volgende synode bijeen te roepen.

4. Zij zullen minimaal zes maanden voor aanvang van de synode de classes adviseren om tijdig afgevaardigden te benoemen.
5. Zij zullen zich bij hun werk zonodig laten adviseren door de vorige roepende kerk en door de predikanten in het kerkverband.
6. Zij zullen van hun werkzaamheden rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen drie weken voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 13 oktober 2012.

Namens de Generale Synode,
Ds. S. de Marie, preses
H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba
C.A. Teunis, tweede scriba

R.16. Instructie Deputaten Documentatie van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Aan de deputaten is opgedragen:

1. De volgende Generale Synode te dienen met een advies om, naast de kerkelijke archiefstukken, een documentatie-centrum op te zetten waarin documenten verband houdend met De Gereformeerde Kerken bewaard worden op een zodanige wijze dat deze te raadplegen zijn. Dat betreft zowel de bewaarfunctie, de beheerfunctie en de personele aspecten. Zij kunnen daartoe advies inwinnen bij Deputaten Voorbereiding Volgende Synode en de Archivaris.
2. In het te geven advies zal aandacht gegeven worden aan:
 - 2.1. Het definiëren welke documentatie een plaats zou kunnen/moeten krijgen in het centrum. Hierbij kan o.a. gedacht worden aan:
 - acta van de synodes;
 - verslagen van de Classes;
 - artikelen uit De Bazuin;
 - materiaal van plaatselijke kerken i.v.m. vrijmakingen (2003,2004) en hun aanloop, kerkelijke institueringen;
 - verslagen van de landelijke vergaderingen;
 - de Oproep tot reformatie + landelijke vrijmakingsdag;
 - materiaal van het oude bestuur van reformanda, LWVKO, en Comité van coördinatie.
 - 2.2. De wijze waarop documentatie wordt verworven.
 - 2.3. Ordenen en beheren van documentatie (hulp van de archivaris),
 - 2.4. Huisvesting.
 - 2.5. Afstemmen medewerking van archivaris m.b.t. aanleveren van de gewenste kopieën.
 - 2.6. Maatregelen om de documentatie ten nutte te doen zijn voor de kerken, voor onderzoek door studenten, voor publicaties, en voor uitlenen aan kerkleden.
3. Het verzamelen van documenten, anders dan de kerkelijke archiefstukken die door de Archivaris verzameld en gearchiveerd worden. Hierbij voorlopig als regel te nemen documenten te verzamelen over de situatie na 1 juni 1985 en een bedrag van 1.000,- euro hierbij niet te overschrijden.
4. Van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode toe te zenden.

5. Hun archief m.b.t. de eigen werkzaamheden zowel in papieren- als ook in digitale vorm (PDF-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar over te dragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 13 oktober 2012.

Namens de Generale Synode,
Ds. S. de Marie, preses
H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba
C.A. Teunis, tweede scriba

R.17. Instructie Deputaten Ad artikel 19 KO

Definities:

In deze instructie wordt verstaan onder:

1. Opleiding: de Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken;
2. Deputaten: de deputaten ad artikel 19 van de kerkorde, benoemd door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken;
3. Regeling studiefinanciering: Regeling betreffende de studiefinanciering voor studenten van De Gereformeerde Kerken in Nederland, artikel 19 KO;
4. Student: Hij die de Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken volgt dan wel als cursist de vooropleiding volgt.

Aan de deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen overeenkomstig art. 19 van de kerkorde waar nodig de studenten aan de Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken financiële ondersteuning bieden volgens de daartoe vastgestelde regeling. Zij dienen daarbij de bepalingen van de regeling studiefinanciering in acht te nemen. Ingeval van onvoorziene en ingrijpende ontwikkelingen op het gebied van de rijksstudiefinanciering zullen zij naar bevind van zaken handelen. Zij zullen daarbij doel en uitgangspunt van de kerkelijke steunverlening in het oog dienen te houden.
2. Zij houden zo spoedig mogelijk na hun benoeming een constituerende vergadering waarin zij uit hun midden een voorzitter, secretaris en penningmeester verkiezen en treffen daarbij een regeling voor vervanging van hun functie indien de omstandigheden dat wenselijk maken.
3. Zij zorgen voor het aanvragen van de benodigde bankrekeningen en bepalen welke personen tekeningbevoegdheid hebben.
4. Zij dragen er zorg voor om aan studenten en aankomende studenten voldoende informatie te bieden betreffende de mogelijkheden tot financiële ondersteuning. Zij verstrekken daarbij aanvraagformulieren aan de ingeschreven studenten en aan allen die daartoe een verzoek indienen.
5. Met gegadigden voor steunverlening die zich voor het eerst melden, zal door de deputaten een gesprek betreffende hun schriftelijke aanvraag worden gevoerd. Voorts zullen de deputaten gedurende de periode jaarlijks een of meer gesprekken voeren met de betrokken studenten betreffende hun financiële situatie.
Aan studenten aan wie reeds leningen zijn verstrekt en die nog staan ingeschreven aan de Opleiding, wordt ongevraagd een aanvraagformulier toegezonden.
6. Binnen een termijn van drie maanden na ontvangst van de benodigde gegevens stellen deputaten de steunbedragen vast. Deputaten controleren de juistheid van de aangeleverde gegevens. Zo nodig corrigeren zij achteraf op basis van nader verstrekte gegevens de berekeningen. Zij zorgen voor een goed archiefbeheer van de door hen ontvangen bescheiden en van de afschriften van de correspondentie.

7. Zij stellen een steunfonds hulpbehoevende studenten in, waarvoor zij binnen de kerken gelden werven.
8. Zij doen volgens een (zo mogelijk meerjaren-) begroting de nodige uitgaven en heffen daartoe een quotum van de kerken.
9. Zij vergaderen tenminste tweemaal per jaar en verder wanneer twee of meer deputaten dat wenselijk achten.
10. Zij laten elk jaar hun financiële verantwoording controleren door één van de kerken van de classis die door de synode is aangewezen.
11. Zij dragen er zorg voor dat vijf jaar nadat de studieschuld van een predikant of student geheel is kwijtgescholden, c.q. afgelost, het desbetreffende dossier wordt vernietigd.
12. Zij geven van al hun werkzaamheden en van hun financiële beheer een schriftelijk rapport aan de eerstvolgende Generale Synode; zij verzenden dat rapport en de bijbehorende verklaring van de controle van de administratie, uiterlijk vier maanden voor de aanvang van de Generale Synode, aan de samenroepende kerk en de kerken, waarbij de vertrouwelijkheid inzake de personen gewaarborgd is.
13. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf formaat op CD-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Vastgesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken op 8 september 2012.

Namens de Generale Synode,
Ds. S. de Marie, preses
H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, eerste scriba
C.A. Teunis, tweede scriba

R.18. Instructie Commissie Verhuizing Bibliotheek

Aan de Commissie is opgedragen:

1. Praktische uitvoering te geven aan de verhuizing van de door de kerken overgenomen bibliotheek en aanverwante zaken zoals beschreven in de koopovereenkomst met de stichting Het Theologisch Boek. Hiertoe behoort ook de inrichting van de bibliotheek en het inrichten van een ruimte voor het geven van onderwijs op de nieuwe locatie.
2. De uitvoeringscommissie valt onder de verantwoordelijkheid van deputaten Opleiding tot de dienst des Woords. Om een goede communicatie te waarborgen zal tenminste één van de deputaten deel uitmaken van de uitvoeringscommissie.
3. De uitvoeringscommissie is gemachtigd om uitgaven te doen die verband houden met de verhuizing en inrichting van de bibliotheek en aanverwante zaken. Zij kan voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door de Opleiding tot de dienst des Woords.
4. De uitvoeringscommissie zal na afloop verantwoording afleggen over het beheer van de hun ter beschikking staande financiële middelen.
5. De uitvoeringscommissie draagt er zorg voor dat er voldoende vrijwilligers ingezet kunnen worden tijdens de verhuizing en inrichting van de bibliotheek en aanverwante zaken.

6. De uitvoeringscommissie stelt een plan op voor het toekomstig beheer van de bibliotheek en onderwijsruimte. Dit doet zij in overleg met de huidige bibliothecaresse en de Opleider van het college van opleiding.
7. De uitvoeringscommissie zal in overleg met de deputaten Opleiding tot de dienst des Woords een bibliotheekfonds instellen dat ten doel heeft om jaarlijks voldoende geld in te zamelen voor de exploitatiekosten van de bibliotheek en de aanschaf van boeken voor de bibliotheek.
8. De taak van de uitvoeringscommissie is beëindigd als de bibliotheek en aanverwante zaken gebruiksklaar zijn opgeleverd aan de deputaten voor de Opleiding tot de dienst des Woords en ook de overige instructies zijn uitgevoerd.

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Ds. S. de Marie, preses

H. Oosterhuis, assessor

L. Menninga, scriba-1

C.A. Teunis, scriba-2

R.19. Statuut van de Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Artikel 1 – Begripsomschrijvingen

- Bibliotheek: verzameling documenten, vastgelegd in diverse informatiedragers, in eigendom van de Opleiding, beheerd door de bibliothecaris.
- College: het college van opleiding bestaande uit de opleider, docenten en opleidingsmedewerker(s).
- Deputaten: deputaten voor de Opleiding tot de Dienst des Woords, zijnde het bestuur van de Opleiding.
- Deputaten ad art. 19 KO: deputaten belast met de financiële ondersteuning van studenten aan de Opleiding, overeenkomstig art. 19 van de kerkorde.
- Docent: lid van het college van opleiding, dat onderwijs geeft aan de studenten.
- de Kerken: De Gereformeerde Kerken in Nederland, zoals in generale synode bijeen te Hasselt 2011.
- Medewerker: degene die ondersteunende taken uitvoert met uitzondering van het geven van onderwijs.
- Opleiding: de Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken in Nederland.
- Opleider: voorzitter van het college van opleiding, die belast is met het coördineren van het onderwijs.
- Opleidingsmedewerker: degene die ten dienste van de Opleiding studiemateriaal samenstelt.
- Student: degene die ingeschreven staat bij de Opleiding om onderwijs te volgen.

Artikel 2 – De Opleiding

2.1

De Gereformeerde Kerken in Nederland onderhouden naar artikel 18 van de kerkorde voor de vorming tot dienaar van het Woord een Opleiding, die in haar arbeid is gebonden aan de leer van de Heilige Schrift, zoals die is samengevat in de belijdenisgeschriften van de Kerken.

2.2

De Opleiding is de instelling van de Kerken voor het opleiden van predikanten in De Gereformeerde Kerken of een zusterkerk.

2.3

De Opleiding bezit de rechtsvorm van een lichaam waarin De Gereformeerde Kerken in Nederland zich verenigd hebben, zoals bedoeld in artikel 2 2 Burgerlijk Wetboek. De Opleiding bezit als zodanig rechtspersoonlijkheid naar Nederlands recht.

Artikel 3 - De deputaten

3.1

Deputaten zijn in naam van de Kerken belast met het bestuur van en het toezicht op de Opleiding.

3.2

Deputaten worden benoemd door de generale synode. Zij dienen het door de generale synode vastgestelde ondertekeningsformulier voor deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords te ondertekenen. Deputaten zijn in hun arbeid tevens gebonden aan dit statuut en aan de bestaande en toekomstige besluiten van de generale synode.

3.3

Een deputaat dient lid in volle rechten te zijn van één van de Kerken. Wanneer een deputaat niet meer aan deze eis voldoet, heeft hij daarmee feitelijk opgehouden deputaat te zijn. Hij geeft daarvan onverwijld schriftelijk kennis aan de voorzitter van deputaten; als het de voorzitter zelf betreft, aan de secretaris.

3.4

Deputaten kiezen uit hun midden een voorzitter, een secretaris, een penningmeester en een assessor.

3.5

Deputaten houden toezicht op de opleider, de docenten en de opleidingsmedewerker(s), opdat alles uit hun onderwijs en overige werkzaamheden geweerd wordt en blijft dat zou afwijken van de Heilige Schrift of inbreuk zou maken op de belijdenis van de Kerken. Ook zien deputaten er op toe dat er gewerkt wordt naar een voldoende niveau van kennis en vorming.

3.6

Deputaten hebben de bevoegdheid om, op voordracht van de opleider, één of meer docenten of opleidingsmedewerkers tussentijds te benoemen indien dat noodzakelijk is voor de goede voortgang van de Opleiding. Een dergelijke benoeming is tijdelijk en is van kracht tot de behandeling hiervan op de eerstvolgende generale synode.

3.7

Deputaten behartigen de financiële en materiële belangen van de Opleiding, met uitsluiting van de financiële ondersteuning van studenten aan de Opleiding. Deputaten zenden ieder jaar tijdig aan elk van de Kerken een beknopte begroting van de inkomsten en uitgaven in het komende jaar onder vermelding van de hoogte van de bijdrage per ziel voor dat jaar.

3.8.

De behartiging van de financiële ondersteuning van de studenten aan de Opleiding is opgedragen aan deputaten ad art. 19 KO.

3.9

Deputaten vergaderen tenminste vier maal per jaar.

Zij voeren tenminste eenmaal per jaar een evaluatiegesprek met de opleider.

Zij voeren tenminste eenmaal per jaar een evaluatiegesprek met het college.

Zij bezoeken tenminste eenmaal per jaar ieder van de studenten om met name over hun motivatie en confessionele trouw te spreken.

Zij voeren tenminste eenmaal per jaar een gesprek met een afvaardiging van de kerkenraad van de Kerk waartoe de opleider behoort.

Zij wonen tenminste twee maal per jaar een onderwijscollege of ander onderwijsmoment van elke docent bij.

3.10

Deputaten zijn gemachtigd om de Opleiding in en buiten rechte te vertegenwoordigen, behoudens in gevallen waarin de generale synode anders beslist. Krachtens schriftelijk besluit van deputaten kunnen voorzitter en secretaris van deputaten gezamenlijk worden gemachtigd tot het verrichten van de rechtshandelingen die in dat besluit zijn vermeld.

3.11

Deputaten brengen aan elke gewone generale synode verslag uit over de gang van zaken aan de Opleiding en van de door deputaten verrichte werkzaamheden sinds het vorige verslag. Deputaten zenden tijdig voor de aanvang van de generale synode hun rapport aan de Kerken. Deputaten zenden aan elke gewone generale synode voor elk jaar, verstreken sinds de vorige generale synode, het financieel verslag, de balans per 31 december en het overzicht van ontvangsten en uitgaven over dat jaar. Deputaten zenden tijdig voor de aanvang van de generale synode een samenvatting hiervan aan de Kerken.

3.12

Indien deputaten van oordeel zijn dat een deputaat in de vervulling van zijn taak ernstig tekortschiet of zich gedraagt op een wijze die het aanzien van deputaten of de Opleiding schaadt of kan schaden, zullen de mededeputaten beoordelen of hij dient te worden geschorst. De voorzitter draagt er zorg voor dat zo spoedig mogelijk een vergadering wordt gehouden, waartoe alle mededeputaten tijdig worden uitgenodigd. In het geval het de voorzitter betreft, zal de secretaris de vergadering samenroepen. Een beslissing wordt slechts genomen indien de betrokken deputaat tijdig is uitgenodigd om in de vergadering te verschijnen en, indien verschenen, aldaar in de gelegenheid is gesteld zich te doen horen. De betrokken deputaat mag zich hierbij laten bijstaan door een deskundige. De mededeputaten beslissen vervolgens of de betrokken deputaat wordt geschorst en zo ja, voor welke termijn. De betrokken deputaat ontvangt een afschrift van de beslissing. Van een beslissing van mededeputaten staat beroep open op de eerstvolgende generale synode.

3.13

Deputaten blijven, behoudens schorsing of wettige verhindering, hun taken vervullen totdat de door de generale synode nieuw benoemde deputaten in hun eerste vergadering zijn samengekomen.

3.14

Een deputaat die regulier aftreedt, blijvend verhinderd is zijn taken te vervullen, is geschorst of heeft opgehouden deputaat te zijn volgens artikel 3.3, draagt er zorg voor dat binnen een week nadien alle bescheiden ter zake van deputaten en de Opleiding ter beschikking van deputaten worden gesteld.

Artikel 4 - Het college van opleiding

4.1

Het college is in naam van de Kerken belast met de feitelijke verzorging en uitvoering van de Opleiding.

4.2

Het college bestaat uit: de opleider, de docenten en (indien benoemd) de opleidingsmedewerker(s).

4.3

De leden van het college worden benoemd door de generale synode en ontvangen een aanstelling voor bepaalde of onbepaalde tijd. Zij dienen bij hun optreden het door de generale synode vastgestelde ondertekeningsformulier te ondertekenen als blijk van hun instemming met de leer van de Heilige Schrift, zoals die in de belijdenisgeschriften van de Kerken is samengevat, en van hun bereidheid om deze zuivere leer te onderwijzen en tegen ketterijen en dwalingen te verdedigen. De leden van het

college zijn in hun arbeid tevens gebonden aan dit statuut en aan de bestaande en toekomstige besluiten van de generale synode.

4.4

Een lid van het college dient lid in volle rechten te zijn van één van de Kerken. Wanneer een lid van het college niet meer aan deze eis voldoet, heeft hij daarmee feitelijk opgehouden lid van het college te zijn. Hij geeft daarvan onverwijld schriftelijk kennis aan deputaten en de opleider. Deputaten doen hiervan een vertrouwelijke mededeling aan alle Kerken.

4.5 Taken van het college

4.5.1

Het college heeft tot taak, indien dat nodig is voor de goede voortgang van de Opleiding, bij deputaten een voordracht in te dienen tot benoeming van een opleider, één of meer docenten en één of meer opleidingsmedewerkers. Deputaten zenden deze voordracht met hun advies, eventueel aangevuld met hun eigen voordracht, aan de generale synode.

4.5.2

Het college heeft tot taak broeders die zich daarop willen toelagen te begeleiden en op te leiden tot gereformeerde dienaren des Woords. Via deze weg dient het college ook de handhaving van de gereformeerde leer in de Kerken, welke in alle delen overeenstemt met de Heilige Schrift, de zes belijdenisgeschriften van de Kerken en de door de generale synode aangenomen kerkorde.

4.5.3

Het college richt het onderwijs in overeenkomstig de opdracht en instructies van de generale synode. Het college zorgt ervoor dat alle onderdelen van het onderwijs een goed gereformeerd karakter hebben. Het college biedt zonodig eigen begeleiding in geval van elders gevolgd (contract-)onderwijs.

4.5.4.

Het college stelt jaarlijks het curriculum voor de Opleiding vast. Hierin zijn tenminste voor elk opleidingsjaar aangegeven:

1. de leerdoelen;
2. de frequentie van de contacturen;
3. de leerstof en de studielast;
4. de datum c.q. data van de examens met de daarbij behorende examenstof.

4.5.5

Het college bepaalt welke aanschaffingen voor de bibliotheek wenselijk zijn binnen het daarvoor beschikbare budget. De opleider zorgt voor de goede aansturing van de bibliothecaris.

4.5.6

Het college stelt zich steeds op de hoogte van de persoonlijke situatie van de studenten aan de Opleiding, de voortgang van hun studie en de eventuele problemen die zij in hun studie en/of in hun persoonlijke voorbereiding op het ambt van dienaar des Woords ervaren.

4.5.7

Het college brengt tenminste eenmaal per jaar schriftelijk rapport uit aan deputaten over de voortgang van de Opleiding en over de werkzaamheden van het college.

4.5.8

Ieder lid van het college ontvangt bij zijn aanstelling een omschrijving van de specifieke taken waarmee hij wordt belast. Wijziging hiervan is mogelijk in overleg tussen het college en de betrokkene.

4.6 Taken van de opleider

De opleider verplicht zich tot het verrichten van de volgende taken ten behoeve van de Opleiding:

- a. Het informeren van (aankomende) studenten en het toelaten van studenten tot het volgen van de Opleiding volgens de daarvoor afgesproken regels.

- b. Het verstrekken aan (aankomende) studenten van informatie omtrent financiële ondersteuning en eventuele verwijzing naar deputaten ad Art. 19 KO.
- c. Het opmaken van het jaarlijks concept-curriculum van de Opleiding ten behoeve van de vaststelling door het college.
- d. Het feitelijk leiding geven aan de Opleiding en het college.
- e. Het aansturen van de docenten, (indien benoemd) de opleidingsmedewerker(s) en (indien benoemd) de medewerker(s).
- f. Het aansturen van de bibliothecaris voor de bibliotheek van de Opleiding.
- g. Het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten, waarbij de opleider bevoegd is om in alle vakken te doceren.
- h. Het verrichten van alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding, met uitzondering van de taken die bij de Kerken of de deputaten liggen.
- i. Het tenminste eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met deputaten.
- j. Het tenminste eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met deputaten en het college tezamen.
- k. Het tenminste eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met elke docent en opleidingsmedewerker.
- l. Het tenminste eenmaal per jaar geven van een studieadvies aan iedere student.
- m. Het tijdig kenbaar maken aan het college en/of deputaten van eventuele belangrijke knelpunten ten aanzien van de Opleiding.

4.7 Taken van een docent

Iedere docent verplicht zich om onder leiding van de opleider de volgende taken te verrichten ten behoeve van de Opleiding:

- a. Het mede vorm geven aan de inrichting van de Opleiding volgens het door het college vastgestelde jaarlijks curriculum in nauwe samenwerking met de opleider.
- b. Het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten in het aan de docent toegewezen vak of vakgebied.
- c. Het verrichten van alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding, met uitzondering van de taken die bij de Kerken of deputaten of de opleider liggen.
- d. Het tenminste eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de opleider.
- e. Het tenminste eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de opleider en de deputaten tezamen.
- f. Het tijdig kenbaar maken aan de opleider van eventuele belangrijke knelpunten ten aanzien van de Opleiding.

4.8 Taken van een opleidingsmedewerker

De opleidingsmedewerker verplicht zich onder leiding van de opleider de volgende taken te verrichten ten behoeve van de Opleiding:

- a. Het opstellen van studiemateriaal in overleg met de opleider.
- b. Het verrichten van alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding, met uitzondering van de taken die bij de Kerken of deputaten of de opleider of de docent(en) liggen.
- c. Het tenminste eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de opleider en deputaten tezamen.
- d. Het tijdig kenbaar maken aan de opleider van eventuele belangrijke knelpunten ten aanzien van de Opleiding.

4.9 Disciplinaire maatregelen

4.9.1 Aanleiding

Deputaten kunnen aan een lid van het college een disciplinaire maatregel opleggen indien betrokkene zich in leer of leven ernstig misgaat of in de uitoefening van zijn functie ernstig te kort schiet.

4.9.2 Maatregelen

De disciplinaire maatregelen zijn:

- a. beperking van werkzaamheden;

- b. schorsing;
- c. ontslag.

4.9.3 Procedure

Een beslissing tot toepassing van een disciplinaire maatregel wordt slechts genomen indien de betrokkene tijdig is uitgenodigd om in een vergadering van deputaten te verschijnen en, indien verschenen, aldaar in de gelegenheid is gesteld zich te doen horen. De betrokkene mag zich hierbij laten bijstaan door een raadsman. Deputaten vragen het oordeel van de overige leden van het college. Indien deputaten besluiten tot toepassing van een disciplinaire maatregel, delen zij schriftelijk aan de betrokkene mee om welke disciplinaire maatregel het gaat. In geval van toepassing van artikel 4.9.2 sub a vermeldt de beslissing om welke werkzaamheden en/of bevoegdheden het gaat en voor welke termijn de beperking geldt. In geval van toepassing van artikel 4.9.2 sub b vermeldt de beslissing voor welke termijn de schorsing geldt.

4.9.4 Mededeling

Wanneer de deputaten ten aanzien van een lid van het college een disciplinaire maatregel nemen omdat hij zich in leer of leven ernstig heeft misgaan, doen zij van dit besluit een vertrouwelijke mededeling aan de kerkenraad van de Kerk waarvan de betrokkene lid is, en ingeval betrokkene als predikant of emeritus-predikant aan een Kerk is verbonden, tevens aan de kerkenraad van die Kerk.

Wanneer de disciplinaire maatregel van ontslag wordt toegepast, informeren de deputaten de kerkenraden van alle Kerken onder vertrouwelijkheid omtrent het feit van het ontslag.

4.9.5 Beroep

Tegen een besluit van deputaten tot toepassing van een disciplinaire maatregel staat voor de betrokkene beroep open op de generale synode. De betrokkene mag zich hierbij laten bijstaan door een raadsman.

4.10 Ontslag op eigen verzoek

De opleider, een docent of een opleidingsmedewerker kan op eigen verzoek ontslag nemen. Betrokkene treedt in overleg met deputaten over het tijdstip van ontslag, zodat de goede voortgang van de Opleiding zo min mogelijk wordt geschaad. Deputaten doen mededeling van het ontslag aan de kerkenraden van alle Kerken.

4.11 Overdracht

De opleider, een docent of een opleidingsmedewerker die zijn werkzaamheden beëindigt, draagt er zorg voor dat binnen een week nadien alle bescheiden ter zake van de Opleiding ter beschikking van deputaten worden gesteld.

Artikel 5 - Medewerkers

5.1

Deputaten kunnen één of meer medewerkers benoemen, waaronder een bibliothecaris. Zij gaan hiertoe niet over dan na voorafgaand overleg met de opleider.

5.2

Elke medewerker ontvangt bij aanstelling een benoemingsbrief met vermelding daarin van tenminste:

- a. de functie van de medewerker c.q. de aard van de te verrichten werkzaamheden;
- b. de te ontvangen vergoeding;
- c. het gemiddeld aantal uren per week of per maand;
- d. de duur van de aanstelling.

Aanstelling als vrijwilliger op pro Deo-basis of tegen een fiscale vrijwilligersvergoeding is mogelijk.

5.3

De medewerker verricht zijn werkzaamheden onder leiding van de opleider.

5.4

Een medewerker dient lid in volle rechten te zijn van één van de Kerken. Wanneer een medewerker niet meer aan deze eis voldoet, heeft hij daarmee feitelijk opgehouden medewerker te zijn. Hij geeft daarvan onverwijld schriftelijk kennis aan deputaten..

5.5

De medewerker die zijn werkzaamheden beëindigt, draagt er zorg voor dat binnen een week nadien alle bescheiden ter zake van de Opleiding ter beschikking van deputaten worden gesteld.

Artikel 6 - Studenten

6.1 Inschrijving

6.1.1

De inschrijving als student aan de Opleiding vindt plaats bij de opleider met inachtneming van het bepaalde in dit artikel.

6.1.2

Een (kandidaat-)student dient lid te zijn van één van de Kerken of van een Kerk in een ander land waarmee de Kerken een zusterkerkrelatie hebben.

6.1.3

Een kandidaat-student wordt door het college toegelaten tot de Opleiding mits:

- a. hij beschikt over een positief attest van zijn kerkenraad inzake zijn leer, leven en motivatie; en
- b. hij een toelatingsgesprek heeft gevoerd met de opleider dat door de opleider als positief wordt gekwalificeerd.

In het toelatingsgesprek zal met name worden gesproken over de motivatie van de kandidaat-student voor de Opleiding en zijn houding ten opzichte van Gods Woord, de gereformeerde belijdenis en het gereformeerd kerkelijk leven.

Het college heeft het recht om inschrijving te weigeren, wanneer zij het resultaat van het toelatingsgesprek met de opleider onvoldoende acht. Van deze beslissing is beroep mogelijk bij deputaten. De student mag zich hierbij laten bijstaan door een raadsman.

De opleider informeert deputaten over de toelating van de student aan de Opleiding.

6.1.4

De kandidaat-student dient in het bezit te zijn van een diploma van een vooropleiding die geschikt is voor het volgen van hoger onderwijs en tevens van het bewijs van een met goed gevolg gevolgde opleiding klassieke talen (Latijn en Grieks).

De vereisten omtrent de vooropleiding klassieke talen zullen door het college worden vastgesteld al naar gelang de actueel beschikbare mogelijkheden.

6.1.5

De kandidaat-student voert bij zijn inschrijving overleg met de opleider omtrent zijn studieprogramma aan de Opleiding en de eventueel elders te volgen studieonderdelen alsmede de bekostiging daarvan.

6.2 Rechten en plichten

De inschrijving aan de Opleiding geeft aan de student het recht en de verplichting tot het volgen van het onderwijs en het afleggen van de tentamens en examens van de Opleiding, conform het studieprogramma van de student en het curriculum van de Opleiding.

6.3 Toezicht

6.3.1

Het college is belast met het toezicht op en het opzicht over leer en leven van de ingeschreven studenten gedurende de studiebijeenkomsten, andere gelegenheden die onder verantwoordelijkheid van de Opleiding vallen en andere activiteiten die hun studie of de Opleiding raken.

6.3.2

Het college kan, als uiterste maatregel, besluiten om een student van de opleiding te verwijderen. Het besluit tot verwijdering heeft tot gevolg dat de student geen toegang meer heeft tot de Opleiding en de inschrijving als student en eventuele financiële ondersteuning daarvan komt te vervallen. Tegen een besluit tot verwijdering staat voor de student beroep open op deputaten. De student mag zich hierbij laten bijstaan door een raadsman.

6.3.3

Wanneer een student niet langer voldoet aan de voorwaarde van artikel 6.1.2, heeft hij daarmee feitelijk opgehouden student te zijn. Hij geeft daarvan onverwijld schriftelijk kennis aan het college. Dit heeft tot gevolg dat de student geen toegang meer heeft tot de Opleiding en de inschrijving als student en eventuele financiële ondersteuning daarvan is komen te vervallen.

6.4 Voortgang van de studie

6.4.1

Het college beoordeelt tenminste twee maal per jaar de vorderingen van de student.

6.4.2

Op grond van deze beoordeling zal door de opleider jaarlijks aan de student een studieadvies worden gegeven. Bij onvoldoende vorderingen zal de student een verbetertraject worden aangeboden. Mocht dit niet het gewenste effect hebben, dan kan dit resulteren in een bindend negatief studieadvies van de opleider. Bij een bindend negatief studieadvies heeft de student niet langer toegang tot de Opleiding en komt de inschrijving als student en eventuele financiële ondersteuning daarvan te vervallen. De opleider geeft bericht aan deputaten zodra hij aan een student een bindend negatief studieadvies heeft gegeven.

6.4.3

Tegen een bindend negatief studieadvies staat voor de student beroep open bij deputaten. De student mag zich hierbij laten bijstaan door een raadsman.

6.5 Presentatie door studenten

6.5.1

Eenmaal per studiejaar leveren de studenten een presentatie over een door het college opgegeven onderwerp. Het doel van de presentatie is om de vorderingen in de studie en de gereformeerde confessionele betrouwbaarheid van de studenten te beoordelen. In het jaar dat de generale synode bijeenkomt worden de presentaties tijdens een openbare synodevergadering gehouden.

6.5.2

Het College organiseert de presentaties in een voor kerkleden toegankelijke bijeenkomst.

6.5.3

De beoordeling van de presentaties vindt in een besloten vergadering van het college plaats.

6.5.4

Het college besluit naar aanleiding van die beoordeling of en eventueel onder welke voorwaarden het volgen van de Opleiding door de student kan worden gecontinueerd.

6.6 Onderbreken of stopzetten van de studie

De student die voornemens is de studie aan de Opleiding tijdelijk te onderbreken of deze te beëindigen dient dit zo spoedig mogelijk aan de opleider te melden. De opleider stelt deputaten hiervan in kennis zodra hij de melding van de student ontvangen heeft.

Artikel 7 - Onderwijs

7.1 Studieopzet

7.1.1

De studie is geheel gericht op de vorming tot het ambt van dienaar des Woords.

7.1.2

Het door het college jaarlijks vastgestelde curriculum bevat een eerste en tweede fase. De eindtermen van de eerste fase richten zich op een bachelor-niveau; die van de tweede fase op een master-niveau.

7.1.3

De tweede fase biedt naast een verdieping en verbreding van de theologische vakken de gerichte voorbereiding op de uitoefening van het ambt van dienaar des Woords, inclusief een oriëntatie in de praktijk.

7.2 Opleiding in de klassieke talen

Een (deel)opleiding in de Latijnse, Griekse en Hebreeuwse taal en letterkunde kan door de opleider worden voorgeschreven na overleg met het college. Deze (deel)opleiding is bedoeld voor studenten die over onvoldoende kennis beschikken van deze talen.

De wijze waarop de (deel)opleiding in de klassieke talen wordt vormgegeven en de duur van de opleiding wordt door de opleider bepaald in overleg met het college.

7.3 Onderwijsprogramma

De opleider bepaalt, uitgaande van het door het college vastgestelde curriculum, de verdeling van de studielast over de verschillende vakgebieden voor zowel de eerste als de tweede fase.

Alle noodzakelijke informatie omtrent de vakgebieden, de docenten, de tentamens, e.d. worden tijdig door de opleider bekendgemaakt.

7.4 Studiejaar

Het studiejaar vangt jaarlijks aan op 1 september en eindigt op 31 augustus van het daarop volgende jaar.

7.5. Interne kwaliteitszorg

De opleider draagt in samenwerking met het college zorg voor een regelmatige beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs, mede aan de hand van het oordeel van de studenten. Bij de beoordeling wordt ten minste aandacht besteed aan:

- een regelmatige controle van het tijdsbeslag dat voor de studenten voortvloeit uit de onderwijs- en tentamenregeling en de daarin vermelde studielast;
- de kwaliteit van het onderwijs aan en de begeleiding van de studenten.

Artikel 8 - Bibliotheek

8.1

De Opleiding onderhoudt een eigen bibliotheek. De deputaten stellen op voorstel van het college budget beschikbaar voor de benodigde aanschaffingen.

8.2

De bibliothecaris heeft de zorg voor het beheer en de uitbreiding van de bibliotheek en wordt daarbij aangestuurd door de opleider.

Artikel 9 - Wijziging

Dit statuut is vastgesteld door de generale synode Hasselt 2011.

Het statuut kan door de generale synode worden gewijzigd, mits het voorstel hiertoe ten minste een halfjaar voor haar aanvang aan elk van de Kerken is voorgelegd.

Deputaatschappen en benoemde deputaten GS Hasselt 2011/2012

Naam	Adres	Postcode / Plaats	Telefoon	E-mailadres	Functie
01. Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords					
M.S. Godschalk	Zomertalinghof 29	8043 XA Zwolle	038-4200810	msgodschalk@kpnmail.nl	secundus
R. ten Have	Hanebalken 40	9205 CX Drachten	0512-523936	roeloftenhave@hetnet.nl	primus
P. van Egmond	A. van 't Hartweg 29	2665 MJ Bleiswijk	010-5217496	pvegmond@solcon.nl	primus
L. Menninga	Albast 53	2719 TV Zoetermeer	079-7074971	l.menninga@gmail.com	primus
J.C. Sikkens	Moezelstraat 52	9406 VM Assen	0529-460717	jksikkens@gmail.com	primus
C.A. Teunis	Margriet 33	7772 NC Hardenberg	0523-270894	c.a.teunis@hetnet.nl	samenroeper
02. Deputaten Ad Artikel 19 KO					
J. Horst	Vossiuslaan 14	8024 XH Zwolle	038-4537609	j.horst@dearendshorst.com	samenroeper
H.J. Mooibroek	Karthuizerlaan 7	8271 XA IJsselmuiden	038-3333335	info@mooibroekmediation.nl	primus
E.J. Teunis	Egelantierstraat 2	7731 VM Ommen	0529-452382	ejteunis@hetnet.nl	primus
H.Oosterhuis	Noordwolderweg 34	9784 PC Noordwolde (Gr.)	050-3012683	h.oosterhuis@versatel.nl	secundus
03. College van Opleiding tot de Dienst des Woords					
T.L. Bruinius	De Drift 26	9414 BB Hooghalen	0593-592138	bruinius3@home.nl	docent
A. van Egmond	A. van 't Hartweg 31	2665 MJ Bleiswijk	010-5218982	avegmond@solcon.nl	docent
Dr. P. van Gurp	Luukmanserf 20	7722 AC Dalfsen	0529-435245	pvgurp@tele2.nl	docent
Ds. S. de Marie	Hazelaarlaan 5	8024 XA Zwolle	038-4537562	s.demarie.mail@gmail.com	opleider
04. Deputaten voor Betrekkingen Buitenlandse Kerken					
Dr. W.J. Heeringa	Meerpaal 127	9732 AJ Groningen	050-3644004	wjheeringa@hotmail.com	primus
J. Houweling	Hoefweg 202	2665 LE Bleiswijk	010-5248329	joophouweling@hotmail.com	samenroeper
Ds. S. de Marie	Hazelaarlaan 5	8024 XA Zwolle	038-4537562	s.demarie.mail@gmail.com	primus
A. van der Net	Het Kooistuk 5	8061 AT Hasselt	038-4772262	avdnet@home.nl	primus
R. Sikkens	Amstel 10	8032 AK Zwolle	06-18245778	roelofsikkens@hotmail.com	primus
05. Deputaten Financieel Beheer					
P.J. Houweling	Bergweg-Noord 40b	2661 CR Bergschenhoek	010-5216202	pjho@planet.nl	primus
H.J. Mooibroek	Karthuizerlaan 7	8271 XA IJsselmuiden	038-3333335	info@mooibroekmediation.nl	samenroeper
C.J. Teunis	Zeegravensingel 71	8271 KJ IJsselmuiden	038-4237839	kcteunis@yahoo.com	primus
06. Deputaten voor Adresvoering / Contacten Overheid / Binnenlandse Betrekkingen					
A. Admiraal	Dissel 8	8061 MG Hasselt	038-4771247	berryadmiraal@online.nl	samenroeper
J.A. Bazuin	Van Polanenstraat 46	3341 GP H. I. Ambacht	078-6820480	jabazuin@gmail.com	primus
A. van Egmond	A. van 't Hartweg 31	2665 MJ Bleiswijk	010-5218982	avegmond@solcon.nl	primus
G. H. Plaggenmars	Hesselinkkamp 11	7692 AS Mariënberg	0523-251782	ghplaggenmars@gmail.com	primus
07. Deputaten-Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites					
A. Admiraal	Dissel 8	8061 MG Hasselt	038-4771247	berryadmiraal@online.nl	samenroeper
A. van Egmond	A. van 't Hartweg 31	2665 MJ Bleiswijk	010-5218982	avegmond@solcon.nl	primus
W.J. Sikkens	Snip 90	9728 XR Groningen	050-5779339	info@sikkens-karssies.nl	primus

08. Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling

T.L. Bruinius	De Drift 26	9414 BB Hooghalen	0593-592138	bruinius3@home.nl	samenroeper
P. van Ewijk	Poortugaalstraat 135	2729 HC Zoetermeer	079-8893192	petervanewijk@hotmail.com	primus
E. Godschalk-Wielenga	Zomertalinghof 29	8043 JW Zwolle	038-4200810	hsv.deputaten@gmail.com	primus
Dr. W.J. Heeringa	Meerpaal 127	9732 AJ Groningen	050-3644004	wjheeringa@hotmail.com	primus
Ds. S. de Marie	Hazelaarlaan 5	8024 XA Zwolle	038-4537562	s.demarie.mail@gmail.com	primus

09. Deputaten Ad. Artikel 49 KO

A. van Egmond	A. van 't Hartweg 31	2665 MJ Bleiswijk	010-5218982	avegmond@solcon.nl	samenroeper
Ds. S. de Marie	Hazelaarlaan 5	8024 XA Zwolle	038-4537562	s.demarie.mail@gmail.com	primus
L. Menninga	Albast 53	2719 TV Zoetermeer	079-7074971	l.menninga@gmail.com	primus
G. H. Plaggenmars	Hesselinkkamp 11	7692 AS Mariënberg	0523-251782	ghplaggenmars@gmail.com	primus
W.J. Sikkens	Snip 90	9728 XR Groningen	050-5779339	info@sikkens-karssies.nl	primus
C.A. Teunis	Margriet 33	7772 NC Hardenberg	0523-270894	c.a.teunis@hetnet.nl	primus
J.A. Bazuin	Van Polanenstraat 46	3341 GP H. I. Ambacht	078-6820480	jabazuin@gmail.com	secundus
H.Oosterhuis	Noordwolderweg 34	9784 PC Noordwolde (Gr.)	050-3012683	h.oosterhuis@versatel.nl	secundus

10. Deputaten Archief

K.A.Tillema	Liede 20	8032 AD Zwolle	038-4544813	katillema@kliksafe.nl	primus
L. Kampinga	Willem Lodewijklaan 18	8448 PJ Heerenveen	0513-629773	bkampinga@gmail.com	secundus

11. Deputaten Documentatie

J. Bos	Doddegras 14	3068 BM Rotterdam	010-4556717	bos@oerwoud.nl	samenroeper
J. Bruijn	Renate Rubinsteinlaan 16	3842 GT Harderwijk	0341-470579	fam.jbruijn@hetnet.nl	primus
N.R. Hoving	De Omloop 6	9883 PW Olde-hove	06-24274792	nicohoving@gmail.com	primus
T.M. de Marie	De Horst 34	8061 BP Hasselt	038-2306730	theodemarie@gmail.com	primus

12. Deputaten Liturgische Voorzieningen

A. Admiraal	Dissel 8	8061 MG Hasselt	038-4771247	berryadmiraal@online.nl	samenroeper
P. van Egmond	Albert van 't Hartweg 29	2665 MJ Bleiswijk	010-5217496	pvanegmond@solcon.nl	primus
R.H. van der Laan	Wobbe Hendrik Alkemastraat 7	9744 AS Groningen	050-5566483	rhvanderlaan@kpnmail.nl	primus
W. Snippe	Chopinlaan 11	9402 SB Assen	0592-372455	w.a.snippe@home.nl	primus

13. Deputaten Voorbereiding Volgende Synode

Ds. S. de Marie	Hazelaarlaan 5	8024 XA Zwolle	038-4537562	s.demarie.mail@gmail.com	samenroeper
L. Menninga	Albast 53	2719 TV Zoetermeer	079-7074971	l.menninga@gmail.com	primus
H.Oosterhuis	Noordwolderweg 34	9784 PC Noordwolde (Gr.)	050-3012683	h.oosterhuis@versatel.nl	primus
C.A. Teunis	Margriet 33	7772 NC Hardenberg	0523-270894	c.a.teunis@hetnet.nl	primus

14. Quaestor

H.J. Mooibroek	Karhuizerlaan 7	8271 XA IJsselmuiden	038-3333335	info@mooibroekmediation.nl	primus
C.J. Teunis	Zeegravensingel 71	8271 KJ IJsselmuiden	038-4237839	kcteunis@yahoo.com	secundus

15. Adviseur

Ds. S. de Marie	Hazelaarlaan 5	8024 XA Zwolle	038-4537562	s.demarie.mail@gmail.com	adviseur

Toelichtende tekst bij de adviseur:

De adviseur staat ter beschikking voor alle deputaatschappen met dien verstande dat het te bespreken onderwerp door deputaten niet kan worden behandeld omdat het een specifiek gebied betreft waarin alleen een predikant geschoold is. De adviseur krijgt de stukken van deputaten in normale gevallen niet en zal ook niet worden uitgenodigd om hun vergaderingen bij te wonen. Als deputaten de hulp van een adviseur ingeroepen hebben vermelden zij dit in hun rapportage aan de eerstvolgende Generale Synode.

16. Commissie Verhuizing Bibliotheek

A. Admiraal	Dissel 8	8061 MG Hasselt	038-4771247	berryadmiraal@online.nl	primus
J. Bruijn	Renate Rubinsteinlaan 16	3842 GT Harderwijk	0341-470579	fam.jbruijn@hetnet.nl	samenroeper
D. Koster	Callunastraat 4	8091 VT Wezep	038-3759636	derkkoster@gmail.com	primus
H.K. Schakelaar	Roelingsbeek 51	8033 BN Zwolle	038-8509284	famschakelaar@telfort.nl	primus
H.J. Ulderink	't Weegel 7	8055 PZ Laag Zuthem	0529-451618	hjenklas@hotmail.com	primus
Ds. S. de Marie	Hazelaarlaan 5	8024 XA Zwolle	038-4537562	s.demarie.mail@gmail.com	adviseur
R. ten Have	Hanebalken 40	9205 CX Drachten	0512-523936	roeloftenhave@hetnet.nl	adviseur

BIJLAGEN BIJ ACTA

van de generale synode van
De Gereformeerde Kerken
in Nederland
Hasselt 2011-2012

Generale Synode
De Gereformeerde Kerken in Nederland
Hasselt 2011

BIJLAGEN ACTA GS HASSELT 2011-2012

BIJLAGE 1. Bij hoofdstuk 1: Documenten m.b.t. Deputaten Voorbereiding Volgende Synode.

Document 10.007: Rapport van de Deputaten Voorbereiding Volgende Synode.

3 mei 2011.

1. Deputaatschap.

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken te Emmen 2009 besloot aan het moderamen op te dragen de uitgave van de acta van de synode, conform Hoofdstuk 2, artikel 10 van de acta (Emmen 2009) te verzorgen.

Als deputaten werden benoemd de leden van het moderamen, te weten:

1. A. Admiraal van De Gereformeerde Kerk te Hasselt e.o.;
2. C.A. Teunis van De Gereformeerde Kerk te Bergentheim/Bruchterveld e.o.
3. J.A. Bazuin van De Gereformeerde Kerk te Berkel & Rodenrijs/Bergschenhoek e.o.
4. C. Baan van De Gereformeerde Kerk te Zwolle e.o.

Als samenroeper werd aangewezen br. A. Admiraal. Br. J.A. Bazuin trad op als secretaris van het deputaatschap. Broeder Admiraal fungeerde als voorzitter.

Ook werd in de vergadering van 16 oktober 2010 een instructie voor het deputaatschap vastgesteld.

2. Instructie.

De door de synode vastgestelde Instructie voor de Deputaten Volgende Generale Synode luidt als volgt.

Aan deputaten is opgedragen:

1. Deputaten zullen, in samenwerking met de door de generale synode aangewezen roepende kerk de volgende generale synode voorbereiden.
2. Zij zullen er zorg voor dragen en er op toezien dat de voorbereidingen verlopen volgens de Regeling voor de generale synode, zoals die door de generale synode is vastgesteld en is opgetekend in de bijlage.
3. Zij zullen de roepende kerk informeren, adviseren en ondersteunen bij alle werkzaamheden die voortvloeien uit de opdracht om de volgende synode bijeen te roepen.
4. Zij zullen zich bij hun werk zonodig laten adviseren door de vorige roepende kerk en door de predikanten in het kerkverband.
5. Zij zullen van hun werkzaamheden rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen drie weken voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.

3. Regeling.

Voor de werkzaamheden van het deputaatschap was verder van belang wat vastgelegd is in de Regeling voor de Generale Synode, met name in hoofdstuk X, Regelingen en Instructies punt 10 voor deputaten voorbereiding van de volgende generale synode.

De leden van het moderamen van de synode zullen, na de sluiting van haar zittingen, als haar deputaten:

1. uitvoering geven aan de besluiten van de synode, voor zover deze niet aan andere deputaten werd opgedragen;

2. de tekst van het laatste deel van de Acta of Handelingen, die niet meer aan de synode konden worden voorgelegd, vaststellen, de Acta voorzien van een inhoudsopgave en register en de Acta en Handelingen der synode zo spoedig mogelijk na sluiting van de synode doen drukken en verzenden;
3. de samenroepende kerk voor de volgende synode van advies dienen bij de uitvoering van hetgeen bepaald is ten aanzien van de taak van de kerk;
4. het concept-agendum als volgt opstellen:
 1. opening namens de samenroepende kerk
 2. onderzoek van de credentiebrieven en presentie
 3. verkiezing van het moderamen
 4. constitueren van de vergadering
 5. betuiging van instemming met de aangenomen belijdenis der kerken
 6. benoeming van de adviseur(s) en betuiging van instemming conform punt 5.
 7. vaststelling van het agendum van de synode
 8. behandeling van de ingekomen stukken en rapporten
 9. benoemingen
 10. vaststelling van de Acta en de Handelingen
 11. aanwijzing van de samenroepende kerk voor, alsmede tijd en plaats van de volgende synode
 12. censuur naar art. 48 KO
 13. rondvraag
 14. sluiting

4. Vergaderingen

Deputaten hebben nog niet fysiek vergaderd. Na afloop van de synode hebben deputaten VVS veelvuldig contact met elkaar gehad over de afhandelingen die nodig waren om de acta te completeren. Daarbij ging het over zaken als de opmaak, de inhoudsopgave, het tekst- en trefwoordenregister, enz. Na die email wisselingen werd op 15 januari 2011 door de scribe de definitieve versie van de acta verzonden. Het drukken van de acta werd weer in handen gegeven van HAMI Drukkers.

5. Acta en archief

Het uitgeven van de acta heeft veel aandacht gevraagd van deputaten, m.n. in het najaar van 2010, begin 2011.

In overleg met de drukker, HAMI Drukkers te Doesburg, kon de realisatie plaats hebben van de nieuwe uitgave van de acta, conform de opdracht van de Generale Synode. De acta verschenen deze keer, i.v.m. de uitgebreide hoeveelheid artikelen, in twee delen, t.w. de acta en de bijlagen. Ook staan de acta compleet op CD-rom en is er een beknopte versie, de zgn. Acta Contracta, met daarin de besluiten met hun gronden maar zonder het onderliggend materiaal.

Deputaten regelden dat de verspreiding plaats kon vinden aan de hand van intekenlijsten, via de plaatselijke kerkenraden. Voor de synodeleden van de GS Emmen 2009 werden gratis exemplaren ter beschikking gesteld, evenals voor alle kerkenraden.

Medio maart 2011 verschenen de acta. Van de Acta, de Acta Contracta en van de Acta op cd zijn voldoende exemplaren over.

Deputaten hebben het volledige archief van de Generale Synode te Emmen overgedragen aan de archivaris, br. K.A. Tillema te Zwolle.

6. Regeling voor de Generale Synode

Zie huishoudelijke regeling voor Generale Synoden (bijlage).

A. Admiraal, C.A. Teunis, J.A. Bazuin, C. Baan

BIJLAGE 2. Bij hoofdstuk 2: Documenten m.b.t. Kerkregering.

Document 2.001 t/m 2.003: Rapport Deputaten Onderzoek GKv-Synodebesluiten.

Het rapport deputaten Onderzoek synodebesluiten na 1990 is vanwege zijn omvang niet in de bijlage opgenomen, maar is wel digitaal beschikbaar op de website en in het archief.

De conclusies zijn in de vorm van overzichtstabellen samengebracht in de navolgende tabellen.
Achtereenvolgens:

- Tabellen 1-9 : Document 2.007 - overzicht van ‘alle onderzochte’ synodebesluiten.
- Tabel 10 : Document 2.008 - overzicht van de ‘gehandhaafde’ synodebesluiten
- Tabellen 11-14 : Document 2.009 – overzicht van de ‘vervallen’ synodebesluiten
- Tabel 15 : Document 2.010 – overzicht van de ‘niet-relevante’ synodebesluiten
- Tabel 16 : Document 2.011 – overzicht van de ‘opgeschorte’ synodebesluiten

DOCUMENT 2.007: Overzicht alle onderzochte GKv-synodebesluiten.							
GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK- synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS OMMEN 1993	1		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	2		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	3		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	4		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	5		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	6		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	7		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	8		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	9		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	10		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	11		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	12		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	13		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	14		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	15		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	16		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	17		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	18		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	19		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	20		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	21		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	22		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	23		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	24		Vrouwenstemrecht	GS Marienberg 2005/2006	25.II.A.	vervallen	
GS OMMEN 1993	25		Deputaatschap voor verbetering kerkelijke examens (art. 5 KO)	GS Emmen 2009/2010	64	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	26		Studiefinanciering voor theologische studenten: studierapport van deputaten ad art. 19 KO inzake de e	GS Emmen 2009/2010	65	vervallen	
GS OMMEN 1993	27		Studiefinanciering voor theologische studenten: rapport van deputaten ad art. 19 KO	GS Emmen 2009/2010	65	vervallen	
GS OMMEN 1993	28		Revisieverzoek van de Gereformeerde Kerk te Dokkum inzake de studiefinanciering voor theologische	GS Emmen 2009/2010	65	vervallen	
GS OMMEN 1993	29		Interpretatie van art. 20 KO	GS Zwolle 2007/2008	50	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	30		Bezwaarschrift van de Gereformeerde Kerk te Zaamslag inzake de toepassing van art. 20 KO	GS Zwolle 2007/2008	50	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	31	1, 2	Diaconale zaken (art. 22 KO): rapport van deputaten	GS Emmen 2009/2010	14	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	31	3, 4	Diaconale zaken (art. 22 KO): rapport van deputaten	GS Emmen 2009/2010	14	opgeschort	
GS OMMEN 1993	32		Diaconale zaken (art. 22 KO): verzoek inzake geordende informatie voor diakenen	GS Emmen 2009/2010	14	opgeschort	
GS OMMEN 1993	33		Diaconale zaken (art. 22 KO): verzoek inzake diaconale consulenten	GS Emmen 2009/2010	14	opgeschort	
GS OMMEN 1993	34		Bezwaar tegen de handelwijze van de Particuliere Synode van Zuid-Holland 1993 inzake de toepassing	GS Emmen 2009/2010	18	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	35	1	Archief en documentatie (art. 50 KO)	GS Emmen 2009/2010	20	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	35	2 - 15	Archief en documentatie (art. 50 KO)	GS Emmen 2009/2010	20	opgeschort	
GS OMMEN 1993	36		Studiedeputaatschap echtscheiding	GS Zwolle 2007/2008	49	vervallen	
GS OMMEN 1993	37		Vermelding van echtscheiding op attestaties	GS Zwolle 2007/2008	49	vervallen	
GS OMMEN 1993	38		Bijbelvertaling	GS Marienberg 2005/2006	25.II.B.	vervallen	
GS OMMEN 1993	39	1, 2	Bededagen	GS Hasselt 2011	2.01.26	kennisgeving	
GS OMMEN 1993	39	3	Bededagen	GS Hasselt 2011	2.01.26	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	40		Zegen(groet) in erediensten waarin geen predikant voorgaat	GS Marienberg 2005/2006	25.II.D.	vervallen	
GS OMMEN 1993	41	4	Aangepaste kerkdiensten voor gehandicapten	GS Marienberg 2005/2006	25.II.F.	vervallen	
GS OMMEN 1993	41		Aangepaste kerkdiensten voor gehandicapten	GS Emmen 2009/2010	35	vervallen	
GS OMMEN 1993	42		Pastorale zorg aan doven en slechthorenden	GS Hasselt 2011	2.01.21	vervallen	
GS OMMEN 1993	43	1, 2	Geestelijke verzorging militairen	GS Hasselt 2011	2.01.22	kennisgeving	
GS OMMEN 1993	43	3, 4, 5	Geestelijke verzorging militairen	GS Hasselt 2011	2.01.22	opgeschort	
GS OMMEN 1993	44		Radio- en televisieuitzending van kerkdiensten	GS Zwolle 2007/2008	52	opgeschort	
GS OMMEN 1993	45		Spreekconsent	GS Emmen 2009/2010	37	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	46		Studiedeputaatschap eredienst	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS OMMEN 1993	46		Studiedeputaatschap eredienst	GS Emmen 2009/2010	36	vervallen	
GS OMMEN 1993	47		Gezongen amen	GS Hasselt 2011	2.01.31	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	48		Gereformeerde Missiologische Opleiding	GS Zwolle 2007/2008	61	opgeschort	
GS OMMEN 1993	49		Instituut voor Gereformeerde Theologische Toerusting	GS Zwolle 2007/2008	61	opgeschort	
GS OMMEN 1993	50		Evangelieverkondiging aan het joodse volk	GS Zwolle 2007/2008	61	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	51		Kerkopbouwwerk te Venlo en te Anna Paulowna/Enkhuizen	GS Zwolle 2007/2008	61	opgeschort	
GS OMMEN 1993	52		Evangelieverkondiging aan het Belgische volk	GS Zwolle 2007/2008	61	gehandhaafd	

GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK- synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS OMMEN 1993	53		Emeritering prof. drs. H.M. Ohmann			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	54		Benoeming drs. G. Kwakkel in de vacature prof. drs. H.M. Ohmann			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	53		Emeritering prof. drs. H.M. Ohmann			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	54		Benoeming drs. G. Kwakkel in de vacature prof. drs. H.M. Ohmann			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	55		Aanvaarding benoeming drs. G. Kwakkel			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	56		Opvolging drs. G. Kwakkel			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	57		Bekrachtiging van de benoeming van docent M.E. Hoekzema			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	58		Personeelsbezetting diaconiologische vakken			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	59		Aanvaarding benoeming dr. A.N. Hendriks			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	60		Theologische Universiteit; stages en pastorale vorming; instelling van een c	GS Hasselt 2011	2.01.33	opgeschort	
GS OMMEN 1993	61		Jaarverslagen deputaten-financieel			niet relevant voor	beoordeling
GS OMMEN 1993	62		Emeritaats- en pensioenregeling van de TU	GS Hasselt 2011	2.01.34	kennisgeving	
GS OMMEN 1993	63		Brieven van de Gereformeerde Kerken (synodaal) in Nederland	GS Hasselt 2011	2.01.40	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	83		Brief aan de Eerste Kamer in verband met de Wet Gelijke Behandeling	GS Zwolle 2007/2008	66	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	84 1		De Hoge Overheid	GS Zwolle 2007/2008	66	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	84 2a - c		De Hoge Overheid	GS Zwolle 2007/2008	66	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	84 2e - h		De Hoge Overheid	GS Zwolle 2007/2008	66	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	85		Deputaten voorbereiding eerstvolgende generale synode	GS Hasselt 2011	2.01.43	kennisgeving	
GS OMMEN 1993	86 a-e, g-l		Generaal-synodale publikaties	GS Hasselt 2011	2.01.45	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	87		Toezening rapporten	GS Hasselt 2011	2.01.44	kennisgeving	
GS OMMEN 1993	88		Regeling inzake herbenoemingen	GS Hasselt 2011	2.01.17	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	89		Generaal-synodaal archief	GS Hasselt 2011	2.01.46	opgeschort	
GS OMMEN 1993	90		Drukfout Acta GS Heemse 1984--1985			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	91		Drukfout Acta GS Heemse 1984--1985, bis			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	92		Brief van br. J. Fokkes te Bedum			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	93		Brief van br. en zr. J.F. de Leeuw en A.J. de Leeuw - Hiemstra inzake steun aan de Evangelische C	GS Hasselt 2011	2.01.03	kennisgeving	
GS OMMEN 1993	94		Bezwaarschrift van br. A. van den Doel tegen de Particuliere Synode Zuid-Holland 1991	GS Hasselt 2011	2.01.27	kennisgeving	
GS OMMEN 1993	95		Post-Acta, slothandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	96		Post-Acta, slothandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	97		Post-Acta, slothandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	98		Post-Acta, slothandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	99		Post-Acta, slothandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	100		Post-Acta, slothandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	101		Post-Acta, slothandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	102		Post-Acta, slothandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	103		Post-Acta, slothandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	104		Post-Acta, slothandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	105		Post-Acta, slothandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	106		Post-Acta, slothandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS OMMEN 1993	107		Post-Acta, slothandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	1		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	2		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	3		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	4		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	5		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	6		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	7		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	8		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	9		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	10		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	11		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	12		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	13		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	14		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	15		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	16		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	17		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	18		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	

GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK- synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	19		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	20		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	21		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	22		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	23		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	24		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	25		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	26		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	27		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	28		Uitspraak leer ds. J. Hoom	GS Zwolle 2007/2008	22	gehandhaafd	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	32	2	Studiefinanciering voor theologische studenten	GS Emmen 2009/2010	65	gehandhaafd	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	33		Diaconale zaken	GS Hasselt 2011	2.01.25	opgeschort	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	34		Wijziging instructie GDD met het oog op een beroepskracht	GS Hasselt 2011	2.01.25	opgeschort	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	35		Collecte Japan	GS Hasselt 2011	2.01.25	opgeschort	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	36		Toepassing art. 32 KO	GS Hasselt 2011	2.01.03	kennisgeving	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	37		Toepassing art. 42 KO	GS Hasselt 2011	2.01.04	gehandhaafd	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	38		Archief en documentatie	GS Hasselt 2011	2.01.46	opgeschort	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	39		Doop geadopteerde kinderen	GS Hasselt 2011	2.01.02	kennisgeving	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	40		Asielzoekers aan het avondmaal	GS Hasselt 2011	2.01.28	gehandhaafd	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	44		Preekstof uit andere belijdenisgeschriften	GS Hasselt 2011	2.01.32	gehandhaafd	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	49	1, 2	Bededagen	GS Hasselt 2011	2.01.26	kennisgeving	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	56		Geestelijke verzorging van militairen	GS Hasselt 2011	2.01.22	opgeschort	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	58		Spreekconsent	GS Emmen 2009/2010	37	gehandhaafd	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	68		Oprichting missionair Instituut voor Theologische Toerusting	GS Zwolle 2007/2008	61	opgeschort	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	71		Benoeming drs. W.H. Rose			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	72		Benoeming drs. I.D. Haarsma			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	73		Aanvaarding benoemingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	74		Voorziening Ambtelijke Vakken			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	75		Benoeming drs. P.W. van de Kamp			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	76		Emeritering prof. dr. J. Douma			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	77		Benoeming drs. A.L.Th. de Bruijne			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	78		Aanvaarding benoeming			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	79		Theologische Universiteit			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	81		Brief aan de Christelijke Gereformeerde Kerken			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	84		Revisieverzoek m.b.t. besluiten GS Amersfoort-West 1967	GS Marienberg 2005/2006	25.II.H.	gehandhaafd	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	96		Vorbereiding eerstvolgende generale synode			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	97		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	98		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	99		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	100		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	101		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	102		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	103		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	104		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	105		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	106		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	107		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	108		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	109		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	110		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	111		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	112		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	113		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	114		Sluitingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	1		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	2		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	3		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	4		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	

GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK- synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS LEUSDEN 1999	5		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	6		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	7		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	8		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	9		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	10		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	11		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	12		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	13		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	14		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	15		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	16		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	17		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	18		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	19		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	20		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	21		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	22		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	22		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	23		Belijdenisgeschriften	GS Zwolle 2007/2008	23	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	24		Oproep tot wederkeer			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	25		Appèl Nieuwegein tegen PS Utrecht (ds. D. Ophoff over Zondag 38 HC)	GS Marienberg 2005/2006	25.II.N.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	26		Revisieverzoek inzake vrouwenstemrecht	GS Marienberg 2005/2006	25.II.A.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	27		Brief naar aanleiding van rapport kerkelijke examens	GS Emmen 2009/2010	64	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	28	3	Kerkelijke examens	GS Marienberg 2005/2006	25.II.K.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	28	1, 2, 4	Kerkelijke examens			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	29		Vraag PS Friesland inzake artikel 11 KO	GS Emmen 2009/2010	16	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	30		Losmaking naar artikel 14 KO	GS Emmen 2009/2010	17	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	31		Studiefinanciering voor theologische studenten	GS Emmen 2009/2010	65	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	32		Bezwaarschrift artikel 20 KO	GS Zwolle 2007/2008	50	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	33	1	Appèlregeling artikel 31 KO	GS Emmen 2009/2010	19	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	33	2	Appèlregeling artikel 31 KO	GS Emmen 2009/2010	19	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	34		Archief en Documentatie	GS Hasselt 2011	2.01.46	opgeschort	
GS LEUSDEN 1999	35		Bezwaarschrift Archief en Documentatie	GS Hasselt 2011	2.01.46	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	36		Doop buitenlandse kinderen opgenomen ter adoptie	GS Hasselt 2011	2.01.02	vervallen	door GS-Zuidhorn
GS LEUSDEN 1999	37		Revisieverzoek inzake avondmaal en asielzoekers (art. 60 KO)	GS Hasselt 2011	2.01.28	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	38		Interpretatie artikel 65 KO (bezwaar Zaamslag)	GS Hasselt 2011	2.01.05	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	39		Interpretatie artikel 65 KO (verzoek Zwolle-Zuid)	GS Hasselt 2011	2.01.06	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	40		Interpretatie artikel 65 KO (bezwaar Spakenburg-Zuid)	GS Hasselt 2011	2.01.07	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	41		Interpretatie artikel 65 KO (redactie tweede lid)	GS Marienberg 2005/2006	25.II.F	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	42		Interpretatie artikel 66 KO	GS Emmen 2009/2010	21	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	43		Deputaten Kerkrecht en Kerkorde	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS LEUSDEN 1999	44		Brief over diverse zaken			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	45		Bijbelvertaling, Nieuwe Bijbelvertaling (NBV)	GS Marienberg 2005/2006	25.II.B.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	46		Bijbelvertaling Groot Nieuws 1996	GS Marienberg 2005/2006	25.II.C.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	47		Bededagen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	48		Revisieverzoeken zegen(groet)	GS Marienberg 2005/2006	25.II.D.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	49		Eredienst	GS Emmen 2009/2010	36	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	49	4	Eredienst	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ea.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	50		Bezwaarschrift huwelijksformulier GS Berkel en Rodenrijs 1996 Acta art. 66	GS Zwolle 2007/2008	53	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	51		Reacties huwelijksformulier GS Berkel en Rodenrijs 1996 Acta art. 67	GS Zwolle 2007/2008	53	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	52		Nieuw huwelijksformulier	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Eb.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	53		Wijziging artikel 70 KO	GS Hasselt 2011	2.01.15	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	54		Kerkmuziek, gezangen: werkplan	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	55		Kerkmuziek, gezangen: ordevoorstel	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	56		Kerkmuziek, gezangen, werkplan 1a--c: bezwaren tegen GS Berkel en Rodenrijs 1996, Acta art. 6	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	57		Kerkmuziek, gezangen, werkplan 1d: rapport van deputaten	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	58		Kerkmuziek, gezangen, werkplan 2a--h: gezangenbundel, criteria	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	

GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK- synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS LEUSDEN 1999	59		Kerkmuziek, gezangen, werkplan 3: selectie	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	60		Kerkmuziek, gezangen, werkplan 4: werkwijze	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	61		Kerkmuziek, gezangen, werkplan 5: opdrachten aan deputaten	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	62		Kerkmuziek, gezangen: slotbesluit	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	63		Aangepaste kerkdiensten	GS Emmen 2009/2010	35	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	64		Bezwaren tegen aangepaste kerkdiensten	GS Emmen 2009/2010	35	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	65		Radio- en televisie-uitzending van kerkdiensten	GS Zwolle 2007/2008	52	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	66		Bezwaarschrift radio- en televisie-uitzendingen	GS Zwolle 2007/2008	52	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	67		Gastlidmaatschap jongeren	GS Emmen 2009/2010	22	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	68		Diaconale zaken (art. 22 KO)	GS Hasselt 2011	2.01.25	opgeschort	
GS LEUSDEN 1999	69		Pastorale verzorging doven en slechthorenden	GS Hasselt 2011	2.01.21	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	70	3, 4	Geestelijke verzorging militairen	GS Zwolle 2007/2008	24	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	70	1, 2, 5	Geestelijke verzorging militairen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	71		Meldpunt seksueel misbruik	GS Hasselt 2011	2.01.24	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	72	1	Echtscheiding	GS Marienberg 2005/2006	25.II.M.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	72	2, 3, 4	Echtscheiding			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	73		Aanvullende steun evangelisatie Maastricht			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	74		Aanvullende Steunverlening Evangelisatiewerk	GS Zwolle 2007/2008	61	opgeschort	
GS LEUSDEN 1999	75		Instelling Deputaatschap Evangelisatie	GS Zwolle 2007/2008	62	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	76		Institute of Reformed Theological Training (IRTT)	GS Hasselt 2011	2.01.39	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	77		Theologische Universiteit	GS Hasselt 2011	2.01.35	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	78		Preekbevoegdheid AIO's	GS Hasselt 2011	2.01.36	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	79		Werkbegeleiding en nascholing predikanten	GS Hasselt 2011	2.01.37	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	80		Studiedeputaatschap Kerkelijke Werkers	GS Marienberg 2005/2006	25.II.L.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	81		Adviseurschap docenten Theologische Universiteit			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	82	1	Christelijke Gereformeerde Kerken	GS Marienberg 2005/2006	25.II.G.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	82	2	Christelijke Gereformeerde Kerken	GS Hasselt 2011	2.01.41	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	83		Brief aan de Christelijke Gereformeerde Kerken	GS Zwolle 2007/2008	63	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	84	1, 2	Nederlands Gereformeerde Kerken	GS Marienberg 2005/2006	25.II.H.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	84	3	Nederlands Gereformeerde Kerken			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	85		Interkerkelijk overleg	GS Zwolle 2007/2008	65	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	86		Kader voor plaatselijke samensprekingen	GS Zwolle 2007/2008	63	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	87		Brief aan de Nederlands Gereformeerde Kerken	GS Zwolle 2007/2008	65	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	88		Deputaten Kerkelijke Eenheid (algemeen)	GS Zwolle 2007/2008	63	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	89		Buitenlandse betrekkingen, sectie I: Indonesië	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	90		Buitenlandse betrekkingen, sectie II: Verre Oosten	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	91		Buitenlandse betrekkingen, sectie III: Angelsaksische landen en ICRC	GS Marienberg 2005/2006	25.II.J.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	92		Buitenlandse betrekkingen, sectie IV: Europa en Afrika	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	93		Buitenlandse betrekkingen, sectie V: Spaans- en Portugees-sprekende landen	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	94		Buitenlandse betrekkingen, sectie VI: Lux Mundi en publiciteit	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	95		Buitenlandse betrekkingen, sectie VII: Zending en hulpverlening	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	96		Buitenlandse betrekkingen: ingekomen stukken	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	97		Betrekkingen buitenland: algemeen besluit	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	98		Buitenlandse betrekkingen: financiën	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	99	2a,b,c,e,g,i,k,m	Kerk en overheid	GS Zwolle 2007/2008	66	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	99	1 en 2d,f,h,j,l	Kerk en overheid	GS Zwolle 2007/2008	66	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	100		Bezwaren vertegenwoordiging	GS Marienberg 2005/2006	25.II.I.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	100		Bezwaren vertegenwoordiging	GS Zwolle 2007/2008	66	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	101		Appel op de overheid inzake abortus en euthanasie	GS Zwolle 2007/2008	66	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	102		Kerkelijk bureau	GS Zwolle 2007/2008	66	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	103		Drukfout Acta GS Heemse 1984--1985	GS Zwolle 2007/2008	22	gehandhaafd	in versie door Zuidhorn rechtgezet
GS LEUSDEN 1999	104		Vorbereiding generale synode			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	105		Deputatenrapporten in de Acta			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	106		Heffingsbedragen deputaatschappen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	107		Rapport Financieel Beheer			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	108		Personeel in dienst van de gezamenlijke kerken			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	109		Heffingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	110		Generaal-synodale publicaties			niet relevant voor beoordeling	

GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK- synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS LEUSDEN 1999	111		Communicatiebeleid			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	112		Deputaten, rapport en informatie			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	113		Vormen van huisbezoek			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	114		Benoemingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	115		Benoemingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	116		Benoemingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	117		Benoemingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	118		Benoemingen			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	119		Vaststelling van de Acta			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	120		Aanvang eerstvolgende generale synode			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	121		Evaluatie			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	122		Censuur naar artikel 48 KO			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	123		Rondvraag			niet relevant voor beoordeling	
GS LEUSDEN 1999	124		Slotzitting en sluiting van de synode			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	1		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	2		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	3		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	4		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	5		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	6		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	7		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	8		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	9		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	10		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	11		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	12		Pro-acta openingshandelingen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	13		– Studiedeputaatschap inzake zondagskwestie	GS Zwolle 2007/2008	48	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	14		– Benoeming deputaten Vierde gebod en zondag			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	15		– Revisieverszoek GS Heemse Acta art. 131	GS Zwolle 2007/2008	22	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	16		– Kerkrecht en kerkorde, algemeen besluit en opdrachten	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	17		– Consistentie van besluitvorming door de generale synode	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	18	1, 2	– Rechtseffect van besluitvorming door de generale synode	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	18	3.3	– Rechtseffect van besluitvorming door de generale synode	GS Hasselt 2011	2.01.01	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	19		– Procedure voor wijziging van de kerkorde	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	20		– Herziene uitgave van de kerkorde	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	21		– Editie van de kerkorde met regelingen en jurisprudentie	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	22		– Benoeming deputaten Kerkrecht en kerkorde	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	23		– Algemene herziening van de kerkorde	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	24		– Verzoek om studiedeputaatschap kerkelijke vergaderingen	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	25		– Kerkelijke onderzoeken voor beroepbaarstelling en toelating tot het ambt van predikanten	GS Marienberg 2005/2006	25.II.K.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	26		– Kerkelijk onderzoek van wie aan een andere theologische universiteit afstudeerden	GS Emmen 2009/2010	15	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	27		– Artikel 8 KO	GS Emmen 2009/2010	15	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	28		– Artikel 13 KO			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	29		– Artikel 14 KO	GS Emmen 2009/2010	17	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	30		– Verzoek heroverweging GS Leusden Acta art. 29	GS Emmen 2009/2010	16	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	31		– Revisieverszoek GS Leusden Acta art. 30, 2.14	GS Emmen 2009/2010	17	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	32		– Benoeming deputaten Dienst en recht			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	33		– Benoeming Commissie van Beroep ex art. 14 KO			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	34		– Revisieverszoek GS Leusden Acta art. 36	GS Hasselt 2011	2.01.02	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	35		– Doop van Nederlandse aspirant-adoptiekinderen	GS Hasselt 2011	2.01.02	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	36		– Bepalingen inzake toelating van asielzoekers tot de sacramenten	GS Zwolle 2007/2008	25	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	37		– Gastlidmaatschap jongeren	GS Emmen 2009/2010	22	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	38		– Koersbepaling inzake de effectuering van de artikelen 65 en 67 KO	GS Marienberg 2005/2006	25.II.F	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	39		– Avondmaalsviering zonder formulieren	GS Hasselt 2011	2.01.29	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	40		– Wijziging Artikel 70 KO	GS Hasselt 2011	2.01.15	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	41		– Echtscheiding	GS Marienberg 2005/2006	25.II.M.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	42		– Revisieverszoek GS Leusden Acta art. 72	GS Zwolle 2007/2008	49	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	43		– Benoeming deputaten Huwelijk en echtscheiding			niet relevant voor beoordeling	

GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK- synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS ZUIDHORN 2002/2003	44		– Kerkelijk werkers	GS Marienberg 2005/2006	25.II.L.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	45		– Preekbevoegdheid Aio's	GS Hasselt 2011	2.01.36	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	46		– Preekbevoegdheid niet-beroepbare theologen	GS Hasselt 2011	2.01.12	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	47		– Revisieverzoeken zegen(groet)	GS Marienberg 2005/2006	25.II.D.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	48		– Vertegenwoordiging bij officiële gebeurtenissen bij andere kerken	GS Hasselt 2011	2.01.10	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	49		– Huwelijksinzegening en belijdenis	GS Hasselt 2011	2.01.16	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	50		– Appèlzaken	GS Emmen 2009/2010	19	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	51		– Benoeming deputaten Appèlzaken generale synode			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	52		– Revisieverzoeken GS Leusden Acta art. 25	GS Marienberg 2005/2006	25.II.N.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	53		– Correctieverzoeken GS Leusden Acta art. 25	GS Zwolle 2007/2008	48	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	54		– Revisieverzoeken GS Leusden Acta art. 60! Liedboekliederen	GS Hasselt 2011	2.01.13	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	55		– Revisieverzoek GS Berkel Acta art. 43, GS Leusden Acta art. 41, 49 art 65KO	GS Hasselt 2011	2.01.09	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	56		– Groen versus PS Drenthe	GS Zwolle 2007/2008	51	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	57		– Waagmeester e.a. versus PS Holland- Noord	GS Zwolle 2007/2008	63	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	58		–Zwarts e.a. Versus PS Holland-Noord, inzake plaatselijke toenadering NGK	GS Hasselt 2011	2.01.42	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	59		– Van der Hoeven versus PS Holland Zuid	GS Emmen 2009/2010	19	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	60		– De Jong Gzn versus PS Holland Zuid	GS Zwolle 2007/2008	48	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	61		– Van der Net e.a. versus PS Overijssel	GS Zwolle 2007/2008	63	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	62		– Westhuis versus PS Overijssel inzake samenkomst bij crematie	GS Hasselt 2011	2.01.11	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	63		– Bijbelvertaling	GS Marienberg 2005/2006	25.II.B.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	64		– Benoeming deputaten Bijbelvertaling			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	65		– Revisieverzoeken GS Leusden Acta art. 46	GS Marienberg 2005/2006	25.II.C.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	66		– Eredienst (diversen mbt liturgisch katern)	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	67		– Benoeming deputaten Eredienst			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	68		– Liturgisch Katern	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	69		– Liturgisch katern – de Geloofsbelijdenis van Nicea	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	70		– Orde van dienst C	GS Emmen 2009/2010	36	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	71		– Liturgie en huidige cultuur	GS Emmen 2009/2010	36	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	72		– Participatie gemeenteleden in de eredienst	GS Emmen 2009/2010	36	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	73		– Ordinariumliturgie	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ea.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	74		– Liturgisch katern, De tweede kerkdienst	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	75		– Taalkundige consistentie liturgische teksten en formulieren	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	76		– Doopformulier	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	77		– Formulier voor de openbare geloofsbelijdenis	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	78		– Avondmaalsformulieren	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	79		– Huwelijksformulier	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Eb.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	80		– Werkplan kerkmuziek	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	81		– Schriftelijke afhandeling bezwaren	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	82		– Liederens beoordelen los van de context van de dichter	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	83		– Criteria voor het selecteren van gezangen	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	84		– Liedboek in het verleden	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	85		– Liedboek en Christelijke en Nederlands Gereformeerde Kerken	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	86		– De 121 liederen getoetst	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	87		– Liederens uit andere bundels en liederens uit eigen kring	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	88		– Bezwaar niet toetsen volgens criteria Leusden	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	89		– Kerkmuziek	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	90		– Benoeming deputaten Kerkmuziek			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	91		– Integratie van mensen met een handicap	GS Emmen 2009/2010	35	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	92		– Benoeming deputaten Integratie gehandicapten			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	93		– Erediensten met een ander karakter	GS Emmen 2009/2010	35	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	94		– Bededagen: benoeming classes			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	95		– Radio en televisieuitzending van kerkdiensten	GS Zwolle 2007/2008	52	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	96		– Benoeming deputaten Radio en televisieuitzending van kerkdiensten			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	97		– Pastorale zorg aan doven en slechthorenden	GS Hasselt 2011	2.01.21	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	98		– Benoeming deputaten Pastorale zorg aan doven en slechthorenden			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	99 1		– Geestelijke verzorging militairen	GS Hasselt 2011	2.01.23	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	99 2, 4 excl 4.1		– Geestelijke verzorging militairen	GS Hasselt 2011	2.01.23	opgeschort	
GS ZUIDHORN 2002/2003	99 3, 4.1		– Geestelijke verzorging militairen	GS Hasselt 2011	2.01.23	vervallen	

GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK-synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS ZUIDHORN 2002/2003	100		– Benoeming deputaten Geestelijke verzorging militairen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	101		– Avondmaalsbediening door de krijgsmachtpredikant	GS Zwolle 2007/2008	24	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	102		– Seksueel misbruik in kerkelijke relaties	GS Hasselt 2011	2.01.24	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	103		– Benoeming deputaten Seksueel misbruik in kerkelijke relaties			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	104		– Diaconale zaken	GS Hasselt 2011	2.01.25	opgeschort	
GS ZUIDHORN 2002/2003	105		– Benoeming deputaten Diaconale zaken			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	106		– Aanvullende steunverlening evangelisatiewerk	GS Zwolle 2007/2008	61	opgeschort	
GS ZUIDHORN 2002/2003	107		– Benoeming deputaten Aanvullende steunverlening evangelisatie			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	108		– Amstelproject	GS Zwolle 2007/2008	62	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	109		– Toerusting evangeliserende gemeente	GS Zwolle 2007/2008	62	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	110		– Benoeming deputaten Toerusting evangeliserende gemeente			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	111		– Studiefinanciering voor theologische studenten	GS Emmen 2009/2010	65	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	112		– Benoeming deputaten Studiefinanciering naar artikel 19 KO			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	113		– Theologische Universiteit	GS Hasselt 2011	2.01.35	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	114		– Benoeming docenten Theologische Universiteit			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	115		– Afscheid en begroeting van docenten aan de Theologische Universiteit			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	116		– Bezwaren tegen GS Leusden Acta art. 77	GS Hasselt 2011	2.01.35	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	117		– Benoeming deputaten Curatoren Theologische Universiteit			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	118		– Benoeming Commissie van Beroep Theologische Universiteit			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	119		– Werkbegeleiding en nascholing van predikanten	GS Hasselt 2011	2.01.37	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	120		– Instelling Steunpunt Gemeenteopbouw	GS Hasselt 2011	2.01.19	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	121		– Benoeming deputaten Steunpunt Gemeenteopbouw			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	122		– Toerusting van jongeren	GS Hasselt 2011	2.01.20	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	123		– Kerkelijke eenheid	GS Zwolle 2007/2008	63	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	124		– Benoeming deputaten Kerkelijke eenheid			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	125		– Betrekkingen met de Christelijke Gereformeerde Kerken	GS Marienberg 2005/2006	25.II.G.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	126		– Contacten met de Nederlands Gereformeerde Kerken	GS Marienberg 2005/2006	25.II.H.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	127		– Ontvankelijkheid verzoeken om herbezinning besluiten jaren zestig	GS Zwolle 2007/2008	65	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	128		– Intentieverklaring verzoek PS Holland Noord	GS Zwolle 2007/2008	65	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	129		– Revisieverzoek GS Amersfoort West Acta art. 16	GS Zwolle 2007/2008	65	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	130		– Participatie in het Contactorgaan Gereformeerde Gezindte	GS Zwolle 2007/2008	64	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	131		– Revisie Regels van Berkel en Christelijke Gereformeerde Kerken	GS Marienberg 2005/2006	25.II.G.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	132		– Revisie Regels van Leusden en Nederlands Gereformeerde Kerken	GS Marienberg 2005/2006	25.II.H.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	133		– Zending en hulpverlening	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	134		– Benoeming deputaten Zending, hulpverlening en training	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	135		– Ontvangst afgevaardigden buitenlandse zusterkerken	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	136		– Ontvangst van cursisten van het IRTT en hun begeleiders	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	137		– Betrekkingen buitenlandse kerken	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	138		– Benoeming deputaten Betrekkingen buitenlandse kerken	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	139		– Gereja- Gereja Reformasi di Indonesia (GGRI-NTT)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	140		– Gereja-Gereja Reformasi Musyafir (GGRM)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	141		– Free Reformed Churches of Australia (FRCA)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	142		– Revisieverzoeken GS Leusden Acta art. 91	GS Marienberg 2005/2006	25.II.J.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	143		– Presbyterian Church of Eastern Australia (PCEA)	GS Marienberg 2005/2006	25.II.J.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	144		– Reformed Churches of New Zealand (RCNZ)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	145		– Dutch Reformed Church Sri Lanka (DRC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	146		– Lanka Reformed Church	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	147		– Reformed Presbyterian Church of Northern India (RPCNI)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	148		– Reformed Presbyterian Church North East India Synod (RPCNEI)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	149		– Free Church of Central India (FCCI)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	150		– Presbyterian Free Church of Kalimpong (PFCK)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	151		– Ds. Abraham	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	152		– Gereformeerde en Presbyteriaanse contacten in Pakistan (GPP)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	153		– Evangelical Reformed Churches of Singapore (ERCS)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	154		– Free Reformed en Reformed Free Churches of the Philippines (FRCP en RFCP)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	155		– Reformed Presbyterian Church of Taiwan (RPCT)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	156		– Reformed Church of Japan (RCJ)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	157		– Presbyterian Church of Korea (PCK)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	

GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK-synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS ZUIDHORN 2002/2003	158		– Canadian Reformed Churches (CanRC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	159		– Reformed Church in the United States (RCUS)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	160		– Orthodox Presbyterian Church (OPC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	161		– United Reformed Churches in North America (URCNA)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	162		– Eglise Réformée du Québec (ERQ)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	163		– Kerkelijk leven in Suriname	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	164		– Evangelical Presbyterian Church (EPC), Noord Ierland	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	165		– Reformed Presbyterian Church of Ireland (RPCI)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	166		– Free Church of Scotland (FCS)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	167		– Reformed Presbyterian Churches in Cardiff (RPCC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	168		– Evangelical Presbyterian Church of England and Wales (EPCEW)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	169		– Norwich Reformed Church (NRC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	170		– International Conference of Reformed Churches (ICRC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	171		– Eglise Réformée Confessante au Bénin (ERCB)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	172		– Africa Evangelical Presbyterian Church Kenia (AEPC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	173		– Reformed Church of East Africa Kenia (RCEA)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	174		– Nongu u Kristu u ken Sudan hen Tiv Nigeria (NKST)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	175		– Eglise Réformée Confessante au Congo (ERCC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	176		– Vrye Gereformeerde Kerke in Suid Afrika (VGKSA)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	177		– Gereformeerde Kerke in Suid Afrika (GKSA)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	178		– Evangelisch reformierte Kirche Westminster Bekenntnis Oostenrijk (ERKWB)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	179		– Evangelical Reformed Churches Union of Russia (ERCUR)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	180		– Kerkelijk leven in Oost Europa	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	181		– Kerkelijk leven in Duitsland	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	182		– Kerkelijk leven in Frankrijk	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	183		– Kerkelijk leven in Israël	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	184		– Iglesia Cristiana Reformada (ICR), Madrid	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	185		– Iglesias Reformadas de España (IRE)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	186		– Igreja Reformada de Portugal (IRP)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	187		– Igreja Cristã Presbiteriana de Portugal (ICPdP)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	188		– Iglesia Reformada en Venezuela (IRV)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	189		– Iglesia Presbiteriana Independiente de Mexico (IPIM)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	190		– Igrejas Reformadas do Brasil (IRB)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	191		– Igreja Presbiteriana do Brasil (IPB)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	192		– Igrejas Evangelicas Reformadas do Brasil (IER)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	193		– Lux Mundi	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	194		– Publiciteit	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	195	1 - 3	– Kerk en overheid	GS Zwolle 2007/2008	66	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	195	4 - 6	– Kerk en overheid	GS Zwolle 2007/2008	66	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	195	4 - 6	– Kerk en overheid	GS Marienberg 2005/2006	25. II. I.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	196		– Benoeming deputaten Relatie kerk en overheid			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	197		– Felicitering voor koningin Beatrix			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	198		– Archief en documentatie	GS Hasselt 2011	2.01.46	opgeschoort	
GS ZUIDHORN 2002/2003	198	4 instr.7-8	– Archief en documentatie	GS Hasselt 2011	2.01.46	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	199		– Benoeming deputaten Archief en documentatie			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	200		– Instelling van een leerstoel namens het ADC aan de TU	GS Hasselt 2011	2.01.47	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	201		– Generaal synodale publicaties			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	202		– Benoeming deputaten Generaal synodale publicaties			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	203		– Administratieve voorzieningen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	204		– Financiën en beheer			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	205		– Financieel beheer deputaatschappen			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	206		– Benoeming deputaten Financiën en beheer			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	207		– Verzoek van de kerk te Axel	GS Hasselt 2011	2.01.18	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	208		– Verzoeken van de kerk te Rijsburg	GS Hasselt 2011	2.01.08	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	209		– Verootmoediging			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	210		– Instructies voor alle deputaatschappen gemeenschappelijk			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	211		– Vaststelling van de acta			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	212		– Evaluatie			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	213		– Voorbereiding volgende synode			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	214		– Benoeming deputaten Voorbereiding volgende synode			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	215		– Censuur naar artikel 48 KO			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	216		– Provisorische sluiting van de synode			niet relevant voor beoordeling	
GS ZUIDHORN 2002/2003	217		– Sluiting van de synode			niet relevant voor beoordeling	

Document 2.008: Gehandhaafde GKv-synode besluiten.							
GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK-synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS OMMEN 1993	25		Deputaatschap voor verbetering kerkelijke examens (art. 5 KO)	GS Emmen 2009/2010	64	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	29		Interpretatie van art. 20 KO	GS Zwolle 2007/2008	50	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	30		Bezwaarschrift van de Gereformeerde Kerk te Zaamslag inzake de toepassing van art. 20 KO	GS Zwolle 2007/2008	50	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	31	1, 2	Diaconale zaken (art. 22 KO): rapport van deputaten	GS Emmen 2009/2010	14	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	34		Bezwaar tegen de handelwijze van de Particuliere Synode van Zuid-Holland 1993 inzake de toepassing	GS Emmen 2009/2010	18	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	35	1	Archief en documentatie (art. 50 KO)	GS Emmen 2009/2010	20	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	39	3	Bededagen	GS Hasselt 2011	2.01.26	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	45		Spreekconsent	GS Emmen 2009/2010	37	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	47		Gezongen amen	GS Hasselt 2011	2.01.31	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	50		Evangelieverkondiging aan het joodse volk	GS Zwolle 2007/2008	61	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	52		Evangelieverkondiging aan het Belgische volk	GS Zwolle 2007/2008	61	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	63		Brieven van de Gereformeerde Kerken (synodaal) in Nederland	GS Hasselt 2011	2.01.40	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	83		Brief aan de Eerste Kamer in verband met de Wet Gelijke Behandeling	GS Zwolle 2007/2008	66	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	84	1	De Hoge Overheid	GS Zwolle 2007/2008	66	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	84	2a - c	De Hoge Overheid	GS Zwolle 2007/2008	66	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	84	2e - h	De Hoge Overheid	GS Zwolle 2007/2008	66	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	86	a-e, g-l	Generaal-synodale publikaties	GS Hasselt 2011	2.01.45	gehandhaafd	
GS OMMEN 1993	88		Regeling inzake herbenoemingen	GS Hasselt 2011	2.01.17	gehandhaafd	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	28		Uitspraak leer ds. J. Hoorn	GS Zwolle 2007/2008	22	gehandhaafd	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	32	2	Studiefinanciering voor theologische studenten	GS Emmen 2009/2010	65	gehandhaafd	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	37		Toepassing art. 42 KO	GS Hasselt 2011	2.01.04	gehandhaafd	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	40		Asielzoekers aan het avondmaal	GS Hasselt 2011	2.01.28	gehandhaafd	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	44		Preekstof uit andere belijdenisgeschriften	GS Hasselt 2011	2.01.32	gehandhaafd	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	58		Spreekconsent	GS Emmen 2009/2010	37	gehandhaafd	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	84		Revisieverzoek m.b.t. besluiten GS Amersfoort-West 1967	GS Marienberg 2005/2006	25.II.H.	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	23		Belijdenisgeschriften	GS Zwolle 2007/2008	23	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	27		Brief naar aanleiding van rapport kerkelijke examens	GS Emmen 2009/2010	64	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	29		Vraag PS Friesland inzake artikel 11 KO	GS Emmen 2009/2010	16	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	30		Losmaking naar artikel 14 KO	GS Emmen 2009/2010	17	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	32		Bezwaarschrift artikel 20 KO	GS Zwolle 2007/2008	50	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	33	2	Appèlregeling artikel 31 KO	GS Emmen 2009/2010	19	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	37		Revisieverzoek inzake avondmaal en asielzoekers (art. 60 KO)	GS Hasselt 2011	2.01.28	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	38		Interpretatie artikel 65 KO (bezwaar Zaamslag)	GS Hasselt 2011	2.01.05	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	39		Interpretatie artikel 65 KO (verzoek Zwolle-Zuid)	GS Hasselt 2011	2.01.06	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	42		Interpretatie artikel 66 KO	GS Emmen 2009/2010	21	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	67		Gastlidmaatschap jongeren	GS Emmen 2009/2010	22	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	99	2a,b,c,e,g,i,k,m	Kerk en overheid	GS Zwolle 2007/2008	66	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	102		Kerkelijk bureau	GS Zwolle 2007/2008	66	gehandhaafd	
GS LEUSDEN 1999	103		Drukfout Acta GS Heemse 1984--1985	GS Zwolle 2007/2008	22	gehandhaafd	in versie door Zuidhorn rechtgezet
GS ZUIDHORN 2002/2003	15		– Revisieverzoek GS Heemse Acta art. 131	GS Zwolle 2007/2008	22	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	18	3.3	– Rechtseffect van besluitvorming door de generale synode	GS Hasselt 2011	2.01.01	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	30		– Verzoek heroverweging GS Leusden Acta art. 29	GS Emmen 2009/2010	16	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	34		– Revisieverzoek GS Leusden Acta art. 36	GS Hasselt 2011	2.01.02	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	35		– Doop van Nederlandse aspirant-adoptiefkinderen	GS Hasselt 2011	2.01.02	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	37		– Gastlidmaatschap jongeren	GS Emmen 2009/2010	22	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	46		– Preekbevoegdheid niet-beroepbare theologen	GS Hasselt 2011	2.01.12	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	49		– Huwelijksinzegening en belijdenis	GS Hasselt 2011	2.01.16	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	50		– Appèlzaken	GS Emmen 2009/2010	19	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	56		– Groen versus PS Drenthe	GS Zwolle 2007/2008	51	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	59		– Van der Hoeven versus PS Holland Zuid	GS Emmen 2009/2010	19	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	116		– Bezwaren tegen GS Leusden Acta art. 77	GS Hasselt 2011	2.01.35	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	195	1 - 3	– Kerk en overheid	GS Zwolle 2007/2008	66	gehandhaafd	
GS ZUIDHORN 2002/2003	207		– Verzoek van de kerk te Axel	GS Hasselt 2011	2.01.18	gehandhaafd	

Document 2.009: Vervallen GKv-synodebesluiten.							
GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK- synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS OMMEN 1993	24		Vrouwenstemrecht	GS Marienberg 2005/2006	25.II.A.	vervallen	
GS OMMEN 1993	26		Studiefinanciering voor theologische studenten: studierapport van deputaten ad art. 19 KO inzake d	GS Emmen 2009/2010	65	vervallen	
GS OMMEN 1993	27		Studiefinanciering voor theologische studenten: rapport van deputaten ad art. 19 KO	GS Emmen 2009/2010	65	vervallen	
GS OMMEN 1993	28		Revisieverzoek van de Gereformeerde Kerk te Dokkum inzake de studiefinanciering voor theologisc	GS Emmen 2009/2010	65	vervallen	
GS OMMEN 1993	36		Studiedeputaatschap echtscheiding	GS Zwolle 2007/2008	49	vervallen	
GS OMMEN 1993	37		Vermelding van echtscheiding op attestaties	GS Zwolle 2007/2008	49	vervallen	
GS OMMEN 1993	38		Bijbelvertaling	GS Marienberg 2005/2006	25.II.B.	vervallen	
GS OMMEN 1993	40		Zegen(groet) in erediensten waarin geen predikant voorgaat	GS Marienberg 2005/2006	25.II.D.	vervallen	
GS OMMEN 1993	41	4	Aangepaste kerkdiensten voor gehandicapten	GS Marienberg 2005/2006	25.II.F.	vervallen	
GS OMMEN 1993	41		Aangepaste kerkdiensten voor gehandicapten	GS Emmen 2009/2010	35	vervallen	
GS OMMEN 1993	42		Pastorale zorg aan doven en slechthorenden	GS Hasselt 2011	2.01.21	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	25		Appèl Nieuwegein tegen PS Utrecht (ds. D. Ophoff over Zondag 38 HC)	GS Marienberg 2005/2006	25.II.N.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	26		Revisieverzoek inzake vrouwenstemrecht	GS Marienberg 2005/2006	25.II.A.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	28	3	Kerkelijke examens	GS Marienberg 2005/2006	25.II.K.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	31		Studiefinanciering voor theologische studenten	GS Emmen 2009/2010	65	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	33	1	Appèlregeling artikel 31 KO	GS Emmen 2009/2010	19	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	35		Bezwaarschrift Archief en Documentatie	GS Hasselt 2011	2.01.46	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	36		Doop buitenlandse kinderen opgenomen ter adoptie	GS Hasselt 2011	2.01.02	vervallen	door GS-Zuidhorn
GS LEUSDEN 1999	40		Interpretatie artikel 65 KO (bezwaar Spakenburg-Zuid)	GS Hasselt 2011	2.01.07	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	41		Interpretatie artikel 65 KO (redactie tweede lid)	GS Marienberg 2005/2006	25.II.F	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	45		Bijbelvertaling, Nieuwe Bijbelvertaling (NBV)	GS Marienberg 2005/2006	25.II.B.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	46		Bijbelvertaling Groot Nieuws 1996	GS Marienberg 2005/2006	25.II.C.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	48		Revisieverzoeken zegen(groet)	GS Marienberg 2005/2006	25.II.D.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	49		Eredienst	GS Emmen 2009/2010	36	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	49	4	Eredienst	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ea.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	50		Bezwaarschrift huwelijksformulier GS Berkel en Rodenrijs 1996 Acta art. 66	GS Zwolle 2007/2008	53	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	51		Reacties huwelijksformulier GS Berkel en Rodenrijs 1996 Acta art. 67	GS Zwolle 2007/2008	53	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	52		Nieuw huwelijksformulier	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Eb.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	53		Wijziging artikel 70 KO	GS Hasselt 2011	2.01.15	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	54		Kerkmuziek, gezangen: werkplan	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	55		Kerkmuziek, gezangen: ordevoorstel	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	56		Kerkmuziek, gezangen, werkplan 1a--c: bezwaren tegen GS Berkel en Rodenrijs 1996, Acta art. 6	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	57		Kerkmuziek, gezangen, werkplan 1d: rapport van deputaten	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	58		Kerkmuziek, gezangen, werkplan 2a--h: gezangenbundel, criteria	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	59		Kerkmuziek, gezangen, werkplan 3: selectie	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	60		Kerkmuziek, gezangen, werkplan 4: werkwijze	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	61		Kerkmuziek, gezangen, werkplan 5: opdrachten aan deputaten	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	62		Kerkmuziek, gezangen: slotbesluit	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	63		Aangepaste kerkdiensten	GS Emmen 2009/2010	35	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	64		Bezwaren tegen aangepaste kerkdiensten	GS Emmen 2009/2010	35	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	65		Radio- en televisie-uitzending van kerkdiensten	GS Zwolle 2007/2008	52	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	66		Bezwaarschrift radio- en televisie-uitzendingen	GS Zwolle 2007/2008	52	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	69		Pastorale verzorging doven en slechthorenden	GS Hasselt 2011	2.01.21	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	70	3, 4	Geestelijke verzorging militairen	GS Zwolle 2007/2008	24	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	71		Meldpunt seksueel misbruik	GS Hasselt 2011	2.01.24	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	72	1	Echtscheiding	GS Marienberg 2005/2006	25.II.M.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	75		Instelling Deputaatschap Evangelisatie	GS Zwolle 2007/2008	62	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	76		Institute of Reformed Theological Training (IRTT)	GS Hasselt 2011	2.01.39	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	77		Theologische Universiteit	GS Hasselt 2011	2.01.35	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	78		Preekbevoegdheid AIO's	GS Hasselt 2011	2.01.36	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	79		Werkbegeleiding en nascholing predikanten	GS Hasselt 2011	2.01.37	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	80		Studiedeputaatschap Kerkelijke Werkers	GS Marienberg 2005/2006	25.II.L.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	82	1	Christelijke Gereformeerde Kerken	GS Marienberg 2005/2006	25.II.G.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	82	2	Christelijke Gereformeerde Kerken	GS Hasselt 2011	2.01.41	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	83		Brief aan de Christelijke Gereformeerde Kerken	GS Zwolle 2007/2008	63	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	84	1, 2	Nederlands Gereformeerde Kerken	GS Marienberg 2005/2006	25.II.H.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	85		Interkerkelijk overleg	GS Zwolle 2007/2008	65	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	86		Kader voor plaatselijke samensprekingen	GS Zwolle 2007/2008	63	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	87		Brief aan de Nederlands Gereformeerde Kerken	GS Zwolle 2007/2008	65	vervallen	

GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK-synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS LEUSDEN 1999	88		Deputaten Kerkelijke Eenheid (algemeen)	GS Zwolle 2007/2008	63	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	89		Buitenlandse betrekkingen, sectie I: Indonesië	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	90		Buitenlandse betrekkingen, sectie II: Verre Oosten	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	91		Buitenlandse betrekkingen, sectie III: Angelsaksische landen en ICRC	GS Marienberg 2005/2006	25.II.J.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	92		Buitenlandse betrekkingen, sectie IV: Europa en Afrika	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	93		Buitenlandse betrekkingen, sectie V: Spaans- en Portugees-sprekende landen	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	94		Buitenlandse betrekkingen, sectie VI: Lux Mundi en publiciteit	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	95		Buitenlandse betrekkingen, sectie VII: Zending en hulpverlening	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	96		Buitenlandse betrekkingen: ingekomen stukken	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	97		Betrekkingen buitenland: algemeen besluit	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	98		Buitenlandse betrekkingen: financiën	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	99	1 en 2d,f,h,j,l	Kerk en overheid	GS Zwolle 2007/2008	66	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	100		Bezwaren vertegenwoordiging	GS Marienberg 2005/2006	25.II.I.	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	100		Bezwaren vertegenwoordiging	GS Zwolle 2007/2008	66	vervallen	
GS LEUSDEN 1999	101		Appèl op de overheid inzake abortus en euthanasie	GS Zwolle 2007/2008	66	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	13		– Studiedeputaatschap inzake zondagskwestie	GS Zwolle 2007/2008	48	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	25		– Kerkelijke onderzoeken voor beroepbaarstelling en toelating tot het ambt van predikanten	GS Marienberg 2005/2006	25.II.K.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	26		– Kerkelijk onderzoek van wie aan een andere theologische universiteit afstudeerden	GS Emmen 2009/2010	15	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	27		– Artikel 8 KO	GS Emmen 2009/2010	15	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	29		– Artikel 14 KO	GS Emmen 2009/2010	17	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	31		– Revisieverzoek GS Leusden Acta art. 30, 2.14	GS Emmen 2009/2010	17	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	36		– Bepalingen inzake toelating van asielzoekers tot de sacramenten	GS Zwolle 2007/2008	25	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	38		– Koersbepaling inzake de effectuering van de artikelen 65 en 67 KO	GS Marienberg 2005/2006	25.II.F	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	39		– Avondmaalsviering zonder formulieren	GS Hasselt 2011	2.01.29	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	40		– Wijziging Artikel 70 KO	GS Hasselt 2011	2.01.15	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	41		– Echtscheiding	GS Marienberg 2005/2006	25.II.M.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	42		– Revisieverzoek GS Leusden Acta art. 72	GS Zwolle 2007/2008	49	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	44		– Kerkelijk werkers	GS Marienberg 2005/2006	25.II.L.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	45		– Preekbevoegdheid Aio's	GS Hasselt 2011	2.01.36	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	47		– Revisieverzoeken zegen(groet)	GS Marienberg 2005/2006	25.II.D.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	52		– Revisieverzoeken GS Leusden Acta art. 25	GS Marienberg 2005/2006	25.II.N.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	53		– Correctieverzoeken GS Leusden Acta art. 25	GS Zwolle 2007/2008	48	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	54		– Revisieverzoeken GS Leusden Acta art. 60! Liedboekliederen	GS Hasselt 2011	2.01.13	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	55		– Revisieverzoek GS Berkel Acta art. 43, GS Leusden Acta art. 41, 49 art 65KO	GS Hasselt 2011	2.01.09	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	57		– Waagmeester e.a. versus PS Holland- Noord	GS Zwolle 2007/2008	63	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	58		–Zwarts e.a. Versus PS Holland-Noord, inzake plaatselijke toenadering NGK	GS Hasselt 2011	2.01.42	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	60		– De Jong Gzn versus PS Holland Zuid	GS Zwolle 2007/2008	48	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	61		– Van der Net e.a. versus PS Overijssel	GS Zwolle 2007/2008	63	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	62		– Westhuis versus PS Overijssel inzake samenkomst bij crematie	GS Hasselt 2011	2.01.11	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	63		– Bijbelvertaling	GS Marienberg 2005/2006	25.II.B.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	65		– Revisieverzoeken GS Leusden Acta art. 46	GS Marienberg 2005/2006	25.II.C.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	66		– Eredienst (diversen mbt liturgisch katern)	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	68		– Liturgisch Katern	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	69		– Liturgisch katern – de Geloofsbelijdenis van Nicea	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	70		– Orde van dienst C	GS Emmen 2009/2010	36	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	71		– Liturgie en huidige cultuur	GS Emmen 2009/2010	36	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	72		– Participatie gemeenteleden in de eredienst	GS Emmen 2009/2010	36	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	73		– Ordinariumliturgie	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ea.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	74		– Liturgisch katern, De tweede kerkdienst	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	75		– Taalkundige consistentie liturgische teksten en formulieren	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	76		– Doopformulier	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	77		– Formulier voor de openbare geloofsbelijdenis	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	78		– Avondmaalsformulieren	GS Hasselt 2011	2.01.30	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	79		– Huwelijksformulier	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Eb.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	80		– Werkplan kerkmuziek	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	81		– Schriftelijke afhandeling bezwaren	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	82		– Liederen beoordelen los van de context van de dichter	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	83		– Criteria voor het selecteren van gezangen	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	84		– Liedboek in het verleden	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec	vervallen	

GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK- synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS ZUIDHORN 2002/2003	85		– Liedboek en Christelijke en Nederlands Gereformeerde Kerken	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	86		– De 121 liederen getoetst	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	87		– Lieder en uit andere bundels en liederen uit eigen kring	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	88		– Bezwaar niet toetsen volgens criteria Leusden	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	89		– Kerkmuziek	GS Marienberg 2005/2006	25.II.Ec.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	91		– Integratie van mensen met een handicap	GS Emmen 2009/2010	35	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	93		– Erediensten met een ander karakter	GS Emmen 2009/2010	35	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	95		– Radio en televisieuitzending van kerkdiensten	GS Zwolle 2007/2008	52	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	97		– Pastorale zorg aan doven en slechthorenden	GS Hasselt 2011	2.01.21	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	99	3, 4.1	– Geestelijke verzorging militairen	GS Hasselt 2011	2.01.23	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	101		– Avondmaalsbediening door de krijgsmachtpredikant	GS Zwolle 2007/2008	24	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	102		– Seksueel misbruik in kerkelijke relaties	GS Hasselt 2011	2.01.24	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	108		– Amstelproject	GS Zwolle 2007/2008	62	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	109		– Toerusting evangeliserende gemeente	GS Zwolle 2007/2008	62	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	111		– Studiefinanciering voor theologische studenten	GS Emmen 2009/2010	65	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	113		– Theologische Universiteit	GS Hasselt 2011	2.01.35	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	119		– Werkbegeleiding en nascholing van predikanten	GS Hasselt 2011	2.01.37	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	120		– Instelling Steunpunt Gemeenteopbouw	GS Hasselt 2011	2.01.19	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	122		– Toerusting van jongeren	GS Hasselt 2011	2.01.20	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	123		– Kerkelijke eenheid	GS Zwolle 2007/2008	63	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	125		– Betrekkingen met de Christelijke Gereformeerde Kerken	GS Marienberg 2005/2006	25.II.G.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	126		– Contacten met de Nederlands Gereformeerde Kerken	GS Marienberg 2005/2006	25.II.H.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	127		– Ontvankelijkheid verzoeken om herbezinning besluiten jaren zestig	GS Zwolle 2007/2008	65	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	128		– Intentieverklaring verzoek PS Holland Noord	GS Zwolle 2007/2008	65	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	129		– Revisieverzoek GS Amersfoort West Acta art. 16	GS Zwolle 2007/2008	65	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	130		– Participatie in het Contactorgaan Gereformeerde Gezindte	GS Zwolle 2007/2008	64	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	131		– Revisie Regels van Berkel en Christelijke Gereformeerde Kerken	GS Marienberg 2005/2006	25.II.G.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	132		– Revisie Regels van Leusden en Nederlands Gereformeerde Kerken	GS Marienberg 2005/2006	25.II.H.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	133		– Zending en hulpverlening	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	134		– Benoeming deputaten Zending, hulpverlening en training	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	135		– Ontvangst afgevaardigden buitenlandse zusterkerken	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	136		– Ontvangst van cursisten van het IRTT en hun begeleiders	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	137		– Betrekkingen buitenlandse kerken	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	138		– Benoeming deputaten Betrekkingen buitenlandse kerken	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	139		- Gereja- Gereja Reformasi di Indonesia (GGRI-NTT)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	140		– Gereja-Gereja Reformasi Musyafir (GGRM)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	141		– Free Reformed Churches of Australia (FRCA)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	142		– Revisieverzoeken GS Leusden Acta art. 91	GS Marienberg 2005/2006	25.II.J.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	143		– Presbyterian Church of Eastern Australia (PCEA)	GS Marienberg 2005/2006	25.II.J.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	144		– Reformed Churches of New Zealand (RCNZ)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	145		– Dutch Reformed Church Sri Lanka (DRC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	146		– Lanka Reformed Church	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	147		– Reformed Presbyterian Church of Northern India (RPCNI)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	148		– Reformed Presbyterian Church North East India Synod (RPCNEI)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	149		– Free Church of Central India (FCCI)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	150		– Presbyterian Free Church of Kalimpong (PFCK)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	151		– Ds. Abraham	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	152		– Gereformeerde en Presbyteriaanse contacten in Pakistan (GPP)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	153		– Evangelical Reformed Churches of Singapore (ERCS)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	154		– Free Reformed en Reformed Free Churches of the Philippines (FRCP en RFCP)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	155		– Reformed Presbyterian Church of Taiwan (RPCT)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	156		– Reformed Church of Japan (RCJ)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	157		– Presbyterian Church of Korea (PCK)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	158		– Canadian Reformed Churches (CanRC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	159		– Reformed Church in the United States (RCUS)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	160		– Orthodox Presbyterian Church (OPC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	161		– United Reformed Churches in North America (URCNA)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	162		– Eglise Réformée du Québec (ERQ)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	163		– Kerkelijk leven in Suriname	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	

GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK- synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS ZUIDHORN 2002/2003	164		– Evangelical Presbyterian Church (EPC), Noord Ierland	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	165		– Reformed Presbyterian Church of Ireland (RPCI)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	166		– Free Church of Scotland (FCS)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	167		– Reformed Presbyterian Churches in Cardiff (RPCC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	168		– Evangelical Presbyterian Church of England and Wales (EPCEW)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	169		– Norwich Reformed Church (NRC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	170		– International Conference of Reformed Churches (ICRC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	171		– Eglise Réformée Confessante au Bénin (ERCB)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	172		– Africa Evangelical Presbyterian Church Kenia (AEPC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	173		– Reformed Church of East Africa Kenia (RCEA)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	174		– Nongu u Kristu u ken Sudan hen Tiv Nigeria (NKST)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	175		– Eglise Réformée Confessante au Congo (ERCC)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	176		– Vrye Gereformeerde Kerke in Suid Afrika (VGKSA)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	177		– Gereformeerde Kerke in Suid Afrika (GKSA)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	178		– Evangelisch reformierte Kirche Westminster Bekenntnis Oostenrijk (ERKWB)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	179		– Evangelical Reformed Churches Union of Russia (ERCUR)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	180		– Kerkelijk leven in Oost Europa	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	181		– Kerkelijk leven in Duitsland	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	182		– Kerkelijk leven in Frankrijk	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	183		– Kerkelijk leven in Israël	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	184		– Iglesia Cristiana Reformada (ICR), Madrid	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	185		– Iglesias Reformadas de España (IRE)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	186		– Igreja Reformada de Portugal (IRP)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	187		– Igreja Cristã Presbiteriana de Portugal (ICPdP)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	188		– Iglesia Reformada en Venezuela (IRV)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	189		– Iglesia Presbiteriana Independiente de Mexico (IPIM)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	190		– Igrejas Reformadas do Brasil (IRB)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	191		– Igreja Presbiteriana do Brasil (IPB)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	192		– Igrejas Evangelicas Reformadas do Brasil (IER)	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	193		– Lux Mundi	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	194		– Publiciteit	GS Emmen 2009/2010	109	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	195	4 - 6	– Kerk en overheid	GS Zwolle 2007/2008	66	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	195	4 - 6	– Kerk en overheid	GS Marienberg 2005/2006	25.II.I.	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	198	4 instr.7-8	– Archief en documentatie	GS Hasselt 2011	2.01.46	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	200		– Instelling van een leerstoel namens het ADC aan de TU	GS Hasselt 2011	2.01.47	vervallen	
GS ZUIDHORN 2002/2003	208		– Verzoeken van de kerk te Rijnsburg	GS Hasselt 2011	2.01.08	vervallen	

DOCUMENT 2.010: Overzicht alle voor kennisgeving aangenomen GKv-synodebesluiten.							
GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK-synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS OMMEN 1993	39	1, 2	Bededagen	GS Hasselt 2011	2.01.26	kennisgeving	
GS OMMEN 1993	43	1, 2	Geestelijke verzorging militairen	GS Hasselt 2011	2.01.22	kennisgeving	
GS OMMEN 1993	62		Emeritaats- en pensioenregeling van de TU	GS Hasselt 2011	2.01.34	kennisgeving	
GS OMMEN 1993	85		Deputaten voorbereiding eerstvolgende generale synode	GS Hasselt 2011	2.01.43	kennisgeving	
GS OMMEN 1993	87		Toezening rapporten	GS Hasselt 2011	2.01.44	kennisgeving	
GS OMMEN 1993	93		Brief van br. en zr. J.F. de Leeuw en A.J. de Leeuw - Hiemstra inzake steun aan de Evangelische Om	GS Hasselt 2011	2.01.03	kennisgeving	
GS OMMEN 1993	94		Bezwaarschrift van br. A. van den Doel tegen de Particuliere Synode Zuid-Holland 1991	GS Hasselt 2011	2.01.27	kennisgeving	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	36		Toepassing art. 32 KO	GS Hasselt 2011	2.01.03	kennisgeving	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	39		Doop geadopteerde kinderen	GS Hasselt 2011	2.01.02	kennisgeving	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	49	1, 2	Bededagen	GS Hasselt 2011	2.01.26	kennisgeving	
GS LEUSDEN 1999	43		Deputaten Kerkrecht en Kerkorde	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	16		– Kerkrecht en kerkorde, algemeen besluit en opdrachten	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	17		– Consistentie van besluitvorming door de generale synode	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	18	1, 2	– Rechtseffect van besluitvorming door de generale synode	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	19		– Procedure voor wijziging van de kerkorde	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	20		– Herziene uitgave van de kerkorde	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	21		– Editie van de kerkorde met regelingen en jurisprudentie	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	22		– Benoeming deputaten Kerkrecht en kerkorde	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	23		– Algemene herziening van de kerkorde	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	24		– Verzoek om studiedeputaatschap kerkelijke vergaderingen	GS Hasselt 2011	2.01.01	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	48		– Vertegenwoordiging bij officiële gebeurtenissen bij andere kerken	GS Hasselt 2011	2.01.10	kennisgeving	
GS ZUIDHORN 2002/2003	99	1	– Geestelijke verzorging militairen	GS Hasselt 2011	2.01.23	kennisgeving	

DOCUMENT 2.011: Overzicht alle opgeschorte GKv-synodebesluiten.							
GKV-Synode	Artikel nummer	Besluit nummer	Omschrijving	Beoordeeld door DGK-synode	Te vinden in acta artikel	Status	
GS OMMEN 1993	31	3, 4	Diaconale zaken (art. 22 KO): rapport van deputaten	GS Emmen 2009/2010	14	opgeschort	
GS OMMEN 1993	32		Diaconale zaken (art. 22 KO): verzoek inzake geordende informatie voor diakenen	GS Emmen 2009/2010	14	opgeschort	
GS OMMEN 1993	33		Diaconale zaken (art. 22 KO): verzoek inzake diaconale consulenten	GS Emmen 2009/2010	14	opgeschort	
GS OMMEN 1993	35	2 - 15	Archief en documentatie (art. 50 KO)	GS Emmen 2009/2010	20	opgeschort	
GS OMMEN 1993	43	3, 4, 5	Geestelijke verzorging militairen	GS Hasselt 2011	2.01.22	opgeschort	
GS OMMEN 1993	44		Radio- en televisieuitzending van kerkdiensten	GS Zwolle 2007/2008	52	opgeschort	
GS OMMEN 1993	48		Gereformeerde Missiologische Opleiding	GS Zwolle 2007/2008	61	opgeschort	
GS OMMEN 1993	49		Instituut voor Gereformeerde Theologische Toerusting	GS Zwolle 2007/2008	61	opgeschort	
GS OMMEN 1993	51		Kerkopbouwwerk te Venlo en te Anna Paulowna/Enkhuizen	GS Zwolle 2007/2008	61	opgeschort	
GS OMMEN 1993	60		Theologische Universiteit; stages en pastorale vorming; instelling van een c	GS Hasselt 2011	2.01.33	opgeschort	
GS OMMEN 1993	89		Generaal-synodaal archief	GS Hasselt 2011	2.01.46	opgeschort	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	33		Diaconale zaken	GS Hasselt 2011	2.01.25	opgeschort	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	34		Wijziging instructie GDD met het oog op een beroepskracht	GS Hasselt 2011	2.01.25	opgeschort	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	35		Collecte Japan	GS Hasselt 2011	2.01.25	opgeschort	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	38		Archief en documentatie	GS Hasselt 2011	2.01.46	opgeschort	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	56		Geestelijke verzorging van militairen	GS Hasselt 2011	2.01.22	opgeschort	
GS BERKEL & RODENRIJS 1996	68		Oprichting missionair Instituut voor Theologische Toerusting	GS Zwolle 2007/2008	61	opgeschort	
GS LEUSDEN 1999	34		Archief en Documentatie	GS Hasselt 2011	2.01.46	opgeschort	
GS LEUSDEN 1999	68		Diaconale zaken (art. 22 KO)	GS Hasselt 2011	2.01.25	opgeschort	
GS LEUSDEN 1999	74		Aanvullende Steunverlening Evangelisatiewerk	GS Zwolle 2007/2008	61	opgeschort	
GS ZUIDHORN 2002/2003	99	2, 4 excl 4.1	– Geestelijke verzorging militairen	GS Hasselt 2011	2.01.23	opgeschort	
GS ZUIDHORN 2002/2003	104		–Diaconale zaken	GS Hasselt 2011	2.01.25	opgeschort	
GS ZUIDHORN 2002/2003	106		– Aanvullende steunverlening evangelisatiewerk	GS Zwolle 2007/2008	61	opgeschort	
GS ZUIDHORN 2002/2003	198		– Archief en documentatie	GS Hasselt 2011	2.01.46	opgeschort	

Document 2.004: Rapport Deputaten Ad artikel 49 KO

Van : Deputaten Ad Artikel 49 KO

Datum : 24 augustus 2011

Betreft : **Rapportage aan de Generale Synode**

Geachte broeders,

Inleiding

Hiermede ontvangt u ons rapport betreffende de periode nadat wij aangesteld zijn door de Generale Synode gehouden te Emmen, tot op heden.

De Generale Synode heeft tot deputaat benoemd, in alfabetische volgorde, de broeders:

A. van Egmond (samenroeper), Ds. S. de Marie, W.J. Sikkens, C.A. Teunis en G. Willems.

Aan de hand van onze instructie volgt hieronder ons rapport.

1. Bijstand aan de classes

1.1. Instructie

Zij zullen de classes bijstaan in alle gevallen waarbij de kerkorde dit voorschrijft, en Op verzoek van de classes bij bijzondere moeilijkheden. Zo zullen zij hulp bieden bij situaties als: het ontslag van een predikant van zijn verbintenis aan een gemeente en ontheffing uit het ambt (art. 14, 15 KO), bij de toelating van predikanten uit andere kerken, bij de toelating van afgezette predikanten en moedwillige verlaten van predikanten uit de gemeenten. De adviezen aan een classis behoren gegeven te worden voordat de leden van de classis hun stem uitbrengen. Bij een conflict tussen het oordeel van de classis en de deputaten zal de Generale Synode daarover een besluit nemen.

1.2. Rapport

De afgelopen periode hebben wij naar voorschrift van de kerkenorde of op verzoek van een classis geen bijstand behoeven te verlenen.

2. Peremptoir examen

2.1. Instructie

Zij, of enkelen van hen, zullen toezicht houden op het peremptoir examen van aanstaande predikanten. Zij kunnen vragen stellen tijdens het peremptoir examen aan de kandidaat. Zij zullen mede beraadslagen en adviseren. De adviezen aan de classis behoren gegeven te worden voordat de leden van de classis hun stem uitbrengen. De classis besluit over het toelaten van de kandidaat tot de bediening van het Woord en de heilige sacramenten. Bij een conflict tussen het oordeel van de classis en de deputaten zal de Generale Synode daarover een besluit nemen.

2.2. Rapport

Binnen onze kerken is in het voorbije tijdsbestek geen peremptoir examen afgenomen.

3. Controle tijdelijke wijzigingen in de KO

3.1. Instructie

Zij zullen de tijdelijke wijzigingen in de KO die naar het besluit van de GS Mariënborg 2005 zijn genomen, controleren op hun uitvoerbaarheid en werkzaamheid. Zij zullen bij de samenroepende kerk van de eerstvolgende Generale Synode zo nodig een verzoek indienen om die artikelen van de KO die tijdelijk gewijzigd zijn opnieuw te bezien en – indien dit nodig is - te herformuleren.

3.2. Rapport

Voorlopige wijzigingen in de kerkenorde zijn tot op heden alleen aangebracht door de Generale Synode gehouden te Mariënborg in 2005 en 2006, zie de artikelen 20 en 21 van de acta.

Deputaten zijn niet benaderd vanuit de kerken met het verzoek om een van de voorlopige wijzigingen in de kerkenorde te herzien.

Deputaten constateren dat de voorlopige wijzigingen in de kerkenorde tot op heden uitvoerbaar zijn gebleken.

4. Bijeenroepen van een vervroegde Generale Synode

4.1. Instructie

Wanneer bepaalde zaken niet kunnen wachten tot de eerstvolgende Generale Synode omdat ze zeer complex zijn of grote moeite oproepen in de kerken, of omdat omstandigheden in het kerkverband wijzigingen in de aanpassingen van de KO vereisen, zullen zij bij de samenroepende kerk van de eerstvolgende Generale Synode een verzoek indienen om een vervroegde Generale Synode bijeen te roepen.

4.2. Rapport

De deputaten hebben geen aanleiding gezien en ook vanuit de kerken geen verzoek ontvangen, om een Generale Synode vervroegd bijeen te roepen.

5. Rapportage

5.1. Instructie

Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen. Dit na toestemming van Deputaten Voorbereiding volgende Generale Synode.

5.2. Rapport

Deputaten hebben aan Deputaten Voorbereiding Volgende Generale Synode het concept van hun rapport toegezonden en aan hen toestemming gevraagd om hun rapport toe te zenden aan de Generale Synode welke te Hasselt op 26 november bijeen zal komen en eveneens om hun rapport te mogen toezenden aan de archivaris van de Generale Synode. Deputaten Voorbereiding volgende Generale Synode hebben de gevraagde toestemmingen verleend.

Met dit document ontvangt u ons rapport.

6. Overdracht archief

6.1. Instructie

Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

6.2. Rapport

Deputaten hebben met hun brief van 9 juli 2011 het archief over de jaren 2005 tot en met 2010 in papieren en in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) overgedragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Wij wensen u toe, de Schriftwoorden die ook bovenaan staan op de website van onze kerken: “Wentel uw weg op de HERE en vertouw op Hem, en Hij zal het maken”, Psalm 37:5. Tot eer van onze God en barmhartige Vader en tot zegen en voortbestaan in eenheid van het ware geloof van zijn kerk, totdat zijn Zoon zal wederkomen om deze aarde voorgoed vrij te maken

van alle zonden en volkomen heerlijkheid te brengen. Want de Here, onze God, de Almachtige heeft het koningschap aanvaard. De HERE zal het maken dat wij blijde zijn en vreugde bedrijven en Hem de eer geven want de bruiloft van Lam is gekomen en Zijn vrouw heeft zich gereed gemaakt (Openb.19:6,7).

Met broederlijke groeten en hoogachting,
Namens Deputaten Ad Artikel 49 KO,
A. van Egmond

C.A. Teunis

Document 9.009: Verzoek om gedeeltelijke herziening twee generaal synodale regelingen.

Aan : De generale synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland
Van : A. van Egmond
Ondw. : Verzoek om gedeeltelijke herziening twee generaal synodale regelingen

Bleiswijk, 4 november 2011

Geachte broeders,

Langs deze weg wil ik mij tot u richten met het verzoek om twee generaal synodale regelingen iets aan te passen. Het betreft hier ten eerste de *‘Huishoudelijke Regeling voor generale synoden’* en ten tweede de *‘Regeling voor het indienen van revisieverzoeken’*.

1. Huishoudelijke Regeling voor generale synoden

De Huishoudelijke Regeling voor generale synoden is tijdens GS Emmen 2009/2010 vastgesteld. Dit valt te lezen in de Acta van deze synode onder artikel 10. Hoofdstuk 5 van deze Huishoudelijke Regeling handelt over de Vergadertechniek tijdens de vergaderingen van de synode. Onder punt 5 van Hoofdstuk 5 Vergadertechniek is het volgende opgenomen:

Wie een voorstel of amendement heeft ingediend heeft het recht, voordat de discussie gesloten wordt, te repliceren. Wanneer adviseurs of deputaten, die door de synode uitgenodigd zijn, een voorstel indienen geldt voor hen hetzelfde.

De laatste zin van punt 5 komt m.i. in strijd met wat eerder gesteld wordt in de Huishoudelijke Regeling nl.:
Voorstellen en amendementen kunnen alleen worden ingediend door leden die naar art. 32 KO stemrecht hebben, Hoofdstuk 5 Vergadertechniek, punt 3, laatste zin.

Leden die naar art. 32 KO stemrecht hebben en voorstellen en amendementen tijdens de vergaderingen mogen indienen zijn de afgevaardigden met geloofsbrieven en niet de adviseurs en deputaten. Deputaten kunnen wel in hun rapportage aan de kerken met voorstellen komen maar niet meer gedurende de besprekingen tijdens de vergadering van de synode. Voor adviseurs geldt dat zij alleen met adviezen kunnen komen. Deze kunnen eventueel door stemgerechtigde leden van de synode tot voorstellen of amendementen worden verwerkt en ingediend.

Mijn verzoek is om de laatste zin van punt 5 uit Hoofdstuk 5 Vergadertechniek weg te laten waardoor dit artikel luidt:

Wie een voorstel of amendement heeft ingediend heeft het recht, voordat de discussie gesloten wordt, te repliceren.

2. Regeling voor het indienen van revisieverzoeken.

Door GS Zwolle 2007/2008 werd een voorlopige ‘Regeling voor het indienen van revisieverzoeken’ vastgesteld, zie artikel 35c van de Acta van deze GS. Deze Regeling zou tijdens GS Emmen 2009/2010 definitief worden vastgesteld. Mij is niet duidelijk geworden uit de Acta van deze GS of dit ook expliciet gebeurd is. Het gaat mij nu in ieder geval om het volgende:

Van buiten De Gereformeerde Kerken (A. Velthuis in zijn brochure ‘Radicaal gereformeerd of gereformeerd radicalisme’) is kritiek naar voren gekomen over de mogelijkheid om binnen DGK revisie aan te vragen m.b.t. appèlzaken of andere zaken van particuliere aard. Volgens de huidige ‘Regeling voor het indienen van revisieverzoeken’ is het nl. zo *dat alleen zij die op enigerlei wijze geroepen zijn tot de uitvoering van de beslissing, de mogelijkheid hebben tot het doen van een revisieverzoek op basis van art. 31 KO*, zie punt 4 van de Regeling. Velthuis geeft in zijn brochure aan dat hiermee de kerkelijke weg binnen DGK opgebroken lijkt voor kerken en kerkleden die vaststellen dat in *de rechtsgang* bij een appelzaak of een andere zaak van particuliere aard niet gehandeld is naar Schrift of kerkorde, maar niet op enigerlei wijze geroepen zijn tot de uitvoering van de beslissing. Deze kerken en kerkleden mogen immers, volgens de huidige Regeling, niet in revisie gaan omdat zij niet direct betrokkenen zijn bij de betreffende kwestie. Terwijl er wel een roeping is voor *alle kerken* om te toetsen, of in de rechtsgang bij een appelzaak of andere zaken van particuliere aard naar de normen van de Schrift en de kerkorde gehandeld is, Zie GS Heemse 1984/1985, artikel 124, grond 2.

Het lijkt mij toe dat Velthuis hier terecht een omissie aanwijst in de regeling. Ik noem dit een omissie omdat bij de totstandkoming van de Regeling er geen moment bij is stilgestaan dat hiermee kerken en kerkleden beknot zouden kunnen worden in hun rechten. Dit valt af te leiden uit het feit dat het juist de GS Zwolle 2007 is geweest die twee revisieverzoeken van een kerkenraad m.b.t. een appelzaak waarbij hij geen partij in geding was wél ontvankelijk verklaarde omdat de revisieverzoeken betrekking hadden op de gevolgde rechtsgang. Te wijzen valt hierbij op de volgende artikelen uit de Acta van GS Zwolle 2007:
Artikel 88, Besluit 1, Grond 1;
Artikel 90, Besluit m.b.t. ontvankelijkheid.

Mijn verzoek is om punt 4 van de Regeling voor het indienen van revisieverzoeken als volgt te herzien (aanvullingen cursief gedrukt):

4. Voor revisieverzoeken betreffende *beslissingen in* appelzaken of andere zaken van particuliere aard geldt dat alleen zij die op enigerlei wijze geroepen zijn tot de uitvoering van de beslissing, de mogelijkheid hebben tot het doen van een revisieverzoek op basis van art. 31 KO.
Zaken van particuliere aard die in de weg van appèl op de generale synode tot beslissing gekomen zijn, behoeven immers als zodanig geen beoordeling door alle

kerken of haar leden. Daarbij zij erop gewezen dat bij besluiten in zaken van particuliere aard terughoudendheid in acht is te nemen. Deze eis tot terughoudendheid heeft niet te maken met bevoogding of willekeur. Maar beschermt de kerken tegen overschrijding van de grenzen van wat haar toekomt. De terughoudendheid is bovendien vereist in verband met de bescherming van de eer en de goede naam van appellanten en andere betrokkenen overeenkomstig het 9^e gebod, waaraan ook kerkelijke vergaderingen gebonden zijn. (Middelburg 1896, art. 94; Arnhem 1902, art. 175; Heemse 1984/5, art. 124).
Wat betreft de gevolgde rechtsgang in appelzaken of zaken van particuliere aard hebben alle kerken en kerkleden het recht om een revisieverzoek in te dienen wanneer zij menen dat in deze rechtsgang niet gehandeld is naar de normen van de Schrift of de kerkorde.

Ik wens u tot slot de wijsheid van de HERE toe bij al uw beraadslagingen en werk ten dienste van de kerken.
Met broedergroet,
A. van Egmond

Document 10.006: Rapport Archivaris aan GS Hasselt 2011.

K.A. Tillema, Archivaris
Zwolle, 26 oktober 2011

Geachte broeders,

Hierbij rapporteer ik over het archief van de Generale Synode.

Het archief van de Generale Synode van Emmen 2009-2010 is in goede staat aan mij overgedragen.
Aan de hand van een meegeleverde stuklijst heb ik het archief gecontroleerd op compleetheid en geen hiaten te melden.
De stukken zijn niet alleen in papieren vorm ontvangen maar ook in tweevoud op CD-Rom PDF format. Hiervan heb ik één exemplaar overhandigd aan de scribe van de archiefbewarende kerk, het andere exemplaar bewaar ik bij mij thuis. De papieren stukken heb ik geplaatst in het archiefdepot.
Het aangeboden materiaal heb ik geordend met gebruikmaking van de indeling van de Acta. Van de synodecommissies heb ik geen archief ontvangen (zie Acta GS Emmen 2009-2010 art. 129 besluit 3).
Voor de uitvoering van het postboek heb ik een beroep gedaan op de samenroepende kerk. Aan de instructie voor de archivaris zijn twee nieuwe artikelen toegevoegd (de nrs. 17 en 18), betrekking hebbend op documentatie. Hierbij verzoek ik u beleefd hiervoor iemand anders te benoemen.

Ik herhaal het advies, gegeven aan de GS van Emmen om een kopie van getekende notulen van de classes te deponeren in het archief van de synode (zolang er geen particuliere synoden zijn). Tenslotte voeg ik een aantal tips bij ter attentie van het moderamen.
Desgewenst ben ik bereid mijn rapport ter vergadering toe te lichten.
De HEERE zegene u in uw vergaderingen.

Met hartelijke broedergroeten, K.A. Tillema

Tips voor het omgaan met archiefstukken

- Er op attent zijn dat ongetekende ingekomen stukken pas worden behandeld nadat ze zijn getekend
- Er voor zorgen dat alleen originele ingekomen stukken worden overgedragen aan het archief, dus geen kopieën van originelen
- Voor het archief een kopie maken van uitgaande stukken nadat deze zijn getekend
- Geen woorden of zinnen bijschrijven, aankruisen, afplakken, omcirkelen e.d. in stukken bestemd voor het archief
- Geen markeerstiften gebruiken om in archiefstukken te arceren
- Hechtmiddelen vermijden (nietjes e.d. gaan roesten)
- De stukken voor het archief behalve in papieren vorm ook over te dragen op CD-Rom PDF format (twee exemplaren)

Document 9.001: Verzoek classis Noord-Oost t.a.v. GS vergader frequentie.

Van: Classisvergadering classis Noord-Oost d.d. 11-06-2011
Datum: 29 juni 2011
Betreft: voorstel wijziging vergaderfrequentie Generale Synode

Geachte broeders,

De kerkraad van DGK Emmen e.o. heeft per brief d.d. 04 april 2011 aan de classis Noord-Oost het voorstel voorgelegd om de vergaderfrequentie van de Generale Synode te verlagen naar eens per drie jaar, met het verzoek met dit voorstel in te stemmen, en ter behandeling voor te leggen aan de aanstaande Generale Synode 2011.
In haar vergadering van 11-06-2011 heeft de classis dit voorstel besproken, en met het voorstel ingestemd.
De classis Noord-Oost verzoekt u dit voorstel te behandelen tijdens uw vergadering, en hoopt dat ook u als Generale Synode met dit voorstel kunt instemmen.
Bijgaand ontvangt u het voorstel en de toelichting.
We vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.
We wensen u Gods zegen toe op al uw werk, moge het zijn tot heil van Zijn gemeenten in Nederland.

Met broedergroet,
namens de vergadering van de classis Noord-Oost d.d. 11-06-2011,
J.H.P. Ensing, preses G. Aalvanger, scribe

Voorstel en toelichting.

De Classis Noord-Oost, bijeen in haar vergadering op 11-06-2011, verzoekt aan de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland het onderstaande voorstel te behandelen en over te nemen.

Voorstel

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken, bijeen op 2011 te,

overweegt:

- a. dat het tweejaarlijks samenroepen van de generale synode leidt tot een te korte periode voor de diverse deputaatschappen om hun werk goed te kunnen doen en hun rapportages op tijd af te ronden;
- b. dat voor de ratificering van de acta door kerkenraden slechts enkele maanden beschikbaar zijn;
- c. dat meerdere broeders in kerkraden en het kerkverband in de afgelopen jaren hebben aangegeven dat de werkdruk te hoog is;
- d. dat een te hoge werkdruk schadelijk blijkt te zijn voor het werk binnen het kerkverband, doordat mensen moeten afhaken en doordat rapportages niet tijdig voltooid kunnen worden;
- e. dat in de eerste jaren van ons kerkverband het nut van tweejaarlijks vergaderen van de Generale Synode zich bewezen heeft, maar dat de huidige situatie in onze kerken dit niet meer beslist noodzakelijk maakt;
- f. dat soms een rustiger behandeling van een zaak een goede rechtsgang bevordert;
- g. dat het van bijbelse wijsheid getuigt dat de kerken zich niet laten meevoeren in een werelds ritme maar in alles de nodige rust betrachten, vanuit de rust die Christus schenkt, waardoor alle haastigheid relatief wordt.

besluit:

- a. dat de voorlopige wijziging van at. 46 KO, eerste alinea, waar gesproken wordt over twee jaar ((Acta GS Mariënberg, pag. 15, art. 20, lid 10, eerste zin), is vervallen en dat de kerken daaraan niet meer gebonden zijn;
- b. dat de generale synode voortaan eens in de drie jaar bijeen geroepen zal worden;
- c. dat de tekst van de eerste zin van art. 46 KO voortaan weer luidt:
‘De generale synode zal eens in de drie jaar worden gehouden, tenzij er dringende redenen zijn eerder bijeen te komen’.

Gronden:

- a. de periode tussen twee generale synoden blijkt in de praktijk te kort te zijn voor deputaatschappen en kerkenraden om hun werk goed te kunnen doen;
- b. in de praktijk van het kerkelijk leven is niet gebleken dat tweejaarlijks vergaderen door de generale synode noodzakelijk is voor de rechtsgang in appenzaken;
- c. het is Bijbelse wijsheid om vanuit de rust die Christus schenkt het kerkelijk werk niet onnodig onder tijdsdruk te zetten en elkaar niet te overvragen;
- d. in bijzondere gevallen zijn er voldoende mogelijkheden om een generale synode eerder bijeen te laten roepen.

Toelichting

De Generale Synode te Mariënberg heeft op 15 april 2006 o.a. besloten dat art. 46 KO als volgt is vastgesteld: *“De generale synode zal eens in de twee jaar worden gehouden, tenzij er dringende redenen zijn eerder bijeen te komen.”* (Acta GS Mariënberg, pag. 15, art. 20, lid 10, eerste zin).

Gronden 1 en 2:

“1. als gevolg van de omvang van het kerkverband is het niet mogelijk particuliere synoden in te stellen; dat vraagt om een wijziging overal waar in de KO over de particuliere synode gesproken wordt;
2. het ligt voor de hand dat de meeste taken en bevoegdheden van de particuliere synode worden overgenomen door de generale synode, als meerdere vergadering volgend op de classis;”

Bij de vaststelling van art. 46 wordt als specifieke grond daaraan toegevoegd in grond 7: *“7. het is belangrijk, m.b.t. art. 46, eerste alinea, om zo snel als mogelijk is, te vergaderen en recht te kunnen spreken bij appelprocedures; hierbij moet bedacht worden dat door het uitvallen van de particuliere synode een rechtsprekende instantie vervalt.”*

De belangrijkste grond om de generale synode eens in de twee jaar bijeen te roepen is dus gelegen in het belang voor de rechtsgang. Broeders en zusters of kerkraden die in appel gaan tegen een besluit van een classis moeten de mogelijkheid hebben dat hun zaak binnen een redelijke termijn op een meerdere vergadering wordt behandeld. Voorheen was dit de particuliere synode, die jaarlijks bijeenkwam. Om de behandeltijd van een appelzaak en de periode van onzekerheid over de uitslag van het appel niet te lang te laten duren heeft de Generale Synode te Mariënberg er voor gekozen om de generale synode, als eerstvolgende meerdere vergadering na de classis, frequenter te laten vergaderen.

Na drie achtereenvolgende synodes is duidelijk dat de vergaderduur van de synode, vanwege het op zaterdag vergaderen, tussen de 9 en 12 maanden ligt. Vanuit deze praktische situatie heeft de beslissing om elke twee jaar een generale synode te houden echter ook aanzienlijke gevolgen voor ander kerkelijk werk.

- 1. Zowel de kerkenraden als de benoemde deputaten hebben weinig tijd om hun werk te doen. De kerkenraden voor wat betreft het bestuderen van de synodebesluiten en het eventueel daartegen in beroep te gaan en de deputaten om hun opdracht uit te voeren en in rapportvorm, aan de synode aan te bieden.
- 2. Deze situatie leidt ook tot een enorme tijdsdruk op het werk van de kerkenraden en deputaten. Het werk krijgt daardoor mogelijk niet de vereiste tijd. Het is niet ondenkbaar dat besluiten adviezen te snel worden geformuleerd. Kerkenraden kunnen besluiten het ratificeringproces te snel af te handelen. Een gevolg is ook dat soms een deel van de opdracht aan een deputaatschap nog niet afgerond kon/kan worden voor de volgende generale synode werd/wordt geopend. Met als gevolg voortgezette rapportages tijdens de lopende synode. Iets wat de duidelijkheid en de vlotte besluitvorming van de generale synode niet ten goede komt.

Artikel 30 van de kerkorde geeft aan dat wijzigingsvoorstellen via de kerkelijke weg op de generale synode moeten worden gebracht. In artikel 33 hebben we afgesproken dat een zaak opnieuw aan de orde kan komen als de meerdere vergadering van oordeel is dat wijziging noodzakelijk is. Dat oordeel is vaak afhankelijk van de vraag of er nieuwe argumenten of inzichten zijn. De Classis Noord-Oost is van mening dat de praktijk reden is om dit wijzigingsvoorstel aan de GS voor te leggen.

Document 9.005: Verzoek classis Zuid-West tot aanpassing frequentie GS.

Van: Het moderamen van classisvergadering d.d. 10 juni 2011, van De Gereformeerde Kerken regio Zuid-West.
Datum: 27 augustus 2011
Betreft: Verzoek tot terugdraaien van de voorlopige aanpassing van art. 46 KO met betrekking tot de frequentie van het bijeenroepen van een Generale Synode

Overwegingen:

1. De Gereformeerde Kerkorde zoals vastgesteld door GS Groningen 1978, kende de volgende tekst in art., 46 KO m.b.t. de frequentie
De generale synode zal eens in de drie jaar worden gehouden, tenzij er dringende redenen zijn eerder bijeen te komen.”
2. Op GS Mariënborg 2005 is het volgende besluit tot aanpassing genomen in art. 20.a.10:
*Dat art. 46 KO voorlopig als volgt wordt vastgesteld:
De generale synode zal eens in de twee jaar worden gehouden, tenzij er dringende redenen zijn eerder bijeen te komen. (...)*
Als grond daarvan (7) wordt het volgende gesteld:
het is belangrijk, m.b.t. art. 46. eerste alinea om zo snel als mogelijk is, te vergaderen en recht te kunnen spreken bij appelprocedures; hierbij moet bedacht worden dat door het uitvallen van de particuliere synode een rechtsprekende instantie verval.
3. GS Mariënborg stelt terecht dat met het uitvallen van de particuliere synode een rechtsprekende instantie verval. Daarmee heeft ze niet uitgesproken dat een verhoging van de frequentie van de generale synode de enige mogelijkheid is om in deze leemte te voorzien.
4. Het handhaven van een frequentie van het bijeenkomen van de synode eens in de twee jaar, heeft in de afgelopen zes jaar – mede door de noodzaak van frequente vergadersessies per synode - geleid tot perioden van hooguit 1 jaar waarin er geen synode bijeenkwam. In diezelfde periode van slechts één jaar moesten de kerken wachten op het uitkomen van de Acta, alvorens tot ratificatie te kunnen overgaan. Tevens resteerde er voor deputaatschappen slechts ruim een halfjaar om de gewenste activiteiten te kunnen ontplooiën wilden zij ook nog eens tijdig rapportage richting de kerken kunnen doen vóórdat de volgende synode weer zou beginnen.
5. Met volle erkenning van de noodzaak van hoge inspanningen tijdens de opbouwfase van een nieuw kerkverband, blijkt toch een frequentie van eens in de twee jaar van de generale synode een zo zware belasting te zijn van individuele ambtsdragers, kerkenraden en deputaatschappen, dat dit een negatieve invloed heeft op hun verdere arbeid.
6. De aanpassing van GS Mariënborg betreft een voorlopige aanpassing
7. Het probleem van het onder overweging 2 en 3 genoemde wegvallen van de particuliere synode als rechtsprekende instantie, betreft uitsluitend bezwaren die tegen één van de twee classes worden ingebracht bij de meerdere vergadering. Hierin kan ook op andere wijze voorzien worden dan door de generale synode als hoogste rechtsprekende instantie te gebruiken.
8. Wanneer er een beroep gedaan moet worden op een rechtsprekende instantie omdat iemand naar art. 31 KO van oordeel is dat hem onrecht is aangedaan door één van de twee classes, zou de andere classis deze instantie kunnen vormen. Zij kan dan als zodanig worden beschouwd als functionerende meerdere vergadering van de aangeklaagde classis.
9. Het in overweging 8 genoemde voorstel doet recht aan het feit dat ter generale synode afgevaardigden van de aangeklaagde classis niet mee mogen beslissen over de rechtsuitspraak; in feite beslissen alleen de afgevaardigden van de andere classis op de

generale synode. Door de functie van rechtsinstantie over te brengen naar de andere classis wordt het recht gediend op gelijke wijze als voorheen. Dit geldt uiteraard alleen bij het bestaan van slechts twee classes.

10. Een dergelijke gewijzigde procedure zal een voorlopig karakter moeten hebben en weer aangepast moeten worden zodra er meer classes gevormd zouden worden.
11. Deze voorgestelde procedure houdt in dat de snelheid waarmee een appelzaak behandeld kan worden niet afhangt van de frequentie waarmee de generale synode bijeenkomt, terwijl de frequentie waarmee classes vergaderen conform art. 41 KO al vaker is dan die van een particuliere synode.
12. Uiteraard dienen de deputaten appelzaken van beide classes voorbereid te zijn op deze nieuwe taak.
13. Het grote voordeel van deze voorgestelde procedure is dat de frequentie van het bijeenkomen van de generale synode weer kan worden teruggedraaid naar eens in de drie jaar, wat ten goede komt aan werk en belasting van deputaatschappen, kerkenraden en individuele ambtsdragers, en zo aan de opbouw van de kerken en de bearbeiding in de gemeenten.

Voorstel tot uitspraken:

Besluit 1:

De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op .. november 2011 te Hasselt, spreekt uit dat het besluit van GS Mariënborg in art. 20.a.10 met betrekking tot de voorlopige aanpassing van art. 46 KO inzake de frequentie van het bijeenkomen van generale synoden wordt teruggedraaid. Voortaan zal de generale synode conform de oorspronkelijke tekst van de aangenomen Gereformeerde Kerkorde weer eens in de drie jaar gehouden worden.

Besluit 2:

De synode spreekt tevens uit dat bij het in beroep gaan tegen één van de classes inzake een particuliere appelzaak conform art. 31 KO (eerste lid), de andere classis functioneert als meerdere vergadering m.b.t. de rechtspraak. Dit betreft een voorlopige aanpassing die alleen van kracht kan blijven zolang er slechts 2 classes zijn.

Gronden:

1. De aanpassing van art. 46 KO door GS Mariënborg m.b.t. de frequentie van het houden van de generale synoden had een voorlopig karakter.
2. Het houden van generale synoden eens in de twee jaar blijkt een weerkerende zware belasting te zijn van ambtsdragers, kerkenraden en deputaatschappen.
3. Bij het bestaan van slechts twee classes kan de andere classis als rechtsinstantie fungeren bij particuliere appelzaken. Het afhandelen van deze appelzaken op een generale synode biedt dan als zodanig geen voordelen, aangezien afgevaardigden van de aangeklaagde classis niet mee mogen stemmen in hun eigen zaak.

BIJLAGE 3. Bij hoofdstuk 3: Documenten m.b.t. Eredienst.

Document 3.001: Rapport deputaten Onderzoek naar de Herziene Statenvertaling.

1. Het deputaatschap

Het deputaatschap voor onderzoek naar de Herziene Statenvertaling is ingesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, in haar vergadering van 2 oktober 2010 te Emmen.

Als deputaten zijn benoemd dominee P. van Gulp, de broeders T.L. Bruinius (samenroeper), P. van Ewijk, W.J. Heeringa, en zuster E. Godschalk-Wielenga.

Deputaten hebben in hun eerste vergadering besloten dat br. T.L. Bruinius voorzitter en zr. E. Godschalk-Wielenga secretaris van het deputaatschap zullen zijn.

2. De instructies aan de deputaten

De generale synode van Emmen 2009/2010 heeft aan deputaten de volgende opdrachten gegeven:

1. Zij zullen nauwkeurig onderzoek doen naar de Schriftuurlijke betrouwbaarheid en de bruikbaarheid van de “Bijbel in de herziening van de Statenvertaling” (afgekort HSV), uitgegeven op last van de Stichting Herziening Statenvertaling, uitgaande van het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond, voor De Gereformeerde Kerken. Bij de beoordeling zal steeds de betrouwbaarheid voorop staan, de leesbaarheid komt dan op de tweede plaats.
2. Zij zullen de volgende synodevergadering dienen met een voorstel waarin beargumenteerd zal worden of de Herziene Statenvertaling in zijn volledige versie aanvaardbaar is voor kerkelijk gebruik; en indien dit het geval is hoe kerkelijk om te gaan met de NBG 1951 uitgave en de Statenvertaling.
3. Zij zullen zo nodig bij het uitvoeren van hun opdracht advies inwinnen van deskundigen op het gebied van grondtalen.
4. Zij zullen bij hun onderzoek kennisnemen van publicaties m.b.t. de HSV voor zover deze dienstig zijn bij hun onderzoek.
5. Zij zullen contact hebben met de Stichting Herziening Statenvertaling en werkbijeenkomsten en andere bijeenkomsten van deze stichting bijwonen, voor zover dat dienstig is voor het onderzoek en zulks met inachtneming van de overige artikelen van de instructie.
6. Zij zullen daarnaast een vervolgonderzoek doen naar de leesbaarheid van de HSV, zowel m.b.t. het gebruik in de erediensten en officiële bijeenkomsten als m.b.t. het Bijbellezende in gezinnen en op verenigingen. Bij hun selectie van Schriftgedeelten uit de HSV zullen zij met name ook moeilijk leesbare gedeelten van de NBG 51 vertaling, beoordelen. Daarvoor zullen zij in dat geval onder kerkleden deze leesbaarheid breed toetsen
7. Zij zullen de kerkenraden en kerkleden oproepen zich te verdiepen in de HSV door het gebruik van de HSV in gezinnen en verenigingen aan te bevelen en kritische opmerkingen inzake de leesbaarheid en de betrouwbaarheid naar de deputaten te zenden. Zij zullen de kerkenraden bevragen op hun oordeel of de HSV aanvaardbaar is voor kerkelijk gebruik, en hen verzoeken om ook de kerkleden de gelegenheid te geven zich hierover uit te spreken. Hiertoe zullen zij de kerkenraden tijdig aanschrijven.

8. Zij zullen de uit hun onderzoek naar voren gekomen kritische opmerkingen m.b.t. de inhoud van de HSV blijven richten aan de Stichting Herziene Statenvertaling. Voorts zullen zij bij de eerstvolgende druk nagaan in hoeverre de stichting rekening heeft gehouden met deze opmerkingen.
9. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij de deputaten financieel beheer.
10. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel beheer.
11. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.
12. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.

3. Deelrapportages van de instructies

De volgende paragrafen bevatten de deelrapportages van de opdrachten.

3.1. Schriftuurlijke betrouwbaarheid, ad instructie 1

Besloten werd om uit ieder Bijbelboek ongeveer 3 verzen te nemen en deze te vergelijken in 3 Bijbelvertalingen, te weten De Statenvertaling (SV), de Herziene Statenvertaling (HSV) en de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap uit 1951 (NBG 51). Daarbij werden door deputaten betrouwbare schriftverklaringen gebruikt en zo mogelijk een weergave van de grondtekst. Hiermee zijn deputaten een eind gekomen. De toetsingen zijn bijgevoegd in bijlage A. Verder werd besloten een aantal moeilijk te vertalen Bijbelgedeelten te bestuderen ten einde de betrouwbaarheid van de HSV te toetsen. Dit is door tijdgebrek nog niet gebeurd. Een overzicht van in dit kader nog te toetsen Bijbelgedeelten treft u aan als bijlage. (bijlage B)

Voor zover wel getoetst is, achten deputaten de tekst van de HSV betrouwbaar. Deputaten zijn geen teksten tegen gekomen waar zij tegen een theologisch probleem aanliepen, zodanig dat moest worden geconcludeerd dat de HSV zou moeten worden afgewezen of dat de conclusie moest luiden dat in deze vorm een bepaald tekstgedeelte aanleiding zou zijn tot misverstaan van Gods Woord. Vertalen is en blijft mensenwerk. Zeker zijn ook hier en daar teksten gesignaleerd waarvan deputaten menen dat de vertaling ter discussie gesteld zou kunnen worden of misschien nog enige verbetering zou kunnen gebruiken. Dat tast echter het oordeel dat de HSV voor zover dat nu kan worden gezien een zeer betrouwbare vertaling is, geschikt om ons geloof op te gronden, niet aan.

3.2. Kerkelijk gebruik, ad instructie 2

Na het bestuderen en vergelijken van een aantal teksten uit een aantal Bijbelboeken en na de reacties uit de kerken, is er een discussie gevoerd over wat wijsheid is. Wat tot nu toe is gebleken in dit deputaatschap en ook in de twee voorgaande is, dat de betrouwbaarheid van de HSV groot is, hoewel er ook zeker zaken zijn waar nog naar gekeken moet worden en teksten waarvan de vertaling discutabel is. Ook de leesbaarheid van de HSV is hoger.

Invoering van een nieuwe Bijbelvertaling moet echter nooit een haastwerk worden. Het gaat om het Woord van God en daar moeten we eerbiedig mee omgaan. Ook is met een te snelle invoering de rust in de kerken niet gediend. Eventuele invoering van de HSV is zeer ingrijpend en vraagt om een breed draagvlak in de kerken. Eén kerkenraad meldde expliciet dat de tijd om te toetsen te kort was. Ook deputaten hebben niet alles kunnen toetsen wat zij wilden. Daarom zijn we m.b.t. kerkelijk gebruik tot een voorstel gekomen dat u in onderliggend document kunt vinden.

Consequenties

Deputaten wijzen de generale synode er op dat vrijgeven van de Herziene Statenvertaling voor kerkelijk gebruik betekent dat ook eventuele consequenties goed moeten worden overdacht. Het betreft zaken als tekstaanhalingen in de belijdenisgeschriften en de formulieren, in catechisatieboekjes, lesmaterialen van de bijbelscholen enz.

Een belangrijke vervolgvraag is dus: willen de kerken op deze punten het Gereformeerd Kerkboek herzien of blijven de kerken in die situatie een ongewijzigd kerkboek gebruiken?

3.3. Advies deskundigen, ad instructie 3

Er zijn geen deskundigen geraadpleegd.

3.4. Publicaties, ad instructie 4

Door de Stichting Herziene Statenvertaling zijn drie nieuwsbrieven uitgegeven die door deputaten ontvangen zijn. De eerste brief betrof een schrijven vlak voor de publicatie van de HSV in Dordrecht op 4 december 2010.

De tweede brief dateert van maart 2011. Hierin wordt vermeld dat de HSV als kerkbijbel en als paralleluitgave beschikbaar zal komen in april. Vermeld wordt ook dat drukfouten automatisch in de volgende druk zullen worden hersteld. Inhoudelijke opmerkingen worden verzameld; een commissie van het HSV-bestuur zal voorstellen maken over wat er mee zal gebeuren. Deze voorstellen zullen worden besproken door het HSV-bestuur. Duidelijk is dat er voorlopig geen herziene editie zal komen. De derde brief is van mei 2011. Gemeld wordt dat er een kerkbijbel in 5 edities is verschenen, evenals een trouwbijbel en een kerkbankbijbel. Ook de parallelbijbel is klaar. Een kanselbijbel zal t.z.t. verschijnen. In augustus zal er een school/catechisatiebijbel met stevige omslag en dikker papier verschijnen. Men is zich aan het beraden op een jongerenbijbel, een studiebijbel en op een HSV met kanttekeningen.

3.5. Contact Stichting Herziene Statenvertaling, ad instructie 5

Br. Bruinius en br. Heeringa zijn bij de presentatie van de HSV in Dordrecht geweest op 4 december 2010. Wat hen tijdens de presentatie opviel was het respect voor Gods Woord en werk en ook de respectvolle manier waarop er met de vertaling is omgegaan. Verder waren er geen bezoeken of contactdagen en is er tot nu toe ook geen ander contact met de Stichting geweest.

3.6. Leesbaarheid HSV, ad instructie 6

In de instructies wordt deputaten gevraagd de leesbaarheid van de HSV breed te toetsen onder kerkleden. Deputaten hebben besloten iedere week een paar verzen uit ieder Bijbelboek in De Bazuin te plaatsen. Deze teksten zullen naast elkaar in 3 vertalingen gepubliceerd worden, te weten in de SV, de HSV en de NBG 1951. In februari 2011 is een artikel in De Bazuin gepubliceerd met een onderbouwing van deze aanpak. Hierin werd ook een oproep gedaan tot het lezen en bestuderen van de HSV. Opmerkingen konden worden gestuurd aan de secretaris van het deputaatschap, zr. E. Godschalk-Wielenga. Hierop zijn geen reacties binnengekomen. Verder is er een verzoek naar de kerkleden uitgegaan via de kerkenraden. Zie ook punt 3.7.

3.7. Toetsing HSV door kerkraden en kerkleden, ad instructie 7

De kerkenraden hebben in februari 2011 een brief ontvangen met het verzoek tot toetsing van de HSV. Concreet werd hen gevraagd:

Is naar uw oordeel de HSV een betrouwbare vertaling?

Is naar uw oordeel de HSV een goed leesbare vertaling?

Is naar uw oordeel de HSV aanvaardbaar voor kerkelijk gebruik?

Ook werd hen verzocht de gemeenteleden en de bijbelstudieverenigingen op te roepen tot het gebruik en het toetsen van de HSV. Gemeenteleden werden via een verzoek in hun kerkblad gevraagd hun opmerkingen bij de kerkenraad in te dienen. De kerkenraden werd gevraagd deze informatie en de resultaten van het eigen onderzoek van de kerkenraad in een rapportage te doen toekomen aan het deputaatschap Herziene Statenvertaling. De brief aan de kerkenraden is als bijlage toegevoegd (bijlage C).

Via de kerkenraden is een aantal reacties van kerkleden en/of bijbelstudieverenigingen binnengekomen (7 stuks). Door de kerkenraad van Berkel en Rodenrijs/ Bergschenhoek is inzage gegeven in een door hen ontvangen bezwaarschrift. Wij hebben kennis genomen van de inhoud, maar er zal geen verdere actie op worden ondernomen, daar het een zaak is van de kerkenraad. Wel wordt de inhoud van het bezwaarschrift gebruikt bij de analyse over hoe de HSV door kerkleden ontvangen wordt.

Van de kerkenraden is er één kerkenraad die een rapport met positief advies heeft gestuurd, te weten de kerkenraad van Bergentheim/ Bruchterveld. (bijlage D). Helaas hebben de andere kerkenraden geen reactie gegeven op het verzoek tot toetsing. Wel hebben we een brief ontvangen van de kerkenraad van Groningen. Zij roept op om van de invoering van de HSV geen haastwerk te maken. Omdat toetsing een grote zorgvuldigheid vereist, achtten zij het onmogelijk om binnen de gestelde termijn met een goed beargumenteerd voorstel te komen. (bijlage E).

Aangezien er weinig reacties ontvangen zijn, mede door gebrek aan tijd, konden deputaten geen nauwkeurig beeld krijgen of kerkenraden en kerkleden de HSV aanvaardbaar vinden voor kerkelijk gebruik. Daarom hebben deputaten ook een voorstel ingediend tot voortzetting van hun werk, zie voorstel 5.1. Bij acceptatie van het voorstel door de synode willen deputaten opnieuw een oproep aan kerkenraden en kerkleden doen, waarna een analyse van de verkregen reacties zal worden gemaakt.

3.8. Verwerking kritische opmerkingen, ad instructie 8

De kritische opmerkingen die het deputaatschap van kerkleden en kerkenraden ontvangen heeft, zijn nauwkeurig bekeken en indien nodig geacht, doorgestuurd naar de Stichting Herziene Statenvertaling. De Stichting heeft in een nieuwsbrief laten weten de opmerkingen te verzamelen en tot een voorstel te komen wat ermee gaat gebeuren. Vast staat dat er voorlopig geen herziene editie zal komen.

3.9. Financiën deputaten, ad instructie 9 en 10

Gezien de werkzaamheden van dit deputaatschap was het niet nodig een begroting op te stellen. De kosten van zaalhuur worden door de kerkenraad van DGK te Hasselt, van wiens diensten het deputaatschap gebruik kon maken, gedeclareerd bij het deputaatschap Financieel Beheer. Reiskosten van deputaten worden eveneens rechtstreeks ingediend bij het deputaatschap Financieel Beheer.

3.10. vorming archief, ad instructie 11

Er is gewerkt aan de vorming van een papieren en digitaal archief. Deputaat br. Van Ewijk heeft die taak op zich genomen. Tot op heden zijn diverse stukken van leden van vorige deputaatschappen nog niet overgedragen; het archief is nog niet compleet.

Voor zover het archief gereed is zullen deputaten dit overdragen aan een eventueel nieuw te benoemen deputaatschap of aan het archief van de kerken.

3.11. Rapportage, ad instructie 12

Opdracht 12 is uitgevoerd door middel van rapportage via onderliggend document.

4. Evaluatie leesbaarheid

Deputaten zijn van oordeel dat de leesbaarheid van de HSV over het algemeen goed is. De teksten die zij zelf hebben gelezen en beproefd (zie bijlage A) lezen vlot. T.o.v. NBG 1951 is het algemeen oordeel dat de HSV beter is te lezen. Met name moeilijke gedeelten uit de brieven van de apostel Paulus zijn gemakkelijker toegankelijk en ook voor kinderen beter te volgen. T.o.v. de SV mag de betere leesbaarheid duidelijk zijn: talloze archaïsmen en een verouderde zinsbouw zijn vervangen door hedendaagse taal. Deputaten komen hierin niet tot een andere conclusie dan de beide voorgaande deputaatschappen.

5. Voorstellen

Op basis van de instructies van deputaten zijn twee voorstellen opgesteld. Deze zijn vorm gegeven in een tekst welke kan dienen als besluit, met daarbij vermelding van de gronden. Verder doen deputaten een voorstel waarvan zij graag zien dat dit voorstel prealabel, dus bij voorkeur op de eerste zitting van de generale synode wordt behandeld.

5.1. Prealabel voorstel: Voortgang van het werk

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, in vergadering bijeen op ... november 2011 te Hasselt

overweegt:

1. dat de beschikbare tijd voor deputaten te kort was om hun opdracht te voltooien;
2. dat deputaten hun werk met plezier en dankbaarheid tot nu toe hebben verricht;
3. dat deputaten graag door zouden gaan met hun toetsingswerk tot het aantreden van eventueel nieuw te benoemen deputaten of totdat de generale synode anders besluit;
4. dat deputaten eveneens graag door zouden gaan met het verzamelen van de resultaten van het werk van kerkenraden en kerkleden;
5. dat er nog veel te doen is en dat voortgang van het werk van deputaten zonder maandenlange onderbreking ten nutte komt van de kerken;

besluit:

- a. dat het deputaatschap voor onderzoek naar de Herziene Statenvertaling, zoals benoemd door de Generale Synode te Emmen in 2009, zijn werkzaamheden kan voortzetten totdat de generale synode besluit opnieuw kerkleden te benoemen in een deputaatschap voor onderzoek naar de Herziene Statenvertaling of totdat zij besluit dat het onderzoek is beëindigd en niet zal worden voortgezet;
- b. daarbij geldt dat deputaten de resultaten van hun onderzoek tot dat moment zullen overdragen aan nieuw benoemde deputaten of, wanneer het onderzoek wordt beëindigd, aan de generale synode.

Gronden:

1. het onderzoek naar de betrouwbaarheid en de leesbaarheid van de Herziene Statenvertaling kon nog niet voltooid worden;
2. het is in het belang van de kerken dat dit onderzoek wordt voltooid en dat dit onderzoek zonder onnodige onderbrekingen doorgaan.

5.2. Voorstel: Gebruik HSV voor kerkelijk gebruik

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, in vergadering bijeen op ... november 2011 te Hasselt

overweegt:

1. dat deputaten hun opdracht nog niet konden voltooien;
2. dat de tijd die beschikbaar was voor toetsing en beproeving door kerkenraden en gemeenteleden onvoldoende was;
3. dat slechts één kerkenraad in staat was tijdig een rapport in te dienen waarin op de vragen van het deputaatschap werd ingegaan;
4. dat een eventueel besluit om de Herziene Statenvertaling vrij te geven voor gebruik in de kerken een breed draagvlak vereist in de kerken;
5. dat op grond van alle onderzoek tot nu toe de HSV zeer betrouwbaar lijkt en beter leesbaar dan NBG 1951, maar dat het een zaak van wijsheid is om de besluitvorming niet te overhaasten en ook eventuele mogelijke consequenties in alle rust te overwegen;

besluit:

- a. nu nog geen uitspraak te doen m.b.t. het kerkelijk gebruik van de Herziene Statenvertaling;
- b. opnieuw een deputaatschap in te stellen voor onderzoek naar de Herziene Statenvertaling;
- c. aan dit deputaatschap op te dragen de opdracht van de GS te Emmen 2009 te voltooien en, wanneer het deputaatschap concludeert dat de HSV geschikt is om vrij te geven voor kerkelijk gebruik, daarbij mogelijke consequenties te inventariseren en een advies uit te brengen hoe de kerken daarmee zouden kunnen omgaan.

Gronden:

1. deputaten konden hun opdracht nog niet voltooien;
2. de tijd die beschikbaar was voor toetsing en beproeving door kerkenraden en gemeenteleden was onvoldoende;
3. slechts één kerkenraad was in staat tijdig een rapport in te dienen waarin op de vragen van het deputaatschap werd ingegaan;
4. een eventueel besluit om de Herziene Statenvertaling vrij te geven voor gebruik in de kerken vereist een breed draagvlak in de kerken;
5. hoewel op grond van alle onderzoek tot nu toe de HSV zeer betrouwbaar lijkt en beter leesbaar dan NBG 1951, en er ook voldoende betrouwbare informatie lijkt te zijn, is het een zaak van wijsheid om de besluitvorming niet te overhaasten en ook eventuele mogelijke consequenties in alle rust te overwegen en daarvoor de tijd te geven in ieder geval tot de volgende generale synode.

5.3. Voorstel: Gebruik SV en NBG 51

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, in vergadering bijeen op ... november 2011 te Hasselt

overweegt:

1. dat deputaten hun onderzoek naar de betrouwbaarheid en de leesbaarheid van de Herziene Statenvertaling nog niet konden voltooien;
2. dat daarom de vraag naar de geschiktheid van de HSV voor kerkelijk gebruik nog niet kon worden beantwoord;
3. dat daarmee samenhangend ook nog niet kan worden vastgesteld hoe in zo’n situatie kan worden omgegaan met de Statenvertaling en de op dit moment in de kerken gebruikte vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap uitgegeven in 1951;

besluit:

- a. nu geen uitspraken te doen over het gebruik van de SV en NBG 1951 wanneer de HSV zou worden vrijgegeven voor kerkelijk gebruik.

Gronden:

1. de vraag naar de geschiktheid van de HSV voor kerkelijk gebruik kon nog niet worden beantwoord;
2. daarmee samenhangend kan ook nog niet worden vastgesteld hoe in zo’n situatie kan worden omgegaan met de Statenvertaling en de op dit moment in de kerken gebruikte vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap uitgegeven in 1951.

Slotwoord

Deputaten hebben met veel plezier aan hun opdracht gewerkt, het voortgaande onderzoek naar de betrouwbaarheid en de leesbaarheid van de Herziene Statenvertaling en de geschiktheid voor kerkelijk gebruik, in de overtuiging dat hun werk, hoe gering ook, een bijdrage zou kunnen leveren aan de bouw van de Kerk.

Ze zijn de Here dankbaar dat zij van Hem de krachten en mogelijkheden kregen en ze het is hun wens en bede dat dit werk goede voortgang mag vinden.

Geve de Here u als Generale Synode ook alle kracht en wijsheid voor uw beraadslagingen en laat die zo mogen zijn dat de Here daaraan zijn zegen verbindt.

Deputaten HSV,
T.L. Bruinius, voorzitter, P. van Ewijk, E. Godschalk-Wielenga, secretaris, P. van Gurp, W.J. Heeringa

Bijlage A Toetsing teksten die in De Bazuin verschijnen

Tekst: Genesis 1:1-5

HSV	SV	NBG1951
1 In het begin schiep God de hemel en de aarde. 2 De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed; en de Geest van God zweefde boven het water. 3 En God zei: Laat er licht zijn! En er was licht. 4 En God zag het licht dat het goed was; en God maakte scheiding tussen het licht en de duisternis. 5 En God noemde het licht dag en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de eerste dag.	1 In den beginne schiep God den hemel en de aarde. 2 De aarde nu was woest en ledig, en duisternis was op den afgrond; en de Geest Gods zweefde op de wateren. 3 En God zeide: Daar zij licht! en daar werd licht. 4 En God zag het licht, dat het goed was; en God maakte scheiding tussen het licht en tussen de duisternis. 5 En God noemde het licht dag, en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de eerste dag.	1 In den beginne schiep God de hemel en de aarde. 2 De aarde nu was woest en ledig, en duisternis lag op de vloed, en de Geest Gods zweefde over de wateren. 3 En God zeide: Er zij licht; en er was licht. 4 En God zag, dat het licht goed was, en God maakte scheiding tussen het licht en de duisternis. 5 En God noemde het licht dag, en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de eerste dag.

Opmerkingen

Vs. 1: de hemel – de hemel – de hemel Hebr. *e.shayamim*. Het gaat om een dualis (tweevoud) van het hebreeuwse enkelvoud *shaw-meh*. Dit enkelvoud wordt echter nooit gebruikt. De dualis kan aangeven dat het gaat om de hemel als hemelkoepel en de hemel als de plaats waar de zielen van de gestorven gelovigen zijn. De vraag is of de HSV, de SV en de NGB1951 wel recht doen aan de dualis door gewoon het enkelvoud te geven. De New King James Version (NKJV) en de New International Version (NIV) hebben wel meervoud: the heavens.

Vs 2a: lag – was – lag. Dit woordje staat niet in de grondtekst, en zou in de (H)SV dus cursief moeten worden weergegeven, en in de NBG1951 tussen ronde haken.

Vs. 2b: de watervloed – de afgrond – de vloed Hebr. *thowm*. De King James Version (KJV) en de NKJV hebben 'the face of the deep'. 'Face' Ned. 'gezicht'. Hebr. paniym is in de drie Nederlandse vertalingen niet vertaald. Het Hebr. thowm wijst naar een afgrond als een golvende massa water. Dit klopt ook wanneer we verderop in dit vers lezen over water/wateren. De weergave in de HSV is het best.

Vs. 2c: het water – de wateren – de wateren Hebr. *e.mayim*. De KJV en de NKJV hebben 'the face of the waters'. Hebr. paniym is in de drie Nederlandse vertalingen opnieuw onvertaald gebleven. Het Hebr. mayim is een dualis, wellicht de reden waarom de SV, de NGB1951 maar ook de KJV en de NKJV een meervoud geven. De HSV geeft een enkelvoud 'het water', omdat de dualis wordt gebruikt in enkelvoudige zin.

Vs. 3: laat er licht zijn! - daar zij licht! - er zij licht Hebr. *hayah owr*. Letterlijk: het zal worden licht. De HSV sluit aan bij de KJV en de NKJV: “Let there be light”.

Vs. 4: het licht dat het goed was – het licht, dat het goed was – dat het licht goed was Hebr. *e.owr kiy towb*. Letterlijk: het licht dat goed. De HSV en de SV (en vergelijkbaar ook de KJV en de NKJV: 'the light, that is was good) weerspiegelen de constructie in de grondtekst het beste, de NGB1951 lees het gemakkelijkste. Het woordje 'was' staat niet in de grondtekst en zou in de (H)SV dus cursief en in de NGB1951 tussen ronde haken moeten worden weergegeven.

Vs. 5: 'Toen was het avond geweest en het was morgen geweest' wordt in alle drie vertalingen hetzelfde weergegeven. In de HSV wordt in een voetnoot terecht opgemerkt dat er letterlijk staat: 'En het werd avond en het werd morgen', Hebr. *u.ayah ereb u.hayah boqer*.

Conclusie

HSV volgt de grondtekst heel goed. Wel jammer dat in vers 1 gekozen is voor 'de hemel' i.p.v. 'de hemelen', maar de SV en de NBG1951 hebben dit ook. De tekst als geheel is goed hedendaags Nederlands, vs. 4 leest iets moeilijker maar doet zo wel recht aan de grondtekst.

Leviticus 26: 1-5

HSV	SV	NBG51
[i]Beloften van zegen en vloek[/i]	i]Beloften aan hen die naar Gods wet leven en bedreiging der overtreders[/i]	[i]Zegen en vloek[/i]
26 1 U mag voor uzelf geen afgoden maken, u mag voor uzelf geen beeld of gewijde steen oprichten en u mag in uw land geen beeldhouwde steen zetten om u daarvoor neer te buigen, want Ik ben de HEERE, uw God. 2 Mijn sabbatten moet u in acht nemen, en voor Mijn heiligdom moet u eerbied hebben. Ik ben de HEERE. 3 Als u in Mijn verordeningen wandelt en Mijn geboden in acht neemt en ze houdt, 4 dan zal Ik u op zijn tijd regen geven, zodat het land zijn opbrengst zal geven en de bomen van het veld hun vruchten zullen geven. 5 Dan zal de dorstijd bij u tot de wijnoogst duren, en de wijnoogst zal tot de zaaitijd duren. U zult uw brood tot verzadiging toe eten en onbezorgd in uw land wonen.	26 1 Gij zult ulieden geen afgoden maken; noch gesneden beeld, noch opgericht beeld zult gij u stellen, noch gebeelden steen in uw land zetten, om u daarvoor te buigen; want Ik ben de HEERE, uw God! 2 Mijn sabbatten zult gij houden, en Mijn heiligdom zult gij vrezen; Ik ben de HEERE! 3 Indien gij in Mijn inzettingen wandelen, en Mijn geboden houden, en die doen zult; 4 Zo zal Ik uw regens geven op hun tijd; en het land zal zijn inkomst geven, en het geboomte des velds zal zijn vrucht geven; 5 En de dorstijd zal u reiken tot den wijnoogst, en de wijnoogst zal reiken tot den zaaitijd; en gij zult uw brood eten tot verzadiging toe, en gij zult zeker in uw land wonen.	26 1 Gij zult u geen afgoden maken; een gesneden beeld noch een gewijde steen zult gij u oprichten; ook een steen met beeldhouwwerk zult gij in uw land niet zetten, om u daarvoor neder te buigen, want Ik ben de HERE, uw God. 2 Mijn sabbatten zult gij houden en mijn heiligdom ontzien, Ik ben de HERE. 3 Indien gij in mijn inzettingen wandelt en mijn geboden nauwgezet in acht neemt, 4 dan zal Ik u te rechter tijd uw regens geven, zodat het land zijn opbrengst geeft en het geboomte des velds zijn vrucht draagt; 5 de dorstijd zal bij u duren tot de wijnoogst, en de wijnoogst tot de zaaitijd; gij zult uw brood eten tot verzadiging en veilig in uw land wonen.

Opmerkingen

Vers 1: Hier zie ik geen inhoudelijke verschillen tussen de drie vertalingen. Wat de taal betreft: “u zult geen” wordt in de HSV “u màg geen”. Omdat in het hedendaagse taalgebruik “zullen” veel meer de betekenis heeft van een voornemen is het gebruik van “mogen” m.i. een aanvaardbare verbetering.

Vers 2: “in acht nemen”: er staat letterlijk zoiets als acht geven op, opvolgen, naleven, uitvoeren. Zelf vind ik `houden` duidelijker maar de HSV is niet fout.

`Vrezen` wordt `eerbied hebben voor`. Letterlijk staat er `vrezen`. We weten dat vrezen in de dienst van de HERE betekent `ontzag en gehoorzame eerbied hebben`. HSV op dit punt beter dan SV en NBG51. Ontzien in de NBG51 is m.i. te zwak, het betreft een gebód van de HERE.

Vers 3: `in acht nemen`: zie vers 2. `Verordeningen is wel wat duidelijker dan `inzettingen`.

Vers 4: Hier zie ik geen inhoudelijke verschillen en geen afwijkingen van de grondtekst. Het taalgebruik van de HSV is hier wat eigentijdser en leest soepeler.

Vers 5: Hier zie ik drie verschillende woorden voor de zelfde zaak: onbezorgd, veilig, zeker. Letterlijk zoiets als `vertrouwend`. Dat vind ik rijker dan `veilig`. Bij veilig denken we al gauw aan fysieke omstandigheden. Zeker en onbezorgd duiden op het hele leven. Dat sluit dus beter aan bij `vertrouwend`: een christelijk onbezorgd leven is een leven in vertrouwen op de HERE.

Conclusie
De HSV geeft in deze verzen een betrouwbare en beter leesbare vertaling.

Numeri 23:7-10		
HSV	SV	NBG51
7 Toen hief hij zijn spreuk aan en zei: Uit Syrië heeft Balak, de koning van Moab, mij laten halen, vanuit het bergland van het oosten: Kom, vervloek mij Jakob, kom, verwens Israë!l	7 Toen hief hij zijn spreuk op, en zeide: Uit Syrië heeft mij Balak, de koning der Moabieten, laten halen, van het gebergte tegen het oosten, <i>zeggende</i> : Kom, vervloek mij Jakob, en kom, scheld Israë!l	7 Toen hief hij zijn spreuk aan en zeide: Uit Aram voerde mij Balak, Moabs koning, uit de bergen van het Oosten: Kom, vervloek mij Jakob, en kom, verwens Israë!l.
8 Hoe kan ik vervloeken wie God niet vervloekt, hoe kan ik verwensen wie de HEERE niet verwenst?	8 Wat zal ik vloeken, dien God niet vloekt; en wat zal ik schelden, waar de HEERE niet scheldt?	8 Hoe zal ik vervloeken, die God niet vervloekt? Hoe zal ik verwensen, die de HERE niet verwenst?
9 Want vanaf de top van de rotsen zie ik hem, vanaf de heuvels neem ik hem waar; zie, dat volk woont afgezonderd, onder de heidenvolken rekt het zich niet.	9 Want van de hoogte der steenrotsen zie ik hem, en van de heuvelen aanschouw ik hem; ziet, dat volk zal alleen wonen, en het zal onder de heidenen niet gerekend worden.	9 Want van der rotsen top zie ik hem, van de heuvelen aanschouw ik hem. Zie, een volk, dat alleen woont en onder de natiën zich niet rekt.
10 Wie heeft het stof van Jakob geteld, en het aantal, het vierde deel van Israë!l? Moge mijn ziel de dood van de oprechten sterven en mijn einde zijn als dat van hem.	10 Wie zal het stof van Jakob tellen, en het getal, <i>ja</i> , het vierde deel van Israë!l? Mijn ziel sterve den dood der oprechten, en mijn uiterste zij gelijk het zijne!	10 Wie telt het stof van Jakob en wie berekent de drommen van Israë!l? Sterve ik zelf de dood der oprechten en zij mijn einde daaraan gelijk!

Opmerkingen

Numeri 23: 7-10
Vs.7: SV heeft *scheld* en 51 en de HSV *verwensen*, *vervloeken*. Dit is duidelijker taalgebruik.
Vs. 8: *verwensen* duidelijker dan *schelden*. Het heeft tegenwoordig een andere lading.

Vs. 9: HSV en NBG gebruiken hier de tegenwoordige tijd: *een volk dat alleen woont/dat volk woont afgezonderd*. De SV gebruikt de toekomstige tijd, wat meer leest als een voorspelling van Bileam: *dat volk zal alleen wonen*.
De SV en de HSV gebruiken het woord *heidenen/ heidenvolken*. Volgens de Korte Verklaring kan deze vertaling niet, omdat het woord *am=volk* pas in de boeken Ezra, Nehemia en Esther als aanduiding voor de heidense, onreine bevolking van Kanaan wordt gebruikt. Een betere vertaling zou zijn: *volken, natien*.
Een pluspunt van de HSV is, dat het de woorden van Bileam in liedvorm weergeven. Dit maakt dat het duidelijker leest.

Tekst: Jozua 24:14,15,24		
HSV	SV	NBG1951
14 Nu dan, vrees de HEERE, dien Hem in oprechtheid en trouw, doe de goden weg die uw vaderen gediend hebben aan de overzijde van de rivier en in Egypte, en dien de HEERE. 15 Maar als het in uw ogen kwalijk is de HEERE te dienen, kies voor u heden wie u zult dienen: óf de goden die uw vaderen, die aan de overzijde van de rivier woonden, gediend hebben, óf de goden van de Amorieten, van wie u het land bewoont. Maar wat mij en mijn huis betreft, wij zullen de HEERE dienen! 24 Het volk zei tegen Jozua: Wij zullen de HEERE, onze God, dienen en wij zullen Zijn stem gehoorzamen.	14 En nu, vreest den HEERE, en dient Hem in oprechtheid en in waarheid; en doet weg de goden, die uw vaders gediend hebben, aan gene zijde der rivier, en in Egypte; en dient den HEERE. 15 Doch zo het kwaad is in uw ogen den HEERE te dienen, kiest u heden, wien gij dienen zult; hetzij de goden, welke uw vaders, die aan de andere zijde der rivier waren, gediend hebben, of de goden der Amorieten, in welker land gij woont; maar aangaande mij, en mijn huis, wij zullen den HEERE dienen! 24 En het volk zeide tot Jozua: Wij zullen den HEERE, onzen God, dienen, en wij zullen Zijner stem gehoorzamen.	14 Welnu, vreest dan de HERE en dient Hem oprecht en getrouw; doet weg de goden die uw vaderen gediend hebben aan de overzijde der Rivier en in Egypte, en dient de HERE. 15 Maar indien het kwaad is in uw ogen, de HERE te dienen, kiest dan heden, wie gij dienen zult: òf de goden die uw vaderen aan de overzijde der Rivier gediend hebben, òf de goden der Amorieten, in wier land gij woont. Maar ik en mijn huis, wij zullen de HERE dienen! 24 En het volk zeide tot Jozua: De HERE, onze God, zullen wij dienen, en naar zijn stem zullen wij horen.

Opmerkingen
Vs. 14a: dien – dient – dient, doe – doet – doet: In de HSV is de meervouds-t in overeenstemming met de moderne spellingsregels weggelaten. Uit de context is echter wel duidelijk dat het hele volk wordt aangesproken.
Vs. 14b: in oprechtheid – in oprechtheid – oprecht Hebr. *b.tamiym* betekent hier zoiets als: geheel, volkomen, ongedeeld, onberispelijk. 'In oprechtheid' of 'oprecht' zijn beide even goed, misschien was 'ongedeeld' nog iets duidelijker geweest.
Vs. 14c: trouw – waarheid – getrouw Hebr. *emeth* betekent: stabiliteit. 'Trouw' en 'getrouw' benaderen de betekenis beter dan 'waarheid'.
Vs. 15a: kwalijk – kwaad – kwaad, Hebr. *ra* betekent: slecht, verkeerd. 'Kwaad' in de bekenis van 'slecht' is nu niet meer zo gangbaar, 'kwalijk' is daarom beter.
Vs. 15b: kies – kiest – kiest. De HSV heeft de meervouds-t weggelaten.
Vs. 15c: wat mij en mijn huis betreft – aangaande mij, en mijn huis – ik en mijn huis, Hebr. *u.anokiy u.bayith.i*. Letterlijk: 'en ik en huis van mij.' De NGB1951 blijft het dichtst bij de grondtekst, zonder (overbodige) toevoegingen. 'Wat betreft' (HSV) en 'aangaande' (SV) zouden cursief moeten worden weergegeven.

Vs. 24a: De SV en de NGB1951 beginnen met 'En', dit is in de HSV weggelaten. Voor de betekenis maakt dit niet uit, maar in de grondtekst staat het er wel.
Vs. 24b: Wij zullen de HEERE, onze God, dienen – Wij zullen den HEERE, onzen God, dienen – De HERE, onze God, zullen wij dienen. In de grondtekst staat letterlijk: Yahweh Elohim van ons wij zullen dienen. De NGB1951 volgt de woordvolgorde in de grondtekst net als de KJV en de NKJV: “THE LORD our God we will serve”. Daardoor is het heel duidelijk dat de klemtoon ligt op: 'De HERE, onze God' ('The LORD our God). Het is onduidelijk waarom de volgorde in de (H)SV veranderd is.
Vs. 24c: gehoorzamen – gehoorzamen – naar ... luisteren Hebr. *shama* betekent: intelligent (of verstandig) luisteren, vaak met de implicatie van aandacht en gehoorzaamheid. 'Gehoorzamen' is daarom iets duidelijker dan alleen 'horen'.

Conclusie

De HSV is het duidelijkst, maar in vs. 24b is de NBG1951 duidelijker, en volgt daar bovendien de grondtekst beter.

Ruth 2: 1-3

HSV	SV	NBG51
Ruth op de akker van Boaz	Ruth op den akker van Boaz	Ruth ontmoet Boaz
2	2	2
1 Nu had Naomi een bloedverwant van de kant van haar man, een zeer vermogend man, ✱ uit het geslacht van Elimelech, en zijn naam was Boaz.	1 Naómi nu had een bloedvriend van haar man, een man, geweldig van vermogen, van het geslacht van Elimélech; en zijn naam was Boaz.	1 Noömi nu had een bloedverwant van haar mans kant, een zeer vermogend man uit het geslacht van Elimelek, Boaz geheten.
2 Ruth, de Moabitische, zei tegen Naomi: Laat mij toch naar de akker gaan en aren rapen achter hem in wiens ogen ik genade zal vinden. En zij zei tegen haar: Ga, mijn dochter.	2 En Ruth, de Moabetische, zeide tot Naómi: Laat mij toch in het veld gaan, en van de aren oplezen, achter dien, in wiens ogen ik genade zal vinden. En zij zeide tot haar: Ga heen, mijn dochter!	2 En Ruth, de Moabitische, zeide tot Noömi: Laat mij naar het veld gaan en aren lezen achter hem, die mij genegen zal zijn. En zij zeide tot haar: Ga, mijn dochter.
3 Daarop ging zij op weg, kwam op de akker en raapte aren achter de maaiers. En het overkwam haar dat zij op een deel van de akker van Boaz terecht kwam, die uit het geslacht van Elimelech was.	3 Zo ging zij heen, en kwam en las op in het veld, achter de maaiers; en haar viel bij geval voor, een deel van het veld van Boaz, die van het geslacht van Elimélech was.	3 Zij ging dan heen en kwam en las op in het veld achter de maaiers; bij geval trof zij het stuk land van Boaz, die uit het geslacht van Elimelek was.
Noot 2:1 een zeer vermogend man - Letterlijk: een man, een held van vermogen. Verwijzing(en) [2:1] Matt 1:5	Verwijzing(en) [2:1] Matt 1:5.	
Opmerkingen		

Vers 1: Inhoudelijk zie ik hier geen verschillen. HSV is hier wel nauwkeuriger dan SV: `bloedverwant` is duidelijker dan `bloedvriend`. De noot voegt iets toe: Boaz is niet zomaar vermogend maar blijkbaar bijzonder rijk. SV geeft meer hedendaags taalgebruik.
Vers 2: `akker`, `aren rapen`: duidelijker dan in de beide andere vertalingen. Beide niet in strijd met de grondtekst.
`Genade`: welwillendheid, begunstiging, genade. Dat heeft een wat andere lading dan ons woord genegenheid. Genade lijkt mij juister.
Vers 3: `en het overkwam haar`: beter dan `bij geval`. Het woord in de grondtekst betekent zoiets als geschieden, gebeuren, voorvallen, aan de hand zijn. Dan is `overkwam` beter dan `bij geval`, Bij geval suggereert de mogelijkheid van toeval, per ongeluk. Dat kan niet de bedoeling zijn. De HERE leidde de gang van Ruth. Naomi erkent dat later ook. `Overkwam` laat ruimte voor het geloof dat het haar overkwam door de HERE. Een klein verschil maar m.i. wel de moeite waard. HSV duidelijker op dit punt.

Conclusie

De HSV geeft in deze verzen een betrouwbare, op punten wat nauwkeuriger en beter leesbare vertaling.

1 Samuel 17: 17-22		
HSV	SV	NBG51
17 En Isaï zei tegen zijn zoon David: Neem toch voor je broers een efa ✱ van dit geroosterd koren en deze tien broden, en breng ze snel bij je broers in het leger,	17 En Isaï zeide tot zijn zoon David: Neem toch voor uw broeders een efa van dit geroost koren, en deze tien broden, en breng ze terloops in het leger tot uw broederen.	17 Isaï zeide tot zijn zoon David: Neem toch voor uw broeders een efa van dit geroosterd koren en deze tien broden en breng ze vlug naar de legerplaats, naar uw broeders.
18 en breng deze tien melkkazen naar de bevelhebber over duizend. En bezoek je broers om te zien of het goed met hen gaat, en neem een levensteken van hen mee <i>terug</i> .	18 Maar breng deze tien melkkazen aan de overste over duizend; en gij zult uw broederen bezoeken, of het hun welga, en gij zult van hen pand medenemen.	18 En deze tien melkkazen moet gij aan de overste over duizend brengen; en gij moet gaan zien hoe uw broeders het maken en breng van hen een pand mee.
19 Saul en zij, en alle mannen van Israël, zijn in het Eikendal in strijd gewikkeld met de Filistijnen.	19 Saul nu, en zij, en alle mannen van Israël waren bij het eikendal met de Filistijnen strijdende.	19 Saul en zij en alle mannen van Israël zijn in het Terebintendal in strijd gewikkeld met de Filistijnen.
20 Toen stond David 's morgens vroeg op, hij liet de schapen bij een hoeder, nam <i>het voedsel</i> en ging <i>op weg</i> zoals Isaï hem bevolen had. Hij kwam bij het wagenkamp aan toen het leger uittrok naar de gevechtslinie en men het ten strijde riep.	20 Toen maakte zich David des morgens vroeg op, en hij liet de schapen bij den hoeder, en hij nam het op, en ging henen, gelijk als Isaï hem bevolen had; en hij kwam aan den wagenburg, als het heir in slagorde uittoog, en men ten strijde riep.	20 Toen stond David des morgens vroeg op, liet de schapen achter bij een wachter, laadde op en ging heen, zoals Isaï hem bevolen had. Hij kwam bij de wagenburg, juist toen het leger uittrok om zich in slagorde te scharen en de strijdkreet aanhief.
21 Vervolgens stelden de	21 En de Israëlieten en	21 De Israëlieten en de

Israëlieten en Filistijnen zich op, gevechtslinie tegenover gevechtslinie.	Filistijnen stelden slagorde tegen slagorde.	Filistijnen stelden zich op, slagorde tegenover slagorde.	14 En als u in Mijn wegen gaat door Mijn verordeningen en Mijn geboden in acht te nemen, zoals uw vader David gewandeld heeft, dan zal Ik uw dagen verlengen.	wandelen zult, onderhoudende Mijn inzettingen en Mijn geboden, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, zo zal Ik ook uw dagen verlengen.	wandelt en mijn inzettingen en geboden bewaart, zoals uw vader David gewandeld heeft, dan zal Ik uw leven verlengen.
22 David liet zijn bagage onder de hoede van de bewaker van de bagage, en hij snelde naar de gevechtslinie. <i>Daar</i> aangekomen, vroeg hij zijn broers naar <i>hun</i> welstand.	22 David nu liet de vaten van zich, onder de hand van den bewaarder der vaten, en hij liep ter slagorde; en hij kwam en vroegde zijn broederen naar <i>hun</i> welstand.	22 Toen liet David zijn bagage achter onder de hoede van de bewaker van de tros en liep haastig naar de slagorde; daar aangekomen, vroeg hij zijn broeders naar hun welstand.			

Opmerkingen

Vs.18 : SV en NBG: *neem een pand mee*, terwijl de HSV vertaalt: *neem een levensteken van hen mee terug*. Dit is duidelijker.
Vs.19: Isai is in de voorgaande verzen aan het praten tegen David. Dit gesprek gaat in vers 19 nog door. De vertaling van NBG en de HSV vertalen dat juist: *zijn in strijd gewikkeld*, terwijl de SV vers 19 vertaalt met: *waren... strijdende*. Zo lijkt het of dit niet de woorden van Isai zijn, maar een notitie van de schrijver. Ook de Korte Verklaring vindt dat de SV dit vers niet juist vertaald heeft.
Vs. 20: SV: *en hij nam het op*. Wat nam hij op? NBG vertaalt: *Hij laadde op*. Ook niet duidelijk. HSV: *En hij nam het voedsel*. Dit is duidelijker.
Vs.21: SV en NBG gebruiken het woord *slagorde* en de HSV gebruikt *gevechtslinie*. Dit is hedendaagser en dus duidelijker.
Vs. 22: SV: *(hij) liet de vaten van zich, onder de hand van de bewaarder der vaten*. NBG: *... de bagage achter onder de hoede van de bewaker van de tros*. HSV: *... de bagage achter onder de hoede van de bewaker van de bagage*. Waar de SV en de HSV de 2 dezelfde woorden ook gelijk vertalen (en hierin is de HSV duidelijker), gebruikt de NBG 2 verschillende woorden en bovendien: Wat is een tros?

Tekst: 1Koningen 3:11-14

HSV	SV	NBG1951	
11 God zei tegen hem: Omdat u hierom gevraagd hebt, en niet gevraagd hebt om een lang leven voor uzelf; omdat u niet om rijkdom voor uzelf hebt gevraagd en niet om de dood van uw vijanden hebt gevraagd, maar om inzicht hebt gevraagd voor uzelf om naar rechtszaken te kunnen luisteren, 12 zie, daarom doe Ik overeenkomstig uw woorden: zie, Ik geef u een wijs en verstandig hart, zodat uws gelijke er vóór u niet geweest is, en uws gelijke na u niet zal opstaan. 13 En zelfs dat waar u niet om gevraagd hebt, geef Ik u: zowel rijkdom als eer, zodat niemand onder de koningen uws gelijke zal zijn, al uw dagen.	11 En God zeide tot hem: Daarom dat gij deze zaak begeerd hebt, en niet begeerd hebt, voor u vele dagen, noch voor u begeerd hebt rijkdom, noch begeerd hebt de ziel uwer vijanden; maar hebt begeerd verstand voor u, om gerichtszaken te horen; 12 Zie, Ik heb gedaan naar uw woorden; zie, Ik heb u een wijs en verstandig hart gegeven, dat uws gelijke vóór u niet geweest is, en uws gelijke na u niet opstaan zal. 13 Zelfs ook wat gij niet begeerd hebt, heb Ik u gegeven, beide rijkdom en eer; dat uws gelijke niemand onder de koningen al uw dagen zijn zal. 14 En zo gij in Mijn wegen	11 En God zeide tot hem: Omdat gij dit gevraagd hebt, en voor u geen lang leven hebt gevraagd, en geen rijkdom, en ook niet gevraagd hebt het leven uwer vijanden, maar voor u inzicht hebt gevraagd om een rechtszaak te kunnen horen, 12 zie, Ik doe naar uw woord; zie, Ik geef u een wijs en verstandig hart, zodat uws gelijke vóór u niet geweest is, noch na u zal opstaan. 13 En ook wat gij niet gevraagd hebt, geef Ik u, zowel rijkdom als eer, zodat onder de koningen uws gelijke niet zal zijn geweest al uw dagen. 14 En indien gij op mijn wegen	14 En als u in Mijn wegen gaat door Mijn verordeningen en Mijn geboden in acht te nemen, zoals uw vader David gewandeld heeft, dan zal Ik uw dagen verlengen.

Opmerkingen

Vs. 11a: De SV en de NGB1951 beginnen met 'En', dit is in de HSV weggelaten. Voor de betekenis maakt dit niet uit, maar in de grondtekst staat het er wel.
Vs. 11b: hierom – deze zaak – deze zaak Hebr. *e.dabar e.zeh*. Letterlijk: de zaak de deze. De SV en de NGB1951 vertalen dus letterlijker.
Vs. 11c: u ... gevraagd hebt – gij ... begeerd hebt – gij ... begeerd hebt Hebr. *sha'al* betekent: navragen, verzoeken, eisen. 'Vragen' is sterker dan 'begeren'. Iemand kan iets begeren, maar het toch niet vragen. 'Vragen' is hier daarom beter.
Vs. 11d: lang leven – vele dagen – lang leven Hebr. *yowm rabim* wat betekent: dagen overvloedig. De SV vertaald letterlijk, de HSV en de NBG1951 geven weer wat waarschijnlijk is bedoeld (dynamisch equivalent vertaald).
Vs. 11e: niet ... omdat ... niet ... en niet – niet ... noch ... noch – geen ... en geen ... en ook niet. Letterlijk: en niet ... en niet ... en niet. In betekenis geven alle drie vertalingen het goed weer.
Vs. 11f: inzicht – verstand – inzicht Hebr. *biyn*. Het Hebreeuwse woord is geen zelfstandig naamwoord, maar een werkwoord: 'te onderscheiden' of 'te begrijpen'. Omdat meteen daarna weer een werkwoord volgt, is het, om goed (leesbaar) Nederlands te krijgen, goed een zelfstandig naamwoord te kiezen. 'Inzicht' is beter en duidelijker dan 'verstand'.
Vs 11g: voor uzelf – voor u – voor u. In betekenis is er geen verschil, maar de HSV doet iets natuurlijker aan.
Vs. 11h: te kunnen luisteren – te horen – te kunnen horen Hebr. *l.shama mishpat*. betekent letterlijk: intelligent horen naar een oordeel (of vonnis) dat rechterlijk wordt uitgesproken. 'Rechtzaken' of 'rechtszaak' is hedendaagser dan 'gerichtszaken'.
Vs. 12a: 'Daarom' in de HSV staat niet in de grondtekst en is dus cursief weergegeven. De SV en de NBG1951 hebben dit woordje niet.
Vs. 12b: ik doe ... ik geef – ik heb gedaan ... ik heb gegeven – ik doe ... ik geef. De HSV en de NGB geven de grondtekst het meest precies weer.
Vs. 12c: woorden – woorden – woord Hebr. *dabari*. De SV en de HSV geven het goed weer, hier is sprake van een meervoud.
Vs. 13a: Het woordje 'En' aan het begin staat niet in de SV, maar terecht wel in de HSV en de NBG1951.
Vs. 13b: u...gevraagd hebt – gij...begeerd hebt – gij...gevraagd hebt: zie vs. 11c.
Vs. 13c: geef Ik – heb ik...gegeven – geef ik Hebr. *nathanthi*. Het Hebreeuwse perfectum is in de SV gegeven als een voltooid tegenwoordige tijd, maar kan op meerdere manieren vertaald worden. Volgens een gangbare opvatting is de functie van het perfectum afhankelijk van het soort tekst. Er is hier sprake van de directe reden, waar de tegenwoordige tijd (zoals in de HSV en NBG1951) goed kan, en gezien de context ook logischer is (zie Arie Jan Christoffor Verheij, *Basisgrammatica van het Bijbels Hebreeuws*, paragraaf 5.1.1.1 en 5.1.1.2).
Vs. 13d: niemand zal zijn – niemand zijn zal – niet zal zijn geweest Hebr. *hayah*. Letterlijk: niet hij is (Green: niet daar was). Geen van de vertalingen is letterlijk, maar alle drie geven de bedoeling goed weer.
Vs. 14a: gaat – wandelen zult – wandelt Hebr. *halak* betekent: wandelen. De NGB1951 is het meest letterlijk, en toch even duidelijk als beide andere vertalingen.
Vs. 14b: Mijn verordeningen – Mijn inzettingen – mijn inzettingen. Hebr. *chok khoke* betekent: bepaling, vaststelling, verordening, ook: afspraak. Alle drie vertalingen geven het goed weer, de HSV is het meest hedendaags.
Vs. 14c: door in acht te nemen – onderhoudende – en bewaart Hebr. *l.shamar* betekent strikt genomen: omringen, in de betekenis van beschermen. 'Bewaart' in de NGB1951 is veruit de mooiste vertaling.

Vs. 14d: dagen – dagen – leven Hebr. *yowm yow* betekent: heet zijn, of: een dag. Een dag wordt gevormd door de tijd dat het warm is, terwijl het 's nachts koud is. 'Dagen' ((H)SV) is de meest letterlijke vertaling, de NBG1951 geeft meer de bedoeling weer.

Conclusie

Er bestaan relatief kleine verschillen tussen de vertalingen, maar geen van de drie vertalingen is beduidend beter dan de andere twee. De HSV is een aantal keren wel hedendaagser.

1 Kronieken 17: 7-10

HSV	SV	NBG51
7 Nu dan, dit moet u tegen Mijn dienaar zeggen, tegen David: Zo zegt de HEERE van de legermachten: Ik heb u van de schaapskooi vandaan gehaald, van achter het kleinvee, om een leider over Mijn volk Israël te zijn.	7 Nu dan, also zult gij zeggen tot Mijn knecht, tot David: Zo zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb u van de schaapskooi genomen, van achter de schapen, opdat gij een voorganger over Mijn volk Israël zoudt zijn; 8 En Ik ben met u geweest overal,	7 Nu dan, zo moet gij spreken tot mijn knecht, tot David: Zo zegt de HERE der heerscharen: Ik zelf heb u gehaald uit de weide, van achter de schapen, om vorst te zijn over mijn volk Israël,
8 Ik was met u overal waar u heen ging, en heb al uw vijanden voor uw ogen uitgeroeid. Ik heb een naam voor u gemaakt, zoals de naam van de groten die op aarde zijn.	8 En Ik ben met u geweest overal waar u heen ging, en heb al uw vijanden voor uw aangezicht; en Ik heb u een naam gemaakt, gelijk de naam is der groten, die op de aarde zijn.	8 en Ik ben met u geweest overal waar gij gegaan zijt. Al uw vijanden heb Ik vóór u uitgeroeid. Ook zal Ik u een naam maken gelijk die van de groten der aarde.
9 Ik heb aan Mijn volk Israël een plaats toegewezen en het daar geplant, zodat het in zijn eigen gebied woont en niet meer heen en weer gedreven wordt. En onrechtvaardige mensen zullen het niet meer verdrukken zoals vroeger,	9 En Ik heb voor Mijn volk Israël een plaats besteld, en hem geplant, dat hij aan zijn plaats wone, en niet meer heen en weder gedreven worde; en de kinderen der verkeerdheid zullen hem niet meer krenken, gelijk als in het eerst.	9 Ik zal een plaats bepalen voor mijn volk Israël en het planten, zodat het op zijn eigen plaats kan wonen en niet meer opgeschrikt wordt, en zonder dat boosdoeners het mishandelen zoals vroeger,
10 en sinds de dagen waarop Ik richters aangesteld heb over Mijn volk Israël. Maar Ik heb al uw vijanden vernederd. Ook maak Ik u bekend dat de HEERE voor ú een huis zal bouwen.	10 En van die dagen af, dat Ik geboden heb richters te wezen over Mijn volk Israël; en heb al uw vijanden vernederd; ook heb Ik u te kennen gegeven, dat u de HEERE een huis bouwen zal.	10 sedert de tijd dat Ik richters over mijn volk Israël heb aangesteld. Ik zal al uw vijanden onderwerpen. Ook kondig Ik u aan: de HERE zal u een huis bouwen.

Opmerkingen

Vers 7: `legermachten` i.p.v. `heerscharen`: een verbetering, heerscharen is een archaïsch woord, de betekenis is het zelfde. `Schaapskooi`: letterlijk staat er zoiets als `thuisplaats van de kudde`. In Israël kende men geen weiden zoals wij. Men liet de kudde grazen in het open veld. De `thuisplaats` was de stal/schaapskooi/omheinde ruimte voor de nacht. Dan lijkt schaapskooi beter, zoals in HSV en SV. Kudde is breder dan alleen schapen. In Israël hield men ook geiten. Kleinvee lijkt nauwkeuriger vertaald dan `schapen`. `Leider` nauwkeuriger vertaling dan `vorst` (in de hedendaagse betekenis`.

Vers 8: `voor uw ogen`: letterlijk `voor uw gezicht`. De HSV (en ook SV) vertaalt hier nauwkeuriger dan NBG51. `Ik heb een naam voor u gemaakt`: letterlijk `ik maakte voor u`. Voltooide tijd. Dat lijkt nauwkeuriger dan `ik zal ....` Ook op dit punt is de HSV nauwkeuriger. Het past ook beter bij de overige inhoud van de tekst: de HERE is met David geweest en heeft zijn vijanden uitgeroeid. Vers 9: ook hier weer en belangrijk verschil tussen NBG51 enerzijds en de HSV en SV anderzijds: voltooid tijd of toekomstige tijd? In de door mij gebruikte bron staat letterlijk zoiets als `Ik geef mijn volk Israël een plaats`. Dat lijkt op een onmiddellijke daad van de HERE, Hij is er nu mee bezig, onder het koningschap van David wordt die plaats zeker en veilig gesteld. Tegenwoordige tijd. HSV lijkt op dit punt, hoewel het niet helemaal nauwkeurig lijkt, beter aan te sluiten, en is sterker dan NBG51, waar gesproken wordt alsof het een profetie voor de toekomst zou betreffen. Vers 10: Ook hier sluit de HSV beter aan bij de gebruikte grondtekst: God hééft de vijanden vernederd, voltooid tijd. De belofte om een huis te bouwen is wel in de toekomstige tijd gesteld. De tekst in de HSV is ook beter leesbaar, vooral ook door de zinsbouw en het gebruik van korte zinnen.

Conclusie

De HSV geeft in deze verzen een betrouwbare, op punten nauwkeuriger en beter leesbare vertaling. Mijn opmerking bij vers 9 over de tegenwoordige tijd doet daaraan niet af. (Voor een exact oordeel op dit punt schiet mijn eigen kennis te kort, ik moet het doen met de kennis van anderen).

2 kron.1:1-5

HSV	SV	NBG51
Salomo bidt om wijsheid	Sálomo offert te Gíbeon	Salomo’s bede om wijsheid
1 1 Salomo, de zoon van David, verstevigde zijn positie in zijn koninkrijk, want de HEERE, zijn God, was met hem, en maakte hem buitengewoon machtig.	1 1 En Sálomo, de zoon van David, werd versterkt in zijn koninkrijk, want de HEERE, zijn God, was met hem, en maakte hem ten hoogste groot.	1 1 Salomo, de zoon van David, betoonde zich krachtig in zijn koningschap; de HERE, zijn God, was met hem en maakte hem uitermate machtig.
2 Salomo sprak tot heel Israël, tot de bevelhebbers van duizend en van honderd, en tot de rechters, en tot elke leider in heel Israël, de hoofden van de families.	2 En Sálomo sprak tot het ganse Israël, tot de oversten der duizenden en der honderden, en tot de richteren, en tot alle oversten in gans Israël, de hoofden der vaderen;	2 Toen vaardigde Salomo een bevel uit aan geheel Israël: aan de oversten over duizend en over honderd, aan de rechters en aan al de vorsten van geheel Israël, de familiehoofden;
3 En Salomo en heel de gemeente met hem gingen <i>op weg</i> naar de <i>offer</i> hoogte die in Gibeon was, omdat daar de tent van ontmoeting van God stond, die Mozes, de dienaar van de HEERE, in de woestijn gemaakt had.	3 En zij gingen henen, Sálomo en de ganse gemeente met hem, naar de hoogte, die te Gíbeon was; want ↗ daar was de tent der samenkomst Gods, die Mozes, de knecht des HEEREN, in de woestijn gemaakt had.	3 en Salomo en de gehele gemeente met hem gingen naar de hoogte te Gibeon, want dáár stond de tent der samenkomst van God, die Mozes, de knecht des HEREN, in de woestijn gemaakt had.
4 David had de ark van	4 (Maar de ark Gods had	4 De ark Gods had David wel

God echter uit Kirjath-Jearim overgebracht <i>naar de plaats</i> die David ervoor had gereedgemaakt, want hij had er in Jeruzalem een tent voor opgezet. 5 En het koperen altaar dat Bezaleël, de zoon van Uri, de zoon van Hur, gemaakt had, had hij voor de tabernakel van de HEERE gezet. En Salomo bezocht dat met de gemeente.	David van Kirjath-Jeárim opgebracht, ter plaatse, die David voor haar bereid had; want hij had voor haar een tent te Jeruzalem gespannen.) 5 Ook was het koperen altaar, dat Bezáleël, de zoon van Uri, den zoon van Hur, gemaakt had, aldaar voor den tabernakel des HEEREN; Sálomo nu en de gemeente bezochten hetzelfde.	uit Kirjat-Jearim gevoerd naar de plaats die hij voor haar gereedgemaakt had – want David had voor haar een tent gespannen in Jeruzalem –, 5 maar het koperen altaar dat Besaleël, de zoon van Uri, de zoon van Chur, had gemaakt, had hij vóór de tabernakel des HEREN geplaatst. Salomo nu en de gemeente gingen Hem raadplegen.

Vs.1: SV en HSV vertalen: hij *werd versterkt in zijn koninkrijk* en: *hij verstevigde zijn positie in zijn koninkrijk*. De NBG vertaalt: *hij betoonde zich krachtig in zijn koningschap*. Waarschijnlijk is de vertaling van De SV en HSV beter, ook de King James Vertaling gebruikt het woord *koninkrijk*.
Vs 2: SV en HSV: Salomo *sprak tot...* en de NBG vertaalt: *vaardigde een bevel uit aan...* Dit is dwingender. Gezien de grondtekst is de eerste vertaling beter.
Vs.4: De voegwoorden in de verschillende vertalingen verschillen, maar dit verandert de inhoud niet.
Conclusie: De vertaling van de SV en HSV zijn nauwkeuriger.

Tekst: Nehemia 13:19-22

HSV	SV	NBG1951
19 Het gebeurde, toen de poorten van Jeruzalem hun schaduwen afwierpen, vóór de sabbat, dat ik zei dat de deuren gesloten moesten worden, en ik zei dat zij ze niet mochten openen tot na de sabbat. Ik plaatste een aantal van mijn knechten bij de poorten, zodat er geen last zou binnenkomen op de sabbatdag. 20 Toen overnachtten de handelaars en de verkopers van allerlei koopwaar buiten Jeruzalem, een keer of twee. 21 Ik waarschuwde hen en zei tegen hen: Waarom overnacht u bij de muur? Als u dat nog eens doet, zal ik de hand aan u slaan! Vanaf die tijd kwamen ze niet meer op de sabbat. 22 Ik zei tegen de Levieten dat ze zich moesten reinigen en dat ze de poorten zouden komen bewaken om de sabbatdag te heiligen. Denk	19 Het geschiedde nu, als de poorten van Jeruzalem schaduw gaven, voor den sabbat, dat ik bevel gaf, en de deuren werden gesloten; en ik beval, dat zij ze niet zouden opendoen tot na den sabbat; en ik stelde van mijn jongens aan de poorten, opdat er geen last zou inkomen op den sabbatdag. 20 Toen vernachtten de kramers, en de verkopers van alle koopwaren, buiten voor Jeruzalem, eens of tweemaal. 21 Zo betuigde ik tegen hen, en zeide tot hen: Waarom vernacht gijlieden tegenover den muur? Zo gij het weder doet, zal ik de hand aan u slaan. Van dien tijd af kwamen zij niet op den sabbat. 22 Voorts zeide ik tot de Levieten, dat zij zich zouden reinigen, en de poorten komen wachten, om den sabbatdag te heiligen. Gedenk mijner ook in dezen, mijn God! en	19 Zodra het dan in de poorten van Jeruzalem donker werd, vóór de sabbat, sloot men op mijn bevel de deuren, en ik beval, dat men ze niet zou openen tot na de sabbat. En ik stelde enige van mijn knechten bij de poorten op, – er zou geen vracht op de sabbatdag binnenkomen. 20 Toen overnachtten de handelaars en de verkopers van allerlei koopwaar een en andermaal buiten Jeruzalem. 21 En ik waarschuwde hen en zeide tot hen: Waarom overnacht gij vóór de muur? Indien gij dat nog eens doet, zal ik de hand aan u slaan. Van die tijd af kwamen zij niet meer op de sabbat. 22 Ook beval ik de Levieten, dat zij zich zouden reinigen en de poorten zouden komen bewaken, om de sabbatdag te heiligen. Gedenk mij ook hierom, mijn God, en ontferm U over mij naar uw

ook hierom aan mij, mijn God, en spaar mij overeenkomstig de grootheid van Uw goedertierenheid.	verschoon mij naar de veelheid Uwer goedertierenheid.	grote goedertierenheid.

Opmerkingen

Vs. 19a: Het gebeurde, toen de poorten van Jeruzalem hun schaduwen afwierpen – Het geschiedde nu, als de poorten van Jeruzalem schaduw gaven – Zodra het dan in de poorten van Jeruzalem donker werd. De SV en HSV zijn het meest letterlijk. 'Schaduw gaven' (SV) is nog iets letterlijker dan 'Schaduwen afwerpen' (HSV), maar het laatste geeft de bedoeling goed weer. De NGB1951 zegt dat het donker werd in de poorten, maar dat is alleen juist wanneer de schaduw komt *in* de poorten. Dat vinden we echter niet in de grondtekst, er staat letterlijk dat de poorten schaduwen, d.w.z. schaduw geven.
Vs. 19b: ik zei – ik beval – ik beval Hebr. *u.amar.e*. Het Hebreeuws betekent: ik zei. De HSV is het meest letterlijk.
Vs. 19c: knechten - jongens – knechten Hebr. *na`ar*, dat betekent: jongen (tussen kindsheid en adolescentie). De SV is hier als enige letterlijk. Gezien de context zal het waarschijnlijk gaan om knechten.
Vs. 19d: zodat – opdat - <niets>. De NGB1951 vertaalt zonder een extra woordje in te voegen, maar blijft nog steeds duidelijk.
Vs. 20: een keer of twee – eens of tweemaal – een en andermaal, Hebr. *pa`am u.shnayim* wat letterlijk betekent: 'slag en tweede'. Het gebeurde één keer, en daarna nog eens. Alle drie vertalingen geven de bedoeling wel goed weer.
Vs. 21a: Begint met 'En', maar dit is in de HSV niet vertaald, en in de SV vertaald met 'Zo'. Alleen de NGB1951 heeft 'En'.
Vs. 21b: waarschuwde – betuigde – waarschuwde Hebr. *`uwd*, dat betekent: herhalen. Gezien de context kan het ook zijn: protesteren, getuigen (bij herhaling). 'Betuigde' (SV) of 'testified' (KJV) benaderd de grondtekst het dichtst, 'waarschuwde' (HSV en NGB1951) of 'warned' (NKJV) geeft meer de bedoeling weer.
Vs. 21c: u – gijlieden – gij. Alleen de SV ('gijlieden') en de KJV ('ye') hebben een echte meervoudsvorm, maar uit de context (handelaars en verkopers) blijkt dit ook.
Vs. 22a: Begint met 'En', maar dit is in de HSV weggelaten, in de SV vertaald met 'Voorts' en in de NGB1951 vertaald met 'Ook'. De (N)KJV hebben wel 'And'.
Vs 22b: spaar mij – verschoon mij – ontferm U over mij Hebr. *chuwc.e* wat letterlijk betekent: ' 'bedek mij', en figuratief: 'heb medelijden met mij'. Het is jammer dan geen van de drie vertalingen dit zo hebben weergegeven. 'Spaar mij' (HSV) suggereert te veel dat Nehemia zich door de HEERE bedreigt voelt, maar is er een reden om dat te veronderstellen? 'Ontferm u over mij' (NBG1951) gaat verder dan alleen maar het hebben van medelijden, ook al zal medelijden en onferming vaak samengaan.

Conclusie
De SV is het meest letterlijk. De HSV laat vaak het woordje 'en' weg.

Job 40: 10-15

HSV	SV	NBG51
De Behemoth		Des HEREN tweede antwoord aan Job (vervolg): Beschrijving van het nijlpaard
10 Zie toch, de Behemoth, die Ik	10 Zie nu Behémoth, welken	10 Zie toch het nijlpaard, dat Ik

gemaakt heb, evenals u, hij eet gras zoals een rund.	Ik gemaakt heb nevens u; hij eet hooi, gelijk een rund.	heb gemaakt, evenals u. Het eet gras zoals het rund.
11 Zie toch zijn kracht in zijn lendenen, en zijn sterkte in de spieren van zijn buik.	11 Zie toch, zijn kracht is in zijn lenden, en zijn macht in den navel zijns buiks.	11 Zie toch de kracht in zijn lendenen, de sterkte in zijn buikspieren!
12 Als hij wil, is zijn staart als een ceder; de pezen van zijn dijen zijn samengevlochten.	12 Als het hem lust, zijn staart is als een ceder; de zenuwen zijner schaamte zijn doorvlochten.	12 Hij spant zijn staart als een ceder, de spieren zijner dijen zijn samengestrengeld.
13 Zijn beenderen zijn als staven brons; zijn gebeente is als ijzeren stangen.	13 Zijn beenderen zijn als vast koper; zijn gebeenten zijn als ijzeren handbomen.	13 Zijn beenderen zijn buizen van koper, zijn knoken gelijk staven van ijzer.
14 Hij is de voornaamste van Gods werken; Hij Die hem gemaakt heeft, heeft hem zijn zwaard verschaft.	14 Hij is een hoofdstuk der wegen Gods; Die hem gemaakt heeft, heeft hem zijn zwaard aangehecht.	14 Hij is de eerste van Gods werken, het schepsel, waaraan Hij zijn zwaard gaf;
15 De bergen brengen immers voedsel voor hem voort, en alle dieren van het veld spelen daar.	15 Omdat de bergen hem voeder voortbrengen, daarom spelen al de dieren des velds aldaar.	15 ja, de bergen leveren hem hun opbrengst, waar alle dieren des velds spelen.

Noot: [40:14](#) werken - Letterlijk: wegen

Opmerkingen

Algemeen: dit gedeelte heb ik gekozen vanwege het voorkomen van de naam Behemoth. De uitgangspunten van de HSV worden hier goed zichtbaar. Ongetwijfeld vanwege de onzekerheid rond de vertaling van Behemoth is dit woord niet vertaald maar ongewijzigd overgenomen. Voor dat zelfde is ook gekozen als het gaat over de Leviathan.(v.a. vers 20). Hier ligt inderdaad een probleem. Tegenwoordig wordt over het algemeen aangenomen dat het hier gaat om een beschrijving van het nijlpaard. Zo ook in de NBG51. Het lijkt logisch maar zeker is het niet. Behemoth wil zeggen: reuzendier, monsterdier (KV). Uit de omschrijving maakt men op dat het waarschijnlijk gaat over het nijlpaard. Ik kwam ergens tegen dat het woord behemoth ook voorkomt als meervoud van behama, groot beest of groot vee. En dat dit op andere plaatsen in de Bijbel zo wordt gebruikt. De herzieners hebben er, evenals indertijd de statenvertalers, voor gekozen om dit onvertaald te laten. Daarmee duidelijk aangevend: een exacte vertaling kunnen we niet met zekerheid geven, het blijft enigszins speculatief. Dat is eerlijk. Ik denk dat we daar wel mee kunnen leven.

Vers 10: geen belangrijke verschillen.
Vers 11: letterlijk: in de navel van zijn buik. Ik las ook: in de navelspieren van zijn buik. Het komt me voor dat zowel HSV als NBG51 hier een correcte weergave geven.
Vers 12: het blijft lastig vertalen. Pezen of spieren? Gelukkig is wel gekozen voor aanduiding `dijen`
Vers 13: brons of koper? Stangen of staven? Ik denk dat het voor het verstaan van deze teksten niet zoveel uitmaakt.
Vers 14: letterlijk `de eerste van de wegen van God`. Het tweede deel van deze tekst is in de HSV (en ook de SV) juister vertaald, er staat ongeveer: `die hem gemaakt heeft heeft hem zijn zwaard aangebracht`. Toch m.i. een belangrijk verschil met NBG521. In de HSV valt de nadruk op God. Op Hem die dit werk deed. In NBG51 is die verwijzing veel minder sterk, alleen weergegeven met het woord `Hij`. Gods scheppende werk is hier a.h.w. een beetje wegvertaald.
Vers 15: Als we naar de grondtekst kijken dan is hier in de HSV maar ook in NBG51 nauwkeuriger vertaald dan in de SV. De SV begint met `omdat` en heeft verderop `daarom`. Omdat de bergen voedsel leveren zouden de dieren daar spelen. Maar beter is om die twee dingen naast elkaar te laten staan, voor zover ik dat kan nagaan: de bergen brengen voedsel voort en het is de plaats waar de dieren spelen.

Conclusie
De HSV geeft in deze verzen een betrouwbare en goed leesbare vertaling. Verschillen tussen de vertalingen betreffen geen wezenlijke zaken, behalve in 14, waar de HSV de voorkeur heeft.

Psalms 147:1-5

HSV	SV	NBG51
De HEERE zorgt voor Zijn volk	Lofpsalm	147 Des HEREN almacht en genade
147 1 Halleluja!	147 1 Looft den HEERE, want onzen God te psalmzingen is goed, dewijl Hij liefelijk is; de lof is betamelijk.	1 Looft de HERE, want het is goed, onze God te psalmzingen, ja, het is liefelijk, een lofzang is betamelijk.
Het is immers goed om voor onze God psalmen te zingen, want dat is lieflijk. <i>Hem</i> past een lofzang!		
2 De HEERE bouwt Jeruzalem <i>weer</i> op, Hij verzamelt Israëls verdrevenen.	2 De HEERE bouwt Jeruzalem; Hij vergadert Israëls verdrevenen.	2 De HERE bouwt Jeruzalem, Hij verzamelt Israëls verdrevenen;
3 Hij geneest de gebrokenen van hart, Hij verbindt hen in hun leed.	3 Hij geneest de gebrokenen van hart, en Hij verbindt hen in hun smarten.	3 Hij geneest de verbrokenen van hart en verbindt hun wonden.
4 Hij telt het aantal sterren, Hij noemt ze alle bij <i>hun</i> naam.	4 Hij telt het getal der sterren; Hij noemt ze allen bij namen.	4 Hij bepaalt het getal der sterren, Hij roept ze alle bij name.
5 Onze Heere is groot en geweldig in kracht, Zijn inzicht is onmetelijk.	5 Onze Heere is groot en van veel kracht; Zijns verstands is geen getal.	5 Groot is onze HERE en geweldig in kracht, zijn verstand is onbeperkt.

Opmerkingen

Vs1: SV en NBG vertalen: *looft de HERE*, terwijl de HSV begint met *:halleluja*. De betekenis is hetzelfde, in de Septuagintvertaling wordt ook: halleluja gebruikt.
Vs 2: De HSV voegt het woord *weer* toe: *De HEERE bouwt Jeruzalem weer op* . Lijkt duidelijker, maar de KV vertaalt: *....bouwt Jeruzalem op*. Niet een keer, maar altijd weer.
Vs 3: De SV en de HSV: *Hij verbindt hen in hunne smarten/ in hun leed*, terwijl de NBG zegt: *Hijverbindt hun wonden*, wat iets anders betekent. De aantekeningen bij de SV zeggen dat bedoeld is: Hij geneest hun wonden.

Conclusie: De vertaling van de HSV is het meest hedendaags.

Vs.2: De NBG laat de verzen 1 en 2 in elkaar overlopen, terwijl de SV en HSV een nieuwe zin beginnen. De SV gebruikt het woord *Zonnepoort*, terwijl de NBG en HSV dit vertalen met *Schervenpoort*.
Vs.3: SV en NBG: *Hoor* (mv) het woord des HEEREN, HSV: *Hoor*, het mv. is hier niet zichtbaar. Ook het woord *heerscharen* is in de HSV gemoderniseerd door *legermachten*.
Vs.4: SV: *En andere goden daarin gerookt hebben*. NBG: *en daar voor andere goden die zij niet gekend hebben, offers hebben ontstoken*. HSV: *en reukoffers gebracht hebben aan andere goden, die zij niet....*De vertaling van de HSV is het duidelijkst, hoewel niet duidelijk is waarom hier gekozen is voor *reukoffers*, i.p.v. gewoon *offers*.
Vs.5: In de NBG loopt de zin vanaf vers 3 in één zin door tot en met vers 5. De SV en de HSV beginnen bij vers 5 een nieuwe zin.

Conclusie:

Jeremia 19:1-5

HSV	SV	NBG51
De kruik gebroken	pottenbakkerskruik gebroken	
19 1 Zo zegt de HEERE: Ga een aarden pottenbakkerskruik kopen, en <i>neem enkele</i> van de oudsten van het volk en van de oudsten van de priesters <i>mee</i> . 2 Ga uit naar het dal Ben-Hinnom, dat <i>bij</i> de ingang van de Schervenpoort ligt, en predik daar de woorden die Ik tot u spreek, 3 en zeg: Hoor het woord van de HEERE, koningen van Juda en inwoners van Jeruzalem. Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Zie, Ik ga onheil brengen over deze plaats, zodat bij ieder die het hoort, zijn oren zullen tuiten, 4 omdat zij Mij verlaten hebben, deze plaats <i>van Mij</i> vervreemd hebben, en reukoffers gebracht hebben aan andere goden, die zij niet gekend hebben, zij, hun vaderen en de koningen van Juda. Zij hebben deze plaats gevuld met bloed van onschuldigen. 5 Zij hebben de hoogten van de Baäl gebouwd om hun kinderen met vuur te verbranden <i>als</i> brandoffers voor de Baäl, wat Ik niet geboden en niet gesproken heb, en in Mijn hart niet is opgekomen.	19 1 Zo zegt de HEERE: Ga henen en koop een pottenbakkerskruik, en <i>neem tot u</i> van de oudsten des volks, en van de oudsten der priesteren. 2 En ga uit naar het dal des zoons van Hinnom, dat voor de deur der Zonnepoort is, en roep aldaar uit de woorden, die Ik tot u spreken zal; 3 En zeg: Hoort des HEEREN woord, gij koningen van Juda en inwoners van Jeruzalem! Alzo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israëls: Ziet, Ik zal een kwaad brengen over deze plaats, <i>van</i> hetwelk een ieder, die het hoort, zijn oren klinken zullen; 4 Omdat zij Mij verlaten, en deze plaats vervreemd, en anderen goden daarin gerookt hebben die zij niet gekend hebben, zij, noch hun vaders, noch de koningen van Juda; en hebben deze plaats vervuld met bloed der onschuldigen. 5 Want zij hebben de hoogten van Baäl gebouwd, om hun zonen met vuur te verbranden, aan Baäl <i>tot</i> brandofferen; hetwelk Ik niet geboden, noch gesproken heb, noch in Mijn hart is opgekomen?	19 1 De HERE zeide aldus: Ga heen, koop u een pottenbakkerskruik, en ga met enige van de oudsten des volks en van de oudsten der priesters, 2 uit naar het dal Ben-Hinnom, dat vóór de Schervenpoort ligt, en roep daar de woorden uit, die Ik tot u zal spreken, 3 en zeg: Hoort het woord des HEREN, gij koningen van Juda en gij inwoners van Jeruzalem. Zo zegt de HERE der heerscharen, de God van Israël: zie, Ik breng rampspoed over deze plaats, waardoor ieder die ervan hoort, de oren tuiten zullen, 4 omdat zij Mij verlaten, deze plaats ontwijd, en daar voor andere goden die zij niet gekend hebben, offers hebben ontstoken, zij, hun vaderen en de koningen van Juda; en zij deze plaats met het bloed van onschuldigen hebben vervuld, 5 en zij de hoogten van de Baäl gebouwd hebben om hun kinderen als brandoffers voor de Baäl met vuur te verbranden, iets wat Ik niet geboden noch uitgesproken heb en wat Mij niet in de zin is gekomen.

Opmerkingen

Joel 1:1-4 HSV HET BOEK VAN DE PROFEET JOËL Opschrift 1 1 Het woord van de HEERE dat gekomen is tot Joël, de zoon van Pethuel. De sprinkhanenplaag en de droogte 2 Hoor dit, oudsten, neem <i>dit</i> ter ore, alle inwoners van het land! Is dit gebeurd in uw dagen of in de dagen van uw vaderen? 3 Vertel erover aan uw kinderen en <i>laten</i> uw kinderen <i>erover</i> aan hun kinderen <i>vertellen</i> en hun kinderen <i>weer</i> aan de volgende generatie. 4 Wat de jonge sprinkhaan overliet, at de veldsprinkhaan op; wat de veldsprinkhaan overliet, at de treksprinkhaan op; en wat de treksprinkhaan overliet, at de zwermsprinkhaan op.	SV PROFEET JOËL De sprinkhanenplaag en de droogte 1 1 Het woord des HEEREN, dat geschied is tot Joël, den zoon van Pethuël: 2 Hoor dit, gij oudsten! en neemt ter oren, alle inwoners des lands! Is dit geschied in uw dagen, of ook in de dagen uwer vaderen? 3 Vertelt uw kinderen daarvan, en <i>laat het</i> uw kinderen hun kinderen <i>vertellen</i> , en derzelver kinderen aan een ander geslacht. 4 Wat de rups heeft overgelaten, heeft de sprinkhaan afgegeten, en wat de sprinkhaan heeft overgelaten, heeft de kever afgegeten, en wat de kever heeft overgelaten, heeft de kruidworm afgegeten.	NBG51 Joël Opschrift 1 1 Het woord des HEREN, dat kwam tot Joël, de zoon van Petuël. Sprinkhanenplaag als aankondiging van de dag des HEREN 2 Hoor dit, gij oudsten, en neemt ter ore, alle inwoners des lands. Is zo iets geschied in uw dagen of in de dagen van uw vaderen? 3 Vertelt daarvan aan uw kinderen; laten uw kinderen het aan hun kinderen vertellen en hun kinderen weer aan het volgende geslacht. 4 Wat de knager had overgelaten, heeft de sprinkhaan afgevreten; wat de sprinkhaan had overgelaten, heeft de verslinder afgevreten; en wat de verslinder had overgelaten, heeft de kaalvreter afgevreten.

Opmerkingen

Vs.4: De dieren die genoemd worden, zijn in iedere vertaling anders. De strekking blijft hetzelfde: Er is niets overgebleven op het land. De Korte Verklaring geeft als verklaring voor de verschillende

benamingen dat het Nederlands daarvoor niet zoveel synoniemen bezit en men zich in de vertaling dus moet behelpen. Bedoeld wordt dat 4 verschillende groepen het land kaalgevreten hebben.

Conclusie: Er is niet veel verschil tussen de vertalingen. De een is niet beter dan de andere.

Nahum 2: 11-13

HSV	SV	NBG51
11 Waar is <i>nu</i> de verblijfplaats van de leeuwen, de open plaats voor de jonge leeuwen, waar leeuw, leeuwin <i>en</i> leeuwenwelp rondgaan en niemand <i>ze</i> schrik aanjaagt?	11 Waar is <i>nu</i> de woning der leeuwen, en die weide der jonge leeuwen? Alwaar de leeuw, de oude leeuw, <i>en</i> het leeuwenwelp wandelde, en er was niemand, die <i>hen</i> verschrikte.	11 Waar is nu het leger der leeuwen, de plaats waar de jonge leeuwen gevoed werden, waar de leeuw rondliep en de leeuwin, de leeuwewelp, door niemand opgeschrikt?
12 De leeuw verscheurde genoeg voor zijn welpen en wurgde voor zijn leeuwinnen, vulde zijn holen met prooi, zijn verblijfplaatsen met het verscheurde.	12 De leeuw, die genoeg roofde voor zijn welpen, en worgde voor zijn oude leeuwinnen, die zijn holen vervulde met roof, en zijn woningen met het geroofde.	12 Waar is de leeuw die roofde voor zijn welpen en worgde voor zijn leeuwinnen, die zijn holen vulde met roof en zijn legers met het verscheurde?
13 Zie, Ik zál u, spreekt de HEERE van de legermachten: Ik zal haar strijdagens in rook doen <i>opgaan en</i> verbranden, en het zwaard zal uw jonge leeuwen verteren. Ik zal uw prooi uitroeien van de aarde, en de stem van uw gezanten zal niet meer gehoord worden.	13 Ziet, Ik <i>wil</i> aan u, spreekt de HEERE der heirscharen, en Ik zal haar wageningen in rook verbranden, en het zwaard zal uw jonge leeuwen verteren, en Ik zal uw roof uitroeien van de aarde, en de stem uwer gezanten zal niet meer gehoord worden.	13 Zie, Ik zál u! luidt het woord van de HERE der heirscharen, Ik doe uw wagens in rook opgaan; uw jonge leeuwen zal het zwaard verteren, en uw roof zal Ik van de aarde verdelgen; en de stem van uw gezanten zal niet meer gehoord worden.

Opmerkingen

De vertaling van de SV is verouderd, de NBG en de HSV verschillen niet zoveel. De HSV is iets hedendaagser.

Maleachi 4: 1-3

HSV	SV	NBG51
Verschi ning van de Zon der gerechtigheid	Verschi ning van de Zon der gerechtigheid	4 De dag des HEREN
4 1 Want zie, die dag komt, brandend als een oven. Dan zullen alle hoogmoedigen en allen die goddeloosheid doen, stoppels worden. En de dag die komt, zal ze in vlam zetten, zegt de HEERE van de legermachten, Die van hen wortel noch tak zal overlaten. 2 Maar voor u die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan en onder Zijn vleugels zal genezing zijn; en u zult naar buiten gaan en dartelen als kalveren uit de stal. 3 U zult de goddelozen vertrappen. Voorzeker, stof zullen zij worden onder uw voetzolen op die dag die Ik bereiden zal, zegt de HEERE van de legermachten.	4 1 Want ziet, die dag komt, brandende als een oven, dan zullen alle hoogmoedigen, en al wie goddeloosheid doet, een stoppel zijn, en de toekomstige dag zal ze in vlam zetten, zegt de HEERE der heirscharen, Die hun noch wortel, noch tak laten zal. 2 Ulieden daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, en er zal genezing zijn onder Zijn vleugelen; en gij zult uitgaan, en toenemen, als mestkalveren. 3 En gij zult de goddelozen vertreden; want zij zullen as worden onder de zolen uwer voeten, te dien dage, dien Ik maken zal, zegt de HEERE der heirscharen.	 1 Want zie, de dag komt, brandend als een oven! Dan zullen alle overmoedigen en allen die goddeloosheid bedrijven, zijn als stoppels, en de dag die komt, zal hen in brand steken – zegt de HERE der heerscharen – welke hun wortel noch tak zal overlaten. 2 Maar voor u, die mijn naam vreest, zal de zon der gerechtigheid opgaan, en er zal genezing zijn onder haar vleugelen; gij zult uitgaan en springen als kalveren uit de stal. 3 Gij zult de goddelozen vertreden, want tot stof zullen zij zijn onder uw voetzolen op de dag die Ik bereiden zal, zegt de HERE der heerscharen.

Opmerkingen

Vs.1:NBG: **De dag komt**, terwijl de SV en HSV er een aanwijzend voornaamwoord voor gebruiken: **die dag komt**. Verschillende vertalingen bekijkend en ook de vulgata, is het gebruik van het aanwijzend voornaamwoord niet heel sterk.
Vs.2: SV en HSV gebruiken een hoofdletter :*Zon der gerechtigheid*, waar de NBG een kleine letter gebruikt. Ook vertaalt deze laatste vertaling onder **haar vleugelen**, waar de SV en HSV *Zijn/ zijn vleugels* vertaalt. De woordenboeken zijn er niet over uit of zon mannelijk of vrouwelijk is, maar bedoeld wordt: Christus. Waarschijnlijk is daarom het mannelijk bezittelijk voornaamwoord gekozen is. Opvallend is dat de HSV hoofdletters gebruikt voor bezittelijke voornaamwoorden die naar God verwijzen.

4 En vaders, wek geen toorn bij uw kinderen op, maar voed hen op in de onderwijzing en de terechtwijzing van de Heere.	4 En gij vaders, verwekt uw kinderen niet tot toorn, maar ⚡ voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren.	4 En gij, vaders, verbittert uw kinderen niet, maar voedt hen op in de tucht en in de terechtwijzing des Heren.
Geen opmerkingen.		

1 Timotheus 3: 1-5		
HSV	SV	NBG51
Vereisten voor de opzieners en voor de diakenen	Plichten van opzieners en diakenen	Opzieners en diakenen
3	3	3
1 Dit is een betrouwbaar woord: als iemand verlangen heeft naar het ambt van opziener, begeert hij een voortreffelijk werk.	1 Dit is een getrouw woord: zo iemand tot eens opzieners ambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk.	1 Dit is een betrouwbaar woord: indien iemand staat naar het opzienersambt, dan begeert hij een voortreffelijke taak.
2 Een opziener nu moet onberispelijk zijn, de man van één vrouw, beheerst, bezonnen, eerbaar, gastvrij, bekwaam om te onderwijzen,	2 Een opziener dan moet onberispelijk zijn, éner vrouwe man, wakker, matig, eerbaar, gaarne herbergende, bekwaam om te leren;	2 Een opziener dan moet zijn onbesproken, de man van één vrouw, nuchter, bezadigd, beschaafd, gastvrij, bekwaam om te onderwijzen,
3 niet verslaafd aan wijn, niet vechtlustig, niet uit op schandelijke winst, maar welwillend, niet strijdlustig en zonder geldzucht.	3 Niet genegen tot den wijn, geen smijter, geen vuil-gewinzoeker; maar bescheiden, geen vechter, niet geldgierig.	3 niet aan de wijn verslaafd, niet opvliegend, maar vriendelijk, niet strijdlustig of geldzuchtig,
4 Hij moet goed leiding geven aan zijn eigen huis, zijn kinderen onderdanig houden, in alle waardigheid.	4 Die zijn eigen huis wel regeert, zijn kinderen in onderdanigheid houdende, met alle stemmigheid;	4 een goed bestierder van zijn eigen huis, die met alle waardigheid zijn kinderen onder tucht houdt;
5 Want als iemand niet weet hoe hij leiding moet geven aan zijn eigen huis, hoe zal hij voor de gemeente van God zorg dragen?	5 (Want zo iemand zijn eigen huis niet weet te regeren, hoe zal hij voor de Gemeente Gods zorg dragen?)	5 indien echter iemand zijn eigen huis niet weet te bestieren, hoe zal hij voor de gemeente Gods zorgen?

Opmerkingen

Vs.3: Opvallend is dat de NBG een woord niet vertaalt waar de SV en de HSV dat wel doen. Het woord dat in de NBG ontbreekt, wordt in de andere twee vertalingen vertaald met : *geen vuil-gewinzoeker* en: *niet uit op schandelijke winst*. Deze woorden staan wel in de meerderheidstekst (Byzantijnse teksten), maar niet in de Alexandrijnse teksten. Deze laatsten worden minder betrouwbaar geacht dan de eerste.

Conclusie: De conclusie is dat de SV en de HSV dit gedeelte nauwkeuriger vertaald hebben.

Handelingen 26: 14-16		
HSV	SV	NBG51
14 En nadat wij allen op de grond gevallen waren, hoorde ik een stem tot mij spreken en in de Hebreeuwse taal zeggen: Saul, Saul, waarom vervolgt u Mij? Het is hard voor u de hielen tegen de prikkels te slaan.	14 En als wij allen ter aarde nedergefallen waren, hoorde ik een stem, tot mij sprekende, en zeggende in de Hebreeuwse taal: Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? Het is u hard, tegen de prikkels de verzenen te slaan.	14 en toen wij allen ter aarde vielen, hoorde ik een stem tot mij spreken in de Hebreeuwse taal: Saul, Saul, waarom vervolgt gij Mij? Het valt u zwaar tegen de prikkels achteruit te slaan.
15 En ik zei: Wie bent U, Heere? En Hij zei: Ik ben Jezus, Die u vervolgt.	15 En ik zeide: Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide: Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt.	15 En ik zeide: Wie zijt Gij, Here? En de Here zeide: Ik ben Jezus, die gij vervolgt.
16 Maar richt u op en sta op uw voeten, want hiertoe ben Ik aan u verschenen: om u aan te stellen als dienaar en getuige zowel van de dingen die u gezien hebt als van die waarin Ik nog aan u verschijnen zal;	16 Maar richt u op, en sta op uw voeten; want hiertoe ben Ik u verschenen, om u te stellen tot een dienaar en getuige der dingen, beide die gij gezien hebt en in welke Ik u nog zal verschijnen;	16 Maar richt u op en sta op uw voeten; want hiertoe ben Ik u verschenen om u aan te wijzen als dienaar en getuige daarvan, dat gij Mij gezien hebt en dat Ik aan u verschijnen zal,
Opmerkingen		
SV en HSV vertalen: <i>het is hard voor u</i> . NBG vertaalt: <i>het is zwaar voor u</i> . Hierin is de NBG duidelijker dan de andere twee, omdat zwaar inde betekenis van moeilijk nu nog gebruikt wordt. Verder weinig opmerkingen.		
Efeze 6:1-4		
HSV	SV	NBG51
Kinderen en ouders	Plichten van kinderen en ouders, dienstknechten en heren	Gehoorzaamheid
6	6	6
1 Kinderen, wees je ouders gehoorzaam in de Heere, want dat is juist.	1 Gij kinderen, zijt uw ouderen gehoorzaam in den Heere; want dat is recht.	1 Kinderen, weest uw ouders gehoorzaam [in de Here], want dat is recht.
2 Eer je vader en moeder (dat is het eerste gebod met een belofte),	2 Eert uw vader en moeder (hetwelk het eerste gebod is met een belofte),	2 Eer uw vader en uw moeder – dit is immers het eerste gebod, met een belofte –
3 opdat het je goed gaat en je lang leeft op de aarde.	3 Opdat het u welga, en dat gij lang leeft op de aarde.	3 opdat het u welga en gij lang leeft op aarde.

Bijlage B: Lijst met nog te toetsen bijbelgedeelten

Handelingen 4:18,30; 6:15; 7:43; 8:9,23; 10:22; 13:22; 17:5,22
Romeinen 1:18-22; 2:25-29; 5:1-5 ; 8:1-8, 19-27; 11
1 Korintiërs 2:11-16; 7:14-40; 8:7-13; 9:20-27; 11:23-34; 12:art.31; 14; 15:35-49
2 Korintiërs 3:4-18; 4:1-15; 5:11-13, 20; 9:6-8; 10; 11:1-6; 13:3-8
Galaten 3:13-18, 23-29; 4:1-7; 6:1-2
Efeziërs 1:1-14; 2:1-3, 11-16; 3:1-13; 4:7-24; 5:11-17, 22-33; 6:1-3
Filippenzen 1:9-18; 2:6, 12-18; 3:17-21
Kolossenzen 1:15-20;, 24-29; 2:8-15, 20-3; 3:13-17; 4:2-6
1 Thessalonicenzen 1:4-10; 5:1-11
2 Thessalonicenzen 1:3-12; 2:1-12; 3:3-15
1 Timotheüs 2:9-15; 4:1-5; 5:9-16, 24-25;6:3-12, 17-19
2 Timotheüs 2:24-26; 3:16-17
Titus 2:11-15; 3:10-11
Filemon 4-7
Hebreeën 1:1-4; 2:10-18; 5:1-10; 7:20-28; 9:8-14; 10:1-10, 25, 33-39; 11:10,18,23; 12:4-11; 13:10
Jakobus 2:1-4; 5:13
1 Petrus 1:3-12; 2:1-5, 11-12, 10-16; 3:13-22; 4:1-6
2 Petrus 2:12; 3:3-10
1 Johannes 2:7-23; 3:18-24; 5:5-8, 14-21
2 Johannes 10-11
3 Johannes 9-11
Judas 3-16
Openbaring 1:5; 2:7; 4; 8:1-5; 9:13-21; 12:1-6, 18; 16:7; 18; 21:9-18; 22

Bijlage C: Brief aan de kerkenraden

Zwolle, 12 februari 2011

Aan De Raad van De Gereformeerde Kerken

Weleerwaarde en Eerwaarde Broeders,

Zoals u weet heeft de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken opnieuw deputaten benoemd voor onderzoek naar de Herziene Statenvertaling. Als kerken hebben we op de synode samen afgesproken het onderzoek naar betrouwbaarheid en leesbaarheid van de Herziene Statenvertaling voort te zetten.

Instructie

In de instructie aan deputaten wordt als doel van het onderzoek aangegeven dat deputaten de volgende generale synode zullen "dienen met een voorstel waarin beargumenteerd zal worden of de Herziene Statenvertaling in zijn volledige versie aanvaardbaar is voor kerkelijk gebruik; en indien dit het geval is hoe kerkelijk om te gaan met de NBG 1951 en de Statenvertaling." (Instructie art. 2). De bedoeling is dat de deputaten zelf weer een aantal Bijbelgedeelten toetsen. Maar daarnaast heeft de synode besloten dat ook de kerkenraden en de kerkleden zullen worden ingeschakeld. De synode acht het belangrijk dat er binnen de kerken zo breed mogelijk kennis wordt

gemaakt met de Herziene Statenvertaling (HSV), en dat zoveel mogelijk broeders en zusters zich een oordeel kunnen vormen over betrouwbaarheid en leesbaarheid van de Bijbelvertaling.

"Zij zullen de kerkenraden en kerkleden oproepen zich te verdiepen in de HSV door het gebruik van de HSV in gezinnen en verenigingen aan te bevelen en kritische opmerkingen inzake de leesbaarheid en de betrouwbaarheid naar deputaten te zenden.

Zij zullen de kerkenraden bevragen op hun oordeel of de HSV aanvaardbaar is voor kerkelijk gebruik, en hen verzoeken om ook de kerkleden de gelegenheid te geven zich hierover uit te spreken.

Hiertoe zullen zij de kerkenraden tijdig aanschrijven."

Oproep

Deputaten roepen u hierbij dan ook op, conform hun opdracht, om u in de HSV te verdiepen en tevens de leden van uw gemeente daartoe te activeren.

Vriendelijk verzoeken deputaten u om de resultaten van uw studie en die van de leden van uw gemeente uiterlijk 30 juni op te sturen aan deputaten.

Daarbij ontvangen zij graag antwoorden op de volgende vragen:

Is naar uw oordeel de HSV een betrouwbare vertaling?

Is naar uw oordeel de HSV een goed leesbare vertaling?

Is naar uw oordeel de HSV aanvaardbaar voor kerkelijk gebruik?

Om met uw oordeel verder te kunnen werken is het wel zaak dat u uw oordeel voorziet van argumenten.

Betrouwbaarheid

Het onderzoeken van de betrouwbaarheid van de HSV is een belangrijke zaak. Deputaten willen daar graag iets meer over zeggen.

Het is natuurlijk niet de bedoeling dat alle ambtsdragers en alle kerkleden zich gaan verdiepen in de grondtalen. Dat is niet mogelijk. Deputaten zullen dat wel doen maar van kerkenraden en kerkleden kan dat niet worden gevraagd. Dat hoeft ook niet. Betrouwbaar wil niet zeggen dat de vertaling volmaakt moet zijn, zonder enige fout. Vertalen blijft mensenwerk. Maar wel dat de bóódschap van Gods Woord zuiver moet worden weergegeven.

Een goede werkwijze om van die betrouwbaarheid een indruk te krijgen is allereerst een tekstgedeelte te vergelijken met de Statenvertaling. Nog altijd is de Statenvertaling (SV) de meest nauwkeurige Nederlandse Bijbelvertaling. Wanneer de HSV inhóudelijk afwijkingen vertoont van de SV is het dan ook zaak om wat verder te kijken. Goede hulpmiddelen daarbij zijn de Kanttekeningen van de SV en bijvoorbeeld de Korte Verklaring. Dan wordt meestal wel duidelijk wat er eigenlijk staat en kunnen we zien of de woorden van de HSV dat goed weergeven.

Leesbaarheid

De belangrijkste reden voor het uitbrengen van de HSV was om te komen tot een goed leesbare Nederlandse bijbelvertaling. In de kringen van de opstellers (vooral Gereformeerde Bond in de PKN) werd en wordt heel veel de aloude Statenvertaling gehanteerd. Maar hoe goed ook, de taal van de SV is langzamerhand zeer ver af gaan wijken van ons hedendaags Nederlands. Daarom achtte men een herziening nodig.

Als we het hebben over leesbaarheid gaat het er dus om dat de HSV gemakkelijker leesbaar moet zijn dan de SV en in ons geval ook beter leesbaar dan de vertaling van 1951, die nu bij onze kerken in gebruik is.

Leesbaarheid is alleen te toetsen door gebruik. Door dagelijks uit de HSV te lezen, persoonlijk en in gezinsverband, op de verenigingen en op de kerkenraadsvergaderingen.

Onderzoek naar de leesbaarheid kan dan heel goed samengaan met Bijbelstudie en het nagaan van de betrouwbaarheid.

Aanvaardbaar voor kerkelijk gebruik

Doel van alle verdieping in de HSV is om uiteindelijk vast te kunnen stellen of de HSV geschikt is voor kerkelijk gebruik. Dat betekent voor gebruik in erediensten en in officiële kerkelijke bijeenkomsten. Vaststellen dat de HSV een aardige vertaling is waar we goed in kunnen lezen, geschikt om te gebruiken bij Bijbelstudie, is nog iets anders dan uitspreken dat de HSV op de kansel

gebruikt mag worden. Daartoe te besluiten is een belangrijke en ernstige zaak die verstrekkende consequenties heeft.
Op dit moment wordt alleen van u gevraagd: zou de HSV daar geschikt voor zijn? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
Een positief oordeel van uw kant betekent dan ook nog niet meteen dat de HSV ook onmiddellijk ingevoerd wordt. Daarover zal een volgende generale synode verdere besluiten moeten nemen. De vraag is alleen: vindt u de vertaling, met de mogelijkheden van onderzoek die u nu hebt, geschikt als kerkbijbel?

Activering

Het hebben van een betrouwbare en zo leesbaar mogelijke vertaling van de Bijbel is een zaak van de hele kerk. Het is goed en belangrijk dat alle kerkleden zich daar betrokken bij weten en met een eventueel besluit van de volgende generale synode ook breed kunnen instemmen.
Daarom wil de synode graag dat u ook uw leden activeert. Deputaten verzoeken u dan ook om de leden van uw gemeente op te wekken een exemplaar van de HSV aan te schaffen, daarin te gaan lezen, thuis en op vereniging, en tekstgedeelten te bestuderen.
Het is het meest praktisch wanneer u de leden van de gemeente in de gelegenheid stelt eventueel commentaar en vragen in te leveren bij de kerkenraad. U als kerkenraad kunt een en ander dan verzamelen en samen met uw eigen bevindingen doorsturen naar deputaten.
Deputaten zullen van hun kant via “De Bazuin” de kerkleden ook oproepen en de studie stimuleren door zo mogelijk wekelijks een tekstgedeelte te publiceren in “De Bazuin”.

Middelen

Het plaatselijk kerkblad is een uitstekend middel om broeders en zusters te stimuleren. Deputaten vinden het prima als u delen van deze brief wilt gebruiken voor uw plaatselijke voorlichting. Ook kunt u zich als kerkenraad in een schrijven richten tot de plaatselijke verenigingen.
Ook een gemeentevergadering is heel geschikt om elkaar aan te sporen. In enkele gemeenten is al een gemeentevergadering over de HSV geweest. Wanneer u ook zo’n gemeentevergadering gaat organiseren, dan kunnen deputaten u daarbij helpen: een drietal deputaten heeft zich beschikbaar gesteld om een spreekbeurt/presentatie te verzorgen.

Aanschaf

Om zich te kunnen verdiepen in de HSV is uiteraard het bezit van een exemplaar gewenst.
Op dit moment is de HSV volop te koop bij de boekhandel. De goedkoopste uitvoering kost € 27,50. Het zou een goede zaak zijn wanneer in ieder gezin een of twee exemplaren aanwezig zijn.
Tip: in een van de kerken heeft de kerkenraad voor alle gezinnen een exemplaar aangeschaft en uitgedeeld. Misschien iets voor u als kerkenraad om na te volgen. Het kan broeders en zusters over een drempel heen helpen. Ook zou u, wanneer u dat geen goed idee vindt, kunnen nadenken over andere mogelijkheden, zoals gezamenlijk bestellen, of een deel van de aanschafprijs voor rekening van de kerkelijke kas laten komen.

Deeluitgave

Enkele jaren geleden is al een deeluitgave van de HSV verschenen. Het is zaak er op te letten dat in de definitieve uitgave behoorlijk wat verschillen zitten in vergelijking met die deeluitgave. Indertijd kon op de vertaalarbeid kritiek worden uitgebracht en de herzieners hebben veel van die kritiek in de definitieve uitgave verwerkt.

Internet

De HSV is ook te raadplegen via internet. O.a. op de website www.statenvertaling.nu. De officiële site. Hierop is niet alleen de tekst van de HSV te vinden maar ook achtergrondinformatie.
Een andere zeer bruikbare website is die van het Nederlands Bijbelgenootschap, www.biblija.net. Ook daarop is inmiddels de HSV geplaatst. Handig, want op die site zijn meerdere vertalingen te vinden en u kunt teksten in verschillende vertalingen naast elkaar laten zien. Ook kan er zonder problemen gekopieerd worden.

Vragen

Mocht u als kerkenraad vragen hebben n.a.v. deze oproep, dan zullen deputaten graag hui best doen die te beantwoorden. U kunt die vragen richten aan het adres van deputaten zoals aangegeven in het briefhoofd.

Deputaten wensen u en de leden van uw gemeente een gezegende studie.

In afwachting van uw rapportage,

met hoogachting en broeder- en zustergroet,

namens Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling,

T.L. Bruinius, voorzitter

E. Godschalk-Wielenga, secretaresse

Bijlage D: rapport kerkenraad Bergentheim/Bruchterveld

Aan: De kerkraad van de Geref. Kerk Bergentheim-Bruchterveld e.o.
Van: De commissie toetsing Herziene Statenvertaling

Betreft: rapportage toetsing HSV
Datum: 26 mei 2011

Geachte Kerkraad,

In uw vergadering van 15 maart 2011 hebt u, als kerkraad, ons benoemd als leden van de ‘commissie toetsing Herziene Statenvertaling’.

Met dit schrijven willen we als commissie verslag doen van onze bevindingen.

We zijn ons er van bewust dat ons werk maar beperkt is geweest: we toetsten maar een klein gedeelte van Gods Woord, en onze kennis is beperkt. We hopen dat ons werk als een klein steentje mag bijdragen in het geheel van de toetsing van de HSV in ‘onze’ kerken.
Het is van groot belang dat we een goede vertaling hebben van Gods Woord in de Nederlandse taal. Een vertaling die betrouwbaar, leesbaar en begrijpelijk is. Want door dat Woord kennen we onze God. En door dat Woord kunnen we ons leven inrichten. Paulus zegt in 2 Timotheüs 3:16: “Heel *de* Schrift is door God ingegeven en is nuttig om *daarmee* te onderwijzen, te weerleggen, te verbeteren *en* op te voeden in de rechtvaardigheid,”

1. VOORAF

Voorafgaand aan onze bevindingen geven we eerst enkele algemene zaken weer. Vervolgens komt de eigenlijke zaak aan de orde, de toetsing van de HSV. De toetsing hebben we onderverdeeld in twee delen: 1. leesbaarheid, 2. betrouwbaarheid. Daarna volgen onze conclusies met ons eindoordeel.

1.1. SAMENSTELLING COMMISSIE

De commissie bestaat uit de volgende personen, in alfabetische volgorde: br. G. Aalvanger (namens de kerkraad), zr. M. Aalvanger – Pierik, zr. J. Heres – Hofsteenge, br. G.H. (Hendri) Plaggenmars, br. J. (Han) Plaggenmars, zr. P. Schuurhuis – Pullen.
De commissie heeft in totaal 7 keer vergaderd, roulerend bij de commissieleden thuis. Als commissieleden hebben we het werk met plezier gedaan. Het was voor ons ook erg leerzaam. Wel hebben we de periode die ons ter beschikking stond, circa 2 maanden, als erg kort ervaren.

1.2. OPDRACHT

De opdracht voor de commissie was om de Herziene Statenvertaling (HSV) te toetsen.

Deze toetsing valt in twee delen uit elkaar:

- de leesbaarheid,
- de betrouwbaarheid.

In de opdracht van de Generale Synode Emmen 2009/2010 aan de Deputaten Toetsing HSV staat o.a. dat zij (Deputaten) de kerkenraden zullen bevragen op hun oordeel of de HSV aanvaardbaar is voor kerkelijk gebruik.

Als commissie willen we graag onze mening geven op de vraag van de synode of de HSV aanvaardbaar is voor kerkelijk gebruik. In ons eindoordeel zullen we dat weergeven.

1.3. WERKWIJZE

In het kort geven we hieronder onze werkwijze weer.

1.3.1. Steekproeven

Het was voor ons ondoenlijk om de gehele Bijbel te toetsen. Dat is ook niet gevraagd. We hebben dan ook niet anders gedaan dan steekproeven nemen.

Gezamenlijk bepaalden we, per commissievergadering, welke Bijbelhoofdstukken we zouden gaan toetsen. De getoetste Bijbelhoofdstukken zijn in zekere zin willekeurig. We hebben gekozen voor Bijbelboeken waarvan we benieuwd waren hoe die in de HSV zijn weergegeven.

Als commissie hebben we de volgende Bijbelgedeelten gelezen en beoordeeld:

- Psalm 8, 23, 42, 84, 105, 150 (wel gelezen, maar niet besproken)
- Jesaja 40 – 45
- Ezechiël (wel gelezen, maar niet besproken)
- Obadja
- Romeinen 1 – 7
- Filippenzen
- Judas
- Openbaring

Opmerking:

- Hetgeen wij in dit verslag opmerken en onze meningen die we in het vervolg van dit verslag weergeven, zijn niet gebaseerd op de gehele Bijbel, maar op deze genoemde Bijbelgedeelten!

1.3.2. Toetsing en bespreking

De toetsing deed ieder voor zich thuis. De tijdens de commissievergadering afgesproken Schriftgedeelten werden thuis gelezen in de drie hieronder genoemde vertalingen. In de daarop volgende commissievergadering zijn de persoonlijke bevindingen gemeld en besproken.

1.3.3. Vergelijking vertalingen

We hebben drie verschillende Nederlandse vertalingen met elkaar vergeleken:

- de Herziene Statenvertaling (HSV),
- de Statenvertaling (SV),
- de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap uit 1951 (NBG51).

We hebben de HSV vergeleken met de SV en de NBG51. Dat wil zeggen, de HSV was ons uitgangspunt, die moet immers getoetst worden.

Opmerking: hoewel de HSV in feite geen **vertaling** is, maar een **hertaling** van de SV, noemen we het voor het gemak toch maar een vertaling.

1.3.4. Leesbaarheid

In eerste instantie hebben we gekeken naar de *leesbaarheid*. De zinsopbouw (‘loopt een zin’) en het gebruik van zoveel mogelijk begrijpelijke hedendaagse woorden en uitdrukkingen spelen daarin een rol. De toetsing van de leesbaarheid is betrekkelijk eenvoudig en snel te doen. Door een of meerdere hoofdstukken eerst in de ene en vervolgens in de andere vertalingen te lezen, kun je al snel bepalen welke van de drie vertalingen het gemakkelijkst leest, het duidelijkst is, en het beste te begrijpen is.

1.3.5. Vertaling

Al lezend kom je bijna onmiddellijk tot de ontdekking dat er niet alleen verschillen zijn tussen deze drie vertalingen voor wat betreft de leesbaarheid, maar ook in de gebruikte woorden. Deze verschillende vertalingen vanuit de oorspronkelijke grondtekst intrigeerde ons het meest. Het verraste ons dat regelmatig oorspronkelijke woorden in de grondtekst verschillend in het Nederlands worden vertaald, zie bijvoorbeeld verder op in dit verslag onder 2.3.1. en 2.3.2.

Ten opzichte van de beoordeling van de leesbaarheid van de HSV, hebben we verreweg de meeste tijd besteed aan verschillen in woordgebruik die we tegenkwamen in de drie vertalingen in het Nederlands. Hierbij hebben we gebruik gemaakt van:

- De kanttekeningen van de Statenvertaling.
- De (welbekende) Korte Verklaring.
- Studiebijbel Oude Testament, M.J. Paul, G. v.d. Brink, J.C. Bette, uitg. Centrum voor Bijbelonderzoek. Deze Studiebijbel bevat een Interlineaire Vertaling van dr. N.E.M.A. van Veen – Vrolijk.
- Verklarend Handwoordenboek der Nederlandsche Taal, M.J. Koenen, uitg. J.B. Wolters, Groningen, 10^e druk, 1913.
- www.mijnwoordenboek.nl
- Interlinear Scripture Analyzer basic 2.1.4. (ISA), 2011, te vinden op www.scripture4all.org
- Online Bijbel Editie, versie 4.08.01, 11 jan. 2011, Importantia!, Dordrecht (website: <http://www.onlinebible.org>)
- Naardense Bijbelvertaling (NB).
- King James Bijbelvertaling (KJ).
- Bijbelvertaling: King James 21 Century.
- Bijbelvertaling: English Revised Version 1885.

Opmerking:

Het is interessant en boeiend om de verschillende vertalingen te vergelijken en te trachten na te gaan welke vertaling het meest verantwoord is c.q. na te gaan in hoeverre de HSV afwijkt van andere vertalingen.

1.4. INSCHAKELING GEMEENTE

In Gemeente-breed d.d. 14 april j.l. heeft een artikel gestaan, op initiatief van de commissie, waarin de (overige) gemeenteleden werden opgeroepen om de HSV te toetsen en hun bevindingen door te geven aan de kerkraad of aan de commissie.

We moeten u meedelen dat de commissie geen reactie vanuit de gemeente heeft ontvangen.

2. TOETSING HSV.

Zoals eerder aangegeven hebben we de HSV getoetst op twee punten: leesbaarheid en betrouwbaarheid. Hieronder geven we onze bevindingen weer.

2.1. Betere leesbaarheid.

Voor wat betreft de leesbaarheid van de HSV beginnen we met onze conclusie. Als commissie zijn we unaniem van oordeel dat de HSV in zijn algemeenheid genomen beter leesbaar en daardoor duidelijker is dan de NBG51 en de SV. Hoewel er soms ook wel teksten zijn die in eerste instantie minder duidelijk zijn en die je bij wijze van spreken twee keer moet lezen om te begrijpen wat er precies staat. Maar dit zijn, naar ons oordeel, uitzonderingen. De HSV leest beduidend gemakkelijker en is daardoor ook (veel) beter te begrijpen.

Hieronder volgen enkele voorbeelden waaruit, naar ons oordeel, deze betere leesbaarheid en begrijpelijkheid blijkt.

2.1.1. Jesaja 43:4

Herziene Statenvertaling 4 Sinds u kostbaar bent in Mijn ogen, bent u verheerlijkt en heb Ík u liefgehad. Daarom heb Ik mensen gegeven in uw plaats en volken in plaats van uw ziel.	Statenvertaling 4 Van toen af, dat gij kostelijk zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest, en Ik heb u liefgehad; daarom heb Ik mensen in uw plaats gegeven, en volken in plaats van uw ziel.	NBG-51 4 Omdat gij kostbaar zijt in mijn ogen en hooggeschat en Ik u liefheb, geef Ik mensen voor u in de plaats en natiën in ruil voor uw leven.

Dit vers is in de HSV-vertaling beter te lezen en beter te begrijpen.

2.1.2. Jesaja 45:18

Herziene Statenvertaling 18 Want zo zegt de HEERE, Die de hemel geschapen heeft, die God Die de aarde geformeerd en haar gemaakt heeft. Hij heeft haar gegrondvest, Hij heeft haar niet geschapen opdat zij woest zou zijn, <i>maar</i> Hij heeft haar geformeerd opdat men erop zou wonen: Ik ben de HEERE, en niemand anders.	Statenvertaling 18 Want also zegt de HEERE, Die de hemelen geschapen heeft, Die God, Die de aarde geformeerd, en Die ze gemaakt heeft; Hij heeft ze bevestigd, Hij heeft ze niet geschapen, dat zij ledig zijn zou, <i>maar</i> heeft ze geformeerd, opdat men daarin wonen zou: Ik ben de HEERE, en niemand meer.	NBG-51 18 Want zo zegt de HERE, die de hemelen geschapen heeft – Hij is God – die de aarde geformeerd en haar gemaakt heeft, Hij heeft haar gegrondvest; niet tot een baaierd heeft Hij haar geschapen, maar ter bewoning heeft Hij haar geformeerd: Ik ben de HERE en er is geen ander.

Ook hier is naar onze mening de leesbaarheid beter en is het begrijpelijker weergegeven.

2.1.3. Obadja vers 12-15

<i>Herziene Statenvertaling</i> 12 U had niet mogen toekijken op de dag van uw broeder, op de dag dat hij een vreemde <i>voor u</i> was. U had niet blij mogen zijn vanwege de Judeeërs op de dag van hun ondergang. U had geen grote mond mogen opzetten <i>tegen hen</i> op de dag van <i>hun</i> benauwdheid. 13 U had de poort van Mijn volk niet binnen mogen trekken op de dag van hun ondergang. U, juist u, had niet mogen toekijken bij het kwaad dat hem trof op de dag van zijn ondergang. U had <i>uw handen</i> niet mogen	<i>Statenvertaling</i> 12 Toen zoudt gij niet gezien hebben op den dag uws broeders, den dag zijner vervreemding; noch u verblijd hebben over de kinderen van Juda, ten dage huns ondergangs; noch uw mond groot gemaakt hebben, ten dage der benauwdheid; 13 Noch ter poorte Mijns volks ingegaan zijn, ten dage huns verderfs; noch gezien hebben, ook gij, op zijn kwaad, ten dage zijns verderfs; noch <i>uw handen</i> uitgestrekt hebben aan zijn heir, ten dage zijns verderfs; 14 Noch gestaan hebben op	<i>NBG-51</i> 12 Zie niet met leedvermaak die dag van uw broeder, de dag van zijn ramspoed, en maak u niet vrolijk over de kinderen van Juda op de dag van hun ondergang; en zet geen grote mond op ten dage van hun benauwdheid; 13 kom niet in de poort van mijn volk ten dage van hun ongeluk; gij, zie niet met leedvermaak zijn onheil, ten dage van zijn ongeluk; en strek de hand niet uit naar zijn have ten dage van zijn ongeluk; 14 en sta niet op het

uitstrekken naar zijn leger op de dag van zijn ondergang. 14 U had niet op het kruispunt mogen staan om degenen van hen die ontkomen waren, uit te roeien. U had degenen van hen die ontvlucht waren niet mogen overleveren op de dag van <i>hun</i> benauwdheid. 15 Want de dag van de HEERE is nabij over alle heidenvolken; zoals u gedaan hebt, zal u gedaan worden; wat u verdient, zal op uw <i>eigen</i> hoofd terugkeren!	de wegscheiding, om zijn ontkomenen uit te roeien; noch zijn overgeblevenen overgeleverd hebben, ten dage der benauwdheid. 15 Want de dag des HEEREN is nabij, over al de heidenen; gelijk als gij gedaan hebt, zal u gedaan worden; uw vergelding zal op uw hoofd wederkeren.	kruispunt om zijn vluchtelingen uit te roeien, en lever zijn ontkomenen niet over ten dage der benauwdheid. 15 Want nabij is de dag des HEREN over alle volken; zoals gij gedaan hebt, zal u gedaan worden, uw daad zal op uw eigen hoofd terugvallen

We vinden de HSV (aanzienlijk) beter te lezen dan de SV en NBG51.

2.1.4. Romeinen 2:5-8

Herziene Statenvertaling 5 Maar in overeenstemming met uw hardheid en uw onbekeerlijke hart hoopt u voor uzelf toorn op tegen de dag van de toorn en van de openbaring van het rechtvaardig oordeel van God, 6 Die ieder vergelden zal naar zijn werken, 7 namelijk hun die met volharding het goede doen en heerlijkheid, eer en onvergankelijkheid zoeken: het eeuwige leven. 8 Hun echter die twistziek zijn en ongehoorzaam aan de waarheid, maar gehoorzaam aan de ongerechtigheid, zal gramschap en toorn vergolden worden.	Statenvertaling 5 Maar naar uw hardigheid, en onbekeerlijk hart, vergadert gij uzelfen toorn als een schat, in den dag des toorns, en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods. 6 Welke een iegelijk vergelden zal naar zijn werken; 7 Dengenen wel, die met volharding in goeddoen, heerlijkheid, en eer, en onverderfelijkheid zoeken, het eeuwige leven; 8 Maar dengenen, die twistgierig zijn, en die der waarheid ongehoorzaam, doch der ongerechtigheid gehoorzaam zijn, zal verbolgenheid en toorn vergolden worden;	NBG-51 5 Maar in uw weerbarstigheid en onboetvaardigheid van hart hoopt gij u toorn op tegen de dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods, 6 die een ieder vergelden zal naar zijn werken: 7 hun, die, in het goeddoen volhardende, heerlijkheid, eer en onvergankelijkheid zoeken, het eeuwige leven; 8 maar hun, die zichzelf zoeken, der waarheid ongehoorzaam en der ongerechtigheid gehoorzaam zijn, wacht toorn en gramschap.

Een klein detail: in de NBG51 staat in vers 6 een dubbele punt weergegeven na “werken”, terwijl in de HSV in vers 7 na “zoeken” de dubbele punt staat weergegeven. De tekst is door deze weergave van de HSV duidelijker (geworden) dan zoals die door de NBG51 wordt weergegeven. Door na ‘zoeken’ de dubbele punt te plaatsen, bestaat er geen mogelijkheid meer tot het trekken van foutieve conclusies.

2.1.5. Romeinen 4:18

Herziene Statenvertaling 18 En hij heeft tegen alles in gehoopt en geloofd dat hij een vader van vele volken zou worden, overeenkomstig wat gezegd was: Zo zal uw nageslacht zijn.	Statenvertaling 18 Welke tegen hoop op hoop geloofd heeft, dat hij zou worden een vader van vele volken; volgens hetgeen gezegd was: Alzo zal uw zaad wezen.	NBG-51 18 En hij heeft tegen hoop op hoop geloofd , dat hij een vader van vele volken zou worden, volgens hetgeen gezegd was: Zo zal uw nageslacht zijn.

Dit vers is in de HSV duidelijker dan in de NBG51: “tegen alles in gehoopt en geloofd” versus “tegen hoop op hoop geloofd”.

2.1.6. Romeinen 7:4-6

Herziene Statenvertaling 4 Zo, mijn broeders, bent u ook door het lichaam van Christus gedood met betrekking tot de wet, opdat u aan een Ander zou toebehoren, <i>namelijk</i> aan Hem Die uit de doden opgewekt is, opdat wij vrucht zouden dragen voor God. 5 Want toen wij in het vlees waren, waren de hartstochten van de zonden, die <i>geprikkeld</i> worden door de wet, in onze leden werkzaam om vrucht te dragen voor de dood. 6 Maar nu zijn wij ontslagen van de wet, gestorven aan dat waaraan wij vastgebonden zaten, zodat wij in nieuwheid van Geest dienen, en niet in oudheid van letter.	Statenvertaling 4 Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens Anderen, <i>namelijk</i> Desgenen, Die van de doden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden. 5 Want toen wij in het vlees waren, wrochten de bewegingen der zonden, die door de wet zijn, in onze leden, om den dood vruchten te dragen. 6 Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; alzo dat wij dienen in nieuwigheid des geestes, en niet <i>in</i> de oudheid der letter.	NBG-51 4 Bijgevolg, mijn broeders, zijt ook gij dood voor de wet door het lichaam van Christus om het eigendom te worden van een ander, van Hem, die uit de doden opgewekt is, opdat wij Gode vrucht zouden dragen. 5 Want toen wij in het vlees waren, werkten de zondige hartstochten, die door de wet geprikkeld worden, in onze leden, om voor de dood vrucht te dragen; 6 dit weten wij immers, dat onze oude mens medegekruisigd is, opdat aan het lichaam der zonde zijn kracht zou ontnomen worden en wij niet langer slaven der zonde zouden zijn;

Naast een betere leesbaarheid, gebruikt de HSV ook hoofdletters als woorden verwijzen naar de (Naam van de) Here. In vers 4 zijn de volgende woorden met een hoofdletter weergegeven: Ander, Die. Beide woorden staan in de NBG51 met een kleine letter afgedrukt.

2.2. Mindere leesbaarheid

Niet alles in de HSV is duidelijker geworden. Enkele voorbeelden.

2.2.1. Romeinen 2:22

Herziene Statenvertaling 22 U die zegt dat men geen overspel mag plegen, pleegt u zelf overspel? U die de afgoden verfoeit, pleegt u zelf tempelroof?	Statenvertaling 22 Die zegt, dat men geen overspel doen zal, doet gij overspel? Die van de afgoden een gruwel hebt, berooft gij het heilige?	NBG-51 22 Die overspel verbiedt, doet gij overspel? Die gruwet van de afgoden, pleegt gij tempelroof?

De jongeren in de toetsingscommissie kennen niet het woord “verfoeien”. Voor hen is “gruwen van” begrijpelijker.

2.2.2. Romeinen 4:16

Herziene Statenvertaling 16 Daarom <i>is</i> het uit <i>het</i> geloof, opdat het <i>zou zijn</i> naar genade, met als doel dat de belofte zeker zou zijn voor het hele nageslacht, niet voor dat wat uit de wet alleen is, maar ook voor dat wat uit <i>het</i> geloof van Abraham is, die een vader is van ons allen,	Statenvertaling 16 Daarom is zij uit het geloof, opdat zij naar genade zij; ten einde de belofte vast zij al den zade, niet alleen dat uit de wet is, maar ook dat uit het geloof Abrahams is, welke een vader is van ons allen;	NBG-51 16 Daarom is het (alles) uit geloof, opdat het zou zijn naar genade, en dus de belofte zou gelden voor al het nageslacht, niet alleen voor wie uit de wet, maar ook voor wie uit het geloof van Abraham zijn, die de vader van ons allen is,

We vinden dit vers in de HSV-vertaling lastiger te lezen dan in de NBG51.

2.2.3. Romeinen 4:19

Herziene Statenvertaling 19 En niet verzwakt in het geloof, heeft hij er niet op gelet dat zijn eigen lichaam reeds verstorven was - hij was ongeveer honderd jaar oud - en dat ook de moederschoot van Sara verstorven was.	Statenvertaling 19 En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt , dat alrede verstorven was, alzo hij omtrent honderd jaren oud was, noch ook dat de moeder in Sara verstorven was.	NBG-51 19 En zonder te verflauwen in het geloof heeft hij opgemerkt, dat zijn eigen lichaam verstorven was , daar hij ongeveer honderd jaar oud was, en dat Sara’s moederschoot was gestorven;

In de HSV wordt deze tekst weergegeven met: “heeft hij er **niet op gelet** dat zijn eigen lichaam reeds verstorven was”. Het eerste waar je aan denkt is dat hij het *over het hoofd heeft zien*, of hij had er *niet aan gedacht*, zijn aandacht was ergens anders op gevestigd. Hij heeft er niet op gelet.

De NBG51 geeft weer dat hij wel **opmerkte** dat zijn eigen lichaam verstorven was, maar desondanks heeft hij (Abraham) tegen alles in gehoopt en geloofd.

We vinden de NBG51 duidelijker dan de HSV.

In het deel van dit verslag dat over de *betrouwbaarheid* gaat, komen we terug op deze tekst.

2.2.4. Ezechiël 9-20

We hebben als commissieleden ook Psalm 8, 23, 42, 84, 105, 150 en de hoofdstukken 9-20 van Ezechiël gelezen. Deze Psalmen en hoofdstukken hebben we niet behandeld tijdens de commissievergaderingen. Daarvoor ontbrak het ons aan tijd.

Wel werd opgemerkt dat de hoofdstukken uit Ezechiël veel beter te lezen zijn in de HSV-editie dan in de NBG51. In de NBG51 is het ‘moeilijke’ kost. Het vraagt veel van de verbeeldingskracht van de lezer. Als we dezelfde hoofdstukken in de HSV-vertaling lezen, dan is de informatie gemakkelijker en (daardoor) sneller op te nemen, waardoor het ‘plaatje’ opeens veel beter is voor te stellen. We beschouwen dit als een grote winst van de HSV ten opzichte van de NBG51.

2.3. Betrouwbaarheid

Of een bepaalde tekst moeilijk of gemakkelijk leest is betrekkelijk eenvoudig op te merken en te bepalen. Zeker als dat erg duidelijk is. Die duidelijkheid hebben we in bijzondere mate ervaren bij het lezen van de HSV.

Omdat de leesbaarheid van de HSV naar onze mening (erg) goed is, wordt de aandacht al snel verlegd en gericht op *verschillen* die opvallen in de drie vertalingen (HSV, SV en NBG51).

Regelmatig is een grondwoord (een woord uit de grondtaal Hebreeuws of Grieks) op *twee* verschillende manieren vertaald.
Het komt ook voor dat er op wel *drie* manieren is vertaald; de HSV, de SV en de NBG51 hebben dan alle drie een ander woord.

2.3.1.

Hieronder enkele voorbeelden van ***twee*** verschillende vertalingen. De getallen tussen haakjes verwijzen naar opmerkingen van ons, onder deze lijst.

<i>Tekst</i>	<i>HSV</i>	<i>SV</i>	<i>NBG51</i>
Jesaja 40:2	strijd vervuld	strijd vervuld	lijdenstijd volbracht
Jesaja 40:2	ongerechtigheid verzoend	ongerechtigheid verzoend	ongerechtigheid geboet
Jesaja 40:6	al zijn goedertierenheid	al zijn goedertierenheid	al zijn schoonheid (1)
Jesaja 40:9	verkondigster	verkondigster	vreugdebode (2)
Jesaja 40:23	leegheid	ijdelheid	ijdelheid
Jesaja 41:1	kustlanden	eilanden	kustlanden
Jesaja 41:29	nietigheid	ijdelheid	nietigheid
Jesaja 43:20	jakhalzen	draken	jakhalzen
Jesaja 44:28	gebouwd	gebouwd	herbouwd
Obadja vs 4	arend	arend	gier
Obadja vs 4	bouwde	bouwde	was geplaatst
Obadja vs 7,8	inzicht	verstand	inzicht
Obadja vs 12	ondergang	benauwdheid	benauwdheid
Obadja vs 14	kruispunt	wegscheiding	kruispunt
Obadja vs 17	bezittingen	erfgoederen	bezittingen
Fillipenzen 2:17	plengoffer	drankoffer	geplengd
Fillipenzen 3:1	onaangenaam	verdrietig	verdrietig
Fillipenzen 3:15	geestelijk volwassen	volmaakt	volmaakt
Fillipenzen 4:12	vernederd	vernederd	armoede
Judas vs 1	broer	broeder	broeder
Judas vs 1	geheiligd	geheiligd	geliefd
Judas vs 8	bezoedelen (3)	verontreinigen	bezoedelen
Judas vs 15	terecht te wijzen	te straffen	te straffen
Judas vs 19	scheuringen	afscheidingen	scheuringen
Judas vs 22	ontferm u	ontfermt u	weest barmhartig
Openbaring 1:9	volharding	lijdzaamheid	lijdzaamheid
Openbaring 1:18	dood	hel	dood
Openbaring 3:8	in acht genomen	bewaard	bewaard (4)
Openbaring 3:9	aanbidden	aanbidden	zich nederwerpen
Openbaring 3:20	maaltijd	avondmaal	maaltijd
Openbaring 10:6	geen tijd	geen tijd	geen uitstel
Openbaring 12:18		ik	ik hij

Wanneer we deze (zeer beperkte) lijst bekijken, dan zien we dat er geen duidelijke lijn in zit. Gaan we tellen dan blijkt dat de HSV 13 keer gelijk vertaalt als de SV, en de NBG51 8 keer gelijk is aan de SV. Verder is de HSV 10 keer gelijk aan de NBG51.

We hebben in deze lijst woorden **vet** weergegeven. Deze woorden hebben onze voorkeur.

Opmerkingen.

- (1) We vinden ‘al zijn schoonheid’ mooier dan ‘al zijn goedertierenheid’. ‘Schoonheid’ komt gevoelsmatig gezien anders over: het creëert een mooi ‘plaatje’.
- (2) Voor ‘vreugdebode’ geldt hetzelfde. ‘Vreugdebode’ geeft een sfeer van blijdschap. Met het woord ‘verkondigster’ heb je dat niet.

- (3) ‘bezoedelen’ is een woord dat door de jongere commissieleden niet herkend wordt, ‘verontreinigen’ is voor hen wel een bekend woord.
- (4) De meningen waren verdeeld over wat beter/duidelijker is: ‘bewaard’ of ‘in acht genomen’. De jongere commissieleden hebben moeite om de betekenis van ‘in acht nemen’ goed te duiden.

2.3.2.

Hieronder enkele voorbeelden van ***drie*** verschillende vertalingen:

<i>Tekst</i>	<i>HSV</i>	<i>SV</i>	<i>NBG51</i>
Jesaja 40:15	heft (...) op	werpt (...) henen	uitgestrooid
Jesaja 40:20	hefoffer	offeren	wijgeschenk
Jesaja 41:6	broeder	metgezel	makker
Jesaja 41:10	verschrikt	verbaasd	angstig
Jesaja 41:11	aanklagen	twisten	bestrijden
Jesaja 41:24	een nietig ding	een adder	nietig
Jesaja 41:29	leegte	ijdel	ijdelheid
Jesaja 42:6	heidenvolken	heidenen	natiën
Jesaja 42:20	let er niet op	bewaart ze niet	niet in gedachtenis
Jesaja 45:18	woest	ledig	baaierd
Obadja vs 11	aan de kant	tegenover	afzijdig
Obadja vs 12	dat hij een vreemde (...) was		zijnervreemding van
zijn rampspoed			
Fillipenzen 2:14	meningsverschillen	tegenspreken	bedenkingen
Fillipenzen 3:1	zekerheid	zeker	veilig
Fillipenzen 4:5	welwillendheid	bescheidenheid	vriendelijkheid
Fillipenzen 4:21	Groet elke heilige	Groet alle heiligen	Groet iedere heilige

In deze gevallen, waarin drie verschillende woorden voorkomen, is het moeilijker om aan te geven welke van de drie de voorkeur heeft of moet hebben. Want het is voor ons niet goed te doen om aan te geven welke vertaling de (meest) juiste is.

Opmerking: Dit zijn twee (zeer) beperkte lijsten. Zou je de *gehele* Bijbel op deze wijze onder de loep nemen, dan zou de lijst ongetwijfeld vele malen langer zijn.

2.3.3.

Hieronder geven we enkele teksten uitgebreider weer om zo de verschillen duidelijker te laten uitkomen. Ook zijn we bij enkele teksten dieper op de vertaling ingegaan.

2.3.3.1. Jesaja 41:25

Herziene Statenvertaling	Statenvertaling	NBG-51
25 Ik doe Iemand opstaan uit het noorden en Hij zal komen: vanwaar de zon opkomt zal Hij Mijn Naam aanroepen; Hij zal komen, de machthebbers als leem vertreden en zoals een pottenbakker klei treedt.	25 Ik verwek een van het noorden, en hij zal opkomen van den opgang der zon; hij zal Mijn Naam aanroepen; en hij zal komen over de overheden als over leem, en gelijk een pottenbakker het slijk treedt.	25 Ik heb uit het noorden iemand doen opstaan, en hij is gekomen; vanwaar de zon opgaat, die mijn naam aanroept; hij vertreedt stadhouders als leem, zoals een pottenbakker de klei.

In de HSV zien we dat hoofdletters zijn gebruikt. Hiermee wordt aangegeven op Wie deze profetie betrekking heeft, op de Zoon van God, de Here Jezus.

2.3.3.2. Jesaja 42:14

Herziene Statenvertaling	Statenvertaling	NBG-51
14 Ik heb van oude tijden af gezwezen, Ik heb Mij stilgehouden, Mij bedwongen. Als een barende vrouw zal Ik het uitschreeuwen. Ik zal verwoesten , ja, Ik zal tegelijk verslinden .	14 Ik heb van ouds gezwezen, Ik heb Mij stil gehouden <i>en</i> Mij ingehouden; Ik zal uitschreeuwen, als een, die baart, Ik zal ze verwoesten , en te zamen opslokken .	14 Ik heb van oudsher gezwezen, Ik heb gezwezen en Mij ingehouden; nu zal Ik schreeuwen als een barende vrouw; 15 Ik zal snuiven en hijgen tegelijk.

We vinden het verschil tussen de HSV en SV ten opzichte van de NBG51 nogal opvallend en groot. HSV en SV hebben: “verwoesten” en “verslinden”, terwijl NBG51 heeft “snuiven en hijgen”. De HSV volgt hierin de SV.

Kijken we naar andere vertalingen dan zien we:

De **Naardense Bijbel** heeft:

14 Een eeuwigheid hield ik mij stil, zweeg ik, hield ik mij in,- nu kerm ik als een die baart, ik hijg en ik snuif tegelijk.

De **King James 21 Century** heeft:

14 I have long time held My peace; I have been still and refrained Myself. Now will I cry like a travailing woman; I will destroy and devour at once.

“destroy” betekent: vernielen, doden

“devour” betekent: verslinden.

Hieruit blijkt dat de HSV overeenstemt met de King James.

De **English Revised Version 1885** heeft:

14 I have long time holden my peace; I have been still, and refrained myself: now will I cry out like a travailing woman; I will gasp and pant together.

“gasp” betekent: het naar adem snakken

“pant” betekent: hijgen

Wanneer we nu een **interlineaire vertaling (ISA)** bekijken, dan zien we het volgende:

אֶחָשִׁיתִי מִעֹלָם אֶחְרִישׁ אֶתְאָפֵּק		
echshithi m·oulm achrish athaphq		
H2814 H5769 H2790 H662		
I-ʿhushed from·eon I-am-ʿbeing-silent I-am-checking-myself		
כִּי וּלְדָה אֶפְעֶה אֶשְׁמָ		
k·iulde aphoe ashm		
H3205 H6463 H5395		
as·the·woman-giving-birth I-shall-puff-up I-shall-breathe		
וְאֶשְׁאָף יַחַד :		
u·ashaph ichd :		
H7602 H3162		
and·I-shall-gasp together		

Vertalingen in het Nederlands volgens het woordenboek:

- “hushed” betekent: gedempt, halffluid
- “puff up” betekent: opdrijven, opschroeven, veel doen stijgen, bollen, opbollen
- “breathe” betekent: ademen
- “gasp” betekent: het naar adem snakken.

In de **interlineaire vertaling** wordt dus vertaald met ‘ik zal ademen en ik zal naar adem snakken’, dus als in de lijn van NBG51

Terwijl, tot onze verbazing, de vertaling zoals die op dezelfde(!) website wordt gegeven, de **King James**, heeft:

14 I have long time holden my peace; I have been still, [and] refrained myself: [now] will I cry like a travailing woman; I will destroy and devour at once.

Waarom de ene keer voor de ene en de andere keer voor de andere vertaling is gekozen is ons niet duidelijk.

Op basis van de interlineaire vertaling concluderen we dat de vertaling van de NBG51 brontaalgetrouw is.

2.3.3.3. Jesaja 42:20

Herziene Statenvertaling	Statenvertaling	NBG-51
20 U ziet <i>wel</i> veel dingen, maar u let er niet op . Hij doet <i>zijn</i> oren <i>wel</i> open, toch luistert hij niet.	20 Gij ziet <i>wel</i> veel dingen, maar gij bewaart ze niet ; <i>ofschoon</i> hij de oren opendoet, zo hoort hij toch niet.	20 Gij hebt wel veel gezien, maar gij hieldt het niet in gedachtenis ; gij hebt de oren wel open gehad, maar gij hebt niet gehoord.

We vonden het opvallend dat de HSV heeft “let er niet op”, terwijl de SV heeft “bewaart ze niet” en de NBG51 “hield het niet in gedachtenis”.

De **Naardense Bijbel** heeft: “niets bewaard”.

De **King James** heeft “observest not”.

‘To observe’ betekent: opmerken, gadeslaan, in acht nemen.

Hebreeuws – Nederlands Lexicon:

(08104) שמר shamar, ww

1) houden, bewaren, bewaken, onderhouden, nakomen, in acht nemen

1a) (Qal)

- 1a1) houden, de leiding hebben
- 1a2) houden, bewaren, bewaken, beschermen, in leven houden
- 1a2a) wacht, wachter (deelw)
- 1a3) zich behoeden voor, wachten voor
- 1a4) gadeslaan, nakomen
- 1a5) houden, vasthouden (ook in geheugen), op prijs stellen
- 1a6) weerhouden, binnen banen houden
- 1a7) vieren, naleven (eed), houden (sabbat of verbond of bevelen),
- 1a8) houden, in stand houden, beschutten
- 1a9) houden, voorbehouden, terughouden

1b) (Niphal)

- 1b1) op zijn hoede zijn, ter harte nemen, letten op
- 1b2) zich beheersen, zich inhouden, zich onthouden
- 1b3) gehouden worden, bewaard worden, bewaakt worden

1c) (Piel) houden, opletten

1d) (Hithpael) zich onthouden van

Wat de correcte vertaling is kunnen we niet beoordelen.

2.3.3.4. Romeinen 1:16

Herziene Statenvertaling 16 Want ik schaam mij niet voor het Evangelie van Christus , want het is een kracht van God tot zaligheid voor ieder die gelooft, eerst voor de Jood, en ook voor de Griek.	Statenvertaling 16 Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet; want het is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die gelooft, eerst den Jood, en ook den Griek.	NBG-51 16 Want ik schaam mij het evangelie niet; want het is een kracht Gods tot behoud voor een ieder die gelooft, eerst voor de Jood, maar ook voor de Griek.

We merken op:

1. HSV (en ook de SV) heeft **Evangelie** met hoofdletter, NBG51 met kleine letter.
2. HSV (en ook de SV) heeft “**Evangelie van Christus**”, NBG51 heeft “evangelie”.

De **interlineaire vertaling (ISA)** geeft: **Evangelie van Christus**.

Op basis hiervan concluderen we dat de HSV grondtaal getrouwer is.

2.3.3.5. Romeinen 1:17

Herziene Statenvertaling 17 Want de gerechtigheid van God wordt daarin geopenbaard uit geloof tot geloof, zoals geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven .	Statenvertaling 17 Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof; gelijk geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven .	NBG-51 17 Want gerechtigheid Gods wordt daarin geopenbaard uit geloof tot geloof, gelijk geschreven staat: De rechtvaardige zal uit geloof leven .

We merken op:

De HSV heeft “uit **het** geloof leven”, NBG51 heeft “uit geloof leven”, het woordje “het” ontbreekt hier.

Hetzelfde zien we in **Romeinen 3:27, 28** en in **Romeinen 4:16**.

De **interlineaire vertaling (ISA)** geeft zowel bij Romeinen 1:17 als bij deze andere drie teksten uit Romeinen aan dat in het Grieks het woordje “het” ontbreekt.

Maar we willen kijken naar wat elders in de Bijbel staat. In **Lukas 18:8** zegt de Here Jezus (**NBG51**): “Ik zeg u, dat Hij hun spoedig recht zal verschaffen. Doch, als de Zoon des mensen komt, zal Hij dan **het** geloof vinden op aarde?”

In de **SV** ontbreekt het woordje ‘het’: “zal Hij ook geloof vinden op de aarde?”

In de **KJ** ontbreekt eveneens het woordje ‘het’: “I tell you that he will avenge them speedily. Nevertheless when the Son of man cometh, shall he find faith on the earth?”

Echter in de **interlineaire vertaling (ISA)** zien we bij deze tekst in het Grieks het woordje “het” wél staan, dus: **het** geloof.

ΕΥΡΗΣΕΙ heurEsei He-SHALL-BE-FINDING G2147	ΤΗΝ ΠΙΣΤΙΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΓΗΣ tEn pistin epi tEs gEs THE BELIEF ON THE LAND G3588 G4102 G1909 G3588 G1093 faith earth

We concluderen dat in Romeinen 1:17 en ook in Romeinen 3:27, 28 en in Romeinen 4:16, in het Grieks het woordje “het” ontbreekt, maar dat de HSV, in navolging van de SV, het woordje “het” heeft toegevoegd.

Het lijkt ons dat “*het* geloof” beter is dan “geloof”. Beter in de zin van **duidelijker**. Immers het gaat er om dat wij geloven in de Drie-enige God *zoals* Hij Zich in Zijn Woord heeft bekend gemaakt. Het gaat om het echte, dat is het ware geloof. Daarom: **het** geloof. Geloof is er en zal er altijd zijn. Maar **het** geloof ook? Daarom vraagt de Here Jezus ook of Hij bij Zijn wederkomst **het** geloof zal vinden.

Hoewel dus kennelijk niet brontaalgetrouw, vinden we de HSV op dit punt in deze verzen beter dan de NBG51.

2.3.3.6. Romeinen 4:19

Herziene Statenvertaling 19 En niet verzwakt in het geloof, heeft hij er niet op gelet dat zijn eigen lichaam reeds verstorven was - hij was ongeveer honderd jaar oud - en dat ook de moederschoot van Sara verstorven was.	Statenvertaling 19 En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt , dat alrede verstorven was, alzo hij omtrent honderd jaren oud was, noch ook dat de moeder in Sara verstorven was.	NBG-51 19 En zonder te verflauwen in het geloof heeft hij opgemerkt, dat zijn eigen lichaam verstorven was , daar hij ongeveer honderd jaar oud was, en dat Sara’s moederschoot was gestorven;

Ons viel een verschil op in dit vers: “heeft er niet op gelet” versus “heeft opgemerkt”. Dat lijkt tegenstrijdig.

Als de **HSV** heeft: “heeft hij er **niet op gelet** dat zijn eigen lichaam reeds verstorven was”, dan is het eerste waar je aan denkt dat hij het *over het hoofd heeft zien*, of hij had er *niet aan gedacht*, zijn aandacht was ergens anders op gevestigd, hij heeft er niet op gelet.

De **NBG51** geeft weer dat hij wel **opmerkte** dat zijn eigen lichaam verstorven was, maar desondanks heeft hij (Abraham) tegen alles in gehoopt en gelooft.

De **SV** heeft: ‘**niet aangemerkt**’.

‘Aanmerken’ betekent volgens het woordenboek: beschouwen, afkeurend opmerken.

Hebreeuws – Nederlands Lexicon geeft bij “aangemerkt”:

2657 κατανοεω katano’eo, ww

- 1) merken, zien, waarnemen, begrijpen
- 2) aandachtig waarnemen, zijn ogen en gedachten ergens strak op richten

Wanneer we nu een **interlineaire vertaling (ISA)** bekijken, dan zien we het volgende:

Romeinen 4:19

ΚΑΙ ΜΗ ΑΣΘΕΝΗΣΑΣ ΤΗ ΠΙΣΤΕΙ ΟΥ ΚΑΤΕΝΟΗΣΕΝ kai mE asthenEsas tE pistei hou katenoEsen AND NO being-UN-FIRM to-THE BELIEF NOT he-DOWN-MINDS G2532 G3361 G770 G3588 G4102 G3756 G2657 being-infirm faith he-considers
ΤΟ ΕΑΥΤΟΥ ΣΩΜΑ ΗΔΗ ΝΕΝΕΚΡΩΜΕΝΟΝ to heautou sOma EdE nenekrOmenon THE OF-self BODY ALREADY HAVING-been-DEAD G3588 G1438 G4983 G2235 G3499 of-selfhim
ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΣ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ hekatontaetEs pou huparchOn kai tEn HUNDRED-YEAR ?-where belongING AND THE G1541 G4225 G5225 G2532 G3588 hundred-years s somewhere-about being-inherently

In het woordenboek vinden we voor ‘consider’:
consider *Werkwoord*
1 to think about (carefully): “*He considered their comments.*”
overwegen
2 to feel inclined towards: “*I’m considering leaving this job.*”
erover denken
3 to take into account: “*You must consider other people’s feelings.*”
rekening houden met
4 to regard as being: “*They consider him unfit for that job.*”
beschouwen

Dit zou dan betekenen dat Abraham niet heeft overwogen, of er niet over heeft nagedacht, of er geen rekening mee heeft gehouden, of niet heeft beschouwd “his own body now dead”, dat zijn eigen lichaam nu ‘dood’ is.

Zo te zien is de HSV meer grondtaal getrouw dan de NBG51.
Maar de duidelijkheid is minder dan de vertaling van de NBG51 zoals we hierboven, onder het deel dat over de leesbaarheid gaat, ook al opmerkten.

2.3.3.7. Judas vers 14, 15

Herziene Statenvertaling 14 Ook over hen heeft Henoch, de zevende vanaf Adam, geprofeteerd, toen hij zei: Zie, de Heere is gekomen met Zijn tienduizenden heiligen, 15 om over allen het oordeel te vellen en alle goddelozen onder hen terecht te wijzen voor al hun goddeloze daden, die zij op goddeloze wijze bedreven hebben, en voor al de harde <i>woorden</i> die zij, goddeloze zondaars, tegen Hem gesproken hebben.	Statenvertaling 14 En van dezen heeft ook Enoch, de zevende van Adam, geprofeteerd, zeggende: Ziet, de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen; 15 Om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege al hun goddeloze werken, die zij goddelooslijk gedaan hebben, en vanwege al de harde <i>woorden</i> , die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben.	NBG-51 14 Ook over hen heeft Henoch, de zevende van Adam af, geprofeteerd, zeggende: Zie, de Here is gekomen met zijn heilige tienduizenden, 15 om over allen de vierschaar te spannen en alle goddelozen te straffen voor al hun goddeloze werken, die zij goddeloos bedreven hebben, en voor al de harde taal, die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben.

In vers 15 heeft de HSV ‘terecht te wijzen’, terwijl de SV en NBG51 ‘te straffen’ hebben.

Hebreeuws – Nederlands Lexicon geeft:
(1827) ἐξελεγχω exe’legcho, ww
Verklaring / betekenis:
1) duidelijk ongelijk aantonen, overtuigen

De King James heeft: “and to convince all”.
“Convince” betekent: overtuigen.

Afgaande op deze twee bronnen zou je kunnen concluderen dat de HSV een betere weergave heeft dan de SV en NBG51. Want ‘overtuigen’ komt meer overeen met ‘terecht wijzen’ dan met ‘straffen’.
Wel is opmerkelijk dat de **Naardense Bijbel** (ook) heeft: “te bestraffen”.

2.3.3.8. Judas vers 22, 23

Herziene Statenvertaling 22 En ontferm u over sommigen, en ga daarbij met onderscheid te werk. 23 Red anderen echter met vrees, en ruk hen uit het vuur. U moet ook haten het <i>onderkleed</i> dat door het vlees bevekt is.	Statenvertaling 22 En ontfermt u wel eniger, onderscheid makende; 23 Maar behoudt anderen door vreze, en grijpt ze uit het vuur; en haat ook den rok, die van het vlees bevekt is.	NBG-51 22 En weest ook barmhartig jegens sommigen, die twijfelen, 23 redt hen door hen uit het vuur te rukken, maar weest jegens anderen barmhartig in vreze, uit afkeer zelfs van het kleed, dat door het vlees bevekt is.

Wat ons bevreeddde was het verschil in vers 22 tussen HSV en SV in vergelijking met NBG51: ‘met onderscheid te werk gaan’ en ‘onderscheid makende’ versus ‘die twijfelen’.

De **King James Bijbel** heeft:
22 And of some have compassion, making a difference:
23 And others save with fear, pulling [them] out of the fire; hating even the garment spotted by the flesh.

De **Naardense Bijbel** heeft:
22 Ontfermt u over wie twijfelen;
23 redt hen, rukt ze uit het vuur; maar ontfermt u over anderen in vrees, en háát het kleed dat door het vlees bevekt is.

De **HSV** heeft het over ‘ontferm u over’. Dat is ook duidelijk. ‘Over sommigen’ is minder duidelijk of zelfs onduidelijk. Welke ‘sommigen’ worden bedoeld? Het ‘en ga daarbij met onderscheid te werk’ roept eveneens vragen op. Wat wordt daar mee bedoeld? Welk onderscheid moet je maken?

Het is opvallend dat de SV en de KJ (King James), die beide als een erg betrouwbare vertaling bekend staan, dezelfde vertaling hebben.
Daartegenover staat de NB (Naardense Bijbel), die als een erg consequente vertaling wordt aangemerkt, in dezelfde lijn als de NBG51.

Wanneer we nu een **interlineaire vertaling (ISA)** bekijken, dan zien we het volgende:

Judas:22				
▼				
ΚΑΙ	ΟΥΚ	ΜΕΝ	ΕΛΕΕΙΤΕ	ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΟΙ
kai	hous	men	eleeite	diakrinomenoi
AND	WHOM	INDEED	BE-being-MERCIFUL-to	ones-being-THRU-JUDGED
	whom(P)		be-ye-being-merciful-to !	ones-doubting
G2532	G3739	G3303	G1653	G1252

Judas:23

ΟΥC	ΔΕ	ΕΝ	ΦΟΒΩ	ΣΩΖΕΤΕ	ΕΚ	ΤΟΥ	ΠΥΡΟΣ
hous	de	en	phobO	sOzete	ek	tou	puros
WHOM	YET	IN	FEAR	BE-SAVING	OUT	OF-THE	FIRE
whom(φ)				be-ye-saving!			
G3739	G1161	G1722	G5401	G4982	G1537	G3588	G4442

ΑΡΠΑΖΟΝΤΕC	ΜΙCΟΥΝΤΕC	ΚΑΙ	ΤΟΝ	ΑΠΟ	ΤΗC
harpazontes	misountes	kai	ton	apo	tEs
SNATCHING	HATING	AND	THE	FROM	THE
snatching-them		even			
G726	G3404	G2532	G3588	G575	G3588

ΣΑΡΚΟC	ΕCΠΙΛΩΜΕΝΟΝ	ΧΙΤΩΝΑ
sarkos	espilOmenon	chitOna
FLESH	HAVING-been-SPOTTED	TUNIC
G4561	G4695	G5509

Het woordenboek geeft:
fear *Zelfstandig naamwoord*
(a) feeling of great worry or anxiety caused by the knowledge of danger: “*The soldier tried not to show his fear*”
vrees

In de **HSV** staat: “met onderscheid” en “anderen”. Je vraagt je dan af: met *welk* onderscheid? en *welke* anderen?
De **NBG51** heeft het over ‘sommigen die twijfelen’. Jegens hen moet je ‘barmhartig’ zijn. Dat is duidelijk.
Maar welke vertaling de juiste of de beste is weten we niet.

2.3.3.9. Openbaring 8:13

Herziene Statenvertaling	Statenvertaling	NBG-51
13 En ik zag en hoorde één engel, die hoog aan de hemel vloog en met een luide stem riep: Wee, wee, wee hun die op de aarde wonen, vanwege de overige bazuinstoten van de drie engelen die nog op de bazuin zullen blazen.	13 En ik zag, en ik hoorde een engel vliegen in het midden des hemels, zeggende met grote stem: Wee, wee, wee, den genen, die op de aarde wonen, van de overige stemmen der bazuin der drie engelen, die nog bazuinen zullen.	13 En ik zag en hoorde een arend vliegen in het midden des hemels, die met luider stem zeide: Wee, wee, wee hun, die op de aarde wonen, vanwege de overige stemmen van de bazuin der drie engelen, die nog bazuinen zullen!

- Bij dit vers hebben we de volgende opmerkingen:
- In de HSV en SV staat “engel”, terwijl in NBG51 “arend” staat.
Hebreeuws – Nederlands Lexicon: (32) αγγελος ‘aggelos, zn m
Verklaring / betekenis:
van aggello, berichten brengen
1) een boodschapper, gezant, iemand die gezonden is, een engel, een boodschapper van God

Naar ons idee is ‘engel’ beter dan ‘arend’. Waar de NGB51 de ‘arend’ vandaan haalt is ons niet duidelijk.
 - In de HSV staat “hoog aan de hemel”, terwijl de SV en NBG51 hebben “in het midden des hemels”.
Hebreeuws – Nederlands Lexicon: (3321) μεσουρανημα mesou’ranema
Verklaring / betekenis:

- zenith
- het hoogste punt in de hemel, waar de zon om twaalf uur staat, waar door iedereen gezien en gehoord kan worden wat er gedaan wordt

‘In het midden des hemels’ is een onduidelijke omschrijving. Wat wordt daarmee bedoeld? Wat is het midden? van welke hemel?
‘hoog aan de hemel’ is duidelijker, dat is maar voor één uitleg vatbaar en duidelijk voor te stellen.

- In de HSV staat “bazuinstoten”, terwijl de SV en NBG51 hebben “stemmen van de bazuin”.
stemmen:
Hebreeuws – Nederlands Lexicon: (5456) φωνη pho’ne, zn vr
waarschijnlijk verwant aan 5316 via het idee van onthulling)
Verklaring / betekenis:
1) klank, toon
1a) van onbezielde dingen, zoals muziekinstrumenten
2) stem
2a) van het geluid van gesproken woorden
3) spraak
3a) van een taal, een dialect

Naar ons idee is ‘bazuinstoten’ beter dan ‘stemmen van de bazuin’, immers een bazuin spreekt niet, heeft geen stem, maar geeft een klank, een toon, die uit gestoten wordt, zoals ook de eerste betekenis aangeeft.

3. CONCLUSIE
Zoals eerder aangegeven: we hebben willekeurige steekproeven genomen. Op basis van deze steekproeven is onze conclusie gebaseerd.

3.1. Leesbaarheid
We zijn als commissie unaniem van oordeel dat de HSV beter te lezen is dan de NBG51 die wij momenteel gebruiken. De zinnen lopen beter, het is in meer hedendaags Nederlands hertaald, het is daardoor (veel) duidelijker en (veel) begrijpelijker. Dit is niet alleen van toepassing op de jongeren maar zeker ook op de ouderen, zo is onze ervaring binnen de commissie.

Opmerking:
Hierboven hebben we enkele voorbeelden weergegeven. Deze vormen maar een heel klein onderdeel van de gehele Bijbel. Maar als we her en der in de Bijbel andere gedeelten lezen in de HSV-editie en deze vergelijken met de NBG51, dan bevestigt dat onze conclusie. Daarom denken we dat we mogen zeggen dat onze conclusie geldt voor heel Gods Woord in de HSV-editie.

3.2. Betrouwbaarheid
Ten aanzien van de betrouwbaarheid kunnen we het volgende opmerken.
De SV is gebaseerd op betrouwbaardere handschriften (Byzantijnse) dan de NBG51 (Alexandrijnse). De SV geldt als de beste Bijbelvertaling in het Nederlands, dus beter als de NBG51. De HSV is een hertaling van de SV. Dit zou dan moeten betekenen dat de HSV een betere vertaling oplevert dan de NBG51.
Als we de Bijbelgedeelten die we als commissie hebben beoordeeld, zoals hierboven weergegeven, onderling in de drie verschillende vertalingen (HSV, SV en NBG51) met elkaar vergelijken, dan blijkt dat de HSV in grotere mate de SV volgt dan de NBG51. Als niet-theologen zouden we dan kunnen concluderen dat de HSV brongetrouwer is dan de NBG51 en daarom, ook wat dit betreft, de voorkeur verdient boven de NBG51. Maar of deze conclusie terecht is, daarvoor durven wij onze handen niet in het vuur te steken.

We hebben hierboven melding gemaakt dat de HSV meer hoofdletters gebruikt als het gaat om ‘verwijzingen’ naar God de Vader, de Zoon, de Heilige Geest. Dat vinden wij een groot pluspunt. Naast meer duidelijkheid, spreekt daar ook eerbied uit voor de grootheid van God.

Opmerking.

We hebben elders gelezen, bijvoorbeeld in de Acta van de GS Emmen 2009-2010, dat er opmerkingen zijn te plaatsen bij verschillende teksten zoals die zijn weergegeven in de HSV(-vertaling) en dat in die gevallen een andere weergave (vertaling) beter zou zijn. Ook in de Gereformeerde Gezindte wordt (soms erg) kritisch gereageerd op de HSV. Maar wij denken dat, voor wat betreft de vertaling en de betrouwbaarheid, (veel?) meer opmerkingen zijn te maken ten aanzien van de NBG51 dan ten aanzien van de HSV, omdat deze laatste de SV veel beter volgt en die als erg betrouwbaar bekend staat.

4. EINDOORDEEL

Als commissie zijn we van oordeel dat de HSV in hedendaags Nederlands is geschreven en daardoor goed leesbaar, duidelijk is. De tekst is daardoor erg begrijpelijk, beter dan de Bijbelvertaling die we momenteel gebruiken, de NBG51.

Over de verschillen in de vertalingen kunnen en willen we geen uitgesproken oordeel geven.

Wat ons als commissie betreft zijn er geen onoverkomelijke bezwaren om de HSV als kansel-Bijbel en in de gezinnen te gebruiken. Wij pleiten ervoor om deze Herziene Statenvertaling spoedig in te voeren.

5. TOT SLOT

Wij danken u als kerkraad voor het in ons gestelde vertrouwen en we hopen dat ons werk, zoals dat in dit beperkte verslag staat weergegeven, er toe mag bijdragen dat wij, en velen met ons, God beter gaan leren kennen door het gebruik van deze Herziene Statenvertaling.

Bijlage E: brief van de kerkenraad van Groningen

DE GEREFORMEERDE KERK GRONINGEN

Aan Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling
Groningen, 31 mei 2011

Eerwaarde broeders en zuster,

Uw brief van 12-02-2011 is door de kerkenraad van DGK Groningen in goede orde ontvangen en besproken.

In aansluiting op hetgeen op de GS Emmen is gezegd en besloten over de toetsing van de HSV, is er binnen de gemeente van Groningen een begin gemaakt met het onderzoek naar de leesbaarheid, betrouwbaarheid en eventueel kerkelijk gebruik van de HSV. Daartoe heeft de kerkenraad de gemeente opgeroepen via het plaatselijk kerkblad. Ook is er een lezing door een van uw deputaten gehouden op de voorjaarsvergadering van kerkenraad met de gemeente.

Toch is er een algemeen gevoelen, en niet in de laatste plaats binnen de kerkenraad, dat de invoering van een andere Bijbelvertaling geen haastwerk mag worden. U roept ons op onze bevindingen en de beantwoording van uw vragen voor 30 juni a.s. op te sturen. Wij hechten grote waarden aan de zorgvuldigheid waarmee een toetsing en eventueel invoering dient te geschieden. En daarvoor achten wij het onmogelijk om daarover een goed geargumenteed voorstel te doen toekomen aan deputaten in de resterende tijd.

Uiteraard zullen wij de bevindingen die wij hebben verzameld aan u doen toekomen, voor zover wij dat voor u van waarde achten. Maar wij willen u verzoeken om de eerstvolgende Generale Synode te adviseren geen uitspraken te doen over het gebruik van de HSV, maar een blijvende opdracht tot toetsing te geven.

U in alles de wijsheid van de HEERE toewensend,

Namens de kerkenraad met diakenen,
H. Oosterhuis, preses:

W Wildeboer, scriba:

Document 3.002: Rapport deputaten Liturgische Voorzieningen.

1. Voorwoord

Hiermede ontvangt u ons rapport betreffende de periode nadat wij aangesteld zijn door de Generale Synode gehouden te Emmen, tot op heden.

Deputaten wensen de broeders afgevaardigden, adviseur(s) de kracht en sterkte van de Here toe en spreken de bede uit dat uw belangrijke werk mag zijn tot opbouw van Zijn Kerk in Nederland en daarbuiten. Deputaten hebben in die afhankelijkheid hun werk gedaan, beseffend dat het alles onvolmaakt is maar dat door Gods genade wij allen ons geborgen mogen weten in het verzoenend werk van Christus.

De Generale Synode heeft tot deputaat benoemd, in alfabetische volgorde, de broeders:
A. Admiraal (samenroeper), E. Korevaar, W. Snippe en C.A. Teunis.

Aan de hand van onze instructie volgt hieronder ons rapport.

2. Inhoudsopgave

1. Voorwoord
2. Inhoudsopgave
3. De instructie voorzien van onze rapportage
4. Voorstellen
5. Bijlage

3. De instructie voorzien van onze rapportage

De Generale Synode te Emmen 2009/2010 heeft aan deputaten een instructie gegeven. Hieronder per instructie onze activiteiten.

INSTRUCTIE DEPUTATEN LITURGISCHE VOORZIENINGEN (DLV)

Aan deputaten is opgedragen:

1. Zij zullen blijvend acht geven op de behoefte in de kerken aan nieuwe exemplaren van het Gereformeerde Kerkboek en zich blijven vergewissen van de beschikbaarheid ervan; zonodig nemen zij maatregelen die de beschikbaarheid ervan bevorderen.

*Deputaten hebben hiertoe contact genomen met Uitgeverij Vijlbrief om de blauwdrukken van het Gereformeerd Kerkboek veilig te stellen.
Deze blijven beschikbaar, afhankelijk van oplage kan een prijs afgegeven worden.*

2. Zij zullen de kerken dienen met het beschikbaar stellen van voldoende catechismuspreken en preken die bestemd zijn voor bijzondere gelegenheden als gedenkdagen van heilsfeiten, bid- en dankstonen, en voor de voorbereiding voor de viering van het Heilig Avondmaal. Zij zullen de behoefte hieraan van tijd tot tijd blijven peilen.

Om hier uitvoering aan te geven hebben de deputaten getracht meerdere personen te vinden

die bereid zijn om het moeizame maar mooie werk te willen en te kunnen verrichten om preken op papier te scannen en te verwerken tot bruikbare WORD bestanden.

Dat heeft enkele reacties opgeleverd. Twee personen houden zich bezig met het overtypen van geluidsopnamen.

Er is dringend behoefte aan meer broeders en zusters die bereid zijn om geluidsbestanden van preken, voornamelijk op cassetteband, te verwerken tot bruikbare WORD bestanden. Dit werk is erg tijdrovend en vraagt ook achteraf een goede controle door de deputaten. Bijkomend probleem bij geluidsbestanden is vaak een lege plek op de plaats waar de cassetteband moet worden omgedraaid wegens lengte van de eredienst. Ook de invulling van deze leegte vraagt enige tijd van deputaten om tot een verantwoord resultaat te komen.

De behoefte aan uittypen van geluidsbanden betreft voornamelijk catechismuspreken, o.a. van Ds. Van Gorp, Ds. Zomer, Ds. Van Dooren, Ds. Dekker en Ds. Van Zuijlekom.

3 Zij zullen t.a.v. de eventueel te lezen preken twee lijsten met namen van predikanten aanleggen en beheren:

Lijst 1:

- Predikanten en professoren die over leden zijn in de periode van de vrijmaking van 1944 en die van 2003 en die tijdens hun leven geen verkeerde kerkelijke keus hebben gemaakt, overeenkomstig het advies van de Generale Synode van Mariënborg, acta artikel 23, besluit 7.3.

Lijst 2:

- Predikanten die tijdens hun leven de zaak van de vrijmaking-1944 een warm hart toe gedaan waren en die vóór augustus 1944 zijn overleden, van deze predikanten worden thans op de lijst opgenomen de predikanten Ds. J.W. Tunderman en Ds. M.B. van 't Veer, en
- Predikanten die tijdens hun leven zich niet gevoegd hebben bij De Gereformeerde Kerken en vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt en van de professoren: D. Deddens en K. Deddens, zie bijlage 2 van het deputaten rapport.

De lijsten zijn vastgesteld door de Generale Synode te Emmen 2009/2010, en gepubliceerd in de Acta GS Emmen 2009/2010. De lijsten worden beheerd door deputaten LV.

4. Zij zullen een gegevensbank gaan opzetten met in eerste instantie de bestanden van wijkgemeente Amersfoort e.o., waarbij de daar aanwezige kennis en kunde ter beschikking zal worden gesteld, en zullen die (laten) onderhouden met preken welke 'geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst'. In deze gegevensbank worden opgenomen:

- Preken van predikanten uit lijst 1.
- Preken van predikanten uit lijst 2, indien één van de kerken hierover het oordeel 'geoorloofd om te lezen in een eredienst' heeft uitgesproken en plaatsing bij Deputaten Liturgische Voorzieningen heeft aangevraagd onder toezending van de volledig ingevulde 'Verklaring van preekbeoordeling' (zie bladzijde 6 van het aanvullend deputaten rapport 2010).

Deze gegevensbank is in gebruik, op de website van DGK Amersfoort, en d.m.v. het aanvragen van een inlogcode en wachtwoord bereikbaar voor preeklezers en andere geïnteresseerden.

De vermelding van lijst 1 of lijst 2 is niet opgenomen, ook is niet vermeld of er bij lijst 2 wel of geen formulier is.

Momenteel is de eigen gegevensbank van DGK in ontwikkeling.

Formulieren van preekbeoordeling zijn tot op heden niet ontvangen. Maar in de wandelgangen horen we wel dat er preken van lijst 2 gelezen worden. Zie voorstel 1.

Aan het prekenbestand zijn sinds de vorige generale synode (2009) een aantal preken toegevoegd:

Het totaal aantal digitale preken is nu 1660 stuks.

Wij zijn onze medewerkers en medewerksters erkentelijk voor de vele uren die zij hieraan besteed hebben.

5. Zij zullen de preekbestanden op de website van de kerken (laten) plaatsen in overleg met Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites en zo ter beschikking stellen aan de kerken.

Voor deze fase zijn al contacten gelegd met de genoemde deputaten.

De datum waarop de eigen website bruikbaar zal zijn is nog niet bekend, de bijbehorende kosten evenmin; deputaten curatoren verantwoordelijk voor de website hebben hierin – in onderling overleg - het voortouw genomen.

6. Zij zullen een preek uit lijst-2, waartegen een kerkenraad een gegrond bewaar heeft en die dat gemeld heeft aan alle kerkenraden en middels het formulier 'Verklaring van preekbeoordeling' aan deputaten Liturgische Voorzieningen, verwijderen uit de lijst van preken welke geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst. Zij plaatsen de bewuste preek in de lijst van preken welke niet geoorloofd worden geacht om te lezen in de eredienst.

Omdat er nog geen 'Verklaringen van preekbeoordeling' zijn ontvangen is aan dit punt nog geen uitvoering gegeven. Wel heeft de kerkenraad van DGK Berkel & Rodenrijs/Bergschenhoek hun bezwaren tegen een HC preek van een predikant schriftelijk aan de kerken meegedeeld.

Aan de kerkenraad van DGK Zwolle e.o. is gevraagd de bezwaren die er zijn tegen het lezen van de HC preken van bepaalde predikanten toe te zenden aan alle kerkenraden, omdat het predikanten uit lijst-1 betreft.

Om de lijn voor de beoordeling en verwijdering van preken uit de bestanden te verbeteren doen de deputaten LV een voorstel. Dit voorstel vindt u onder voorstel 2 aan het einde van de rapportage.

7. Bij een preek uit lijst-1, waartegen een kerkenraad een gegrond bezwaar heeft en dat gemeld heeft aan alle kerkenraden en middels het formulier 'Verklaring van preekbeoordeling' aan deputaten Liturgische Voorzieningen, zal het bewuste bezwaar worden toegevoegd in het bestand waarin de betreffende preek is gepubliceerd.
Omdat er nog geen reacties zijn is het niet nodig geweest om aan dit punt al uitvoering te geven.

8. Zij zullen de kerken oproepen mee te werken onder leiding van deputaten aan het digitaal maken van preken in overeenstemming met de richtlijnen welke door de GS zijn vastgesteld.

Deze oproep is gedaan met een schrijven aan alle kerkenraden dd. 14-03-2011 en een daarbij gevoegd persbericht met het verzoek dit te plaatsen in het plaatselijk kerkblad.

Deze oproep heeft geleid tot aanmelding van een enkele broeder en zuster die hier aan mee willen werken, maar effectief is de toevoeging van gedigitaliseerde preken zeer gering.

9. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.

Met deze rapportage hebben wij aan het verzoek van de Generale Synode voldaan.

10. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Wordt t.z.t. uitvoering aan gegeven.

Voorstel 1:

De deputaten Liturgische Voorzieningen stellen de Generale Synode te Hasselt 2011voor om te besluiten:

- De preken van predikanten uit lijst 2, zoals vastgesteld door de Generale Synode Emmen 2009/2010, mogen gelezen worden. Wel stellen deputaten voor om voorafgaand aan het lezen van een preek van lijst 2 een ingevuld ‘Formulier van preekbeoordeling’ waarin de gronden, om de preek geoorloofd te achten om te worden gelezen in de erediensten, te sturen naar de deputaten Liturgische Voorzieningen. (bijlage 1)
Grond:
De deputaten constateren dat preken van predikanten uit lijst 2 regelmatig worden gelezen en er door de kerken niet wordt voldaan om het genoemde ‘Formulier van preekbeoordeling’ in te leveren. Hierdoor wordt het besluit van de Generale Synode te Emmen 200/2010 geen recht gedaan. Op deze manier (zoals boven vermeldt) hopen deputaten dat er een betere invulling wordt gegeven aan het besluit van de GS Emmen 2009/2010.

Voorstel 2:

De deputaten Liturgische Voorzieningen stellen de Generale Synode te Hasselt 2011voor om te besluiten:

- Dat voor de verwijdering van preken uit het bestand van predikanten uit lijst 1 en 2, de kerkenraad van de gemeente welke bezwaren heeft tegen het lezen van een bepaalde preek deze bezwaren met ingevuld ‘Formulier van preekbeoordeling’ voorlegt aan de classis waartoe deze kerk behoort. De classis zal een besluit nemen over deze preek. Besluit de classis dat de preek moet worden verwijderd uit het preken bestand, dan zal zij alle kerken van het kerkverband hiervan op de hoogte stellen en de beslissing doorgeven aan Deputaten LV, die dan zal zorgen voor verwijdering uit het prekenbestand.
Gronden:
Dit komt de eenheid in de kerken te goede en voorkomt mogelijke willekeur in de te lezen preken.

Voorstel 3:

De Deputaten Liturgische Voorzieningen stellen de Generale synode te Hasselt 2011 voor om te besluiten:

- Het lezen van preken die niet vallen onder de besluiten van de Generale Synode te Emmen 2009/2010 wordt ten sterkste afgeraden.
Grond:
Er zijn signalen dat preken gelezen worden die niet vallen onder de besluiten van de Generale Synode van Emmen. Dit is niet dienstig voor de eenheid binnen De Gereformeerde Kerken en zorgt voor verwarring.

Voorstel 4:

De Deputaten Liturgische Voorzieningen stellen de Generale synode te Hasselt 2011 voor om te besluiten:

- Dat de Deputaten Liturgische Voorzieningen opgedragen wordt om een volgende GS te dienen met een evaluatie voor wat betreft de besluiten die de GS Hasselt 2011 heeft genomen.
Grond:
Op deze manier kunnen deputaten de Kerken beter dienen met voorstellen voor een volgende GS.

De deputaten: A. Admiraal, E. Korevaar, W. Snippe, C.A. Teunis

Bijlage 1: Zie pagina 422.

Document 3.003: Brief van de kerkenraad van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o. over leespreken.

Aan: De Generale Synode Hasselt 2011-2012 van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Van: De kerkraad van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o. p/a scriba (smal) G. Aalvanger

Datum: 22-11-2011

Betreft: leespreken

Geachte broeders,

De Generale Synode van Mariënberg 2005-2006 heeft besloten de sterke aanbeveling van de Landelijke Vergadering van 14 mei 2004 met betrekking tot te lezen preken, te handhaven tot aan de volgende synode (art. 23).

Door deze volgende synode, die te Zwolle 2007-2008, zijn deputaten ingesteld om onderzoek te doen naar te lezen preken.

Op de synode van Emmen 2009-2010 is door deputaten gerapporteerd. In art. 23 komt de GS Emmen tot een uitspraak: “De synode besluit om aan het advies van de Synode Mariënberg 2005/2006 inzake te lezen preken in erediensten het volgende toe te voegen: (...) Ten aanzien van de preken van de professoren is het advies om alléén de preken van de professoren D. Deddens en K. Deddens te lezen en van de overige professoren niet.”

De kerkraad van DGK te Bergentheim / Bruchterveld e.o. merkt op dat gesproken wordt over “sterke aanbeveling” en “advies”.

Hierbij heeft de kerkraad de volgende vragen:

1. is het juist dat, hoewel gesproken wordt over een “advies”, er geen sprake is van een verplichting ?;
2. is het in de vrijheid van de kerkraad / kerkraden om ook preken te lezen die niet vallen binnen de lijsten 1 en 2 en overige criteria ten aanzien van predikanten en professoren zoals die door de GS Emmen zijn aangegeven?

Graag ziet de kerkraad uw reactie tegemoet.

Met vriendelijke broedergroet,
namens de kerkraad van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o.,
preses A. Hutten, scriba (small) G. Aalvanger,

Document 3.009: Publicatie ten aanzien van leespreken.

Te lezen preken in de erediensten van De Gereformeerde Kerken

1. Inleiding

De aanleiding voor dit artikel zijn vragen die een kerkenraad gesteld heeft aan de Generale Synode te Hasselt (2011). m.b.t. de te lezen preken in onze kerken.

De vragen zijn gesteld n.a.v. de besluiten van de Generale Synoden van Mariënborg (2005) en Emmen (2009).

De antwoorden op deze vragen zijn van belang voor alle kerkleden. De GS Hasselt gaf aan Deputaten Liturgische Voorzieningen de opdracht om de besluitvorming door de synode voor te bereiden en om een artikel te schrijven waarin voorlichting gegeven wordt m.b.t. de preken welke verantwoord geacht worden om te lezen in de erediensten van onze kerken.

Het is belangrijk als iedereen daarvan op de hoogte is.

De zaak waar het om gaat is de eenheid in onze kerken. Want de bediening van het Woord is bij het bewaren van onze eenheid alles bepalend. Maar de plaatselijke kerken zijn ook zelfstandig. En hoe is het met de vrijheid van de plaatselijke kerken? En niet te vergeten hoe staat het met hun verantwoordelijkheid naar de eigen gemeente, maar ook ten opzichte van elkaar?

Kunnen we onze eenheid wel bewaren als elke kerkenraad de gegeven sterke aanbevelingen en adviezen van de Generale Synode bewust of onbewust niet voor vast en bondig houdt?

In dit artikel komen de gestelde vragen aan de orde en de antwoorden die daarop gegeven moeten worden.

2. Wat zijn de vragen?

De kerkenraad constateert dat de besluiten van de vorige synoden m.b.t. de te lezen preken spreken over een ‘sterke aanbeveling’ en een ‘advies’.

En dan zijn de vragen:

1. Is het juist dat, hoewel er gesproken wordt over een ‘advies’ er geen sprake is van een verplichting?
2. Is het in de vrijheid van de kerkenraad om ook preken te lezen die niet vallen binnen de lijsten 1 en 2 en de criteria t.a.v. predikanten en professoren zoals die door de GS Emmen zijn aangegeven?

3. Wat is het fundament en de samenwerking van de kerken?

Het fundament van de kerken is het geopenbaarde Woord van God, zoals wij daarvan belijdenis doen in onze zes belijdenisgeschriften. We werken met elkaar samen volgens de door onze synoden vastgestelde dordtse kerkenordening omdat deze overeenstemt met de normen van Gods Woord.

Kort gezegd: ons fundament is Schrift en belijdenis en we werken samen op basis van de kerkenordening.

De kerkorde is er om de vrede te dienen. Dat is direct al vastgelegd in het eerste artikel van de kerkorde. Dat luidt als volgt:

Artikel 1: *Doel en inhoud van de kerkorde*

In de gemeente van Christus behoort alles in goede orde te gebeuren. Daarvoor is nodig een regeling met betrekking tot:

1. de ambten
2. de kerkelijke vergaderingen
3. het opzicht over de leer en de eredienst
4. de tucht.

Artikel 1 noemt als eerste de regelingen omtrent de ambten. Dat komt op de eerste plaats, de verzorging van de gemeente en de verkondiging van het Woord. De regeling omtrent de ambten is daarom vastgelegd in artikel 2 van de kerkorde, dat luidt als volgt:

Artikel 2: *Drie ambten*

Er zijn drie ambten te onderscheiden: het ambt van dienaar des Woords, van ouderling en van diaken. Sommige predikanten zullen afgezonderd worden voor de opleiding tot de dienst des Woords, andere voor het zendingswerk.

4. Wat is het uitgangspunt voor de ambten?

Dan is nu de vraag aan de orde wie de ambten mogen bedienen. Dat is opgenomen in artikel 3 van de kerkorde.

Artikel 3: *Noodzaak van wettige roeping*

Niemand mag een van deze ambten vervullen zonder wettig geroepen te zijn.

Uit dit artikel blijkt dat het Schriftuurlijk uitgangspunt, waarvan de kerkorde uitgaat, is dat men voor de uitoefening van de dienst des Woords en van de sacramenten, zoals trouwens voor elke dienst, geroepen moet zijn.

Dit artikel geeft aan dat de bediening van het Woord alleen gedaan mag worden door iemand die daartoe wettig geroepen is. Dat betekent dat in een eredienst alleen het Woord bediend mag worden door middel van een preek die gemaakt is door iemand die door een wettige roeping de bevoegdheid heeft ontvangen om een preek te maken.

5. Wat is een wettige roeping?

De vraag die nu gesteld moet worden is: wat is een wettige roeping?

Een wettige roeping is een roeping die uitgaat van de koning tot iemand.

Vroeger gebeurde die roeping rechtstreeks door de HERE, op een bijzondere manier, dat geldt ook voor de apostelen en met name voor de Christus.

Gods Woord geeft ons daarover het volgende onderwijs:

Als eerste merken we op dat Christus tot de ambtsdienst is geroepen, Hebr. 4:4-6, zoals we ook belijden in HC-Zondag 12.

Ook de profeten werden geroepen, zie daarvoor bijvoorbeeld: Ex. 3:10; 1 Kon. 19:15, Jes. 6:9; Jer. 1:7; Amos 7:15; e.a.

Ook de priesters werden geroepen, daarvan zien we voorbeelden in Numeri 17; 1 Sam. 10:1; 16:13.

De apostelen zijn ook geroepen, dat kunnen we onder meer lezen in Lucas 9:2; Hand. 1:8; 24-26; Gal. 1:1.

Zo direct gebeurt de roeping nu niet meer.

De roeping tot het ambt gebeurt nu door middel van de gemeente. Dat kunnen we al lezen in Hand. 8:5; 13:2 en 14:23. Uit Handelingen 20:28 blijkt dat de ouderlingen te Efeze wettig geroepen waren omdat de apostel uitsprak dat zij door de Heilige Geest tot opzieners van de gemeente waren aangesteld.

Deze manier van roepen wordt de regel in de nieuwe bedeling, waarin ook wij leven.

Het wordt ons duidelijk dat de dienst in het koninkrijk der hemelen geen zaak is van een persoonlijke hobby, maar het uitvoeren van een opdracht. Dat houdt in dat niemand zich op eigen houtje mag uitgeven voor een gezant van de koning van de kerk. Het moet duidelijk zijn dat een gezant van de koning wettig is aangesteld en gezonden. Want als iedereen maar naar

eigen goedvinden zou handelen betekent dat anarchie en dat is daadwerkelijke verloochening van het koningschap van Christus.

En dat gaat rechtstreeks in tegen de Schrift en dus ook tegen onze belijdenis.

Daarom is het koningschap van Christus de grondslag voor de gereformeerde kerkregering.

Het is nodig gebleken dat het koningschap van Christus duidelijk werd vastgelegd. Dat zagen de kerken die na de Hervorming (1517) in de Nederlanden ontstonden al vrij gauw. De gereformeerden hebben al in de eerste aanzet voor een kerkorde vastgelegd dat er een wettige roeping moet zijn. De eerste synode van Embden (1571) herhaalde dat en waarschuwde voor indringers. Want die waren er in de zestiende eeuw. Het gebeurde wel dat weggelopen, of weggejaagde, geestelijken als predikers optraden en zich een plaats probeerden te verwerven binnen de gemeente. Soms was het enige motief een geldelijke beloning. Het laat zich raden dat er, door onkunde en een niet onbesproken gedrag, wantoestanden ontstonden. Daartegen werpt onze kerkenorde een dam op. Uit noodzaak.

6. Wanneer begint en eindigt de uitoefening van het ambt ?

De roeping van het ambt begint door de roeping aan te nemen en het ambt daadwerkelijk te gaan vervullen.

Calvijn noemt de aanvaarding van het ambt de inwendige roeping en schrijft daarover ‘Zij is het goede getuigenis van ons hart, dat wij het aangeboden ambt aannemen niet uit eerezucht, noch uit hebzucht, noch uit enige andere begeerte, maar uit een oprechte vreze Gods en uit lust om de kerk op te bouwen’ Institutie, IV,3,11, vertaling Sizoo).

Deze inwendige roeping volgt op de uitwendige roeping door de gemeente.

Maar dan kan het toch nog gebeuren dat de geroepene met een kwade bedoeling de wettige roeping opvolgt, zonder dat de gemeente dat weet. Toch blijft dan de roeping een wettige. Want de discipel Judas was wettig geroepen, ook al openbaart de Schrift ons dat hij een duivel was (Joh. 6:70). Hij had daadwerkelijk zijn ambt ontvangen (Hand. 1:20). Het misbruiken van de roeping is geen tekortkoming van degene die wettig roept, maar is een tekortschieten van de ongehoorzame en ontrouwe ambtsdrager. Hij zal daarom geoordeeld worden. Als in 1 Sam. 15:11 gezegd wordt dat het de HERE berouwde dat Hij Saul tot koning heeft aangesteld heeft dat berouw geen betrekking op de roeping van Saul tot koning, maar dan heeft dat betrekking op de verwerping van de ongehoorzame ambtsdrager, die definitief is. Dat geldt ook voor Judas, van hem wordt ons meegedeeld dat het voor hem beter was geweest als hij niet geboren was en dat hij vele slagen zal ontvangen.

Het ambt eindigt als de roeping ophoudt. Bij ons is dat als de termijn van de aanstelling voor het ambt beëindigd wordt of als er ontheffing verleend, bij ontzetting uit het ambt, of verlating van het ambt. Het laatste geldt ook bij verlating van de kerk, zoals bij achterblijven in een kerk die niet meer de kenmerken van een ware kerk vertoont (art. 29 NGB).

7. Wie mag het Woord bedienen?

Alleen geroepenen mogen binnen de kerken het Woord bedienen. Dat zijn de predikanten. Zij hebben de roeping tot de dienst des Woords. En zij hebben bij de bevestiging van hun ambt de zalving van de Heilige Geest ontvangen. Dat werd zichtbaar gemaakt door de handoplegging. De situatie in onze kerken is echter zodanig dat er meer gemeenten zijn en plaatsen waar erediensten gehouden worden dan er predikanten beschikbaar zijn.

De broeders die in onze kerken wettig voorgaan in de erediensten zijn de broeders die door de kerkenraad daartoe geroepen zijn. Dat kunnen zijn predikanten, ouderlingen, diakenen of broeders die geen ambtsdrager zijn maar die door de kerkenraad toch geroepen zijn om voor te gaan in de erediensten. De wettige roeping door de kerkenraad moet vaststaan.

8. Welke preken kunnen gelezen worden in de erediensten?

Wat betreft de preken die gelezen worden moet ook duidelijk zijn dat deze afkomstig zijn van predikanten die wettig geroepen zijn. Daar vallen buiten de preken van Nederlandse predikanten buiten het kerkverband; ook preken van predikanten die uitgesproken zijn op het moment dat zij geen wettige ambtsdrager meer waren omdat zij de kerk hadden verlaten, bij een onttrekking, scheuring of vrijmaking.

Ook preken van predikanten, van wie op een later tijdstip dan de datum van de gemaakte preek, is komen vast te staan dat zij hun roeping ontrouw zijn geworden, dienen vanwege de twijfels rond de confessionele betrouwbaarheid, in principe niet gelezen te worden. Met lijst 2 van GS Emmen wordt daarop - zoals straks nader wordt toegelicht - in gezamenlijke zorgvuldigheid toch een zekere uitzondering gemaakt.

Dit is een zaak die alle kerken aangaat, met de bediening van het Woord is direct de eenheid van het kerkverband verbonden.

Het aanwijzen van de preken die verantwoord zijn om te lezen in een eredienst doen de gemeenten gezamenlijk. Een vergadering van een Generale Synode is daarvoor het geëigende overlegorgaan.

Al direct na de eerste vrijmakingen in 2003 en 2004 hebben de kerken een uitspraak gedaan over de te lezen preken in de kerken. Deze uitspraken zijn bevestigd door de eerste Generale Synode na de Vrijmaking die te Mariëenberg in 2005 gehouden is. De synode deed de sterke aanbeveling om alleen preken te lezen van predikanten die in het verleden geen verkeerde kerkelijke keuze hebben gedaan. Dat is geheel in overeenstemming met artikel 3 van de kerkenorde: ‘Niemand mag een van deze ambten vervullen zonder wettig geroepen te zijn.’

Uit de kerken kwam echter op de eerstvolgende synode daarna het verzoek om onderzoek te doen naar de beschikbaarheid van leespreken. Dat was op de synode van Zwolle (2007). Deze synode handhaafde het besluit van de GS Mariëenberg en gaf aan deputaten de opdracht om de beschikbaarheid na te gaan. Op de daaropvolgende synode, de GS Emmen (2009), namen de kerken, op voorstel van deputaten, het besluit om aan de door de GS Mariëenberg bedoelde preken de toevoeging te doen: ‘De synode acht tevens het lezen van preken geoorloofd welke uitgegeven zijn door een kerk of uitgever vóór 1 januari 1990 en geschreven zijn door predikanten die vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt en die tijdens hun leven zich vóór 1 januari 2005 niet hebben vrijgemaakt. Ten aanzien van de preken van professoren is het advies om alléén preken te lezen van de professoren D. Deddens en K. Deddens en de overige professoren niet.’

De eerste grond voor dit besluit is dat de datum van 1 januari 1990 gebruikt is om een aanvaardbare aanloop te hebben naar de synode van Ommen-1993, waarvan de besluiten opnieuw door onze kerken zijn beoordeeld of deze de toets van de Schrift kunnen doorstaan. Inmiddels is duidelijk geworden dat door deze beoordeling van de synodebesluiten in GKv-verband er vele besluiten vervallen zijn verklaard van de synoden van Ommen-1993 t/m Zuidhorn-2004.

De datum van 1 januari 2005 is gebruikt omdat in 2004 nog vrijmakingen hebben plaatsgevonden.

Met de leeftijd van 50 jaar op 1 januari 1990 werd bereikt dat er alleen preken beschikbaar komen van predikanten die op 1 januari 2005 met emeritaat zijn en niet meer in actieve dienst.

Het lezen van preken van professoren die in hun leven een verkeerde kerkelijke keus hebben gemaakt kan op gevoelsmatige gronden weerstand oproepen, met uitzondering van de preken

van de professoren D. Deddens en K. Deddens omdat de van hen beschikbare preken door de kerken stilzwijgend als Schriftuurlijk zijn aanvaard en vóór 1 januari 1990 zijn uitgegeven. Door dit besluit kwamen er circa 500 preken extra te beschikking.

De GS Emmen realiseerde zich ook dat er onder de preken die extra ter beschikking kwamen preken zouden kunnen voorkomen waarvan het niet geoorloofd geacht moet worden om deze te lezen in een eredienst. Ook realiseerde de synode zich dat de kerken verantwoordelijk zijn voor de beoordeling van preken. De kerken behoren na te gaan of preken ‘geoorloofd worden geacht om te lezen in een eredienst.’ Deze beoordeling gaat alle kerken aan, maar is voor één enkele kerk zeer veel werk. Gelukkig leven we in een kerkverband zodat de kerken elkaar in deze beoordeling tot een hand en een voet kunnen zijn. Om deze onderlinge hulp te formaliseren en inzichtelijk te maken is aan de kerken gevraagd om van elke preek van de laatste groep een formulier in te vullen met daarop de argumenten waarom een preek verantwoord wordt geacht om te lezen in een eredienst. Deze beoordelingsformulieren zullen dan door deputaten verzameld worden en op de website toegevoegd worden aan de preek.

Om de besluitvorming in de praktijk duidelijk te maken en om vergissingen tegen te gaan nam de synode het besluit om twee namenlijsten van predikanten te publiceren:
Lijst-1: predikanten die tijdens hun leven geen verkeerde kerkelijke keuze hebben gedaan.
Lijst-2: predikanten die tijdens hun leven zich niet gevoegd hebben bij De Gereformeerde Kerken en vóór 1 januari 1990 de 50-jarige leeftijd hadden bereikt en van de professoren D. Deddens en K. Deddens. Op deze lijst werden ook opgenomen de namen van de predikanten J.W. Tunderman en M.B. van ’t Veer omdat zij tijdens hun leven de vrijmaking-1944 een warm hart toedroegen maar vóór augustus 1944 (de maand van de vrijmaking) zijn overleden.

9. Wat is de kracht van een ‘sterke aanbeveling’ of ‘advies’ van een Generale Synode?

De Generale Synode is een vergadering van alle kerken gezamenlijk. De kerken hebben afgesproken dat zij de besluiten van deze samenkomst voor vast en bondig zullen houden, tenzij bewezen wordt dat een besluit in strijd is met het Woord van God of met de kerkorde (art. 31 KO).

Een besluit van een Generale Synode heeft een bindende werking.

Maar wat is de kracht van een besluit als dat besluit zelf spreekt over ‘sterke aanbeveling’ of ‘advies’?

En wat is nu de zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid van de kerkenraad?

Taalkundig bekeken is de betekenis van de uitdrukking ‘sterke aanbeveling’ dat een bepaalde daad met kracht wordt aanbevolen, anders gezegd: ten eerste wordt aangeraden.

De betekenis van het woord ‘advies’ is dat een raadgeving gedaan wordt of een oordeel wordt gegeven.

Toegepast op de besluiten van de GS Mariënberg en de GS Emmen betekent dit dat de kerken van oordeel zijn om elkaar met kracht aan te bevelen om zich te houden aan de criteria ten aanzien van de te lezen preken en de vastgestelde namenlijsten.

Deze besluiten houden in dat de gezamenlijke kerken ten eerste de handelwijze afkeuren van kerkenraden die zich niet aan deze criteria houden.

Daarom ziet de GS Hasselt dat het de taak is voor de classis om er op toe te zien dat alle kerken in haar ressort zich houden aan hetgeen door de kerken is goedgevonden en bepaald, opdat de kerken in de praktijk van de erediensten de gezamenlijk genomen besluiten niet miskennen.

Omdat de kerken gezamenlijk, in een vergadering van een generale synode, dit oordeel hebben uitgesproken. Hiertoe dient onder meer bij de kerkvisitatie nadrukkelijk navraag gedaan te worden naar de preken die gelezen worden.

De zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid van de kerken bestaat hierin dat zij zich vrijwillig houden aan de besluiten die door een generale synode zijn genomen en dat zij in de kerkelijke weg de besluiten van de synode bespreekbaar kunnen maken, geheel overeenkomstig artikel 31 van de kerkenorde. Ook komt de zelfstandigheid en de eigen verantwoordelijkheid van de kerkenraad tot uiting in de keuze van preken uit de gezamenlijk vastgestelde lijsten.

De verplichting van de kerken is om de eenheid van het kerkverband te bewaren en af te zien van al datgene dat een bedreiging is voor de eenheid van het kerkverband. Dit betekent dat de kerkenraden ten aanzien de leespreken zich hebben te houden aan de besluiten die door de synoden van Mariënberg, Emmen en Hasselt genomen zijn en dat zij buiten de daar genoemde criteria geen andere preken zullen lezen in erediensten. Menen kerkenraden dat in een bepaalde situatie zij zich daartoe toch genoodzaakt zien, en daarbij niet in strijd komen met art. 3 KO, zullen zij de juistheid van dit handelen met goede gronden dienen aan te tonen aan de gemeente en aan de classis.

De besluiten en haar gronden zijn als volgt kort samen te vatten:

1. Schriftgetrouwe prediking is een gebod van de koning van de kerk: Jezus Christus onze Here.
2. De prediking moet stichtend zijn, wat door twijfels over de confessionele betrouwbaarheid van de preek, niet wordt bevorderd.
3. De plaatselijke kerken zijn geroepen om de eenheid van de gemeente en het kerkverband te bewaren.
4. Alleen de preken die voldoen aan de criteria die door de kerken gezamenlijk, in een Generale Synode bijeen, zijn vastgesteld zullen in de erediensten worden gelezen.
5. Genomen besluiten m.b.t. sterke aanbevelingen en adviezen van de Generale Synode moeten helder en duidelijk zijn zodat over de reikwijdte hiervan geen onnodige discussie gaat ontstaan.

PS: Bij de totstandkoming van dit artikel is o.a. gebruik gemaakt van de Korte Verklaring van de Kerkenordening door Ds. H. Meulink en Ds. I. de Wolff.

BIJLAGE 4a. Bij hoofdstuk 4: Documenten m.b.t. verzoek tot samenwerking van de GK(d)D.

Document 10.008: Rapport Deputaten ACOBB.

Van : Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen (DACOBB) van De Gereformeerde Kerken in Nederland.

Ondw. : Rapportage werkzaamheden over de afgelopen periode

4 november 2011

Geachte broeders,

Hiermee ontvangt u ons rapport betreffende de werkzaamheden die door ons in opdracht van GS Emmen 2009/2010 zijn uitgevoerd.

1. Inleiding

Het is met enigszins gemengde gevoelens dat wij u dit rapport aanbieden. De belangrijkste reden hiervoor is het zeer onverwachte overlijden van onze mededeputaat, broeder W.

Wildeboer, op 7 september 2011.

Binnen het deputaatschap hebben wij hem leren kennen als een broeder met veel liefde en toewijding voor de HERE en voor Zijn Kerk. Het is daarom met dankbaarheid aan de HERE dat wij hem gedenken. Met dankbaarheid aan de HERE omdat Hij het was die broeder Wildeboer sierde met gaven die hij wilde stellen in zijn dienst aan de HERE.

Bij het uitkomen van dit rapport realiseren we ons dat dit veel te laat is en niet overeenkomstig de instructie. Wij bieden u daarvoor onze verontschuldiging aan. De belangrijkste reden voor het late uitkomen is de voortgang in de gesprekken met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend). (De rapportage hiervan vormt ook een belangrijk onderdeel van dit rapport).

Wij hadden gehoopt om u een afgerond geheel aan te kunnen bieden m.b.t. een eventuele kerkelijke vereniging met de gemeente te Dalfsen en stelden daarom onze rapportage uit. Helaas moeten we echter constateren dat wij u nog steeds geen afgerond geheel kunnen aanbieden. Er zal in ieder geval nog één gesprek met de kerkenraad van Dalfsen gevoerd worden. We hebben besloten om de uitkomst van dat gesprek niet meer af te wachten maar te komen tot deze rapportage waarin opgenomen de huidige stand van zaken. Dit houdt tevens in dat u van ons nog een aanvullende rapportage tegemoet mag zien.

2. Samenstelling deputaatschap en vergaderingen

De samenstelling van het deputaatschap was als volgt:

A. Admiraal, voorzitter

J.A. Bazuin

A. van Egmond

G.H. Plaggenmars, secretaris

Tot 7 september 2011: W. Wildeboer

Voor broeder Wildeboer kon geen vervanger worden opgeroepen omdat er door GS Emmen 2009/2010 geen secundus was benoemd. Dit achten deputaten wel wenselijk.

Deputaten hebben vergaderd op de volgende data:

- 28 januari 2011;
- 8 april 2011; ook vond op deze datum de 1ste vergadering plaats met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend);
- 29 juni 2011; ook vond op deze datum de 2de vergadering plaats met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend);
- 22 september 2011; ook vond op deze datum de 3de vergadering plaats met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend);
- 22 oktober 2011.

Dr. P. van Gurp heeft de vergaderingen met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) op 29 juni 2011 en 22 september 2011 als adviseur bijgewoond.

3. Verslag werkzaamheden

Dit verslag begint steeds met de instructie(s) in schuin gedrukte letter. Daaronder volgt per instructie in gewone letter hetgeen er te rapporteren is.

1. Zij zullen zich bij de daarvoor in aanmerking komende overheidsorganen en de nodige van de overheid uitgaande instellingen bekend maken en de plaatselijke kerken op hun verzoek daarbij assisteren.

1.1. Dit is in het verleden al gebeurd.

2. Zij zullen fungeren als officieel adres van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland (postale aanduiding "hersteld") voor overheid, andere kerkgenootschappen en landelijke instellingen en in het algemeen wanneer de kerken gezamenlijk worden aangesproken of aangeschreven.

2.1. Spreekt voor zich.

3. Zij zullen stukken die van de overheid en overige kerkgenootschappen bij hen binnenkomen en bestemd zijn voor de kerken of anderszins van belang zijn voor de kerken onder de aandacht van de kerken brengen.

3.1. Er zijn van overheidswege en van kerkgenootschappen geen stukken voor de kerken binnengekomen.

4. Zij zullen op vragen van de overheid en overige kerkgenootschappen over bepaalde zaken antwoord geven, voor zover de kerken zich na 2005 over deze en dergelijke zaken in generale synoden hebben uitgesproken. Dit alles in overeenstemming met het gevoel van de kerken. Zij zullen zowel de bedoelde vragen als de door deputaten gegeven antwoorden ter kennisgeving aan de kerken doen toekomen.

4.1. Deputaten hebben dergelijke vragen tot nu toe niet ontvangen.

5. Zij zullen reageren op wetgeving die door de overheid wordt voorbereid evenals op door de overheid aangekondigde of reeds genomen maatregelen, indien dit van belang is voor de onbelemmerde voortgang c.q. de wettige bescherming van de dienst van de kerk (artikel 27 KO) en indien niet op het bijeenkomen van de generale synode gewacht kan worden; van de reacties dienen deputaten de kerken in kennis te stellen.

5.1. Voorbereidende wetgeving in de zin van deze instructie of reeds genomen maatregelen zijn bij deputaten niet bekend. Een reactie naar de overheid is daarom niet nodig geweest.

6. Zij zullen reageren op zaken die door de overige kerken ons bekend worden gemaakt indien dit van belang is voor de onbelemmerde voortgang c.q. wettige bescherming van de dienst van de kerk en het kerkelijke zaken betreft, indien niet op het bijeenkomen van de generale synode gewacht kan worden; van de reacties dienen deputaten de kerken in kennis te stellen.

6.1. Er zijn door de overige kerken geen zaken, zoals in de instructie bedoeld, bij deputaten bekend gemaakt.

7. Zij zullen de kerken informeren over nieuw tot stand gekomen wetgeving en andere maatregelen van de rijksoverheid die voor de kerken consequenties hebben, en over rechterlijke uitspraken die voor het functioneren van de kerken overal in het land van belang zijn.

7.1. Het informeren van de kerken is niet nodig geweest omdat, voor zover deputaten weten, er geen zaken tot stand gekomen zijn die voor het functioneren van de kerken van belang zijn.

8. Zij zullen gelukwensen of betuigingen van deelneming bij vreugde of rouw, overbrengen en de vertegenwoordiging van de kerken op Koninklijke recepties voorbereiden en uitvoeren behalve wanneer de generale synode bijeen is.

8.1. Namens de kerken zijn gelukwensen verzonden aan:

1. H.M. Koningin Beatrix ter gelegenheid van haar verjaardag op 31 januari 2011;
2. Z.K.H. Prins Willem-Alexander ter gelegenheid van zijn verjaardag op 27 april 2011;
3. H.M. Koningin Beatrix ter gelegenheid van Koninginnedag 2011;
4. H.K.H. Prinses Máxima ter gelegenheid van haar verjaardag op 17 mei 2011.

8.2.

Gebruikelijk is om als generale synode per telegram een blijk van respect en trouw aan H.M. de Koningin toe te zenden. Om een voorbeeld te geven, volgt hierbij de tekst van een dergelijk telegram:

‘De generale synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeengekomen in *Hasselt*, wenst uwe Majesteit de zegen en de hulp van God toe bij de uitoefening van uw koninklijk ambt. De synode betuigt de afhankelijkheid van de kerken jegens het Huis van Oranje. De synode verzekert uwe Majesteit dat door de kerken voortdurend voor u wordt gebeden om kracht en wijsheid, in grote dankbaarheid aan God, de Koning der koningen, die u riep tot uw hoge ambt.’
...., preses

8.3.

De kerken ontvingen van de Dienst van het Koninklijk Huis in alle gevallen bericht dat de Koninklijke Hoogheden hun hartelijke dank uitspraken voor de gelukwensen die zij van de kerken mochten ontvangen.

9. Zij zullen op uitnodiging van de overheid de kerken vertegenwoordigen bij officiële plechtigheden met een vorstelijk of nationaal karakter, met dien verstande dat geen uitnodiging aanvaard kan worden tot het bijwonen van religieuze samenkomsten en andere plechtigheden die in strijd komen met het Woord van de Here en de op dat Woord gegronde belijdenis van de kerken.

9.1. Er zijn geen uitnodigingen van de overheid ontvangen.

10. Ze zullen in het algemeen de ontvangst van hun toegezonden stukken aan afzender(s) bevestigen.

10.1 Dit is in voorkomende gevallen gebeurd.

11. Zij zullen ingeval zij menen, dat bepaalde hun niet regarderende stukken van betekenis kunnen zijn voor de kerken of voor een ander generaal deputaatschap, de afzender(s) daarheen verwijzen.

11.1. Dit is niet nodig gebleken.

12. Zij zullen het adressenbestand van de kerken en van de overige kerkgenootschappen up-to-date houden.

12.1. Hier wordt aan gewerkt.

13. Deputaten zullen ontwikkelingen in andere kerkverbanden nauwlettend volgen; deputaten zullen, wanneer zich tekenen voordoen, waaruit blijkt dat er sprake is van trouw aan Schrift en belijdenis (drie formulieren van enigheid) en samenleven volgens de Gereformeerde Kerkorde, daartoe oriënterende gesprekken houden met betreffende kerk(en) om zich over deze tekenen nader te laten informeren.

13.1. Door deputaten zijn in de achterliggende periode drie gesprekken gevoerd met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend). De gesprekken zijn tot stand gekomen op uitnodiging van deze kerkenraad en n.a.v. de brief die GS Emmen 2009/2010 naar de Gereformeerde Kerk Dalsen (dolerend) deed uitgaan. In punt 4 volgt een verslag van het verloop van deze gesprekken. Verder zijn er in andere kerkverbanden (helaas) geen zodanige tekenen van trouw aan Schrift en belijdenis en samenleven volgens de gereformeerde kerkorde geweest dat oriënterende gesprekken gevoerd konden worden.

14. Zij zullen enkele of gegroepeerde al dan niet reeds vrijgemaakte verontruste kerkleden van de GKv of andere kerkgenootschappen verwijzen naar de kerkenraad van de dichtstbijzijnde kerk.

14.1. Dit is in de verslagperiode niet aan de orde geweest.

15. Zij zullen desgevraagd adviezen verlenen aan de plaatselijke kerken bij het aangaan van gesprekken met de onder 14 genoemde personen.

15.1. Twee deputaten hebben op verzoek van een kerkenraad twee vergaderingen van deze kerkenraad met verontruste broeders en zusters uit de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt als adviseurs bijgewoond.

16. Zij stellen bij het begin van hun werkzaamheden een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij de Deputaten Financieel Beheer.

16.1. Een begroot bedrag van € 600,00 euro is ingediend bij Deputaten Financieel Beheer

17. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel Beheer.

17.1. Heel fijn!

18. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk doen toekomen.

18.1. Is bij deze (te laat) gebeurd.

19. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

19.1 Wordt aan gewerkt.

4. Verloop van de gesprekken met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) (GKD) en de huidige stand van zaken.

Deputaten hebben in de afgelopen periode, na de sluiting van GS Emmen 2009/2010, drie gesprekken gevoerd met de kerkenraad van de GKD. Deze gesprekken werden gehouden op verzoek van de kerkenraad. Dit naar aanleiding van de besluiten die GS Emmen 2009/2010 had genomen en de brief die zij had verzonden aan de kerkenraad van de GKD. De kerkenraad had behoefte aan een nadere toelichting bij de besluiten en de brief.

Deputaten hebben met dankbaarheid mogen constateren dat de gesprekken met de kerkenraad in broederlijke sfeer mochten verlopen en dat de toelichting op de besluiten en de brief voldoende is geweest.

De volgende onderwerpen zijn met de kerkenraad van GKD verder besproken:

1. De taxatie en waardering van de Vrijmaking van 2003;

Over dit onderwerp is tijdens de eerste vergadering uitgebreid doorgesproken. Het resultaat hiervan was dat met dankbaarheid kon worden geconstateerd dat de kerkenraad van de GKD geen moeite heeft om in de Vrijmaking van 2003 de hand van de Here te zien. (Zoals er van DGK-zijde geen moeite is om in de Vrijmaking van 2010 te Dalfsen de hand van de Here te zien). Wel blijft er verschil in taxatie van de kerkelijke situatie in 2003 met betrekking tot het eigen handelen.

2. Streven naar eenheid met alle gereformeerde belijders als roeping van Christus;

Op verzoek van de kerkenraad van de GKD is doorgesproken over de vraag of men binnen DGK ziet dat er een roeping van Christus ligt om te streven naar eenheid met alle gereformeerde belijders. Deze vraag kon natuurlijk met een hartelijk ‘ja’ worden beantwoord. De roeping van Christus wordt zeker gezien en van de kant van DGK zijn ook diverse initiatieven geweest om in contact te komen met hen die zeggen de gereformeerde belijdenis van harte lief te hebben. Verwezen wordt hierbij o.a. naar de initiatieven van deputaten Binnenlandse Betrekkingen en GS Emmen 2009/2010 richting de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend), de kerk van Kampen-Noord (Ichthus) en de brieven die de generale synode heeft laten uitgaan naar de Hersteld Hervormde Kerk.

3. Vrijheid van geweten;

Er is aan de hand van concrete voorbeelden doorgesproken over de huiver die er is in Dalfsen en, naar het schijnt, ook bij andere verontrusten voor ‘binding van het geweten’ in DGK. Veel van deze huiver berust niet op feiten maar op geruchten. Ook is besproken de plaats van het kerkblad “De Bazuin” binnen DGK en de ruimte voor eventuele kritische stukken in het kerkblad. Door de besprekingen hierover zijn zaken helder geworden en vormen ze geen belemmering.

4. Mogelijkheid federatief groeimodel en/of mogelijkheid binnenlandse zusterkerkrelatie;

De kerkenraad van de GKD heeft in het eerste gesprek de vraag gesteld hoe deputaten dachten over het aangaan van een federatie met elkaar.

In zo’n (bepaalde) federatieve periode, die gebruikt wordt om naar elkaar toe te groeien, wordt wel elkaars opzicht en tucht erkend, worden elkaars leden aanvaard en predikanten kunnen bij elkaars gemeenten voorgaan maar is er (nog) geen volledige kerkverbandelijke eenheid.

Het niet direct organisatorisch één worden maar naar elkaar toegroeien leek de kerkenraad een goede zaak vanwege:

- het ‘verschil in klimaat’ tussen de gemeente te Dalfsen en DGK die nadere bevraging van elkaar zou vergen;
- omdat er tussen 2003 en 2010 een groot tijdsverschil is waarbij er door DGK bepaalde synodebesluiten genomen zijn die door GKD nog beoordeeld moeten worden;
- Er liggen nog synodebesluiten uit het verleden, o.a. actief vrouwenkiesrecht, die door DGK zijn verworpen en waar GKD nog geen uitspraak over heeft gedaan.

Deputaten, en later ook dr. P. van Gurp als adviseur, hebben desgevraagd in de drie vergaderingen waarbij dit onderwerp ter sprake kwam hun adviezen gegeven en daarbij aangegeven dat het slechts adviezen waren omdat een generale synode zich over een dergelijke vraag dient uit te spreken.

Aangegeven werd van de kant van deputaten o.a. dat bij het aanvaarden van elkaars leden en het laten voorgaan van elkaars predikanten je toch eigenlijk al één kerkverband vormt. Het zou dan toch een relatief kleine stap zijn om bv. ook ambtsdragers met een geloofsbrief, naar art. 41 KO, naar een classisvergadering af te vaardigen. Gedurende de gesprekken bleek het aangaan van een volledige kerkelijke eenheid toch een te grote stap voor hen te zijn. Pastorale motieven waren hiervoor doorslaggevend.

Doorgesproken is ook over de vraag of er een principiële belemmering is voor het aangaan van een federatief groeimodel. Van de zijde van deputaten is gezegd dat er hun inziens in het algemeen gesproken geen principiële belemmering is voor het aangaan van een federatief groeimodel, maar dat daarbij dan wel werd gedacht aan twee kerkverbanden die eerder nooit iets met elkaar hebben gehad.

Met betrekking tot het voorstel van de kerkenraad van de GKD werd van de kant van deputaten ingebracht dat 2003 en 2010 toch niet zover uit elkaar liggen en dat het, gegeven die situatie, dan nodig zou zijn dat we weer helemaal naar elkaar zouden moeten toegroeien maar dat een zo spoedige mogelijke vereniging juist geboden is omdat we de avondmaaltafel al in het verleden met elkaar gedeeld hebben. Ook is gewezen op de gevaren die een federatie met het bijhorende naar elkaar toegroeien met zich meebrengt. Het naar elkaar toegroeien zou immers zomaar kunnen stagneren door allerlei negatieve ervaringen waardoor een volledige eenheid niet bereikt wordt.

Over het punt van al of niet een federatie aangaan bleef verschil van mening bestaan. In het laatste gesprek op 22 september jl. werd door de kerkenraad van de GKD de mogelijkheid geopperd dat we ook een zusterkerkrelatie naar analogie van de relatie met buitenlandse zusterkerken zouden kunnen aangaan waarbij dan de regeling, met enkele aanpassingen, gebruikt zou kunnen worden die daarvoor geldt. Omdat dit element nieuw was en de regeling als zodanig voor de meeste deputaten onbekend was werd dit niet verder uitgewerkt. Afgesproken werd dat de kerkenraad van de GKD met de gemeente een en ander zou doorspreken en met een concreet voorstel zou komen.

Na de vergadering op 22 september jl. werd door deputaten aan de kerkenraden verzocht om op zondag 25 september 2011 de volgende afkondiging te doen:

“De deputaten voor de kerkelijke eenheid hebben afgelopen week een samenspreking gehad met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend). Met dankbaarheid kan worden meegedeeld dat deze bespreking in een goede en broederlijke sfeer is verlopen en vruchtbaar is geweest en een belangrijke stap betekent op de weg naar de kerkelijke eenheid. Totdat de gemeente te Dalfsen zal zijn ingelicht kunnen nog geen nadere mededelingen worden gedaan. Zo spoedig mogelijk zullen de kerkenraden worden ingelicht”.

Achteraf betreuren deputaten de toevoeging dat ‘deze bespreking.....een belangrijke stap betekent op de weg naar de kerkelijke eenheid’.

Wij betreuren deze toevoeging omdat die inhoudelijk niet juist was en aanleiding gaf tot het misverstand binnen DGK dat de gedachte van een federatief groeimodel blijkbaar door de kerkenraad van de GKD was losgelaten.
Een logische gedachte omdat van het gesprek van deputaten met de kerkenraad van de GKD op 8 april 2011 een verslag was gemaakt dat werd verstuurd naar alle kerkenraden. In dit verslag valt te lezen dat deputaten en kerkenraad met elkaar van gedachten wisselden over de mogelijkheid om een federatief groeimodel aan te gaan. Daarbij werd door deputaten uitdrukkelijk vermeld dat zij inzake deze materie alleen konden meedenken en dat het aan de generale synode is om daarover besluiten te nemen.

Door op 25 september de afkondiging te doen dat het verloop van de bespreking van 22 september 2011 een belangrijke stap betekende op weg naar kerkelijke eenheid werd onbedoeld en ongewild de indruk gewekt dat het federatief groeimodel dus van de baan was en kerkelijke eenheid op de ‘normale’ wijze binnen handbereik lag.
Dit was echter niet het geval.

Na een e-mailwisseling van deputaten onder elkaar over deze materie werd besloten om af te wachten wat uiteindelijk het concrete voorstel van de kerkenraad van de GKD zou worden en dit eerst te bespreken in eigen kring om daarna, indien noodzakelijk, met de kerkenraad van de GKD hierover door te spreken.
Dit afwachten werd echter doorkruist door het, voor deputaten onverwachts, uitkomen van een Persverklaring van de kerkenraad van de GKD op 18 oktober 2011 waar door diverse scribenten publiek op werd gereageerd.

In deze Persverklaring werd o.a. gesteld *“De kerk te Dalfsen stelt zich voor dat de GKD en de DGK gedurende een bepaalde tijd naar elkaar toe zullen groeien”*
Reacties die ons bereikten gaven aan dat niet duidelijk was wat nu precies bedoeld werd met het *‘gedurende een bepaalde tijd naar elkaar toe zullen groeien’*.
Gevraagd werd ook om als deputaten hierover enige duidelijkheid te verschaffen in verband met het doen van voorbede in de zondagse erediensten.
Omdat op 19 oktober 2011 door de kerkenraad van de GKD het concrete conceptvoorstel voor de komende generale synode naar ons werd verzonden konden deputaten zich daar tijdens een vergadering op zaterdag 22 oktober 2011 over buigen.
Dit voorstel hield o.a. het volgende in:
Door de kerkenraad van de GKD wordt voorgesteld om nog geen volledige kerkelijke eenheid aan te gaan, maar een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelaties met buitenlandse kerken.
Dit houdt o.a. in dat de kansels voor elkaars predikanten worden opengesteld en elkaars attestaties worden aanvaard.
Voorlopig denkt de kerkenraad een periode van ca. 1 jaar nodig te hebben om te groeien tot een volledig kerkelijk samengaan.

Inmiddels hadden deputaten ook signalen bereikt dat er binnen DGK gemeenteleden waren met principiële bezwaren tegen het aangaan van een federatie zonder volledige kerkverbandelijke eenheid. Dit op grond van art. 28 van de NGB waar een ieder opgeroepen wordt om zich bij de kerk te voegen en zich met haar te verenigen *om zo samen de hals te buigen onder het juk van Jezus Christus*. Ook geraadpleegde artikelen uit oude Reformanda’s, jaargang 6 no. 38, jaargang 8 no. 19 en 20 en jaargang 10 no. 38, wezen in deze richting.
Mede vanwege deze signalen uit eigen kring werd door deputaten besloten om niet in te stemmen met het voorstel van de kerkenraad van de GKD en dit direct aan de kerkenraden mee te delen en aan de kerkenraad van de GKD.

Deputaten betreuren deze gang van zaken maar zagen zich hiertoe genoodzaakt door het uitkomen van de Persverklaring van de kerkenraad van de GKD en de vragen die dit opleverde.
Met de kerkenraad van de GKD zal nog doorgesproken worden over het verloop van een en ander.

Deputaten hopen van harte dat er door dit alles geen verwijdering ontstaat. Gebleken is in de afgelopen periode dat het zoeken van toenadering tot elkaar in goede harmonie kon gebeuren en er mede daardoor ook een hartelijk verlangen naar kerkelijke eenheid met elkaar groeide. Waarvoor gewaakt moet worden is dat het verschil van inzicht over de weg waarlangs een kerkelijke vereniging kan plaatsvinden een twistappel wordt binnen DGK en in de contacten met de gemeente te Dalfsen. Geve de HERE in Zijn genade dat we ook in dit opzicht in alle wijsheid en zachtmoedigheid met elkaar omgaan.
Wat betreft de kerkelijke vereniging met de GKD stellen deputaten zich voor dat de komende tijd optimaal benut wordt om de zaken die naar de mening van de kerkenraad van de GKD volledige eenwording nog in de weg staan uitvoerig met elkaar door te spreken.
Deputaten zijn graag bereid om daaraan hun bijdrage te leveren in de wetenschap dat het de HERE is die roept tot eenheid in het zichtbare van allen die de Here Jezus Christus van harte liefhebben en willen staan op hetzelfde fundament van Schrift en belijdenis.

Deputaten wensen u tot slot de wijsheid van de HERE toe bij al uw beraadslagingen.

Met hartelijke broedergroet,
Namens deputaten,

A. Admiraal, voorzitter G.H. Plaggenmars, secretaris

Document 10.010: Voorstel van de GK(d)D om te komen tot samenwerking.

Kerkenraad Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen.
p.a. F.W. Velthuis

Aan de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken (Hersteld)

Dalfsen, 10 november 2011

Weleerwaarde en eerwaarde heren en broeders,

Op de gemeentevergadering van 14 oktober jJ. heeft de kerkenraad van De Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) met de gemeente de verslagen van de gesprekken tussen deputaten Binnenlandse Betrekkingen van DGK enerzijds en de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk van Dalfsen (dolerend) anderzijds van 29 juni 2011 en 22 september 2011 besproken.
Op de gemeentevergadering is uitvoerig aan de orde gekomen met welk voorstel wij naar de DGK- synode zouden komen.
Tijdens het gesprek met deputaten van DGK (d.d. 22 september 2011) is aangegeven welke route gevolgd kan worden om te komen tot kerkelijke vereniging.
De kerkenraad heeft besloten aan het kerkverband van de DGK het verzoek te doen om te willen komen tot samenwerking met de GKD te Dalfsen in de vorm van een zusterkerkrelatie

naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland zoals beschreven in artikel 47 KO.

Op deze wijze wordt recht gedaan aan de roeping om de eenheid te onderhouden met allen die staan op het fundament van Schrift en belijdenis.

Gelet op de regels waaraan zusterkerken gebonden zullen zijn kan de GKD zich in deze relatie goed vinden.

Met grote dankbaarheid heeft de kerkenraad mogen constateren dat de gemeente zich kon scharen achter het voorstel van de kerkenraad om met DGK een zusterkerkrelatie aan te gaan naar analogie van art. 47.

Zowel de Gereformeerde Kerken (DGK) als de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) weten zich daarbij gebonden aan de onderstaande regels (enigszins aangepast overgenomen uit de regeling van de GS Leeuwarden 1990):

- 3.1 De kerken zullen over en weer op elkaar toezien dat in leer, kerkregering, tucht en eredienst niet afgeweken wordt van de gereformeerde leer.
- 3.2 De kerken zullen elkaar informeren over de besluiten van de meeste vergaderingen, indien mogelijk door toezending van de Acta ervan of anders tenminste door toezending van de voor de desbetreffende kerk relevante besluiten.
- 3.3 De kerken zullen elkaar informeren met betrekking tot het aangaan van relaties met derden.
- 3.4 De kerken zullen elkaars attestaties aanvaarden, wat ook betekent het toelaten van de leden van de desbetreffende kerken tot de sacramenten op vertoon van die attestaties.
- 3.5 De kerken stellen in principe de kansels voor elkaars predikanten open met inachtneming van de bepalingen, voor het eigen kerkverband aanvaard.
- 3.6 Ingeval van wijzigingen van of aanvullingen op de belijdenis, kerkorde of liturgische formulieren die inhoudelijk van confessionele aard zijn, zal op dit voornemen bij de zusterkerken bijzondere aandacht worden gevestigd, zodat zoveel mogelijk overleg voor de definitieve besluitvorming kan plaatsvinden.
- 3.7 De Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) zal afgevaardigden zenden naar de classis en de synode van De Gereformeerde Kerken en zitting nemen als adviseurs.
- 3.8 De Gereformeerde Kerken zullen 4x per jaar afgevaardigden zenden naar de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen en zitting nemen als adviseurs.

De Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) zegt toe op korte termijn overleg te zullen plegen met genabuurde gemeenten met het oog op de vaststelling van de kerkgrenzen. Hierbij wordt de volgende (wederzijdse) regeling in acht genomen:

- a. Indien door het vaststellen van de grenzen kerkleden komen te wonen op grondgebied van een genabuurde (zuster)kerk behouden deze leden het recht lid te blijven in hun huidige gemeente.
- b. De vastgestelde grenzen gelden vanaf de tijd dat de vereniging definitief is geworden. Dat is voor hen die zich na het vaststellen van de grenzen bij de kerk willen voegen.

Gedurende een bepaalde periode staan ons de volgende aandachtspunten voor ogen:

- a. Elkaar op bepaalde zaken nog eens nader te bevragen. Vanuit de gemeente leven er zeker ook nog vragen. Ook met name vanwege het "verschil in klimaat".
- b. Er is een groot tijdsverschil tussen 2003 en 2010. In deze tijd heeft DGK bepaalde synodebesluiten genomen. Er is tijd nodig om daar goed kennis van te (kunnen) nemen en de acta inhoudelijk te toetsen.

- c. Naast de synodebesluiten waarvan bij de Vrijmaking in Dalfsen publiek afstand is genomen (zie de Verklaring van febr. 2010), zijn er ook andere GKV-synodebesluiten van kracht die door de GKD (dolerend) nog niet opnieuw 'tegen het licht gehouden' zijn. Als voorbeeld is te noemen het actieve vrouwenkiesrecht. Ook hierover zal met DGK in gesprek gegaan moeten worden.

Wij zijn ons er van bewust dat met de voorgestelde zusterkerkrelatie er (nog) niet sprake is van een volledige kerkelijke vereniging. In deze situatie mag daarom ook niet berust worden maar zal er groei moeten zijn naar een volledig kerkelijk samengaan. Bij dit proces van groei wil onze raad geen overhaaste stappen zetten maar ook niet langer wachten dan noodzakelijk. Voorlopig denkt de raad aan een periode van circa 1 jaar, afhankelijk van de snelheid waarmee de hiervoor genoemde punten a t/m c afgerond kunnen worden. Wij stellen ons voor dat wij in dit proces hulp mogen ontvangen van De Gereformeerde Kerken.

Verder zien wij dankbaar terug op het verloop van het gesprek over de taxatie van de vrijmaking welke plaatsvond in 2003/2004. Het betreffende synodebesluit van DGK was tot stand gekomen naar aanleiding van de samenspreking in het jaar 2010.

Over de synodebesluiten hebben wij vragen gesteld welke met u besproken zijn. U gaf hierbij aan elkaar niet te willen oordelen inzake het tijdstip van vrijmaking en inzake het verschil in taxatie van de afscheidingsgronden. Als kerkenraad van Dalfsen hebben wij richting u uitgesproken dat wij er geen moeite mee hebben om in de Vrijmaking van 2003 ook de hand van de Here te zien. Zoals u hebt uitgesproken in de vrijmaking van 2010 de hand van de Here te zien. Dit samengevoegd geeft een goede basis om samen verder te gaan. Graag zien wij deze basis geformaliseerd in besluiten waarbij wij de volgende formulering overgenomen wordt:

1. De Gereformeerde kerk (dolerend) te Dalfsen en de synode van De Gereformeerde Kerken (hersteld) erkennen het verschil van inzicht inzake tijdstip en afscheidingsgronden tussen de Vrijmaking van 2003/2004 en de Vrijmaking te Dalfsen in 2010.
2. Beiden plaatsen zich op het standpunt dat zij, zonder elkaar hierin te (ver)oordelen, vanuit eigen praktijk en beschouwing kwamen tot reformatie van de kerk in 2003/2004 en 2010.
3. De Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen vinden elkaar op het vaste fundament van de Heilige Schrift en de Schriftuurlijke belijdenis in de diepe overtuiging dat de HERE hen op deze wijze verder zal leiden.

Met grote dankbaarheid constateren wij dat wij na de gevoerde gesprekken tussen deputaten van DGK en ons (de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend)) dit verzoek tot uw synode kunnen richten.

Dat verzoek richten wij bij deze aan u in de verwachtingsvolle hoop dat u een dergelijke relatie tussen ons tot stand mag komen.

Indien nodig zijn wij van harte bereid een en ander mondeling toe te lichten.

Moge de Here Zijn zegen geven en U de wijsheid geven om tot een positieve beslissing te komen. Geve de HERE blijdschap door Zijn genadig handelen.

Met broedergroet.

De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend),

Preses: Ds. E. Heres

Scriba: F.W. Velthuis

Document 10.011: Begeleidende brief van GK(d)D.

Kerkenraad Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen, p.a. F.W. Velthuis

Aan de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken (Hersteld)

Betreft: begeleidend schrijven bij de brief d.d. 10 november naar de synode van DGK.

Dalfsen, 11 november 2011

Weleerwaarde en eerwaarde heren en broeders,

Bijgevoegd treft u een brief aan waarin de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) aan uw synode haar voorstel doet betreffende de weg tot de vereniging, zo de Here wil, van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) en De Gereformeerde Kerk.

In verband met ontwikkelingen na het tot stand komen van de brief wil de raad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) in dit begeleidend schrijven nog graag enkele opmerkingen maken.

In het voorlaatste gesprek tussen Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) en deputaten d.d. 22 september 2011 is gebleken dat er, wederzijds overeenstemming en dankbaarheid was m.b.t. de mogelijkheden voor de weg naar kerkelijke vereniging. Van de zijde van deputaten werd bevestigd dat er geen principieel bezwaar bestond tegen een federatief groeimodel. Om toch nog eventuele vrijblijvendheid te voorkomen was het naar het oordeel van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) beter om de weg naar groei vorm te geven in een zusterkerkrelatie naar analogie van art. 47 KO. In de gemeente van Dalfsen gaf dit geen bezwaren. Ook de adviseur van deputaten zag dat als goede en verantwoorde mogelijkheid. Met gevoelens van teleurstelling moet de kerkenraad vaststellen dat in het gesprek van Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) met deputaten van De Gereformeerde Kerk d.d. 4 november bleek dat van de hierboven genoemde overeenstemming nog maar weinig resteerde.

Over het rapport dat uw deputaten aan uw synode uitbrengen veroorlooft de kerkenraad zich de volgende opmerkingen:

De kerkenraad heeft moeite met de formuleringen op pagina 8, waar de broeders deputaten spreken over signalen dat er gemeenteleden zijn met principiële bezwaren tegen het aangaan van een federatie zonder volledige kerkverbandelijke eenheid. De wijze waarop dit gegrond wordt op artikel 28 NGB wekt de indruk dat de broeders en zusters in Dalfsen zich nog niet gevoegd hebben bij de kerk en zich nog niet gevoegd hebben onder juk van Christus.

De kerkenraad hoopt van harte dat deze suggestie uit het proces van verdere toenadering kan worden weggenomen. Deze formuleringen gaan voorbij aan uitspraken van o.a. uw voorganger, de synode van Emmen 2009/2010, die in haar overwegingen heeft vastgesteld dat de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) op hetzelfde fundament staat van Schrift en belijdenis. De Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) te Dalfsen mag zich, door Gods genade, zonder enige verdienste van haar kant, zien als wettige voortzetting van de Gereformeerde Kerk te Dalfsen. Broeders, hoe ziet u ons?

De Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) tracht naar beste kunnen gehoor te geven aan Schriftuurlijke roeping om de kerkelijke eenheid na te jagen met allen die mogen staan op hetzelfde fundament.

Door de voorgestelde route van een zusterkerkrelatie, tijdelijk naar analogie van art. 47 KO, wordt een kerkelijke inkadering gegeven van het groeiproces en wordt gehoor gegeven aan de roeping om daadwerkelijk te streven naar kerkverbandelijke eenheid.

De broeders deputaten hebben de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) aangeraden om, als er tijd nodig is om naar elkaar toe te groeien, eerst daarvoor zelf de tijd te nemen en zich dan te verenigen met De Gereformeerde Kerk. Gezien de oproep naar art. 28 NGB om zo snel mogelijk te verenigen is dit wat merkwaardig. Een zusterkerkrelatie is dan toch een veel betere weg. Er is dan al sprake van een zekere eenheid. Het door deputaten gevreesde gevaar dat Dalfsen wel eens zou kunnen afhaken is in de tijd van een zusterkerkrelatie een veel geringer risico dan een jaar van naar elkaar toegroeien zonder enige verplichting. Een zusterkerkrelatie wordt niet zomaar verbroken.

In het rapport van de broeders deputaten wordt verwezen naar artikelen in Reformanda, Jaarg. 6 en 8. Artikelen waarin de schrijver zich keert tegen een federatief groeimodel tussen GKV en CGK destijds. De kerkenraad is van oordeel dat de broeders deputaten voorbij gaan het verschil tussen de situatie waar de toenmalige artikelen in Reformanda op doelen en de situatie tussen u en ons. Het ging toen om twee kerkverbanden die landelijk niet tot overeenstemming kwamen maar plaatselijk wel vergaand zouden mogen samenwerken.

Broeders, de raad van de Gereformeerde Kerk te Dalfsen had graag gezien dat er volledige overeenstemming zou zijn met uw deputaten over de weg naar kerkelijke vereniging. Ook nu dat helaas niet het geval is richt de kerkenraad, gedreven door de roeping en de liefde van Christus zich tot u met bijgaande brief.

Welk een zegen zou het zijn voor u en voor ons dat ons schrijven aan u positief ontvangen wordt, tot eer van God en tot een getuigenis voor velen dat broeders elkaar ontvangen in onderlinge liefde tot elkaar. U Gods wijsheid toewensend,

Voor de kerkenraad, met hartelijke broedergroet ,
Preses: Ds. E. Heres Scriba: F.W.Velthuis

Document 10.026: Aanvullend rapport DACOBB.

Aan : De generale synode van De Gereformeerde Kerken

Van : Deputaten Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen (DACOBB) van De Gereformeerde Kerken in Nederland.

Ondw. : Aanvullend rapport

Mariënberg, 2 december 2011

Geachte broeders,

Hiermee ontvangt u ons aanvullend rapport zoals toegezegd in ons rapport d.d. 31 oktober 2011.

In deze aanvulling zullen we nader ingaan op de laatste ontwikkelingen met betrekking tot de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) (GKD).

Aan de orde komen:

- het gesprek wat met de kerkenraad van de GKD is gevoerd op 4 november 2011;
- enkele zaken die de kerkenraad van de GKD noemt in zijn begeleidend schrijven

d.d. 11 november 2011 bij zijn brief met voorstel aan de generale synode;
- het voorstel van de kerkenraad van de GKD om een zusterkerkrelatie naar analogie van artikel 47 KO aan te gaan met DGK;

1. Gesprek met de kerkenraad van de GKD

Op 4 november 2011 hebben deputaten voor de vierde keer vergaderd met de kerkenraad van de GKD. Allereerst is tijdens deze vergadering doorgesproken over de wijze van communiceren. Er was nl. sprake van enige verbazing aan beide kanten over de manier waarop afkondigingen binnen DGK hadden plaatsgevonden en het feit dat er zonder overleg een persverklaring werd uitgegeven door de kerkenraad van de GKD. Geconstateerd werd dat het belangrijk is om elkaar over en weer goed en op tijd te blijven informeren om zo verwarring te voorkomen.

Vervolgens is doorgesproken over het concrete concept voorstel van de kerkenraad van de GKD (zoals dat inmiddels in ongewijzigde vorm is verstuurd naar de generale synode van DGK) en het feit dat deputaten aan de kerken al hadden laten weten dat zij niet konden instemmen met dit voorstel.

In de hierna volgende punten zal op het een en ander nader worden ingegaan. We doen dat aan de hand van het begeleidend schrijven van de kerkenraad van de GKD omdat daarin ons handelen op kritische wijze aan bod komt.

2. Enkel zaken uit begeleidend schrijven van de kerkenraad

2.1. Wederzijdse overeenstemming?

De kerkenraad van GKD schrijft dat er in het voorlaatste gesprek d.d. 22 september 2011 wederzijdse overeenstemming en dankbaarheid was m.b.t. de mogelijkheden voor de weg naar kerkelijke vereniging. Volgens de kerkenraad werd van de zijde van deputaten bevestigd dat er geen principieel bezwaar bestond tegen een federatief groeimodel.

Door deze twee zaken achter elkaar te zetten wordt de indruk gewekt dat deputaten dus akkoord waren met de door de kerkenraad van de GKD voorgestelde route. Deze indruk wordt nog versterkt omdat de kerkenraad schrijft:

“Met gevoelens van teleurstelling moet de kerkenraad vaststellen dat in het gesprek van Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) met deputaten van De Gereformeerde Kerk d.d. 4 november bleek dat van de hierboven genoemde overeenstemming nog maar weinig resteerde.”

Allereerst willen we als ons commentaar hierop verwijzen naar wat wij in ons eerste rapport m.b.t. deze zaak schreven op pagina 7. Voor het gemak nemen we heel deze passage over:

Doorgesproken is ook over de vraag of er een principiële belemmering is voor het aangaan van een federatief groeimodel. Van de zijde van deputaten is gezegd dat er hun inziens in het algemeen gesproken geen principiële belemmering is voor het aangaan van een federatief groeimodel, maar dat daarbij dan wel werd gedacht aan twee kerkverbanden die eerder nooit iets met elkaar hebben gehad.

Met betrekking tot het voorstel van de kerkenraad van de GKD werd van de kant van deputaten ingebracht dat 2003 en 2010 toch niet zover uit elkaar liggen en dat het,

gegeven die situatie, dan nodig zou zijn dat we weer helemaal naar elkaar zouden moeten toegroeien maar dat een zo spoedige mogelijke vereniging juist geboden is omdat we de avondmaaltafel al in het verleden met elkaar gedeeld hebben. Ook is gewezen op de gevaren die een federatie met het bijhorende naar elkaar toegroeien met zich meebrengt. Het naar elkaar toegroeien zou immers zomaar kunnen stagneren door allerlei negatieve ervaringen waardoor een volledige eenheid niet bereikt wordt.

Over het punt van al of niet een federatie aangaan bleef verschil van mening bestaan. In het laatste gesprek op 22 september jl. werd door de kerkenraad van de GKD de mogelijkheid geopperd dat we ook een zusterkerkrelatie naar analogie van de relatie met buitenlandse zusterkerken zouden kunnen aangaan waarbij dan de regeling, met enkele aanpassingen, gebruikt zou kunnen worden die daarvoor geldt. Omdat dit element nieuw was en de regeling als zodanig voor de meeste deputaten onbekend was werd dit niet verder uitgewerkt. Afgesproken werd dat de kerkenraad van de GKD met de gemeente een en ander zou doorspreken en met een concreet voorstel zou komen.

Bovenstaande geeft aan dat de kerkenraad van de GKD en wij het verloop van de vergadering op 22 september 2011 in ieder geval anders geïnterpreteerd hebben. Tijdens de vergadering van deputaten met de kerkenraad van de GKD op 4 november 2011 is dit punt ook uitvoerig besproken.

We constateren nu dat wij de kerkenraad er blijkbaar niet van hebben kunnen overtuigen dat de door hem geconcludeerde wederzijdse overeenstemming over de mogelijkheden voor de weg naar kerkelijke vereniging tijdens de vergadering van 22 september 2011 door ons niet gedeeld werd.

Van belang hierbij is ook de context waarin een en ander heeft plaatsgevonden en de insteek die de verschillende gesprekspartners hebben gehad tijdens de vergadering van 22 september 2011.

Het is in dit verband goed om de voorgeschiedenis nog even voor het voetlicht te brengen.

Op 8 april 2011 vond de eerste vergadering plaats met de kerkenraad van de GKD. Tijdens deze vergadering werd, op voorstel van de kerkenraad van de GKD, voor het eerst gesproken over de mogelijkheden van een zgn. federatief groeimodel. Deputaten werden verzocht om hierin mee te denken en hebben dit ook gedaan tijdens de vergadering.

Op 29 juni 2011 werd tijdens de tweede vergadering opnieuw doorgesproken over dit federatieve groeimodel. Nu naar aanleiding van een concreet voorstel van de kerkenraad na overleg met zijn gemeente.

Dit voorstel hield in dat de kerkenraad had besloten aan het kerkverband van DGK het verzoek te doen te willen komen tot samenwerking met de Gereformeerde Kerk Dalfsen in de vorm van een federatief groeimodel.

Daarbij stond hem voor ogen dat gedurende een bepaalde tijd er ruimte gecreëerd zou worden voor het kerkverband van de DGK en de kerk te Dalfsen om naar elkaar toe te groeien. Het ging de kerkenraad daarbij om de volgende aandachtspunten:

Elkaar op bepaalde zaken nog eens nader te bevragen. Vanuit de gemeente leven er zeker ook nog vragen. Ook met name vanwege het “verschil in klimaat”.

Er is een groot tijdsverschil tussen 2003 en 2010. In deze tijd heeft DGK bepaalde synodebesluiten genomen. Er is tijd nodig om daar goed kennis van te (kunnen) nemen. Naast de synodebesluiten waarvan bij de Vrijmaking in Dalfsen publiek afstand is genomen (zie de Verklaring van febr. 2010), zijn er ook andere GKV-synodebesluiten van kracht die door de GKD (dolerend) nog niet opnieuw ‘tegen het licht gehouden’ zijn. Als voorbeeld is te noemen het actieve vrouwenkiesrecht. Ook hierover zal met DGK in gesprek gegaan moeten worden.

In onze gemeente zijn leden die afkomstig zijn uit plaatsen als Hasselt, Hoogeveen, Wezep en Zwolle. Deze broeders en zusters kunnen we niet missen. Hun lidmaatschap heeft een eigen geschiedenis.

Gedurende de tijd dat er kerkelijk samenleven zou zijn volgens het federatieve groeimodel zouden:

- de predikanten worden toegelaten op elkaars kansel,
- elkaars leden worden geaccepteerd,
- de kerken, waar mogelijk, elkaar met raad en daad terzijde staan.

Dit voorstel zou op 29 juni 2011 nader toegelicht en met deputaten besproken worden zodat zij n hierover advies konden uitbrengen aan hun synode. Aldus geschiedde.

Deputaten hebben tijdens de vergadering op 29 juni 2011 naar voren gebracht dat het toch een relatief kleine stap zou moeten zijn voor de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) om een volledige kerkelijke eenheid aan te gaan met DGK gezien het feit dat in het voorgestelde groeimodel de predikanten bij elkaar zouden voorgaan en je elkaars leden én daarmee elkaars opzicht en tucht accepteerde. Allemaal zaken die bij een samenleven in één kerkverband horen. Het enige wat aan een volledige eenheid leek te ontbreken was dat de gemeente te Dalfsen dan in vergaderingen van het kerkverband, zoals classisvergaderingen, niet met een geloofsbrief vertegenwoordigd was.

Naar het oordeel van deputaten hoorden echter zaken als het bij elkaar voorgaan van de predikanten en het accepteren van elkaars leden ook bij de volledige kerkverbandelijke eenheid zoals die in de kerkorde wordt vorm gegeven.

Gedurende het gesprek bleek dat er naar het oordeel van de kerkenraad zwaarwegende pastorale motieven waren om nog niet direct een volledige kerkelijke eenheid aan te gaan. Deze pastorale motieven, ook wel genoemd ‘het verschil in klimaat’, maakten z.i. een naar elkaar toegroeien noodzakelijk.

Deputaten hebben geprobeerd om aan te geven dat zij er wel oog voor hadden dat er misschien gemeenteleden waren in Dalfsen die moesten wennen aan het idee om zich met DGK te verenigen. Dit vanwege de gebeurtenissen die in diverse gemeenten binnen DGK hadden plaatsgevonden en allerlei laster over DGK. Daarnaast was door het voorlopig kerkverband (GKN) aangegeven dat zij geen gesprekken meer wilde met de kerkenraad van de GKD zolang deze in gesprek bleef met DGK. Daarmee werd de weg naar het voorlopig kerkverband afgesneden en ook dat was voor sommige gemeenteleden te Dalfsen een ernstige teleurstelling. In verband met wellicht enige huiver voor DGK is door deputaten naar voren gebracht dat het misschien goed zou zijn als hen de gelegenheid werd geboden om met de gemeente te Dalfsen in gesprek te komen. Op die manier zouden misschien misverstanden opgeruimd kunnen worden en zaken duidelijk gemaakt kunnen worden. Aan die suggestie is tot op heden geen gehoor gegeven.

Daarnaast is door deputaten naar voren gebracht dat het aangaan van een federatief groeimodel ook kan inhouden dat volledige kerkelijke eenheid niet bereikt wordt vanwege mogelijke negatieve ervaringen die tijdens het naar elkaar toegroeien worden opgedaan. En dat terwijl er al wel een verregaande vorm van samenwerking zou zijn (geweest).

Door de kerkenraad werd hier tegenin gebracht dat bij toepassing van een federatief groeimodel je ook niet zomaar uit elkaar kunt gaan maar er dan eerst diepgaand met elkaar gesproken zal worden.

Het leek deputaten dan veel wijzer om van te voren de zaken die een groeien naar elkaar toe nodig maakten grondig door te spreken en pas een nauwere samenwerking, lees: volledige vereniging, aan te gaan als de gemeente te Dalfsen ook in zijn geheel en zonder reserves zover was. Daarbij werd door hen aangetekend dat het *naar elkaar toegroeien* niet van de kant van DGK van toepassing was omdat er geen belemmeringen van de zijde van DGK waren om een volledige kerkverbandelijke eenheid aan te gaan met de gemeente te Dalfsen.

De kerkenraad zegde toe dat hij over het vertegenwoordigd zijn op een classisvergadering met een geloofsbrief, dus volledige kerkverbandelijke eenheid, nog zou nadenken maar het slot van de vergadering liet al zien dat hij teleurgesteld was over de reactie van deputaten. Uitgesproken werd dat men begrip miste bij deputaten voor de situatie van de gemeente te Dalfsen.

Deze teleurstelling werd door de kerkenraad ook verwoord in zijn brief d.d.21 juli 2011aan deputaten waar hij n.a.v. de vergadering van 29 juni 2011 schreef:

“Wij hadden meer begrip verwacht. Er moet immers geconcludeerd worden dat het verzoek van de kerk te Dalfsen om in het proces van eenwording gebruik te maken van een ‘federatief groeimodel’ door u als deputaten niet positief ontvangen is.

De kerkenraad realiseert zich dat van uw zijde ook om begrip gevraagd is. En, wat nog zwaarder weegt, de roepstem van Christus, het Hoofd van de kerk, dringt ons om te blijven streven naar kerkelijke eenheid met hen die mogen staan op het zelfde fundament, dat Hij gelegd heeft.

Bij de kerkenraad bestaat bereidheid om gehoor te geven aan de gedachte die uwerzijds geopperd is, nl. om door middel van afvaardiging uw meerdere vergadering te bezoeken en tegelijk wél te blijven spreken van een groeimodel.

Maar de zaken die voor de kerkenraad aanleiding zijn geweest om de tussenvorm van het ‘federatieve groeimodel’ te hanteren, zijn reëel.

Daarom lijkt het de kerkenraad wenselijk om ons gesprek op korte termijn voort te zetten.

Daarbij zou gedacht kunnen worden aan een openhartige gedachtewisseling, eventueel in een minder formele setting.

Een voortgezet gesprek, zonder dat er meteen sprake is van een formele stap, zou het onderlinge begrip voor de wederzijdse posities kunnen bevorderen.”

In ieder geval blijkt uit deze passages dat door deputaten tot en met de vergadering van 29 juni 2011 de suggestie van een federatief groeimodel niet positief werd ontvangen.

Daarnaast wordt aangegeven dat er bij de kerkenraad bereidheid was om gehoor te geven aan de geopperde gedachte van onze kant om door middel van afvaardiging

de meerdere vergadering te bezoeken en tegelijk wél te blijven spreken van een groeimodel.

Over een en ander zouden we op 22 september 2011 doorspreken met de kerkenraad. Daarbij verkeerden wij in eerste instantie in de veronderstelling dat de kerkenraad met de woorden ‘door middel van afvaardiging de meerdere vergadering te bezoeken’ bedoelde door middel van afgevaardigden met een geloofsbrief. Dat was nl. de gedachte die door ons geopperd was tijdens de vergadering van 29 juni 2011 en waarvan door één van de adviseurs van de kerkenraad terecht werd gezegd dat dit volledige kerkelijke eenheid zou betekenen.

Tijdens de vergadering van 22 september 2011 bleek echter al snel dat dit verkeerd begrepen was door ons. Met de uitdrukking ‘door middel van afvaardiging de meerdere vergadering te bezoeken’ werden alle mogelijke opties op dit gebied nog open gehouden. Ook de optie om ‘slechts’ als waarnemer ‘onze’ meerdere vergaderingen te bezoeken.

Verder is opnieuw doorgesproken over het federatieve groeimodel en wat wij daar nu op tegen hadden. In dat kader en als antwoord op die concrete vraag is gesproken over geen principiële bezwaren in het algemeen tegen zo’n model met de aantekening dat dit in het geval van Dalfsen en DGK helemaal niet nodig was omdat we die ene avondmaaltafel al met elkaar gedeeld hebben. Daarnaast is gewezen op de gevaren die een federatief groeimodel met zich meebrengen in de huidige situatie. Dat het veronderstelde en gehoopte naar elkaar toegroeien ook een uiteengroeien kan zijn als gevolg van tegenvallende ervaringen met DGK-leden of dat eventuele (radicale) opvattingen binnen DGK tegenvallend zouden zijn. Vervolgens kwam bijna aan het einde van de vergadering de suggestie van de zusterkerkrelatie naar analogie van artikel 47 KO in bespreking. Onze adviseur reageerde positief op deze mogelijkheid. Maar enkele deputaten hebben juist aangegeven dat zij, ook omdat deze optie van tevoren niet bekend gemaakt was, zich hierover niet konden uitspreken omdat niet helder was wat voor regeling er dan gebruikt zou worden en welke consequenties een dergelijke zusterkerkrelatie naar analogie van artikel 47 KO zou inhouden als het gaat om kerkgrenzen e.d. Mede omdat onze adviseur positief had gereageerd op de mogelijkheid van een zusterkerkrelatie naar analogie van artikel 47 KO meenden twee andere deputaten na de vergadering van 22 september jl. dat we dan toch maar moesten meegaan met het voorstel van de kerkenraad van de GKD. Echter bestudering van artikelen in een aantal oudere Reformanda’s (zie punt 2.4) hebben deze deputaten het inzicht gegeven dat de voorgestelde zusterkerkrelatie met de kerk van Dalfsen onwenselijk was.

De kerkenraad zou een en ander met de gemeente gaan bespreken en voordat hij met een concreet voorstel naar de synode ging nog een terugkoppeling hebben met deputaten.

2.2. Gebruik van artikel 28 NGB

De kerkenraad schrijft dat hij moeite heeft met formuleringen op pagina 8 uit ons eerste rapport. Deze formuleringen luiden als volgt:

“Inmiddels hadden deputaten ook signalen bereikt dat er binnen DGK

gemeenteleden waren met principiële bezwaren tegen het aangaan van een federatie zonder volledige kerkverbandelijke eenheid. Dit op grond van art. 28 van de NGB waar een ieder opgeroepen wordt om zich bij de kerk te voegen en zich met haar te verenigen *om zo samen de hals te buigen onder het juk van Jezus Christus.*”

Volgens de kerkenraad wordt hiermee de indruk gewekt dat de broeders en zusters in Dalfsen zich nog niet gevoegd hebben bij de kerk en zich nog niet gevoegd hebben onder (het) juk van Christus.

Het volgende hierover:

- De woorden van artikel 28 NGB over het zich bij de kerk voegen en zich met haar verenigen hebben onder ons altijd gefunctioneerd als een oproep naar binnen en naar buiten, zie hiervoor o.a. het rapport ‘De Roeping zich bij de kerk te voegen’, uitgegeven door GS Heemse 1984/85, punt **I. 2 2 2** en te vinden in de Acta van deze synode.
- De nadruk in de door de kerkenraad gewraakte passage ligt op het *om zo samen de hals te buigen onder het juk van Jezus Christus*. Deze zin was nl. cursief geschreven omdat het bij het verenigen er ook om gaat dat we **samen** de hals buigen en ook blijven buigen onder het juk van Christus. Dat is immers de nieuwe situatie die zich nu voordoet met de besprekingen over eenwording; willen de gemeente te Dalfsen en DGK zich **samen** buigen onder het juk van Jezus Christus?
- Over de betekenis van de uitdrukking ‘buigt de hals onder het juk van Christus’ zoals we die vinden in artikel 28 NGB en waaraan we refereerden in ons eerste rapport is in het verleden het een en ander geschreven. We denken daarbij met name aan het opstel van W. van ’t Spijker in de bundel ‘Bezield Verband’, Opstellen aangeboden aan prof. J. Kamphuis, getiteld: “...den hals buygende onder het Jock Jesu Christi...”. Oorsprong en zin van een uitdrukking in art. 28 en 29 van de NGB. Daarin beschrijft Van ’t Spijker wat de oorsprong en de rijke inhoud van de uitdrukking ‘buigt de hals onder het juk van Jezus Christus’ is. Eerst wijst hij er dan op hoe deze uitdrukking bij de reformatoren Bucer en Calvijn heeft gefunctioneerd en welke ontwikkeling er in hun denken hierover is geweest. In zijn slothoofdstuk schrijft hij vervolgens welke nuance in de betekenis van deze uitdrukking door de Franse kerken op hun eerste synode in 1559 werd toegevoegd. Hij beschrijft dit als volgt: *“Voor een gezond kerkelijk leven van de kerk is het niet alleen noodzakelijk, dat de gelovigen persoonlijk tot Christus komen, om zich onder zijn juk te buigen, dat zacht is; en ook niet alleen, dat de gelovigen dit met elkander doen in de éne gemeente, om zo de eenheid van de kerk te onderhouden. Daarbij komt ook nog hetgeen de Franse kerken in 1559 als doel nastreefden, zoals de Gereformeerden in Nederland het na hen deden, dat de kerken tesamen zich eveneens buigen onder het juk van dezelfde belijdenis en dezelfde kerkorde en zich ook zó voegen onder het zachte juk van Christus. Persoonlijk geloof, samenbinding in de eenheid van de gemeente en samenleven in één kerkverband: het is deze zuivere drieklank die wij horen in de uitdrukking in onze Belijdenis des Geloofs: “den hals buygende onder het Joch Jesu Christi”. En wie zou dit niet als puur muziek in de oren klinken?”*

Het is vanwege deze derde betekenis van de uitdrukking samen de hals buigen onder het juk van Jezus Christus, samenleven in één kerkverband, dat er signalen zijn gekomen van gemeenteleden dat zij het principiële oneens zijn met het aangaan van een federatie zonder volledige kerkverbandelijke eenheid. Omdat we dan nog niet kunnen spreken van samenleven in één

kerkverband. Het lijkt ons alleszins de moeite waard om rekening te houden met dit argument aan de belijdenis ontleend.

2.3. Naar elkaar toegroeien tijdens zusterkerkrelatie veiliger.

De kerkenraad schrijft dat hij het, gezien de oproep van artikel 28 NGB om zo snel mogelijk te verenigen, merkwaardig vindt dat deputaten de GKD hebben aangeraden om, als er tijd nodig is om naar elkaar toe te groeien, eerst daarvoor zelf de tijd te nemen en zich dan te verenigen met DGK. Volgens de kerkenraad is het een veel betere weg om dan een zusterkerkrelatie aan te gaan omdat het risico van een breuk dan veel geringer is omdat er dan al sprake is van een zekere eenheid.

In verband met het feit dat ons advies in deze merkwaardig wordt genoemd het volgende hierover:

Door de GS Emmen 2009/2010 zijn initiatieven ontwikkeld om met de GKD één te worden. Omdat met dankbaarheid geconstateerd kon worden dat de GKD op hetzelfde fundament staat van Schrift en belijdenis. Deze synode sprak ook de vurige wens uit dat er een eenheid in waarheid met de GKD mocht komen *overeenkomstig* Joh. 17: 11b, 21, 22 en zoals de kerk naspreekt in art. 28 NGB, **Overweging 3** in artikel 92 van de Acta van GS Emmen 2009/2010. Nu wordt er in de verzen 21 en 22 uit Joh. 17 gesproken over de eenheid tussen hen die door het woord van de discipelen in Christus geloven. Een eenheid die wordt vergeleken met de eenheid tussen onze Here Jezus Christus en Zijn Vader. Dat betekent een eenheid die zo nauw is dat met recht gesteld kan worden dat men dan als broeders samenwoont, Psalm 133.

Het is vanuit die diepe gedachte dat wij hebben gesproken en gehandeld. Daarbij hebben wij niets anders voor ogen gehad dan, onder de zegen van de Here, in de gesprekken met de kerkenraad van Dalfsen toewerken naar volledige kerkelijke vereniging. Gedachtig aan het slot van antwoord 55 HC op de vraag wat verstaan moet worden onder de gemeenschap der heiligen: *“Ten tweede dat ieder verplicht is zijn gaven tot nut en heil van de andere leden gewillig en met vreugde te gebruiken.”* Deze plicht, voortvloeiend uit de door onze Here Jezus Christus gestichte gemeenschap der heiligen, geldt naar onze overtuiging ook voor het samenleven van kerken van Christus onderling. In het binnenland krijgt dat gestalte doordat kerken van Christus als zusterkerken in één kerkverband samen optrekken. Met kerken van Christus in het buitenland krijgt dat, vanwege geografische afstanden, gestalte door zoveel mogelijk kerkelijke gemeenschap te oefenen, art. 47 KO.

Vanuit die optiek hebben wij ook onze verwondering uitgesproken over het feit dat de kerkenraad van de GKD voorstelde om een federatief groeimodel aan te gaan. Want daar waar wederzijdse herkenning en erkenning is van het ware kerk van Christus zijn, daar moet dan toch ook de vaste wil zijn om de eenheid in geloof ook zo spoedig mogelijk te laten zien aan de wereld. Niet half, niet met één been binnen het kerkverband en één been er nog buiten maar voor de volle honderd procent. Samen de lasten dragen en samen de lusten genieten. Maar bovenal; samen aan de wereld om ons heen laten zien dat kinderen van Vader in de hemel ook samenwonen, zonder enige reserve. Want dat is de wil van de HERE.

Tijdens de gesprekken met de kerkenraad van de GKD bleek echter telkens dat die volledige kerkelijke eenheid z.i. nu nog niet bereikt kon worden. Pastorale motieven, het verschil in klimaat, werden genoemd als oorzaak dat er eerst een groei naar elkaar toe moest zijn. Binnen de gemeente te Dalfsen leefden er nog een aantal vragen die eerst beantwoord moesten worden.

Diverse keren hebben wij gevraagd wat dan wel dat verschil in klimaat inhield en welke vragen er dan waren. Maar dat kregen wij tot voor kort niet helder. Maar ze waren wel van dien aard dat volledige kerkelijke eenheid nog niet mogelijk was. Het is vanwege deze reden dat wij hebben geadviseerd om dan eerst die zaken die een volledige eenwording nog in de weg stonden met elkaar door te spreken. Als een volledige kerkelijke eenwording immers nog niet mogelijk is dan zijn er blijkbaar nog kerkscheidende factoren in het spel. Maar telkens werd ons verzekerd dat dit niet zo zou zijn.

Tijdens de vergadering van 4 november jl. bleek ons dat het verschil in klimaat veel te maken heeft met huiver bij (enkele?) gemeenteleden te Dalfsen voor DGK. Huiver voor mogelijke radicalistische opvattingen binnen DGK. Dit werd duidelijk omdat tegen ons gezegd werd dat als wij het voorstel van Dalfsen inzake een zusterkerkrelatie naar analogie van artikel 47 KO niet zouden steunen, wij niet vreemd moesten opkijken als daardoor het (negatieve) beeld dat er van DGK was, dan bevestigd zou worden. Men zou daardoor versterkt worden in het idee dat er binnen DGK een alles-of-niets houding aanwezig was. Gesteld werd door GKD dat afwijzing van het voorstel van Dalfsen dan ook ernstige gevolgen zou kunnen hebben voor DGK en voor Dalfsen.

Dit bevestigde ons in onze mening dat het veel beter is om geen zusterkerkrelatie zoals voorgesteld is aan te gaan, maar in plaats daarvan zaken die nog een verhindering vormen voor volledige eenwording eerst uit de weg te ruimen. Als wij nl. niet anders mogen denken en adviseren over de route naar een kerkelijke vereniging dan de gemeente te Dalfsen, op straffe van de beschuldiging van radicalisme en een alles-of-niets houding, dan zijn er o.i. eerst nog wel wat zaken door te spreken voordat we één kunnen worden. (Het is misschien wel goed om even in te gaan op de suggestie van een alles-of-niets houding. Wij vinden dat nl. een typering die geen recht doet aan onze opstelling tijdens de gesprekken. Bij ons was het immers niet alles óf niets. Nee, onze opstelling was; als het nu nog niet mogelijk is om een volledige eenwording aan te gaan vanwege allerlei vragen en onzekerheden uwerzijds, neem dan de tijd om daarop antwoord te vinden. Opdat we in die weg kunnen komen tot het alles, de volledige eenwording. Nooit hebben wij gedacht of gezegd dat als het niet direct ‘alles’ zou worden het dan ‘niets’ zou moeten zijn.)

2.4. Reformanda artikelen.

De kerkenraad schrijft dat in de door ons genoemde Reformanda artikelen de schrijver van die artikelen zich keert tegen een federatief groeimodel tussen GKV en CGK destijds. Hij is daarom van oordeel dat wij daarmee voorbijgaan aan het verschil tussen de situatie van toen en van nu.

Nu is het zo dat in de bedoelde artikelen inderdaad ook, maar dan zijdelings, wordt geschreven over een federatief groeimodel tussen GKV en CGK. Maar de spits en de aanleiding voor de artikelen uit de jaargangen 6 en 8 zijn toch echt de Canadese

zusterkerken en de geluiden m.b.t. een eventuele federatieve band tussen deze kerken en andere kerkverbanden én vrije, op zichzelf staande kerken. Ter informatie voegen wij de artikelen als **Bijlagen 1, 2 en 3** toe.
Nu alvast de volgende citaten om dit te laten zien.

In jaargang 6 nr. 38 lezen we in de rubriek ‘Uit de broederschap’ o.a. het volgende:

“Ds. J. Visscher heeft in CLARION een uitvoerig voorstel gepubliceerd dat ook neerkomt op een federatie tussen de kerken in Canada, die de Drie Formulieren van Eenheid als belijdenis hebben.

Zijn voorstel houdt in dat deze kerken samen een Federatie van Gereformeerde Kerken vormen, die tot doel heeft de eenheid van de deelnemende kerken te bevorderen. Deze kerken erkennen de prediking, de sacramentsbediening en de kerkelijke tucht van elkaar. De federatie benoemt verschillende commissies, die tot taak hebben een kerkorde op te stellen, die door alle kerken aanvaard kan worden. Verder zich bezig te houden met de liturgie: het psalmboek, bijbelvertaling en liturgische formulieren. En tenslotte de opleiding tot de dienst des Woords gezamenlijk te regelen.

Het bijzondere van dit voorstel is dat het veel verder gaat dan alleen onderlinge besprekingen. Immers, het wil dat er wel al kanselruil plaats zal vinden, voordat de kerken tot eenheid gekomen zijn. Weliswaar moet een kerkeraad dat met de gemeente bespreken, maar daardoor kan de eenheid echt bevorderd worden, aldus ds. Visscher in zijn voorstel.”

In jaargang 8 nr. 19 lezen we in de rubriek ‘Waarnemer’ o.a. het volgende:

Federatie of kerkelijke eenheid

Wat is het toch opmerkelijk dat in allerlei landen in heel de wereld dezelfde kwesties aan de orde komen en dezelfde revolutionaire ideeën. Of eigenlijk is het niet zo vreemd. Want het is tenslotte één tegenstander die volgens Psalm 2 nog altijd zich verzet tegen Gods raad om alles eens nieuw te maken.

Zijn sluwheid in het tegenstaan van Gods werk en ook zijn woede om zijn nederlaag worden steeds groter naarmate zijn tijd inkort. We zijn gewaarschuwd!

In zekere zin geldt dat ook de zaken die in de gereformeerde kerken overal in de wereld aan de orde komen. We hoorden er al iets van uit Zuid-Afrika. Nu iets uit Canada. Daar gaat het over de vraag of het niet raadzaam zou zijn voorlopig de gedachte aan kerkelijke eenheid maar in de ijskast te zetten en eerst maar te streven naar een federatie van kerken.

In CLARION van 1 mei 1998 schrijft ds. W.W.J. van Oene over deze zaak onder de titel Een confessionele realistische oplossing? (.....)

In Canada

Daar hebben zich verschillende gemeenten gevormd van kerkleden die zich hebben afgescheiden van de Christian Reformed Church. Zij willen gereformeerd blijven en zij zijn van oordeel dat de CRC dat niet meer is, onder meer vanwege het toelaten van vrouwen in het ambt. En dat laatste uiteraard vanwege de Schriftkritiek.

Maar intussen zijn deze nieuw gevormde gemeenten zó bang voor hiërarchie van kerkelijke vergaderingen, dat zij liever maar op zichzelf blijven staan en

geen behoefte voelen zich aan te sluiten bij onze zusterkerken in Canada. En dat terwijl zij erkennen moeten dat deze kerken voluit gereformeerde kerken zijn. Daarom is er wel voorgesteld om dan maar een federatie aan te gaan met die vrije kerken. Ze staan immers op dezelfde basis en ze kunnen toch erkend worden als trouwe kerken. Laten we, zo redeneert men dan, aan hen de tijd gunnen om heen te groeien naar een volle eenheid, al zou dat vijf, tien of zelfs vijftien jaar duren.

In jaargang 8 nr. 20 lezen we in de rubriek ‘Waarnemer’ o.a. het volgende (onder de veelzeggende titel ‘Kerkelijke vluchtwegen’):

“Kerkelijke vluchtwegen

Vorige week bespraken we de zaak van een mogelijke federatie van kerken die blijkbaar niet kunnen komen tot een kerkelijke eenheid. Die eenheid blijft men dan wel zien als ideaal, maar omdat die naar men meent niet bereikbaar is zoekt men een andere oplossing. (...)”

“Als laatste noemen we de gedachte aan een federatie van twee (of meer) kerkverbanden. Die blijven wel zelfstandig en blijven hun eigen kerkelijke vergaderingen, met name synodes, houden. Maar werken toch nauw samen in allerlei kerkelijke zaken. Over dat laatste model spreken we nu nog even door.

We begonnen daar al mee omdat ook in onze zusterkerken in Canada deze gedachte gelanceerd is. En ds. W.W.J. van Oene daar in het blad CLARION duidelijk tegen gewaarschuwd heeft. (...)”

“We stemmen van harte in met de conclusie van ds. Van Oene: Kerkelijke gemeenschap is nog altijd KERKELIJKE gemeenschap, en niet een gemeenschap van gelijkgezinde genootschappen die een vereniging vormen waarin zij hun eigen specifieke karakter, gewoonten en gebruiken kunnen-vasthouden en daarbij blijven.

Het gebod is en blijft: kom samen, verenig, en ga verder als één lichaam, het lichaam van de werkelijk Gereformeerde kerken van Christus, die in hun eenheid een machtig getuigenis geven aan allen die buiten zijn.”

Daarnaast noemden wij in ons rapport ook nog een artikel uit Reformanda, jaargang 10, nr. 38. (We voegen dit artikel toe aan dit rapport als **Bijlage 4**.)

Het betreft hier een Hoofdartikel onder de kop “De Schriftuurlijke weg tot eenheid”. Een artikel dat geschreven is met het oog op ontwikkelingen m.b.t. plaatselijke activiteiten van samenwerking met Christelijke Gereformeerde en Nederlands Gereformeerde kerken ter plaatse. Hoewel de spits van dit artikel dus daarop gericht is worden er ook een paar belangwekkende opmerkingen gemaakt die een breder bereik hebben. We citeren:

Kerkelijke besluiten eerbiedigen

We vragen aandacht voor kerkelijke besluiten, die genomen zijn in het verleden. Het ging toen ook over de eenwording van verschillende kerkverbanden. We doelen op de eenwording van de Christelijke Afgescheiden Gereformeerde Kerk met de Gereformeerde Kerk (de zogenaamde Kruiskerken) in 1869. En verder op de eenwording van de Christelijke Gereformeerde Kerk met de Dolerende Kerken in 1892.

Bij beide gelegenheden ging het over de vraag naar de erkenning van de

ambten. Dat is uiteraard vandaag de onderliggende vraag wanneer het gaat over erkenning van een plaatselijke kerk als ware kerk en als consequentie daarvan het wederzijds openstellen van kansel en avondmaalstafel. Dat is niet minder dan een erkenning van de ambten in die kerk. Welnu, daarover hebben de kerken, zowel in de jaren voorafgaand aan de vereniging in 1869 als die in 1892, duidelijk uitgesproken dat zulke erkenning van de ambten niet eerder mocht plaatsvinden dan wanneer de beide kerkverbanden één geworden waren. Bij de samensprekingen tussen de Christelijke Afgescheiden Gereformeerde Kerk en de Gereformeerde Kerk (de zogenaamde Kruiskerken) weigerde toen de synode van de afgescheiden kerken de predikanten van de kruiskerken zonder meer te aanvaarden. De synode van de afgescheiden kerken 1854 sprak dan ook t.a.v. de kruiskerken in 1854 uit: “dat niemand van hen onder ons als Leeraar erkend wordt, tenzij hij met oplegging der handen onder ons bevestigd zijn”. (Zie: Handelingen van de Synode van de Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk gehouden te Zwolle 1854, pag.30).

Het duurde tot 1869 voor het standpunt van de afgescheidenen zich wijzigde.

Na discussies over de juiste bewoording, vond men elkaar in de volgende formulering:

“Er zal, wanneer de Vereeniging wordt getroffen, eene wederzijdsche erkenning van Leeraars en Gemeenten plaats vindenn. (Zie: Handelingen van de Synode van de Christelijke Afgescheiden Gereformeerde Kerk gehouden te Middelburg 1869, pag.17).

Duidelijk is daaruit dat erkenning van de ambten pas plaats vond na de vereniging van de beide kerkverbanden. Hetzelfde patroon ontdekken we bij de Vereniging in 1892. De christelijke gereformeerde synode van 1891 stelde namelijk als één van de voorwaarden voor de vereniging dat de verenigde kerken:

“over en weer elkanders lidmaten, leeraren, kandidaten, ambten, attesten en tucht erkennen en voor wettig houden”. (Zie: Handelingen van de Synode der Christelijke Gereformeerde Kerk, gehouden te Leeuwarden 1891, pag. 103).

De synode van de dolerende kerken aanvaardde deze voorwaarde, maar Voegde er wel een zin bij door het volgende uit te spreken: “over en weer elkanders lidmaten, leeraren, kandidaten, ambten, attesten en tucht erkennen en voor wettig houden -altoos met dien verstande, dat, ter beoordeling van de meerdere vergaderingen, gehandeld zij volgens de Dordtsche K.O.” (zie: Acta der derde voorlopige synode van Nederduitsche Gereformeerde Kerken, gehouden te 's Gravenhage in 1891. pag.82).

Ook hier dus weer: open en volledige wederzijdse erkenning pas op het moment van vereniging.

Die kerkelijke uitspraken uit het verleden leren dus duidelijk dat ambtserkenning altijd plaats vond op het moment van de eenwording van de beide kerkverbanden en niet eerder! Het was dus nooit zo dat men begon met eerst elkaars ambten te erkennen om vervolgens nog over een aantal zaken door te spreken en daarna tot eenwording te besluiten. Nee, eerst sprak men door over alles wat eenwording in de weg stond. En als die besprekingen tot een goed einde waren gekomen besloot men tot eenwording onder gelijktijdige erkenning van elkaars ambten.

Zoals het dan ook in het Beding van 1892 staat: De Vereenigde Kerken zullen over en weer elkanders lidmaten, leeraren, kandidaten, ambten, attesten en tucht erkennen en voor wettig houden. Let wel: De Vereenigde Kerken.

Duidelijk blijkt hieruit dat de ambtserkenning plaatsvond niet tijdens nog lopende onderhandelingen maar op het moment van de vereniging van de beide kerkverbanden.

avondmaalstafel. De schrijver betoogt dan: “Dat is niet minder dan een erkenning van de ambten in die kerk.”

En hij vervolgt met: “Welnu, daarover hebben de kerken, zowel in de jaren voorafgaand aan de vereniging in 1869 als die in 1892, duidelijk uitgesproken dat zulke erkenning van de ambten niet eerder mocht plaatsvinden dan wanneer de beide kerkverbanden één geworden waren.”

De schrijver betoogt dit dus ten aanzien van de verenigingen in 1869 en 1892. Daar neemt hij zijn uitgangspunt en vandaaruit maakt hij duidelijk dat hij van mening is dat er eerst kerkelijke eenwording moet zijn alvorens het wederzijds openstellen van kansel en avondmaaltafel mogelijk is.

Dit gevoegd bij zijn eerdere artikelen m.b.t. de Canadese kerken geven o.i. een duidelijk beeld hoe er in Reformanda geschreven en gedacht werd over heel deze materie. Het lijkt ons dan ook niet onterecht dat wij in ons eerdere rapport schreven: “Ook geraadpleegde artikelen uit oude Reformanda’s, jaargang 6 no. 38, jaargang 8 no. 19 en 20 en jaargang 10 no. 38, wezen in deze richting.”

3. Het voorstel van de kerkenraad van de GKD

De kerkenraad van de GKD noemt drie aandachtspunten die gedurende de periode van het naar elkaar groeien aan de orde moeten komen. Deze drie aandachtspunten zijn:

- Elkaar op bepaalde zaken nog eens nader te bevragen. Vanuit de gemeente leven er zeker ook nog vragen. Ook met name vanwege het “verschil in klimaat”.
- Er is een groot tijdsverschil tussen 2003 en 2010. In deze tijd heeft DGK bepaalde synodebesluiten genomen. Er is tijd nodig om daar goed kennis van te (kunnen) nemen en de acta inhoudelijk te toetsen.
- Naast de synodebesluiten waarvan bij de Vrijmaking in Dalfsen publiek afstand is genomen (zie de Verklaring van febr. 2010), zijn er ook andere GKV-synodebesluiten van kracht die door de GKD (dolerend) nog niet opnieuw ‘tegen het licht gehouden’ zijn. Als voorbeeld is te noemen het actieve vrouwenkiesrecht. Ook hierover zal met DGK in gesprek gegaan moeten worden.

Bij dit proces van groei denkt de raad voorlopig aan een periode van circa 1 jaar, afhankelijk van de snelheid waarmee de drie bovenstaande punten afgerond kunnen worden. Hij hoopt in dat proces hulp te mogen ontvangen van De Gereformeerde Kerken.

Wij willen hier het volgende over opmerken:

Tijdens de gevoerde besprekingen bleek dat de punten b en c geen struikelblok vormden voor kerkelijke eenwording. Volgens de kerkenraad van de GKD waren er qua synodebesluiten van DGK nl. geen zaken van leerstellige aard die een verhindering zouden zijn om kerkelijk één te worden. Wel werd er tijd en ruimte gevraagd om zich bezig te houden met het toetsen van besluiten die door DGKsynoden in de afgelopen periode zijn genomen.

Door ons werd aangedragen dat hiervoor uiteraard alle ruimte zou zijn bij kerkelijke eenwording. Dat dan de gemeente te Dalfsen het recht zou hebben om alsnog revisie te vragen van door DGK genomen besluiten.

In bovenstaande citaat wordt teruggegrepen op de vereniging van kerkverbanden in 1869 en 1892. Gesteld wordt dan dat het bij beide gelegenheden ging om de erkenning van de ambten en dat dat vandaag (in 2000 dus, dep.) uiteraard de onderliggende vraag is wanneer het gaat over de erkenning van een plaatselijke kerk als ware kerk en als consequentie daarvan het wederzijds openstellen van kansel en

Telkens bleek echter punt a het heikele punt te zijn. Nu is dat een lastig punt om concreet te maken. Want wat is nu het “verschil in klimaat”? En wat zijn dan de vragen die er binnen de gemeente zeker ook nog leven? En wie moet die vragen in de komende tijd dan wel gaan beantwoorden?

Daar komt nog bij dat wij al eerder vragen hebben moeten beantwoorden die betrekking hadden op de ‘vrijheid van geweten’ binnen DGK. We hebben daar in ons eerste rapport over gerapporteerd onder punt 4.3.. Hoewel wij die naar tevredenheid hadden beantwoord leven er dus nog steeds vragen.

In verband hiermee en met de overige door ons genoemde punten stellen wij de Generale synode voor om:

1. het verlangen naar volledige kerkelijke eenwording met de gemeente te Dalfsen uit te spreken;
2. geen zusterkerkrelatie naar analogie van artikel 47 KO aan te gaan met de gemeente te Dalfsen;
3. aan de kerkenraad van de GKD te verzoeken om de vragen die er leven binnen de gemeente te Dalfsen concreet kenbaar te maken zodat er een passend en hopelijk bevredigend antwoord op gegeven kan worden;
4. bereidheid te tonen aan de kerkenraad van de GKD om in gesprek te gaan met de gemeente te Dalfsen om door te spreken over het zgn. verschil in klimaat;
5. uit te spreken dat bij volledige kerkelijke eenwording de gemeente te Dalfsen het recht heeft om revisie te vragen van besluiten die in de afgelopen periode door DGK-synoden zijn genomen

Wij realiseren ons dat m.b.t. deze voorstellen de reacties binnen ‘onze’ kerken zeer uiteenlopend kunnen zijn. Van instemmend tot afwijzend en alles wat zich daartussen bevindt. (Dit zou overigens ook gelden als onze voorstellen de andere kant op zouden gaan!) Toch hebben wij gemeend dat wij niet anders konden en mochten dan dit aan u voorstellen. Omdat naar onze, steeds meer gegroeide overtuiging een ‘verschil in klimaat’ geen reden mag zijn om nog niet te komen tot volledige kerkelijke eenwording. In dit verband willen wij aan dit rapport ook een aantal artikelen, **Bijlagen 5 en 6**, ter bestudering toevoegen van prof. dr. K. Schilder en dominee C.G. Bos die betrekking hebben op heel deze materie.

Deputaten spreken tot slot de wens uit dat de Here de harten van allen binnen DGK en de GKD mag neigen om in echtbroederliefde samen de hals te buigen onder het juk van Christus, Hem onvoorwaardelijk te volgen en zo samen de waarachtige eenheid mogen beleven.

Laat daarom ons aller gebed tot de hemel opstijgen om inzicht en wijsheid bij alle betrokkenen. Blijve de Here in zijn genade barmhartig op ons neerzien, laten we daarbij beseffen dat niet wij maar de Here zelf zijn Kerk bezig is te bouwen.

Namens deputaten, G.H. Plaggenmars.

Toegevoegd aan dit rapport 6 Bijlagen, te weten:

Bijlage 1: Artikel uit Reformanda jaargang 6, nr. 38; Om de eenheid van de kerk;
Bijlage 2: Artikel uit Reformanda jaargang 8, nr. 19; Waarnemer;

Bijlage 3: Artikel uit Reformanda jaargang 8, nr. 20; Waarnemer;

Bijlage 4: Artikel uit Reformanda jaargang 10, nr. 38; De Schriftuurlijke weg tot eenheid;

Bijlage 5: Twee artikelen van prof. dr. K. Schilder uit 1933 i.v.m. een mogelijk samengaan van de Gereformeerde Kerken en de Christelijk Gereformeerde Kerk.

Sommige gedeelten zijn door ons geel gearceerd;

Bijlage 6: Gedeelte uit het boekje ‘kerkelijke eenheid geen illusie’ van dominee C.G. Bos. Enkele gedeelten daarin door ons grijs gearceerd.

Document 10.027: Bijlage 1 bij document 10.026.

Reformanda nr.38 – 16 oktober 1996

P. van Gurp.

Om de eenheid van de kerk.

Over heel de wereld.

In deze rubriek geven we aan onze lezers onder meer door wat er in de zusterkerken in heel de wereld leeft. We hebben als kerken veel contacten met kerken in het buitenland. Dat betreft niet alleen kerken in Canada en Amerika, Australië en Zuid-Afrika, en verder kerken die uit het zendingswerk ontstaan zijn, maar ook zoveel kleinere kerken over de hele wereld.

Van die kerk belijden we in art. 28 NGB dat zij is
 verbreed en verstrooid over de hele wereld. Toch is zij met hart en wil samengevoegd in éénzelfde
 Geest, door de kracht van het geloof.

We willen vooral letten op wat er in de Canadese kerken leeft. Deze kerken, grotendeels voortgekomen uit emigranten vanuit de Gereformeerde Kerken in Nederland, houden de vinger aan de pols van deze laatste kerken. Je kunt ze niet verwijten (zoals dat wel gedaan is en wordt ten aanzien van de zusterkerken in Australië) dat zij de ontwikkelingen in Nederland niet zouden hebben bijgehouden.

Telkens weer merk je op dat ze heel goed weten wat die ontwikkelingen zijn en hoe daarover geschreven wordt. Omgekeerd moet ons opvallen dat je merkt dat in de Canadese zusterkerken dezelfde zaken aan de orde zijn als bij ons. Daarom is het goed voor het medeleven met hen, maar ook leerzaam voor ons, om van tijd tot tijd wat dieper daarop in te gaan. We beginnen met de zaken van de eenheid van de kerk.

Vier kerken

De Canadese zusterkerken hebben te maken met maar liefst drie of vier verschillende kerken. We noemen allereerst de Orthodox Presbyterian Church. De naam duidt al aan dat dat niet een gewone presbyteriaanse kerk is. De toevoeging orthodox wijst er op, dat er in het verleden een reformatie is geweest. Het is maar een kleine kerkengroep met slechts ruim 20.000 leden. De zusterkerken in Canada hebben al in 1977 op een synode (van Coaldale) uitgesproken deze kerken te erkennen als ware kerken van Christus. Maar er kon nog niet meteen overgegaan worden tot het samengaan in één kerkverband of het erkennen als zusterkerk. Er waren toch nog enige hindernissen. Het is nu bijna twintig jaar verder en nog steeds is die verhouding als zusterkerk niet tot stand gekomen. En daarover is natuurlijk in de Canadese kerken wel het een en ander over te doen. Dan hebben de zusterkerken in Canada op verschillende plaatsen te maken met kerken die zich afgescheiden hebben van de Christian Reformed Church. Deze kerk had en heeft nog altijd nauwe banden met de synodaal-

gereformeerde kerken in Nederland. En dezelfde ontwikkelingen vinden daar dan ook plaats, met als uitgangspunt de Schriftkritiek. Het breekpunt voor de bezwaarden is de beslissing van de synode van de Christian Reformed Church om de ambten open te stellen voor vrouwen. Op allerlei plaatsen zijn er plaatselijke gemeenten uit dat kerkverband getreden. Verscheidene van die gemeenten zijn tot nu toe op zichzelf blijven staan, bang als ze zijn voor de kwade invloed van meerdere vergaderingen, zoals zij die hebben ondervonden. Wij kennen die reactiehouding ook uit de ontwikkeling binnen de Nederlands Gereformeerde kerken en de vrijblijvendheid van het independentisme. Andere kerken echter hebben wel met elkaar contact gezocht en een soort kerkverband gesticht. Ook daarin is nog geen eenheid gevonden. Er zijn namelijk twee kerkverbanden van die vrijgemaakte kerken. Dan is er tenslotte nog het kerkverband van de Free Reformed Churches. Dat zijn kerken die een heel nauwe band hebben met de Christelijke Gereformeerde kerken in Nederland. Ook zij staan dicht bij de zusterkerken in Canada. Afgezien van de Orthodox Presbyterian Church hebben de andere kerken alle de Drie Formulieren van Eenheid als belijdenis en de Dordtse Kerkorde als akkoord van kerkelijke gemeenschap. En dat betekent meteen al een stevige grondslag onder samensprekingen.

Samensprekingen.

Voor al plaatselijk niveau zijn er al heel wat samensprekingen gehouden, die over het algemeen in een goede sfeer verlopen. Onlangs gaf ds. J. Visscher in een artikel over deze zaak (in CLARION, het blad van de Canadese zusterkerken) een indrukwekkende lijst van allerlei samensprekingen (in nr. 45, pag. 394 van de lopende jaargang). Hij schrijft dat in die samensprekingen de kerken ontdekten dat er al werkelijke eenheid bestaat tussen hen. Of het nu ging over het verbond, bevindelijk preken, kerk, wedergeboorte, prediking, kerkelijke tucht, de vrouw in het ambt en nog veel meer onderwerpen steeds bleek een grote overeenstemming. Ook al waren er wel verschillen, dat bleef altijd binnen de grenzen van de belijdenis. Hoe moet dat nu verder in de praktijk?

De praktijk van de weg naar de eenheid.

Het verlangen komt dan op om die ondervonden overeenstemming nu ook verder gestalte te geven. Daarbij wordt dan eerst gedacht aan kanselruil en het openstellen van het Heilig Avondmaal voor elkaars leden. Dat is met de kerken, waarmee onze zusterkerken samenspreken, helemaal geen probleem. Met name ten aanzien van het openstellen van de preekstoel voor predikanten uit een ander kerkverband heeft men daar niet veel problemen. Dat is anders bij onze zusterkerken. Want daar wordt terecht de nadruk gelegd op de noodzaak eerst een officiële band als zusterkerk te hebben. Dat verschil is te verklaren uit een verschillende kijk op de kerk. Dezelfde moeite hebben de zusterkerken in Australië in hun besprekingen met de Presbyteriaanse kerk in Oost-Australië. Er zijn plaatselijke kerken die van mening zijn dat het niet nodig is te wachten op het besluit van een synode, waarbij de andere kerken als zusterkerken erkend worden. Zij vinden dat die wijze van kerkelijk handelen, dat wachten op officiële erkenning, getuigt van een gebrek aan visie en het samen verder werken om tot eenheid te komen in de wegstaat.

Naar een federatie?

In die situatie in Canada gaan nu stemmen op, die pleiten voor een federatie tussen de verschillende kerkverbanden. We herinneren ons dat in ons land eenzelfde suggestie kwam van de kant van de Christelijke Gereformeerde Prof. Dr. W. van 't Spijker. Hij wilde op die manier doorbreken wat hij zag als een impasse in de samensprekingen, met name tussen de Christelijke Gereformeerde kerken en de Gereformeerde Kerken. Daarbij zouden dan ook de Nederlands Gereformeerde kerken betrokken moeten worden. En misschien ook de Gereformeerde Bond, hoewel die geen kerk is. Opmerkelijk dat in zijn eigen kerken deze suggestie van prof. Van 't Spijker niet geleid heeft tot een voorstel aan de synode, die daar

onlangs gehouden werd. Ds. J. Visscher heeft in CLARION een uitvoerig voorstel gepubliceerd dat ook neerkomt op een federatie tussen de kerken in Canada, die de Drie Formulieren van Eenheid als belijdenis hebben. Zijn voorstel houdt in dat deze kerken samen een Federatie van Gereformeerde Kerken vormen, die tot doel heeft de eenheid van de deelnemende kerken te bevorderen. Deze kerken erkennen de prediking, de sacramentsbediening en de kerkelijke tucht van elkaar. De federatie benoemt verschillende commissies, die tot taak hebben een kerkorde op te stellen, die door alle kerken aanvaard kan worden. Verder zich bezig te houden met de liturgie: het psalmboek, bijbelvertaling en liturgische formulieren. En tenslotte de opleiding tot de dienst des Woords gezamenlijk te regelen. Het bijzondere van dit voorstel is dat het veel verdergaat dan alleen onderlinge besprekingen. Immers, het wil dat er wel al kanselruil plaats zal vinden, voordat de kerken tot eenheid gekomen zijn. Weliswaar moet een kerkeraad dat met de gemeente bespreken, maar daardoor kan de eenheid echt bevorderd worden, aldus ds. Visscher in zijn voorstel.

De plaats van het kerkverband.

Binnen de zusterkerken in Canada wordt over deze vragen druk gesproken. We troffen in CLARION enkele artikelen aan van prof. dr. J. de Jong, die aan de theologische opleiding van de kerken onder andere kerkgeschiedenis en kerkrecht onderwijst. Hij wijst op de gevaren van een federatie van kerken. Wat voor uitwerking zal dat hebben op de gemeente, met name op de jeugd van de kerk? De jonge mensen worden met elkaar in contact gebracht en het is te verwachten dat dat zal leiden tot huwelijken. En hoe moet dat dan wanneer de eenheid tussen de kerken nog steeds uitblijft? Verder meent hij dat het proces van het elkaar echt begrijpen en nader tot elkaar komen door zo'n federatie niet echt bevorderd wordt. Waarom niet gewoon verder gaan met de kerkelijke besprekingen die al aan de gang zijn? Ook is het gevaar heel groot dat je verder naast elkaar blijft leven, ieder in eigen kerkverband, en dat de eenheid tussen de kerken verder niet uitgewerkt wordt. Maar echte eenheid kan er alleen komen wanneer je het goed met elkaar eens bent over de normen voor de kerkvergadering en de kentekenen van de ware en de valse kerk volgens art. 27-29 van de Geloofsbelijdenis. Ds. W.W.J. van Oene wijst er op dat volgens de Schrift alleen diegenen in de kerk mogen dienen die wettig tot hun dienst geroepen zijn. Dat was nodig en dat blijft nodig, om te erkennen dat de Here roept door middel van mensen. Daarvoor zijn regels neergelegd o.a. in de kerkorde. Aan die regels moeten we ons houden. En die houden in dat het kerkverband betrokken moet worden bij de toelating tot het ambt. Bij de toelating tot het predikambt beslist niet maar de kerkeraad, zelfs heeft de classis niet het laatste woord, maar de particuliere synode (doormiddel van haar deputaten). De conclusie van ds. Van Oene is dan ook, dat vereniging van kerken en ook de toelating tot de kansel zaken zijn van het kerkverband.

Eenheid geboden.

Hoezeer ook het verlangen er kan zijn om toch maar vast wat dicht bij elkaar te komen en daarom maar niet al te moeilijk te doen over organisatorische vragen -we moeten blijven zeggen dat het verkeerd is om vooruit te grijpen op een eenheid die er nog niet is. We zien dat in Nederland ook nogal eens gebeuren. Met name wanneer het gaat om Christelijke Gereformeerde en Nederlands Gereformeerde predikanten. Zelfs op een gereformeerde bondsdag en in een gereformeerde brochureserie. Dat is te betreuren. Is de eenheid er dan niet al, zoals sommigen beweren? Kunnen we niet maar gewoon ieder in eigen kerkverband blijven, en dan de eenheid beleven als goede burenen? Beslist niet. We blijven geloven dat de Here wil dat we de eenheid beleven en vorm geven in de zondagse erediensten, in de gemeenschap aan het Heilig Avondmaal, in de beoefening van de gemeenschap der heiligen. Hoe moeilijk de weg tot die echte eenheid ook is, ze is de enige weg! In Canada en in Nederland.

Document 10.028: Bijlage 2 bij document 10.026.

REFORMANDA NR 19- 20 MEI 1998

Waarnemer.

Vandaag

We hebben vorige week opgemerkt dat het woordje vandaag nogal eens gebruikt wordt. Wanneer bepaalde vernieuwingen worden gepresenteerd is het argument dikwijls: dat moeten we vandaag zo doen om nog gehoor te vinden en vooral de jeugd erbij te betrekken. Wij denken dat het niet veel anders is dan de waan van de dag nalopen. En ieder kan weten dat die moderne vernieuwingen na korte tijd alweer verouderd zijn en dat er dan alweer vernieuwd moet worden. Zo gaat dat met de mode. Ernstiger wordt het wanneer we spreken over principiële stellingnames en keuzes. We hebben de laatste jaren meegemaakt dat allerlei gereformeerde organisaties opengebrosen werden en dat gebeurde ook onder het motto: we leven nu in een andere tijd. Daarvan denken wij dat de secularisatie ook op het terrein van de kerk aan het doorwerken is. We moeten wel opmerken dat deze storm jaren geleden al gezaaid is toen we keer op keer te horen kregen dat we niet met oude antwoorden moesten komen. Dat werd vooral gezegd tegen onze doelstelling om bij te dragen aan de reformatie van de kerk en de opbouwen de bewaring van het gereformeerde leven. We wilden de vrucht van de reformaties van de kerk door de eeuwen heen bewaren, daarbij uiteraard ook de zegen van de Vrijmaking. Maar ons werd toen vaak voorgehouden dat we niet met oude antwoorden moesten komen. De broeders die dat toen riepen hebben niet vermoed dat hun woorden op deze manier zouden worden uit gewerkt! Zouden ze daar ook van geschrokken zijn?

Ongereformeerde geluiden

We dachten aan dat gekoketteer met het moderne vandaag toen we lazen over de synode van onze zusterkerken in Zuid-Afrika die onlangs gehouden werd. Zij heten Vrije Gereformeerde Kerken (afgekort VGKSA). Op hun synode ontvingen zij verschillende gasten, waaronder ook twee afgevaardigden van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Een van hen, ds. T. de Boer, voorheen zendeling in Mamelodi, dicht bij Pretoria en dus goed op de hoogte met wat er leeft binnen de kerken in Zuid-Afrika, noemde de vragen die bij de VGKSA leven over de *ongereformeerde* geluiden die bepaalde vrijgemaakte predikanten in Nederland hebben laten horen. We vergeleken zijn antwoord met wat de synodaal gereformeerde afgevaardigden voorheen ter geruststelling aan de Christian Reformed Church in Amerika (en Canada) plachten te antwoorden op de verontrusting over de ontwikkelingen in Nederland. Die zeiden dan: we moeten in de moderne samenleving vandaag wel met onze tijd meegaan. Maar we blijven gereformeerd. Zo hebben ze jaar in jaar uit geprobeerd de vrijzinnigheid binnen de synodaal gereformeerde kerken te verkopen. Gelukkig ging ds. De Boer die kant niet op. Hij probeerde wel de Zuid-Afrikaanse kerken gerust te stellen:
Mogelijke dwalingen worden door de kerkelijke vergaderingen grondig behandeld. Als er reden voor is, zal men ook stappen doen. Wel is natuurlijk duidelijk dat een zorgvuldige behandeling tijd kost.
Daar stemmen we mee in. Inderdaad, de kerkelijke molens malen langzaam en moeten ook zorgvuldig malen. Dat ziet dan op de dwaling van ds. Harmannij over het lijden van onze Here Jezus Christus, de classis is daar nog mee bezig. En verder ook op de vrijblijvendheid waarmee ds. Van der Schee omgaat met de belijdenis. Maar we denken ook aan het uitdragen van de gedachte als zou het vierde gebod alleen nog maar ceremonieel zijn en als zou dus de zondagsrust niet meer door God geboden zijn. De

kerkeraad en de betreffende classes hebben die ongereformeerde ideeën echter niet veroordeeld. Maar dan verder: wat wordt er niet in een blad als BIJ DE TIJD overhoop gehaald! Wat een ongereformeerde ideeën worden daar niet in gespuid op allerlei gebied! Dat is dus wel heel wat meer dan wat ds. De Boer noemde. En we kunnen ons voorstellen dat de verontrusting over de ontwikkeling in de zuster- kerken in Nederland blijft.

Verontrusting, ook in Zuid-Afrika

Het is maar een kleine groep kerken in Zuid-Afrika die samen het kerkverband van de Vrije Gereformeerde Kerken vormen. Toch kunnen ze veel betekenen voor het leven in Zuid-Afrika. We hebben daarbij het oog op een ander kerkverband en wel de Gereformeerde kerken in Zuid-Afrika (GKSA), ook wel Doppekerken genoemd. Onze zusterkerken hebben zorgen over de theologische ontwikkelingen in die kerken. Daarbij springen in het oog de plaats van de vrouw in de kerk en een kritische Schriftbeschouwing. Twee gemeentes binnen die kerken hebben inmiddels al vrouwelijke diakenen benoemd. Prof. K. Vorster dringt er op aan dat de verontrusten de kerkelijke weg zullen gaan om verschillen te bespreken. Hij noemt het traditievaste en het vernieuwende denken in zijn kerk als twee kanten van de munt van het gezonde christelijke leven. Voorzover wij op de hoogte zijn denken wij dat prof. Vorster toch niet de diepte van de verontrusting peilt, wanneer hij die karakteriseert als *traditievast*. Het gaat ook daar, dachten wij, niet om het vasthouden aan de traditie, maar toch wel echt om het bewaren van het gereformeerde Schriftuurlijke karakter van de kerk. En juist wanneer de verontrusting wordt afgedaan als fundamentalisme of alleen maar een vasthouden aan de traditie, wordt de vervreemding van elkaar steeds groter en komt een scheuring dichterbij. Er verschijnen binnen deze kerken ook bladen van verontrusten. Wij kennen het blad *Waarheid en Dwaling*. Dit blad wijst in het nummer van februari 1998 zijn lezers ook met nadruk op de kerkelijke weg. En de redactie biedt haar hulp aan bij het voorbereiden van bezwaarschriften door elke maand bepaalde besluiten van de laatstgehouden synode te bespreken. De volgende synode zal D. V. gehouden worden in het jaar 2000. Het was een goede zaak dat er drie afgevaardigden van de Doppekerken op de synode van onze zusterkerken aanwezig waren. De synode stelde deputaten aan die de opdracht kregen om in besprekingen met de Doppekerken man en paard te noemen. Eén Doppe-afgevaardigde was blij met dat besluit en die opdracht. Laat er maar duidelijkheid komen over de bezwaren tegen zijn kerken, zei hij. Maar een andere Doppe-afgevaardigde was van oordeel dat zijn kerken bezig zijn richting te zoeken in een samenleving die de afgelopen jaren sterk veranderd is. 'Wij proberen het oude gereformeerde goud om te munten voor de context waarin we vandaag staan', zei hij. Aan de ene kant kunnen we daar wel inkomen, nu de situatie in Zuid-Afrika door de afschaffing van de apartheid zo grondig veranderd is. Aan de andere kant zijn we wel huiverig voor een argument dat zich beroept op vandaag, op de nieuwe tijd. We hebben daar al zoveel ellende van gezien! We hopen van harte dat onze zusterkerken in ZuidAfrika tot een zegen mogen zijn voor mede-christenen zodat het in de weg van de waarheid en het recht van de kerk tot eenheid mag komen. Blijft nog wel de moeite van de nauwe band die de Doppekerken nog steeds hebben met de Nederlands Gereformeerde kerken. Zij zijn die gemeenschap als zusterkerk in het verleden aangegaan ten koste van de band met de Gereformeerde Kerken in Nederland. Zou ook in dat opzicht toch het goede gereformeerde inzicht doorbreken?

Federatie of kerkelijke eenheid

Wat is het toch opmerkelijk dat in allerlei landen in heel de wereld dezelfde kwesties aan de orde komen en dezelfde revolutionaire ideeën. Of eigenlijk is het niet zo vreemd. Want het is tenslotte één tegenstander die volgens Psalm 2 nog altijd zich verzet tegen Gods raad om alles eens nieuw te maken. Zijn sluwheid in het tegenstaan van Gods werk en ook zijn woede om zijn nederlaag worden steeds groter naarmate zijn tijd inkort. We zijn gewaarschuwd! In zekere zin geldt dat ook de zaken die in de gereformeerde kerken overal in de wereld aan de orde komen. We hoorden er al iets van uit Zuid-Afrika. Nu iets uit Canada. Daar gaat het over de vraag of het niet raadzaam zou zijn voorlopig de gedachte aan kerkelijke eenheid maar in de ijskast te zetten en eerst maar te streven naar een *federatie* van kerken. In CLARION van 1 mei 1998 schrijft ds. W.W.J. van Oene over deze zaak onder de titel *Een confessionele realistische oplossing?* Enkele jaren geleden heeft prof. dr. W. van 't Spijker bij ons dezelfde gedachte gelanceerd. Immers, de eenhéid tussen de Christelijke Gereformeerde kerken en de Nederlands Gereformeerde kerken en de Gereformeerde Kerken is ver weg. Er zijn wel Christelijke Gereformeerde scribenten die er openlijk voor uitkomen dat zij er helemaal niet meer in geloven. Immers, de Christelijke Gereformeerde kerken vormen een huis dat tegen zichzelf verdeeld is. Daarom stelde prof. Van 't Spijker voor: laten we dan proberen met elkaar een soort federatie aan te gaan. Dat komt in het kort hierop neer dat de kerkverbanden wel zelfstandig blijven, met eigen kerkelijke vergaderingen, maar tegelijk ook aan elkaar verbonden. En plaatselijk moet dat dan uitkomen in een nauwe samenwerking. Dus in een broederlijke verstandhouding naast elkaar leven. We hebben in ons blad al eerder uitvoerig geschreven over dit voorstel. Het is naïef om te denken dat zo'n federatie het zoeken naar echte eenheid niet in de weg zou staan. Maar dan nu de situatie in Canada.

In Canada

Daar hebben zich verschillende gemeenten gevormd van kerkleden die zich hebben afgescheiden van de Christian Reformed Church. Zij willen gereformeerd blijven en zij zijn van oordeel dat de CRC dat niet meer is, onder meer vanwege het toelaten van vrou- wen in het ambt. En dat laatste uiteraard vanwege de Schriftkritiek. Maar intussen zijn deze nieuw gevormde gemeenten zó bang voor hiërarchie van kerkelijke vergaderingen, dat zij liever maar op zichzelf blijven staan en geen behoefte voelen zich aan te sluiten bij onze zusterkerken in Canada. En dat terwijl zij erkennen moeten dat deze kerken voluit gereformeerde kerken zijn. Daarom is er wel voorgesteld om dan maar een federatie aan te gaan met die vrije kerken. Ze staan immers op dezelfde basis en ze kunnen toch erkend worden als trouwe kerken. Laten we, zo redeneert men dan, aan hen de tijd gunnen om heen te groeien naar een volle eenheid, al zou dat vijf, tien of zelfs vijftien jaar duren. Zoals gezegd verzet Ds. Van Gene zich tegen deze gedachte. Hij zegt wel de vrees van de onlangs afgescheiden kerken te begrijpen en aan hen wel tijd te gunnen en geduld met hen te oefenen. Maar dat betekent beslist niet dat we zouden moeten ophouden telkens weer hen eraan te herinneren dat zij geroepen zijn om als kerken één te worden met de gereformeerde kerken in Canada. Wij moeten, aldus ds. Van Oene, vooral niet een 'oplossing' aanvaarden die het gescheiden leven alleen maar bestendigt tot in het *oneindige*. Dan kom je terecht bij een gelegaliseerde (valse) pluriformiteit, waarin verscheidene groepen broederlijk naast elkaar leven en elk zijn eigen koers volgt, ieder zijn eigen identiteit vasthoudt en ieder zijn eigen ontwikkeling doormaakt. Maar het betekent wel dat je de roeping tot kerkelijke eenheid daarmee ontkracht hebt. Waarom zou- den we nog moeite doen wanneer we broederlijk naast elkaar leven? Het komt er op neer dat je kunt denken: het geeft niet waar je naar de kerk gaat. Het een is net zo goed als het ander.

In dat verband maakt ds. Van Gene enkele opmerkingen over de ICRC (de Internationale Conferentie van Gereformeerde Kerken) die ook ons rechtstreeks raken. Daarover D.V. volgende week meer. PVG

Document 10.029: Bijlage 3 bij document 10.026.
REFORMANDA NR 20- 27 MEI 1998

WAARNEMER.

Kerkelijke vluchtwegen

Vorige week bespraken we de zaak van een mogelijke federatie van kerken die blijkbaar niet kunnen komen tot een kerkelijke eenheid. Die eenheid blijft men dan wel zien als ideaal, maar omdat die naar men meent niet bereikbaar is zoekt men een andere oplossing. Dat kan zijn dat men er dan maar in berust dat er landelijk geen eenheid komt en dat men die eenheid dan maar plaatselijk tot uitdrukking wil brengen. Dan komt er plaatselijk een nauwe samenwerking op gang, die zelfs zover kan gaan dat de beide gemeenten samen dezelfde predikant hebben en gezamenlijke kerkdiensten houden en uiteraard ook samen Avondmaal vieren. We denken hierbij aan plaatsen waar de Christelijke Gereformeerde kerk en de Nederlands Gereformeerde kerk al zover zijn dat ze één gemeente vormen. Maar ook aan plaatsen waar de Gereformeerde Kerk en de Christelijke Gereformeerde kerk elkaar erkend hebben als ware kerk en op weg zijn naar het vormen van één plaatselijke gemeente. Daarmee komen zulke gemeenten op den duur apart te staan en komt er zodoende wel een breuk in het kerkverband. Ook wordt wel voorgesteld dan maar als verschillende kerkverbanden broederlijk naast elkaar te leven, maar wel op allerlei gebied samen te werken. Het is duidelijk dat men daardoor de Schriftuurlijke gereformeerde belijdenis van de eenheid van de kerk loslaat en vlucht in de praktijk van de ongereformeerde leer van de pluriformiteit van de kerk. Als laatste noemen we de gedachte aan een federatie van twee (of meer) kerkverbanden. Die blijven wel zelfstandig en blijven hun eigen kerkelijke vergaderingen, met name synodes, houden. Maar werken toch nauw samen in allerlei kerkelijke zaken. Over dat laatste model spreken we nu nog even door. We begonnen daar al mee omdat ook in onze zusterkerken in Canada deze gedachte gelanceerd is. En ds. W.W.J. van Oene daar in het blad CLARION duidelijk tegen gewaarschuwd heeft.

Gelegaliseerde pluriformiteit

Het gaat in Canada om gemeenten die zich hebben afgescheiden van de Christian Reformed Church. Maar deze gemeenten blijven liever op zichzelf staan en voelen geen behoefte zich aan te sluiten bij onze zusterkerken in Canada. Daarom is er voorgesteld om dan maar een federatie aan te gaan met die vrije kerken. Zoals gezegd verzet ds. Van Oene zich daartegen. Hij noemt dat een gelegaliseerde (valse) pluriformiteit, waardoor de roeping tot kerkelijke eenheid daarmee ontkracht wordt. In dat verband maakt ds. Van Gene enkele opmerkingen over de ICRC (de Internationale Conferentie van Gereformeerde Kerken) die ook ons rechtstreeks raken

De stijl van de kerk

Over die ICRC nu schrijft ds. Van Oene dat hij in 1983, toen de Canadese kerken in hun synode moesten besluiten over aansluiting bij de ICRC dat hij eerst van plan was tegen te stemmen, maar als resultaat van de besprekingen ter synode toch voor stemde, zij het aarzelend en met de bedoeling om zo te zeggen de ICRC een kans te geven.

Maar hij denkt daar nu anders over:

Gezien de hele ontwikkeling neig ik er nu toe om in te stemmen met het standpunt van onze Australische zusterkerken die hun lidmaatschap hebben beëindigd. Ik ben bang dat deze organisatie meer en meer een Vereniging wordt waar vogels van diverse pluimage lid van kunnen zijn. Ik betwijfel echter of het de stijl van de KERK is om lid van een vereniging te zijn.

Het is belangrijk hier goed op te letten. Want ook de Gereformeerde Kerken zijn lid van deze Conferentie. En de bezwaren die ds. Van Oene noemt en die de zusterkerken in Australië noopten tot beëindiging van hun lidmaatschap kunnen niet zomaar terzijde geschoven worden. Daar zullen de kerken ernstig mee bezig moeten zijn. Want het gaat daarbij inderdaad om de stijl van de kerk.

Binnen- en buitenland

Ds. Van Gene noemt dan enkele kerken, die lid zijn van de ICRC, maar die om welke reden dan ook tot nu toe geen kerkelijke eenheid hebben met de Canadese Gereformeerde Kerken. In het kader van de ICRC ontmoet je elkaar dan in het buitenland in de eenheid van het ware geloof -want dat is het uitgangspunt van het samen lid zijn van deze organisatie -maar in het bin- nenland blijf je gewoon naast elkaar leven.

Op die manier wordt de ICRC de poort waardoor men stilzwijgend goedkeurt het onwettig naast elkaar leven van kerken in hetzelfde land.

De consequentie is dat de ene ICRC-vergadering na de andere wordt gehouden, maar dat die de kerken geen stap dichterbij de eenheid brengen.

Integendeel, het resultaat zal zijn: waarom zullen we ons daar- voor inspannen, we leven toch al broederlijk naast elkaar, gelukkig en tevreden in ons eigen kringetje, en we hebben toch broederlijke betrekkingen? Het is niet nodig naar een verandering toe te werken!

Inderdaad: één norm voor het kerkelijk samenleven in het binnenland en een andere weer voor het buiten- land. Maar het betreft wel dezelfde kerken!

KERKELIJKE gemeenschap

De zusterkerken in Australië hebben daaruit de consequentie getrokken en hebben hun lidmaatschap beëindigd. Zij waren van oordeel dat het strijdt met de waarheid wanneer je in een Conferentie uitgaat van een bestaande eenheid van het ware geloof, terwijl je vervolgens in het binnenland naast elkaar blijft leven. Of zelfs moet zeggen dat die eenheid er (nog) niet is. Hierbij valt op te merken dat de oorspronkelijke opzet van de ICRC geweest is (op voorstel juist van de Australische kerken!) om alleen kerken met welke een zusterkerkrelatie bestond, als lid uit te nodigen. Daarbij stond het voorbeeld van de grote synode van Dordrecht-1618/19 hen voor ogen.

Maar het duurde niet lang of de toelating als lid werd steeds ruimer.

De bezwaren tegen de ICRC vanwege de tweërlei norm voor het kerkelijk samenleven (één voor binnen- lands en één voor buitenlands gebruik) gelden zeker ook de kerken in Nederland. De Christelijke Gereformeerde kerken zijn inmiddels toegelaten als lid van de ICRC. Terwijl in het binnenland de Gereformeerde Kerken deze kerken (nog steeds) niet als ware kerken kunnen erkennen, wordt in het buitenland gedaan alsof er een eenheid van het ware geloof bestaat.

En wat zouden de Gereformeerde Kerken doen wan- neer de Nederlands Gereformeerde kerken zich als lid zouden aanmelden? Zouden ze die dan wel durven" afwijzen? Of dan ook maar aanvaarden dat de zaken in een buitenlandse ontmoeting nu eenmaal anders liggen dan wanneer je in hetzelfde land naast elkaar leeft? We stemmen van harte in met de conclusie van ds. Van Oene:

Kerkelijke gemeenschap is nog altijd KERKELIJKE gemeenschap, en niet een gemeenschap van gelijkgezinde genootschappen die een vereniging vormen waarin zij hun eigen specifieke karakter, gewoonten en gebruiken kunnen vasthouden en daarbij blijven.

Het gebod is en blijft: kom samen, verenig, en ga verder als één lichaam, het lichaam van de werkelijk Gereformeerde kerken van Christus, die in hun eenheid een machtig getuigenis geven aan allen die buiten zijn.

PvG

Document 10.030: Bijlage 4 bij document 10.026 REFORMANDA NR 38- 11 OKTOBER 2000

Het wordt weer hoog tijd dat we schrijven over de ontwikkeling met betrekking tot de plaatselijke activiteiten inzake beweerde en/of nagestreefde eenheid zowel met de Christelijke Gereformeerde kerk als met de Nederlands Gereformeerde kerk ter plaatse. Daar hangt mee samen de steeds verder gaande samenwerking tussen de Theologische Universiteit Apeldoorn en de Theologische Universiteit Kampen. Moeten we daar inderdaad dankbaar voor zijn, zoals van ons gevraagd moet worden, als tenminste inderdaad de schriftuurlijke eenheid wordt gezocht? Of moeten we bezorgd zijn omdat van de rechte schriftuurlijke weg wordt afgeweken?

De schriftuurlijke weg tot eenheid

P van Gurp

Is plaatselijke eenheid genoeg?

We horen geregeld dat in plaatselijke samensprekingen overeenstemming bereikt is terzake van verschilpunten uit het verleden. Dat betreft dan vaak de kwestie van de toeëigening des heils en de vraag hoe de gemeente beschouwd wordt. Ook wel de opvattingen van ds. B. Telder inzake Zondag 22. En uiteraard de zaak van de bevindelijke prediking. We horen dan de blijde verklaring dat op die punten volledige overeenstemming is bereikt en dat daarom de plaatselijke kerk met welke samengesproken wordt, erkend mag worden als ware kerk. En dan volgen vaak met goedkeuring van de classis de volgende stappen: openstelling van elkaars kansels en avondmaalstafels en als uitvloeisel daarvan gezamenlijke kerkdiensten, en ook verder heel nauwe samenwerking. Geregeld lezen we zo'n verslag uit allerlei plaatsen - het begint echt om zich heen te grijpen. Het stemt tot dankbaarheid dat er inderdaad vrucht is van plaatselijke samensprekingen. Niet alleen dat Christelijke Gereformeerde gemeentes terugkomen van verkeerde opvattingen en die afzweren, maar ook omgekeerd, dat de gereformeerde kerkeraad uit de besprekingen leert beter toe te zien op de heilighouding van het huwelijk, de christelijke levenswandel, de prediking.

Maar dan nu de vraag: mag dat leiden tot plaatselijke eenheid? Want het openstellen van kansel en avondmaalstafel, ja zelfs het gezamenlijk erediensten houden is niet maar een inleiding tot de eenheid, maar betreft het hart van de eenheid. Volgens de huidige kerkelijke regels mag dat inderdaad zo. De laatste synodes hebben plaatselijke kerken gemachtigd tot de praktisering van de plaatselijke kerkelijke eenheid over te gaan, volgens de door haar vastgestelde regels.

Verantwoordelijk voor het kerkverband

Nu moeten we echter (opnieuw) duidelijk stellen dat de door de laatste synodes opgestelde regels geen rekening houden met wat Schrift en belijdenis ons leren inzake de vraag wanneer een kerk ware kerk genoemd mag worden. We wijzen maar weer eens op wat we overeenkomstig de Schrift belijden in artikel 29 Nederlandse Geloofsbelijdenis: dat de ware kerk actief *verwerpt* alles wat met het zuivere Woord van God in strijd is. En niet maar er zich van distantieert door te verklaren het er niet mee eens te zijn. Dat wordt maar al te vaak als voldoende argument aanvaard om tot plaatselijke kerkelijke eenheid te komen. Maar *verwerpen*, zoals de HERE dat van ons vraagt, houdt heel wat meer in. Hier komt de

betekenis van het kerkverband aan de orde. Elke kerk binnen het kerkverband is mee verantwoordelijk voor de besluiten van dat kerkverband. Let wel: niet voor elke plaatselijke gebeurtenis of afwijking van de ware leer, niet voor alles wat een predikant in dat kerkverband zegt of schrijft, maar wel wanneer dat kerkverband nalatig is om afwijking van Schrift en belijdenis uit te bannen. Wel wanneer dat kerkverband dwaalleer tolereert. En zeker als dat al jarenlang gebeurt, zelfs tientallen jaren lang.

In de tijd van de Vrijmaking waren er kerkleden en plaatselijke kerken die weigerden zich vrij te maken, want, zeiden ze, wij hebben plaatselijk geen moeite en onze dominee preekt 'bezwaard'. Dat was en is in feite ook de redenering van plaatselijke kerken binnen de Nederlandse Hervormde kerk: bij ons is er nog rechtzinnige prediking en daarom blijven wij binnen de Nederlandse Hervormde kerk. Dat wordt duidelijk als uitgangspunt en principe gesteld als argument tegen afscheiding. Ook hoor je vaak het argument: zolang bij ons plaatselijk ongehinderd het Woord van God zuiver verkondigd mag worden, zien wij geen roeping ons af te scheiden. In beide gevallen hebben we altijd met kracht gewezen op de *verantwoordelijkheid* die elke plaatselijke kerk heeft voor wat binnen het kerkverband afwijkt van het zuivere Woord van God.

Maar we horen er nooit van dat een plaatselijke Christelijke Gereformeerde of Nederlands Gereformeerde kerk de afwijking van Schrift en belijdenis binnen haar kerkverband daar aan de orde stelt. En dat dan ook doet met de laatste ernst: wanneer de dwaling niet wordt uitgebannen, mogen we de verantwoordelijkheid niet langer blijven dragen en zullen we ons om 's HEREN wil moeten losmaken van dit kerkverband. Dat zou pas reformatie zijn! Daar zou de kerkelijke eenheid pas echt door gediend worden!

Onschriftuurlijke tolerantie

Het is nu op dit punt dat we moeten vaststellen dat met die verantwoordelijkheid voor het kerkverband geen rekening gehouden wordt wanneer plaatselijke kerkelijke eenheid wordt geproclameerd met voorbijzien van de roeping, die de HERE in zijn Woord duidelijk stelt: *verwerpen* alles wat met dat zuivere Woord van God niet overeenkomt. Dat is een ernstige zaak. Want wanneer deze synoderegeling in stand blijft en de plaatselijke eenheidsbeleving steeds meer toeneemt, en dat met voorbijgang van het kerkverband, zal dat leiden tot de afbraak van het kerkverband en de verbreking van de eenheid tussen de plaatselijke kerken. Want tolerantie die niet naar de Schrift is, werkt altijd verwoestend. We noemen enkele voorbeelden van zulke verkeerde tolerantie. Er zijn Nederlands Gereformeerde gemeentes waar men vrouwelijke ambtsdragers heeft. Het Nederlands Gereformeerde kerkverband blijft dat tolereren. Maar ook de Christelijke Gereformeerde kerk ter plaatse, die zo'n Nederlands Gereformeerde kerk als ware kerk erkent en daarmee de eenheid beoefent in Woord en sacrament. Men heeft daarvoor dan wel de 'oplossing' gevonden (in Utrecht-Centrum) dat in een gezamenlijke kerkdienst van Christelijke gereformeerden en Nederlands Gereformeerden de vrouwelijke ouderlingen geen dienst doen, maar dat is een camouflage die beneden de waardigheid van de kerk geacht moet worden. Verder wordt binnen het kerkverband van de Nederlands Gereformeerde kerken nog steeds allerlei dwaling getolereerd: verwerping van de leer van verkiezing en verwerping van eeuwigheid (Dordtse Leerregels), Schriftkritiek, afwijking van de belijdenis van Zondag 22 Heidelbergse Catechismus. Maar ook het kerkverband van de Christelijke Gereformeerde kerken blijft Schriftkritiek tolereren, al twintig jaar lang (de Generale Synode van Arnhem-1981 heeft met klem opgeroepen die dwaalleer uit te bannen – tevergeefs). En verder zijn de Christelijke Gereformeerde kerken mee verantwoordelijk voor de dwalingen binnen de Nederlands Gereformeerde kerken. Immers, ondanks het feit dat de laatste Christelijke Gereformeerde synodes besloten de samensprekingen met de Nederlands Gereformeerden te beëindigen en daarmee de deur sloten voor verder samengaan van plaatselijke Christelijke Gereformeerde en Nederlands Gereformeerde gemeentes, gaat dat toch op ruime schaal nog steeds door. Kanselruil en

openstelling van de sacramenten worden daar gepraktiseerd. Ja, nog steeds is er de figuur van plaatselijke samensmelting van een Christelijke Gereformeerde en Nederlands Gereformeerde gemeente. Dat wordt door de kerkelijke vergaderingen nog altijd getolereerd. We noemen verder nog, dat binnen het Christelijke Gereformeerde kerkverband nog steeds gespeeld wordt met de belijdenis dat het de Here Jezus Christus Zelf is Die zijn gemeente vergadert: de perforatie van de gemeentegrenzen blijft officieel gehandhaafd, waardoor kerkleden zelf naar eigen persoonlijke voorkeur uitkiezen van welke plaatselijke kerk zij lid zullen zijn. Naar de woorden van prof. van 't Spijker een conglomeraat, een samenklontering van verschillende eigen opvattingen in plaats van een eenheid op grond van de eenheid van het ware geloof. Kortom: het is onmogelijk voorbij te gaan aan wat in deze kerkverbanden plaats vindt.

Kerkelijke besluiten eerbiedigen

We vragen aandacht voor kerkelijke besluiten, die genomen zijn in het verleden. Het ging toen ook over de eenwording van verschillende kerkverbanden. We doelen op de eenwording van de Christelijke Afgescheiden Gereformeerde Kerk met de Gereformeerde Kerk (de zogenaamde Kruiskerken) in 1869. En verder op de eenwording van de Christelijke Gereformeerde Kerk met de Dolerende Kerken in 1892. Bij beide gelegenheden ging het over de vraag naar de erkenning van de ambten. Dat is uiteraard vandaag de onderliggende vraag wanneer het gaat over erkenning van een plaatselijke kerk als ware kerk en als consequentie daarvan het wederzijds openstellen van kansel en avondmaalstafel. Dat is niet minder dan een erkenning van de ambten in die kerk. Welnu, daarover hebben de kerken, zowel in de jaren voorafgaand aan de vereniging in 1869 als die in 1892, duidelijk uitgesproken dat zulke erkenning van de ambten niet eerder mocht plaatsvinden dan wanneer de beide kerkverbanden één geworden waren. Bij de samensprekingen tussen de Christelijke Afgescheiden Gereformeerde Kerk en de Gereformeerde Kerk (de zogenaamde Kruiskerken) weigerde toen de synode van de afgescheiden kerken de predikanten van de kruiskerken zonder meer te aanvaarden. De synode van de afgescheiden kerken 1854 sprak dan ook t.a.v. de kruiskerken in 1854 uit:

“dat niemand van hen onder ons als Leeraar erkend wordt, tenzij hij met oplegging der handen onder ons bevestigd zij”. (Zie: Handelingen van de Synode van de Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk gehouden te Zwolle 1854. pag. 30). Het duurde tot 1869 voor het standpunt van de afgescheidenen zich wijzigde. Na discussies over de juiste bewoording, vond men elkaar in de volgende formulering: “Er zal, wanneer de Vereeniging wordt getroffen, eene wederzijdsche erkenning van Leeraars en Gemeenten plaats vinden”. (Zie: Handelingen van de Synode van de Christelijke Afgescheiden Gereformeerde Kerk gehouden te Middelburg 1869, pag.17). Duidelijk is daaruit dat erkenning van de ambten pas plaats vond na de vereniging van de beide kerkverbanden.

Hetzelfde patroon ontdekken we bij de Vereniging in 1892. De christelijke gereformeerde synode van 1891 stelde namelijk als één van de voorwaarden voor de vereniging dat de verenigde kerken:

“over en weer elkanders lidmaten, leeraren, kandidaten, ambten, attesten en tucht erkennen en voor wettig houden”. (Zie: Handelingen van de Synode der Christelijke Gereformeerde Kerk, gehouden te Leeuwarden 1891, pag. 103). De synode van de doleren de kerken aanvaardde deze voorwaarde, maar voegde er wel een zin bij door het volgende uit te spreken: “over en weer elkanders lidmaten, leeraren, kandidaten, ambten, attesten en tucht erkennen en voor wettig houden -altoos met dien verstande, dat, ter beoordeling van de meerdere vergaderingen, gehandeld zij volgens de Dordtsche K.O.”. (zie: Acta der derde voorlopige synode van Nederduitsche Gereformeerde Kerken, gehouden te 's Gravenhage in 1891. pag.82).

Ook hier dus weer: open en volledige wederzijdse erkenning pas op het moment van vereniging. Die kerkelijke uitspraken uit het verleden leren dus duidelijk dat ambtserkenning

altijd plaats vond op het moment van de eenwording van de beide kerkverbanden en niet eerder! Het was dus nooit zo dat men begon met eerst elkaars ambten te erkennen om vervolgens nog over een aantal zaken door te spreken en daarna tot eenwording te besluiten. Nee, eerst sprak men door over alles wat eenwording in de weg stond. En als die besprekingen tot een goed einde waren gekomen besloot men tot eenwording onder gelijktijdige erkenning van elkaars ambten. Zoals het dan ook in het *Beding van 1892* staat:

De Vereenigde Kerken zullen over en weer elkanders lidmaten, leeraren, kandidaten, ambten, attesten en tucht erkennen en voor wettig houden.

Let wel: *De Vereenigde Kerken*. Duidelijk blijkt hieruit dat de ambtserkenning plaatsvond niet tijdens nog lopende onderhandelingen maar op het moment van de vereniging van de beide kerkverbanden. De les uit deze kerkgeschiedenis is voor vandaag toch wel duidelijk deze, dat een kerkverband eerst dwalingen moet uitbannen, eri wanneer dat niet gebeurt, een plaatselijke kerk metterdaad moet breken met zo'n kerkverband en dat pas dan erkenning van ambten kan plaatsvinden. Daarom moet gezegd worden dat de synodebesluiten inzake de plaatselijke erkenning als zusterker- ken van samensprekende kerken en de daarop volgende eenheid in Woord- en sacramentbediening niet alleen ingaat tegen Schrift en belijdenis, maar ook tegen de kerkelijke besluiten. We hebben niet gehoord dat de synode bij de besluitvorming, zowel in Berkel als in Leusden, zich met deze besluiten heeft geconfronteerd. Volgende week verder over bijzonderheden van plaatselijke samensprekingen en over de groeiende eenheid tussen Apeldoorn en Kampen.

Document 10.031: Bijlage 5 bij document 10.026

De Ref., 28 april 1933, 13e jrg. no. 30, bl. 236/7 (Kerkelijk Leven).

**Contact Gereformeerden-Christelijk Gereformeerden.
Geen versterking van den invloed van Docent Kersten.**

Enkele kerkeraden der Gereformeerde Kerken hebben zich uitgesproken voor hetin het werk stellen van pogingen, die kunnen leiden tot een, althans voorlopig,nauwer contact tussen de Gereformeerde Kerken en de Chr. Geref. Kerk. Zij willen de zaak op de ‘meerdere vergadering’ in behandeling zien komen en zo den weg zien effenen, waarop in de verte de hereniging van alle Gereformeerden in één kerkelijk instituut mogelijk schijnt en als ideaal wenkt.

Zonder ons nog over de bizonderheden van de ingediende voorstellen uit te spreken, kunnen wij zonder voorbehoud elke heuse poging om tot nauwere aanraking te komen, toejuichen. Ja sterker: indien het zover komt, en *indien* de methode ons niet een oorzaak van nieuw bederf schijnt, dan zal de dag, waarop zulk een (zij het dan vernieuwde) poging in het werk gesteld wordt, voor ons min of meer de bekroning van een stelselmatig opgezette en volgehouden perscampagne zijn.

Toen ondergetekende, jaren geleden, in een der kerkelijke bladen een wekelijkse rubriek opgedragen werd, heeft hij, en dat met opzet, zich telkens weer opnieuw geworpen op de zeer uiteenlopende, z.i. zeer onjuiste en lichtvaardige polemieken, welke van Christelijk Gereformeerde zijde tegen de Gereformeerde Kerken werd gekeerd. De bedoeling daarvan was, *aandacht* voor deze controverse te vragen, en daardoor de brandende kwestie van deze totaal (in haar aanvangen) zinloze kerkelijke breuk weer in het middelpunt der belangstelling te plaatsen. Toen ik daarmee begon, was in de kerkelijke pers de Chr. Geref. Kerk, en haar polemieken, vrijwel een nummer op het lijstje der dingen, die men doodzweeg. Men liet haar en haar klachten lopen.

Deze houding scheen me evenwel ongeoorloofd, en een praktische verwaarlozing van den eis der Gereformeerde belijdenis, die met een zo totaal zin-loze, zuiver imaginaire kerkverbrokkeling ons *verbiedt* vrede te hebben.

Ik bleef daarom op de van die zijde geuite beschuldigingen en verwijten ingaan, eerst in ‘De Bazuin’, later ook in ‘De Reformatie’. Ik weet het, dat velen daarin puren strijdlust zagen; hoewel men toch zich wel eens had kunnen afvragen: a) waarom dan niet tegen Vrijzinnigen, Rooms en e.d. in die mate werd geopponeerd of geapologetiseerd; b) waarom in den regel niet de aanval dezerzijds geopend, doch alleen de aanval, die van Chr. Geref. zijde kwam, afgeslagen werd. Wie nadacht, kon begrijpen, dat, wat a) betreft, juist met hen die het *dichtst bij ons stonden*, de kwesties om der wille van de objectief

geboden eenheid, ‘uitgebeend’ dienden te worden; en dat, wat b) betreft, dus geen aanvallende, doch aanval-afwijzende houding ingenomen werd. Ik weet ook, dat anderen (zo nog onlangs Prof. Grosheide, die in het algemeen sprak) menen, dat een debat over ‘veronderstelde wedergeboorte’ e.d. geen zin meer had, omdat die kwesties al lang afgehandeld waren; en dat een enkele misschien uit deze zienswijze de conclusie afleidde, dat dus het telkens weer ingaan op wat van Chr. Geref. zijde gezegd werd, geen zin meer had. Ik voor mij heb met die conclusie mij nooit kunnen verenigen. Immers, het ging niet om een ‘academisch’ debatje tussen penvoerders van deze zijde en van den overkant. Had het dáárom moeten gaan, dan was er al lang een eind gekomen aan een persdebatje, dat niemand meer vervelen kon, dan - mijzelf. Maar ik meende, en meen nog, dat wie een pen te gebruiken heeft, in Nederland verplicht is, vele onderwerpen te behandelen, die hem zelf niet in het minst interesseren, en kwesties te bespreken, die hij zelf als bagatel, als peuterkwesities, liefst zou laten lopen. Want het gaat niet om de personen van de strijders, doch om het tussen hen in staande, toeziende, volk. Dat volk weet in 1933 niet meer, wat er vóór en na 1905 behandeld is. Dat volk wordt voortdurend weer geprikkeld, afgeleid, op een dwaalspoor gebracht, door de onwezenlijke, vaak pijnlijk-holle aanklachten, die tegen de Geref. Kerken worden ingebracht. Dat volk krijgt met deze dingen ook in andere levensverbanden dagelijks te doen; b.v. in zijn politieke verhoudingen (denk aan Docent Kersten, Ds Zandt, Prof Visscher, die den neo-Calvinisten precies dezelfde onzinnige verwijten doen, als in ‘De Wekker’, ondanks Gereformeerde tegenspraak, telkens weer worden gerepeteerd). En daarom was het m.i. noodzakelijk, tegenover dat *volk* den regel toe te passen, die daar zegt: dezelfde dingen u te schrijven, is mij ‘au fond’ niet verdrietig, en u, *als* ik de waarheid goed zie, nuttig. Want uit eigen aanschouwing wist ik, hoeveel kwaad er gesticht wordt, niet door serieuze bestrijding, doch door onwezenlijk gestook en geklaag en gezucht. Terwille van dat volk, en om bijeen te houden wat bijeenhoort, heb ik tegenover de schisma-brengende aanklachten telkens weer een weder-woord geplaatst. Want doodzwijgen moge ‘voornamer’ lijken, maar met salon-voornaamheid wordt geen kerk vergaderd of bewaard, en wordt ook geen dwalende terechtgebracht. Zo is, mede door het perswerk van anderen en van mij, deze zaak ‘warm’ gehouden en is de Chr. Geref. polemieken, de Chr. Gereformeerde bezwarenlijst in het volle licht geplaatst. Het onbroederlijke negeren van elkander schijnt nu een eind te nemen. Wie zou zich daarover niet verblijden? Intussen zie men wèl toe, *hoe* men deze zaak aanpakt.

Ik denk er niet aan, te loochenen, dat veel manieren van behandeling dezer zaak te overwegen zijn, en iets goeds kunnen hebben. Voor één ding echter ben ik meer of min huiverig: voor het overbrengen van deze *publieke* zaak in de sfeer van ‘*vertrouwelijkheid*’. Men heeft gevraagd om een *vertrouwelijk* onderhoud tussen de docerenden van Amsterdam (Theol. Faculteit), Kampen, Apeldoorn. Men wil met dat *vertrouwelijke* gesprek de onderhandelingen zelfs openen.

Ik geloof, dat men *dien* kant niet *dadelijk* uit moet gaan. M.i. kan een vertrouwelijke conferentie slechts dàn nut hebben, indien over en weer men zich *publiek heeft vastgelegd* en indien deze publieke beginsel-verklaringen de basis der besprekingen zijn. Zodat men onder de open zon spreekt en rekenschap aflegt van gevoelens.

Want m.i. heeft een inbrengen van de publieke zaak in de vertrouwelijke sfeer altijd het effect, dat men in de kaart speelt van de treurige figuur van den Heer G.H. Kersten, Docent aan de Theologische School van Rotterdam. Ik bedoel dat zó.

Men moet, nuchter blijvende, zich wel er van doordringen, dat in de Chr. Geref. Kerk zelf (tot haar beperken we ons, hoewel er inzake eenheidsplannen ook over anderen te spreken blijft) verscheidene geesten zijn, en geestes-richtingen. Daar zijn er in haar, die gereformeerd gevoelen en denken, en zijn er ook, die de ongereformeerde denkbeelden van de H.H. Kersten, Zandt, e.d. delen. Deze laatsten zijn van de onzalige scheuring van 1892 wel de meest beklagenswaardige slachtoffers, want naast den invloed, dien de Kersten-groep op hen oefende, kwam dan als tweede factor, om hun wantrouwen tegen de ‘neo-calvinisten’ (in de ‘Gereformeerde Kerken’) te voeden, de leiding van hun eigen kerk, die immers in de pers en op andere manier min of meer theologisch-theoretische inkleding gaf aan wat bij Ds Kersten den vorm van algemeen geklaag had aangenomen. Zij zijn geladen met wantrouwen, hebben over onze Kerken, onze prediking, onze opvoeding, ons schoolonderwijs de wonderlijkste gedachten, leggen ons beschouwingen in den mond, die niemand onder ons ooit zou uitspreken, en vallen dus in een polemische houding terug, die voor nuchter feiten-onderzoek geen plaats meer openhoudt en tegen de mogelijkheden van objectief onderzoek zich hermetisch afgesloten heeft.

Deze mensen zijn grotendeels ongereformeerd in hun denken. Maar wij mogen ze niet afstoten. *Indien* zij, stel, er kwam een hereniging, zich in een nieuwe separatie zouden werpen, moet dat *onze* schuld niet zijn. En moet dat ook niet de schuld van hun tegenwoordige leiders zijn. M.i. worden wij voor hun voort-redeneren op de oude ‘basis’ van wantrouwen en imaginaire gravamens mede-schuldig, indien wij de publieke zaak, ook maar op een enkel voor publieke behandeling geschikt punt, zouden brengen in de vertrouwelijke sfeer. Zou iemand menen, dat in de tegenwoordige Chr. Geref. Kerk een hereniging met de Gereformeerde Kerken mogelijk was, zonder nieuwe scheuring? Ik geloof dat niet. Men zal weer krijgen, wat in 1892 beleefd is. Men zal zijn leiders houden aan hun woorden. Elk feitje, dat op een conferentiële bespreking van leiders, los van het volk, heenwijst, zal worden uitgelegd als een ‘verraden’ van de kerk, een ‘verkopen’ van de kerk. Men zal het terugnemen van bezwaren, het heenstappen over bepaalde punten aangrijpen als welkome gelegenheid om af te wijzen, wat men eigenlijk niet wil. En op die manier zich verschansen in een negativisme, dat er alleen toe leidt, dat de ‘positie’ van den Heer Kersten (die immers puur en alleen rust op imaginaire ‘grondslagen’) versterkt wordt. Hierom behoort m.i. de brug, die men slaan wil, *in het openbaar* ontworpen te worden en in het openbaar naar gepubliceerd bestek gebouwd te worden. *Opdat men* aan de schismatieken-van-de-toekomst *alle onschuld beneme*. Dat is immers óók één der directe oefeningen van de naastenliefde, en van de gemeenschap der heiligen. Men dient aan iedereen de *gelegenheid* te geven, van stap tot stap te controleren, wat er gebeurd is, en verder gebeuren gaat. Alleen zó is men ‘vrij van hun bloed’.

* * * Twee vragen rijzen hier misschien bij sommige lezers. *De eerste* is, of een vertrouwelijke bespreking niet veel voor heeft. Ik geloof dat ik hierop *ontkennend* antwoorden moet, althans met de boven reeds gegeven restricties (die ik verzoek niet te vergeten). Neem de praktijk. Er is reeds ‘vertrouwelijk’ geconfereerd tussen de Docenten van Apeldoorn en.....Ds Kersten. Wat heeft dat geholpen? Van toenadering geen sprake; van welwillende polemieken geen spoor. Van een tactisch optreden tot verzachting der tegenstellingen is niets te zien gekomen. Zelfs de aanvankelijk geoefende voorzichtigheid van Apeldoorn tegenover Ds Kersten heeft niet kunnen verhinderen, dat men tenslotte om erger te voorkomen, publiek positie kiezen moest tegenover hen, zij het dan buiten het raam der kerkelijke voorlichtings-diensten om. Aan den anderen kant staan in de Chr. Geref. Kerk predikanten op, die zich openlijk aan de zijde van Docent Kersten plaatsen, en daar de theologische munt uitgeven, die ‘De Wekker’ voor hen gestempeld heeft. Resultaat is alzo: geen toenadering van de Chr. Geref. Kerk, zelfs niet van haar officiële leiders, tot Ds Kersten, en - in eigen kring groeiende verwarring, die ten dele gevolg is van eigen theologiseren en polemiseren. Men heeft ook hier te laat bedacht, wat mij persoonlijk bij mijn boven besproken afweer-campagne (niet door eigen verdienste, maar door nuchtere praktische ervaring) altijd voor den geest stond, dat de theologische rariteiten, die men van Chr. Geref. zijde opdiste, *moesten* doorwerken in *heel* het volksleven, ook politiek. De ‘vertrouwelijke sfeer’ heeft dus tussen de theologische voorgangers van Apeldoorn en Rotterdam geen vrucht afgeworpen. Precies even weinig als de vertrouwelijke sfeer, waarin men een Calvinistenbond heeft gemaakt. *Wat heeft die geholpen in de onderlinge polemieken van zijn bestuursleden als groep?* Niets. Dit vooreerst.

Maar er is meer. Van vertrouwelijke gesprekken, in *dit* stadium, ben ik bewust een tegenstander, indien en zolang men daaraan *constitutieve* betekenis toekennen wil. Gaat het om *personen*? Moet ik in de kerk mij verenigen met aardige lieden, goede karakters, met mensen die toch eigenlijk, als je ze maar eens spreekt, wel ‘meevallen’? Ik ben bang voor zo’n broedplaats. De kerk is, God zij geloofd, nog geen clubje. Ik wil de ‘persoonlijke’ sfeer, de ‘ziel’ en haar bewegingen van anti- en sympathie, *bewust* UIT het debat gehouden zien. Als onze Kerken komen tot eenheid met de Chr. Geref. Kerk, dan zie ik *van te voren* weer enkele *tientallen jaren van narigheid*. We krijgen dan weer bezwaren, die bij ons langzamerhand overwonnen zijn. Predikanten van deze en van die ‘ligging’. Leiders, die voor ‘vol’ gerekend worden en anderen, die men, nu ja, verdraagt. En zo voort. En zo voort. *Maar dat hindert mij niet*, want de ‘kerk’, die een genoeglijke ‘sfeer’ kweekt en tot samenlevings-schema maakt, is weer naar de secte-ideetjes afgezaakt. Ik aanvaard *om Christus wil, zodra men ginds maar wil*, al de moeiten, die een hereniging meebrengen zal, omdat Gods gebod ons hier *beveelt*, omdat pneuma geen psyche is, omdat het miskennis van het karakter der *kerk* is, indien men de verbindings-gangen van den Logos binden wil aan ‘ziels-contact’, of persoonlijke omgangsmogelijkheden. Men moet zich bewust om Christus' wil kerkelijk laten samenvoegen óók met mensen, die men niet prettig vindt, met typen, die een andere

structuur vertonen, mits zij maar bukken voor dezelfde belijdenis. Want zó alleen toont men te geloven dat de kerk nog altijd de enige gemeenschap der heiligen is, en dat niet een uit wereldse omgangsvormen van psychische ‘instelling’ een gemeenschap van.....‘vrome naturen’ wordt omgedoopt tot kerk. Want dat laatste is een kerkbegrip, dat men maar over laten moest aan ethischen en vrijzinnigen. De kerk moet *breed* zijn, niet zo ‘smal’. Een conferentie in de vertrouwelijke sfeer zou kunnen stranden op misverstand, koppigheid, onwil van een bepaald persoon tot zelf-controle, of zelf-herziening. Men moet het niet op personen en persoonlijke qualiteiten laten aankomen, *vooral* niet in den eersten aanloop. Daar is de zaak te ernstig voor, de eis te dringend.

* * * Een tweede vraag, die ik voorzie, is deze: of ik geloof dat men zonder vooropstelling van dat vertrouwelijkheids-element iets kan bereiken. Al wijs ik de vraag af inzoverre men er mee zou willen bepleiten een bepaling van zijn agenda *onder het aspect van het bereikbare* (de kerk moest veel vaker ‘dwaze’ dingen doen, met Paulus, en met Christus, dingen, die géén ‘succes’ hebben, doch den ‘*zegen*’ van een *getuigenis geven aan de waarheid* in zich dragen), toch wil ik de vraag wel beantwoorden. Ik geloof, dat men wel degelijk dadelijk productief werk doen kan. Men kan publiek de Chr. Geref. Kerk *als kerk uitnodigen*, om Christus' wil een formulering te geven van de bezwaren, die zij heeft, een omschrijving van de desiderata, die zij heeft, van de h.i. onzerzijds te herroepen dwalingen, die dan te formuleren zijn naar officiële gegevens, of van de onzerzijds af te leggen nadere verklaringen. Zo doet men haar zelf een dienst: kan zij dit niet, dan brengt men haar tot zelfkennis, kan zij het wel, dan maakt men in haar sluimerende profetische krachten los. Zo geeft men ook ons zelf de mogelijkheid van publieke bespreking der publieke zaak. Geeft aan de wereld getuigenis, maakt weer eens duidelijk, wie wel en wie niet wil komen tot kerkelijke samenleving, voorkomt een vaak tragi-comisch om zichzelf heendraaien van perswerkers (die vandaag zó, en morgen anders schrijven, denk aan de ‘ware kerk’). En vooral: zó ontnemt men de onschuld aan de onwilligen, die zich van de kerk zullen afscheiden, zodra deze jubelt over de werken des Geestes: de werken der hereniging. Tenslotte: zó ook kan men voor de saamgebrachte, hereende gemeenschap op papier stellen een accoord van samenleving, dat dienst kan doen tot beteugeling van eventueel met de hereniging meegaande ‘profeten’, wier geest hun zelf niet onderworpen zijn mocht.

Daarom, wil men ‘vertrouwelijkheid’, het zij zo. Maar dan eerst iets anders. Vroeger gaf de historie het schouwspel van *godsdiensgesprekken*. De kerk als kerk kan ze niet organiseren, ik weet het wel. Maar het mooie ervan was, dat men stellingen had, en die *stellingen* verdedigde, en daarmee kerkhistorie maakte. De persoonlijke verhouding tussen de sprekers, die was een andere kwestie. Op dit punt nu kan men wel met die godsdiensgesprekken parallellen maken. Op dien tijd der godsdiensgesprekken en der canones zou men jaloers kunnen zijn. Wàs men dat maar meer in kringen, die van de ‘vaderen’ van ‘geest’ zich hebben afgewend, helaas, helaas, om af te zakken tot de vadtjes van ‘ziel’.

Een goede buur is slechter dan een verre vijand.
) De Ref., 30 juni 1933, 13e jrg. no. 39, bl. 308/9/10 (Kerkelijk Leven).)
 (Waarschuwing vooraf: Als ik hier over ‘vijand’ zal gaan handelen, dan bedoel ik, gelijk reeds eerder hier werd opgemerkt, niet een ‘echthros’, d.w.z. een *persoonlijk* vijand, doch een ‘polemios’, een, met wien een *gemeenschap* in staatkundigen, economischen, politieken, of ook kerkelijken zin, op voet van - verklaarden - oorlog leeft).
 In de Kroniek van het Gereformeerd Theologisch Tijdschrift heeft Ds P. van Dijk gesproken over de gelukkig eindelijk de algemene aandacht krijgende onzinnige verdeeldheid tussen Gereformeerd en Chr. Gereformeerd. Ds van Dijk doet - gelijk men zulks van hem gewoon is - verscheidene juiste en interessante opmerkingen, voegt zich, terecht, bij hen, die tegenover Ds v. Grieken, Ds Hilbers, De Wekker, etc. volhouden, dat wij ‘geen veronderstelde wedergeboorte’ (in den beweerden zin) ‘leren’, dat de doopspractijk geen principiële punt is (ik voeg er aan toe: helemaal geen punt van theoretisch-) kerkelijk-aanwijsbaar *kerk*-verschil), en constateert, dat niet zakelijke geschillen, doch *wantrouwen* de hoofdoorzaak was der scheuring. En zo is er meer, dat onze hartelijke instemming heeft. Maar op één punt menen wij - Ds van Dijk houde dit ten goede - met hem van mening te moeten verschillen. Als dat éne punt niet een kardinale kwestie raakte, zou ik het graag onbesproken hebben

gelaten. Het raakt evenwel naar mijn overtuiging het h art der zaak voor alle kerkinstututen, die de gereformeerde belijdenis als formulier van enigheid aanvaard hebben.

Ik citeer Ds van Dijk:

Wanneer het wantrouwen (want m.i. is dat zowel in '92 als ook in de trage opheffing van de A- en B-verschillen bij ons de hoofdoorzaak geweest) tegenover de als *neo-Calvinisme* gekwalificeerde belijdenisuitspraken der Gereformeerde Kerken in al die jaren stelselmatig zulk een mentaliteit hielp kweken en zo'n sfeer hielp vormen, dan moet men althans mij persoonlijk niet kwalijk nemen, dat ik voor de eenheid en de rust, voor de stichtelijkheid en het vertrouwen veel meer heil er in vindt, dat de Chr. Gereformeerde Kerken op zichzelf blijven staan, dan dat we in schijn verenigd ervaringen zullen gaan opdoen als in de Ned. Herv. Kerk, waar Ds A. zijn klanten heeft, die Ds B. alleen hoorde bij zijn intree toen ze voor eens en voor goed zijn ligging hebben geconstateerd, en eveneens Ds B. zijn aanhang voor wie Ds A. totaal 'lucht' is. Er is niemand, die niet graag  lle Gereformeerden verenigen wou, indien dit kon. Maar ik zou den Zeeuwsen Gereformeerden dominee wel eens willen horen, die met zijn kennis van de ligging der Oud-Gereformeerden in Zeeland, hun mentaliteit en hun sfeer, wensen zou, dat zij zonder meer zich morgen allen in zijn kerk lieten inschrijven.

Als het kon zou ik met de Chr. Gereformeerden in heel ons vaderland in goede *buurschap* willen leven, zoals ik dat vroeger schreef over den vriendschappelijken omgang tussen de pastores in kleine stad of dorp. Wil men daar met een Synodale Commissie eens over gaan praten, heel gaarne.

Vervolgens herinnert Ds van Dijk aan een artikel van Dr H.W. van der Vaart Smit, die erop gewezen heeft (in Zwijndrechtse Kerkbode), dat er tussen de kerkelijke groepen vaak zo'n groot verschil bestaat in 'mentaliteit' (men kan ook het woord 'ligging' met behoorlijke mentale reservatie bezigen). Dr van der Vaart Smit rekende    k met *d zen* factor, als het er om ging, het '*getrennt* marschieren' van Gereformeerden en Chr. Gereformeerden te verklaren. Ds van Dijk erkent, dat deze factor als zodanig bestaat, maar merkt dan op:

Maar de door Dr Smit genoemde mentaliteit dunkt mij is het grootste beletsel om tot een eenheid te geraken, die op den duur geen huwelijk zal blijken van opzichzelf beste mensen, maar die elkaar nooit hadden moeten nemen.

In ieder geval lijkt me een jarenlange verloving niet ongewenst, die wat van het wantrouwen, waardoor men elkaar voorheen niet mocht, zal kunnen wegnemen.

Tot zover de schrijver der Kroniek.

Tegenover dit pleit nu voor een goede '*buurmanschap*' zou ik plaatsen willen, de in geen enkel opzicht serieus-paradoxale bewering, dat in het '*k erkprobleem*' de regel moet gelden, dat *een goede* buur slechter is dan een verre vijand. Natuurlijk zinspeel ik hier op het bekende spreekwoord, hetwelk zo komt te zeggen, dat een goede buur beter is dan een verre vriend. Ik behoef dus niet op te merken, dat men de schijnbaar paradoxale uitspraak van daareven recht dient uit te leggen, zal men haar niet misverstaan; het spreekwoord zelf maakt de zinspeling wel doorzichtig.

Dat mijn stelling over den goeden buur, die slechter is dan een verre vriend, heus geen paradox is (al klinkt zij zo), zou ik kunnen *betogen*. Ik kan het evenwel ook *illustre ren*. Door voorbeelden. Dat lijkt me voor dezen keer beter.

Dus: een paar voorbeelden.

Een man en een vrouw zijn getrouwd. Heus getrouwd. Dus voor God. Ze krijgen ruzie. Wantrouwen. Weglopen. 'Getrennt marschieren' door de stad. Verzekeringen, beiderzijds: hier ga ik, ik m g niet anders, ik kan tenminste niet anders ('m gen', dat woord gebruiken ze, als ze 'pr ncipej el' doen, 'k nnen', als ze aan zo iets als hun 'mentaliteit' denken). De hele stad is getuige. Kerkeraad en dominees komen erbij. Ik vraag aan De Wekker, en aan De Saambinder, en ook aan de Kroniek: als de dominee zei: *blijft* maar 'getrennt marschieren', want je kunt in goede *buurschap* leven, en als jullie samenkomen, dan begint die mentaliteit w  r te kriebelen, - zou dan die dominee 'de breuke niet helen op het lichtst'? Zij zouden zeggen: houd vast, dominee, aan het *gebod* van God, aan de kracht van den huwelijksseed, en maak niet Gods gebod van samenw nen krachteloos door de mensen-inzetting van goede buurschap. Hier zou erkend worden door ieder der drie genoemden: een goede buur is slechter dan een verre vijand. Want Jahwe kent volgens Micha 6 slechts *r chts*gedingen met 'Zijn volk', juist wijl het 'Zijn (verbonds)volk' is; het pleit, het twistgeding mag dus niet als r chtspleit verdoezeld worden. En Zijn *r cht*shandel bemoeit zich    k met het *huwelijk* van de Zijnen. Zolang men (als

verlaten man of vrouw) nog een 'vijand' heeft (een polemios), wordt er nog georeloogd, wordt er dus nog gewerkt aan den vrede, is het twistgeding, dat onder de vigueur van Jahwe's RECHT een serieus ding is, ook als serieus *erk nd* (waarom dan ook dat doodzwijgen, dat mij jaren lang heeft tegengestaan inzake Gereformeerd en Chr. Gereformeerd nooit vroom was). Een verre vijand, een polemios, die zijn twist met u *volhoudt*, die mag in alle punten van het twistgeding misschien ongelijk hebben, maar het niet-meer-twisten is, zolang het rechtsgeding onopgelost bleef, zelf het grootste ongelijk: wijl het Jahwe om Zijn voeren van een *proces* (Micha 6) in Zijn aangezicht bespot. Nog een voorbeeld? Goed; ik kies er thans    n, niet uit een m  kelijk geval tussen twee m  sen, maar uit een concreet-hist risch geval in een gem  ente van door Christus ten eeuwigen leven in kerkinstituut vergaderden: de gemeente van Korinthe. Daar waren *schisma's*; en ik kies ook hierom dit voorbeeld, omdat De Wekker (zie De Bazuin van 30 Juli 1926) er eens (na Assen!) bezwaar tegen gemaakt heeft, dat 'vooral de leiders in de Geref. Kerken' (aldus de Wekker-redacteur) zich van het woord 'schismatiek' bedienden, o.m. ter aanduiding van (wij citeren weer letterlijk dezen Wekker-redacteur S. te A.) 'de Geref. Kerk van Amsterdam-Zuid buiten het verband der Geref. Kerken' (!). De Wekker meende, dat het woord 'schisma' in Paulus' brief aan de Korinthi rs slechts een scheuring bedoelde IN het kerkverband, *niet daarbuiten*. Zodra een groep (b.v. de Chr. Geref. Kerk) buiten het kerkverband kwam te staan (b.v. op de manier van de goede 'buurschap'   la Ds van Dijk) mocht men ze niet meer schismatiek heten, wijl schisma *slechts* betekende: een scheuring IN de gemeente, zonder kerkverbandverbreking. De Wekker oordeelde, dat men zich aldus in het gebruik van dit woord herzien moest, vooral in de Geref. Kerken. Wij citeren weer letterlijk: 'Vooral, wanneer wij, *gelijk in de Geref. Kerken wordt gehuldigd*¹, het standpunt der *pluriformiteit* innemen, moest men toch heel voorzichtig zijn met dat woord schisma'.

1) Het is leerzaam, in 1933 dit Wekker-woord uit '26 nog eens te lezen. De 'pluriformiteit' wordt hier aan de Geref. kerken verbonden. Men krijgt zo den indruk, dat de Chr. Geref. Kerk deze niet 'huldigt'. Later, toen De Heraut over de 'ware kerken' schreef (blijkbaar, en ook, als ik me wel herinner, met zo veel woorden dit zeggende, onder invloed der pluriformiteitsgedachte), meende De Wekker dit pluriformiteits-thema achter De Heraut aan te kunnen keren tegen De Reformatie.....Vaste leiding?

Tegenover De Wekker wees ik er in gemeld Bazuinnummer op, dat Paulus in 1 Kor. 1:11 constateert, dat er 'twisten' zijn ('erides'), en dat de apostel nu in vs 10 de hoop uitspreekt, dat deze 'twisten' ('erides') geen 'scheuringen' ('schisma's') mogen veroorzaken; ik meende, dat daaruit bleek, dat 'schisma' wel degelijk een scheur k n aanduiden, die tussen bepaalde *in afzonderlijke instituten* vergaderde groepen van gelovigen heenloopt (m.a.w.: dat men een samenleving in de besproken 'goede buurschap' in veel gevallen MOET blijven noemen: schismatiek).

Achteraf doet het me nu genoegen, dat de in 1932 verschenen Kommentar van Prof. Grosheide over 1 Korinthe mij hierin gelijk geeft. We lezen daar (bl. 53) voor 'schisma' deze vertaling: scheur, Matth. 9:16, dan meningsverschil, SCHEIDING. 'Meningsverschil kan licht tot verkeerdheden leiden, bepaald tot scheiding. EN ZO WAS HET BLIJKENS HET VERBAND TE KORINTHE'. Wel was de gemeente nog niet uiteengevallen (bl. 55), maar (Bazuin) de apostel vreest juist, dat er schisma's (kerkverbandverbrekingsdaden) uit zullen voortkomen. En wat doet hij nu?

Constaateert hij, dat er tussen de twistenden verschil van mentaliteit is, en adviseert hij dan tot een samenwoning in goede buurschap? Of houdt hij voor zulk een buurschaps-relatie als ultima ratio een open plekje in zijn betoog? Er zou *aanleiding* voor zijn, want, terwijl de mentaliteitsnuances, die men anno 1933 in buur- en buurt-schappen hier en daar wil fixeren, feitelijk slechts een kwestie van *leiders en leiding* is, en *het volk* voor een groot percentage er niets van *w  t*, anno 1933, daar kon Paulus tot *Korinthe* zeggen, dat ELK der Korinthi rs een der vier leuzen aanhief, die in de gemeente werden aangeheven (Komm. Grosheide 57/58). 'Men schaarde zich op subjectieve gronden achter iemand, terwijl daar.....objectief geen reden toe was.....Zulk ruziemaken was in de Griekse democratisch bestuurd steden aan² de orde van den dag. Men bracht het over in de kerk', zegt Prof. Grosheide, bl. 58.

En het lijkt al weer bizonder veel op de door Ds van Dijk terecht geconstateerde afhankelijkheid van den    n tegenover A, van den ander ten opzichte van B. Het was daar in Korinthe een 'al hoger grijpen' (Gr. bl. 61), er was 'een streven om het steeds hoger te zoeken' (bl. 58). De een ging met de jongste beweging mee (Apollos, Kuyper), de ander wilde 'den stichter der gemeente trouw blijven' (Paulus, De Cock, 'wij blijven 34-ers', bl. 58).

Maar, nog eens, wat doet Paulus nu?

Hij houdt ze niet vast, daar in Korinthe, bij hun ‘mentaliteit’, en niet bij een of anderen ‘oud-vader’, maar gaat terug naar het *kruis van Christus*, dat àllen verbinden wil, en naar den *doop*, die alle ‘buurschap’ toeroept: ik ken u niet. En hij beveelt hun met zijn ⁽²⁾ 2) En men denke hier aan de democratische Nederlanders van vroeger en van nu. - K.S.) apostolisch gezag, ‘dat ze hersteld moeten blijven leven’, hetgeen gebeuren zal, ‘*als hun verstand, dat altijd in actie is, steeds op dezelfde wijze oordeelt, als (dientengevolge) hun gezindheid zich op dezelfde wijze over bepaalde dingen uit*’ (bladz. 53). Verscheidenheid keurt hij goed, het zich *tegenover* elkaar stellen verkeerd (54). Hij geeft niet eens aan (geen ‘Realpolitik’ dus!) ‘op welke wijze men tot eenheid komen moet (denk aan Ds van Dijk: zoveel jaar verloofd zijn, nadat het huwelijk eerst ontbonden is.....om dan weer eens te trouwen, zie boven). Waarom doktert Paulus zo niet?

Omdat hij geen *rècht* heeft, tegen een *zonde* te doen, alsof ze *ziekte* was. Een *ziekte* wordt bedokterd, en een aarzelende liefde, *die nog geen ‘ja’* zei, zoekt verloving. Maar een *zònde* wordt in den wortel veroordeeld, de wortel wordt telkens blootgelegd, en een ontbonden *huwelijk* wordt geen tweede verloving, doch een onmiddellijke terugkeer bevolen. ‘De eenheid is er, wanneer de gedeeldheid bestreden wordt en verdwijnt’ (bladz. 54).

Op dat voortdurend hameren op de onzinnigheid der scheuringen komt het dus aan; het zoeven geciteerde woord van Prof. Grosheide zou ik uit diens kommentaar, en uit Korinthe, naar de Zeeuwse plaatsjes willen brengen, waarover Ds van Dijk spreekt, en naar Apeldoorn, en naar Rotterdam, en naar Amsterdam. ‘De twisten hinderden Paulus bizonder, te meer, omdat de oorzaak niets om het lijf had. OM NIETS verbrak men de eenheid der gemeente. EN DAT stelt Paulus in dezen op ETHISCH TERREIN LIGGENDE BRIEF voorop.....omdat de Korintheërs voor deze zonde.....zelfs geen oog hadden, heel niet dachten, dat ze zondigden, en *daaraan moesten worden ontdekt*’ (67/8). Paulus zag in heel dit zich naar mensen noemen (naar Kuyper, De Cock, Wisse Sr) ‘de wijsheid der wereld’; deze werd in Korinthe ‘ontzien’; het twisten was ‘symptoom van het eren van wijsheid van mensen’. ‘De eenheid, die er in Christus is, moet zich ook in het optreden der gemeente openbaren’. ‘Gij zijt van Christus, en Christus is *niet toebedeeld*’, zo vertaalt Prof. Grosheide, tegenover de Statenvertaling, die zegt, dat Christus niet ‘gedeeld’ is.

* * *

Meer voorbeelden behoeft ik niet te geven. Want we zijn met dit tweede midden in de zaak zelf gekomen. O neen, *ik wil niet van een principieel verschil tussen Ds van Dijk en mij gesproken zien, en* waarschuwt ertegen, zo iets van dit meningsverschil (niet eens een ‘twist’, laat staan een ‘schisma’) te maken. Ik herinner me zeer goed, dat ook Ds van Dijk komen wil tot eenheid.....op den duur. Maar ik kan die buurschap-theorie niet aanvaarden, en evenmin die jaren-lange ‘verloving’. Christus is niet ‘toebedeeld’; Hij wil de Zijnen Zich (3e naamval) tot een gemeente VERGADEREN, en geeft zich niet aan goede buurschappen weg. *Niet toebedeeld is Christus*; ik wilde wel, dat ik deze vertaling een paar weken eerder gelezen had; ik zou mijn pas gehouden preek over de gemeenschap der heiligen nog weer anders hebben opgezet, dan ik nu deed. Laat ons erop blijven hameren: de verschillen zijn zin-loos. En op dat punt moet men de zaak aanpakken; dat telkens weer te tonen, was mijn bedoeling, vóórdát Prof. Grosheide in zijn kommentaar het zó fijn en nadrukkelijk als *eis* op *ethisch* terrein gepredikt had. Het komt op dat hardnekkig afwijzen van de objectief gepretendeerde meningsverschillen, als mochten ze ooit tot scheuren binnen eenzelfde belijdeniskring leiden, telkens en telkens weer aan. De ‘mentaliteit’ der mensen moet ons daarbij niet tot directief gaan worden.

Want als we dat toelaten, miskennen wij het *wezen* der kerk, en doen wij te kort aan 't bij ons *vereiste* gelóóf, dat Christus met Zijn kerk heus KAN bereiken, wat Hij Zich tot doel stelt. Hij heeft de kerk immers gegeven, en vergadert haar, omdat zij juist zijn moet een gemeenschapshuis voor mensen van allerlei ras (het anti-semitisme!), stand, klasse, rang, ontwikkeling, smaak, *en ook.....mentaliteit*. Kerken als ‘buurschappen’ van elkaar erkennen om redenen van ‘mentaliteit’ is dus precies even ongehoorzaam als, laat ons zeggen: een buurschap van ‘*Deutsche Christen*’ te stellen naast een andere buurschap van christenen, die uit het *Jodendom* bekeerd zijn.

Een bovendien is het gladweg onmogelijk. Men zou nog *kunnen* denken over buur(t)schapsvorming naar ras, klasse, sexe, leeftijd, ontwikkeling. Maar men kan het *niet* naar ‘mentaliteit’. Wat is dat voor een ding? De ‘ligging’ van vele ‘kersteniaanse’ individuen is er ook bij velen, die Zondag naar mijn preek zullen luisteren; mag ik nu geloven, dat ze eigenlijk maar naar een andere waardschap verhuizen moesten? Aan den anderen kant: ik heb wel eens gelogeerd bij Oud-Gereformeerden. Toon, beschavingspeil, dogmatische houding waren er soms zó, dat ik ze graag na een grondig gesprek over de kerk, misschien ook over de politiek, in den kerkeraad had. Bij ons dan, wel te verstaan. Dacht men,

dat de ‘mentaliteit’ bij de Chr. Geref. groep in Middelharnis, toen ze ontstond, zo was als in Apeldoorn? Geloofd men niet, dat er predikanten in de z.g. Oud-Gereformeerde Gemeenten zijn, die dogmatisch tienmaal gezonder zijn, en ook beter leiden, dan heel wat Chr. Geref. predikanten? Ik ken er enkelen uit persoonlijke gesprekken, en heb op dit punt geen twijfel.

Of er niet narigheid komen zal, indien wij verenigen? Ik schreef voor enkele weken reeds: vast en zeker. Het zal tientallen jaren duren, eer we den vrede hebben, en eindelijk eens rijp worden voor het behandelen van *heuse* kwesties, indien we met elkaar gaan samenwonen. Maar die komende misère mag ons niet afschrikken. Zelfs de antipathie tegen het publieke doen van bepaalde personen mag ons niet verhinderen.

De kerk is er, om narigheden van personen te genezen door het Woord, en in gezonde samenleving. Buur(t)schappen worden er broedplaatsen, en promotiegelegenheden voor. Daarom moeten we alleen maar weer naar de *objectieve belijdenis* vragen, en geloven, dat die het *winnen* zal van allerlei kroms en verdraaids. En ook, dat die een gezonde groepering geeft. Maar als we van de buurschapidee een ongeschreven belijdenis maken, dan *baseren* we ons op allerlei kroms en verdraaids, sanctioneren het, al is het ook *tijdelijk*, en bij wijze van *overgang*.

Maar beide zijn een vergissing. Theoretisch, practisch.

Theoretisch vergist men zich, als men zegt: slechts *tijdelijk* wil ik de buurschap-theorie doen gelden. Buren moeten hun leven lang buren blijven; maar getrouwde lieden hun leven lang getrouwd. Eén dag, één maand in goede buurschap naast elkaar, dat is voor getrouwden slechter, dan elken dag een heftige brief uit de verte. Want in het *laatste* geval siddert ten minste nog de onrust, die geen vrede heeft met de schending van Gods geboden; in het *eerste* evenwel heeft men de gehoorzaamheid voor een poosje vacantie gegeven. Als men dan tòch Davids uit 1 Sam. 21:8 bekende uitspraak, dat de zaak des konings haast heeft, misbruiken wil, door van Davids jokkentje (om brood te krijgen) een geïnspireerd bijbelwoord, van koning Saul den Heere God, en van een gefantaseerd staatsbelang van Saul heel de zaak van het Rijksgebod van God te maken, laat men het *dàn* over de hele linie doen. De zaak van de kerkelijke zonden in Nederland *heeft haast*; de broeders moeten niet in goede buurschap voor enkele jaren ‘valet’ geven aan de wet, die zegt, dat ze heden *kunnen* samenwonen (de kerk als geschikt gemeenschapshuis voor allerlei mentaliteiten is GELOOFSstuk), en dat ze daarom, die GENADE aangrijpende, het ook doen MOETEN. De dominees kunnen zo heel erg toornen tegen het niet-aangrijpen van Gods genadegaven. Maar die toorn ontbrande ook eens, o Christelijk-Gereformeerde, en Gereformeerde, en Kersteniaanse, en Pniëlse lieden, tegen het niet-aangrijpen van de uit genade gegeven, voor het geloof a priori vaststaande, genadegeschenken, die de heilige, Katholieke, tot één instituut jagen moetende *Kérk* maken tot DE gemeenschap in deze wereld, tot het altijd geschikte, wijl voor God geschikt makende, instituut van eenheid voor rassen, talen, tongen, mentaliteiten, klassen, beschavingspeilen, en wat dies meer zij. De kerk *is er juist*, om de ‘pluriformiteit’ der natuur te *verhinderen*, vanwege de zonde uiteen te vallen in pluraliteiten en rassenhaat, talen-uitsluiting, of van de separate stichting van telkens nieuwe mentaliteitsbarakken, klasse-societeiten, beschavingsclans. En *practisch* vergist men zich óók, als men zegt: slechts om den *overgang* te vinden tot de komende eenheid willen wij hen, die voor God eens getrouwd zijn geweest, en toen uit elkaar gelopen zijn, weer in buurschap doen samenleven, en dan weer tot een jarenlange (bij voorbaat als jarenlang áánggekondigde) ‘verloving’ brengen, of ze nog eens komen mochten tot een tweede huwelijk.....alsof het eerste (desneen) ooit wettig, d.w.z. naar Gods wet, ontbonden was. Want die aparte mentaliteit wordt juist in haar eigenaardigheid, straks eenzijdigheid, *gekweekt* door het leven in buurschap. Het is een oordeel van God, dat in ons land de kerkelijke kranten tegen elkaar zó liegen.....mòeten, om zich overeind te houden. Maar het is ook téken. Het is teken van de waarheid, dat men buurschappenseparatie nooit goedpraten *kàn* met ‘de waarheid Gods’, en daarom het *dòet* met ‘menselijke, wereldse wijsheid’ (Korinthe). Maar juist in kerkinstututen, die de gereformeerde belijdenis volgen zal de tragedie altijd weer zijn, dat men *tràcht* zijn wereldse wijsheid als Goddelijke aan te dienen. Immers, - anders doende, zou men zijn karakter als kerk geheel en àl prijsgeven. *Indien* het God behaagd had, medicijnen voor de zielen te bereiden *buiten* Christus' kerkvergaderend werk óm, dus in een van het kerk-instituut *los* staand apotheekje, *dàn* zouden we zeggen: *graag* den weg van Ds van Dijk op. Maak de lieden eerst beter, en breng dan de gezonden in dat nette huis van nette, gezonde lieden: de kerk. Maar ik kèn geen kerk van nette, gezonde mensen. Ik ken slechts de kerk van zulken, die in beginsel zijn gebracht tot leven en tot eeuwige jeugd, maar die voorts met duizend kwalen, duizend doden te strijden hebben. Ze moeten dat *leren* door het Woord. Dat Woord wordt hun gebracht in en door.....de kerk. Dus is de kerk geen lichaam, dat de zieken eerst

laat sturen naar een verre apotheek, maar ze heeft de medicijnen zelf onder haar berusting. Natuurlijk zijn Ds van Dijk en ik het hierover volkomen eens. Maar m.i. volgt er uit, dat een ‘apotheek’, die een buurschaps-kwaal bestrijden moet, zelf geen buurschapsbroedplaats mag zijn; is ze het, dan kan ze op het kardinale punt *niet genezen. Een goede buur is daarom slechter dan een verre vijand.* We haten den oorlog, maar haten nog meer het doodzwijgen van het twistpunt in een ‘goede’ buurschap. We geven elkaar graag een goeie sigaar (denk aan die dominees uit de Kroniek, die elkaar op de dorpen, en heus ook wel in de steden, met genoeg ontmoeten, ze zijn dan ook volgens het kadaster bureu, en hebben dus burenplichten). Maar behalve een goeie sigaar geve de een den ander ook een duidelijk woord over de ellende, waaruit hij verlost moet worden, in dit geval: de *schismata*, en het verdragen van de *schismata*.

Document 10.032: Bijlage 6 van document 10.026.

Uit: kerkelijke eenheid geen illusie! C.G. Bos 1985.

Onder het kopje “ een akte van wederkeer” schrijft ds. Bos op blz 38 e.v. het volgende, nadat hij gewezen heeft op datgene wat gelovigen moeten doen wanneer er een leven in kerkelijke ontrouw is en men gemeenschap wil oefenen met alle ware gereformeerde leden en zich wilden verenigen met elke op Gods onfeilbaar Woord gegronde vergadering:
... En dan volgt, dat zij *zich afscheiden van degenen die niet van de kerk zijn*, „en dus geen gemeenschap meer (te) willen hebben met de Nederlandse Hervormde Kerk *totdat deze terugkeert tot de waarachtige dienst des Heren*”. In die wederkeer tot de dienst van de Here naar zijn Woord zijn zij zelf voorgedaan. Ze zijn teruggekeerd tot de kerk van de vaders in hernieuwde binding aan de gereformeerde belijdenisgeschriften als vanouds en herstel van de gereformeerde kerkregering naar de Dordtse kerkorde. Die 'wederkeer', die bekering staat in deze 'Acte' centraal. Hoe weinig '*afschieding*' doel was, blijkt uit hun uitdrukkelijke verklaring dat zij gemeenschap wilden oefenen met alle ware gereformeerde leden en zich wilden verenigen met elke op Gods onfeilbaar Woord gegronde vergadering, op welke plaats ook maar. Wie durft dit sectarisch noemen? Breder kan het toch niet. *Hoezeer hen dit ernst is geweest, is wel gebleken in 1869, toen de Christelijke Afscheiden Kerk en de Gereformeerde Kerk onder het kruis elkaar weer gezocht en gevonden hebben. Stellig was er heel wat verschil in 'ligging', ambtsbediening en zoveel meer. Maar de eenheid in de hartelijke begeerte de Here te dienen naar zijn Woord heeft de tegenstellingen en verschillen doen overwinnen. Datzelfde is gebeurd bij de Vereniging in 1892 tussen de 'Afscheidenen' en de 'Dolerenden'. Ze hebben niet gewacht tot ze het in alles met elkaar eens waren. Eenzelfde binding aan de Heilige Schrift en aan de belijdenisgeschriften, overeenstemming over de kerkorde ook, heeft hen samengebonden. Nee, het is niet allemaal rimpelloos verlopen. Dat had ook niemand verwacht. Maar voor elk verschil was men aanspreekbaar met een beroep op Schrift, belijdenis en kerkorde. Zo kon men elkaar terechtwijzen waar dat nodig was, discussiëren ook, 'ijzer met ijzer scherpen', samen verder zien te komen, van elkaar leren, naar elkaar toegroeien en geduld met elkaar hebben. En er bleef ruimte voor verschil van inzichten. Dat er later van die aanspreekbaarheid op Schrift en belijdenis en kerkorde weinig of niets meer is overgebleven, is een zeer betreutswaardige zaak. Dat heeft nieuwe breuken geslagen. Maar dat doet aan *het beginsel* niets af. Ik acht dit nog steeds het enig goede uitgangspunt. Niet allerlei verschillen van inzichten mogen gescheiden houden. Accenten kunnen anders worden gelegd. Daarvoor moet ruimte zijn. We kunnen en moeten 'samen op weg' in ootmoedig buigen voor de Bijbel als het levende en eeuwig blijvende Woord van onze God, in eerlijke, hartelijke binding aan de belijdenisgeschriften als gemeenschappelijke erfenis van onze vaders en erkenning van orde, dienst en tucht in de kerk volgens een schriftuurlijke kerkorde. Als we Gods Woord behouden als een lamp voor onze voet en een licht op ons pad. Als we zweren en er voor staan dat we 's Heren rechtvaardige verordeningen zullen onderhouden (Ps. 119:105,106).*

Het gaat niet om 'onze' kerk!

Breken met een kerkgemeenschap, een kerkelijk instituut, waarin we misschien wel geboren en getogen zijn, is een harde, moeilijke en verdrietige zaak. We zullen dat nooit overhaast of ondoordacht mogen doen. Bijvoorbeeld omdat de dominee ons niet ligt, of omdat de preken ons niet aanspreken, omdat we ons ergens 'niet thuis' voelen. Het gaat er niet om waar wij ons thuis *voelen*, maar waar ons 'thuis' is. Kinderen mogen toch ook uit een gezin niet weglopen omdat het er niet gezellig is, teveel gekibbel, of omdat het eten niet altijd even lekker is. Uit een kosthuis of pension ga je weg als het je er niet aanstaat. Niet uit een gezin. Je gaat naar een andere winkel als je daar beter terecht kunt, vriendelijker wordt behandeld, meer van je gading vindt. Maar de kerk is geen pension of een winkel. De kerk is ons 'thuis'. Behoort dat te zijn. We spreken terecht van een 'kerkgezin' waarin we zijn opgenomen. Maar wij vormen dat kerkgezin niet naar ons geloven. De kerk met haar ambtsdienst, is Gods huisgezin. Paulus gaf Timoteüs voorschriften voor het kerkelijk leven, voor de omgang met elkaar, voor de ambtsdienst om hem (en ons) te doen weten „hoe men zich behoort te gedragen in het huis Gods, dat is de gemeente van de levende God, een pijler en fundament der waarheid”, 1 Tim. 3:14. De gelovigen zijn 'huisgenoten Gods', Ef. 2:19. En de Here regeert zelf zijn huisgezin door zijn Woord en Geest. Naar dat Woord moet altijd geluisterd worden en daaraan moet gehoorzaamd worden. Daarom, wanneer er een kerkgemeenschap is waar de absolute heerschappij van het Woord van de Here niet meer wordt erkend, dan is die kerk geen 'huis Gods' meer. *Dan is daar niet meer ons 'thuis'. En dan zullen we moeten naspeuren waar dan wel de gehoorzaamheid aan Gods Woord is, het willen luisteren naar Gods stem. En dan horen wij daar 'thuis'. Samen met allen die door het geloof in Christus onze broeders en zusters zijn, in de eenheid van het ware geloof. Dan moeten we daar niet maar eens gaan 'eten', maar opneming in het volle gezinsverband (vet AA) vragen.*
In *Trouw* van 8 april 1985 uitte iemand in een lezersbrief de klacht, dat hij in de kerk, waar hij regelmatig de Woorddienst bijwoonde, niet het avondmaal mee mocht vieren. Hij was geen lid van die kerk en verklaarde uitdrukkelijk daarvan ook geen lid te willen worden. Maar in de kerkgemeenschap waarvan hij lid was hoorde hij een rechtzinnige prediking. Daarom ging hij naar een kerk, waar wel Schriftuurlijk geprekeerd werd. Dat hij daar echter geen avondmaal mocht vieren, noemde hij „meer dan schandalig”, een „geëxcommuniceerd worden”. Hij meende als gelovige' aanspraak te mogen maken op toegang tot de avondmaalstafel. Het is te begrijpen dat deze kerkganger er naar verlangde mee avondmaal te vieren in de kerk, waar hij gevoed werd door de levende verkondiging van Gods Woord. Toch kon en mocht die kerkeraad hem in die omstandigheden niet toelaten tot de avondmaalstafel. Het avondmaalsformulier wijst er op dat het niet maar gaat om gemeenschapsoefening met Christus. De gelovigen moeten ook gemeenschap oefenen met elkaar als leden van één lichaam. Het gaat er in de avondmaalsviering ook om „dat wij door dezelfde Geest (waardoor wij gemeenschap met Christus hebben) onder elkander, als lidmaten van één lichaam, in waarachtige broederlijke liefde verbonden worden; gelijk de heilige Apostel spreekt: Eén brood is het, zo zijn wij velen één lichaam...” en dat 'één lichaam zijn' moeten we „niet alleen met woorden, maar ook met de *daad* jegens elkander bewijzen”. Maar deze klager wilde niet met de daad bewijzen dat hij één lichaam was met die gemeente. Hij wilde niet toetreden tot de gemeenschap van die kerk. Hij verklaarde: „Dit doe ik nooit!” Daarmee blokkeerde hij zelf de
39
toegang tot de avondmaalstafel. Daar komt bij dat elke kerkeraad geroepen is 'opzicht te houden' dat het avondmaal niet ontheiligd wordt. Maar hoe kan een kerkeraad opzicht houden over hen, die weigeren zich onder opzicht van de kerkeraad te stellen? In feite zou dat betekenen een 'open' avondmaalstafel, waar ieder kan toegaan, die van zichzelf zegt dat hij een Christ-gelovige is.

Blijkbaar was de band aan de kerk, waarvan deze klager lid was, te sterk. Dat was en bleef 'zijn kerk'. Maar het mag ons nooit gaan om 'onze kerk', al zijn wij met nog zovele vezels aan een bepaald kerkinstituut verbonden. Als wij krampachtig vasthouden aan het kerkinstituut waarin wij verkeren, dreigen wij van 'onze kerk' een afgod te maken, waaraan we ons hart hebben verpand. De trouw aan 'onze kerk' staat dan het dienen van de Here naar zijn Woord in de weg en verdringt de Here naar de tweede plaats. Alleen omdat en zolang een kerk beantwoordt aan de norm van Gods Woord, is dat een ware kerk, een wettig kerkinstituut. Christus heeft zich niet voor altijd aan enig kerkinstituut verbonden. Maar Hij heeft zijn kerkinstituut voor alle tijden verbonden aan zich en zijn Woord. Uit een verworden kerkinstituut neemt Hij de kandelaar weg. Wij mogen niet uit allerlei gevoelsmotieven verknocht blijven aan zo'n instituut. Christus komt niet daar, waar wij Hem roepen, maar wij moeten komen waar Hij ons roept. Wij moeten Hem volgen als de schapen hun herder. We mogen niet als eigenzinnige schapen zelf een malse weide zoeken, als het kerkinstituut waarin wij verkeren een dorre vlakke als van een woestijn geworden is.

Dat zien we vandaag zoveel gebeuren. Mensen die de vrijzinnigheid in eigen kerk te erg gaan vinden en daar geen geestelijk voedsel meer krijgen, komen terecht bij allerlei evangelische groepen, 'volle evangelie'-bewegingen, waar ze menen wel het begeerde voedsel te vinden. Iemand die daar terecht gekomen was drukte zich tegenover mij zo uit: „Nu krijg ik tenminste mals gras, in plaats van droog, dor hooi!” Goed gedroogd hooi kan overigens degelijke, gezonde kost voor het vee zijn. En een malse weide, met jonge klaver, kan wel eens dodelijk gevaarlijk zijn. Maar daar gaat het nu niet om. Het punt in kwestie is, dat het dan toch weer 'mijn' of 'onze' kerk of gemeenschap wordt, die wij zelf verkiezen. Dan wordt helemaal niet de vraag gesteld waar *Christus* roept, maar wat ons zelf zint. Daarmee is niet gezegd dat deze mensen geen schapen van de Goede Herder zijn. Maar het zijn wel dwalende schapen. Eigenzinnige schapen misschien. Een hard oordeel over hen past allerminst. Mogelijk is jarenlange misleiding er de oorzaak van dat ze het rechte spoor kwijt geraakt zijn en dat ze geen enkel zicht meer hebben op het kerkvergaderend werk van Christus. Mogelijk zijn ze ook zo uitgehongerd, dat de vraag naar voedsel, brood, levensbrood, alles over geloof te strijden en met Christus mee te werken in zijn kerkvergaderend werk.

Nu kan het zijn dat er geen enkel uitzicht meer is dat alsnog gehoor wordt gevonden. Niet ieder behoeft zich persoonlijk rechtstreeks tot alle meerdere kerkelijke vergaderingen te wenden. Wel tot de eigen kerkeraad. Als daar de oproep tot wederkeer geen gehoor vindt, moet eigen verantwoordelijkheid zo worden beleefd, dat we de Here meer gehoorzaam zijn dan de mensen. 40

Vervolgens bespreekt ds. Bos wat een kerkgemeenschap moet doen ten aanzien van het zich voegen bij hen „waar de heerschappij van Gods Woord wordt erkend” (blz. 44 van de genoemde brochure):

Een moeizame zaak

Als gereformeerde belijders geloven en belijden wij dat niemand zich op zichzelf mag houden, maar dat wij ons daar hebben te voegen, waar de heerschappij van Gods Woord wordt erkend. We moeten de eenheid van de kerk zoeken en bewaren door de hals te buigen onder het juk van Christus en de opbouw van de broeders te dienen overeenkomstig de gaven die God aan ieder verleend heeft, als leden van één lichaam (art. 28 NGB).

Deze roeping tot kerkelijk samenleven geldt niet alleen individueel, maar ook voor reeds gevestigde kerkelijke gemeenschappen. In de praktijk blijkt het een moeizame zaak te zijn om datgene wat eenmaal verdeeld is weer samen te brengen. Vervreemding, verschil in opvatting met betrekking tot de inhoud van de belijdenis ook, blijken ernstige struikelblokken te zijn. Ook kunnen allerlei ongeestelijke motieven een rol spelen. En elke kerkelijke samenleving kent een eigen ontwikkeling en heeft daarmee een bepaalde structuur en inslag gekregen.

Daardoor zijn er kloven gegroeid die moeilijk te overbruggen blijken. Pogingen tot toenadering tussen hen, die wortelen in hetzelfde geloof en kerkelijk op dezelfde grondslag staan, mislukken keer op keer. Soms alleen al door de wijze van benadering van elkaar en het accentueren van 'eigen-aardigheden'. Mij dunk, een eerste vereiste is begrip voor elkaar en voor een gegroeide situatie. Mildheid en evenwichtigheid in de beoordeling van de verschillen die er zijn is nodig. Zonder die verschillen weg te doezen zullen ze tot hun juiste proporties teruggebracht moeten worden. Bedenkingen die tegen elkaar gekoesterd worden, moeten niet direct een afweerhouding doen aannemen. Veeleer moeten bezwaren die geopperd worden tot zelfbe- proeving dringen. We moeten overwegen welke kern van waarheid er inzit en in hoeverre misschien aanleiding is gegeven tot misverstand. Veel geduld en wijsheid is nodig om struikelblokken uit de weg te ruimen. Bereidheid moet er zijn om er over heen te klimmen, als het van de Here mag. In elke contactoefening moet duidelijk de begeerte uitkomen, dat we er niet op uit zijn om elkaar de oren, maar de voeten te wassen. Die gezindheid moet in ons zijn, die er in Christus was, „die in de gestalte Gods zijnde, het Gode gelijk zijn niet als een roof geacht heeft, maar zichzelf ontledigd heeft, en de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen, en aan de mensen gelijk geworden is. En in zijn uiterlijk als een mens bevonden, heeft Hij zich vernederd en is gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de dood des kruises”, Fil.2:5-8. Als wij werkelijk zó 'eens-gezind' zijn, kunnen en moeten allerlei verschillen die ons verwijderd hebben en houden behandeld worden met een open Bijbel, in gebondenheid aan de belijdenisgeschriften. Zoveel en zover als mogelijk is moet naar overeenstemming worden gestreefd. Maar eigen inzichten en verworvenheden zullen niet aan anderen opgedrongen mogen worden, hoe waardevol ze ook voor onszelf zijn. Ik denk hierbij ook aan de houding tegenover allerlei organisatielevens op politiek en maatschappelijk terrein. Voor kerkelijke samenleving mag van andere binding dan aan Schrift en belijdenis geen sprake zijn.

45

Wijze van contactoefening

Het zoeken van kerkelijke eenheid van gereformeerde belijders is zeker niet alleen een zaak van de 'meerdere' of 'meeste' kerkelijke vergaderingen. Ook het 'grondvak' van de kerk is er direct bij betrokken: de gemeente, alle gemeenteleden. Daarbij kunnen ook persoonlijke contacten een grote rol spelen. Die contacten moeten we niet uit de weg gaan, maar zoeken. Dat kan vervreemding helpen overwinnen. Laten we er open met elkaar over spreken. Over datgene, waarin we één zijn, maar ook over wat ons kerkelijk verdeelt. Daarbij moeten we wel erg oppassen voor een scherpe tong. Een scherp oor is beter. En een open hart voor elkaar is noodzakelijk. Soepelheid behoeft en mag aan de belijndheid geen afbreuk doen. En mocht een gesprek dreigen te ontaarden in een twistgesprek: stop er dan mee en ga rustig over op een ander onderwerp. Twistvuur verteert.

Collegiale contacten tussen geestverwante collega's kunnen ook stimulerend werken. Een goede verhouding tussen predikanten kan opening geven voor vruchtbare gesprekken. Daarvan gaat ook invloed uit op het hele kerkelijke klimaat van verwante kerkelijke gemeenschappen. Het kan begrip voor elkaar en toenadering tot elkaar bevorderen. Ook hieraan dragen de predikanten een eigen verantwoordelijkheid als voorgangers van de gemeente. Maar wel zal er voor moeten worden gewaakt, dat kerkelijke zaken niet op collegiaal niveau worden 'bekokstoofd'. We moeten oppassen voor elke vorm van dominocratie. Predikanten zijn maar dienaren. Dienaren van Christus. Maar ook dienaren van hun gemeente. De predikanten kunnen wel 'voelhorens' uitsteken, voorbereidend werk doen. Maar zodra ergens opening wordt gevonden voor *kerkelijke* toenadering zal de kerkeraad daarvan op de hoogte moeten worden gesteld. Dan moet verder op kerkeraadsniveau gehandeld worden. Zou het dan komen tot een zekere overeenstemming met perspectief, dan zal kerkelijk samenleven plaatselijk niet tot stand mogen komen buiten de structuren van het

kerkverband om. Tenzij die structuren niet meer beheerst worden door de richtlijnen die de Bijbel hiervoor geeft. De zelfstandigheid van de plaatselijke kerk is geen 'aftrekpost' van de bredere kerkelijke gemeenschap.

Hoezeer plaatselijke kerken ook zelfstandige kerken zijn, toch vormen zij ook samen het ene lichaam van Christus, vgl. Mat.16:18 en Ef.4:12-16. Die gemeenten hebben dan ook in het kerkverband als leden van één lichaam te functioneren. Niet in los verband, naar eigen believen. Maar in innige verbondenheid. Om zo hun roeping ten aanzien van elkaar in goede trouw te vervullen. Christus staat temidden van de zeven gouden kandelaren en houdt de zeven sterren in zijn rechterhand. Op. 1:12-20. Zo vinden de zelfstandige gemeenten hun verbondenheid in Christus.

De jonge christelijke kerken kenden nog geen kerkverbandelijke structuren zoals wij nu. Maar zij hebben wel hun roeping ten aanzien van elkaar gezien en aanvaard. Dat blijkt duidelijk op meerdere plaatsen in de Schrift, als Gal.6:2,10; Rom. 15:25-27; 2 Kor.8:9. Ook is hier Handelingen 15 van grote betekenis. Wel is hier geen sprake van een 'synode', zoals nogal eens wordt gesteld. Maar oefening van kerkverbandelijke gemeenschap vinden we hier wel. En die gemeenschapsoefening mogen wij niet miskennen. Pas wanneer het kerkverband een geboden plaatselijke kerkelijke samenleving zou afwijzen, komt ook hier het 'Gode meer gehoorzaam dan de mensen' aan de orde. Dit is overigens niet slechts een denkbeeldige zaak. Ik denk bij voorbeeld aan ds. W.H. Gispén Sr., die zich in 1860 te Vlissingen met zijn 'Kruisgemeente' verenigde met de Christelijke

46

Afgescheiden Kerk aldaar. Dat gebeurde nadat de Algemene Vergadering van de Kruisgemeenten tevoren in 1860 vereniging met de Christelijke Afgescheiden Kerk had afgewezen op gronden, waarvoor ds. Gispén en zijn kerkeraad en gemeente de verantwoordelijkheid niet konden dragen. Bij het zoeken van kerkelijke toenadering in breder verband, om 'samen op weg' te gaan, zal het gewenst - zo niet noodzakelijk - zijn om schriftelijk duidelijk de posities te bepalen. Ondubbelzinning moet er overeenstemming zijn over de norm, waaraan kerkelijk samenleven moet beantwoorden. Vaak wordt er bij pogingen om tot kerkelijk samenleven te komen op aangedrongen of zelfs wel als voorwaarde gesteld dat *mondeling* gehandeld zal worden. Schriftelijke benadering van elkaar zou allerlei misverstanden in de hand werken en een eindeloos heen en weer geschrijf worden. Mondelinge benadering van elkaar zou zoveel soepeler verlopen, meer effect sorteren. Daar zijn wel bedenkingen tegen in te brengen. Mondelinge besprekingen leiden tot uitingen van de gesprekspartners, waaraan weinig houvast is te vinden. Zulke besprekingen kunnen soepel verlopen en een zekere mate van overeenstemming kan daar worden bereikt. Maar dat geeft nog geen enkele zekerheid dat de kerkelijke gemeenschap, die zij vertegenwoordigen, daarmee instemt. Dat is in de praktijk wel gebleken. En hoe vaak zijn ook deze besprekingen niet oeverloos voortgekabbeld.

Daarmee wil ik niet zeggen dat mondelinge samensprekingen, te voeren door deputaten van kerkelijke instanties, af te wijzen zijn. Maar als die weg gekozen wordt, zal het resultaat daarvan toch moeten worden vastgelegd in een gemeenschappelijk schriftelijk resumé, waarvan alle belanghebbenden moeten kunnen kennisnemen. En die belanghebbenden zijn alle gemeenteleden. Zij moeten allemaal kunnen meeleven, meebidden en meedenken. De hele kerkelijke gemeenschap die erbij betrokken is, moet zoveel mogelijk inspraak hebben wanneer het er om gaat 'samen op weg' te gaan.

Geloofsperspectief

Pogingen om tot kerkelijk samenleven te komen moeten niet beheerst worden door berekeningen. Zij moeten ondernomen worden in geloofsperspectief dat Christus zelf zijn kerk vergadert en dat Hij daarmee klaar komt.

Wanneer er wel de eenheid in het ware geloof is, dan is het voortbestaan van kerkelijke verdeeldheid zonde. Daarin mogen wij niet berusten. Overweging van gevolgen, of allen wel mee de weg van de gehoorzaamheid zullen willen gaan, of een bepaalde groepering niet een machtspositie zal krijgen, of het allemaal wel zo goed zal 'klikken', mogen ons hier niet van afhouden. Er zal bij kerkelijke vereniging heel wat moeite en verdriet te verwerken zijn. Maar dat moeten we er voor over hebben, om Christus' wil. Zoals kinderen in een gezin elkaar hebben te aanvaarden met al hun hebbelikheden en onhebbelikheden. Dan kunnen die kinderen nog wel met elkaar kibbelen. In welk gezin gebeurt dat niet? Maar ze behoren wel in één gezinsverband bij één te blijven en hebben daar samen te leven. Zo hebben wij als gereformeerde belijders samen te leven in het huisgezin van de Here. Vandaag ligt dat huisgezin nog uit elkaar. We moeten gezinshereniging nastreven in geloof dat door de liefde werkt. Dienende liefde, die zelfverloochening kent moet de drijfkracht van ons leven zijn. We mogen niet toegeven aan lijdelijkheid en fatalisme, omdat wij kerkelijke eenheid van gereformeerde belijders 'niet zien zitten'. Dat mogen we nooit in het geloofsleven. En zeker niet in de strijd tegen de kracht van de zonde in ons leven. Voor die strijd geldt: „Ik jaag er naar of ik het ook grijpen mocht, omdat ik ook door Christus Jezus gegrepen ben". Fil. 3:12. De 'volmaaktheid', het vrijworden van alle zonde is toch geen *illusie*, ook al weten we dat we die in dit leven niet bereiken. Die volkomenheid zal pas worden bereikt als Christus bij ons sterven ons verlost van alle zonde. Maar wij bereiken die volkomenheid alleen, als we in deze levenstijd er naar jagen. Veel minder is kerkelijke eenheid van gereformeerde belijders een illusie. Want die is wel te bereiken in deze levenstijd. Meer en meer. Zo niet van alle gereformeerde belijders, dan toch van velen. Daar moeten wij ons voor inzetten, onvermoeibaar. We moeten beginnen onze eigen roeping daarin te zien en te aanvaarden, op de plaats waar de Here ons heeft gezet.

Ik ben het niet eens met wat ds. J.H. Velema hierover schrijft in: *Denken over Gereformeerd zijn*. Ik heb het oog op de passage: „Terugkeer tot één bepaalde kerk, die zich presenteert als de ware kerk is geen oplossing evenmin als een deel-oplossing, die misschien twee kerken dichter bij elkaar brengen of doen fuseren met het grote risico dat men in beide kerken flanken heeft die niet meedoen, zodat het resultaat is drie kerken in plaats van één gefuseerde kerk", pag. 73. Ik meen dat voorop gesteld moet worden dat waar het enigszins mogelijk is kerkgemeenschappen *zich moeten verenigen*. Van 'terugkeer' van de ene kerkgemeenschap naar de andere zou ik niet willen spreken. Ook niet van overgang naar een ander kerkverband. Tenzij het een enkele kerk of enkele kerken betreft, die zich onttrekken aan hun eigen kerkverband.

Maar mijn bezwaar betreft vooral de afwijzing van elke 'deel-oplossing', wanneer niet alle kerken van een kerkverband bereid zijn tot vereniging. Dan zouden 'ongehoorzame' kerken de andere kerken van de weg van de gehoorzaamheid kunnen en mogen afhouden. Dat mag niet. Natuurlijk, *we zullen in een kerkverband veel geduld met elkaar moeten hebben*. Maar niet eindeloos en uitzichtloos. Als andere kerken weigeren mee te gaan op de weg die wij ons in Gods Woord aangewezen zien, dan dragen zij daarvoor tenslotte zelf de verantwoordelijkheid. Wij hebben de schriftuurlijke kerkweg te gaan. Persoonlijk. Ook als plaatselijke kerken, waar het kan in kerkverband, anders alleen. Tot aansporing van de anderen.

Kerkelijke eenheid van gereformeerde belijders is geen illusie, maar opdracht. Opdracht van Christus, die wil dat wij allen één zijn. Maar wij mogen niet op 'allen' wachten. We moeten beginnen zelf onze opdracht te aanvaarden.

Dan mogen wij de uitkomst rustig leggen in de handen van Christus En dan zijn de wonderen de wereld nog niet uit. Zeker niet het wonder van de kerk.

Document 10.033: Brief van DGK Bergentheim/Bruchterveld.

Aan de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken te Hasselt
Van de kerkenraad van De Gereformeerde Kerk te Bergentheim/Bruchterveld
Datum 6 december 2011
Betreft: rapport deputaten ACOBB m.b.t. DG Dalfsen (dolerend)

Geachte broeders,

Zondag 23 oktober is een bericht van deputaten ACOBB bekend gemaakt in de kerken m.b.t. het verloop van de gesprekken met de GK Dalfsen (dolerend).

Een bericht dat enerzijds zeer verblijdend was, maar anderzijds ook vragen heeft opgeroepen. Inmiddels hebben we kennis kunnen nemen van het rapport deputaten ACOBB over deze zaak. En tevens van het concrete voorstel van GK Dalfsen in zijn brief aan de GS.

Naar aanleiding hiervan willen wij u graag het volgende voorleggen. Het is een goede zaak dat deputaten de kerken op de hoogte houden van de besprekingen, zo kan er meegeleefd en meegebeden worden voor de eenheid van de kerk van Christus. We zijn dankbaar dat de kerk van Dalfsen op weg wil naar volledige kerkelijke eenheid. Het is een wonder van de Here dat Hij dat in deze tijd van verscheuring en verwarring heeft gewerkt. Uit de genoemde stukken concludeert de kerkenraad dat zowel deputaten als Dalfsen elkaar herkennen en erkennen als broeders en zusters die samen verder moeten naar de opdracht van Christus (Joh. 17:11,21). We staan op hetzelfde fundament. Beiden willen kerkelijk samenleven naar de kerkorde van de gereformeerde kerken in Nederland.

Tegelijk stellen we vast, dat hoewel Dalfsen toe wil naar volledige kerkelijke eenheid, zij daar op dit moment nog niet aan toe is. Op grond van onder andere pastorale motieven acht hij een tijd van toegroeien naar elkaar nodig. Uit het voorstel van de kerkenraad van Dalfsen blijkt dat hij op een ordelijke manier wil toegroeien naar die volledige kerkelijke eenheid. Zoals vaker het geval is, voorziet de kerkorde niet direct in de specifieke situatie waarvoor we met het verzoek van Dalfsen geplaatst worden. We stellen ook vast dat met het verzoek om met een tijdelijke status volgens art. 47 KO naar volledige eenheid te groeien, Dalfsen tracht zo veel mogelijk de kerkorde te honoreren.

Broeders, wij spreken er onze zorg over uit dat deputaten het niet eens zijn met de door Dalfsen voorgestelde weg. Deputaten noemen in hun rapport met name het bezwaar tegen de voorgestelde weg op grond van art. 28 NGB. Dalfsen geeft er duidelijk blijk van zich met ons te willen verenigen en zó samen de hals te buigen onder het juk van Jezus Christus. Op een ordelijke manier de tijd nemen om daar naar toe te groeien doet daar niet van af. Hier dienen we de zaken op hun juiste gewicht te schatten. De kerkenraad is van mening, gelet op de opstelling en de geest waarin Dalfsen handelt, dat we hier geen krampachtigheid, maar vertrouwen aan de dag moeten leggen. Art. 28 NGB is hier niet in het geding!

Wanneer we kijken naar de Vereniging in 1892 dan leren we dat er over en weer veel geduld was ten aanzien van moeiten in plaatselijke gemeenten. Ook al was de vereniging landelijk tot stand gekomen, plaatselijk duurde dat soms nog vele jaren. Maar men forceerde dat niet met regels. Hier wordt liefde en geduld gevraagd. Dat leert ons de Here ook in Kol. 3:12: *‘Doet dan aan als door God uitverkoren heiligen en geliefden, innerlijke ontferming, goedheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld.’*

Wij roepen u op met dankbaarheid kennis te nemen van de toenadering tot Dalfsen. En met vreugde de weg op te gaan naar eenheid. Wij zijn met hen van overtuiging dat de Here ons hierin verder zal leiden.

Wij wensen u de wijsheid van de Here toe bij al uw werk, dat het dienstbaar mag zijn aan Zijn kerkvergaderend werk.

Met broedergroet,

Document 10.035: Verzoek Deputaten ACOBB plaatsing aanvullend rapport op website.

Van: Deputaten ACOBB
Datum: 13 december 2011
Onderwerp: plaatsing op de website van het aanvullend rapport DACOBB

Waarde broeders,

Deputaten Binnenlandse Betrekkingen verzoeken u om (alsnog) het voorstel van Dalfsen en het aanvullend rapport te plaatsen op de website van de kerken.

Als reden wil wij noemen:
Plaatsing op de website van de kerken zou heel normaal moeten zijn omdat de kerkleden via die website zich op de hoogte kunnen stellen van het werk van deputaten ten dienste van diezelfde kerkleden. Dat geeft die kerkleden ook de mogelijkheid om mee te denken en eventueel te reageren naar de synode op voorstellen van deputaten die op de synode behandeld worden en hen allen aangaan. Het gaat hier immers om vereniging met een andere kerk en de wijze waarop dat zo kunnen geschieden.

Deputaten verwijzen u graag naar onderstaand gedeelte van C.G. Bos wat deputaten als info bij hun aanvullend rapport hebben meegestuurd:

“Daarmee wil ik niet zeggen dat mondelinge samensprekingen, te voeren door deputaten van kerkelijke instanties, af te wijzen zijn. Maar als die weg gekozen wordt, zal het resultaat daarvan toch moeten worden vastgelegd in een gemeenschappelijk schriftelijk resumé, waarvan alle belanghebbenden moeten kunnen kennisnemen. En die belanghebbenden zijn alle gemeenteleden. Zij moeten allemaal kunnen meeleven, meebidden en meedenken. De hele kerkelijke gemeenschap die erbij betrokken is, moet zoveel mogelijk inspraak hebben wanneer het er om gaat 'samen op weg' te gaan”

Deputaten verzoeken u vriendelijk dit voorstel in uw vergadering van 17 december te agenderen en wensen u Gods zegen toe bij al uw arbeid ten dienste van zijn Kerk.

Document 10.048: Brief van DGK Bergentheim/Bruchterveld.

Aan: De generale synode van de Gereformeerde kerken bijeen te Hasselt

Van: J. Bouwhuis

Datum: 2 januari 2012

Betreft: **Verzoek m.b.t. eenheid met de GKD (Gereformeerde Kerk te Dalfsen)**

Geachte broeders,

Met veel belangstelling, en met een dubbel gevoel van vreugde en verdriet, heb ik kennis genomen van het aanvullend rapport van onze deputaten binnenlandse betrekkingen (DACOBB) d.d. 2 december 2011. Overwegende dit rapport en mijn gevoelens, heb ik besloten dit schrijven tot u te zenden.

Mijn eindconclusie is dat het een teleurstellend rapport is.

Teleurstellend voor ons als DGK, niet minder teleurstellend voor de GKD, maar hoeveel te meer teleurstellend voor onze Heer en Heiland Jezus Christus.

DGK mocht groeien, doordat zich bij haar broeders en zusters voegden, die zich vrijmaakten van de GKv, uit genade, omdat men binnen dat kerkverband (de GKv) de volle waarheid niet meer liefheeft.

DGK mochten groeien, maar ook direct kwam er weer afbraak, toch mocht DGK blijven bij de drie kenmerken van het "ware" kerk zijn, ook uit genade alleen.

Er is in de jaren veel werk verricht, zowel binnen het kerkverband als daarbuiten om ons heen. Graag wil ik u er aan herinneren dat er op 25 maart 2009 een "Open brief" in "De Bazuin" nr. 11 stond gepubliceerd, een open brief van onze predikant Ds. S. de Marie.

De laatste regel, ik citeer: "Weleerwaarde broeders, ik wil het zo zeggen: ons hart blijft naar u uitgaan. Wij spreken niet alleen veel over u en uw moeiten, wij bidden met name ook veel voor u. Persoonlijk, en in de gebeden in de zondagse erediensten.

Niet enkele keren, maar als maar door. Wij hopen en bidden, dat deze gebeden verhoord zullen worden". (einde citaat)

Is het dan geen verhoring geweest van deze gebeden, wanneer er op 3 februari 2010 een vrijmaking plaatsvindt in Dalfsen?

"Een vrijmaking die geen zaak van mensen is, maar een zaak van gehoorzaamheid aan het hoofd van de kerk". (citaat van Ds. S. de Marie op blz. 71 "De Bazuin" nr. 7, 2010)

Beseft de synode dat, wanneer hij voorstellen van deputaten overneemt, hoe groot het verdriet en teleurstelling is binnen DGK, hoe het vertrouwen geschaad wordt met alle gevolgen van dien?

De GKD moest zich in 2010 vrijmaken vanuit de GKv, uit genade.

Een verantwoorde vrijmaking, zie ook de verklaring van de GKD van 3 februari 2010.

Toch bleven zij dolerend. Waarom?

Was dat niet hierom, dat er binnen DGK al zoveel gebeurd was, waar een negatief geluid vanuit ging, zoveel onvrede, scheuringen al in een paar jaar dat DGK mocht bestaan.

Er waren toch 2 kerken welke zich "ware" kerk noemden? (DGK en GKN) Dan moet er gekozen worden, alvorens er onderzocht is, welke in leer en leven "ware" kerk is.

Zo is ook de GKD beproefd en daarmee beschadigd, ook zij moest ervaren wat het is om gescheurd te worden. Maar God zij gedankt, er mochten gesprekken komen en voortgezet worden

De kerkraad besloot, na overleg met zijn gemeente, een voorstel te doen aan het kerkverband van DGK: te willen komen tot samenwerking met GKD in de vorm van een federatief groeimodel.

Daarbij stond hem voor ogen, dat gedurende een bepaalde tijd, er ruimte gecreëerd zou worden om naar elkaar toe te groeien.

De "bepaalde tijd" is veelzeggend, want dat geeft aan, verder te willen op een ingeslagen weg. Dalfsen heeft gekozen, maar vraagt ruimte en tijd voor zijn eigen gemeente.

Beseft de synode dat, wanneer hij voorstellen van deputaten overneemt, hoe groot het verdriet en teleurstelling is binnen de GKD, hoe vertrouwen ook hier geschaad wordt met alle gevolgen van dien?

De Here Jezus Christus.

Hij zegt van zichzelf dat Hij de goede herder is, Hij heeft Zijn leven ingezet voor Zijn schapen. (Johannes 10) Vrs. 16 "Nog andere schapen heb Ik, die niet van deze stal zijn; ook die moet Ik leiden en zij zullen naar Mijn stem horen en het zal worden één kudde, één herder". Heeft de Here Jezus ook niet veel geduld moeten hebben met ons, altijd weer afkerige mensen?

Maar toch blijft de Here Zijn kerk bouwen door alle eeuwen heen en op verschillende manieren, door reformaties, afscheidingen, doleantie, vrijmakingen, scheuringen en verenigingen. Er is uitgesproken dat De GKD een kerk van Christus is, (Acta synode van Emmen, Art. 92, Besluit 1, blz. 110, 111) maar ook gezien de verklaring van de GKD van 3 februari 2010 en al eerder genoemde citaat van Ds. S. de Marie uit "De Bazuin" nr. 7, 2010. Beseft de synode dat, wanneer hij voorstellen van deputaten overneemt, hij het kerkvergaderend werk van Jezus Christus, door de Heilige Geest, verstoord?

Aanvullend deputatenrapport d.d. 2 december 2011.

Deputaten leggen een rapport voor aan de synode welke, mijns inziens, niet objectief is en niet consistent, innerlijk verdeeld, waarin duidelijk naar voren komt dat er geen eenheid is tussen woorden en werken.

Deputaten doen, naar mijn idee, erg hun best om de synode er van te overtuigen dat het verzoek van de GKD niet gehonoreerd kan/mag worden.

De bij het deputatenrapport gevoegde bijlagen, 6 stuks, hebben, mijns inziens, geen enkele betrekking op en zijn op geen enkele manier van toepassing op deze situatie.

Immers, in alle genoemde artikelen gaat het om samenwerkingsverbanden te creëren tussen bepaalde kerkgenootschappen met als doel: een los-/vrijblijvende federatie, zonder het vaste voornemen om ook werkelijk volledige kerkelijke eenheid aan te gaan.

Maar dat geldt niet voor de GKD, zij hebben een termijn genoemd en hebben voor ogen, te komen tot een volledige kerkelijke eenheid, dit d.m.v. een zusterkerk relatie volgens de regelingen van de buitenlandse zusterkerken, waarvan wij Abbotsfort kennen.

Daarom denk ik dat een ander citaat van Prof. Dr. K. Schilder ons meer past: "Een instituut, dat zelf, door welke oorzaak ook, de schuld draagt dat gelovigen erbuiten blijven, vervalt in het kwaad der sekte". (De kerk deel 2, blz. 441)

Vervolgens zijn, mijns inziens, deputaten bezig zich met zaken te bemoeien die hen niet aangaan. Gelukkig geven deputaten aan dat er qua synodebesluiten geen zaken van leerstellige aard zijn, die een verhindering zouden zijn om kerkelijk één te worden.

Wel wordt tijd en ruimte gevraagd om zich bezig te houden met synodebesluiten van DGK. Daarvoor, is aangegeven door deputaten, zal alle ruimte zijn bij kerkelijke eenwording.

(blz. 14 aanvullend rapport d.d. 2 december 2010)

En dan komt het "heikele" punt: "Het verschil in klimaat", volgens mij staat of valt alles daarmee. Maar het is toch niet aan deputaten, nog aan de synode, zich daarmee bezig te houden? Dat is voor de verantwoordelijkheid van de kerkraad van GKD!

In de bijlage van Ds. C.G. Bos op blz. 45 laatste regels van tweede alinea, lees ik:

"Bedenkingen die tegen elkaar gekoesterd worden, moeten niet direct een afweerhouding doen aannemen. Veeleer moeten bezwaren die geopperd worden tot zelfbeproeving dringen.

We moeten overwegen welke kern van waarheid er in zit en in hoeverre misschien aanleiding is gegeven tot misverstand. Veel geduld en wijsheid is nodig om struikelblokken uit de weg te ruimen. Bereidheid moet er zijn om er over heen te klimmen, als het van de Here mag".

Waar lees ik in het deputatenrapport het gedeelte over onze zelfbeproeving?

Nogmaals, de kerkraad van de GKD heeft, na overleg met zijn gemeente, besloten een voorstel te doen aan het kerkverband van DGK: te willen komen tot een volledige kerkelijke eenheid met de GKD.

Met voor ogen dat er tijd en ruimte gecreëerd wordt om naar elkaar toe te groeien.

De kerkraad die verantwoordelijk is voor zijn gemeente, acht het nodig om naar elkaar toe te groeien. Wie zijn wij dan dat we ons daar mee zullen gaan bemoeien?

De GKD is kerk naar art. 27, 28 en 29 NGB daar zijn we het toch over eens? Nu wordt er gezocht naar een volledige kerkelijke eenheid, daar zijn we ons allemaal van bewust.

Wordt het dan een zaak van regelgeving of van ons hart?

Prof. Dr. K. Schilder leert ons dat geen enkele voorwaarde, vereniging in de weg mag staan, dan trouw aan de Schrift, belijdenis en de KO.

(”De vrijmaking uit het vuur” van W.G. de Vries, blz. 105-107)

Dan mogen deputaten, nog synode, van de GKD vragen wat dan de vragen zijn die er leven onder (enkele) gemeenteleden van GKD en wat dan het verschil in klimaat is, alsof het voor zou moeten komen dat er binnen DGK allemaal gelijkdenkenden zouden zijn.

Ik meen dat deputaten, ten onrechte, de weg waarlangs, de hoogste norm in deze situatie te verheffen, zich daarop fixeren, wat ten koste gaat van hetgeen daarboven uitgaat, namelijk de door Christus geboden eenheid. We kunnen dit in vergelijking brengen met Matt. 12: 1 – 8.

Deputaten zijn niet objectief in hun rapportage, immers, wat waren er positieve ontwikkelingen en goede broederlijke gesprekken, er ging blijdschap vanuit.

We mochten in de erediensten de Here er voor danken dat er goede gesprekken gevoerd mochten worden met de GKD, en dat deputaten een positieve ontwikkeling zagen.

Totdat er vanuit het kerkverband signalen komen met principiële bezwaren tegen het aangaan van een federatie zonder volledige kerkverbandelijke eenheid, op grond van art. 28 NGB.

(blz. 6 aanvullend rapport d.d. 2 december 2010)

Als deputaten gesprekken hebben met één of andere kerkelijk orgaan of kerkverband, mogen zij zich niet laten beïnvloeden door eigen kerkleden, want dan zijn deputaten niet meer neutraal, zij voeren gesprekken en zij komen n.a.v. die gesprekken tot een oordeel en zodoende moet gerapporteerd worden.(Acta synode van Emmen, Hfst. 9, Instructie voor de Deputaten Adresvoering / Contacten Overheid / Binnenlandse Betrekkingen, blz. 206-208)

Als het gaat om art. 28 NGB. dan moeten we oppassen voor de gedachte: ”Dat wat Dalfsen doet, alleen maar een zich voegen bij DGK is”. We moeten het zien als een samen één worden.

Maar hier blijkt dat deputaten zich verkeerd hebben laten beïnvloeden, want er is nooit door de GKD aangegeven dat men een federatie wil aangaan, zonder volledige kerkverbandelijke eenheid in de toekomst. Maar juist een toewerken tot een volledige kerkverbandelijke eenheid. En bij dit proces van naar elkaar toegroeien denkt de kerkraad, voorlopig, aan een periode van 1 jaar. Overigens wordt in art 28 NGB geen termijn genoemd, in de trant van ”zich onmiddellijk voegen bij”, maar ”Daarom moet ieder zich bij haar voegen en zich met haar verenigen”.

Dit is ook wat de GKD wil, maar hij heeft om pastorale motieven tijd en ruimte nodig.

Tot slot, deputaten stellen de synode het volgende voor:

1. Het verlangen naar volledige kerkelijke eenwording met de gemeente te Dalfsen uit te spreken.
2. Geen zusterkerkrelatie naar analogie van art 47 KO aan te gaan met de gemeente te Dalfsen.
3. Aan de kerkraad van GKD te verzoeken om de vragen die er leven binnen de gemeente te Dalfsen concreet kenbaar te maken zodat er een passend en hopelijk bevredigend antwoord op gegeven kan worden.
4. Bereidheid te tonen aan de kerkraad van GKD om in gesprek te gaan met de gemeente te Dalfsen om door te spreken over het zgn. ”Verschil in klimaat”.
5. Uit te spreken dat bij volledige kerkelijke eenwording de gemeente te Dalfsen het recht heeft om revisie te vragen van besluiten die in de afgelopen periode door DGK-synoden zijn genomen.

Maar dit zijn loze, lege woorden, wanneer zij niet gepaard gaan met werken, de handreiking geven en ingaan op het voorstel van de GKD.

Uit de voorstellen van deputaten blijkt duidelijk een huivering om een zusterkerkrelatie aan te gaan, voor de periode van maar ongeveer 1 jaar, en dat men moeite heeft om de daad bij het woord te voegen. Daardoor tekort schiet in ware liefde tot DGK, de GKD en tot Christus het hoofd van de kerk, want we kunnen heel makkelijk uitspreken dat we naar elkaar verlangen, (voorstel 1) maar als we tegelijkertijd de weg naar eenheid blokkeren, (voorstel 2) komt het niet geloofwaardig meer over, op geen enkele partij.

Overdenkingen voor synode.

Graag wil ik de synode, ter overdenking, het volgende voorleggen:

1. Hebben wij Christus en Zijn kerk oprecht lief en hem met liefde en trouw te bouwen?
2. Kan dit blijken uit het afwijzen van het verzoek van de GKD?
3. Hebben wij onze broeders en zusters in de GKD oprecht lief, naar ons hart?
4. Hebben wij er het volle vertrouwen in dat dit een weg is tot volledige kerkelijke eenheid?

Wanneer wij onze liefde en ons vertrouwen kenbaar maken aan onze broeders en zusters in de GKD, dan kunnen we het ook opbrengen om geduld te hebben met hen die één willen zijn met ons op het ene vaste fundament van Christus.

”De liefde is lankmoedig,

de liefde is goedertieren,

zij is niet afgunstig,

de liefde praalt niet,

zij is niet opgeblazen,

zij kwetst niemands gevoel,

zij zoekt zichzelf niet,

zij wordt niet verbitterd,

zij rekent het kwade niet toe.

Zij is niet blijde over ongerechtigheid, maar zij is blijde met de waarheid”.

(1 Korintiërs 13: 4 – 6)

Daarom vraag ik de synode het volgende:

1. Het verlangen naar volledige kerkelijke eenheid met de gemeente te Dalfsen uit te spreken.
2. Een zusterkerkrelatie naar analogie van art. 47 KO aan te gaan met de gemeente te Dalfsen, voor een periode welke nader bepaald zal worden in overleg met deputaten en de GKD.
3. Bereidheid te tonen aan de kerkraad van de GKD om in gesprek te gaan en door te spreken over het zgn. ”Verschil in klimaat”.
4. Uit te spreken dat bij volledige kerkelijke eenheid de gemeente te Dalfsen het recht heeft om revisie te vragen van besluiten die in de afgelopen periode door DGK-synoden zijn genomen.

Ik spreek de wens uit dat de synode vanuit zijn hart zal spreken en zijn liefde zal tonen aan alle betrokkenen in DGK, de GKD en aan Jezus Christus onze Here.

Tevens spreek ik, evenals de deputaten de wens uit dat de Here de harten van allen mag neigen om in echte broederliefde samen de hals te buigen onder het juk van Christus, Hem onvoorwaardelijk te volgen en zo samen de waarachtige eenheid mogen beleven.

Dat de werken van de satan verstoord mogen worden, er vreugde mag zijn in de hemel bij de engelen, maar ook hier op aarde en dat er vreugde en bemoediging mag zijn bij ons, als kerk van Jezus Christus.

”Doe aan mij een teken ten goede,

*opdat mijn haters het zien en beschaamd staan
wanneer Gij, Here, mij geholpen en getroost hebt”.*
(Psalm 86: 17)

U, alle wijsheid toebiddende in uw beraadslagingen en Gods onmisbare zegen in al uw werk.
Met broedergroet:
J. Bouwhuis

Document 10.050: Brief van DGK Bergentheim/Bruchterveld.

Aan: De Generale Synode van DGK in Nederland

Van: De kerkenraad van DGK te Bergentheim / Bruchterveld e.o.

Datum: 06-01-2012

Betreft: ‘Aanvullend Rapport’ van Deputaten Binnenland, gedateerd 02-12-2011, aan de
Generale Synode Hasselt (stuknr. 10.026)

Geachte broeders,

Enige tijd geleden ontving de kerkenraad een afschrift van het rapport van deputaten ACOBB, gedateerd 04-11-2011, aan de Generale Synode te Hasselt (doc.nr 10.008), met als onderwerp ‘Rapportage werkzaamheden over de afgelopen periode’. Paragraaf 4 van dit genoemde rapport handelt over “Verloop van de gesprekken met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) (GKD) en de huidige stand van zaken.” Naar aanleiding van dit rapport heeft de kerkenraad een brief gezonden naar de GS Hasselt, gedateerd 06-12-2011.

Aanleiding

De aanleiding waarom de kerkenraad zich opnieuw in deze kwestie zich tot u richt is de volgende. Op 24-12-2011 ontving de kerkenraad een brief van de Generale Synode (doc.nr 10.042), gedateerd 24-12-2011. Bij de brief ontving de kerkenraad 17 documentatiesets over de contacten van de Deputaten ACOBB en de Gereformeerde Kerk Dalfsen (Dolerend). Naast afschriften van een tweetal brieven, d.d. 10 en 11-11-2011, van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen, bevatte de documentatieset o.a. ook een Aanvullend Rapport van Deputaten Binnenland, gedateerd 02-12-2011, aan de Generale Synode Hasselt (doc.nr. 10.026). In dit rapport, met 6 bijlagen, gaan deputaten in op de laatste ontwikkelingen met betrekking tot de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) (GKD). Op pagina 14 van het rapport doen deputaten een vijftal voorstellen aan de Generale Synode.

De kerkenraad kan zich volledig vinden in het eerste voorstel: “het verlangen naar volledige kerkelijke eenwording met de gemeente te Dalfsen uit te spreken”. Het is vanwege dit verlangen dat de kerkenraad zich met dit schrijven tot u richt.

Vanuit de deputatenrapporten heeft de kerkenraad begrepen dat deputaten geen bezwaar hebben tegen eenwording. De kerkenraad kan hier van harte achter staan. Hij is de Here dankbaar dat er gelovigen zijn die Hem van harte willen dienen, in waarheid. Het is de wil van

de Here (Joh. 17), en de opdracht van Hem aan ons om één te zijn. Om sámen de Hére te dienen, en elkáár als gelovigen in de gemeenschap der heiligen.

Deputaten zijn van oordeel dat eerst in de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen alle moeiten die er in de gemeente zijn ten opzichte van De Gereformeerde Kerken uitgesproken en opgeruimd moeten worden. (10.026, 9)

- Deputaten stellen de weg voor:
- a. “geen zusterkerkrelatie naar analogie van art. 47 KO aan te gaan met de gemeente te Dalfsen”;
 - b. “aan de kerkenraad van de GKD te verzoeken om de vragen die er leven binnen de gemeente te Dalfsen concreet kenbaar te maken zodat er een passend en hopelijk bevredigend antwoord op gegeven kan worden”;
 - c. “bereidheid te tonen aan de kerkenraad van de GKD om in gesprek te gaan met de gemeente te Dalfsen om door te spreken over het zgn. verschil in klimaat”.

De kerkenraad concludeert hieruit dat de deputaten het standpunt innemen dat het veel beter is de zaken die nog een verhindering vormen voor volledige eenwording eerst uit de weg te ruimen (10.026, 9). Daarna kan dus worden over gegaan naar volledige eenheid.

Maar de door deputaten voorgestelde weg (hierboven weergegeven) om tot volledige vereniging te komen van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen en De Gereformeerde Kerken is naar het oordeel van de kerkenraad niet de juiste weg.

De kerkenraad komt tot zijn oordeel op basis van het volgende

Materiaal:

- 1. rapport Deputaten ACOBB d.d. 04-11-2011: par. 1 en par. 4 (doc.nr 10.008);
- 2. brief van de Kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen d.d. 10-11-2011 (doc.nr 10.010);
- 3. brief van de Kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen d.d. 11-11-2011 (doc.nr 10.011);
- 4. aanvullend Rapport Deputaten ACOBB d.d. 02-12-2011(doc.nr 10.026) met 6 bijlagen (doc.nrs 10.027 t/m 10.032).

Opmerking:
De hieronder genoemde verwijzingen naar de verschillende documenten met pagina nummering (bijvoorbeeld 10.008, 2), zijn verwijzingen naar de documenten zoals die via document 10.041 als “Documentatieset” door de Generale Synode is verzonden naar de kerken.

De kerkenraad heeft de volgende

Overwegingen:

- 1. De kerkenraad constateert dat de GS Emmen 2009-2010 in zijn overwegingen heeft uitgesproken (Acta GS Emmen, art. 92, overweging 1 en2):
 - 1. De synode heeft met dankbaarheid geconstateerd dat er in 2010 in Dalfsen een Vrijmaking van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) heeft plaatsgevonden.
 - 2. Gezien de gronden voor deze Vrijmaking constateert de synode eveneens met dankbaarheid dat de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen op hetzelfde fundament staat van Schrift en Belijdenis.

2. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de DGK de GKD de als voortzetting ziet van de Gereformeerde Kerk, dat is de kerk van Christus, te Dalfsen.
3. Zowel de DGK als ook de GKD zien dat er een roeping van Christus ligt om te streven naar eenheid met alle gereformeerde belijders. (10.008, 2)
Het is daarom, zo is de kerkenraad van mening, niet een kwestie van een eenheid willen zijn, maar van een eenheid *moeten* zijn.
4. De GKD heeft in eerste instantie voorgesteld een federatie aan te gaan. Een weg naar eenheid volgens een federatief groeimodel. (10.008, 3)
5. De GKD doet vervolgens een verdergaand voorstel: een zusterkerkrelatie naar analogie van de relatie met buitenlandse zusterkerken. (10.008, 4) Dit om toch nog eventuele vrijblijvendheid te voorkomen. (10.011, 1) Ook de adviseur van de deputaten, ds. P. van Gurp, zag dat als goede en verantwoorde mogelijkheid. (10.011, 1)
6. Deputaten zijn van mening dat een zo spoedig mogelijke vereniging juist geboden is omdat we de avondmaalstafel al in het verleden met elkaar hebben gedeeld. (10.008, 4)
7. Deputaten geven aan dat ze in het algemeen gesproken geen principiële belemmering hadden tegen een federatief groeimodel. Maar zien dat meer als een weg naar eenwording voor twee kerkverbanden die eerder nooit iets met elkaar hebben gehad. (10.008, 3)
8. De kerkenraad van de GKD schrijft in zijn brief (11-11-2011) aan de synode dat door deputaten in het gesprek tussen deputaten en de GKD, dat op 22-09-2011 plaats vond, door deputaten is bevestigd dat er van de zijde van de deputaten geen principiële bezwaar bestond tegen een federatief groeimodel. (10.011, 1)
9. Het is vanuit bovenstaande overwegingen, met name overweging 5, begrijpelijk dat door de deputaten aan de kerkenraden is verzocht om op zondag 25-09-2011 de volgende afkondiging te doen: “De deputaten voor de kerkelijke eenheid hebben afgelopen week een samenspreking gehad met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend). Met dankbaarheid kan worden meegedeeld dat deze bespreking in een goede en broederlijke sfeer is verlopen en vruchtbaar is geweest en een belangrijke stap betekent op de weg naar de kerkelijke eenheid. (...)”
10. Achteraf betreuren deputaten de toevoeging dat ‘deze bespreking....een belangrijke stap betekent op de weg naar de kerkelijke eenheid’. (10.008, 4) Deputaten betreuren deze toevoeging omdat die inhoudelijk niet juist was en aanleiding gaf tot het misverstand binnen DGK dat de gedachte van een federatief groeimodel blijkbaar door de kerkenraad van de GKD was losgelaten. (10.008, 4)
11. Echter in het deputatenrapport (10.008, 4) én in de brief van de GKD aan de synode (10.011, 1) wordt gesproken over een andere weg dan die van een federatief groeimodel: die van “een zusterkerkrelatie naar analogie van de relatie met buitenlandse zusterkerken”. (10.008, 4)
12. Toch was volgens deputaten het federatief groeimodel niet van de baan. (10.008, 4) De kerkenraad begrijpt niet waarom de deputaten gefocust blijven op het federatief groeimodel.
13. Deputaten hadden signalen ontvangen dat er binnen de DGK gemeenteleden zijn met principiële bezwaren tegen het aangaan van een *federatie* zonder volledige kerkverbandelijke eenheid. Mede op basis daarvan besloten deputaten om niet in te stemmen met het voorstel van de kerkenraad van de DGK. (10.008, 5)
De kerkenraad constateert uit de diverse stukken dat dit stadium al was gepasseerd. Door de GKD was voorgesteld een *zusterkerkrelatie* aan te gaan naar analogie van de relatie met buitenlandse zusterkerken.
14. Hoe gemeenteleden op de hoogte waren van het overleg en het standpunt van deputaten (in het algemeen geen bezwaar tegen een federatief groeimodel) is door deputaten niet duidelijk gemaakt. Wel reageerden gemeenteleden negatief op dit standpunt van deputaten. Indien andere gemeenteleden op de hoogte waren van de stand van zaken met betrekking tot de ‘samensprekingen’ met de GKD, dan hadden die (mogelijk) géén principiële bezwaren gehad tegen het deputatenstandpunt op dat moment, maar hen bevestigd in hun ‘geen bezwaar’. Of deputaten deze ‘andere’ gemeenteleden ook gehoord of gesproken hebben is niet duidelijk. De kerkenraad leest daarover althans niets in hun rapportage aan de synode.
15. De kerkenraad vindt het merkwaardig dat deputaten blijven hangen in het federatief groeimodel, ook ná de tweede brief van de GKD aan de GS Hasselt, d.d. 11-11-2011 (10.011), waarin de GKD spreekt over een zusterkerkrelatie. Immers ook in hun Aanvullend Rapport, d.d. 02-12-2011 (10.026) schrijven deputaten: “Het is vanwege deze derde betekenis van de uitdrukking samen de hals buigen onder het juk van Jezus Christus, samenleven in één kerkverband, dat er signalen zijn gekomen van gemeenteleden dat zij het principiële oneens zijn met het aangaan van een federatie zonder volledige kerkverbandelijke eenheid. Omdat we dan nog niet kunnen spreken van samenleven in één kerkverband. Het lijkt ons alleszins de moeite waard om rekening te houden met dit argument aan de belijdenis ontleend.” (10.026, 7) (Cursief, kerkenraad) Deze federatiegedachte wordt door deputaten niet verlaten.
16. Het is voor de kerkenraad niet duidelijk waarom de deputaten in hun rapportage en argumentatie niet uitgaan van deze nauwere samenwerking in de vorm van een zusterkerkrelatie.
17. Deputaten zetten deze gedachte van federatief groeimodel voort in hun verdere argumentatie, waarom volgens hen de vraag van de GKD naar een zusterkerkrelatie afgewezen moet worden (deputatenvoorstel 2, (10.026, 14)), als ze citeren uit Reformanda artikelen, die handelen over de situatie in Canada. (10.026, 10,11) In al deze citaten wordt alleen maar gesproken over een federatie. De kerkenraad is dan ook van mening dat de situatie in Canada niet van toepassing is in onze situatie, waarin de vraag voorligt om een zusterkerkrelatie.
18. De door de deputaten aangehaalde citaten van K. Schilder, hebben, anders dan in onze situatie, betrekking op federaties die jarenlang min of meer vrijblijvend, zonder het vaste voornemen om ook werkelijk volledige eenheid aan te gaan, voortduren, het zogenaamde ‘buurten’. Terwijl de GKD zo spoedig mogelijk, “niet langer wachten dan noodzakelijk” (10.010, 2), “voorlopig denkt de raad aan een periode van 1 jaar” (10.010, 2), tot een kerkelijke vereniging wenst en denkt te komen.
19. De kerkenraad merkt op dat de GKD in zijn tweede brief er op wijst dat deputaten verwijzen naar Reformanda artikelen waarin de schrijver zich keert tegen een federatief groeimodel tussen GKV en CGK destijds. Volgens de GKD is deze verwijzing niet terecht, want de situatie toen was anders dan nu tussen de DGK en de GKD. De GKD geeft in zijn brief ook het verschil aan. (10.011, 2) Deputaten verwijzen als reactie daarop niet alleen naar ‘Canada’, zie hierboven, maar ook naar een Reformanda artikel dat geschreven is met het oog op ontwikkelingen m.b.t. plaatselijke activiteiten van samenwerking met Christelijke Gereformeerde en Nederlands Gereformeerde kerken ter plaatse, waarin aandacht wordt geschonken aan:
 1. de eenwording van de Christelijke Afgescheiden Gereformeerde Kerk met de Gereformeerde Kerk (de zogenaamde Kruiskerken) in 1869 (10.011, 11,12,13),
 2. de eenwording van de Christelijke Gereformeerde Kerk met de Dolerende Kerken in 1892 (10.011, 11,12,13).
20. Er staan nu wel vier situaties voor de aandacht: 1) die in de vorige eeuw in Canada, 2),3) twee in de 19^e eeuw in Nederland, en 4) die waarin wijzelf verkeren.
Over de eerste drie situaties is in Reformanda geschreven, en deputaten zijn van mening dat het geschrevene voor daar en toen, ook van toepassing is voor hier en nu, de vierde situatie. Alsof alle situaties gelijk zijn aan elkaar.

21. De kerkenraad is van mening dat een bepaald ‘recept’ alleen toegepast kan worden in gelijke situaties. Maar er bestaan in dit verband geen gelijke situaties, elke situatie is weer anders. Men kan ze niet zodanig over elkaar heen leggen, dat men, van bovenaf gezien, maar één situatie ziet. Er bestaat geen standaard blauwdruk die in alle gevallen toepasbaar is. Elke situatie vraagt zijn eigen benadering en oplossing. De kerkenraad is daarom van oordeel dat de verwijzingen door deputaten naar Reformanda artikelen, niet één op één van toepassing is (te verklaren) op de situatie waarin wij nu verkeren.
22. Als onderbouwing hiervoor wil de kerkenraad op twee voorbeelden wijzen waaruit blijkt dat situaties in het verleden niet gelijk zijn aan de situatie in het heden (GKD – DGK).
 1. De deputaten vestigen onze aandacht op de situatie tussen de Gereformeerde kerken en de Chr. Geref. Kerk: "Zij willen de zaak op de 'meerdere vergadering' in behandeling zien komen en zo de weg zien effenen, waarop **in de verte** de hereniging van alle Gereformeerden in één kerkelijk instituut mogelijk schijnt en als ideaal wenkt." (10.031, 1) (vet van ons, kerkenraad) Toen ging het om “in de verte”. Nu gaat het om “een periode van ca. 1 jaar” (10.010, 2). Dit is toch een wezenlijk verschil.
 2. In documentnummer 10.031, op pagina 14, lezen we: "En praktisch vergist men zich óók, als men zegt: slechts om de overgang te vinden tot de komende eenheid willen wij hen, die voor God eens getrouwd zijn geweest, en toen uit elkaar gelopen zijn, weer tot een jarenlange (bij voorbaat als jarenlang áángelokondigde) 'verloving' brengen, of ze nog eens komen mochten tot een tweede huwelijk..." Ook hier een geheel ander tijdsfad waarover men spreekt, dan die waarover de GKD spreekt: “een periode van ca. 1 jaar” (10.031, 14).
23. Voor de GKD zijn zwaarwegende pastorale motieven, ook wel genoemd ‘het verschil in klimaat’, reden om nog niet tot een volledige kerkelijke eenheid over te gaan, maar eerst een zusterkerkrelatie aan te gaan. (10.026, 4) In het aanvullend deputatenrapport vernemen we dat er binnen de gemeente te Dalfsen huiver is voor “radicalisme” en een “alles-of-niets houding” bij de DGK. (10.026, 9) Wel hebben deputaten meerdere keren aan de GKD gevraagd wat dan wel dat verschil in klimaat inhield en welke vragen er waren. Maar ze kregen dat niet helder. (10.026, 9)
24. In hoeverre de deputaten zich mogen voegen in de pastorale zorg wordt door de deputaten niet aangegeven. Het is de verantwoordelijkheid van de kerkenraad van de GKD om op een goede, dat is Schriftuurlijke manier om te gaan met moeiten die er zijn in de aan zijn zorg toevertrouwde gemeente. Zolang de kerkenraad daarin geen hulp vraagt, mogen anderen zich daarin niet mengen.
25. Door als DKG een zusterkerkrelatie aan te gaan met de GKD kán de kerkenraad hulp vragen aan de zusterkerken. Zolang die relatie er niet is, is die hulpvraag niet mogelijk, en staat de kerkenraad van de GKD ‘alleen’. Relaties met een andere kerk of een ander kerkverband heeft hij niet.
26. De kerkenraad denkt dat wanneer vanuit de GKD gesproken wordt over een soort van ‘radicalisme’ en een ‘alles-of-niets houding’ binnen de DGK dit niet alleen vragen moet oproepen van DGK-zijde aan de GKD, “Waar doelt u op?”, maar ook aan zichzelf. Het zal toch tot zelfbeproeving moeten leiden: “Wat zou het kunnen zijn, waarop de GKD doelt?” In het deputatenrapport is hierover niets te lezen. Wel wordt door de deputaten de aandacht er op gevestigd dat dit wel gebeuren moet. (10.032, 4) De kerkenraad leest in het deputatenrapport geen suggesties waarvan deputaten denken dat het voorbeelden zouden kunnen zijn voor het verschil in klimaat, en die ze hebben voorgelegd aan de kerkenraad van de GKD. De kerkenraad staat van harte achter de uitspraak van ds. C.G. Bos: “Bedenkingen die tegen elkaar gekoesterd worden moeten niet direct een afweerhouding doen aannemen, veeleer moeten bezwaren die geopperd worden tot zelfbeproeving dringen.” (10.032, 4).
27. De kerkenraad merkt op dat er in Christus Kerk geen sprake is van uniformiteit. Zo heeft God deze aarde niet geschapen. Zowel in schepping als in kerk is sprake van veelkleurigheid. De menselijke taxatie van het een en het ander is verschillend. Wat de één acceptabel vindt, vindt de ander niet. Wat de één radicaal vindt, vindt de ander niet. Deze veelkleurigheid, want tussen ‘wel’ en ‘niet’ liggen oneindig veel schakeringen (en dat in elke situatie!), is een kenmerk van Gods schepping. Met deze veelkleurigheid van de verschillende beoordelingen moeten we in liefde en geduld met elkaar omgaan. (Opmerking: veelkleurigheid is niet hetzelfde als pluriformiteit (in de leer)).
28. Deputaten geven aan dat bij hen geen sprake is van een alles-of-niets houding. Nooit hebben zij gedacht of gezegd dat als het niet direct ‘alles’ zou worden het dan ‘niets’ zou moeten zijn. Aldus de deputaten. (10.026, 9)
29. Maar hier is, naar oordeel van de kerkenraad, wél sprake van een alles-of-niets houding. Want zolang het niet ‘alles’ is, is er geen andere mogelijkheid dan ‘niets’. Iets tussen ‘alles’ en ‘niets’, bijvoorbeeld een zusterkerkrelatie, is in de ogen van deputaten geen optie, geen mogelijkheid. Volgens deputaten is het nú niet mogelijk om een volledige eenwording aan te gaan. Nu is het dus niets. Neem de tijd (10.026, 8) om de zaken die nog een verhindering vormen voor volledige eenwording eerst uit de weg te ruimen (10.026, 9), zo stellen deputaten voor, en als dat uit de weg is, dan kan het komen tot een volledige eenwording. Dan is het dus alles. Tussen het ‘alles’ en het ‘niets’ zit volgens deputaten geen zusterkerkrelatie, dus niets, zo concludeert de kerkenraad.
30. Deputaten schrijven: Als wij nl. niet anders mogen denken en adviseren over de route naar een kerkelijke vereniging dan de gemeente te Dalfsen, op straffe van de beschuldiging van radicalisme en een alles-of-niets houding, dan zijn er o.i. eerst nog wel wat zaken door te spreken voordat we één kunnen worden. (10.026, 9) Hoe dit in relatie staat met hetgeen waarop de deputaten ons zo de aandacht op vestigen: “In elke contactoefening moet duidelijk de begeerte uitkomen, dat we er niet op uit zijn om elkaar de oren, maar de voeten te wassen.” (10.032, 4), is de kerkenraad onduidelijk. Hieruit blijkt of we als DGK wel of niet om kunnen gaan met veelkleurigheid. Of we als DGK alleen maar een volledige kerkelijke eenheid in één keer accepteren, of dat er ook een andere route bestaat, die via een tijdelijke zusterkerkrelatie (gedurende ca. 1 jaar).
31. Als we consequent redeneren dan geldt omgekeerd: de GKD mag niet anders denken over de route naar een kerkelijke vereniging dan de DGK, op straffe van geen kerkelijke eenheid.
32. Het is een legitieme route die de kerkenraad van de GKD voorstelt. Deze route valt geheel binnen de Kerkorde, art. 47. We moeten voor ogen houden waartoe de KO is opgesteld: voor orde en vrede in de gemeente van Christus en in het kerkverband. Is een route naar volledige eenheid via een zusterkerkrelatie een verstoring van de orde en de vrede in het DGK-kerkverband? De kerkenraad kan dat niet inzien.
33. De geografische ligging (10.026, 8) van GKD is van ondergeschikt belang, of Dalfsen in het binnenland of in het buitenland ligt is relatief. Het maakt bijvoorbeeld geen wezenlijk verschil of Dalfsen ligt op de huidige plaats, of bij Gramsbergen vlak over de grens zou liggen waar ook verschillende DGK-adressen zijn. Volgens de lètter zou het in het laatste geval wél een zusterkerkrelatie kunnen worden aangaan.
34. Een zusterkerkrelatie is de meest vergaande vorm van samenwerking. Via die relatie kun je elkaar uitstekend tot een hand en een voet zijn, en kan een ieder zijn gaven tot nut en heil van de andere leden in deze relatie gewillig en met vreugde gebruiken.
35. Meninge die er binnen de GKD leven ten aanzien van het ‘klimaat’ in de DGK, kunnen in de voorgestelde zusterkerkrelatie het snelst worden opgelost. Immers de praktijk is de beste leermeester. Door een zo’n grote mate van samenwerking kan het snelst in de praktijk worden ondervonden hoe het ‘klimaat’ in de DGK is. Door afstand van elkaar te houden, en alleen maar te praten (“dan zijn er o.i. eerst nog wel wat zaken door te

spreken voordat we één kunnen worden” (10.026, 9)), zullen deze meningen niet verdwijnen. Het zit in onze (zondige) aard: eerst zien en dan geloven. Een voorbeeld: een huis verkoopt men niet vanaf de straat, d.w.z. zonder dat de aspirant-koper er een stap in mag doen. Een huis verkoopt men door het te laten betreden, te bekijken, etc. Zo ook in dit geval. Indien we als DGK niets te verbergen hebben, dan zeggen we tegen de GKD: kom binnen, en overtuig u; en u zult uw ongelijk ontdekken.

36. Indien wij in de DGK er van overtuigd zijn dat er bij ons geen sprake is van ‘radicalisme’ en een ‘alles-of-niets houding’ dan is er naar het oordeel van de kerkenraad niets op tegen om een zusterkerkrelatie aan te gaan. Indien ons huis er van binnen ‘spik en span’ uitziet, dan mag iedereen die daaraan twijfelt binnenkomen, om het met eigen ogen te zien.
37. Door aan te geven alleen te willen spreken, “dan zijn er o.i. eerst nog wel wat zaken door te spreken voordat we één kunnen worden” (10.026, 9), kán dat worden opgevat als een teken dat men iets te verbergen heeft.
38. Men kan zeggen dat het interieur van een woning schoon is, maar het meest overtuigend is door de te overtuigen partij de woning te laten betreden en met eigen ogen te laten zien of het gesprokene waar is.
39. De kerkenraad van DGK komt vanwege pastorale motieven tot het voorstel om via de weg van een zusterkerkrelatie tot volledige eenheid te komen. Hierin ziet de kerkenraad de goede zorg van de kerkenraad van de GKD voor zijn gemeente. Hij kan niet sneller lopen dan degene die het langzaamst is.
40. We dienen geduld te hebben met andere mensen, helemaal met broeders en zusters. Wanneer een route niet in één keer kan worden afgelegd, maar tussenstops noodzakelijk zijn, dan zullen we hen die gunnen, en hen daar, net als tijdens het gehele traject, verzorgen en ondersteunen. Het dient ons doel te zijn om samen het einddoel te behalen: één in Christus.
41. In 1 Corinthiërs 9:20 lezen we: “en ik ben voor de Joden geworden als een Jood, om Joden te winnen; hun, die onder de wet staan, als onder de wet (hoewel persoonlijk niet onder de wet) om hen, die onder de wet staan, te winnen;” Wat wil dit zeggen? We lezen in een commentaar: “Hij maakte zichzelf tot dienstknecht, opdat zij mochten vrij worden. (...) En wat de bekeerde heidenen aangaat, hij gedroeg zich onder hen als iemand, die niet door de Joodse wetten gebonden was; die hij bij de Joden kon toestemmen en onderhouden; ofschoon hij niet als een wetteloos man handelde, maar als een die gebonden was door de wetten van Christus. Hij zou gene wetten van Christus overtreden ten genoegen van enig mens, maar hij zou zich gewillig schikken naar alle mensen, voorzover dit geoorloofd was, ten einde sommigen te winnen.” (Matthew Henry)
42. In vers 22 lezen we: “Den zwakken was hij geworden als een zwakke, opdat hij de zwakken winnen zou”. We lezen in een commentaar: “Hij was gewillig om het beste van hen te maken. Hij verachtte of veroordeelde hen niet, maar werd als een hunner; zag van zijne vrijheid om hunnentwille af en was bezorgd om hun geen struikelblok in den weg te werpen. Wanneer een hunner, door de zwakheid van zijn begrip of de kracht zijner vooroordelen, kans liep van in zonden te vervallen of van het Evangelie tot het heidendom terug te vallen, door zijn gebruik van zijne vrijheid, dan zag hij daarvan af.” (Matthew Henry) Zo zullen wij als DGK-kerkverband er ook alles aan moeten doen, zolang we niet in strijd komen met Gods woord, onszelf verloochenen, om te voorkomen dat gelovigen vanwege vooroordelen de kerk van Christus zouden verlaten. Hetgeen de apostel Paulus ons voorhoudt in Romeinen 14:7 e.v. dient naar het oordeel van de kerkenraad (ook) in deze kwestie richtinggevend te zijn.
43. Wanneer we als DGK deze weg bewandelen blijven we kerk van Christus. “Een instituut, dat zelf, door welke oorzaak ook, de schuld draagt dat gelovigen er buiten blijven, vervalt in het kwaad der secte.” (K. Schilder, De Kerk, deel II, pag. 441)

De kerkenraad komt tot de volgende

Resumé:

1. De GKD is de voortzetting van de Gereformeerde Kerk te Dalfsen.
2. De GKD en de DGK staan op dezelfde grond van Schrift en Belijdenis.
3. De GKD en de DGK willen komen tot volledige kerkelijke vereniging.
4. De GKD wil deze volledige kerkelijke vereniging bereiken via een tussenstap van een zusterkerkrelatie naar analogie van een zusterkerkrelatie in het buitenland, art. 47 KO.
5. De DGK doet deze tussenstap vanwege pastorale motieven. (10.026, 4,8)
6. De Deputaten Binnenland wijzen deze tussenstap af.
7. De Deputaten Binnenland onderbouwen hun afwijzing met:
 - a. art. 47 KO is van toepassing op kerken in het buitenland, vanwege geografische afstanden (10.026, 8);
 - b. art. 28 NGB, volgens welk artikel een ieder wordt opgeroepen zich bij de kerk te voegen en zich mat haar te verenigen om zo samen de hals te buigen onder het juk van Jezus Christus (10.026, 6);
 - c. verwijzingen naar diverse Reformanda artikelen die handelen over situaties in Canada en in 1869 en 1892;
 - d. citaten die handelen over het federatief groeimodel.

De kerkenraad komt tot de volgende

Conclusies:

1. Er bestaat(n) geen Schriftuurlijke belemmering(en) om tot volledige eenheid tussen de GKD en de DGK te komen.
2. De door de GKD voorgestelde tussenstap om tot een volledige kerkelijke vereniging te komen, is ingegeven door een voluit Schriftuurlijk argument: pastorale zorg. Pastorale zorg is een zorg voor de plaatselijke kerkenraad, waarin anderen niet hebben te treden.
3. De deputaten onderbouwen hun afwijzing voor een zusterkerkrelatie met niet van toepassing zijnde argumentatie: immers het zijn argumenten tegen het veel vrijblijvender federatief groeimodel.
4. De deputaten nemen situaties in verschillende tijden en op verschillende plaatsen als voorbeelden voor de situatie waarin de GKD en de DGK verkeren. Uit hetgeen over deze verschillende situaties is geschreven halen deputaten argumenten die zij toepassen óp en tégen de aanvraag van de GKD om een zusterkerkrelatie. Alsof de huidige situatie gelijk zou zijn aan (al) die andere situaties.
5. Uit de benadering van deputaten zien we dat door hen 'de weg waarlangs', tot hoogste norm wordt gehanteerd in deze zaak, ten koste van hetgeen daar boven uit gaat: de geboden eenheid.
6. De deputaten voeren geen principiële, Schriftuurlijk gefundeerde bezwaren aan tegen een zusterkerkrelatie. Daarom is het zaak om de door de GKD voorgestelde weg naar volledige kerkelijke eenheid aan te grijpen, te stimuleren en verder te begeleiden, opdat het zo onder de zegen van de Here mag komen tot het voorgestelde doel: volledige kerkelijke eenheid.

De kerkenraad stelt de Generale Synode te Hasselt voor om de volgende

Uitspraken

te doen:

1.

De synode spreekt het verlangen uit om te komen tot een volledige kerkelijke eenwording met de gemeente te Dalfsen.

Gronden:

1. Het is Christus’ bede dat allen die in Hem geloven één zijn. (Johannes 17)

2. Het is ook ons diep verlangen om met alle ware christgelovigen één te zijn, gezamenlijk onder en verbonden aan ons hoofd Jezus Christus. Om in die eenheid elkaar onderling te dienen, ieder met zijn gaven, tot nut en heil van de andere heiligen.

2.

De synode besluit met de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) een zusterkerkrelatie aan te gaan in de vorm van een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland zoals beschreven is in art. 47 KO.

Gronden:

1. De synode heeft zijn verlangen uitgesproken om te komen tot een volledige kerkelijke vereniging, maar hij beseft dat deze samenwerkingsvorm van een zusterkerkrelatie op dit moment voor de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te Dalfsen (dolerend) het maximaal haalbare is in de gegeven omstandigheden.

2. De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te Dalfsen (dolerend) geeft in zijn brief d.d. 10-11-2011 aan dat in de situatie van een zusterkerkrelatie niet berust mag worden, maar dat er groei moet zijn naar volledig kerkelijk samengaan. En heeft daarbij een termijn gesteld van circa 1 jaar.

3. De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te Dalfsen (dolerend) neemt deze route tot volledige eenwording vanuit pastorale motieven, met het oog op de eenheid in de aan hem toevertrouwde gemeente.

4. Pastorale motieven mogen geen belemmering zijn om een zusterkerkrelatie aan te gaan. Evenmin mogen pastorale motieven een belemmering zijn om een volledige kerkelijke eenheid aan te gaan. Maar omdat Gods Woord ons leert geduld te hebben met de zwakken, is de tussenstap zoals voorgesteld door de GKD een verantwoorde en gerechtvaardigde stap. Een stap waarin de liefde een hoofdrol speelt en alles hoopt (1 Cor. 13).

5. Deze door de kerkenraad te Dalfsen voorgestelde route via een zusterkerkrelatie naar volledige kerkelijk samengaan is niet in strijd met Gods Woord, de Belijdenis en de KO.

6. De door de kerkenraad te Dalfsen voorgestelde relatie is ingekaderd binnen de KO.

Tenslotte.

Geachte afgevaardigden, broeders, het is het verzoek van de kerkenraad van de Gemeente te Bergentheim / Bruchterveld e.o. om bovenstaande besluiten over te nemen, of in ieder geval een zusterkerkrelatie aan te gaan volgens het verzoek van de kerkenraad van Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen.

Moge de Here, Die Zijn Kerk vergadert, U nabij zijn in Uw beraadslagingen, en moge het zo zijn dat uw besluiten betreffende deze aanvraag van de dolerende gemeente te Dalfsen, mogen bijdragen aan en een onderdeel zijn van dat kerkvergaderende werk van Jezus Christus onze Heer. Opdat door uw besluiten het gebed van het Hoofd van de Kerk steeds meer in vervulling moge gaan: opdat zij allen, die door hun woord in Mij geloven, één zijn. (Joh. 17:20, 21).

Met vriendelijke broedergroet,
namens de Gereformeerde Kerk Bergentheim / Bruchterveld e.o.

Document 10.054: Advies document van dr.P.van Gulp aan de GS Hasselt (hfdst 6-8)

ADVIES

aan de Generale Synode in de zitting van 14 januari 2012

met betrekking tot het verzoek van De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen om vereniging met het kerkverband van De Gereformeerde Kerken.
Broeder preses, broeders afgevaardigden en deputaten, broeders en zusters belangstellenden

-6- ZUSTERKERKRELATIE

Nu nog iets over de inhoud van de zusterkerkrelatie.
De vraag kan namelijk opkomen hoe dan opzicht en tucht kan geoefend worden over elkaar. Het antwoord daarop is dat de eerste regel van deze zusterkerkrelatie is dat de kerken op elkaar toezien dat niet wordt afgeweken van de gereformeerde leer.
Hoewel de Gereformeerde kerken (vrijgemaakt) deze regel hebben afgezwakt tot: elkaar bemoedigen - hebben De Gereformeerde Kerken vastgehouden aan de oorspronkelijke bedoeling: op elkaar toezien.
Wat dat inhoudt is te zien in de bezwaren die de buitenlandse kerken inbrengen tegen de Gereformeerde kerken (vrijgemaakt) in Nederland ter zake van de deformatie in die kerken. Dat kan tenslotte ertoe leiden dat de zusterkerkrelatie verbroken wordt.
Dat betekent dus dat Dalfsen toeziet op ons kerkverband en dat wij toezien op Dalfsen. Maar uiteraard is de inhoud van die relatie rijker dan alleen dat oefenen van opzicht en tucht. Dat betekent in de gemeente wat betreft de taak van de kerkenraad immers als eerste de pastorale zorg.
In de zusterkerkrelatie wordt dat gerealiseerd in het nauw met elkaar samenleven, zo nodig advies geven en ook steun, als het nodig zou zijn ook financiële steun. Een kleine gemeente heeft, zeker in haar begin tijd, daar behoefte aan. Vanuit onze rijkdom kunnen we dan nu al, via deze zusterkerkrelatie, uitdelen aan de zusterkerk te Dalfsen. De uitwerking van een en ander zal nader moeten worden geregeld, bijvoorbeeld door de benoeming van deputaten voor deze taak met een instructie voor hun arbeid.
Ik denk dan aan onze zusterkerkrelatie met de kerk te Abbotsford in Canada. Evenals kleine kerken in het buitenland, die een plaats kregen in een Nederlandse classis, mag die gemeente rekenen op meelevens en steun vanuit de kerken in Nederland. Ook voor de invulling van die relatie is een verdere regeling nodig. Daar is al een begin mee gemaakt doordat ds.de Marie daar voorgaat, als hij daar gelegenheid voor kan vinden.

-7- KERKERAAD VAN DALFSEN

De kerkeraad van Dalfsen heeft herhaaldelijk uitgesproken dat er bij hem een vaste wil is om tot eenheid te komen.

Het past ons daarover onze grote dankbaarheid uit te spreken jegens de HEERE, Die na zoveel verdrietige ontwikkelingen naar ons heeft omgezien en ons deze blijdschap schenkt. Het is een verhoring van onze gebeden. Het zal voor de kleine en aangevochten gemeente van Dalfsen een uitkomst zijn. Het zal ook voor ons kerkverband een verrijking zijn

De kerkeraad van Dalfsen is van oordeel dat het een pastorale benadering vraagt om het gaan op de weg naar de kerkelijke eenheid gefaseerd te doen.

Ook ik betreur het dat Dalfsen nog steeds niet kiest voor een gewoon zich voegen bij het kerkverband van De Gereformeerde Kerken. Daarvan heb ik in een samenspreking gezegd dat ik dat een tekort vind aan vertrouwen in de belofte van de HEERE.

Dat gezegd zijnde heb ik er meteen aan toegevoegd dat we dan de kerk te Dalfsen niet moeten veroordelen, maar in die zwakte van het gebrek aan geloofsvertrouwen moeten dragen, geduld met hen hebben en begrip tonen voor de situatie in die gemeente. Immers, na de dankbaarheid en blijdschap over de door de Vrijmaking herwonnen eenheid werd de gemeente op een treurige wijze gescheurd, omdat enkele ambtsdragers, door de predikanten van het voorlopig kerkverband aangestuurd en gesteund, op grond van valse beschuldigingen aan het adres van De Gereformeerde Kerken, zich gekant hadden tegen elke vorm van toenadering tot ons kerkverband en daarom de gemeente scheurden.

Het is te begrijpen dat er ondanks onderwijs door de kerkeraad en verdediging tegen die beschuldigingen deze toch een zekere invloed oefenden in de gemeente van Dalfsen.

Tenslotte: de vrees voor ‘een twistappel binnen de kerken’ met betrekking tot een eventueel aanvaarden van de opstelling van Dalfsen mag mijns inziens geen rol spelen.

Evenmin de vrees voor mogelijke onenigheid in de kerken wanneer de synode zou menen afwijzend te moeten beschikken over het verzoek van Dalfsen.

De kerkeraad van Dalfsen kan de ernst van zijn gaan op de weg naar kerkelijke eenheid duidelijk tonen op de eerste plaats door voor de overgangssituatie een vaste termijn te stellen van niet langer dan een jaar. En vervolgens door te besluiten om met de genabuurde kerken zo spoedig mogelijk na het besluit van de synode te gaan beraadslagen over de kerkgrenzen en de vaststelling van de grenzen meteen effectief te maken voor degenen die zich daarna bij de kerk willen voegen. Het zou niet goed zijn wanneer Dalfsen in de tijd van overgang kerkleden van elders, die op het grondgebied van een van de kerken van ons kerkverband wonen, als leden zou aanvaarden.

Uit het voorgaande volgt nu mijn advies aan de synode:

- in dankbaarheid aan de HEERE het verzoek van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen in te willigen om voorlopig haar verhouding tot het kerkverband van De Gereformeerde Kerken te regelen naar analogie van het onderhouden van een zusterkerkrelatie met buitenlandse kerken en dit te doen duren tot aan de volledige kerkelijke eenheid in het kerkverband;
- voor de overgangssituatie een vaste termijn te stellen van niet langer dan een jaar;
- uit te spreken dat van de kerkeraad van Dalfsen verwacht mag worden om zo spoedig mogelijk na het besluit van de synode met de genabuurde kerken te gaan beraadslagen over

de kerkgrenzen en de vaststelling van die grenzen meteen effectief te maken voor degenen die zich daarna vrijmaken en zich bij de kerk willen voegen.

-8- DE SCHRIFT

Tenslotte wil ik de Schrift laten spreken.

Bij de uittocht uit Egypte, die genadige verlossing uit het diensthuis en de reformatie van de kerk, sprak het vanzelf dat Israël vol moed de weg zou te gaan die de HEERE wees. Maar toen toonde de HEERE Zijn geduld en voorzichtigheid met Zijn volk:

17 Toen de farao het volk had laten gaan, is het gebeurd dat God hen niet leidde langs de weg door het land van de Filistijnen, hoewel dat korter was. Want God zei: Anders zal het het volk berouwen bij het zien van oorlog en wil het naar Egypte terugkeren.
Exodus 13:17

De Heere Jezus Christus vraagt van ons in de omgang met elkaar een pastorale benadering: en wie u zal dwingen één mijl te gaan, ga er twee met hem.

Matt.5:41

Uiteraard niet op een zondige weg, maar op de weg in het volgen van het Lam.

En diezelfde pastorale benadering vraagt de Heere ten aanzien van de kleinen in het geloof: Pas op dat u niet een van deze kleinen veracht.

Matt.18:6,10

Dan horen we nog de apostolische vermaning met betrekking tot geduld:

Bekleed u dan, als uitverkorenen van God, heiligen en geliefden, met innige gevoelens van ontferming, vriendelijkheid, nederigheid, zachtmoedigheid, geduld.

Kol. 3:12

Tenslotte nog uit het troosthoofdstuk Jesaja 40, als de HEERE Zijn volk opnieuw verlost uit een diensthuis en het oproept om Hem te volgen. Daarbij geeft Hij dan Zijn belofte: Als een herder zal Hij Zijn kudde weiden: Hij zal de lammetjes in Zijn armen bijeenbrengen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtjes leiden.

Jesaja 40:11

Dat betekent volgens de Korte Verklaring:

Hij is niet alleen de sterke, maar ook de liefdevolle Verzorger van Zijn volk.

Treffend wordt dit hier beschreven door het beeld van de herder, die met tedere liefde zorgt voor Zijn kudde.

Dat slaat duidelijk op de zorg, die de HEERE zal dragen voor de ballingen bij hun terugkeer naar Kanaän, 49:9b ; vgl. 55:12.

Als een goede herder wijdt Hij Zijn bijzondere zorg aan het tere en zwakke. De pas geboren lammeren, die met de kudde niet mee kunnen komen, neemt hij op zijn arm en draagt ze „in zijn boezem". En de zogende dieren, die niet afgejaagd mogen worden (Gen.33:13), spaart hij en leidt ze zachtjes. Met zulk een tedere, liefdevolle zorg blijft de HEERE de zijnen omringen op hun weg die Hij wijst. Koninklijke macht (vs.10) en herderlijke tederheid gaan samen in Israëls God.

Hij vraagt van ons als Zijn onderherders om Hem daarin te volgen en zo met Zijn volk om te gaan.
Ik heb gezegd.

Document 10.061: Begeleidende brief en vragen aan de GK(d)D zoals vastgesteld door de GS-Hasselt.

Van: De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt in 2011

Datum: 11 februari 2012

Aan: Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen

Betreft: **Vragen in verband met onze bespreking**

Geachte broeders,

Hierbij zenden wij u, zoals aangekondigd in onze brief van 3 febr. jl., onze vragen voor u.

Het is een uitvoerig geheel geworden, omdat we graag plaats willen geven aan de vragen die op de synode leven. Op weg naar het komen tot eenheid is het belangrijk dat we elkaar goed verstaan. Met name als het gaat om fundamentele zaken van het kerkzijn. De vragen zijn voortgevloeid uit de stukken die wij van u ontvangen hebben, de rapportage van onze deputaten, het advies van de adviseur ds. Van Gurp en uit publicaties in de pers en op uw site. We hebben ons daarbij niet willen laten leiden door geruchten of vermoedens.

Het is onze bedoeling om duidelijkheid te verkrijgen en onduidelijkheden weg te nemen. Het gaat om ons gemeenschappelijk geloof. Bij Gods Woord en de belijdenis van de kerk willen we elkaar vinden in de huidige kerkelijke situatie.

We willen u al deze vragen graag stellen in een open broederlijke sfeer.

Veel vragen zullen wellicht vanzelfsprekend voor u zijn. Zoals de eerste vraag naar uw fundament, die voortkomt uit wat daarvan op uw site staat: het Woord van apostelen en profeten. Het fundament en het leven daarnaar zien we graag nadrukkelijk benoemd. Het gaat om onze gezamenlijke basis.

We hopen dat u in het geheel van de vragen geen wantrouwen van onze kant ziet, maar een poging om heel duidelijk te kunnen antwoorden op de vraag die u ons stelt in uw schrijven aan ons: broeders, hoe ziet u ons?

Voor ons als synode heeft uw beantwoording van onze vragen veel waarde voor een zo zorgvuldig mogelijke omgaan met uw voorstel, en om daarbij te zien hoe wij tot de gewenste eenheid in de waarheid kunnen komen. Wij hopen dat u onze vragen in dat licht wilt beoordelen en in de beantwoording wilt meewerken tot een nader verstaan van elkaar.

Doordat wij nog in de fase van overdenken, overwegen en bespreken zijn, en dus nog geen besluit als synode hebben kunnen nemen, zullen we in deze fase ook niet in discussie willen gaan over de zaken die in de vragen genoemd worden. We hopen dat u daar begrip voor heeft.

In vervolg op onze brief van 3 februari jl. willen wij u tevens meedelen dat de synode heeft besloten om ook leden van uw gemeente welkom te heten voor het gedeelte van de synodevergadering op DV 25 februari 2012, waarvoor wij u als kerkenraad graag willen uitnodigen.

In afwijking ten opzichte van onze brief van 3 februari moeten we u meedelen dat de planning voor het aanvangstijdstip van ons samenzijn gewijzigd is. U bent van harte

welkom vanaf 13.15 uur in het Cultureel Centrum Het Teeuwland, Karel Doormanstraat 30 te Hasselt. Onze bijeenkomst hopen we dan om 13.30 uur te beginnen en rond 16.00 uur te sluiten.

Uw komst naar onze vergadering zullen we zeer op prijs stellen en we zien er naar uit om u te ontmoeten.

Bij uw voorbereiding wensen wij u toe de wijsheid der Schriften.

Met hartelijke broedergroeten,

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Vragen aan de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen

A. Fundament

- 1a. Kunt u van harte verklaren geheel en al in te stemmen met het fundament van De Gereformeerde Kerken, namelijk de Heilige Schrift en de drie formulieren van enigheid?
- 1b. Kunt u van harte verklaren om evenals De Gereformeerde Kerken op dit fundament te willen leven volgens de regel van samenleven, die vastgelegd is in de Gereformeerde Kerkenorde?
- 1c. Hoe ziet u het belang van het kerkverband, artikel 31 KO en de binding aan de KO?
- 2a. Wat is de reden dat u aan ons vraagt om het *verschil* in vrijmakingsgronden te erkennen terwijl de GS Emmen verklaard heeft dat we, op basis van *overeenkomsten* in de vrijmakingsgronden, op hetzelfde fundament staan?
- 2b. Welk gewicht kent u toe bij uw vrijmakingsgronden aan de afzetting van Ds. Hoogendoorn?
3. Wat is voor u de geldingskracht van GKV-synodebesluiten uit de periode 1993 (GS Ommen) – 2008 (GS Zwolle-Zuid)?
- 4a. Hoe ver bent u met de beoordeling van de synodebesluiten van DGK?
- 4b. Verwacht u, naar aanleiding van uw onderzoek, met deze besluiten te kunnen instemmen of voorziet u moeilijkheden?

B. Plaatselijke kerk

- 5a. Hoe ziet u de plaatselijke vergadering van de kerk door de Here Jezus Christus naar art. 28 NGB?
- 5b. Hoe meent u – zoals u stelt – recht te kunnen doen aan “de roeping om de eenheid te onderhouden” terwijl u zich nog niet volledig wilt verenigen met de kerk die op hetzelfde grondgebied bestaat?
- 6a. Wat is de reden dat u leden hebt opgenomen, die zich van DGK hebben afgescheiden?
- 6b. Wat is de reden dat u bij uw voorstel als voorwaarde stelt dat leden die zich tot vlak voor de vereniging bij uw gemeente gevoegd hebben, lid moeten kunnen blijven van uw gemeente ook als zij van ver komen en er een DGK-gemeente dichterbij ligt?

C. Gemeenschap der heiligen

- 7a. Wat moeten wij onder “huiver” verstaan? Kunt u concrete zaken noemen?
Wat moet er uws inziens veranderen om het “verschil in klimaat” op te heffen, zodat belemmeringen om tot volledige gemeenschap te komen worden weggenomen?
- 7b. Welke waarde kent u toe aan deze “huiver” en dit “verschil in klimaat” met betrekking tot de roeping om één lichaam te zijn (NGB art. 27,28,32)?
- 7c. Is het juist dat wij uit uw brieven moeten afleiden dat er binnen uw gemeente broeders en zusters zijn die ons, in woorden of in daden, niet als volwaardige broeders en zusters wensen te aanvaarden?
- 8a. Hoe ziet u bij uw voorstel het functioneren van de gemeenschap der heiligen, waarvan wij met HC V&A 55 belijden: “dat ieder *verplicht* is zijn gaven tot nut en heil van de andere leden gewillig en met vreugde te gebruiken”?
- 8b. Hoe ziet u in dit licht de ware eenheid functioneren naar HC V&A 76, wanneer samen het Heilig Avondmaal gevierd zou worden?

D. Vorming kerkverband

9. Hoe ziet u het huidige kerkverband van de GKv naar art. 29 NGB? Hoe houdt het “dolerend” in uw naamgeving daarmee nog verband anno 2012?
- 10a. Hoe beziet u het voorlopig kerkverband (GKN)?; staat zij naar uw mening ook op hetzelfde fundament van Woord en belijdenis als DGK?
- 10b. Hoe beoordeelt u de afscheidingen van DGK?
- 10c. Hoe beoordeelt u de in de Vijverhoevebrochure vertolkte en door de GKN geaccepteerde leringen t.a.v. het gezag van ambtsdragers, het gezag van meerdere vergaderingen, en de levensheiliging die in de brochure “Weerlegging” (met name pag. 5-69) zijn weersproken?
- 10d. Wat verstaat u onder de “belemmeringen”, die u in uw persverklaring noemt voor uw contact met de GKN?
11. Welke groeperingen of kerken verstaat u onder “derden”, waarmee u volgens uw voorstel zo mogelijk contact wilt hebben?

E. Voorstel tot het komen van eenheid

12. Wat is de reden dat u uw verzoek tot samenwerking heeft ingediend terwijl deputaten u hadden meegedeeld dit verzoek niet te kunnen ondersteunen en u hadden gewezen op de mogelijkheid van verdeeldheid binnen DGK?
13. In uw voorstel noemt u de aanduiding van ‘voorlopig een periode van circa één jaar’; welke periode acht u maximaal aanvaardbaar om te komen tot volledige kerkelijke eenheid?
14. Welke hulp acht u van ons gewenst en wat is de oorzaak dat u tot op heden geen gebruik maakt van het aanbod van deputaten om u te helpen d.m.v. voorlichtende contacten met uw gemeente?

15. Ziet u eventueel een andere weg om te komen tot volledige kerkelijke eenheid, dan in uw voorstel is verwoord, zoals vergelijkbaar bv. met de route naar de Vereniging in 1892?

Document 10.064: GS-Hasselt uitnodiging GK(d)D.

Aan: Kerkenraad Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen
Van: Het moderamen van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland
Datum: 3 februari 2012
Betreft: **Uitnodiging**

Geachte broeders,

Uw brieven van 10 en 11 november 2011 zijn door de Generale Synode in goede orde ontvangen.

In uw brieven doet u een verzoek om tot samenwerking te komen in de vorm van een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland zoals beschreven in artikel 47 KO.

Deze brieven zijn, evenals de rapportage van onze deputaten, door de synode in twee van haar zittingen besproken. De Generale Synode van Emmen had met dankbaarheid uitgesproken dat wij op hetzelfde fundament staan. De Generale Synode heeft nu met dankbaarheid kennis genomen van het feit dat wij elkaar vinden op het vaste fundament van de Heilige Schrift en de Schriftuurlijke belijdenis. Om tot geboden eenheid te komen, doet u ons een voorstel. Onze besprekingen daarvan hebben nog niet geleid tot besluitvorming. Wel komen een aantal vragen voort uit deze besprekingen, die wij graag rechtstreeks aan u willen stellen. Deze vragen hopen wij zo snel mogelijk na onze vergadering van DV 11 februari a.s. naar u toe te zenden.

Deze vragen willen we u graag voorleggen en we stellen het op prijs als u daarop wilt antwoorden tijdens onze vergadering van DV 25 februari a.s., aanvang 10.00 uur.

Indien u bewilligt in onze uitnodiging, hopen we u op 25 februari te mogen ontvangen, Uw reactie zien we graag spoedig tegemoet.

Met hartelijke broedergroeten,
Het moderamen van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, C.A. Teunis, scriba-2

Document 10.073: Eerste reactie GK(d)D op de brief met vragen van de synode.

Kerkenraad Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen.

Dalfsen, 15 februari 2012

Aan de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Weleerwaarde en eerwaarde heren en broeders,

Uw brief (met bijlage) van 13 februari jl. is door de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) ontvangen en besproken. De kerkenraad heeft kennis genomen van de vragen die u aanhem stelt.

Met teleurstelling en verdriet moet de kerkenraad vaststellen dat de door u gestelde vragen getuigen van diepe twijfel bij de synode van DGK aan de confessionele en kerkelijke betrouwbaarheid van de kerk te Dalfsen. Hoewel u in uw begeleidende brief schrijft dat u hoopt dat de kerkenraad achter de vraagstelling geen wantrouwen ziet, stelt de wijze van vraagstelling en de inhoud van de vraagstelling ons op dit punt juist niet gerust. Het brengt de kerkenraad ook tot de vraag: Zijn dan alle gesprekken, zowel in 2010 als in 2011, met officiële afvaardigingen van uw kerkverband, voor niets geweest?

Als gevolg van de inhoud van uw vraagstelling heeft de kerkenraad geconcludeerd dat de tijd blijkbaar niet rijp is voor een ontmoeting, als door u beoogd, in een synodevergadering op 25 februari a.s. Temeer waar u in uw brief aangeeft dat een gesprek niet de bedoeling is, vraagt de kerkenraad zich af wat de meerwaarde is van aanwezigheid in uw vergadering. Het is dan ook goed om de agenda van de komende synodevergadering, die gepubliceerd wordt in “De Bazuin”, hierop aan te passen.

De kerkenraad heeft besloten een poging te zullen doen de vragen die u stelt schriftelijk te beantwoorden. Dat kost tijd, alleen al vanwege de hoeveelheid vragen die u stelt. Daarom vraagt de kerkenraad uw begrip ervoor dat de beantwoording van de vragen niet te verwachten is vóór 25 februari a.s. Als de beantwoording is afgerond hoopt hij deze te doen toekomen aan u of aan hen die daarvoor door u worden aangewezen.

Tenslotte nog het volgende.

De kerkenraad ziet zich genoodzaakt u erop te wijzen dat hij de wijze waarop de synode van DGK in “De Bazuin” verslag laat doen van haar beraadslagingen over het voorstel van de kerk te Dalfsen onjuist acht. U schrijft in uw brief aan ‘Dalfsen’ dat u als synode nog in de fase bent van overdenken, overwegen en bespreken. Toch hebt u telkens na uw dagen van beraad uitvoerig verslag laten doen in de pers, ook van de inhoud van uw overdenkingen en besprekingen over het voorstel dat de kerk van Dalfsen op uw tafel heeft gelegd. Dat is naar het oordeel van de kerkenraad niet alleen prematuur. Het getuigt ook van weinig respect voor uw gesprekspartner, die door u over deze inhoud zelf nog niet is geïnformeerd. Deze publieke verslaggeving roept vragen op en geeft bezorgdheid. Eer is teer. Dat geldt ook t.a.v. de gemeente van Christus in Dalfsen. Wat belangrijker is: de Naam van Christus is in geding. De grote Herder van Zijn schapen, die de eenheid van Zijn kudde wil bewerken. Daaraan gekoppeld wil de kerkenraad u dan ook voorleggen, dat het niet juist zou zijn dat in “De Bazuin” in het synodeverslag van 11 februari jl. melding wordt gemaakt van de inhoud van de aan ons gestelde vragen, laat staan van de antwoorden die u van ons mag verwachten.

Geve de HERE u wijsheid in het nemen van uw besluiten en mogen deze dienstbaar zijn aan de vereniging van De Gereformeerde Kerken in Nederland met De Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend).

Met broedergroet,

Preses: ds. E. Heres scriba: F.W. Velthuis

Document 10.095: Antwoorden GK(d)D op de vragen van de synode.

Kerkenraad Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen.

Dalfsen, 7 maart 2012

Aan de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Inleiding tot het beantwoorden van de vragen van DGK

Weleerwaarde en eerwaarde heren en broeders,

Voorafgaande aan de beantwoording van uw vragen aan Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) willen wij het volgende opmerken:

Met volle overtuiging heeft de kerkenraad van Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) u in november jl. brieven doen toekomen (d.d. 10 en 11 november 2011) betreffende de weg tot vereniging van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen met De Gereformeerde Kerken. De kerk te Dalfsen wil, door Gods genade, gehoor geven aan de Schriftuurlijke roeping om te komen tot kerkverbandelijke eenheid van kerken van Christus. Christus roept immers zijn gelovigen op om allen één lichaam te zijn, en dat niet alleen met woorden maar ook met de daad aan elkaar te bewijzen.

De Schriftuurlijke roeping tot kerkelijke en kerkverbandelijke eenheid belijdt de kerk ook in haar belijdenis, in de artikelen 27 – 29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Aan deze belijdenis weet ook de kerk te Dalfsen zich van harte gebonden.

Dat de kerkenraad van de Geref. Kerk (dolerend) te Dalfsen een route van geleidelijkheid naar

volledige kerkelijke eenheid, d.m.v. de voorgestelde zusterkerkrelatie, heeft voorgesteld komt niet in mindering op de hartelijke gebondenheid aan deze belijdenis. In tegendeel. De voorgestelde regeling is niet bedoeld als een poging om volledige kerkelijke vereniging uit de weg te gaan. De kerkenraad handelt hierin niet uit vrijblijvendheid maar uit pastorale voorzichtigheid. Waarom deze pastorale voorzichtigheid?

Deze komt niet voort uit het feit dat wij tot op heden fundamentele verschillen hebben gezien tussen GKD en DGK. Wel is er enig onderscheid in kerkelijke praktijk. Bovendien heeft het kerkverband van de DGK in de afgelopen jaren ontwikkelingen meegemaakt die voorheen verontruste GKV-ers in Dalfsen in zekere mate ‘kopschuw’ hebben gemaakt. Hoezeer dat in de gemeente van Dalfsen tot moeilijke omstandigheden heeft geleid, dat mag u bekend zijn. Er is ook meermalen met de broeders deputaten over gesproken. U weet hoe in het voorjaar van 2011 broeders en zusters met de gemeente hebben gebroken, juist omdat de kerkenraad de contacten met uw kerkverband niet wilde beëindigen en omdat deze broeders en zusters uitsluitend en eenzijdig aansluiting wilden zoeken bij het verband van GKN.

Het betreft hier interne omstandigheden, waarin de kerkenraad zijn pastorale verantwoordelijkheid ziet, die ook alleen des kerkenraads is. Het is de Schriftuurlijke taak van ambtsdragers zich herders van de gemeente te tonen en rekening te houden met de omstandigheden waarin zij verkeert.

Het Woord van de HERE gaat ons voor in die herderlijke lijn (Psalm 23, Jesaja 40:11, Matth. 11:2528, Joh. 21:17, Col. 3:12). De kerkenraad is van oordeel dat hij ook u mag vragen oog te hebben die verantwoordelijkheid van de kerkenraad en daar rekening mee te houden. De kerkenraad ziet dan ook geen op de Schrift gegronde argumenten op grond waarvan gesteld moet worden dat een ‘aanlooproute’ naar volledige kerkelijke eenheid tegen de wil van de HERE is. Zoals u bekend is hebben uw deputaten in eerster instantie ook te kennen gegeven geen principieel bezwaar te zien tegen het voorgestelde proces van eenwording.

Daarbij komt nog dat de voorgestelde zusterkerkrelatie een duidelijk kerkelijk belijnd kader biedt. Veel sterker dan een federatief groeimodel.

Wij vragen de Gereformeerde Kerken dan ook, nogmaals, positief te reageren op het voorstel dat de kerkenraad gedaan heeft.

In onze brief van 15 februari jl. hebben wij aangegeven dat de grote hoeveelheid vragen en de inhoud van de vragen bij ons gevoelens van teleurstelling en verdriet hebben opgeroepen.

Ook bevreemdt het ons dat u nog vragen hebt over zaken die wij allang bij u bekend mogen veronderstellen. U kent onze ‘*Verklaring van kerkelijke stappen om gereformeerd te blijven*’, die in februari 2010 is opgesteld en aan kerkenraad en gemeente van de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) te Dalfsen is uitgereikt. Deze verklaring vindt u onder meer ook op onze website: <http://www.gereformeerde-kerk-dalfsen.nl>. Verder heeft u de beschikking over de verslagen van de gesprekken die gevoerd zijn met uw deputaten ACOBB.

Bij de beantwoording van de betreffende vragen zullen wij dan ook verwijzen naar de Verklaring, respectievelijk de verslagen van de gesprekken die gevoerd zijn.

A. Fundament

1. Wij verklaren van harte geheel en onvoorwaardelijk in te stemmen met de Heilige Schrift en de drie formulieren van enigheid.

In het besluit van uw voorganger, de synode van Emmen (2009), is dit ook vastgesteld. In uw schrijven van 3 februari 2012 deelt u ons mee: “*De Generale Synode van Emmen had met dankbaarheid uitgesproken dat wij op hetzelfde fundament staan (samengevat op blz. 176/177 van de Acta van GS Emmen). De Generale Synode heeft nu met dankbaarheid kennis genomen van het feit dat wij elkaar vinden op het vaste fundament van de Heilige Schrift en de Schriftuurlijke belijdenis*”.

Eveneens verklaren wij op dit fundament te willen leven volgens de regel van samenleven, welke vastgelegd is in de Gereformeerde Kerkenorde.

Dat neemt niet weg dat in bijzondere gevallen een pastorale mildheid betracht kan worden in het hanteren van de KO.

2. Verschil in vrijmakingsgronden.

Bij de vrijmaking van 2003 waren er voor ons nog wegen open om revisie van onschriftuurlijke besluiten te vragen aan de synode van de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt). We waren nog niet “monddood” gemaakt. In 2010 waren er inmiddels geen open wegen meer. Daarbij speelde voor ons ook een belangrijke rol dat een gereformeerde voorganger (ds. E. Hoogendoorn) vanwege zijn gereformeerd willen zijn, werd verworpen. Onrechtmatige tuchtoefening werd tenslotte door de synode van de GKv (Zwolle 2009) goedgekeurd. In de gesprekken met uw deputaten is uitgesproken dat wij elkaar inzake de verschillende taxatie van gronden voor vrijmaking respecteren. Uitgesproken is dat wij in de vrijmaking van 2003 ook de hand van de HERE zien, zoals DGK dat ook doet t.a.v. de vrijmaking in Dalfsen in 2010.

Tot op heden zijn wij gebonden aan de besluiten van de synodes van de GKv, voor zover wij die niet hebben verworpen (zie onze Verklaring). Overigens hebben wij de synodebesluiten van DGK nog niet officieel getoetst. Wij voorzien geen onoverkomelijke obstakels.

B. Plaatselijke kerk

5. Zie het voorafgaande. Zie ook ons schrijven d.d. 10 en 11 november 2011. Naar ons oordeel zijn er in de contacten met u geen punten naar voren gekomen die duiden op onderlinge verschillen op dit punt. Indien u dit anders ziet verzoeken wij u concreet te benoemen welke verschillen er mogelijk liggen. Een zusterkerkrelatie naar analogie van art. 47 KO sluit het beoefenen van kerkelijke gemeenschap in (zie ook de regeling daarvoor zoals opgenomen in acta GS Leeuwarden 1990).
6. De kerkenraad van de GKD heeft besloten gereformeerde broeders en zusters van elders, die staan op hetzelfde fundament, zoals bij punt 1. is aangegeven, als leden op te nemen, wanneer zij daar om gegronde redenen om vragen. Wanneer het zover mag komen dat onze samensprekingen met u mogen uitlopen op de voorgestelde route naar eenwording met uw kerkverband dient dit toelatingsbeleid uiteraard herzien te worden voor toekomstige nieuwe aanvragen. De gemeente van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) in Dalfsen heeft dus qua samenstelling een eigen historie. Deputaten hebben met nadruk uitgesproken dat het zeker niet in de bedoeling ligt om te eisen dat kerkleden die nu bij de gemeente te Dalfsen behoren verplicht zouden worden lid te worden van een andere DGK-gemeente. Wij willen graag van u de bevestiging dat u deze opvatting van uw Deputaten deelt.

C. Gemeenschap der heiligen

7. Over “huiver” en “klimaat”.

Voor de beantwoording van de vragen 7a en 7b verwijzen we u naar wat hierboven is geschreven in de inleiding op de beantwoording van uw vragen. De scheur die getrokken werd in Dalfsen is een zware slag geweest voor de kleine gemeente in Dalfsen. Met nadruk vragen wij u om de taxatie van deze situatie over te laten aan de eigen verantwoordelijkheid van de kerkenraad van Dalfsen. Als kerkenraad zijn wij ook niet gerechtigd daarover verdere mededelingen te doen. Wel kunnen wij met dankbaarheid stellen dat de rust grotendeels is weergekeerd in “Dalfsen”. Naar aanleiding van de gesprekken die gevoerd zijn met uw deputaten ACOBB heeft de kerkenraad de gemeente voorgesteld om in de weg van een zusterkerkrelatie de eenheid met DGK te bewerkstelligen. De hele gemeente heeft zich achter het voorstel van de kerkenraad geschaard. Er is een positieve sfeer ontstaan in de gedachte tot eenwording met DGK, zelfs zo dat er nu sprake is van “teleurstelling” over de manier waarop de “zaak Dalfsen” op uw synode op dit moment wordt behandeld, zoals deze blijkt uit de verslaggeving in De Bazuin. Doet deze wijze van behandeling niet denken aan de behandeling van een tuchtzaak? Er is in Dalfsen op een ‘warm onthaal’ gerekend. En lijkt het warme onthaal nu een ‘kille afwijzing’ te worden? Hoe moeten we nu dit “klimaat” binnen DGK beoordelen?

8. Het functioneren van de gemeenschap der heiligen.

Het mag duidelijk zijn dat bij vraag & antwoord 55 HC wel primair het beoefenen van de gemeenschap binnen de plaatselijke gemeente wordt bedoeld. Dat wordt in ons voorstel niet anders. Uiteraard is daar ook aan verbonden de band van de gemeenschap der heiligen binnen het kerkverband. Juist hierom zouden wij graag op korte termijn een zusterkerkrelatie met uw kerkverband aangaan. Om elkaar tot hand en voet te zijn op de weg naar volledige kerkelijke vereniging.
Ook in een zusterkerkrelatie, zoals de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) het zich indenkt is er sprake van een grote mate van eenheid zodat het gezamenlijk vieren van het Heilig Avondmaal geen belemmering zou hoeven te zijn. Zie ook de beantwoording van vraag 5b.

D. Vorming kerkverband

9. Ten aanzien van onze visie op het kerkverband van de GKv verwijzen wij u naar onze “Verklaring van kerkelijke stappen om gereformeerd te blijven”.
Indien dit naar uw oordeel niet duidelijk genoeg is vragen wij u concreet aan te geven waarop u doelt.
Wat betreft het begrip ‘doleren’: onze Verklaring was en is een aanklacht tegen de GKv. Het was ook een oproep aan hen om ons te volgen op de rechte weg die de Here wijst. Daarin is geen verandering gekomen. Wij hebben ook nu nog de taak om de GKv gemeenten van Dalfsen op te roepen zich te bekeren. Wij zoeken daarvoor geschikte wegen.
10. Gelet op ons verzoek aan u om concrete stappen te zetten op weg naar eenwording met DGK is naar ons oordeel het beantwoorden van de vragen 10a-d minder relevant.
Wel moge er op worden gewezen dat in onze correspondentie met de GKN er op gewezen is dat wij zien dat zij op hetzelfde fundament willen staan en daarom tot eenheid worden geroepen. Ook uw deputaten hebben deze roeping in de richting van de GKN verwoord, zij het met de aantekening dat het op dit moment (na de scheuringen) wel erg moeilijk is geworden.
11. Indien er – op dit moment – bepaalde “groeperingen” zich zouden afscheiden van de GKv op dezelfde gronden als waarop “Dalfsen” zich heeft vrijgemaakt en zij zouden in contact willen treden met “Dalfsen”, dan zal “Dalfsen” dit van harte toejuichen.

E. Voorstel tot het komen van eenheid

12. Uw deputaten hebben eerst uitgesproken geen principieel bezwaar te hebben tegen een federatief groeimodel. Omdat onze raad, mede op basis van de gesprekken met uw deputaten, een meer en duidelijk ingekaderde eenheid wenste, inclusief wederzijdse verplichtingen, is de zusterkerkrelatie naar analogie van art. 47 KO besproken.
Dit is door uw deputaten dermate positief ontvangen dat zij een kanselafkondiging uitschreven waarin verwoord werd dat er een belangrijke stap gezet is op weg naar kerkelijke eenheid. Nadat dit voorstel ook inhoudelijk besproken is in onze eigen gemeente heeft de raad besloten het verzoek in te dienen. In het laatste gesprek met uw deputaten zijn door uw deputaten geen overtuigende Schriftuurlijke gronden ingebracht die wijziging of intrekking van ons kerkenraadsbesluit nodig maakten.
Graag vernemen wij uw antwoord op de vraag om welke reden uw deputaten hun eerste instemming met ons voorstel tot het aangaan van een zusterkerkrelatie hebben veranderd.

13. In ons voorstel zijn er zaken genoemd die enige tijd vergen. Dat zou ook een kortere periode dan een jaar kunnen zijn. De periode van een jaar is een globale inschatting geweest. Over een maximum periode is niet gesproken. Dat lijkt ons ook niet reëel.
14. De kerkenraad heeft tot op dit moment geen aanleiding gezien gebruik te maken van het aanbod van deputaten t.b.v. voorlichtende contacten met onze gemeente.
15. Gelet op het feit dat u aangegeven hebt nog in de overwegende fase te zijn is het op dit moment niet relevant om over andere wegen te filosoferen.

Met broedergroet, Preses: ds. E. Heres scriba: F.W. Velthuis

Document 10.104: Nadere toelichting en advies van DACOBB.

Van : deputaten ACOBB
Aan : afgevaardigden en adviseur GS Hasselt 2012
Onderwerp : nadere toelichting en advies

22 maart 2012

Geachte afgevaardigden en adviseur,

Aan ons is gevraagd om de door ons aangevoerde documentatie van zaterdag 17 maart 2012 m.b.t. tot het voorstel van de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen (Dalfsen) alsmede tot de, tijdens de middagvergadering ter beschikking gestelde, conceptbesluiten van het moderamen rond te sturen vanwege de veelheid aan informatie.
Natuurlijk willen wij daaraan voldoen, maar wij willen daarbij wel graag een nadere toelichting geven zodat het, indien nog nodig, duidelijk wordt waarom wij de dingen gezegd hebben zoals die uitgesproken zijn en dat onze stukken niet kunnen leiden tot verkeerde beeldvorming omtrent ons standpunt.
Van belang daarbij is het volgende:

Bij de diverse besprekingen tijdens de synode en ook n.a.v. wat er m.b.t. het voorstel van Dalfsen leeft in de kerken is gebleken dat de meningen ver uiteenlopen inzake de beoordeling van het voorstel. Wij hebben van meerdere kanten begrepen dat broeders van hetzelfde huis in deze zaak tegenover elkaar (komen te) staan en, als de HERE het niet genadig verhoede, uit elkaar worden gedreven.
Nu is het mogelijk dat de HERE op een bepaald punt en op een bepaald moment van ons vraagt om pal te staan voor de waarheid en geen duimbreed te wijken. De vraag voor ons is echter of dit bij de huidige kwestie het geval is.
Wij komen hier op omdat gedurende de besprekingen is gebleken dat het antwoord op het voorstel van Dalfsen een ernstige, principiële lading heeft gekregen. Deze principiële lading bestaat hierin dat door diverse broeders betoogd is dat artikel 28 NGB ook spreekt over *de aard en de wijze* van kerkelijke vereniging. En de manier waarop artikel 28 NGB hierover spreekt is dan volgens die broeders zodanig dat elke vorm van kanselruil e.d. vóór een volledige vereniging ingaat tegen dit artikel en daarmee dus ingaat tegen de Schrift. Het al of niet honoreren van het voorstel van Dalfsen en ook het voorstel zelf betreft dus voor deze broeders een zaak van de leer.

Door anderen is daar tegenin gebracht dat het wat hen betreft niet gaat om de leer van de kerk maar dat het een meningsverschil tussen broeders betreft over *de weg naar kerkelijke eenheid*.

Wij, deputaten, hebben ons tijdens de vergadering van 25 februari bij de bespreking over de ontvankelijkheid van het voorstel over artikel 28 van het moderamen ook al in die bewoordingen uitgesproken. Wij verwezen hiervoor o.a. naar het spreken van prof. K. Schilder m.b.t. het meningsverschil (*geen principieel verschil* schrijft hij nadrukkelijk) dat hij en dominee P. van Dijk hadden over de weg tot kerkelijke eenheid met de Christelijk Gereformeerde Kerk, zie Bijlage 5 bij ons aanvullende rapport, document 10.031, pagina 37.

Ook in de gesprekken met de kerkenraad van Dalfsen hebben wij gezegd dat er o.i. in het algemeen gesproken geen *principiële* belemmering is voor het aangaan van een federatief groeimodel, maar dat daarbij dan wel werd gedacht aan twee kerkverbanden die eerder nooit iets met elkaar hebben gehad, zie hiervoor ons eerste rapport, pagina 3, en ons aanvullend rapport, pagina 2. Wat dat betreft zijn wij zelf door de besprekingen ter synode ook voor de vraag komen te staan of herziening van ons standpunt in het licht van de aangevoerde argumenten van beide kanten noodzakelijk was. Het zou immers zo kunnen zijn dat wij van het juiste spoor afgingen.

We hebben daarom deze vraag ook eerlijk onder ogen trachten te zien en zijn daarvoor ook te rade gegaan bij de recente kerkgeschiedenis. Dit temeer omdat juist deze kerkgeschiedenis en het spreken van diverse synoden wordt aangehaald om te betogen dat kanselruil e.d. vóór volledige kerkelijke vereniging in strijd is met artikel 28 NGB. We verwijzen hier kortheidshalve naar de verwijzing van het moderamen in grond 1 onder haar (onontvankelijk verklaard) voorstel tot besluit inzake artikel 28 NGB.

We zullen in verband hiermee het door ons geciteerde van GS Mariënborg 2005 en GS Rotterdam-Delfshaven 1964 nader toelichten in de hoop dat mede hierdoor de huidige onenigheid m.b.t. het voorstel van Dalfsen weggenomen kan worden:

1. GS Mariënborg 2005

Bij het te rade gaan van de kerkgeschiedenis stuiten we allereerst op het door ons op zaterdag 17 maart geciteerde uit de Acta van GS Mariënborg, artikel 25, m.b.t. mogelijke kanselruil met plaatselijke CGK-kerken, **zie bijlage 1**.

Het betreft hier brieven met bezwaren van appellanten waaronder o.a. Dr. Van Gorp, ds. De Marie en br. Mooibroek aan GS Zuidhorn 2002/2003. Appellanten betoogden dat kanselruil met plaatselijke CGK-kerken niet mogelijk was vanwege toelating van Schriftkritiek binnen CGK en de perforatie van gemeentegrenzen binnen CGK.

GS Zuidhorn vat dan nog een derde bezwaar van sommige appellanten als volgt samen:

Een aantal appellanten geeft ook aan dat kanselruil, gezamenlijke kerkdiensten en avondmaalsvieringen wederzijdse ambtserkenning inhouden, terwijl ambtserkenning pas mogelijk is na officiële vereniging. Zij voeren daarvoor de besluiten van de synodes van Middelburg 1869 en die van Leeuwarden 1891 aan. Die synodes bepaalden dat de voorwaarden voor vereniging van twee kerkverbanden zijn: wederzijdse erkenning van leraars en gemeenten (1869) en het over en weer aanvaarden van elkaars lidmaten, kandidaten, ambten, attesten en tucht (1891).

Mede n.a.v. hiervan overweegt GS Mariënborg in Overweging G.2.6.:

Het besluit dat plaatselijke kerken gerechtigd zijn tot kanselruil, gecombineerde kerkdiensten en gezamenlijke avondmaalsvieringen, voordat er landelijk kerkelijke eenheid is, staat een goede wederzijdse verantwoordelijkheid voor het kerkverband in de weg. Het vertroebelt het zuivere denken over de roeping tot eenheid in de waarheid. Ook komt men daarmee op gespannen voet te staan met de kerkorde en de belijdenis aangaande de kerk.

Vervolgens besluit GS Mariënborg dat ook het besluit inzake de mogelijkheid van kanselruil met plaatselijke CGK-kerken vervallen is met o.a. grond G.4.7.:

Plaatselijke eenheid zonder landelijke eenheid leidt tot conflict met de kerkorde en met de belijdenis aangaande de kerk (art. 29, 31).

Uit bovenstaande gegevens blijkt dat het standpunt wat dr. Van Gorp in zijn artikel ‘De schriftuurlijke weg tot eenheid’, opgenomen als Bijlage 4 bij ons aanvullend rapport, heeft uitgedragen (geen kanselruil e.d. vóór officiële vereniging) ook als zodanig als *extra, derde kerkrechtelijk argument* is verwoord naar GS Zuidhorn en door GS Mariënborg is overgenomen in haar overwegingen en gronden. (We tekenen hierbij nog wel aan dat niet artikel 28 NGB wordt genoemd in grond G.4.7. maar de artikelen 29 en 31 NGB). In het kader van bovenstaande is het voor ons onbegrijpelijk dat dr. Van Gorp nu stelt dat kanselruil vóór officiële vereniging met Dalfsen **wel** mogelijk is **zonder** terug te komen van zijn eerder ingenomen standpunt. Ditzelfde geldt wat ons betreft ook voor broeder Mooibroek indien hij indertijd aan GS Zuidhorn ook als bezwaar heeft geformuleerd dat kanselruil e.d. pas mogelijk is na officiële vereniging. Het zal, denken wij, de onderlinge vrede en broederschap dienen als ook in dit opzicht een eerlijke uitleg gegeven wordt over de redenen waarom eerder zo stellig ingenomen standpunten verlaten zijn. (Daarbij tekenen wij aan dat het enkele zeggen dat de situatie van nu anders is dan die van 2002 uiteraard ontoereikend is omdat door appellanten juist verwezen wordt naar 1869 en 1891, toen was er ook geen sprake van Schriftkritiek en perforatie van gemeentegrenzen)

Daarnaast lijkt het ons onmogelijk om gezien de genoemde overweging, besluit en grond van GS Mariënborg 2005 inzake kanselruil vóór officiële vereniging het voorstel van Dalfsen te aanvaarden. Daartoe zou o.i. eerst herbeoordeling van het besluit van GS Mariënborg dienen plaats te vinden, zie artikel 31 en 33 K.O..

2. GS Rotterdam-Delfshaven 1964

Omdat het moderamen in haar eerdere voorstel inzake artikel 28 NGB nadrukkelijk heeft gewezen op het grote belang dat de gereformeerde kerken (in besluiten en uitspraken van synoden) hebben gehecht aan artikel 28 NGB, ook wat betreft *de aard en de wijze* van kerkelijke vereniging, is het goed om te bezien hoe dat dan in de zestiger jaren van de vorige eeuw is geweest.

Toen werd nl. door de gereformeerde kerk te Eindhoven kanselruil en intercommunie toegepast met de plaatselijke CGK-kerk en werden er gezamenlijke doordeweekse kerkdiensten gehouden door de gereformeerde kerk en christelijk gereformeerde kerk in Steenwijk. U kunt hier meer over lezen in het rapport dat deputaten voor samenspreking met de CGK-kerken hebben uitgebracht aan GS Rotterdam-Delfshaven 1964. Dit rapport is als bijlage opgenomen in de Acta van deze synode. Als **bijlage 2** hebben wij de relevante gedeelten uit dit rapport opgenomen evenals de synodebesluiten die genomen werden mede n.a.v. dit rapport.

Wat opvalt is dat toentertijd, voor zover wij hebben kunnen nagaan, niemand in het geweer kwam omdat deze toegepaste kanselruil in strijd zou zijn met *de aard en wijze* waarop artikel 28 NGB zou spreken over kerkelijke vereniging. Veeleer verblijdde men zich over het feit dat men in Eindhoven en Steenwijk zover gekomen was. Dat valt op te maken uit het bijgevoegde gedeelte uit het deputatenrapport. Als nadere illustratie hiervan laten we enkele passages uit het jaaroverzicht van dominee D. Deddens in het Handboek van 1964 volgen:

Ook in geheel ander opzicht was er groei. Te Eindhoven kwamen de ger. en de chr. geref. kerk elkaar nog weer nader, en werd o.m. besloten tot kanselruil in beperkte mate. Tot alle zusterkerken werd een getuigenis gericht. Vanwege daarop volgende bezwaren van christ. geref. zijde, werd besloten de kanselruil op te schorten. Inmiddels werd niet alleen de christ. geref. kerk te Eindhoven, maar met haar ook de geref. kerk getroffen door een zwaar verlies: de christ. geref. predikant S. van Zwoll werd door de HERE weggenomen na een ernstig auto-ongeval omstreeks de jaarwisseling. Dat dit heengaan juist in de zo tot blijdschap stemmende situatie ervaren wordt, óók door de geref. kerk, als een zware beproeving, kwam o.m. tot uitdrukking in de overlijdensadvertentie, welke de raad van deze kerk deed plaatsen. Op het moment dat we dit schrijven, is de inhoud van het rapport van de depp. G.S. voor samenspreking met depp. van de christ. geref. kerken ons niet bekend, en een generaal overzicht van de stand van zaken ontbreekt. Uit kerkeraadsverslagen en persberichten is echter wel gebleken, dat ook buiten Eindhoven – en het eveneens verblijvende Steenwijk – plaatselijke activiteiten ter toenadering niet uitgebleven zijn. (...)

De conclusie is wel gewettigd, menen we, dat er op veel plaatsen nog heel wat zal moeten gebeuren, voor er onder Gods zegen een situatie is verkregen als te Eindhoven.

Wij zien dan ook dat in een tijd waarin de wacht werd betrokken rondom de handhaving van de belijdenis ten opzichte van allerlei dwaalleer die de kop opstak, deze kanselruil e.d. niet genoemd werd als zijnde ook een afwijking van de belijdenis. Dat moet ons, denken wij, tot voorzichtigheid manen in het spreken over het grote belang dat de gereformeerde kerken altijd hebben gehecht aan artikel 28 NGB inzake *de aard en wijze* van kerkelijke vereniging. Het door ons geschetste beeld m.b.t. de kanselruil e.d. in Eindhoven en Steenwijk is daarmee in ieder geval niet in overeenstemming. O.i. heeft dat alles te maken met het gegeven dat men in Eindhoven en Steenwijk juist ook vanuit de roeping tot eenwording, beleden in artikel 28 NGB, wilde werken. Ter verduidelijking daarvan het volgende:

Al spoedig na de Vrijmaking van 1944 werd gezocht naar kerkelijke eenheid met de CGK. Van deze kerken werd gezegd dat zij ook (willen) staan op hetzelfde fundament van Schrift en belijdenis en dat het daarom van Godswegen opdracht was om, naar artikel 28 NGB, één te worden. Van CGK-zijde werd ongeveer hetzelfde gezegd alleen bleven zij van hun kant belemmeringen opwerpen om daadwerkelijk één te kunnen worden. De samensprekingen in Eindhoven en Steenwijk leerden deze plaatselijke kerken echter dat zij daadwerkelijk overeenstemden in de geloofsleer en dat er voor hen *geen belemmeringen* waren om daadwerkelijk één te worden. Zoals te lezen valt werden de kerkverbanden in ieder geval door de christelijk gereformeerde kerk en de geref. kerk te Eindhoven ook diverse malen opgeroepen om de eenheid daadwerkelijk aan te gaan waardoor ook plaatselijk volledige eenheid bereikt kon worden. Toen dat uitbleef besloot men in Eindhoven en Steenwijk toch tot kanselruil e.d. om zo gehoor te geven aan de opdracht om de eenheid in geloof plaatselijk ook concreet gestalte te geven. Alleen kon zich dat in die situatie alleen nog maar beperken tot kanselruil e.d. vanwege het feit dat de beide kerken tot verschillende kerkverbanden behoorden en zij de eerder door de HERE gewerkte broederband binnen het eigen kerkverband niet zomaar mochten doorsnijden. Door beide kerken werd echter wel gesteld dat de situatie niet zo kon blijven en dat, bij volhardende ongehoorzaamheid tot eenwording van één van beide kerkverbanden, aansluiting zou komen bij het gehoorzame kerkverband.

O.i. blijkt uit bovenstaande dat de gereformeerde kerken hun gehecht zijn aan artikel 28 NGB niet zo hebben bedoeld dat artikel 28 NGB ook voor alle tijden en situaties dwingend spreekt over *de aard en wijze* waarop kerkelijke vereniging plaats dient te vinden. Indien dit waar is dan zullen we ons ervoor moeten hoeden om dit m.b.t. het voorstel van Dalfsen wel te doen en daardoor verder te gaan dan ‘onze vaders’ gingen. We zien in het voorstel van Dalfsen immers de duidelijke wil om, naar artikel 28 NGB, de opdracht van Christus tot eenwording van allen die in Hem geloven gestalte te geven. Dit mag ook blijken uit het feit dat voorgesteld wordt om wederzijds voor elkaar de kansels en avondmaaltafels open te stellen. Dat is een vergaande en de meest basale vorm van concrete eenheidsbeoefening die men voorlopige gedurende ca. een jaar ingebed wil zien in een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland. Tegelijk zijn er pastorale motieven die volgens de kerkenraad nog een belemmering zijn voor *volledige kerkelijke vereniging*. Pastorale motieven die samenhangen met het verschil in klimaat dat er zou zijn tussen DGK en de gemeente te Dalfsen en het verder spreken met elkaar nog nodig zou maken voor er tot volledige eenwording besloten kan worden.

Wij zijn van mening dat de les van de kerkgeschiedenis ons kan helpen om elkaar te vinden in een gezamenlijk standpunt inzake het voorstel van Dalfsen. Wij vatten hiervoor een aantal zaken samen en het is ons gebed tot de HERE dat dit mag bijdragen tot de zo vurig begeerde eensgezindheid. (Daarbij brengen we uiteraard in rekening dat wij lopende de synode een adviserende taak hebben en nu niet (meer) gerechtigd zijn om concrete voorstellen te doen):

- Wat betreft de in punt 1 genoemde overweging, besluit en grond van GS Mariënborg lijkt het onmogelijk om nu het voorstel van Dalfsen te aanvaarden;
- Op grond van de in punt 2 aan de orde gestelde zaken kunnen we niet stellen dat de gereformeerde kerken met hun gehecht zijn aan artikel 28 voor alle tijden en situaties dwingend spreekt over *de aard en wijze* waarop kerkelijke vereniging plaats dient te vinden. In verband hiermee is het mogelijk verstandiger om van het voorstel van Dalfsen niet te stellen dat het niet in overeenstemming is met de opdracht van Christus. Want Dalfsen wil wel in opdracht van Christus werken aan vereniging;
- Van het voorstel van Dalfsen kan niet worden gezegd dat het niet in overeenstemming is met de kerkorde omdat de kerkorde geen artikelen bevat die speciaal met het oog op een hereniging van kerken zijn vastgesteld. Het voorstel van Dalfsen is positief te benoemen waar het, in kerkordelijke zin, zoveel mogelijk tracht aan te sluiten bij een regeling die wel in de kerkorde is opgenomen;
- De onder punt 2 genoemde kanselruil e.d. te Eindhoven en Steenwijk werd toegepast omdat er voor die plaatselijke kerken, na vele voorafgaande besprekingen, *geen belemmeringen meer* waren om over te gaan tot concrete gemeenschapsoefening. Het deel uitmaken van twee verschillende kerkverbanden met de daarbij horende verplichtingen verhinderde nog wel een *volledige kerkelijke eenwording*. Maar deze verhindering lag niet binnen de gemeenten zelf, omdat Dalfsen op zichzelf staat kan zij dus niet verwijzen naar zo een belemmering;
- Gemeenschap van Woord en sacrament, tot uiting komend in wederzijdse openstelling van kansel en avondmaalstafel, is alleen mogelijk als er bij beide partijen geen belemmeringen meer zijn om elkaar van harte in liefde *volledig* te aanvaarden, Rom. 15: 5-7, 1 Kor. 10: 16, 17;
- De kerkenraad van Dalfsen voert zelf aan dat er nog een groei nodig is naar een volledig kerkelijk samengaan. Met name vanwege het verschil in klimaat en omdat er binnen de gemeente te Dalfsen zeker ook nog vragen leven. De eerlijkheid gebiedt dan om met de mogelijkheid rekening te houden dat deze vragen niet bevredigend

beantwoord worden waardoor het op termijn niet komt tot een volledig kerkelijk samengaan.

In verband met het hierboven laatste genoemde punt willen we ook nog een les trekken uit de kanselruil e.d. die indertijd werd toegepast in Eindhoven en Steenwijk. Te lezen valt m.b.t. Eindhoven dat daar de kanselruil al spoedig werd opgeschort in verband met bezwaren van de particuliere synode van de christelijk gereformeerde kerken. Voor zover wij hebben kunnen nagaan is het daarna niet weer opgestart en zijn de beide plaatselijke kerken niet één geworden. Op 15 februari 1964 werd m.b.t. Steenwijk het volgende persbericht geplaatst in de Reformatie:

Steenwijk
De kerkenraad van de Christelijk Gereformeerde Kerk te Steenwijk besloot een schrijven aan de kerkeraad van de Gereformeerde kerk te zenden, waarin hem wordt meegedeeld, dat de kerkeraad het houden van gezamenlijke diensten in de vorm waarin deze op Goede Vrijdag en Tweede Paasdag 1963 gehouden zijn, wil opschorten, gezien de reacties uit de gemeente.

Voor zover wij weten is ook in Steenwijk daarna geen positief vervolg meer gekomen. Deze gang van zaken geeft aan dat het aangaan van kanselruil e.d. niet automatisch leidt tot een volledig kerkelijk samengaan. Ook in verband hiermee is het wat ons betreft duidelijk dat kanselruil e.d. in de huidige situatie niet toegepast moet worden maar dat eerst de zaken die nog belemmeringen vormen voor volledige kerkelijke vereniging met elkaar doorgesproken worden.

Met broedergroet,
Deputaten ACOBB

P.s. Twee bijlagen bijgevoegd waarvan de meest relevante gedeelten geel gearceerd zijn.

- 1. Acta GS Mariënberg 2005 artikel 25 onderdeel G.1.9., G.2., G.3. en G.4.;
- 2. Acta GS Rotterdam-Delfshaven 1964 onderdeel van deputatenrapport inzake samenspreking met CGK en artikel 202b uit de Acta.

Document 10.105: Bijlage 1 bij 10.104.

G.1.9 Generale Synode Zuidhorn 2002/2003, artikel 131
Materiaal:
1. rapport van deputaten voor kerkelijke eenheid;
2. brieven van br. Van Gulp te Dalfsen d.d. 3 januari 2002; br. en zr. De Jong te Drachten d.d. 2 februari 2002; br.Mooibroek te IJsselmuiden d.d. 1 maart 2002; br. Roorda te Rozenburg d.d. 5 maart 2002; br. Van der Molen te Amersfoort d.d. 5 maart 2002; br. De Marie te Berkel en Rodenrijs d.d. 5 maart 2002; br. Heeringa e.a. te Hoogkerk d.d. 12 maart 2002.

In deze brieven wordt kritiek geuit op de door de synode van Berkel en Rodenrijs vastgestelde en door de synode van Leusden gehandhaafde regels voor samenspreking. Met name op de regel dat plaatselijke kerken kunnen besluiten tot kanselruil en gecombineerde kerkdiensten en gezamenlijke avondmaalsvieringen, indien het kerken betreft waarmee landelijk wordt samengesproken en waarvan de landelijke vergaderingen wederzijds hebben uitgesproken dat ze staan of willen staan op de grondslag van Gods Woord en de gereformeerde belijdenisgeschriften. Appellanten geven aan dat deze regel toegepast wordt op de Christelijke Gereformeerde kerken. Zij menen dat deze regel niet van toepassing is op de Christelijke Gereformeerde Kerken
a. vanwege toelating van Schriftkritiek door die kerken (B. Loonstra);

b. vanwege de perforatie van kerkgrenzen in die kerken.

Een aantal appellanten geeft ook aan dat kanselruil, gezamenlijke kerkdiensten en avondmaalsvieringen wederzijdse ambtserkenning inhouden, terwijl ambtserkenning pas mogelijk is na officiële vereniging. Zij voeren daarvoor de besluiten van de synodes van Middelburg 1869 en die van Leeuwarden 1891 aan. Die synodes bepaalden dat de voorwaarden voor vereniging van twee kerkverbanden zijn: wederzijdse erkenning van leraars en gemeenten (1869) en het over en weer aanvaarden van elkaars lidmaten, kandidaten, ambten, attesten en tucht (1891).

Appellanten verzoeken te synode genoemde regel weg te nemen en/of te herformuleren.

Besluit:

aan de verzoeken niet te voldoen.

Gronden:

- 1. van de Christelijke Gereformeerde Kerken hebben de Gereformeerde Kerken uitgesproken dat zij met hen staan op de grondslag van Gods Woord en de gereformeerde belijdenis; er zijn geen aanwijzingen dat in de Christelijke Gereformeerde Kerken Schriftkritiek wordt toegelaten; over de wijze van kerkelijk omgaan met publicaties die het Schriftgezag raken, zullen deputaten Kerkelijke Eenheid in de komende periode verder doorspreken met de deputaten van de Christelijke Gereformeerde Kerken, overeenkomstig de door deze synode gegeven instructie;
- 2. de synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken te Leeuwarden (2001) heeft uitgesproken van oordeel te zijn dat ‘met inachtneming van de noodzakelijke voorzichtigheid gepoogd moet worden verandering te brengen in het omgaan met de perforatie van kerkgrenzen met name waar het gaat om benoeming van ambtsdragers’; dit oordeel geeft aan dat de Christelijke Gereformeerde Kerken dit probleem onderkennen en eraan werken;
- 3. de Acta van de synodes van 1869 en 1891 geven alleen aan wat de onvermijdelijke consequenties zijn van een vereniging van twee kerken; er wordt geen uitspraak gedaan over het traject naar een vereniging toe. Maar om tot een vereniging te komen moet er ook van tevoren uiteraard reeds sprake zijn van wederzijdse ambtserkenning.

Acta Generale Synode Mariënberg 2005art. 25

G.2. Overwegingen

G.2.1. De Schrift is duidelijk waar het gaat om het aanwijzen en afwijzen van dwaling, en hoe de HERE wil hoe wij met hen die volharden in dwaling, moeten omgaan in Christus’ kerk. Gehoorzaamheid op dit punt staat niet op gespannen voet met ware broederliefde. (Ex. 23:2 ;2 Petr. 2:1 ; Matt. 18:15-17; 2 Kor. 13:2 ; Rom. 16:17; 1 Cor. 5:4-13; 2 Thess. 3:6; 2 Thess. 3:14;1 Tim. 5: 20-22; 2 Tim. 3:5 ; 2 Joh. 1:10)
G.2.2. Nadat op synoden van de Gereformeerde Kerken reeds vanaf 1946 steeds de eenheid met de Christelijke Gereformeerde Kerken is gezocht, heeft GS Arnhem 1981 Schriftkritische geluiden van voorgangers van deze kerken breed afgewezen. Tot aan de GS Ommen 1993 hebben de kerken vervolgens steeds opgeroepen om de Schriftkritiek niet te tolereren, maar uit te bannen en kiezen voor de waarheid tegen de dwaling. GS Ommen spreekt wel haar teleurstelling uit over het feit dat de CGK niet heeft willen ingaan op de concrete klacht die de Gereformeerde Kerken ten aanzien van de behandeling van de opvattingen van prof. dr. B.J. Oosterhoff en prof. dr. J.P. Versteeg sedert de Generale Synode van Arnhem 1981 aan de orde gesteld hebben. Tegen beide hoogleraren zijn door de Christelijke Gereformeerde Kerken nooit kerkelijke maatregelen genomen.
G.2.3. Sinds 1994 heeft ook dr. B. Loonstra een aantal boeken gepubliceerd welke ook het Schriftgezag raken, dit zijn de Geloofwaardigheid van de Bijbel (1994), de Bijbel rechtdoen 1999 en Zo goed en zo kwaad (2000) Om de Bijbel ‘geloofwaardig’ en dus acceptabel te maken voor de postmoderne mens moet ze niet meer in alle opzichten letterlijk worden genomen. Waar cultuurverschillen, wetenschappelijke inzichten en ‘geconstateerde’ tegenstrijdigheden in de Schrift het verstaan van bijbelteksten in de weg staan, dienen deze overdrachtelijk, figuurlijk, symbolisch te worden opgevat. Niet alle bijbelse boodschap hoeft te worden beschouwd als geldig voor onze tijd, zie bv. de rol van de vrouw in de brieven van Paulus. Het is aan de gemeente van nu om een eigentijdse vertaalslag te maken van Gods geboden: is het zinvol en is er een voor haar aantoonbare relatie met ‘de liefde’? Hierbij is dus sprake van verregaande aanpassing van Gods Woord aan de belevings- en ervaringswereld van de mens. Het gezag van de Schrift is door deze Schriftkritische beschouwingen van Dr. Loonstra verregaand ondermijnd.
G.2.4. Op 22 mei 1997 te Bunschoten bespraken DKE van de Gereformeerde Kerken en de Christelijke Gereformeerde Kerken een nota over punten waar Loonstra's publicatie de belijdenis raakt (rapport deputaten Kerkelijke Eenheid, Leusden 1999):
“De christelijke gereformeerde deputaten kunnen zich in deze nota vinden”, maar willen een

persoonlijke benadering om polarisatie te voorkomen.
“Van gereformeerde zijde wordt erop gewezen, dat een artikel of boek een publieke zaak is. Een kwaad moet in het begin al weerstaan worden. Er moet zorg zijn voor de schapen van de kudde. Van betekenis is ook het gewicht van de zaak: het gaat niet om accenten, maar om de belijdenis zelf. Het is zaak het gezag van de Heilige Schrift zorgvuldig te erkennen.”
G.2.5. De GS Zuidhorn 2002/2003 spreekt evenwel uit dat er bij de CGK “geen aanwijzingen zijn dat Schriftkritische geluiden worden toegelaten”, maar wel moeten deputaten over de wijze van kerkelijk omgaan met publicaties die het Schriftgezag raken de komende tijd doorspreken.
G.2.6. Het besluit dat plaatselijke kerken gerechtigd zijn tot kanselruil, gecombineerde kerkdiensten en gezamenlijke avondmaalsvieringen, voordat er landelijk kerkelijke eenheid is, staat een goede wederzijdse verantwoordelijkheid voor het kerkverband in de weg. Het vertroebelt het zuivere denken over de roeping tot eenheid in de waarheid. Ook komt men daarmee op gespannen voet komt te staan met de kerkorde en de belijdenis aangaande de kerk.

G.3. Besluit

De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 15 oktober 2005 te Mariënberg, spreekt uit dat de genoemde besluiten van de GS Ommen 1993, GS Berkel en Rodenrijs1996, GS Leusden 1999 en GS Zuidhorn 2002/2003 t.a.v. de verhouding met de Christelijke Gereformeerde Kerken vervallen zijn en dat dus de kerken daaraan niet meer gebonden zijn.

G.4. Gronden

G.4.1. De Christelijke Gereformeerde Kerken hebben nimmer publiek de dwaalleer van de schriftkritiek, zoals door prof. dr. B.J. Oosterhoff en prof. dr. J.P. Versteeg uitgedragen en verdedigd, afgewezen.
Zij hebben daarmee de oproep van de GS Arnhem 1981 te kiezen vóór de waarheid en tégen de dwaling nimmer metterdaad aanvaard.
G.4.2. De GS Ommen 1993 geeft aan dat er, in het voetspoor van het slotwoord bij de Dordtse Leerregels, geoordeeld moet worden op grond van de publieke belijdenisgeschriften en de uitspraken van de kerken zelf. Maar dit is geen excuus voor een kerkverband om de Schriftkritiek te laten doorgaan (Matt. 7:6; Hand. 5:17, 15:5; Titus 3:10; 1 Kor. 11:9, 2 Joh. 1:10; art. 7 NGB).
G.4.3. De GS Berkel en Rodenrijs 1996 en Leusden 1999, spreken hun dankbaarheid uit over de groeiende toenadering, zonder dat er wordt aangetoond dat de Schriftkritische geluiden c.q. opvattingen inmiddels zijn bestreden. Hiermee hebben deze synoden nagelaten de Christelijke Gereformeerde Kerken voor te houden wat de Schrift hierover leert.
G.4.4. Ondanks dat de Schriftkritiek door mocht gaan, waarmee de tucht niet op de rechte manier is gehanteerd (wat in strijd is met NGB art. 29), is er steeds verdere toenadering gekomen tussen de GKv en de CGK. Met deze besluiten is elk kerklid en iedere kerk verantwoordelijk geworden voor de Schriftkritiek die is getolereerd binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken.
G.4.5. De kerkgrens-perforatie, welke bij de Christelijke Gereformeerde Kerken wordt getolereerd, is in strijd met de gehoorzaamheid die gevraagd wordt om gevolg te geven aan de roepstem van Christus namens Zijn dienaren, om de gemeenschap der heiligen plaatselijk gestalte te geven (art. 28 NGB). Hier is de ware eenheid van de kerk in geding en ook het gezag van Christus als Heer van de Kerk.
G.4.6. Ook de verhouding met de NGK, die dwaalleer toelaten, is in strijd met Gods Woord en de belijdenis van de kerk (art. 29 NGB)
G.4.7. Plaatselijke eenheid zonder landelijke eenheid leidt tot conflict met de kerkorde en met de belijdenis aangaande de kerk (art. 29, 31).

Document 10.106: Bijlage 2 bij 10.104.

Uit het rapport van deputaten voor de GS Rotterdam-Delfshaven 1964 inzake samensprekingen met CGK

In Amsterdam, Eindhoven en Steenwijk zijn concrete resultaten bereikt. De Amsterdamse verklaring zegt, dat er wederzijds geen schriftuurlijke noch confessionele bezwaren zijn tegen elanders leer en

prediking, al worden wederzijds bepaalde accenten verschillend gelegd. Daarom wordt gezegd, dat de betrokken kerken elkander hebben te erkennen als ware kerken en dat het plicht is om de eenwording biddend te zoeken. Al het mogelijke zal worden ondernomen om het samenleven in één kerkverband te verkrijgen.
Van Eindhoven halen wij aan, dat daar sinds 1946 in een 20-tal vergaderingen is gesproken. Er kwam niet altijd volkomen overeenstemming maar wel genoegzame eenparigheid van gevoelen. De kerkeraden zijn het er over eens, dat in elke preek de oproep tot geloof en bekering moet doorklinken, dat de vruchten des Geestes (D.L. III/IV, 12) hierin worden aangeduid en dat in overeenstemming met de Schrift de prediking moet rekenen met de zonden en zwakheden der gelovigen. Men is tot de conclusie gekomen. dat hereniging het doel moet zijn. Daarom is gezocht, dat ook in beide gemeenten begeerte naar eenheid zou groeien. Het is zelfs gekomen tot kanselruil en intercommunie. Ook zijn de zusterkerken twee-maal aangesproken, opdat er landelijk meer toenadering zou komen en belemmeringen voor plaatselijke eenheid te Eindhoven zouden worden weggenomen. Inmiddels is in verband met besluiten van de particuliere synode van het Oosten van de Christelijke Gereformeerde Kerken door beide kerkeraden aanvaard, dat de kanselruil wordt opgeschort tot de eerstkomende synode dier kerken.
In Steenwijk is geconstateerd, dat beide kerken willen leven in gehoorzaamheid aan het Woord Gods en de belijdenis, zodat er ten aanzien van de Schrift en de confessie geen verschillen zijn, zij het dat wederzijds bepaalde accenten anders worden gelegd. Reeds in 1959 is uitgesproken. dat beide kerken elkaar moesten erkennen als ware kerken. Onderscheid in opvatting is niet van die aard, dat het samengaan op de duur zou mogen verhinderen. Een besluit werd genomen tot gemeenschappelijke kerkdiensten in de week bij bepaalde gelegenheden.
(.....)
Tenslotte mogen wij erop wijzen, welk belang er mee gemoeid is, dat de plaatselijke samensprekingen, waar mogelijk, worden voortgezet. Op drie plaatsen zijn nu concrete positieve resultaten bereikt, soms na langdurige inspanning. Moge dit op meer plaatsen gevonden worden. Hoe nodig is het, dat juist plaatselijk de eenheid geconstateerd kan worden. die er is in het bewaren van Gods Woord en in de trouw aan dezelfde belijdenis.

Besluiten GS Rotterdam-Delfshaven 1964
Artikel 202b.
Besluit over samenspreking Christelijke Gereformeerde Kerken
De generale synode,
heeft kennis genomen van:
1. een brief d.d. 6 februari 1963 .namens de generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken, gehouden te Haarlem-Santpoort in 1962;
2. het rapport van de deputaten, benoemd door de generale synode van Assen 1961 voor samenspreking met deputaten van de Christelijke Gereformeerde Kerken;
3. een brief d.d. 6 april 1964 van dezelfde deputaten met gegevens ter aanvulling van een onderdeel van het onder 2 genoemde rapport;
4. een brief d.d. 25 februari 1964 van de raad van de Gereformeerde Kerk te Steenwijk;
5. een brief d.d. 10 maart 1964 van de raad van de Gereformeerde Kerk te Hoogeveen.
Zij constateert,
1. dat de generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken van Haarlem-Santpoort 1962 zich heeft onthouden van duidelijke beantwoording van de vraag, haar voorgelegd door de generale synode van Assen 1961, „of zij, na de inmiddels zoveel mogelijk tot afronding gekomen besprekingen der deputaten met haar van oordeel is, dat waar het de roeping der kerk is het Woords Gods te bewaren, de Christelijke Gereformeerde en de Gereformeerde Kerken zich ook blijkens de Acte van Afscheiding of Wederkering voor de eis gesteld zien, zulks in éénheid van samenleven te doen, en, zo deze vraag ontkennend mocht worden beantwoord, of zij aan deputaten ad hoc wil meedelen, welke daarvoor de gronden zijn";
2. dat de generale synode van Haarlem-Santpoort 1962 wel als haar oordeel (o.m.) heeft uitgesproken, „dat de Gereformeerde Kerken zich in alles willen stellen op de grondslag van

Gods heilig Woord en de gereformeerde belijdenis als daarop gegrond, en dat het daarom roeping is te staan naar eenheid" en dat zij voorts heeft besloten, op grond van de schriftuurlijke roeping tot eenheid en in overeenstemming met de belijdenis van de kerken en conform de Acte van Afscheiding deputaten voor eenheid onder de gereformeerde belijders in Nederland en correspondentie met buitenlandse kerken op te dragen in overleg met de deputaten van de Gereformeerde Kerken wegen te zoeken die tot wegneming van de geconstateerde verschillen kunnen leiden";

3. dat de generale synode van Haarlem-Santpoort 1962 heeft te kennen gegeven, dat naar haar oordeel deze verschillen betreffen „de wijze, waarop bepaalde door de kerken beleden schriftuurlijke waarheden worden verstaan", c.q. „de hantering van het gereformeerde belijden", waarbij zij, zonder de draagwijdte daarvan nader aan te wijzen, met name noemt verschillen over de toeëigening des heils en de kerk;

4. dat het program van besprekingen, dat na de generale synode van Bunschoten-Spakenburg 1958/1959 door wederzijdse deputaten werd overeengekomen en vóór de generale synode van Assen 1961 nog niet geheel werd uitgevoerd, inmiddels werd afgewerkt, maar dat naar het oordeel van de door de generale synode van Assen 1961 benoemde deputaten vóór de eerstvolgende generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken nog wel verder gesproken dient te worden over de door de Christelijke Gereformeerde Kerken gevolgde koers terzake van het door haar synode van 1947 dusgenoemde „zoeken van contact met gereformeerde belijders";

5. dat uit mededelingen van de plaatselijke Gereformeerde Kerken aan de door de generale synode van Assen 1961 benoemde deputaten blijkt, dat in enkele plaatsen, waar samensprekingen met de Christelijke Gereformeerde Kerk tot stand kwamen en werden volgehouden, veelszins verblijdende resultaten mochten worden bereikt, maar dat in vele plaatsen nog onvoldoende toenadering werd verkregen, of zelfs samenspreking werd geweigerd, veelszins op grond van verschillen, die thans ook door de generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken zijn genoemd;

6. dat de raad van de Gereformeerde Kerk te Steenwijk de generale synode verzoekt, a. een opwekking te doen uitgaan tot de Gereformeerde Kerken om, waar mogelijk, meer contact te zoeken met de Christelijke Gereformeerde Kerk ter plaatse, en b. zich te wenden tot de eerstvolgende generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken, met het verzoek, dat ook deze een soortgelijke opwekking doe uitgaan tot de kerken van het eigen verband;

7. dat de raad van de Gereformeerde Kerk te Hoogeveen als zijn oordeel te kennen geeft, dat het noodzakelijk is, op korte termijn met de Christelijke Gereformeerde Kerken tot een beslissing te komen, en dat getracht moet worden, van een generale synode van deze kerken een principiële uitspraak te verkrijgen, welke de weg naar vereniging metterdaad opent.

Zij overweegt,

1. dat, aangezien zowel de Christelijke Gereformeerde Kerken als de Gereformeerde Kerken dezelfde belijdenisgeschriften aannemen als op Gods Woord gegronde formulieren van enigheid, zij van 's Herenwege verplicht zijn de weg naar eenheid daadwerkelijk te gaan betreden;
2. dat de generale synode van Haarlem-Santpoort 1962 verklaarde, „dat de Gereformeerde Kerken zich in alles willen stellen op de grondslag van Gods heilig Woord en de gereformeerde belijdenis als daarop gegrond, en dat het daarom roeping is te staan naar eenheid", maar het daadwerkelijk betreden van de weg naar eenheid afhankelijk heeft gesteld van het wegnemen van bepaalde verschillen;
3. dat, waar de verschillen over inderdaad belangrijke zaken door de generale synode van Haarlem- Santpoort 1962 niet zijn aangemerkt als confessionele, deze derhalve geen beletsel mogen zijn om de weg naar eenheid daadwerkelijk te gaan betreden, omdat de door de Geest

der Schriften gewerkte trouw aan de gemeenschappelijke belijdenis een krachtig middel zal zijn om de eenheid tot stand te brengen en elkander in liefde te dragen;

4. dat daadwerkelijk betreden van de weg naar eenheid verdere samenspreking over verschillen, ook in plaatselijk verband, geenszins behoeft uit te sluiten, mits deze erop gericht is, dat de roeping tot eenheid in de praktijk van de wederzijdse verhouding al meer bevestigd wordt.

Zij spreekt uit,

dat, nu de generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken van Haarlem-Santpoort 1962 als haar oordeel heeft te kennen gegeven, „dat de Gereformeerde Kerken zich in alles willen stellen op de grondslag van Gods heilig Woord en de gereformeerde belijdenis als daarop gegrond, en dat het daarom roeping is te staan naar eenheid", temeer moet worden vastgehouden aan hetgeen de generale synode van Assen 1961 heeft uitgesproken, „dat, waar het de roeping der kerk is het Woord te bewaren, de Christelijke Gereformeerde en de Gereformeerde Kerken zich ook blijkens de Acte van Afscheiding of Wederkering voor de eis gesteld zien, zulks in éénheid van samenleven te doen".

En zij besluit, met het oog op het werk des Heren in de vergadering van zijn kerk hier te lande, een beroep te doen op de eerstvolgende generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken, om de verschillen niet langer aan te merken als beletsel om tot eenheid te komen.

Zij besluit vervolgens:

1. aan de deputaten, benoemd door de generale synode van Assen 1961 voor samenspreking met deputaten van de Christelijke Gereformeerde Kerken, décharge te verlenen van hun opdracht, met dankbaarheid en veel waardering voor hun arbeid;
2. met nadruk te herinneren aan de roeping van de plaatselijke kerken, om; indien mogelijk, zelf samensprekingen te voeren met de Christelijke Gereformeerde Kerk ter plaatse en ook op verantwoorde wijze contacten tussen de gemeenteleden te bevorderen;
3. deputaten te benoemen met de opdracht:
 - a. de nog niet geheel tot afsluiting gekomen bespreking met deputaten van de Christelijke Gereformeerde Kerken over de in de vierde constatering genoemde koers te voltooien vóór de eerstvolgende generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken; wanneer de generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken ook harerzijds de eis erkent, dat de Christelijke Gereformeerde en de Gereformeerde Kerken Gods Woord zullen bewaren in eenheid van samenleven, met deputaten van de Christelijke Gereformeerde Kerken wegen te zoeken, die tot vereniging der kerken kunnen leiden;
 - b. contact te houden met de plaatselijke Gereformeerde Kerken, die samensprekingen voeren of nastreven met de plaatselijke Christelijke Gereformeerde Kerken;
 - c. van hun handelingen en bevindingen te rapporteren aan de eerstvolgende generale synode van de Gereformeerde Kerken, en dit rapport uiterlijk een half jaar vóór de aanvang der volgende synode toe te zenden aan de kerken;
4. tot de eerstvolgende generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken een brief te richten, ter uitvoering van het eerstgenoemde besluit en daarin de synode te verzoeken:
 - a. ook harerzijds uit te spreken, dat, waar het de roeping der kerk is het Woord te bewaren, de Christelijke Gereformeerde en de Gereformeerde Kerken zich ook blijkens de „Acte van Afscheiding of Wederkeering" voor de eis gesteld zien, zulks in eenheid van samenleven te doen, en aldus de weg naar die eenheid daadwerkelijk te gaan betreden;
 - b. deputaten te benoemen met de opdracht, met deputaten van de Gereformeerde Kerken, uitgaande van wederzijdse erkenning van de onder a genoemde eis, wegen te zoeken, welke tot vereniging der kerken kunnen leiden;

- c. met nadruk te herinneren aan de roeping van de plaatselijke kerken, om, indien mogelijk, zelf samensprekingen te voeren met de Gereformeerde Kerk ter plaatse, en ook op verantwoorde wijze contacten tussen de gemeenteleden te bevorderen;
 - d. zo zij onverhoopt het wegnemen van bepaalde verschillen als een noodzakelijke voorwaarde blijft stellen voor het daadwerkelijk gaan betreden van de weg naar eenheid, aan te geven op welke grond deze verschillen als zulk een beletsel moeten gelden, daar toch de roeping tot eenheid is erkend;
5. het rapport van de deputaten, benoemd door de generale synode van Assen 1961 voor samenspreking met de deputaten van de Christelijke Gereformeerde Kerken op aanvraag uit de kerken bij deputaten, benoemd door deze synode, verkrijgbaar te stellen, opdat de leden der kerken te beter met deze arbeid kunnen meeleven en voor deze arbeid kunnen bidden.

Document 10.135: Antwoord van GK(d)D op besluiten van GS Hasselt 2011.

Kerkenraad Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen.

Aan de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Dalfsen, 9 mei 2012

Betreft: antwoordbrief aan synode DGK

Weleerwaarde en eerwaarde heren en broeders,

De raad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft kennis genomen van uw schrijven d.d. 4 april jl. waarin u mededeling doet van de besluiten die u genomen hebt inzake het voorstel van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) over de weg naar kerkelijke eenwording tussen DGK en GKD.

Met dankbaarheid heeft de kerkenraad kennis genomen van uw besluit het hartelijke verlangen uit te spreken naar volledige kerkelijke eenwording met de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen. Echter, met grote teleurstelling moet de kerkenraad vervolgens vaststellen dat u in ‘Besluit 2’ de voorgestelde weg tot eenwording verwerpt, door het verzoek om tijdelijk een zusterkerkrelatie aan te gaan, naar analogie van art. 47 KO, af te wijzen. In plaats daarvan stelt u voor om door middel van een intentieverklaring het voornemen vast te leggen om binnen een jaar te komen tot volledige kerkelijke vereniging.

Het doet de kerkenraad groot verdriet dat u zowel in uw overwegingen, als ook in uw informatie naar buiten toe, de indruk wekt dat samenwerking in de vorm van een ‘zusterkerkrelatie’ het enige doel zou zijn van Dalfsen. Alles wat u schrijft over kerkelijke eenheid en de roeping tot kerkelijke eenheid, die naar Gods Woord is en die ook beleden wordt in artikel 28 van de NGB, onderschrijven wij. Het is juist dat doel van volledige kerkelijke eenheid, dat ons ertoe gebracht heeft het onderhavige voorstel naar u te doen uitgaan. Ons verschil met u gaat niet over de vraag of ware christgelovigen en ware kerken van Christus ook kerkelijk één moeten zijn.

Ons verschil met u gaat over de vraag of er ook enige ruimte is. Ruimte voor een aanlooproute, die uitmondt in volledige kerkelijke eenheid. Ruimte voor pastoraal handelen, waarbij de sterken rekening houden met de zwakken (Romeinen 15). Pastoraal handelen dat wellicht wat afwijkt van de geijkte paden, maar niet tegen het Woord van de HERE in gaat.

Het is voor ons onbegrijpelijk en ook onaanvaardbaar dat u in uw overwegingen en besluiten niet daadwerkelijk de bijzondere situatie in Dalfsen in rekening brengt. Het gevolg willen geven aan de roeping om t.a.v. van DGK te streven naar kerkelijke eenheid heeft in de kleine gemeente van Dalfsen geleid tot veel turbulentie en tot breuken in de eerste helft van het jaar 2011. Ondanks de aanvankelijke weerstand en voorzichtigheid, hebben kerkenraad en gemeente toch deze koers gehandhaafd, krachtens christelijke roeping. Begrip hiervoor, vinden wij niet terug in uw besluitvorming. De kerkenraad was en is van oordeel dat een meer dynamische weg naar volledige kerkelijke eenheid niet in strijd is met het Woord van God. U toont niet met kracht van Schriftbewijs aan dat de kerkenraad dit verkeerd ziet.

De kerkenraad en ook anderen hebben u er op gewezen, dat u door de besluiten die u nu genomen hebt voorbijgaat aan de eigen pastorale verantwoordelijkheid die de kerkenraad van de kerk te Dalfsen heeft.

Wat ons dan ook het meest zorgen baart, is dat u wel de indruk wekt en suggereert dat het voorstel om langs de weg van een tijdelijke zusterkerkrelatie tot volledige kerkelijke eenheid te komen, in strijd is met het Woord van God, met de gereformeerde belijdenis en met de kerkorde.

Naar ons oordeel bewijst u echter niet dat dat metterdaad het geval is. U toont op geen enkele wijze uit de Schrift aan dat een geleidelijk naar elkaar toe groeien van broeders en zusters een kwaad zou zijn in Gods ogen. U toont op geen enkele wijze aan dat een ‘tussenvorm’, op weg naar volledigekerkelijke eenheid, zoals beoogd in het voorstel van Dalfsen, in strijd zou zijn met wat de kerk belijdt in de artikelen over de kerk van Christus. U zou met een zeker recht kunnen stellen dat het voorstel van Dalfsen niet geheel ‘overeenstemt’ met wat in de vigerende kerkorde is vastgelegd. Maar u toont op geen enkele wijze aan dat het voorstel ‘in strijd’ is met de kerkorde.

In uw ‘uitgangspunten’, ‘overwegingen’ en ‘gronden’ bij Besluit 2 verwijst u naar verschillendesynodeuitspraken, rapporten en overwegingen uit de historie van de Gereformeerde Kerken. U gaater echter aan voorbij dat de toenmalige situaties verschillend zijn in vergelijking met de situatie waar u en wij nu voor staan. Bovendien bent u selectief in uw verwijzingen naar historische gegevens. Als u de Vereniging van 1892 noemt (grond 2 onder Besluit 2), zou u ook moeten vermelden dat in 1892 de Vereniging tot stand is gekomen zonder dwang van individuele gemeenten. U weet immers ook dat A- en B-kerken plaatselijk vele jaren naast elkaar hebben bestaan, voordat dat het tot volledigekerkelijke ineenschuiving kwam.

Daarnaast mist bij uw besluit 2, grond 3, bij het citeren van de GS Groningen-Zuid 1978, art. 139 dat deze synode naast geografische ligging en taalbarrières, ook het bestaan van ‘andere oorzaken’ noemde om kerkelijke gemeenschap in de vorm van een zusterkerkrelatie te beoefenen.

Broeders, in onze brieven hebben wij getracht duidelijk te maken dat naar onze overtuiging het voorstel van Dalfsen niet in strijd is met het Woord van God, de Schriftuurlijke belijdenis of de gereformeerde kerkorde. Ook anderen hebben u daarop gewezen. Ook uw eigen adviseur en voorganger vanouds binnen DGK, dr. P. van Gurp. Met de Schrift in de hand is u gevraagd om de pastorale lijn van barmhartigheid, geduld en liefde, die de HERE ons wijst in Zijn Woord, ook te honoreren in het aanvaarden van het voorstel dat de kerk van Dalfsen u voorgelegd heeft. Helaas moeten wij vaststellen dat u op zijn en onze op de Schrift gefundeerde argumentatie niet ingaat.

Dat brengt ons tot de conclusie dat onze zorgen over het klimaat binnen de DGK helaas niet in alle opzichten ongegrond zijn.

In uw overwegingen (zie 2.9.) spreekt u nogal nadrukkelijk over gevoelens van ‘verschil in klimaat’ en ‘huiver’ in Dalfsen. Wij betreuren het dat u dat woord ‘huiver’ zo benadrukt. Er is inderdaad in één van de gesprekken met uw deputaten door één van de woordvoerders van Dalfsen gezegd dat er sprake is van ‘een zekere huiver’ (zie verslag 22 sept.2011). Maar het is voldoende duidelijk gemaakt dat dat niet betekent dat er broeders en/of zusters zijn in Dalfsen die niet in ware liefde en vrede met hun broeders en zusters van DGK zouden willen leven. Het ging en gaat hier om ‘terughoudendheid’ en ‘voorzichtigheid’, bij kerkenraad en gemeente, die een gevolg zijn van gebeurtenissen binnen de DGK. Hierdoor bleef in Dalfsen de vraag boven komen: Kan het ook zijn dat *formalistisch en perfectionistisch* handelen binnen de DGK aanleiding is geweest tot de kerkelijke moeiten? Nee, ‘huiver’ is niet het juiste woord. Maar de grond voor *terughoudende voorzichtigheid* blijkt helaas niet uit de lucht gegrepen te zijn. De grond voor de voorzichtigheid, die terug te vinden is in het voorstel van de kerkenraad van Dalfsen, wordt bevestigd door de wijze waarop uw synode gehandeld heeft met het voorstel van Dalfsen. Wij kunnen ons niet aan de indruk onttrekken, dat in uw synode de wil van een deel van de broeders verheven wordt tot het niveau van ‘zo spreekt de HERE’, terwijl het bij de voorgestelde route in werkelijkheid gaat om een ‘middelmatische zaak’. Terwijl u niet duidelijk maakt dat deze mening inderdaad de wil van de HERE is. Het is ons ook niet onbekend gebleven, op welke wijze de synode gereageerd heeft op uw adviseur, dr. P. van Gurp, nadat hij zijn positieve advies inzake het voorstel van Dalfsen had gegeven. Broeders, wij maken ons zorgen om deze ontwikkeling binnen uw kerkverband. Door de onderhavige besluitvorming dreigt u te gaan op de weg van boven-Schriftuurlijke binding. Daarmee zou u de voortgang van het kerkvergaderend werk van Christus in de weg staan. Wij verlangen hartelijk naar eenheid met uw kerkverband. De broeders en zusters binnen de DGK zijn ons lief. En velen van hen betuigen wederzijds hún liefde. Maar uw besluiten brengen ons ernstig in de moeite. Zij stellen ons voor de vraag: Is de DGK wel het kerkverband waar Christus ons roept om één mee te worden? Of moet inderdaad worden vastgesteld dat in uw synodebesluit tot uiting komt dat DGK zich meer richt op de mening van mensen dan op Christus (art. 29 NGB)? En moet inderdaad worden vastgesteld dat binnen de DGK de opvatting heerst dat er stipt gehandeld moet worden in de kleine dingen, terwijl gewichtige zaken in Gods Koninkrijk worden verwaarloosd (Matth. 12:7; Matth. 23:23)? In uw ijver voor de kerk van Christus willen wij graag delen, maar eens heeft prof. K. Schilder ook ons gewaarschuwd voor een kerkelijke ‘ijver zonder verstand’ (zie zijn laatste schooldagtoespraak onder de titel ‘Zelus en zeloten’).

Broeders, uw besluiten plaatsen ons voor de noodzaak om ons zorgvuldig te beraden inzake de weg die gegaan moet worden naar kerkelijke eenheid met allen die op het fundament mogen staan van apostelen en profeten. Wij hebben daarbij nodig dat de HERE ons leidt door Zijn Geest en Woord. Daarbij hopen wij als kerkenraad in goed overleg te blijven met de gemeente. Over de uitkomst van het beraad hopen wij u of hen die door u daarvoor worden aangewezen, nader te berichten. Wanneer dat zal zijn kunnen wij u op dit moment niet zeggen.

Wat betreft uw Besluit 3 het volgende: Met verdriet heeft de kerkenraad vastgesteld dat u de Kerk van Dalfsen oproept tot instemmen met een ‘intentieverklaring’ met het oog op volledige kerkelijke eenheid. Met verdriet, omdat u voorbijgaat aan de duidelijke intentieverklaringen die u hebt kunnen lezen in onze brieven die aan u gericht zijn. Met vrijmoedigheid verwijzen wij u dan ook naar deze brieven. Tegelijk staat naast dit verdriet toch ook de dankbaarheid dat u, na

uw eerdere diepe twijfels, gekomen bent tot de overtuiging dat kerkelijke vereniging met de kerk te Dalfsen geboden is.

Graag zou de kerkenraad zien dat u concreet aangeeft wat u bedoelt, als u in grond 4, bij Besluit 3 als synode spreekt over ‘onduidelijkheden die bij De Gereformeerde Kerken nog m.b.t. uitspraken van de Gereformeerde Kerk te Dalfsen bestaan’.

Tenslotte: De kerkenraad heeft besloten op dit moment geen gebruik te maken van de door u geboden mogelijkheid dat een commissie van uw synode naar Dalfsen komt om uw besluiten toe te lichten. De kerkenraad acht dit niet zinvol omdat uw besluit tot het afwijzen van het verzoek van Dalfsen op de acht pagina’s die u ons toegezonden hebt voldoende duidelijk is gemaakt in uw uitgangspunten, overwegingen en gronden. Bovendien geeft u er blijk van dat uw komst ook geen gelegenheid geeft voor bespreking. U spreekt alleen over ‘toelichten’.

De kerkenraad heeft met deze brief niet de bedoeling een blokkade op te werpen. U mag deze brief lezen als een broederlijke uiting van bezorgdheid. Wij hopen dat er bij u ruimte is voor bezinning nu door uw besluitvorming de kerkelijke eenwording stagneert en dat er spoedig ruimte komt voor verdergaand gesprek.

U de leiding van de Heilige Geest toebiddend,
Met broedergroet,
Preses: ds. E. Heres scriba: F.W. Velthuis

Document 10.153: Uitnodiging van de kerkenraad van de GK(d)D tot gesprek als antwoord op brief GS Hasselt (10.143).

Van: de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend).
Datum: 3 juli 2012
Onderwerp: uitnodiging voor het gesprek

Geachte broeder Teunis,

Hierbij wil de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) U, als commissie van DGK, uitnodigen voor een open gesprek. Dat hij dit gesprek nu wel met u wil, ligt aan het feit dat u bereid bent tot een wederzijds gesprek, en dat u zich niet beperkt door alleen een toelichting te geven op uw besluiten. Verder is het goed om eventuele wederzijdse misverstanden uit de weg te ruimen. Tevens heeft de kerkenraad vragen over de situatie die nu is ontstaan. Dat zult u begrijpen.

De beknopte agenda is als volgt:

1. Opening door ds. E. Heres
2. Een open gesprek, waarbij allereerst het woord is aan de DGK-commissie, omdat zij om het gesprek gevraagd heeft.
3. Sluiting door een van de leden van de commissie.

Er zal een externe notulist aanwezig zijn. Tevens willen we daarnaast, voor de nauwkeurigheid van de verslaggeving, ook een opname van het gesprek maken. In het verleden heeft dat de notulist zeer geholpen.

De plaats van het gesprek is bij br. Lourens thuis:
Aanvang 20.00 uur.
met broedergroet, B. Lourens, scriba

Document 10.155: Verslag gesprek met GK(d)D door Commissie GS Hasselt.

Aan : De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken

Van : De commissie van de Generale Synode voor het gesprek met de Gereformeerde Kerk (dolerend)
Dalfsen: Ds. S. de Marie, G.H. Plaggenmars, C.A. Teunis

Datum: 30 augustus 2012

Betreft: **Rapportage van het gesprek met de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen op 9 juli 2012**

Inleiding

Dit is een rapportage van het gesprek dat wij als commissie van de synode hebben gevoerd met de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen (GK(d)Dalfsen) op 9 juli 2012. Bij dit gesprek waren aanwezig alle vijf kerkenraadsleden van de GK(d)Dalfsen en twee broeders gemeenteleden als adviseurs. Dit gesprek heeft plaats gevonden op uitnodiging van de GK(d)Dalfsen en ten huize van de fam. Lourens te Dalfsen. Een zuster uit die gemeente trad namens de kerkenraad als notulist op. Van dit gesprek is door beide partijen een audio-opname gemaakt. Ds. E. Heres had de leiding van deze vergadering, die hij opende met Schriftlezing en gebed.

In deze rapportage komen aan de orde:

1. Verklaring van de GK(d)Dalfsen.
2. Toelichting op de DGK-synodebesluiten door de GS-commissie.
3. Vragen en opmerkingen van GK(d)Dalfsen.
4. Antwoorden van de GS-commissie.
5. Vragen van GK(d)Dalfsen t.a.v. de kerkgrenzen.
6. Antwoorden van de GS-commissie t.a.v. de kerkgrenzen.
7. De commissie stelde n.a.v. opmerkingen tijdens de bespreking nog vragen aan Dalfsen
8. Slotopmerkingen van de kerkenraad van de GK(d)Dalfsen.
9. Slotopmerkingen van de GS-commissie: oproep tot aanvaarden hulpaanbod.
10. Afsluiting van de bijeenkomst.
11. Conclusie van de GS-commissie.

1. Verklaring van de GK(d)Dalfsen waarom nu wel een gesprek mogelijk is

Ds. Heres verklaarde waarom de kerkenraad van Dalfsen niet eerder was ingegaan op het verzoek van de synode tot het geven van een toelichting op de genomen besluiten. De kerkenraad achtte de aan hen gezonden brieven en formuleringen voldoende duidelijk en betreurde dat er destijds alleen was aangeboden een toelichting te geven. Hij hoopte dat deze avond een vruchtbare ontmoeting zou mogen zijn.

2. Toelichting op de synodebesluiten van de GS Hasselt door de GS-commissie

Vervolgens kreeg de commissie gelegenheid een toelichting te geven op de genomen besluiten van de GS Hasselt (zie document 10.113), die zijn genomen ten aanzien van het aan de

Generale Synode te Hasselt gedane verzoek en voorstel (documenten 10.010 en 10.011). Ds. De Marie gaf daarop de volgende toelichting:

Dank en voorbede: Allereerst aan u onze dank voor de uitnodiging. We zijn de Here dankbaar voor de mogelijkheid tot dit gesprek. Om samen een weg in te gaan om één te worden. Er is in de kerken voor dit gesprek afgelopen zondag voorbede gedaan.

Besluit 1 is voor ons een belangrijk punt geweest. Wij hebben als synode unaniem het hartelijke verlangen om met u volledig kerkelijk één te worden. We verwijzen daarvoor naar de Generale Synode Emmen (GS Emmen), die haar besluit daarover ook naar u heeft gecorrespondeerd.

U heeft ook het verlangen en de wil uitgesproken om te komen tot kerkelijke vereniging. Het is belangrijk om dat samen als vertrekpunt vast te stellen.

Besluit 2 geeft op hoofdlijn aan op welke wijze wij één kunnen worden. Namelijk door samen in onderlinge liefde en verstandhouding ons te houden aan de kerkorde (KO), die juist de samenleving tussen de kerken regelt. Dit hebben we als kerken al direct na onze vrijmaking in Mariënborg 2005/6 als uitgangspunt genomen voor het zoeken van kerkelijke eenheid. Dit uitgangspunt van de kerkorde is niet nieuw maar hebben de gereformeerde kerken altijd gehad. De onderlinge vrede kan makkelijk verstoord worden. Door het houden aan de kerkorde kunnen we in vrede met elkaar leven en zijn daarop aanspreekbaar. Zo kunnen we tonen één lichaam te willen zijn. De kerkorde helpt om de eenheid gestalte te geven waarbij we in één Geest en in één lichaam God eendrachtig als uit één mond kunnen verheerlijken. Ze komt voort uit onze belijdenis, o.a. artikel 27 en 28 NGB: Artikel 27-NGB zegt dat de ene algemene en katholieke kerk met hart en wil samengevoegd en verenigd is in éénzelfde Geest door de kracht van het geloof. Artikel 28-NGB spreekt over het samen buigen onder het juk van Christus, wat de opbouw van de broeders dient als leden van éénzelfde lichaam.

Dat is de leidraad geweest van onze beoordeling van uw verzoek.

U wilt ook op onderlinge eenheid uitkomen, maar u stelt voorlopig de synode een soort tussenoplossing voor, waarbij u de kerkorde zolang parkeert.

Wij zeggen van die tussenoplossing dat we dan nog geen Heilig Avondmaal (HA) kunnen vieren. Want in het HA geven we toch ook te kennen dat wij niet alleen met woorden, maar ook met daden een volstreekte eenheid vieren.

Vraag en antwoord 76 HC laatste deel leert ons dat wij, hoewel Christus in de hemel is en wij op de aarde zijn, wij toch vlees van zijn vlees en been van zijn gebeente zijn, en ook zo, dat wij door één Geest eeuwig leven en geregeerd worden, zoals leden van het lichaam door één ziel.

Willen we samen het HA vieren dan moeten we dus ook echt één zijn in één kerkverband, zoals we dat belijden aan de avondmaalstafel.

Dat kan niet bij de door u voorgestelde weg. Wel door samen er alles aan te doen om zo snel mogelijk werkelijk één te worden. U ziet daar immers nog belemmeringen voor?

Wij, De Gereformeerde Kerken, willen van onze kant alle mogelijkheden aanbieden dat de belemmeringen die u heeft, bij u weggenomen kunnen worden.

Besluit 3 geeft onze intentie vorm. U zegt dat die intentie u wat teleurstelt, omdat u zich van uw kant al heeft uitgesproken over eenwording. Maar het gaat in dit besluit over de intentie nu ook met alle inzet zo spoedig mogelijk één te worden.

Besluit 4 betreft de eventuele moeite die u zou kunnen hebben met door DGK genomen synodebesluiten, beginnend met de GS Mariëberg 2005/6. Dit besluit geeft u de mogelijkheid om revisie te vragen over onze synodebesluiten.

Doel van alle genomen besluiten: Ons staat niets anders voor ogen dan om mee te werken aan het kerkvergaderend werk van de Here. Met daarbij het hartelijk verlangen naar volledige kerkelijke eenheid zoals geformuleerd is in besluit 1, met de kerkorde als richtlijn voor het onderling kerkelijk samenleven.

3. Vragen en opmerkingen van de GK(d)Dalfsen

Na deze toelichting stelde de kerkenraad een aantal vragen en opmerkingen. Deze werden tijdens de discussie naar voren gebracht. De antwoorden erop volgen in paragraaf 4.

1. 1. De synode van Hasselt heeft in de besluiten niet het besluit herhaald van de GS Emmen (Acta art. 92) en dat bevreemdt ons. Vooral de eerste vraag (zie Document 10.061) aan ons of wij nog wel op hetzelfde fundament staan. Wij vinden dit een overbodige vraag.
U kent toch onze Verklaring uit 2010. Zien DGK ons nog wel staan op hetzelfde fundament?
Wij zouden die vraag niet aan U gesteld hebben!
2. Wat is er nu principieel tegen op het voorstel van de GK(d)Dalfsen? Het voorstel staat zo niet in de KO, maar dat betekent toch niet dat het niet zou mogen? De synode van Groningen 1978 geeft die mogelijkheid met het noemen van ‘andere oorzaken’ voor een relatie naar art. 47.
Waarom gebruikt u wel het eerste deel uit dit besluit en niet het andere?
Dit heeft ons erg verbijsterd.
3. Het woord ‘tussenoplossing’ is geen goed woord. Het verzoek van GK(d)Dalfsen moet meer gezien worden als ‘een aanlooproute’ naar kerkelijke eenheid toe. De vraag is dan: wat is daarop tegen? Hoe zien DGK dat vanuit pastoraal handelen? Wij vragen ruimte voor pastoraal handelen.
De welwillendheid van Christus vraagt dit om te doen.
4. We hebben eerst met deputaten gesproken over het federatief groeimodel, waar volgens deputaten geen principieel bezwaar tegen was. Dit hebben we daarna omgezet in een zusterkerkrelatie naar analogie van art. 47 KO, omdat dan ook avondmaalsviering mogelijk is.
Kennelijk is het oordeel van deputaten hierover veranderd?
5. Ziet u het wel juist dat de KO geparkeerd wordt? Het gaat bij art. 47 KO over kerken die één zijn. Bijvoorbeeld als een gezin uit Australië hier avondmaal komt vieren. Hoe ziet u uw eigen kerkverbandelijke eenheid met de kerk van Abbotsford? Ook uw adviseur, Ds. Van Gurp, heeft gezegd dat dit wel kan.
6. Wij trekken een analogie naar art. 47 KO. Wij vragen dat binnen een bepaalde relatie met u. U heeft op geen enkele wijze als synode aangetoond dat de door ons gewenste weg in relatie met u niet zou mogen. U verstoort hiermee het kerkvergaderend werk van de Here.
7. In het gaan van de roeping zit ruimte om rekening te houden met broeders en zusters die moeite hebben. Daarom heeft het besluit van uw synode ons de laatste tijd zo gefrustreerd. We zien met u de christelijke roeping tot kerkverbandelijke eenheid. Maar als wij toch de stap maken naar DGK toe, dan zullen mensen bij ons weglopen.

4. Antwoorden van de GS-commissie

Wij gaven tijdens de discussie op de bovengenoemde vragen en opmerkingen als volgt antwoord:

1. Van DGK zijde zouden we helemaal niet geschokt zijn om een vraag te krijgen of wij nog op hetzelfde fundament staan. Dat is toch het gezamenlijk startpunt? In grond 1 van besluit 1 (Document 10.113) geeft de GS Hasselt aan dat we op hetzelfde fundament staan. De GS Emmen deed die uitspraak op grond van uw Vrijmakingsverklaring van februari 2010.
Er is voortgaande ontwikkeling met nieuwe schrijvens en publicaties. Er ontstonden vragen. Vandaar dat we het nogmaals vragen. Daar is toch niets op tegen?
De GK(d)D noemt vaak apostelen en profeten als fundament. We zagen dat graag nader gespecificeerd in de basis van Schrift, gereformeerde belijdenis en een samenleving naar de kerkorde. Daar is toch niets mis mee en daar moet u ook niets achter zoeken. De GS Hasselt doet de GS Emmen niet over. We zullen elkaar toch wel mogen blijven toetsen en bevragen in een tijd van voortgaande ontwikkeling en samenspreking?
2. Wij hebben u het antwoord gegeven vanuit de KO, die de weg aangeeft om aan de kerkelijke eenheid gestalte te geven in een regio waarbinnen je alle mogelijkheid hebt om elkaar te ontmoeten en met elkaar te communiceren. In zo’n situatie voorziet de KO, om in vrede te leven. Er zijn geen geografische barrières, geen taalbarrières en geen andere barrières in de communicatie. De Here wil één lichaam.
3. Noemt u het dan geen tussenoplossing maar tussenstap. U wilt wel die tussenstap maar nog geen volledige eenheid. U zegt nog niet zover te zijn. Ten diepste gaat het om de vraag of we echt de stap tot éénheid willen zetten, dat is de hoofdvraag.
U heeft in onze voorstellen ook alle ruimte voor uw pastoraal werk binnen uw gemeente. En die ruimte blijft u ook behouden bij vereniging. Wij willen u daar desgevraagd graag bij helpen.
4. We hebben bij onze overwegingen en beraadslagingen geluisterd naar de deputaten en onze adviseur; de reactie van de synode daarop is verwerkt in de genomen besluiten.
5. Voor wat betreft de verhouding met de buitenlandse kerken, zoals Abbotsford, is er wel degelijk verschil met uw voorstel. U geeft aan dat u inhoudelijke belemmeringen in de vorm van klimaatverschillen kent om tot éénheid te komen, maar onze buitenlandse zusterkerk kent die inhoudelijke belemmeringen juist niet.
Uw voorstel is daarom toch het parkeren van de KO voor een situatie waar hij moet worden toegepast.
6. Wij hebben bij de beoordeling van uw voorstel uitvoerig over art. 47 doorgesproken. Het eigenlijke punt is: wil je één zijn of nog niet helemaal?
De Here zegt: één zijn, helemaal. En wij geven u alle ruimte.
Als onze besluiten u persoonlijk niet aanspreken is dat nog geen reden om te zeggen dat we de Schriftuurlijke grond niet hebben aangetoond.
7. Als we niet aan de roeping van de Here kunnen voldoen moeten we dat kunnen verantwoorden.
Alleen zeggen één te willen zijn is niet voldoende. Wij willen van onze kant van harte meewerken om moeite bij u weg te nemen als het betreft de relatie met onze kerken. Aan de bereidheid om u te helpen schort het ook niet. Wij staan helemaal klaar om ook die

leden van harte te ontvangen. Wij hebben geen belemmering naar u toe .
 Bij ons leeft wel deze vraag: heeft u als kerkenraad wel de ruimte om het synodevoorstel te aanvaarden?
 De ruimte die u vraagt voor uw hulpverlening is maximaal, als er geheel geleefd wordt in overeenstemming met de Schrift, zoals we deze belijden in onze geschriften en daarnaar leven volgens de KO.

5. Vragen en opmerkingen van de GK(d)Dalfsen ten aanzien van kerkgrenzen

Na het bovenstaande werd door de kerkenraad meer specifiek ingegaan op problemen met de kerkgrenzen, ook dit ging in de vorm van een gesprek.

1. Deputaten hebben ons gezegd dat er op geen enkele wijze getornd zou worden aan de samenstelling van de gemeente. Is op uw synode besproken, dat alle leden die nu bij ons lid zijn dat ook kunnen blijven? Wilt u als synode deze garantie aan ons geven?
2. U wilt zich houden aan de letter van de wet. Dan moeten onze leden uit Hoogeveen straks in Lutten naar de kerk. U moet er oog voor hebben dat onze gemeente historisch zo is gegroeid. Dat is zo geleid door de Here. Er is angst dat deze broeders en zusters gedwongen zullen worden om van onze gemeente afscheid te moeten nemen.

6. Antwoorden van de GS-commissie t.a.v. de kerkgrenzen

Wij gaven daarop de volgende antwoorden gegeven

1. Deputaten hebben ons laten weten dat ze u gezegd hebben, dat wij uw kerkgrenzen respecteren met het oog op het belang en de bestaansmogelijkheid van de gemeente te Dalfsen. Dat mag u van ons verwachten. Dat is iets anders dan dat er een toezegging gedaan is dat elk lid ongeacht zijn woonplaats in Dalfsen moet kunnen blijven.
2. Wij willen u wel voorleggen, ten aanzien ook van dit onderwerp, of de kerkenraad wel vertrouwen heeft in de synode en haar beleid? Het is jammer dat u signalen afgeeft waarin uw wantrouwen doorklinkt. Wij roepen u op om ook het startpunt te nemen in het vertrouwen jegens elkaar.
 Dit naar het gebod van de liefde jegens onze naaste.
3. Deputaten hebben gezegd dat er geen maatregelen genomen zouden worden, die uw voortbestaan als gemeente in de weg zouden staan. Deputaten hebben gezegd dat u zich geen zorgen hoeft te maken over uw voortbestaan.
 De synode vindt dat zij hierover geen uitspraak mag doen. De besluitvorming t.a.v. kerkgrenzen moet open worden gelaten, totdat er van echte eenwording sprake is, en is een zaak van plaatselijke kerken en evt. de classis.
 Wij vragen ons hierbij af of u dan het kerkvergaderend werk van Christus wel helemaal goed ziet. Ook prof. Bouwman (schrijver van Gereformeerd Kerkrecht) geeft hiervoor duidelijke richtlijnen.
4. Het is jammer dat gezegd wordt dat wij ons willen houden aan de letter van de wet, en dat is niet juist. Wij spreken niet naar de letter van de wet, maar naar de Geest. We willen samen optrekken en nagaan wat de wil van de Here is. Dan gaat het als onderdeel van een kerkverband niet aan om te stellen, hier zijn we als gemeente, en zo moet dat ook blijven.

7. De commissie stelde n.a.v. opmerkingen tijdens de bespreking nog de volgende vragen aan Dalfsen

1. U hebt zojuist gesteld dat u ook bij de aanwezige belemmeringen toch wel het Heilig Avondmaal kunt vieren met ons. Hoe verklaart u dan uw mededeling dat bij vereniging mensen uit uw gemeente zullen weglopen? Hoe is dat te rijmen met het volledig en totaal aanvaarden van elkaar?
2. Wilt u met ons de intentie uitspreken, zoals wij in ons besluit (besluit 3 in document 10.113) van hebben gevraagd? Wilt u daarop reageren? U bent in uw brief helemaal niet op de inhoud van dat voorstel ingegaan. Hoe kijkt u er tegen aan om op korte termijn zo spoedig mogelijk te verenigen? Van onze kant willen we dit voorstel graag vanavond aan de orde stellen.
3. Waarom heeft u helemaal geen gebruik gemaakt van het aanbod te helpen zoals dat al langer door de deputaten is gedaan en nu in onze intentieverklaring herhaald?.

8. Slotopmerkingen van de kerkenraad de GK(d)Dalfsen

Na de gedachtewisseling m.b.t. de kerkgrenzen en wat daarmee verband houdt vond er een beschouwelijke afronding plaats. Ook weer in de vorm van een gesprek, werden door de kerkenraad de volgende zaken aan de orde gesteld.

1. Hier komt aan het licht dat onze situatie voor u moeilijk is om te begrijpen. En dit zit vast op het begrip ruimte en begrip voor de situatie. Er wordt geduld en ruimte gevraagd. En daarmee handelt u ten koste van broeders en zusters. Prof. Trimp heeft gewaarschuwd voor een dode orthodoxie waar het leven dood gaat. Er is gewaarschuwd in het verleden (K.Schilder) voor een bepaalde vorm van ‘ijver zonder verstand’. Dat hebben we geproefd in de genomen besluiten van de synode. Ook uw adviseur, Ds. Van Gurp, heeft persoonlijk laten weten dit te zien in de besluiten van de synode.
2. Deze avond is niet de avond om op uw intentieverklaring in te gaan. Deze avond wordt alleen doorgesproken over de genomen besluiten. De kerkenraad neemt na vanavond hierover een besluit. Het heeft ons verdriet gedaan dat ons opnieuw om een intentieverklaring gevraagd wordt.
3. Wij hebben als kerkenraad en gemeente, gedurende weken achter elkaar uw verslagen van de synode in De Bazuin gelezen. En dat heeft ons geshockeerd wat tegenstanders van ons voorstel naar voren hebben gebracht. Zelfs op de wijze waarop de synode gereageerd heeft op het positieve oordeel en advies van Ds. Van Gurp. En vindt u het dan vreemd dat kerkenraad en gemeente niet staan te springen om u uit te nodigen? We hadden verwacht een warm onthaal, maar hebben uw besluiten als een koude douche ervaren. U heeft in uw zes vergaderingen steeds geprobeerd om Dalfsen buiten de deur te houden. U heeft nergens naar geluisterd en alles naast u neergelegd. Ook heeft u niet geluisterd naar onze argumenten.

9. Slotopmerking van de GS-commissie

In het slot van de bespreking hebben wij als reactie nog het onderstaande naar voren gebracht.

1. We vragen u dringend om niet beschuldigend en oordelend te spreken met elkaar. Dit zal de onderlinge verhoudingen alleen maar beschadigen.
 We vernemen van u geen bewijs voor de opmerkingen ‘dode orthodoxie’ en ‘ijver zonder

verstand'. Want ondanks wat er in dit gesprek aan beschuldigingen aan ons adres is gezegd, blijven we tot u zeggen: 'Kom en ga met ons, met uw moeiten willen we alle geduld hebben; is het vandaag niet dan morgen of later'.

2. Wij vinden het jammer dat van ons hulpaanbod in de afgelopen periode geen gebruik is gemaakt. We willen benadrukken dat we als synode en kerken met ons aanbod van hulp aan de gemeente te Dalfsen graag onze maximale inzet willen blijven tonen. We willen die hulp proberen te geven die de GK(d)Dalfsen zal vragen.
3. We vragen u zich uit te spreken over de door ons gevraagde wederzijdse intentieverklaring en de synode daar binnenkort van op de hoogte te stellen.

10. Afsluiting van de bijeenkomst

In de rondvraag hebben we gevraagd aan de kerkenraad om spoedig een reactie te geven aan de synode. Liefst voor 8 september 2012.

In tegenstelling tot de vastgestelde agenda waarin werd voorzien in een afsluitend gebed door de uitgenodigde partij, werd br. Van Pijkeren door de voorzitter verzocht voor te gaan in dankgebed.

11. Conclusie van de GS-commissie

De commissie heeft tot haar verdriet en spijt moeten constateren dat de sfeer tijdens het gesprek meer beschuldigend en (ver)-oordeelend werd. Hiermee werd de afwijzende lijn van de brief van GK(d)D d.d. mei 2012 voortgezet. We hebben getracht zo goed mogelijk de op ons afkomende vragen en opmerkingen te beantwoorden..

Hoofdpijn

De commissie ziet de volgende hoofdpijn van de standpunten:

De GK(d)Dalfsen

1. waarschuwt de GS Hasselt voor 'dode orthodoxie' en 'ijver zonder verstand' omdat de synode het voorstel van Dalfsen niet heeft aanvaard;
2. klaagt over te weinig ruimte bij DGK m.b.t. hun interne belemmeringen;
3. stelt dat bij een vereniging naar de kerkorde met DGK op dit moment leden bij hen zullen weglopen;
4. vraagt van DGK de toezegging dat bij vereniging de leden van de huidige gemeente te Dalfsen in deze gemeente mogen blijven ongeacht hun woonplaats;
5. is van mening dat de besluiten van de GS Hasselt het kerkvergaderend werk van Christus verstoren.

De GS-commissie

1. herhaalt de uitnodiging tot volledige kerkelijke eenheid en roept op tot het aanvaarden van de aangeboden hulp gericht op het wegnemen van belemmeringen van de zijde van Dalfsen;
2. geeft aan dat de ruimte om samen te leven maximaal is bij een samenleven volgens Schrift, belijdenis en de door de kerken aanvaarde kerkorde;
3. vraagt om een reactie op het door de synode gedane voorstel van een wederzijdse intentieverklaring;
4. zegt dat bij daadwerkelijke vereniging in onderling kerkelijk overleg naar de aanvaarde kerkorde en het bestaande kerkrecht over het hanteren van kerkgrenzen in billijkheid afspraken gemaakt moeten worden.

5. zegt dat de besluiten van de GS Hasselt dienstbaar willen zijn aan het kerkvergaderend werk van Christus.

Oordeel

Uw commissie ziet geen toenadering maar eerder een vasthouden aan een afwijzende houding van de kerkenraad van Dalfsen m.b.t. het aangaan van een volledige kerkelijke eenheid.

M.b.t. het kerkvergaderend werk van Christus wordt het voorstel van Dalfsen door de kerkenraad als maatgevend gezien. De weg die de synode voorstelt met handhaving van het samenleven naar de kerkorde, is onbeantwoord gebleven.

Uw commissie is van mening dat de synode nu gedaan heeft wat ze kon en dat het initiatief om op onze uitnodiging te reageren nu verder ligt bij de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen.

Document 10.159: Reactie GK(d)D op het gesprek met de Commissie van de GS Hasselt.

Van: Kerkenraad Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen.
Dalfsen, 3 september 2012

Aan de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Geachte broeders,

De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) heeft zich naar aanleiding van het gesprek dat er geweest is tussen de commissie van uw synode (de brs. De Marie, Plaggenmars en Teunis) de vraag gesteld: hoe nu verder?

Het gesprek met uw commissie heeft geen nieuwe openingen geboden, voor wat betreft de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend). Uw besluiten zijn nogmaals toegelicht en het is ons te meer duidelijk geworden dat er bij u geen ruimte is (zie besluit 2) voor het voorstel dat "Dalfsen" u gedaan heeft.

Wel constateren wij met dankbaarheid dat ook besluit 1 er ligt. Ook duidelijk (uitgesproken door uw preses) ,dat "Dalfsen" van harte welkom is in het kerkverband van DGK.

De kerkenraad zal zich verder beraden over het vervolg.

Er zal eerst ook met de gemeente over gesproken worden.

Met broedergroet, Preses: E. Heres Scriba: B. Lourens

Document 10.162: Het gesprek over eenwording met de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen. (publicatie)

Inleiding

In de verslagen in De Bazuin heeft u kunnen lezen van de contacten tussen de Generale Synode en de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen (Dalfsen).

Die geven een indruk van de ontwikkelingen. Soms waren de verslagen wat beperkt. We willen u graag een zo goed en volledig mogelijk inzicht geven, omdat dit belangrijk is voor het meelevens.

Daarom geven we een overzicht van de ter synode besproken documenten i.v.m. het gesprek met de kerkenraad van Dalfsen.

Dit overzicht bevat in het kort de hoofdlijn van elk bedoeld document. Bij elk document is ook vermeld in welk nummer van De Bazuin het betreffende verslag van de synodezitting is gepubliceerd.

Het nu volgende overzicht is zoveel mogelijk in chronologische tijdsvolgorde opgesteld en bevat:

A. Hoofdlijn van de genoemde documenten

B. De besluiten t.a.v. de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen, genomen door de Generale Synode op 17 en 31 maart 2012.

A. Hoofdlijn van de documenten

1. Rapport van Deputaten Binnenlandse Betrekkingen aan de Generale Synode d.d. 4 november 2011, zie de verslagen in De Bazuin nr. 03 d.d. 25 januari 2012 en nr. 05 d.d. 8 februari 2012.

Deputaten rapporteren over hun gesprekken met Dalfsen. Zij melden dat de Dalfsen geen moeite heeft om in de Vrijmaking van 2003 de hand van de Here te zien. Wel blijft er verschil in taxatie van de kerkelijke situatie in 2003 m.b.t. het eigen handelen. Overeenstemming is er dat gestreefd moet worden naar eenheid. Wel is er binnen Dalfsen huiver voor ‘binding van het geweten’ binnen DGK. Het aangaan van een volledige kerkelijke eenheid is toch nog een te grote stap, pastorale motieven zijn hiervoor doorslaggevend. Op 18 september 2011 gaf Dalfsen een Persverklaring uit waarin gesteld werd dat Dalfsen en DGK gedurende een bepaalde tijd naar elkaar zullen toegroeien; dit bericht kwam voor deputaten onverwachts. Deputaten stellen zich voor om met Dalfsen de zaken door te spreken die volledige eenwording in de weg staan.

2. Brief van Dalfsen d.d. 10 november 2011 aan de Generale Synode, zie de verslagen in De Bazuin nr. 03 d.d. 25 januari 2012 en nr. 05 d.d. 8 februari 2012.

In deze brief doet de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen het verzoek om te willen komen tot samenwerking met Dalfsen in de vorm van een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland zoals beschreven in artikel 47 KO. De kerkenraad is zich ervan bewust dat met de voorgestelde zusterkerkrelatie er (nog) niet sprake is van een volledige kerkelijke vereniging. In deze situatie mag niet berust worden maar er zal groei moeten zijn naar een volledig kerkelijk samengaan. Bij dat proces wil de kerkenraad geen overhaaste stappen zetten maar ook niet langer wachten dan noodzakelijk. Voorlopig denkt de kerkenraad aan een periode van circa 1 jaar, afhankelijk van de snelheid waarmee we elkaar nader bevragen omtrent het ‘verschil in klimaat’, vanuit de gemeente leven er zeker nog vragen. Ook zal gesproken moeten worden over de geldigheid van besluiten van synodes van de GKv en van DGK.

3. Brief van Dalfsen d.d. 11 november 2011 aan de Generale Synode, zie de verslagen in De Bazuin nr. 03 d.d. 25 januari 2012 en nr. 05 d.d. 8 februari 2012.

De brief van 11 november is een begeleiding bij de brief van een dag eerder, 10 november.

4. Aanvullend rapport van Deputaten Binnenlandse betrekkingen aan de Generale Synode d.d. 2 december 2011, zie de verslagen in De Bazuin nr. 03 d.d. 25 januari 2012 en nr. 05 d.d. 8 februari 2012.

Deputaten melden dat zij niet kunnen instemmen met het voorstel dat Dalfsen in ongewijzigde vorm naar de Generale Synode heeft verstuurd. Het blijkt dat het verloop van de gevoerde gesprekken verschillend wordt geïnterpreteerd.

Deputaten schrijven dat Dalfsen een ‘verschil in klimaat’ signaleert, tijd vraagt voor het bestuderen van DGK-synodebesluiten en aangeeft de kerkleden in andere plaatsen niet te

kunnen missen; en daarom is volgens Dalfsen een naar elkaar toegroeien noodzakelijk. Deputaten zijn van mening dat het een relatief kleine stap is om volledige kerkelijk een te worden en dat we moeten laten zien dat de kinderen van Vader in de hemel op de aarde ook samenwonen zonder enige reserve. Over kerkscheidende factoren moet eerst worden doorgesproken want het gebod is en blijft: kom samen, verenig, en ga verder als één lichaam. Het gaat er om dat we samen in echte broederliefde de hals buigen onder het juk van Christus, Hem onvoorwaardelijk volgen en samen de waarachtige eenheid beleven.

5. Brief van het moderamen van de Generale Synode d.d. 3 februari 2012 aan Dalfsen, zie het verslag in De Bazuin nr. 05 d.d. 8 februari 2012.

Na bespreking van de rapporten van deputaten Binnenland, het advies van de adviseur en de brieven van Dalfsen van 10 en 11 november 2011, leven er bij de synodeleden nog veel vragen. Deze vragen wil de synode graag voorleggen aan de kerkenraad van Dalfsen. De synode zou het op prijs stellen als de kerkenraad deze vragen tijdens een vergadering zou beantwoorden. Deze wens wordt alvast meegedeeld aan de kerkenraad terwijl ondertussen gewerkt wordt aan de inventarisatie en samenvatting van de bij de afgevaardigden levende vragen.

6. Brief van de Generale Synode d.d. 13 februari 2012 aan de Dalfsen, zie het verslag in De Bazuin nr. 07 d.d. 22 februari 2012.

Tijdens de vijfde zitting van de synode is de samenvatting van de door de afgevaardigden ingediende vragen na een bespreking vastgesteld. Met een begeleidende brief worden deze vragen aan de kerkenraad toegezonden. De synode geeft aan dat het belangrijk is om elkaar goed te verstaan en ook nog niet in discussie te willen gaan omdat het eigen intern beraad nog niet is afgerond. De synode geeft tevens aan dat gemeenteleden van Dalfsen welkom zouden zijn als de kerkenraad de vragen op de synodevergadering zou willen beantwoorden.

7. Brief van Dalfsen d.d. 15 februari 2012 aan de Generale Synode, zie het verslag in De Bazuin nr. 09 d.d. 7 maart 2012.

In deze brief schrijft de kerkenraad van Dalfsen dat hij met teleurstelling en diep verdriet de brief van 13 februari heeft ontvangen. De kerkenraad stelt vast dat onze vragen getuigen van diepe twijfel aan de confessionele en kerkelijke betrouwbaarheid van de kerk te Dalfsen. De kerkenraad concludeert dat de tijd niet rijp is voor de door ons beoogde ontmoeting op 25 februari. In deze brief uit de kerkenraad ook kritiek op de verslaggeving van de synodevergaderingen in De Bazuin voorzover deze betrekking hebben op het contact met Dalfsen. Deze verslaggeving roept bij hen vragen op en geeft bezorgdheid.

8. Brief van de Generale Synode d.d. 25 februari 2012 aan de Dalfsen, zie het verslag in De Bazuin nr. 09 d.d. 7 maart 2012.

De synode schrijft aan de kerkenraad van Dalfsen dat de gestelde vragen geen blijk zijn van wantrouwen maar een poging om een antwoord te geven op de vraag van de kerkenraad “hoe ziet u ons?”. Om die vraag te kunnen beantwoorden moeten eerst onduidelijkheden worden weggenomen. We hebben de vurige wens tot eenheid uitgesproken, al op 16 oktober 2010 door de GS Emmen (zie acta art. 92).

Wat betreft de verslagen van de synodezittingen in De Bazuin merkt de synode op dat deze bedoeld zijn om de kerkleden te informeren omtrent de openbare gedeelten van de synodezittingen. De synode geeft echter toe dat het beter geweest zou zijn als de kerkenraad daar van te voren over was geïnformeerd; dit was onzorgvuldig, hoewel onbedoeld. Werken aan eenheid vraagt om openheid en ook om de wil om elkaar te ontmoeten. Vandaar dat de synode de vergadering open stelt voor leden van Dalfsen als de kerkenraad in een synodezitting ingaat op de vragen van de synodeleden.

9. Brief van de Dalfsen d.d. 7 maart 2012 aan de Generale Synode, zie het verslag in De Bazuin nr. 12 d.d. 28 maart 2012.

De kerkenraad van Dalfsen geeft in deze brief een beantwoording van de vragen die de synode had gesteld. Voorafgaand aan de beantwoording maakt de kerkenraad een aantal opmerkingen. Onder meer dat de door hen voorgestelde regeling geen poging is om volledige kerkelijke vereniging uit de weg te gaan, maar dat de kerkenraad handelt uit pastorale voorzichtigheid. Het betreft interne omstandigheden die alleen des kerkenraads zijn. De antwoorden van de kerkenraad zijn in feite een nadere onderbouwing van het verzoek tot samenwerking naar analogie van art. 47 KO, zie de brief van 10 november 2011.

10. Brief van de Generale Synode d.d. 17 maart 2012 aan de Dalfsen, met daarbij het eerste besluit t.a.v. de Dalfsen, zie het verslag in De Bazuin nr. 12 d.d. 28 maart 2012.

Op 17 maart maakt de synode een begin met de besluitvorming ten aanzien van het bereiken van kerkelijke eenheid. Het eerste besluit spreekt van een hartelijk verlangen naar volledige kerkelijke eenwording met Dalfsen.

11. Besluiten van de Generale Synode d.d. 17 en 31 maart 2012, met alle besluiten n.a.v. het verzoek van Dalfsen tot samenwerking, zie het verslag in De Bazuin nr. 14 van 11 april 2012.

Op 17 maart wordt het eerste besluit genomen. Daarin wordt de hartelijke begeerte uitgesproken om te verenigen. Op 31 maart wordt de besluitvorming afgerond. De synode wijst het verzoek van Dalfsen af om als een route van geleidelijkheid naar volledige kerkelijke eenheid een samenwerking aan te gaan in de vorm van een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelatie in het buitenland zoals beschreven in art. 47 KO. De synode neemt dit besluit omdat DGK voor het samenleven in één kerkverband naar de norm van Schrift en belijdenis de kerkorde hebben aanvaard. Ook omdat kerkelijk samenleven een onbelemmerde gemeenschap der heiligen vraagt. En omdat de gevraagde samenwerking door Dalfsen niet in overeenstemming is met de kerkorde. En ook omdat het bestaan van menselijke belemmeringen een verhindering is voor een gezamenlijke avondmaalsgemeenschap. De synode neemt daarnaast het besluit om Dalfsen te vragen om wederzijds het hartelijke voornemen uit te spreken om binnen de periode van één jaar alles in het werk te stellen om alle belemmeringen weg te nemen. Het belangrijkste argument voor dit besluit is het gebod van de Here om zo spoedig mogelijk één te worden als is vastgesteld dat men op hetzelfde fundament staat en daadwerkelijk daarnaar leeft. Ook besluit de synode om aan Dalfsen het recht van revisie te geven t.a.v. de door onze synoden sinds 2005 genomen besluiten. De reden daarvoor is dat Dalfsen geen deel uitmaakte van ons kerkverband ten tijde van het nemen van deze synodebesluiten. Het laatste besluit is om de besluiten toe te zenden aan Dalfsen met daarbij het verzoek om deze besluiten door een commissie te laten toelichten.

12. Brief van de Generale Synode d.d. 4 april 2012 aan de Dalfsen, met daarbij de besluiten t.a.v. Dalfsen van 17 en 31 maart, zie het verslag in De Bazuin nr. 14 d.d. 11 april 2012.

Op zaterdag 31 maart wordt de besluitvorming afgerond naar aanleiding van het voorstel dat de Dalfsen aan onze synode heeft gedaan. De synode hoopt op een goede ontvangst van de besluiten en spreekt haar verlangen uit naar spoedige volledige kerkelijke vereniging. De synode wil de besluiten graag mondeling toelichten d.m.v. een daartoe ingestelde commissie.

13. Brief van Dalfsen d.d. 9 mei 2012 aan de Generale Synode, zie het verslag in De Bazuin nr. 23 d.d. 13 juni 2012.

De kerkenraad van Dalfsen is dankbaar voor ons eerste besluit waarin het hartelijke verlangen uitgesproken wordt naar volledige kerkelijke eenwording met Dalfsen. De kerkenraad heeft ook grote teleurstelling omdat zijn voorstel voor een tijdelijke zusterkerkrelatie naar analogie van art. 47 van de kerkenorde (over de relatie met buitenlandse kerken) is afgewezen. De kerkenraad onderschrijft wat wij schreven over kerkelijke eenheid en dat de roeping daartoe is naar Gods Woord en zoals beleden in art. 28 NGB.

De kerkenraad voert in de brief een pleidooi voor de door hem voorgestelde zusterkerkrelatie. De kerkenraad is van mening dat de synode de bijzondere situatie in Dalfsen niet in rekening heeft gebracht. Dat is voor de kerkenraad onbegrijpelijk en onaanvaardbaar. Naar aanleiding van de gebeurtenissen binnen DGK is er bij kerkenraad en gemeente ‘terughoudendheid’ en ‘voorzichtigheid’. Daardoor blijft in Dalfsen de vraag boven komen of het ook kon zijn dat *formalistisch en perfectionistisch* handelen binnen DGK aanleiding is geweest tot de kerkelijke moeiten. De kerkenraad schrijft dat door de besluiten van de synode DGK de weg op dreigen te gaan van boven-Schriftuurlijke binding en daarmee zouden DGK het kerkvergaderend werk van Christus in de weg staan.

De kerkenraad schrijft dat de synode de besluiten voldoende duidelijk heeft gemaakt en neemt het besluit geen gebruik te maken van een toelichting door een commissie. De kerkenraad wil geen blokkade opwerpen en hoopt dat er spoedig ruimte komt voor verdergaand gesprek.

14. Besluit van de Generale Synode d.d. 26 mei 2012, zie het verslag in De Bazuin nr. 23 van 13 juni 2012

De synode overweegt dat de brief van Dalfsen van 9 mei een afwijzende reactie is op de besluiten en voorstellen van de synode.

Dalfsen toont niet aan dat onze besluiten ingaan tegen Schrift, belijdenis of kerkorde. De door Dalfsen gevraagde ‘ruimte’ voor ‘terughoudende voorzichtigheid’ past niet bij het elkaar geheel aanvaarden dat nodig is om één lichaam te zijn (Rom. 15: 5-7). Door Dalfsen wordt niet aangeroerd het belangrijkste Schriftuurlijke argument voor het afwijzen van een aanlooproute, namelijk het bestaan van menselijke factoren die belemmeren elkaar te aanvaarden; dat is een verhindering voor gezamenlijke avondmaalsgemeenschap (zie besluit 2 van 31 maart 2012, grond 4). Dalfsen toont niet aan dat ze een beroep kan doen op uitzonderingen in kerkelijk samenleven. Voor ons, DGK, is de kerkorde de richtlijn voor samenleven van kerken.

Op de inhoud van de door ons voorgestelde intentieverklaring, binnen één jaar alle belemmeringen opruimen, wordt door Dalfsen niet ingegaan.

Uit de brief van Dalfsen blijkt dat een mondelinge toelichting van de Generale Synode nodig is. Wij handhaven onze uitgestoken hand zoals gedaan door de GS Emmen. De synode besluit om opnieuw aan Dalfsen te vragen een synodecommissie te ontvangen en op de volgende zitting daartoe een brief aan Dalfsen vast te stellen.

15. Brief van de Generale Synode d.d. 9 juni 2012 aan de Dalfsen, het verslag in De Bazuin verschijnt in september.

De brief van de Generale Synode van 9 juni kwam tot stand nadat de synode op 26 mei het hierboven genoemde besluit had genomen n.a.v. de brief van Dalfsen d.d. 9 mei 2012.

De synode heeft met grote teleurstelling kennis genomen van de afwijzende reactie van de kerkenraad op de besluiten en voorstellen. Het doet de synode verdriet dat Dalfsen zo reageert zonder een commissie toegestaan te hebben om de besluiten toe te lichten, vooral omdat onze besluiten gericht zijn op het bereiken van waarachtige eenheid. De synode vraagt om alsnog een commissie toe te staan om over de besluiten en voorstellen van de synode door te spreken. En om zo mogelijke misverstanden weg te nemen met de doelstelling om de weg naar eenheid te dienen en het vertrouwen in elkaar te versterken.

De synode is van mening dat alle mogelijkheden benut moeten worden om de belemmeringen weg te nemen.

16. Email van Dalfsen d.d. 3 juli 2012 aan de Commissie van de Generale Synode, het verslag in De Bazuin verschijnt in september.

De kerkenraad nodigt de commissie uit voor een open gesprek. De reden van de uitnodiging is dat er nu bereidheid is tot een wederzijds gesprek en er geen beperking is tot het alleen maar geven van een toelichting op de besluiten van de synode. Verder is het goed om wederzijdse misverstanden weg te ruimen, en ook heeft de kerkenraad vragen over de situatie die nu is ontstaan. De agenda bevat de punten: Opening door Ds. E. Heres, een open gesprek, sluiting door een van de leden van de commissie.

17. Rapportage van de bespreking van de Dalfsen met de Commissie van de Generale Synode op 9 juli 2012, het verslag in De Bazuin verschijnt in september.

De bespreking van de GS-commissie met de kerkenraad van Dalfsen had een open karakter. De wederzijdse standpunten werden aan elkaar uitgelegd, wederzijds werden vragen gesteld en beantwoord. Geconstateerd moet worden dat de bespreking geen toenadering van standpunten heeft opgeleverd. Op het voorstel van de intentieverklaring om met alle inzet binnen één jaar tot volledige eenheid te komen, zoals door de synode gedaan, wilde Dalfsen nog niet reageren.

De commissie ziet de volgende hoofdlijnen in de bespreking:

Dalfsen:

1. waarschuwt de GS Hasselt voor ‘dode orthodoxie’ en ‘ijver zonder verstand’ vanwege de gronden waarop de synode het voorstel van Dalfsen niet heeft aanvaard;
2. stelt dat er te weinig ruimte is bij DGK m.b.t. hun interne belemmeringen;
3. stelt dat bij een vereniging naar de kerkorde met DGK op dit moment leden bij hen dreigen weg te lopen;
4. vraagt van DGK de toezegging dat bij vereniging de leden van de huidige gemeente te Dalfsen in deze gemeente mogen blijven ongeacht hun woonplaats;
5. is van mening dat de besluiten van de GS Hasselt het kerkvergaderend werk van Christus verstoren.

GS-commissie:

1. herhaalt de uitnodiging tot volledige kerkelijke eenheid en roept op tot het aanvaarden van de aangeboden hulp gericht op het wegnemen van belemmeringen van de zijde van Dalfsen;
2. geeft aan dat de ruimte om samen te leven maximaal is bij een samenleven volgens Schrift, belijdenis en de door de kerken aanvaarde kerkorde;
3. vraagt om een reactie op het door de synode gedane voorstel van een wederzijdse intentieverklaring;
4. zegt dat bij daadwerkelijke vereniging in onderling kerkelijk overleg naar de aanvaarde kerkorde en het bestaande kerkrecht over het hanteren van kerkgrenzen in billijkheid afspraken gemaakt moeten worden;
5. zegt dat de besluiten van de GS Hasselt dienstbaar willen zijn aan het kerkvergaderend werk van Christus.

18. Brief van Dalfsen d.d. 3 september 2012 aan de Generale Synode, het verslag in De Bazuin volgt in september/oktober.

Naar aanleiding van het gesprek met de commissie van de Generale Synode heeft de kerkenraad zich de vraag gesteld: hoe nu verder? De kerkenraad schrijft dat het gesprek met de commissie geen nieuwe openingen heeft geboden, de besluiten van de synode zijn toegelicht

en het is de kerkenraad duidelijk geworden dat er bij de synode geen ruimte is (zie besluit 2) voor het voorstel dat Dalfsen gedaan heeft. Wel constateert de kerkenraad met dankbaarheid dat het duidelijk is, zoals door de preses uitgesproken, dat Dalfsen van harte welkom is in het kerkverband van DGK. De kerkenraad zal zich verder beraden en er ook over spreken met de gemeente.

B. De besluiten t.a.v. de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen, genomen door de Generale Synode op 17 en 31 maart 2012.

BESLUIT 1

BESLUIT 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 November 2011, spreekt het hartelijke verlangen uit naar volledige kerkelijke eenwording met de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen.

GRONDEN 1:

1. De Generale Synode van Emmen 2009 heeft met met dankbaarheid geconstateerd dat er in 2010 in Dalfsen een Vrijmaking van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) heeft plaatsgevonden. Gezien de gronden voor deze Vrijmaking constateerde deze synode eveneens met dankbaarheid dat de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen op hetzelfde fundament staat van Schrift en Belijdenis. Zij sprak de vurige wens uit dat er een eenheid in waarheid met deze gemeente mag komen overeenkomstig Joh. 17: 11b, 21, 22 en zoals de kerk nasprekt in art. 28 NGB (GS Emmen 2009/2010, acta art. 92).
2. De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft daarop te kennen gegeven dat zij wil komen tot kerkelijke vereniging met De Gereformeerde Kerken. Hiervan is door de synode met dankbaarheid kennis genomen.
3. De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft in zijn brief van 7 maart 2012 uitgesproken “Wij verklaren van harte geheel en onvoorwaardelijk in te stemmen met de Heilige Schrift en de drie formulieren van enigheid.”

BESLUIT 2

OVERWEGINGEN 2:

1. Uitgangspunten

1.1.Kerkelijke gemeenschap

Naar Gods Woord en de belijdenis is het de roeping van de ware gelovigen en van de kerken in elke plaats en elk land om te staan naar kerkelijke gemeenschap met allen, die met hen eenzelfde geloof belijden en handhaven in prediking en dienst, kerkregering en tucht, en wel in eenheid van kerkelijk samenleven in elke plaats en land; waar dit door geografische afstanden, taalbarrières of andere oorzaken niet mogelijk is zal er door kerkelijke correspondentie kerkelijke gemeenschap geoefend moeten worden (GS Groningen 1978, art. 139).

1.2. Ware kerk

Het is tevens de roeping van de ware gelovigen en kerken met ijver en goede voorzichtigheid uit het Woord Gods te onderscheiden wat de ware kerk is, om met die ware kerk gemeenschap te oefenen en kerkelijke gemeenschap af te wijzen met kerken die openlijk van de leer en de ordeningen van het Woord Gods afwijken, of die zich schismatiek hebben afgescheiden van de ware kerk (GS Groningen 1978, art. 139).

1.3. Kerkverband

Het bevel van Christus zoals samengevat in art. 28 NGB om zich te verenigen met de ene katholieke kerk, geldt ook voor een plaatselijke kerk en voor een kerkverband van ware kerken (zie GS Hoogeveen 1969, art. 350; GS Zwolle 2007/2008, art. 22).

Met betrekking tot de roeping (a) en de wil (b) en het streven (c) tot vereniging heeft de GS Hoogeveen het volgende overwogen met betrekking tot haar contacten met de Christelijke Gereformeerde Kerken in de periode 1946-1969:

- I a. Dat het naar Gods Woord (o.a. Joh. 17 : 11, 17, 20, 21; Filipp. 1 : 27-2 : 4; Efeze 3 : 14-4 : 16; 1 Tim. 3 : 15, 16) en de daarop gegronde belijdenis (o.a. art. 28 N.G.B. en antw. 55 H.C.) de roeping der ware christgelovigen en van de kerken is te staan naar kerkelijk samenleven met allen, die met hen eenzelfde geloof belijden en bewaren de leer, die naar het Woord Gods is en door de Gereformeerde Kerken in deze landen beleden is in de aangenomen Formulieren van Enigheid;*
- I b. dat blijkens de „Acte van Afscheiding of Wederkeer” van oktober 1834 de tot deze belijdenis naar het Woord Gods weergekeerde kerken ook die ware katholiciteit der kerk begeerd hebben, toen ze verklaarden gemeenschap te willen zoeken met alle ware gereformeerde lidmaten en zich te willen verenigen met elke op Gods Woord gegronde vergadering;*
- I c. dat aanstonds na de vrijmaking de generale synode van Groningen 1946 en ook de volgende generale synoden van de Gereformeerde Kerken in Nederland hebben uitgesproken dat de Christelijke Gereformeerde Kerken met haar „staan op dezelfde basis van Gods Woord en de Drie Formulieren van Enigheid” en dat derhalve gestreefd moet worden met haar te komen tot eenheid van kerkelijk samenleven onder de klem van het Woord Gods en de beloften, sub a en b genoemd;*

(GS Hoogeveen 1969, art. 350)

1.4. Daadwerkelijk verenigen

De ware katholiciteit van de kerk blijkt uit het daadwerkelijk verenigen in plaats van naast elkaar leven in goede relatie.

Het commissierapport dat als bijlage bij art. 350 gevoegd omschrijft dit als volgt:

Men zal de waarachtigheid-van-het kerk-zijn moeten bewijzen door zich haastig te verenigen. God beware ons ervoor, dat we naast elkaar zouden gaan leven in goede broederzin, in bredere correspondentie; er is maar één ding geoorloofd: samen ons buigen onder de heerschappij van Christus om ons door Hem te laten vergaderen in enigheid des geloofs. (...)

Om die ware katholiciteit van de kerk in Nederland te dienen door te streven naar vereniging met kerken, die op deze katholieke grondslag staan, hebben onze kerken sinds de vrijmaking zo volhardend gezocht om tot eenheid van kerkelijke samenleving met de Chr. Geref. Kerken te komen. Daartoe hebben nu zeven synoden met haar deputaten voortdurend het appèl gedaan op de chr. geref. synoden, als

vertegenwoordigend haar kerken. Onder de klem van het gebod van Christus, ook in art. 28 N.G.B. beleden. (GS Hoogeveen 1969, Bijlage bij art. 350: Acta pag. 620, 621, 640)

1.5. Samenleven volgens de kerkorde

De Gereformeerde Kerken hebben de roeping tot het zoeken van kerkelijke eenheid, zoals verwoord in overweging 1-4, gestalte gegeven in de instructies van haar deputaten binnenlandse betrekkingen (DACOBB).

De Generale Synode van Zwolle 2007/2008 heeft het criterium van het kerkelijk samenleven naar de Gereformeerde kerkorde speciaal vastgelegd in een besluit ten behoeve van de instructies voor de genoemde deputaten (GS Zwolle 2007/2008, acta art. 69, besluit 3).

2. Relatie met de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen

2.1. Wens tot eenheid

De Generale Synode te Emmen 2009/2010 heeft ter beantwoording van een aan haar gerichte vraag van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen uitspraken gedaan over de Vrijmakingen van 2003 en 2010, die zij beschouwde als het werk van de Here. Daarbij heeft zij ten aanzien van het komen tot vereniging met de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen in art. 92 de vurige wens uitgesproken:

dat er een eenheid in waarheid met deze gemeente mag komen overeenkomstig Joh. 17: 11b, 21, 22 en zoals de kerk nasprekt in art. 28 NGB.

(GS Emmen 2009/2010, art. 92).

2.2. Broederlijke uitnodiging

In een brief aan de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft de GS Emmen een broederlijke uitnodiging doen uitgaan om tot kerkelijke eenheid te komen met een beroep op Psalm 133. De kerkenraad werd daarin verwezen naar de scriba van de meest naburige gemeente, dat is de gemeente te Zwolle e.o., in geval hij wenst te spreken over vereniging en naar deputaten binnenlandse betrekkingen indien hij de beslissing tot vereniging nog niet wenst te nemen (GS Emmen 2009/2010, art. 92).

2.3. Verzoek tot samenwerking

De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te Dalfsen heeft na het ontvangen van de in overweging 2.2. genoemde brief, contact gehad met de deputaten van De Gereformeerde Kerken voor nader overleg. Na een aantal gesprekken heeft hij besloten

“aan het kerkverband van de DGK het verzoek te doen om te willen komen tot samenwerking met de GKD te Dalfsen in de vorm van een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland zoals beschreven in artikel 47 KO”.

Dit voorstel bevatte naast een wijziging van de door de GS Leeuwarden 1990 (art. 93) vastgestelde regels terzake van het zenden van afgevaardigden naar kerkelijke vergaderingen, voorwaarden m.b.t. de kerkgrenzen. Daarbij verklaarde de kerkenraad, dat er groei moet zijn naar volledig kerkelijk samengaan (brief d.d. 10 november 2011).

2.4. Vrijmakingen 2003/2004 en 2010

In zijn brief d.d. 10 november 2011 vermeldt de kerkenraad van Dalfsen voorts er geen moeite mee te hebben om in de Vrijmaking van 2003 ook de hand van de Here te zien.

Voor de kerkenraad is dat, tezamen met de uitspraak van GS Emmen 2009/2010 om in de Vrijmaking van 2010 in Dalfsen de hand van de Here te zien, een goede basis om samen verder te gaan.

2.5. Belemmeringen

- . Als belemmeringen die nu nog een volledige kerkelijke samenleving in de weg staan, noemt de kerkenraad:
 - (a) vragen die in de gemeente te Dalfsen leven, met name vanwege het “verschil in klimaat”;
 - (b) de synodebesluiten die De Gereformeerde Kerken hebben genomen in de periode tot 2010, deze besluiten moeten nog getoetst worden;
 - (c) de synodebesluiten van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt, zoals het besluit over het actieve vrouwenkiesrecht, genomen vóór februari 2010 en waarvan de kerkenraad nog geen afstand heeft genomen, deze besluiten moeten nog beoordeeld worden.
- Ten aanzien van de voorgestelde relatie denkt de kerkenraad voorlopig aan een periode van circa 1 jaar, “afhankelijk van de snelheid waarmee de bovengenoemde punten afgerond kunnen worden”.

2.6. Verschil van inzicht

Het bovengenoemde verzoek (sub 2.3) heeft desgevraagd niet de instemming gekregen van de deputaten, maar is wel met instemming van de deputaten door de kerkenraad van Dalfsen gezonden naar de generale synode.

2.7. Route van geleidelijkheid

De kerkenraad van Dalfsen ziet de voorgestelde zusterkerkrelatie als een route van geleidelijkheid naar volledige kerkelijke eenheid en niet als een poging om kerkelijke vereniging uit de weg te gaan.

2.8. Belemmeringen bestaan

Door de kerkenraad van Dalfsen zijn in een schrijven d.d. 7 maart 2012 antwoorden gegeven op vragen, die hem gesteld zijn door de Generale Synode te Hasselt n.a.v. het verslag van de deputaten ACOBB. Hieruit blijkt dat naar het oordeel van Dalfsen de in overweging 2.5. genoemde belemmeringen nog bestaan, waardoor er nog geen kerkelijke samenleving mogelijk is

2.9. Bedreigingen voor de vrede

Wanneer gevoelens van ‘verschil in klimaat’ en ‘huiver’ een verhindering vormen om elkaar van harte in liefde volledig te aanvaarden, zijn ze een bedreiging voor de vrede bij kanselruil en avondmaalsviering (Rom. 15:2-7; 1 Kor. 10:16).

2.10. Eén ware kerk op één plaats

De voorgestelde kerkelijke relatie naar analogie van een buitenlandse zusterkerk relatie, resulteert in het formaliseren van een situatie dat er meer dan één kerk van Christus op dezelfde plaats voorkomt, terwijl de roeping van Christus is om de gemeenschap der heiligen plaatselijk gestalte te geven in één lichaam (art. 28 NGB).

BESLUIT 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 November 2011, wijst het verzoek van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen af om als een route van geleidelijkheid naar volledige kerkelijke eenheid een

samenwerking met elkaar aan te gaan in de vorm van een zusterkerkrelatie naar analogie van de zusterkerkrelatie met kerken in het buitenland zoals is beschreven in art. 47 KO.

GRONDEN 2:

1. De Gereformeerde Kerken in Nederland hebben voor het samenleven in een kerkverband naar de norm van Schrift en belijdenis, de Gereformeerde (Dordtse) Kerkorde aanvaard. Overeenkomstig de Acta van Afscheiding of Wederkeer van 1834, en de Acta's van Vrijmaking of Wederkeer 1944 en 2003, zoeken de kerken andere vergaderingen die met haar staan op hetzelfde fundament van Schrift en belijdenis en die voor hun samenleven de aangenomen kerkorde willen naleven (zie ook GS Groningen 1946, art. 88; GS Groningen-Zuid 1978, art. 139; GS Zwolle 2007/2008, art. 69, besluit 3).
2. Gemeenschap van Woord en sacrament tot uiting komend in wederzijdse openstelling van kansel en avondmaalstafel, vraagt een kerkelijk samenleven met volledige erkenning van ambten en onbelemmerde gemeenschap der heiligen. Derhalve is in 1869 en 1892 hiermee gewacht tot volledige kerkelijke eenheid was vastgesteld (Handelingen van de Synode van de Christelijke Afscheiden Gereformeerde Kerk Middelburg 1869, art. 25; Handelingen van de Synode der Christelijke Gereformeerde Kerk, Leeuwarden 1891, 19^e zitting, art. 184; Acta der derde voorlopige synode van Nederduitsche Gereformeerde Kerken, 's Gravenhage 1891, art. 55, pag. 82; zie ook GS Mariëenberg 2005, art. 25. G.1.9 en G.2.6).
3. De door de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen voorgestelde tijdelijke kerkelijke relatie naar analogie van een buitenlandse zusterkerkrelatie van art. 47 KO, waarbij geen sprake is van een geografische afstand of taalbarrière, is niet in overeenstemming met de kerkorde (KO art. 1, 31, 84) en recente geldige uitspraken van generale synoden (GS Groningen-Zuid 1978, art. 139; GS Leeuwarden 1990, art. 93; GS Zwolle 2007/2008, art. 69, besluit 3).
4. Het bestaan van menselijke factoren die belemmeren elkaar te aanvaarden verhinderen een gezamenlijke avondmaalsgemeenschap (Hand. 2: 42; Rom. 15: 2-7; 1 Kor. 10:16; 1 Kor. 11: 28, 29; Ef. 4: 1-6; Fil. 2: 1-5; Kol. 3: 12-15; V&A 55, 76 HC; art. 28, 35 NGB); deze belemmeringen dienen daarom te worden weggenomen voordat volledige kerkelijke eenheid kan worden vastgesteld.
5. Het formaliseren van de situatie dat er meer dan één kerk van Christus op dezelfde plaats voorkomt, stemt niet overeen met de roeping om de gemeenschap der heiligen plaatselijk gestalte te geven (art. 28 NGB). Hier is de ware eenheid van de kerk in geding en ook het gezag van Christus als Heer van de Kerk.

BESLUIT 3

OVERWEGINGEN 3:

1. De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft aangegeven dat hij nog tijd nodig heeft om tot volledige kerkelijke eenheid te komen met De Gereformeerde Kerken en het samenleven in hun kerkverband.
2. Als belangrijkste zaken die nog tijd vragen, heeft de kerkenraad van Dalfsen genoemd:

- Het leven van vragen in de gemeente, o.a. met betrekking tot “verschil in klimaat”.
 - De door De Gereformeerde Kerken genomen synodebesluiten welke nog inhoudelijk getoetst moeten worden.
 - De GKv-synodebesluiten die wel in Dalfsen van kracht zijn en niet in DGK van kracht zijn; omtrent deze synodebesluiten wil Dalfsen het gesprek aangaan met DGK.
3. Het bevordert duidelijkheid op de weg naar eenwording als de belemmeringen op de weg naar volledige eenwording zodanig concreet kenbaar worden gemaakt dat er met elkaar over doorgesproken kan worden, om deze op te heffen.
 4. Het is belangrijk om aan de kerkenraad van Dalfsen, desgevraagd, bereidheid te tonen om door te spreken over het zgn. verschil in klimaat en de geldigheid van GKv-synodebesluiten die binnen DGK niet van kracht zijn.
 5. Er zijn, na de in een brief d.d. 7 maart 2012 gegeven beantwoording van vragen die door de generale synode gesteld zijn aan de kerkenraad van GKD, onduidelijkheden blijven bestaan en tevens worden in deze brief vragen gesteld aan DGK.

BESLUIT 3:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 November 2011, besluit om aan de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen te verzoeken in te stemmen met de volgende intentieverklaring:

De Gereformeerde Kerken als Generale Synode te Hasselt bijeen op 26 november 2011, en de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen spreken wederzijds het hartelijke voornemen uit om binnen een periode van één jaar na het verklaren van dit voornemen, over te gaan tot volledige kerkelijke eenheid in een samenleving op basis van de Gereformeerde kerkorde; zij zullen daartoe naar vermogen alles in het werk stellen dat in deze periode alle belemmeringen tot deze kerkelijke eenheid zo snel mogelijk weggenomen zijn.

GRONDEN 3:

1. Het is een gebod van de Here, waaraan de kerk met vreugde mag voldoen, om zo snel mogelijk tot volledige kerkelijke eenheid te komen, wanneer met dankbaarheid aan de Here wederzijds mag worden vastgesteld dat men als kerk op hetzelfde fundament staat en daadwerkelijk leeft (art. 28 NGB).
2. Het blijft een geboden taak van zorgvuldigheid om elkaar te bevragen op de kenmerken van de ware kerk (art. 29 NGB).
3. Niet-confessionele factoren mogen als zodanig geen rechtmatig beletsel vormen voor volledige kerkelijke eenheid, wanneer in dankbaarheid mag worden vastgesteld dat de kenmerken van de ware kerk worden vertoond en dat er geen verschil in principiële zaken van leer, dienst en tucht bestaan (Rom. 15: 2-7; Ef. 4: 1-6; Fil. 2: 1-5; art. 27-29, 32 NGB).
4. Naar vermogen zal er alles aan gedaan moeten worden om de belemmeringen, die nu nog door de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen worden opgemerkt en de onduidelijkheden die bij De Gereformeerde Kerken nog m.b.t. uitspraken van de Gereformeerde Kerk te Dalfsen bestaan, zo snel mogelijk weg te kunnen nemen bij Gods Woord, de belijdenis van de kerk en de gereformeerde kerkorde. Tegelijk zal daarbij ook het noodzakelijke geduld dienen te worden getoond.

BESLUIT 4

OVERWEGINGEN 4:

1. De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen schrijft in zijn brief d.d. 10 november 2011 dat hij de synodebesluiten die m.i.v. de GS Mariënborg 2005 zijn genomen nog niet heeft beoordeeld. Daaronder vallen ook de synodebesluiten die revisies betreffen van oude GKv- synodebesluiten die genomen zijn door GS Ommen 1993, GS Berkel & Rodenrijs 1996, GS Leusden 1999 en GS Zuidhorn 2002/2003.
2. De kerk te Dalfsen heeft van een aantal GKv-synodebesluiten publiek afstand genomen bij de Vrijmaking in Dalfsen in 2010. Aan andere besluiten van de GKv zijn zij nog gebonden (brief d.d. 7 maart 2012).
3. De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft te kennen gegeven met De Gereformeerde Kerken in gesprek te willen gaan over bovengenoemde besluiten, zoals die betreffende het actieve vrouwenkiesrecht. Zij ziet overigens geen “onoverkomelijke obstakels” m.b.t. de besluiten genomen m.i.v. de GS Mariënborg 2005 (brief d.d. 10 november 2011 en brief d.d. 7 maart 2012).

BESLUIT 4:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 November 2011, spreekt uit dat bij volledige kerkelijke eenwording de gemeente te Dalfsen gedurende 3 jaar na de vereniging het recht heeft om bij de eerstvolgende synode revisie te vragen van besluiten die in de periode voorafgaand aan de vereniging door DGK-synoden zijn genomen, met ingang van GS Mariënborg 2005.

GRONDEN 4:

1. De Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen heeft geen deel uitgemaakt van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken ten tijde van het tot stand komen van de genoemde synodebesluiten.
2. Het dient de eenheid in de waarheid niet, wanneer men naar art. 31 KO gebonden is aan de besluiten van de meerdere vergaderingen, als daartegen niet ingediende principiële bezwaren zouden bestaan.
3. Wanneer er bij toetsing aan de Heilige Schrift, de Belijdenis van de kerk of de kerkorde in de genomen besluiten afwijkingen worden ontdekt, wordt naar art. 31 KO de eenheid gediend door revisie ervan mogelijk te maken.

BESLUIT 5:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland te Hasselt, bijeen op 26 November 2011, besluit de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen op de hoogte te stellen van haar besluiten m.b.t. zijn voorstellen als beantwoording van de haar toegezonden brieven van 10 en 11 november 2011 en 7 maart 2012; ze zal daartoe aan de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen een brief met overwegingen, besluiten en gronden zenden en hem verzoeken om deze brief door een commissie mondeling aan hen toe te laten lichten.

Document 10.171: Brief van de GK(d)D met bezwaar tegen publicatie in De Bazuin

Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend)
p/a B. Lourens, scriba

Aan de Generale Synode De Gereformeerde Kerken in Nederland

Geachte broeders,

De kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) is ernstig geschrokken van uw voornemen om het Document 10.162, dat u ons hebt toegestuurd, in uw kerkblad “De Bazuin” te publiceren.

De vraag die opkomt is: wat is het doel om deze uitgebreide verslaggeving te publiceren in “De Bazuin”.

Dit blad wordt niet alleen in de kerkelijke kring van DGK gelezen, maar kan worden gelezen door eenieder die zich daarop heeft geabonneerd. Te denken valt bijvoorbeeld aan het Nederlands Dagblad.

U schrijft namelijk in uw inleiding tot deze publicatie dat het belangrijk is voor het meeleven. Dat geldt natuurlijk alleen voor uw eigen kerkleden. Het lijkt ons dat de “buitenwacht” met heel andere ogen leest.

Vervolgens publiceert u, naar uw voornemen, uitvoerige citaten uit de brieven die door de kerk van Dalfsen aan uw synode geschreven zijn.

Dat is in kerkelijke kringen hoogst ongebruikelijk (zie de acta’s van o.a. de GKv) maar, zonder toestemming van Dalfsen, in onze ogen ook onjuist en ongepast.

In de voorgenomen publicatie maakt u ook gewag van het gesprek dat er geweest is tussen een commissie van DGK en de kerkenraad van Dalfsen (dolerend).

U geeft in een 5-tal punten weer hoe u ziet dat Dalfsen op uw afwijzing van het voorstel heeft gereageerd.

Het is volstrekt onjuist dat u deze zienswijze, en de formulering ervan, niet eerst voorgelegd hebt ter verificatie aan de kerkenraad van Dalfsen (dolerend). Met name omdat er in uw samenvatting bepaalde zaken uit hun context zijn gehaald en daardoor een (negatieve) lading krijgen die door Dalfsen niet is bedoeld.

Over de eerste drie punten afzonderlijk:

1. De waarschuwing aan GS Hasselt voor “dode orthodoxie” en “ijver zonder verstand” is in een andere, bredere, context uitgesproken dan alleen omdat uw synode het voorstel van Dalfsen heeft afgewezen. Het gaat met name om de gronden onder besluit II waarover is gesproken. Tevens is er met nadruk gezegd dat deze waarschuwing ons allen aangaat.
2. Dalfsen “klaagt” niet (dit woord heeft ook een bepaalde negatieve en kleinerende betekenis). Dalfsen vroeg ruimte met het oog op de pastorale verplichting die de kerkenraad richting de gemeente heeft.
3. Het voorstel van Dalfsen stamt van september 2011, bijna een jaar geleden. Toen bleek dat er binnen onze kleine gemeente leden waren die nog zorgen hadden over de rechtstreekse eenwording met DGK. Met betrekking tot dezelfde zaak heeft in januari 2011 een aantal kerkleden zich onttrokken. De kerkenraad was toen van oordeel dat een dergelijke situatie zich niet opnieuw zou mogen voor doen. En de kerkenraad vroeg derhalve tijd en ruimte.

In het gesprek tussen de commissie en de kerkenraad is deze zorg opnieuw uitgesproken, maar niet met de stelligheid die u in dit punt formuleert. Ook hier gaat een zekere negatieve suggestie van uit.

Over punt 4 van de GS-commissie het volgende:

Ds. De Marie heeft over onderhavige zaak op persoonlijke titel gesproken. Hij heeft aangegeven dat er op de synode over dit punt niet is gesproken. Derhalve is het onjuist dat u dit op deze wijze hier publiceert.

Broeders,

Met de publicatie van met name punt 17 schaadt u en kwetst u kerkenraad en gemeente van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend).

De kerkenraad heeft u geschreven dat hij zich over het vervolg nog zal beraden. In dat beraad zouden uw opmerkingen tijdens het gesprek dat er geweest is nadrukkelijk worden gewogen en met de gemeente worden besproken. De contacten tussen u en ons zijn toch niet verbroken of ten einde, zodat u nu een soort eindverslag publiceert?

Door uw publicatie zaait u (opnieuw) onrust en twijfel in onze gemeente.

Broeders, dat zult u niet willen, om des Heren wil niet!

Bovenstaande zal u daarom, uit broederliefde, het besluit doen nemen om de publicatie op zijn minst uit te stellen en zeker punt 17 vanaf de zin: “Op het voorstel van de intentieverklaring..” te schrappen.

Met broedergroet, namens de kerkenraad
B. Lourens, scriba

Document 10.172: Antwoord van GS Hasselt op bezwaar GK(d)D.

Van: De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland bijeen te Hasselt 2011.

Aan : Kerkenraad Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen
De heer B. Lourens

Datum : 15 september 2012

Betreft : **Uw brief ontvangen op 14 september 2012**

Geachte broeders,

Deze brief is een reactie op uw brief, welke wij op 14 september ontvingen en waarin u ons ernstig afraadt ons document te publiceren en ons vraagt op zijn minst de publicatie uit te stellen.

Ons motief voor de publicatie van onze contacten is om inzicht te geven in de voortgang daarvan. Dat is van belang voor het meeleven en de gebeden. Diverse malen heeft de synode voorbede gevraagd voor ons gesprek en in erediensten worden er gebeden opgezonden tot onze hemelse Vader. Het laatste gesprek heeft geen nieuwe openingen geboden.

Document 10.183: Brief van GK(d)D n.a.v. publicatie in De Bazuin.

Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend), p/a B. Lourens, scriba
 Aan de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland Hasselt 2011
 Dalfsen, 28 september 2012

Geachte broeders,

Met leedwezen heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) kennis genomen van het feit dat u toch uw verslag van het gesprek over de eenwording met de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) hebt gepubliceerd in De Bazuin van 19 september 2012, ondanks het beroep dat de kerkenraad op u heeft gedaan om de publicatie niet te doen of tenminste uit te stellen.

Dit met een beroep op de broederliefde.

Juist die broederliefde had u toch moeten bewegen om deze publicatie niet te doen. U had er toch begrip voor moeten hebben dat zo'n verzoek komt van een kerk die op weg wil zijn om een met u te worden. Wat beweegt u toch, broeders, om op deze wijze te handelen?

Deze vraag klemmt temeer omdat de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk Dalfsen (dolerend) uw moderamen heeft gewezen op onjuiste weergave van wat er besproken is, met name met betrekking tot punt 3 uit de door u weergegeven hoofdlijnen van het gesprek.

Wij geven u de letterlijke weergave van wat er over dit punt gezegd is:

“Ds. S. de Marie: mag ik nog even teruggrijpen op het laatste wat u voor de koffie gezegd heeft. Dat gaf mij te denken. U zegt namelijk dit: als wij nu toch de stap maken naar u toe dan zullen wij wellicht weer mensen verliezen, dan zullen mensen weglopen.”

Voor de pauze heeft ds. Heres echter het volgende gezegd:

“Ds. E. Heres: dat is nu juist het punt waarop de kerkenraad nu al een paar jaar mee geconfronteerd is. De situatie in de gemeente. Daar komt bij wat we op dit punt ook juist hebben gezien in een uit elkaar vallende gemeente. Juist vanwege de koers van de kerkenraad. Om zijn christelijke roeping te volgen. We hebben als gevolg daarvan zo'n 30 leden verloren. En we vrezen nu dat deze stap, gelet op wat we nu meemaken in de afgelopen maanden van de synode van DGK, in de gemeente dezelfde onrust terugkeert.”

Vastgesteld moet worden dat ten onrechte er niet woorden van ‘Dalfsen’ weergegeven worden, maar woorden van uw preses.

Uit het geheel van de publicatie, de aangehaalde zaken uit brieven die over en weer geschreven zijn en weergave van gesprekken die geweest zijn blijkt dat u selectief en onjuist te werk bent gegaan.

En nogmaals: zonder dit aan de kerkenraad van de kerk te Dalfsen ter verificatie te hebben voorgelegd. Het doet ons verdriet dat wij genoodzaakt zijn langs deze weg de vinger te leggen bij een handelwijze die schade aanricht tussen broeders.

Met broedergroet,

E. Heres, preses B. Lourens, scriba

Inzicht verstrekken is van belang zodat de gemeenten en de kerkleden gericht kunnen meeleven en bidden, en er geen verkeerde ideeën kunnen postvatten. Daarin heeft de synode naar de kerken toe haar verantwoordelijkheid. De synode heeft daarom na een bespreking hierover op haar laatste synodevergadering besloten publicatie niet uit te stellen.

Het open gesprek, waarvoor u als kerkenraad naast de synodecommissie ook drie vertegenwoordigers van uw eigen gemeente had uitgenodigd, had geen speciaal vertrouwelijk karakter, er zijn ook geen vertrouwelijke zaken aan de orde geweest. De bespreking van de rapportage ervan ter synode is ook niet in comité geweest, Bovendien zijn de synodevergaderingen voor onze gemeenteleden en buitenlandse contacten openbaar en dienen we hierom transparant te zijn.

Omdat het slechts om een korte samenvatting gaat zien we niet in dat deze openheid u als kerkenraad en uw gemeente kan kwetsen of schaden, evenmin als onze gemeenten en ons kerkverband. We spreken toch open en eerlijk, ons ja zij ja en ons nee nee.

Het publiceren van brieven aan de synode is een gebruikelijke zaak. In De Bazuin, ons landelijk kerkblad, zijn brieven van en aan andere kerkgenootschappen gepubliceerd, ook in de acta van de Generale Synode staan brieven gepubliceerd, zoals de brief van 16 oktober 2009 van de GS Emmen aan u.

Naar aanleiding van uw opmerkingen omtrent paragraaf 17 van de publicatie hebben wij, om u tegemoet te komen, daarin drie wijzigingen aangebracht in de samenvatting die gegeven wordt van uw standpunt.

De punten 1, 2 en 3 luiden nu als volgt:

1. waarschuwt de GS Hasselt voor ‘dode orthodoxie’ en ‘ijver zonder verstand’ vanwege de gronden waarop de synode het voorstel van Dalfsen niet heeft aanvaard;
2. stelt dat er te weinig ruimte is bij DGK m.b.t. hun interne belemmeringen;
3. stelt dat bij een vereniging naar de kerkorde met DGK op dit moment leden bij hen dreigen weg te lopen;

Ten slotte merken we op dat het hoogst ongebruikelijk is om een brief die u aan de scriba van de Generale Synode heeft toegezonden ook direct aan de afgevaardigden toe te zenden zonder de scriba daarvan in kennis te stellen.

Wij hopen dat onze God en Vader onze gebeden verhoort en dat Hij al Zijn kinderen in één lichaam bij elkaar brengt, zodat het wordt één kudde met één Herder (Joh. 10:16).

Met broedergroeten, namens
 het moderamen van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland
 C.A. Teunis, scriba-2

BIJLAGE 4b. Bij hoofdstuk 4: Documenten m.b.t. contacten andere kerkgenootschappen.

Document 10.001: Brief van GS van de GKv Harderwijk 2011.

Aan de GS van de Gereformeerde Kerken in Nederland (Emmen 2009-2010),
t.a.v. de heer C. Baan Harderwijk, 30 juni 2011
Betreft: uw brief d.d. 21 mei 2010 Kenmerk: 71-0-3-110415

Weleerwaarde en eerwaarde heren en broeders,

In uw brief d.d. 21 mei 2011, met agendanummer 71-D-3, wendde u zich tot de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland Harderwijk 2011 met als onderwerp: Een oproep en een wens.
De synode heeft deze brief behandeld en hierover een besluit genomen.
Het besluit vindt u als bijlage bij deze brief.
Wij vertrouwen erop u met deze informatie van dienst te zijn geweest.
Met hartelijke broedergroet, namens de generale synode, KY. Mollema , Scriba 2

Bijlage besluiten deputaten Kerkelijke Eenheid

Artikel

Contacten met de Hersteld Hervormde Kerk en de Gereformeerde Kerken (hersteld)

Materiaal:

1. rapport van DKE;
2. brief van de GS van de Gereformeerde Kerken (hersteld) Emmen 2009-2010 d.d. 21 mei 2010, met een oproep en een wens.

Besluit 1:

deputaten op te dragen:

- a. de gesprekken met de Commissie Interkerkelijke Contacten van de Hersteld Hervormde Kerk (HHK) voort te zetten met als doel te komen tot een nadere vorm van kerkelijk contact;
- b. deze gesprekken zo mogelijk samen met Deputaten Eenheid van de CGK te voeren.

Gronden:

1. de gebleken herkenning tussen de GKv en de HHK rechtvaardigt de voortgang van de gesprekken die op gang gekomen zijn;
2. het past in het beleid van de GS om er naar te streven, dat de contacten met de HHK gezamenlijk met de CGK-worden onderhouden.

Besluit 2:

- a. kennis te nemen van de brief van de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken (hersteld) d.d. 21 mei 2010;
- b. met verdriet te berusten in de afwijzende houding die hierin doorklinkt en niet meer inhoudelijk te reageren op dit schrijven.

Grond:

sinds 2006 is er in de contacten met de GKv geen enkele vooruitgang geboekt. Daarom is het op dit moment niet zinvol om inhoudelijk te reageren.

BIJLAGE 5. Bij hoofdstuk 5: Documenten m.b.t. de Opleiding.

Document 5.001: Rapport deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

1. De deputaten

De deputaten zijn aangesteld door de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, in haar vergadering van 2 oktober 2010 te Emmen.
Als deputaten zijn benoemd de broeders M.S. Godschalk, R. ten Have, L. Menninga, A.H. Ramaker, J.C. Sikkens en C.A. Teunis (samenroeper).
Deputaten hebben in hun eerste vergadering br. C.A. Teunis verkozen tot voorzitter, br. R. ten Have tot secretaris, br. M.S. Godschalk tot penningmeester en br. L. Menninga tot algemeen adjunct van het deputaatschap.
Om u een indruk te geven van onze activiteiten hebben we van onze vergaderingen een kort verslag opgenomen in bijlage A.

2. De instructies aan de deputaten

De Generale Synode van Emmen 2009/2010 heeft aan deputaten de volgende opdrachten gegeven:

1. Zij zien er op toe dat er structureel opleiding plaatsvindt door het College van Opleiding.
2. Zij informeren de kerken over de mogelijkheden van de opleiding. Op deze wijze zullen zij broeders stimuleren de studie theologie te volgen en broeders die zulks van zins zijn, nader adviseren.
3. Zoveel als in hun vermogen ligt ondersteunen zij het College van Opleiding in hun werkzaamheden.
4. Zij bespreken met het College van Opleiding elk half jaar het studieprogramma en de studievoortgang van de studenten aan de hand van het halfjaarlijks rapport van de opleider betreffende de planning van de onderwijsmomenten, de leerstof en het jaarlijks af te nemen examen.
5. Zij brengen aan iedere synode omtrent het sub 4 genoemde rapport uit, de rapportage over de studievoortgang van de studenten geschiedt vertrouwelijk.
6. Zij voeren minimaal twee maal per jaar een voortgangsgesprek met de opleider.
7. Zij voeren minimaal eenmaal per jaar een voortgangsgesprek met elke docent en opleidingsmedewerker.
8. Zij hebben de bevoegdheid om, in overleg met de opleider, het geven van onderwijs bij te wonen.
9. Zij hebben de bevoegdheid om, op voordracht van de opleider, één of meer overige medewerkers te benoemen en een daarbij passende vergoeding toe te kennen.

10. Zij geven elk jaar aan elke student een onderwerp op waarover de student een mondelinge presentatie geeft. Deze presentatie wordt vooraf schriftelijk ingeleverd bij deputaten. In het jaar waarin de generale synode bijeenkomt wordt deze presentatie voor de generale synode gehouden. In het jaar waarin de generale synode niet bijeenkomt wordt de presentatie voor deputaten gehouden.
11. Zij voeren elk jaar in de periode van maart tot en met mei een voortgangsgesprek met elke student afzonderlijk. Na dit gesprek geven zij een schriftelijk advies met betrekking tot de voortgang van de studie aan het College van Opleiding en de student.
12. Zij verlenen toelating tot het volgen van de Opleiding tot de Dienst des Woords aan een kandidaat-student mits hij een positief attest heeft van zijn kerkenraad inzake zijn leer, leven en motivatie, en mits hij daarna met positief resultaat een toelatingsgesprek heeft gehad met deputaten.
13. Zij dragen zorg voor het in stand houden van een benodigd ondersteuningsfonds voor de opleiding tot de dienst des Woords, en informeren de kerken hierover. Zij stellen daarvoor een conceptbegroting op van de te verwachten uitgaven en worden gemachtigd aan de kerken een quotum te vragen voor de voeding van dit fonds voor de opleiding tot de dienst des Woords. Daarnaast zullen zij de kerken oproepen voor dit belangrijke werk een plaats op het collecterooster in te ruimen en te attenderen op de mogelijkheid van giften.
14. Zij staan met raad en daad terzijde de broeders die de studie theologie of een, nader te bepalen, opleiding in de klassieke talen volgen, en indien nodig hebben zij daarover contact met de opleider en kerkenra(a)d(en) van de broeders.
15. Zij verlenen, indien nodig, aan studenten financiële ondersteuning. Voor financiële ondersteuning zullen zij de door de synode vastgestelde Regeling studiefinanciering theologische studenten hanteren. Deze regeling maken zij bekend aan de broeders die een theologische studie volgen of wensen te volgen.
16. Zij verstrekken een boekengeld aan theologische studenten met een maximum van € 1200,- per jaar. Voor een student die een opleiding klassieke talen volgt, waarmee de opleider heeft ingestemd, geldt een maximaal bedrag van € 600,- per jaar.
17. Zij dienen de eerstvolgende synode i.o.m. het college van opleiding met een advies over de vakken van de klassieke talen als onderdeel van de (voor-) opleiding, aangezien de reguliere vooropleiding klassieke talen aan de TUA is komen te vervallen.
18. Zij dienen de eerstkomende generale synode met een definitieve regeling voor het toezicht houden door het deputaatschap.
19. Zij dienen de eerstkomende generale synode met een concept voor een Statuut voor de Opleiding; in dit concept kan de definitieve regeling voor het toezicht houden door het deputaatschap, zie sub 18, worden opgenomen.
20. Zij zijn gerechtigd tot het doen van een verzoek aan de samenroepende kerk van de eerstkomende generale synode om een bijzondere of vervroegde Generale Synode

bijeen te roepen indien de voortgang van de Opleiding dat noodzakelijk maakt of indien een opleider benoemd moet worden in de tijd gelegen tussen twee generale synodes.

21. Zij ondersteunen de opleider bij de opbouw van bibliotheek en dragen zorg voor de instandhouding van de bibliotheek en plegen daartoe overleg met de opleider.
22. Zij voeren zo nodig overleg met de Theologische Universiteit te Apeldoorn in verband met een goede studievoortgang.
23. Zij zullen eenmaal per jaar verantwoording afleggen over het beheer van de hun ter beschikking staande financiële middelen. De penningmeester van dit deputaatschap zal daartoe zijn boeken laten controleren door een classis die hiervoor door de synode is aangewezen. Vier maanden voor aanvang van de eerstkomende synode zal het deputaatschap een financiële begroting en de verantwoording van de financiële middelen zoals deze zijn goedgekeurd door de controlerende classis, aan de roepende kerk doen toekomen.
24. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
25. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

3. Deelrapportages van de instructies

De volgende paragrafen bevatten de deelrapportages van de instructies. De instructies 4 en 5 zijn deels opgenomen in de vertrouwelijke rapportage, welke separaat is vastgelegd. Opdracht 24 is uitgevoerd door middel van rapportage van onderliggend document.

3.1. Voortgang opleiding, ad instructie 1

Deputaten hebben erop toegezien dat er structureel onderwijs wordt gegeven door het College van Opleiding. Zij hebben daartoe een planning van de Opleider ontvangen en zijn ook op bezoek geweest bij een aantal opleidingsmomenten. Tevens hebben zij met de Opleider, docenten en studenten gesproken over de Opleiding, het onderwijs en de contactmomenten. Hieruit hebben deputaten geconcludeerd dat er structureel onderwijs wordt gegeven aan de Opleiding.

Deputaten hebben geconstateerd dat er nog veel werk verricht moet worden voor de Opleiding. Dit gaat met name over het op schrift stellen van studiemateriaal. Hier is veel tijd voor nodig. Daarnaast hebben deputaten moeten vaststellen dat er weinig invulling is gegeven aan het opstellen van studie materiaal betreffende de recente kerkgeschiedenis. Verder bleek dat de werkdruk bij de opleider erg hoog was. Deputaten hebben er daarom bij de opleider op aangedrongen om na te gaan hoe hier invulling aan gegeven kan worden. De opleider heeft dit met het College van Opleiding besproken en van daaruit is het voorstel gekomen om br. Bruinius een significante en structurele taak te geven binnen de Opleiding. Het voorstel behelst dat deze docent aan de ene kant taken van de opleider gaat overnemen, die op het organisatorische en secretariële vlak liggen en daarnaast dat hij kan werken aan het opstellen van studie materiaal. Dit voorstel is gefundeerd in de verantwoordelijkheid van de

opleider om te zorgen dat er structureel onderwijs plaatsvindt (artikel 55 van de acta GS Emmen, punt 2).

Deputaten hebben dit voorstel positief beoordeeld en menen dat, nu we een keus hebben gemaakt voor de eigen Opleiding, we hier ook structureel een positieve invulling aan moeten geven. Daarbij komt dat er vanuit de kerken zeer ruimhartig wordt geschonken voor het werk van de Opleiding bovenop de vaste bijdragen. Deputaten hebben daarom besloten, om br. Bruinius een uitbreiding van zijn contract aan te bieden voor 20 uur per week, ingaande per 1 augustus 2011. Dit binnen het kader van besluit 5 van artikel 1 uit de vertrouwelijke acta van de GS Emmen, zittingsdatum 8 mei 2010.

Op dit moment wordt samen met br. Bruinius en een deskundige op het gebied van salarissen en contracten onderzocht wat de beste wijze van contracteren is en hoe we de financiële zaken het beste kunnen vormgeven. Deputaten zullen de synode daarom dienen met een voorstel, waarin zij bovengenoemde zaken verder zullen uitwerken en onderbouwen. Een en ander is nog wel afhankelijk van de persoonlijke situatie van de docent.

3.2. Informeren over de Opleiding, ad instructie 2

De kerkenraden hebben in februari 2011 een brief ontvangen met het verzoek om een persbericht te plaatsen in het plaatselijke kerkblad. In dit persbericht is uitgelegd welke ontwikkelingen er zijn met betrekking tot de Opleiding en is opgeroepen tot het geven van giften en worden broeders opgeroepen om, indien zij begeren om dienaar des Woords te worden, zij dit bij hun kerkenraad behoren aan te geven. Op zaterdag 26 maart is een openingsmiddag georganiseerd, waarvoor alle kerkleden waren uitgenodigd. Tijdens deze bijeenkomst is de Studiegids gepresenteerd en zijn diverse voordrachten gehouden en is het nut en de noodzaak van een eigen Opleiding nader toegelicht.

3.3. Ondersteuning College van Opleiding, ad instructie 3

Deputaten hebben naar vermogen het College van Opleiding ondersteund. Dit heeft plaats gevonden door gesprekken te voeren met de opleider en docenten en feed back te geven op hun werkzaamheden. Ook hebben deputaten meegewerkt om de studiegids gereed te maken, zodat deze ook beschikbaar is voor het College van Opleiding, de studenten en geïnteresseerden.

3.4. Studie voortgang, ad instructie 4 en 5

Deputaten hebben met het College van Opleiding de studieplanning en de voortgang van de studie van de studenten besproken. Dit overleg heeft plaatsgevonden op 2 april 2010. In de vertrouwelijke bijlage is door deputaten over dit onderdeel nader gerapporteerd.

Het College van Opleiding heeft ook een rapportage opgesteld van haar werk, de gehouden onderwijs momenten met de studenten en de planning voor het komende studiejaar. Deze rapportage is opgenomen in bijlage E. Het vertrouwelijke deel van de rapportage van het College van Opleiding is als bijlage opgenomen in de vertrouwelijke rapportage van deputaten.

3.5. Voortgangsgesprekken, ad instructie 6 en 7

Deputaten hebben twee keer per jaar een voortgangsgesprek met de opleider gehad en wel op 23 december 2010 en 30 mei 2011. In het overleg op 2 april 2011 met de opleider en de docenten gaven de opleider en de aanwezige docenten aan geen behoefte te hebben aan een individueel en afzonderlijk voortgangsgesprek. Met Ds. Van Gurp is gedurende de periode van zijn afwezigheid contact onderhouden per telefoon en email en er is een bezoek gebracht. In verband met de gezondheidssituatie van de opleidingsmedewerker is hiermee geen voortgangsgesprek gevoerd, maar is er wel een bezoek gebracht. Per telefoon is contact

geweest om naar de gezondheidstoestand te informeren. De opleidingsmedewerker heeft helaas in zeer beperkte mate kunnen bijdragen aan het werk voor de Opleiding.

3.6. Bijwonen onderwijs, ad instructie 8

Deputaten hebben het onderwijs op een aantal momenten bijgewoond, en hebben het zo afgestemd dat zij het onderwijs aan iedere student tenminste eenmaal hebben meegemaakt. Het onderwijs was Schriftgetrouw en leerzaam.

3.7. Benoeming medewerkers, ad instructie 9

Deputaten hebben in overleg met de opleider zr. E. Godschalk-Wielenga benoemd tot bibliothecaris van de Opleiding en haar een passende vrijwilligersvergoeding aangeboden. Verder hebben er geen andere benoemingen plaatsgevonden en is ook niet aangegeven door het College van Opleiding, de opleider of deputaten dat hier behoefte aan is.

3.8. Voordracht student, ad instructie 10

Deputaten hebben aan iedere student een Schriftgedeelte opgegeven en hun verzocht om hierover een presentatie te houden. De studenten hebben hun presentatie vooraf ingediend en hun presentatie voor deputaten en het College van Opleiding gehouden. Dit heeft plaatsgevonden op 18 maart 2011. Deputaten hebben de presentatie beoordeeld en besproken met het College van Opleiding.

Door deputaten zijn de volgende Schriftgedeelten opgegeven:

Student br. G.R. Hutten:	Mattheüs 8:5-13
Student br. M. Dijkstra:	1 Timotheüs 5:1-8
Student br. C. Koster:	Lucas 5:36-39.

3.9. Voortgangsgesprek student, ad instructie 11

Op 15 april 2011 is er met iedere student afzonderlijk een voortgangsgesprek gevoerd. Hierbij is geïnformeerd naar het persoonlijk welzijn van de student en naar zijn studie. Daarbij is gevraagd hoe de studie aan de TUA verloopt en hoe de studie aan de eigen Opleiding gaat. Hierna hebben deputaten aan de studenten een studieadvies gegeven, dat vooraf met de opleider was afgestemd. Omdat deze instructie nauw samenhangt met de studievoortgang (instructie 4 en 5) is in de vertrouwelijke rapportage hierover meer opgenomen.

3.10. Toelaten nieuwe studenten, ad instructie 12

Tot het moment van rapporteren hebben zich geen nieuwe studenten aangemeld.

3.11. Beheer financiële middelen, ad instructie 13 en 23

Het reeds opgerichte ondersteuningsfonds is door de penningmeester, br. M.S. Godschalk, verder beheerd en in stand gehouden. Een quotum is vastgesteld na het opstellen van een begroting over 2011. De kerkenraden zijn geïnformeerd over het quotum en hen is gevraagd om in het collecterooster ruimte op te nemen voor het ondersteuningsfonds. Ook zijn zij gewezen op de mogelijkheden om giften te geven. Tevens is een oproep gedaan aan gemeenteleden om giften te geven in het persbericht dat in februari 2011 is uitgegaan. Ook wordt nu regelmatig in De Bazuin geadverteerd om giften te stimuleren. Met dankbaarheid aan de Here mogen we constateren dat er veel (structurele) schenkers zijn en dat er vaak ook ruimhartig wordt gegeven. Ook ontvangen we giften vanuit het buitenland.

In bijlage B zijn opgenomen het resultaat over 2009 en 2010 en de begroting van 2011. De controle over de financiën van het boekjaar 2009 en 2010 is op 14 juni 2011 uitgevoerd door De Gereformeerde Kerk van Groningen, daartoe aangewezen door de classis Noord-Oost. De financiële documenten zijn in goede orde bevonden.

De totale uitgaven van deputaten zijn sinds 2009 flink gestegen. Dit komt door de kosten die gemaakt worden voor het geven van eigen onderwijs in de Opleiding.

Zeer recent (2011) hebben deputaten aanmerkelijke giften ontvangen. Op grond hiervan is het ons inziens mogelijk om extra geld vrij te maken voor structurele invulling van werkzaamheden aan de Opleiding, zonder dat hierbij het quotum de komende jaren verhoogd hoeft te worden.

3.12. Ondersteuning studenten, ad instructie 14, 15 en 16

Deputaten hebben regelmatig via de opleider, maar ook via persoonlijke gesprekken geïnformeerd naar het welzijn van de studenten en daar waar mogelijk hen bijgestaan of geïnformeerd naar de behoeften voor ondersteuning. De studenten zijn geïnformeerd over de mogelijkheden tot financiële ondersteuning. Hierbij is hen tevens de herziene Regeling studiefinanciering theologische studenten bekend gemaakt.

De voorschotten van boekengelden worden overgemaakt na het indienen van een overzicht van de aangeschafte boeken tot een vastgesteld maximum per schooljaar. De toekenning van de boekengelden is geschied conform de door de generale synode in de Regeling studiefinanciering theologische studenten gestelde voorwaarden. Dit geldt ook voor de eventuele ondersteuning in het levensonderhoud van de student indien er geen studiefinanciering genoten kan worden.

3.13. Advies klassieke talen, ad instructie 17

Deputaten hebben in overleg met de opleider besproken hoe nu om te gaan met de klassieke talen, nu de theologische universiteiten de vooropleiding hebben afgeschaft en kennis van de klassieke talen ook niet als vereiste wordt gesteld om te mogen studeren.

Dit overleg heeft uiteindelijk geleid tot de vaststelling van twee paragrafen in het concept Statuut.

Voorafgaand aan de start van de Opleiding geldt dat de kandidaat-student een bepaalde mate van kennis van de klassieke talen behoort te hebben, zie paragraaf 5.1.4. van het concept Statuut.

Tijdens de studie aan onze Opleiding kan de behoefte gevoeld worden om nader aandacht te schenken aan de kennis van Latijn, Grieks en Hebreeuws. Om hier invulling aan te geven wordt in het concept Statuut ruimte gegeven in paragraaf 6.2.

Deputaten menen hiermee aan hun opdracht te hebben voldaan om een advies klassieke talen te geven. Zodra de behoefte aan extra onderwijs ten aanzien van de klassieke talen door de opleider gevoeld wordt, heeft hij hiermee de ruimte om in een dan actuele vraag te voorzien en een, voor die specifieke situatie, passende opleiding te organiseren.

3.14. Statuut Opleiding, ad instructie 18 en 19

Deputaten hebben een Statuut opgesteld voor de Opleiding. Hierin is de voorlopige klachtenregeling, in feite een regeling voor het toezicht houden, zoals die door de generale synode van Emmen 2009/2010 is vastgesteld, opgenomen en op diverse punten aangepast.

De belangrijkste wijziging die is doorgevoerd en daarmee wordt voorgesteld, is om een duidelijker scheiding aan te brengen in de taken en verantwoordelijkheden van deputaten en die van het College van Opleiding. Deputaten zullen zich vooral moeten richten op het faciliteren van alles wat nodig is voor het goed functioneren van de Opleiding. Het College zal zich moeten richten op het geven van onderwijs en de begeleiding van studenten en hen van advies voorzien. Dit houdt in dat diverse besluiten zoals zij door de Generale Synode van Emmen zijn genomen nu in aangepaste vorm worden voorgesteld in het Statuut. Deputaten hebben bij het opstellen nauw samengewerkt met het College van Opleiding, zeker waar het de punten van scheiding van taken betreft.

Het concept Statuut is opgenomen in bijlage C. Zie voorstel 4.1.

3.15. Samenroepen synode, ad instructie 20

Er is geen noodzaak geweest om een bijzondere of vervroegde synode bijeen te roepen.

3.16. Bibliotheek Opleiding, ad instructie 21

Deputaten hebben in overleg met de opleider een bibliothecaris voor de Opleiding benoemd. Na instructie van de opleider kan een start gemaakt met het aanvragen van tijdschriften en het aanschaffen van gewenste boeken of andere werken. In een kamer in het huis van de opleider is een ruimte beschikbaar, waarin de aangeschafte boeken en tijdschriften apart bewaard kunnen worden. Aan docenten en studenten wordt kenbaar gemaakt, wanneer zij hier bepaalde tijdschriften en boeken kunnen vinden.

In verband met de vele werkzaamheden van de opleider is het nog niet tot daadwerkelijke invulling van de bibliotheek gekomen.

3.17. Contact TUA, ad instructie 22

Deputaten hebben middels een brief contact gezocht met de Theologische Universiteit van Apeldoorn en hebben naar aanleiding hiervan een gesprek gehad met prof. Den Hertog. Afgevaardigden waren vanuit deputaten br. C.A. Teunis en br. L. Menninga en vanuit het College van Opleiding ds. S. de Marie.

Rapportage van het gesprek is weergegeven in de vertrouwelijke rapportage.

3.18. Rapportage en archief, ad instructie 24

Deputaten hebben hun werkzaamheden gerapporteerd in onderliggende rapportage en in de vertrouwelijke rapportage.

3.19. Archief, ad instructie 25

Het archief over de periode 2003 tot en met de afsluiting van de generale synode van Emmen in 2009 wordt in papieren als ook in digitale vorm overgedragen aan de archivaris van de Generale Synode. Dit betreft ook de commissie van Begeleiding die functioneerde voorafgaand de aanstelling van deputaten.

3.20. Aanvullende opdracht Theologisch Boek

Deputaten hebben naast de instructies nog een aanvullende opdracht ontvangen van de Generale Synode van Emmen 2009/2010 in verband met de wens om boeken te ontvangen van de Stichting het Theologisch Boek. De Stichting heeft besloten om de bibliotheek of een deel daarvan voorlopig niet over te dragen aan de kerken.

4. Voorstellen

4.1. Voorstel: Statuut Opleiding

Overwegende

- de instructie 18 en 19 om tot een regeling voor toezicht houden te komen en het opstellen van een Statuut voor de opleiding;
- dat deputaten zich bezig dienen te houden met het besturen van de Opleiding, d.w.z. dat zij zorgen voor de instandhouding van de Opleiding, het toezicht op het gereformeerde karakter, het toezicht op de onderwijskwaliteit, het fungeren als beroepsinstantie, het beheer van de financiën, overige facilitering van de Opleiding, voorlichtingsactiviteiten en de rapportage naar de generale synode;
- dat het College van Opleiding, onder leiding van de opleider, zich bezig dient te houden met het inrichten en uitvoeren van het onderwijs, de toelating en de begeleiding van de studenten, de voortgang, de beoordeling, studieadviezen en de presentatie naar buiten van inhoudelijke zaken die de opleiding en/of de studie betreffen;
- dat beide bovengenoemde overwegingen afwijken van de besluiten van de generale synode Emmen 2009/2010;
 - a. Artikel 43, besluit 1: deputaten verlenen een kandidaat student toegang tot de Opleiding, in plaats van de opleider;
 - b. Artikel 45, besluit 1: deputaten geven een onderwerp op voor de presentatie van de studenten tijdens de generale synode, in plaats van het College van Opleiding;
 - c. Artikel 52: deputaten geven een onderwerp op voor de presentatie van de studenten wanneer de generale synode in een jaar niet bijeenkomt en deputaten geven een studieadvies aan de studenten, in plaats dat het College van Opleiding het onderwerp op geeft en de opleider het studieadvies geeft;
- dat het aantal voorgeschreven overleg momenten tussen deputaten en opleider c.q. College van Opleiding als veel ervaren wordt, waardoor de aandacht van onderwijs naar vergaderen verschuift. In het begin van verzelfstandiging nuttig, maar in het vervolg moet het met minder kunnen. Besluit generale synode Emmen 2009/2010, artikel 55, besluit 2.2 en 3.3: minimaal tweemaal per jaar een evaluatiegesprek met deputaten en een evaluatiegesprek met het gehele College van Opleiding met deputaten

Stellen deputaten voor om bovengenoemde besluiten te herzien. Deze herzieningen zijn doorgevoerd in het voorgestelde Statuut, waar de besluiten van de generale synode van Emmen 2009/2010 in zijn verwerkt. In het Statuut komt nu duidelijk tot uiting de scheiding van taken en verantwoordelijkheden van deputaten, College van Opleiding en studenten. Verder is de wijze van toezicht houden beschreven en de beroepsmogelijkheden zijn omschreven. Tot slot is duidelijk weergegeven welke overleg momenten minimaal vereist zijn.

Besluit

De Generale Synode besluit het concept Statuut Opleiding, waarin de regeling voor toezicht houden op het College van Opleiding is opgenomen, vast te stellen en de besluiten van de generale synode van Emmen 2009/2010 betreffende Artikel 43, besluit 1 en Artikel 45, besluit 1 en Artikel 52 en artikel 55, besluit 2.2. en 3.3 te laten vervallen.

Concept Statuut Opleiding is opgenomen in bijlage C.

Gronden

1. Een dergelijke scheiding van taken, namelijk opleiden door het College van Opleiding en faciliteren en toezicht houden door deputaten, is in lijn met de inrichting van de

Theologische Universiteit, voorheen Theologische Hogeschool, van De Gereformeerde Kerken vrijgemaakt te Kampen.

2. Toelating, begeleiding en advies waren een zaak van de senaat, voorgezeten en vertegenwoordigd door de rector.
3. Een dergelijke scheiding van taken bevordert een helder contact met de studenten. De communicatie naar de studenten toe wordt eenduidig. Opleider en docenten hebben een andere band met de studenten dan deputaten. Moeilijke en vertrouwelijke zaken kunnen door opleider en docenten, vanuit hun verantwoordelijkheden, tegen een achtergrond vanuit hun kennis van personen en zaken op een passende manier besproken worden.
4. De aangebrachte scheiding van taken op hoofdlijnen doet recht aan de functie van deputaten als beroepsorgaan tussen College van Opleiding en de generale synode.
5. Een dergelijke scheiding van taken voorkomt doublures in de uitvoering. Tot nu toe werden verschillende activiteiten dubbel gedaan: door deputaten en door de opleider, in overleg en/of samenwerking met de docenten. Het voorkomen van doublures leidt tot een effectiever omgaan met de kostbare beschikbare tijd van allen, zowel deputaten als het College van Opleiding.
6. Een dergelijke scheiding beperkt de noodzakelijke contactmomenten tussen opleider en deputaten. Daardoor levert die taakverdeling een bijdrage aan de noodzakelijke vermindering van werkdruk van de opleider.
7. Evaluaties moeten functioneel zijn en dat eenmaal per jaar een evaluatie met opleider apart en met het College van Opleiding behoort in het algemeen voldoende te zijn.
8. Besluit 1 van artikel 43 GS Emmen kan vervallen, omdat in het Statuut in artikel 5.1.1 en 5.1.3 is opgenomen waar de student zich kan aanmelden en wie beoordeelt of hij wordt toegelaten tot de opleiding.
9. Besluit 1 van artikel 45 GS Emmen kan vervallen, omdat in het Statuut in artikel 5.5.1 is opgenomen dat de student elk jaar een presentatie dient te houden en dit publiek zal doen in het jaar dat de synode bijeenkomt.
10. Artikel 52 GS Emmen kan vervallen, omdat in het Statuut in artikel 5.5.1 is opgenomen dat de student elk jaar een presentatie dient te houden en dat het onderwerp door het College van Opleiding wordt opgegeven. Verder is in het Statuut in artikel 5.4.2 opgenomen dat de opleider jaarlijks een studieadvies uitbrengt.
11. Artikel 55, besluit 2.2. en 3.3 GS Emmen kan vervallen, omdat in het Statuut in artikel 2.7, 3.6 en 3.7 de minimale frequentie van overleggen is aangegeven.

4.2. Voorstel: Aanwijzing van een Classis in verband met controle van de boeken

Besluit:

De Generale Synode wijst voor het controleren van de boeken van de penningmeester de classis Zuid-West aan, die in haar midden een kerk aanwijst die de boeken zal controleren voor de boekjaren 2011 en 2012.

Gronden:

1. De opleiding en de bibliotheek zijn van de kerken.
2. In de controle van de financiën komt betrokkenheid van de kerken mede tot uiting.
3. Afwisseling in de controle werkt mee aan versteviging van het draagvlak binnen de kerken en objectiviteit van de controle
4. De boeken van de periode 2009-2010 zijn de boeken gecontroleerd door een kerk uit de classis Noord-Oost.

4.3. Voorstel: Verzoek om decharge voor deputaten

Besluit

De Generale Synode geeft decharge aan deputaten omtrent het gevoerde beleid.

Gronden

De door deputaten verrichte werkzaamheden zijn in overeenstemming met de instructie.

5. Slotwoord

Deputaten hebben met vreugde hun werk gedaan. Deputaten zijn het college van Opleiding erkentelijk voor al hun activiteiten en het onderwijs dat zij gegeven hebben. Dat was pionieren, dat vraagt wijsheid, studie, inspanning, kracht en energie.

Deputaten zijn de Here dankbaar dat de eigen Opleiding nader gestalte mocht krijgen. De kerken kunnen in toenemende mate jonge broeders begeleiden en opleiden tot het ambt van dienaar des Woords.

De gemeenten hebben behoefte aan trouwe voorgangers.

In de tijd waarin we leven zien we dat de kerk van de Here Jezus Christus aangevallen wordt. Er staan mannen op die verkeerde dingen spreken om de discipelen achter zich aan te trekken (Hand. 20:30). De Here zegt tot ons: verkondig het woord, dring erop aan, gelegen of ongelegen, wederleg, bestraf en bemoedig met alle lankmoedigheid en onderrichting. Want er komt een tijd, dat de mensen de gezonde leer niet meer zullen verdragen, maar omdat hun gehoor verwend is, naar hun eigen begeerte zich tal van leraars zullen bijeenhalen, dat zij hun oor van de waarheid zullen afkeren en zich naar de verdichtsels keren (2 Tim 4:2-4).

We ontvangen hier de opdracht om waakzaam te zijn, dwalingen te weerleggen en de oproep tot wederkeer te laten klinken.

Dat kost ons strijd. Dat kost ons moeite. We zijn de Here dankbaar dat Hij ons vertelt dat de namen van de trouwe arbeiders opgetekend staan in het boek des levens (Filip. 4:3).

Daarom zullen we blij zijn te allen tijde, de Geest niet uitdoven, alles toetsen en het goede behouden, en de Here, de God van de vrede, bidden dat Hij ons geheel en al zal heiligen (1 Tess. 5:19-23).

We zijn de Here dankbaar dat Hij zijn uitverkorenen, naar zijn belofte, te zijner tijd geheel en al zal heiligen: Die u roept is getrouw, hij zal het ook doen (1 Tess. 5:24).

Deputaten wensen en bidden de Generale Synode te Hasselt een gezegende vergadering toe.

Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords,

M.S. Godschalk, penningmeester

R. ten Have, secretaris

L. Menninga, algemeen adjunct

R. Ramaker

J.C. Sikkens

C.A. Teunis, voorzitter

Bijlage A: Kort verslag van de vergaderingen van het deputaatschap

Periode 1 oktober 2009 tot en met 30 juni 2011

1^e Vergadering op 1 oktober 2009 's avonds: De deputaten vergaderen het eerste deel van de vergadering met studenten en de adviseur Ds. S. de Marie. Er werd gesproken over het rapport, dat het deputaatschap had gericht aan de Synode Emmen 2009/2010. In het gesprek werd er een toelichting gegeven, waarom er in het rapport een voorstel werd gedaan om te komen tot een eigen opleiding. De eigen opleiding moet tegenwicht bieden aan de dwalingen bij verschillende instituten oftewel universiteiten om het goede gereformeerde spoor vast te houden. De studenten zagen hier heel duidelijk de noodzaak van het voorstel in. Voorts wordt in het tweede deel nadat de studenten de vergadering hadden verlaten de Commissie van Begeleiding een toelichting over de voortgang van de studie van de studenten. Het werkschema is nog steeds 1x per maand, dit zou frequenter moeten. Verder wordt er nog gesproken over financiële zaken van het deputaatschap. Door het plaatsen van advertenties in 'De Bazuin' van het deputaatschap heeft een gunstig effect en zo komen er meer giften binnen voor de opleiding.

2^e Vergadering op 3 december 2009 's avonds: De deputaten vergaderen met de adviseurs ds. P. van Gorp en ds. S. de Marie. De penningmeester geeft een toelichting op het financieel overzicht van 2009. het geheel laat een positief resultaat zien van ongeveer € 25.457,--. Als de voorstellen (plannen) van het deputaatschap door De Generale Synode worden goedgekeurd, komt Ds. De Marie als opleider voor de opleiding voor één dag voor rekening van het deputaatschap. Verder geeft CvB mondeling verslag van hun werkzaamheden en deputaten zullen een bezoek brengen bij de ingeschreven studenten. Verder wordt er nog gesproken over het uitgebrachte rapport aan de Synode.

3e Vergadering op 14 januari 2010 's avonds: De deputaten vergaderen naar aanleiding van de besluiten die genomen zijn op de GS Emmen 2009/2010 m.b.t. de voorstellen van het deputaatschap over de punten 1,2,8,10,11 en 12. De volgende voorstellen onder de punten 5.1 tot en met 5.12 worden verder uitgediept en de werkzaamheden daarvoor worden opgestart o.a. de studenten zullen worden benaderd om op de synodevergadering van 10 april 2010 een presentatie te leveren van ongeveer 20 minuten. De onderwerpen van Schriftgedeelten worden aan hen doorgegeven.

4^e Vergadering op 5 februari 2010 's avonds: De deputaten vergaderen met een viertal broeders van de kerkenraad van DGK te Zwolle e.o. naar aanleiding van het besluit van de Synode Emmen 2009/2010 op 19 december 2009 om een eigen opleiding tot de Dienst des Woords te starten. Het doel van deze vergadering is om samen te spreken over de invulling van de eigen opleiding wat betreft het instellen en de kwantificering van de opleiding en voorts een beargumenteerd advies in de te dienen bij de Generale Synode Emmen 2009/2010 die in vergaderzittingen bijeen komt.

Het beargumenteerd advies verwoord in de onderstaande punten:

1. Het kader voor een eigen opleidingsplan.
2. Een raamwerk voor eigen examens tijdens de opleiding en een afsluitend examen.
3. De gevolgen voor de kerk van Zwolle en het kerkverband indien Ds. S. de Marie tot taak krijgt om de Begeleiding van onze studenten om te bouwen tot een Opleiding voor onze studenten.
4. De financiële consequenties voor de kerk van Zwolle en het kerkverband ten aanzien van

honorarium en overige kosten indien ds. S. de Marie één dag per week vrijgesteld wordt om de Opleidingstaak te vervullen.

5. De mogelijke spanning tussen de eigen opleiding met het huidige studierooster en het studie-rooster en de tijdsbesteding van de studie aan de TUA.
6. De financiële kosten in verband met het aanleggen, beheren en huisvesten van een bibliotheek ten dienste van de opleiding tot de dienst des Woords.

De vragen aan de kerkenraad van de kerk te Zwolle e.o.:

1. Het geven van toestemming aan Ds. S. de Marie om een gedeelte van zijn tijd te besteden aan de opleiding tot de dienst des Woords, om te beginnen gedurende één dag per week.
2. De gevolgen voor de kerk van Zwolle en het kerkverband indien Ds. S. de Marie tot taak krijgt om de Begeleiding van onze studenten om te bouwen tot een Opleiding voor onze studenten.
3. De financiële consequenties voor de kerk van Zwolle en het kerkverband ten aanzien van honorarium en overige kosten indien ds. S. de Marie één dag per week vrijgesteld wordt om de Opleidingstaak te vervullen.
4. De financiële vergoeding van het kerkverband aan de kerk van Zwolle in verband met de overeengekomen tijdsbesteding door Ds. S. de Marie aan de eigen opleiding.
5. De manier waarop een ander tijdsbestek bespreekbaar is tussen deputaten en de kerkenraad indien er behoefte aan bestaat om het tijdsbestek van één dag per week te wijzigen.

In een brede discussie wordt e.e.a. besproken om de eigen opleiding een start te geven. Het deputaatschap en de kerkenraad komen tot de overeenkomst en de startdatum wordt gesteld op 1 februari 2010. De overeenkomst zal worden opgemaakt voor 1 maart 2010 en zal op kerkrechtelijk, juridisch en financieel worden beoordeeld door de adviseur Dr. P. van Gurp.

5^e Vergadering op 7 april 2010 's avonds: De deputaten vergaderen met twee afgevaardigden van de kerkenraad DGK te Zwolle e.o. in het eerste deel van de vergadering. De bespreking van de concept-overeenkomst DGK Zwolle-Generale Synode die staat op bladzijde 12 van het aanvullend rapport wordt breedvoerig besproken. Enkele wijzigingen worden doorgevoerd en het geheel kan op de Synode worden besproken. De definitieve ondertekening zal later plaatsvinden door moderamen van de GS en de kerkenraad van DGK Zwolle e.o. De opleidersovereenkomst wordt op dezelfde wijze ter hand genomen. Het krijgt ieders instemming, zodat dit ook naar de Synode kan. De deputaten vergaderen nog alleen verder, het aanvullende rapport wat betreft de punten 5.19 tot en met 5.23 worden nog eens kritisch onder de loep genomen en de wens wordt geuit, dat de GS akkoord kan gaan met deze aanvulling.

6e Vergadering op 20 mei 2010 's avonds: De deputaten vergaderen met de adviseur Ds. De Marie. Er wordt een terugblik gedaan op de Generale Synode vergaderingen van 10 april en 8 mei 2010. Daar werd door de afgevaardigden eensgezind opgetreden van wat betreft de besluiten die er zijn genomen over de eigen opleiding die er is gestart. Zij hebben gezien, dat dit de goede weg is i.v.m. de opleiding van studenten voor het ambt van dienaar des Woords. De studenten waren blij, dat zij er geweest waren en dat zij een inleiding op een Schriftgedeelte op de Synode mochten houden. De inleidingen werden positief beoordeeld door de afgevaardigden van de Synode. Voorts wordt er in de vergadering nog gesproken over de onderwerpen: regeling klachtenprocedure en een voorstel wat betreft het spreekconsent. De

onderwerpen worden resp. uitgewerkt tot regeling en voorstel. Voorts wordt er gewerkt aan het motief dat 1 februari 2010 de ingangsdatum is voor het vergoeden van het inkomensdeel van Ds. S. de Marie aan de kerk van Zwolle.

7^e Vergadering op 1 juli 2010 's avonds: De deputaten vergaderen met een afvaardiging van de kerkenraad van Zwolle en adviseur Ds. S. de Marie. Er wordt gesproken over de uitvoering van de gemaakte afspraken tussen de kerkenraad van Zwolle en de Generale Synode Emmen 2009/2010 i.v.m. de gewijzigde tijdsbesteding van Ds. S. de Marie. Br. J. Bruijn merkt op namens de kerkenraad van Zwolle, dat de gehele kerkenraad volledig ondersteuning geeft aan de eigen opleiding van de kerken en dat Ds. S. de Marie één dag per week werkt aan de opleiding zoals is afgesproken. De officiële ondertekening zal later op de Synode nog moeten plaatsvinden door de desbetreffende personen. In het tweede gedeelte van de vergadering zonder afvaardiging van kerkenraadsleden worden er nog de volgende onderwerpen besproken nl.: rapportage van gebrachte bezoeken, aanmaak studiegids door ds. De Marie, genomen besluiten Synode en het concept tweede aanvullend rapport aan de Generale Synode van wat betreft herziening besluit 5.22, statuut opnemen in instructie deputaten, voorstel klachtenregeling en voorstel spreekconsent.

8^e Vergadering op 1 juli 2010 's avonds: De deputaten vergaderen met de adviseurs ds. P. van Gurp en ds. S. de Marie. In deze vergadering wordt er breedvoerig gesproken over het tweede aanvullend rapport aan de Generale Synode Emmen 2009/2010 dat op 11 september 2010 op de Synode wordt behandeld. Er worden nog enige aanvullingen gerealiseerd en een paar overwegingen geformuleerd. Dit zal toegevoegd worden aan het aanvullend rapport, zodat het ingediend kan worden voor behandeling. Voorts wordt er nog gesproken over de studiegids voor de eigen opleiding. Er zullen nog enige wijzigingen worden doorgevoerd i.v.m. met wijzigingen van de gids van de TUA wat betreft Bachelor- en Masterfase. Voorts wordt er nog gesproken over de voortgang van de opleiding wat betreft lessen aan de studenten en hun vorderingen.

9^e Vergadering op 30 september 2010 's avonds: De deputaten vergaderen met de adviseurs ds. P. van Gurp en ds. S. de Marie. Voortgang studiegids, deze is nog niet volledig aangepast. In deze gids moeten twee hoofdlijnen worden opgenomen nl. die van de TUA en van de eigen opleiding. De bachelor-opleiding heeft een vast programma van drie jaar en de master-opleiding is wat vrijer, daar kunnen nog verschillende zaken worden ingepast. I.v.m. de korte start van de eigen opleiding zijn nog niet alle gegevens van de eigen docenten binnen. De gids kan midden november klaar zijn, voorts wordt er nog gesproken over de uitgave ervan en het zou mooi zijn om een eigen logo te hebben voor de opleiding. Bouwstenen worden hiervoor aangedragen en een zuster zal gevraagd worden een ontwerp te maken. Verder wordt er nog gesproken over de volgende onderwerpen nl.: eventueel contact leggen met de TUA inzake de eigen opleiding, hoe moeten we de eigen bibliotheek inrichten voor de eigen opleiding, overname boeken van St. HTB is te veel en een selectie van plus minus 1100 boeken is voldoende. Een medewerkster zal worden aangesteld als bibliothecaris, zr. Godschalk zal een benoeming krijgen. Zij kan alvast beginnen abonnementen van tijdschriften te onderzoeken voor eventuele geschiktheid voor ds. S. de Marie om aan te schaffen. Dit in overleg met de opleider. Voorts zal er een schema worden opgezet voor een bezoeksregeling van deputaten aan de opleiding i.v.m. het bijwonen van lessen en het beoordelen van de kwaliteit en kwantiteit van de lessen van docenten aan studenten.

10^e Vergadering op 11 november 2010 's avonds: De deputaten vergaderen alleen en de samen-stelling van het deputaatschap is vermeerderd door de Generale Synode met de brs. A.H. Ramaker, J.C. Sikkens en L. Menninga. Het deputaatschap bestaat nu uit zes personen.

Na een kennismaking ronde wordt de taakverdeling van voorzitter, secretaris en penningmeester door dezelfde broeders gedaan nl.: resp. br. C.A. Teunis, br. R. ten Have en br. M.S. Godschalk. Als algemeen adjunct wordt br. L. Menninga met algemeen akkoord aangewezen. Br. R. ten Have ondertekent het ondertekeningsformulier i.v.m. zijn afwezigheid op de sluitingsdag van de Generale Synode Emmen 2009/2010. Een concept ontwerp logo is door een zuster uit Amersfoort binnengekomen, dit wordt besproken en enige wijzigingen worden voorgesteld. Voorts wordt er nog gesproken over een conceptbrief aan de TUA die opgesteld zou worden i.v.m. de informatie van de eigen opleiding. De vraag wordt opgeworpen, gaan we een brief sturen of gaan we in mondeling contact met de TUA. Er zal nog overlegd worden met de opleider van de opleiding. De volgende onderwerpen worden nog behandeld nl.: bibliotheek eigen opleiding, aanvraag 1100 boeken van St. HTB, brief is verstuurd, een openingsdag voor de eigen opleiding en stand van zaken over werkzaamheden opleiding, docenten en studenten. Een aantal onderwerpen worden doorgeschoven naar de volgende vergadering.

11^e Vergadering op 15 december 2010 's avonds: De deputaten vergaderen met volle bezetting. De financiën worden toegelicht door br. Godschalk en wordt daarna breedvoerig besproken. Het geheel laat een voordelig saldo zien, de kleine advertenties in “De Bazuin” werken positief, want er komen nogal wat giften binnen. Verschillende openstaande zaken die in de notulen zijn genoemd, worden behandeld om verder te worden afgehandeld van wat betreft hun werkzaamheden. Dit zijn o.a.: ontwerp logo, lijst aanschaf boeken voor studenten, financiële regeling, start werkzaamheden bibliothecaris, uitgave studiegids en voorlichting gemeenten, studieplanning studenten, uren besteding docenten en planning diverse vergaderingen en bezoeken deputaten aan opleiding. De instructies van deputaten, college van opleiding en medewerkers worden in zijn geheel besproken en worden in zijn geheel aanvaard. Het conceptstatuut voor de eigen opleiding wordt behandeld op de volgende vergadering.

12^e Vergadering op 23 december 2010 's avonds: De deputaten vergaderen met de opleider Ds. S. de Marie, de vergadering wordt gehouden op de Hazelaarlaan 5 te Zwolle. Ds. De Marie geeft een uitvoerig verslag van de voortgang van de opleiding. De opleiding is in een intensievere fase gekomen i.v.m. dat de masterfase erbij is gekomen, de studenten maken vorderingen en de opleider merkt de belasting, zodat er maar weinig ruimte meer is. Docent dr. P. van Gurp wordt wekelijks ingeschakeld en de andere docenten zijn maandelijks op de lessen aanwezig. Het college heeft twee keer vergaderd. I.v.m. ziekte van br. Koekkoek kan op hem geen beroep worden gedaan, de werkzaamheden van hem worden overgenomen door br. Bruinius. Voorts geeft ds. De Marie nog uitleg over het tot stand komen van de studiegids, naast zaken van eigen opleiding wordt er ook nog veel uit de studiegids van de TUA overgenomen. Het geheel geeft een goed overzicht en houvast te zien voor wat betreft de leerstof en de geplande tentamens van de studenten. I.v.m. de presentatie van de opleiding aan de gemeenten heeft het college de voorkeur gegeven aan een landelijke bijeenkomst. Op deze bijeenkomst zullen toespraken worden gehouden en de toespraken zullen door het college worden verzorgd. Iedere docent zal iets van zijn eigen vakgebied presenteren. Een comité van twee broeders wordt gevormd die dit zal voorbereiden en zal organiseren. De vergadering zal centraal worden gehouden en vindt plaats op een middag van één uur tot vier uur. De Zuiderkerk te Zwolle zal hiervoor geschikt zijn. In volgorde van de vergadering wordt er nog gesproken over studieplanning m.b.t. alle drie de studenten, dit heeft een vertrouwelijk karakter. Voorts komen nog aanbod de onderwerpen: urenbesteding docenten, statuut voor de eigen opleiding en er wordt voorbereiding getroffen voor een advies aan de GS m.b.t. de klassieke talen. Wat moet onze visie zijn en kunnen we dit realiseren.

13^e Vergadering op 20 januari 2011 's avonds: De deputaten vergaderen met twee afgevaardigden van de kerkenraad DGK te Zwolle e.o. in het eerste deel van de vergadering. Er vindt een evaluatie plaats over de uitvoering van de gemaakte afspraken tussen kerkenraad van Zwolle en de Generale Synode i.v.m. de gewijzigde tijdsbesteding van ds. S. de Marie predikant van DGK te Zwolle e.o. De afgevaardigden geven een toelichting op en hun bevindingen weer aangaande de werkbelasting van Ds. De Marie i.v.m. nu hij voor 20 % komt wat zijn werk betreft van de Opleiding en 80 % voor rekening van de kerk van Zwolle e.o. Ds. De Marie heeft als enige predikant veel taken binnen de kerken en de kerkenraad vindt dat hij zijn taak goed verstaat. Hij heeft veel plezier in zijn werk en de ambtdraggers nemen veel van zijn taken over. De werkdruk valt mee, maar hij moet wel zijn ontspanning nemen en daar is met hem over doorgesproken. In het tweede deel van de vergadering wordt er nog door de deputaten over verschillende lopende onderwerpen doorgesproken nl.o.a.: begroting financiële overzichten en uitnodiging tot kascontrole naar samenroepende kerk van de classis Noord-Oost, logo opleiding, financiële regeling studenten, een aantal brieven, werkzaamheden bibliothecaris, studieplanning studenten, urenbesteding docenten, uitgave studiegids en presentatie gemeenten (landelijke bijeenkomst). Enige zaken gaan naar de volgende vergadering.

14^e Vergadering op 10 maart 2011 's avonds: De deputaten vergaderen met volle bezetting. Allereerst wordt er gesproken over de gezondheidssituatie van Dr. P. van Gurp. Via een mailbericht van Ds. De Marie werd meegedeeld dat Dr. P. van Gurp geopereerd is aan een kwaadaardige gezwellen aan de blaas. Hij mag de eerste zes weken geen fysieke belasting hebben, dus zijn taken zijn opgeschort en afgezegd. Het is bij niemand bekend of dr. Van Gurp alweer is thuisgekomen. De volgende zaken worden behandeld nl.: logo is klaar en een woord van dank en een kleine attentie zal worden verzonden naar de ontwerpster zr. I. van der Tempel, enkele brieven worden beantwoord en verstuurd, en urenbesteding docenten zijn in een afstemfase. De financiële overzichten met een begeleidende brief zijn verzonden naar de kerkenraden van de kerken. Het deputaatschap heeft om plaatsing gevraagd in de plaatselijke kerkbladen, verschillende kerkenraden hebben hier gehoor aan gegeven. De uitgave van de studiegids is definitief en zal worden gedrukt. De oplage is 100 stuks en de kosten zijn € 550,-. De studiegids zal worden gepresenteerd op de landelijke bijeenkomst van 26 maart 2011. Br. Ten Have van de voorbereidingscommissie presentatie gemeenten landelijke bijeenkomst voor Opleiding tot de Dienst des Woords op 26 maart a.s. geeft een toelichting hoe de middag is ingedeeld en dat e.e.a. in “De Bazuin” zal worden aangekondigd en dat de agenda voor die middag wordt geplaatst. Alle informatie over deze bijeenkomst is uitstekend verlopen en wij hopen op een goede opkomst en een fijne vergadering. Voorts worden enkele bezoeken van deputaten aan de opleiding gerapporteerd. Het concept Statuut versie 2 wordt besproken en aangevuld. De vergaderingen van de presentatie van studenten 18 maart 2011 voor deputaten en College van Opleiding en van College van Opleiding en deputaten van 2 april 2011 worden voorbereid en besproken. Voor de komende Generale Synode zal nog verdere voorbereiding worden genomen over het onderwerp advies klassieke talen en het rapport van het deputaatschap zal worden opgestart.

15^e Vergadering op 18 maart 2011 's avonds: De deputaten en het College van Opleiding hebben de drie studenten br. C. Koster, br. M. Dijkstra en br. G. Hutten uitgenodigd om hun presentaties te houden over de hen opgegeven Schriftgedeelten respectievelijk Lucas 5 : 36 – 39; 1 Timotheüs 5 : 1 – 8; Mattheüs 8 : 5 - 13.

16^e Vergadering op 26 maart 2011 's middags: Landelijke bijeenkomst presentatie gemeenten voor de Opleiding tot de Dienst des Woords door het College van Opleiding van De Gereformeerde Kerken in Nederland. Toespraken van docenten worden gehouden en aan

een forum van deputaten en docenten kunnen vragen worden gesteld. Dit alles wordt afgewisseld met samenzang. Het is een fijne bijeenkomst, maar de opkomst was wat aan de magere kant. De toespraken worden gepubliceerd in “De Bazuin”.

17^e Vergadering op 2 april 2011 de gehele dag: De deputaten en het College van Opleiding zijn in een evaluatievergadering bijeen geweest.

Ds. De Marie geeft een uitgebreide toelichting op het vertrouwelijk rapport dat door hem opgesteld. Dit is een tussentijds rapport. Er volgt nog een definitief rapport, zoals in de instructies wordt aangegeven. Het voorblad geeft een kort overzicht van wat er zoal aan werk is verzet door het college namelijk: er zijn twee docentenbijeenkomsten geweest en wel op 18 augustus en 17 december 2010. Voorts is de studiegids tot stand gekomen, de beoordeling van de presentaties van de studenten op 18 maart 2011 en de presentatiemiddag van de Opleiding tot de Dienst des Woords op 26 maart 2011 heeft het college zich voor ingezet. De lezingen van docenten op de presentatiemiddag komen in ‘De Bazuin.’ De bladzijden 2 en 3 van het rapport geven een overzicht van de maandelijkse bachelorbijeenkomsten te zien.

O.a. zijn dit de onderwerpen: hermeneutiek 2/dogmatiek 2: S. de Marie, vrijmaking 2003 kg 2: T.L. Bruinius, vierde gebod kg 2: T.L. Bruinius, zevende gebod kg 2: T.L. Bruinius, situatie-ethiek en gemeente ethiek kg 2: S. de Marie, kerkelijke eenheid kg 2: T.L. Bruinius, vrouwenkiesrecht kg 2 T.L. Bruinius.

Overzicht komende bachelorbijeenkomsten:

Voorts zijn er nog drie bachelorbijeenkomsten gepland namelijk: 18 april, 23 mei en 20 juni 2011. Daar zullen resp. de onderwerpen zijn: Kg 2: Liedboek,KO en Bijbelvert. Tl. Bruinius, Actueel/integratie:kerkelijke eenheid,A van Egmond en Dogmatiek 4: Schriftgezag, S. de Marie. Tentamina Bachelorfase is afgenomen op 7 en 18 februari 2011: Dogmatiek 2 Barth. De volgende tentamina zijn op 2 mei en 30 mei 2011 gepland. De onderwerpen zijn resp. Hermeneutiek 2 en Kerkgeschiedenis 2.

Voorts zijn er nog verschillende onderwerpen die worden besproken namelijk: werkinvulling en werkverdeling van de docenten die meewerken aan de opleiding; bibliotheek eigen opleiding;

Evaluatie bezoek aan de TUA en het verslag hiervan; advies klassieke talen in conceptvorm; voortgang studie van de studenten en studieadvies aan de studenten.

18^e Vergadering op 15 april 2011 ’s avonds: Een drietal afgevaardigden van deputaten geven in een afzonderlijk gesprek studieadvies aan de drie studenten van de eigen opleiding. Daaruit volgt een schriftelijke studieadvies aan de studenten die op een volgende vergadering wordt besproken.

19^e Vergadering op 20 mei 2011 ’s avonds: De deputaten vergaderen in hun eigen samenstelling.

De agenda laat een vol programma zien van wat er zoal nog besproken moet worden. Een overzicht van de bespreking. Allereerst wordt er gesproken over de gezondheidssituatie van Ds. Van Gurp. De voorzitter br. Teunis heeft telefonisch contact gezocht met ds. Van Gurp, maar hij was niet aanwezig. Daarna heeft hij een mail gestuurd en ds. Van Gurp heeft op de mail terug gereageerd. Daarin vertelt ds. van Gurp, dat zijn gezondheidstoestand redelijk is. Hij hoopt in verschillende gemeentes voor te gaan de eerstkomende zondagen. Hij wacht nog op een onderzoek, dat volgende week woensdag plaats zal vinden. Dat wordt gedaan om de stand van zaken op te nemen met betrekking tot de tumor en de toestand van de blaas. Dan zal er enige klaarheid zijn omtrent de verwachting voor de toekomst.

Financiële zaken: Br. Godschalk krijgt de gelegenheid om te vertellen over de financiën. Hij merkt op: er wordt ruimhartig geschonken, vele giften stromen binnen. Wij zijn daarvoor buitengewoon dankbaar.

Bespreking Statuut: Het statuut vordert al gestaag en laat een goed geheel zien. We besluiten het statuut voorlopig vast te stellen. Verslag bespreking met de studenten: De afgevaardigden deputaten geven mondeling verslag van hetgeen besproken is met de drie studenten wat betreft hun studieadvies en ander bijkomende zaken. De verslagen van deze gesprekken zijn nog niet gereed. Er zijn drie conceptstudieadvies brieven gemaakt voor elke student één. De concept- brieven worden goed doorgesproken. De brieven worden definitief vastgesteld en door de voorzitter en de secretaris ondertekend. Voorts wordt de voortgangvergadering van deputaten en opleider met bespreekpunten voorbereid die op 30 mei a.s. zal worden gehouden.

20e Vergadering op 30 mei 2011 ’s avonds: De deputaten vergaderen met de opleider Ds. S. de Marie. De bespreekpunten die zijn opgesteld worden breedvoerig met elkaar besproken. Er zijn een twaalfstal onderwerpen die deze avond de revue passeren. Het statuut beslaat een groot deel van deze bespreking.

21e Vergadering op 16 juni 2011 ’s avonds: De deputaten vergaderen in hun eigen samenstelling en voorts wordt er vergadert met een afvaardiging van de kerkenraad van DGK te Zwolle e.o. Dit is een half jaarlijks overleg tussen deputaten en kerkenraad van Zwolle e.o. Er zal nog één vergadering gepland worden i.v.m. het afronden van het rapport aan de komende Generale Synode in november van dit jaar.

Bijlage B: Ondersteuningsfonds: resultaat 2009 en 2010 en begroting 2011

Deputaat Opleiding tot de Dienst des Woords van DGK

Financieel overzicht 2009

Balans 2009

ACTIVA	1-1-2009	31-12-2009
Nog te ontvangen gelden	€ -	€ -
Giro	€ 1.371,59	€ 2.636,70
Spaarrekeningen	€ 15.713,41	€ 25.738,80
Totaal	€ 17.085,00	€ 28.375,50

PASSIVA	1-1-2009	31-12-2009
Algemene reserve	€ 17.085,00	€ 17.085,00
Resultaat	€ -	€ 11.290,50
Nog te betalen gelden	€ -	€ -
Totaal passiva	€ 17.085,00	€ 28.375,50

**EXPLOITATIEOVERZICHT
2009**

Baten	Werkelijk 2008	Begroting 2009	Werkelijk 2009	Begroting 2010
Quotum	€ 9.792,00	€ 9.500,00	€ 9.408,00	€ 35.000,00
Collecten	€ 792,20	€ 750,00	€ 2.146,93	€ 2.000,00
Giften	€ 2.119,63	€ 2.000,00	€ 8.273,00	€ 8.000,00
Rente	€ 339,67	€ 300,00	€ 525,39	€ 500,00
Totaal	€ 13.043,50	€ 12.550,00	€ 20.353,32	€ 45.500,00

Lasten	2008	2009	2009	2010
Levensonderhoud (1)	€ 9.000,00	€ 8.000,00	€ 6.178,81	€ 18.000,00
Opleiding (2)	€ -	€ -	€ -	€ 25.000,00
Boekengeld	€ 2.610,73	€ 2.400,00	€ 2.035,40	€ 3.000,00
Bibliotheek Opleiding	€ -	€ -	€ -	€ 2.500,00
Kosten deputaat / begeleiders	€ 224,85	€ 1.000,00	€ 775,66	€ 1.500,00
Overige	€ 72,95	€ 100,00	€ 72,95	€ 100,00
Totaal	€ 11.908,53	€ 11.500,00	€ 9.062,82	€ 50.100,00

Resultaat	€ 1.134,97	€ 1.050,00	€ 11.290,50	€ 4.600,00-

Vastgestelde quotum per lid:

2007	€	8,00
2008	€	8,00
2009	€	8,00

Financieel overzicht 2010

Balans 2010

ACTIVA	1-1-2010	31-12-2010
Nog te ontvangen gelden	€ -	€ -
Giro	€ 2.636,70	€ 7.777,24
Spaarrekeningen	€ 25.738,80	€ 45.208,23
Totaal	€ 28.375,50	€ 52.985,47

PASSIVA	1-1-2010	31-12-2010
Algemene reserve	€ 28.375,50	€ 6.684,50
Reservering ondersteuning (1)	€ -	€ 19.000,00
Toename Algemene reserve	€ -	€ 24.609,97
Nog te betalen gelden	€ -	€ 2.691,00
Totaal passiva	€ 28.375,50	€ 52.985,47

**OVERZICHT VAN ONTVANGSTEN EN UITGAVEN
2010**

Ontvangsten	Werkelijk 2009	Begroting 2010	Werkelijk 2010	Begroting 2011
Quotum	€ 9.408,00	€ 35.000,00	€ 39.063,67	€ 31.500,00
Collecten	€ 2.146,93	€ 2.000,00	€ 2.323,23	€ 2.000,00
Giften	€ 8.273,00	€ 8.000,00	€ 13.106,50	€ 10.000,00
Diversen/acties	€ -	€ -	€ 949,25	€ -
Rente	€ 525,39	€ 500,00	€ 469,43	€ 500,00
Totaal	€ 20.353,32	€ 45.500,00	€ 55.912,08	€ 44.000,00

Uitgaven	2009	2010	2010	2011
Ondersteuning studenten	€ 6.178,81	€ 18.000,00	€ 10.620,79	€ 7.000,00
Boekengeld studenten	€ 2.035,40	€ 3.000,00	€ 1.344,54	€ 3.600,00
Opleiding (2)	€ -	€ 25.000,00	€ 17.877,92	€ 30.000,00
Bibliotheek Opleiding	€ -	€ 2.500,00	€ -	€ 2.500,00
Kosten deputaten	€ 775,66	€ 1.500,00	€ 1.390,20	€ 2.000,00
Overige	€ 72,95	€ 100,00	€ 68,66	€ 100,00
Totaal	€ 9.062,82	€ 50.100,00	€ 31.302,11	€ 45.200,00

Wijziging algemene reserve (3)	€ 11.290,50	€ 4.600,00-	€ 24.609,97	€ 1.200,00-

Vastgestelde quotum per lid:

2009	€	8,00
2010	€	35,00
2011	€	30,00

Ad 1) Deze reservering kan worden aangewend als er door de student geen mastertitel kan worden behaald, vanwege het studieprogramma van de Opleiding. Hierdoor zal de ontvangen studiefinanciering terugbetaald dienen te worden aan de overheid.

Ad 2) De post Opleiding omvat de kosten voor de opleider, ds. De Marie, en de vergoedingen voor de overige docenten en opleidingsmedewerker.

Ad 3) Het begrotingstekort van 2011 wordt betaald uit de algemene reserve. Deze is voldoende groot om dit op te kunnen vangen.

Bijlage C: Concept Statuut Opleiding :
Statuut van de Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Artikel 1 - Algemeen

- 1.1
De Gereformeerde Kerken in Nederland onderhouden naar artikel 18 van de kerkorde voor de vorming tot dienaar van het Woord een Opleiding, die in haar arbeid is gebonden aan de leer van de Heilige Schrift, zoals die is samengevat in de belijdenisgeschriften van de Kerken.
- 1.2
In dit statuut worden De Gereformeerde Kerken in Nederland aangeduid als de Kerken, de Opleiding tot de Dienst des Woords als de Opleiding, de deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords als de deputaten en het College van Opleiding als College.
- 1.3
De Opleiding is de instelling van de Kerken voor het opleiden van predikanten in De Gereformeerde Kerken of een zusterkerk.
- 1.4
De Opleiding wordt in naam van de Kerken bestuurd door de deputaten die worden benoemd door de generale synode. De deputaten zijn in hun arbeid gebonden aan dit statuut en aan de besluiten van de generale synode die de Opleiding betreffen.
- 1.5
De Opleiding wordt verzorgd door het College waarvan de leden worden benoemd door de generale synode. Het College is in zijn arbeid gebonden aan dit statuut en aan de besluiten van de generale synode die de Opleiding betreffen.

Artikel 2 - De deputaten

- 2.1
Deputaten worden door de generale synode benoemd en dienen een door de generale synode vastgesteld ondertekeningsformulier voor deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords te ondertekenen.
- 2.2
Elke deputaat moet lid in volle rechten zijn van één van de Kerken. Wanneer een deputaat niet meer aan deze eis voldoet, heeft hij feitelijk opgehouden deputaat te zijn.
Hij geeft daarvan onverwijld schriftelijk kennis aan de voorzitter; als het de voorzitter zelf betreft, aan de secretaris.
- 2.3
De deputaten kiezen uit hun midden een voorzitter, een secretaris, een penningmeester en een assessor.
- 2.4.
De deputaten houden toezicht op de opleider, docenten en opleidingsmedewerkers, opdat alles uit hun onderwijs geweerd wordt en blijft dat zou afwijken van de Heilige Schrift of inbreuk

zou maken op de belijdenis van de Kerken; ook zien zij er op toe dat er gewerkt wordt naar een voldoende niveau van kennis en vorming.

- 2.5
De deputaten hebben de bevoegdheid om, op voordracht van de opleider, één of meer docenten of opleidingsmedewerkers tijdelijk te benoemen indien bewezen wordt dat daaraan behoefte bestaat in de tijd welke valt tussen twee generale synodes.
- 2.6
De deputaten behartigen de financiële en materiële belangen van de Opleiding en de deputaten. Zij zenden ieder jaar tijdig aan elk van de Kerken een beknopte begroting van de inkomsten en uitgaven in het komende jaar onder vermelding van de hoogte van de bijdrage per ziel voor dat jaar.
- 2.7
De deputaten vergaderen tenminste vier maal per jaar.
Zij voeren tenminste eenmaal per jaar een evaluatiegesprek met de opleider.
Zij voeren tenminste eenmaal per jaar een evaluatiegesprek met het College.
Zij bezoeken tenminste eenmaal per jaar de studenten om met name over hun motivatie en confessionele trouw te spreken.
Zij voeren tenminste eenmaal per jaar een gesprek met een afvaardiging van de kerkenraad waar de opleider toe behoort.
Zij wonen tenminste twee maal per jaar een onderwijsmoment van het College bij.
- 2.8
De deputaten zijn gemachtigd om naar art. 52 van de kerkorde de Kerken inzake de Opleiding voor het burgerlijk recht te vertegenwoordigen, behoudens in gevallen waarin de generale synode anders beslist.
- 2.9
De deputaten brengen aan elke gewone generale synode verslag uit over de gang van zaken aan de Opleiding en zijn handelingen sinds het uitbrengen van het vorige verslag. De deputaten zenden tijdig voor de aanvang van de generale synode hun verslag aan de Kerken. De deputaten zenden aan elke gewone generale synode voor elk jaar, verstreken sinds de vorige generale synode, de balans per 31 december en het overzicht van ontvangsten en uitgaven over dat jaar. De deputaten zenden aan elk van de kerken een samenvatting van deze stukken.
- 2.10
Wanneer de deputaten van oordeel zijn dat een lid in de vervulling van zijn taak als lid ernstig tekortschiet of zich gedraagt op een wijze die het aanzien van de deputaten of de Opleiding kan schaden, zullen de deputaten hem schorsen. De voorzitter draagt er zorg voor dat binnen een maand nadien een vergadering wordt gehouden, waartoe alle deputaten tijdig worden uitgenodigd. Deze vergadering beslist of de schorsing wordt ingetrokken of verlengd. Een beslissing wordt slechts genomen indien het geschorste lid tijdig is uitgenodigd om in de vergadering te verschijnen en, indien verschenen, in de gelegenheid is gesteld zich te doen horen.
In het geval het de voorzitter zelf betreft, zal de secretaris de vergadering samenroepen.
- 2.11
Het lid, dat heeft opgehouden een functionerend lid te zijn, draagt er zorg voor dat binnen een

week nadien alle bescheiden die hij als lid onder zijn berusting heeft, ter beschikking van de deputaten komen.

2.12

De deputaten blijven hun taken vervullen totdat de door de generale synode nieuw benoemde deputaten in hun eerste vergadering zijn samengekomen.

Artikel 3 - Het College

3.1

In het College worden voor onderwijs en onderzoek de volgende leden benoemd: opleider, docenten en eventueel opleidingsmedewerkers.

3.2

De leden van het College worden benoemd door de generale synode.

3.3

Het College heeft tot taak, indien dat nodig is voor de goede voortgang van de opleiding, bij de deputaten een voordracht in te dienen tot benoeming van een opleider, docent of opleidingsmedewerker. Deputaten zenden deze voordracht met hun advies, eventueel aangevuld met hun eigen voordracht, aan de generale synode.

3.4

Elke lid van het College moet lid in volle rechten zijn van één van de Kerken. Wanneer een lid van het College niet meer aan deze eis voldoet heeft hij feitelijk opgehouden lid van het College te zijn. Hij geeft daarvan onverwijld schriftelijk kennis aan deputaten en de opleider.

3.5 Taken van het College

3.5.1

De leden van het College zullen bij hun optreden een door de generale synode vastgesteld ondertekeningsformulier tekenen als blijkt van instemming met de leer van de Heilige Schrift, zoals die in de belijdenisgeschriften van de Kerken is samengevat, en van hun bereidheid om deze zuivere leer te onderwijzen en tegen ketterijen en dwalingen te verdedigen.

3.5.2

Het College heeft tot taak broeders die zich voorbereiden op het ambt van dienaar des Woords te begeleiden en op te leiden tot gereformeerde dienaren des Woords; via deze weg dienen zij ook de handhaving van de gereformeerde leer in de Kerken, welke in alle delen overeenstemt met De Schrift, de zes belijdenisgeschriften van onze Kerken en de door de generale synode aangenomen kerkenorde.

3.5.3

Het College richt het onderwijs in zoals de generale synode heeft besloten. Daarbij geeft zij – afhankelijk van de fase in het opleidingsleerplan - acht op de aard van het eigen onderwijs in verhouding tot de externe opleidingsinstituten. Het eigen onderwijs bestaat uit begeleiding, aanvullende opleiding, dan wel vervangende opleiding.

3.5.4.

Het College stelt elk halfjaar een specifiek jaarplan op voor de volgende fasen:

1. de bachelorfase, met een normtijd van 3 jaren;
2. de masterfase-I, met een normtijd van 1,5 jaren;

3. de masterfase-II, met een normtijd van 1 tot 2 jaren.

In elk specifiek jaarplan worden aangegeven:

1. de leerdoelen;
2. de frequentie van de contacturen;
3. de leerstof en de studielast;
4. de datum c.q. data van de examens met de daarbij behorende examenstof.

3.5.5

Het College bepaalt welke aanschaffingen voor de eigen bibliotheek wenselijk zijn. De opleider stuurt daarbij de bibliothecaris aan.

3.5.6

Het College stelt zich steeds op de hoogte van de persoonlijke situatie van de betreffende studenten, de voortgang van hun studie en de eventuele problemen die de broeders in hun studie en/of in hun persoonlijke voorbereiding op het ambt van dienaar des Woords ervaren.

3.5.7

Het College rapporteert tenminste eenmaal per jaar schriftelijk aan de deputaten.

3.5.8

De leden van het College ontvangen bij hun aanstelling een omschrijving van de taken waarmee zij worden belast. Wijziging is alleen mogelijk met instemming van betrokkenen.

3.6 Taken van de opleider

De opleider verplicht zich om de navolgende taken te verrichten ten behoeve van de Opleiding:

- Het inrichten van de opleiding en de daarbij behorende studiegids.
- Het aansturen van de docenten, opleidingsmedewerker en overige medewerkers.
- Het aansturen van de bibliothecaris voor de bibliotheek van de Opleiding.
- Het geven van onderwijs aan en begeleiding van de studenten waarbij de opleider bevoegd is om in alle vakken te doceren.
- Alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding met uitzondering van de taken die bij de Kerken of de deputaten liggen.
- Het tenminste eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de deputaten.
- Het tenminste eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de deputaten en het College tezamen.
- Het tenminste eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met elke docent en opleidingsmedewerker.
- Het tenminste eenmaal per jaar geven van een studieadvies aan iedere student.
- Het toestaan dat deputaten het onderwijs kunnen bijwonen en er volledig aan meewerken om inzicht te geven in de werkzaamheden en voorbereidingen die door de onderwijsgevende worden uitgevoerd in het kader van de Opleiding.
- Het kenbaar maken aan de deputaten van eventuele klachten welke met redenen zijn omkleed.

3.7 Taken van een docent

De docent verplicht zich om onder leiding van de opleider de navolgende taken te verrichten ten behoeve van de Opleiding:

- Het mede inrichten van de Opleiding en de daarbij behorende studiegids in samenwerking met de opleider.
- Alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding met uitzondering van de taken die bij de Kerken of de deputaten liggen.
- Het tenminste eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de opleider.
- Het tenminste eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de opleider en de deputaten tezamen.
- Het toestaan dat deputaten het onderwijs kunnen bijwonen en er volledig aan meewerken om inzicht te geven aan de werkzaamheden en voorbereidingen die door de onderwijsgevende worden uitgevoerd in het kader van de Opleiding.
- Het kenbaar maken aan de opleider van eventuele klachten welke met redenen zijn omkleed.

3.8 Taken van een opleidingsmedewerker

De opleidingsmedewerker zal onder leiding van de opleider de navolgende taken verrichten ten behoeve van de Opleiding:

- Het opstellen van studiemateriaal in overleg met de opleider.
- Alle werkzaamheden die redelijkerwijs nodig zijn voor het goed functioneren van de Opleiding.
- Het tenminste eenmaal per jaar voeren van een evaluatiegesprek met de opleider en de deputaten tezamen.

3.9 Disciplinaire maatregelen

3.9.1 Maatregelen

Ten aanzien van een lid van het College dat zich in leer of leven ernstig misgaat of in de uitoefening van zijn functie ernstig te kort schiet, dienen met inachtneming van het bepaalde in 3.9.2, 3.9.3, 3.9.4 en 3.9.5 disciplinaire maatregelen te worden genomen in de vorm van beperking van werkzaamheden en/of van ontslag.

3.9.2 Beperking van werkzaamheden

De deputaten kunnen aan een lid van het College een zodanige beperking van werkzaamheden en bevoegdheden opleggen als zij noodzakelijk achten. Vooraf wordt de betrokkene in de gelegenheid gesteld zich te doen horen en wordt het oordeel van de overige leden van het College gevraagd. Voor een eventuele verlenging van de maatregel gelden dezelfde voorwaarden.

De deputaten delen schriftelijk aan de betrokkene mee op welke werkzaamheden en bevoegdheden de opgelegde beperking betrekking heeft en voor welke termijn deze geldt.

3.9.3 Schorsing

Indien een lid van het College zich niet houdt aan een disciplinaire maatregel zal hij terstond worden geschorst door deputaten.

3.9.4 Ontslag

De deputaten kunnen, indien zij dit noodzakelijk achten, een docent en/of opleidingsmedewerker ontslaan. Zij nemen daarbij de in 3.9.2 genoemde voorwaarden in acht. Wanneer de deputaten een docent of opleidingsmedewerker ontslag geeft, zullen zij van het feit van het gegeven ontslag per afzonderlijk schrijven aan alle Kerken mededeling doen. Wanneer de deputaten het ontslag van de opleider noodzakelijk achten, stellen zij aan de generale synode voor hem te ontslaan. Zij nemen daarbij de in 3.9.2 genoemde voorwaarden in acht en brengen hun voorstel vooraf schriftelijk ter kennis van de betrokkene en van de overige

leden van het College. De generale synode beslist over het ontslag na de betrokkene gelegenheid te hebben geboden zich te doen horen.

3.9.5 Mededeling aan de betrokken kerken

Wanneer de deputaten ten aanzien van een lid van het College een disciplinaire maatregel nemen omdat hij zich in leer of leven ernstig heeft misgaan, zullen zij van hun besluit mededeling doen aan de kerk waarvan de betrokkene lid is, en ingeval deze als predikant of emeritus-predikant aan een kerk is verbonden, tevens aan die kerk.

Bij gedwongen ontslag informeren de deputaten alle Kerken omtrent het feit van het gedwongen ontslag.

3.10 Ontslag op eigen verzoek

Wanneer een docent of opleidingsmedewerker verzoekt van zijn functie ontheven te worden, kunnen de deputaten, gehoord de redenen, hem het ontslag verlenen. Wanneer de deputaten aan een docent of opleidingsmedewerker op eigen verzoek ontslag verlenen, zullen zij daarvan per afzonderlijk schrijven aan alle Kerken mededeling doen.

Betreft het de opleider, dan zal gedurende de tijd dat de generale synode vergadert, de bevoegdheid tot het verlenen van ontslag bij de generale synode liggen. Indien de generale synode niet vergadert, zal een bijzondere of vervroegde generale synode worden samengeroepen.

3.11 Beroep

Wanneer een lid van het College niet kan instemmen met een besluit of een maatregel van de deputaten, die zijn functioneren aan de opleiding betreft, heeft hij het recht zich te beroepen op de generale synode.

Artikel 4 - Overige medewerkers

4.1

De deputaten benoemen overige medewerkers, waaronder een bibliothecaris. Vooraf zal hierover overleg plaatsvinden met de opleider.

4.2

De deputaten zullen bij aanstelling een benoemingsbrief versturen aan de medewerker en hierbij aangeven op welke vergoedingen de medewerker recht heeft.

4.3

De overige medewerker verplicht zich om onder leiding van de opleider de werkzaamheden te verrichten die passen bij de overeengekomen functie.

4.4

De deputaten schorsen en ontslaan in voorkomende gevallen, overeenkomstig 3.9, overige medewerkers. Vooraf zal hierover overleg plaatsvinden met de opleider.

Artikel 5 - Studenten

5.1 Inschrijving

5.1.1

De inschrijving als student aan de Opleiding vindt plaats bij de opleider. De opleider informeert deputaten over de inschrijving.

5.1.2

Een kandidaat-student dient lid te zijn van één van de Kerken of van een kerk in een ander land waarmee de Kerken een zusterkerkrelatie hebben.

5.1.3

De toelating tot het volgen van de Opleiding wordt door de opleider verleend aan een kandidaat-student mits hij een positief attest heeft van zijn kerkenraad inzake zijn leer, leven en motivatie, en mits hij daarna met positief resultaat een toelatingsgesprek heeft gehad met de opleider.

In het toelatingsgesprek zal met name worden gesproken over zijn motivatie voor de Opleiding en zijn houding ten opzichte van Gods Woord, de gereformeerde belijdenis en het gereformeerd kerkelijk leven. Het College heeft het recht om inschrijving te weigeren, wanneer zij het resultaat van het gesprek onvoldoende acht. Van deze beslissing en/of de beslissing van de opleider is beroep mogelijk bij deputaten.

De opleider informeert deputaten over de toelating van de student aan de Opleiding.

5.1.4

De kandidaat-student dient in het bezit te zijn van een diploma van een vooropleiding die geschikt is voor het volgen van hoger onderwijs en tevens van het bewijs van een met goed gevolg gevolgde opleiding klassieke talen (Latijn en Grieks).

De vereisten van deze vooropleiding klassieke talen zullen door het College worden vastgesteld al naar gelang de actueel beschikbare mogelijkheden.

5.1.5

De kandidaat-student dient bij zijn inschrijving in overleg met de opleider zich in te schrijven aan een door de generale synode aangewezen opleiding. De kandidaat-student dient aan de daarvoor geldende financiële verplichtingen te voldoen.

5.2 Rechten en plichten

De in 5.1 genoemde inschrijving aan de Opleiding geeft het recht en de verplichting tot het volgen van het onderwijs en het afleggen van de tentamens en examens van de Opleiding, conform het studieprogramma zoals dat in de studiegids van de Opleiding is vermeld.

5.3 Toezicht

5.3.1

Het College is belast met het toezicht op en de tucht over leer en leven van de ingeschreven studenten gedurende de studiebijeenkomsten, andere gelegenheden die onder verantwoordelijkheid van de Opleiding vallen en andere activiteiten die hun studie of de Opleiding raken.

5.3.2

Het College kan, als uiterste maatregel, een student van de opleiding verwijderen. Na het besluit tot verwijdering, dat schriftelijk aan de student wordt meegedeeld, heeft de student geen recht meer op het volgen van onderwijs aan de Opleiding en de eventuele financiële

ondersteuning. Tegen deze maatregel is beroep mogelijk bij de deputaten.

5.3.3

Wanneer een student niet langer lid van een van de Kerken is, dient hij dit onverwijld aan de deputaten en het College te melden. Wanneer een student geen lid meer is van één van de Kerken heeft hij feitelijk opgehouden student te zijn aan de Opleiding.

5.4 Voortgang van de studie

5.4.1

Het College beoordeelt de vorderingen van de student tenminste twee maal per jaar.

5.4.2

Op grond van deze beoordeling zal door de opleider jaarlijks aan de student een studieadvies worden gegeven. Bij onvoldoende vorderingen zal de student een verbetertraject worden aangeboden. Mocht dit niet het gewenste effect hebben, dan kan dit resulteren in een negatief studieadvies dan wel in het beëindigen van de opleiding. Tegen deze maatregel is beroep mogelijk bij de deputaten.

5.4.3

De opleider zal bij het geven van het advies om de studie te beëindigen de deputaten hiervan zo snel mogelijk op de hoogte stellen.

5.5 Presentatie door studenten

5.5.1

Eenmaal per studiejaar zullen de studenten een presentatie leveren over een door het College opgegeven onderwerp. Het doel van de presentatie is om hun vorderingen in de studie en hun gereformeerde confessionele betrouwbaarheid te beoordelen.

In het jaar dat de generale synode bijeenkomt zullen de presentaties tijdens een openbare synodevergadering worden gehouden.

5.5.2

Het College organiseert de presentaties in een voor kerkleden toegankelijke bijeenkomst.

5.5.3

De beoordeling van de presentaties zal in een besloten vergadering van het College plaatsvinden.

5.5.4

Het College besluit naar aanleiding van die beoordeling of en eventueel onder welke voorwaarden het volgen van de Opleiding door de student kan worden gecontinueerd.

5.6 Onderbreken of stopzetten van de studie

De student die besluit tot het stopzetten of het onderbreken van de studie dient dit direct aan de opleider en de deputaten te melden.

De student die van het College het advies heeft gekregen de studie te beëindigen (zie 5.4), heeft geen recht meer op het volgen van de Opleiding en op het ontvangen van financiële ondersteuning.

Artikel 6 - Onderwijs

6.1 Studieopzet

6.1.1

De studie is geheel gericht op de vorming tot het ambt van dienaar des Woords.

6.1.2

De Opleiding kent een bachelorfase en een masterfase.

6.1.3

De masterfase biedt een verdieping en verbreding op het terrein van de theologische vakken, en indien mogelijk de talen en de voorbereiding op de uitoefening van het ambt van dienaar des Woords, inclusief oriëntatie in de praktijk.

6.2 Opleiding in de klassieke talen

Een (deel)opleiding in de Latijnse, Griekse en Hebreeuwse taal en letterkunde kan worden aangewezen door de opleider na overleg met het College. Zij is bedoeld voor studenten die naar het oordeel van de opleider over onvoldoende kennis beschikken van deze talen.

De wijze waarop de opleiding in de klassieke talen wordt vormgegeven en de duur van de opleiding wordt door de opleider bepaald, na overleg met het College.

6.3 Onderwijsprogramma

De opleider stelt, na overleg met het College, de verdeling van de studielast over de verschillende vakgebieden vast in de studiegids.

6.4 Studiejaar en studiegids

Het studiejaar vangt aan op 1 september en eindigt op 31 augustus van het daarop volgende jaar. De inrichting van de Opleiding, vermeldende de vakgebieden, de namen van de docenten, de tentamens die dienen te worden afgelegd en de vakken die aan andere opleidingsinstellingen dienen te worden gevolgd, wordt door de opleider na overleg met het College vastgesteld en tijdig en op passende wijze bekendgemaakt.

6.5 Tentamens / Examens

De nadere bepalingen met betrekking tot de tentamens en examens zijn vastgelegd in de studiegids van de Opleiding. Dit geldt ook voor de voorwaarden die zijn verbonden aan het volgen van praktische stages en het behalen van het einddiploma.

6.6 Interne kwaliteitszorg

De opleider draagt in samenwerking met het College zorg voor een regelmatige beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs, mede aan de hand van het oordeel van de studenten. Bij de beoordeling wordt ten minste aandacht besteed aan:

- een regelmatige controle van het tijdsbeslag dat voor de studenten voortvloeit uit de onderwijs- en tentamenregeling en de daarin vermelde studielast;
- de kwaliteit van het onderwijs aan en de begeleiding van de studenten.

Artikel 7 - Bibliotheek

7.1

De Opleiding onderhoudt een eigen bibliotheek. De deputaten stellen op voorstel van het College budget beschikbaar voor de benodigde aanschaffingen.

7.2

De bibliothecaris heeft de zorg voor het beheer en de uitbreiding van de bibliotheek en wordt daarbij aangestuurd door de opleider.

Artikel 8 - Wijziging

Het statuut kan door de generale synode worden gewijzigd, mits het voorstel hiertoe ten minste een halfjaar voor haar aanvang aan elk van de Kerken is voorgelegd.

(Generale Synode Hasselt e.o. 2011, art. XX)

Bijlage D: Studiegids 2010-2012 : De studiegids is separaat uitgegeven.

Bijlage E: Rapport College van Opleiding, algemeen deel

**Opleiding tot de Dienst des Woords
van De Gereformeerde Kerken in Nederland**

College van
Opleiding
d.a. Hazelaarlaan 5

Zwolle, 28 juni 2011

Rapport Werkzaamheden College van Opleiding cursusjaar 2010-2011

1. Samenstelling van het College

Door de Generale Synode te Emmen 2009/2010 zijn in het College van Opleiding (hierna te noemen "College") benoemd:

- ds. S. de Marie, opleider;
- ds. P. van Gurp, docent;
- br. T.L. Bruinius, docent;
- br. A. van Egmond, docent.
- Br. Ad. J. Koekkoek, opleidingsmedewerker

2. Opdracht

Aan het College is door de synode opgedragen het onderwijs aan de eigen Opleiding tot de Dienst des Woords in te richten zoals de synode heeft besloten. Dat houdt in begeleiding, aanvullende opleiding en vervangende opleiding. Een en ander zoals vermeld in de besluitvorming van de Generale Synode te Emmen 2009/2010 en zoals neergelegd in de betreffende acta.

3. Van begeleiding naar opleiding

Voorheen was het werk met de theologische studenten vooral gericht op begeleiding, met hier en daar aanvullende leerstof, met een sterke nadruk op het kritisch leren studeren en het leren onderscheiden van de geesten.

Als gevolg van de besluiten van de GS Emmen is de nadruk in het afgelopen seizoen nu veel meer komen te liggen op het aanbieden van eigen gereformeerde aanvullende en vervangende leerstof. In de praktijk is gebleken dat de noodzaak van vooral vervangende leerstof nog steeds toeneemt.

De overgang van begeleiden naar opleiden betekende voor de opleider en docenten ontwikkelen en experimenteren, om zo te groeien naar een bruikbaar opleidingsmodel.

Dit proces van groei en ontwikkeling is nog niet tot een einde gekomen en daaraan zal, als de Here het geeft, door het College, samen met de studenten, verder gewerkt worden.

Een bijzondere verbreding en verzwaring zal de Masterfase II met zich meebrengen, aangezien deze volledig voor rekening van het College komt. Aangezien student Koster de afronding van Masterfase I nadert, is in overleg met hem en met zijn weloverwogen toestemming, besloten de TUA in een brief mee te delen dat hij na het behalen van de Masterfase I zal worden uitgeschreven aan de TUA. Deze brief is op 16 juni 2011 per post verzonden aan de rector prof. dr. C. den Hertog. We hebben hierop nog geen antwoord ontvangen.

4. Werkwijze

M.b.t. het onderwijs van de bachelorfase werden opleidingsbijeenkomsten belegd waaraan alle docenten (inclusief de opleider) en alle drie studenten aan deelnamen om de vooraf opgegeven lesstof te behandelen. De studenten ontvingen enige tijd voor zo’n lesavond een opdracht voor literatuurstudie (zoals in de Studiegids was vastgelegd). Op de avond zelf had één van de docenten, afhankelijk van het vakgebied, de leiding en werden de studenten kritisch bevraagd op de bestudeerde stof, en werd er aangevuld. De andere docenten hadden daarbij steeds een aanvullende inbreng.

Naast deze algemene lesavonden, waarin tot nu toe steeds leerstof uit de bachelorfase werd behandeld, kregen de studenten van de bachelorfase nog periodiek persoonlijke begeleiding van ds. P. van Gurp (G. Hutten) en ds. S. de Marie (M. Dijkstra en G. Hutten). Hierbij lag het accent meer op studiebegeleiding en motivering.

De behandeling van de leerstof is/wordt steeds afgesloten met een tentamen.

Door de docenten is het werken op deze manier, waarbij het volledige College bij de studiebijeenkomsten was betrokken, als zeer positief ervaren, juist in deze periode van zoeken en ontwikkelen. Het wordt ook positief geacht voor het ontwikkelen van een goede band met de studenten.

Student Koster, die sinds 2010 de Masterfase volgt, kreeg daarnaast wekelijks onderwijs in de vorm van contacturen van één of twee docenten (zie onder).

5. Studiegids

In het najaar van 2010 is door het College een Studiegids ontwikkeld. Daarvoor is veel werk verricht door de opleider, ds. De Marie.

In de studiegids is de leerstof van de gehele opleiding gerangschikt, zowel de eigen aanvullende en vervangende leerstof als de leerstof van de TUA (Theologische Universiteit van de Christelijke Gereformeerde Kerken te Apeldoorn). Deze gids is op 26 maart 2011 aan de kerken gepresenteerd.

De Studiegids is bedoeld als leidraad tot medio 2012. Deze Studiegids moet gezien worden als een groeidocument. Tijdens de opleiding brengen docenten geregeld extra nog niet in de gids genoemde literatuur in, die in de toekomst een vaste plaats verdient in het studieprogramma. De verwachting is dat de behoefte aan meer eigen studiemateriaal toeneemt.

Eén en ander zal verwerkt dienen te worden in een herziene versie van de Studiegids.

6. Vergaderingen van het College en overleg met deputaten

Het College heeft driemaal officieel vergaderd, t.w. op 18 augustus 2010, 17 december 2010 en 26 mei 2011. Op die vergaderingen werd steeds gesproken over de organisatie van de opleiding, de inrichting en inhoud van de studiebijeenkomsten, de voortgang en de persoonlijke begeleiding van de studenten. Uit de aard der zaak blijft een deel van die persoonlijke begeleiding vertrouwelijk.

Naast de officiële vergaderingen zijn er rond de studiebijeenkomsten veel informele contacten geweest tussen de opleider en de docenten.

Op 26 maart 2011 vond een presentatie van de opleiding plaats, georganiseerd door het College tezamen met de deputaten. Op deze middag werden korte lezingen verzorgd door de verschillende docenten en was er een forum waar ook de deputaten in participeerden. De lezingen zijn inmiddels geplaatst in het Gereformeerd Kerkblad De Bazuin. De opleider heeft – volgens de instructies - met één docent (br. T.L. Bruinius) een eerste functioneringsgesprek gehad. De gesprekken met de andere docenten zullen na de zomervakantie plaats hebben.

Met de deputaten is een overlegvergadering gehouden op 2 april 2011. Ook de opleider heeft daarnaast nog twee maal formeel overleg met deputaten gehad. Al deze gesprekken zijn als constructief ervaren. Met name was er bij deputaten begrip voor het feit dat de huidige structuur teveel overlap in taken bevatte, waardoor er veel formeel en informeel overleg nodig was tussen deputaten en opleider. Het gesprek hierover heeft geresulteerd in een voorstel voor bijgestelde instructies m.b.t. de begeleiding van de studenten.

Het College heeft gemeenschappelijk zijn commentaar en advies gegeven op de voorstellen van de kant van de deputaten voor een concept opleidingsstatuut. Daarbij werd na herhaald overleg op alle onderdelen consensus met deputaten verkregen.

9. Afsluitend

Opleider en docenten hebben onder de zegen van de Here met veel plezier mogen werken in het afgelopen seizoen. Steeds kregen College en studenten gezondheid en krachten. Dankbaar waren we dat ook ds. Van Gurp in april jl. weer kon aantreden. Graag sluiten we af met de bede dat onze Hemelse Vader bij voortduur het werk van de Opleiding tot de Dienst des Woords wil zegenen, krachten en motivatie wil blijven geven aan opleider, docenten en studenten, en al het werk wil heiligen en ten goede doen komen aan de bouw van Zijn Kerk. Het College van Opleiding, A. van Egmond, T.L. Bruinius, P. van Gurp, S. de Marie

Document 5.019: Tweede aanvullend rapport deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.

1 Aanleiding

De Generale Synode te Hasselt heeft op haar vergaderingen van 16 december 2011 en 14 april 2012 de urgentie erkend om tot een herinrichting van de Opleiding tot de Dienst des Woords te komen en heeft deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords opdracht gegeven (in haar vergadering van 14 april 2012) om de synode te dienen met een voorstel daartoe. Als basis hiervoor diende de brief van deputaten van 24 december 2011.

In hoofdstuk 2 worden de overwegingen en consequenties voor het verder in eigen hand nemen van de eigen Opleiding beschreven. Dit hoofdstuk geeft eveneens de inrichting van de Opleiding weer. In hoofdstuk 3 wordt dit uitgewerkt in een concreet voorstel. En in de bijlage zijn nieuwe begrotingen opgenomen.

2 Overwegingen uitbreiding van de eigen Opleiding

2.1 Noodzaak uitbreiding Opleiding

Deputaten en het College van Opleiding hebben de afgelopen jaren nauwlettend de ontwikkelingen gevolgd op de TUA en geconstateerd dat er vaak grote afwijkingen zijn waar

te nemen ten opzichte van Schrift en belijdenis. Dit vormt een grote bedreiging voor onze studenten die daar onderwijs volgen.

In het licht van artikel 18 K.O. menen deputaten en het College van Opleiding dat het noodzakelijk is om naast Masterfase II nu ook Masterfase I en zoveel mogelijk vakken van het bachelorprogramma in eigen hand te nemen.

De noodzaak om de eigen Opleiding verder uit te breiden kan daarom als volgt worden samengevat:

- Het College van Opleiding heeft tot taak het uitleggen van de Heilige Schrift en het verdedigen van de zuivere leer tegen ketterijen en dwalingen (art. 18, KO).
- De uitbesteding van omvangrijke onderdelen van de theologische vakken aan de Theologische Universiteit van Apeldoorn is niet langer verantwoord gebleken, omdat dit onderwijs voor een groot deel in strijd is met de Schriftgetrouwheid die art. 18 KO vereist.
- Op de TUA heerst een geest waarbij studenten meekrijgen dat allerlei leringen interessant en waardevol kunnen zijn. Art. 29 NGB geeft echter aan: “Kortom, dat men zich richt naar het zuivere Woord van God, alles wat daarmee in strijd is verwerpt”. Dit is in het bijzonder van belang voor studenten die straks als predikant te maken krijgen met dwalingen en ze goed moeten kunnen onderscheiden en verwerpen.
- Veel literatuur die gebruikt wordt op de TUA is niet gereformeerd en de beschikbare gereformeerde literatuur wordt steeds verder naar achter gedrongen. Het is noodzakelijk dat onze studenten met deze literatuur bekend raken voor hun vorming en het ongereformeerde erin leren ontdekken.
- De TUA profileert zich met on-Schriftuurlijke verdraagzaamheid, interkerkelijkheid en oecumenisme. De TUA blijkt een geloofsgemeenschap te willen zijn boven kerken. De invloed hiervan op de studenten vormt een gevaar voor hun visie op de gereformeerde geloofsleer onder meer aangaande de kerk.

Een verder uitwerking van de genoemde punten is te vinden in de brief van deputaten aan de Generale Synode van Hasselt van 24 december 2011 (document 5.010).

2.2 Uitgangspunten

Bij het verder uitwerken van de inrichting van de Opleiding zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De kerken onderhouden een eigen Opleiding tot de Dienst des Woords (art. 18, KO).
- De doelstellingen die door de Opleiding worden nagestreefd zijn, dat de student die de Opleiding met goed gevolg heeft doorlopen, blijk dient te hebben gegeven van voldoende attitudes, inzichten, kennis en vaardigheden, zoals deze in de Studiegids zijn verwoord, om te kunnen dienen als dienaar des Woords in de kerken. Hierop zal de Opleiding zich primair moeten richten. Een deel van de vakken die aangeboden wordt aan de TUA past niet in deze doelstellingen en/of is overbodig.
- Confrontatie met, afwijzing van en verdediging tegenover leringen en opvattingen die van Schrift en belijdenis afwijken, naast het onderricht in de gezonde leer.
- In de eigen Opleiding zal er veel meer ruimte en aandacht moeten zijn voor goede gereformeerde literatuur en onderwijs en ook voor de zo nodige grondige bestudering van de inhoud van de Heilige Schrift zelf als Gods genademiddel, openbaringsgeschiedenis en Verbondswoord voor Zijn kerk. Dit geldt ook voor de gereformeerde visie op Nederlandse kerkgeschiedenis en de studie van de belijdenisgeschriften en de gereformeerde liturgie.

- Een lengte van vijf studiejaren, exclusief vooropleiding, kan voor de student, afhankelijk van zijn eigen ontwikkeling en opleiding, voldoende geacht worden als hij alle onderdelen van de Opleiding met goed gevolg doorloopt.
- Bij de invulling van het curriculum zal voorlopig zoveel mogelijk worden vastgehouden aan de opbouw zoals die op andere theologische opleidingen wordt aangehouden, waaronder de indeling in een bachelor- en masterfase.
- In het opleidingsprogramma bestaat de mogelijkheid om extern onderwijs (in bepaalde vakken) aan bestaande theologische instituten te volgen.
- De aandacht voor de bijbeltalen en Latijn dient onverminderd te blijven en in de vooropleiding kan dit worden ingevuld door externe cursussen onder begeleiding en verantwoordelijkheid van het College van Opleiding.
- Het College van Opleiding beschikt in de huidige (minimale) samenstelling over voldoende inhoudelijke vakbekwaamheden om onderwijs te verzorgen in de belangrijkste theologische vakken. Vanwege de minimale samenstelling van het College van Opleiding, moet het mogelijk zijn, zodra daar behoefte aan is, om het docentenkorps uit te breiden.
- Een aantal sociale, pedagogische en didactische onderwerpen kan door derden aangeboden worden, bij voorkeur leden van De Gereformeerde Kerken.
- Het verder zelf ter hand nemen van de Opleiding heeft financiële consequenties, niet alleen in verband met de nodige kosten die gepaard gaan met de aanstelling van docenten maar ook in verband met het geheel of gedeeltelijk wegvallen van studiefinanciering van overheidswege. De totale kosten zullen echter betaalbaar moeten blijven voor de kerken, al kan het nodig zijn om een extra beroep te doen op de offervaardigheid binnen de kerken.
- Het onderwijsprogramma dient zo te worden opgezet dat zoveel als mogelijk wordt voldaan aan eisen omtrent onderwijsmomenten, contacturen met studenten en voorbereidingstijd en tijd van de studenten om zelf te studeren, zodat een goed niveau van de opleiding wordt gewaarborgd.
- Er zal worden gestreefd om gecombineerd onderwijs te geven bij studenten die zich in verschillende studiejaren bevinden, om hiermee de werkdruk bij docenten te verminderen.

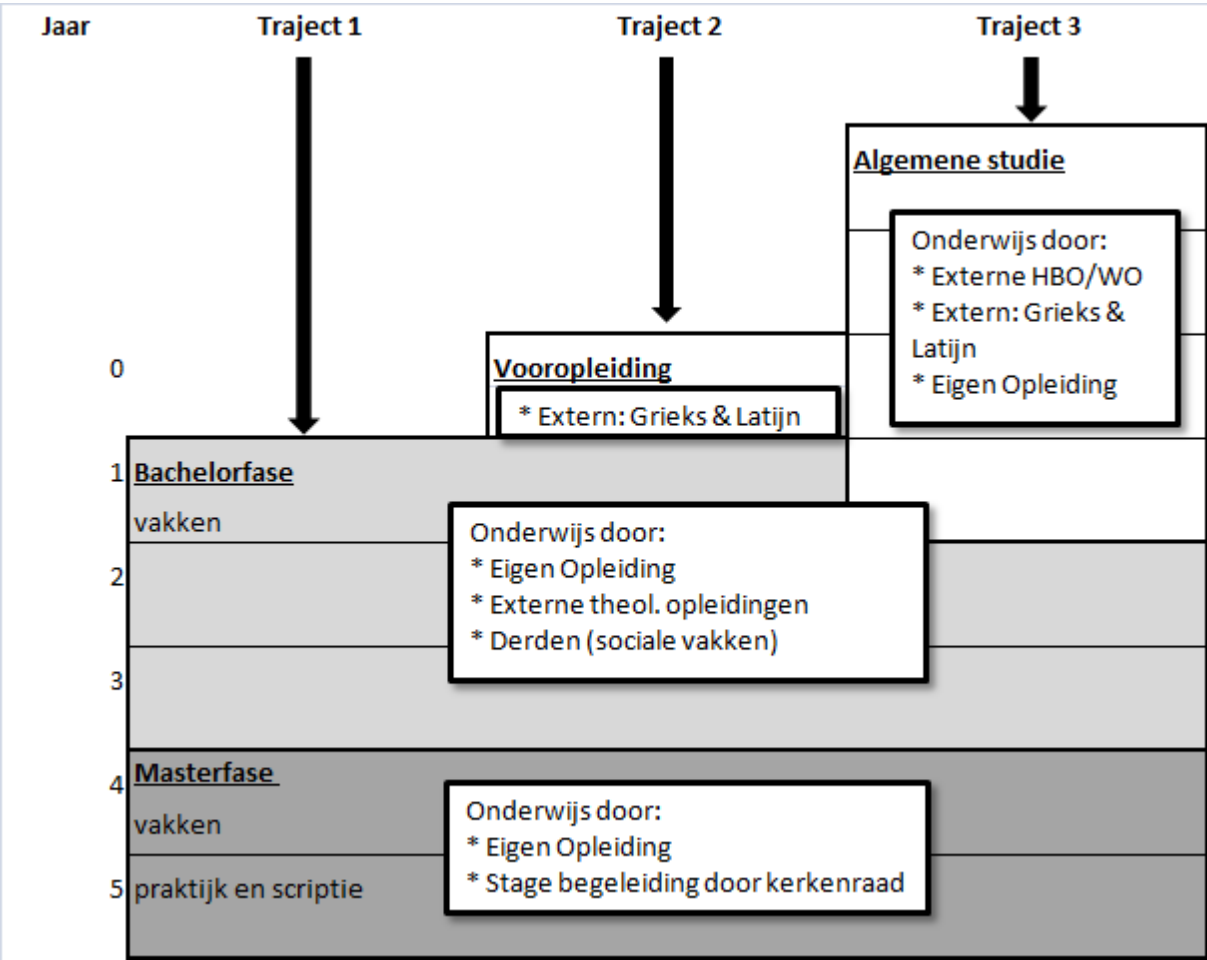
2.3 Globale inrichting van de opleiding tot predikant

In het algemeen bestaat de opleiding theologie uit twee onderdelen, namelijk een bachelor en masterfase. Indien een student onvoldoende of geen onderwijs in de klassieke talen had gevolgd en daar examen in had gedaan, dan was er tot voor kort de mogelijkheid om de vooropleiding te volgen aan één van de theologische universiteiten (TUA en TUK). Deze vooropleiding nam 1 jaar in beslag.

Een bachelorprogramma beslaat drie jaren en een masterfase neemt afhankelijk van de keuzerichting van de student twee tot drie jaar in beslag. Voor onze Opleiding wordt een masterfase van twee jaar voldoende geacht.

De eigen Opleiding heeft tot doel om broeders op te leiden tot dienaren des Woords voor de Kerken. Daarom wordt de inrichting van de Opleiding zo ingevuld dat hier naar toe gewerkt kan worden. Dit geldt ook voor de keuze voor vakken.

In het volgende schema wordt weergegeven hoe het opleidingstraject (vooropleiding en bachelor en masterfase) eruit kan zien:

Figuur 2.1 Schema van het opleidingstraject

Toelichting

- Afhankelijk van de opleiding/ervaring van de student zal de opleider in overleg met de student en het College van Opleiding een keuze kunnen maken over de wijze waarop de klassieke talen kunnen worden geleerd. Zie verder paragraaf 2.4.1 en het Statuut § 5.1.4 en 6.2.
- In paragraaf 2.5 wordt de bachelorfase verder uitgewerkt en in paragraaf 2.6 de Masterfase.
- Het onderwijs kan door verschillende instellingen/personen worden gegeven, maar de eindverantwoordelijkheid voor de totale opleiding ligt bij het College van Opleiding en deputaten.
- Uitgangspunt is dat voor de eigen Opleiding drie bachelor jaren nodig zijn en twee masterfase jaren.

2.4 Inrichting Vooropleiding

2.4.1 Voor wie is de vooropleiding?

De vooropleiding richt zich op het onderwijs in de klassieke talen, met name Grieks en Latijn. Afhankelijk van het genoten onderwijs van de student, zijn leeftijd en ervaring heeft het College van Opleiding de mogelijkheid om in gesprek met de student en eventueel in overleg met deputaten, keuzes te maken over het te volgen traject voor de student (zie hiervoor het Statuut paragraaf 6.2). De verantwoordelijkheid van de vooropleiding ligt bij het College van Opleiding.

De volgende trajecten zijn hierbij mogelijk (zie ook figuur 2.1):

Traject 1: De student hoeft geen vooropleiding te volgen. Hij heeft op het VWO voldoende Grieks en Latijn gehad en hier examen in gedaan. Mogelijk is dit nog niet voldoende, vandaar dat in de bachelorfase extra Grieks gevolgd kan worden.

Traject 2: De student heeft geen of onvoldoende onderwijs gehad in Grieks en Latijn en zal hiervoor het programma van de vooropleiding dienen te volgen.

Traject 3: Er wordt gestart met het volgen van een algemene studie aan een HBO of universiteit, waarbij er voldoende ruimte is om tegelijk cursussen Grieks en/of Latijn te volgen. Ook is het mogelijk om alvast vakken uit bachelor jaar 1 te volgen. Qua studie kan gedacht worden aan Pedagogiek, Sociale Wetenschappen, etc. Hierbij doet de student alvast ervaring op in sociale vakken en heeft hij de mogelijkheid om een bachelor- en/of masterdiploma te halen op een door de overheid erkende instelling. Deze optie is mogelijk voor jonge studenten of studenten die nog onzeker zijn over de roeping.

2.4.2 Invulling van de vakken

De volgende externe cursussen zijn beschikbaar of worden reeds gebruikt voor de vooropleiding:

- Nieuwtestamentisch Grieks, online opleiding J. Murre
- Latijn: Kox' cursus online, gesponsord door ThUK (PKN)

In de bachelor (jaar 1 en 2) is er ook ruimte om nog (aanvullend) onderwijs te volgen in Grieks en Latijn. Dit kan aan de TUA, zie tabel 2.1. Hebreeuws zal sowieso aan de TUA gevolgd moeten worden in de bachelorfase.

De belasting voor het College van Opleiding ligt in begeleiden van de student. Dit vindt vooral plaats middels online of telefonisch contact door dr. P. van Gurp. Er is nog geen duidelijke inschatting te maken over de werkdruk.

2.5 Inrichting Bachelorfase

2.5.1 Achtergrondinformatie hoger onderwijs

Recent is er door de Onderwijs inspectie van het Ministerie m.b.t. het hoger onderwijs een voorstel gedaan om op basis van zeer recente ervaringen de onderwijstijd in te delen in vier categorieën die samen op te tellen zijn als de totale onderwijstijd (in de bewoordingen van deze Inspectie):

- Geprogrammeerde contacttijd:** dit is de tijd die in planningsdocumenten is vastgelegd voor onderwijsactiviteiten waarbij de docent (fysiek) aanwezig is;
- Stage:** geprogrammeerde tijd voor stage;
- Zelfstudie:** de tijd die een gemiddelde student naar verwachting van de opleiding besteedt aan zelfstudie (complementair aan de begeleide zelfstudie);
- Begeleide zelfstudie:** de tijd die voor een gemiddelde student beschikbaar is aan optionele begeleiding, bijvoorbeeld wanneer studenten zelfstandig werken waarbij een docent op afroep beschikbaar is, of wanneer een spreekuur of inloopuur van een docent staat gepland.

In het onderwijs moet er een balans zijn tussen de verschillende vormen van onderwijstijd. Aan de hand van de verschillende onderwijsvormen en de intensiteit wordt ook de kwaliteit van het onderwijs bepaald. Voor wetenschappelijk onderwijs wordt aangehouden dat er gemiddeld 11 en 7 contacturen moeten zijn per week voor respectievelijk de bachelor- en

masterfase. Op het moment echter dat de student bijna 1 op 1 onderwijs krijgt, zijn de contacturen van een hogere kwaliteit en waarde dan bij een contactuur in de collegezaal met 30 medestudenten. In het onderwijsschema van de eigen Opleiding wordt hiermee rekening gehouden en is het mogelijk om met minder contacturen dan op een reguliere universiteit, toch goed en kwalitatief hoog onderwijs te geven. Daarbij is het mogelijk om de studenten goed te begeleiden bij hun zelfstudie. Dit wordt vormgegeven door persoonlijke betrokkenheid van de docenten, interactie met en feedback naar de studenten en aanvullende middelen (contacten via telefoon en via elektronische communicatiemiddelen als e-mail of Skype).

Het is aan het College van Opleiding om hier een goede balans in te vinden en aan deputaten om dit te controleren en in de gaten te houden.

2.5.2 Voorlopige indeling bachelorfase

In de bachelorfase zal een deel van het onderwijsprogramma worden ingevuld door de eigen Opleiding, een deel door extern onderwijs en mogelijk nog een deel door derden.

In het volgende schema (tabel 2.1) worden de vakken weergegeven, welke docent het onderwijs geeft en in welk jaar (jaren) het onderwijs wordt gegeven. Verder is een inschatting gemaakt van de studiebelasting voor de student en de werkbelasting van de docent.

Vakken	Onderwijsinstituut/ docent	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	College/contact uren	Zelfstudie student	Docenten uren	EC inkoop bij univ.	optie combi onderwijs
Bachelorscriptie	CvO				24	196	24		
Bijbelkennis	SdM/TLB				?	?	?		ja
Catechetiek	TUA							4,5	
Diakonie	TLB				12	82	48		
Didaktiek van de cat.	TUA							?	
Dogmatiek/dogm. Gesch.	SdM				30	96	120		ja
Ethiek	HHS				24	130		6	?
Exegese NT	TUA				36	76		2,5 - 4	
Exegese OT	TUA				36	76		2,5 - 4	
Exegese, inleiding	TUA				24	116		5	
Filosofie	TUA				24	116		5	
Geloofsleer	CvO				12	96	?		
Grieks	?							5-27,5	
Godsdienstwetenschap	TUA				6	64		2,5	
Hermeneutiek NT	TUA / SdM?				24	102	?	4,5	ja
Hermeneutiek OT	SdM				24	60	96		ja
Homiletiek	TUA				49	43		4	
Inleiding theologie	SdM				12	58	48		ja
Kerkrecht	AvE				12	72	48		
KG tot 1800 inleiding	TLB				12	58	48		ja
KG algemeen	TUA				36	230		4 - 13,5	
KG Nederlandse	TLB				36	192	144		ja
Logopedie	?							?	
Methodologie en schrift. Opdracht	TUA/CvO?				18	162	?	5 - 6,5	
Missiologie en evangelistiek	PvG				24	106	96		
NT (canoniek etc.)	TUA				24	116		5	
Oriëntatie OT, NT (leefwereld)	TUA				24	116		5	
OT (canoniek etc.)	PvG				24	116	96		
Oudtest. Hebreeuws	TUA				148	262		10 - 17,5	
Oud (Chr.) Latijn	TUA							15	
Pastorale psychologie	TUA							3	
Persoonlijke en prakt. Vorming	CvO				12	20	48		
Symboliek	TLB				24	140	96		ja
Themadagen/integratiecolleges	CvO				32	12	126		ja
Keuze vak	?							?	
Totaal Bachelor					763	2913	1038	88,5 - 132,5	
Gemiddeld per jaar					254	971	346		

Tabel 2.1 Voorlopig schema Bachelorfase

Een toelichting op deze en volgende tabellen:

- CvO: College van Opleiding
- SdM: ds. S. de Marie
- PvG: dr. P. van Gurp
- TLB: br. T.L. Bruinius
- AvE: br. A. van Egmond
- ?: er moet nog worden bepaald wie dit vak gaat onderwijzen. Dit kan een universiteit zijn, maar ook derden, leden van de eigen Kerken of anderszins.
- ?: aantal uren moeten nog nader worden vastgesteld.

- TUA: Theologische Universiteit te Apeldoorn.
- HHS: Hersteld Hervormd Seminarie (Amsterdam, onderdeel van de Vrije Universiteit).
- Grijs gekleurd: in dit studiejaar wordt dit vak gegeven.
- College/contacturen: dit zijn de uren dat een student contactonderwijs heeft met een docent.
- Zelfstudie student: de begrote uren dat een student aan dit vak zal moeten besteden.
- Docenturen: de begrote uren voor een docent voor contactonderwijs, voorbereiden, tentamens maken en nakijken.
- EC inkoop: European Credits; 60 EC's is één studiejaar. Het is mogelijk om zonder verplichte inschrijving vakken te volgen en tentamen te doen, waarbij per vak wordt betaald, conform het aantal EC's dat aan een vak wordt toegekend, zie verder paragraaf 2.8. NB: per studiejaar kunnen maximaal 40 EC's (van de 60) als contractonderwijs worden ingekocht. Totaal voor de hele bachelor dus 120.
- Optie combi onderwijs: bepaalde vakken zijn gecombineerd te geven binnen de bachelor jaren of samen met studenten in de masterfase.

Het schema zal verder moeten worden uitgewerkt en moeten worden omgezet naar praktische roosters voor de studenten en docenten. Dit zijn werkzaamheden die door het College van Opleiding worden uitgevoerd. Omdat de roosters op de universiteiten, waar bepaalde vakken worden gevolgd, ieder jaar aangepast kunnen worden, zal dit ook ieder jaar door het College van Opleiding op maat moeten worden gemaakt, hierbij rekening houdend met de fase waarin de studenten zich bevinden. Dit schema geeft daarom een indicatie aan, van wat nu mogelijk lijkt en in welke richting gedacht wordt. Een verdere uitwerking zal vorm krijgen in de nieuwe Studiegids.

Omdat het zwaartepunt van het onderwijs ligt in de Masterfase, die geheel in eigen beheer is genomen, blijven er geen mogelijkheden over om de vakken van de bachelorfase volledig voor eigen rekening te nemen. Er zal dus een relatief groot aantal vakken moeten worden gevolgd aan de TUA en evt. HHS.

In tabel 2.2 wordt een overzicht gegeven van de vakken die nader moeten worden overwogen of ze moeten worden opgenomen in het opleidingscurriculum en met welke intensiteit. Het betreft extra keuzevakken die niet verplicht zijn.

Optionele vakken / nog nader te bepalen	Onderwijsinstituut/ docent	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	College/contact uren	Zelfstudie student	Docenten uren	EC inkoop bij univ.	optie combi onderwijs
Aramees	TUA				24	116	96	5	
Ontwikkelingspsychologie	?				12	58		2,5	
Psychologie en filosofie	?				12	58		2,5	
Islam	?				12	66		2,5 - 5	
Reformatorische wijsbegeerte	?							5	
Pastorale en agogische vaardigheden	?				12	68		2,5	
Bijbelvertaling	?				12	58		2,5 - 5	
Alg studievvaardigheden, presenteren	?							?	
Comm. Leer, gesprekstechniek, didact.	?							2,5	
Vergadertechniek	?							?	

Tabel 2.2 Aanvullende vakken voor in de Bachelorfase

Zie voor een toelichting van de afkortingen en beschrijvingen, blz. 9.

2.6 Inrichting Masterfase

De masterfase wordt uitsluitend door de eigen Opleiding ingevuld en zal in het eerste jaar bestaan uit een verdere verdieping van theologische vakken en in het tweede jaar uit praktijkoefeningen en een scriptie. In tabel 2.3 wordt dit weergegeven.

Vakken	Docent	Jaar 1	Jaar 2	College/contact uren	Zelfstudie student	Docenten uren	optie combi onderwijs
Apologetiek/Evangel./Missiologie	PvG			9	54	36	
Catechesestage	AvE			0	34	20	
Catechetiek en didactiek	TLB			12	84	48	
Dogmatiek	SdM			21	281	75	ja
Ethiek	SdM			18	145	54	ja
Exegese NT	PvG			12	60	36	
Exegese OT	PvG			9	45	27	
Gemeentestage	SdM			0	390	20	
Gem. stage: art. + voordracht	SdM			0	54	20	
Godsdienstfilosofie	?						
Historia revelationis NT I	SdM			9	44	36	
Historia revelationis NT II	SdM			9	70	36	
Historia revelationis OT I	PvG			6	40	24	
Historia revelationis OT II	PvG			9	157	36	
Homiletiek	SdM/PvG			12	77	48	
Homiletiek (preekvoorstellen)	SdM/PvG			9	50	36	
Integratiecolleges/thema-avonden	CvO			12	60	48	ja
Kerkgeschiedenis algemeen	TLB			18	94	72	ja
Kerkgeschiedenis Nederland	TLB			23	177	119	ja
Kerkrecht	AvE			16	100	64	
Liturgiek	SdM			9	55	36	
Logopedie	?						
Pastorale psychologie	?						
Diaconologie (poimeniek en gemeente)	TLB			18	99	72	
Scriptie	SdM			10	554	40	
Spreekconsent	SdM			0	95	10	
Symboliek	TLB			9	80	36	ja
Totaal Master				250	2899	1049	
Gemiddeld per jaar				125	1450	525	

Tabel 2.3 Voorlopig schema Masterfase

Zie voor een toelichting van de afkortingen en beschrijvingen, blz. 9.

2.7 Personele consequenties

2.7.1 Invulling door huidige College van Opleiding

Op basis van het voorlopige bachelor- en master programma is een inschatting gemaakt van de werkbelasting voor het huidige College van Opleiding. In het onderstaande schema is weergegeven welke contracturen nu officieel zijn afgesproken, met de kanttekening dat dr. P van Gulp en br. A. van Egmond bereid zijn en mogelijkheden hebben om meer uren te besteden.

Docent (alles op jaar basis)		Br. T.L. Bruinius	Br. A. van Egmond	Dr. P. van Gulp	Ds. S. de Marie
Officieel	Contracturen	840	80	80	360
Begroting	Contacturen	100	16	50	88
	Docenturen (voorbereiding, etc.)	300	68	150	262
	Organisatie en management	80	0	0	50
	Opstellen studie- materiaal	360	0	0	0
	Totaal voor primair onderwijs	400	84	200	350
	Totaal begroot	840	84	200	400
Opleiding	Vooropleiding	0	0	?	?
	Bachelor jaar 1	40	8	56	104
	Bachelor jaar 2	112	8	104	56
	Bachelor jaar 3	232	56	56	176
	Master jaar 1	296	84	171	246
	Master jaar 2	51	0	30	125
	Totaal begroot	731	156	417	707

Tabel 2.4 Overzicht werkbelasting College van Opleiding

Tabel 2.4 laat zien, op basis van het huidige voorstel van de inrichting van de Opleiding, wat de werkbelasting is per docent voor elk studiejaar. Voor het komende onderwijs seizoen is de verwachting dat er één student in bachelor jaar 1 zit, één student in masterfase jaar 1 en één masterfase jaar 2 aan het afronden is. Voor ds. De Marie betekent dat een onderwijswerkbelasting van respectievelijk 104, 246 en 125 uur, totaal 475 uur. Het begrootte aantal onderwijs uren is 262 voor ds. De Marie, dus de verwachting is dat ds. De Marie voor het komende onderwijsseizoen onvoldoende tijd heeft om de drie studenten te begeleiden en te onderwijzen. Als er dus meerdere studenten in verschillende jaren studeren, wordt de werkbelasting hoger. Als er meerdere vakken in de bachelorfase zelf worden gegeven, zal dat ook de werkdruk verhogen, maar bij minder studenten kan juist meer onderwijs zelf worden gegeven.

Op basis van de huidige voorstellen, wordt ingeschat dat er in principe voldoende beschikbare uren zijn van de docenten voor het onderwijs. Het College van Opleiding ziet mogelijkheden om bij enkele vakken combinatieonderwijs te geven, maar ook dit is afhankelijk van de studie jaren waarin de studenten zich bevinden. Als combinatieonderwijs gegeven kan worden, dan zal het aantal uren per jaar per docent minder zijn.

Bij br. Bruinius is er flexibiliteit om uren voor het opstellen van studiemateriaal in te wisselen voor primair onderwijs en het is mogelijk om organisatorische zaken bij een (nieuwe) medewerker neer te leggen.

Br. Van Egmond heeft voldoende mogelijkheden om de werkzaamheden in te plannen en om extra uren te maken, mits dit binnen redelijke proporties blijft.

Dr. Van Gulp is bereid om circa 200 uur te besteden aan de Opleiding. Daarbij moet aangetekend worden, dat dit afhankelijk is van de gezondheid en krachten die de HEERE hem hiervoor geeft, in het bijzonder gelet op zijn hoge leeftijd. Dr. Van Gulp richt zich ook op het begeleiden van studenten in de vooropleiding.

Ds. De Marie kan maximaal 1 dag per week vrij maken voor de Opleiding. Of dit voor de komende jaren voldoende is, zal moeten blijken. Eventueel zullen dan alternatieve oplossingen bedacht moeten worden.

Deputaten menen dat, gezien het bovenstaande, het daarom goed is om ruimte te houden om nieuwe docenten aan te trekken uit de Kerken en/of daarbuiten of meer onderwijs in te kopen.

2.7.2 Aanvullende ondersteuning Opleiding
Naast het bestaande College van Opleiding zal ook (part-time) onderwijs gegeven kunnen worden door derden. Het is mogelijk om vakken te volgen op de universiteit of te laten geven door leden van de Kerken, mits deze hiervoor deskundig zijn. Het zal dan gaan om de volgende vakken:

- psychologie en filosofie
- algemene studieoriëntatie, studeren, methodologie, schriftelijk rapporteren, presenteren
- communicatie(leer), gesprekstechniek, didactiek
- vergadertechniek
- logopedie

Verder is het mogelijk om administratieve en secretariële werkzaamheden door een nader te benoemen medewerker te laten uitvoeren, waardoor br. Bruinius meer tijd en mogelijkheden heeft voor de onderwijstaken. Dit zal nader moeten worden uitgewerkt en moeten worden besproken tussen het College van Opleiding en deputaten.

De taken van de bibliothecaresse blijven vooralsnog ongewijzigd.

2.8 Financiële consequenties
De toename in financiële lasten voor de kerken als gevolg van de uitbreiding van de Opleiding komen voort uit:

- Eventueel aanstellen medewerker administratie en secretariële werkzaamheden.
- Volledige ondersteuning van studenten in hun levensonderhoud, doordat zij geen aanspraak meer kunnen maken op studiefinanciering van de overheid. Het ondersteuningsbedrag is gemaximeerd tot de maximale bijdrage die anders door de overheid betaald zou worden. Meer details zijn te vinden in de Regeling voor studiefinanciering. Het maximum bedrag per student per jaar is circa € 6.200,-.
- Inkoop van onderwijs aan reguliere onderwijsinstellingen. Het bedrag per EC is € 75,-. In tabel 2.1 is aangegeven hoeveel EC's ingekocht kunnen gaan worden in de Bachelorfase. Per jaar kunnen maximaal 40 EC's worden ingekocht. Dit betekent dat per student tussen de € 6.600,- en € 9.000,- aan EC's ingekocht kunnen worden. Als meer vakken in eigen beheer gegeven kunnen worden, dan levert dit een besparing op bij de inkoop van EC's.

In bijlage A is een herziene begroting opgenomen voor 2012 op basis van de voorstellen om de Opleiding verder in eigen hand te nemen. Ten opzichte van de eerdere begroting, waarin wel de uitbreiding van br. Bruinius is opgenomen, zullen de kosten toenemen met circa € 5.000,- in 2012. Per ziel zijn de kosten van de hele Opleiding per jaar circa € 81,-.

Omdat voorgestelde wijzigingen pas vanaf het tweede deel van 2012 ingaan, is tevens een begroting opgesteld voor 2013, zodat inzichtelijk is wat de financiële consequenties voor een compleet jaar zijn. Op basis hiervan kan worden ingeschat dat het quotum maximaal verhoogd zal moeten worden met € 10,- tot het bedrag van € 40,- per jaar per ziel. De hoogte van het quotum zal ook afhankelijk zijn van de hoogte van de algemene reserve en de hoogte van inkomsten door giften.

2.9 Consequenties voor de studenten

Het verder in eigen hand nemen van de Opleiding heeft ook belangrijke gevolgen voor de student. Deze kunnen de volgende zijn:

- Het niet ontvangen van een door de overheid erkend bachelor- én masterdiploma. Dat betekent ook dat, als zij voortijdig hun studie afbreken, zij geen diploma hebben en dus een andere opleiding moeten gaan volgen voor een betaalde baan. Ook zullen zij in dat geval een studieschuld hebben opgebouwd bij de kerken, conform de Regeling studiefinanciering. Studenten zullen dus vooraf zeer goed moeten overwegen of ze dit offer er voor overhebben.
- Studenten hebben te maken met een zeer klein docentenkorps.
- Studenten zullen minder contact hebben met andere (theologie) studenten, wat een voordeel is met betrekking tot verkeerde invloeden, maar ook een nadeel kan zijn in hun algemene ontwikkeling.

3 Voorstel uitbreiding eigen Opleiding

De deputaten stellen aan de synode voor om de volgende besluiten te nemen:

Besluit 1

De Generale Synode te Hasselt 2011 besluit om de gehele opleiding tot de Dienst des Woords in eigen beheer te nemen.

Besluit 2

De synode geeft hierbij het College van Opleiding de volgende opdrachten:

- om op een verantwoorde wijze zelf onderwijs te geven in zoveel mogelijk vakken van bachelor en masterfase;
- om zo nodig zelf onderwijs te selecteren bij andere onderwijsinstellingen;
- om niet-theologisch onderwijs in sociale vakken en vaardigheden door derden te laten geven, bij voorkeur uit De Gereformeerde Kerken;
- om er naar vermogen voor te zorgen dat de studenten op alle vakgebieden een voluit gereformeerde vorming ontvangen, door middel van onderwijs en/of begeleiding van het vereiste niveau;
- om bij de selectie van in te kopen onderwijs en het aantrekken van nieuwe medewerkers nauw samen te werken met deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords, overeenkomstig het Statuut, zodanig dat deputaten na overeenstemming tot de beoogde inkoop c.q. aanstellingen kunnen overgaan.

Gronden

1. De kerken onderhouden een eigen Opleiding tot de Dienst des Woords (art. 18, KO).
2. De uitbesteding van omvangrijke onderdelen van de theologische vakken aan de Theologische Universiteit van Apeldoorn is niet langer verantwoord gebleken, aangezien dit onderwijs voor een groot deel in strijd is met de Schriftgetrouwheid die art. 18 KO vereist. De sfeer van tolerantie en oecumenisme aldaar betekent een gevaar voor de juiste vorming van de studenten.

3. Het is van groot belang dat de studenten leren om dwalingen te onderscheiden en af te wijzen. Op de eigen Opleiding zal hier veel aandacht aan moeten worden besteed.
4. Op de eigen Opleiding zal het onderwijs in de Schrift meer centraal staan en zal veel gebruik worden gemaakt van betrouwbare gereformeerde literatuur voor het Schriftuurlijk onderwijs.
5. De doelstellingen van de Opleiding zijn, dat de student die de Opleiding met goed gevolg heeft doorlopen, blijk geeft van voldoende attitudes, inzichten, kennis en vaardigheden, zoals deze in de Studiegids zijn verwoord, om te kunnen dienen als dienaar des Woords in de kerken. Dit kan vooral worden gerealiseerd als het onderwijs in eigen beheer wordt vormgegeven.
6. Het is praktisch mogelijk voor het College van Opleiding om een significant deel van het opleidingsprogramma zelf in te vullen en om daarnaast onderwijs in te kopen bij reguliere onderwijsinstellingen of onderwijs door derden te laten verzorgen, en bij het externe onderwijs zelf de nodig geachte begeleiding te geven.

Bijlage A: Financieel overzicht 2011 & begroting 2012 en 2013

Balans	2011		Begroot	
	1-1-2011	31-12-2011	31-12-2012	31-12-2013
ACTIVA				
Giro	€ 7.777,24	€ 8.874,62	€ 8.875,00	€ 8.875,00
Spaarrekeningen	€ 44.738,80	€ 101.503,64	€ 66.390,16	€ 38.640,16
Nog te ontvangen rente	€ 469,43	€ 1.136,90	€ 1.000,00	€ 1.000,00
Totaal	€ 52.985,47	€ 111.515,16	€ 76.265,16	€ 48.515,16
PASSIVA				
Algemene reserve	€ 31.294,47	€ 31.294,47	€ 92.515,16	€ 57.265,16
Reservering ondersteuning (1)	€ 19.000,00	€ 19.000,00	€ 19.000,00	€ 19.000,00
Wijziging algemene reserve	€ -	€ 61.220,69	€ 35.250,00-	€ 27.750,00-
Nog te betalen gelden (2)	€ 2.691,00	€ -	€ -	€ -
Totaal passiva	€ 52.985,47	€ 111.515,16	€ 76.265,16	€ 48.515,16

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

2011

Baten	Begroting 2011	Werkelijk 2011	Eerste begroting 2012	Herziene begroting 2012	Begroting 2013
Quotum	€ 31.500,00	€ 31.554,78	€ 31.500,00	€ 31.500,00	€ 42.000,00
Collecten	€ 2.000,00	€ 3.013,12	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ 2.000,00
Giften	€ 10.000,00	€ 72.663,16	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00
Diversen/acties	€ -	€ 906,60	€ -	€ -	€ -
Rente	€ 500,00	€ 1.432,31	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00
Totaal	€ 44.000,00	€ 109.569,97	€ 49.500,00	€ 49.500,00	€ 60.000,00

Lasten	2011	2011	2012	2012	2013
Ondersteuning studenten	€ 7.000,00	€ 5.904,46	€ 13.000,00	€ 14.000,00	€ 15.000,00
Boekengeld studenten	€ 3.600,00	€ 2.828,53	€ 3.600,00	€ 3.600,00	€ 3.600,00
Inkoop EC's (3)	€ -	€ -	€ -	€ 2.500,00	€ 2.500,00
Opleiding (4)	€ 30.000,00	€ 36.773,44	€ 57.500,00	€ 59.000,00	€ 61.000,00
Bibliotheek Opleiding	€ 2.500,00	€ -	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
Kosten deputaten	€ 2.000,00	€ 2.735,96	€ 3.000,00	€ 3.000,00	€ 3.000,00
Overige	€ 100,00	€ 106,89	€ 150,00	€ 150,00	€ 150,00
Totaal	€ 45.200,00	€ 48.349,28	€ 79.750,00	€ 84.750,00	€ 87.750,00

Resultaat

€	1.200,00-	€ 61.220,69	€ 30.250,00-	€ 35.250,00-	€ 27.750,00-

Toelichting

(1) Reservering voor mogelijke studiefinancieringsschuld bij het niet behalen van de master diploma.

(2) Nog te betalen gelden aan de Belastingdienst voor de salarissen van 2010.

(3) Inkoop van onderwijs bij onderwijsinstellingen, zoals de TUA en HHS.

(4) Opleiding: salarissen en kosten van opleider en docenten.

Vastgestelde quotum per lid:

2010	€	35,00	
2011	€	30,00	
2012	€	30,00	
2013	€	40,00	concept

BIJLAGE 6. Bij hoofdstuk 6, Documenten m.b.t. contacten Buitenlandse Kerken.

Document 6.001: Rapport deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken.

1. Inleiding.

De tijd tussen de sluiting van de synode te Emmen en het begin van de volgende synode te Hasselt is voor het werk van de deputaten erg kort. Slechts de lopende zaken hebben aandacht gekregen.

2. De opdracht.

De Synode van Emmen heeft nieuwe instructies opgesteld.

Aan de deputaten is opgedragen:

- Zij zullen de vastgestelde ‘Regels voor het beoefenen van Zusterkerkrelaties’ t.a.v. de Liberated Reformed Church te Abbotsford (Canada) inhoud geven in goed overleg met de kerkenraad van Abbotsford.
- Zij zullen, uitgaande van de hartelijke bereidheid de kerkelijke eenheid te zoeken met allen, die op de grondslag van Schrift, belijdenis en Dordtse kerkorde willen leven, contact zoeken, c.q. contact onderhouden met die kerken in het buitenland die met de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland zoals bijeen op de GS Leeuwarden-1990 in correspondentie staan (zoals genoemd onderpunt 4).
- Het doel van deze contacten is om de wettigheid van de recente vrijmaking en van het kerkverband van De Gereformeerde Kerken in Nederland aan deze kerken over te brengen en hen te verzoeken deze wettigheid te erkennen als voortvloeiende uit de gehoorzaamheid aan Gods Woord en de binding aan de belijdenis van de kerk en de Dordtse kerkorde van De Gereformeerde Kerken.
- Zij zullen contacten onderhouden, blijven zoeken of zo mogelijk intensiveren met de volgende kerken omdat God ons roept tot eenheid op grond van Schrift en belijdenis: de Free Reformed Churches of Australia (FRCA), die Vrye Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (VGKSA, Zuid-Afrika), de Korean Presbyterian Churches (KPC, Korea), de Gereja Gereja Reformasi di Indonesia N.T.T. (GGRI, Indonesië), de Evangelical Presbyterian Church (EPC, Ierland), de Free Church of Scotland (FCS, de Free Church of Scotland (Continuing), Schotland), Reformed Presbyterian Church of Ireland (RPCI, eveneens Ierland), de Free Reformed Churches of the Philippines (FRCP, Filippijnen) en de Reformed Churches in the United States (RCUS, Verenigde Staten).
- Zij zullen in het contact met de onder punt 4 genoemde kerken deze blijven waarschuwen op grond van Gods Woord dat het contact dat die kerken wensen te behouden met de GKv, niet verenigbaar is met contact met De Gereformeerde Kerken.
- Zij krijgen m.b.t. de Australische kerken de opdracht:
 - richting de FRCA niet alleen haar diepe teleurstelling uitspreken over de genomen besluiten richting de GKv en DGK, maar ook haar grote bezorgdheid betreffende het ernstige tekort aan Schriftuurlijk onderscheidingsvermogen binnen de FRCA zelf; de FRCA op te roepen om van haar verkeerde beoordelingen terug te komen, op te komen voor het recht en de eer van de Heer der Kerk en te verwerpen alles wat tegen Gods Woord ingaat.

- b. Zij zullen daarbij gebruik maken van een Engelstalige versie van de brief van de GS van Emmen aan de GKv.
 - c. pas nieuwe pogingen te ondernemen om eventueel met de FRCA een zusterkerkrelatie aan te gaan wanneer de FCRA de banden met de GKv verbreekt.
 - d. eventuele ontwikkelingen in de FRCA blijven volgen.
7. Zij zullen op uitnodiging van de kerken in Indonesië alle beschikbare middelen gebruiken om zich op de hoogte te stellen van het Gereformeerde karakter van deze kerken en de kerken in Nederland daarvan op de hoogte brengen. Hiertoe kan behoren het bijwonen van de GS van deze kerken.
8. Zij zullen ten aanzien van de Canadian Reformed Churches (CanRC, Canada en Ver. Staten) het volgende doen:
 - a. richting de CANRC niet alleen haar diepe teleurstelling uitspreken over de genomen besluiten richting de GKv en DGK, maar ook haar grote bezorgdheid inzake het ernstige tekort aan Schriftuurlijk onderscheidingsvermogen binnen de CANRC zelf; de CANRC oproepen om van haar verkeerde beoordelingen terug te komen, op te komen voor het recht en de eer van de Heer der Kerk en te verwerpen alles wat tegen Gods Woord ingaat.
 - b. Zij zullen daarbij gebruik maken van een Engelstalige versie van de brief van de GS Emmen aan de GKv.
 - c. pas nieuwe pogingen te ondernemen om met de CANRC een zusterkerkrelatie aan te gaan wanneer de beschuldiging aan het adres van De Gereformeerde Kerken van scheurmakerij wordt teruggenomen.
 - d. eventuele ontwikkelingen in de CANRC blijven volgen.
9. Zij zullen ten aanzien van de Vrye Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika (VGKSA, Zuid-Afrika) eenzelfde benadering volgen als onder 8. uiteengezet is t.a.v. de CANRC.
10. Zij zullen in hun contacten o.a. gebruik maken van Engelstalige documenten waarin de gronden voor de Vrijmaking 2003 en de wettigheid van De Gereformeerde Kerken in Nederland worden uiteengezet en dient uit te komen dat De Gereformeerde Kerken, zoals bijeen in Emmen 2009, de begeerte hebben de eenheid te onderhouden met de bovengenoemde zusterkerken. Daarin zal gebruik gemaakt worden van vertalingen van de synodebesluiten van GS Mariënborg 2005, GS Zwolle 2007 en GS Emmen 2009 aangaande oude synodebesluiten 1993-2003. Zo nodig kan tevens nog gebruik gemaakt worden van één of meerdere van de volgende documenten:
 - de brochure "Do not take Words away from this Book of Prophecy" (verweerschrift tegen de GKv brochure "Not beyond what is written" en antwoord op het appèl van de GKv d.d. 2006),
 - "Deed of Liberation or Return" (Akte van Vrijmaking of Wederkeer) d.d. september 2003,
 - de brochure "Let us repent" (Laten wij ons bekeren) d.d. februari 2003
 - "Call to Reformation" d.d. februari 2003.
11. Zij zullen, indien gewenst, de buitenlandse zusterkerken dienen met nadere toelichting op de ontwikkelingen binnen de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt).
12. Zij zullen, waar wenselijk en mogelijk in deze contacten mondeling een nadere toelichting geven, zo nodig in een gezamenlijke vergadering met afgevaardigden van de betrokken kerken.

13. Zij zullen antwoorden op reacties van de kant van buitenlandse kerken die betrekking hebben op de zusterkerkrelatie met onze kerken. Zij zullen kerkleden die tijdelijk in het buitenland verblijven, op hun verzoek, dienen met adviezen m.b.t. kerkgang en deelname aan het kerkelijk leven ter plaatse.
14. Zij stellen aan het begin van hun activiteiten een concept-begroting op van de te verwachten uitgaven en dienen die in bij Deputaten Financieel Beheer.
15. Zij kunnen voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door Deputaten Financieel Beheer.
16. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken en dit rapport, eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan de archivaris van de Generale Synode doen toekomen.
17. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

3. Samenstelling deputaatschap.

Door de synode zijn de volgende broeders als deputaten BBK benoemd:

Joh.Houweling(samenroeper) A. van der Net

P.Drijfhout

Dr. P. van Gurp

Ds. S. de Marie (adviseur)

3.1. Vergaderingen:

De deputaten hebben 4 keer vergaderd: 28 april 2011, 19 mei 2011, 16 juni 2011 en 15 september 2011

Daarnaast is er veelvuldig overleg geweest via e-mail.

4. Uitvoering.

4.1 Werkzaamheden.

In opdracht van de synode hebben deputaten zich vooral met de volgende zaken beziggehouden. Tussen haakjes is met nummers aangegeven met welke instructies deze zaken samenhangen.

1. Gesprek met de deputaten van de FRCA (4, 6).
2. Uitgeven en twee maal per jaar digitaal verzenden van het Engelstalig Magazine genaamd REFORMED CONTINUA. Tevens een toegankelijke website behorend bij het Magazine in standhouden (10).
3. Rapport synode Hasselt (16).
4. Verzenden van de acta van de synode Zwolle (digitaal) naar de Geref.Kerken in Australië (FRCA), Canada (CANRC en Abbotsford) en Zuid-Afrika (VGKSA) (2, 4).
5. De instructies en regels voor de zusterkerkrelaties zijn aan de kerkenraad van Abbotsford gestuurd (15 juni 2011) met het verzoek daarop eventueel commentaar te leveren (1).
6. Vraag over onderdeel van instructie.

De hierboven genoemde zaken zullen in dit rapport verder uitgewerkt worden.

4.2 Australië

4.2.1 Inleiding

De Australische kerken (FRCA) hopen in juni 2012 hun volgende synode te houden in Rockingham. Er is op 20 mei 2011 een gesprek geweest met deputaat W.van der Ven, nadat er eerder met de afgevaardigden naar de GKv-synode Harderwijk geen gezamenlijk moment gevonden kon worden voor een gesprek. Op genoemde datum is er met elkaar gesproken over de huidige situatie in de FRCA, DGK en de opstelling tegenover de GKv. Een gezamenlijk verslag vindt u als bijlage bij dit rapport (Bijlage III).

In deze bespreking is onze diepe teleurstelling en onze grote bezorgdheid uitgesproken betreffende het tekort aan Schriftuurlijk onderscheidingsvermogen binnen de FRCA. Ook is gewaarschuwd om Schrift en belijdenis voor leer en leven voluit te blijven erkennen. Er is tevens gesproken dat voor een nieuwe poging om te komen tot een zusterkerkrelatie met de FRCA zij eerst de banden met de GKv moet verbreken.

Op dit moment zijn er geen veranderingen ten opzichte van onze rapportage van 2009 aan Emmen. Wel kunnen we vermelden dat de toonzetting in de brieven van de FRCA aan de GKv meer vermanend is geworden en er door de FRCA duidelijk en uitvoerig over de inhoud van de vermaningen wordt gesproken.

De deputaten van de FRCA hebben ook gesprekken gevoerd met de GKN en een deputaat van de FRCA heeft bij de GKN Kampen een kerkdienst bezocht. De deputaten FRCA hebben geen van onze kerkdiensten bezocht.

Een deputatenrapport van de FRCA voor buitenlandse kerken aan de Synode te Rockingham 2012 hopen we eind van dit jaar (2011) te ontvangen.

Voor onze opdracht verwijzen we naar de besluiten van Synode Emmen, die ongewijzigd van kracht kunnen blijven.

4.3 Webmagazine *Reformed Continua*

Deputaten zijn in 2009 gestart met het Engelstalig tijdschrift *Reformed Continua*. De eerste uitgave was in januari 2009 en de zesde uitgave verscheen in mei 2011. We hopen het tijdschrift per 3 maanden (4x per jaar i.p.v. 2x per jaar) uit te gaan geven waardoor het aantal pagina's per uitgave minder zal zijn en het daardoor beter leesbaar zal worden.

Zowel in Australië, Canada, Zuid Afrika, Indonesie en Amerika zijn veel jonge ambtsdragers de Nederlandse taal niet meer machtig. Zij zijn voor informatie over de Nederlandse kerkelijke situatie aan gewezen op stukken in de Engelse taal. Dat daar behoefte aan is blijkt steeds meer uit contacten in Canada, Australië, Zuid Afrika, Indonesie en Amerika. Het tijdschrift wordt over de hele wereld gelezen en er zijn totaal ca. 442 digitale abonnementen. Daarnaast wordt de website door veel mensen uit verschillende kerken bezocht.

4.4 De Gereformeerde kerken in Indonesië

Na het gesprek dat in 2010 plaats vond is er geen contact meer geweest. Uit het rapport van de GKv deputaten buitenlandse kerken aan de GS Harderwijk blijkt dat deze kerken de band met de GKv niet willen verbreken¹.

4.5 De Canadese kerken (CANRC).

4.5.1 Bespreking Rapport van de Canadese Deputaten aan de synode te Burlington 2010. (Korte samenvatting)

Beoordeling ontwikkelingen binnen GKv

¹ Predikanten van de GGRI-NTT, op bezoek in Nederland, hebben naar aanleiding van een verzoek van de Gereformeerde Kerken (hersteld) GK(h) voor een zusterkerkrelatie, met nadruk gesteld dat de GGRI-NTT de relatie met de GKv niet zullen verbreken. (BBK rapport GKv 11-11-2011)

Algemeen

Aan de synode van Burlington 2010 rapporteren de deputaten het volgende:

Voorafgaand aan de synode Zwolle 2008 hebben we verschillende documenten en webadressen ontvangen, waar we de documenten betreffende de synode Zwolle konden vinden. De meeste waren in het Nederlands, alhoewel een paar rapporten in het Engels waren vertaald. De vertaalde rapporten waren: “Men and Women in the Church” en “Church Unity”. De reden dat deze rapporten vertaald waren is dat de synode en deputaten van de GKv de reacties wilden horen van de buitenlandse afgevaardigden over deze rapporten.

Op dinsdagmiddag, 27 mei 2008, werd er een gesloten vergadering gehouden met de buitenlandse afgevaardigden en aan deze afgevaardigden werd dringend verzocht vrij en open te zijn over hun evaluatie van de twee rapporten die in het Engels waren vertaald. Het zou niet gepast zijn om bekend te maken wat precies in deze gesloten sessie is besproken, behalve om mee te delen dat een aantal broeders de gelegenheid gebruikten om op een zeer openhartige, directe manier te spreken.

Hoewel het idee om een “Foreigners Week” te houden, in sommige opzichten een goed idee was, is het spijtig dat er geen echte gelegenheid was om samen als Canadese en Nederlandse deputaten te spreken.

Ook was het teleurstellend dat we slechts twee zaken op de agenda van de synode konden behandelen. Over andere zaken kon niet worden gediscussieerd, gezien het tijdsschema van de synode, gebrek aan vertaald materiaal en andere factoren.

Specifiek

De eerste zaak waar de deputaten voor werden uitgenodigd om over te spreken was de rol van de vrouw in de kerk. Een synode-commissie had een voorlopig concept met voorstellen met verschillende benaderingen betreffende deze zaak. Dit concept kreeg veel commentaar van zowel synodeleden als de bezoekende afgevaardigden.

Terwijl sommigen er voor waren, vroegen anderen zich af wat de onderliggende hermeneutiek is en wat ze beschouwen als een hellend karakter van het rapport. Zij drukten ook zorg uit waar dit rapport en de aanbevelingen van dit rapport de GKv in Nederland zal brengen.

Het tweede rapport over binding aan belijdenis in verband met de Nederlands Gereformeerde Kerk ontlokte meer dan een klein debat.

De commissie die dit rapport voorbereidde was verdeeld in een meerder- en minderheid. De meerderheid was van mening dat de GKv zich voort moest bewegen met de Nederlands Gereformeerde Kerk omdat er een nieuwe openheid was naar een binding aan de belijdenis in die kerken. Echter in het minderheidsrapport vroeg men zich dit af, omdat deze zelfde kerken in principe al hadden besloten om alle ambten voor vrouwen open te stellen.

Globaal uitten de afgevaardigden hun steun aan het minderheidsrapport en waarschuwden tegen het aannemen van het meerderheidsrapport.

Enige weken nadat wij vertrokken waren, nam Synode Zwolle de zaak van deze twee rapporten weer op. Het besloot de meeste aanbevelingen van het rapport betreffende de rol van de man en vrouw in de kerk aan te nemen en benoemde een aantal commissies om de zaak verdere te bestuderen en met praktische toepassingen te komen.

Wat betreft het rapport over binding aan de belijdenis besloot de synode om meer in de lijn van het minderheidsrapport verder te gaan en droeg de commissie, die zich met deze zaak bezighoudt, op om verder te spreken met de Nederlands Gereformeerde Kerk over binding aan de belijdenis en vrouwen in het ambt.

Evaluatie door Deputaten van Canadian Reformed Churches.

Van het bovengenoemde is duidelijk dat de inbreng van buitenlandse afgevaardigden impact heeft gehad als het gaat om binding aan de belijdenis. Toch is dit een zaak dat in de toekomst gevolgd moet worden en nadere studie vereist.

Met het oog op het rapport van de rol van de vrouw in de kerk is het moeilijk te zeggen wat voor impact de inbreng van de buitenlandse afgevaardigden heeft gehad. Op dit moment kunnen we alleen maar afwachten waar de commissies, die deze zaak behartigen, mee komen. Zonder twijfel moeten we, als het nodig is, bereid zijn deze zaak in de toekomst verder te bespreken.

Wat ons zorgen baart over de beide rapporten is echter de toenemende grote rol die sociologie schijnt te spelen. Het schijnt dat aan sociologische theorieën, modellen, vormen van onderzoek en evaluaties te gewichtig en te belangrijk gevonden worden. Dit is een zaak van zorg, daar de Kerk wordt gevormd en geregeerd door God en het Woord van God en niet door sociale wetenschap.

Andere zaken

Wat betreft de zaak van de nieuwe gezangen blijkt dat de verdeeldheid afneemt en de GKv betere procedures heeft aangenomen om bestaande gezangen te evalueren en ze op te nemen in het kerkelijk leven. Als het kerkboek eenmaal compleet is, zullen we deze zaak beter kunnen evalueren.

We kregen geen gelegenheid op de synode van Zwolle om met de Nederlandse deputaten te spreken over het vierde Gebod en Scheiding en Hertrouwen.

Er moet ook op gewezen worden dat Synode Smithers de deputaten instructies gaf om te zien hoe de besluiten omtrent het vierde Gebod in de praktijk uitwerken. Zo te zien is het een redelijke vraag, echter is het in de praktijk een bijna onmogelijke vraag om hieraan te voldoen. We zouden synode Burlington dringend willen verzoeken om om ons ervan te verzekeren dat ons toekomstig mandaat zich zal beperken tot daadwerkelijke beslissingen,- (die we kunnen evalueren,-) in plaats van te zien hoe het in de praktijk verloopt, wat voor ons bijna onmogelijk is om te evalueren.

Een nieuwe en andere zaak, die is ontstaan sedert synode Smithers, heeft te maken met personen die aan de Theologische Universiteit te Kampen verbonden zijn. Eerst lezen we over omstreden opmerkingen gemaakt door dr. G. Harinck in de Nederlandse pers. Ten tweede werden we geconfronteerd met de benoeming van dr. S. Paas, een benoeming die een bliksemafleider bleek te zijn voor meer kritiek gericht aan de Theologische Universiteit

Met betrekking tot de opmerkingen van dr. G. Harinck hebben we onze teleurstelling uitgesproken op de Synode Zwolle, dat degene die leiding hebben, hem niet hebben opgeroepen om zijn opmerkingen terug te nemen. Een ontwijkende verontschuldiging is geen vervanger voor een duidelijk terugnemen.

Met betrekking tot de opmerkingen van dr. S. Paas zijn we teleurgesteld dat een Theologische Hogeschool, die belijdt zuiver Schriftuurlijk en gereformeerd te zijn, een leraar benoemt die

een dissertatie schrijft en verdedigt dat zo veel concessies doet met betrekking tot vrijzinnige wetenschap.

Aanbevelingen

De Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken adviseren Synode Burlington 2010 het volgende:

1. De kerkelijke betrekkingen met de GKv te continueren.
2. Om de ontwikkelingen betreffende de kwaliteit of inhoud van de nieuwe gezangen te blijven volgen.
3. Aan de zaak van bijbelse hermeneutiek prioriteit te geven, dit met de deputaten van GKv te bespreken en via hen met de aangewezen commissies van de synode.
4. Om wegen te vinden om een conferentie te organiseren over Hermeneutiek waaraan professoren deelnemen die momenteel les geven te Hamilton, Kampen en misschien elders.
5. Speciaal aandacht geven aan het komend rapport over de rol van de vrouw in de kerk en aan besprekingen die nu plaats vinden tussen de GKv en de Nederlands Gereformeerde Kerken.
6. Teleurstelling te uiten dat:
 - a. Synode Zwolle van de GKv niet heeft geëist dat één van de professoren die les geeft aan de TU te Kampen, zijn omstreden opmerkingen terug te nemen.
 - b. De TU geen grotere zorg heeft besteed aan een recente benoeming (dr. S. Paas).

Tot zover het rapport van de Commissie Relaties met Kerken in het Buitenland over de GKv.

Wat CRCA (Committee on relations with churches abroad of the Canadian Reformed Churches) rapporteren aan GS Burlington 2010 over de GKH.

De synode Smithers 2007 besloot om het verzoek van GKH om hen als zusterkerken te accepteren niet aan te nemen. De synode Smithers besloot tevens om de GKH op een broederlijke manier te vermanen over haar onwettige afscheiding. Overeenkomstig de instructie van de synode Smithers werd in juni 2006 een brief ter vermaning gestuurd. Sinds die tijd is er geen antwoord gekomen van de GKH. De Commissie Relaties met Kerken in het Buitenland hebben een exemplaar van een nieuwe publicatie getiteld “Continua”(Nummer 1, januari 2009) ontvangen. Deze publicatie bevat deel 1 van een serie die het besluit van de synode 2007 (Smithers) bekritiseert om geen kerkelijke banden (ecclesiastical fellowship) met de GKH aan te gaan.

Tot zover het rapport van de Commissie Relaties met Kerken in het buitenland over de GKH.

Besluit Synode Burlington 2010 aangaande de GKH (DGK)

De synode besluit:

1. De contacten met de GKH (DGK) aan de verantwoordelijkheid over te laten van de tijdelijke sub-commissie van de Commissie Relaties met Kerken in het Buitenland die ook de contacten onderhouden met de GKv
- 1.1 De commissie het volgende mandaat te geven:
 - In dialoog te gaan met de GKH (DGK) om tot een doorzichtig, duidelijk begrip van hun zorgen en daden te komen.
 - 1.2. Door te gaan om wegen te zoeken om verzoening te bevorderen tussen de GKv en de GKH (DGK).
 - 1.3 Dit alles te doen in nauw contact met de FRCA en de OPC.
 - 1.4 Zes maanden voor de volgende generale synode een uitvoerig rapport van

de activiteiten voorleggen aan de die synode.

Contacten Deputaten voor Betrekkingen Buitenlandse Kerken met de Canadian Reformed Churches.

1. Er is een verzoek geweest van Ds. Moesker van de Subcommissie van de CRCA om een gesprek te hebben met Ds. de Marie tijdens zijn bezoek aan Canada.(oktober/november 2010) De deputaten hebben dit verzoek besproken en hebben gemeend dat verzoek niet te kunnen honoreren. We hebben daardoor de redenen aangegeven.
Zie bijlage IV: brief d.d. 18 oktober 2010 aan Rev. Jack Moesker, CRCA Subcommissie Churches the Netherlands, Owen Sound, ON. Canada.

De deputaten BBK stellen in dezelfde brief aan de subcommissie voor, door middel van het schriftelijk uitwisselen van vragen en antwoorden ,uiteindelijk toe te werken naar een afrondend gesprek. Dit zal dan gerapporteerd worden aan de volgende synode van de CANRC evenals aan de synode van DGK.

2. Op **25 januari 2011** is er een brief geschreven aan de Canadian Reformed Churches, Committee for Relations with Churches Abroad.
Het betreft hier de synodebesluiten van de synode Smithers 2007 aangaande ons verzoek om een zusterkerk relatie met de DGK aan te gaan. Ons verzoek werd door de synode Smithers niet geaccepteerd.
Zie bijlage brief d.d. 25 januari 2011 (Bijlage V).
Aan het slot van deze brief stellen we hen, de CRCA, voor om aan ons hun vragen te sturen , zodat we hen een schriftelijk antwoord kunnen geven. Wat betreft Abbotsford, delen we hen mee, dat er een vertaling van ons rapport aan Synode Emmen 2010 is gepubliceerd op onze website “Reformed Continua” en delen hen ook mee dat we alle mogelijke vragen over ons rapport zullen beantwoorden.

3. Brief van CRCA Sub-committee of the Canadian Reformed Churches on Relations with Churches in the Netherlands.

De brief, d.d. 1 februari 2011, houdt kort samengevat het volgende in:
De sub-commissie wil graag een “face to face” dialoog. Dat zal, volgens hen, een beter wederzijds begrip bevorderen. De afstand tussen onze landen maken het moeilijk om alles volledig te begrijpen wat er de kerken gaande is. Ze verzoeken daarom om een gelegenheid ons als deputaten te ontmoeten zonder de noodzaak van tevoren gestelde voorwaarden. De Canadese deputaten zijn beschikbaar voor zo’n vergadering rond de tijd wanneer ze de Synode te Harderwijk van de GKv bezoeken van 28 maart tot 2 april.
Zie bijlage brief d.d. 1 februari 2011(Bijlage VI)

4. Brief van CRCA

In een brief van 16 maart 2011 (zie bijlage VII) bedanken ze ons zeer voor de gedetailleerde brief van 25 januari 2011. Ze hadden gehoopt op een mogelijk informele bijeenkomst terwijl de deputaten hier in Nederland waren, maar ze begrijpen onze bezorgdheid. Daarom zullen ze in de voorgestelde lijn in onze brief verder gaan en onze vragen zo goed als ze kunnen beantwoorden.

Tegelijkertijd zullen zij ons hun vragen sturen. Het lijkt hen verstandig met hun vragen te wachten tot zij de Synode van de GKv in Harderwijk hebben bezocht.

Dat , hopen ze, zal hen een beter begrip geven van wat er gebeurt en is gebeurd in de GKv en de richting die ze in de toekomst voorstellen te gaan.

Ds. de Marie heeft in de afgelopen periode twee keer een bezoek gebracht aan onze zusterkerk te Abbotsford, Canada.
Hieronder volgen er twee verslagen (zie bijlagen I en II).

4.6 Zuid Afrika

Na jaren een gesprek

Zoals in het rapport van de deputaten betrekkingen buitenlandse kerken aan de Generale Synode van Emmen is meegedeeld was er een verzoek van ds. P.G.Boon namens de deputaten betrekkingen buitenlandse kerken van de VGKSA om een gesprek te mogen hebben.

Dat gesprek heeft inmiddels plaatsgevonden op 12 oktober 2010. Het verslag daarvan is als bijlage bij dit rapport gevoegd (Bijlage VIII).

De *voorgeschiedenis* van dit gesprek is als volgt:

De synode van de VGKSA van mei 2005 (Acta artikel 22) besloot om het verzoek van de Gereformeerde Kerken (hersteld) om de zusterkerkrelatie voort te zetten af te wijzen. Zij grondde dat besluit op haar oordeel dat de Gereformeerde Kerken (hersteld) een onjuiste voorstelling van de situatie en van synode-uitspraken had gegeven. Daarbij riep zij de Gereformeerde Kerken (hersteld) op om de ‘onttrekking’ te heroverwegen en de kerkelijke weg tot het einde toe te bewandelen.

In een brief van 30.09.2005 wordt die Vrijmaking prematuur genoemd omdat een groot deel van de synodebesluiten nog niet zou zijn afgerond.

In de Acta van de Generale Synode van Zwolle 2007 van de Gereformeerde Kerken (hersteld) wordt vermeld dat de Zuid-Afrikaanse kerken evenals de Canadese kerken enkele jaren daarvoor al de Gereformeerde Kerken (hersteld) beschuldigd hebben van scheurmakerij (artikel 79).

In antwoord op bovenvermelde brief van de VGKSA zonden de deputaten betrekkingen buitenlandse kerken op 30.01.2007 een weerlegging van dat daarin genoemde oordeel inzake de Vrijmaking, met als bijlagen veel informatiemateriaal.

Na geruime tijd kwam daarop antwoord, dat van de inhoud van de brief met de meegestuurde stukken kennis was genomen en dat de daarin genoemde zaken zouden worden behandeld.

Uit het rapport van de Zuid-Afrikaanse deputaten vernemen wij dat zij ten gevolge van de verwarrende situatie rond de Gereformeerde kerken vrijgemaakt en sommige groepen van kerkleden die zich hebben afgescheiden van die kerken besloten om een extra bezoek naar Nederland te laten brengen om meer duidelijkheid te krijgen in de hele situatie. Dat vonden ze nodig om de synode van Mamelodi in 2011 op een goede en verantwoorde wijze van advies te kunnen dienen.

Ds.P.G.Boon werd daarvoor aangewezen. Dat heeft dus geresulteerd in de bespreking met hem.

Het gesprek met deputaat ds.P.G.Boon

We hebben een goed gesprek gehad, waarin van weerszijden informatie is verschaft. Het verslag daarvan is als bijlage bij dit rapport gevoegd.

Enkele gegevens uit het gesprek met ds.Boon.
Over de VGKSA :

Totaal zijn er 8 zelfstandige kerken en 6 kerken in wording. Pretoria-Maranatha, Mamelodi en Kaapstad zijn de zendende kerken. De VGK kent twee Classes met elk vier kerken (zij vergaderen 3 of 4 keer per jaar. De GS wordt eens in de drie jaar gehouden. Het aantal kerkleden ligt tussen 1000 en 2000 (ongeveer 1500?). De antithese werkt op twee fronten, enerzijds een strijd tegen de voorvaderverering en anderzijds tegen de westerse secularisatie. De zondagsrust kent de bevolking van Zuid Afrika eigenlijk niet. Dit is zo gegroeid vanuit het verleden. Grote winkels zijn dan ook, naast de vele “cafies” open. De westers georiënteerde kerken (Pretoria, Johannesburg en Kaapstad) kennen wel degelijk de zondagsrust. In de zendingskerken is verder onderricht noodzakelijk. Ook wordt er veel op zondag gewerkt door de niet-westers georiënteerde broeders en zusters. Inherent aan veel banen. Vermaning is dan ook noodzakelijk.

Er is een intensieve band met de GKv inzake zending. De financiële steun daarvoor uit Nederland (90%) is groot. Ook is er financiële steun uit Canada(CANRC) en Australië (FRCA) inzake hulpbehoevende kerken.

Op onze vraag: “U bent voor de financiering van de zending bijna geheel (90%) afhankelijk van de Gereformeerde kerken vrijgemaakt. Is dat niet een belemmering om de zusterkerkrelatie met de Gereformeerde kerken vrijgemaakt te verbreken?” antwoordde ds.Boon: “Wij beseffen dat wel, maar zullen zeker daar ons niet door laten leiden. Als die steun zou wegvallen moeten we blijven geloven dat de Heere ons zal helpen.”

Inzake de houding van de VGKSA ten opzichte van de Gereformeerde kerken vrijgemaakt werd ons verzekerd, dat er verschillende zaken zijn die de VGKSA verontrusten, zoals de zaak Harinck, Paas en het proefschrift van K.van Bekkum. De ontwikkelingen op de TU vervullen de VGKSA met grote zorg.

Op de vraag wat de VGKSA doen tegen de afval in de Gereformeerde kerken vrijgemaakt en of daarover ook officiële correspondentie is antwoordde ds. Boon, dat hij op de GS Zwolle-Zuid met betrekking tot een aantal zaken (o.a. het rapport M/V) indringend met de deputaten gesproken heeft, maar dat achteraf blijkt dat de deputaten voortgegaan zijn op de ingeslagen weg en dat er dus niet geluisterd is naar dat wat hij naar voren bracht.

Ter zake van de theologische opleiding voor de VGKSA en een eventueel overleg/uitwisseling met de Theologische Universiteit Kampen antwoordde ds.Boon dat er een student is die aan de TU te Kampen een opleiding volgt. Voor de niet westerse studenten wordt een eigen opleiding gevolgd die door eigen predikanten en docenten (o.a. ds. Boon) wordt gegeven.

Het verslag van dit gesprek werd wederzijds goedgekeurd en is als bijlage van het rapport aan de synode van de VGKSA toegevoegd.

Gesprek ds.Boon met het voorlopig kerkverband

Twee dagen later vond er een gesprek plaats met enkele afgevaardigden van het voorlopig kerkverband.

Het verslag van dat gesprek werd eveneens als bijlage bij bovengenoemd rapport van de Zuid-Afrikaanse deputaten gevoegd.

Uit de mededelingen van de afgevaardigden van het voorlopig kerkverband noteren we enkele bijzonderheden:

Er is een aanvraag van een (uit de GKv) afgescheiden groep in Assen. Er is een aanvraag van een (uit de GKv) afgescheiden groep in Goes.

Verder is er een (uit de DGK) afgescheiden groep in Peize (heeft zich ruim twee jaar geleden afgescheiden van de DGK en kwam doorvoor rond 2004 uit de GKV; deze groep wil zich graag aansluiten bij de GKN.

Op de vraag over de algemene opstelling van de GKN tegenover De Gereformeerde Kerk wordt geantwoord:

De relatie met DGK wordt als moeilijk getypeerd. Er is op plaatselijk vlak hier en daar contact, bijv. de afspraak tot een gesprek tussen de gemeente van DGK in Lutten en de `Matrixgemeente` in Hardenberg.

De indruk bestaat dat DGK de GKN als scheurkerken ziet, doelende met name op die gemeenten die zich van DGK hebben afgescheiden. Er wordt gemeld dat DGK wel met de `Ichthusgemeente` in Kampen wil praten, maar dat de andere kerken van de GKN er dan niet bij mogen zijn. Er is een klacht dat die groepen die zich van de GKv hebben afgescheiden (zoals Kampen, Assen) aan de ware kerk (bedoeld DGK) voorbij zijn gegaan.

De GKN ziet geen grote leerstellige verschillen met DGK. Wel merkt men een radicalistische sfeer in DGK, die uitkomt in bijvoorbeeld het volgende:

Je bent niet vrij naar een dienst te gaan waar je kleinkinderen gedoopt worden, bijv. in de GKv. Dat is censurabel.

Er heerst een soort `consequentialisme` - verwezen wordt naar al de `en dus en dus en dus...` stellingen in het blad De Bazuin.

In de gemeente in Zwolle wilde men bepaalde dingen bespreekbaar maken, maar het gesprek werd uitgedoofd met de vraag: belijd je nog dat deze kerk de ware kerk is? Er is geen zicht op de gebrokenheid, dat er wel degelijk soms voor een tijd twee ware kerken ter plaatse kunnen zijn.

Er is het gevoel dat er binnen DGK boven de Schriften uit gebonden wordt.

Er zijn wel vragen over de ambtsvisie binnen DGK. Dit is misschien niet direct een leerstellig verschil, maar men ziet wel hiërarchie van enkelen.

Over de roeping om tot kerkelijke eenheid te komen antwoorden de afgevaardigden van het voorlopig kerkverband onder meer:

De versplintering doet pijn. Het maakt ons nederig. Jezus vergadert zijn kerk niet alleen in je eigen gemeente of kerkverband. Er zijn meer kansels vanwaar het Woord naar waarheid wordt verkondigd elke zondag in Nederland. Het hart van de GKN gaat uit naar de reformatorische hoek.

Het is belangrijk ook kritisch te zijn op onze eigen traditie. In vrijgemaakte kringen hebben wij in onze aversie tegenover de zgn. Nadere Reformatie misschien het kind met het badwater weggegooid. K. Schilder heeft veel klem gelegd op de zichtbare kerk en zijn volgelingen zijn soms te veel hiermee weggelopen. Vooral op dit punt ervaart men een soort radicalisme in DGK.

M.b.t. DGK wordt door de afgevaardigden van het voorlopig kerkverband nog genoemd dat men bewogen en geduldig moet zijn met broeders en zusters in DGK. Veel van hen hebben moeite met het radicalisme van de leiding, zoals dat vooral uitkomt in De Bazuin.

Laten we oog houden voor het dynamisch werk van Christus` kerkvergadering. Bij DGK is er te snel kritiek als je spreekt over broeders en zusters in andere kerkverbanden zoals de Gereformeerde Gemeenten.

Over de verhouding tussen de VGKSA en de Gereformeerde Kerken (hersteld) antwoordt ds.Boon:

De VGKSA hebben kort na de Vrijmaking van 2003 een verzoek van DGK ontvangen tot een zusterkerkrelatie. In 2005 hebben de VGKSA op hun synode van Pretoria-Maranata dit verzoek afgewezen, al hebben zij aangegeven dat zij veel zorgen delen met betrekking tot de GKv en dat zij de broederschap met DGK erkennen. Zij hebben DGK opgeroepen de breuk met de GKv weer te helen. Op de synode van Kaapstad 2008 hebben de VGKSA hun deputaten BBK verzocht ook het gesprek met DGK aan te gaan.

De synode van de VGKSA

In juni 2011 hebben de VGKSA hun synode gehouden. Wij hebben het Kort Verslag van die synode ontvangen alsmede het rapport dat deputaten betrekkingen buitenlandse kerken van de VGKSA aan de synode hebben uitgebracht. Uit beide stukken geven we het voornaamste door uit de onderdelen van het Kort Verslag die betrekking hebben op de Gereformeerde Kerken (hersteld) en het voorlopig kerkverband en ook op wat ten aanzien van de GKv werd gerapporteerd en besloten.

De GKv zonden twee afgevaardigden, namelijk ds. J. M. van Leeuwen en zr. E. Blok. De synode beraadde zich apart over de vraag of de vrouwelijke afgevaardigde kon worden ontvangen en zo ja, in welke capaciteit. De deputaten betrekkingen buitenlandse kerken deelden mee dat zij de Nederlandse deputaten hadden verzocht indien enigszins mogelijk (if at all possible) geen vrouwelijke deputaat te zenden. Maar de Nederlandse kerken bleven erbij de vrouwelijke deputaat toch te zenden. De synode sprak uit dat dit ‘ongevoelig’ (insensitive) was van de Nederlandse kerken en besloot dat zr. Blok alleen in de zaak van de zusterkerkrelatie met de Nederlandse kerken gerechtigd was aan de besprekingen deel te nemen.

Het Zuid-Afrikaanse rapport over de gesprekken

Wij geven uit dat rapport één en ander door wat betrekking heeft over de Gereformeerde Kerken (hersteld) en het voorlopig kerkverband.

Gereformeerde Kerken (hersteld)

Het is niet realistisch om nu al een keus te maken tussen, aan de ene kant de zusterkerkrelatie met de GKv voort te zetten en deze met DGK en/of de GKN af te wijzen of misschien aan de andere kant juist omgekeerd.

Wat De Gereformeerde Kerken betreft kunnen we vaststellen dat zij een afspiegeling zijn van de GKv van 25 jaar geleden. Zij confronteren de GKv met hun eigen verleden, zowel positief als negatief.

De synode van Pretoria Maranata 2005 heeft uitgesproken dat onze kerken de broederschap met De Gereformeerde Kerken te erkennen, maar dat de Vrijmaking van 2003 onwettig was en dat van beide zijden moet worden gewerkt aan het herstel van de scheiding.

Er is wel contact geweest via briefwisseling, maar naar de mens gesproken is het niet waarschijnlijk dat de scheiding spoedig kan worden geheeld.

Bovendien maken de verontrustende ontwikkelingen binnen de GKv de situatie nog ingewikkelder.

Hoewel De Gereformeerde Kerken de wettigheid van de Vrijmaking van 2003 handhaven gebruiken ze die niet als een shibboleth voor nieuwe leden.

Conclusie

Met het oog op de verontrustende ontwikkelingen binnen de GKv en omdat de broederschap met de broeders en zusters binnen De Gereformeerde Kerken erkend is, moeten de deputaten betrekkingen buitenlandse kerken in de komende jaren onderzoeken of er wettige bezwaren zijn tegen het aangaan van een zusterkerkrelatie met deze kerken.

Met het oog op de toenemende zorgen met betrekking tot de GKv is er reden om een verder onderzoek in te stellen naar het bestaansrecht van dit kerkverband.

Het voorlopig kerkverband

Dit kerkverband bestaat deels uit enkele kerken die zich hebben losgemaakt van De Gereformeerde Kerken wegens volgens hen te radicale tendensen. De spreekwoordelijke druppel die de emmer deed overlopen was de vraag of er – ten gevolge van de gebrokenheid van het leven op aarde – meer dan één ware kerk in eenzelfde plaats kan zijn, alsmede de beschuldiging van hiërarchie in de manier waarop De Gereformeerde Kerken functioneren. Verder bestaat dit kerkverband uit gemeenten die afkomstig zijn uit de GKv. Dat geldt ook de twee predikanten ds. R. van der Wolf en ds. E. Hoogendoorn. Deze maakt er aanspraak op, samen met de Ichthus gemeente, de wettige voortzetting te zijn van de kerk te Kampen-Noord, waar enkele jaren geleden een scheuring plaatsvond.

Voor een buitenstaander is het moeilijk om grip te krijgen op de vele jaren van conflict in Kampen.

Het ene deel van de kerkeraad kwam tot de conclusie dat ds. Hoogendoorn als persoon niet bekwaam was als predikant van de gemeente te fungeren.

Het andere deel van de kerkeraad stond achter ds. Hoogendoorn vanuit de overtuiging dat het niet ging om persoonlijke zaken, maar om de gereformeerde richting waarin ds. Hoogendoorn wilde verder gaan.

Het conflict liep erop uit dat ds. Hoogendoorn tenslotte afgezet werd door de (GKv) kerkenraad van Kampen-Noord, in samenwerking met de synode van Zwolle-Zuid 2008.

Aan de ene kant stelde de synode vast dat ds. Hoogendoorn op wettige wijze was geschorst.

Aan de andere kant stelde de synode vast dat ds. Hoogendoorn – na het volgen van enkele procedures die de synode vaststelde – weer beroepbaar kon worden verklaard in de GKv.

Hoe zijn die twee besluiten te combineren? Hoe kan een predikant die geschorst en afgezet is in een andere gemeente vruchtbaar werken?

In het algemeen kan opgemerkt worden dat het moeilijk is – zoals waarschijnlijk het geval is in de hele kerkgeschiedenis – om persoonlijke zaken te scheiden van de echte zaken. Is ds. Hoogendoorn als predikant ongeschikt, was hij een scheurmaker, of wilde hij alleen maar verder gaan in de gereformeerde richting?

Het is te hopen dat in de toekomst een helder antwoord komt op deze vragen.

In ons gesprek met dit kerkverband werd het duidelijk dat zij geen helder beeld hebben van de toekomst. Zij zien veel verdeeldheid onder de gelovigen. Zij herkennen ook oprechte gelovigen en ervaren eenheid met broeders en zusters in de Hersteld Hervormde kerk en de Christelijke Gereformeerde kerken.

Hoe moeten de VGKSA dit kerkverband beoordelen? Die vraag is temeer dringend nu verschillende synodes van de VGKSA de afgelopen jaren hun zorg hebben uitgesproken over de hen verontrustende ontwikkelingen in de GKv. Veel van dezelfde elementen hebben geleid tot het huidig bestaan van het voorlopig kerkverband.

Conclusie

Deputaten betrekkingen buitenlandse kerken adviseren de synode de broederschap met de leden van het voorlopig kerkverband te erkennen. Veel van de zorgen die door de laatste drie synodes van de VGKSA aan de GKv zijn aanhangig gemaakt zijn de redenen waarom deze broeders en zusters zich van deze kerken hebben afgescheiden.

De deputaten moeten in de komende jaren ook onderzoeken of er wettige bezwaren zijn tegen het aangaan van een zusterkerkrelatie met deze kerken.

Besluit van de synode

Beide synodes Pretoria-Maranata (2005) en Kaapstad (2008) hebben de broederschap erkend met DE GEREFORMEERDE KERKEN, die zich in 2003 en volgende jaren hebben afgescheiden van de GKv. Synode Pretoria 2011 heeft de deputaten opgedragen de gesprekken met deze kerken voort te zetten en daarbij te onderzoeken of de contacten moeten worden voortgezet.

Ten aanzien van Gereformeerde Kerken in Nederland (GKN) – eerder bekend onder de naam Voorlopig Kerkverband – heeft de synode besloten dat het nog te vroeg is om aan te vangen met een ambtelijk ('official') proces om te onderzoeken of een zusterkerkrelatie moet worden aangegaan. In de tussentijd moeten deputaten echter op de hoogte blijven van de ontwikkelingen. De GKN bestaan uit kerken die zich hebben afgescheiden van De Gereformeerde Kerken of de GKv.

CONCLUSIE

Terecht oordeelde de VGKSA synode dat het niet mogelijk is een zusterkerkrelatie te hebben met zowel de Gereformeerde kerken vrijgemaakt als met De Gereformeerde Kerken. Daar zij echter van oordeel was de zusterkerkrelatie met de GKv voort te zetten was het haar niet mogelijk De Gereformeerde Kerken als zusterkerken te erkennen.

Opmerkelijk dat in afwijking van het advies van deputaten de synode voor eventueel contact met het voorlopig kerkverband een andere weg koos dan met betrekking tot De Gereformeerde Kerken. Zij was van oordeel dat met die groep nog geen besprekingen moeten worden aangegaan over de mogelijkheid van het voortzetten van de contacten.

De relatie met de Gereformeerde kerken vrijgemaakt

In hun rapport geven deputaten betrekkingen buitenlandse kerken een uitvoerig breed gedocumenteerd overzicht van zaken die zij als zorgwekkend en verontrustend betitelen. Zo worden achtereenvolgens besproken de ontwikkelingen rond dr. G. Harinck, dr. K. van Bekkum, dr. S. Paas, de hermeneutiek, publicaties van Kamper hoogleraren, het contact met de Nederlands Gereformeerde kerken, de zogenaamde werkorde, de Algemene Synode van Dordrecht.

Na vermelding van de feiten geven zij telkens een beoordeling, die steeds weer moet aangeven dat er sprake is van afdwaling van en strijd tegen Schrift en belijdenis.

Opmerkelijk is het dat zij in een apart onderdeel van hun betoog aandacht vragen voor de wijze van behandeling van controversiële zaken.

Hoewel de Bijbel daarbij nog wel beschouwd wordt als richtingaangevend en beslissend voor de besluitvorming is het duidelijk dat daarvoor steeds meer en andere overwegingen zijn die belangrijk worden geacht.

Dat zijn de volgende:

- hermeneutische overwegingen;
- de landelijke praktijk, ook al wijkt die af van de kerkorde;
- het draagvlak onder kerkleden en kerken;

- de noodzaak van een ‘open’ discussie, dat wil zeggen dat het kerkrecht niet langer het uitgangspunt is.

Maar dit alles betekent volgens de deputaten dat er niet voldoende bescherming is tegen moderne en postmoderne ideeën.

In de bespreking van dit rapport op de synode klaagden de afgevaardigden van de GKv erover dat het rapport van deputaten betrekkingen buitenlandse kerken eenzijdig was en de positieve ontwikkelingen ongenoemd laat.

De deputaten lichten toe dat hun rapport niet moet worden gelezen alsof zij er op uit zijn de zusterkerkrelatie te beëindigen. Maar om die relatie gezond te houden is het noodzakelijk serieuze besprekingen te houden, vooral met het oog op verontrustende tendensen.

De deputaten merken verder op dat zij de laatste tien jaren ondervonden hadden dat de bezwaren van de Zuid-Afrikaanse kerken door de Nederlandse kerken niet serieus werden genomen. Inderdaad is hun rapport meer confronterend dan vroeger in de hoop dat de Nederlandse kerken en haar deputaten nu dan bereid zullen zijn grondiger op de zaken in te gaan.

De synode sprak haar dankbaarheid uit voor de bereidheid van de Nederlandse deputaten om dat de komende tijd ook te gaan doen.

Daarom besloot de synode nog niet over te gaan om de voorstellen van de deputaten met betrekking tot mogelijke beperkingen in de zusterkerkrelatie te behandelen. Dat moet wachten op de besprekingen in de komende tijd en de uitkomst daarvan

De synode droeg de deputaten op over deze zaak met de deputaten van de Australische en Canadese kerken samen te werken.

BEOORDELING

Het besluit met betrekking tot De Gereformeerde Kerken is in vergelijking met vroegere besluiten iets positiever omdat de mogelijkheid van een zusterkerkrelatie niet geheel wordt uitgesloten .

Hoewel er, zowel door de opmerkingen van deputaten betrekkingen buitenlandse kerken als door de uitspraken van de synode, meer druk wordt uitgeoefend op de Nederlandse kerken is het toch teleurstellend dat zelfs de voorzichtige opstelling van deputaten ten aanzien van beperkingen in de zusterkerkrelatie door de synode afgewezen werd. Al moet wel worden opgemerkt dat om zo te zeggen de stok achter de deur werd gezet: wanneer de komende serieuze besprekingen geen goed resultaat opleveren zal over het deputatenvoorstel moeten worden gehandeld.

Tenslotte wat dit onderdeel betreft:

1. Aan de synode van Hasselt voor te stellen om deputaten betrekkingen buitenlandse kerken op te dragen diligent te zijn met betrekking tot gesprekken met Zuid-Afrikaanse deputaten.
2. De deputaten zijn van oordeel dat het wenselijk is dat de synode de beschuldigingen van het voorlopig kerkverband zoals uit het BBK verslag aan de synode (Pretoria 2011) naar voren komt. (“..... bestaan gedeeltelijk uit sommige kerke wat afgeskei het van die DGK, vanweë vir hulle te radikale tendense in die DGK. Die spreekwoordelike druppel wat die emmer laat oorstroom het was die vraag of daar – a.g.v. die gebrokenheid op aarde – meer as een ware kerk op dieselfde plek kan wees, sowel as die beskuldiging van hiërargie in die manier waarop die DGK funksioneer”) weerlegt.

4.7 De Presbyteriaanse kerken in Schotland, Ierland, Korea en Filippijnen.

In het rapport aan de synode van Emmen hebben deputaten de synode verzocht hen de opdracht te geven om een onderzoek in te stellen naar de Westminster Confessie. Als reden werd door deputaten gewezen op kwestie van de pluriformiteit en de open avondmaalstafel in de Presbyteriaanse kerken. De synode heeft op dit verzoek geen duidelijk antwoord gegeven.

4.8 Vragen n.a.v. de instructie

a. Contacten met presbyteriaanse kerken

Nu er een zusterkerkrelatie met de kerk te Abbotsford tot stand gekomen is, waarbij uitdrukkelijk de pluriformiteitsgedachte en de open avondmaalstafel in de URC en OPC is afgewezen, vragen de deputaten zich af of de opdracht om contact op te nemen met de presbyteriaanse kerken in Schotland, Ierland, Korea en de Filipijnen wel mogelijk is, aangezien deze kerken ook de pluriformiteit en open avondmaalstafel in de praktijk toepassen².

b. Plaats Westminster Confessie in instructie BBK.

Bij het verwerpen van de instructie zoals aangenomen op de GS van Mariënberg en het aannemen van de instructie Leeuwarden 1990, is daarmee ook duidelijk vervallen de toevoeging onder 1na belijdenis : *(waaronder wordt verstaan de Drie Formulieren van Eenheid en/of de Westminster Confessie)?*

Het eerste punt in instructie BBK GS Zwolle 2007 vermeldt deze toevoeging niet: *Zij zullen, uitgaande van de hartelijke bereidheid de kerkelijke eenheid te zoeken met allen, die op de grondslag van Schrift, **belijdenis** en Dordtse kerkorde willen leven, contact zoeken, c.q. contact onderhouden met die kerken in het buitenland die met de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland zoals bijeen op de GS Leeuwarden (1990) in correspondentie staan.*

Ook onder tweede punt in instructie BBK GS Emmen 2010 wordt zij niet vermeld *Zij zullen, uitgaande van de hartelijke bereidheid de kerkelijke eenheid te zoeken met allen, die op de grondslag van Schrift, **belijdenis** en Dordtse kerkorde willen leven, contact zoeken, c.q. contact onderhouden met die kerken in het buitenland die met de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland zoals bijeen op de GS Leeuwarden (1990) in correspondentie staan.*

GS Mariënberg geeft in art 26 van de Acta onder 3 (bl. 104) zegt over de toevoeging ‘en/of Westminster Confessie:

De generale synode van De Gereformeerde Kerken te Mariënberg 2005-2006 besluit

a. in art. 1 van de instructie voor Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken toe te voegen "en/of Westminster Confessie";

b. m.b.t. de verwijzing naar de Dordtse kerkorde de betreffende zin uit art. 47 KO over te nemen: "Op ondergeschikte punten van kerkorde en kerkelijke praktijk zullen buitenlandse kerken niet veroordeeld worden";

c. aan de instructie toe te voegen de regels voor het contact met zusterkerken uit de toelichting op de kerkorde van Bouma;

d. de instructie definitief vast te stellen op de septemberzitting van de synode.

Zij geeft hiervoor de volgende gronden:

a. er zijn buitenlandse kerken, die als zusterkerken erkend moeten worden die echter niet de NGB hanteren maar de Westminster Confessie;

b. er zijn buitenlandse kerken die als zusterkerken erkend moeten worden maar die een andere dan de Dordtse Kerkorde hanteren;

² Zie ook Bijlage 4 bij DDK rapport aan GS Emmen 2009-2010 “Open Avondmaal in de OPC” door ds. B.R. Hofford in Bijlage bij Acta bl. 127..

c. art. 47 KO voorziet in het omgaan met praktische verschillen;

d. het is van belang om heldere regels te hebben voor het contact met zusterkerken; de toelichting van Bouma geeft de regels weer zoals die altijd gehanteerd werden in de Gereformeerde Kerken.

5. Voorstellen aan de Generale Synode:

1. Weer deputaten te benoemen met de opdracht zoals geformuleerd door GS Emmen 2009-2010.
2. Aan de synode van Hasselt voorstellen deputaten betrekkingen buitenlandse kerken op te dragen diligent te zijn met betrekking tot gesprekken met Zuid-Afrikaanse deputaten.
3. De deputaten zijn van oordeel dat het wenselijk is dat de synode de beschuldigingen van het voorlopig kerkverband zoals blijkt uit het verslag van de samenspreking van ds.Boon met enkele afgevaardigden van het voorlopig kerkverband, te weten: De GKN ziet geen grote leerstellige verschillen met DGK. Wel merkt men een radicalistische sfeer in DGK, die uitkomt in bijvoorbeeld het volgende: Je bent niet vrij naar een dienst te gaan waar je kleinkinderen gedoopt worden, bijv. in de GKv. Dat is censurabel. Er heerst een soort `consequentialisme` - verwezen wordt naar al de `en dus en dus en dus...` stellingen in het blad *De Bazuin*. In de gemeente in Zwolle wilde men bepaalde dingen bespreekbaar maken, maar het gesprek werd uitgedoofd met de vraag: belijdt je nog dat deze kerk de ware kerk is? Er is geen zicht op de gebrokenheid, dat er wel degelijk soms voor een tijd twee ware kerken ter plaatse kunnen zijn. Er is het gevoel dat er binnen DGK boven de Schriften uit gebonden wordt. Er zijn wel vragen over de ambtsvisie binnen DGK. Dit is misschien niet direct een leerstellig verschil, maar men ziet wel hiërarchie van enkelen. Het is belangrijk ook kritisch te zijn op onze eigen traditie. In vrijgemaakte kringen hebben wij in onze aversie tegenover de zgn. Nadere Reformatie misschien het kind met het badwater weggegooid. K. Schilder heeft veel klem gelegd op de zichtbare kerk en zijn volgelingen zijn soms te veel hiermee weggelopen. Vooral op dit punt ervaart men een soort radicalisme in DGK. M.b.t. DGK wordt door de afgevaardigden van het voorlopig kerkverband nog genoemd dat men bewogen en geduldig moet zijn met broeders en zusters in DGK. Veel van hen hebben moeite met het radicalisme van de leiding, zoals dat vooral uitkomt in *De Bazuin*. Zie ook het BBK verslag aan de synode (Pretoria 2011).

Bijlagen:

Bijlage I: Verslag eerste bezoek van Ds. S. de Marie aan de Liberated Reformed Church te Abbotsford, B.C. Canada.

Van 20 oktober 2010 – 5 november 2010 werd een reis gemaakt naar Canada door ds. S. de Marie samen met br. C. Houweling van DGK Berkel & Rodenrijs/Bergschenhoek.

Na een hartelijke ontvangst in Abbotsford volgde een intensief bezoek aan deze gemeente. Naast de noodzakelijke inhoudelijke en taalkundige voorbereidingen van preken en spreekbeurten (waaronder een te houden voordracht in Ontario), was er ook een vol programma aan vergaderingen en ontmoetingen.

Ds. De Marie ging voor in de diensten van deze kerk op twee achtereenvolgende zondagen; daarin mocht ook de Heilige Doop aan drie kinderen van de gemeente worden bediend en voorbereiding tot en viering van het Heilig Avondmaal plaats vinden. Alles werd in het Engels gehouden.

Daarnaast werd door ds. De Marie gesproken op een gemeenteavond over Joh. 17, en bezochten beide broeders zowel een vergadering van de mannenvereniging en een kerkenraadsvergadering. Bovendien werden door hen de leden van de gemeente bezocht tot wederzijdse bemoediging. Er mocht dankbaar worden vastgesteld dat er een hartelijke eenheid was in het geloof en in de dienst aan de Here.

Daarnaast was er ook een gesprek met verontruste leden van de CANRC in de regio waar Abbotsford gelegen is (Fraser Valley). Hoewel men op de hoogte is van de situatie ook binnen de CANRC, durft men de stap tot vrijmaking niet te maken. De redactie van Reformed Polemics staat achter de recente Vrijmaking in Nederland. Wel worden reserves geuit met betrekking tot de wettigheid van de vrijmaking van LRC te Abbotsford. Zo mogelijk zal dit contact in de toekomst worden uitgebouwd.

Op de kerkenraadsvergadering zijn een aantal zaken aan de orde gebracht.

Bijbelvertaling: Als Bijbelvertaling is men de New International Version, die al meerder jaren geleden in de CanRC was ingevoerd, blijven gebruiken. Ds. De Marie heeft echter tijdens de voorbereidingen van zijn preken gemerkt dat dit niet een goede vertaling is (hanteert dezelfde principes als de Nieuwe Bijbelvertaling). De kerkenraad van Abbotsford zal onderzoeken welke betere vertaling gebruikt kan worden.

Huisbezoeken aan doopouders: het is in de CANRC en nu ook in de LRC niet de gewoonte dat de kerkenraad de ouders voor de doopsbediening bezoekt. Ds. De Marie adviseerde de broeders dat in het vervolg wel te doen om dan met name te spreken over de betekenis van de doop en de af te leggen doopbelofte.

Votum en zegengroet: De broeders gebruiken de originele formule (u i.p.v. ons) zonder opheffing van de handen. Men vraagt zich af of een verandering in de tekst zomaar kan worden toegelaten.

Contact met FRCA: Ds. de Marie heeft geadviseerd dit contact te leggen in overleg met deputaten BBK van DGK in Nederland.

Contact met CANRC: Op een brief die LRC Abbotsford had gericht aan alle CANRC-kerken was slechts één positieve reactie gekomen van de kant van de kerk te Attercliffe. De andere reacties waren negatief. In de meeste gevallen werd niet eens gereageerd.

Frequentie viering H.A.: De kerkenraad van de LRC zal een redelijk voorstel aan de kerkenraad van Zwolle sturen met daarin het verzoek om ds. De Marie voor de bediening van de sacramenten beschikbaar te stellen.

Het is belangrijk dat vanuit Nederland deze gemeente wordt bemoedigd om staande te blijven in het geloof en zo trouw te blijven aan haar Heer.

Op de terugreis is een landing gemaakt in Ontario. Op uitnodiging heeft ds. De Marie daar op 3 November 2010 te Attercliffe een lezing gehouden over de situatie in Nederland in verhouding tot de ontwikkelingen in Canada onder de titel “*Gods rechtsgeding in Zijn weg tot reformatie*”

De CANRC kerkenraad van Grassy Park had geen toestemming gegeven voor deze vergadering. De kerkenraad van Attercliffe ondersteunde weliswaar het initiatief voor de vergadering niet maar liet haar wel toe in haar kerkgebouw.

In deze lezing stonden centraal (1) de ontwikkelingen binnen de GKv die hebben geleid tot de Vrijmaking van 2003, en de verdere afval (2) afwijzing van DGK door CanRC, (3) de afval binnen de CanRC door het bevorderen van valse oecumene. In de bespreking werd een groot aantal schriftelijke vragen beantwoord.

De lezing zal als artikel verschijnen in het Canadese internettijdschrift *Reformed Polemics* (Engels), *De Bazuin* (Nederlands) en zal tevens worden opgenomen in *Reformed Continua*.

Er is voorgesteld om ten behoeve van de verdere reformatie binnen de CanRC de kerkenraden aldaar op te roepen om zijn verantwoordelijkheid te verstaan m.b.t. de onschriftuurlijke synodebesluiten.

Bijlage II: Samenvattend verslag van tweede bezoek aan LRC te Abbotsford, B.C. Canada 4 – 18 juli 2011.

Na het eerste bezoek in Oktober 2010 volgde een tweede bezoek, nu met mijn vrouw van 4 - 18 juli 2011.

Na een voorspoedige reis werden we op het vliegveld van Vancouver opgewacht door de scriba met zijn vrouw. Het was voor mij een hartelijk weerzien en voor mijn vrouw een hartelijke eerste kennismaking. We logeerden bij een gezin van één van de ouderlingen. De leden van de gemeente hadden zich voorgenomen om ons in de twee weken die we bij hen zouden zijn, ook geregeld iets van de omgeving te laten zien. Zo kwamen we in de gezinnen in een ongedwongen toestand. Goed voor nadere kennismaking en voor gesprekken. Men was blij met onze komst en met de zusterkerkrelatie met DGK.

We werden opnieuw getroffen door het feit dat we op zo’n enorme afstand van elkaar het zelfde geloof mochten delen en ook het kerk zijn in een situatie van miskennen en isolement. Zo konden we elkaar bemoedigen.

We hadden twee kostelijke zondagen waarop we tweemaal eredienst mochten houden in een daar voor geschikte conferentieruimte in een hotel. De eerste zondag, 10 juli, werd voorbereiding gehouden voor het Heilig Avondmaal dat we op de laatste zondag samen hebben gevierd. De preken betroffen in het Engels vertaalde preken die ik ook in Zwolle heb gehouden (Lukas 13: 24, Hebr. 3:6b (HA), en HC zondag 41 en 42).

De gemeente is niet in grootte toegenomen, maar ook zijn er gelukkig geen leden vertrokken. Het blijft een kleine kerk met als bezoekers een groot gezin dat nog steeds niet lid is geworden. Van de zijde van bezwaarden in de omgeving blijft het stil.

Verder werd ik uitgenodigd een kerkenraadsvergadering bij te wonen. Hierop werden huisbezoeken gerapporteerd en was er blijk van een goede staat van kerkelijk leven.

Het was verheugend op te merken dat de Bijbelvertaling die men eerst gebruikte vanuit de CanRC (New International Version) vervangen wordt. De NIV is een vrije vertaling volgens de principes van de Nieuwe Bijbelvertaling. Daar bestaat dus een groot bezwaar tegen. Men heeft nu de New King James Version op proef ingevoerd. Deze vertaling wordt ook in de

Australische kerken gebruikt. Ik heb in mijn preken mijn Schriftcitaten aangepast aan de NKJV, wat een duidelijke winst was.

De kerkenraad van LRC Abbotsford met ds. S. de Marie

Daarnaast werd door mij een toespraak gehouden op een gemeentevergadering met als thema “de stem van de Goede Herder, Joh. 10.” In de bespreking werd doorgesproken over de vraag in hoeverre het luisteren naar en volgen van de stem van de Goede Herder hetzelfde is als het samen de hals buigen onder het juk van Christus (zie art. 28 NGB). Van daaruit hebben we

doorgesproken over de houding die nodig is m.b.t. de achtergeblevenen in de Canadese kerken (CanRC).

Op een aparte avond met de jeugd hebben we hier nog verder over doorgesproken m.b.t. hun contacten op de scholen. Met name voor de jeugd is het moeilijk dat ze in zo’n geïsoleerde positie zijn gekomen.

Hoewel mijn bezoek bekend was bij de bezwaarden, is er behalve rond het bezoek van 1 bezwaard gezin in één van de diensten, geen nader contact met hen geweest.

We zijn de Here dankbaar dat we dit bezoek hebben mogen brengen. Het heeft een grote indruk bij ons achter gelaten.

Moge de Here de kleine gemeente te Abbotsford staande houden en de reformatie in Canada voortzetten.

Aandachtspunten:

1. Wellicht is het goed voor ons als DGK kerken en leden (en verenigingen) wat extra aandacht te besteden aan contacten met de gemeente te Abbotsford, en dan in het bijzonder met de jeugd. De mogelijkheid van een eventuele uitwisseling met jeugd uit onze kerken is nog even ter sprake gebracht.
2. Niet over gesproken, maar wel punt van aandacht: evt. uitnodiging van afvaardiging van Abbotsford op de synode te Hasselt.
3. Hoewel het door mij deze keer niet nader aan de orde is gebracht, wijs ik er op dat de kerkenraad bestaat uit 3 ouderlingen, die evt. diaconale zaken waarnemen. Geen diakenen dus.

Zwolle, 22 Augustus 2011,

S. de Marie

Bijlage III: Verslag van vergadering met br. Vanderven van de FRCA

Minutes of Meeting of Deputies DGK and br Vanderven Deputy FRCA.

Held at the Cultural Centre "Het Teeuwland" in Hasselt on May 20th, 2011 at 13:30 – 15:30.

1. Opening by the chairman
2. Reading: Romans 8:1-17, Singing: Psalm 25:1, Prayer by the Chairman
3. Welcome: A warm welcome to br. Vanderven. Since it was not possible a few months ago, to have a meeting with Rev. A. Veldman and br. W.G Spyker, it is wonderful that br.

Vanderven during a business trip has an opportunity to talk together about the churches in the Netherlands (DGK) and Australia (FRCA). BBK-all deputies are present: the brs. Houweling, van der Net, Drijfhout, and Dr. Van Gurp.

The chairman br. Houweling, briefly explains why a meeting with deputies is now possible, but it was not possible when Rev. Veldman and br. Spyker were in the Netherlands. Under normal circumstances, the deputies BBK would meet with two deputies from a foreign church. The deputies regret that it was not possible at the time to speak to both deputies. Now that the deputies will speak with one FRCA delegate, the chairman suggests to proceed in the same way as was done with Mr. Boon of the VGKSA. Br. Drijfhout will take minutes that will be sent to all deputies for comment, so that all agree with the final report.

4. Agenda established.

5. Suggested questions to the BBK and questions from the BBK to br. Vanderven.

1. General impression DGK in 2010 (br.Drijfhout):

Foreign Churches: Canada: Except for sending the Acts (Smithers 2007) to the DGK, there has been no communication in recent years. This situation has changed since September 2010. The new deputies appointed by the Synod of Burlington have made contact.

Earlier this year the DGK began a sister relationship with the Church of Abbotsford in Canada.

Australia: Two synods (West Kelmscott and Legana) have examined the request for a sister relationship with the DGK. This was rejected both times. GS 2010, Emmen, therefore retracted the request for a sister relationship for the time being. If the FRCA breaks their relationship with the GKv then a new request will be considered.

S. Africa: For years there have been attempts to make contact with the deputies, but there was no response from the VGK until deputy Br Boon made contact this year. However, the acts of the synod (2004) were received when our first request for a sister relationship was rejected.

Indonesia: Two deputies from Churches on Sumba who were visiting the GKv were also instructed to contact the deputies of DGK to discuss matters. That happened last year.

The Presbyterian church has been contacted, but nothing materialised. Furthermore, no church responded to our request for contact. Where there has been contact with the churches (early or late) they all were very concerned about the direction of the GKv.

Domestic:

There are several groups of concerned in the GKv. Some discuss concerns on websites (example: EEN IN WAARHEID, which people are not members of our church) . There are also several groups that have left the GKv.

Internally, within the DGK sad things have happened. After the Congregation of Zwijndrecht did not conform to the decisions of Synod Mariëenberg several discontented groups broke away from the DGK. Also the congregation of the Rev. Hoogendoorn has not (yet) joined the DGK. Urgent discussions are being held with the minister and his congregation. As for the ‘dolerende’ church at Daltsen it is gratifying to report that we have come closer together.

It is encouraging that the churches of the DGK could come together again in a synod (Emmen 2010) in which many things could be handled in harmony . Also a ‘church day’ could be held where many brothers and sisters could come together to praise the Lord and listen to presentations. There is good progress in preaching. Although many sermons are read from earlier years it is gratifying that the word of the Lord is still powerfully proclaimed. The two ministers, Rev. Dr. Van Gurp and Rev. S. De Marie minister the Word and the sacraments in all churches.

There are three theological students, of whom one is nearly finished.

2. General impression FRCA in 2010 (Br. Vanderven)

The last synod was held in Legana (Tasmania) in 2009. The next synod that the FRCA deputies are to report to will be held in 2012 DV. The Australian churches are working with

the Canadian Churches (CANRC) and the churches in South Africa (VGKSA) with regard to the situation in the Netherlands. There is a new church instituted in Busselton as well as a recent house congregation in Cairns, about 5000 km from Perth. It was decided to expand the number of classes to three. At present there is a shortage of pastors. There are 5 vacant churches. There are better contacts with the Canadian churches than with the churches in the Netherlands (GKv). This is due to the use of English in Australia and Canada and due to increasing family ties.

The churches grow primarily through the internal growth of children. God does provide His care and protection over the churches and for that we are grateful. We live in Australia in a secular country. Mission work occurs in the nearby country of Indonesia, and Papua New Guinea but also locally. Many people in Australia do not know God.

3. What is the purpose of the discussion today with you as deputies FRCA, while the synod of Legana sister decided not to enter into relationship with us. (Br.Vandervén).

The mandate of the deputies is to remain in touch with the DGK and other groups that want to remain reformed. The deputies also have the task to bring unity between DGK and GKv.

4. What are the main developments in the DGK since Synod Legana June 2009. (Br.vd Net). The deviation is increasingly visible. At TU in Kampen and the TU Apeldoorn, Barth is more and more accepted. Inside the church pluralism is increasingly apparent. The compromises made to keep the churches and church members together means that more decisions are unclear or even that no decisions are made by several meetings. More and more things are left to the local churches.

Regarding the training of its students (3) the last Synod decided to take over the Masters degree themselves.. Also at the TU in Apeldoorn, there is a noticeable influence of Barth (see article in ND by Prof. Den Hartog). These students follow or followed the Bachelor degree at the Theological University in Apeldoorn. A student starts in autumn with an internship (part of the Master degree) that consists of giving catechism and 'preaching' in the church. The guidance is aimed at the formation of a Reformed grounding for the students. This guidance occurs with the oldest student once a week and the other two students once a month. Ds. De Marie has developed a training plan for the entire study (Master's degree).

5. What is the approximate size of the DGK (churches, pastors, members) (br.Houweling). There are eight churches and three wards (wijkgemeenten).

Two ministers (the Rev. De Marie and Dr. Van Gorp (emeritus)) minister the Word and the sacraments. There are also many elders and church members who read sermons. There are currently three students who are training for the ministry. The number of church members is about 1100.

6. The letters to the deputies GKv that you have sent as deputies show a completely different tone than before. Have your objections become more intense and do you expect a break with the GKv? (Br.Vandervén)

The tone is perhaps sharper in our letters to the GKv. Whether this will lead to a break is hard for me to answer. The younger generation knows little about the situation in the Netherlands. Their contacts with the Netherlands are minimal. There is more contact with the Canadian and South African churches. Most younger people do not read and speak Dutch, and thus are also not aware of the situation in the Netherlands. Thus the situation in the GKv is not an urgent issue for many church members.

7. One aspect of Australia's mandate is to encourage the DGK to discuss the differences and problems with the GKv in humility and love. Have there been talks and what is the outcome? (Ds.van Gorp).

There have been no discussions with the GKv. The correspondence clearly shows that the GKv do not want to deal with the content of our questions (see correspondence that was sent to you.) It is clear that the course of the GKv should lead to the conclusion that the GKv can not be seen as Churches of Christ. Art. 29 of the BC indicates that a true church rejects everything that is contrary to the pure Word.

The tolerance of errors is increased over the years. Truth and lies both have a legitimate place in the GKv.

When you talk about "in humility and love, does this mean that the DGK is not humble and loving? Sticking to the truth is seen as arrogant and without love. But in the letters of the apostle John, love is qualified as keeping and knowing God's commandments. Your use of the terms, humility and love shows that you do not see the differences between the GKv and DGK as applying to the truth as the Scripture speaks of it.

8. Does the FRCA expect, given your concerns have increased significantly, a return of GKv to the pure Word of God so we can be with them again? (See our letter to the GKv, which you have received a copy) (Vandervén).

Br. Vandervén does not want to speculate about this. There is currently a sister relationship with GKv.

9. The DGK Synod of Emmen decided to delay the question of a sister relationship with the FRCA. What impact will this have on our relationship? (Ds.van Gorp).

As there is no sister relationship, there is no bond. Because of the decision of the FRCA to refuse to accept us as sister churches, there is no sister relationship anymore. Also, the possibility of a joint celebration of Holy Supper is not possible. These are very large and sad consequences. Let us pray to the Lord for an outcome so that a bond can be formed.

10. Is the influence of the GKv noticeable in your federation? (Vandervén)

Whether the influence of the GKv noticeable is an open ended question because influences from the secular culture in Australia impact our churches as it does in Holland. These are not caused by problems in the GKv per se. There are worldly influences which FRCA also has to deal with. With globalization, the secularization increases. And that has more of an influence than the GKv. The reference to 1967 and independentism do not really apply for Australia and Canada since the schism in 1967 did not occur in either of the countries or churches. With regard to ministers there is more contact with the CANRC than the GKv.

11. Your Synod Emmen 2010 established a sister relationship with the Liberated Reformed Church of Abbotsford. What are the consequences for your relationship with the CANRC?

Do you consider them now as a false church? (Br.Drijfhout)

The CANRC church has called us schismatic. For that reason there is no sister relationship to CANRC. Given the development in the CANRC and the origin of the Liberated Church in Abbotsford and its recognition by DGK, there is the question whether a relationship is possible between the DGK and the CANRC. This depends on the relations with the OPC (open Lord Supper table) and URC (covenant consideration) are important. Br. Vandervén notes that their sister relationship with Abbotsford causes difficulty for the Australian churches.

12. How do you assess the relations of the many sisters of the CANRC with the associated partnerships (Vandervén).

As with the GKv, our churches do not assess in depth the relationships that these sister churches have with other churches. Our relationship is with the GKv and the CANRC.

13. Was your research by the deputies about the Liberated Church of Abbotsford made during the synod? And was this report sent to your churches for comment? (Br.vd Net)

After our first report on the Church of Abbotsford, the synod decided that the deputies establish a list of questions with which the observations of the Synod were reflected, and to send this to the church in Abbotsford. The deputies also were commissioned to travel to Abbotsford to obtain oral responses to these questions and to see and experience the church life.

14. Are there any churches in the FRCA who refuse GKv preachers? (Vanderven). This question raised in response to the comment by the chairman of the synod at Legana, that his consistory would not allow all GKv church pastors in their pulpit GKv.

No synodical decisions made with respect to this. It is left for the individual consistories to judge.

15. Is there any movement since June 2009 of members leaving the GKv and the DGK? (Br.Drijfhout).

No. The negative press makes people cautious. The question is whether many troubled church members are happy with the negative press, because they see this then as a reason not to leave. Many concerned older people remain in the GKv for the sake of their children or parents.

16. What is the current situation regarding the contacts with the provisional denomination? (Ds v. Gurp)

The provisional federation consists of groups who have unlawfully separated from the DGK. They have not followed the ecclesiastical way. We call these groups to repent and to follow the church orderly path to raise their objections. There was contact with the church of Kampen (Rev. Hoogendoorn) but that is with the formation of the provisional federation come to nothing (you received the letters on this subject. See also the articles about it in De Bazuin). The provisional federation sees the Church order as rules and accuses DGK that not the Word but the Church Order decides. Also, the provisional federation has till now not sought out contact with the DGK. They accuse (that the DGK is radical and has a limited view of the church) without substantiating their grounds.

17. What is the DGK currently doing to promote the unity of those who have left the GKv? (vd Net). *At national level, the Synod has appointed a Commission for domestic churches, who is to hold meetings with eg Dalfsen and seek contacts with others like Kampen Ichtus etc. Also at a church level there are contacts or have been contacts. Assen and Emmen eg*

18. Does the DGK require that members who join must state that the liberation of 2003 was the work of the Lord? (Ds.v.Gurp)

This assertion is not correct although it is possible that church members have claimed this. This too is written in our letters and mentioned during the discussions with the liberating Reformed Church in Dalfsen.

19. Does the DGK declare that the Lord can work liberation a. at different times b. in different ways c. for various reasons (br.Houweling)

This has been discussed extensively in our correspondence with the church van Dalfsen (dolerend) extensively discussed. We agree with this.

20. Is there anything we can do as FRCA to encourage people in the Netherlands in the unity of God's church? (Br.Drijfhout)

Yes, 1. Stay up to date with developments in the GKv. 2. Pray that the Lord will preserve his church in the Netherlands and will give unity among those who want to stick to the Scriptures,

the three forms of Unity and the Church Order and 3. That the FRCA continues to witness from Scripture what God's will is and where he gathers his church in truth.

Because of the time, the chairman leaves the remaining questions.

It was decided that Br. Drijfhout will compile the minutes and send it to br. Vanderven.

The Chairman thanked br. Vanderven for his visit and the possibility of this meeting. Clearly, he indicated that the churches need each other. And he hopes that in the future this may indeed be possible. He also wishes br. Vanderven a safe journey to Australia.

Dr. Van Gurp ends with thanksgiving, after which the Chairman closes the meeting.

Verslag van de BBK vergadering met br. Willem Vanderven, deputaat van de FRCA gehouden in het Cultureel Centrum "Het Teeuwland" te Hasselt op 20 mei 2011 om 13.00 uur. Nederlandse vertaling.

1. Opening door de voorzitter

2. Lezen: Romeinen 8:1-17, Zingen: Psalm 25:1, Gebed door de voorzitter

3. Presentie. Een hartelijk welkom aan br. Vanderven. Daar het niet mogelijk was om enkele maanden geleden een gesprek te hebben met ds. A. Veldman en br. W.G. Spyker is het prachtig dat br. Vanderven tijdens een zakenbezoek de gelegenheid heeft om samen te kunnen spreken over de kerken in Nederland (DGK) en Australië (FRCA). Alle BBK-deputaten zijn aanwezig: nl. de brs. Houweling, van der Net, Drijfhout en dr. Van Gurp.

De voorzitter br. Houweling, geeft kort weer waarom dit gesprek met één deputaat nu wel mogelijk is, terwijl dat niet mogelijk was toen ds. Veldman en br. Spyker in Nederland waren. Onder normale omstandigheden verkiezen de BBK-deputaten een gesprek met twee deputaten van een buitenlandse kerk. De deputaten betreuren het dat er toendertijd geen gezamenlijke mogelijkheid gevonden kon worden om met beide deputaten te spreken.

Nu er met één deputaat van de FRCA gesproken wordt stelt de voorzitter voor dit op dezelfde manier te doen als met ds. Boon van de VGKSA. Br. Drijfhout maakt een verslag wat aan alle deputaten toegestuurd wordt voor commentaar, zodat allen akkoord zijn met het definitieve verslag.

4. Vaststellen agenda. OK.

5. Voorgestelde vragen aan BBK en vragen van BBK aan br. Vanderven.

1. Algemene impressie DGK anno 2010 (br.Drijfhout):

Buitenlandse kerken:

Canada: Behalve het toesturen van de Acta (Smithers 2007) betreffende de DGK is er geen communicatie geweest in de afgelopen jaren. Daarin is verandering gekomen sinds september 2010. De nieuwe deputaten aangesteld door de synode van Burlington hebben contact gezocht.

Begin dit jaar mocht DGK een zusterkerkrelatie aangaan met de kerk van Abbotsford in Canada.

Australië: Twee synodes (West Kelmscott en Legana) hebben zich gebogen over het verzoek van DGK om een zusterkerkrelatie. Dit is beide keren afgewezen. GS Emmen 2010 heeft daarom het verzoek om een zusterkerkrelatie voorlopig teruggetrokken. Als de FRCA de relatie met de GKv verbreekt zal een nieuw verzoek overwogen worden.

Z.Afrika: Jaren is er getracht contacten te leggen met de deputaten, maar er was geen reactie van de VGK deputaten totdat ds. Boon dit jaar contact zocht. Wel zijn de acta van een synode (2004) waarop ons eerste verzoek om een zusterkerkrelatie werd afgewezen, ontvangen.

Indonesië: De kerken op Soemba hebben twee afgevaardigden die bij de GKv op bezoek waren ook opdracht gegeven om contact met de deputaten van DGK te leggen. Dat is vorige jaar gebeurd.

Met de Presbyteriaanse kerken is wel contact gezocht, maar niet tot stand gekomen. Verder heeft geen kerk op ons verzoek tot contact met hen gereageerd.

Van de kerken waar wel contact mee is verkregen (vroeg of laat) blijkt dat zij zich allen grote zorgen maken over de koers van de GKv. Binnenland:

Er zijn verschillende verontruste groepen in de GKv. Sommigen profileren zich op websites.

Ook zijn er in verschillende plaatsen groepen uit de GKv gegaan.

Intern zijn er binnen de DGK verdrietige dingen gebeurd. Nadat de gemeente van Zwijndrecht zich niet wilde conformeren aan de synodebesluiten van Mariënborg hebben uit onvrede daarmee groepen gemeenteleden zich losgemaakt van de DGK. Ook de gemeente van ds. Hoogendoorn heeft zich (nog) niet bij de DGK gevoegd. Indringende samensprekingen worden met de predikant en zijn gemeente gevoerd. Wat betreft de dolerende gemeente te Dalfsen is het verblijdend te melden dat we dichterbij elkaar gekomen zijn.

Verheugend is dat de gemeenten van DGK samen weer een synode(GS Emmen 2010) konden houden, waarop vele zaken in eendracht konden worden afgehandeld. Ook is er een kerkendag gehouden waar veel brs. en zrs konden samenkomen om te Here te loven en te luisteren naar referaten. Er is een goede voortgang in de prediking. Hoewel er veel preken gelezen worden uit vroegere jaren is het verblijdend dat daarin het Woord van de Here nog steeds krachtig verkondigd wordt. De twee predikanten ds. De Marie en dr. Van Gurp bedienen het Woord en de sacramenten in alle kerken.

Er zijn momenteel 3 theologiestudenten, waarvan er 1 bijna klaar is.

2. Algemene impressie FRCA anno 2010 (br. Vanderven)

De laatste synode werd gehouden in Legana (Tasmanië) in 2009. De volgende synode waaraan de FCRA deputaten moeten rapporteren is in 2012. De Australische kerken proberen samen met de Canadese kerken (CANRC) en de kerken in Zuid-Afrika (VGKSA) op te trekken inzake de situatie in Nederland. Er is een nieuwe kerk geïnstitueerd in Busselton. Er is besloten om het aantal classes uit te breiden naar drie. Op dit moment is er een tekort aan predikanten. Er zijn 5 vacante gemeenten. Er zijn met de Canadese kerken betere contacten dan met de kerken in Nederland (GKv). Dit komt door het gebruik van de Engelse taal in Australië en Canada en door familiebanden.

De kerken groeien vooral door de interne aanwas van kinderen. God geeft zorg en bescherming en daarvoor zijn we dankbaar. We leven in Australië in een geseculariseerd land. Er wordt zending bedreven in het nabij gelegen land Indonesië, maar ook op lokaal vlak. Veel mensen in Australië kennen God niet.

In Cairns, ongeveer 5000 km van Armadale, is er een huisgemeente ontstaan.

3. Wat is de inhoud van deze bespreking met jullie als deputaten FRCA, terwijl de synode van Legana besloten heeft geen zusterkerkrelatie met ons aan te gaan.(br.vd Ven).

Het mandaat van de deputaten is in contact te blijven met o.a. DGK en andere groepen die gereformeerd willen blijven. Tevens hebben de deputaten de opdracht eenheid te brengen tussen DGK en GKv.

4. Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen in de DGK sinds Legana juni 2009.(br.vd Net). De afdwaling wordt steeds meer zichtbaar. Aan de TU te Kampen en TU in Apeldoorn wordt Barth meer en meer geaccepteerd. Binnen de kerken wordt de pluriformiteit steeds duidelijker zichtbaar. Het compromis om de kerken en kerkleden bij elkaar te houden heeft tot gevolg dat de besluiten onduidelijk zijn of dat er zelfs geen besluiten door meerdere vergaderingen meer worden genomen. Steeds meer zaken worden aan de plaatselijke kerken over gelaten. Wat betreft de opleiding van de eigen studenten (3) heeft de laatste synode besloten de Masterfase zelf ter hand te nemen. Ook aan de TU in Apeldoorn is de invloed van Barth merkbaar (zie art. in ND van prof. Den Hartog). Deze studenten volgen of volgden de Bachelorfase aan de TU in Apeldoorn. Eén student begint in het najaar met een stage periode

(deel van Masterfase) die bestaat uit het geven van catechisaties en 'preken' in de gemeente. De begeleiding heeft tot doel de gereformeerde vorming van de studenten. Deze begeleiding vindt bij de oudste student 1 maal per week plaats en bij de andere twee studenten 1 maal per maand. Ds. De Marie heeft een opleidingsplan ontwikkeld voor de hele studieduur (Masterfase).

5. Wat is bij benadering de grootte van de DGK(kerken,predikanten,leden) (br.Houweling). Er zijn 8 gemeenten en 3 wijkgemeenten. Twee predikanten (ds. de Marie en Dr. van Gurp (emeritus)) die het Woord en de sacramenten bedienen. Daarnaast zijn er veel ouderlingen en gemeenteleden die preken lezen. Er zijn momenteel 3 studenten die een opleiding tot predikant volgen. Het aantal gemeenteleden bedraagt ongeveer 1100.

6. De brieven aan de GKv deputaten die jullie deputaatschap gestuurd heeft vertonen een geheel andere toonzetting dan voorheen. Zijn jullie bezwaren intenser geworden en verwachten jullie een breuk met de GKv? (br.vd Ven)
De toon is scherper in onze brieven aan de Gkv. Of dit tot een breuk zal leiden is voor mij moeilijk te beantwoorden. De jongere generatie weet weinig af van de situatie in Nederland. Hun contacten met Nederland zijn gering. Er is meer contact met de Canadese en Zuid-Afrikaanse kerken. De meeste jongeren spreken en lezen geen Nederlands, waardoor men ook niet op de hoogte is van de situatie in Nederland.

7. Een aspect van het Australische mandaat is om DGK te stimuleren om met de GKv de verschillen en de problemen te bespreken in nederigheid en liefde. Zijn er gesprekken geweest en wat is de uitkomst daarvan? (ds.van Gurp).
Er zijn geen gesprekken geweest met de GKv. In de briefwisseling is duidelijk te zien dat de GKv niet inhoudelijk wil ingaan op onze vragen (zie briefwisseling die aan U gestuurd is.) Het is duidelijk dat de koers van de GKv tot de conclusie moet leiden dat de GKv niet meer gezien kan worden als kerken van Christus. Art. 29 van de NGB stelt dat een ware kerk alles verwerpt wat in strijd is met het zuivere Woord. Het tolereren van dwalingen is in de loop der jaren toegenomen. Waarheid en leugen hebben beide een legale plaats in de GKv.
U spreekt over 'in nederigheid en liefde', betekent dit dat DGK niet nederig en liefdevol is? Het vasthouden aan de waarheid wordt gezien als hoogmoedig en zonder liefde. Maar in de brieven van de apostel Johannes wordt de liefde gekwalificeerd als het houden en erkennen van Gods geboden. Uw gebruik van de termen nederigheid en liefde geeft aan dat u de verschillen tussen de GKv en DGK niet van toepassing ziet op de waarheid zoals de Schrift daarover spreekt.

8. Verwacht de FRCA, gezien jullie sterk toegenomen bezwaren, nog een terugkeer van de GKv naar het zuivere Woord van God, zodat we weer met hen een kunnen worden? (zie ook onze brief aan de GKv, waarvan u een copie heeft ontvangen)(vd Ven). Br. vanderVen wil daar niet op vooruit lopen. Er is met de GKv een zusterkerkrelatie.

9. DGK synode van Emmen besloot de vraag voor zusterkerk met de FRCA uit te stellen. Wat is het gevolg hiervan van voor onze wederzijdse betrekking? (Ds.van Gurp). Omdat er momenteel geen zusterkerkrelatie is, is er geen band. Door het besluit van de FRCA om te weigeren ons als zusterkerken te aanvaarden bestaat er geen zusterkerkrelatie meer. Ook is de mogelijkheid van een gezamenlijk vieren van het Heilig Avondmaal niet mogelijk. Dat zijn dus grote en droevige gevolgen. Laten we de Here bidden om uitkomst zodat er wel een band kan gevormd worden.

10. Is de invloed van de GKv merkbaar in jullie kerkverband? (vd Ven) *Of de invloed van de GKv merkbaar is, is een open vraag omdat de secularisatie ook in Australië aanwezig is. Dat is zichtbaar in het kerkbezoek, de invloed van de evangelischen, het vrouwenkiesrecht. Deze worden niet veroorzaakt door de problemen in de GKv. Het zijn de wereldse invloeden waar de FRCA ook mee te maken heeft. Door de globalisering wordt de secularisatie vergroot. En dat strekt verder dan de invloed van de GKv. De verwijzing naar 1967 en het independentisme zijn voor Australië en Canada niet van toepassing omdat de scheuring in 1967 in beide landen en kerken niet voorkwam. Er is trouwens wat betreft de predikanten meer contact met de CANRC dan met de GKv.*

11. Uw synode Emmen 2010 vestigde een zusterkerkrelatie met de Liberated Reformed Church of Abbotsford. Wat zijn de gevolgen voor uw betrekking met de CANRC? Beschouwt u ze nu als een valse kerk? (br.Drijfhout) *De CANRC heeft ons als scheurkerk betiteld. Om die reden is er geen zusterkerkrelatie met de CANRC. Gezien de ontwikkeling in de CANRC en het ontstaan van de Liberated Church in Abbotsford en de erkenning daarvan door DGK, is het maar de vraag of DGK een relatie met de CANRC wil aangaan. Daarbij spelen de relaties met de OPC (open avondmaal) en URC (verbondsbeschouwing) een belangrijke rol. Br. Vanderven merkt op dat de zusterkerkrelatie met Abbotsford moeite geeft in de Australische kerken.*

12. Hoe beoordelen jullie de vele zusterkerkrelaties van de CANRC met de daarbij behorende samenwerkingen (vd Ven). *Deze vraag is niet geheel besproken.*

13. Is uw deputaten onderzoek naar de LRC of Abbotsford gedaan tijdens de synode? En is dit rapport gezonden naar uw kerken voor commentaar? (br.vd Net) *Na onze eerste rapportage over de kerk van Abbotsford, heeft de synode besloten dat de deputaten een lijst met vragen opstellen waarin de opmerkingen van de synode waren verwerkt, en deze op te sturen naar de kerkenraad van Abbotsford. Tevens kregen de deputaten opdracht naar Abbotsford te reizen om op deze vragen mondeling antwoord te krijgen en het gemeentelven te zien en te ervaren.*

14. Zijn er kerken in de FRCA die GKv predikanten weigeren? (vd Ven). Dit naar aanleiding van de opmerking van de preses van de synode te Legana, dat zijn kerkenraad niet alle GKv predikanten op de kansel zal toelaten. *Het staat de kerken vrij daarover zelf te besluiten.*

15. Is er sinds juni 2009 een beweging van leden die de GKv verlaten en zich aansluiten bij DGK? (br.Drijfhout). *Nee. De negatieve persberichten maken mensen voorzichtig. De vraag is of vele verontruste kerkleden met de negatieve berichtgeving blij zijn, omdat zij daarin een reden zien om zich niet vrij te maken. Vele verontruste ouderen blijven in de GKv vanwege hun kinderen of ouders.*

16. Wat is de huidige situatie met betrekking tot de contacten met het voorlopig kerkverband? (Ds. V.Gurp) *Het voorlopig kerkverband bestaat uit groepen die zich onwettig van DGK hebben afgescheiden. Zij hebben de kerkelijke weg niet gevolgd. We roepen deze groepen op om zich te bekeren en de kerkelijke weg te volgen om hun bezwaren aan de orde te stellen. Er was contact met de kerk van Kampen (ds. Hoogendoorn) maar dat is door de vorming van het voorlopig verband op niets uitgelopen (de brieven daaromtrent heeft u ontvangen. Zie ook de artikelen daarover in De Bazuin). Het voorlopig kerkverband ziet de KO als regeltjes en beschuldigt DGK ervan dat niet het Woord beslist maar de KO. Ook heeft het voorlopig kerkverband tot op heden geen contact met DGK gezocht. Men beschuldigt (DGK is radicaal en heeft een beperkt zicht op de kerk) zonder deze met gronden te onderbouwen.*

17. Wat voor inspanningen zijn er op dit moment door de DGK om de eenheid te bevorderen van hen die de GKv hebben verlaten? (vd Net) *Op landelijk niveau is door de synode een commissie benoemd voor binnenlandse kerken, die gesprekken voert met o.a Dalfsen en ook contacten zoekt met anderen zoals Kampen Ichtus etc. . Ook zijn er op kerkelijk niveau contacten of contacten geweest. Assen en Emmen bijv.*

18. Eisen DGK, dat leden die zich aanmelden, moeten verklaren dat de vrijmaking van 2003 het werk van de Here was? (Ds.v.Gurp) *Deze bewering klopt niet hoewel het mogelijk is dat kerkleden dit hebben beweert. Ook hierover wordt geschreven in onze contacten en genoemd tijdens de samensprekingen met de Gereformeerde Kerk dolerend te Dalfsen.*

19. Verklaart de DGK dat de Here vrijmaking kan bewerken:

a. op verschillende tijden

b. op verschillende manieren

c. om verschillende redenen (br.Houweling)

Ook hierover is in onze briefwisseling met de kerkenraad van Dalfsen (dolerend) uitvoerig gesproken. We beamen dit.

20. Is er iets dat we als FRCA kunnen doen om de eenheid van Gods kerkvolk te bevorderen in Nederland? (br.Drijfhout) *Ja, 1. Op de hoogte blijven van de ontwikkelingen in de GKv. 2. Bidden dat de Here in Nederland zijn kerk blijft bewaren en eenheid wil geven onder hen die zich willen houden aan de Schrift, de drie formulieren van Eenheid en de K.O. en 3. dat de FRCA blijft getuigen door vanuit de Schrift aan te geven wat Gods wil is en waar Hij zijn kerk in waarheid vergadert.*

Omwille van de tijd moet de voorzitter de verdere vragen laten liggen.

Besloten wordt dat br. Drijfhout het verslag zal maken en dit naar br. Vanderven zal sturen.

De voorzitter dankt br. Vanderven voor zijn bezoek en voor de mogelijkheid van deze vergadering. Duidelijk geeft hij aan dat de kerken elkaar nodig hebben. En hij spreekt de hoop uit dat dit in de toekomst ook mogelijk mag worden. Ook wenst hij br. Vanderven een goede reis terug naar Australië.

Dr. Van Gurp eindigt met dankzegging, waarna de voorzitter de vergadering sluit.

Bijlage IV Brief aan CRCA van de Canadese Kerken inzake verzoek om gesprek met ds. De Marie.

Deputies for Contact with Churches Abroad of De Gereformeerde Kerken (Restored) in the Netherlands

Secr. P. Drijfhout

To:

Rev. Jack Moesker

CRCA Subcommittee Churches the Netherlands

Owen Sound, ON. Canada

18 October 2010

Esteemed brothers,

The deputies have discussed the request by Rev. J. Moesker to speak with Rev. S. de Marie during his visit to Canada.

We have come to the decision not to honour this request.

For this we have the following reasons:

1. Rev. de Marie is not a deputy for Contact Churches Abroad, although he is involved with this work as advisor.
2. The available time that Rev. de Marie has is too short to be able to prepare himself properly for this discussion.
3. Our deputies are of the opinion that such a discussion should be held with at least two deputies.
4. Our deputies are also of the opinion that a number of issues should be dealt with beforehand, via correspondence, in order to be able to have a discussion on a common basis.

Points that are to be brought up for discussion are:

- a. The pronouncement and judgment regarding the content by the synod of Smithers and the reconfirmation by the synod of Burlington concerning the unlawful secession of DGK.
- b. The influence of articles such as an article written by Rev. K. Stam, recently published in the Clarion.
- c. A judgment by deputies, regarding the content of the correspondence between the GKV and DGK over the past years.
- d. In what manner the deputies judge the situation in the GKV, regarding the content, during the last three years,
- e. The recognition of the Liberated Reformed Church of Abbotsford by DGK, whereby these brothers should also be involved in the discussion.

The deputies suggest that there should be an exchange of questions and answers via correspondence, so that it can come to a final discussion, on a common basis and a report can be written for the next synods of both the CANRC and DGK.

With brotherly greetings,

P. Drijfhout, Secr. BBK

Bijlage V. Brief aan CRCA van de CANRC (inzake besluiten Synode Smithers (2007))

Deputies for contact with Churches Abroad of the Reformed Churches (Restored)

Br. P. Drijfhout,

To:

Canadian Reformed Churches
Committee for Relations with Churches Abroad,
Mr. G. Norderman (secretary),
January 25, 2011

Dear brothers,

The Canadian Reformed Churches held a synod at Smithers in 2007, in which the request to continue sister-church relations with The Reformed Churches (restored) was tabled **for the**

second time. At that time we sent the synod a letter in reply to your report. Rev. Schouten has sent us the decisions your synod (Smithers 2007) made regarding our request.

Under considerations the synod states (art. 143):

- 4.1 It is true that the CRCA does not give details in their Report leading to their conclusions. However, all the issues raised by the GKH, as listed at 3.5, have had the attention of the CRCA over the years. The CRCA has been aware of the critiques of the decisions and studied them (see Acts of previous synods and the most recent CRCA Report). They have been able to conclude that the GKN has remained faithful. The documents provided by the GKH did not lead the CRCA to change their assessment as presented in their Report (see Addendum). In this respect, it is good to refer to the comment of the CRCA in which they express concern that “the GKH is in danger of not carefully examining what has actually been decided by GKN Synod” (p. 66).
- 4.2 The GKH clearly indicates that they consider the GKN a false church. This shows in the way that they consider themselves the “lawful continuation of the Reformed Churches in the Netherlands” (Report 5.6.4). Further, they are unwilling to consider reconciliation unless the GKN would see “the need to return to the Scriptures, confession and Church Order” (Report 5.6.5). For this reason, synod agrees with the CRCA when it speaks of the separation that occurred as “**schism**.” The CRCA should be instructed to admonish the GKH in a brotherly manner on this matter as this action is not scripturally valid according to Belgic Confession Article 28 where we confess that “all therefore who draw away from the church or fail to join it act contrary to the ordinance of God.” At the same time, the CRCA should continue to look for ways to facilitate reconciliation.

And Synod decided under recommendations:

5.1 To express sadness over the separation in the GKN that began in 2003.

5.2 Not to accept the GKH’s request to acknowledge these churches as sister churches.

5.3 To urge the churches to pray for the restoration of unity between the GKH and GKN.

5.4 To mandate the CRCA:

5.4.1 To admonish the GKH in a brotherly manner for its unlawful separation as outlined in Consideration 4.2.

5.4.2 To communicate 5.1, 5.2 and 5.3 to the Deputies BBK of the GKH and continue to seek ways to facilitate reconciliation between the GKH and GKN.

According to the Church Order art. 31 you cannot bring a case to synod for the **third time** without new grounds. We have asked the CANRC **twice** to recognize the Reformed Churches (restored, DGK) as lawful continuation of the Reformed Churches in the Netherlands). A sister church relationship would be a logical result of this recognition.

Our biblical arguments, our confessional arguments and our arguments from the CO did not bring the change in your decisions as we hoped, therefore further correspondence would be fruitless. The initiative for further contact was laid in the hands of your committee in the past years.

Our synod Zwolle 2007 decided that a renewed request for a sisterchurch relation would be tabled again when your churches withdraw the accusation that defines „the separation that occurred as “schism”” (Acts, art. 79).

Last year your committee wrote us a letter to renew the correspondence between your committee and our deputies. You even asked for a meeting.

In our letter to rev. Moesker (Oct. 18, 2010) we mentioned some points for a written discussion, such as:

- a. The pronouncement and judgment regarding the content by the synod of Smithers and the reconfirmation by the synod of Burlington concerning the unlawful secession of DGK.
- b. The influence of articles such as an article written by Rev. K. Stam, recently published in the Clarion.

- c. A judgment by deputies, regarding the content of the correspondence between the GKV and DGK over the past years.
- d. In what manner the deputies judge the situation in the GKV, regarding the content, during the last three years³.
- e. The recognition of the Liberated Reformed Church of Abbotsford by DGK, whereby these brothers should also be involved in the discussion.

At this time we want to know on what grounds you see the possibility for a fruitful discussion.

The Synod of Burlington (2010) decided:

- 4.1 To give the matter of contact with the RCR to the responsibility of the temporary sub-committee of the CRCA to deal with the RCN.
- 4.2 To mandate this sub-committee of the CRCA:
 - 4.2.1 To dialogue with the RCR in order to come to a comprehensive understanding of their concerns and actions.
 - 4.2.2 To continue to seek ways to facilitate reconciliation between the RCR and RCN.
 - 4.2.3 To do all this in close contact with the FRCA and the OPC.
 - 4.2.4 To submit a comprehensive report of its activities to the churches six months prior to the next general synod.

We agree that it is a good thing to renew a dialogue with our deputies „to come to a comprehensive understanding of their concerns and actions“. But in the past that was not possible. What changed the CANRC synod to make this decision? „To continue to seek ways to facilitate reconciliation between the RCR and RCN“ may be a wish, but will not be possible at this moment (see website *Reformed Continua*: letter to RCN). You will understand that very well if you take into account your problems regarding the communication with the RCN churches (see art. 86, Acts Synod Burlington, observations 2.3.2, 2.3.3, 2.4 [6], 2.6, 2.7 and 3 considerations).

Therefore we suggest that you send us your questions and concerns regarding the RCN so that we can give you our written answer. Regarding Abbotsford, a translation of our report to Synod Emmen 2010 is published on our Website „Reformed Continua.“ We will answer any possible questions about this report

The Acts of Synod Emmen 2010 are being printed and will be (as we assume) available within weeks.

With brotherly greetings,
P. Drijfhout
On behalf of Contact Churches Abroad (BBK)

Bijlage VI Brief CRCA van de CANRC, reactie brief BBK Okt. 2010)

CRCA Sub-Committee of the Canadian Reformed Churches on Relations with Churches in the Netherlands

Deputies for contact with churches abroad,
De Gereformeerde Kerken in Nederland (hersteld)
P/A P. Drijfhout,

01 February, 2011

³ With content we understand the doctrine according to Scripture and confessions and the application of the CO.

Dear brothers in the Lord,

We as yet wish to thank you for your letter dated 18 October, 2010. We were somewhat disappointed for the missed opportunity to meet with Rev. de Marie during his stay in Canada. You gave us several reasons for this. Some of these reasons we can understand and appreciate. However, we would very much like to have an opportunity to speak with you about some of the others, especially those listed under point 4 of your letter.

You indicate that in order to be able to have a discussion on a common basis, some issues should be dealt with beforehand via correspondence. Our deputies are of the opinion that that would be possible but not absolutely necessary.

In our letter dated 15 September 2010 we indicated the concerns Synods Smithers and Burlington had about the developments in the GKNv. The observations, considerations and recommendations of the relevant articles in the respective Acts speak clearly on this issue. We have a sister church relationship with the GKNv, and as such we have an obligation to speak with them and, where necessary, in a brotherly way admonish them. In that same letter we indicated also that among the Canadian Reformed community lives a sense of understanding of the response of your churches to the developments in the GKNv. For that reason Synod appointed a special sub-committee to further dialogue with the Gereformeerde Kerken (Restored) in the Netherlands in order to come to a comprehensive understanding of their concerns and actions.

The distance between our countries makes it difficult to fully understand everything that is happening in the respective churches. A face to face dialogue between the deputies would facilitate a better mutual understanding of the issues. We therefore sincerely request an opportunity to meet with your deputies to come to such an understanding without the necessity of preconditions.

Canadian Reformed Deputies for contact with the Churches in the Netherlands will be available for such a meeting while attending Synod Harderwijk of the GKNv from March 28— April 2 or thereabouts.

We look forward to your response and our prayer is that our heavenly Father will bless our mutual efforts to His glory, to the benefit of the respective federations, and to the furtherance of the church gathering work of our Saviour, the King of the Church.

With fraternal greetings
On behalf of the committee
Gerard J. Nordeman, Secretary

Bijlage VII Brief CRCA van CANRC reactie

CRCA Sub-Committee of the Canadian Reformed Churches On Relations with Churches in the Netherlands

Deputies for contact with churches abroad,
Dc Gereformeerde Kerken in Nederiand (hersteid)
P/A P. Drijfhout,

16 March, 2011

Dear brothers in the Lord,

We thank you very much for your detailed letter dated 25 January, 2011. We discussed your

response to our request for a meeting at our meeting of Feb. 24, 2011. While we had hoped for a possible informal meeting while two of the Canadian deputies would be in the Netherlands, we understand some of your concerns.

Therefore we will proceed along the lines proposed in your letter and respond in writing to your questions as much as we are able to do so. At the same time we will present you with questions that we may have. We thought it prudent to wait with this till after we have had the benefit of attending Synod Harderwijk. This, we hope, will give us an even better understanding of what is, and has happened in the GKNv and the direction they propose to take for the future.

With fraternal greetings
On behalf of the committee
Gerard J. Nordeman, Secretary

Bijlage VII Verslag van gesprek met ds. Boon van de VGKSA

Kort verslag van de vergadering tussen deputaten BBK en dr. P. van Gurp met ds. P.G. Boon, deputaat van de VGKSA in het cultureel Centrum “Het Teeuwland” te Hasselt op 12 oktober 2010 om 11.00 uur.

1. Opening door voorzitter
2. Lezen: Romeinen 7:13-27, Zingen: Psalm 18:1, Gebed door de voorzitter
3. Presentie. Een hartelijk welkom aan ds. Boon. Fijn dat we kunnen spreken over de kerken in Nederland (DGK) en Z. Afrika (VGK). Dr. Van Gurp wordt ook als adviseur welkom geheten.
4. Vaststellen agenda. OK.
5. Voorgestelde vragen aan BBK en vragen van BBK aan Ds. Boon.

1. Algemene impressie DGK anno 2010 (br. Drijfhout):

Buitenlandse kerken:

Canada: Behalve het toesturen van de Acta (Smithers 2007) betreffende de DGK is er geen communicatie geweest in de afgelopen jaren. Daarin is verandering gekomen sinds september 2010. De nieuwe deputaten aangesteld door de synode van Burlington hebben contact gezocht.

Begin dit jaar mocht DGK een zusterkerkrelatie aangaan met de kerk van Abbotsford in Canada.

Australië: Twee synode (West Kelmscott en Legana) hebben zich gebogen over het verzoek van DGK om een zusterkerkrelatie. Dit is beide keren afgewezen. GS Emmen 2010 heeft daarom het verzoek om een zusterkerkrelatie voorlopig teruggetrokken. Nadat de FRCA de relatie met de GKv verbreekt zal een nieuw verzoek overwogen worden.

Z. Afrika: Jaren is er getracht contacten te leggen tussen de deputaten, maar er was geen reactie van de VGK deputaten totdat ds. Boon dit jaar contact zocht. Wel zijn de handelingen van een synode (2004) waarop ons eerste verzoek om een zusterkerkrelatie werd afgewezen, ontvangen.

Indonesië: De kerken op Soemba hebben twee afgevaardigden die bij de GKv op bezoek waren ook opdracht gegeven om contact met de deputaten van DGK te leggen. Dat is vorige jaar gebeurd.

Met de Presbyteriaanse kerken is wel contact gezocht maar niet tot stand gekomen. Verder heeft geen kerk op ons verzoek gereageerd.

Van de kerken waar wel contact mee is verkregen (vroeg of laat) blijkt dat zij allen zich grote zorgen maken over de koers van de GKv.

Binnenland:

Er zijn verschillende verontruste groepen in de GKv. Sommigen profileren zich op Websites. Ook zijn er in verschillende plaatsen groepen uit de GKv gegaan.

Intern zijn er binnen de DGK verdrietige dingen gebeurd. Nadat de gemeente van Zwijndrecht zich niet wilde conformeren aan de synodebesluiten van Mariënborg hebben uit onvrede daarmee groepen gemeenteleden zich losgemaakt van de DGK. Ook de gemeenten van ds. Hoogendoorn en Heres hebben zich (nog) niet bij de DGK gevoegd. Indringende samensprekingen worden met beide predikanten en hun gemeenten gevoerd.

Verheugend is dat de gemeenten van DGK samen weer een synode (GS Emmen 2010) konden houden, waarop vele zaken in eendracht konden worden afgehandeld. Ook is er een kerkendag gehouden waar veel brs. en zrs konden samenkomen om te Here te loven en te luisteren naar referaten. Er is een goede voortgang in de prediking. Hoewel er veel preken gelezen worden uit vroegere jaren is het verblijdend dat daarin het Woord van de Here nog steeds krachtig verkondigd wordt. De twee predikanten ds. De Marie en dr. Van Gurp bedienen het Woord en de sacramenten in alle kerken.

2. Algemene impressie VGKSA anno 2010 (Ds. Boon)

Ontstaan in de vijftiger jaren, met name door emigratie vanuit Nederland. Eerst 3 gemeenten Pretoria, Johannesburg en Kaapstad. De kerk van Bethal is ontstaan doordat brs. en zrs zich vrijmaakten van de onschriftuurlijke leer in de NG kerk. Door de zending zijn gemeenten ontstaan in Mamelodi, Soshanguve en Belhar. De gemeenteleden zijn mensen met verschillende achtergronden en culturen, blank, zwart en kleurling (multicultureel). Dit geeft een mooie uitdaging voor de toekomst. Totaal zijn er 8 zelfstandige kerken en 6 kerken in wording. Pretoria-Maranata, Mamelodi en Kaapstad zijn de zendende kerken. De VGK kent twee Classes met elk vier kerken (zij vergaderen 3 of 4 keer per jaar. De GS wordt eens in de drie jaar gehouden. Het aantal kerkleden ligt tussen 1000 en 2000 (ongeveer 1500?). De antithese werkt op twee fronten, enerzijds een strijd tegen de voorvaderverering en anderzijds tegen de westerse secularisatie. De zondagsrust kent de bevolking van Zuid Afrika eigenlijk niet. Zo gegroeid vanuit het verleden. Grote winkels zijn dan ook, naast de vele “cafés” open. De westers georiënteerde kerken (Pretoria, Johannesburg en Kaapstad) kennen wel degelijk de zondagsrust. In de zendingskerken is verder onderricht noodzakelijk. Ook wordt er veel op zondag gewerkt door de niet-westers georiënteerde broeders en zusters. Inherent aan veel banen. Vermaning is dan ook noodzakelijk. Er is een intensieve band met GKv inzake zending. De financiële steun daarvoor uit Nederland (90%) is groot. Ook is er fin. steun uit Canada (CANRC) en Australië (FRCA) inzake hulpbehoevende kerken.

3. Wat waren de hoofdelementen van de Vrijmaking in de jaren 2003 & 2004, en welke officiële correspondentie was er tot op heden tussen DGK en de GKV?

(br. Drijfhout)

Hoofdmomenten:

1. *Leer:* zondag. Huwelijk en echtscheiding, H.A. in militaire dienst, uitbr. onschriftuurlijke gezangen
2. *Kerkregering:* aanpassing KO m.n. art. 66.
3. *Schriftkritiek en hermeneutiek* (schepping, zondag, Jozua, metafoorgebruik in de Schrift)

Op twee synoden werden bezwaren ingediend en afgewezen. Volgens de KO was de kerkelijke weg afgesloten. De volgende synode heeft de weg gesloten voor nog aanwezige bezwaren.

Hierover is uitvoerig geschreven in de brochure ‘Do not take words away from this book of prophecy’ als antwoord op de GKv brochure ‘Not beyond what is written’ Er is vanaf 2005/2006 een briefwisseling tussen de GKv-synodes en de DGK-synodes. Mariënborg 2005. Zwolle 2007 en Emmen 2010 (zie de acta van deze synodes).

4. **Hoe staat de VGKSA tegenover de DGK, en is dat aan het veranderen?** (Ds.Boon) *Er is binnen de VGKSA zorg over de koers van de GKv.*
5. **Is de zusterkerkrelatie van VGKSA met de GKv ongewijzigd.** (Ds.Boon) *Ja. Er bestaat een zusterkerkrelatie.*
6. **Wat is de opstelling van DGK tegenover die leden/bezwaarden binnen de GKV die (nog) lid zijn van de GKv?** *Het is moeilijk deze mensen persoonlijk te benaderen. Wel zijn er vanuit het deputaatschap Binnenlandse betrekkingen contacten met die groepen. Plaatselijke kerken hebben contacten met brs en zrs die in de GKv bezorgd zijn. Ook zijn er kerkenraden die abonnementen op de Bazuin nemen voor verspreiding onder verontrusten. Het is bekend dat verontruste brs. en zrs. luisteren naar de internetuitzendingen van DGK kerken als Zwolle en Berkel en Rodenrijs.*
7. **Welke initiatieven hebben DGK op dit moment om GKV leden te bereiken en voor te lichten?** *Zie antwoord op vraag 6.*
8. **Ziet u wat er in de GKv aan het veranderen is en ziet u dat ook terug in uw eigen kerken?** (Ds.Boon) *Er zijn verschillende zaken die de VGKSA verontrusten. Daarbij denken we aan de zaak Harinck, Paas en het proefschrift van K.van Bekkum. De ontwikkelingen op de TU vervullen ons met grote zorg.*
9. **Welke officiële correspondentie was er tot op heden tussen DGK en het zgn. Voorlopig Kerkverband?** *Het voorlopig kerkverband bestaat uit groepen (Matrix en Zwolle) die zich hebben afgescheiden van DGK zonder de kerkelijke weg te hebben gegaan. Dat geldt ook voor de gemeente van Zwijndrecht. Met deze groepen is er alleen schriftelijk contact dat bestaat uit oproepen tot bekering en wederkeer. Met de Ichtus-gemeente van ds.Hoogendoorn en de gemeente te Dalfsen (ds. Heres) is er contact via een door de synode aangestelde commissie voor kerkelijke eenheid. Daarvoor was er al contact met de twee laatst genoemde gemeenten via het deputaatschap binnenlandse betrekkingen.*
10. **Wat doet u als VGKSA tegen de afval in de GKv en is daar ook officiële correspondentie over?** (Ds.Boon) *Op de GS Zwolle-Zuid heeft ds. Boon met betrekking tot een aantal zaken (o.a. het rapport M/V) indringende woorden gesproken. Achteraf blijkt dat de synode is voortgegaan op de door deputaten voorgestelde weg en dat er dus niet geluisterd is naar dat wat ds. Boon naar voren bracht.*
11. **Wat is de algemene opstelling van DGK tegenover het zgn. Voorlopig Kerkverband?** *Het voorlopig kerkverband bestaat uit een aantal losse kerken. Voor contacten zie 9.*
12. **Bezoekt u ook kerkdiensten van de DGK?** (Ds.Boon) *Ja, ik heb een dienst van DGK in Zwolle bezocht waar ds. De Marie voorging.*
13. **Hoe denken DGK bij te dragen aan de roeping tot eenheid onder hen die de HERE in waarheid willen dienen in Nederland?** (br.Griffioen) *Door degenen die zich vrijmaken van de GKv. op te roepen, zich bij de DGK te voegen. Zo worden er gesprekken gevoerd met de Dolerende Gereformeerde Kerk te Dalfsen, waarvan Ds Heres de predikant is. In de tweede plaats, de uitgave van het landelijk kerkblad De Bazuin, met vele voorlichtende artikelen. Tenslotte vindt er een briefwisseling plaats tussen de DGK en de HHK (Hersteld Hervormde Kerk). In deze briefwisseling wordt met name gesproken over de kerkorde,*

en worden deze Kerken, van duidelijk gereformeerde signatuur, opgeroepen terug te keren tot de Dordtse Kerkorde.

14. **Hoe kijkt u aan tegen de wijzigingen op de Theologische Universiteit in Kampen en de gevolgen daarvan voor de kerken?** (Ds.Boon) *Zie daarvoor het antwoord op vraag 8.*
15. **Hebben DGK op dit moment contacten met andere kerkelijke groeperingen in Nederland behalve de GKv en het ‘Voorlopig Kerkverband’?** (br.Van der Net) *Ja met de HHK via schriftelijke correspondentie op synode-niveau. Zie ook vraag 13.*
16. **Wat zijn de afspraken tussen DGK m.b.t. kerkelijke correspondentie met buitenlandse kerken?** *DGK heeft de buitenlandse kerken die corr. hebben met de GKv aangeschreven inzake de reformatie en verzocht de corr. met DGK voort te zetten. Geen van de buitenlandse kerken heeft daarop positief geantwoord. Een verzoek van de Liberated Reformed Church van Abbotsford (Canada) heeft geleid tot een zusterkerkrelatie.*
17. **Met welke kerken in binnen- en buitenland heeft de VGKSA een zusterkerkrelatie.** (Ds.Boon) *Met de gereformeerde kerken in Canada (CANRC), Australië (FRCA) en GKv (Nederland). Vanwege het kleine kerkverband is het niet mogelijk andere kerken ook te betrekken.*
18. **Hebben DGK zusterkerkrelaties op dit moment in het buitenland?** (br.Van der Net) *Ja, zie vr. 16.*
19. **Welke afspraken zijn er binnen DGK voor wat betreft Theologische opleiding?** (Ds.Van Gorp) *Er zijn momenteel drie studenten, die het eerste deel van hun opleiding aan TU Apeldoorn voltooiën of hebben voltooid. Deze studenten ontvangen een intensieve bijscholing van de beide predikanten. Voor de vervolgopleiding zijn de studenten aangewezen op een nieuw opgerichte commissie van opleiding. Naast de beide predikanten zijn er een aantal gemeenteleden die deze voortgezette studie geven en de studenten begeleiden. Onderzocht wordt of deze eigen opleiding erkenning kan ontvangen van de TU Apeldoorn, omdat delen van de studie in Apeldoorn ook wordt gevold. De GS Emmen heeft het curriculum voor deze opleiding vastgesteld. (Zie acta GS Emmen)*
20. **Waar is de Theologische opleiding voor de VGKSA, zijn daar ook veranderingen gaande en is er overleg/uitwisseling met de TU in Kampen?** (Ds.Boon) *Er is een student die aan de TU te kampen een opleiding volgt. De niet westerse studenten wordt, na een studie aan een andere instelling, een eigen plus-opleiding gegeven door eigen predikanten en docenten (o.a. ds. Boon).*
21. **U bent voor de financiering van de zending bijna geheel (90%) afhankelijk van de Gereformeerde kerken vrijgemaakt. Is dat niet een belemmering om de zusterkerkrelatie met de Gereformeerde kerken vrijgemaakt te verbreken?** (Ds.Boon). *Wij beseffen dat wel, maar zullen zeker daar ons niet door laten leiden. Als die steun zou wegvallen moeten we blijven geloven dat de Here ons zal helpen.*

6. Gezamenlijk verslag vaststellen.(br.Drijfhout+Ds.Boon)

7. Rondvraag. Geen

8. Sluiting. Dr. Van Gorp.

Na afloop is er een gezamenlijke maaltijd die door br. en zr. Van der Net verzorgd is.

Document 6.008: Verslag deputaten BBK van bezoek aan synode FRCA Armadale 2012.

Verslag van bezoek aan de Synode van de FRCA van 9 t/m 19 juli 2012 te Armadale, West Australië.

Dit bezoek werd gebracht door de brs. Joh. Houweling en A.van der Net.

Om inzicht te geven wat er tijdens de synode is besproken aangaande DGK, GKV en CanRC (Canadian Reformed Churches) hebben wij enige artikelen van de origele voorlopige acta weergegeven en een (vrije) vertaling er aan toegevoegd.

Van dit verslag zijn alleen de artikelnummers opgenomen, waarbij verwezen zij naar de acta op de website van de FRCA, en de toespraak van afgevaardigde br.A.van der Net en het antwoord daarop.

De originele voorlopige acta zijn te vinden op internet onder:

<http://synod.frca.org.au/2012/acts/FRCASynod2012ProvisionalActs.pdf>

Artikel 1. Opening van de Synode door de samenroepende Kerk van Armadale

Artikel 2. Namens de FRCA

Artikel 3. Verkiezing moderamen:

Artikel 4. Overseas Delegates

Artikel 5. Gebruikte Afkortingen:

Artikel 10. Time Schedules:

Artilel 46. Toespraken tot de synode door Ds. P. Archbald en Br. A. van der Net

Artikel 46 – Toespraken van afgevaardigden van de kerken (RCNZ, RCN(r))

Artikel 49. Besluiten over de zusterkerkrelatie met de CANCR.

Artikel 49 – Canadian Reformed Churches (Zie Art. 35, 36)

Artikel 58 + 59 ABBOTSFORD

Artikel 64. Antwoord op de toespraak van Br. A. van der Net door W. vanderVen

Artikel 85, 98, 99. Besluiten over DGK.

Artikel 98 – Voorstel van FRC Mt Nasura betreffende RCN (r) (Zie Art. 85, 99)

Article 99 - Reformed Churches in the Netherlands (Restored) (RCNr) (Refer Articles 85, 98)

Artikel 115. Afscheid.

Arikel 115 - Afscheid

De deputaten van DGK spreken een afscheidswoord.

Artikel 116. Besluiten over de GKv.

Artikel 130. Sluiting Synode.

Appendix 1I: Toespraak door br. A. van der Net namens De Gereformeerde Kerken (hersteld) in Nederland

Geachte preses, afgevaardigden, broeders en zusters,

Hier sta ik. Ik kan niet anders. Wij kunnen niet anders en wij mogen niet anders. Op deze woorden kom ik straks terug.

Praeses, wij danken u voor de uitnodiging om deze Synode Armadale 2012 van de FRCA te mogen bezoeken en eveneens de gelegenheid te krijgen om hier tot u te spreken. Broeders, voor mij is het een hele aparte ervaring. Ik heb hier van 1980-1987 gewoond en mocht een aantal termijnen als ouderling dienen in de gemeente van Kelmscott. Nu ben ik hier weer en ik herhaal: Hier sta ik. Ik kan niet anders. Wij kunnen niet anders en wij mogen niet anders. Broeders, u zult wel begrijpen waar ik met deze woorden heen wil. Destijds waren we eensgezind en nu, na jaren zie ik me genoodzaakt, maar zeker ook dankbaar voor de gelegenheid, en ik spreek namens deputaten BBK van DGK in Nederland, om onze kerkkeuze en standpunten te verdedigen.

Wij staan op hetzelfde fundament, wij zijn één in het geloof en toch, wij kunnen niet, als broeders en zusters, samen die eenheid viëren in de viering van het heilig Avondmaal. En waarom niet?

*Ik, en met mij de leden van DGK in Nederland willen de Here trouw dienen en Zijn Woord trouw bewaren. Omdat de Here dit van ons vraagt, hadden wij geen andere keuze dan om ons in 2003 vrij te maken van de GKV en daarom worden wij door u niet erkend als een zusterkerk. Omdat we de Here trouw willen dienen worden we hier en daar scheef aangekeken. Dit kan pijn doen, omdat er verder geen onenigheden of wat ook maar tussen broeders en zusters zijn geweest. Maar je bent dan plotseling schijnbaar een ander mens, waar iets mis mee is, waar iets aan scheelt. Maar hier moeten we niet verbaasd over zijn, want dit is ons ook voorspeld. Leest u God's Woord er maar eens op na in **1 Petrus 4:12,13:***

Geliefden, laat de vuurgloed, die tot beproeving dient, u niet bevreemden, alsof u iets vreemds overkwame. integendeel, verblijdt u naarmate gij deel hebt aan het lijden van Christus, opdat gij u ook met vreugde zult mogen verblijden bij de openbaring zijner heerlijkheid.

Tot zover deze tekst.

Onze laatste officiële gesprekken hebben we als deputaten BBK gevoerd met br. W. van der Ven, één van uw deputaten BBK.

*Sindsdien hebben er binnen DGK niet veel veranderingen plaatsgevonden. De besprekingen tussen ons en de dolerende kerk van Dalfsen zijn nog gaande. Misschien hadden we meer van de vrijmaking van 2003 verwacht. Meer groei, maar het tegenovergestelde is gebeurd. Er verlieten ons weer mensen. U bent daarvan op de hoogte, als u met ons hebt meegeleefd en u weet inmiddels ook wel de redenen. We hebben ook in deze tijd te maken met de autonome mens. Mensen willen vandaag dingen doen op hun eigen manier, dat wat goed is in eigen ogen. Wil men leven in gehoorzaamheid aan God's geboden, dan wordt men al gauw beschuldigd van radicalisme. Laten we niet vergeten wat voor ons is opgeschreven in **Openbaring 22:18 en 19**, waar we lezen: ***Ik betuig aan een ieder, die de woorden der profetie van dit boek hoort: indien iemand hieraan toevoegd, God zal hem toevoegen de plagen, die in dit boek beschreven zijn; en indien iemand afneemt van de woorden van het boek dezer profetie, God zal zijn deel afnemen van het geboomte des levens en van de heilige stad, welke in dit boek beschreven zijn.****

Zien wij de ernst van deze woorden of lezen we daar zomaar overheen?

Ik zei het al eerder, sommige mensen hebben ons verlaten. Destijds vroeg u zich af: 'We wonder why' (Wij vragen ons af waarom), maar u kunt het nu weten. Ik wil ook graag attenderen op een artikel in onze internet magazine 'Reformed Continua', getiteld "Het leven en strijd van De Gereformeerde kerken (hersteld)" van de hand van Dr. P. van Gurp waar hij spreekt over de oorzaken van kerkscheuringen. "De kerkgeschiedenis leert ons dat kerkscheuringen bijna altijd voortkomen uit de zaken van de leer en van kerkregering. Dat is nu ook het geval."

Independentisme speelt hier een grote rol. Men wil niet te sterk gebonden wezen aan een kerkorde.

Misschien goed om het hele artikel te lezen!

We hebben uw rapport gelezen, ook wat u schrijft over de GKV en we lezen ook over een belemmering waar het gaat over onze zusterkerkrelatie met de Liberated Reformed Church te Abbotsford, Canada. U hebt op de synode van de GKV te Harderwijk veel te verwerken gekregen. We hebben uw verslagen gelezen. DGK is wel verweten, dat ze niet willen praten. Het tegendeel is echter waar. Broeders, we hebben als Synode Emmen op 21 mei 2010 een lange en smekende brief geschreven met als onderwerp: "Een verzoek en een wens". De brief is in het Engels vertaald en stond o.a. ook in ons internet magazine 'Reformed Continua', van januari 2011, nummer 5. Br. van der Ven heeft ook een kopie van deze brief gekregen.

Het resultaat is slechts een zeer kort en zeer teleurstellend antwoord. De GKV meende te moeten besluiten om slechts kennis te nemen van de brief van de Generale Synode Emmen van DGK d.d.21 mei 2010 en verder met verdriet te berusten in de afwijzende houding die hierin doorklinkt, en niet meer inhoudelijk te reageren op dit schrijven. We leggen dit ter beoordeling aan u voor. Zoals ook blijkt uit uw deputaten rapporten, hebt u dezelfde antwoorden en gebrek aan interactie ondervonden, want een belangrijk deel van de discussie, namelijk de gronden en inhoud van de geuite zorgen over hun dwalen van de waarheid van God's Woord, worden, direct of indirect, vermeden of verworpen. Ondanks dit korte antwoord hebben we als Synode toch weer de moed opgevat en de brief beantwoord. Ik wil u graag op de hoogte brengen van een passage er uit: "Uw antwoord doet ons verdriet. Onze brief van 21 mei 2010 was ingegeven door onze liefde voor u. Zo veel jaren hebben we

samen opgetrokken. Zo veel familie, vrienden en bekenden behoren tot uw kerkgemeenschap. We missen u allen. Maar bovenal doet het ons verdriet dat wij u als kerkgemeenschap zien afdwalen van *God's Woord*. Zo graag willen we weer samen met u allen leven tot eer van onze God. Daarom schreven we u, gaven u uitvoerige bewijzen dat in uw kerken hoe langer hoe meer het enigzaligmakende *fundament van God's Woord* verlaten wordt.” Tot zover het fragment uit de brief aan de komende synode van de GKV. Dus, zeg a.u.b. niet: Zij (DGK) willen niet praten.

Even over die belemmering waar uw deputaten BBK over schrijven. We mochten een zusterkerkrelatie aangaan met de *Liberated Reformed Church* te Abbotsford. Het is niet zo gegaan, zoals daar op een minder prettige manier, en dit is dan zacht uitgedrukt, door Ds. Klaas Stam in de *Clarion* over wordt geschreven. U bent hopelijk toch wel goed op de hoogte waarom die vrijmaking daar heeft plaatsgevonden. Na het bestuderen van alle relevante documenten en een bezoek van twee deputaten van BBK van de DGK, heeft Synode Emmen de volgende besluiten genomen:

De synode van De Gereformeerde Kerken (hersteld) in Nederland, op 14 november 2009 bijeengekomen te Emmen besluit om de *Liberated Reformed Church* te Abbotsford te erkennen als een ware kerk en om een zusterkerk relatie aan te gaan, op gronden van leer, leven en tucht.

De gronden voor deze besluiten zijn:

1. De *Liberated Reformed Church* te Abbotsford is getrouw in leer, leven en tucht aan onze God.
2. Het aangaan van een zusterkerk relatie van de CanRC en American Reformed Churches met zowel de OPC als de URC heeft dwalingen (kerk, verbond en prediking) in de kerk gebracht, die ambtsdragers niet hebben gezien of niet hebben willen zien.
3. Deze leden van de CanRC hadden, volgens de kerkrechtelijke weg, hun bezwaren, appelschriften en revisieverzoeken op een wettige manier ingediend.
4. De CanRC heeft in het niet honoreren van de ingediende bezwaren aangegeven de vrede in de kerk boven het recht van Christus te plaatsen
5. Deze dwalingen raken het hart van het evangelie en het hele leven in de kerkgemeenschap.

Preses, ook deze broeders en zusters konden niet anders. Broeders, we bidden om éénheid met allen die de Here in oprechtheid willen dienen, maar wel in waarheid en éénheid, zonder water bij de wijn te doen.

De feiten van de vrijmaking in Abbotsford zijn toch ook u bekend? Maar het blijkt dat onze erkenning van de *Liberated Reformed Church* een belemmering kan zijn om in de toekomst onze kerken als zusterkerken te erkennen.

Broeders, staan we in alles wel recht tegenover de Here en houden we de rug in het kerkelijk leven wel recht?

U bent in West Australië de laatste 25 jaar rijk gezegend. In 1980 was er hier in Armadale één kerk met twee wijken en twee predikanten, Ds.K. Bruning en Ds. S.G. Hur, en een kerkelijke gemeente in Albany en één in Launceston, Tasmanië. En als we nu om ons heen kijken: wat een weelde, wat een rijkdom.

Maar het zijn sterke benen, die de weelde kunnen dragen.

Een zusterkerkrelatie met DGK? Mijn schoonouders zijn hier in 1952 komen wonen. Wat is er door de emigranten van die tijd een werk verzet. En dan wil ik niet doen aan mensenverering, begrijp me goed. Het zijn allemaal rijke zegeningen van de Here en daar mag u nu de vruchten van gaan plukken. Maar bent u daar de Here ook dankbaar voor? En nu zegt u toch niet: Ach, laat die broeders en zusters van DGK in Nederland maar ploeteren, want als we ons daar mee gaan bemoeien en ons daar in gaan verdiepen dan.... Ja, wat dan? Preses, er komen veel verleidingen op ons af en nu kunt u wel denken: Och, Nederland is zo ver weg. Maar realiseert u zich dat we in Nederland maar een ‘muisklik’ van jullie verwijderd is en de dwalingen die daar in de kerken en waar ook ter wereld plaatsvinden, ook met één ‘muisklik’ hier zijn?

Ik wil graag wijzen op het artikel van de Kerkorde over buitenlandse kerken: ‘Over de relatie met kerken in het buitenland beslist de generale synode. Met kerken van gereformeerde belijdenis in het buitenland zal, zoveel mogelijk, kerkelijke gemeenschap geïmplementeerd worden.’ etc.

Wij kunnen niet anders, ja, wij mogen niet anders. De Here vraagt van ons om Hem trouw te dienen, als het gaat om het vierde en zevende gebod, waar het gaat om het uitoefenen van de tucht, waar het gaat om Schriftkritiek en tolerantie van dwaalleer, waar het gaat om de liturgie. De Here komt in de eredienst tot ons met Zijn Woord. Het is niet iets wat gezellig moet zijn en veel mensen moet trekken door een ‘band’ in de kerk of door toneel en drama. We moeten zingen tot lof van Zijn heilige Naam en geen liederen zingen die een onzuivere leer de kerk indragen. We moeten het Heilig Avondmaal op een

zuivere manier vieren en de tafel rein houden. Hoe gaan we om met avondmaal-attesten van gasten die het avondmaal willen meevieren? Gaan we samen als kerken een zogenaamde Synode bezoeken in Dordrecht? Dit is iets waar uw deputaten ook over struikelen en tot de volgende conclusie zijn gekomen: Het besluit van synode Harderwijk om hieraan mee te doen is zeer zorgelijk. Eenheid met andere kerken wordt hier uitgedrukt, andere kerken die niet de waarheid van Gods Woord belijden, zoals is samengevat in de belijdenissen. Dit is een verlaten van het gereformeerde principe zoals het altijd wordt beleden en gehandhaafd dat kerkelijke eenheid gebaseerd moet zijn op het volle ware Woord van God. Afwijken van dit principe schept een valse eucumene.

Er is nog zoveel dat genoemd kan worden.

Broeders, wat zou het fijn zijn, als we elkaar weer vonden in ware éénheid. U weet wat we hebben besloten wat de banden met de FRCA betreft. Maar we bidden, ook in Nederland, om éénheid. Niet om weer groot te worden en te groeien. Maar om samen Hem in getrouwheid te dienen en Zijn Naam groot te maken. Sommige dingen zullen moeten veranderen en we moeten misschien wel in eigen vlees snijden. Misschien moeten we het doen met minder respect en moeten we misschien wel veel moeite trotseren. Maar ook dat is niet vreemd en volgens Gods Woord.

Broeder preses, ik hoop dat u de ware inzicht krijgt en dat u ons niet uitmaakt voor een groep koppige en eigenwijze mensen en anders denkenden. Ik kan hier ook spreken voor de broeders en zusters in Abbotsford.

Wij, als De Gereformeerde Kerken (hersteld) in Nederland hebben een wens, dit hebben we ook genoemd in de brief aan de GKV.

Wij wensen dat het gebed van Psalm 25:4 en 5 ook uw gebed mag zijn en dat het werkelijkheid mag worden, zodat wij en de schapen die aan u toevertrouwd zijn, weer samen mogen zingen tot onze Almachtige God met de woorden:

HERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij uw paden,

leid mij in Uw waarheid en leer mij, want Gij zijt de God mijns heils, U verwacht ik de ganse dag.

Wij weten en geloven dat:

Ja, allen die U verwachten, worden niet beschaamd, beschaamd worden wie trouweloos handelen zonder oorzaak. (Psalm 25:3)

Als wij getrouw aan Gods Woord willen blijven, kan dat ook betekenen dat wij zullen lijden om Christus wil, maar wij hebben wel de beloften.

Hier wil ik graag verwijzen naar Marcus 10:28-30, waar staat:

Petrus begon tot Hem te zeggen: Zie, wij hebben alles prijsgegeven en zijn U gevolgd. Jezus zeide: Voorwaar ik zeg u, er is niemand, die huis of broeders of zusters of moeder of vader of kinderen of akkers heeft prijsgegeven om Mij en om het evangelie, of hij ontvangt honderdvoudig terug: nu, in deze tijd, huizen en broeders en zusters en moeders en kinderen en akkers, met vervolgingen, en in de toekomstige eeuw het eeuwige leven.

Ik dank u voor uw aandacht.

Appendix 1o: Antwoord op de toespraak van br. A. van der Net door br. W. van der Ven

Goedenavond Preses, broeders en zusters, broeders afgevaardigden.

Goedenavond ouderling Houweling en ouderling Van der Net en ook hun echtgenotes.

Vanavond heb ik het voorrecht om antwoord te geven op de toespraak die u, namens De Gereformeerde Kerken (hersteld) in Nederland, hebt gehouden tot de Synode van Armadale.

Maar dit was voor mij geen eenvoudige taak want onze relatie met u is geen zusterkerk relatie.

Op onze laatste synode in 2009 werden er deputaten benoemd met de mandaat om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen in uw kerken, en om met DGK contacten te onderhouden en aanmoedigen om de kwesties en zorgen in nederigheid en liefde met de GKV te bespreken.

Wij hebben dit kunnen doen via wat email contact, het ontvangen van elkaars Acta van Synodes, een officiële brief van uw Synode Emmen 2009-2010 en tweemaal een vergadering. Zoals u genoemd hebt, heb ik in mei 2011 met u gesproken. Wij waarderen de tijd die u voor deze vergadering hebt vrijgemaakt en de open gesprekken die we konden hebben in ‘een beetje Hollands’ en ‘een beetje English’.

U sprak over uw persoonlijk banden met ons. Ook ik heb persoonlijke banden met u. De dag dat wij vergaderden was de dag dat mijn geliefde Oma Schelling opgenomen werd in heerlijkheid, op de

leeftijd van 97 jaar. Haar begrafenis werd geleid door uw br. van Egmond. En dus zijn er persoonlijke banden. Maar persoonlijke banden geven nog geen kerkelijke eenheid. Wij zijn zusterkerken van de GKV in Nederland. Onze synodes hebben zich consistent en actief bezig gehouden om deze relatie te onderhouden. En heeft gevolgen voor de officiële manier van werken met u en met anderen in Nederland. Br. van der Net, u hebt gesproken over de relaties van uw kerken met de Liberated Reformed Church van Abbotsford, dat een punt van belang is en wat voor ons een kwestie van zorg kan zijn. In de besluiten genomen door Synode Armadale, zoals u nu ook zult begrijpen, zijn de zusterkerken in Canada ons dierbaar en we zijn actief in het onderhouden van een zusterkerk relatie met hen. Tenslotte: Synode behandelt zaken van onderlinge belangen van de kerken. En dus wordt veel tijd gestoken in de relaties met andere kerken. Dat hoort ook zo. De katholiciteit van de Kerk is een grote zegen. Toch focust zich het werk van de kerk niet op de verschillende kerk relaties die wij misschien hebben. Het focust zich op de plaatselijke kerk. En dit uit zich elke zondag in de regelmatige en trouwe prediking van Gods werk. Het uit zich in de regelmatige bediening van de sacramenten, die de zekerheid van het geloof geven. Heilig Avondmaal wordt gevierd binnen de context van de plaatselijke kerk. In de eerste plaats dat de eenheid in Christus tot uiting komt met de plaatselijke broeders en zusters. En het is in de plaatselijke kerk waar de gelovigen het evangelie moeten verspreiden op zo 'n manier dat wij de reuk van Zijn kennis op alle plaatsen verspreiden. Hier denk ik aan wat de apostel Paulus zegt in 2 Corinthiërs 2:14-16. “Maar God zij gedankt, die ons te allen tijde in Christus doet zegevieren en de reuk van zijn kennis allerwegen door ons verspreidt, want wij zijn voor God een geur van Christus onder hen, die verloren gaan; voor dezen een doodslucht ten dode, voor genen een levensgeur ten leven. En wie is tot zulk een taak bekwaam?” Wij bidden dat de geur van Christus ook van de leden van De Gereformeerde Kerken (hersteld) mag uitstralen en de mensen in Nederland bereiken. Moge velen het evangelie horen en gered worden!

Document 9.003: DGK Emmen e.o. Verzoek onderzoek Westminster Confessie.

Van: De Gereformeerde Kerk Emmen e.o.
Datum: 9 augustus 2011

Onderwerp: Verzoeken n.a.v. het besluit GS Emmen 2009 inzake nieuwe instructie Deputaten Buitenlandse Kerken en de Westminster Confessie.

Geachte broeders,

Bij het bestuderen en ratificeren van de synodebesluiten van GS Emmen 2009 wil De Gereformeerde Kerk van Emmen e.o. graag meer helderheid over het gereformeerde gehalte van de Westminster Confessie.

Materiaal:

- 1. Eerste rapport BBK
- 2. Eerste punt in instructie BBK GS Mariëenberg 2005
Zij zullen, uitgaande van de hartelijke bereidheid de kerkelijke eenheid te zoeken met allen, die op de grondslag van Schrift, **belijdenis (waaronder wordt verstaan de Drie Formulieren van Eenheid en/of de Westminster Confessie)** en Dordtse kerkorde willen leven, contact zoeken, c.q. contact onderhouden met die kerken in het buitenland die met de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt in Nederland zoals bijeen op de GS Leeuwarden-1990 in correspondentie staan.

- 3. Eerste punt in instructie BBK GS Zwolle 2007
Zij zullen, uitgaande van de hartelijke bereidheid de kerkelijke eenheid te zoeken met allen, die op de grondslag van Schrift, **belijdenis** en Dordtse kerkorde willen leven, contact zoeken, c.q. contact onderhouden met die kerken in het buitenland die met de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland zoals bijeen op de GS Leeuwarden (1990) in correspondentie staan.
- 4. Tweede punt in instructie BBK GS Emmen 2010
Zij zullen, uitgaande van de hartelijke bereidheid de kerkelijke eenheid te zoeken met allen, die op de grondslag van Schrift, **belijdenis** en Dordtse kerkorde willen leven, contact zoeken, c.q. contact onderhouden met die kerken in het buitenland die met de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland zoals bijeen op de GS Leeuwarden (1990) in correspondentie staan.

Overwegingen:

In het eerste rapport van BBK komen de deputaten tot de conclusie dat *de wettigheid van de Vrijmaking van de Liberated Reformed Church at Abbotsford in 2006 nog niet is aangetoond*.

De deputaten geven hierbij de volgende gronden:

Gronden.

- 1. Er is meer studie nodig, om te kunnen beoordelen hoe de belijdenis over de meer- en minder zuivere kerken in de Presbyteriaanse Kerken (m.n. in de OPC) functioneert.
- 2. Er is meer studie van de Westminster Confessie nodig.
- 3. Er is nog geen duidelijkheid over de invloed van het interkerkelijk denken en handelen in de OPC op de geesten in de Canadese kerken.
- 4. Er is nog geen duidelijkheid in hoeverre de Gereformeerde Leer in de Canadese kerken gerelativeerd wordt.
- 5. Er is nog geen duidelijkheid in hoeverre de Canadese kerken werkelijk verbasterd zijn.

In het tweede rapport wordt bij de bespreking van de Westminster Standards (confessie en catechismi) gezegd dat er in het verleden vanuit de Canadese Kerken (CANRC) bezwaren tegen deze belijdenis en catechismi zijn ingebracht:

Toch zijn er meerdere keren bezwaren geuit tegen deze ‘Standard’. Ds. P. Kingma heeft in het verleden meerdere keren hierover gepubliceerd. De kritiek op de WMS komt ook tot uiting in de acta van de GS CANRC van 1983 in het rapport van de deputaten voor contact met de OPC.

De kritiek richtte zich met name op de verkeerde ideeën over het verbond en de kerk en de relatie daartussen. De WMS spreekt over een onzichtbare en zichtbare kerk. Het verbond met de uitverkorenen komt overeen met de onzichtbare kerk en het verbond met de gelovigen en hun zaad komt overeen met de zichtbare kerk.

In een bijlage bij dit rapport geven de deputaten een vertaling van een brochure van ds. R.B. Hofford, *Open Communion in the OPC*. In een samenvatting konden de deputaten tot de volgende conclusie inzake de vergelijking tussen de Westminster Confessie en de Drie formulieren van eenheid.

<i>Westminster Standards</i>	<i>tegenover</i>	<i>Drie Formulieren van Enigheid</i>
<i>Verborgten wil is uitgangspunt</i>		<i>Geopenbaarde wil is uitgangspunt</i>
<i>Verbond met de uitverkorenen</i>		<i>Verbond met de gelovigen</i>
<i>Onzichtbare kerk</i>		<i>Zichtbare kerk</i>

<i>Pluriformiteit van de kerk</i>	<i>Uniformiteit van de kerk</i>
<i>Meer of minder zuiver</i>	<i>Waar of vals</i>
<i>Kernevangelie lidmaatschap</i>	<i>Confessioneel lidmaatschap</i>
<i>Open Avondmaalstafel</i>	<i>Gesloten Avondmaalstafel</i>

Samenvatting:

Leer:

- A. *Er is een zichtbare kerk*
- B. *Er is een onzichtbare kerk (alleen alle uitverkorenen van het begin van de geschiedenis tot het einde die eens bij God in de hemel zullen zijn).*

Leven:

A. Correct

- We beschouwen alle leden van de ware kerk als uitverkoren.*
- Wij beschouwen zij die niet lid zijn van de ware kerk noch uitverkoren noch verworpen.*

B. Fout (OPC, WMC).

- Zij beschouwen de leden van de ware en valse kerk als uitverkoren.*
- Zij beschouwen niet altijd alle leden van de ware zichtbare kerk als uitverkoren (speciaal in de WMC).*

Verzoek:

- Op grond van bovenstaande verzoekt De Gereformeerde Kerk van Emmen e.o. de synode om de deputaten BBK of een eventueel ander deputaatschap de opdracht te geven een verdere studie naar het gereformeerde gehalte van de Westminster Confessie alsnog uit te voeren.
- De Gereformeerde Kerk van Emmen e.o. verzoekt de synode in de instructie, wanneer er sprake is van de belijdenis, deze voorlopig te beperken tot de drie formulieren van eenheid en de verwijzing naar de Westminster Confessie voorlopig te verwijderen.

Gronden:

- De Westminster Confessie speelde een belangrijke rol in de vrijmaking te Abbotsford.
- De praktijk van de OPC inzake een open avondmaalstafel bewijst het gelijk van ds. Hofford.
- Omdat de synode niet ingegaan is op de vraag van de deputaten inzake een verdere studie naar het gereformeerde gehalte van de Westminster Confessie, kan er voor de kerken en de deputaten onduidelijkheid ontstaan over de plaats van deze confessie binnen de leer.

Broeders, wij bidden u wijsheid toe bij uw werk, opdat het mag dienen tot eer van de Heer van de Kerk en tot heil van de wereldwijde kerk.

Met broedergroeten,
Namens de raad van de Gereformeerde Kerk Emmen e.o.
P. Drijfhout
(preses)

L.G. Spoelman
(scriba)

BIJLAGE 7. Bij hoofdstuk 7: Documenten m.b.t. overname bibliotheek Stichting Het Theologisch Boek.

Document 9.004: Revisieverzoek m.b.t. besluit GS Emmen overname bibliotheek Stichting Het Theologisch Boek.

Van: De Gereformeerde Kerk Emmen e.o.
Datum: 9 augustus 2011

Onderwerp: **Revisieverzoek met betrekking tot synodebesluit GS Emmen inzake het niet overnemen van de bibliotheek van de Stichting Het Theologisch Boek.**

Geachte broeders,

Hierbij wil De Gereformeerde Kerk van Emmen e.o. de Generale Synode verzoeken het besluit, inzake het niet overnemen van de bibliotheek van Stichting Het Theologisch Boek, zoals verwoord in art. 128 van de Acta van de GS Emmen 2009, te herzien.

Materiaal:

Brief Classis Zuid-West 24-9-2009
Art. 128, Besluit 2 GS Emmen 2009
Artikel van prof. P. Deddens over de bibliotheek

Overwegingen:

- De Stichting Het Theologische Boek is opgericht voordat er sprake was van een kerkverband van Gereformeerde Kerk in Nederland.
- Het doel van de stichting is het verzamelen van boeken ten behoeve van De Gereformeerde Kerken.
- Dit erg algemeen omschreven doel was noodzakelijk omdat er nog geen eigen predikantenopleiding was. Ja, er was zelfs nog geen kerkverband. Daarom werd destijds gekozen voor een stichtingsvorm. Maar vanaf het begin heeft het bestuur van de stichting als doel gehad om, zo mogelijk een theologische bibliotheek op te zetten voor de kerken. Dit was noodzakelijk omdat we na de Vrijmaking in 2003/2004 onze theologische bibliotheek in Kampen kwijt waren.

Verzoek

- De Gereformeerde Kerk van Emmen e.o. verzoekt de synode besluit 2 van art. 128 van de acta GS Emmen terug te nemen en te besluiten de bibliotheek in principe door de kerken over te nemen. Want het doel van de theologische bibliotheek is een kerkelijke zaak naar art. 30 KO.
- Verder verzoekt zij de synode om een commissie te benoemen die ruim de tijd krijgt om de komende jaren te gaan uitzoeken welke boeken geschikt zijn voor de opleiding tot de dienst des Woords, en welke niet. Om zo weloverwogen te komen tot een goede en uitgebreide bibliotheek voor de Opleiding. En dat zij dan als richtlijn mee krijgt wat prof. P. Deddens geschreven heeft over wat er nodig is voor de theologische bibliotheek. Zie bijlage.

Gronden

- Een theologische bibliotheek omvat **méér** boeken dan alleen de voorgeschreven

werken voor theologiestudenten, omdat ook na de theologiestudie het noodzakelijk is dat de predikanten en opleiders op de hoogte blijven van de theologische ontwikkelingen en dwaalleringen die de kerk en haar lidmaten willen aftrekken van het algemeen en ontwijfelbaar geloof zoals dat in de Heilige Schrift en de Drie Formulieren van eenheid wordt beleden.

- Het is de taak van de kerken haar predikanten en opleiders zo breed mogelijk te voorzien van materiaal voor de opleiding en voor het werk van de predikanten in de kerken.
- Het is de taak van de kerken alle dwalingen te bestrijden. Daarom is het noodzakelijk op de hoogte te zijn en te blijven van de dwalingen, waardoor de satan de kerk en haar leden wil aftrekken van de gezonde leer.
- Het is ook de taak van de kerken haar geschiedenis te kennen, te onderzoeken en haar leden daarvan kennis te laten nemen. De kerken van het heden zijn onderdeel van het kerkvergaderend van Christus, vanaf het begin van de geschiedenis tot aan de wederkomst van Christus. In dit kerkvergaderend werk heeft Christus profeten en leraars gegeven. Deze gave is niet beperkt tot het heden, maar strekt zich over de hele geschiedenis van de kerk uit. In het gelovig erkennen dat Christus’ werk in verleden, heden en toekomst was en is, moet de kerk het werk van haar vroegere leraars en profeten, als werk van Christus, kennen en benutten tot opbouw en bescherming van het lichaam van Christus in het heden en in de toekomst.
- Na de Vrijmaking van 1944 hebben broeders en zusters zich ingezet voor het opzetten van een nieuwe theologische bibliotheek als onderdeel van de theologische opleiding, omdat ook toen de kerkleden en haar eerste opleiders doordrongen waren van de noodzaak van een goede, uitgebreide theologische bibliotheek ten behoeve van de kerken.
- Het bestuur van de Stichting heeft vanaf het begin het oog gericht op de Theologische Opleiding binnen De Gereformeerde Kerken. Vele boeken zijn dan ook alleen geschikt voor wetenschappelijk geschoolde bedienaars van het Woord. Hiermee sluit de Stichting aan bij hetgeen prof. P. Deddens schreef in *Tot de prediking van het Woord des Geloof* (zie bijlage 3)
- Het doel van de bibliotheek is dus volledig een kerkelijke zaak naar art. 30 van de KO.
- De Stichting het Theologische Boek ontving en ontvangt ondersteuning vanuit De Gereformeerde Kerken in de vorm van gebeden, arbeid, giften en collecten. Van de giften kan de stichting tot op heden de bibliotheek in stand houden.
- De Stichting het Theologische Boek heeft de bereidheid getoond om de gehele bibliotheek, incl. een positief saldo, over te dragen aan De Gereformeerde Kerken.
- De kerken zijn gehouden een Opleiding tot de Dienst des Woords in stand te houden, daartoe behoort ook een eigen bibliotheek ten behoeve van de Opleiding.

Broeders, de kerkenraad bid u wijsheid toe bij uw werk opdat het mag dienen tot meerdere glorie van onze Verbondsgod en tot heil van de kerk.

Met broedergroeten,

Namens de raad van de Gereformeerde Kerk Emmen e.o.

P. Drijfhout
(preses)

L.G. Spoelman
(scriba)

Bijlagen:

I: Brief classis Zuid-West aan GS. Emmen

II: Acta GS Emmen 2009, art. 128

**III: Artikel prof P. Deddens uit boek *Tot prediking van het Woord des geloofs*
Kampen z.j.**

Bijlage I: Brief classis Zuid-West aan GS Emmen

Aan : de samenroepende kerk voor de GS te Emmen.

Van: de classis Zuid-West van De Gereformeerde Kerken

Onderwerp: verzoek kerkelijke inkadering stichting het theologisch boek.

Hasselt , 24 september 2009

Eerwaarde broeders,

De classis Zuid-West heeft in haar vergadering, gehouden op 24-09-2009, gesproken over het verzoek van één van de kerken in haar ressort, om de Stichting Het Theologisch Boek aan te bieden aan de kerken.

Zij stelt voor om de complete bibliotheek te schenken aan het deputaatschap Opleiding tot de dienst des Woords. Verder stelt zij voor om een deputaatschap te benoemen als toezichthouders en verantwoordelijk te stellen als beheerders van de bibliotheek. Ook zal dit deputaatschap in samenspraak met deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords, beoordelen of aangeboden boeken geschikt zijn voor een Gereformeerde bibliotheek. De classis Zuid-West wenst u wijsheid toe bij al uw beraadslagingen.

Namens deze,

A. Admiraal,
Preses

R. Kreeft,
Scriba

Bijlage II: Acta GS Emmen 2009, art. 128.

Besluit 2:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit om de complete bibliotheek van de Stichting Het Theologische Boek niet over te nemen.

Besluit 3:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit te vragen aan De Stichting Het Theologische Boek om de boeken welke van nut zijn voor de Opleiding tot de Dienst des Woords te schenken aan De Gereformeerde Kerken.

Besluit 4:

De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, vraagt:

1. aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords om aan de opleider een opgave te vragen van boeken en andere media welke hij van nut acht voor de Opleiding tot de Dienst des Woords, en deze opgave te verstrekken aan de Stichting Het Theologische Boek.

2. Geeft aan Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords de opdracht om de in bovengenoemde opgave aangegeven boeken en andere media van de Stichting het Theologische Boek in ontvangst te nemen indien de Stichting deze wil schenken.
3. Spreekt bij voorbaat zijn erkentelijkheid uit aan de Stichting het Theologische Boek indien zij de aangegeven boeken en andere media metterdaad schenkt.
4. Adviseert de Stichting Het Theologische Boek te overwegen het overige van de collectie te schenken aan de Bijbelstudiebond, plaatselijke bijbelstudieverenigingen en individuele leden van De Gereformeerde Kerken.

Gronden:

1. De Stichting het Theologische Boek heeft de bereidheid getoond om de gehele bibliotheek over te dragen aan De Gereformeerde Kerken.
2. De Stichting het Theologische Boek ontving en ontvangt ondersteuning vanuit De Gereformeerde Kerken in de vorm van gebeden, arbeid, giften en collecten, dat geeft richting aan de bestemming van de collectie.
3. De kerken zijn gehouden een Opleiding tot de Dienst des Woords in stand te houden, daartoe behoort ook een eigen bibliotheek ten behoeve van de Opleiding
4. De kerken hebben niet de opdracht een bibliotheek ten behoeve van algemeen gebruik in stand te houden (art. 30 KO).
5. In het ambt aller gelovigen heeft een ieder zelf een taak in de opbouw van een eigen bibliotheek ten behoeve van persoonlijke toerusting.

Bespreking:

Door de afgevaardigden wordt aangegeven dat het bij de besluitvorming t.a.v. belangrijkheid van het besluit om de bibliotheek van de Stichting het Theologische Boek over te nemen gewenst is dat de gezamenlijke kerken middels de GS daar een besluit over nemen. Daaromtrent geeft de synodeadviseur dr. P. van Gulp aan dat een bibliotheek geen kerkelijke zaak is en dat de synode t.a.v. art. 30 KO alleen gerechtigd is om kerkelijke zaken te behandelen. Tevens geeft hij aan dat het geen roeping van de kerken is om een bibliotheek voor haar leden op te bouwen en te onderhouden. Omdat een aantal van ruim 1100 boeken van de bibliotheek geschikt geacht wordt om dienstig te kunnen zijn aan de Opleiding tot de Dienst des Woords zal overleg gevoerd moeten worden met het bestuur van de Stichting om alleen die boeken over te dragen aan de kerken. Voor deze boeken, die onderdeel zouden kunnen worden van de bibliotheek van de Opleiding tot de Dienst des Woords, bestaat wel de roeping van de kerken, terwijl over de resterende boeken, omdat het geen kerkelijke zaak betreft, een eventueel advies gegeven zou kunnen worden wat de Stichting daar mee kan doen binnen de kerken.

Bijlage III: Artikel prof P.Deddens uit boek *Tot prediking van het Woord des geloofs* Kampen z.j.

PROF. P. DEDDENS

DE BIBLIOTHEEK

Toen het plan opkwam, bij het eeuwfeest onzer Hogeschool een Gedenkboek uit te geven, was men 't er over eens, dat daarin niet ontbreken mocht een bijdrage over de Bibliotheek. In 't raam van deze uitgave moest daarin ook voorkomen enige vermelding van de lotgevallen der Bibliotheek, maar de voorhanden gegevens bleken schaars: de "Handelingen" van Curatoren en "De Bazuin" bevatten over de eerste 50, 60 jaar maar weinig - en dan nog onbelangrijk -

materiaal. Bovendien was het boekenbezit niet groot: Prof. Dr K. Schilder was van oordeel. dat na vier jaar onze "nieuwe" Bibliotheek wel zo ruim van omvang was als die van de "oude" in de jaren 1910-1914, toen hij student was. Om toch uit de periode vóór 1914 wat mee te delen, richtten we ons tot Dr W. Nawijn, die alleszins ter zake kundig was: tijdens het bibliothecaris schap (1902-1933) van Prof. Dr H. Bouwman, en ook nog enkele jaren na Prof. Bouwmans heengaan, was Or Nawijn de man, die haar vanaf 1916 als conservator met grote ijver en accuratesse verzorgde. Ziekte verhinderde evenwel onze broeder, zeer tot zijn leedwezen, ons van dienst te kunnen zijn; kort daarop volgde zijn overlijden, zodat ons de gelegenheid benomen werd, uit de eerste hand over dit tijdvak gegevens te kunnen verstrekken.

Toch, al was in de beide eerste decennien van onze eeuw het aantal boeken niet bijster groot, we hadden in onze studententijd toch heel wat aan de Bibliotheek te danken. En dat niet alleen, omdat men de aanwezige boeken kon lenen en thuis bestuderen, maar evenzeer, wijl er gelegenheid was voor wie dit wenste, in de Bibliotheek zelve rond te neuzen: Dr Nawijn liet ons daarbij rustig onze gang gaan. Op college werd men met namen van schrijvers en titels van boeken soms bijna overstelpt, en 't was een tamelijk onvruchtbaar werk, die alle in 't ge~ heugen te prenten, daar elke verdere gedachtenassociatie vrijwel ontbrak. Maar bij het snuffelen in de Bibliotheek kwam menig geciteerd werk ons in handen, en al was de kennismaking uiteraard kort, men kon zich toch enig begrip vormen van de inhoud van 't boek, de conclusie waartoe de schrijver kwam, zijn stijl en wijze van voorstellen; men leerde, al' doende, zich vlug te oriënteren over het standpunt, dat de auteur innam. Er was heel wat aanwezig, dat zonder schade gemist zou kunnen worden, maar voor liefhebbers van de kerkgeschiedenis b.v. was er wel wat moois: ik denk vooral aan de prachtige collectie brochures uit de tijd van de Afscheiding.

150

Sinds het begin van de dertiger jaren werd de Bibliotheek met name door schenkingen aanzienlijk uitgebreid. - Na onze uitwerping kwamen gebouwen en boekerij in handen van hen, aan wie naar goddelijk recht de eigendom niet toekwam; we stonden, berooid, op straat. en naar menselijke berekening was ons alle hoop op een School en, veel verder weg. een Bibliotheek, in afzienbare tijd benomen.

Hoe de genade des Heren ons toen de ene verrassing na de andere bereidde, is overbekend. Zoveel namen en gebeurtenissen, zoveel wonderdaden Gods! Het groot aantal studenten dat de trouw gebleven professoren volgde. het initiatief van de Classis van het Noorden, de heropening van de School, de benoeming van hoogleraren en lectoren. het promotierecht. de aankoop en inrichting van het gebouw Broederweg 15, het begin van een boekerij.

Prof. Dr K. Schilder vooraan. We zien de eerste halte-plaats van de Bibliotheekin- wording: de lege bedstee van een voormalig dienstbodenkamertje in het pand Vloedijk 14; we zien de "bedelaar. die niet bedelde", gelijk hij zichzelf eens noemde, vreugdevol een auto tot overbelading toe volproppen met geschonken boekwerken, of hem met zware koffers en een stralend gelaat het Kamper station uitstappen, elke aangeboden hulp weigerend, om zelf de buit onderdak te brengen. We zien hem de "in de schoot geworpen schatten" stuk voor stuk nagaan en sorteren, daarbij dankbaar de liefde gedenkend. die tot schenking bewoog: zelfs Jules Verne, Karl May of Gustave Aimard werden daarom met grote erkentelijkheid aanvaard, en door ruiling van wat reeds aanwezig of ongeschikt was, werd de bibliotheek- bouw voortgezet. En toen het Dames-comité haar diensten aanbood, en de verenigde macht van het kleine, door de vele ijverige helpsters uit de trouw van onze kerkleden bijeengebracht, hem in de vorm van kapitale sommen werd overgemaakt, steeg z'n blijdschap ten top.

Door aankoop ook van gedeelten van bibliotheken en door legatering van zijn rijke boekenbezit door onze Prof. Greijdanus. breidde de Bibliotheek zich snel uit; hulp werd

verleend eerst door student C. J. Ketel, later verkreeg ze vaster vorm door de benoeming van de heer A. J. Roukema tot Conservator. Langzamerhand werd de bibliotheekzaal zó bevolkt. dat het duidelijk begon te worden: binnen korte tijd zal naar nieuwe huisvesting moeten worden omgezien.

Toen de huidige Bibliothecaris officieel benoemd werd (Juni 1948). stelde hij zich de vraag: "welk karakter heeft de Bibliotheek te dragen? Hoe moet ze uitgebouwd en ingericht worden om zo doeltreffend en nuttig mogelijk allereerst de hogeschool te kunnen dienen?"

Ons allen stond naar ik meen voor ogen het bezit van een wetenschappelijke bibliotheek ten dienste van de gereformeerde theologie. Bij deze doelstelling zijn al aanstonds in bepaalde richting zekere lijnen getrokken: niet zoals bij de Rijks-Universiteiten een collectie boeken gericht op vele faculteiten, maar slechts op één: de theologie. In de tweede plaats: geen boekenaanwas uit belletrie, "stichtelijke" lectuur, in 't algemeen uit populaire geschriften, maar litteratuur van wetenschappelijk gehalte. Ten slotte: niet grijp maar toe naar al wat als theologie aan de

markt gebracht wordt, maar houd het doel in 't oog, nl. aanschaffing van gereformeerde theologie.

Intussen is in verband met de studie en de studie-opzet hier nog wel wat meer te zeggen. Niet zonder bedoeling spraken we hier van zekere lijnen, te trekken in bepaalde richting. Daarin kwam al uit, dat in de Bibliotheek nog wat meer moet gevonden worden, dan wat geijkt kan worden met het gereformeerde stempel.

Daar is in de eerste plaats de controverse. Ter illustratie van wat ik hier ga zeggen herinner ik me een gesprek met Prof. K. Schilder. Hij kwam me op zekere dag bezoeken en vroeg me, waaraan ik bezig was; ik toonde hem de drukproef van mijn "Inleidend Woord" op het boek van br. J. Geelhoed over Augustinus. Zeer geïnteresseerd vroeg hij me, de proef te mogen inzien; bij een bepaalde uitdrukking van Luther lachte hij en zei: "de spijker op de kop". 't Betrof de zinsnede: "Als Augustinus de Pelagianen niet tegen zich had gehad, dan zou hij een droog en armzalig doctor geworden zijn." We waren 't er over eens, dat juist de polemiek ons dwingt, scherp te definiëren, klaar te formuleren, zijn standpunt intensief door te denken, niet te rusten eer men de verschillen scherp onderkend heeft, en al dieper door te dringen in de Schrift en de Belijdenissen der Kerk, om de tegenstander te weerstaan en zo mogelijk te overtuigen.

Prof. Schilder sprak hier mee uit eigen beleving, de ervaring trouwens van allen, die tegen dwaling en afwijking opkomen voor de waarheid Gods. En als het ook de taak is van de hoogleraren in de theologie om, gelijk Art. 13 van de Kerkenordening zegt, de zuivere leer tegen de ketterijen en dolingen voor te staan, dan heeft een bibliotheek niet alleen boeken, die de zuivere leer naar Schrift en Confessie uiteenzetten, maar ook andere, die het dwaal gevoelen in de eigen woorden van de tegensprekers weergeven, opdat èn de dwaling èn de verkeerde beginselen waaruit ze voortkomen, worden ontdekt en bestreden.

In de tweede plaats dient rekening gehouden met het feit, dat er vakken zijn, die niet tot het corpus Theologiae behoren, maar waarvan de theoloog de kennis toch niet kan ontberen. We noemen vakken, die in de propaedeuse onderwezen worden, zoals latijn en grieks, waarvan b.v. goede lexica voorhanden moeten zijn, en de filosofie, voorts de encyclopaedie, die welbezien niet anders is dan een filosofie van de theologie. Bovendien komt het theologisch onderzoek voortdurend in aanraking met kennisgebieden, aan de theologische vakken min of meer verwant; wie, om enkele voorbeelden te noemen, kerkgeschiedenis bestudeert, heeft voortdurend te maken met de resultaten van onderzoek op het gebied van de algemene en vaderlandse geschiedenis; studie van het kerkrecht stelt de eis, dat men het specifiek karakter van dat recht handhaaft tegenover het natuurrecht en het rederecht. terwijl ten zeerste gewenst is, dat er in de Bibliotheek werken aanwezig zijn, die de beginselen van het wereldlijk recht

uiteenzetten. Wie de ambtelijke vakken heeft te doceren, moet kennis dragen b.v. van de psychologie, de paedagogie en de sociologie. 't Behoeft geen betoog, dat van de vakken buiten het grensgebied van de theologie niet een omvangrijke en naar volledigheid

strevende verzameling litteratuur kan noch behoeft aangelegd te worden, maar enkele goed oriënterende werken dient de boekenschat toch rijk te zijn.

En in de derde plaats is het nodig dat zij, die geroepen zijn onderwijs te geven. ook met de historie van hun vakken bekend zijn, om winst te kunnen doen met hetgeen voorheen gevonden is. en ook om vroeger gemaakte fouten en misvattingen te vermijden. En het is van groot belang, dat men het afvallig denken niet alleen in hedendaagse stromingen en richtingen ontdekt, maar ook voor de studenten de lijn kan aanwijzen, waarlangs het zich in de loop der eeuwen ontwikkelde. en waarbij telkens blijkt, dat bij gelijkheid van wezen later doorgaans gebruik gemaakt wordt van subtieler vormen en meer verholten aberraties.

De cirkel wat nauwer trekkend, ligt het voor de hand, dat verwacht mag worden de aanwezigheid van goede encyclopaedieën en bibliographieën, woordenboeken voor het nederlands, voor de moderne talen, lexica ook voor het hebreuws en de overige semitische talen; seriewerken voor bepaalde vakgebieden. commentaren, methodologieën. inleidingen. biographieën. periodieken. enz.

En dan het materiaal voor de vele theologische vakken in enger begrenzing, waarvan we noemen (zonder enigszins te willen streven naar volledigheid) de exegese. de tekstcritiek, de canoniek. de hermeneutiek, de historia sacra, en de historia revelationis, van het Oude en dezelfde vakken van het Nieuwe Testament. de archaeologie, de kennis van het oude nabije Oosten. de dogmatiek, de dogmenhistorie, de patristiek, de ethiek, de symboliek, de elenctiek, de algemene kerkgeschiedenis, de vaderlandse kerkgeschiedenis, het kerkrecht, de bijbelse geographie, de zending, de evangelistiek, de homiletiek, de liturgiek, de catechetiek, de poimeniek, de diaconiek, enz. - In dit enz. zijn o.a. verschillende vakken verscholen, die bestudeerd moeten worden voor het doctoraal examen.

Uit bovenstaand eenvoudig gehouden en, naar we menen, voor ieder verstaanbaar resumé blijkt, wat we zo al nodig hebben, en tevens, dat het niet zo gemakkelijk is, een bibliotheek als de onze bedoelt te zijn, evenredig en harmonieus op te bouwen. In de eerste jaren werd aangeschaft, waaraan het meest behoefte bestond: commentaren. de onmisbare handboeken. Hoe verder we kwamen, hoe meer selectie noodzakelijk bleek. Nu zou het vrij eenvoudig zijn als men zonder meer van de boekhandel kon ontvangen wat men nodig had. maar zo simpel liggen de zaken niet. We stuiten op het feit, dat de beste litteratuur goeddeels of vrijwel geheel van de markt verdwenen was: de oorlogsjaren hadden op de productie een zeer nadelige invloed, en na de oorlog kocht Amerika (op de prijzen werd minder gelet) veel uit ons land weg, wat ook voorheen vaak nog maar schaars te verkrijgen was geweest.

De room was van de melk - en om die room was het ons speciaal te doen. Onze binnenlandse leveranciers hielpen ons zoveel ze konden, we kregen connecties met Duitsland. Italië. Frankrijk. België, Engeland. de Noorse rijken; merkwaardig is, dat we door Deense en Zweedse antiquariaten enkele malen elders niet te verkrijgen nederlandse dogmatische litteratuur uit de Reformatietijd konden aan-

schaffen, waarschijnlijk eens het bezit van emigranten. Verder werden de veilingen bezocht en antiquariaten in de grote steden, ook die, welke geen catalogus uitgaven, en waar uit kelders of van zolders soms mooie vondsten werden verkregen; eens kwamen we op een zolder, waar de boeken tot manshoogte waren opgestapeld. zodat er geen doorkomen aan was; om ruimte te maken moesten we eerst enige stapels naar de gang transporteren.

Zo nam ons boekenbezit in snel tempo toe.

Het geheim van onze voorspoed lag en ligt in de woorden: En de Here wrocht mede. Hij was het, die de zusters in het hart gaf ons te hulp te komen en de prachtige organisatie in het leven te roepen die nu reeds zoveel jaren met grote zegen functionneert. Hij was het, die de vele meisjes over heel het land met grote trouw deed uitgaan om regelmatig de bonnetjes te ver-stuiver-en of te ver-zilver-en, en die bij de leden der gemeente de liefde wekte om jaar in, jaar uit hun bijdrage voor onze Bibliotheek af te staan.

Krijgen we langzamerhand niet teveel boeken?
Wie aandachtig het voorgaande las, zal ons verstaan als we verzekeren: daarvoor behoeft niet de minste vrees te bestaan.

Men zou kunnen zeggen: de fundamenteen zijn goeddeels gelegd.
Nu zijn we toe aan de opbouw.

Iemand vraagt: en de predikanten dan? Zijn er geen studeerkamers, waar het aantal studieboeken beslist onvoldoende is? Ook daaraan is gedacht.

Elk onzer predikanten kan uit onze Bibliotheek de boeken ter leen ontvangen die hij nodig heeft, terwijl hij zijn beurs niet behoeft open te maken.

In overleg met het Dames-Comité is besloten, dat aan onze predikanten de boeken franco worden toegezonden. En ook de retourzending is voor ieder, die dit wenst, gratis. Men kan de geleende werken ongefrankeerd terugzenden: de Bibliotheek betaalt dan de porto.

Wie nu onze oude en onze nieuwe Bibliotheekzaal, verrezen door de goede zorg van de "Stichting", doorwandelt, en van onze boekenschat kennis neemt, hem kan het misschien gaan zoals een frans versje weergeeft:

L'oeil reconnaissant embrasse le contenu,
Souvent surpris, et toujours enchanté.

Hoe groot 't boekenbezit is, ware niet zo moeilijk te controleren; men weet dat de grote Bibliotheken spreken van zoveel strekkende meter boeken, soms kilometers, en naar de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag blijkens nauwkeurige telling en opmeting meedeelt, kan men de gemiddelde boekdikte stellen op 2¹/₈ cM. We hebben geen behoefte. uit te rekenen hoeveel boeken wij naar deze maatstaf bezitten; laten we dankbaar zijn met hetgeen de Here ons schonk.

Maar één ding moet ons nog van 't hart. We missen iets, dat we niet kunnen missen, maar dat voor een Bibliotheek als de onze volstrekt noodzakelijk is.

Dat is gebrek aan voldoende administratieve outillage, waardoor belet wordt dat de Bibliotheek functionneert gelijk ze behoorde te doen.

154

Thans hebben we een kaartregister, alphabetisch geordend naar de namen der auteurs. Meer niet.

Maar er zijn tal van aanvragen (misschien wel het merendeel), waarbij verzocht wordt litteratuur over een of ander onderwerp: de mystiek, het gebed, de dialectische theologie, de eigendom in de Schrift, het Manicheïsme, het humanisme, het geloof, de voldoening, de heiligmaking, het anthropomorphisme, de plaatsbekleding, het personalisme, het subjectivisme, Pascal, de gemene gratie, het tijdsbegrip, de verkiezing, en noem nu maar verder op. Alle aanvragen worden serieus behandeld, maar wie is in staat te weten, welke schrijvers over een bepaald onderwerp geschreven hebben? Encyclopaedieën helpen soms een eindweegs op streek, maar lang niet in alle gevallen en geenszins volledig. Het gevolg is, dat in de Bibliotheek boeken achterblijven, die de aanvrager misschien uitnemend had kunnen gebruiken.

Daarbij komt: voor de aanschaffing is het van zeer groot belang, dat men weet wat voor een bepaald vak of een onderdeel daarvan aanwezig is. Nu wordt, éér we tot aanschaffing van enig boek overgaan, nauwkeurig gecontroleerd of we het reeds in ons bezit hebben. Maar enig overzicht ontbreekt totaal.

Noodzakelijk is het bezit van een *systematische catalogus*, waarbij het boekenbezit geordend is naar het plan van een encyclopaedie, zodat men zich aanstonds kan oriënteren, wat

van een bepaald vak in de Bibliotheek voorhanden is.

Niet minder noodzakelijk is het bezit van een *trefwoorden-catalogus*, geordend naar in de boeken behandelde voornaamste onderwerpen, zodat het essentiële van 't boek in een of meer trefwoorden is weergegeven.

Niet in de eerste plaats nodig, maar toch zeer gewenst is een *stand-catalogus*, die aangeeft in welke volgorde de boeken op de planken staan. En ook is van belang een *werk-catalogus*, ter controle van de titel-opgave en bevattende bibliographische bizonderheden. overzichten van seriewerken enz.

Zowel de Bibliothecaris als de Conservator hebben de handen vol, en kunnen er niet aan denken, hierin voorziening te treffen. Men vergete niet, dat de heer Roukema, die per dag ettelijke uren langer werkt dan overeengekomen is, de zorg heeft voor de inschrijving, het alphabetisch kaartregister, de signatuur, de plaatsing der boeken, de uitlening, de verzending enz.

Ten zeerste hopen we, dat een weg gevonden kan worden, om in deze nood te voorzien. Daartoe deze mededeling.

We twijfelen niet, of de wil zal er zijn, ons te hulp te komen: de Hogeschool en allen die van de Bibliotheek gebruik maken, zullen er zeer veel baat bij vinden.

Een eeuw-feest, dat is: we tellen terug.

We tellen niet vooruit.

Hoe lang het de Here belijft, ons nog rustig te laten voortwerken in deze bange tijden, hoe lang we de Hogeschool nog zullen bezitten, we weten het niet.

Maar we werken, zolang het dag is.

En we verwachten, met vertrouwen, op ons gebed, voor elke dag de zegen des Heren op het werk onzer handen.

Document 9.007: Revisieverzoek t.a.v. besluit GS Emmen inzake overname Bibliotheek Stichting Het Theologische Boek.

Van: G. Aalvanger en W. Dijkstra

Datum: 02-11-2011

Betreft: **Overname Bibliotheek van Stichting Het Theologische Boek.**

Aanleiding

De Stichting Het Theologische Boek heeft haar complete Bibliotheek ter overname aangeboden aan De Gereformeerde Kerken, kosteloos.

De Generale Synode Emmen 2009-2010 heeft besloten om dit aanbod niet te accepteren. Zij heeft daartoe één principiële grond aangegeven: “De kerken hebben niet de opdracht een bibliotheek ten behoeve van algemeen gebruik in stand te houden (art. 30 KO).” (Art. 128, grond 4. onder de besluiten 2,3,4).

Wel heeft de Synode te kennen gegeven een beperkt deel van de Bibliotheek te willen overnemen, een deel dat van belang geacht wordt voor de predikantenopleiding van De Gereformeerde Kerken.

De Synode adviseert de Stichting te overwegen het overige deel van de Bibliotheek te schenken aan andere doelen (vereniging, bond, particulier) binnen De Gereformeerde Kerken.

Materiaal:

1. Acta GS Emmen 2009-2010, Artikel 49: Oprichting bibliotheek ten behoeve van de opleiding;

2. Acta GS Emmen 2009-2010, Artikel 127: Behandeling verzoek Stichting Het Theologische Boek;
3. Acta GS Emmen 2009-2010, Artikel 128: Voorstel Commissie van Onderzoek met tweemaal amendement t.a.v. voorgestelde overname bibliotheek van Stichting Het Theologische Boek.

Overwegingen:

1. De Stichting Het Theologische Boek heeft de bereidheid getoond om de gehele bibliotheek over te dragen aan De Gereformeerde Kerken.
2. De Generale Synode Emmen 2009-2010 heeft besloten (artikel 128) om deze Bibliotheek niet over te nemen, maar de Stichting te vragen om boeken en andere media welke van nut geacht worden voor de Opleiding tot de Dienst des Woords, te schenken aan De Gereformeerde Kerken.
3. De Stichting heeft niet twee opties aan de kerken voorgelegd: het schenken van de *gehele* Bibliotheek óf een *deel* van de Bibliotheek aan De gereformeerde Kerken. De Stichting biedt een gehele, dat is een *ongedeelde*, bibliotheek aan.
4. De Stichting heeft bibliotheken overgenomen van overleden predikanten, waarbij in bepaalde gevallen door schenkers als voorwaarde is gesteld dat de over te nemen bibliotheek ongedeeld zou blijven. De Stichting heeft in dergelijke gevallen deze toezegging gedaan, *zie bijlage 1*. Daarom kan de Stichting dan ook niet anders dan *de gehele* Bibliotheek aan te bieden aan de kerken.
5. Indien De Gereformeerde Kerken niet de gehele Bibliotheek wil overnemen, dan zal de Stichting andere wegen zoeken om de gehele, ongedeelde, Bibliotheek van de hand te doen. Dat betekent dat de Bibliotheek dan verloren is voor De Gereformeerde Kerken.
6. In het opzetten van de Bibliotheek, het bij elkaar brengen van de boeken, het rubriceren en catalogiseren van de boeken, en de invoering in een geautomatiseerd systeem, zitten meerdere mensjaren. Al dit werk is door meerdere broeders en zusters met veel liefde, geduld en ijver uitgevoerd, omdat ze er geheel van overtuigd waren dat ze hiermee de kerken dienden.
7. Deze overtuiging was gestoeld op het feit dat de Gereformeerde Kerken sinds de Vrijmaking van 1944 geijverd hebben om een volwaardige Theologische Bibliotheek te verkrijgen, ten dienste van de predikantenopleiding en ten dienste van de kerken en particuliere kerkleden.
8. De Stichting heeft gemeend de kerken niet te moeten dienen met een ongeordende stapel boeken, maar met een keurig opgezette Bibliotheek, waarin alle boeken zijn genummerd, en gecatalogiseerd middels de invoering in een geautomatiseerd systeem, een speciaal daarvoor aangeschaft computerprogramma. Hiermee heeft de Stichting de kerken heel veel werk bespaard.
9. Vanuit de algemeen levende gedachte dat de Bibliotheek zou overgaan naar De Gereformeerde kerken, ten dienste van de predikantenopleiding en van de kerken in het algemeen, ontving en ontvangt de Stichting Het Theologische Boek ondersteuning vanuit De Gereformeerde Kerken in de vorm van gebeden, arbeid, giften en collecten. En hebben

meerdere broeders en zuster heel veel energie gestoken in het verkrijgen van een Bibliotheek zoals die nu is: geordend en gecatalogiseerd, geheel operationeel.

10. Indien, nadat een deel van de Bibliotheek zou zijn overgegaan naar de predikantenopleiding, het restant van de Bibliotheek geschonken zou worden aan de verschillende doelen zoals de GS Emmen aan de Stichting adviseert te overwegen (Artikel 128, Besluit 4.4.), dan komt de Bibliotheek niet ten goede aan *álle* kerkleden van de Gereformeerde Kerken. De Bibliotheek wordt dan versnipperd.
11. De GS Emmen adviseert de Stichting te overwegen het restant van de Bibliotheek te schenken aan de Bijbelstudiebond, plaatselijke Bijbelstudieverenigingen en individuele leden van De Gereformeerde Kerken (Artikel 128, Besluit 4.4.). Indien de Stichting dit advies zou opvolgen, dan is het overbodig werk geweest om de collectie te rubriceren en in te voeren in de computer. Het werk van vele mensjaren is dan voor niets geweest. De besluiten en het advies van de GS Emmen druisen geheel in tegen de doelstelling van de Stichting, dat de Bibliotheek ten goede komt aan de kerken, dat wil zeggen aan de predikantenopleiding en aan alle kerkleden.
12. Op 29 maart 2007 heeft de Stichting gemeld de bibliotheek te willen overdragen aan De Gereformeerde Kerken (Acta GS Emmen, art. 128, Overwegingen, 1.). Sindsdien is er vanuit de kerken geen signaal geweest richting de Stichting dat de overname en het bezit van de bibliotheek geen kerkelijke zaak is, dat het geen kerkelijke opdracht is een bibliotheek ten behoeve van algemeen gebruik in stand te houden. Omdat er geen afwijzend signaal is binnengekomen, is de Stichting verder gegaan met haar werkzaamheden, namelijk om de bibliotheek ‘panklaar’ te maken voor de overdracht, er van uitgaande dat de bibliotheek met dankbaarheid door de kerken zou worden overgenomen.
13. Eén van de gronden van GS Emmen om de Bibliotheek van de Stichting niet over te nemen is: “*De kerken hebben niet de opdracht een bibliotheek ten behoeve van algemeen gebruik in stand te houden (art. 30 KO).*” (art. 128, besluit 4., gronden 4.) De Synode verwijst in deze grond naar art. 30 KO. De Stichting biedt de kerken een *theologische* bibliotheek aan. Waarom dit *geen* kerkelijke zaak is, dat maakt de Synode niet duidelijk. Het is een uitspraak zonder enige onderbouwing.
14. Art. 30 KO geeft aan dat op kerkelijke vergaderingen alleen kerkelijke zaken behandeld zullen worden. De achtergrond van artikel 30 KO laat duidelijk zien wat de bedoeling van dit artikel is. Ten tijde van het ontstaan van dit artikel was er een oorlog gaande in de republiek der Nederlanden tegen Spanje. Het ging in deze strijd om de vrijheid van godsdienst. Het ging erom dat we de Here zouden mogen dienen naar Zijn Woord. Dwars door deze strijd heen speelde de reformatie van de kerk in Europa en in het bijzonder in de Nederlanden. In die strijd kwamen op de tafels van kerkelijke vergaderingen vragen zoals: 1. Of men zich gewapenderhand tegen de papisten mag verdedigen; 2. Of men een pauselijke deken voor een overheidspersoon moet houden; 3. Of men kerkers mag openbreken en gevangenen (die om des geloofswille gevangen zaten) mag bevrijden. Over zulke vragen werden destijds door kerkelijke vergaderingen uitspraken gedaan! Zelfs heeft prins Willem van Oranje door bemiddeling van Marnix van St. Aldegonde de kerken gevraagd: 1. Dat de kerken de opstand tegen Spanje gemeenschappelijk zouden steunen; 2. Soldaten voor het leger van de prins te werven; 3. Geld voor de troepen in te zamelen; 4. Bij het overbrengen van legerberichten te helpen. In die situatie, waarin kerk en politiek zo sterk

vermengd dreigden te raken zwegen de kerken gezamenlijk eerst, ook om de prins niet te krenken. Maar korte tijd later, in 1574 sprak de PS van Dordrecht uit: “dat de kerkelijke samenkomsten “niet en handelen dan t’ghene dat kerckelick is””. Wij kunnen ons dit vandaag moeilijk meer voorstellen, maar geloof en de strijd voor de vrijheid van godsdienst, kerk en de strijd voor de vrijheid van godsdienst waren destijds sterk met elkaar verweven. Zoals trouwens in die tijd kerk en staat sterk met elkaar verweven waren. Daaraan kwam pas eeuwen later een einde bij de scheiding tussen kerk en staat. Ds. Joh. Jansen noemt dan in zijn korte verklaring van dit artikel: “De bedoeling van deze bepaling is, dat zij op hare vergaderingen geen *maatschappelijke* zaken, geen *politieke* zaken, geen *militaire* zaken en geen *wetenschappelijke* zaken zal behandelen, maar uitsluitend *kerkelijke* zaken. Hij geeft dan als voorbeeld van kerkelijke zaken: beslissing in geloofszaken, wederlegging van dwaalleer, bestraffing van slechte zeden, het bijleggen van twist en de handhaving van de kerkelijke orde, enz. Het bezitten van een theologische bibliotheek, gekoppeld aan de predikantenopleiding, die tevens ten dienste staat van algemeen gebruik is, gezien de achtergrond van art. 30 KO, wel degelijk een kerkelijke zaak.

15. In het verleden heeft de vereniging Reformanda haar gelijknamige blad Reformanda aangeboden aan de kerken. De Generale Synode Mariëenberg 2005 besloot dat de kerken een landelijk kerkblad zullen uitgeven, en dat daartoe het blad Reformanda integraal overgenomen wordt (Acta GS Mariëenberg, art. 18, besluit 1 en 2). De kerken zijn verplicht om per kerk een blokabonnement af te nemen. Het doel van dit landelijke kerkblad is “de toerusting van de gemeente” (art. 18, grond 1.) In grond 3. van hetzelfde artikel 18 wordt uitgesproken: “toerusting van de gemeente is een voluit kerkelijke zaak, het uitgeven van een landelijk kerkblad op de voorgestelde wijze brengt de kerken niet in strijd met art. 30 KO”. Indien de uitgifte van een landelijk kerkblad vanwege de toerusting van de gemeente een kerkelijke zaak is, dan is in dat licht bezien het hebben van een theologische bibliotheek eveneens een kerkelijke zaak. Immers kerkleden kunnen uit deze bibliotheek boeken en geschriften lenen, om zo toe te nemen in kennis. Een zaak van toerusting.
16. Nergens is te lezen of te vinden dat de kerken de *opdracht* of de *plicht* hebben een landelijk kerkblad uit te geven. Het landelijke kerkblad wordt op eigen initiatief van de kerken uitgegeven.
17. Grond 4 bij besluit 4, art. 128 Acta GS Emmen luidt: “De kerken hebben niet de opdracht een bibliotheek ten behoeve van algemeen gebruik in stand te houden (artikel 30 KO)”. Het niet hebben van een opdracht wordt hier aangevoerd als grond om de aangeboden Bibliotheek van de Stichting af te wijzen, verwijzend naar artikel 30 KO. De synode zegt hiermee, dat wanneer er geen directe opdracht is in de Schrift of in de kerkorde, dat dan alle andere zaken aangemerkt moeten worden als ‘niet kerkelijke zaken’. Voor GS Mariëenberg vormde het ontbreken van een opdracht geen verhindering voor het integraal overnemen van het blad Reformanda en het uitgeven van het landelijk kerkblad “De Bazuin”.
18. Het *wel* uitgeven van een landelijk kerkblad en het *niet* uitlenen van theologische boeken, duidt niet op het voeren van een consistent beleid in vergelijkbare zaken.
19. Grond 5, bij besluit 4 in art. 128 Acta GS Emmen luidt: “In het ambt aller gelovigen heeft ieder zelf een taak in de opbouw van een eigen bibliotheek ten behoeve van persoonlijke toerusting”.

Het is, in dit geval, de *eigen verantwoordelijkheid* van de kerkleden om wel of geen eigen theologische huisbibliotheek aan te leggen.

Daarentegen besloot de GS Mariëenberg 2005 ten aanzien van het landelijk kerkblad De Bazuin: “per kerkelijke gemeente een blokabonnement in te stellen” (artikel 18, besluit 7), met als grond: “het landelijk kerkblad dient voor ieder lid van een plaatselijke gemeente beschikbaar te zijn” (grond 8).

Het is, in dit geval, *geen* zaak van eigen verantwoordelijkheid om wel of geen abonnement te nemen.

20. Het hebben en opbouwen van een eigen particuliere bibliotheek wordt *wel* als een eigen verantwoordelijkheid beschouwd. Het zich abonneren op (het ontvangen van) De Bazuin wordt *niet* als een eigen verantwoordelijkheid beschouwd, maar verplicht gesteld. Dit duidt niet op het voeren van een consistent beleid in vergelijkbare zaken.
21. In de Gereformeerde Kerken is er altijd een theologische bibliotheek geweest. Deze bibliotheek was / is verbonden aan de predikantenopleiding (te Kampen), maar werd / wordt ook voor algemeen gebruik aangewend. Want ook kerkleden, en zelfs niet-kerkleden(!), konden en kunnen boeken lenen. Deze bibliotheek is in de loop van decennia uitgebouwd tot een indrukwekkende collectie boeken en geschriften. Op meerdere synodevergaderingen is gesproken over deze bibliotheek. Dit duidt er op dat dit een voluit kerkelijke zaak was.
22. Uit de kerken is, voor zover ons bekend, nooit een bezwaar op een meerdere vergadering gekomen tegen deze theologische bibliotheek te Kampen. Niet tegen het bezit, de uitbouw, de grootte, de inhoud van de bibliotheek. Ook niet tegen het tweeledige doel van deze bibliotheek: voor de predikantenopleiding én voor algemeen gebruik. De bibliotheek is altijd als een voluit kerkelijke aangelegenheid beschouwd. Immers het diende en dient voor de opleiding van de predikanten, en voor de toerusting van de kerkleden, die volop gebruik konden en kunnen maken van deze bibliotheek, weliswaar op *vrijwillige* basis. Zo dient het landelijk kerkblad De Bazuin ook tot toerusting van de kerkleden, met als verschil dat de kerken tot afname van dit blad worden *verplicht*.
23. We leven in een tijd met veel kerkverlating. Kerkverlating komt voort uit ongelooft, dat in veel gevallen weer te wijten is aan een gebrek aan kennis. Bijbelstudie is daarom van essentieel belang. Daarbij is het noodzakelijk om kennis te nemen van wat onze voorgangers hebben bestudeerd en geschreven. Geschreven in boeken, maar ook in ‘leidraden’ en schetsen. Het zijn ‘oude werken’. Wie beschikt er nog over deze ‘oude werken’, waarin een ‘grote schat aan gaven van de Heilige Geest ligt’? (Citaat van br. H.P. de Roos) Het zullen er niet veel zijn. In de Bibliotheek zijn ze wèl te vinden. Het is belangrijk om deze oude gereformeerde werken te bewaren, als kerken.

Voorstel tot uitspraken:

Besluit 1:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 25 november 2011 te Hasselt, besluit: grond 4 bij besluit 4, artikel 128, van de Generale Synode Emmen 2009-2010, luidend: “*De kerken hebben niet de opdracht een bibliotheek ten behoeve van algemeen gebruik in stand te houden (art. 30 KO).*”, voor vervallen te verklaren.

Gronden:

1. De GS Emmen poneert deze uitspraak, daarbij verwijzend naar art. 30 KO, maar toont niet aan waarom het hebben van een bibliotheek ten behoeve van algemeen gebruik geen kerkelijke zaak is. (De term “kerkelijke zaak” hanteerde GS Mariënberg ten aanzien van het uitgeven van het landelijke kerkblad De Bazuin.)
2. De kerken zijn altijd in het bezit geweest van een bibliotheek die ook ten dienst stond voor algemeen gebruik, namelijk de theologische bibliotheek aan de Theologische Universiteit, de voormalige Theologische Hogeschool, te Kampen.
3. Vanuit de kerken zijn in het verleden geen (principiële) bezwaren geweest tegen het opzetten, in stand houden, beheren, de omvang, de inhoud en het uitbreiden van de theologische bibliotheek zoals die er was te Kampen, die bestemd was voor de theologische opleiding én voor algemeen gebruik.
4. Op verschillende generale synodes is over deze bibliotheek te Kampen gesproken, en zijn besluiten genomen, *zie bijlage 2*.
5. Ook op de generale synodes die er geweest zijn na de Vrijmaking van 2003-2004 is er nooit een bezwaar ingediend en behandeld tegen het hebben van een theologische bibliotheek die (tevens) ten dienste staat van de kerkleden.
6. De Generale Synode te Mariënberg 2005 besloot (art. 18) een landelijk kerkblad uit te geven, ter “toerusting van de gemeente”, en sprak daarbij uit: deze “toerusting van de gemeente is een voluit kerkelijke zaak, het uitgeven van een landelijk kerkblad op de voorgestelde wijze brengt de kerken niet in strijd met art. 30 KO”.
7. Indien het uitgeven van een landelijk kerkblad, ten behoeve van de toerusting van de kerkleden, een voluit kerkelijke zaak is, dan geldt dat ook voor het bezitten van een theologische bibliotheek. Immers die is er ook (mede) ter toerusting van de kerkleden.
8. Ten onrechte verwijst de Synode te Emmen naar art. 30 KO, omdat het doel van artikel 30 is: te voorkomen dat politieke, maarschappelijke, militaire en andere niet-kerkelijke zaken, kortom dat wereldse zaken, op kerkelijke vergaderingen behandeld zullen worden.
9. Het betreft een *theologische* bibliotheek, bedoeld voor studenten, predikanten en gemeenteleden, die zich in de strijd der geesten en in de strijd van het geloof staande moeten kunnen houden door zich toe te rusten, en daarom een voluit kerkelijke zaak.

Besluit 2:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 25 november 2011 te Hasselt, besluit aan de uitspraak van de Generale Synode te Emmen 2009-2010, zoals die gedaan is in art. 49, besluit 1, het volgende toe te voegen: “en ten behoeve van algemeen gebruik.”

Het gehele besluit luidt derhalve: “De Generale Synode besluit tot het oprichten en in stand houden van een eigen bibliotheek ten behoeve van de opleiding tot de Dienst des Woords, en ten behoeve van algemeen gebruik.”

Gronden:

1. Binnen de kerken is het altijd mogelijk geweest dat kerkleden en niet-kerkleden materiaal konden lenen uit de bibliotheek die verbonden was aan de predikantenopleiding.
2. Deze toevoeging is derhalve overeenkomstig de gangbare situatie zoals die altijd in de kerken is geweest.
3. Indien deze bibliotheek niet mede ter beschikking staat van de kerkleden en van niet-kerkleden, dan is dit een breuk met het verleden. Deze wijziging ten opzichte van het verleden is niet in de kerkelijke weg aan de orde gesteld.
4. Het is van belang dat de leden van De Gereformeerde Kerken zich kunnen verdiepen in boeken, geschriften, leidraden, schetsen, etc. om daardoor meer kennis op te doen, en om zich te kunnen wapenen in de geestelijke strijd van alle dag.

5. Het is van belang dat de kerken (ook) niet-kerkleden de mogelijkheid bieden om kennis te nemen van theologische / gereformeerde / Schriftuurlijke boeken en geschriften. God kan via deze middelen mensen tot bekering of tot geloof brengen.

Besluit 3:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 25 november 2011 te Hasselt, besluit:

- a. de uitspraak van de Generale Synode te Emmen 2009-2010, artikel 128, besluit 2, die luidt: “De synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen in Emmen op 14 november 2009, besluit om de complete bibliotheek van de Stichting Het Theologische Boek niet over te nemen.”, voor vervallen te verklaren;
- b. de complete bibliotheek van de Stichting Het Theologische Boek over te nemen.

Gronden:

1. De Stichting Het Theologische Boek heeft bibliotheken van overleden predikanten ontvangen en in haar collectie opgenomen, onder de voorwaarde dat deze bibliotheken ongescheiden zullen blijven.
2. Indien De Gereformeerde Kerken de Bibliotheek van de Stichting Het Theologische Boek niet overneemt, zal de Stichting vanwege de hierboven onder grond 1. genoemde en door haar aanvaarde voorwaarde, de complete Bibliotheek ter overname aanbieden aan andere ‘partijen’ buiten de DGK, die wel genegen zijn de complete Bibliotheek over te nemen.
3. In het geval dat De Gereformeerde Kerken niet de complete Bibliotheek overneemt, gaat er een schat (GS Emmen: “van grote waarde”) aan boeken, geschriften, etc. verloren voor De Gereformeerde Kerken.
4. De Stichting Het Theologische Boek heeft zich financieel kunnen bedruipen. Dan moeten de kerken daartoe ook in staat zijn. Daarom is er geen sprake van een financiële belemmering.
5. De GS Emmen gaf in haar overwegingen aan dat de Bibliotheek van de Stichting naast boeken die van belang zijn voor de predikantenopleiding ook ‘boeken bevat die van grote waarde zijn voor de kerkleden’.
6. Een centrale bibliotheek van de kerken bevat meer materiaal dan een persoonlijke bibliotheek, en voorkomt versnippering, en het verdwijnen en verloren gaan van boeken en geschriften.

Besluit 4:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 25 november 2011 te Hasselt, besluit: Deze bibliotheek zal de bibliotheek vormen ten behoeve van de Opleiding tot de Dienst des Woords samen met de reeds aanwezige boeken in de bibliotheek van de Opleiding tot de Dienst des Woords. Beide bibliotheken zullen in elkaar worden geschoven tot een geïntegreerd geheel.

Gronden:

1. Het is niet wenselijk om twee afzonderlijke bibliotheken te hebben, een bibliotheek voor de predikantenopleiding én een bibliotheek voor algemeen gebruik.
2. Het is in het verleden in de kerken beleid en regel geweest dat er één bibliotheek was. Deze bibliotheek was ten behoeve van de predikantenopleiding en ten dienste van de kerkleden.

Besluit 5:

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, bijeen op 25 november 2011 te Hasselt, besluit: een commissie in te stellen die belast zal zijn met de praktische uitwerking van deze overname.

Gronden:

De overname en ineenschuiving van de beide bibliotheken, die van de Opleiding tot de Dienst des Woords en die van de Stichting het Theologisch Boek, is van dermate grote omvang dat het de inzet vergt van meerdere personen.

BIJLAGE 1

Behorende bij Revisieverzoek van G. Aalvanger en W. Dijkstra t.a.v. besluiten van GS Emmen 2009-2010 inzake de overname van de Bibliotheek van de Stichting Het Theologische Boek.

Uit: Nieuwsbrief van de Stichting Het Theologische Boek, jaargang 6, nummer 10, april 2011.

“Historisch overzicht

Op 16 oktober 2003 werd de “Stichting Het Theologische Boek” opgericht. Het doel van de Stichting was: “ *het verzamelen, beheren en uitlenen van theologische boeken die worden opgenomen in de bibliotheek*”. Nu lijkt dit doel erg algemeen omschreven, maar dat was noodzakelijk omdat er nog geen eigen predikantenopleiding was. Ja zelfs was er nog geen kerkverband. Vandaar ook dat we destijds kozen voor een stichtingsvorm. Toch heeft vanaf het begin het bestuur van de Stichting als doel gehad om, zo mogelijk een theologische bibliotheek op te zetten voor de kerken. Dit was noodzakelijk omdat we na de Vrijmaking in 2003/2004 onze theologische bibliotheek in Kampen kwijt waren. De bibliotheek was in de eerste plaats bedoeld voor toekomstige theologie studenten en predikanten en in de tweede plaats ook voor broeders en zusters uit de kerken. Een bibliotheek dus, zoals die we al sinds de Vrijmaking van 1944 hadden gehad in Kampen. Ook die bibliotheek was voor studenten, predikanten en voor kerkleden.

We hebben sinds de oprichting veel boeken mogen verzamelen. Broeders en zusters uit het hele land hielpen mee. Het bestuur informeerde u allen steeds via nieuwsbrieven over de ontwikkelingen. Ook was het vanaf het begin de bedoeling van het bestuur om de bibliotheek, zo gauw dat mogelijk was, over te dragen aan de kerken. Zo heeft het bestuur doorgewerkt tot het voorjaar van 2009. Toen nam het bestuur het besluit om de bibliotheek over te dragen aan de kerken. Middels een brief d.d. 2 juli 2009 aan de Gereformeerde Kerken te Hasselt en Emmen vroeg het bestuur van de Stichting aan beide kerken om de overdracht van de bibliotheek aan de kerken in de kerkelijke weg op de agenda van de synode te willen brengen. Zo is het gebeurd. In die brief sprak het bestuur tevens de hoop uit, dat de bibliotheek zou mogen dienen tot ondersteuning van de opleiding tot de dienst des Woords en zo in dienst zou mogen staan van de prediking in genoemde kerken. Ook hier kunnen we duidelijk constateren, dat het bestuur de bibliotheek vooral ziet als middel ten dienste van de opleiding tot de dienst des Woords!

De overdracht van de bibliotheek werd door de synode van Emmen behandeld. Die synode benoemde eerst een commissie om deze zaak te onderzoeken en daarover rapport uit te brengen aan de synode. Op zaterdagmorgen 23 januari 2010 hebben de synodeleden een bezoek gebracht aan de bibliotheek in De Krim. Ze waren zeer lovend over wat er tot dan toe onder Gods zegen tot stand was gekomen.

Op 26 februari 2010 vond er een gesprek plaats tussen het bestuur van de Stichting en de door de synode benoemde commissie. Alle informatie werd verstrekt, zowel wat betreft de boeken en de inventaris, als de financiële situatie. Financieel was de stichting gezond. De commissie was zeer lovend.

Op 8 mei 2010 werd door de synode besloten om een eigen bibliotheek op te richten ten behoeve van de opleiding tot de dienst des Woords. Vervolgens werd op 2 oktober 2010 het rapport van de commissie door de synode besproken. Dit rapport handelde over de overdracht van onze bibliotheek aan de kerken. Ter synode werd toen de vraag behandeld, of het beheer van een dergelijke bibliotheek wel een kerkelijke zaak is naar artikel 30 KO. De vraag werd gesteld of de kerk een bibliotheek moet beheren voor gemeenteleden. Toen werd besloten, dat dit niet de taak van de kerken is, maar van de gemeenteleden zelf om een eigen bibliotheek op te bouwen. Toen werd besloten, dat de complete bibliotheek van de Stichting niet zou worden overgenomen. Wel besloot men de Stichting te vragen om een kleine selectie te mogen overnemen. Als grond voor dit besluit werd genoemd dat de kerken niet de opdracht hebben een bibliotheek ten behoeve van algemeen gebruik in stand te houden. Immers dat zou niet in overeenstemming zijn met artikel 30 KO!

Vanaf dat moment was er dus besloten om een eigen bibliotheek op te gaan zetten en daarnaast was dus besloten, dat het aanbod van ons Stichtingsbestuur om onze complete theologische bibliotheek over te nemen, af te wijzen!

Huidige stand van zaken

Hiermee was het aanbod van de Stichting, waar jaren lang vele broeders en zusters aan hadden gewerkt en dit financieel hadden gesteund, afgewezen.

Het bestuur heeft met verdriet kennis genomen van dit besluit. Onze eerste reactie was: onbegrijpelijk! Vervolgens kwam de vraag: hoe nu verder? **We hebben besloten om niet een deel van de boeken uit de bibliotheek te halen. Immers we hadden in de voorbije jaren bibliotheken van predikanten gekregen, waarbij ons was gevraagd om de boeken uit die bibliotheken bij elkaar te houden. Dat hadden we toegezegd. Dus die belofte moeten we nakomen.** Bovendien hebben we nu een mooie bibliotheek met computers en software en zijn bijna alle boeken ingevoerd in het systeem. Er is een eigen website waarop de bibliotheek binnenkort kan worden geraadpleegd van over de hele wereld. Ook zijn we nu toe aan een nieuwe stap, namelijk het digitaliseren van de bibliotheek. Ook financieel gezien is de Stichting gezond. Dit alles mocht tot stand komen in dienst van de Here en tot opbouw van zijn kerk.” (vet van ons, GA/WD)

BIJLAGE 2

Behorende bij Revisieverzoek van G. Aalvanger en W. Dijkstra t.a.v. besluiten van GS Emmen 2009-2010 inzake de overname van de Bibliotheek van de Stichting Het Theologische Boek.

Uit: Nieuwsbrief van de Stichting Het Theologische Boek, jaargang 6, nummer 11, juni 2011.

“Bibliotheek en Theologische opleiding.

Geschiedenis.

Wie zich verdiept in de geschiedenis van de theologische opleiding binnen de Gereformeerde Kerk, wordt al direct na de Afscheiding geconfronteerd met predikanten, die het meer dan noodzakelijk achten een eigen gereformeerde predikantenopleiding op te zetten. Zo had ds. H. de Cock in de gevangenis zich reeds met de vraag bezig gehouden, op welke manier de kerken behoorlijke herderlijke bearbeiding konden ontvangen. [*“In de gevangenis was het hem eene zaak van ernstige en biddende overweging geworden, en toen had hij er al over gedacht, mannen uit het volk die wegens godzaligheid, kennis en gaven geacht waren, aan te stellen”*. H.de Cock, *Vijfentwintigjarig Jubileum van de Theologische School der Christelijk Gereformeerde kerk*, 1897, bl. 6.]

De hele geschiedenis over het ontstaan van de theologische opleiding te Kampen gaan we hier niet behandelen. Merkwaardig is wel dat in de acta van de verschillende Algemene synodes van de Christelijke Afscheiden kerk (1836-1869) niets over de bibliotheek kunnen vinden. Ook prof. P. Deddens kwam in 1954 tot de conclusie dat er in de “handelingen” van de

curatoren en “De Bazuin” over de eerste 50-60 jaar maar weinig informatie is over de bibliotheek. [Prof P. Deddens ‘De Bibliotheek’ in *Tot de Prediking van het Woord des Geloofs, Opstellen ter gelegenheid van de herdenking van de oprichting der Theologische School AD 1854* te Kampen. Bl. 150 1954. Kampen.]

Dat er een bibliotheek was blijkt uit het verslag aan de GS van 1936 [Acta GS Amsterdam 1936, Bijlage XV nr. XII (bl.180).]:

Betreffende de bibliotheek is goed nieuws te melden. Zij werd èn door schenkingen èn door aankoop met een groot aantal oudere en nieuwe werken verrijkt. Onder de geschenken noemen we met name, behalve die van auteurs en uitgevers, (onder de laatsten vooral den heer J. H. Kok te Kampen, die alle werken uit zijn fonds gaf, welke nog in de bibliotheek ontbraken), de groote collectie boeken uit de bibliotheek van wijlen prof. L. Lindeboom ontvangen, en niet het minst, hetgeen verkregen is uit de bijdrage van het comité tot herdenking der Afscheiding van 1834. Dank zij deze vorstelijke donatie (waarvoor het comité f 10.000 bestemd heeft) is, na overleg met de hoogleeraren, onze bibliotheek thans reeds met verschillende hoogstbelangrijke en kostbare standaardwerken verrijkt, onder welke vooral genoemd moet worden Migne, Patrologiae cursus completus series graeca en Series latina, aangekocht in de zeldzame origineele editie, en bestaande in 387 fraai gebonden deelen. Dit werk alleen eischte reeds een uitgave van ongeveer f 4500. Wij blijven het comité, dat ons boekenbezit op zoo bijzondere wijze met deze werken van hooge waarde vermeerderde, van heeler harte dankbaar.

Nu onze bibliotheek zooveel beter dan vroeger is geoutilleerd, gevoelden curatoren hun plicht haar ook meer aan haar doel te doen beantwoorden door haar ook in wetenschappelijken zin meer toegankelijk te maken. Alle arbeid, tot dusver aan de catalogiseering besteed, droeg slechts een voorbereidend karakter. Het was meer inventarisatie dan beschrijving in wetenschappelijken zin.

In 1954 is het de reeds genoemde prof. P. Deddens, die in het honderdjarige herdenkingsboek over de Theologische school, ook aandacht geeft aan de bibliotheek. Na de Vrijmaking in 1944 hadden de kerken weer een bibliotheek nodig. En die is ook gekomen, maar daarover later meer.

In 1965 wordt er ook weer over de bibliotheek, die na 1944 dus opnieuw opgebouwd moest worden, aan de synode gerapporteerd [Acta GS Rotterdam-Delfshaven 1965 Bijlage 9 bl. 357.].

..... Evenals vorige jaren is door de voortdurende werkzaamheid van het damescomité elk jaar opnieuw een groot bedrag, dat steeds meer dan f 20.000, bedroeg, besteed kunnen worden ten dienste van de uitbreiding en verzorging van de bibliotheek. Een assistent is bereid gevonden de bibliothecaris ter zijde te staan, voor welk doel het dames-comité f 2.000,- per jaar heeft beschikbaar gesteld. Daar dit laatste bedrag echter gegeven werd met de bepaling: "gedurende maximaal drie jaar", wordt ernstig overleg gepleegd over de vraag, hoe de zorg voor de bibliotheek in de toekomst op de beste wijze kan worden behartigd. Door de voortdurende groei van het boekenbezit wordt de vraag dringend, welke maatregelen moeten worden genomen zowel wat de verzorging en catalogisering als wat de huisvesting betreft.....

En het duurt tien jaar (1975) voordat de bibliotheek weer in het rapport aan de synode wordt genoemd [Acta GS Kampen 1975 Bijlage II bl. 422.]:

..... Het boekenbezit kan blijven groeien dank zij de niet aflatende ijver van het Damescomité voor het Bibliotheekfonds. Het bedrag, dat het Damescomité op de Hogeschooldag afdraagt, is steeds stijgende. In totaal bedroeg het over de afgelopen drie jaar meer dan f 175.000,-. Deputaten-curatoren geven ook in dit verslag uiting aan hun grote dankbaarheid voor het werk, dat door het Damescomité ten bate van de bibliotheek wordt verricht.

Een belangrijke aanwinst was de kostbare bibliotheek antieke en patristische wijsbegeerte, door prof. dr. A. W. Begemann, in leven hoogleraar aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, gelegateerd aan de Hogeschool der Kerken. Samen met prof. dr. J. Douma heeft de bibliothecaris broeder Begemann op het laatst van zijn leven hiervoor nog de dank van de Theologische Hogeschool kunnen overbrengen. Het legaat omvat in totaal ongeveer 450 nummers

De volgende rapportage is in 1978 (GS Groningen-Zuid) [Acta GS Groningen-Zuid 1978 Bijlage 10 bl. 449.], gevolgd door de rapportage op GS Arnhem 1981 [Acta GS Arnhem 1981 Bijlage A7 bl. 592 ev.]. De rapportage aan de GS Heemse 1984-1985 is zelfs zeer uitgebreid omdat steeds duidelijker werd dat de bibliotheek een steeds belangrijker onderdeel van de Theologische opleiding geworden is. We nemen een deel daarvan over [Acta GS Heemse 1984-1985 dl. I bl. 238.] :

7.2. Arbeid

Het werk in een bibliotheek is veel en velerlei. De bibliothecaris kon één en andermaal- ieder jaar brengt hij een overzichtelijk rapport uit aan deputaten-curatoren - rapporteren dat de arbeid gestaag voortgang kon vinden

Het laatste jaar vond er een herverdeling van enkele bibliotheekwerkzaamheden plaats. Dit bracht met zich mee een verhoogde efficiency. Niet alle projecten konden gerealiseerd worden. Wel werd het overbrengen van de tijdschriftenadministratie van de 'oude' staande kaarten naar een modern en veel overzichtelijker liggend kaartsysteem voltooid.

7.3. Financiën

.... Het Damescomité Bibliotheekfonds bleef ieder jaar actief en kon grote bedragen overmaken. Op de hogeschooldag 1981 werd een hoogtepunt bereikt: het Damescomité kon een opbrengst overmaken van f 180.000,-, waarvan f 145.000,- voor de aanschaf van boeken en f 35.000,- voor bibliotheekdoeleinden. De daarop volgende jaren werd nagenoeg hetzelfde bedrag bereikt. Uit dit alles blijkt dat de kerkleden onverminderd voortwerken aan de instandhouding en uitbouw van de bibliotheek. Het totaalbezit van de bibliotheek is gestegen tot 73.567 werken, te weten 57.128 boeken, 7.160 brochures en 9.279 tijdschriftbanden.

7.4. Aanwinsten

Uit de eerder genoemde verslagen, waaruit al deze gegevens geput zijn, blijkt dat belangrijke aanwinsten verkregen werden. Door aankoop en door nalatenschap. Het is ondoenlijk hier een opsomming van te geven. Als duurste boek kan genoemd worden de Hierarchiae ecclesiasticae assertio van Albertus Pighius Campensis, uit 1538, het bekendste werk van deze Kamper R.K. theoloog (en wiskundige) uit de tijd van de Reformatie. Met hem trad Calvijn in het krijt. Als lang gezocht werk kan vermeld worden: de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Heidelberger Catechismus in de bekende editie Schilders uit 1611.

Uit de bibliotheken van wijlen ds. J. van Raalte, ds. J. F. de Weger en andere broeders en zusters werden boeken verkregen door aankoop of door schenking. Het was onder meer mogelijk een aantal oude jaargangen van 'kerkelijke periodieken' op deze wijze te completeren.

Het is dus duidelijk dat de bibliotheek een integraal onderdeel vormt van de Theologische opleiding.

Noodzaak van een theologische bibliotheek voor de opleiding en kerkleden.

Reeds voor het tot stand komen van een kerkverband na de Vrijmaking van 2003/2004 waren er broeders en zusters die het belang van een bibliotheek ten behoeve van de kerken en de theologische opleiding van groot belang achtten. Zie hiervoor de vorige Nieuwsbrief (nr. 10).

Ook na de Vrijmaking in 1944 was dat al zo. Toen zette met name prof. K. Schilder zich in voor het oprichten van een nieuwe bibliotheek [Ds. J. van Bruggen ‘Vrijmaking der School’ in *Tot de Prediking van het Woord des Geloofs, Opstellen ter gelegenheid van de herdenking van de oprichting der Theologische School AD 1854* te Kampen. Bl. 131 1954. Kampen.].

De Generale Synode, die Oct./Nov. 1948 te Amersfoort samenkwam keurde goed, dat Prof. P. Deddens voortaan als Bibliothecaris van de School zou optreden in de plaats van Prof. Dr K. Schilder. Deze functie is geen sinecure. Want door de enthousiaste en stimulerende arbeid van laatstgenoemde was aanstonds na de vrijmaking een begin gemaakt, weer een Bibliotheek in te richten. Overal waar Prof. Schilder in die tijd preekte of sprak, of op welke wijze ook zich vertoonde, verzamelde hij boeken. Alles wat boek was, was hem welkom. Niet om het zonder meer in de bibliotheek te plaatsen, maar ook om het te ruilen voor wat de bibliotheek nodig had. Zo was in korte tijd aanstonds een belangrijke boekenschat verkregen. En deze is sindsdien jaar na jaar gegroeid als een wonderboom. Want het “VrouwenComité”, dat zich daartoe vormde, verzamelde voor de bibliotheek jaarlijks een groot bedrag door kleine giften.....

En prof. P. Deddens schrijft [Prof. P. Deddens ‘De Bibliotheek’ in *Tot de Prediking van het Woord des Geloofs, Opstellen ter gelegenheid van de herdenking van de oprichting der Theologische School AD 1854* te Kampen. Bl. 151 1954. Kampen.] :

We zien de eerste halte-plaats van de Bibliotheek-in-wording: de lege bedstee van een voormalig dienstbodenkamertje in het pand Vloedijk 14; we zien de "bedelaar, die niet bedelde", gelijk hij (prof. Schilder) zichzelf eens noemde, vreugdevol een auto tot overbelading toe volproppen met geschonken boekwerken, of hem met zware koffers en een stralend gelaat het Kamper station uitstappen, elke aangeboden hulp weigerend, om zelf de buit onderdak te brengen. We zien hem de "in de schoot geworpen schatten" stuk voor stuk nagaan en sorteren, daarbij dankbaar de liefde gedenkend, die tot schenking bewoog: zelfs Jules Verne, Karl May of Gustave Aimard werden daarom met grote erkentelijkheid aanvaard, en door ruiling van wat reeds aanwezig of ongeschikt was, werd de bibliotheek-bouw voortgezet.

Ook zusters in de verschillende kerken zagen het belang van een eigen bibliotheek in. Het zgn. “damescomité” (Damescomité Bibliotheekfonds) gaat vanaf 1945 in de kerken gelden inzamelen voor de bibliotheek.

Met deze gelden worden o.a. gedeelten van bibliotheken aangekocht. Prof. Greijdanus schenkt na zijn overlijden zijn persoonlijke bibliotheek aan de nieuwe theologische school.

Welke boeken?

Natuurlijk is duidelijk dat een theologisch bibliotheek zich richt op die vakgebieden die van belang zijn voor de opleiding van predikanten. Maar is daarmee alles gezegd? Nee, beslist niet. Want het leven van de kerk en de kerkleden vindt plaats in een door en door geseculariseerde wereld. Oude en nieuwe dwalingen bedreigen de gemeenteleden altijd weer. En de kerken moeten daarvan op de hoogte blijven om te kunnen waarschuwen. In de prediking, maar ook in kerkelijke organen, zoals De Bazuin en de kerkbladen.

Prof. P. Deddens zegt hierover in het reeds aangehaalde boek [Prof. P. Deddens ‘De Bibliotheek’ in *Tot de Prediking van het Woord des Geloofs, Opstellen ter gelegenheid van de herdenking van de oprichting der Theologische School AD 1854* te Kampen. Bl. 151 1954. Kampen.] :

Ons allen stond naar ik meen voor ogen het bezit van een wetenschappelijke bibliotheek ten dienste van de gereformeerde theologie. Bij deze doelstelling zijn al aanstonds in bepaalde richting zekere lijnen getrokken: niet zoals bij de Rijksuniversiteiten een collectie boeken gericht op vele faculteiten, maar slechts op één: de theologie. In de tweede plaats: geen boekenaanwas uit belletrie, "stichtelijke" lectuur, in 't algemeen uit populaire geschriften, maar litteratuur van wetenschappelijk gehalte.

Ten slotte: niet grijp maar toe naar al wat als theologie aan de markt gebracht wordt, maar houd het doel in 't oog, nl. aanschaffing van gereformeerde theologie.....

Prof. Deddens haalt dan een gesprek met prof. Schilder aan [Prof. P. Deddens ‘De Bibliotheek’ in *Tot de Prediking van het Woord des Geloofs, Opstellen ter gelegenheid van de herdenking van de oprichting der Theologische School AD 1854* te Kampen. Bl. 152 1954. Kampen.]:

..... We waren 't er over eens, dat juist de polemiek ons dwingt, scherp te definiëren, klaar te formuleren, zijn standpunt intensief door te denken, niet te rusten eer men de verschillen scherp onderkend heeft, en al dieper door te dringen in de Schrift en de Belijdenissen der Kerk, om de tegenstander te weerstaan en zo mogelijk te overtuigen. Tegen dwaling en afwijking opkomen voor de waarheid Gods. En als het ook de taak is van de hoogleraren in de theologie om de zuivere leer tegen de ketterijen en dolingen voor te staan, dan behoeft een bibliotheek niet alleen boeken, die de zuivere leer naar Schrift en Confessie uiteenzetten, maar ook andere, die het dwaalgevoelen in de eigen woorden van de tegensprekers weergeven, opdat èn de dwaling èn de verkeerde beginselen waaruit ze voortkomen, worden ontdekt en bestreden.

In de tweede plaats dient rekening gehouden met het feit, dat er vakken zijn, die niet tot het corpus Theologiae behoren, maar waarvan de theoloog de kennis toch niet kan ontberen. We noemen vakken, die in de propaedeuse onderwezen worden, zoals latijn en grieks, waarvan b.v. goede lexica voorhanden moeten zijn, en de filosofie, voorts de encyclopaedie, die welbezien niet anders is dan een filosofie van de theologie. Bovendien komt het theologisch onderzoek voortdurend in aanraking met kennis-gebieden, aan de theologische vakken min of meer verwant; wie, om enkele voorbeelden te noemen, kerkgeschiedenis bestudeert, heeft voortdurend te maken met de resultaten van onderzoek op het gebied van de algemene en vaderlandse geschiedenis; studie van het kerkrecht stelt de eis, dat men het specifiek karakter van dat recht handhaaft tegenover het natuurrecht en het rederecht, terwijl ten zeerste gewenst is, dat er in de Bibliotheek werken aanwezig zijn, die de beginselen van het wereldlijk recht uiteenzetten. Wie de ambtelijke vakken heeft te doceren, moet kennis dragen b.v. van de psychologie, de paedagogie en de sociologie. 't Behoeft geen betoog, dat van de vakken buiten het grensgebied van de theologie niet een omvangrijke en naar volledigheid strevende verzameling litteratuur kan noch behoeft aangelegd te worden, maar enkele goed oriënterende werken dient de boekenschat toch rijk te zijn.

En in de derde plaats is het nodig dat zij, die geroepen zijn onderwijs te geven, ook met de historie van hun vakken bekend zijn, om winst te kunnen doen met hetgeen voorheen gevonden is, en ook om vroeger gemaakte fouten en misvattingen te vermijden. En het is van groot belang, dat men het afvallig denken niet alleen in hedendaagse stromingen en richtingen ontdekt, maar ook voor de studenten de lijn kan aanwijzen, waarlangs het zich in de loop der eeuwen ontwikkelde, en waarbij telkens blijkt, dat bij gelijkheid van wezen later doorgaans gebruik gemaakt wordt van subtieler vormen en meer verholten aberraties. De cirkel wat nauwer trekkend, ligt het voor de hand, dat verwacht mag worden de aanwezigheid van goede encyclopaedieën en bibliographieën, woordenboeken voor het Nederlands, voor de moderne talen, lexica ook voor het hebreuws en de overige semitische talen; seriewerken voor bepaalde vakgebieden, commentaren, methodo-logieën, inleidingen, biographieën, periodieken, enz.

En dan het materiaal voor de vele theologische vakken in enger begrenzing, waarvan we noemen (zonder enigszins te willen streven naar volledigheid) de exegese, de tekstcritiek, de canoniek, de hermeneutiek, de historia sacra, en de historia revelationis, van het Oude en dezelfde vakken van het Nieuwe Testament, de archaeologie, de kennis van het oude nabije Oosten, de dogmatiek, de dogmenhistorie, de patristiek, de ethiek, de symboliek, de

elenctiek, de algemene kerkgeschiedenis, de vaderlandse kerkgeschiedenis, het kerkrecht, de bijbelse geographie, de zending, de evangelistiek, de homiletiek, de liturgiek, de catechetiek, de poimeniek, de diaconiek, enz.

We vinden in theologische bibliotheken dus veel meer boeken dan alleen de standaardwerken voor de theologische opleiding. Juist de professoren Deddens en Schilder had hier oog voor. En gaat het daarbij alleen maar om wetenschappelijke werken? Ja, zeker dat allereerst, maar daar mag het niet bij blijven. Veel informatie wordt tegenwoordig in populair wetenschappelijke en andere populaire boeken en geschriften aan het algemene publiek aangeboden. Niet voor niets stond er vroeger in bijna elke uitgave van De Refomatie een rubriek waarin allerlei boeken besproken werden. Boeken, die in de bibliotheek deels aanwezig waren. Daarin werd voorlichting gegeven aan de “gewone” kerkganger. Vele commentaren op de Schrift (Duits, Engels en Nederlands), handboeken over de kerkgeschiedenis, theologische woordenboeken, bijbeluitgaven, Hebreeuws, Griek, Latijn, Engels, Duits, enz. zijn in de bibliotheek aanwezig.

De bibliotheek een kerkelijke zaak?

Naar artikel 30 van de K.O. is een theologische bibliotheek een voluit kerkelijke zaak. Een zaak die zich niet beperkt tot een aantal werken voor de opleiding van predikanten. Ook de predikanten zullen tijdens hun werkzaamheden op de hoogte moeten blijven van alles wat beschikbaar is voor gewone gemeenteleden. En gewone gemeenteleden? Hebben zij hierin geen taak? Ook zij hebben een taak zich te bekwamen in de Schrift en daarbij kunnen ook zij gebruik maken van de boeken in de bibliotheek. Moeten predikanten en gemeenteleden niet een eigen bibliotheek aan leggen? Natuurlijk is dat aan te bevelen! Voor predikanten hebben kerken zelfs een boekentoeelage beschikbaar.”

Document 10.144: Tussenrapportage van de Commissie Overname Bibliotheek en toebehoren van de Stichting “Het Theologisch Boek”.

- A. De Commissie Overname Bibliotheek (COB) kreeg op 28 april j.l. een opdracht van de GS Hasselt 2011/2012 als volgt: Zie acta GS Hasselt 2011-2012.
- B. Conform Besluit 2 (zoals hiervoor vermeld) heeft de synode een commissie ingesteld met een aantal opdrachten. Deze opdrachten zijn hiervoor vermeld onder letter A. Als commissielid zijn de volgende broeders aangewezen:
Primus: de broeders A. van Egmond, R. ten Have, H.J. Mooibroek – samenroeper.
Secundus: broeder G.H. Plaggenmars.
Adviseurs: de broeders J. Horst, T.L. Bruinius.
- De taken werden als volgt verdeeld:
br. Mooibroek/voorzitter, br. Ten Have/notulist en br. Van Egmond/lid.
- C. De Commissie Overname Bibliotheek (COB) heeft vergaderd op 10 mei en op 25 mei 2012. De laatste vergadering was met het Bestuur van de stichting HTB t.w. de bestuursleden:
Aanwezig st. HTB : P. Drijfhout, W. Dijkstra, J. Bruijn en E. Borst.
Afwezig st. HTB : D.H. van Noort.

- D. Op de vergadering van 10 mei heeft de commissie de GS-instructie doorgesproken, De instructies van het GS-besluit (documentnummer 10.133) geven een duidelijk beeld van wat er van de Commissie Overname Bibliotheek (COB) wordt verwacht. Via het medium mail-bericht zijn er verschillende zaken aan de orde geweest o.a. is daar uitgekomen, dat de commissie een aantal vragen heeft voorgelegd aan het stichtingsbestuur Het Theologisch Boek (HTB) zodat zij alvast een schriftelijke beantwoording van de vragen aan de commissie kon doorgeven. Deze beantwoording is in een mail op 8 mei 2012 bij de commissie binnengekomen. De adviseurs hebben via mail-berichten hun adviezen aan de commissie doorgegeven als reactie op de beantwoording van het stichtingsbestuur.
- E. Werkwijze van de COB:
De COB kwam tot de conclusie dat de instructie in tweeën geknipt kon worden nl. dat de opdrachten 1, 2 en 4 als eerste behandeld konden worden en daarna - als duidelijk is - wat dit heeft opgeleverd en wat de synode daarvan vindt - , de commissie zich bezig kon houden met de volgende opdrachten van de synode. Voorts werd besloten om de GS te dienen met een tussenrapportage op 9 juni 2012. De GS kan dan aangeven of zij akkoord gaat met de voorwaarden die het HTB schriftelijk aan de commissie ter hand heeft gesteld.
- F. De volgende vragen zijn op 4 mei j.l. gesteld aan- en op 7 mei beantwoord door het stichtingsbestuur.
- 1) G.S.: Navraag te doen bij Stichting Het Theologische boek onder welke voorwaarden de collectie van deze stichting kan worden overgenomen door de kerken ten behoeve van de Opleiding tot de dienst des Woords en aan de Stichting te verzoeken dit schriftelijk vast te leggen;
Antwoorden 1-4:
1. In principe moet de bibliotheek compleet blijven. Met andere woorden: de huidige titels moeten worden gehandhaafd.
- Nadere vragen die n.a.v. dit antwoord gesteld zullen worden aan. HTB: Wat zijn nu de precieze en voor u harde voorwaarden die u stelt voor de overname van de bibliotheek? Wat bedoelt u precies met; De huidige titels moeten worden gehandhaafd en hoe is dat met titels van dwaalleraars. Wat is uw zienswijze op dubbele exemplaren?
- 2. De bibliotheek moet qua inhoud en opzet bruikbaar blijven voor: 1. Studenten en opleiders 2. Predikanten en 3. Kerkleden.**
Dit is wat de commissie betreft akkoord..
- 3. Ook mensen van buiten het eigen kerkverband moeten de mogelijkheid houden om een boek of artikel te lenen.**
Vraag aan HTB: Wat bedoelt u daarmee buiten het eigen kerkverband en hoe en in wat voor hoedanigheid wilt u daar gebruik van laten maken? En waarom stelt u dit als voorwaarde terwijl dit bij overname de verantwoordelijkheid van DGK is.
- 4. De intentie/doelstelling van de kerken moet zijn om de bibliotheek qua inhoud en doel voort te zetten naar de toekomst. Dus een breed opgezette theologische bibliotheek voor alle geledingen.**
Vraag aan HTB: Intentie /doelstelling, hoe ziet u dat voor de toekomst? Bent u bang dat de zaak niet goed wordt voortgezet? Hebt u er wel vertrouwen in, dat u zaken wilt

overdragen aan de kerken en dat zij de bibliotheek wil inrichten tot een opleidingsbibliotheek? Het gaat toch om een stuk vertrouwen?

- 2) G.S.: Navraag te doen bij de Stichting onder welke voorwaarden door de kerken kan worden uitgezocht welke wetenschappelijke en niet-wetenschappelijke boeken en andere media uit de collectie wel en welke niet geschikt zijn voor de Opleiding tot de Dienst des Woords in het brede kader van theologische vorming, onderzoek, specialisatie, ‘education permanente’ en algemeen gebruik in de kerken;

Antwoord:

Het bestuur zou eerst meer duidelijkheid willen hebben over het doel van de bibliotheek. Deze vraag is daarom ook pas te beantwoorden ter vergadering met de commissie.

- 3) G.S.: Na te gaan of en zo ja, welke andere materialen, zoals stellingen, meubilair en digitale hard- en software van de Stichting kunnen worden verkregen.

Antwoord:

Met de overdracht van de bibliotheek gaat alles naar de kerken: boeken, brochures, cassettebandjes, inventaris, zoals computers en software en meubilair (zie inventarislijst). Maar ook de financiën.

Dit is wat de commissie betreft akkoord.

Tijdens de vergadering van de 25 mei met het stichtingsbestuur werd verder doorgesproken over de gegeven antwoorden en enkele nadere vragen. Door het stichtingsbestuur werd toegezegd dat zij schriftelijk zou vastleggen wat haar antwoorden zijn op vragen m.b.t. haar voorwaarden voor overname van de bibliotheek.

Op zaterdag 2 juni 2012 werd het schriftelijk verslag van het stichtingsbestuur ontvangen, waarin dus verwerkt de finale voorwaarden, zie bijlage 1.

Tenslotte is nog een telefonisch antwoord ontvangen op de gestelde vraag over de aanwezige kas- en bankgelden, als volgt:

Inderdaad hebben we daar deze week nog over gesproken. Het resultaat is dat ook de financiën mee over gaan naar DGK. Alleen moeten we nog een X bedrag in kas houden voor het afhandelen van de rest van de zaken van de stichting.

De commissie vertrouwt u hiermee - m.b.t. dit eerste deel van de opdracht - van dienst te zijn geweest en zal gaarne dit tussentijds verslag op DV 9 juni met uw synode wensen door te spreken.

U Gods Zegen toewensend bij uw arbeid in dezen en met een hartelijke broedergroet, tekent de Commissie Overname Bibliotheek, 2 juni 2012.

A. van Egmond, R. ten Have, H.J. Mooibroek

Document 10.145: Schriftelijk vastgelegde punten door het bestuur van de Stichting “Het Theologisch Boek”.

Bijlage 1 bij document 10.144:

Schriftelijk vastgelegde punten door het bestuur van de Stichting “Het Theologisch Boek” (ondertekening hier weggelaten).

Schriftelijk vastgelegde punten.

Schriftelijk vastgelegde punten in het overleg tussen het bestuur van de Stichting Theologische Boek" en de commissie benoemd door de Generale Synode van DGK op vrijdag 25 mei 2012, in het kerkgebouw De Hoeksteen, Scheldelaan 141, Zwolle.

Ter tafel waren een drietal aanvullende vragen van de synoden n.a.v. voorwaarden door het bestuur gesteld bij de overname van de bibliotheek. Het betreft de volgende vragen:

1. De bibliotheek dient zoveel mogelijk intact gehouden te worden t.b.v. 1. Studenten en opleiders, 2. Predikanten, 3. Kerkleden. *Vraag: Staat het De Gereformeerde Kerken vrij om ter beheersing van de exploitatiekosten aan de dubbele exemplaren een andere bestemming te geven?*
2. *Vraag: Staat het De Gereformeerde Kerken vrij om een aantal onbruikbare titels een andere bestemming te geven?*
3. Ook mensen van buiten het eigen kerkverband moeten de mogelijkheid houden om een boek of artikel te lezen. *Vraag: Om interkerkelijk gebruik tegen te gaan zal dit middels een individueel verzoek geregeld kunnen gaan worden. vormt dit een probleem?*

In een gezamenlijk gesprek hebben de commissie en het bestuur bovenstaande vragen doorgenomen en heeft het bestuur de aanvullende vragen van de synode beantwoord tegen de achtergrond van het synodebesluit zoals verwoord in besluit 2 en de daarbij behorende gronden van de synode van Hasselt.

Hieronder volgen de antwoorden van het bestuur op de aanvullende vragen:

Ad.1.

Wat het bestuur betreft kunnen de dubbele exemplaren verwijderd worden. Daartoe verzoekt het bestuur aan de synode te verklaren, dat DGK de dubbele exemplaren niet in de collectie wil handhaven. Het bestuur zorgt dan vervolgens dat alle dubbele exemplaren uit de bibliotheek worden gehaald en een andere bestemming krijgen.

Conclusie: het bestuur verwijdt, voor de feitelijke overdracht van de bibliotheek aan DGK, alle dubbele exemplaren uit de bibliotheek nadat de synode daartoe heeft besloten en geeft daaraan een andere bestemming.

Ad. 2.

Het bestuur had steeds voor ogen een zo breed en diep mogelijk opgezette bibliotheek op te bouwen. Dat houdt in, dat er naast hoofdzakelijk theologische werken ook boeken in de bibliotheek zijn opgenomen over maatschappelijke, politieke en pedagogische onderwerpen. Immers wanneer een predikant of student of ook een gemeentelid een referaat zou moeten houden over opvoeding en onderwijs, of over het humanisme, of er zou een proefschrift moeten worden geschreven over een onderwerp, dan zou men zich moeten kunnen inlezen in boeken en confronteren met visies in boeken uit de bibliotheek.

Vandaar ook dat het bestuur wees op het belang van het zoveel mogelijk intact houden van de opgenomen titels. Dit betekent echter niet, dat er geen titels in de bibliotheek voor kunnen komen, die geen waarde hebben. Deze titels kunnen natuurlijk verwijderd worden. Het bestuur ziet dus geen enkel probleem wanneer DGK, boeken die niet passen bij besluit 2.2¹ (*Besluit 2.2 GS Hasselt 2011-2012 stelt dat voor de opleiding tot de Dienst des Woord de collectie die boeken omvat die passen in het brede kader van theologische vorming, onderzoek, specialisatie, 'education permanent' en algemeen gebruik in de kerken. Zie ook de gronden 1 en 2*) en niet bij de doelstelling van het bestuur, zou verwijderen uit de bibliotheek. Wanneer het brede en diepe karakter qua opzet van de bibliotheek maar gehonoreerd blijft worden.

Daarnaast heeft het bestuur aan predikanten, die (een deel van) hun bibliotheek aan de stichting schonken, op hun verzoek de belofte gedaan, de geschonken titels bijeen te houden. Dat betreft op dit moment de boeken van ds. J. Ridderbos, destijds wonend in Haren (Gron.) en nu wonend in Assen. Deze boeken kunnen dus niet uit de bibliotheek verwijderd worden.

Conclusie: honorerend de doelstelling van het bestuur met de bibliotheek en de afspraken met predikanten gemaakt, kunnen DGK die boeken, die in het geheel niet passen bij besluit 2.2 verwijderen uit de collectie. Alle boeken en brochures die De Gereformeerde Kerken uit de collectie verwijderen blijven eigendom van de stichting Het Theologische Boek.

Ad. 3.

De bibliotheek is van, door en voor De Gereformeerde Kerken in Nederland. Dat is de feitelijke situatie en dat moge ook zo blijven. Het bestuur ziet dat er soms ook mensen van buiten DGK een boek komen lenen. Daarom gaat het bestuur er vanuit dat ook wanneer de bibliotheek overgedragen is aan de kerken, zulke mensen niet worden weggestuurd, maar zo mogelijk worden geholpen. Zo was de situatie ook altijd al m.b.t. de bibliotheek van de GKv in Kampen. Ook onderling was er tussen theologische bibliotheken steeds een mogelijke uitwisseling van boeken.

Conclusie: Het bestuur gaat er van uit, dat ook mensen die geen lid van DGK zijn en incidenteel graag een boek willen lenen, zullen worden geholpen.

Tenslotte is afgesproken dat het bestuur van de stichting de antwoorden op de gestelde aanvullende vragen schriftelijk en ondertekend aan de commissie zou doen toekomen uiterlijk zaterdag 2 juni 2012, zodat de commissie de antwoorden tijdig naar de synodeleden zal kunnen sturen voor verdere bespreking ter synode.

Namens het bestuur van de Stichting Het Theologische Boek,
W. Dijkstra (secr.)

Document 10.157: Eindrapportage van de Commissie Overname Bibliotheek en toebehoren van de Stichting “Het Theologisch Boek”.

Geachte broeders afgevaardigden,

Na onze tussentijdse rapportage (document 10.144) over de stand van zaken met betrekking tot de mogelijke overname van de Bibliotheek en de besluiten van de generale synode te dien aanzien hebben wij uitvoering gegeven aan de opdrachten die nog overbleven. Deze opdrachten zijn verwoord in de Besluiten 2.3 en 2.5 t/m 2.9.

Onderstaand volgt cursief en vet gedrukt telkens het betreffende besluit uitgeschreven met daaronder onze voorstellen.

G.S. Besluit 2.3:

op basis van de onder 2. bedoelde informatie aan de synode voorstellen te doen voor instructies ten behoeve van deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords betreffende het verwijderen uit de collectie van boeken en andere media die niet geschikt zijn voor de Opleidingsbibliotheek, zulks in overleg met het College van Opleiding;

Voorstel 1:

T.a.v. dit besluit, willen wij aan de GS voorstellen om de collectie van ongeveer 13.000 exemplaren in het geheel op te nemen in de Opleidingsbibliotheek.

Grond:

De dubbele exemplaren (5.000) worden vooraf door de Stichting Het Theologisch Boek uit de collectie gehaald. Daardoor blijven er zo’n 13.000 boeken over.

Na overname van de Bibliotheek is het aan de kerken om een selectie te maken van boeken/andere media die absoluut niet geschikt zouden zijn voor de Opleidingsbibliotheek. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de doelstelling van het bestuur van de Stichting het Theologische Boek met de Bibliotheek, de afspraak die er ligt met dominee J. Ridderbos en de doelstelling van de generale synode met de Bibliotheek, opgenomen in Besluit 2.2.

Het meest voor de hand liggend is dat het College van Opleiding in de loop der tijd deze selectie voor haar rekening neemt. Daar is de kennis aanwezig m.b.t. de vraag welke boeken wel en welke niet geschikt zouden zijn voor een Opleidingsbibliotheek.

G.S. Besluit 2.5 *aan de synode voorstellen te doen m.b.t. mogelijke huisvesting, benodigd aantal medewerkers en hun uitvoerings- en managementtaken;*

Voorstel 2:

T.a.v. dit besluit, willen we voorstellen aan de GS om de “Hoeksteen” aan de Scheldelaan 141 te Zwolle aan te wijzen om daar de opleidingsbibliotheek een plaats te geven. Voorts willen wij voorstellen om vijf personen (parttime vrijwilligers) en een manager te benoemen om uitvoerings- en managementtaken te verrichten i.v.m. het toegankelijk maken van de complete opleidingsbibliotheek.

Overweging:

Op een later tijdstip kan dit eventueel teruggebracht worden naar twee personen en een bibliothecaris voor één dag in de week. Zij kunnen dan ook fungeren als uitleenbureau om boeken uit te lenen op aanvraag van leden van de kerk. Een vaste dag in de week is het voorstel onzerzijds.

Behuizing bibliotheek:

Hiertoe zijn ons twee zalen 4 en 6 ter beschikking gesteld om deze eventueel in te richten voor de opslag van de opleidingsbibliotheek. Een concept plattegrond inrichtingstekening is bijgevoegd. (Zie de bladzijden 5 en 7). De kosten voor de huur van deze zalen zijn: Zaal 4 - 330 euro per maand en Zaal 6 – 200 euro per maand. Deze kosten zijn door de Makelaardij van het kerkgebouw opgegeven.

Handreiking eventuele werkzaamheden:

Er zijn concept plattegrondschilderingen van deze zalen gemaakt. Zie de bladzijden 4 tot en met 7. Deze zalen bevinden zich op de 1^e en 2^e verdieping van het kerkgebouw. De indeling op de schilderingen geven een beeld van een eventuele opstelling.

Zaal 4 heeft een opslaglengte van ongeveer 39 m1. Er kunnen ongeveer 6 rijen boven elkaar geplaatst worden i.v.m. plafondhoogte, dat maakt een reksom van 39 m1 x 6 hoog = 234 m1. Er gaan ongeveer 40 boeken in een meter, dat maakt een reksom van 234 m1 x 40 boeken = 9360 boeken. Het gestippelde kan aangevuld worden met nog vier rijen rekken aan boeken. De reksom is: 19,6m1 x 6 = 117,7 m1 x 40 boeken = 4704 boeken. Het totaal zal dan ongeveer uitkomen op 14064 boeken. In de berging achter in zaal 4 kunnen ook nog rekken worden geplaatst of andere materialen. Het is een theoretische benadering, omdat de maatvoering uitgaat van een netto rekdiepte van 400 mm en een dubbele rekdiepte van 800 mm en gangen tussen de rekken van 700 mm en de toegang tot de nooduitgang is 900 mm.

Zaal 6 heeft een lengte van ongeveer 48 m1. Er is een opslaglengte van 31,4m1 die 6 rijen in hoogte kunnen hebben en een rij van 7,5 m1 van 3 rijen hoog. Rekensom: 41,1 m1 x 6 = 247 m1 en 7,5 m1 x 3 = 23 m1. Totaal kan er in deze zaal 270 m1 x 40 boeken = 10080 boeken. Het plafond van deze zaal is schuin en haalt aan het einde van de zaal geen hoogte van 2330 mm. In de praktijk kan dit anders uitkomen. Ook hier geldt de opmerking die is geplaatst bij zaal 4.

Overweging:

Het gestippelde gedeelte kan ook worden ingericht als kantoor, dan kunnen er 9360 boeken worden geplaatst en dan hebben we een tweede ruimte nodig voor de rest van de opslag en voor de eventuele uitbreiding van nieuwe exemplaren. De rest van de opslag zijn brochures, cassettebandjes, computers en software en meubilair. (Zie inventarislijst van het stichtingsbestuur).Ook is te overwegen om deze materialen op te slaan in de berging achter zaal 4.

Handreiking eventuele werkzaamheden: Verhuizing (vrijwilligers of erkend verhuisbedrijf).

Er zal gebruik worden gemaakt van een buitenlift die de vele verhuisbakken naar boven transporteert omdat de verhuizing via de trappen een veel te grote inspanning vergt van mankracht. Zie blad 4 en 6 voor de toegang van de zalen buitenaf door de nooduitgangen van deze zalen.

Aanvraag omschrijving offerte verhuizing:

Aan een drietal erkende verhuisbedrijven zijn offertes opgevraagd om de bibliotheek te verhuizen van De Krim naar Zwolle. Daarbij zijn de totale verhuiswerkzaamheden opgesplitst in een negental onderdelen. Aan de hand hiervan kon uw commissie beoordelen of het raadzaam zou zijn om één of meerdere onderdelen in eigen beheer uit te voeren. De prijsopgaven zijn vrijblijvend en onder voorbehoud van goedkeuring van de synode c.q. de uitvoeringscommissie.

Voor de binnengekomen offertes verwijzen wij naar de bijlagen 1, 2 en 3.

De prijsopgave van Kattenberg Verhuizingen bedraagt	€ 7.995 + 19% BTW = € 9.514,05
De prijsopgave van Hardlooper (Van den Berg) bedraagt	€ 4.550 + 19% BTW = € 5.414,50
De prijsopgave van Horst Totaal bedraagt	€ 4.911 + 19% BTW = € 5.844,09

Onze voorkeur van de aangevraagde offertes gaat uit naar van ‘Horst Totaal’ om reden dat dit bedrijf ten behoeve van deze offerte zowel het laad- als het losadres hebben bezocht. Zij kunnen als zodanig niet meer voor verrassingen komen te staan c.q. geen meerwerk hieromtrent meer in rekening brengen.

Overweging:

I.v.m. het bovenstaande stellen we voor om de totale verhuizing door een erkend verhuisbedrijf te laten uitvoeren en aangevuld met eventuele vrijwilligers. Voor het beheer van de opleidingsbibliotheek qua uitvoering en managementtaken zien we, dat er 1 dag per week wordt uitgetrokken om deze taken te kunnen vervullen. Het zou goed zijn dat verschillende personen (vrijwilligers) daarvoor worden benaderd om dit uit te voeren eventueel via een rooster. Een persoon moet worden aangesteld als manager die dan ook de verantwoordelijkheid op zich neemt en tevens de zaak begeleidt en het verhuisbedrijf instructie geeft en eventueel de vrijwilligers aanstuurt. Hier zal ook via een schema het werk verdeeld moeten worden. Zie werk- en tijdschema bij besluit 2.7.

Handreiking eventuele werkzaamheden: Opbouw op nieuwe locatie.

Tekeningschets. De opbouw van de stellingen wordt gemaakt van zoveel mogelijk bestaande materialen uit de oude bibliotheek en eventueel aangevuld met nieuw materiaal. Het geheel wordt uitgevoerd aan de hand van de tekeningen (zie bladz. 5/7.). Het vervoer van de stellingen van de oude naar de nieuwe locatie wordt door een erkend verhuisbedrijf uitgevoerd. De opbouw moet in overleg met de beheerder van het gebouw worden gedaan. In dit overleg worden afspraken gemaakt en op schrift gesteld zodat e.e.a. goed en verantwoord wordt uitgevoerd.

Voor een kostenraming wordt verwezen naar de financiële paragraaf op blz. 8.

De 4 tekeningen zijn in deze bijlage van de acta weggelaten.

G.S. Besluit 2.6 een schatting te maken van de financiële consequenties die voortvloeien uit verhuizing, beheer en exploitatie van de zo op te bouwen opleidingsbibliotheek, waarbij rekening wordt gehouden met de daarvoor benodigde huisvesting, geassocieerde klimaatbeheersing, andere outillage, catalogisering en toegankelijkheid; en hierbij een opgave te doen van eenmalige kosten en van de jaarlijks weerkerende kosten, en voorstellen tot fondswerving;

Voorstel 3:

T.a.v. dit besluit, willen wij voorstellen aan de GS om zijn goedkeuring te geven aan de financiële paragraaf zoals hieronder vermeld. Dit houdt een kostenraming in van de verhuis- en inrichtingskosten en de jaarlijkse exploitatiekosten.

FINANCIËLE PARAGRAAF

BEGROTING VERHUIZING EN INRICHTING

	€
Verhuisbedrijf (incl. BTW)	5.850
Inrichting bibliotheek	2.500
Onvoorzien	1.000

	9.350
Hier op in mindering het toegezegde geld van St. Het Theologische Boek	P.M.
	=====

BEGROTING JAARLIJKSE EXPLOITATIEKOSTEN

Lasten:	€
Huur zalen 4 en 6	6.600
Bibliothecaris	2.500
Drukwerk catalogus	500
Overige kosten	1.500

	11.100
Baten:	
Giften / Collecten	11.100

Per saldo baten/lasten	0
	=====

Voorgesteld wordt om de eenmalige kosten voor verhuizing en inrichting (begroot op € 9.350 minus P.M.) en de jaarlijkse exploitatiekosten (begroot op € 11.100) ten laste te brengen van het Fonds Opleiding tot de dienst des Woords.

Klimaat beheersing opslag boeken: *Wat zijn in huis de beste omstandigheden om boeken of documenten te bewaren?*

Het aanbevolen klimaat voor papier in bibliotheken, archieven en musea is een min of meer **constante temperatuur van rondom 18°C** en een **relatieve luchtvochtigheid (RV) tussen de 50 en 55 %**. In huislijke omstandigheden is dit 'ideale' klimaat moeilijk te realiseren. Wel kan geprobeerd worden om dit klimaat te benaderen door bijvoorbeeld wanneer de centrale verwarming aan staat (=droge lucht), met behulp van een luchtbevochtiger de RV wat omhoog te brengen, en de temperatuur niet hoger in te stellen dan 21 °C. In de zomertijd bij hoge buitentemperaturen is het aan te bevelen om deuren en ramen zoveel als mogelijk gesloten te houden, en ook overgordijnen e.d. te sluiten: binnen blijft het dan koeler dan buiten. Hang uw kunstwerken op papier niet aan een vochtige muur, en plaats tegen zo'n muur ook geen boekenkast. Maak geen boekenkast/-plank rondom een warmtebron, en laat geen direct zonlicht schijnen op een boekenkast, prenten, tekeningen, kaarten e.d. Het is ook beter om op aan de muur hangend ingelijst werk op papier geen spotjes met kunstlicht te laten schijnen. Zowel zon als kunstlicht bevatten UV -straling en geven warmte af, die beide schadelijk zijn voor het papier.

Handreiking eventuele werkzaamheden: Fondswerving met een eventuele ANBI-status.

Een comité in te stellen, die binnen de kerkelijke kaders een bibliotheekfonds oprichten met een ANBI status en die gelden probeert te verzamelen door bekendmaking via het landelijk kerkblad ‘De Bazuin’ of door andere activiteiten die zij zelf op een verantwoordelijke wijze organiseren. Het fonds valt dan onder het Fonds Opleiding tot de dienst des Woords.

G.S. Besluit 2.7 aan de synode een voorstel te doen m.b.t. wijze (o.a. timing en fasering) van een eventuele verhuizing van de collectie;

Voorstel 4:

T.a.v. dit besluit, willen wij voorstellen aan de GS om zijn goedkeuring te geven van onderstaand overzicht wat betreft timing en fasering van de eventuele verhuizing.

Eventuele werkzaamheden:

Er zal een tijdschema moeten worden opgesteld voor timing en fasering verhuizing bibliotheek, bijvoorbeeld als volgt:

Week 39	formalisering overdracht + planning/organisatie
Week 40	zoeken en aanstellen teammanager + vrijwilligers verhuizing
Week 40/41	dubbele exemplaren in De Krim verwijderen
Week 42	boeken inpakken en afbreken stellingen
Week 43	verhuizing, stellingen opzetten en boeken uitpakken
Week 44/45/46	reserve
Week 47	opening bibliotheek

G.S. Besluit 2.8 aan de synode een voorstel te doen m.b.t. tijd en wijze van formaliseren van een eventueel te sluiten overeenkomst tussen Stichting Het Theologische Boek en de kerken m.b.t. de overdracht van de bibliotheek en overige materialen van de Stichting.

Voorstel 5:

T.a.v. dit besluit, willen wij voorstellen aan de GS om zijn goedkeuring te geven aan de overdrachtsakte i.v.m. de tot stand gekomen overeenkomst tussen Stichting Het Theologische Boek en de kerken m.b.t. de overdracht van de bibliotheek en de overige activa. Zie bijlage 4.

Handreiking eventuele werkzaamheden:

Het plannen van overleg tussen het moderamen van de GS en het stichtingsbestuur H.T.B. om de overdrachtsakte te ondertekenen. Dit kan worden georganiseerd buiten de synodevergaderingen om.

G.S. Besluit 2.9 aan de synode te rapporteren omtrent haar bevindingen en voorstellen uiterlijk 14 dagen voorafgaande aan de synodezitting van 7 juni 2012;

De Commissie Overname Bibliotheek heeft i.v.m. de uitgebreide opdracht **niet** kunnen voldoen aan het bovengenoemd besluit 2.9., wel is er een tussen rapportage geweest van punten die nodig waren om de rest van de punten uit te kunnen werken. Het eindrapport van de commissie zal D.V. op uiterlijk 14 dagen voorafgaande aan de synodezitting van 8 september 2012 verschijnen.

Gronden: Behorende bij de G.S. besluiten 1 en 2 Overname Bibliotheek. (Zie Acta.)

Voorstel 6:

T.a.v. alle besluiten, willen wij voorstellen aan de GS om een uitvoeringscommissie te benoemen voor alle zaken die zijn aangedragen door de Commissie Overname Bibliotheek als de Generale Synode besluit om de bibliotheek van de stichting ‘Het Theologische Boek’ over te nemen.

De Commissie Overname Bibliotheek heeft in bovenstaande omschrijving allerlei zaken aangedragen om daarmee te voldoen aan de opdracht van de Generale Synode 2011-2012 te Hasselt. De Commissie Overname Bibliotheek vertrouwt erop u hiermee van dienst te zijn geweest en is uiteraard bereid om in de synodevergadering van 8 september a.s. e.e.a. mondeling toe te lichten en door te spreken. Voorts spreekt zij de wens uit, dat er een goed overleg plaatsvindt en eventuele onduidelijkheden kunnen worden weggenomen. U Gods Zegen toewensend bij uw arbeid, met een hartelijke groet namens

Commissie Overname Bibliotheek.

27 augustus 2012.

Br. A. van Egmond, Br. R. ten Have, Br. H.J. Mooibroek.

Bijlagen :

1. Offerte van Kattenberg Verhuizingen B.V., gevestigd te Nunspeet;
 2. Offerte van Hardlooper (Van den Berg), gevestigd te Nunspeet;
 3. Offerte van Horst Totaal, gevestigd te Zwolle;
- Hier niet in de Acta-bijlage opgenomen.
4. Overdrachtsakte;
 5. Gebruiksovereenkomst behorende bij de te huren zalen.

Bijlage 4. Overdrachtsakte

KOOPOVEREENKOMST ROERENDE ZAKEN

Het bestuur van de **Stichting Het Theologische Boek**, zetelend in de gemeente Hardenberg, opgericht op 16 oktober 2003 (RH.no. 14434), hierna te noemen ‘verkoper’ en

De Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland, in vergadering bijeen te Hasselt, hierna te noemen ‘koper’

verklaren te zijn overeengekomen als volgt:

- 1. Koper handelt bij deze overeenkomst als kerkelijke instelling.
- 2. Verkoper verkoopt en levert bij deze aan koper, zoals koper bij deze koopt en als geleverd aanvaardt, de volgende roerende zaken: boeken (het unieke 1e exemplaar van elke boektitel), brochures, inventaris waaronder stellingen, meubilair, digitale hard- en software en de kas- en (positieve -) bankgelden zoals deze zich bevinden te 7782 PW De Krim, Fabriekswijk 1.
- 3. De koopprijs voor deze roerende zaken bedraagt € 1,--. (zegge: één euro) De koopprijs is heden door koper aan verkoper voldaan, waarvoor verkoper aan koper volledige kwijting verleent.
- 4. Verkoper verschaft bij deze het bezit van de verkochte zaken aan koper, welk bezit koper bij deze aanvaardt. Verkoper houdt de verkochte en geleverde zaken als houder voor koper onder zich tot aan het moment dat verkoper de feitelijke macht over deze zaken aan koper verschaft. De verkochte en geleverde zaken behoren met ingang van ondertekening van deze overeenkomst in eigendom toe aan koper.
- 5. Verkoper verleent geen garantie en draagt geen aansprakelijkheid m.b.t. deze levering.
- 6. Verkoper zal meewerken om de verkochte en geleverde zaken te verhuizen naar het nieuwe vestigingsadres van de bibliotheek uiterlijk op 31 december 2012.
- 7. De Commissie Overname Bibliotheek(COB) en de verkoper hebben eerder overleg gevoerd. De ‘Schriftelijk vastgelegde punten’ zijn als bijlage 1 aan deze overeenkomst gehecht.

Aldus overeengekomen en in drievoud getekend te Zwolle op ... september 2012.

Verkoper:	Koper:
Namens:	Namens:
Stichting Het Theologische Boek	Het moderamen van de GS van de Gereformeerde Kerken in Nederland
Voorzitter,	Preses

Bijlage behorend bij koopovereenkomst: Document 10.145 (Schriftelijk vastgelegde punten).

Bijlage 5. Gebruiksovereenkomst behorende bij de te huren zalen.

GEBRUIKSOVEREENKOMST ZAALRUIMTE “VOLGTIJDIG GEBRUIK”

De ondergetekenden:

- 1.
hierna te noemen: “gebruikgever”;

en
- 2. De, wonende, telefoon, email, ...; en
Handelend als mondeling gevolmachtigd namens het bestuur van het te Zwolle,
hierna te noemen: “gebruiknemer”;

De ondergetekende sub 1 en 2 hierna gezamenlijk te noemen: “partijen”;

In overweging nemende dat:

- A. gebruikgever een gedeelte van het kerkgebouw De Hoeksteen, Scheldelaan 141 8032 PB Zwolle - hierna: “de zaalruimte” - aan gebruiknemer wenst in gebruik te geven, gelijk gebruiknemer deze zaalruimte van gebruikgever wenst te gebruiken;
- B. de door partijen beoogde gebruiksovereenkomst voor volgtijdig gebruik (dat wil zeggen: continue gebruik van een gedeelte van het gebouw) ziet op een gebruik dat naar zijn aard slechts van korte duur is;
- C. partijen overeenstemming hebben bereikt over het aangaan van een gebruiksovereenkomst met betrekking tot het gebruik van de zaalruimte en de voorwaarden van die overeenkomst in het navolgende hebben vastgelegd;

Verklaren partijen als volgt te zijn overeengekomen:

Artikel 1. Het gebruikte

- 1.1 Gebruikgever verklaart in gebruik te hebben gegeven aan gebruiknemer en gebruiknemer verklaart te gebruiken van gebruikgever de zaalruimte(n) in het kerkgebouw, nader omschreven:
-zaal
-de centrale hal en trappenhuis als doorgangruimte
-de sanitaire voorzieningen.
Gebruiknemer verklaart de zaalruimte(n) volledig te kennen en daarvan geen nadere omschrijving te verlangen.
- 1.2 De zaalruimte(n) is/zijn uitsluitend bestemd om te worden gebruikt als bibliotheekruimte voor de centrale kerkelijke bibliotheek.

Artikel 2. Looptijd, tijden en frequentie van gebruik van de zaalruimte

- 2.1 Deze overeenkomst is aangegaan voor de duur van 12 maanden, ingaande op 1 augustus 2012 en lopende tot en met 31 juli 2013.
- 2.2 De zaalruimte(n) en andere te gebruiken zal/zullen continue ter beschikking staan van gebruiknemer.
- 2.3 Na verloop van bovengenoemde periode zal de overeenkomst steeds automatisch worden verlengd met eenzelfde duur van 12 maanden waarbij tussentijdse opzegging

is uitgesloten. Opzegging dient te geschieden 2 maanden voor het verloop van de lopende periode.

2.4 Gebruiknemer heeft tijdens openingstijden van het gebouw onbeperkt toegang tot het gebruikte.

Artikel 3. Betalingsverplichting

3.1 De door gebruiker verschuldigde vergoeding bedraagt €, per maand, telkens achteraf te voldoen per kwartaal.

3.2 De in art. 3.1 genoemde vergoeding is inclusief het gebruik de aanwezige verlichting en verwarming. Vervanging en/of verbetering van inrichting komt voor rekening en risico van gebruiker.

3.4 De vergoeding kan jaarlijks op 1 augustus door gebruiker worden verhoogd conform de CPI index alle huishoudens, voor het eerst per 1 augustus 2013.

Artikel 4. Onderhoud en schoonmaak

4.1 Alle onderhoud aan het gebouw wordt door en voor rekening van gebruiker uitgevoerd.

4.2 Gebruiker aanvaardt de zaalruimte in goede staat van onderhoud. Hij zal de zaalruimte en de te gebruiken zaken als een goed huisvader gebruiken en beheren en maatregelen treffen, voor zover van hem in redelijkheid kan worden verlangd, om schade hieraan te voorkomen.

4.3 Schade die aan de zaalruimte en de te gebruiken zaken zijn ontstaan tijdens het gebruik en die geacht moet worden ontstaan te zijn door een aan gebruiker toe te rekenen tekortschieten in de nakoming van zijn verplichtingen uit deze overeenkomst en uit de wet, zal door gebruiker voor rekening van gebruiker worden hersteld.

4.4 Gebruiker is niet aansprakelijk voor enige schade, toegebracht aan de persoon of de zaken van gebruiker en/of derden voor zover deze schade voortvloeit uit het gebruik van de zaalruimte of de te gebruiken zaken of enig gebrek aan het gebruikte, één en ander behoudens het geval dat aan gebruiker grove schuld of ernstige nalatigheid kan worden verweten.

4.5 De ruimten dienen bij vertrek uit het gebouw altijd in dezelfde goede staat, netjes en schoon, te worden achtergelaten. Schade en/of tekortkomingen dienen direct te worden gemeld bij gebruiker.

Artikel 5. Gebruik

5.1 Gebruiker zal het gehuurde uitsluitend overeenkomstig de in art. 1.2 genoemde bestemming gebruiken. Het is niet toegestaan aan de zaalruimte of de te gebruiken zaken inwendig of uitwendig veranderingen aan te brengen.

5.2 Het is gebruiker niet toegestaan om de zaalruimte of de te gebruiken zaken aan derden in gebruik te geven.

Artikel 6. Verzuim/boetebeding

6.1 Gebruiker is in verzuim door het enkele verloop van een bepaalde termijn.

6.2 Voor elk geval dat gebruiker in verzuim is met de tijdige en volledige nakoming van een geldsom, is hij 5% rente per maand verschuldigd over de verschuldigde hoofdsom vanaf de vervaldatum tot aan de dag van algehele voldoening van de hoofdsom. Hierbij wordt een gedeelte van een maand als een volle maand aangemerkt.

6.3 Indien één van partijen toerekenbaar tekort schiet in de nakoming van enige verplichting welke ingevolge de wet en/of de gebruiksovereenkomst op hem rust zijn alle daaruit voortvloeiende kosten voor rekening van de tekortschietende partij. Deze

kosten worden gesteld op ten minste 15 % van het verschuldigde bedrag met een minimum van € 125,--.

6.4 De aanspraak op vergoeding van buitengerechtelijke kosten ontstaat eerst nadat de partij, die tekort schiet, schriftelijk door de andere partij is aangemaand, waarbij een redelijke termijn tot nakoming is gesteld en de nakoming binnen die termijn uitblijft.

6.5 Op deze overeenkomst is uitsluitend Nederlands Recht van toepassing.

Artikel 7. Slotbepaling

Gelet op het gebruik van de zaalruimte dat naar zijn aard slechts van korte duur en volgtijdig is, stellen partijen vast dat het bepaalde in afdeling 5 van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek ter zake deze huurovereenkomst toepassing mist.

Artikel 8. Overige afspraken

8.1 Gebruiker dient op eigen rekening en risico een inboedel/inventarisverzekering te verzorgen. Nadrukkelijk is er bij schade door brand of anderszins geen verhaalsrecht op gebruiker.

8.2 Er dienen nimmer zaken/goederen geplaatst te worden in andere ruimten dan de in gebruik genomen/gegeven zalen.

Aldus overeengekomen en getekend te Zwolle op.....

Document 10.176: Rapport eindopdracht van GS Hasselt aan Commissie Overname Bibliotheek.

RAPPORT EINDOPDRACHT VAN DE GENERALE SYNODE TE HASSELT AAN DE “COMMISSIE OVERNAME BIBLIOTHEEK” VAN DE STICHTING HET THEOLOGISCHE BOEK.

Inhoud:

Schuin gedrukt opdrachttekst van GS.

Recht gedrukt antwoord van COB.

Bijlagen twee tekeningen blad 5 en 6. NIET OPGENOMEN IN ACTA-BIJLAGE.

Aan Commissie Overname Bibliotheek (COB) van Het Theologisch Boek.

Besluit GS-Hasselt op 8 september 2012:

Ten behoeve van de besluitvorming m.b.t. het voorstel van de Commissie Overname Bibliotheek, wordt de commissie opdracht gegeven om haar rapport nader uit te werken op de volgende onderdelen.

1. Vaststellen hoeveel meter boeken/media geplaatst moeten worden en hoeveel vloeroppervlak hiervoor nodig is, rekening houdend met een praktische afstand tussen de rekken en een praktische hoogte van de rekken. Hierbij zal een opgave van de huidige collectie (in aantallen media / boeken per totaal gebruikt vloeroppervlak in m2) van de Stichting Het Theologisch. Boek (HTB) als vergelijking dienen.

De COB stelt vast, dat na de laatste gegevens die zijn opgenomen vanuit De Krim op 18 september jl. er **396** meter boeken (nederlands) zijn, **30** meter boeken (buitenlands) en **72**

meter brochures (reformanda/reformatie). Hete aantal meters voor de boeken is: **426** meter op het aantal boeken van **18100**. I.v.m. doublures blijft er ongeveer voor de opleidingsbibliotheek **13000** boeken over die naar De Hoeksteen te Zwolle moeten worden overgebracht. Kort samengevat: **13000** boeken hebben een lengte van **310** meter. Het vloeroppervlak voor 18100 boeken in de Krim is **66 M2**.

Het vloeroppervlak voor 13000 boeken in De Hoeksteen te Zwolle moet zijn **50 M2. (excl. tafels, stoelen, computers, etc.)**

De afstand tussen de rekken in De Krim is 75 cm. En dat is ruim voldoende om je te bewegen. Conclusie: de afstand op de tekeningen is 70 cm. en dat is voldoende om een boek uit de rekken te nemen. Het zijn ook nog eens korte rijen.

Het vloeroppervlak van Zaal 6a is ongeveer **50 M2** en het vloeroppervlak van zaal 4a is ongeveer **60 M2**. (Zie tekeningen voor de opstelling opslag boeken en colleges zaal). De **72** meter brochures zijn tevens meegenomen in de berekeningen. Wij vragen ons wel af, of zij nog waarde hebben om dit geheel mee te verhuizen omdat deze reeds digitaal te raadplegen zijn. Het Opleidingscollege kan hier zijn mening over geven.

2. *In de nadere studie van het benodigde vloeroppervlak mee in beschouwing te nemen de noodzaak om de bibliotheekruimte geschikt te maken voor het geven van colleges, studieplekken, computer apparatuur, en print/scan/kopieermachine. Daarbij het potentiële nut van het gebruik van de aangrenzende ruimten / bergingen te betrekken.*

De COB stelt vast, dat de twee zalen 6 en 4 in De Hoeksteen genoeg ruimte bieden om ruimte vrij te maken voor het geven van colleges, studieplekken, computer apparatuur en print/scan/kopieermachine (zie de bijgevoegde tekeningen zaal 4a en 6a op blz. 5 en 6).

Gebruik van aangrenzende vertrekken is niet mogelijk.

). Dit is een geheel nieuwe opstelling op de bestaande rekken van De Krim. De indeling bevat een concept-opstelling en kan uiteraard praktisch worden aangepast.

Opstelling zaal 6a: 23 stellingen met dubbele rij boeken van 12 meter= 276 meter.

3 stellingen met enkele rij boeken van 6 meter= 18 meter.

Totaal = 294 meter.

Opstelling zaal 4a: 11 stellingen met dubbele rij boeken van 12 meter= 132 meter.

9 stellingen met enkele rij boeken van 6 meter= 54 meter.

Totaal = 186 meter.

Overige ruimte is ingedeeld voor colleges zaal en kantoor opleidingsbibliotheek.

Wij moeten plaats inruimen voor **353** meter boeken en wij hebben plaats gemaakt voor **480** meter boeken. Ruim voldoende om nog nieuwe boeken in te kopen.

3. *Bepalen hoeveel gewicht er per vierkante meter en in totaal komt te rusten op de vloeren en een garantie te vragen van de beheerder/eigenaar dat dit zonder problemen kan en akkoord is.*

De totale lengte van 13000 boeken is 353 meter, het gewicht per meter boek is 40 kg, dan is de rekensom 353 meter x 40 kg van 1 meter = 14120 kg. Als zaal 6a alle boeken zou herbergen dan is de belasting van deze zaal 14120 kg : 50 M2 (zie antwoord onder 1) = 282 kg per 1 vierkante meter. (incl. metalen rekken).

Zaal 6a heeft 294 meter x 40 kg per meter= 11760 kg over het gehele vloeroppervlak.

Belasting per vierkante meter= 235 kg.

Zaal 4a heeft 186 meter x 40 kg per meter= 7440 kg over het gehele oppervlak + overige materialen. Het gewicht op deze vloer zal volgens de makelaar geen problemen opleveren. In mailbericht van 21 sept jl. hebben we van de makelaar het volgende antwoord ontvangen: Een belasting van 300kg per m2 is toegestaan, de uitkomsten van uw berekening zal geen problemen opleveren.

4. *De huurkosten van de benodigde zalen met de eigenaar uit te onderhandelen met het oogmerk om tot een minimum huurprijs te komen. Daarbij dient de huurprijs van de huidige locatie van HTB in De Krim als richtlijn. Te bezien of bij de huur het gebruik van de aan de zalen aangrenzende ruimten / bergingen ingesloten kan worden.*

De COB heeft met de makelaar gecorrespondeerd over de huurprijs van de zalen en het overleg heeft niet geresulteerd in een verlaging van de huur van de beide zalen. De makelaar heeft wel te kennen gegeven, dat als we gebruik maken van de zalen niet alleen voor opslag van boeken maar ook ruimte willen inrichten voor het geven van colleges, studieplekken en overig, de huur dan zal worden verhoogd met € 25 per dagdeel dat er college gegeven wordt. (Zie onderstaand kostenplaatje).

Ook kunnen we geen gebruik maken van aangrenzende vertrekken (berging), deze zijn inmiddels verhuurd aan de Bijbelstudiebond en na inspectie is de berging niet geschikt voor opslag boeken.

De huurprijs voor zaal 4 bedraagt: € **330** p.mnd.en voor zaal 6: € **200** p.mnd. Op jaarbasis bedraagt de huur dan (12 mnd. x 530 euro) = € 6360

De kosten bovenop de huurprijs van het bovengenoemde komen per dagdeel op € **25** , dit is i.v.m. extra verbruik verwarming/stroom etc.

De huurprijs, € **754,53** per kwartaal, die in De Krim wordt gerekend is aanmerkelijk lager dan die van De Hoeksteen. Het bedrag van De Hoeksteen is nl.

€ **1590,-** per kwartaal (**excl. kosten dagdeel van 25 euro**).

5. *Een definitieve offerte van het in te schakelen verhuisbedrijf, waarin is over- eengekomen.*
 - *het inpakken en uitpakken van de verhuisdozen en demontage en montage van de stellingen;*
 - *het verhuizen van meubilair, apparatuur e.d.;*
 - *het betalen van de factuur d.m.v. een bankoverschrijving binnen een week na het monteren van de stellingen en het uitpakken van de verhuisdozen door het verhuisbedrijf.*

De COB heeft in een mailbericht op d.d. 15 sept. jl. nog een tweetal vragen gesteld aan het verhuisbedrijf Horst Totaal als aanvulling op de offerte van 14-08-2012 met de volgende inhoud:

1. *In uw offerte is wel sprake van het verhuizen van boeken (het inpakken en uitpakken van de verhuisdozen en demontage en montage van de stellingen), maar er staat niet in dat u ook nog enige inventaris mee moet verhuizen. Het betreft dan wat meubilair en computerapparatuur zoals u dat in De Krim heeft kunnen waarnemen.*
2. *Volgens uw Betalingsvoorwaarden, artikel 11, dient de betaling van uw factuur binnen 14 dagen na factuurdatum te worden voldaan. In uw offerte is er echter sprake van een contante betaling (pin-betaling) aan het einde van de verhuizing. De synode verzoekt u om te mogen betalen d.m.v. een bankoverschrijving binnen een week nadat de gehele verhuizing is voltooid.*

Het verhuisbedrijf Horst Totaal heeft in een mailbericht hierop geantwoord:

- Meubilair en computerapparatuur is ook inbegrepen in de verhuizing. Dit valt onder de omschrijving: verhuizing volgens opname.
 -Betaling 8 dagen na afloop van de verhuizing is akkoord.
 De offerteprijs voor de algehele verhuizing door het Verhuisbedrijf Horst Totaal is € 4911,-- (excl. 19% b.t.w.) Met ingang van 1 oktober 2012 bedraagt de BTW geen 19% doch 21%!!
 De prijs wordt dan **€ 5.942,31** incl. de BTW.

6. Het opstellen van instructies voor een uitvoeringscommissie van de verhuizing.

Daarin aandacht geven aan:

- a. aansturing van de commissie door dep. ODDW;*
- b. het mandaat aan de uitvoeringscommissie i.v.m. nog noodzakelijke aanschaffingen en te maken kosten i.v.m. de verhuizing en inrichting van de bibliotheek en onderwijsruimten;*
- c. verantwoordelijkheid voor de uitvoering en begeleiding van de verhuizing inclusief het aan dep. ODDW gebruiksklaar opleveren van de bibliotheek, systemen, meubilair, ingerichte ruimten;*
- d. inzet van vrijwilligers;*
- e. organisatieplan voor het beheer van de bibliotheek en onderwijsruimten;*
- f. fondsenwerving i.o.m. dep. ODDW;*
- g. overleg met opleidingsbibliothecaresse en opleider.*

(Concept)Instructie uitvoeringscommissie uitvoering verhuizing Bibliotheek

De uitvoeringscommissie heeft de volgende instructies meegekregen:

1. Praktische uitvoering te geven aan de verhuizing van de door de kerken overgenomen bibliotheek en aanverwante zaken zoals beschreven in de koopovereenkomst met de stichting Het Theologisch Boek. Hiertoe behoort ook de inrichting van de bibliotheek en het inrichten van een ruimte voor het geven van onderwijs op de nieuwe locatie.
2. De uitvoeringscommissie valt onder de verantwoordelijkheid van deputaten Opleiding tot de dienst des Woords. Om een goede communicatie te waarborgen zal tenminste één van de deputaten deel uitmaken van de uitvoeringscommissie.
3. De uitvoeringscommissie is gemachtigd om uitgaven te doen die verband houden met de verhuizing en inrichting van de bibliotheek en aanverwante zaken. Zij kan voor het uitvoeren van de opdrachten beschikken over de nodige financiële middelen die worden verstrekt door de Opleiding tot de dienst des Woords.
4. De uitvoeringscommissie zal na afloop verantwoording afleggen over het beheer van de hun ter beschikking staande financiële middelen.
5. De uitvoeringscommissie draagt er zorg voor dat er voldoende vrijwilligers ingezet kunnen worden tijdens de verhuizing en inrichting van de bibliotheek en aanverwante zaken.
6. De uitvoeringscommissie stelt een plan op voor het toekomstig beheer van de bibliotheek en onderwijsruimte. Dit doet zij in overleg met de huidige bibliothecaresse en de Opleider van het college van opleiding.

7. De uitvoeringscommissie zal in overleg met de deputaten Opleiding tot de dienst des Woords een bibliotheekfonds instellen dat ten doel heeft om jaarlijks voldoende geld in te zamelen voor de exploitatiekosten van de bibliotheek en de aanschaf van boeken voor de bibliotheek.
8. De taak van de uitvoeringscommissie is beëindigd als de bibliotheek en aanverwante zaken gebruiksklaar zijn opgeleverd aan de deputaten voor de Opleiding tot de dienst des Woords en ook de overige instructies zijn uitgevoerd.

29 september 2012, Generale Synode Hasselt 2011/2012

Samenstelling Commissie Overname Bibliotheek,
 Br. A. van Egmond, Br. R. ten Have, Br. H.J. Mooibroek

BIJLAGE 8. Bij hoofdstuk 8: PRESENTATIE, PUBLICATIE EN COMMUNICATIE.

Document 10.002: Rapport aan GS Hasselt 2011 van Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.

Rapport aan de Generale Synode te Hasselt 2011 van Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.

Bleiswijk, 7 september 2011

Inleiding

Deputaten zijn de HERE dankbaar dat ook in de afgelopen periode het landelijk kerkblad De Bazuin haast wekelijks kon verschijnen en de uitbouw van de websites verdere voortgang mocht hebben. Onze dankbaarheid strekt zich ook uit naar allen die hierin een taak hebben vervuld. Met name willen we hier noemen de redactie van en de medewerkers aan De Bazuin. Het lukte hen om bijna iedere week met nieuwe artikelen te komen die veelszins het lezen meer dan waard waren. Daarnaast liet ook de vormgeving van het blad haast niets te wensen over.

Onder de zegen van onze God kon zo, ondanks de geringe krachten, De Bazuin dienstbaar zijn aan de opbouw van het gereformeerde leven binnen De Gereformeerde Kerken. Geve Hij in Zijn genade ook bij de voortduur de gaven en de krachten om dit werk te continueren!

Instructie

Van de generale synode te Emmen 2009/2010 ontvingen deputaten de volgende instructie:

1. Zij zullen de uitgave en ontvangst van het landelijk Gereformeerd Kerkblad De Bazuin in de kerken bevorderen in overleg met en met inschakeling van de redactie en medewerkers.
2. Zij zullen toezien op het naleven van de Regelingen Kerkblad en het Redactiestatuut Landelijk Kerkblad van De Gereformeerde Kerken in Nederland, beide zoals vastgesteld door de generale synode te Mariëenberg 2005/2006.
3. Zij zijn verantwoordelijk voor de Schriftuurlijke koers van DE BAZUIN en de websites binnen het kader van artikel 30 van de kerkenorde.

4. Zij zullen de leden van de redactie schriftelijk aanstellen en een rooster van aftreden van de redactie opstellen.
5. Zij zullen aan de redactie medewerkers toevoegen met bijzondere taken, te weten:
 - a. leden van de eindredactie door wie het blad persklaar gemaakt wordt;
 - b. een administrateur;
 - c. een medewerker voor de financiële administratie;
 - d. een redactiesecretaris;
 - e. een webmaster.
6. Zij zullen zo mogelijk een deskundige op communicatiegebied toevoegen aan de redactie.
7. Zij zullen tenminste eenmaal per jaar met de redactie vergaderen om het beleid te bespreken.
8. Zij zullen de instructie van de webmaster controleren op uitvoerbaarheid t.b.v. het onderhouden van de websites voor de kerken en DE BAZUIN.
9. Zij zullen minimaal vier maal per jaar de boekhouding van de penningmeester beoordelen en de penningmeester ondersteunen waar dit wenselijk is.
10. Zij zullen minimaal twee maal per jaar een financieel overzicht en een begroting opstellen en dit met deputaten financieel beheer bespreken. Ook zullen zij in overlegmet deze deputaten de financiële rapportage ten behoeve van de synode opstellen.
11. Zij zullen van hun werk rapport uitbrengen aan de eerstkomende generale synode van De Gereformeerde Kerken, en dit rapport eventueel aangevuld met voorstellen, vier maanden voor aanvang van de synode aan de roepende kerk en tevens aan dearchivaris van de Generale Synode doen toekomen.
12. Zij zullen hun archief zowel in papieren- als ook in digitale vorm (pdf-formaat op cd-rom) uiterlijk na zes jaar overdragen aan de archivaris van de Generale Synode.

Uitvoering van de instructie m.b.t. De Bazuin

Deputaten hebben in de afgelopen periode een aantal malen vergaderd om de gang van zaken rondom het verschijnen van De Bazuin, het onderhouden van de websites en alles wat daarmee samenhangt te bespreken. Met dankbaarheid mocht telkens geconstateerd worden dat de inhoud van het kerkblad voldeed aan de norm van de Schrift en ten doel had de opbouw en verdediging van het gereformeerde leven. Een enkele keer werd kritiek geoefend op de inhoud van het kerkblad. Door de wisseling van het secretariaat en een niet werkend e-mailadres kwamen twee kritische reacties deputaten veel te laat onder ogen. Toen deze reacties alsnog bekend werden is excuses aangeboden voor de late reactie van de zijde van deputaten. Daarop is geen reactie meer vernomen. Misschien deels omdat m.b.t. een artikel waarop gereageerd werd al een rectificatie in De Bazuin geplaatst was. De kritiek van een zuster uit de kerken op een eerder artikel in Be Bazuin m.b.t. de benoeming en de waardering van De Vereniging in 1892 werd door de redactie en deputaten naar het oordeel van deze zuster niet afdoende beantwoord. Zij heeft zich inmiddels met een bezwaarschrift gewend tot de synode.

Met betrekking tot het toezien op het naleven van de Regelingen en het Redactiestatuut kan met dankbaarheid gemeld worden dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd. Alle taken werden zeer naar behoren en in overeenstemming met de afspraken uitgevoerd. De redactie wordt momenteel gevormd door de volgende broeders:

T.L. Bruinius: Hoofdredacteur

Ds. S. de Marie: Plaatsvervangend hoofdredacteur

C.A. Teunis: Redactielid

Broeders Bruinius en ds. De Marie zijn onlangs voor een periode van vier jaar herbenoemd. Deze herbenoeming duurt tot medio mei 2015. Broeders Teunis werd in februari 2010 benoemd tot redactielid voor een periode van vier jaar. Deze benoeming duurt tot medio februari 2014.

Broeder Ad. J. Koekkoek is in verband met zijn zwakke gezondheid en de daarmee gepaard gaande onmogelijkheid om bijdragen te kunnen leveren aan de redactionele werkzaamheden niet herbenoemd. Dit na overleg met hem.

Wat betreft de overige medewerkers valt te melden dat de penningmeesteresse, zuster M.F. Tollenaar-Kuipers, na vele jaren trouwe dienst te kennen gaf dat zij graag uit haar functie ontslagen wilde worden. Deputaten hebben deze wens ingewilligd en in haar plaats zuster S.Admiraal-Prins benoemd tot penningmeesteresse. Zij functioneerde al als administratrice van de abonnementen en krijgt er dus een taak bij. Naar het oordeel van deputaten valt dit goed met elkaar te combineren. In de afgelopen periode zijn de boeken en bescheiden van de penningmeesteresse door de broeders N. van Egmond en J. Noort, beiden lid van De Gereformeerde Kerk te Berkel en Rodenrijs/Bergschenhoek, gecontroleerd en in orde bevonden. Deputaat W. Sikkens functioneert als aanspreekpunt voor de penningmeesteresse. Alle financiële verwickelingen m.b.t. De Bazuin worden in samenspraak met hem afgehandeld.

Een deskundige op communicatiegebied is nog niet toegevoegd aan de redactie.Naar het oordeel van deputaten is dit ook niet nodig omdat we een primafunctionerende redactie-secretaris, broeder J.A. Sikkens, hebben.

Tweemaal per jaar werden de vergaderingen van de redactie met de overige medewerkers door één of twee deputaten bijgewoond. Indien nodig werd na deze vergaderingen nog afzonderlijk doorgesproken door deputaten met de redactie. Dit alles geschiedde in goede harmonie.

Uitvoering instructies m.b.t. de websites

De websites werden door de webmaster, broeder C. van Egmond, keurig onderhouden.

Toegevoegd werd aan de website van De Bazuin de rubriek ‘Weerwoord’. In deze rubriek kunnen artikelen worden geplaatst die polemisch van aard zijn en aangeleverd worden door broeders en/of zusters uit de kerken die geen medewerker zijn van De Bazuin. Van een geplaatst artikel op de website wordt een samenvatting gemaakt die vervolgens geplaatst wordt in De Bazuin. Broeders en/of zusters die geen internet hebben kunnen desgewenst de volledige artikelen opvragen bij zuster Admiraal-Prins.

Aan de website van De Gereformeerde Kerken werd een ‘knop’ toegevoegd waaronder informatie is te vinden over de studentenvereniging ‘Virtute Dei’. Aan de website Reformed Continua werden diverse magazines toegevoegd met informatie over de kerken en vertaalde artikelen.

Financiën

Gebleken is in de afgelopen jaren dat de uitgaven en inkomsten van De Bazuin niet in overeenstemming zijn met elkaar, zie financiële bijlage.

Dit heeft met name te maken met de hoge verzendkosten van De Bazuin. Diverse malen moesten Deputaten Financieel Beheer, met goedkeuring van de generale synode, de ontstane tekorten aanzuiveren. Aangezien de tekorten structureel van aard zijn zal het nodig zijn om ons verder te bezinnen op de exploitatiekosten. In verband hiermee is er een verkennend gesprek geweest met de drukker van De Bazuin, drukkerij HAMI. Toegezegd werd door de drukker om een nieuwe offerte te maken voor de komende jaren waarbij alle mogelijkheden om eventueel te bezuinigen op een rijtje worden gezet.

In verband met deze ontwikkelingen die nog niet uitgekristalliseerd zijn ontvangt u van ons medio oktober 2011 een aanvullend rapport waarin we nader hopen in te gaan op de

financiële situatie en de mogelijkheden die er zijn om tegen geringere kosten De Bazuin te laten drukken en verzenden.
Met broedergroet namens deputaten curatoren, De secretaris, A. van Egmond

Penningmeester De Bazuin

Datum: 29-08-2011

	Cijfers 2010	Begroting 2010	Cijfers 2009	Begroting 2011
BATEN				
Abonnementsgelden	55.930	62.000	60.897	50.000
Advertenties	925	1.500	977	1.000
Nieuwjaarsadvertenties	1.125	1.500	1.420	1.100
Giften	506	1.000	384	3.000
Rente	518	500	874	300
	59.004	66.500	64.552	55.400
LASTEN				
Drukkosten	45.543	44.000	43.026	47.000
Verzendkosten	17.437	19.000	18.495	18.000
	62.980	63.000	61.521	65.000
Redactiekosten	10.132	10.000	9.287	10.000
Vergaderkosten	0	150	13	150
Reiskosten	0	500	371	500
Kosten secretariaat/ledenadministratie	521	500	460	500
Kosten internet	680	800	711	800
Bankkosten	190	200	144	200
Brochures	414			0
Diversen	237	350	297	350
	75.154	75.500	72.804	77.500
RESULTAAT	-16.150	-9.000	-8.252	-22.100

Baten

Abonnementsgelden

In dit bedrag is opgenomen aan:

- buitenlands abonnementsgeld € 2.678

- abonnementsgelden van voor 2009 € 16

Aantal abonnementen per 1.1.2011: 660

Rente

Betreft de rente op de rentemeerrekening

Lasten

Druk- en verzendkosten

Deze kosten zijn door drukkerij Hami berekend c.q. aan ons doorberekend.

Kosten

De uitvoeringskosten waren voor 2010 begroot op € 12.500 (2009: € 14.150).

De werkelijke kosten hebben bedragen € 12.174 (2009: € 11.283).

Resultaat

Het negatief exploitatieresultaat wordt afgeboekt van het kapitaal.

Van Deputaten Financieel Beheer is over 2009 € 8.250 ontvangen (juni 2011).

Het kapitaal per 31 december 2010 bedraagt: € 11.209.

Document 10.003: Financieel verslag Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.

Penningmeester De Bazuin

Datum: 29-08-2011

	31 december 2010	1 januari 2010	
Nog te ontvangen abonnementsgelden	1.192	632	
Nog te ontv. brochures en diversen	324	114	
Bijdrage kerkverband	8.250	8.250	
Totaal nog te ontvangen	9.766	8.996	
Postbank	1.790	550	
Royal Bank of Canada	2.818	3.905	
Postbank rentemeerrekening	17.166	28.948	
Totaal geldmiddelen	21.774	33.403	
	31.540	42.399	

Controle van de boeken heeft plaatsgevonden op 9 mei 2011 te Spakenburg.
Een rapport van de bevindingen van de controleurs is ontvangen met dagtekening 16 juni 2011.
Hun rapport sluit met de opmerking: Op totaalniveau hebben we geen relevante bijzonderheden geconstateerd in de financiële overzichten met betrekking tot het jaar 2010.

Toelichting:

Royal Bank of Canada
Saldo bedraagt Can\$ 3.874,25

Kapitaal	
Saldo 1 januari 2010	27.359
Resultaat 2010	-16.150
	11.209
Bijdrage kerkverband over 2009	8.250
Saldo per 31 december 2010	19.459

	31 december 2010	1 januari 2010	
Nog te betalen drukkosten	14.208	9.268	
Nog te betalen verzendkosten	4.637	3.984	
Nog te betalen diversen	933	988	
Totaal nog te betalen	19.778	14.240	
Vooruitontvangen contr/ab	553	800	
Kapitaal	11.209	27.359	
	31.540	42.399	

Penningmeester De Bazuin

Datum: 29-08-2011

	2007 €	2008 €	2009 €	2010 €
Abonnementsgeld	59,00	69,00	74,50	74,50
Drukkosten	45.634	46.621	43.026	45.543
Verzendkosten	26.003	20.678	18.495	17.437
	71.637	67.299	61.521	62.980
Abonnementsgelden	56.599	59.259	60.897	55.930
Advertenties	1.048	869	977	925
Nieuwjaarsadvertenties	1.510	1.440	1.420	1.125
Giften	777	2.591	384	506
Rente	1.240	1.038	874	518
	61.174	65.197	64.552	59.004
Ter dekking van de uitvoeringskosten	-10.463	-2.102	3.031	-3.976
Uitvoeringskosten	-11.197	-13.070	-11.283	-12.174
Resultaat	-21.660	-15.172	-8.252	-16.150

Verloop van het kapitaal:

Ontvangen van de Vereniging Reformanda	49.193 (1/1/2007)
Resultaat 2007	-21.660
Kapitaal per 31 december 2007	27.533
Resultaat 2008	-15.172
Bijdrage ven het kerkverband	15.000
Kapitaal per 31 december 2008	27.361
Resultaat 2009	-8.252
Bijdrage ven het kerkverband	8.250
Kapitaal per 31 december 2009	27.359
Resultaat 2010	-16.150
Kapitaal per 31 december 2010	11.209

Document 10.165: De Bazuin 2011 kolommenbalans.

DE BAZUIN 31-12-2011													
	Balans per 1 januari 2011		Mutaties ING		Voorafg journaalposten		Verlies & winst		Balans per 31 dec 2011				
	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit			
Nto advertenties	252,04			96,22		95,82			0,00				
				60,00									
Nto contr/ab	1.192,00			344,99	40,00	686,75			40,00				
				160,26									40,00
Nto brochureverkoop	72,00			45,00		27,00			0,00				
Bijdrage kerkverband	0,00								0,00				
Postbank	1.790,62		148.555,88	149.742,05					604,45				
Postbank rentemeer	17.166,02		66.950,00	54.100,00	121,76				30.315,39				32.627,84
					177,61								
Royal Bank of Canada	2.818,00					1.110,00			1.708,00				Can\$ 2.251,25
													koers € 0,7586
													32.627,84
Kruisposten									0,00				
Ntb drukkosten		14.208,16	14.208,16			12.319,23				12.319,23			16.617,56
Ntb verzendk		4.637,28	4.637,28			4.298,33				4.298,33			
Nog te betalen bedragen		0,00				67,11				67,11			Bankkosten
Door te betalen bedragen		297,91								297,91			Theol.Boek
						39,95				39,95			zaalhuur
Reservering vak.gelden		416,00								416,00			
Afgedragen loonheffing		219,00	219,00		31,68	2.885,68				220,00			LH dec. '11
			2.634,00										
Netto loon		0,00	3.617,47			3.617,47				0,00			
Vooruitontv contr/ab		553,25		995,25	553,25					995,25			1.631,25
Kapitaal		2.959,08								2959,08			
Voordelig saldo										11054,98			14.014,06
Drukkosten			36.245,87		12.319,23		48.565,10						48.565,10
													15.766,13
Verzendkosten			11.467,80		4.298,33		15.766,13						64.331,23
Drukkosten brochures			3.388,22				3.388,22						2.575,00
													3.388,22
													-813,22

ACTA GS HASSELT

Lonen					5.616,00		5.616,00					9.471,47
Soc lasten			143,00	143,00	902,83	15,68	855,47					
						31,68						
Vrijwilligersvergoeding			3.000,00				3.000,00					
Vergaderkosten			595,28		39,95		635,23					635,23
Redactie							0,00					254,35
Secretaris			254,35				254,35					207,48
Reiskosten			207,48				207,48					277,83
Bankkosten			210,72		67,11		277,83					679,84
Internet			679,84				679,84					871,70
Acceptgirokaarten			871,70				871,70					30,00
Diversen			30,00				30,00					0,00
							0,00					2.956,43
Abonn			381,88	47159,54	686,75	553,25		45.757,66				49.179,63
Canada				3421,97	1.110,00			3.421,97				6.257,94
				223,5								299,37
												1.020,39
												1.120,00
Giften				6257,94				6.257,94				0,00
												30.750,00
												88.627,33
Rente						299,37		299,37				88.627,33
Advertenties				1116,21	95,82			1.020,39				64.331,23
Nieuwjaarsadv				1080		40,00		1.120,00				24.296,10
Canada/Amerika						0,00		0,00				-813,22
Verkoop brochures				2602	27,00			2.575,00				-9.471,47
Bijdrage kerkverband				30750				30.750,00				-2.956,43
Resultaat							11054,98					11.054,98
	23.290,68	23.290,68	298.297,93	298.297,93	26.087,32	26.087,32	91.202,33	91.202,33	32.667,84	32.667,84		
			0,00		0,00				0,00			

Document 10.166: De Bazuin balans 31 december 2011.

Datum: 07-09-2012

	<u>31-dec-11</u>	<u>1-jan-11</u>
Nog te ontvangen abonnementsgelden	0	1.192
Nog te ontv. brochures en diversen	40	324
Voorraad brochures	P.M	0
Bijdrage kerkverband	0	0
Totaal nog te ontvangen	40	324
Postbank	605	1.790
Royal Bank of Canada	1.708	2.818
Postbank rentemeerrekening	<u>30.315</u>	<u>17.166</u>
Totaal geldmiddelen	32.628	21.774
	<u>32.628</u>	<u>21.774</u>

Alle getallen zijn ontleend aan overzichten door de penningmeester opgesteld en verstrekt.

Er heeft geen controle op de juistheid en volledigheid van de cijfers plaatsgevonden.

Toelichting:

Royal Bank of Canada

Saldo bedraagt Can\$ 2.251,25

Kapitaal

Saldo 1 januari 2011	2.959
Resultaat 2011	<u>-19.695</u>
	-16.736
Bijdrage kerkverband	<u>30.750</u>
Saldo per 31 december 2011	<u>14.014</u>

	<u>31-dec-11</u>	<u>1-jan-11</u>
Nog te betalen drukkosten	12.319	14.208
Nog te betalen verzendkosten	4.299	4.637
Nog te betalen diversen	1.041	933
Totaal nog te betalen	17.659	19.778
Vooruitontvangen contr/ab	995	553
Kapitaal	14.014	2.959
	<u>32.668</u>	<u>23.290</u>

Document 10.167: De Bazuin resultatenrekening 2011.**Penningmeester De Bazuin****Resultatenrekening 2011****Datum: 07-09-2012**

	Werkelijk 2011	Begroting 2011	Werkelijk 2010	Begroting 2012
BATEN				
Abonnementsgelden	49.180	50.000	55.930	48.500
Advertenties	1.020	1.000	925	2.000
Nieuwjaarsadvertenties	1.120	1.100	1.125	1.100
Giften	6.258	3.000	506	4.000
Rente	299	300	518	400
	<u>57.877</u>	<u>55.400</u>	<u>59.004</u>	<u>56.000</u>
LASTEN				
Drukkosten	48.565	47.000	45.543	22.500
Verzend kosten	15.766	18.000	17.437	18.500
	<u>64.331</u>	<u>65.000</u>	<u>62.980</u>	<u>41.000</u>
Redactiekosten	9.471	10.000	10.132	12.000
Vergaderkosten	635	150	0	500
Reiskosten	208	500	0	500
Kosten secretariaatlabonnementenadm.	1.126	500	521	500
Kosten internet	680	800	680	800
Bankkosten	278	200	190	200
Brochures	813	0	414	0
Diversen	30	350	237	500
	<u>77.572</u>	<u>77.500</u>	<u>75.154</u>	<u>56.000</u>
RESULTAAT	-19.695	-22.100	-16.150	0

Baten*Abonnementsgelden*

In dit bedrag is opgenomen aan:

- buitenlands abonnementsgeld € 3.422
- abonnementsgelden t/m 2010 € -158
- koersverlies Can\$ € 1.110

Rente

Betreft de rente op de spaarrekening

Lasten*Drukkosten*

Deze kosten zijn door drukkerij Hami berekend c.q. aan ons doorberekend.

Kosten

De uitvoeringskosten waren voor 2011 begroot op € 12.500 (2010: € 12.500).

De werkelijke kosten hebben bedragen € 13.241 (2010: € 12.174).

Redactiekosten

Betreft de bezoldiging van de hoofdredacteur en de opmaakredacteur.

In deze kosten zijn begrepen de sociale lasten begrepen.

Vergaderkosten

Betreft kosten van vergaderingen van redactie en medewerkers.

Kosten secretariaat/ledenadministratie

Hierin begrepen kosten drukken acceptgiro's ad € 871,70

Brochures

De drukkosten van de brochures bedroeg: € 3.388,22

De opbrengst van verkochte brochures bedroeg € 2.575.

De voorraad niet verkochte brochures is gewaardeerd op nihil

Resultaat

Het negatief exploitatieresultaat € 19.695 wordt afgeboekt van het kapitaal.

Door de kerken is in 2011 via Deputaten Financieel Beheer bijgedragen

ter dekking van het exploitatietekort 2009 (€ 8.252): €

8.250

ter dekking van het exploitatietekort 2010 (€ 16.150): € 15.000

ter dekking van het exploitatietekort 2011 (€ 19.695): €

7.500

Kapitaal per 31.12.2011 € 14.014.

Toelichting Begroting 2012*Abonnementsgelden*

aantal abonnementen: 651 x € 74,50

Advertenties

Deputaten zijn voornemens de advertentieprijs te verhogen c.q. voor het plaatsen van een advertentie een vergoeding in rekening te brengen overeenkomstig de grootte van de advertentie.

Nieuwjaarsadvertenties

Het aantal is overeenkomstig het aantal geplaatste advertenties in 2010 en 2011

Giften

Het bedrag aan giften is in 2011 aanzienlijk gestegen ten opzichte van voorgaande jaren.

Ook in 2012 zullen deputaten lezers opwekken tot het geven van giften.

Rente

Betreft rente spaarrekening.

Drukkosten

Vanaf maart 2012 wordt DE BAZUIN gekopieerd in plaats van gedrukt.

Br. J. Bos te Rotterdam verzorgt de layout en levert het blad kopie-klaar aan.

Deze wijze van werken verlaagt de prijs per pagina van € 77 naar € 41.

Het aantal pagina's bedraagt voor 2012: 598

Verzendkosten

Het verzenden geschiedt tegen het 48-uurs tarief. Getracht wordt DE BAZUIN te verzenden tegen het 72-uurs tarief maar de bezorging dient uiterlijk donderdags te geschieden.

Redactiekosten

Betreft de bezoldiging van de eind- en de opmaakredacteur.

Kosten secretariaat/abonnementenadministratie

Er zal niet langer gewerkt worden met acceptgirokaarten.

Brochures

Deze kosten zijn niet begroot omdat deze niet bekend zijn.

Verwacht wordt dat de opbrengst van alle verkochte brochures de produktiekosten dekt.

Document 10.168: De Bazuin 2011 analyse.

Analyse resultaat en verloop kapitaal periode 2007 t/m 2010

Penningmeester De Bazuin

Datum: 07-09-2012

	2008 €	2009 €	2010 €	2011 €
Abonnementsgeld	69,00	74,50	74,50	74,50
Drukkosten	46.621	43.026	45.543	48.565
Verzendkosten	20.678	18.495	17.437	15.766
	67.299	61.521	62.980	64.331
Abonnementsgelden	59.259	60.897	55.930	49.180
Advertenties	869	977	925	1.020
Nieuwjaarsadvertenties	1.440	1.420	1.125	1.120
Giften	2.591	384	506	6.258
Rente	1.038	874	518	299
	65.197	64.552	59.004	57.877
Ter dekking van de uitvoeringskosten	-2.102	3.031	-3.976	-6.454
Uitvoeringskosten	-13.070	-11.283	-12.174	-13.241
Resultaat	-15.172	-8.252	-16.150	-19.695
Verloop van het kapitaal:				
Ontvangen van de Vereniging Reformanda	49.193	(1/1/2007)		
Resultaat 2007	-21.660			
Kapitaal per 31 december 2007	27.533			
Resultaat 2008	-15.172			
Bijdrage van het kerkverband	15.000			
Kapitaal per 31 december 2008	27.361			
Resultaat 2009	-8.252			
Kapitaal per 31 december 2009	19.109			
Resultaat 2010	-16.150			
Kapitaal per 31 december 2010	2.959			
Resultaat 2011	-19.695			
Bijdrage van het kerkverband 2009	8.250			
Bijdrage van het kerkverband 2010	15.000			
Bijdrage van het kerkverband 2011	7.500			
Kapitaal per 31 december 2011	14.014			

Document 10.169: De Bazuin 2011, begroting 2012.

Penningmeester De Bazuin

Datum: 07-09-2012

				Specificatie begroting 2012	
prijs				per pagina	
				€	€
Drukkosten	Hami	t/m nr. 8	108	7.775	71,99
Verzendkosten	Hami	t/m nr. 8		2.814	
				10.589	
kosten eindredactie				500	4,63
kostprijs per pagina					76,62
Drukkosten	Mail & More	nr 9 t/m 30	276	8.291	30,04
Verzendkosten	Mail & More	nr 9 t/m 30		8.821	
				17.112	
Drukkosten	Mail & More	(geschat) nr. 31 t/m 47	214	6.429	30,04
Verzendkosten	Mail & More	(geschat) nr. 31 t/m 47		6.816	
				13.245	
Totalen:					
Drukkosten				22.495	
Verzendkosten				18.451	
				598	40.946
Redactiekosten:				€	
Hoofdredacteur	salaris	433,33			
	vak.tsl.	34,67			
	soc.lasten	70,33			
	soc.lasten vak. tsl.	6,93			
	per maand	545,26	per jaar	6.543	
Opmaakredacteur	salaris	308,88			
	vak.tsl.	24,71			
	soc.lasten	50,13			
	soc.lasten vak. tsl.	4,94			
		388,66	per jaar	4.664	11,14
februari / overuren / onvoorzien				793	
				12.000	

Document 10.170: De Bazuin 2011, aanvullend financieel rapport.

Aanvullend financieel rapport aan de Generale Synode te Hasselt 2011 van Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites

Bleiswijk, 12 september 2012

Eerwaarde broeders,

Het was het Nederlands Dagblad van 26 november 2011 die over de Generale Synode van Hasselt 2011/2012 berichtte dat het weekblad DE BAZUIN ernstige financiële tekorten had. Veel meer inhoudelijks had het Nederlands Dagblad niet te vermelden over onze Synode. Nu, broeders, wij kunnen u en ook de buitenwacht geruststellen. De tekorten waren aanzienlijk, maar de kerken gezamenlijk hebben de tekorten opgevangen en deputaten kunnen u een begroting over 2012 presenteren zonder tekort. Ter toelichting hierop het volgende:

Het bleek niet langer haalbaar het drukken van DE BAZUIN door drukkerij HAMi te Doesburg te laten verzorgen, de goede contacten met hen ten spijt. De bonnementsgelden gingen bijna volledig op aan de drukkosten; de verzendkosten en de andere kosten konden bij lange na niet gedekt worden door de andere opbrengstbronnen. Br. J. Bos te Rotterdam is per 27 februari 2012 als eindredacteur aangetreden om DE BAZUIN kopie-klaar aan te leveren aan de kopieerinrichting Mail & More te Hasselt. Vandaar uit wordt DE BAZUIN vermenigvuldigd en verzonden. De prijs per pagina is ten gevolge van deze verandering gedaald van ca. € 77 naar € 41. Een besparing van ruim 46%. De verzendkosten blijven onverminderd hoog, hoewel met dankbaarheid geconstateerd mag worden dat de kwaliteit van verzending dit jaar behoorlijk is toegenomen. Getracht zal worden ook hierin nog tot een kostenreductie te komen.

Zr. M. Tollenaar – Kuiper te Bunschoten – Spakenburg had in 2011 te kennen gegeven haar penningmeesterschap te willen beëindigen. Zr. S. Admiraal – Prins is bereid gevonden deze werkzaamheden per 1 januari 2012 op haar te nemen. Op de vergadering van redactie met medewerkers van 12 november 2011 is van zr. Tollenaar afscheid genomen en kon zij een periode van ca. 13 jaar penningmeesterschap afsluiten.

Deputaten bieden u bij dezen het aanvullend rapport aan over het financieel reilen en zeilen van DE BAZUIN over 2011. Het rapport van de kascontrolecommissie zal u zo spoedig mogelijk separaat worden toegestuurd. Wij zijn ons bewust van het late verschijnen van dit rapport, waarvoor onze excuses. Hoewel Deputaten u een sluitende begroting voor 2012 presenteren zouden wij het zeer op prijs stellen dat wij een beroep zouden kunnen blijven doen op Deputaten Financieel Beheer ter dekking van toekomstige exploitatietekorten. Opdat de verschijning van DE BAZUIN geen gevaar loopt.

Wij danken de Here, onze God, die het ons mogelijk maakt een blad als DE BAZUIN te laten verschijnen. Hij geeft daartoe redactie en medewerkers inzicht en wijsheid en maakt hen gewillig en bekwaam hun arbeid te verrichten opdat Zijn Naam worde geëerd en geprezen en wij toenemen in kennis en liefde jegens Hem. Hij heeft ons ook de financiële middelen gegeven. Hem zij de lof en eer.

Met hartelijke broedergroet,
Deputaten curatoren: A. Admiraal, A. van Egmond, W. Sikkens

Document 10.191: De Bazuin 2011, meerjarenbegroting.

Penningmeester De Bazuin

Exploitatiebegroting 2012 t/m 2016

Datum: 08-10-2012

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
BATEN						
Abonnementsgelden	49.180	48.500	48.000	48.500	48.000	47.500
Advertenties	1.020	2.000	1.750	1.700	2.200	2.300
Nieuwjaarsadvertenties	1.120	1.100	1.050	1.020	980	950
Giften	6.258	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Rente	299	400	200	280	320	250
	<u>57.877</u>	<u>56.000</u>	<u>55.000</u>	<u>55.500</u>	<u>55.500</u>	<u>55.000</u>
LASTEN						
Drukkosten	48.565	22.500	20.000	20.500	21.000	21.500
Verzend kosten	15.766	18.500	18.500	19.000	19.500	19.700
	<u>64.331</u>	<u>41.000</u>	<u>38.500</u>	<u>39.500</u>	<u>40.500</u>	<u>41.200</u>
Redactiekosten	9.471	12.000	12.400	12.600	12.800	13.000
Vergaderkosten	635	500	400	500	250	250
Reiskosten	208	500	500	500	400	400
Kosten						
secretariaatlabonnementenadm.	1.126	500	600	600	700	750
Kosten internet	680	800	900	1.000	1.100	1.200
Bankkosten	278	200	300	220	240	260
Brochures	813	0	0	0	0	0
Diversen	30	500	400	380	210	240
	<u>77.572</u>	<u>56.000</u>	<u>54.000</u>	<u>55.300</u>	<u>56.200</u>	<u>57.300</u>
RESULTAAT	-19.695	0	1.000	200	-700	-2.300

Baten

Abonnementsgelden

Rekening is gehouden met gem. 3% afname van de abonnementen

In 2014 is een abonnementsprijsverhoging meegenomen van € 3 (+ 4%)

Advertenties

Per 1 oktober 2012 gelden nieuwe advertentietarieven

Giften

Het geven van giften zal onder de aandacht van de lezers blijven worden gebracht.

Rente

Betreft de rente op de spaarrekening

Aflwankelijk van rentestand (meegenomen 1,2% - 1,8%)

Lasten

Drukkosten

Uitgegaan is een productie van 600 pagina's. Prijs per pagina € 33 tot € 36

Rekening is gehouden met de BTW verhoging van 2% per 1 oktober 2012.

Vanaf maart 2012 wordt DE BAZUIN gekopieerd in plaats van gedrukt.

Br. J. Bos te Rotterdam verzorgt de layout en levert het blad kopie-klaar aan.

Verzendkosten

Gestreefd wordt naar toepassing van een 72 uur besteltarief.

Post-NL heeft aangekondigd de tarieven per 1 januari 2013 te verhogen.

Kosten

Redactiekosten

Betreft de bezoldiging van de hoofdredacteur en de opmaakredacteur.

In deze kosten zijn begrepen de sociale lasten begrepen.

Vergaderkosten

Betreft kosten van vergaderingen van redactie en medewerkers.

Kosten secretariaat/ledenadministratie

Besloten is af te zien van het maken van acceptgirokaarten i.v.m. de hoge kosten

Besparing € 900 per jaar / 2 jaar.

Brochures

De kosten van brochures zijn gelijk aan de opbrengsten.

Met de redactie zal worden overlegd om te komen tot een meer beheersing van de kosten.

Resultaat

Vanaf 2015 wordt een verlies begroot.

Mogelijk met tussentijdse ingrepen zijn verliezen te voorkomen.

De begrote verliezen kunnen opgevangen worden uit de reserves.

BIJLAGE 9. Bij hoofdstuk 9: Documenten m.b.t. FINANCIEN EN BEHEER.**Document 10.004: Rapport van de Deputaten Financieel Beheer over het boekjaar 2010.****VAN: DEPUTATEN FINANCIIEEL BEHEER**

Boekjaar 2010.

Van de deputaten Landelijk Kerkblad 'De Bazuin' hebben we op 9 april 2011 informatie ontvangen over de cijfers over 2010.

Het exploitatieresultaat over 2010 bedroeg € 16.150 negatief. Dit negatieve resultaat is fors hoger dan de begroting eerder aangaf.

Gezien de toezegging van maximaal € 15.000 per jaar over de jaren 2010 en 2011 is met de cijfers van 2010 (en ook bij de begroting over 2011 en 2012) rekening gehouden met deze maximale toezegging.

Overigens is aan de deputaten Landelijk Kerkblad 'De Bazuin' een brief gestuurd met aanbevelingen om te trachten het financieel resultaat te verbeteren.

Financieel gezien was 2010 een jaar, waarin de afgesproken toevoeging aan het fonds hulpbehoevende kerken kon worden gedaan, maar door het negatieve financiële resultaat van 'De Bazuin' moest de algemene reserve worden verminderd met een bedrag van € 6.307.

Op zowel het fonds hulpbehoevende kerken als het emeriteringsfonds is in 2010 geen beroep gedaan.

In de afgelopen periode hebben de deputaten eenmaal vergaderd en voorts werd er gecommuniceerd per email.

Zoals blijkt uit de financiële rapportage is het quotum over 2011 vastgesteld op € 30 per ziel .

Document 10.005: Jaarrekening 2010 met begroting van de Deputaten Financieel Beheer.**Deputaatschap Financieel Beheer: Verantwoording 2010**

Verantwoording 2010.

Balans per 31-december	2010	2009
	€	€
ACTIVA		
<u>Vlottende middelen:</u>		
Vorderingen	2.291	3.567
<u>Liquide middelen:</u>	<u>177.386</u>	<u>155.468</u>
	<u>179.677</u>	<u>159.035</u>
PASSIVA		
<u>Eigen vermogen:</u>		
Algemene reserve	27.609	33.916

<u>Voorzieningen:</u>		
Fonds hulpbehoevende kerken	75.000	65.000
Fonds Emeritering	<u>53.816</u>	<u>51.867</u>
	128.816	116.867
<u>Schulden op korte termijn:</u>		
Nog te betalen posten	<u>23.252</u>	<u>8.252</u>
	<u>179.677</u>	<u>159.035</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN	2010	2009
	€	€
<u>BATEN</u>		
Bijdragen quota	26.425	29.400
Overige opbrengsten	<u>4.001</u>	<u>3.772</u>
	30.426	33.172
<u>LASTEN</u>		
Deputaatschappen	3.005	5.361
Kosten kerk	21.779	10.524
Reserveringen	<u>11.949</u>	<u>11.017</u>
	<u>36.733</u>	<u>26.902</u>
RESULTAAT	-6.307	6.270

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER	Balans per 31-12-2010	Balans per 31-12-2009
	€	€
<u>Vorderingen:</u>		
Rente spaarrekening	<u>2.291</u>	<u>3.567</u>
<u>Liquide middelen:</u>		
ING Zakelijke rekening nr. ...875	2.284	23.933
ING Rentemeer rekening nr. ...875	<u>175.102</u>	<u>131.535</u>
	<u>177.386</u>	<u>155.468</u>
<u>Algemene reserve:</u>		
Saldo 1 januari	33.916	27.646
Resultaat	<u>-6.307</u>	<u>6.270</u>
Saldo 31 december	<u>27.609</u>	<u>33.916</u>
<u>Fonds hulpbehoevende kerken:</u>		
Saldo 1 januari	65.000	55.000
Dotatie	<u>10.000</u>	<u>10.000</u>
Saldo 31 december	<u>75.000</u>	<u>65.000</u>

De voorziening hulpbehoevende kerken wordt gevormd tot een bedrag van € 100.000. De jaarlijkse dotatie aan dit fonds bedraagt € 10.000. Per 31-12-2010 is reeds 7,5 jaar aan dit fonds gedoteerd.

Fonds Emeritering:

Saldo 1 januari	51.867	50.850
Quota pensioentekort	0	0
Rente 2%	1.037	1.017
Gift	912	0
Saldo 31 december	<u>53.816</u>	<u>51.867</u>

Fonds emeritering:

De voorziening voor de emeritering wordt gevormd in verband met eventuele financiering van inhaalpremie bij aanwezigheid van pensioentekorten. Dit fonds wordt gevormd middels de dotatie van de ontvangen pensioenquota. Dotatie aan de voorziening zal plaatsvinden tot het bedrag van € 50.000 is bereikt. De rente die wordt toegerekend aan dit fonds is gebaseerd op de werkelijk ontvangen rente over 2010 en bedraagt gemiddeld 2%.

Nog te betalen posten:

Bijdrage kerkblad De Bazuin 2009	8.252	8.252
Bijdrage kerkblad De Bazuin 2010	15.000	0
	<u>23.252</u>	<u>8.252</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2010	2009
	€	€
<u>OPBRENGSTEN</u>		
<u>Bijdragen quota:</u>		
Bergentheim / Bruchterveld e.o.	3.875	4.000
Berkel en Rodenrijs / Berschenhoek	5.625	5.625
Ermelo	475	475
Olterterp	2.150	2.125
Groningen	2.875	2.625
Emmen	1.800	1.725
Hasselt e.o.	725	700
Mariënberg	2.775	2.725
Assen	1.000	950
Amersfoort e.o.	1.875	1.950
Zwolle e.o.	3.250	6.500
	<u>26.425</u>	<u>29.400</u>
<u>Overige opbrengsten:</u>		
Rente	2.291	3.525
Collecte bidstond	0	247
Collecte synode	798	0
Gift fonds emeritering	912	0
	<u>4.001</u>	<u>3.772</u>
<u>LASTEN</u>		
<u>Deputaatschappen:</u>		
Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken	2.695	4.689
Overige deputaatschappen	310	672
	<u>3.005</u>	<u>5.361</u>

Kosten kerk:

Kosten generale synode	6.733	2.272
Kosten Kerkblad de Bazuin	15.000	8.252
Overige kosten	46	0
	<u>21.779</u>	<u>10.524</u>

Reserveringen:

Saldo fonds emeritering (rente)	1.949	1.017
Saldo fonds hulpbehoevende kerken	10.000	10.000
	<u>11.949</u>	<u>11.017</u>

Meer-jaren begroting

	Lasten			
	Werkelijk 2009	Werkelijk 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Deputaatschap voor Betrekkingen Buitenlandse Kerken	4.689	2.695	4.500	4.500
Deputaatschap financieel beheer	0	0	250	250
Deputaatschap Onderzoek Herziene Statenvertaling	0	0	250	250
Deputaatschap liturgische voorzieningen	0	0	1.200	0
Overige Deputaatschappen	672	310	500	500
Kosten Generale Synode	2.272	6.733	2.000	8.500
Financiële bijdrage Bazuin	8.252	15.000	15.000	15.000
Overige kosten	0	46	250	250
Subtotaal	<u>15.885</u>	<u>24.784</u>	<u>23.950</u>	<u>29.250</u>
Saldo naar algemene reserve	6.270	-6.307	-196	-5.309
Saldo naar fonds emeritering	0	0	0	0
Saldo naar fonds hulpbehoevende kerken	10.000	10.000	10.000	10.000
Rente emeriteringsfonds	1.017	1.949	1.076	1.059
Totaal	<u>33.172</u>	<u>30.426</u>	<u>34.830</u>	<u>35.000</u>

Quota kerken 2011 begroot

	2011	2010	Leden 2011	Leden 2010
Bergentheim/Bruchterveld e.o.	4.500	3.875	150	155
Berkel en Rodenrijs/Berschenhoek	6.900	5.625	230	225
Ermelo	570	475	19	19
Olterterp	2.700	2.150	90	86
Groningen	3.600	2.875	120	115
Emmen	2.100	1.800	70	72
Hasselt e.o.	870	725	29	29
Mariënberg	3.450	2.775	115	111
Assen	1.200	1.000	40	40
Amersfoort e.o.	1.950	1.875	65	75
Zwolle e.o.	3.990	3.250	133	130
	<u>31.830</u>	<u>26.425</u>	<u>1.061</u>	<u>1.057</u>

Vanaf 2011 wordt er voor het quota gerekend met € 30,- per ziel.

Meer-jaren begroting

	Baten			
	Werkelijk 2009	Werkelijk 2010	Begroot 2011	Begroot 2012
Quota Kerken	29.400	26.425	31.830	31.500
Quota Pensioenfonds	0	0	0	0
Overige opbrengsten	3.772	4.001	3.000	3.500
	<u>33.172</u>	<u>30.426</u>	<u>34.830</u>	<u>35.000</u>

Document 10.150: Rapport van de Deputaten Financieel Beheer over het boekjaar 2011.

Aan de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland

Betreft: Aanbieding rapportage van de Deputaten Financieel Beheer over het boekjaar 2011.
Bergschenhoek, maart 2012.

Eerwaarde broeders,

Bijgaand doen wij u toekomen de verantwoording over het jaar 2011 en de meerjaren-begroting van de Deputaten Financieel Beheer.

Van de deputaten Landelijk Kerkblad 'De Bazuin' hebben we informatie ontvangen over de cijfers over 2011, die een (voorlopig) negatief exploitatieresultaat aangeven van ruim € 20.000. Gezien de toezegging van maximaal € 15.000 per jaar over de jaren 2010 en 2011 is met de cijfers van 2011 rekening gehouden met deze maximale toezegging.

Na overleg kwam vast te staan, dat in 2012 het negatieve resultaat kon worden gestopt. Voorzichtigheidshalve is in de begroting 2012 nog rekening gehouden met een bijdrage aan De Bazuin van € 7.500.

Financieel gezien was 2011 een jaar, waarin de afgesproken toevoeging aan het fonds hulpbehoevende kerken kon worden gedaan en ook kon een bedrag van € 3.131 worden toegevoegd aan de algemene reserve, met name door lagere synodekosten.

Op zowel het fonds hulpbehoevende kerken als het emeriteringsfonds is in 2011 geen beroep gedaan.

In de afgelopen periode hebben de deputaten tweemaal vergaderd en voorts werd er gecommuniceerd per email.

Zoals blijkt uit de financiële rapportage is het quotum over 2012 vastgesteld op een lager bedrag en wel op € 25 per ziel. Dit lagere quotum kon worden vastgesteld omdat in 2012 de bijdrage aan De Bazuin lager zal zijn.

Ook in 2013 kan het quotum naar verwachting omlaag naar € 20, omdat dan het fonds hulpbehoevende kerken het afgesproken plafond zal bereiken.

Onze voorzitter, br. H.J. Mooibroek, hoopt op de Synode aanwezig te zijn om deze rapportage toe te lichten en indien nodig uw vragen te beantwoorden.

Tevens vragen wij nog aandacht voor het volgende:

Onze penningmeester was in februari jl. belast met de kascontrole van de classis zuid-west..

Als er meer kerken in een classis zijn opgenomen (zoals bij de GKv) dan behoort iedere classis zijn eigen broek op te houden, ook m.b.t. fonds artikel 11 (steun behoevende kerken binnen de classis). Vanwege ons gering aantal kerken binnen een classis is het nu zo dat wij dit centraal geregeld hebben onder de verantwoordelijkheid van de DFB.

De vraag is toen ontstaan, mede gezien het feit dat de aard en omvang zeer gering zijn en ook gezien ons gering aantal kerken, of niet veel moeite en kosten kunnen worden bespaard indien deze financiële zaken van zowel de classis zuid-west als noord-west onder onze deputaten zouden vallen? Graag vernemen we uw visie hieromtrent.

Tenslotte vermelden wij nog, dat de kascontrole van onze cijfers over de jaren 2008 t/m 2011 inmiddels heeft plaatsgevonden.

De rapportages treft u hierbij aan.

Wij vertrouwen u met deze rapportage van dienst te zijn en wensen u sterkte en Gods onmisbare Zegen toe bij al uw arbeid.

Met broedergroet,

P.J. Houweling, Secretaris Deputaten Financieel Beheer.

Document 10.149: Jaarrekening 2011 met begroting van de Deputaten Financieel Beheer.**Deputaatschap Financieel Beheer: Verantwoording 2011**

Balans per 31-december	2011		2010	
	€	€	€	€
<u>ACTIVA</u>				
<u>Verloftende middelen:</u>				
Vorderingen		2.412		2.291
<u>Liquide middelen:</u>		177.630		177.386
		<u>180.042</u>		<u>179.677</u>
<u>PASSIVA</u>				
<u>Eigen vermogen:</u>				
Algemene reserve		30.740		27.609
<u>Voorzieningen:</u>				
Fonds hulpbehoevende kerken	85.000		75.000	
Fonds Emeritering	<u>55.552</u>		<u>53.816</u>	
		140.552		128.816
<u>Schulden op korte termijn:</u>				
Nog te betalen posten		<u>8.750</u>		<u>23.252</u>
		<u>180.042</u>		<u>179.677</u>
STAAT VAN BATEN EN LASTEN				
	€	€	€	€
<u>BATEN</u>				
Bijdragen quota	31.800		26.425	
Overige opbrengsten	<u>3.988</u>		<u>4.001</u>	
		35.788		30.426
<u>LASTEN</u>				
Deputaatschappen	2.989		3.005	
Kosten kerk	17.932		21.779	
Reserveringen	<u>11.736</u>		<u>11.949</u>	
		<u>32.657</u>		<u>36.733</u>
RESULTAAT		3.131		-6.307

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER	Balans per 31-12-2011	Balans per 31-12-2010
	€	€
<u>Vorderingen:</u>		
Rente spaarrekening	1.937	2.291
Rente spaarrekening	475	0
	<u>2.412</u>	<u>0</u>
<u>Liquide middelen:</u>		
ING Zakelijke rekening nr. ...875	1.821	2.284
ING Rentemeerrekening nr. ...875	175.809	175.102
	<u>177.630</u>	<u>177.386</u>
<u>Algemene reserve:</u>		
Saldo 1 januari	27.609	33.916
Resultaat	3.131	-6.307
Saldo 31 december	<u>30.740</u>	<u>27.609</u>
<u>Fonds hulpbehoevende kerken:</u>		
Saldo 1 januari	75.000	65.000
Dotatie	10.000	10.000
Saldo 31 december	<u>85.000</u>	<u>75.000</u>
De voorziening hulpbehoevende kerken wordt gevormd tot een bedrag van € 100.000. De jaarlijkse dotatie aan dit fonds bedraagt € 10.000. Per 31-12-2011 is reeds 8,5 jaar aan dit fonds gedoteerd.		
<u>Fonds Emeritering:</u>		
Saldo 1 januari	53.816	51.867
Rente 2%	1.076	1.037
Gift	660	912
Saldo 31 december	<u>55.552</u>	<u>53.816</u>
<u>Fonds emeritering:</u>		
De voorziening voor de emeritering wordt gevormd in verband met eventuele financiering van inhaalpremie bij aanwezigheid van pensioentekorten. Dit fonds wordt gevormd middels de dotatie van de ontvangen pensioenquota. Dotatie aan de voorziening zal plaatsvinden tot het bedrag van € 50.000 is bereikt. De rente die wordt toegerekend aan dit fonds is gebaseerd op de werkelijk ontvangen rente over 2011 en bedraagt gemiddeld 2%.		
<u>Nog te betalen posten:</u>		
Bijdrage kerkblad De Bazuin 2009	0	8.252
Bijdrage kerkblad De Bazuin 2010	0	15.000
Bijdrage kerkblad De Bazuin 2011 (50%)	7.500	0
Kosten Generale Synode (Hasselt)	1.250	0
	<u>8.750</u>	<u>23.252</u>

OPBRENGSTEN	2011 €	2010 €
<u>Bijdragen quota:</u>		
Amersfoort e.o.	1.890	1.875
Assen	1.230	1.000
Bergentheim / Bruchterveld e.o.	4.710	3.875
Berkel en Rodenrijs / Berschenhoek	6.660	5.625
Emmen	2.220	1.800
Ermelo	600	475
Groningen	3.720	2.875
Hasselt e.o.	870	725
Mariënberg	3.300	2.775
Olterterp	2.610	2.150
Zwolle e.o.	3.990	3.250
	<u>31.800</u>	<u>26.425</u>
<u>Overige opbrengsten:</u>		
Rente	2.853	2.291
Collecte synode	475	798
Gift fonds emeritering	660	912
	<u>3.988</u>	<u>4.001</u>
<u>LASTEN</u>		
<u>Deputaatschappen:</u>		
Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken	735	2.695
Deputaten DACOBB/CKE	816	0
Deputaten Financieel Beheer	118	0
Deputaten Herziene Statenvertaling	143	0
Deputaten Liturgische Voorzieningen	1.177	0
Overige deputaatschappen	0	310
	<u>2.989</u>	<u>3.005</u>
<u>Kosten kerkverband:</u>		
Kosten Generale Synode	2.932	6.779
Kosten gereformeerd Kerkblad De Bazuin	15.000	15.000
	<u>17.932</u>	<u>21.779</u>
<u>Reserveringen:</u>		
Saldo fonds emeritering	1.736	1.949
Saldo fonds hulpbehoevende kerken	10.000	10.000
	<u>11.736</u>	<u>11.949</u>

**Meer-jaren
begroting**

Baten

	Werkelijk 2010	Begroot 2011	Werkelijk 2011	Begroot 2012	Begroot 2013
Quota Kerken	26.425	31.830	31.800	27.250	21.800
Overige opbrengsten	4.001	3.000	3.988	4.000	3.500
	<u>30.426</u>	<u>34.830</u>	<u>35.788</u>	<u>31.250</u>	<u>25.300</u>

Meer-jaren begroting**Lasten**

	Werkelij k 2010	Begroot 2011	Werkelijk 2011	Begroot 2012	Begroot 2013
Dep. Betrekkingen Buitenlandse Kerken	2.695	4.500	735	5.800	2.500
Dep. DACOBB / CKE	0	0	816	1.000	1.000
Dep. Financieel Beheer	0	250	118	200	200
Dep. Onderzoek Herziene Statenvertaling	0	250	143	500	500
Dep. Liturgische Voorzieningen	0	1.200	1.177	500	500
Overige deputaatschappen	310	500	0	0	0
Kosten Generale Synode	6.779	2.000	2.932	6.000	0
Bijdrage gereformeerd Kerkblad De Bazuin	15.000	15.000	15.000	7.500	0
Overige kosten	0	250	0	0	0
Subtotaal	24.784	23.950	20.921	21.500	4.700
Dotatie fonds hulpbehoevende kerken	10.000	10.000	10.000	10.000	5.000
Rente emeriteringsfonds	1.949	1.076	1.736	1.500	1.500
Saldo algemene reserve	-6.307	-196	3.131	-1.750	14.100
Totaal	30.426	34.830	35.788	31.250	25.300

Quota kerken 2011 begroot

	Werkelij k Leden 2011	Werkelij k Quota 2011	Schattin g Leden 2012	Schattin g Quota 2012	Schattin g Quota 2013
Amersfoort e.o.	63	1.890	60	1.500	1.200
Assen	41	1.230	40	1.000	800
Bergentheim/Bruchterveld e.o	157	4.710	160	4.000	3.200
Berkel en Rodenrijs/Berschenhoek	222	6.660	230	5.750	4.600
Emmen	74	2.220	80	2.000	1.600
Ermelo	20	600	20	500	400
Groningen	124	3.720	130	3.250	2.600
Hasselt e.o.	29	870	20	500	400
Mariënberg	110	3.300	120	3.000	2.400
Olterterp	87	2.610	90	2.250	1.800
Zwolle e.o.	133	3.990	140	3.500	2.800
	1.060	31.800	1.090	27.250	21.800

Vanaf 2011 wordt er voor het quota gerekend met € 30,- per ziel.

Vanaf 2012 wordt er voor het quota gerekend met € 25,- per ziel.

Vanaf 2011 wordt er voor het quota gerekend met € 20,- per ziel.

Bijlage 1. Uit Rapport Deputaten Liturgische voorzieningen, document 3.002

Verklaring van preek-beoordeling

Tekst van de preek :

Predikant :

De preek is afkomstig uit :

De kerkenraad van :

verklaart dat bovengenoemde preek **wel/niet*** in overeenstemming is met de Schrift en acht deze **wel/niet*** geoorloofd om te lezen in een eredienst.

* doorhalen hetgeen niet van toepassing is

Gronden:

1.....

.....

.....

.....

2.....

.....

.....

.....

3.....

.....

.....

.....

.....

Namens de kerkenraad:

Preses :

Naam :

Scriba :

Naam :

Handtekening:

Handtekening:

Datum :

Gebruikte Afkortingen

CGK	= Christelijke Gereformeerde Kerk(en)
DACOB	= Deputaten voor Adresvoering/Contacten Overheid/Binnenlandse Betrekkingen
DBA	= Deputaten Behandeling van Appelzaken
DBBK	= Deputaten voor Betrekkingen Buitenlandse Kerken
DCLK	= Deputaten-Curatoren Landelijk Kerkblad en websites
DFB	= Deputaten Financieel Beheer
DGK	= De Gereformeerde Kerk(en)
DLV	= Deputaten Liturgische Voorzieningen
DOHS	= Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling
DOS	= Deputaten Onderzoek Synodebesluiten na 1990.
DOtdDdW	= Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords (of deputaten ODDW)
DVVS	= Deputaten Voorbereiding Volgende Synode.
GK(d)D	= Gereformeerde Kerk (dolerend) te Dalfsen
GKv	= Gereformeerde Kerk(en)-vrijgemaakt
GS	= Generale Synode
LRCA	= Liberated Reformed Church of Abbotsford
NGK	= Nederlands Gereformeerde Kerk(en)

Documenten opgenomen in de tekst van de Acta GS Hasselt:

Document 3.004,	2012-05-26: Vastgestelde besluiten met overwegingen en gronden.....	47
Document 3.008,	2012-09-22: Besluit m.b.t. leespreken. Zie artikel 3.03.....	51
Document 6.002,	2011-12-09: Bericht van deputaten van de FRCA, Australië aan deputaten BBK..	122
Document 6.003,	2011-12-09: Brief van deputaten BBK van de VGKSA, Zuid Afrika.	122
Document 6.004,	2011-12-20: Brief van de LRC-Abbotsford , Canada.....	123
Document 6.004V,	2011-12-20: Vertaling van de brief van de LRC-Abbotsford , Canada.....	124
Document 6.006A,	2012-03-30: Brief van de LRC-Abbotsford, Canada.....	125
Document 6.006B,	2012-03-30: Vertaling van de brief van de LRC-Abbotsford, Canada.....	125
Document 9.018,	2012-09-04: Zie artikel 7.09.....	142
Document 10.013,	2011-11-11: Brief van de GK Kampen (Ichthus).....	104
Document 10.081,	2012-02-23: Publieke verklaring m.b.t. dr. P. van Gorp en art. 28 NGB.....	60
Document 10.083,	2012-02-25: Brief aan de GK(d)D.....	63
Document 10.110,	2012-04-14: Brief van GS Hasselt aan GKv.....	103
Document 10.111,	2012-04-14: Brief van GS Hasselt aan GK Kampen (Ichthus).....	105
Document 10.112,	2012-03-31: Verzoek aan de kerken.....	85
Document 10.113,	2012-03-31: Besluit t.a.v. voorstel van GK(d)D tot samenwerking.....	66-72
Document 10.117,	2012-04-14: Aan DGK BBr, antwoord op brief 10.033 en 10.050.....	88
Document 10.118,	2012-04-14: Aan br. J. Bouwhuis Jr., antwoord brief op 10.048.....	89
Document 10.143,	2012-06-09: Antwoordbrief aan GK(d)D	96
Document 10.151,	2012-07-17: Antwoord brief van de GK Kampen (Ichthus).	107
Document 10.182,	2012-10-13: Brief aan secundus-archivaris.....	46
Document 10.193,	2012-10-13: Brief aan GK(d)D over voortzetting contact.....	100

INHOUDSOPGAVE ACTA GS HASSELT 2011-2012

<u>BIDSTOND.....</u>	<u>2</u>
<u>PRO-ACTA</u>	<u>3</u>
Artikel 1: Opening.....	3
Artikel 2: Onderzoek geloofsbrieven en presentatie.	5
Artikel 3: Verkiezing moderamen.	6
Artikel 4: Constituering.....	6
<u>HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN</u>	<u>7</u>
Artikel 1.01: Beloften.....	7
Artikel 1.02: Benoeming Adviseur en Quaestor Synode.	7
Artikel 1.03: Prelabele zaken.	7
Artikel 1.04: Sluitingsdatum ingekomen stukken.	8
Artikel 1.05: Vaststellen agenda.	8
Artikel 1.06: Acta.....	9
Artikel 1.07: Uitnodiging LRCA.	9
Artikel 1.08: Rapport deputaten Voorbereiding Volgende Synode (VVS).	9
Artikel 1.09: Opening, schorsing en sluiting van de vergaderingen.....	10
<u>HOOFDSTUK 2 KERKREGERING.....</u>	<u>11</u>
Artikel 2.01: Huishoudelijke Regeling Generale Synode (1).	11
Artikel 2.02: Huishoudelijke Regeling Generale Synode (2).	11
Artikel 2.03: Huishoudelijke Regeling Generale Synode (3).	12
Artikel 2.04: Regeling voor het indienen van revisieverzoeken.....	13
Artikel 2.05: Rapport van de archivaris.	13
Artikel 2.06: Rapport van deputaten ad artikel 49 KO.....	14
Artikel 2.07: Frequentie bijeenkomen Generale Synode.....	14
Artikel 2.08: Aanwijzing archiefcontrolerende kerk.	16
Artikel 2.09: Rapport Deputaten Onderzoek Synodebesluiten.....	16
<u>Kerkregering.</u>	<u>17</u>
Artikel 2.09.01: Deputaten kerkrecht en kerkorde.	17
Artikel 2.09.02: Doop geadopteerde kinderen.	17
Artikel 2.09.03: Brieven inzake oproep tot steun aan de E.O.....	18
Artikel 2.09.04: Toepassing art. 42 KO.....	19
Artikel 2.09.05: Art. 65 en 67 KO: a) Bezwaar tegen interpretatie artikel 65 KO tweede lid	19
Artikel 2.09.06: Art. 65 en 67 KO: b. Voorstel tot wijziging artikel 65 KO en andere artikelen.	19
Artikel 2.09.07: Art. 65 en 67 KO: c) Bezwaar tegen interpretatie artikel 65 KO (de term 'keurslijf')	20
Artikel 2.09.08: Art. 65 en 67 KO: d) Verzoek m.b.t. besluitvorming en bezwaar tegen de term 'keurslijf'.	20
Artikel 2.09.09: Art. 65 en 67 KO: e) Revisieverzoeken m.b.t. besluiten over de artikelen 65 en 67 van de KO.	21
Artikel 2.09.10: Vertegenwoordiging bij andere kerkgenootschappen	22
Artikel 2.09.11: Bezwaarschrift inzake medewerking aan crematie.....	22
Artikel 2.09.12: Preekbevoegdheid niet-beroepbare theologen.....	23

Artikel 2.09.13: Revisieverzoeken m.b.t. toetsing Liedboekliederen.	23
Artikel 2.09.14: Bezwaarschrift inzake vrouwenstemrecht.	24
Artikel 2.09.15: De term ‘huwelijksbevestiging’ m.b.t. artikel 70 K.O.	24
Artikel 2.09.16: Huwelijksbevestiging en belijdenis.	25
Artikel 2.09.17: Regeling inzake herbenoemingen.	26
Artikel 2.09.18: Aantal deputaatschappen.	26
Pastoraat en diaconaat.....	26
Artikel 2.09.19: Steunpunt gemeenteopbouw.	26
Artikel 2.09.20: Toerusting jongeren.	27
Artikel 2.09.21: Pastorale zorg aan doven en slechthorenden.	28
Artikel 2.09.22: Geestelijke verzorging militairen. a) <i>GS Ommen 1993 en GS Berkel en Rodenrijs 1996</i>	29
Artikel 2.09.23: Geestelijke verzorging militairen, b) <i>GS Zuidhorn 2002/2003</i>	29
Artikel 2.09.24: Seksueel misbruik in kerkelijke relaties.	30
Artikel 2.09.25: Diaconale zaken.	31
Eredienst.....	31
Artikel 2.09.26: Bededagen.	31
Artikel 2.09.27: Avondmaal. a) <i>Gebruik van druivensap</i>	32
Artikel 2.09.28: Avondmaal. b) <i>Toelaten asielzoekers</i>	33
Artikel 2.09.29: Avondmaal. c) <i>Viering zonder formulieren</i>	33
Artikel 2.09.30: Liturgisch katern.	34
Artikel 2.09.31: Amenlied.	34
Artikel 2.09.32: Preekstof uit andere belijdenisgeschriften.	35
Opleiding.....	35
Artikel 2.09.33: Inrichting universiteit en opleiding.	35
Artikel 2.09.34: Emeritaats- en pensioenregeling van de Theologische Universiteit.	36
Artikel 2.09.35: Wijziging bestuursstructuur en doelstelling van de Theologische Universiteit.	36
Artikel 2.09.36: Spreekconsent AIO's.	37
Artikel 2.09.37: Werkbegeleiding en nascholing predikanten.	38
Evangelisatie en zending.....	39
Artikel 2.09.38: Zeeuwsch/Vlaamse Gereformeerde Evangelisatie in België en aanvullende dienstverlening.	39
Artikel 2.09.39: Institute of Reformed Theological Training (IRTT).	39
Binnenlandse betrekkingen.....	40
Artikel 2.09.40: Brieven van de Gereformeerde Kerken (synodaal) in Nederland.	40
Artikel 2.09.41: Christelijke Gereformeerde Kerken.	41
Artikel 2.09.42: Bezwaren inzake contacten met Nederlands Gereformeerde Kerken.	41
Synodalia.....	42
Artikel 2.09.43: Deputaten voorbereiding eerstvolgende generale synode.	42
Artikel 2.09.44: Toezending rapporten.	42
Presentatie, publicaties en communicatie.	43
Artikel 2.09.45: Generaal-synodale publicaties.	43
Financiën en beheer	43
Artikel 2.09.46: Archief.	43
Artikel 2.09.47: Leerstoel ADC TU.	44
Artikel 2.10: Vaststelling brief aan secundus-archivaris.	46
HOOFDSTUK 3 EREDIENST	47
Artikel 3.01: Rapport Deputaten Onderzoek Herziene Statenvertaling	47
Artikel 3.02: Rapport Deputaten Liturgische Voorzieningen.	50
Artikel 3.03: Aanvullend Rapport Deputaten Liturgische Voorzieningen (1).	51
Artikel 3.04: Aanvullend Rapport Deputaten Liturgische Voorzieningen (2).	55
Artikel 3.05: Publicatie besluiten en brief t.a.v. te lezen preken.	56
HOOFDSTUK 4 BINNENLANDSE BETREKKINGEN	57

Artikel 4.01: Publicatie aanvullend rapport DACOBB op website.	57
Artikel 4.02: Ontvankelijkheid van ingekomen brieven (10.048 en 10.050).	57
Artikel 4.03: Ontvankelijkheid van ingekomen adviesdocument (10.054).	58
Artikel 4.04: Ontvankelijkheid brief broeder J. Bouwhuis (10.059).	58
Artikel 4.05: Ontvankelijkheid ingekomen brieven (10.080 en 10.082).	59
Artikel 4.06: Ordevoorstel broeder A. van der Net.	59
Artikel 4.07: Vaststelling van vragen aan de GK(d)D.	59
Artikel 4.08: Publieke verklaring m.b.t. dr. P. van Gurp en art. 28 NGB.	60
Artikel 4.09: Verslaglegging in De Bazuin en informeren GK(d)D.	63
Artikel 4.10: Bespreking voorstel over artikel 28 NGB.	64
Artikel 4.11: Besluitvorming t.a.v. voorstel van GK(d)D tot samenwerking.	65
<i>BESLUIT 1</i> <i>17-03-2012</i>	66
<i>BESLUIT 2</i> <i>31-03-2012</i>	67
<i>BESLUIT 3</i> <i>31-03-2012</i>	70
<i>BESLUIT 4</i> <i>31-03-2012</i>	71
<i>BESLUIT 5</i> <i>31-03-2012</i>	72
Artikel 4.12: Verzoek tot voorbede door de kerken t.a.v. Dalfsen.	85
Artikel 4.13: Publicatie besluiten op website van de kerken.	86
Artikel 4.14: Vaststelling brief aan de GK(d)D.	86
Artikel 4.15: Rectificatie verslag in De Bazuin.	86
Artikel 4.16: Vaststelling brief aan DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o.	87
Artikel 4.17: Vaststelling brief aan broeder J. Bouwhuis.	89
Artikel 4.18: Antwoordbrief van de GK(d)D d.d. 9 mei 2012.	90
Artikel 4.19: Antwoord aan GK(d)D op hun brief van 9 mei 2012.	93
Artikel 4.20: Vaststelling brief aan de GK(d)D.	96
Artikel 4.21: Verzoek tot voorbede t.a.v. Dalfsen.	97
Artikel 4.22: Rapportage gesprek commissie met de GK(d)D.	97
Artikel 4.23: Publicatie gang van zaken ten aanzien van GK(d)D.	98
Artikel 4.24: Bespreking reactie GK(d)D op publicatie GS Hasselt.	99
Artikel 4.25: Besluit Voortzetting contact met de GK(d)D.	100
Artikel 4.26: Vaststelling brief aan GKv.	103
Artikel 4.27: Vaststelling brief aan de GK Kampen (Ichthus).	104
<u>HOOFDSTUK 5 - OPLEIDING</u>	108
Artikel 5.01: Behandeling rapport OtdDdW deel A. Voorstel 4.1.	108
Artikel 5.02: Financiële Verantwoording van Deputaten OtdDdW. Voorstel 4.2 en 4.3.	110
Artikel 5.03: Voorstel benoeming Deputaten Ad artikel 19.	111

Artikel 5.04: Vaststellen instructie Deputaten Ad Artikel 19 KO.....	112
Artikel 5.05: Vaststelling Statuut van de Opleiding tot de Dienst des Woords.....	112
Artikel 5.06: Presentaties studenten van de Opleiding.....	113
Artikel 5.07: Spreekconsent studenten.....	115
Artikel 5.08: Onderzoek naar het in eigen beheer nemen van de opleiding.....	116
Artikel 5.09: Herinrichting van de Opleiding tot de Dienst des Woords.....	117
Artikel 5.10: Herzien aanvullend rapport inzake uitbreiding Opleiding.....	118
Artikel 5.11: Instructie ten aanzien van verdeling financiële middelen tussen deputaten Artikel 18 KO en Artikel 19 KO.....	119
Artikel 5.12: Ontslagverlening aan opleidingsmedewerker broeder A.J. Koekkoek.....	120
Artikel 5.13: Verdeling gelden tussen deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords en deputaten Ad. artikel 19 KO.....	120
Artikel 5.14: Vaststelling docentovereenkomst met dr. P. van Gulp.....	121
<u>HOOFDSTUK 6 - BETREKKINGEN BUITENLANDSE KERKEN.....</u>	122
Artikel 6.01: Brieven van Buitenlandse Kerken.....	122
Artikel 6.02: Rapport deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken.....	126
Artikel 6.03: Voorstel benoeming deputaat.....	128
Artikel 6.04: Voorlopige vaststelling instructies deputaten BBK.....	129
Artikel 6.05: Verslag bezoek dep. BBK aan de synode van de FRCA 2012. Vaststelling definitieve instructies.....	129
<u>HOOFDSTUK 7 - APPELZAKEN EN REVISIEVERZOEKEN.....</u>	131
Artikel 7.01: Overname bibliotheek van Stichting Het Theologische Boek.....	131
Artikel 7.02: Tussenrapport Commissie Overname Bibliotheek HTB.....	134
Artikel 7.03: Bespreking Eindrapport Commissie Overname Bibliotheek Stichting Het Theologische Boek.....	134
Artikel 7.04: Overname Bibliotheek van Stichting Het Theologische Boek.....	135
Artikel 7.05: Appelschrift zuster G. Oldenburger-Zijlstra.....	138
Artikel 7.06: Appelschrift broeder G. Smallenbroek.....	139
Artikel 7.07: Behandelprocedure bezwaren tegen een deputaatschap.....	140
Artikel 7.08: Niet benoemen van deputaten appelzaken.....	141
Artikel 7.09: Verklaring m.b.t. een ingetrokken appelzaak.....	142
<u>HOOFDSTUK 8 - PRESENTATIE, PUBLICATIE EN COMMUNICATIE.....</u>	143
Artikel 8.01: Rapport Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.....	143
Artikel 8.02: Rapportage deputaten-curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.....	144
Artikel 8.03: Opnemen beoordeelde GKv-besluitteksten in de acta.....	145
Artikel 8.04: Definitieve Acta.....	145
<u>HOOFDSTUK 9 - FINANCIEN EN BEHEER.....</u>	146
Artikel 9.01: Rapportage deputaten Financieel Beheer.....	146

Artikel 9.02: Verzoeken van deputaten Financieel Beheer.	147
Artikel 9.03: Rapportage deputaten Financieel Beheer over 2011.	147
HOOFDSTUK 10 - TOESPRAKEN	149
Artikel 10.01: Openingstoespraak 2e zitting n.a.v. 1 Tim. 3:14 - 4:6.	149
Artikel 10.02: Openingstoespraak 3e zitting n.a.v. Efeziërs 4:1-6.	151
Artikel 10.03: Openingstoespraak 4e zitting n.a.v. Efeziërs 2:14-22.	154
Artikel 10.04: Openingstoespraak 5e zitting n.a.v. 2 Petrus 1:10 - 2:2.	157
Artikel 10.05: Openingstoespraak 7e zitting n.a.v. Rom. 14 : 13 - 15 : 7.	160
Artikel 10.06: Openingstoespraak 8e zitting n.a.v. Kolossenzen 3:1-17.	162
Artikel 10.07: Openingstoespraak 9e zitting n.a.v. Hebreeërs 10: 5-25.	163
Artikel 10.08: Openingstoespraak 10e zitting n.a.v. 2 Tim. 3:11b-17.	164
Artikel 10.09: Openingstoespraak 11e zitting n.a.v. Openbaring 22:6-21.	166
Artikel 10.10: Openingstoespraak 12e zitting n.a.v. Efeze 1:13-14.	168
Artikel 10.11: Openingstoespraak 13e zitting n.a.v. Joh. 4:1-30.	170
Artikel 10.12: Openingstoespraak 14e zitting n.a.v. 2 Tim. 2:1-13.	172
Artikel 10.13: Openingstoespraak 15e zitting n.a.v. Psalm 46.	174
Artikel 10.14: Openingstoespraak 16e zitting n.a.v. Ezechiël 37:15-28.	176
HOOFDSTUK 11 - SLOTHANDELINGEN	178
Artikel 11.01: Opening slotvergadering op 13 oktober 2012.	178
Artikel 11.02: Toespraak van de preses, ds. S. de Marie.	178
Artikel 11.03: Toespraak van broeder T.L. Bruinius.	184
Artikel 11.04: Toespraak van de adviseur, dr. P. van Gorp.	188
Artikel 11.05: Dankwoord van de assessor, broeder H. Oosterhuis.	189
Artikel 11.06: Sluiting.	191
HOOFDSTUK 12 - REGELINGEN EN INSTRUCTIES	192
Artikel 12.01: Instructies deputaten.	192
Artikel 12.02: Decharge verlening deputaten.	192
Artikel 12.03: Benoeming deputaten.	193
REGELINGEN EN INSTRUCTIES	193
R.01. Huishoudelijke regeling voor generale synoden.	194
R.02. Regeling voor het indienen en behandelen van appelschriften.	201
R.03. Regeling indienen van revisieverzoeken.	202
R.04. Instructie Deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.	203
R.05. Instructie medewerkers aan de Opleiding tot de Dienst des Woords.	204
R.06. Instructie College van Opleiding.	205
R.07. Instructie Deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken (DBBK).	206

R.08. Instructie Deputaten Financieel Beheer	209
R.09. Instructie Deputaten Adresvoering, Contacten Overheid en Binnenlandse Betrekkingen (DACOBB)	210
R.10. Instructie Deputaten Curatoren van het landelijk Gereformeerd Kerkblad DE BAZUIN en de landelijke websites.....	212
R.11. Instructie Deputaten Onderzoek Herziene Staten Vertaling (DHSV).....	213
R.12. Instructie Deputaten Ad artikel 49 KO	214
R.13. Instructie Archivaris Synodearchief van De Gereformeerde Kerken in Nederland.....	215
R.14. Instructie Deputaten Liturgische Voorzieningen (DLV)	216
R.15. Instructie Deputaten Voorbereiding Volgende Generale Synode (DVVS)	217
R.16. Instructie Deputaten Documentatie van De Gereformeerde Kerken in Nederland.....	218
R.17. Instructie Deputaten Ad artikel 19 KO	219
R.18. Instructie Commissie Verhuizing Bibliotheek.....	220
R.19. Statuut van de Opleiding tot de Dienst des Woords van De Gereformeerde Kerken in Nederland.....	221
Deputaatschappen en benoemde deputaten GS Hasselt 2011/2012	230
<u>BIJLAGEN ACTA GS HASSELT 2011-2012.....</u>	<u>234</u>
<u>BIJLAGE 1. Bij hoofdstuk 1: Documenten m.b.t. Deputaten Voorbereiding Volgende Synode.</u>	<u>234</u>
Document 10.007: Rapport van de Deputaten Voorbereiding Volgende Synode.	234
<u>BIJLAGE 2. Bij hoofdstuk 2: Documenten m.b.t. Kerkregering.</u>	<u>235</u>
Document 2.001 t/m 2.003: Rapport Deputaten Onderzoek GKv-Synodebesluiten.	235
Document 2.004: Rapport Deputaten Ad artikel 49 KO	251
Document 9.009: Verzoek om gedeeltelijke herziening twee algemeen synodale regelingen.....	252
Document 10.006: Rapport Archivaris aan GS Hasselt 2011.	253
Document 9.001: Verzoek classis Noord-Oost t.a.v. GS vergader frequentie.	253
Document 9.005: Verzoek classis Zuid-West tot aanpassing frequentie GS.	254
<u>BIJLAGE 3. Bij hoofdstuk 3: Documenten m.b.t. Eredienst.</u>	<u>256</u>
Document 3.001: Rapport deputaten Onderzoek naar de Herziene Statenvertaling.	256
Document 3.002: Rapport deputaten Liturgische Voorzieningen.	279
Document 3.003: Brief van de kerkenraad van DGK Bergentheim / Bruchterveld e.o. over leespreken.	281
Document 3.009: Publicatie ten aanzien van leespreken.	282
<u>BIJLAGE 4a. Bij hoofdstuk 4: Documenten m.b.t. verzoek tot samenwerking van de GK(d)D.</u>	<u>284</u>
Document 10.008: Rapport Deputaten ACOBB.	284
Document 10.010: Voorstel van de GK(d)D om te komen tot samenwerking.....	288
Document 10.011: Begeleidende brief van GK(d)D.	290
Document 10.026: Aanvullend rapport DACOBB.....	290
Document 10.027: Bijlage 1 bij document 10.026.....	297
Document 10.028: Bijlage 2 bij document 10.026.....	299

Document 10.029: Bijlage 3 bij document 10.026.....	300
Document 10.030: Bijlage 4 bij document 10.026.....	301
Document 10.031: Bijlage 5 bij document 10.026.....	303
Document 10.032: Bijlage 6 van document 10.026.	307
Document 10.033: Brief van DGK Bergentheim/Bruchterveld.	310
Document 10.035: Verzoek Deputaten ACOBB plaatsing aanvullend rapport op website.	310
Document 10.048: Brief van DGK Bergentheim/Bruchterveld.	310
Document 10.050: Brief van DGK Bergentheim/Bruchterveld.	313
Document 10.054: Advies document van dr.P.van Gurp aan de GS Hasselt (hfdst 6-8).....	317
Document 10.061: Begeleidende brief en vragen aan de GK(d)D zoals vastgesteld door de GS-Hasselt.	319
Document 10.064: GS-Hasselt uitnodiging GK(d)D.	320
Document 10.073: Eerste reactie GK(d)D op de brief met vragen van de synode.	320
Document 10.095: Antwoorden GK(d)D op de vragen van de synode.	321
Document 10.104: Nadere toelichting en advies van DACOBB.	323
Document 10.105: Bijlage 1 bij 10.104.	326
Document 10.106: Bijlage 2 bij 10.104.	327
Document 10.135: Antwoord van GK(d)D op besluiten van GS Hasselt 2011.	329
Document 10.153: Uitnodiging van de kerkenraad van de GK(d)D tot gesprek als antwoord op brief GS Hasselt (10.143).	330
Document 10.155: Verslag gesprek met GK(d)D door Commissie GS Hasselt.	331
Document 10.159: Reactie GK(d)D op het gesprek met de Commissie van de GS Hasselt.	334
Document 10.162: Het gesprek over eenwording met de Gereformeerde Kerk (dolerend) Dalfsen. (publicatie)	334
Document 10.171: Brief van de GK(d)D met bezwaar tegen publicatie in De Bazuin.....	341
Document 10.172: Antwoord van GS Hasselt op bezwaar GK(d)D.	341
Document 10.183: Brief van GK(d)D n.a.v. publicatie in De Bazuin.....	342
<u>BIJLAGE 4b. Bij hoofdstuk 4: Documenten m.b.t. contacten andere kerkgenootschappen.</u>	<u>343</u>
Document 10.001: Brief van GS van de GKv Harderwijk 2011.	343
<u>BIJLAGE 5. Bij hoofdstuk 5: Documenten m.b.t. de Opleiding.....</u>	<u>343</u>
Document 5.001: Rapport deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.....	343
Document 5.019: Tweede aanvullend rapport deputaten Opleiding tot de Dienst des Woords.	358
<u>BIJLAGE 6. Bij hoofdstuk 6, Documenten m.b.t. contacten Buitenlandse Kerken.....</u>	<u>365</u>
Document 6.001: Rapport deputaten Betrekkingen Buitenlandse Kerken.	365
Document 6.008: Verslag deputaten BBK van bezoek aan synode FRCA Armadale 2012.	384
Document 9.003: DGK Emmen e.o. Verzoek onderzoek Westminster Confessie.....	386
<u>BIJLAGE 7. Bij hoofdstuk 7: Documenten m.b.t. overname bibliotheek Stichting Het Theologisch Boek.....</u>	<u>387</u>

Document 9.004: Revisieverzoek m.b.t. besluit GS Emmen overname bibliotheek Stichting Het Theologisch Boek.	387
Document 9.007: Revisieverzoek t.a.v. besluit GS Emmen inzake overname Bibliotheek Stichting Het Theologische Boek.	391
Document 10.144: Tussenrapportage van de Commissie Overname Bibliotheek en toebehoren van de Stichting “Het Theologisch Boek”.	398
Document 10.145: Schriftelijk vastgelegde punten door het bestuur van de Stichting “Het Theologisch Boek”.	399
Document 10.157: Eindrapportage van de Commissie Overname Bibliotheek en toebehoren van de Stichting “Het Theologisch Boek”.	400
Document 10.176: Rapport eindopdracht van GS Hasselt aan Commissie Overname Bibliotheek.	404
<u>BIJLAGE 8. Bij hoofdstuk 8: PRESENTATIE, PUBLICATIE EN COMMUNICATIE.</u>	<u>406</u>
Document 10.002: Rapport aan GS Hasselt 2011 van Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.	406
Document 10.003: Financieel verslag Deputaten Curatoren Landelijk Kerkblad en Websites.	409
Document 10.165: De Bazuin 2011 kolommenbalans.	410
Document 10.166: De Bazuin balans 31 december 2011.	412
Document 10.167: De Bazuin resultatenrekening 2011.	413
Document 10.168: De Bazuin 2011 analyse.	414
Document 10.169: De Bazuin 2011, begroting 2012.	415
Document 10.170: De Bazuin 2011, aanvullend financieel rapport.	415
Document 10.191: De Bazuin 2011, meerjarenbegroting.	416
<u>BIJLAGE 9. Bij hoofdstuk 9: Documenten m.b.t. FINANCIEN EN BEHEER.</u>	<u>417</u>
Document 10.004: Rapport van de Deputaten Financieel Beheer over het boekjaar 2010.	417
Document 10.005: Jaarrekening 2010 met begroting van de Deputaten Financieel Beheer.	417
Document 10.150: Rapport van de Deputaten Financieel Beheer over het boekjaar 2011.	419
Document 10.149: Jaarrekening 2011 met begroting van de Deputaten Financieel Beheer.	419
<u>Bijlage 1. Uit Rapport Deputaten Liturgische voorzieningen, document 3.002</u>	<u>422</u>
Verklaring van preek-beoordeling.	422
<u>Gebruikte Afkortingen</u>	<u>423</u>
<u>Documenten opgenomen in de tekst van de Acta GS Hasselt:</u>	<u>423</u>
<u>INHOUDSOPGAVE ACTA GS HASSELT 2011-2012</u>	<u>424</u>